Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

՝Ա.ՀՏ Ը ՃԷՏԻՏ

ԵՒ՛ՆԻ

ԻՆՃԻԼԻ ՇԷՐԻՑ

ԼԻՍԱՆԸ ԱՍԼԻ ԵՒԻՆԱՆԻՏԷՆ ՊԻՒԹԷՐՃԷՄԷ

معارف عمومیه نظارت جلیله‌سنك ۲۰ مایس ۳۱۹ تاریخلی و ۳۹ و ۱۳٤
نومرولی رخصتنامه‌سیله نشر اولنمشدر

مصارفی آمریقان بیبل شرکتی طرفندن تسویه اولهرق طبع اولنمشدر

ԻՄՊԱՆՊՈԼ

ՄԱԹՊԱ՛Ա Ի Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

1903

712-27

103-2015

ՅԻՇԻՄԹ

	Գ–ր էջ	Էջ–ից
Ինճիլ Մատթէոսըն թահրիրի խզրէ	28	1
» Մարկոսըն » »	16	112
» Ղուկասըն » »	24	179
» Յովհաննէսին » »	21	295
Ա՛մէնը Բուսուլ	28	386
ՊՕՂՈՍ ԲԷՍՈՒԼՔՆ		
Բօնալըարա բիտալէմ	16	500
Կորնթոսլըարա 1 բիտալէմ . . .	16	549
» 2 » . . .	13	597
Գալաթիալըարա » . . .	6	628
Եփեսոսլըարա » . . .	6	645
Փիլիպէլէրէ » . . .	4	663
Կոլոսալըարա » . . .	4	675
Էսանիքլիլէրէ 1 » . . .	5	687
» 2 » . . .	3	698
Տիմոթէոսա 1 » . . .	6	704
» 2 » . . .	4	717
Տիտոսա » . . .	3	727
Փիլիմոնա » . . .	1	733
Իպրանիլէրէ » . . .	13	735
Յակոբոս բէսուլըն ուղղուի բիտալէմ	5	773
Պեդրոս » 1 » »	5	785
» » 2 » »	3	800
Յովհաննէս » 1 » »	5	809
» » 2 »	1	822
» » 3 »	1	823
Յուդա » »	1	825
Վահի ի Յովհաննէս	22	829

ԻՆՁԻԼ

ՄԱՏԹԷՈՍԸՆ ԹԱՀՐԻՐԻ ԻՒԶՐԷ

ՊԱՊ 1

Յիսուս Քրիստոս, –ԻՍԱՆ Ի ԴաւիթԷ ԻՍԱՆ Ի Ա-
բրահամԷն ՝ՆԷԱԷԼինէն ՔԻՔատը սըը ։

2 -ՏԱբրահամ Իսահակը թԷվ|իա էլԷտի. վԷ ՝Ի-
սահակ Յակոբը թԷվ|իա էլԷտի. վԷ ՞Յակոբ Յու-
դայը վԷ անըն գարնուաշըրընը թԷվ|իա էլԷտի.
3 -վԷ ՝Յուդա Թամարէն Փարէս ևԷ Զարան
թԷվ|իա էլԷտի. վԷ ՞Փարէս Եսրոնը թԷվ|իա էլԷ-
տի. վԷ Եսրոն Արամը թԷվ|իա էլԷտի. 4 -վԷ Արամ
Ամմինադաբը թԷվ|իա էլԷտի. վԷ Ամմինադաբ
Նաասոնը թԷվ|իա էլԷտի. վԷ Նաասոն Սալմոնը
թԷվ|իա էլԷտի. 5 -վԷ Սալմոն Ռախաբէն Բոոսը
թԷվ|իա էլԷտի. վԷ Բոոս Հռութէն Ովբէդ
թԷվ|իա էլԷտի. վԷ Ովբէդ Յեսսէյը թԷվ|իա էլԷ-
տի. 6 -վԷ ՞Յեսսէ Դաւիթ մԷլէյը թԷվ|իա էլԷտի.
վԷ ՛Դաւիթ մԷլէք՝ Ուրիանըն զէվճէմնուէն Սող-
մոնը թԷվ|իա էլԷտի. 7 -վԷ ՝Սողոմոն Ռոբոամը
թԷվ|իա էլԷտի. վԷ Ռոբոամ Աբիայը թԷվ|իա

– ՄԷզ. 132. 11։ ԵՒ. 11. 1։ ԵրԷմ. 23. 5։ Պ. 22. 42։ ՅովՀ. 7. 42։ Ա'մոզ. 2. 30։ 13. 23։ Րօմ. 1. 3։
՝ թԷք. 12. 3։ 22. 18։
՞ թԷք. 49. 10։ Թուզ. 24. 17։
՛ Ռութ. 4. 18, 21։ 1 ԹԱՐ. 2. 1։ Մատ. 1. 5։ Ղուկ. 3. 32։
՜ Ռութ. 4. 18, 21։ 1 ԹԱՐ. 2. 5։ Մատ. 1. 4։ Ղուկ. 3. 33։
՞ Ռութ. 4. 17, 22։ 1 ԹԱՐ. 16. 1։ Գործ. 13. 22։
՟ 2 ՍԱՄ. 5. 14։ 1 ՔՐՈՆ. 3. 5։ 14. 4։ Ղուկ. 3. 31։
՛ 1 ՔՐՈՆ. 3. 10։ Մատ. 1. 7։
՝ 1 ՔՐՈՆ. 3. 11։ Մատ. 1. 8։
՞ 2 ՔՐՈՆ. 24. 1։ Մատ. 1. 8։
՟ 2 ՔՐՈՆ. 26. 1։ Մատ. 1. 8։
՛ 2 ՔՐՈՆ. 29. 1։ Մատ. 1. 9։
՝ 2 ՔՐՈՆ. 33. 20։ Մատ. 1. 10։
՞ 2 ՔՐՈՆ. 36. 8։ Մատ. 1. 11։

էլէտ. վէ Արիս Աստլը թէվիս էլէտ. 8-վէ Աս Յոխտխտտը թէվիս էլէտ. վէ Յոխտխտտս Յոխրտնը թէվիս էլէտ. վէ Յոխրտմ Ոզիտլը թէվիս էլէտ. 9-վէ Ոզիս Յոխոժտնը թէվիս էլէտ. վէ Յոխոժտմ Ագտպը թէվիս էլէտ. վէ Ագտղ Եզեկիտլը թէվիս էլէտ. 10-վէ Եզեկիս Մանասէի թէվիս էլէտ. վէ Մանասէ Ամոնը թէվիս էլէտ. վէ Ամոն Յոխտիտլը թէվիս էլէտ. 11-վէ Յոխտիս Բաբելոն էտտէհի գէմուներս Յեքոնիտլը վէ անոն գտրնտաշտրդոնը թէվիս էլէտ. 12-վէ Բաբելոն էտտէհինէն ոշկրս Յեքոնիս Սաղաթիէլի թէվիս էլէտ. վէ Սաղաթիէլ Զօրտբաբէլի թէվիս էլէտ. 13-վէ Զօրտբաբէլ Աբիուդը թէվիս էլէտ. վէ Աբիուդ Եղիակիմի թէվիս էլէտ. վէ Եղիակիմ Ազորը թէվիս էլէտ. 14-վէ Ազոր Սադոկը թէվիս էլէտ. վէ Սադոկ Աքինի թէվիս էլէտ. վէ Աքին Եղիուդը թէվիս էլէտ. 15-վէ Եղիուդ Եղիազարը թէվիս էլէտ. վէ Եղիազար Մատթանը թէվիս էլէտ. վէ Մատթան Յակոբը թէվիս էլէտ. 16-վէ Յակոբ Մարիամին զէվճի Յոսէփի թէվիս էլէտ. վէ մէկ ամանէն Քրիստոս ասնիկէն Յիսուս թէվելու էմտ։ 17-Ինսի նէսլերին ճիմլէտ Աբրահամնան Դաւիթէ գատար օն ոէօրմ նէտ, վէ Դաւիթէն Բաբելոն էտտէհինէ ոէյին օն ոէօրմ նէտ, վէ Բաբելոն էտտէհինէն Քրիստոս գատար օն ոէօրմ նէտ ոիր։

ե 4 Մհտ. 20. 21։ 1 թէվ. 3. 43։	25. 41։ 2 թէվ. 36. 10, 20։ եբհտ. 27. 20։ 39. 9։ 52. 11, 45, 28—30։ գան. 4. 2։	1 թէվ. 3. 17, 49։ հ եզր. 3. 2։ 5. 2։ նէհտ. 12. 1։ Անգ. 1. 1։
թ Պաղ 1 թէվ. 3. 45, 46։		
ժ 4 Մհտ. 24. 14—16։		

18-Վ.Է Յիսուս Բրնաաոյն վերադեվի պատ մինավալ իւղոյ օրոտ. եւ՝նի վախտէտ Մարիամ Յովաէփէ նիշանդը էբէն, իճիխոնա՝ էրինաէն էվվել, Րահ իւլ Գուտսան համիլէ պուրնաս։ 19-Իսնոյ անդոն գէվճի Յովսէփի սաին օրորդինաան վէ անը Բնաավայ էվոյէ իսիէ խոիէմէսիլինաէն, անը կիպվիճէ պօշաանագ նիյէվինաէ խոր։ 20-Ամինա պունաս ախչխանէր էբէն, իմիէ Բաապդոն մէջէյի բու՞յաաս անաա կէօրինէսագ՝ էյ Յովսէփ իսին ի Գաւիթ, գէվճէն Մարիամը գաապաւ էվոյէ գօրդան. Ֆզիրաս անդոն բահինաէ մէվճաս օգան՝ Րահ իւլ Գուտսան արը։ 21-Վ.Է Ֆօ՝ պէր օղաւ ասղաբաճագ, վէ անաս *Յիսաս Թէամիյէ էտէճէբսին. Ֆզիրաս Օ՝ գավէնդոն կիսանահլարինաան խէյաս էտէճէբ պէր՝ ատոր։ 22-Իմ ատ պունաան ճիւմլէսի Բաապ Թարաֆընաան վէյրանդէր վաբթաապէյէ, 23-Իմիէ պաբէրէ համիլէ օրաագ՝ պէր օղաւ ասղաբաճագ արը. վէ անաս էնիւնանաէլ (փի Թէրճէմէ օրանաս՝ Ամահ պէրիմ իլէ՝ ատէմէբ պէր) Թէամիյէ էտէճէբլէր պէր՝ ատէրէ պույուրդան քէլանդն իմիւսագ օրանդուաագ իչխան վագ՝ օրաս։ 24-Իսնոյ Յովսէփ ույգուաան ասանագաս, Բաապդոն մէլէյինէն քէնարսինէ էմոսէյէ էտէրէ իմմիխասէն գէվճէսինէ գաապաւ էյլէտ։ 25-Վ.Է անը Իւբ օղրնդ ասղաբնճագայս տէբ պէրմէդ խոր. վէ օլ տա՛աստ Յիսաս Թէամիյէ էյլէտ։

ՊԱՊ 2

Վ.Է -Յիսաս Հերոդէս մէլէյին կրնդէրինաէ եէ-

1 Ղուկ. 1. 27։	2 Ղուկ. 1. 31։	2 եբ. 7. 14։
2 Ղուկ. 1. 35։	* եր-ՀՒ՝ խէյաքեար	- Խուբ. 43. 2։ Ղուկ.
3 թէս. 24. 1։	2 Ա՛մոս. 4. 12։ 5.	2. 7, 21։
5 Ղուկ. 1. 35։	31։ 13. 23, 38։	-Ղուկ. 2. 4, 6, 7։

հաւատչէնին Բեթլեհեմ ընդունել զօրութիւն զնա, եւ
իշխել զարդ Իսրայելոյ։ Եւ ասէին՝ ալեկոծեալ
կեալ, 2 - Եւ հաւատչէրին զօրութիւն զնա ընդ
բեաւ ասէր. զերա շարդաս տանն երկրպագեալ կե՛օր-
ախք վէ անա սեճառ զերկնային կէլախք՝ ասէին։
3 - Վէ Հերովդէս մէկ պատճառ իշխեցուցէ, քեն-
ասէ վէ անալն էլ պերասէր պահեցուն Երուսաղէմ
տանի մուգեցուց օրաս։ 4 - Վէ ճուռնէ զարդ քեա-
հինեէր էլ գաղնին զ'էլչեւսալներ ճէմ՝ էսէ՝ ան-
էլեսէն Քրիստոսն ներչեւ ծօղաճալներ զա՞ղ
էլչեսէ։ 5 - Անէր տանի անա սեճէրէր քի՝ Եւ հաւ-
ատչէնին Բեթլեհեմ ընդունել գօրութիւն. զերա վէչ-
զանէր վարեցուցէլ սեօղէլ էսպրեցէր ասէր. 6 - Եա՛-
նի՝ զէյ Յուդա ատչատէր Բեթլեհեմ, Յուդա էմիր-
էրէն ազասնաս սէն տանի ազա քիւչիւք սեչել
սէն. զերա զաղնիմ Իսրայէլի կիւսեճէք պէր է-
ներ սեճառէն զօհար էսեճէք ասէր։ 7 - Զէյնան Հե-
րովդէս զ'ալեկոծեալ կիզլիճէ չաղրեցուց՝ էրկրպագն նէ
զէյնան կէօրճեռնեկնէն անէբառէն թաղդիզ էմ-
ան. 8 - Վէ՝ կեռնեկ, ան՛առնա առ՞էր սեղգամէլ
ան՛վռնամ ազաղ՝ անը զազնեցնել զէյնան զանա
խառէր վէրնեկ, քի զէն տանի կիտեկ անա սեճ-
առ զրկայցեմ՝ սեչէրեք անէրի Բեթլեհեմի կէօն-
ասէրան։ 9 - Անէր տանի մէկի սենկէչեկ կիզլ-
էր. վէ իշխէ չաղրեցուց կէօրեցէրի էրկրագ՝ վա-
րեցուց ան՛առնէյս զազնեցնել էրկրն իւզէրինառէ
առաջնորդեալ սէկին էօնէրինճէ կիզլան։ 10 - Վէ
էրկրագլ կէօրեցէրինառէ, զիյառեսնէլ մէարեց

Բ Թէք. 10. 30։ 25. 6։ 3 Մհլ. 4. 30։
Գ Ղուկ. 2. 11։
Դ Ա՛ռ. 24. 17։ Եռ. 60. 3։
Ե 2 Թէվ. 36. 14։
Զ 2 Թէվ. 34. 43։
Է Մաղ. 2. 7։
Ը Մհք. 5. 2։ Յովհ. 7. 42։
Թ Վառ. 2. 27։

օրերեր։ 11-Վ էլե կևրիա՝ մա՛սւմը վաչհսէսի Մարիամ իլէ պուրերեր, վե ախչիա անա սէճաէ գըլըրերեր, վե խսոլինէլերինի աչըա անա, Հէսուչէ օրարաղ, ալթան վե քինդիւք վե մուրը ի սաֆի թաղսիմ էթսիլեր։ 12-Վ Հերոդէսին եանընա ՚ասլաէթ էթմէմէլերի անլերէ Հրե՚յաստա վահի օ~ լունմադլէ, քէնսի ախչարերընա սիկեր պիր եօլ~ սան ՚ապիմէթ էթսիլեր։

13-Վ անլերին ՚ապիմէթինսէն ածկրա, իչթէ Բաղդէն մէլէյի Հրե՚յաստա Յոսէփէ կէօրինիա՝ Գալդ, մա՛սւմ իլէ վաչհսէսինի աչըա՝ Մըսրա փխ~ րար էյլէ, վե պէն անա սէօյլէյինճէյէ տէյին օ~ րաստա գալ. զիրա Հերոդէս մա՛սւմը հէլաք էթ~ մէք իչին արայաճադ սըր՝ տէսի։ 14-Ո տախ գալդըա վե կէճէլէյին մա՛սւմ իլէ վաչհսէսինի աչըա՝ Մըսրա կևթաի. 15-Վ Հերոդէսին վէֆա~ թընա տէյին օրաստա գալը. թա քի՝ Օղլըմը Մը~ սըրան չաղըրըմ՝ տէյու վէյղամնդէր վասրթա~ սլյէ Բաղդ թարաֆընաան պուլուրլան քէլամ էթմամ օրունա։

16-Ո զէման Հերոդէս ՚ասկէր թարաֆընաան խաթընզա օրունաղլընը կէօրսէնգամ, զայէթլէ զա~ զապա կէլսի. վե ՚ասկէրլէրսէն թահգիգ էթսէյի զէմանա կէօրէ, Բեթլէհէմ իլէ հէվ սինօրլարընա~ սա, իչի եաչընաան աչադը պուլունան ճիւմլէ չօ~ ճուգլարը գաթլ էթտիրսի։ 17-Ո զէման՝ Երեմա~ սա պիր ախա, եա՛նի Ռէբեսա վե ագլայըշ վե զիյադէ ճիլգան իչտիկլսի. 18-Ոսաքէլ էվլադընա ագլայըգ՝ նամէվճուա օլուդլարը իչին թէսէլլի

✝ Մէզ. 72. 40. Եա. 60. 6.	✝ Պ. 1. 20. ✝ Ովա. 11. 4.	✝ Երեմ. 31. 15.

դատել եմ ինձ իսկ՝ ոչինչ նրանից վէշտասնիւթիւն
ունենալու բէտմ իմ մասին օրինաց։

19-ին Հերովդէսին վէճ ծագեց նահապետ, իմն
Բապտիստ անունն Մարտաս Յովհաննէս բու՛յսաս կէօ-
րնեալ, 20-Գալով՝ ուս՛ումն էլ վախճանին ա-
լաւ՝ Խոստել ուխտերնս կիմ, զերս ուս՛ումնին ճա-
նաչաս գաս էսէնէլը էօրախլէր՝ ասած։ 21-Ո ա-
խր գալըդ վէ ուս՛ումն էլ վախճանին ալաւ՝
Խոստել ուխտերնս կէտի։ 22-Լսելին Եհովային
ած Արքեպատյոսն՝ քէնած վէտէրի Հերովդէսին ե-
րեսնէ մէկը օրերումը իշխում էլէ, օրտյա կիմ էլ
գօրգաս. վէ բու՛յսաս քէնտինէ վահի օրինաւոր-
լէ Գալիլեա ապրէլէրինէ կիմ ած։ 23-Վէ կէլած
Նազարէթի անունէն շէնդրած ապրին օրաս, քի՝ Նա-
զարէթցի անունէն ած՝ ասիս վէյրանէլէր
վարիաստալի ասօլինին քէզամ իմ մասին օրինաց։

ՊԱՊ 3

Վէ օր կիտնէրած՝ վաճիմիլ էտին Յովհաննէս՝
թէվէտ էլէյինով, վերս Ջուդէրումի խոս ապուտով
խոսըշմըշ ուր՝ ասիս, 2-Եհովային պէրիյե-
պիտած վա՛զ էտէրէք զուհուր էլէտ։ 3-Զիրա՝
Բապտիստ հօգին հոպարտըլըդ, անուն Գարիսէլե-
նէ ասօղրուլըդ՝ ասէրիյէտ, Պէրիյէտ նիսա էտէ-
նին ապատ՝ ասիս նուրի վէյրանէր վարիաս-
տալի խոսէրը վէրիյէն զամի պոս ուր։ 4-Պա Յով-
հաննէս տախտ էտիլի իմ խուրտնէն կիյիլի,

Ե պ. 3. 13։ Ղ ու կ. 2. 39։	Յովհ. 1. 28։	1. 3։ Ղ ու կ. 3. 4։
Զ Յովհ. 1. 45։	Բ Գաձ. 2. 44։ պ. 4. 17։ 10. 7։	Յովհ. 1. 23։
—	Է Յհս. 14. 10։	Ը Մարկ. 1. 6։
Ը Մարկ. 1. 4, 45։	Թ Ղ ու կ. 1. 76։	Ժ Մխ. 1. 8։ Գաբ. 13. 4։
Ղ ու կ. 3. 2, 3։	Ժ Ես. 40. 3։ Մարկ.	

վե պէլինե գայէշ գուշանըշ խոխ. Թա՛ամը տախե
[5]էչքերկէլեր լէ [6]եապան պալը խոխ: 5-[7]Ո զէման
երուապէմ վե պուԹիան ԵչՀուսույէ հէմ Յորդա-
նանըն պուԹիան ճիւլարընըն էՀալխե անըն եանը-
նա չըգըպ, 6-[8]Կիւնահլարընը իպրար էաէրէք, Յոր-
դանանա անըն էլույէ վաֆֆիկ օլունըլար խոխ:
7-Վ[9]է ֆէրիսիկեր լէ ատատպէկերաէն նիչէկերինեն
քէնաէ վաֆֆիկինե կէլուկլէրինի կէօրուճաք,
անկերե ատաե քի՝ Վ[10]յ էնկերէք նէալի, [11]Կէկճէք
պաղապան գայընալը պիղէ քի՛մ էօյրէԹաե: 8-Իմ-
ան ԹէվկէյէՀ լայըզ մէյլե Հուսուլ կէԹիրինիզ.
9-Վ[12]է [13]ֆէաէրիսիկ Աբրահամ ատը՝ ատմէյի քէնաե
քէնաինիզե ուչինմէյինիզ. պիրա պիղէ ատրիմ քի՝
Ալլահ Աբրահամըա չու Թայըրաման պիղէ էվլաա Հու-
սուլ կէԹիրմէյէ գաոիր ատը: 10-Վ[14]է հէմ ատ Հալա
պալմա ագաճլարընը քէօքինէն էանընա գօնուլմըշ
ատը. խսուսէ [15]էյի մէյլե վէրմէյէն Հէր ագաճ քէՀիլիկ
ամէնչէ ամըլըը: 11-[16]Պէն պիզի ԹէվկէՀ էչինն ատ խլե
վաֆֆիկ էաէրիմ, ատսըա պէնատէն ոճկրա կէլէն պէն-
ատէն գուտուԹիլի ատը. անըն այատ գապլարընը գէչ
Թայընատա լայըզ ատէյլ իմ. [17]օ պիզի Րուհ խլ Գուտս
վե ամէնչէ վաֆֆիկ էաէճէք ատը. 12-[18]Եապաագ
ատախ էլինաե օլուպ՝ քէնաե խապրմանընընը Թէվսույլէ
ատմաքաճաղ, վե պուզուպլընը ատբանագաո էլէէյիկ՝
[19]ատանընընը ալճակլըգ ամէնչէ եապաճաղ ատը:

[1]Գաե. 11. 22:
[2]Ա Մխոխ. 14. 25, 26:
[3]Մարկ. 1. 5: Գուկ. 3. 7: Ա'մաԼ. 19. 4:
[4]Ա'մաԼ. 19. 18:
[5]Պ. 12. 34: 23. 33: Գուկ. 3. 7—9:
[6]Րօմ. 5. 9: 1 Ս՚Ե. 1. 10:
[7]ՅովՀ. 8. 33, 39: Ա'մաԼ. 13. 26: Րօմ. 4. 1, 11, 16:
[8]Պ. 7. 49: Գուկ. 13. 7, 9: ՅովՀ. 15. 6:
[9]Մարկ. 1. 8: Գուկ. 3. 16: ՅովՀ. 1. 15, 26, 33: Ա'մաԼ. 1. 5: 11. 16: 19. 4:
[10]Եա. 4. 4: 44. 3: Մաղ. 3. 2: Ա'մաԼ. 2. 3, 4: 1 Կոր. 12. 13:
[11]Պագ Մաղ. 3. 3:
[12]Մաղ. 4. 1: Պ. 13. 30:

13-Ո զէման Յիսուս Յովհաննէսին էլնէլ վաֆթիզ օտնմագ խզրէ Գալիլեացան Յորդանանա անըն եանընա կէլսէ։ 14-Լաբին Յովհաննէս՝ Պէն աէնին էլնէլ վաֆթիզ օտնմագա միհիճաճ օտրըլըմ հալաէ աէն պանա՞ մը կէլիյօրսըն՝ տէյէրէք, անը մէն՝ էթմէքաէ լազէն, 15-Յիսուս տախի անա ճէվապէն՝ Շիմտի պրագ, չունըն հէր հագդը պէօղէ եէրինէ կէթիրմէմիզ կէրէք սէր՝ աէտի. ո զէման անը պրագաը։ 16-Նէ Յիսուս վաֆթիզ օտնագդան սօկրա տէր՛ագաց աւաան չըգաը. վէ իղթէ անա աէմաւաթ աչըլաը, վէ Հոտ Ուլահը՝ կէօյէրճին կիսպի էնէրէք քէնաւինին իւզէրինէ կէլմէքաէ կէօտախ։ 17-Վէ իղթէ՝ Սէվկիւլու Օղլու պա սըր, անաէն բագի իմ՝ տէյտ Նաէմաւաթաան պէր աէտա կէլսէ։

ՊԱՊ 4

0 զէման Յիսուս՝ Շէյթան թարաֆընաան թէճրիաէ օտնմագ խզրէ՝ Հոտէն աէվկիլէ պէրսէյէ կիսթաի. 2-Վէ զըրգ կիւն զըրգ կէճէ օրուճ թաւթաց՝ ասկրա աճըգաը։

3-Վէ թէճրիաէ էտիճի անըն եանընա կէլիտ՝ Էկէր Իան Ուլահ իսէն, էմր էթ պա թաշլար էքմէք օտնագար՝ աէտի։ 4-Ո տախի ճէվապէն՝ Ինսան եալընըզ էքմէքըլէ եաշամագ, անճագ Ալլահըն աղզընաան սաագը օտն հէր պէր քէլսիլէ եաշէ՝ աէյի եազըլըճը տըր՝ աէտի։

5 Մարկ. 1. 9։ Ղուկ. 3. 21։
6 Պ. 2. 22։
7 Մարկ. 1. 40։
8 Եա. 11. 2։ 42. 1։ Ղուկ. 3. 22։ Յովհ. 1. 32, 33։
9 Մէղ. 2. 7։ Եա. 42. 1։ Պ. 42. 48։ 47. 5։ Մարկ. 1. 11։ Ղուկ. 9. 35։ Եփես. 1. 6։ Կող. 1. 13։ 2 Պետ. 1. 17։
10 Յովհ. 42. 28։
11 Մարկ. 1. 12։ Ղուկ. 4. 1։
12 Պաղ 3 Մխ. 48. 42։ Եզեկ. 3. 14։ 8. 3։ 11. 1, 24։ 40. 2։ 43. 5։ Ա՛մաս. 8. 39։
13 Թէս. 8. 3։

5-Ո զեման Շէյթան անը *ամուսաուէս չէհրէ կէօթիւրիւ՝ հէյբէլին պուրճու իւզէրինէ տուրար- րարաք, 6-Անա՝ էկէր Իան Ուլահ իսէն, քէնտինկի աշապըյա աթ. պիրա՝ Սէնին հազգընաա *քէնտի մէլէքլէրինէ էմր էտէճէք ոլը, վէ այապընկը թա- շա չարխնաուագ իչուն սէնի էլչէրի իւզէրինէ գալ- ըրաճագըար՝ տէյու եազըլմըշ ըր՝ աէոի։ 7-Յի- տա անա՝ Փէզալիք *Ալահընկ օլան Բաղդը թէճ- րիպէ էթմէյէսին՝ տէյու եազըլմըշ ըր՝ աէոի։

8-Թէքրար Շէյթան անը զայէթ եխբսէք պիր տաղա կէօթիւրիւ՝ անա տիւնեանըն ճիւմլէ մէ- մալիքի լէ անչէրին չանընը կէօսթէրէք, 9-Անա՝ էկէր տիւչիւգ պանա սէճտէ գըլար իսէն, պունըլ- րըն ճիւմլէսինի տանա վէրիրիմ՝ աէոի։ 10-Ո զէ- ման Յիտուա անա՝ [Ադամա] չէքիլ, էյ Շէյթան, պիրա՝ *Ալահընկ օլան Բաղդա սէճտէ գըլսաըն, վէ եաղընըզ անա *իսրաուէթ էտէսին՝ տէյու եազըլմըշ ըր՝ աէոի։ 11-Ո զեման Շէյթան անը թէրք էթտի- վէ իչէրէ *ամէլէքլէր կէլիպ՝ անա իսրաուէթ էթտիկէր։

12-Իմոի *Յիտուա՝ Յովհաննէսին էլէ վէրիպտիկինի իչիթտիքտէ, Գալիլեա թարաֆընա *ապիմէթ էլէ- ոի։ 13-Վէ նազարէթի թէրք էտէրէք՝ կիտիպ Զա- բուդն իլէ Նեփթալիմ սինորըրընուա վէ տէնիզ քէնարընուա պուլունան Կափառնայումուա սաբին օլաու. 14-Թա քի եապի վէյղամնէր վասըթտալ- լէ, 15-Յորդանանըն էօթէ թարաֆընուա, տէնիզ եօլընուա պուլունան *Զաբուդն տիյարը վէ Նեփ-

*Ն է ե մ. 44. 1, 48։	Ը թ է ա. 6. 46։	Ր Մ ա ր կ. 1. 14։ Ղ ու կ.
Ե ա. 48. 2։ 52. 1։	Ի թ է ա. 6. 43։ 40. 20։	3. 20։ 4. 14, 31։
Պ. 27. 53։ Վ ա հ.	Յ ե ա. 24. 44։ 1 Մ ի ւ ե	Յ ո վ հ. 4. 43։
11. 2։	7. 3։	*Ե ա. 9. 1, 2։
Ի Մ է զ. 91. 11, 12։	Ը Ն ա ր. 1. 14։	

Թաղիմ ակյատը, եա՛նե Յա՛խիէլէրին Դաղիլեատը,
16-*Զաբլեմաե օֆուրան գամլ՚ապիմ նար կէօրա-*
ծու, վէ էօվրամ ակյատը վէ կէօվէնմաե օֆուրա-
նըպտա նար ծօղաս՝ ակյու պույուրդան քէնտի
ԻՀՈՒՍԻՍ օրունա։ 17-*Ո զէմանաան Յիսա վա՚ղ*
էհմէյէ Էվվէլ՝ Թէվրէտ էամինիզ, զիրա մէզէքի-
լի իս ակյուսամի Էոպդաշնըդ ատր՝ ակյէ պաշդատը։
18-*Էվէ Յիսա Դաղիլեա ակինին քէնարընտա*
կէզէր Էրէն՝ Էրի գարնաշդ, եա՛նե Պեդրոս ակի-
նիէն Սիմոն Էրէ գարնաշդը Անդրէասը, ակինիզ
ադ ամմադաս Էրէն կէօրյու, չիւնքի անէր պա-
ղըգ ամճըդ Էսկիէր։ 19-*Վէ անէրէ՝ Սդրամճա կէ-*
լինիզ վէ Զէպէդէոս իլէ պէրադէր գա-
ՅըգԱս ադդարընը ԻՄ՚ԱՒՐ էհմէդուդ պուլունան
ակիէր Էրի գարնաշդը, եա՛նե Զէբէդէոս օղլու Յա-
կոպոս իլէ գարնաշդը Յոհաննէսի կէօրյուդ՝ անէ-
րի ասկի չադդըդաը։ 22-*Վէ պունդան հէման գայդ-*
ը վէ վէսաէրէրինին ԻՄԷՐ էսէրէք անդի ադդըն-
ճա կէմամիէր։

23-*Վէ Յիսա պէսԻնէն Դաղիլեայը ծօղաշդադ*
Ադնադօղդարընտա ԻՄ՚ԱՒՐ, վէ Ժէհէննէմին վէճ-
աէսինի ԻՄԷՂԷՐ, վէ Ժողդ ադդարընտա պուլունան
հէր մուրադը վէ հէր Խաստալըգը ակի՚ էսէր Խա։
24-*Վէ անդի չէօհրէմի Սիւրիասդին հէր պէր ԻՄ-*

Ե Եա. 42. 7. Ղուկ. 2. 34։
Զ Մարկ. 1. 14, 15։
Է Պ. 3. 2, 10. 7։
Ը Մարկ. 1. 16—18։ Ղուկ. 5. 2։
Թ Յովհ. 1. 42։
Ժ Ղուկ. 5. 10, 11։
Ի Մարկ. 10. 28. Ղուկ. 18. 28։
Լ Մարկ. 1. 19. Ղուկ. 5. 10։
Խ Պ. 9. 35. Մարկ. 1. 21, 39. Ղուկ. 4. 15, 45։
Ծ Պ. 24. 14. Մարկ. 1. 15։
Կ Մարկ. 1. 34։

բաժինս չայ՝ օրնուածդ է, ճիւղէ՝ իմ ձեռքիս ու ամրացուցած ես ինձ համար զօրաւոր ազգերու մէջ։ 25 - Վասն զի Տէրը իմ Աստուածն է ընտրեցեալ իր ժողովուրդին ու ձեռնասուն ըրած է զանոնք։ Ահա ես կը կանգնիմ իմ տեղիս վրայ ու կը սպասեմ իմ Տէրոջս, որ պիտի գայ Սիոնի վրայ։ Ես կը սպասեմ իմ Աստուածիս, որ պիտի գայ իմ օգնութեանս։

ՊԱՊ 5

Վասն զի ես ձեռնասուն կ'ընեմ զանոնք, որ ինծի կը պատուեն, ու կ'անարգեմ զանոնք, որ զիս կը մեծարեն։ 2 - Ուստի ազգերը ալ պիտի գան իմ մօտս ու պիտի տեսնեն իմ փառքս, 3 - ու պիտի ըսեն ամէն ազգեր, որ իմ անունս կը կոչուի իրենց վրայ։ 4 - Ու պիտի ըսեն ամէն ազգեր, որ ինծի կը հաւատան, որ անոնք իմ ժողովուրդս պիտի ըլլան։ 5 - Ու պիտի ըսեն ամէն հեթանոսներ, որ անոնք իմ ժառանգութիւնս պիտի ըլլան։ 6 - Ու պիտի ըսեն ամէն ազգեր, որ անոնք իմ ժողովուրդս պիտի ըլլան։ 7 - Ու պիտի ըսեն ամէն ազգեր, որ անոնք իմ ժողովուրդս պիտի ըլլան։ 8 - Ու պիտի ըսեն ամէն ազգեր, որ անոնք իմ ժողովուրդս պիտի ըլլան։ 9 - Ու պիտի ըսեն ամէն ազգեր, որ անոնք իմ ժողովուրդս պիտի ըլլան։

ա Մարկ. 3. 8։
բ Մարկ. 3. 13, 20։
գ Ղուկ. 6. 20։ Պագ. Մէզ. 51. 17։ Էսա. 16. 19. 29. 23։ Եսա. 57. 15։ 66. 2։
դ Եսա. 61. 2, 3։ Ղուկ. 6. 21։ Յովհ. 16. 20։ 2 Կոր. 1. 7։ Ցահ. 21. 4։
ե Մէզ. 37. 11։
զ Պագ. Թոմ. 4. 13։
է Եսա. 55. 4։ 65. 13։
ը Մէզ. 41. 4։ Պ. 6. 14։ Մարկ. 11. 25։ 2 Տիմ. 1. 16։ Ժխոր. 6. 10։ Յակ. 2. 13։
թ Մէզ. 15. 2։ 24. 4։ Ժխոր. 12. 14։
ժ 1 Կոր. 13. 12։ 1 Յովհ. 3. 2, 3։

օրինաճաղ տալը։ 10-Ինչ միտարէք տալ ամէն ապէսիկին թէ՛ասոր կէօրէնէը, վրա մէէ-բիւմ իւա ապտալամի անէրին տալ։ 11-Պէնիմ ապէսիմ տիզէ սիմէօ էտիպ թէ՛ասոր էթոփքերի վէ եռա-լան եէրէ ՚ալէյհինիզատ հէր կէօնէ Իֆէնա պօղ ապօլէտաքերի գէտան, նէ միտարէք սինիզ։ 12-Մէարուզ ու շաուանն օրինալ, վրա ապտալամա էճրինիզ չօղ տալը. չինալի ՚ախշէն էվվէլ օ-լան վէչդամնէրերէ պէօղէ թէ՛ասոր էթոփքեր։

13-Սիզ եէրին թուզ սալալ. լաքին Իթուզ թաթալ օլսալը թագտիրատ նէ՞ իչէ թուզլանա-ճաղ տալը. արթըգ տըշարըդա ամըլմայ՝ ատէմներին այադլարը ամբնատա պատրճատան պաշգա տիր չէյէ եարտամատ։ 14-Իզիզ ախնեանդին նատրա սալալ. տաղ իւզերինատ վադը՝ պիր չէնր կիղնեմէզ։ 15-Վէ ՚չրտալը եաղըգ քիչէ ամբնա գօնդալար, ատնա չէմ՚ատան իւզերինէ գօրլար, վէ խանէատ ատամնանդարդին ճիւմլեսինէ զիյա վէրիր։ 16-Պա-վէճհէ նատրնալ ատէմներին էօնիւնատ զիյա վեր-սին, ՚ադի սիզին էյի ՚ամէլերինիզի կէօրիւպ՝ ՚ախ-տատամատա օլան փէտերինիզի իմէճէա էտէլէր։

17-ՠՊէն չէրի՚ամը եա վէչդամնէրէրի խամաղ էմմէք իչուն կէլտիմ զաման էմմէյինիզ. անէրի խամաղ իչուն ատչիլ, անճադ իմմատամ իչուն կէլ-տիմ, 18-Չիրա հադիդամէն սիզէ ատրիմ քի՝ ՚նէր

ֆ 2 կոր. 4. 47։ 2 Տիմ. 2. 42։ 1 պետ. 3. 44։
ֆ Գ.ուկ. 6. 22։
ղ 1 պետ. 4. 14։
ֆ Գ.ուկ. 6. 23։ Ա՚մալ. 5. 44։ Բօմ. 5. 3։ Յակ. 4. 2։ 1 պետ. 4. 43։
ֆ Նէեմ. 9. 26։ 2 Թէվ. 36. 46։ Պ. 23. 34, 37։ Ա՚մալ. 7. 52։ 1 Սէղ. 2. 45։
ֆ Մարկ. 9. 49։ Գ.ուկ. 14. 34, 35։
հ Իմն. 4. 48։ Փիլ. 2. 45։
ֆ Մարկ. 4. 21։ Գ.ուկ. 8. 16։ 11. 33։
ղ 1 պետ. 2. 12։
ֆ Յովհ. 15. 8։ 1 կոր. 14. 25։
ֆ Բօմ. 3. 31։ 10. 4։ Գաղ. 3. 24։
ֆ Գ.ուկ. 16. 17։

լէ կէօք զա՞լ օլնատըգ֊ա, չէրի՛ամէրն ճիւմլէսի լէմ֊նամ օլունճայա տէյին՝ անտէն պիր հարճ եա պիր նօգթա զա՞լ օլնայաճադ տըր։ 19-Ինանի հէր քիմ պու էն քիւչիւք էմրլէրին պիրինի նադզ է֊տիպ տէ, տաէմլէրէ էօյլէ թա՛լիմ էտէրսէ, մէ֊լէքիւթ իւս ա֊էնտավաթտա էն քիւչիւք տէնիլճէք տիր. տանինա հէր քիմ ՚տամլ օլուպ տա թա՛լիմ էտէրսէ, մէլէքիւթ իւս ա֊էնտավաթտա պէօյիւք տէ֊նիլճէք տիր։ 20-Զիրա պիզ տէրիմ քի՝ Էհէր տաբանրըզ ՚Իսլէնա վէ ֆէրիսիլէրին տաբանրնաան զիյատէ օլնադ իսէ, մէլէքիւթ իւս ա֊էնտավաթտա տաբա կիրմէյճէքսինիզ։

21-Էնբի զէնան տաէմլէրինէ՝ ֊Գամէլ էհմէյէնին, վէ հէր քիմ գամէլ էտէրսէ, հիւքմէ միւսթահադ օլաճադ տըր՝ տէնիլտիյինի իշիթտինիզ։ 22-Ֆագաթի պէն պիզ տէրիմ քի՝ Հէր քիմ գարնտաշընա տէ֊պէպիզ ֊Ղազատ էտէրսէ, հիւքմէ միւսթահադ օլուր. վէ հէր քիմ քէնտի գարնտաշընա՝ Բագա տէրսէ, միլլէթի մէճլիսինին հիւքմինէ միւսթա֊հադ օլուր. վէ հէր քիմ՝ Ա֊հմադ տէրսէ, ճէ֊հէննէմ ահէէլինէ միւսթահադ օլուր։ 23-Ինանի ֊Թադաթիմէնկի մէզհապա կէթիրտիյինտէ՝ օրատա գարնտաշընկըն տէնին ՚տէյհինտէ պիր շէյի օլտըղը խաթըրնա կէլմըսէ, 24-֊Թադաթիմէնկի օրատա մէզ֊հապէն էօնիւնտէ պրադ, վէ կիտիպ էվվէլա գա֊րնտաշընկ իլէ պարըշ. անտէն սօնրա կէլիպ թադ֊աթիմէնկի թադաթիմ էյլէ։ 25-֊Խատինկ իլէ պէրապէր եօլտա իքէն՝ չադըդ անըն իլէ տուշ օլ, քի խաս֊

֊Յակ. 2. 10։
Ը Ղօմ. 9. 31։ 10. 3։
֊Խուր. 20. 13։ Թէս. 5. 17։
Ը 1 Յովհ. 3. 15։
Գ Պ. 8. 4։ 23. 49։
Ը Պ. 18. 19։ 1 Տիմ. 2. 8։ 1 Պետ. 3. 7։
֊Էմա. 25. 8։ Ղուկ. 12. 58, 59։

մին ունի դատ, դատ տանի ունի մ՚մուրա
թէպէտ էտով՝ զրնատա ամբրմայտրն։ 26 - Հա-
գիպանին ատա տէրիմ քի, Ասն մանկըրը էտա
էթմէլինէ՝ օրտուն չրտայտացատրն։

27 - [Էտրի գէման ատէլէրինէ՝] Ձիտա էթմէյէ-
սին՝ ատնտրմայինի իշխմանինտ։ 28 - Ճատամ ունի
սիպէ տէրիմ քի՝ Հէր քիմ նետատան պէրինէ շէհ-
վէթէ պատարա, դապլնատ անրն իլէ զիտա էթ-
միշ օտր։ 29 - Ուտուտ ատ կէօզինի ունին պատրմէ-
նէ ատպէտ օտր իտէ, ատր չրդարրդ՝ քէնտինտէն
ատճ՚ էթ, զիտա ա՚զանատան պէրինին զայ՚ օրտուր
պանթխան ճէատանինին ճէհէննէմէ ամբրմայտատան
ատա խայրըր ատր։ 30 - Վէ Հէր ատ էրնի ունին
պատրմէնէ ատպէտ օտր իտէ, ատր քէտիդ՝ քէնտին-
ատն ատճ՚ էթ. զիտա ա՚զանատան պէրինին զայ՚ օ-
տատ պանթխան ճէատանինին ճէհէննէմէ ամբրմայտատան
ատա խայրըր ատր։ 31 - Հէր քիմ զէվճէտինէ
պօշատա, ատա թ՚ատադատմ վէրսին՝ ատնտրմիշ ատր։
32 - Ճատամ պէն պիպ տէրիմ քի՝ Հէր քիմ զի-
նատան զայրի պիր տէպէտ վէրսէ զէվճէտինէ պօ-
շատա, ատա զիտա էթմատրըր. վէ Հէր քիմ պօ-
շատիդ օտան իլէ էմէլէնէրտէ, զիտա էթմիշ օտր։

33 - Էմնէ էտրի գէման ատէլէրինէ՝ Էտատան հէրկ
հէմտն էթմէյէսին, անճատ Հէմտնէ վա՚տ էթ-
տիկնի Բատրտա էտա էտէտին՝ տէնտրմայինի իշխմ-

- խուբ. 20. 14։ թէս. 5. 18։
Հճտ 31. 4։ Յտն. 6. 25։ պտգ թէք. 34. 2։ 2 Մխ. 11. 2։
- պ. 18. 8, 9։ Մտրկ. 9. 43—49։
ր պտգ պ. 49. 12։ բօմ. 8. 13։ 1 կար. 9. 27։ կող. 3. 5։
ց թէս. 24. 1։ եբհ. 3. 4։ պտգ պ. 49. 3։ Մտրկ. 10. 2, վէ զայրի։
- պ. 49. 9։ Ղ.ս.ղ. 46. 48։ բօմ. 7. 3։ 1 կար. 7. 10, 11։
Հ խուբ. 20. 7։ Ղ.ե. 9. 42։ Ա՚ս. 30. 2։ թէս. 5. 11։
+ թէս. 23. 23։
• պ. 23. 46։

անելով։ 34-Ցտպամի պէն սիզէ տէրիմ քի՝ Ասլա եէմին էլմէյէնիզ. նէ սէմա հադդը լչին, զի- րա Ալլահըն խաթէրը տըր. 35-Նէ տէ զէմին հադ- դը լչին, զիրա անըն այադլարընըն պատմադը տըր. նէ Երուսաղէմ հադդը լչին, զիրա Մէլիք ի- ադամին չէհրի տիր. 36-Նէ տէ պաշըկ հադդը ի- չին եէմին էտէմն, զիրա պիր գըլը ատ եախօտ դարա էլէմէյէ դատըր տէյիլ սին։ 37-Ասլին սէօ- զինուզ՝ էվվէլի՝ էվվէլի, խայր՝ խայր օլսուն. պունդադան զիյատէտի չէրիտէն տիր։

38-Սէօզէ կէօզ վէ սիշէ սիշ՝ աէնէլսէյինի ի- շիմանիզ։ 39-Ցտպամի պէն սիզէ տէրիմ քի՝ Ֆէլէմիյէ գարշը տուրմայաընըզ. Ղալին հէր քիմ աէնին տալ եանադընա վուրուր խէ, անա օլ պի- րինի տէ չէվիր։ 40-Վէ աէնին իլէ տա՛վա էտիպ՝ էնիմարինի ալտադ խաթէյէնէ ճիւտպէնիի տէ պրադ։ 41-Վէ Ֆաէնի պիր միլ կիմսէյէ իճադար էտէն քիմ- տէ իլէ իքի միլ կիտիր։ 42-Սէնադէն տիլէյէնէ վէր, վէ աէնադէն էօտիւնճ ալտադ խաթէյէնադէն Ըեւուզ չէվիրմէ։

43-Ֆէօնչրիկը աէլէսին վէ Ֆարիշէենիկէ պատդ էտէսին՝ աէնէլսէյինի իշիմանիզ։ 44-Ցտպամի պէն սիզէ տէրիմ քի՝ Ֆարիշէենէրինիզի աէվիրիզ, սիզէ պէտ տա՛ա էտէնէրէ խայր տա՛ա էյլէյինիզ, սիզէ պատդ էտէնէրէ էյիլիք էտինիզ, վէ սիզի ինճի- աէնէր հէմ սիզէ իմ՛ատսուզ էտէնէր իչին Ըտա՛ա

Ֆ Պ. 23. 46, 48, 22։ Յակ. 5. 42։
– Եա. 66. 4։
Բ Մէզ. 48. 2, 87. 3։
Ֆ Կոզ. 4. 6։ Յակ. 5. 42։
Ր Խուր. 21. 24։ Ղև. 24. 20։ Թէս. 49. 21։
Ե Էմմ. 20. 22, 24. 29։ Ղուկ. 6. 29։ Ցօմ. 42. 47, 49։ 1 Կոր. 6. 7։ 1 Ա՛Է. 5. 45։ 1 Պէտ. 3. 9։
Զ Եա. 50. 6։ Մէթ. 3. 30։
Է Պ. 27. 32։ Մարկ. 45. 21։
Ը Թէս. 45. 8, 40։ Ղուկ. 6. 30, 35։
Ց Ղև. 49. 48։
Ի Թէս. 23. 6։ Մէզ. 44. 10։
Լ Ղուկ. 6. 27, 35։ Ցօմ. 42. 44, 20։
Խ Ղուկ. 23. 34։ Ա՛- մոլ. 7. 59։ 1 Կոր. 4. 12, 13։ 1 Պէտ. 2. 23։ 3. 9։

էանելով. 45-թա քի ասմանախոտա օլան փէտերի-
նիզին էվլատը օլսալըդ. զիրա Էքէնոն կիւնէշինի
ֆէնալար իլէ էյիլէր իւզերինէ ոտլարըդը. հէմ ա-
լիդ վէ ֆասըգ քիսնէլէր իւզերինէ եաղմուր եաղ-
մըդը: 46-Զիրա սիզի ասվէնէլերի ասվէր իսէնիզ,
նէ՞ էճրինիզ օլար. կէօրիւքճիլէր ասխի հէման
էօյլէ էթմէզլէ՞ր մի: 47-Վէ էկէր եաղըդզ դարն-
ատաշլարընըզա ասլամ վէրիր իսէնիզ, զիյատէ նէ՞
էթմիշ օլուրսընըզ. կէօրիւքճիլէր ասխի էօյլէ էթ-
մէզլէ՞ր մի: 48-Իսուի Նասմանախոտա օլան փէտերի-
նիզ քեամիլ օլադըդը կիւն՝ Հսիզ ասխի քեամիլ օ-
լունըզ:

ՊԱՊ 6

Ա.տէվլէրէ կէօրինմէք իչին, Տատադանըդը ան-
լէրին էօնիւնտէ վէրմէքտէն ադընընըզ. եօղսա ա-
սմանախոտա օլան փէտերինիզին Ինամընտէ էճրինիզ
օլմազ: 2-Իսուի Տատադա վէրակինիզէ, միւրա՞ի-
լէրին անուդօղլարընա վէ օղուդլարընա, սաէվլէր
Թարաֆընտան մէօհ օլունմադ իչին էթտիքլէրի
կիւնի, էօնիւնճէ պօրա չալըշսընըզ. Հադիսէտէն
սիզէ սէրիմ քի, Անլէր էճրիլէրինէ ալըդլար ադր:
3-Ամմա անդ Տատադա վէրակինիզէ՝ օլ էվնէ սադ
էլինիզին էթտիկինի պիլմէսին. 4-Քի Տատադանդ կիզ-
լանէ օլա, վէ կիզլանէ կէօրէն փէտերինդ Տանա Տա-
լընէն միւբաՖամէ էտէճէք սիր:

5-Վէ ատ՞ա էթտիկինէ, միւրա՞իլէր կիւն օլ-

Էծոք 25. 3։
Ժղուկ. 6. 32։
Ի եփես. 5. 4։
Հթէք. 17. 4։ Ղև. 11. 44։ 19. 2։ Ղուկ. 6. 36։ կող. 4. 28։ 4. 12։ ցակ. 4. 4։ 1 պետ. 4. 15, 16։

— թէս. 24. 13։ Մէղ. 112. 9։ Դան. 4. 27։ 2 կոր. 9. 9, 10։
Բ Րօմ. 12. 8։
Ժղուկ. 14. 14։

մայրան. վերա անկեր առէմլերէ կէօրիւնմէք իչին՝ մինաւօղարտա վէ քէօշէ պաշլարընտա տուրուպ տու՚ա էթմէյի սէվէրլեր. Հազիւթաթէն սոզ տէ-
րիմ քի, Անկեր էճրէլերինի ալընշար սըր։ 6-Ամմա
սէն տու՚ա էթսիյինէտ [1]խալվէթինէ կիր, վէ զա-
փոնը զախայըպ՝ կիզլատէ օլան փէտէրինէ տու՚ա
էլլէ. վէ կիզլատէ կէօրէն փէտէրին ատնա [2]ալէնէն
մուբտաճաթ էտէճէք սիր։ 7-Վէ տու՚ա էթսիյի-
նիզտէ [3]վսուֆսէրէօղլեր կիսի ալինուտէ եէրէ սէօղ
չօղալթմայընըզ. [4]վերա անկեր չօղ սէօյլէտիքլերի
իչին մուամէճատ օլաճաղլարընը զանն էտէրլեր։
8-Սիզ անկերէ պէնզէմէյինիզ. զերա փէտէրինիզ
մուհթաճ օլաբիլընըզ չէյլերի՝ սիզ քէնտիսինտէն
թալեպ էթմէզտէն էվվէլ պիլիր։ 9-Իմտի սիզ պու
մինվալ իւզրէ տու՚ա էտինիզ.

[5]Էյ սէմսուլաթթատա օլան փէտէրիմիզ, խամին մու-
գատէս օլսուն. 10-Մէլէքութիւն կէլսին. [6]Վերա-
սէթինի [7]սէմսատա օլաբիլը կիսի, եէր իւզէրինատէ
տախի իճրա օլունսուն. 11-[8]Եէվմի էքմէյիմիզի պի-
զէ պու կիւն վէր. 12-Վէ պիզէ [*]տուչու օլանըա-
րա պաղըլտաբիլտիգիզ միսիլու, [9]պիզիմ [†]տուչըար-
մըզը պաղըլտա. 13-Վէ [10]պիզի խովայա կէթիրմէ,
լաքին պիզի [11]շէրիւտէն գուրթար. զերա [12]մէլէքու-
վէ գուտրէթ վէ [13]իզզէթ իւ էլ էահէտ սէնինն սիր։
Ամէն։

14-[14]Վերա տաէմլէրէ տուչըարընը պաղըլտաբիլը-

[1] 4 Մին. 4. 33։
[2] Վա՚. 5. 2։
[3] 3 Մին. 18. 26, 29։
[4] Ղուկ. 11. 2։
[5] Պ. 26. 39, 42։ Ա՚-
մալ. 21. 14։
[6] Մէզ. 103. 20, 21։
[7] Պագ Յոբ 23. 12։
Էմս. 30. 8։
[*] Եբ. պօրճլար
[8] Պ. 18. 21։
[†] Եբ. պօրճլարըմըզը
[9] Պ. 26 ԱԱԳ։ Ղուկ.
22. 40, 46։ 1 Կոր.
10. 13։ 2 Պետ. 2.
9։ Վահ. 3. 10։
[10] Յովհ. 17. 15։
[11] 1 Թես. 29. 11։
[12] Մարկ. 11. 25, 26։
Եփես. 4. 32։ Կող.
3. 13։

նըզ թագաւորսե, ակմասլի փէսէրինիզ տախս սիզէ պաղըշլայաճադ սըր։ 15-Ամմա հատմլէրէ տուշ-լարընը պաղըշլամասաղընըզ տուրէթսե, փէսէրի-նիզ տախս սիզին տուշլարընըզը պաղըշլամայաճադ սըր։

16-Վէ ֆօրսճ թամթաղընըզ գէմսին, վուրա՚ի-լէր կիսալ մահզսըն չէհրէլի օլմայընըզ. գիրա անլէր ֆրսճ թամթաղլարընը ատմլէրէ կէօսթէրմէք ի-չին չէհրէլէրինի պօղարլար. Հադիսաթէն սիզէ աէրիմ գի, Անլէր էճրէլէրինի ալմըշլար սըր։ 17-Ամմա ակն ֆրսճ թամթար իքէն՝ հաշընը հաղ-լայրալ եհուդինկու հըյդա. 18-Շէօյլէ գի ֆրսճ թամթաղընը ատմլէրէ տէյիլ, անճաղ կիսիլսէ օլսան փէսէրինէ կէօսթէրէճէն. վէ կիսիլսէ կէօրէն փէսէրինկ սանա [՚ալէնէն] վուգուճաթամ էտէճէք սըր։

19-Փէնամինիզ իչին եէր իւզէրինսէ խապմնէլէր ճէմ՚ էթմէյինիզ. օրսուս կիւվէ վէ վաս պօղար, վէ խըրսըզլար տիվարը ատլով՝ սըրդաթի էտէրլէր։ 20-Ամմա ֆէնամինիզ իչին ակսուս խապմնէլէր ճէմ՚ էտինիզ. օրսուս նէ կիւվէ վէ նէ վաս պօ-ղար, նէ տէ խըրսըզլար տիվարը ատլով սըրդաթի էտէրլէր։ 21-Զիրա խապմնէնիզ հէր նէրէսէ խէ, դալմինիզ տախ օրսուս օլաճադ սըր։ 22-՚Ճէ-սէտին չըրադը կէօզ սըր. խմուխ էկէր կէօզինկ սաճ խէ, սիմթինն ճէսէտինկ միւնէվվէր օլսր. 23-Լա-ֆին կէօզինկ ֆէնա օլսրդը հալսէ՝ սիմթինն ճէ-սէտինկ զարանլըզ օլսր. խմուխ սէնսէ օլան նսր զարանլըզ խէ, օլ զարանլըզ նէ զասար օլաճադ

հ Պ. 18. 35, Յակ. 2. 13,	ֆ Լմա. 23. 4, 1 Տիմ.	42. 33, 34, 18. 22,
ց Ես. 58. 5,	6. 17, Ղուկ. 13. 5,	1 Տիմ. 6. 19, 1 Պետ.
ղ Հռոմ. 3. 3, Գաղ.	Յակ. 5. 1, վէ զայրե,	4. 4,
10. 3,	ս Պ. 19. 21, Ղուկ.	ց Ղուկ. 11. 34, 36,

տըր։ 24-Ո՞Հիչ պէր քիմնե էքի էֆէնտիյէ դուշըզ էտէմէզ. զէրա եա պէրինէ պուղդ էտիա՝ տիկէրի-նի ատվէճէք տէր, եախօտ պէրինէ մուլազէմէթի է-տիա՝ տիկէրինի թահդիր էտէճէք տէր. Ո՞էմ Ա-լահա հէմմէ մալէ դուշըզ էտէմէզլինիզ։

25-Պունա պինա՞էն տիզէ տէրիմ քի՝ Հայաթը-նըզ իչուն նէ եէյէճէյինիզի վէ նէ իչէճէյինիզի, վէ հէմ տանի ճէհէտինիզ իչուն նէ կիյէճէյինիզի էնտիչէ էթմէյինիզ. հայաթ թա՛մամըն, վէ ճէ-ահա էլախահէտէն էվլա տէյի՛լ մի տէր։ 26-Ո՞հալա դուշըրընա պագընըզ. զէրա նէ էքէրլէր, նէ պո-չէրլէր վէ նէ տէրանապար էտէրլէր, վէ սէմավի փէ-տէրինիզ անէրի պէպլէր. տիզ անէրահէն էֆզալ տէյի՛լ մի տինիզ։ 27-Վէ տիզահէն քի՛մ էնտիչէ էթ-մէքլէ՝ *պօյունա պէր արշըն զամիր էթմէյէ դուտըր տէր։ 28-Էլախահ իչուն տանի նի՛չուն էնտիչէ է-տէրինիզ. տահրանըն զանապադըրընա տիզդամ էտէճինիզ, նա՛պըլ պէօյուրլէր. նէ չալըշըրըպ, նէ խիլէք պէսքէրլէր։ 29-Լապին տիզէ տէրիմ քի, Ս-զաման պէլէ ճիւմլէ տադրաթը յլէ անէրահէն պէրի կիսի կիյինմիշ տէյիլ խա։ 30-Պու կիւն մէվճուտ օլուպ՝ եարըն ֆուրունա ալթընան տահրա օթուռու Ալլահ պէօյլէ կիյինահրահէյի հալտէ, տիզի տահա գիյատէ կիյինահրամի՛զ մի, էյ իմանը նօզտան օլան-լար։ 31-Իմտի՝ նի՛ եէյէճէյիզ, վէ նի՛ իչէճէյիզ, վէ նի՛ կիյէճէյիզ՝ տէյէրէք էնտիչէ էթմէյինիզ. 32-Զինհի պունլարըն ճիւմլէտի թա՛իֆէլէրին մահ-լուպը տըր. զէրա տէմավի փէտէրինիզ պունլարըն

² Ղուկ. 16. 13։	* Մէզ. 55. 22։ Ղուկ.	147. 9։ Ղուկ. 12.
² Գաղ. 1. 10։ 1 Տիմ.	12. 22, 23։ Փիլ. 4.	24, վէ զայրե։
6. 17։ Յակ. 4. 4։	6։ 1 Պետ. 5. 7։	* Ե-Ւօթ՝ եաշընա
1 Յովհ. 2. 15։	² Յոբ 38. 41։ Մէզ.	

ճիւղէն ինկած ողկոյզները պիտի։ 33 - Լսելին Էմմէլա Ալահըն մէջը խնդիր մը անելն ատանը թաղէպ էլլէյնիդ, մէ պռնդարըն ճիւղէն ատախ պիդէ ինան օրնադած ըլը։ 34 - Իւնի եարըն իչին էնսուչէ էթմէյնիդ. գիրա եարընկի կինն քէնտի չէլլերի իչին էնսուչէ էտէճէք ոլը. հէր կինէ քէնտի ատրտի քիւճի ոլը։

ՊԱՊ 7

1 - Հուբմ էթմէյնիդ, քի հուբմ օրնանայտընդը։ 2 - Զիրա էթտիյնիդ հուբմէն ոդ տանի հուբմ օրնադադընդը, մէ էօչտիյինիդ էօչէքէ պիդէ էօչիւլէճէք ոլը։ 3 - Էվէ նէ չինն դարնտաշընկն կէօդինտէքի չէօրէ պադըյօրըն տա՝ քէնտի կէօդինտէ օլան մէրմէյէ պոդդամ էթմէզմէն։ 4 - Եախօտ քէնտի կէօդինտէ մէրմէյէ վար իքէն, դարնտաշընդա՝ կել կէօդինտէն չէօրէ չըդարըմ՝ նա՞րայ ատչէ պիդիբսին։ 5 - Էյ մուա՞ն, էվվէլա մէրմէյի քէնտի կէօդինտէն չըդար, մէ օ պէնան դարնտաշընկն կէօդինտէն չէօրէ չըդարընդա իչին էչիճէ կէօրիճէբսին։

6 - Մադամտա նէյնդի քէնտինի մէրմէյնիդ, մէ իւնճուէրինդի խրնդիրդէրին էօնիւնդէ ամմայընդա, օրնայա քի անդէրի այադտարընդա չէյնէչէյէր, մէ ատօնդուդ պիդի էրդմադտըր։

7 - Թադէդ էտինիդ, պիդի մէրմիճէք ոլը. ադա-

Պագ 3 Մխ. 3. 13։ Մէզ. 37. 25։ Մարկ. 10. 30։ Ղուկ. 12. 31։ Տիմ. 4. 8։	13։ Կոր. 4. 3, 5։ Յակ. 4. 44, 42։	Պ. 21. 22։ Մարկ. 11. 24։ Ղուկ. 11. 9, 10։ 18. 1։ Յովհ. 14. 13։ 15. 7։ 16. 23, 24։ Յակ. 1. 5, 6։ Ա Յովհ. 3. 22։ 5. 14, 15։
Ղուկ. 6. 37։ Րոմ. 2. 1։ 14. 3, 4, 10,	Մարկ. 4. 24։ Ղուկ. 6. 38։ Ղուկ. 6. 41, 42։ Էմն. 9. 7, 8։ 23. 9։ Ա'մալ. 43. 45, 46։	

յընել, պատճառաբանել. գաւուր չալընել, վէ սը-
վէ աչըռաճապ ըլը։ 8-Հիւս հէր թաղէպ էտէն
ալը, վէ արայան՝ պուլուր, վէ գաւուր չալանա
աչըռաճապ ըլը։ 9-Ի՛ՄԵՊա սիղտէն հա՞նկը ա-
ռէմ պուլունար քի՝ օղու քէնոխինտէն էրմէք
թաղէպ էթուկի հալտէ, անա թաշ վէրէ. 10-Վէ
պալըդ թաղէպ էթուկի հալտէ, անա էրման վէրէ։
11-Ուրուխ էկէր ըսիդ էտուտուդ լըչէն՝ էվլատընըզա
էլի ՚ամէնչէլեր վէրմէկի պէլիրտէնիդ, ակռուալամա-
օլան փէտէրինիդ նէ գաւար գիւղատ՝ քէնոխինտէն
թաղէպ էտէնլերուդ նի՚մէթլեր վէրէճէք ալը։

12-Ուրուխ ՚ատէմլերուն սիդէ հէր նէ մու՚ամէլէ
էթմէլերուն խաթէրտէնիդ, սիդ տախտ անդերէ էօյ-
լէ էտինիդ. գիտա ՚չէրի՚ատ վէ վէդյատնէրդեր
պունատան ՚խապարէթ ալը։

13-Ի՛ՏԱՐ գաւուտան կիրինիդ, գիտա հէլաքա
կէօթիւրէն գաւու կէնիշ վէ եօլ վատի՚ ալը, վէ
անտէն կիրէնլեր չօգ ալը։ 14-Հիւս հայտարա կէօ-
թիւրէն գաւու տար վէ եօլ էնտիդ ալը, վէ անը
պուլանար ազ ալը։

15-Ուալանդը վէդյատնէրէրտէն տագընընըզ.
Ի՛ՆԼԵՐ սիդէ գօյուն լուտարլէ կէլիրլեր, տմնա
պաթընէն ՚գաւրդը գուրա ալըրսար։ 16-Ի՛ՆԼԵՐԻ
մէդրէսէրինտէն թանըյաճապտընըզ. ՚ախքէնլէրտէն
խդուտ, եա ատվէ ախքէնլէրինտէն ինճիր ատվիրու-

ա Էմո. 8. 47։ Եբեմ. 29. 42, 43։
բ Ղուկ. 11. 11—13։
գ Թէք. 6. 5։ 8. 21։
դ Ղուկ. 6. 34։
ե Ղև. 19. 18։ պ. 22. 40։ Բօմ. 13. 8—10։ Գաղ. 5. 14։ 1 Տիմ. 1. 5։
զ Ղուկ. 13. 24։
է Թէս. 13. 3։ Եբեմ. 23. 16։ պ. 24. 4, 5, 11, 24։ Մարկ. 13. 22։ Բօմ. 16. 17, 18։ Եփես. 5. 6։ Կող. 2. 8։ 2 Պետ. 2. 1—3։ 1 Յովհ. 4. 1։
ը Մէք. 3. 5։ 2 Տիմ. 3. 5։
թ Ա՛մալ. 20. 29, 30։
ժ Ա՛մօ. 20։ պ. 42. 33։
ի Ղուկ. 6. 43, 44։

լը մի։ 17-Պէօյլեճէ չհեր էյի ադաճ էյի մէյմէ վէրիր, վէ ֆէնա ադաճ ֆէնա մէյմէ վէրիր։ 18-Էյի ադաճ ֆէնա մէյմէ վէրէմէզ, ֆէնա ադաճ տա֊խի էյի մէյմէ վէրէմէզ։ 19-Էյի մէյմէ վէրմէյէն հեր ադաճ քէսիլիպ՝ ամէնէ ամբարը։ 20-Իսկի անէրի մէյմէյէրինան թանը յաճադրիր։

21-Պանա՝ ես Բապա, եա Բապա՝ ասկէն հեր քիսնէ մէյէքիմ իւս ասմալամա կիրէճէք ասկի ամր. անճագ ասմալամա օլան փէտէրիմին իրա֊ատիմին ֆի՛լէ կէթիրէն չէյէ։ 22-Օլ կիւնաէ ադա֊նա չօգ քիսնէլէր՝ ես Բապա, եա Բապա, ՛սէնին խամինէ վէյդանակէրիւք է՞թմէսիք մի, վէ սէնին խամինէ ճինլէր չըգա՞րմադըդ մը, վէ սէնին խա֊մինէ չօգ մու՛ճիզլէր իճրա է՞թմէսիք մի՝ ասկէ֊ճէքլէր։ 23-Պէն տախի չօ զէման անլէրէ՝ Սիզի ադա թանրմադադըմ. ՛սէնիմ եանըմտան կիտինիզ, էյ ֆըրադ իշլէյէնլէր՝ ասկի ՛սէնէն ասօյլէյճէյիմ։

24-Իսկի ես ադա ասօյլէրիմի հեր իշիտմէ անլէրի ֆի՛լէ կէթիրէնի՝ քէնտի խանէսինի գայա իւզ֊րինտէ սիզա էտէն ՛ադիլ սիր ատամ թէշեկ֊քիւր էտէրիմ։ 25-Վէ եադմուր եադը վէ ասլաներ կել֊ան վէ բուզկեադրադար էտադատ, օլ խանէյէ չարխ֊ադըրդըտա, թէմիլ գայա իւզէրինտէ գադրա֊ադրդը ասկէադէն եդդըրմուտ։ 26-Վէ ադա ասօյլէ֊րիմի հեր իշիտմէ անլէրի ֆի՛լէ կէթիրմէյէն՝ քէնտի խանէսինի գամ իւզէրինտէ սիզա էտէն ահ֊ճադ սիր ատամ թէշեկքիւր օլմադըդ։ 27-Վէ եադ֊

֊ Եբէմ. 11. 49, պ. 12. 33,	25, Ա՛մոս. 49. 13, Բօմ. 2. 14, Յակ. 4. 22,	25, 27, 2 Տիմ. 2. 19,
ՀՊ. 3. 10, Գ՚ուկ. 3. 9, Յովհ. 15. 2, 6,	՛Ա՛ա. 24. 4, Յովհ. 11. 54, 1 Կոր. 13. 2,	ՀՄէզ. 5. 5, 6. 8, պ. 25. 44,
ֆՈվա. 8. 2, պ. 25. 11, 42, Գ՚ուկ. 6. 46, 43.	֊ պ. 25. 42, Գ՚ուկ. 43.	ՀԳ՚ուկ. 6. 47, վէ գայբ,

մուր եաղտը վէ սէյլէր կէլսի վէ բիւգիեալըար էսսի տէ, օլ խանէյէ չարխըդըարընսա եըգըլըը· վէ անըն եըգըլմասը ’ազիմ խոր։

28-վէ Ցիսուս պու սէօզլէրի թէքրիլ էթսէյի զէմանո, ²խալգ անըն թա’լիմինէ Հայրան գալը- լար։ 29-³Զիրա անլէրէ՝ ’իլէմա կիպի տէյիլ, ան- ճագ հիքիմէթ սահիպի կիպի թա’լիմ էտէր խոր։

ՊԱՊ 8

Վէ տաղոան էնսիյինսէ՝ անըն արտընճա պիր չօգ ճէմա’աթլար կիթսի։ 2-⁴Վէ իշթէ պիր ճիւ- զամը կէլիպ, Եա Բապպ, էկէր խոթէրսէն, պէնի թաթհիր էթմէյէ գաոիր սէն՝ տէյէրէք անա սէճ- տէ էյլէսի։ 3-Վէ Ցիսուս՝ Խոթէրիմ, թահիր օլ՝ տէյէրէք էլինի ուզաղրպ անա սօգունսու. օ տա- խի տէր’ազաթ ճիւզամընսան թահիր օլսու։ 4-Վէ Ցիսուս անա՝ ³Սագըն՝ քիմսէյէ սէօյլէմէյէսին. լա- քին կիսիպ քէնտինի քեահինէ կէօսթէր, վէ ան- լէրէ չէհաոէթ օլսընդ իչուն ⁴Մովսէսին էմր էյլէ- տիյի թազոիմէյի թազոիմ էյլէ՝ տէսի։

5-⁵Վէ [Ցիսուս] Կափառնայումա կիրսիյինսէ, եանընա պիր եիւզ պաշը կէլսի, վէ րէճա էտէ- րէք, 6-Եա Բապպ, խըտմէթքեարըմ խանէտէ քէօմրիւմ եաթըպ՝ զիյաոէսիյլէ էզիյէթ չէքմէք- տէ տիր՝ տէսի։ 7-Ցիսուս տախի անա՝ պէն կէլիր անա շիֆա վէրիրիմ՝ տէսի։ 8-Եիւզ պաշը խէ ճէվապէն՝ Եա Բապպ, ⁶տամըմըն պիթընա սէնին

- Պ. 43. 54։ Մարկ. 1. 22։ 6. 2։ Ղուկ. 4. 32։
² Յովհ. 7. 46։
³ Մարկ. 1. 40, վէ ղայբ։ Ղուկ. 5. 12, վէ ղայբ։
⁴ Պ. 9. 30։ Մարկ. 5. 43։
⁵ Ղուկ. 14. 3, 4, 10։ Ղուկ. 5. 14։
⁶ Ղուկ. 7. 1, վէ ղայբ։
⁶ Ղուկ. 15. 19, 21։

կիրանէ պէն լայըդ տէյիլ իմ. 8 անճադ պիր սէօզ
ասօյլէ, խրամէիմբեարըմ շիճա պուրա: 9 - Ձիրա
պէն Թահիթ ը հիւքիւմէթաե պուլանդըդ պիր ա-
տէմ օլաս՝ պէնիմ տե Թահիթ ը խոսրէտնէ՝ տա-
քէր պուլանմասդէ պիրինե՝ կիմ տէոնդիւտե՝ կի-
տէր, վէ տիկէրինե՝ կէլ փէրէեմբե՝ կէլիր. վէ պու-
լսան՝ Շուռնու եսու՝ փէրէեմբե, եսոսր՝ տէոն:
10 - Ձիրա տանի պուռնու իշիմդնէյնտե՝ Թէ՛աճ-
ճիսա էտէրէք ասրընճա կէլէնլէրե՝ Հադիսաթէն
սիզե տէրիմ քի՝ պէնի Իսրայէլտե պիզե պու պա-
տար իսնան պուլմասդըմ: 11 - Վէ սիզե տէրիմ քի՝
Շարգտան վէ զարպտան չօղ քիսիներ կէլիլ,
Աբրահամ վէ Իսահակ վէ Յակոբ իլէ պէրտաէր
մէլէքութ իւս ասմանդաա օճաղայա օթուրաճադ-
լար: 12 - Ամմա մէլէքութուն էվլադը Խարճըդ
զուլմէթ ասդըրաճադ սըդ. օրատա ադլայըդ վէ
սիդ դրճըրտասընար օլաճադ սըդ՝ տէոն: 13 - Վէ
Ցիսուս եսուդ պաշըդյա՝ կիմ, վէ սանա ինանըդը-
նա կէօրէ օլասըն՝ տէոն. վէ օլ սա՛ադ խրամէթ-
քեարը շիճա պուլսուս:

14 - Վէ Ցիսուս Պետրոսըն խանէսինէ կէլիլ՝ ա-
նըն Ցդայն վախտէսինէ հիւմմայա թոսթուդըդը վէ
եսիմդը կէօրտիւկտէ, 15 - Անըն էլինէ տօդունա-
մայդը՝ հիւմմայա դա՛էլ օլաս. օ ատախ դալդըդ՝
անա խրամէթ էյլէտի:

16 - Վէ Ասախամ օլադդաս՝ եանընա չօղ վէճեսն

ՀՄԷգ. 107. 20:
ԵԹէք. 42. 3: Եա. 2. 2, 3: 11. 10: Մաղ. 4. 11: Ղուկ. 43. 29: Ա'ծալ. 10. 45: 11. 48: 14. 27: Թօմ. 45. 9, վէ դայըն: Եփես. 3. 5:
ԸՊ. 21. 43:
ԹՊ. 43. 42, 50: 22. 43: 24. 54: 25. 30: Ղուկ. 43. 28: 2Պետ. 2. 17: Յուդ. 43:
ԺՄարկ. 4. 29—31: Ղուկ. 4. 38, վէ դայըն:
ԺԱ Պագ 4 կոր. 9. 5:
ԼՄարկ. 4. 32, վէ դայըն: Ղուկ. 4. 41, 42:

քանեղեր կէթիրիամ. օ տախ բուհարը քէլանէ չըպարըա՝ ճուռնէ ՚ղէթի օլանարա չիճա վէրան. 17-Թա քի Եայի փէյղամպէր վարթաբէ՝ Օ֊ խաթալըդարըմընը ալը, վէ մարադարըմընը եուքէնան՝ ոէյի պույուրըլան քէլամ իմամ օ֊ լանա։

18-Վէ Յիսու էթրաճընաա պիր չօդ ճէմա՚աթ֊ լար կէօմէքէ, օ պիր թարաճա կէչիլմէմինի էմր էթան։ 19-Վէ ՚ի՚լէմսաան պիրի եապըշըպ անա՝ Եա մու՚ալիմ, հէր նէրէյէ կիտէրսէն, պէն ար֊ ընճա կէլիրիմ՝ ոէմէի իւզէրինէ, 20-Յիսու անա՝ Թիլքիլէրին ինէրի վէ հավա գուշլարընըն եուվալարը վար ընըր, լաքին Իսն իւ ինսանըն քէն֊ ոի պաշընը գօյաճադ եէրի եօք ընըր՝ ոէոի։ 21-Վէ չակիրտէրինոէն պուլունան ոիկէր պիրի անա՝ ՚էֆէնոի, պանա իզն վէր, էվվէլա կիտիպ ոէոէրիմի ոէֆն էոէյիմ՝ ոէոի։ 22-Սոմնա Յի֊ սուս անա՝ Սրապճա կէլ. պրագ էօվուէէր քէնոի էօվուէէրինի ոէֆն էթոնէէր՝ ոէոի։

23-Վէ գայըպա կիտուչինոէ՝ չակիրտէրի առնի անընն արապնճա կիտոնէէր։ 24-Ովէ իշթէ ոէնիզոէ օ պէրճճ չիսոէէթի ֆուրթունա զուհուր էթոի քի, գայըդ ասդպաարէ էօրթուվուլ իոի. քէն֊ ոիոի իսէ ուչուսդաա իոի։ 25-Վէ չակիրտէրի եանընա կէլիպ՝ ՚էֆէնոի, պիդի գուրթար, հէլաք օլուչօրըդ՝ ոէչէրէք, անը ուչանըդըոըլար։ 26-Օ առոի անէրէ՝ էչ իսնանը նօգսան օլանարա, նի՞չին գօրդաղ սընըդ՝ ոէոի. ՚օ գէնան գայդըպ՝ ըուզ֊

Եբա. 53. 4։ 4 Պետ. 2. 24։
Ղուկ. 9. 57, 58։
Ղուկ. 9. 59, 60։
Պաղ 3 Մուլ. 19. 20։
Մարկ. 4. 37, վէ գայբ։ Ղուկ. 8. 23,
Մէզ. 65. 7։ 89. 9։ 107. 29։

կեսարեայ ելեւ տէնիզի ափերուտը. վէ զայէթ ւս-
մանըդ օլսու։ 27-վէ օղ ատէմիէր՝ Պաւ նա՛րդ
քիսիե տիր քի՝ հէմ բիւգիւեարլար հէմ ալ տէնիզ
անա իթա՛ած էտեր՝ ալյերէք թէ՛աճճիւպ էթ-
տիլէր։

28-վէ էօթէ թարաֆա Գերգեսիէրին ալյա-
րընա կէլսէյինտէ, մէզարըտուան չըգմըշ իլի մէճ-
նուն անը գարշըտուտը. վէ զայէթ ափդին օրնաարը
ճիհէթիյլէ օ եօլուան քիսինէնին կէչմէսի միւմքին
ալյիլ էտի։ 29-վէ իշթէ՝ նա Յիսուս Խան Ուլահ,
պիզիմ իլե ալնին նէ՞ իշին վար. պուրայա վաղ-
թընուան էվիէլ պիզե ՚ազա՞պ էթմէք իշին մի
կէլմին՝ ալյերէք Ֆէրեուտա էթտիլէր։ 30-վէ ան-
էրտէն ուզադտա օթլանըր պէօյուք պիր ծօնուղ
սուրուսու վար իտի։ 31-վէ ճինիէրը անա եալվա-
րըպ՝ Էկէր պիզի չըգարըր իսէն, պիզե ծօնուղ
սուրուսունէ կիրմէյէ իշին վէր՝ տէտիէր։ 32-Ո
տախի անէրէ՝ Կիտինիզ՝ տէտիքտէ, չըգըպ ծօնուղ
սուրուսունէ կիրտիէր. վէ իշթէ պիւթիւն սուրու-
ուչրտուման տէնիզէ ամբըրպ՝ ատարտա թէլէֆ օլ-
տու։ 33-վէ անէէ օթլտանըտար Ֆիրարէ չէհրէ
վարըպ՝ պիւթիւն վաղը՛այը, վէ մէճնուներին քէյ-
Ֆիյէթինին նադլ էթտիէր։ 34-վէ իշթէ պիւթիւն
չէհր էհալէ Յիսուս գարշըտուտա չըգըպ՝ անը
կէօրսիւքլէրինտէ, Հատտարընուան չըգմասընը
բէճա էթտիէր։

ՊԱՊ 9

Վէ գայըպա կիրիպ էօթէ թարաֆա կէչէրէք,

֊ Մարկ. 5. 1, վէ զայ- բի. Ղուկ. 8. 26, վէ զայբի.	֊ Պագ Թէս. 5. 25։ 3 Մխ. 17. 18։ Ղուկ. 5. 8։ Ա՛մաթ.	16. 39։

–քէնաէ չէհրինէ կէլաէ։ 2-ւվէ իշթէ անա աէօ-
չէքաէ եաթաղ պէր քէօթրիւմ կէթէխրաէլէր. ւվէ
Յհաւա անլէրին խմանընը կէօրմէքլէ, քէօթրիւմէ՝
Օղլըմ, ճէսարէթլէյին, կիւնահլարընկ ասնա ՚ացիլ օ-
լունաու՝ աէաէ։ 3-վէ իշթէ ՚իւլէմասան պա՚ղը-
լարը քէնաէ քէնաէլէրինէ՝ Պու ասէմ քիւֆր է-
ակյօր՝ աէաէլէր։ 4-վէ Յհաւա ւանլէրին էֆքեա-
րընը պէրմէքլէ աէաէ քի՝ Նի՞չին գալպէրինիզաէ
ֆէննա չէյլեր աիւշիւնէիւյօրսունըզ. 5-Զիւնքի հա՞ն-
կընը գօլայ ատը, կիւնահլարընկ ՚ա՞ցիլ օլունաու՝
աէմէա՛մի, եօգաա՝ Գալգ վէ կէզ՝ աէմէա՛մի։
6-Ամմա Իայն իւլ ինաանըն եէր իւզէրինաէ կիւնահ-
լար ՚ացիլ էթմէյէ հիւքիւմէթի վար իաէյինի պէր-
մէնիզ իչին, (օ զէման քէօթրիւմէ,) Գալգ աէօ-
չէյինի գալընըրսա իաանէկէ կէթ՝ աէաէ։ 7-0 աա-
լաէ գալգըսա իաանէսինէ կէթաէ։ 8-վէ իաալգ պուն-
կէօրմէքլէ թէ՚ացճիւա էաէա՝ աաէմլէրէ պէօյլէ
գուարէթ վէրէն Ալլահա համտ էյլէաէլէր։

9-ւվէ Յհաւա օրաաան իլէրի կէչէր իքէն կէօմ-
բիւք մահալինաէ օթուրուր Մաաթէա նամ պէր
ասէմ կէօրաիւքաէ անա՝ Ակարմճա կէլ՝ աէաէ. օ
աալաէ գալգըսա անըն ակարընճա կէթաէ։ 10-ւվէ
իաանէաէ ասֆրայա օթուրաըղընաա, իշթէ չօգ կէօմ-
բիւճիւլէր վէ կիւնահբեակլար կէլաէ՝ Յհաւա վէ
անըն չակիրտէրի իլէ պէրապէր ասֆրայա օթուր-
ակլար։ 11-վէ ֆէրիսիլէր գուն-նու կէօրմէքլէ անըն
չակիրտէրինէ՝ Սիզին մու՚ալիմինիզ նի՞չին ւկէօմ-

–պ. 4. 43։
բ Մարկ. 2. 3։ Ղուկ. 5. 18։
գ պ. 8. 40։
դ Մէզ. 139. 2։ պ. 42. 25։ Մարկ. 42. 45։ Ղուկ. 5. 22։ 6. 8։ 9. 47։ 44. 47։
ե Մարկ. 2. 14։ Ղուկ. 5. 27։
զ Մարկ. 2. 45։ վէ զայբի։ Ղուկ. 5. 29։ վէ զայբի։
է պ. 44. 49։ Ղուկ. 5. 30։ 45. 2։

րութքիւրէր վէ ՚ևվնահբեարլար իլէ թա՛մամ էսէ-
յօր՝ ասէրէր։ 12-Յետս տախ պ--- իշխիմակը-
ասէ, անէրէ՝ Սաղ օրանար ասէլ, անճատ ՚իլլէթ-
վ օրանար հէբիմէ մուհթաճ ալը։ 13-Իմսի կո-
ասէ՝ ՚Գուրպան ասէլ, անճատ մէրհամէթ խոթէ-
րիմ՝ քէլամներն ան՚նասլար էօյրէնիլսէ. զուրա ա-
լհէրէի ասէլ, ՚ֆաղամ կվնահբեարլարը [թէվ-
ռէյէ] ա՛ւէթ էթմէյէ կէլամ՝ ասա։

14-Օ զէման Յովհաննէսին շակիրլէրի անէն նա-
նելա կէլսա՝ ՚Պիլ վէ Ֆէրիսէներ չօղ օրուճ թուն-
ալըրմըզ հալաե, նի՞չին ահնին շակիրլէրին թուն-
մայար՝ ասէրէր։ 15-Յետս տախ անէրէ խո-
թապէն՝ կուվէթ նանալարնա պուլունալճա, ա-
յնճնլէրին ան՚հզան օրնալարը մուքի՛ն մի ալը.
ամէն կուվէթլինէն անէրսէն ալընաճալը կինէր
կէլէր, վէ ՚օ զէման օրուճ թուն ճալարլար։ 16-Վէ
հիչ ալը քիսիե ահնի չոխա վարչալարնը էպի ա-
պատա նանա զօնալ. զուրա լոպարն թա՛մէրի ի-
չինն փճռուշա նա՝ անէրն զօխարնալէ նըրի թը
տահա ֆինա օրը։ 17-Վէ ահնի չէրալը էպի
թուլումնարա զօնալար. նօղա թուլումնար նըր-
թըլըգ՝ չէրալ ասէզնուր, վէ թուլումնար տախ
թէլէֆ օրը. լարին ահնի չէրալը ահնի թուլում-
նարա զօրնար, վէ խրիսթոս անհֆուզ օրը՝ ասէր։

18-՚Պու չէլլէրի անէրէ ասէզմէմէրա խրէն, իշ-
թէ ալը րէ՚նա կէլսա անա ասճուզ նէրէ՝ Գըզըլ
էլ ան վէֆաթի էթմիշ ալը, լարին ան կէլ, անէն

ը Գաղ. 2. 15։
Ր Ովե. 6. 6։ Միք. 6. 6—8։ պ. 12. 7։
ֆ 1 Տիմ. 1. 15։
ր Մարկ. 2. 18, վէ պայբ. Ղուկ. 5. 33։ 18. 12։
Ց Յովհ. 3. 29։
Ր Ա՛մոս. 13. 2, 3, 14։
23։ 1 Կոր. 7. 5։
ֆ Մարկ. 3. 22, վէ պայբ. Ղուկ. 8. 41, վէ պայբ.

խղճերնին էլնկի գո, վէ հայտի պուլաճագ ալը՝ ասէ։ 19 - Յետոյ տասի գալիքով՝ շակէրտներն ալ պէրապեր անոն արտընճա կիթուի։

20 - Ովէ իշխէ ան իրի աչնէտէն պէրու նէգիճ ու ասէմ միւսլիմէլա օլան պէր գարը՝ արդասընուան համար էապէշըդ ալսաներնին էթէյինէ տօդունու։ 21 - Զիրա քէնտի քէնտինէ՝ նայրնըդ ալսաներնա տօդունասմա, իսէլսա պուլուրըմ՝ ասէր իսի։ 22 - Վէ Յետոյ ասօնիւդ անոր կէօրսիւքտէ՝ ձէասրէթլէն, էյ գըրդըմ, Իսանընկ աչնի իսէլսա էյլէսի՝ ասէ. գարը տասի օլ սա՛մի իսէլսա պուլսու։

23 - Ովէ Յետոյ օլ ըէ՞իսին իսանէսինէ կէլիպ՝ հնէյդէնլէր իլէ վէլվէլէ էաէն իսալգը կէօրսիւքտէ, 24 - Անէրէ՝ Զէքիլինիդ, գիրա գըդ վէճամի էթմէսի, անճադ ույույօր՝ ասէ. վէ անա կիւլսիւլէր։ 25 - Իսնոի իսալգ չդարըլըդտա, քէնտիսի իչէրի կիրիպ՝ գըդըն էլինի թաւթու. օ տասի գալգադ։ 26 - Վէ պու վագը՛անըն իսապէրի օլ տէյարըն հէր թարաֆընա չայ՛ օլսու։

27 - Վէ Յետոյ օրտանի իլէրի կիտէր իրէն, արընճա իրի քէօր ատէմ կէլիպ՝ Ես Իսան է Դաւիթ, Ինիզ մերհամէթ էլէ՝ ասէյէրէք ֆէրեաա էտէրլէր իսի։ 28 - Վէ էլէ կիրտիյինատէ, օլ քէօրլէր անըն էանընա կէլտիլէր, Յետոյ տասի անէրէ՝ Պունու էթմէյէ գատիր օլտըրընա ինանը՛ր մը արնըդ՝ տէմէլէ, անէր անա՝ Պէլի, էս Բապպ՝ ասէտիլէր։ 29 - Օ զէման կէօղէրինէ տօդունուպ՝ Սիզէ իսնանընըդա կէօրէ օլսուն՝ ասէ։ 30 - Վէ անէրին կէօզ-

¹ Մարկ. 5. 25։ Ղուկ. 8. 43։	³ Մարկ. 5. 38։ Ղուկ. 8. 51։	⁵ Պ. 45. 22։ 20. 30, 34։ Մարկ. 10. 47, 48։ Ղուկ. 18. 38, 39։
² Ղուկ. 7. 50։ 8. 48։ 17. 19։ 18. 42։	⁴ Պաղ 2 թէվ. 35. 25։	
	⁶ Ա՛մաղ. 20. 10։	

էրի աչըսը. վէ ճիտուս անկէրէ՝ Մատընըն, քիմ՚ ա՛ պիտ՚ ակամէսին՝ ատկու էքիտէն թէնալի էլլէտ։ 31- Անկէր խա չըզըտ՝ պուխին օղ ախյարտա խասէ՚ րինի նէչը էթտիկէր։

32- Վէ անկէր չըզտար ևքէն, իշիթ եանընտա ախ՚ ախ վէ ակճուն պիր տաէմ կէթիտտիկէր։ 33- Վէ ճինն չըզտարըտըգտա, օղ ախսիզ աէօյլէտի. վէ խապ թէ՚աճճուտ էտիմ՝ Իսրայէլտէ հիչ պիր վա՛ ղըթ պէօյլէ չէյ կէօրմէմիշ ատը՝ ատտիկէր։ 34- Ցադաթ ֆէրիտիկէր՝ Ճինն՚էրին րէ՚խա վատթա՛ ալլէ ճինն՚էրի չըզտարը՝ ատտիկէր։

35- Վէ ճիտուս անկէրին ամնատօղլարընտա թա՚ վիզ մէկէքութիւն պէշարէթինի վա՚ղ էտէրէք, վէ խապտա հէր մարտը վէ հէր խատթալըգը ատֆ՚ էտէրէք, Աճուզ չէհրէրի վէ քէօյէրի տօրաշը խա։ 36- Վէ խապը կէօրմէքէ անկէրէ չէֆտաթ էթտի. զիրա Հօտանը օրնայան գօյունտար կիպի եօրտան վէ վէրիշան խոկէր։ 37- Զէման շա՛ կիտտէրինէ խնթատկէն՝ Կէրչի հատտա չօղ, ամմա ՚ամէկ տաղ տըր։ 38- Վիտու հատտըն Սահիպինէ, քէնտի հատտըտա ՚ամէկ կէօնտէրտին ատկու նէ՛ յտաղ էտինիզ՝ ատտի։

ՊԱՊ 10

Վէ Աօն իրի չակիտտին եանընտա չաղըրըգ, նախաք տուհար Իսրէրինէ՝ անկէրի չըզտարմտա վէ

՛ պ. 8. 4, 12. 16, 17. 9, Ղուկ. 5. 14,	ը պ. 4. 23,	֊ Ղուկ. 10. 2, Յովհ. 4. 35,
՚ Մարկ. 7. 36,	թ Մարկ. 6. 6, Ղուկ. 13. 22,	ԼՀ Սկ. 3. 1,
ա Պաղ պ. 12. 22, Ղուկ. 11. 14,	Է Մարկ. 6. 34,	———
֊ պ. 12. 24, Մարկ. 3. 22, Ղուկ. 11. 15,	֊ Ա՛ա. 27. 17, 3 Մխ. 22. 17, Եզեկ. 34. 5, Ջաք. 10. 2,	֊ Մարկ. 3. 13, 14, 6. 7, Ղուկ. 6. 13, 9. 1,

հէր մարագը վէ հէր խասթալըը ատֆ՝ էթմէյէ անէրէ գուարէթ վէրսէ։

2-վէ օն իքի ըհասըն խալէրի պունլար տըր. եա՞նի պէրինճիսի Պեարոս թէամիյէ օլունան Սիմոն իլէ գարնաշը Անդրէաս, 3-Զեբեդէոս oղլու Յակոբոս իլէ գարնաշը Յովհաննէս, Փիլիպպոս վէ Բարթողոմէոս, Թովմաս վէ կէօմրիւքճիւ Մաաթէոս, Ալֆէոս oղլու Յակոբոս վէ Թադէոս լագապը Ղեբէոս, 4-Քանանը Սիմոն վէ անը էլէ վէրճէն Իսկարիովաղը Յուդա։

5-Յիսուս պու օն իքիլէրի կէօնտէրիպ՝ անլէրէ թէնպիհ էտէրէք ատու քի՝ Թա՛ղիֆէլէրին եօլունա կիթմէյինիզ, վէ Սամարիացիլարըն պիր շէհրինէ կիրմէյինիզ։ 6-Պունուան խէ ալէմի ի Իսրայէլին ազայ՝ օլմուշ գոյունլարընա վարընըզ։ 7-Վէ վարատըղընըզտա՝ Մէլէքութի իւս սէմաւաթ եաղլաշմըշ տըր՝ ատֆէրէք վա՛ղ էտինիզ։ 8-Խասթալարա շիֆա վէրինիզ, ճիւզամլըլարը թամիհիր էտինիզ, [քօվուէրի ատրիլտինիզ,] ճիննէրի չըգարընըզ. Ձէճճանէն ալմընըզ, մէճճանէն վէրինիզ։ 9-Գէմիլէրէ-րինիզտէ նէ Ղալթուն վէ նէ կիւմիւշ վէ նէ Պաղըր, 10-վէ եօլ իչիւն նէ տաղարճըզ վէ նէ իքի էնթիարի վէ նէ այագ գափլարը վէ նէ՛տա թէ-տարիք էտինիզ. Ձիրա իշճի քէնտի թա՛տինա լայըղ տըր։ 11-Հվէ հանկը շէհրէ վէ եա քէօյէ կի-

Բ Յովհ. 4. 42։
Գ Ղուկ. 6. 45։ Ա՛ժալ. 4. 43։
Դ Յովհ. 43. 26։
Ե Պ. 4. 45։
Զ Պագ 4 Մէնէ. 47. 24։ Յովհ. 4. 9, 20։
Է Պ. 45. 24։ Ա՛ժալ. 43. 46։
Ը Եա. 53. 6։ Երեմ. 50. 6, 47։ Եզեկ. 34. 5, 6, 46։ 4 Պետ. 2. 25։
Թ Ղուկ. 9. 2։
Ժ Պ. 3. 4։ 4. 47։ Ղուկ. 40. 9։
Ի Ա՛ժալ. 8. 48, 20։
Լ 4 Մէնէ. 9. 7։ Մարկ. 6. 8։ Ղուկ. 9. 3։ 40. 4։ 22. 35։
Խ Պագ Մարկ. 6. 8։
Ծ Ղուկ. 40. 7։ 4 Կոր. 9. 7, վէ ղայբէ։ 4 Տիմ. 5. 48։
Կ Ղուկ. 40. 8։

բերանին, անոնք քիմ լայդ օրերդիր սիւ՞տ էն-
տիսդ՝ չդրընճայա ասկին օրատա դալինդ։ 12-ՎԷ
խանէյէ կիրտիլինիդաէ՝ անա ասլամ վէրինիդ։ 13-
ՀՎԷ էկեր օլ խանե լայդ խե, ասլամինդ անդն
լուզերինե կէլսին. վէ էկեր լայդ ասկիլ խե, նա-
լամինդ սիդե կէրի ասծանան։ 14-ՀՎԷ սիդե հեր
քիմ դատա էթմէկիդ՝ ասօղերինիդե տինկէմէդե,
օլ խանեանէն հոսոտ օլ չէհրանէն չդատրընդադա՝
դայդալարընդրդն Թօղրդր սիլգինիդ, 15-Հադիդա-
թէն սիդե ասրիտ քի՝ Րուղ ի ճէդատա Մոդա վէ
Գոմոր տէյարընդն հալե օլ չէհրին հալինատէն էհ-
վէն օրտր։

16-Իշթէ պէն սիդե դօյունդար կիդե դատրդար
արատընա կէծնակերիդ. Խոնդե երդունդար կիդե դա-
դիլ վէ Հէօյէրճինդէր կիդե ատէտիլ օրունդդ։ 17-
Լաբին ատէմլերդանէն ապրընդրդ. գիրա Սիդե վէ-
լեթ մէճիտերինե թէսդիմ էտիդ՝ Հինդոօղլարընդա
ատա ատօյէճէրդէր։ 18-Հէտ ատախ պէնիդ խլհան
անդերդ վէ թա՛խիթերդ չէհատեթ օրտնդ խոզրե
հապիսլեր վէ մէլիքլեր հուզուրընա ճէկդ օրունդա-
ճադարընդդ։ 19-Հոտոտ սիդե թէսդիմ էթտիկդերդ
պէտան՝ նատդ վէ նե ասօղէյէդիդ՝ ատկդ էնտիշէ
էթմէյինիդ, Հինդի նե ասօղէյէճէյինիդ սիդե օլ
ատա՛մատա վէրդիճէք տեր։ 20-Գիրա ասօղէյէնդէր
սիդ ատկդ սինիդ, ատնդա սիդատ ասօղէյէն՝ փէտէ-

հ Ղուկ. 10. 5, 6։
յ Մէզ. 35. 43։
ղ Մարկ. 6. 11։ Ղուկ. 9. 5։ 10. 40, 44։
ճ Հեբեմ. 5. 43։ Ա՛տյալ. 13. 51։ 18. 6։
ժ Պ. 11. 22, 24։
ի Ղուկ. 10. 3։
ն Բօմ. 16. 19։ Եփես. 5. 15։
շ 1 Կոր. 14. 20։ Փիլ. 2. 15։
ո Պ. 24. 9։ Մարկ. 13. 9։ Ղուկ. 12. 11, 21. 12։
չ Ա՛տյալ. 5. 40։
պ Ա՛տյալ. 12. 4։ 24. 10։ 25. 7, 23։ 2 Տիմ. 4. 16։
ջ Մարկ. 13. 11—13։ Ղուկ. 12. 11, 21. 14, 15։
ռ Յուդ. 4. 12։ Եբեմ. 1. 7։
ս 2 Մնդ. 23. 2։ Ա՛տյալ. 4. 8։ 6. 10։ 2 Տիմ. 4. 17։

բնակչին Բուհու տըր։ 21-Ուվէ գարնատաշ գարնատաշը, վէ վէտէր էվլատը էօլիւմէ թէսլիմ էտէճէք. վէ էվլատ վալիտէյն ՚ալէյհինէ գալդըշըպ՝ անլէրի էօլտուրէճէքլէր։ 22-Վէ խամիմ լէյհան ՚ճիւմլէ թաթբինատն պուղդ օլունաճադըրնըզ. ՚լաքին քիմ քի նէհայէթէ գատար թէհամմիւլ էտէրսէ, օխլաս պուլաճադ տըր։ 23-ՈՒվէ սիզէ պիր շէհրտէ թէ՚ատտի էթտիքլէրի զէման՝ տիկէրինէ ֆիրսար էտինիզ. զիրա հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ ՈՒյան իւլ ինսան կէլինճէյէտէք Իսրայէլ շէհրլէրինին տէվլինի թէքմիլ էթմէյճէքսինիզ։ 24-ՈՒշակիրտ մու՚ալլիմնատէն վէ գուլ էֆէնտիսինատէն իւմիւն տէյիլ տիր։ 25-Շակիրտէ մու՚ալլիմի կիպի, վէ գուլ էֆէնտիսի կիպի օլմադ քիֆայէթ էտէր. ՚խանէ տահիպինէ Բէեղզեբուլ տէտիքլէրի հալտէ, անլըն խանէսի խալգընա նէ գատար զիյատէ տէյէճէ՚լէր։ 26-Ինսան անլէրտէն գօրդմայընըզ, ՚զիրա քէշֆ օլունմայաճադ մահֆի, վէ պիլինմէյէճէք կիզլի պիր շէյ եօք տըր։ 27-Սիզէ գարանլըգտա տէտիյիմի այտընըզդտա տէօյլէյինիզ, վէ գուլաղընըզտա տէօյլէնիլէնի տատլար իւզէրինատէ ի՚լան էտինիզ։ 28-ՈՒվէ ճանը էօլտուրմէյէ գատիր օլմայընա՝ ճէսէտի էօլտուրդընէրտէն գօրդմայընըզ. լաքին հէմ ճանը հէմ ճէսէտի ճէհէննեմտուէ հէլաք էթմէյէ գատիր օլանտան գօրդունըզ։ 29-Իքի սէրճէ պիր փուլա տա՚ըմ՞ղ մը. վէ անլէրտէն պիրի փէտէրինիզին իզ-

ՀՄԻՔ. 7. 6։ Ա՚Յ. 35, 36։ Ղ՚ՈՒԿ. 21. 16։
ԴՂ՚ՈՒԿ. 21. 17։
ԳԴԱՆ. 12. 12, 13։ Պ. 24. 13։ ՄԱՐԿ. 13. 13։
ԵՊ. 2. 13։ 4. 12։ 12. 15։ Ա՚ՄԱԼ. 8. 1, 9. 25։ 14. 6։
ԶՊ. 16. 28։
ԷՂ՚ՈՒԿ. 6. 40։ ՅՈՎՀ. 13. 16։ 15. 20։
ԸՊ. 12. 24։ ՄԱՐԿ. 3. 22։ Ղ՚ՈՒԿ. 11. 15։ ՅՈՎՀ. 8. 48, 52։
ԹՄԱՐԿ. 4. 22։ Ղ՚ՈՒԿ. 8. 17։ 12. 2, 3։
ԺԵՍ. 8. 12, 13։ Ղ՚ՈՒԿ. 12. 4։ 1 ՊԵՏ. 3. 14։

նի օրհնած երկիր մուշկէ։ 30 - Միքեն իսկ պատշընըն գլխարքներն ճիւմլէի առյուծ սըր։ 31 - Անոնց իչխան գօրժնայքնըդ. սիդ չօդ սերչէլէրտէն էֆզալ պընըդ։ 32 - Ինձի հէր քիմ առէմլէրին հուզուրընտա պէնի իդրար էտէրտէ, պէն տախի սէմաւաթտա օլան փէտէրիմին հուզուրընտա անը իդրար էտէրիմ։ 33 - Ուվէ հէր քիմ առէմլէրին հուզուրընտա պէնի ինձեար էտէրտէ, պէն տախի սէմաւաթտա օլան փէտէրիմին հուզուրընտա անը ինձեար էտէրիմ։ 34 - Զէմինէ սէլամէթ կէթիրմէյէ կէլտիմ գանն էթմէյինիզ. սէլամէթ սէնի, լաբին գըլըճ կէթիրմէյէ կէլտիմ։ 35 - Զիրա առէմի փէտէրինտէն վէ գըլը վալիտէյնտէն վէ կէլինի գայն վալիտէյնտէն այրըմադա կէլտիմ։ 36 - Ուվէ առէմին ուշաղնէլէրի քէնտի խանէսի խադընտան օլաճաղըր։ 37 - Փէտէրի վէ նա վալիտէյի պէնտէն գիւսաճ սէմէն՝ պանա լայըգ սէյի սուր. վէ օղլու վէ նա գըլը պէնտէն գիւսաճ սէմէն՝ պանա լայըգ սէյի սուր։ 38 - Ուվէ խաչըրը ալտա արտըճա կէլէճէն՝ պանա լայըգ սէյի սուր։ 39 - Հայտիքընը պուրան՝ անը զայ էտէճէք. վէ պէնիմ իչիւն հայտիքընը զայ էտէն՝ անը պուրաճաղ սըր։ 40 - Մէնի դադուղ էտէն՝ պէնի դադուղ էթմէյիշ օլուր, վէ պէնի դադուղ էտէն՝ պէնի խոսաղ էտէնի դադուղ էթմէյիշ օլուր։ 41 - Փէյղամպէրլէր պէճէթլիյէ սիր

- 1 Մխ. 14. 45։ 2 Մխ. 14. 11։ Ղ. ուկ. 21. 48։ Ա'ժաղ. 27. 34։
- Ղ. ուկ. 12. 8։ Բօմ. 10. 9, 10։
- Վ. ահ. 3. 5։
- Մարկ. 8. 38։ Ղ. ուկ. 9. 26։ 2 Տիմ. 2. 12։
- Ղ. ուկ. 12. 49, 51–53։
- Միք. 7. 6։
- Մէտ. 44. 9։ 55. 43։ Միք. 7. 6։ Յովհ. 43. 48։
- Ղ. ուկ. 14. 26։
- Պ. 46. 24։ Մարկ. 8. 34։ Ղ. ուկ. 9. 23։ 14. 27։
- Պ. 46. 25։ Ղ. ուկ. 47. 33։ Յովհ. 12. 25։
- Պ. 48. 5։ Ղ. ուկ. 9. 48։ 10. 16։ Յովհ. 12. 44։ 13. 20։ Գաղ. 4. 14։
- 3 Մխ. 17. 10։ 18. 4։ 4 Մխ. 4. 8։

վէյղամներ դասալ էտէն՝ վէյղամներ էճրինի ա-
լաճապ, վէ սաին սըֆէթէյլէ պէր սաին գասալ
էտէն՝ սաին էճրինի ալաճապ տըր։ 42-ՒՎ Է հէր
քիմ պու քիւչիւքլէրին պէրինէ շակիրտ սըֆէթէյլէ
եալընըզ պէր քեռսէ սօզուդ սու իչիրիսէ, հադի-
սէյէն սէզէ տէրիմ քի, Օվ քիմսէ էճրինտէն աս-
լա մահրում օլմայաճապ տըր։

ՊԱՊ 11

Վ Է Յիսուս օն լէքի շակիրտինէ էմր վէրմէյի թէ-
մամ էթտիքտէ, շէհրլէրինտէ վա՛զ ու թա՛լիմ
էթմէք իւզրէ օրտուսան ՚ազիմէթ էթտի։

2-ՎՎ Է Յովհաննէս -զընտանտա Ւ-Քրիստոսըն ՚ա-
մէլէրինի իչիթմէքլէ՝ ՒՕվ կէլէճէք քիսսէ սէ՞ն մի
սին, եօքսա տիկէր պէր քիսսէյէ՛ մի մուհթաճըր
օլաճաք՝ տէմէք իչին, 3-Քէնտի շակիրտլէրինտէն
իքիսինի անըն եանընտա կէօնտէրտի։ 4-ՎՎ Է Յիսուս
անլէրէ ճէվապէն՝ կիտիպ իչիթտիյինիզ վէ կէօր-
տույունուզ շէյլէրի Յովհաննէսէ նագլ էտինիզ.
5-ԻՔէօրլէր կէօրուր, թօփալլար եուրուր, ճիւզամ-
լըլար թաթիլիր օլունուպ՝ սաղըրլար իչիտիր, էօ-
լիւլէր դիյաս էտէր, Ֆգուդարայա պէշարէթ թէպ-
շիր օլունուր։ 6-ՒՎ Է պէնիմ հադդիմսուս սիւրչմէ-
յէն նէ՞ միսապարէք սիր՝ տէտի։

7-ԻՎ Է անլէր կիտիպտէ, Յիսուս Յովհաննէս

Է Պ. 18. 5, 6։ 25. 40։ Մարկ. 9. 40։ Ի'կոր. 6. 40։

—

Ա Պ. 14. 3։
Բ Ղուկ. 7. 48, 49, Վէ գայբի։
Գ Թէք. 49. 40։ Ա'ա. 24. 47։ Գան. 9. 24։ Յովհ. 6. 14։
Դ Եա. 29. 18։ 35. 4–6։ 42. 7։ Յովհ. 2. 23։ 3. 2։ 5. 36։ 40. 25, 38։ 44. 44։
Ե Մէզ. 22. 26։ Եա. 64. 4։ Ղուկ. 4. 18։ Յակ. 2. 5։
Զ Եա. 8. 44, 45։ Պ. 13. 57։ 24. 40։ 26. 31։ Թօմ. 9. 32, 33։ 1 Կոր. 1. 23։ 2. 14։ Գալ. 5. 11։ 1 Պետ. 2. 8։
Է Ղուկ. 7. 24։

հագցընաս խալտա սէօյլէմէյէ պաշլասաը. Պէրիյէ-
յէ նէ՞ սէյր էթմէյէ չըգասընըզ, ըրուզկեարսան ասը-
լանան պէր գասը՞շ մը։ 8 - Լաբէն նէ՞ կէօրմէյէ չըգ-
ասընըզ, զարիճ եալաս կէյմիշ պէր սաե՞մ մի. իշթէ
զարիճ եվլոդ կէյէնլէր մէլէքլէրին խաներէրինաե պու-
ընուրլար։ 9 - Լաբէն նէ՞ կէօրմէյէ չըգասընըզ, պէր
վէյրանէ՞ր մի. Ըպէլի, սիզէ սէրիմ քի՝ փէյղամ-
պէրսէն սե սահա պէօյուք սէր։ 10 - Զիրա՝ Ըիշ-
թէ պէն սէնաէն իէրի, եօլունը էօնէունճէ հագըր-
լայաճադ օլան բէսուլսըը իչաղ էսէճէյիմ՝ սէյէ
հագդընաս եադըրմըշ օլան զամ պու սըր։ 11 - Հա-
գիգաթէն սիզէ սէրիմ քի՝ Դարըլարսան տօղան-
լար արսաընաս վաճթիկ էսիճի Յոլհաննէսսէն
պէօյուք քիսնէ զուհուր էթմէմիշ սէր. լաբէն մէ-
լէքլէթ իս սէմսալաթաս էն քիչիյիս անսէն պէօ-
յէք սէր։ 12 - Ըվէ վաճթիկ էսիճի Յոլհաննէսէն
կէունլէրինաէն շիմուկէսաէք՝ մէլէքլէթ իս սէմսալաթ
ճէաղ օլունաը, վէ ճէաղարլար անը զամի էսէր-
լէր։ 13 - Զիրա ճհումլէ վէյղամպէրլէր վէ շէրի՛աթ
Յոլհաննէս սէյէն վէյղամպէրլիք էթսէյէր։ 14 -
Վէ էկէր գասդ էթմէք խաթէրսէնիզ, Ըկէլճէք
եղիա սու սըր։ 15 - ԸՆշանէր գուլագլարը օլան ի-
շհիաէն։ 16 - Սէմնա Ըսու նէսլի քիմ՞ թէշահի է-
սէյիմ. չարշուլսուսա օթուրուա՝ արդասաղլարընա,
17 - Սիզէ սէսուսաը չաղըդ, սանա բադս էթմէսա-
նէզ, սիզէ ֆիդան էթսաք, սանա սէօյնամէսանէզ՝
սէյէ չաղարան չօճուգլարա պէնզէր։ 18 - Զիրա

ե Եփես. 4. 14։
Ը Պ. 14. 5։ 21. 26։ Ղ.ա.Գ. 1. 76։ 7. 27։
Թ Մաղ. 3. 1։ Մարկ. 1. 2։ Ղ.ա.Գ. 1. 76։ 7. 27։
ժ Մաղ. 4. 6։
Ի Մաղ. 4. 5։ Պ. 47. 12։ Ղ.ա.Գ. 1. 47։
ժ Պ. 43. 9։ Ղ.ա.Գ. 8. 8։ Վ.ա.Հ. 2. 7, 11, 17, 29։ 3. 6, 13, 22։
Ն Ղ.ա.Գ. 7. 31։

Յովհաննէս կէսուն, նէ եէր՝ նէ իչէր, վէ՝ Անտէ ճինն վար՝ տէտիլէր։ 19-Իսն իւլ ինսան կէսուն, հէմ եէր հէմ իչէր, վէ՝ Իլթէ պօղազընա թասի՛ վէ մէյսօր պիր առէմ, ՚կէօմրիւքճիւլէրին վէ կիւ֊նահբեարլարըն տօսթու տըր՝ տէրլէր. ՚Ֆաղաթ հիքմէթ քէնտի էվլատը թարաֆընան թաստիղ օլունաս։

20-Ը պէտան մի՛ճիզէլէրինին էքսէրսի իճրա դըլընարըզ չէնրլէրի, թէվրէ էթմէտիքլէրի իչուն թա՛զիր էթմէյէ պաշլաս։ 21-Վա՛յ սանա, էյ Քորազին, վա՛յ սանա, էյ Բեթսայիդա, զիրա սիզ֊տէ իզհար օլունան մի՛ճիզէլէր Տիւրոս վէ Սիդոն֊տա իզհար օլունմըշ օլսա իտի, չօղտան ՚չուլ վէ քիւլ իլէ թէվրէ էթմիշ օլուրլար իտի։ 22-Ամմա սիզէ տէրիմ քի՝ Րուզ ի ճէզատա ՚Տիւրոս վէ Սի֊դոնըն հալ սիզինքինտէն էնվէն օլաճագ տըր։ 23-Վէ սէն, էյ ՚կէօյէտէք եիւքսէլմիշ օլան կա֊փառնայում, հալիյէյէտէք էնտիրիլէճէքսին. զիրա սէնտէ իզհար օլունան մի՛ճիզէլէր Սողոմոս֊տա իզ֊հար օլունմըշ օլսա իտի, պու կիւնէ գատար պա֊զի գալըր իտի։ 24-Ամմա սիզէ տէրիմ քի՝ Րուզ ի ճէզատա ՚Սողոմ տիյարընըն հալ սէնինքինտէն էնվէն օլաճագ տըր։

25-Ը պէտան Յիսուս ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝ էյ պէտա վէ պէմինին սահիպի Փէտէր, սանա չիւքր էտէրիմ քի ՚պու չէյլէրի ՚ալիմլէր վէ ՚արիֆլէրտէն խաֆի թուԹուպ՝ անլէրի ՚մա՛տմարա իզհար էյ֊

ՀՊ. 9. 10։	ՃՊ. 10. 15։ Ա՛յ. 24։	՚ Պագ Մէզ. 8. 2։
ՅՂ՛ուկ. 7. 35։	ՃՊ Եա. 14. 43։	1 Կոր. 1. 19, 27։ 2.
ՂՂ՛ուկ. 10. 13, վէ	Մէրա. 2. 1։	8։ 2 Կոր. 3. 14։
պայրի։	ՆՊ. 10. 15։	ԼՊ. 16. 17։
ՃՅովՔ. 3. 7, 8։	ՂՂ՛ուկ. 10. 21։	

լեան։ 26 - Պէտի, էյ փեաէր, վերա ՚ինտինաէ պէօյլէ խօշ կէօրինսու։ 27 - Փեաէրսինսէն ՚հէր չէյ պանա թէպիմ օլունսու. վէ Օղլու Փեաէրսէն զայրի քինսէ Թանըմազ. Փեաէրի տախ Օղուլսան, վէ Օղլն անը իշհար էթմէսինն միւսաա էյլէսէյի քինսեաէն ՚զայրսախ Թանըմազ։ 28 - Էյ ճեմիլէ եօղունն վէ եհուդիլէր, պանա կէլինիզ, պէն տախ սիզէ բահամ վէրիրիմ։ 29 - Պօյսնաըրըզըմը խզէրինիզէ ալընըզ, ՚վէ պէնսէն էօյրէնինիզ, չինքի հալիմ վէ ՚գալէն միւԹէվազը՚ իմ, վէ ՚ճանլարը՚նըզա բահամ պուլսրընըզ։ 30 - ՚Զիրա պօյսնաըրըզըմ լաԹիֆ, վէ եհուդիսա խոֆիֆ սիր։

ՊԱՊ 12

0 զէման ՚Յիսուս սէմի կինէ էլճի ապոսԹո՚լարընա դօխարդարագ եէմէյէ պաշլադըզընդա։ 2 - Վէ ֆէրիսիլէր պո՚նու կէօրսէԹէրինսէ անա՝ Իշհէ շակիրդէրինի սէմի կինիսինսէ իշլէմէսի հէլալ օլմայան շէյի իշէյօրլար՝ սէօյլէր։ 3 - Օ տախ անլէրէ սէօյլ քի՝ ՚ԴաւիԹին քէնսիսի իլէ պէրապէր պուլունմադընդա իլէ՝ ացլադընդը զէման նէ եարդընդը օղու՚մադընդընը մը։ 4 - Նա՛ սէյհի Ուլահա կինիսի՝ եէմէսի քէնսիսինէ վէ քէնսիսի իլէ պէրապէր օլմադընդա սէյհի, ՚անճագ եարդընդը քիսիհինէրէ հէլալ օլան ՚հուզուր եքմէքլէրինին եէմի։

Ղ Պ. 28. 48։ Ղ ուկ. 10. 22։ Յովհ. 3. 35։ 13. 3։ 17. 2։ 1 Կոր. 15. 27։
Ջ Յովհ. 1. 48։ 6. 46։ 10. 15։
— Յովհ. 13. 15։ Փիլ. 2. 5։ 1 Պետ. 2. 21։ 1 Յովհ. 2. 6։
= Ջաք. 9. 9։ Փիլ. 2. 7, 8։
Հեբռ. 6. 16։
≠ 1 Յովհ. 5. 3։

—

— Թես. 23. 25։ Մարկ. 2. 23։ Ղ ուկ. 6. 1։
Բ 1 Մհ ել. 21. 6։
Ֆ Խուր. 29. 32, 33։ Ղ և. 8. 31։ 24. 9։
Ֆ Խուր. 25. 30։ Ղ և. 24. 5։

5 - Եահօա ասպե կևունէրինաե քեահինէրին հէյ-
քէտե ասպեն պօզուա՝ աուչարզ օտրուդարընը ՝չէ-
րի՛աթաա օգո՞ւմաարնըզ մը։ 6 - Ամինա ասզէ ա՛է-
րիմ քի՝ Պուրաաա ՝հէյքէտէն ա՛զամ օյան վար
տըր։ 7 - Վէ էկէր՝ ՝Պուրպան ատյիլ, անճադ մեր-
համեթ խոթէրիմ՝ քէտանընըն մա՛նաարնը պիտե ու-
տինիզ, աուչարզարը հուքմ էթմէզ խոնինիզ. 8 - Զի-
րա Իսյն իւլ ինաան ասպե կևունունուն [տախի] աա-
հիպե տիր։

9 - ՈՎէ օրաաան հարէքէթէ՝ անէրին սինաղօղը-
նա կևրտակբաե, 10 - Իշթէ օրաաա էլի գուրումըշ
պիր աաէմ պուլունմադըէ անը թէօհմէթէն չըզար-
մադ մերամըլէ՝ ՈԱպե կևունունաե շիճա վէրմէք
հէյա՞լ մը տըր՝ ատյիւ անա սիւ՞ալ էթտիէր։ 11 - Ո
տախ անէրէ խոթաապէն՝ Սիզաէն քի՞մ վար տըր
քի պիր գօյունը օլուպ աա ասպե կևունունաե ՝չու-
գուրա տիւշտիւյիւ հալաե, անը թուխուպ չըզար-
մայա։ 12 - Իմոն աաէմ գօյունաան նէ՛ գաապար
էճըզալ տըր. պունա պինա՞էն ասպե կևունունաե
խայր իշէմէք հէյալ տըր՝ ատտո։ 13 - Ո զէման օլ
աաէմ՝ էլինկո ուզաթ՝ ատտո. օ տախ ուզաթը,
վէ տիկերի կևպո աապ օյաու։ 14 - Ամինա ՝Ֆէրիսխ-
լեր չըզրալ՝ անը նաապլ հէյաք էտէկիմ՝ ատյիւ անըն
՛ալէյհինաե մէշվէրէթի էթտիէր։

15 - Վէ Յիաուս պո՞նո՞ պիլմէքլէ՝ ՝օրաաան չէքիլ-
տո. ՝Վէ անըն ապտընճա խայր ճէմաա՛աթ կևտէրէք,

՝ Ա՛ա. 28. 9։ Յովհ. 7. 22։
՚ 2 Թէվ. 6. 18։ Մաղ. 3. 1։
՛ Ովա. 6. 6։ Միք. 6. 6—8։ Պ. 9. 13։
՜ Մարկ. 3. 1։ Ղուկ. 6. 6։
՝ Ղուկ. 13. 14։ 14. 3։ Յովհ. 9. 16։
՞ Պագ խուր. 23. 4, 5։ Թէս. 22. 4։
՟ Պ. 27. 1։ Մարկ. 3. 6։ Ղուկ. 6. 11։ Յովհ. 5. 18։ 10. 39։ 11. 53։
ՠ Պագ Պ. 10. 23։ Մարկ. 3. 7։
՚ Պ. 19. 2։

անէրին ճիւռնէսինէ չիթա վէրտի։ 16 - Վէ Հ՚քէնտի-
սինի չայ՝ էթմէմէլէրինի անէրէ էքիտէն թէնապհ
էյլէտի. 17 - Թա քի եսայի փէյղամպէր վասրթա-
ալէ պույուրլան քէլամ ըմթամ օլունա. 18 - Եա՚-
նի՝ Ույթէ ինթիհասապ էթմէյիմ դուլրմ, Հճանրին
բապի օլարակ սէվկիլիմ. Ռուհրմը անրն իւզէրինէ
դօյաճապրմ, վէ թա՞ղիէլէրէ չէրի՚մի ի՚լան էտէ-
ճէք տիր։ 19 - Նիզա՝ վէ նիսա էթմէյէճէք տիր.
անրն ակսսրնր մէյսանլարսա քիմսէ իշիթմէյէ-
ճէք տիր։ 20 - Թա չէրի՚մի մուգաֆիթէր էտինճէ-
յէտէք՝ էզիլմիշ գամրդր գրսմայաճապ, վէ թիւթէն
ֆիթիւլի ակճսիւրմէյէճէք տիր։ 21 - Թա՞ղիէլէր
տախի անրն իամինէ իւմիա էտէճէքլէր տիր։

22 - Ո զէման էանրնա քէօր վէ տիլսիզ պիր մէճ-
նան կէթիրիլսի. օ տախի անա չիթա վէրտի, չէօյ-
լէ քի օլ քէօր վէ տիլսիզ ակօյէտի վէ կէօրսէ։
23 - Վէ ճիւմլէ խալգ հայրան օլուպ՝ Ա՚ճէպա Իսրն
Դաւիթ պո՞ւ մը տիր՝ ակրլէր խո։ 24 - Ռամնա ֆէ-
րիսիներ պո՞ւ իշիթմէյէճէքսինիզ՝ Պու քիմսէ ճինն-
լէրի անճապ ճիննէրէն բէ՞հտ Բէեզիքերսպ վասր-
թաալէ չըգարըյօր՝ ակտիլեր։ 25 - Վէ Ո՚Ճհսա
էֆէնտիլարրնր պիլմէդիլէ, անրէրէ ակտ քի՝ Բէն-
տի՚մի՚էյհինէ մուհասէֆէի խպրէ օլան հէր հու-
քիւմէի խարպպ օլուր, վէ քէնտի՚մի՚էյհինէ մու-
հասէֆէի խպրէ պուլունան հէր շէհր եա խանէ
պապի գալսունպ։ 26 - Վէ էհէր Շէյթան Շէյթանրը
չըգարրր խէ, քէնտի՚մի՚էյհինէ մուհասէֆէի խպ-
րէ օլարակճնսան՝ հուքիւմէի նա՞սրլ պապի գալա

Ա պ. 9. 30։
Ե եբ. 42. 4։
Հ պ. 3. 17։ 17. 5։
Ն պաղ պ. 9. 32։

Մարկ. 3. 11։ Ղ.ուկ. 11. 14։
Ը պ. 9. 34։ Մարկ. 3. 22։ Ղ.ուկ. 11. 15։

Թ պ. 9. 4։ Յ.ով. 2. 25։ Վ.ահ. 2. 23։

ալիւր։ 27-Վէ էկէր պէն ճիննէլերի Բէեղզէբուղ վասղթասըլէ չըզարըր խէմ, սիզին օղուլլարընըզ քիմի՞ն վասղթասըլէ չըզարըրըլար. պունուն իչին սիզին հաբխոլէրինիզ անէր օլաճադ սըր։ 28-Լաքին պէն ճիննէլերի Բուհ Ուլահ վասղթասըլէ չըզարըրըմ հալտէ՝ Մէլէքիւթ Ուլահ սիզէ վասղ օլմուշ սըր։ 29-Չեախօտ պիր քիմսէ գուվվէթլի պիր աստմին խանէսինէ կիրիպ՝ անըն էշեասընը եաղմա էթմէյէ նա՞սըլ գաարը օլա պիլիր, մէկէր օլ գուվվէթլի աստմի էվվէլա պաղլայըպ՝ օ զէնգին անըն խանէսինի եաղմա էտէ։ 30-Պէնիմ իլէ օլմայան պանա ղըատ սըր, վէ պէնիմ իլէ ճէմ՚ էթմէյէն տաղըտըր։ 31-Անըն իչուն սիզէ տէրիմ քի՝ Հէր կիւնահ վէ քիւֆր աստմիլերէ՚աֆիվ օլունըր, Ֆաղաթի Բուհա օլան քիւֆր աստմիլերէ՚աֆիվ օլունմազ։ 32-Վէ հէր քիմ Իսան իւլ իւնսան՚ալէյհինէ պիր սէօզ սէօյլէրսէ, Անա՚աֆիվ օլունուր, լաքին հէր քիմ Բուհ իւլ Գուդս՚ալէյհինէ սէօյլէրսէ, անա կէրէք սիւնեասա կէրէք ախրէթտէ՚աֆիվ օլունմազ։ 33-Եա աղաճը էյի վէ Ումյլէսինի էյի էտինիզ, եա աղաճը ֆէնա վէ մէյլէսինի ֆէնա էտինիզ. զիրա աղաճ մէյլէսինուէն մա՚լում սիր։ 34-Էյ էնկէրէք նէսլի, սիզ քէօթիւ խքէն խայրը չէյիր նա՞սըլ սէօյլէյէ պիլիրսինիզ. Ըզիրա աղըզ դալին ֆաղլասընսան սէօյլէր։ 35-Էյի աստմ դալինին էյի խապինէսինուէն էյի չէյիր չըդարըր, վէ քէօթիւ աստմ քէօթիւ խապինէսուէն

Յ Գան. 2. 44։ 7. 14։ Ղուկ. 1. 33։ 11. 20։ 17. 20, 21։
Յ Եա. 49. 24։ Ղուկ. 11. 21—23։
Ն Մարկ. 3. 28։ Ղուկ. 12. 10։ Ի'պր. 6. 4, վէ զայրե։ 10. 26, 29։ 1 Յովհ. 5. 16։
Ն Ա'մոզ. 7. 54։
Շ Գ. 11. 49։ 13. 55։ Յովհ. 7. 12, 52։
Շ 1 Տիմ. 1. 13։
Ո Գ. 7. 17։ Ղուկ. 6. 43, 44։
Չ Գ. 3. 7։ 23. 33։
Ո Ղուկ. 6. 45։

քէօթիս չէլէր չըգարըր։ 36 - Լաքին սիզէ ասըմ քի՝ Առէմլէր ալօյէսիլէլէրի հէր պամըլ ալօղ իչինդուզ ի ճէզաս հիսապ վէրճէքլէր։ 37 - Զիրա ալն քէնար ալօղէրինդէն թէպրիչ օրնադաղարն, վէ քէնար ալօղէրինդէն մահքում օղաճադարն։

38 - Օ զէման ՚իսլէմս վէ Ֆէրիսիլէրդէն ադ՚ղարըր ճէվապ վէրիպ՝ նա մու՚ալլիմ, ալնադէն սիր ՚ադամիթ կէօրմէք իսթէրիզ՝ ասիլէր։ 39 - Օ տախ ճէվապէն անլէրէ ասդ քի՝ Քէօթիս վէ Ղինադքար նէդ ՚ադամիթ թադէպ էտէր, ամմա անդ՝ Յուհան վէչդաճնդէրին ՚ադամիթնադէն զայրի սիր ՚ադամիթ վէրիլմիչճէք տիր։ 40 - Զիրա Յուհան իչ կիւն իչ կէճէ ատա ադաղընին գարնընդա օթուրդ կիսի՝ Նդն իլ ինսան տախ իչ կիւն իչ կէճէ զէմինին պամընդա օղաճադ տիր։ 41 - Ինադէ ատըմլէրի ե՞չ ճէզաս ադ նէդ իլէ գադդա՝ ՚ադչինէ հուքմ էտէճէք տիր. Չունքի անլէր Յուհանդն վա՚ղըլ թէվքիչ կէլմէր. վէ իչթէ ադրաս Յուհանդան տահա ակօչիլմիս վար տըր։ 42 - Ձինդադ մէվքիտի ե՞չ ճէզաս ադ նէդ իլէ գադդա՝ ՚ադչինէ հուքմ էտէճէք տիր. Չունքի Սադանիդն հէրամիթնի տինլէմէք իւղրէ զէմինին նահայէթլէրինդէն կէլտի. վէ իչթէ ադրաս Սադանիդան տահա ակօչիլմիս վար տըր։

43 - Ինսանաք բուհ պիր ատըմդէն չըգարըր զէման՝ ՚ադրադ ևէրլէրդէն կէչէրէճէք բահամի տրար, ամմա ադրադար։ 44 - Օ վադդի՝ Չըգարըրմ խա-

- Պ. 46. 4։ Մարկ. 8. 11։ Ղուկ. 11. 46, 29։ Յովհ. 2. 48։ 1 Կոր. 1. 22։ Հբ. 57. 3։ Պ. 46. 4։ Մարկ. 8. 38։ Յովհ. 4. 48։
- Յովհ. 1. 47։
- Ղուկ. 11. 32։
- Պագ երեմ. 3. 11։ Եզեկ. 46. 51, 52։ Ծոմ. 2. 27։
- Յովհ. 3. 5։
- 3 Մնաց. 10. 1. 2 Թագ. 9. 1. Ղուկ. 11. 31։
- Ղուկ. 11. 24։
- Յոբ 1. 7։ 1 Պետ. 5. 8։

նեմ ՝ամէնէ էտէյիմ՝ ասր. վէ կէլսիյինտէ ՚ը պօշ վէ սևսևրևլմևշ վէ մևզէյէյէն պուլմայէ, 45 - կիտիպ՝ պէրապէրինճէ քէնտիսինտէն տահա քէօթիւ տիկէր եէտի բուհ ալըր, վէ անէր կիրիպ՝ օրտան տաքին օլուրլար, ֊վէ օ տաէմին ՝ապդալէ֊ լի իսլահտասընտան պէտիէր օլուր. պու քէօթիւ նէտէ տախի պէօյլէ օլաճադ տըր։

46 - Վէ օ տահա խալդա պէօյլէմէքտէ իքէն՝ ֊իշ֊ լի վահտէտի իլէ ֊պէրապէրլէրի անըն իլէ պէօյ֊ լէշմէք իսթէյէրէք, խարնցտէ տուրսյօրլար խու։ 47 - Վէ պիր քիմսէ տնա՝ Իշլէ վահտէնդ իլէ պէ֊ րապէրլէրնի պէնիմ իլէ պէօյլէշմէք արզուսընդէ խա֊ րնճտէ տուրսյօրլար՝ պէտ։ 48 - Ո տախի պէօյլէ֊ յինէ ճէվապէն՝ Վահտէտ քի՞մ տիր, վէ պէրա֊ պէրլէրիտ քիմլէ՞ր տիր՝ պէտ։ 49 - Վէ էլինի շա֊ կիրտլէրինէ տօղրու ուզատըպ՝ Իշլէ վահտէտ վէ պէրապէրլէրիտ. 50 - Զիրա ֊հէր քիմ պէտինտէհթտա օլան փէտէրիտիճն իրապէթինի իճրա էտէրսէ, պէ֊ րապէրտ վէ հէտիհէտ վէ վահտէտ օ տըր՝ պէտ։

ՊԱՊ 13

Վ֊է օ կիտնտէ Յիսա խանէտէն ջուդըպ՝ ֊պէ֊ նիպ քէնարընտա օճ ութ։ 2 - ֊Վ֊է էանընտա խայ֊ ա ճէմա՚ատի ճէմ՚ օրտպպէ ֊քէնտիս գայընտա կի֊ րիպ օճ ութպտա, պիրիճին ճէմա՚ատ տահիտէ տուրսյօր խու։ 3 - Վ֊է թէմսիկպէրէ չօգ շէյիէր պէօյ֊ լէյիպ՝ անէրէ պէտ քի՝ ֊Իշլէ պիր էրինճի էրինճ

ֆ ՚Իպր. 6. 6։ 10. 26։	3։ 5։ Ա՚մոս. 4. 14։	2. 11։
2 Պետ. 2. 20—22։	4 Կոր. 9. 5։ Գաղ.	
֊Մարկ. 3. 31։ Ղուկ.	4. 49։	֊Մարկ. 4. 1։
8. 19—21։	ֆ Պաղ Յովհ. 15. 14։	ֆ Ղուկ. 8. 4։
ֆ Պ. 13. 55։ Մարկ. 6.	Գաղ. 5. 6։ 6. 15։	ֆ Ղուկ. 5. 3։
3։ Յովհ. 2. 12։ 7.	Կող. 3. 11։ ՚Իպր.	֊Ղուկ. 8. 5։

էքմէյէ չըտը։ 4-վէ էքեր խբէն՝ պա՛ղըտ եօլ քէնարընա տուշմէքէ դուշար կէլիպ անէքի եէ-
տիքեր։ 5-վէ պա՛ղըտ չօղ թօփրաղը օրմույան թաշ-
ըդ մահալէրէ տուշիպ՝ թօփրաղըն տէրինլիյի օ-
մատըրնաման՝ չատըդ պիթտի. 6-Ցադաթ կիւնէշ
ատըըդտա եանըդ՝ քէօքիւ օրմատըրնաման դու-
բուտու։ 7-վէ պա՛ղըտ տիքէնլէր արտընա տուշ-
մէքէ, տիքէնլէր չըդըդ անը ատըըդտա։ 8-վէ
պա՛ղըտ էյի թօփրաղա տուշիպ՝ էքիմի եիւդ վէ
քիմի ալթընը վէ քիմի օթուդ դաթ մահատ վէր-
տի։ 9-Ուշխատը դուդադտարը օլան իշխիթմէն։

10-վէ չակիրտէրի եանընա կէլիպ անա՝ Նի՛չան
անէքէ թէօնիլմէրէ աէօլէրմէն՝ տէտիքը։ 11-Ա
տախտ ճէվապէն անէքէ տէտի՝ քի՝ Զիւնքի մէքէ-
քիւթ իւտէմաթմէն արըրտընա վադըթ օրմագ
տիպէ վէրիլմիշ տիր, տանա անէքէ վէրիլմէմիշ տիր։
12-Զիրա քիմէն վար խէ, անա վէրիլէճէք վէ
արթաճագ տըր. տանա քիմէն եօք խէ, էլինտէ
օլանը պիլէ անտէն արընաճագ տըր։ 13-Պունտան
իշխն անէքէ թէօնիլմէրէ աէօլէրիմ՝ զիրա կէօ-
քիւր խբէն կէօրմէզլէր, վէ իշխտիր խբէն իշխիմէզ-
լէր, վէ անլատըպտար։ 14-վէ անէքէրէն Հադրընտա՝
Իշխիմէքէ իշխտէճէքտիրիլը, տանա անլատըյագագ-
արնըդ, վէ պադատտա պադագագարնըդ, տանա կէօր-
մէյէճէքտիրիլը. 15-Զիրա պու դաւլէրն դատի դա-
թը օլտա՝ Ուդուդտարըդ ատրագա իշխտիրէր, վէ
կէօպէրինի տախտ դաւտատըպտար, օրմույա քի կէօզ-

Ե թէէ. 26. 42։	ը պ. 25. 29։ Մարկ.	Ղուկ. 8. 40։ 3ովհ.
Ը պ. 44. 45։ Մարկ. 4. 9։	4. 25։ Ղուկ. 8. 48։	42. 40։ Ա'ծալ. 28.
Է պ. 44. 25։ 46. 47։	49. 26։	26, 27։ Բօմ. 44. 8։
Մարկ. 4. 44։ 4 կոր.	Բ եա. 6. 9։ եզեկ. 42.	2 կոր. 3. 44, 45։
2. 40։ 4 3ովհ. 2. 27։	2։ Մարկ. 4. 42։	Ժ'հագ. 5. 44։

ելուկե կեօրնսպ, վե գուլագլարըկե իշխաերեք, գալ-
պեն անկայրպ բուճու՝ էաելեր, պեն տախ անելերե չու-
ֆա վերեկիմ՝ տեկու եապինեն վահկե պուկուրտըղը
լիմամամ օլունմըշ տըր։ 16-Ի.ապեն սիզեն կեօղելերինիզ
մուսաարեք տեր, չունքի կեօրնուրլեր, վե գուլագլարը-
նըզ տախ գ-պ-ըէ+ պէ, չունքի իշխաերլեր։ 17-Զի-
բա հապիպամեէն սիզե տերիմ քի, Ջօզ վեկղամպեր-
լեր վե սալնդեր սիզեն կեօրսուկունուզու կեօրմեկե
արզու էտիպ տե կեօրմեաելեր, վե սիզեն իշխեաե-
կինիզի իշխեմեկե ուղը- էէ պ էշխեմեաելեր։

18-Ինամե սիզ էքինճի թեմնիլինի տինկեկինիզ։
19-Հեր քիմ Ամելեքուքուն քելամընը իշխեաեկին-
տե անկամազ խե, օլ չերնը կելիպ՝ գալպինատ ե-
քելմիշ օլանը գափար. Եօլ քենարընտա էքելմիշ
օլան պու տըր։ 20-վե թաշըզ մահալլերատ էքի-
լեն չօլ քիմսե տեր քի՝ քելամը իշխափպ՝ հեման
Ամանը մեսերլեթիլե գապու էտեր. 21-Ամմա քեն-
տինատ քեօք օլմասրընտան՝ ազ վագըթ տա-
յանըպ՝ քելամտան տօլայը թազեկզ եա թե'ատտե
վուգու՝ պուլունճա՝ տերհալ Ահուրչեր։ 22-վե Ամե-
քենելեր արատընտա էքիլեն Ջօլ քիմսե տեր քի՝ քե-
լամը իշխափր, լաքին պու տիւնեատնըն էնտիշեսե վե
զենկինկինեն հելեսե քելամը պօղար, օ տախ մահ-
սուրզ օլուր։ 23-վե էյի թօփրագտա էքիլեն չօլ
քիմսե տեր քի՝ քելամը իշխափպ անկար, օ տախ
մահատարար օլուպ՝ քիմի եէուզ, քիմի ալթընը վե
քիմի օթուզ գաթ վերիր։

Ե Պ. 16. 17։ Ղուկ. 10. 23, 24։ Յովհ. 20. 29։
Լ Կամ. 11. 13։ 1 Պետ. 1. 10, 11։
Ե Մարկ. 4. 14։ Ղուկ. 8. 11։
Ե Պ. 4. 23։
Է Ես. 58. 2։ Եզեկ. 33. 31, 32։ Յովհ. 5. 35։
Հ Պ. 11. 6։ 2 Տիմ. 1. 15։
Ձ Եբեմ. 4. 3։
Ղ Պ. 19. 23։ Մարկ. 10. 23։ Ղուկ. 18. 24։ 1 Տիմ. 6. 9։ 2 Տիմ. 4. 10։

24 - Անդէրձ ասիկեր պիտ թէսնիլ Իրաս էտիպ ա-
ան քի՝ Մէլէքիւթ իւս ասմանամի քէնտի թարլա-
պնաս էյի թօխսամ էքէն պիտ առնմ պէնդէր։
25 - Վէ առէմլէր ույտուր Իքէն անդն տուշմէնի կէ-
լիսլ՝ պուդաս պրաստնա ասլիճէ էքիսլ կիմաս։
26 - Վէ էքէն պիմիսլ պաշտդ վէրտիյինտէ, ասլի-
ճէ տախի կէօրինտու։ 27 - Վէ Իսանէ տահիպնէնի
դուլարը եանդնա կէլիսլ անա՝ Իֆէնտիմ, ան թար-
լանաս էյի թօխսամ Ք՝քմէտէն մի. Իսնդ ասլիճէ
նէ՞քէտէն հասլ օլաս՝ աստիդէր։ 28 - Ո տախ ան-
լէրէ՝ Պունա պիտ տուշմէն էմմիշ տիր՝ աստ.
դուլարը տախ անա՝ Իօյլէ Իսէ Իսմէ՞ր մի սէն,
կիտիպ անը ասվնիսէյիմ՝ աստիդէր։ 29 - Ո տախ՝
Իայր, օլսույա քի ասլիճէյի թօխլար Իքէն անդն
Իլէ պէրապէր պուդայը տախ դօխարտընդը։
30 - Պրադընդը, հասաս վադմընա ասէյին Իքիսի պէ-
րապէր պէօյնտահն, վէ հասաս վադմընաս օրադ-
ճլարա՝ Իսիմէրա ասլիճէյի թօխլայդը, անը Իադմադ
Իչհն ասմէմ ասմէմ պադայդնդը, ասլնա՝ պուդաս-
յը անապարդնա ճէմ՝ էտինդը, ասյիճէյիմ՝ աստ։
31 - Անդէրէ ասիկեր պիտ թէսնիլ տահա Իրաս է-
տիպ աստ. քի՝ Մէլէքիւթ իւս ասմանամի պիտ տ-
ասէմնն ադդա թարլադնաս էքսիյի Իարտաս տա-
հնէսնէ պէնդէր։ 32 - Ճիսմիլ թօխտմյարդն էն քիս-
չիյիս Իսէ ատ, պէօյնտահյի գէնան ասպէվամէն
քէտաճիճէսնտէն պէօյնդ օլտ պադա օլտ, չէօյլէ
քի հասա դուշլարը կէլիսլ անդն տադարնաս պօ-
հադարդար։
33 - Անդէրէ ասիկեր պիտ թէսնիլ տահա պէօյլէ-

ֆ Պ. 3. 42։	4. 1։ Մարկ. 4. 34։	յ Ղ.ուկ. 43. 20։
ֆ Բ.ա. 2. 2, 3։ Մէք.	Ղ.ուկ. 43. 48, 49։	

տէ. Մէկէքիւթ իւս սէմաւաթ պիր դարընդն՝ ճիւմ-
լէսի մայալանընճայսաոէք, իւչ էօլէք ուն իչինէ
ալըպ կիզլէտիչի մայայա պէնկզէր։

34-Յիսուս ՝պունլարընն ճիւմլէսինի խապդա թէմ-
սիլլէրլէ սէօյլէտի, վէ անլէրէ թէմսիլսիզ սէօյլէ-
մէզ խոր, 35-Թա քի՝ Ադըմըն թէմսիլլէրլէ աչըպ,
՝տունեանընն թէ՞սիսինտէն պէրու մախֆի օլան չէյ-
լէրի պէյան էտէճէյիմ՝ տէյու փէյղամպէր վասը-
թասըլլէ պույուրըլան քէլամ իլհամ օլունա։

36-Ո զէման Յիսուս ճէմա՛աթը պրագըպ՝ խա-
նէյէ կէլոր, վէ չակիրտլէրի եանընա կէլիպ՝ թար-
լանընն տէվիճէ թէմսիլինի պիզէ թէֆսիր էյլէ՝ տէ-
տիլէր։ 37-Ո տախ ճէվապէն անլէրէ տէտի քի՝
Էյի թօխտուն էքէն Իպն իւլ ինսան տըր։ 38-՝Վէ
թարլա տունեա տըր. էյի թօխտում տախ մէլէ-
քիւթիւն էվլատը վէ տէվիճէ ՝չէրիրին էվլատը տըր։
39-Անը էքէն տուշմէն՝ Շէյթան տըր, ՝Հասատա տա-
խի տունեանընն ախըրը, վէ օրտագըլար մէլէքլէր
տիր։ 40-Իսոի տէվիճէ տէվշիրիլիպ աթէշէ եա-
դըլըպը կիսի, պու տունեանընն ախըրընտա տախի
էօյլէ օլաճադ տըր։ 41-Իպն իւլ ինսան մէլէքլէրի-
նի կէօնտէրճէք տիր, վէ ՝անլէր ճիւմլէ թէօքէզ-
լէրի վէ ֆըսադ իչլէճիլէրի մէլէքիւթիւնտէն թօփ-
լայըպ, 42-՝Անլէրի աթէշ քիւլհանընտա աթաճադ-
լար. Էօրատտա աղլայըշ վէ տիշ դըճըրտամսաը օլա-
ճադ տըր։ 43-՚Ո զէման տալիճլէր փէտէրլէրինին

՝ Մարկ. 4. 33, 34։
՚Մէզ. 78. 2։
՚Իօմ. 16. 25, 26։ 1 Կոր. 2. 7։ Եփես. 3. 9։ Կող. 1. 26։
՚Պ. 24. 44։ 28. 49։ Մարկ. 16. 15, 20։
Ղուկ. 24. 47։ Իօմ. 10. 18։ Կող. 1. 6։
՚Թէսք. 3. 15։ Յովհ. 8. 44։ Ա՛մաղ. 13. 10։ 1 Յովհ. 3. 8։
Ը Յովել 3. 13։ Վահ. 14. 15։
՚Պ. 18. 7։ 2 Պետ. 2. 1, 2։
՚Պ. 3. 12։ Վահ. 19. 20։ 20. 10։
Ը Պ. 8. 12։ Ա՛յ. 50։
՚Դան. 12. 3։ 1 Կոր. 15. 42, 43։

մէնքիմէնտան կիւնէշ կիսալ գիյա վէրճէքլէր։ Էշիտիր գուլադլարը օլան էշիթանին։

44 - Եւինէ մէնքիմէ իւա ապտալամի թարլասա կիզլէնմէյ պիր խաղինէյէ պէնզէր, քի պիր ատամ ա՛նը պուլսա կիզլէր, վէ մեսերսէթինտէն վարմայ՝ Էնէ նէսի վար իսէ սաթըպաճ օղ թարլայը սաթըն ալըր։

45 - Եւինէ մէնքիմէ իւա ապտալամի կիւզէլ ինճուլէր արայան պիր պահիրկեանա պէնզէր։ 46 - Էմէգամ զիդէյմէթ պիր ինճու պուլսըղընսա, վարմայ Էնէ նէսի վար իսէ սաթըպաճ անը սաթըն ալըր։

47 - Եւինէ մէնքիմէ իւա ապտալամի ապնիզէ սա թարմայ՝ Էնէ ճինսէնէն թօխլայան պիր տալա պէնզէր։ 48 - Վէ տօլաղսա՝ անը սահիլ չըգարմըյար, վէ օթուրսա էյիլէրի գասդարա թօխլայարագ ճէնսէրը ալըր սաթըպաճ։ 49 - Տիւնեանըն ախըրընսա էօյլէ օլաճագ ատը. մէնքէր չըգսա՝ Էսկիլէրին արա՛պնան ճաղըգլարը այդարագ, 50 - Էնէրի սաթէշ քիւվանըլընա սաթաճագլար. օրասա ապայըշ վէ սիշ գըճըրտասընար օլաճագ ատը։

51 - Ճիսա անէրէք՝ Պա՛ւ չէյէրին ճիւմլէսինի ա՛կլասընըզ մը՝ սէսի. անա՝ Պէլի, Էճէնսի՝ սէսի՛էր։ 52 - Օ սախ անէրէք՝ Պունան իչին մէնքիմէ իւա ապտալամի խուսուսընսա թա՛վամ օլմանըշ օլան Էնէր գէսաթիա՝ խաղինէսինսէն Էէնի վէ էսքի չէյ՛էր չըգարան պիր խանէ սահիսի գիսինէյէ պէնզէր՝ սէսի։

53 - Վէ Ճիսա պու թէմսիլէրի պիթիրտիգտէն

՚ Ա՛յ. 9.	֊ Լ՛մ. 2. 4. 3. 14. 15. 8. 10. 49.	֍ պ. 25. 32.
֎ Փիլ. 3. 7. 8.	֏ պ. 22. 10.	֐ Ա՛յ. 42.
֑ Ես. 55. 1. Վաւհ. 3. 18.		֒ Ա՛ղն. 7. 43.

ասկրա, օրատան հարէքէթլէ, 54 - Բէննաի վաթա-
նընա կէլսի, վէ սինագօգաըընտա անլէրէ թա՛լիմ
էտէր խոի. շէօյլէ ք՛ի անլէր Հայրան օլուպ՝ Պու
հէքմէթ վէ մու՛ճիզէլէր պունա նէ՞րէտէն տիր:
55 - Պու ատէմ տուվէրին օղլու տէյի՞լ մի, վալու-
տէսինէ Մարիամ վէ Պրաստէրլէրինէ Յակոբոս
վէ Յոսէս վէ Սիմոն վէ Յուդա տէմէզլի՞ր մի,
56 - վէ ճումլէ Հէմշիրէլէրի ևանըմըզտա տէյի՞լ մի.
իսոի անա պունուն ճումլէսի նէ՞րէտէն տիր՝ տէ-
յէրէք, 57 - Անըն հագդընտա Սուրչէրլէր խոի. Ֆա-
դաթ Ցիսուս անլէրէ տէտի ք՛ի՝ Պիր վէյղամպէր
քէնտի վաթանընտան վէ քէնտի խանէսինտէն զայ-
րի եէրտէ ի՛թիպարսըզ տէյիլ տիր: 58 - Վէ Օրա-
տա անլէրին իմանսըզլըգլարը սէպէպիյլէ չօգ մու՛-
ճիզէլէր իճրա էթմէտի:

ՊԱՊ 14

0 զէման ըչ՞իս էր լուպ՝ օլան Հէրովդէս՝ Ցի-
սուսըն շէօհրէթինի իշիթմէքլէ, 2 - Բէննաի խատէ-
մէսինէ՝ Պու ատէմ վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէս
տիր. էօլուլէրտէն գըյամ էթմիշ տիր, վէ պու
սէպէպտէն անըն վասըթասըյլէ մու՛ճիզէլէր իճրա
օլունույօր՝ տէտի:

3 - Զիունքի Հէրովդէս, պիրատէրի Փիլիպպոսըն
զէվճէսի Հէրովդիա սէպէպինտէն Յովհաննէսի թու-
թուպ վէ պաղլայլուպ՝ զընտանա աթմըշ իսի: 4 - Զի-
րա Յովհաննէս անա՝ Պունու ալմագ սանա հէլալ

Ք Պ. 2. 23: Մարկ. 6. 4: Ղուկ. 4. 16, 23:
Է Ես. 49. 7: Մարկ. 6. 3: Ղուկ. 3. 23: Յովհ. 6. 42:
Ը Պ. 12. 46:
Թ Մարկ. 15. 40:
Ժ Պ. 11. 6: Մարկ. 6. 3, 4:
ԺԱ Ղուկ. 4. 24: Յովհ. 4. 44:
ԺԲ Մարկ. 6. 5, 6:
ԺԳ Մարկ. 6. 14: Ղուկ. 9. 7:
ԺԴ Մարկ. 6. 17: Ղուկ. 3. 19, 20:
ԺԵ Ղե. 18. 16, 20, 21:

տէյել տէր՝ տէր խոր։ 5-Վէ անը գաթել էթմէք խոթէր խոր խսէ տէ, Ւխադզ անը վէյդանսէր մա-գամընաս թուխարզլարը իչուն անէբտէն գօրզար խոր։ 6-Վէ Հերովդէսին վէլատէթի կիւնիւ զիյա-ֆէթինաե Հերովդիանըն զըզը օրթասաս բաղս էթ-սէ։ 7-Վէ Հերովդէսին խօշունա կիթմէքլէ՝ հէր նէ տիլէբսէ անա վէրմէյի եէմինէլ վա՛ս էյլէսէ։ 8-Զըզ տախ վալիտէսի թարաֆընաան թէչիվիզ օլունսընզլէ՝ Պանս պուրասս պէր թէվսի խազէրին-սէ վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէսին պաշընը վէր՝ սէտի։ 9-Իսնոի մէվէք վիւքսասէր օլսու խսէ տէ, եէմինէլէրի վէ պէրապէրինճէ սօֆրասաս օթուրան-լար ափսընինաէն վէրիվմէսինի էմր էյլէսի։ 10-Վէ կէճնասէրիսի՝ զընսանասս Յովհաննէսին պաշընը քէս-սէրտի։ 11-Վէ անըն պաշը պէր թէվսի խազէրին-սէ կէթիրիվսի զըզա վէրիվսէրտէ, օ տախ վալի-սէսինէ կէօթիւրտի։ 12-Վէ շակիրտէրի կէլիպ՝ ճէնազսինի զալըրտարադ տէջն էթտիէր, վէ վա-րըպ Յիսուսա խապէր վէրտիէր։

13-Ւ Յիսուս տախ պո՞նո՞ իչիթտիյինաե՝ օրա-սան զայըդէ պէնասան պէր մնահալէ թէնհաճա ՚ապիմէթ էթտի, վէ ճէմո՛սթ իչիթմէքլէ՝ չէհրէթ-սէն էսյան անըն սրսընճա կիթտի։

14-Վէ [Յիսուս] չըզըդաս պէր չօզ ճէմո՛սթ կէօրմէքլէ, Ւանէրէ չէֆզամթ էթտիյինաէն խաս-թարարընս չիճա վէրտի։

15-Ւվէ ախշամ օլսըդաս՝ շակիրտէրի անըն եա-նընա կէլիպ՝ Պուրասը պէնասան մնահալ սըր, վէ չիմսի վազըթի կէչմիշ սէր. ճէմո՛սթը սաղ վէր,

Ր Պ. 21. 26. Ղ ու կ. 20. 6.	Մ ա ր կ. 6. 32. Ղ ու կ. 9. 40. Յ ո վ հ. 6. 4, 2.	34.
Ե Պ. 10. 23. 42. 45.	Ղ Պ. 9. 36. Մ ա ր կ. 6.	Ե Մ ա ր կ. 6. 35. Ղ ու կ. 9. 42. Յ ո վ հ. 6. 5.

քէօյլէրէ վարըպ քէնտիլէրինէ թա՛ամ սաթըն ալ-
արնալար՝ տէտիլէր։ 16 - Լապին Յիսուս անլէրէ՝ կիթ-
մէլէրինէ հաճէթ եօգ տըր, սիզ անլէրէ թա՛ամ
վէրինիզ՝ տէտի։ 17 - Անլէր տախ անա՝ պէշ էքմէք
իլէ իքի պալըգտան մա՛տա պուրատա պիր չէյիմիզ
եօգ տըր՝ տէտիլէր։ 18 - Ո տախ՝ Անլէրի պուրա-
յա պանա կէթիրինիզ՝ տէտի։ 19 - Վէ ճէմա՛աթըն
օթլար իւզէրինէ օթուրմալարընը էմր էթտիքտէն
սօնրա, պէշ էքմէք իլէ իքի պալըղը ալըպ՝ աէմայա
տօղրու նազար էտէրէք, ըպէրէքէթի տու՛ասը օգու-
յուպ՝ էքմէքլէրի փարչէյտի, վէ շակիրտլէրէ վէրիպ՝
շակիրտլէր տախ ճէմա՛աթա վէրդիլէր։ 20 - Ճիւմլէ-
ի տախ եէյիպ տօյտըլար, վէ փարչալարընը ֆազ-
լասընը, օն իքի քիւֆէ տօլուտու օլարագ, դալտըր-
տըլար։ 21 - Վէ նիսա իլէ չօճուդլարտան մա՛տա
եէյէնլէր պէշ պին գաւար ատէմ իտի։

22 - Վէ տէր՛ագապ [Յիսուս՝] քէնտիտի ճէմա՛ա-
թը սալը վէրինճէյէ տէյին շակիրտլէրինէ՝ գայըղա
կիրիպ քէնտինտէն էմվէլ գարշը թարագիա կէչմէ-
լէրի իչուն իպրատ էթտի։ 23 - Ը Քէնտիտի տախ
ճէմա՛աթը սալը վէրտիքտէն սօնրա՝ եալընըզճա
տու՛ա էթմէք իչուն տաղա չըգտը. ² վէ ախչամ
օլտըգտա՝ օրատա եալընըզ իտի։ 24 - Ամմա գայըգ
հէյտան տէնիզ օրթասընտա օլուպ՝ րիւզկեար տախ
մուհալիֆ օլմաղլէ, տալգալարտան սալլանըյօր իտի։

25 - Վէ կէճէնին տէօրտունճու նէվպէթինտէ, Յի-
սուս տէնիզ իւզէրինտէ եիւրիւյէրէք, անլէրէ տօղ-
րու կէլտի։ 26 - Շակիրտլէր տախ անը ¹տէնիզ իւ-
զէրինտէ եիւրիւր կէօրտուքլէրինտէ միւթթարիպ
օլուպ՝ խայալ սանը՝ տէյէրէք, գօրգուլարընտան

ը Պ. 45. 36։ | ¹ Յով. 16. 16։ | ² Յոբ 9. 8։
Ը Մարկ. 6. 46։

ֆերեաս էթափլէր։ 27 - Յիսուս իսէ ոէր՝ ադաղ անէլէրէ սէօյլէյիա՝ ձէսարէթլէնինիզ, պէն իմ, դօրդմայրընըզ՝ սէտի։ 28 - Վէ Պետրոս անա ճէվապէն՝ ետա Բաղպ, էկեր սէն իսէն, պանա էմր էլլէ, սուլար իւզերինաէ, եանընդա կելէյիմ՝ սէտի։ 29 - Վէ անըն՝ կել՝ սէմէտի իւզերինէ, Պետրոս դայըդանէնիա՝ Յիսուսըն եանընդա կիթմէք իչին, սուլար իւզերինաէ եիւրիւտու։ 30 - Լաքին րիւզկեարը չիւաէթլի կէօրմէլէ՝ դօրդուդ պամիտաղա պաշլատըդաա՝ ետա Բաղպ, պէնի դուրթար՝ սէյիւ ֆերեաս էլլէտի։ 31 - Յիսուս տախի ոէր՝ադաղ էլինի ուզատըդ՝ անը թուէտու, վէ անա՝ էյ իւմանը նօգսան, նի՞չին չիւաղէ էթմէն՝ սէտի։ 32 - Վէ անլէր գաչդըդա կիրինճէ րիւզկեար ապէն օլսու։ 33 - Վէ գաչդաս օլանլար կէլիա՝ Ջէնհադիդէ սէն Տաղն Ուլահ սըն՝ սէյէրէք անա սէճաէ էթմէյէր։

34 - Էվէ գարշը թարաֆա կէչիա՝ Գէննեսարէթ անյարընա կէլտիլէր։ 35 - Վէ օլ տահալին տանըլէրը անը Թանըդըդաա, պիւթիւն էթրաֆա տանըմ կէօնտէրիա՝ ճիւմլէ՝ իլլէթլի օլանլարը անա կէթիրտիլէր։ 36 - Վէ Տէմիրդըդ լիսասընըն էթէյինէ սոդունալար սէյիւ անտէն բէճա էթտիլէր. վէ սոդունանլարընը քեսաֆիէտի չիֆա պուլդուլար։

ՊԱՊ 15

Օ զէնան Երուսաղէմտէն օլան Տ՝իւդէա իլէ ֆերիսիէլէր Յիսուսըն եանընդա կէլիա, 2 - Նի՞չին աէնէնին չակիրտլէրին Տադտիլէրին բիւյէթմինէ տուխունից

ՄԷԶ. 2. 7։ պ. 46. 16։ 26. 63։ Մարկ. 1. 1։ Ղուկ. 4. 44։ Յով. 1. 49։ 6. 69։ 11. 27։ Ա'մաԼ. 8. 37։ Րօմ. 1. 3։

Է Մարկ. 6. 53։

Ը պ. 9. 20։ Մարկ. 3. 10։ Ղուկ. 6. 49։

Ա'մաԼ. 19. 12։

Ա Մարկ. 7. 1։

Բ Մարկ. 7. 5։

Գ կող. 2. 8։

հարէքէթ էտէյօրլար, զէրա էքմէք ևէյէճէքլէրի էանատէ էլլէրինի ևըյդամազլար՝ տէտէլէր։ 3-Ո տախ անլէրէ ճէվապէն՝ Նի՞չուն սէզ տէ րևվայէ-թինիզ սէպէպիյլէ Ալլահըն էմրինէ մուզայիր հա-րէքէթ էտէյօրսընըզ։ 4-Զէրա Ալլահ՝ ՙփէտէրինէ վէ վահիտէնէ հիւքմէթ էյլէ. 5-ՙՀէմ տախ՝ փէ-տէրինէ վէ ևա վահիտէսինէ չէթմ էյլէյէն մութ-լագա գաթլ օլունսուն՝ տէյիւ պույուրսու։ 6-Ամ-մա սէզ՝ Հէր քիմ փէտէրինէ ևա վահիտէսինէ՝ ՙթա-բաֆըլսուն ֆա՞իտէ կէօրէճէյին չէյ վագֆ օլմուշ տըր՝ տէրսէ, վէ փէտէրինէ ևա վահիտէսինէ հիւք-մէթ էթմէզսէ տախ օը՚՝ տէրսինիզ. վէ սիզին րևվայէթինիզ սէպէպիյլէ Ալլահըն էմրինի իաթալ էթտինիզ։ 7-ՙէյ միւրա՞լլէր, Եասյի սիզին հազ-դընըզտա, 8-ՙՊու գավմ [պանա աղըզլէ եազլա-չըզ] պանա լիսանէն հիւքմէթ էտէր, ֆագաթ գալալէրի պէնատէն վէք ուզագ տըր։ 9-Հէմ ՙին-սան թէնապհսաթը օլան թա՚լիմաթը էօյրէթմէքլէ, պանա պհնուտէ ևէրէ ՚իպատէթ էտէրլէր՝ տէյիւ վահիյլէ կիւզէլճէ տէմիշ տիր՝ տէտի։

10-ՙՎէ ճէմա՚աթը եանընա չաղըրըպ անլէրէ՝ Տինլէյինիզ, վէ անլայընըզ. 11-ՙԱղըզա կիրէն չէյ աստէմի նասիպը էթմէզ, լաքին աստէմի նասիպը է-տէն՝ աղզընատան չըգան տըր՝ տէտի։

12-Ո զէման չակիրտլէրի եանընա կէլիպ անա՝ Ֆէրիսիլէր պու սէօզիւ իշիթտիկլէրինատէ կիւճէն-տիկլէրինի պիլի՞ր մի սին՝ տէտիլէր։ 13-Ո տախ

ք Խուր. 20. 12։ Ղև. 19. 3։ Թէս. 5. 16։ Էմն. 23. 22։ Եփես. 6. 2։
ե Խուր. 24. 17։ Ղև. 20. 9։ Թէս. 27. 16։
էմն. 20. 20։ 30. 17։
զ Մարկ. 7. 11, 12։
է Մարկ. 7. 6։
ը Ես. 29. 13։ Եզեկ. 33. 31։
ր Ես. 29. 13։ Կող. 2. 18—22։ Տիտ. 1. 14։
ժ Մարկ. 7. 14։
ի Ա'մալ. 10. 15։ Րօմ. 14. 14, 17, 20։ 1 Տիմ. 4. 4։ Տիտ. 1. 15։

ճէվասպ վէրիպ՝ Սէմաւոն Փէտէրիմին տէքմէտուլ հէր ֆիւսան քէօթուէն սէօքիւլճէք տիր։ 14 - Անդէրի պրագընըզ. Էքէօրլէրին քէօր գըլաղուզլարը տըր. վէ հէր քէօր քէօրէ գըլաղուզլըդ էտէրսէ, էքիսի տէ չուգուրա տիւշէր՝ տէտի։ 15 - Վէ Յովհաննա ասնա ճէվասպէն՝ Պու թէմսիլլի պիզէ թէֆսիր էյլէ՝ տէտի։ 16 - Ցիսուս տասի՝ Հալա սո՞զ տէ մի ֆէհմ սիզ սինիզ. 17 - Ցահա անդասո՞զ մը սընըզ քի Հաղզա կիրէն հէր շէյ գարընա կիտիպ թաշրայա չըգարըըր։ 18 - Ամմա Յաղզոսան չըգան շէյլէր գալտաէն սիւսուր էթմէլէրիյլէ, պունլար ասէմի նաւփաք էտէր։ 19 - Զիրա գալտաէն ֆասխա էֆքեար վէ գաթլ վէ գինա վէ ֆիւճուր վէ սըրդաթ վէ եալան եէրէ շէհատէթ վէ քիւֆր սիւսուր էտէր։ 20 - Ասէմի նաւխաք էտէն շէյլէր պունլար տըր. ասնա երյդանմասընը էլէրէ թա՛սա էթմէք ասէմի նաւխաք էթմէդ՝ տէտի։

21 - Վէ Ցիսուս օրասան չըգըպ՝ Տիւրոս վէ Սիդոն սէմթլէրինէ Յաղիմէթ էյլէտի. 22 - Վէ իշթէ օլ թարաֆլարտան պիր Քանանլը գարը կէլիպ, անա՝ Եա Տաղա, Իսրայիլ, պանա մէրհամէթ էյլէ, գըզըմ ճինննէն շիտաէթլի Յաղտա չէքիյօր՝ տէյէրէք ֆէրեատ էյլէտի։ 23 - Ո խէ անա հիչ պիր ճէվասպ վէրմէմէդիլէ, շագիրտլէրի եանընա կէլիպ՝ Արտըմըզճա ֆէրեատ էտիյօր, անը սալը վէր՝ տէյիւ անա րէճա էյլէտիլէր։ 24 - Վէ օ ճէվասպէն՝ Պէն պէյթի և Իսրայէլին զայ՝ օրմուշ գո-

Լճովհ. 15. 2։ 1 կոր. 3. 12, վէ զայրե։
Խ եա. 9. 16։ Մաղ. 2. 8։ պ. 23. 46։ Ղուկ. 6. 39։
ծ Մարկ. 7. 47։
հ պ. 46. 40։ Մարկ. 7. 48։
ձ 1 կոր. 6. 13։
ղ ցակ. 3. 6։
ղթէք. 6. 5։ 8. 21։ Էմա. 6. 44։ եբեմ. 47. 9։ Մարկ. 7. 21։
ճ Մարկ. 7. 24։
մ պ. 10. 5, 6։ Ա՛մալ. 3. 25, 26։ 43. 46։ Ծոմ. 45. 8։

յունէարընատն զայրիսինէ իրսալ օլունմատըմ՝ տէ-
տի։ 25-Լաբին մէրդումէ կէլիպ անա սէճտէ էտէ-
րէ՛ք՝ Եա Բապպ, պանա իմոատ էյլէ՝ տէտի։ 26-
Ո տախի ճէվապէն՝ Զօճուգլարըն էքմէյինի ալըպ
՝քէօփէքլէրէ աթմադ էյի տէյիլ տիր՝ տէտի։ 27-
Լաբին մէրդումէ՝ Պէլի, Եա Բապպ, չինքի քէօ-
փէքլէր տախի սահիպլէրինին սօֆրասընատն տու-
չէն գըրընթըլարատան եէրլէր՝ տէտի։ 28-Ո գէման
ցիսուս անա ճէվապէն՝ Էյ խաթուն, իմանըմ չօգ
տըր, սանա խթէտինի կիպի օլսուն՝ տէտի. վէ
գըզը օլ սա՛աթ չիֆա պուլտու։

29-Նվէ ցիսուս օրատան հարէքէթլէ՝ Գալիլեա
տէնիզինին քէնարընա կէլտի, վէ տաղա չըգըպ՝
օրատա օթուրտու։ 30-Նվէ եանընա խայլը ճէմա-
՛աթ կէլիպ՝ անլէր իլէ պէրաբէր թօփալլար վէ
քէօրլէր վէ տիլսիզլէր վէ սագաթլար իլէ սա՛իր
նիչէ քիմսէլէր պուլունմադըլէ անլէրի ցիսուսըն ա-
յադլարընա պրագտըլար, օ տախի անլէրէ չիֆա
վէրտի. 31-Շէօյլէ քի ճէմա՛աթ տիլսիզլէրին սէօյ-
լէտինի վէ սագաթլարըն սաղալտըղընը վէ թօ-
փալլարըն եէրիւտուխունու վէ քէօրլէրին կէօր-
տուկունու միւշահէտէ էթտիքլէրինատէ թէ՛աճճուպ
էտիպ՝ Իսրայէլին Ալլահընա համտ էթտիլէր։

32-Նվէ ցիսուս չակիրտլէրինի եանընա չաղըրըպ՝
ճէմա՛աթա աճըրըմ, զիրա չինտի իւչ կիւն տիր
եանըմտա պուլունույօրլար վէ եէյիճէք չէյլէրի եօգ
տըր. վէ անլէրի աճ սալը վէրմէք խաթէմէմ, օրնայա
քի եօլտա թագաթլարը քէսիլէ՝ տէտի։ 33-Վէ Նշա-
կիրտլէրի անա՝ Զէօլտէ պիզ պէօյլէ պիր ճէմա՛ա-

ց Պ. 7. 6։ Փիլ. 3. 2։ | ժ Եա. 35. 5, 6։ Պ. 11. 5։ Ղուկ. 7. 22։ | չ Մարկ. 8. 1։
ը Մարկ. 7. 31։ | | ռ 4 Մեսս. 4. 43։
չ Պ. 4. 18։ | |

թը ասյուրացած դառար էքմէք նէ՞րէտէն պուլա-
լմ՝ տէտիլէր։ 34 - Ցիսուս տախ անլէրէ՝ Դա՞չ
էքմէյինիզ վար՝ տէտիյինատէ, անլէր տախ՝ Եէտի
էւֆէ վէ պիր դաշ քիւչիւք պալըդ Վ-ը՝ տէտիլէր։
35 - Վէ ճէմա՛աթըն եէրէ օթուրմալարընը էմր էթ-
տիքտէն սօնրա, 36 - Ա՛Օլ եէտի էքմէք լէ պալըդ-
լարը ալըդ ՚թէշէքքիւր էթտի, վէ փարիսէյլէդ շա-
կիրտլէրինէ, չաղիրտլէր տախ ճէմա՛աթա վէրտի-
լէր։ 37 - Վէ ճիւմլէտէ եէյիդ ասյուլար, վէ փար-
չալարըն ֆալլասընը եէտի գէնալի ասյուտս օլա-
րադ գալտըրտըլար։ 38 - Վէ նիսա լէ չօճուգլար-
տան մա՛ատա եէյէնլէր տէօրթ պինգ ատամ իտի։

39 - Վէ ՚ճէմա՛աթը տալը վէրտիքտէն սօնրա գա-
յըդա պինիդ՝ Մադդալա Հուտուտընա կէլտի։

ՊԱՊ 16

Վ է ՚ֆէրիսէյլէր լէ սատուգլէր անըն եանընա
կէլիդ՝ անը թէճրիպէ իչիւն գէնատլէրինէ ա՛մա-
տան պիր ՚ալամէթ կէօսթէրմէսինի թալէպ էթտի-
լէր։ 2 - Ա տախ անլէրէ ճէվապէն, Ա՛խշամ օլսըգ-
տա՝ Հավա կիւզէլ օլաճագ, զիրա կէօգ գըզըլ սըր։
3 - Վէ սապահլայըն՝ Պու կիւն հավա պօզուգ օլաճագ,
զիրա կէօգ վուս օլուպ գըզարմըշ սըր՝ տէրսինիզ։ Էյ
միւրա՛իլէր, կէօգ եիւզիւնիւ թէմիզլէյի էթմէսինի պի-
լիրսինիզ տէ, վադըթլարըն ՚ալամէթլէրինի ՚ուէդէդ
դառըր տէյի՛լ մի սինիզ։ 4 - Բ՛Ի էօթիւ վէ գինագըար
նէտալ ՚ալամէթ ադար, վէ անա՝ Յոզնան վէյդամանէ-
րին ՚ալամէթինտէն զայըդ պիր ՚ալամէթ վէրիլմէ-
յէճէք տիր՝ տէտի. վէ անլէրի ադրադըպ կիթտի։

Ջ Պ. 14. 49։	- Մարկ. 8. 10։	42. 54—56։ 1 Կոր.
- 1 Մնաչ. 9. 43։ Ղուկ.	- Պ. 12. 38։ Մարկ. 8.	4. 22։
22. 49։	11։ Ղուկ. 11. 16։	Բ Պ. 12. 39։

5-Վ։ Շակիրտների գարշը թարաֆա կելտնքելը-
լինաե, էքմեք ալմաղը ունութմըշար խոե։ 6-Վ։
Յիսուս անկերկ՝ Տիզդաթ էլկելինիզ վե ֆերիսեները
իլե սատուգիների մայասընաան սազընընըզ՝ տեսե։
7-Անկեր տաճի՝ էքմեք ալմատըղընըզ իչուն տիր՝
տեղերեք, արաշարընաա թեֆեքքիր էտերկեր խոե։
8-Յիսուս պոնո ալիմեքկե անկերկ խիթապեն՝ էյ
իմանը նօգսան օլանկար, նի՞չուն արանըզտա էքմեք
ալմատըղընըզտան տօլայը թեֆեքքիր էտիյօրսը-
նըզ։ 9-Պէշ պինկ քիշինին պէշ էքմեկինի, վե գաշ
քիֆե գալտըրտըղընըզը, 10-Վ։ Տեօրթ պինկ քի-
շինին եկետ էքմեկինի, վե գաշ զընակիկ գալտըր-
տըղընըզը տահա անկատայըպ՝ տերկսաթըր եթմե՞զ
մի սինիզ։ 11-Ֆերիսեները իլե սատուգիների մայա-
սընտան սազընմագ իչուն սիզե սեօյկետիյիմ սեօզ՝ էք-
մեք հագդընտա օլմատըղընը նա՞սըլ ակկայտանայօրսը-
նըզ՝ տեսե։ 12-Ո զեման էքմեք մայասը հագդընտա
տեկիկ, անճագ ֆերիսեները իլե սատուգիներին թա՛կի-
մինտեն սազընմագ իչուն սեօյկետիյինի ակկատըկար։

13-Վ։ Յիսուս Գայսերիյե ի Փիլիպպոս սեմթերի-
նե վարտըղընտա, շակիրտներինե՝ Ադեմներին տե-
տիքներինե կեօրե պեն Իսն իւլ ինսան քի՞մ իմ՝
տեկիս սիւ՞ալ էկլետի։ 14-Անկեր տաճի՝ Պա՛զը-
լարը՝ վաֆթիզ էտիճի Յովհաննես, վե տիկերների՝
Եղիա, վե սա՞իրների՝ Երեմիա եահօտ պաշգա փեյ-
ղամպերներտեն պիրի սին փեյղամպեր՝ տեսիկեր։ 15-Ան-
կերե՝ Եա սիզին տետիյինիզե կեօրե պեն քիմ իմ՝
տեսի։ 16-Վ։ Սիմոն Պետրոս ճեվապեն՝ Սեն Քրիս-

ֆ Մարկ. 8. 14։	9. 18։	Յովհ. 6. 69։ 11. 27։
տ Ղուկ. 12. 1։	ը Պ. 14. 2։ Ղուկ. 9.	Ա'մալ. 8. 37։ 9. 20։
ե Պ. 14. 17։ Յովհ. 6. 9։	7—9։	'Իպր. 1. 2, 5։ 1 Յովհ.
ղ Պ. 15. 34։	ը Պ. 14. 33։ Մարկ. 8.	4. 15։ 5. 5։
ե Մարկ. 8. 27։ Ղուկ.	29։ Ղուկ. 9. 20։	

տաս Իսկ Ուզզահ իւր հայրն սէր՝ տէտ։ 17-ւէ ցիւ-
տաս անս ճէվապէն՝ էյ Սիմեն իսկ ի Յովհան, միւ-
պարէք սէն. [b]զիրա պ-ն- սանս թէն վէ գան տէ-
յիլ, [c]անճագ սէմաւաթտաս օլան փէտէրիմ իլհամ
էթտի՝ տէտ։ 18-պէն տախի սանս տէրիմ քի՝
Սէն *Պետրոս սէն, վէ քիլիսէմի [d]պու գայա իւզէ-
րինէ պինա էտէճէյիմ, վէ [e]հաւլէյէ գափուլարը
անըն իւզէրինէ զալիպ օլմայաճագ սէր։ 19-ւէ
սանս մէլէքութ իւս սէմաւաթէն անախթարլարընը
վէրէճէյիմ, վէ ևէր իւզէրինտէ հէր նէ պագլար
իսէն, սէմաւաթտաս պագլանմըշ օլաճագ, վէ ևէր
իւզէրինտէ հէր նէ չէօզէր իսէն, սէմաւաթտաս չէօ-
զիւլմիւշ օլաճագ տըր՝ տէտի։ 20-[f]ո զէմանն շա-
կիրտլէրինէ՝ քէնտինին [g]Քրիստոս իսկյինէ
քիմսէյէ սէօյլէմէմէլէրինի էմր էթտի։

21-[h]ոլ վագըթտան սօնրա Յիսուս Երուսաղէմ
կիթմէք, վէ [i]Ելէոնտան [j]Քրիստոս իսկյինէ
[k]Յուդասան չօգ էլէմ չէքիպ գաթլ օլունճագ, վէ
[l]ուչունճու կինտէ գըյամ էթմէք կէրէք իսկյինէ
շակիրտլէրինէ պէյան էթմէյէ պաշլատը։ 22-ւէ
Պետրոս անը պիր թարսիգա ալըպ՝ Էա շա, ևա
Բապպ, պու սանս տալա վագը՝ օլմասըն՝ տէյէրէք
անը թա՛զիր էթմէյէ պաշլատըղընաս, 23-ո տա-
խի տէօնիւպ Պետրոսա՝ Ա[m]րտըմա չէքիլ, [n]էյ Շէյ-
թան, [o]պանա թէօքէզ սէն. զիրա Ա[p]ստուա ՚ա՛իս
օլան չէյլէրէ տէյիլ, անճագ տտէմիլէրէ ՚ա՛իս օլան

[a] Եփես. 2. 8։
[b] 1 Կոր. 2. 10։ Գաղ. 1. 16։
[c] Յովհ. 1. 42։
[d] Ե-ՂԷ Գայա
[e] Եփես. 2. 20։ Վահ. 21. 14։
[f] Յոբ 38. 17։ Մէզ. 9. 13, 107. 18։ Ես. 38. 10։
[g] Պ. 18. 18։ Յովհ. 20. 23։
[h] Պ. 17. 9։ Մարկ. 8. 30։ Ղուկ. 9. 21։
[i] Պ. 20. 17։ Մարկ. 8. 31. 9. 31. 10. 33։ Ղուկ. 9. 22. 18. 31. 24. 6, 7։
[j] Պագ 2 Մխել. 19. 22։
[k] Իօա. 8. 7։

չէյլերչ սարֆը էֆքեար էտէրսին՝ տէտի ։
24-Օ զէման Յիսուս շակիրտլէրինէ տէտի քի՝ Լ-
կէր պիր քիսնէ արտըմճա կէլմէք իսթէրսէ, թէրք ի
նէֆս էտէրէք խաչընը ևիւքլէնիսի՝ արտըմ սըրա
կէլսին ։ 25-Զիրա հէր քիմ քի քէնտի ճանընը
գուրթարմադ իսթէրսէ, անը զայ՝ էտէճէք, ևէ
հէր քիմ պէնիմ իչիւն քէնտի ճանընը զայ՝ է-
տէրսէ, անը պուլաճադ տըր ։ 26-Զիրա պիր ա-
տէմ պիւթիւն տիւնեայը գազանըպ տա՝ քէնտի
ճանընը զայ՝ էտէրսէ, նէ՞ իսթիֆատէ էտէր. ևա-
խօտ ատէմ՝ քէնտի ճանընա պէտէլ նէ՞ վէրէ պի-
լիր ։ 27-Զիրա Իսան իւլ ինսան՝ քէնտի մէլէքլէրի
իլէ փէտէրինին ճէլալինտէ կէլէճէք, ևէ օ զէման
հէր քէսէ՝ամէլինէ կէօրէ միւքեաֆամէթ էտէճէք
տիր ։ 28-Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Պուրա-
տա հազըր օլանլարտան պա՝զըլարը վար քի՝ Իսան
իւլ ինսան քէնտի մէլէքութինտէ կէլտիյինի կէօր-
մէյինճէ՝ էօվում թամթմայաճադլար տըր ։

ՊԱՊ 17

Վէ՞ աֆթը կիւնտէն սօնրա, Յիսուս՝ Պետրոս ևէ
Յակոբոս իլէ դարնտաշը Յովհաննէսի պէրաբէր ա-
լըպ՝ անլէրի թէնհաճա ևիւքսէք պիր տաղ իւզէ-
րինէ կէօթիւրտու ։ 2-Վէ էօնլէրինտէ սուրէթի
թէպէտտիւլ էտիպ՝ ևիւզիւ կիւնէշ կիպի զիյատար,

՛ Պ. 10. 38։ Մարկ. 8. 34։ Ղուկ. 9. 23։ 14. 27։ Ա՛մալ. 14. 22։ 1 Սէլ. 3. 3։ 2 Տիմ. 3. 12։	՛ Պ. 26. 64։ Մարկ. 8. 38։ Ղուկ. 9. 26։	3. 8։ 2 Կոր. 5. 10։ 1 Պետ. 1. 17։ Վահ. 2. 23։ 22. 12։
՛ Ղուկ. 17. 33։ Յովհ. 12. 25։	՛ Դան. 7. 10։ Զաք. 14. 5։ Պ. 25. 31։ Յուդ. 15։	՛ Մարկ. 8. 39։ Ղուկ. 9. 27։
՛ Մէզ. 49. 7, 8։	՛ Յոբ 34. 11։ Մէզ. 62. 12։ Էմս. 24. 12։ Երեմ. 17. 10։ 32. 19։ Րոմ. 2. 6։ 1 Կոր.	՛ Մարկ. 9. 1։ Ղուկ. 9. 28։

վէ էլիսաբեթ նուր կնոջ պէյազ օլաու։ 3-վէ իշ-
թէ Մոսէս իլէ Եղիա անըն իլէ աշօյլէշէրէք անլէ-
րէ կէօրիւնաու։ 4-վէ Պետրոս ճիաուա խոթա-
պէն՝ եա Բապա, պիզիմ պուրաուա պուլունմամըզ
էյի օլը. էկէր խոթէրսէն՝ պիրի աչնին, վէ պիրի
Մոսէս, վէ պիրի տախի Եղիա իչիւն պուրաուա
իւչ խայմէ եասխալըմ՝ ասէր։ 5-Ը տահա աշօյլէր
խօսէն, իշթէ պիր միւնէվվէր պուլութ անլէրի կէօ-
կէսի ալթընա ալըպ, իշթէ պուլութսան՝ Ասկիս-
կիս Օղլըմ պու տըր, Ընանէն բարի իմ, Ընը ան-
լէյինիզ՝ տէյիս պիր ասաա կէլսի։ 6-ՈՎէ չակիրտա-
լէրի իչխոնճէ, եիւզ իւսթիւ տիւշիւպ՝ զայէթլէ
գօրդուլըար։ 7-վէ ճիաուա եապըշըպ Ընանէրէ ած-
գունարադ՝ Գալդընըզ, գօրդմայընըզ՝ ասէր։ 8-Ան-
լէր տախի կէօզլէրինի գալըրտըգլարընաա՝ ճի-
աուան պաշգա քիմսէյի կէօրմէմիշլէր։

9-վէ տաղտան էնէրլէր իքէն, Ոճիաուա անլէրէ՝
Թա Իսան իւչ ինսան էօլիւլէրսէն գըյսամ էտինճէ-
յէտէք, պու կէօրսիւյինիւզիւ քիմսէյէ աշօյլէմէ-
յինիզ՝ տէյիս թէնալի էյլէտի։ 10-վէ շակիրտլէրի
անա՝ Ոեա նիչին Ինլէմա՝ էմմէլա Եղիա կէլմէք
կէրէք ոլը, տէրլէր՝ տէյիս սիւ՞ալ էյլէտիքլէրինաե,
11-ճիաուա ճէվապէն անլէրէ՝ կէրչի Եղիա էմմէլա
կէլիպ Ոհեր շէյի Թանըմամ էտեր. 12-Ինաքին սիզէ
տէրիմ քի՝ Եղիա ֆիլհագը՝ կէլմիշ ոլը, վէ անը
Թանըմայըպ՝ ՈհադրնաաՈհեր խոթէտիքլէրի շէյի

Բ 2 պետ. 1. 17։
Գ պ. 3. 17։ Մարկ. 1. 11։ Ղուկ. 3. 22։
Դ ես. 42. 1։
Ե Թէս. 18. 15, 19։ Ա'մալ. 3. 22, 23։
Զ 2 պետ. 1. 18։
Է Գան. 8. 18։ 9. 21։ 10. 10, 18։
Ը պ. 16. 20։ Մարկ. 8. 30։ 9. 9։
Թ Մաղ. 4. 5։ պ. 11. 14։ Մարկ. 9. 10։
Ժ Մաղ. 4. 6։ Ղուկ. 1. 16, 17։ Ա'մալ. 3. 24։
Ի պ. 11. 14։ Մարկ. 9. 11, 12։
Լ պ. 14. 3, 10։

եաիտըլար. քեզալիք Իսան իւլ լինսան տախէ անլերսէն էլէմ չէքճէք տիր՝ տէտի։ 13-Ը զէման չակիրտլերի քէնաիլերէ վաքթիզ էտիճի Յուհաննէս հադգընտա սէօյլէտիյինի անլատըլար։

14-ԻՎ Էսազըն եանընա կէլտիքլերինտէ, պիր աատմ անըն եանընա կէլիպ, էօնիւնտէ տիզ չէօքերէք՝ էֆէնտի, օղլըմա մերհամէթ էյլէ, զիրա սար'ալը օլուպ՝ վէք չօգ էլէմ չէքեր. չիւնքի չօգ տէֆ'ա աթէչէ վէ չօգ տէֆ'ա սույա տիւշեր։ 15-Վէ անը չակիրտլերինէ կէթիրտիմ իսէ տէ, անա չիֆա վերէմէտիլեր՝ տէտի։ 16-Յիսուս տախէ ճէվապ վերիպ՝ էյ իսանտըզ վէ 'ադէտ նէսլ, նէ՞ վազթա գաատար սիզին իլէ օլայըմ. նէ՞ վազթա գաատար սիզէ թէհամմիւլ էտէյիմ. անը պուրայա պանա կէթիրինիզ՝ տէտի։ 17-Վէ Յիսուս ճիննի թա'զիր էթտիքտէ, անտէն չըգտը, վէ օղլան օլ սա'աթ չիֆա պուլտու։ 18-Ո զէման չակիրտլեր թէննահաճա Յիսուսըն եանընա կէլիպ՝ պիզ նի՞չին անը չըգարամատըզ՝ տէտիլեր։ 19-Յիսուս տախէ անլերէ՝ իմանտըզըղընըզ իչին տիր, զիրա հադիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ էկէր խարտալ տանէսի գաատար իմանընըզ օլուր իսէ, պու տաղա՝ Պուրատան էօթէյէ նագլ էթ՝ տէրսէնիզ, նագլ էտէճէք տիր, վէ սիզէ հիչ պիր չէյ միւմքինտիզ օլմայաճադ տըր։ 20-Ամմա տու'ա վէ օրուճատան զայրի եօլ իլէ պու մադուլէ չըգմադ՝ տէտի։

21-ՆվԷ Գալիլեատա տօլաշըրլար իքէն, Յիսուս անլերէ՝ Իսան իւլ լինսան աատմլեր էլինէ թէսլիմ օ-

Է Պ. 16. 21։	Հ Պ. 21.21։ Մարկ. 11.	Մարկ. 8. 31։ 9. 29,
Ը Պ. 11. 14։	23։ Ղուկ. 17. 6։	30։ 10. 33։ Ղուկ.
Ի Մարկ. 9. 14։ Ղուկ.	1 Կոր. 12. 9։ 13. 2։	9. 22, 44։ 18. 31։
9. 37։	Յ Պ. 16. 21։ 20. 17։	24. 6, 7։

լունուսպ, 22-Անը գամել էտէճէքլէր, վէ խչխունճխ կիան գըյսամ էտէճէք տիր՝ տէմէսիլլէ, անլէր գա-յէթլէ միւքէտտէր օլըըլար։

23-ՈՎ Կափառնայումնա կէլտիքլէրինտէ, Ինձի տիրհէմ վէռն թահսիլ էտէնլէր Պետրոսըն եանընա կէլիպ՝ Մու՛սլիմինիզ ինձի տիրհէմիլիյի վէրմէ՞զ մի՝ տէտիլէր. օ տախի՝ Վէրիր՝ տէտի։ 24-Վէ խանէյէ կիրտիքտէ, Յիսուս անը գարշըլայըպ՝ Էյ Սիմոն, նէ՞ զանն էտէրսին, տիւնեա մէլիքլէրի րէսմ եա-խօտ վէրկիյի քիմլէրտէ՞ն ալըըլար. էվլատլարն-տա՞ն մը, եօգտա պաշդալարընտա՞ն մը՝ տէտի։ 25-Պետրոս անտ՝ Պաշդալարընտան՝ տէտի. Յիսուս տախի անտ՝ Էօյլէ խոչ էվլատ մու՛սֆ ատըր։ 26-Լա-քին անլէրէ թէօքէզ օլմամագ իչխուն՝ տէնիզէ կի-տիպ պիր օլթա ատ, վէ իլք չըգան պալըղը թու-թուպ ագզընը աչտըղընտա, պիր տէօրթ տիրհէմ-լիք պուլտրըն, անը ալըպ՝ անլէրէ պէնիմ վէ տէ-նին իչխուն վէր՝ տէտի։

ՊԱՊ 18

0-Զէման չակիրտէրի Յիսուսըն եանընա կէլիպ՝ Մէլէքութ իւս աէմսալաթտա էն պէօյուք քի՞մ տիր՝ տէտիլէր։ 2-Յիսուս տախի եանընա պիր չօճուգ չաղըրըպ վէ անը օրթալարընտա տուրտուրուպ՝ տէ-տի քի, 3-Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Էնկէր տէօնիւպ չօճուգլար կիպի օլմագ խոչնիգ, մէլէքութ իւս աէմսալաթտա տալա կիրմէյճէքսինիզ։ 4-Էնտի հէր քիմ պու չօճուգ կիպի միւթէվազը՝ օլուր խոչ,

ՂՄարկ. 9. 32։
Ֆ Պագ Խուր. 30. 43։ 38. 26։
——
– Մարկ. 9. 32։ Ղուկ. 9. 46։ 22. 24։
Բ Մէզ. 131. 2։ պ. 49. 44։ Մարկ. 10. 44։
Ղուկ. 48. 46։ 1 Կոր. 14. 20։ 1 Պետ. 2. 2։
Ֆ պ. 20. 27։ 23. 11։

մէէքիւթ իւա սէմաւաթատա էն պէօյիւք օ տըր։ 5-վէ ՙհէր քիմ պէօյլէ պիր չօճուղը պէննիմ խա~միմ իչին գապուլ էտէրսէ, պէննի գապուլ էթմիշ օլուր։ 6-վէ ՚պանա իման էտէն պու քիւչիւքլէր~տէն պիրինի հէր քիմ սիւրչխիւրիւրսէ, պօյնընա պիր տէյիրմէն թաշը ատըլըպ՝ տէննիզին տիպինէ ղարգ էտիլմէսի քէնտինէ խայրլը տըր։

7-Թէօքէզլէր սէպէպինտէն վա՛յ տիւնեայա. ՙզիւ~րա թէօքէզլէրին կէլմէսի լազըմ տըր, ամնա ՚վա՛յ թէօքէզին կէլմէսինէ սէպէպ օլան ատէմէ։ 8-ՙիմ~ան էկէր էլինկ եա այաղընկ պէննին սիւրչմէննէ սէպէպ օլուր խսէ, անը քէսիպ քէնտինկտէն ատՓ՛ էթ. հայաթա թօփալ եա սադաթ կիրմէնկ՝ լքի էլինկ եա լքի այաղընկ օլուպ տա՝ էպէտի ամէնչէ ամըլ~մադտան սանա խայրլը տըր։ 9-վէ էկէր կէօզինկ պէննին սիւրչմէննէ սէպէպ օլուր խսէ, անը չըդարըպ քէնտինկտէն տէՓ՛ էթ. հայաթա թէք կէօզլիւ կիր~մէնկ՝ լքի կէօզինկ օլուպ տա ճէհէննէմ ամէչինէ ամըլմադտան սանա խայրլը տըր։

10-Պու քիւչիւքլէրտէն պիրինի իսօր կէօրմէքտէն սադընընըզ, պիրա սիզէ տէրիմ քի՝ ՙԱնլէրին մէ~լէքլէրի սէմաւաթտա օլան Փէտէրիմին եիւզիւնիւ սէմաւաթտա տա՞իմա ՚կէօրիւրլէր։ 11-ՙԶիրա Իսան իւլ ինատն զայ՛ օլանը խէլաս էթմէյէ կէլտի։ 12-ՙՍիզէ նա՞սըլ կէօրիւնիւր. էկէր պիր ատէմին եիւզ պօյունու օլուպ՝ անլէրտէն պիրի եօլու չաշըրըր խսէ, օլ ատէմ ոօգտան ոօգուզու տաղլարտա պրա~

ր Պ. 10. 42։ Ղուկ. 9. 48։
է Մարկ. 9. 44։ Ղուկ. 17. 1, 2։
ը Ղուկ. 17. 1։ 1 Կոր. 11. 19։
թ Պ. 26. 24։
ժ Պ. 5. 29, 30։ Մարկ. 9. 43, 45։
ի Մէզ. 34. 7։ Զաք. 13. 7։ ՚Իպր. 1. 14։
լ Եսթ. 1. 14։ Ղուկ. 1. 19։
խ Ղուկ. 9. 56։ 19. 10։ Յովհ. 3. 17։ 12. 47։
ծ Ղուկ. 15. 4։

դրպատա, վարդպ եօթս շաշդրանը արամնո՛ղ մը։ 13-Վէ էկէր անը պուլաճապ օլուր խսէ, Հապիպա-թէն սիզէ ասրիմ քի՝ եօթս շաշդրմամդը ոզդան ոզդուղ իչիւն «էվ»-ենէն զնյատէ անդն իչիւն ա-վինիր։ 14-Փէզաւէք ակմամաթաա օլան Փէտէրինի-զին Հուզուրնաա պս. քիւչիւքէրատէն ալրինին զայ՝ օլմասընա րնզա եօզ տդր։

15-Էկէր ալրատէրինդ ասնա գարշը ալր խաթա էտէրսէ, կնտկպ անը խբինիզին արամընաա թէն-հաճա թա՛զիր էյլէ. էկէր ակնի տինդէրսէ, ՝ալրա-տէրինդի գազանդը օլուրսըն։ 16-Վէ էկէր տինդէ-մէզսէ, Ւխբի եա խշ շահիտին ազդընաան հէր ակօ-զիւն սապէթ օլմասը իչիւն, քէնտին իլէ պէրապէր ալր եախօա խբի քիչի տահա ալ։ 17-Վէ էկէր անդէրի տինդէմէզսէ, քինհէյէ ակօյլէ. վէ էկէր քի-նէյի տախ տինդէմէզսէ, անը ՝փոխթիէրսէթ վէ կէօմրիւքճիւ կնտկ ՝աաա էյլէ։

18-Ձիլհաճիզէ սիզէ ասրիմ քի՝ ՝նէէր խազէրին-ակ հէր նէ պաղար խսէնիզ, ակմաաա պաղանդը օլաճապ. վէ եէր խազէրինաէ հէր նէ չէօզէրսէնիզ, ակմաաա չէօզիւլմիւշ օլաճապ տդր։ 19-Ւնինէ սիզէ ասրիմ քի՝ Սիզանէն խբի քիչի եէր խազէրինաէ հէր հանդը չէյի տինէմէք իչիւն խթթիֆապ էտէրէրսէ, ՝անդէրի ակմամաթաա օլան Փէտէրիմ թաարաֆըն-ան իհսան օլունաճապ տդր։ 20-Զիրա խբի եա խշ քիչի պէնիմ խամիմէ հէր նէրէյաէ ճէմ՝ օլու-լար խսէ, պէն օրաաա անդէրին արամընաա խմ։

Էղև. 19. 17։ Ղուկ. 17. 3։	Ցակ. 8. 17։ 2 կոր. 13. 1։ Ւկոր. 10. 28։	Ն պ. 16. 19։ Ցակ. 20. 23։ 1 կոր. 5. 5։
Ցակ. 5. 20։ 1 պետ. 3. 1։	Հ Բօմ. 16. 17։ 1 կոր. 5. 9։ 2 Սէղ. 3. 6, 14։ 2 Ցովհ. 10։	Ղպ. 5. 24։
Ւ Թես. 17. 6։ 19. 15։		Ֆ 1 Ցովհ. 3. 22։ 5. 14։

21 - Ո զէման Պետրոս անըն եանընա կէլիպ՝ եա Բապպ, գա՞չ տէֆ՚ա պիրաաէրիմ պանա խաթա էտէրսէ, անը ՚աֆիվ էտէյիմ. ՚եէտի՞ տէֆ՚այա գաատար մը՝ տէտի։ 22 - Ցիսուս անա տէտի քի՝ Սանա եէտի տէֆ՚այաատէք տէյիլ, ՚լաքին եէթմիշ քէրէ եէտէյէ գաատար՝ տէրիմ։ 23 - Անըն իչիւն մէլէքիւթ իւս սէմավաթ պիր մէլէյէ թէշպիհ օլունմըշ տըր, քի գուլլարը իլէ հիսապ կէօրմէք խաթէտի։ 24 - Վէ մուհասէպէյէ պաշլաատըգտա եանընա օն պինկ թաանթ պօրճլու պիր քիսնէ կէթիրտիլէր։ 25 - Վէ անըն էտայա գուտրէթի օլմաատըղընտան, էֆէնտիսի ՝անըն իլէ զէվճէսի վէ չօճուգլարը վէ պիւթիւն էմլակը սաթըլըպ՝ գէչ- էտա օլունմասընը էմր էյլէտի։ 26 - Պունուն իւզէրինէ օլ գուլ եէրէ գափանըպ՝ էֆէնտիմ, պանա միւսա՚ատէ էյլէ, սանա քեաֆֆէսինի էտա էտէրիմ՝ տէյիւ անա րէճա էյլէտի։ 27 - Վէ օլ գուլըն էֆէնտիսի անա չէֆգաթ էտէրէք՝ անը սալը վէրիպ պօրճընը տախի պաղըշլատը։ 28 - Ամմա օլ գուլ չըգըպ՝ քէնտինէ եիւզ տինար պօրճլու օլան պիր գափու եօլտաշընը պուլտու, վէ անը պօղազընտան թութուպ՝ Պանա պօրճընը էտա էյլէ՝ տէմէսի իւզէրինէ, 29 - Անըն գափու եօլտաշը այաղընա տիւշիւպ՝ Պանա միւսա՚ատէ էյլէ, սանա [քեաֆֆէսինի] էտա էտէրիմ՝ տէյիւ անա րէճա էյլէտի։ 30 - Լաքին օ բազի օլմամտաղլէ վարըպ՝ պօրճընը էտա էտինճէյէ տէյին անը հապսխանէյէ աթտը։ 31 - Վէ պու ատէմին գափու եօլտաշլարը վուգու՚ի հալի կէօրտիւքլէրինտէ, ղայէթլէ միւքէտտէր օլմաղլէ, վարըպ էֆէնտիլէրինէ ճիւմլէ վուգու՚աթը իֆաատէ էթտիլէր։ 32 - Ո զէման

՛ Ղուկ. 17. 4։ | 25։ Կող. 3. 13։ | 5. 8։
՝ Գ. 6. 14։ Մարկ. 11. | ՝՝ 4 Մթուլ. 4. 1։ Ընէմ.։ |

էֆէնաիսի անը չաղբրըպ, անա՝ էյ չէրիր գ-ուլ, պանա եալվարըղըն իչիւն օլ պօրճըն ճիւմլէսինի առնա պաղըշլաարմ։ 33-պէն առնա մէրհամէթ էթ-տիյիմ կիսպի, սէն տախի գափու եօլսաշըկա մէրհա-մէթ էթմէլի տէյի՛լ մի իսոյն՝ աէտի։ 34-վէ էֆէն-տիսի զաշապա կէլիպ՝ պիւթիւն պօրճընը էտա էսոյն-ճէյէ տէյին, անը իշքէնճէ էսիճիլէրէ թէպիմ էթ-տի։ 35-ւ-ֆէզաիկ հէր պիրինիվ պիրաաէրլէրինիզէ աուչարընը գալինիզաէն պաղըշլամաղընըզ հալ-տէ, սէմաիի փէաէրիմ տախի սիզէ էօյլէ էսէճէք տիր։

ՊԱՊ 19

Վէ ցիաա՝պու սէօզլէրի թէմամ էթտիքտէն սոնրա, Գալիլեատան հարէքէթլէ ցորդանանըն էօ-թէ թարաֆընաագի Եէհուտիյէ սինօրլարընա կէլ-տի։ 2-էվէ խայլը ճէմա՛աթ անըն տրոմընճա կիմ-տիքլէրինտէ՝ օրատա անլէրէ չիֆա վէրտի։

3-վէ ֆէրիսիլէր անը թէճրիպէ էթմէք իչիւն եանընա կէլիպ, անա՝ Հէր սէպէպէ պինա՞էն պէվ-ճէօինի պօշամագ տաէմ ճա՛ի՞զ մի՝ տէտիլէր։ 4-0 տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Իսրաիլտաաէ խալգ էտէն՝ անլէրի էրքէք վէ տիշի խալգ էթտիյինի, 5-էվէ՝ Պու սէպէպտէն տաէմ վէէտրինի վէ վահիէսինի թէրք էտիպ՝ պէվճէսինէ վիէտրգ օլարագ, Իսրա-էլ հէքիմճուտա օլաճագտըր՝ տէյու պույուրտուղունը օ-ղ՞ուտմատընըզ մը։ 6-Պունա պինա՞էն արթըգ հքի տէյիլ, լաքին հէքիմճուտա տրրլար. խսոյ Ալլահըն չագի էթտիյինի հնտան այըրմատըն՝ տէտի։ 7-Ան-

ձհմ. 21. 43։ պ. 6. 42։ Մարկ. 11. 26։ ցակ. 2. 43։	– Մարկ. 10. 1։ ցովհ. 10. 40։	Մաղ. 2. 45։
	բ պ. 12. 45։	գ թէք. 2. 24։ Մարկ. 10. 5–9։ եփես. 5. 31։
	դ թէք. 1. 27։ 5. 2։	ե 1 կոր. 6. 16։ 7. 2։

լեր տախէ անա՝ Ըեա նի՞չիւն Մովսէս թալազնամէ վէրվէրէք պօշամաղը թէննալիհ էթտի՝ տէտիլեր։ 8-Ո տախէ անլէրէ տէտի քի՝ Մովսէս սիզին գալ-պինիզին գաթըլըղը սէպէպիյլէ սիզէ զէվճէլէրինի-զի պօշամաղա իզն վէրտի. ամմա իպթիտաատէ պէօյ-լէ տէյիլ իտի։ 9-Էզէն տախէ սիզէ տէրիմ քի՝ Հէր քիմ զէվճէսինի զինաատան զայրի ալը սէպէպլէ պօ-շայրպ տա, պաշգասը իլէ էվլէննիրսէ, զինա էտէր. քէզալիք պօշանմըշ օլան իլէ էվլէննէն՝ զինա էտէր։ 10-Շակիրտլերի տախէ անա՝ Էկէր զէվճ իլէ զէվ-ճէ արտաբնտա հալ պէօյլէ իսէ, էվլէնմէք խայրը տէյիլ տիր՝ տէտիլեր։ 11-Լաքին օ անլէրէ խիթա-պէն՝ Էզու քէլամը ճիւմլէսի տէյիլ, անճագ քէն-տիլէրէ հիտայէթ օլունանլար գապուլ էտէ պիլիր։ 12-Զիրա անա բահմինտէն պա՛զը խատրմ տօղ-մուշ օլանլար վար տըր, վէ Էտէմլէր թարաֆըն-տան խատրմ գըլընմըշ խատրմլար տախի վար տըր, վէ մէլէքիւթ իւա սէմավաթ իչիւն քէնտի քէնտի-լէրինի խատրմ էթմիշ օլանլար վար տըր. գապուլ էտէ պիլէն գապուլ էթմէն՝ տէտի։

13-Էօ զէման իւզէրլէրինէ էլլէրինի գօյուպ տու՛ա էթմէն տէյիւ եանընա քիւչիւք չօճուգլար կէթի-րիլտի. չակիրտլերի իսէ անլէրի ազարլատըլար։ 14-Ամմա ճիտուա՝ Չօճուգլարը գօյ վէրինիզ, վէ անլէրի պանա կէլմէքտէն մէն՝ էթմէյինիզ, պիրա Էմլէքիւթ իւա սէմավաթ պու մագուլէլէրին տիր՝ տէտի։ 15-Վէ էլլէրինի անլէրին իւզէրինէ գօտըգ-տան սօնրա օրատան կիթտի։

ՀԹէս. 24. 4։ Պ. 5. 31։ Բ Պ. 5. 32։ Մարկ. 10. 11։ Ղուկ. 16. 18։ 1 Կոր. 7. 10, 11։	Ե Էմմ. 21. 49։ Ը 1 Կոր. 7. 2, 7, 9, 17։ Թ 1 Կոր. 7. 32, 34։ 9. 5, 15։	Ժ Մարկ. 10. 13։ Ղուկ. 18. 15։ Լ Պ. 18. 3։

16-Վէ Իւթէ պիր քիմսէ եանընա կէլիպ անա՝ էյ Քերիմ Մու՛ալլիմ, էպէտի հայաթա նա՞իլ օլմազ իչիւն պէն նէ՞ խայր իշլէյիմ՝ ատու։ 17-Ո տախ անա՝ նի՞չիւն պանա քերիմ տէյօրսուն. պիրտէն, եա՛նի Ալլահտան զայրի քերիմ եօզ տըր. անինա էկէր հայաթա նա՞իլ օլմազ իսթէրսէն, էմրլէրի հըֆզ էյլէ՝ ատու։ 18-Ո անա՝ Հա՞նկըլարը՝նը՝ ատսէքաէ, Ցիտա՝ Պունլարը. եա՛նի Ցամէլ էթմէյէսին, Չինա էթմէյէսին, Սըրդամ էթմէյէսին, Եալան չէհաատէթ էթմէյէսին, 19-Քէատերինէ վէ վալիտէյնէ հիւրմէթ էտէսին, վէ Ցօնչըկը քէնտին կիսպէ սէվէսին՝ ատու։ 20-Ոլ նէվճիվան անա՝ Պունլարըն ճիւմլէսինի սէպապէթինէն պէրու հըֆզ էյլէտիմ. տահա նէ՞ նօգսանըմ վար՝ ատու։ 21-Ցիտա անա՝ էկէր քէսիլ օլմազ իսթէրսէն, Ալլահտան նէյնի վար իսէ սաթ, Ֆուդայըյա վէր, վէ սէմաատա խաթընէյէ մայիք օլաճագսըն. վէ կէլ պանա թաալի՛ օլ՝ ատու։ 22-Վէ օլ նէվճիվան պու սէօզիւ իշիթտիքտէ, միւքէտտէր օլարտագ կիմէտի. զիրա չօգ մայի վար իսի։

23-Վէ Ցիտա չակիրտէրինէ՝ Հագիգաթին սէզէ տէրիմ քի՝ Ցէնկինն քիմսէ մէլէքիւթ խա սէմաաթա կիւճլէ կիրէր։ 24-Վէ եինէ սէզէ տէրիմ քի՝ Ջէնկինին մէլէքիւթ Ուլահա կիրմէսինատէն տէվինին իչինէ տէխիլինատէն կէչմէտի տահա գօլայ տըր՝ ատու։ 25-Շակիրտէրի տախ պունա իշիթտիքտէ, զայէֆէլէ հայրան օլուպ՝ էօյլէ իսէ քի՝ մ խէլաս օ-

Ի Մարկ. 10. 17, Ղուկ. 18. 18։
Ձ Ղուկ. 10. 25։
Ճ Իսուբ. 20. 43, Թէս. 5. 17։
Հ Պ. 15. 4։
Յ Ղև. 19. 18, Պ. 22. 39, Բօմ. 13. 9, Գաղ. 5. 14, Յակ. 2. 8։
Ղ Պ. 6. 20, Ղուկ. 12. 33, 16. 9, Ա՛մաղ. 2. 45, 4. 34, 35, 1 Տիմ. 6. 18, 19։
Շ Պ. 13. 22, Մարկ. 10. 24, 1 Կոր. 1. 26, 1 Տիմ. 6. 9, 10։

լա պիլիր՝ տէտիլէր։ 26-վէ Յիսուս անլէրէ նազար էտիպ՝ Պու չէյ ինսան ՚ինսինատէ միւմքինսիզ տիր, յաքին ՚Ալլահըն ՚ինսինատէ հէր չէյ միւմքին տիր՝ տէտի։

27-րօ զէման Պետրոս անա ճէվապէն՝ Իլթէ ՚պիզ հէր չէյի թէրք էտիպ՝ սանա թապի՚ օլարդ, իմտի նէյէ՞ մալիք օլուրդ՝ տէտի։ 28-վէ Յիսուս անլէրէ ճէվապ-պէն՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Սիզ պանա թապի՚ օլանլար թէքվին ի ճէտիտատէ, Իսկ իւլ ինսան քէնտի ճէլալի թախթընտա օթուրդուղ զէման ՚սիզ տախի օն լքի թախթ իւզէրինատէ օթուրուպ՝ Իսրայէլին օն լքի սրպթընա հիւքմ էտէճէքսինիզ։ 29-րվէ հէր քիմ խանէլէր եա պիրատէրլէր եա հէմշիրէլէր եա փէտէր եա վալիտէ եա զէվճէ եա էվլատ եա թարլալարը պէնիմ խաթիմ իչիւն թէրք էթմիշ օլուր խէ, եիւզ գաթընը ալաճագ, հէմ էպէտի հայաթա վարիս օլաճագ տըր։ 30-վ.աբին չօգ էվվէլքիլէր սօնկրաքի վէ սօնկրաքիլէր էվվէլքի օլաճագ տըր։

ՊԱՊ 20

Զիրա մէլէքիւթ իւս սէմավաթ՝ պաղընա ՚ամէլէ թուխմագ իչիւն սապահլայըն չըգան խանէ սահիպի պիր սաէմ պէնգէր։ 2-վէ ՚ամէլէ իլէ կիւնտէ պիրէր տինարա մուգավէլէ էտիպ՝ անլէրի պաղընա կէօնտէրտի։ 3-վէ սա՚աթ իւչ րատտէլէրինտէ չըգըպ՝ չարշուտա պաշդա պօշ տուրանլար տախի

ՙթէք. 18. 14։ Յոբ 42. 2։ Երեմ. 32. 17։ Զաք. 8. 6։ Ղուկ. 1. 37, 18. 27։

ՙՄարկ. 10. 28։ Ղուկ. 18. 28։

ՙթես. 33. 9։ Պ. 4. 20։ Ղուկ. 5. 11։

ՙՊ. 20. 21։ Ղուկ. 22. 28—30։ 1 Կոր. 6. 2, 3։ Վ.ահ. 2. 26։

ՙՄարկ. 10. 29, 30։ Ղուկ. 18. 29, 30։

ՙՊ. 20. 16։ 21. 31, 32։ Մարկ. 10. 31։ Ղուկ. 13. 30։

կ՚օրտնէ քեզ, 4 - Անէծք՝ Մեղ տանէ պատա կխտնէ, մէ հագ նէ խա մեզ մէրմով՝ տեսնէ խա պէրնէ, 5 - Անէծ տանէ կխմտնէր. տա՚սմ ամէն մէ տօղտ բատաէրնատ նէնէ չէդ ըդ՝ պէօղնէ ճամատ։ 6 - Վէ տա՚սմ ծո պէր բատաէրնատ չէդ ըդ՝ տեկէր պօշ տատնատ պատ, մէ անէրէ՝ նէ՞չէն պատատ պէտխէն կէն պօշ տատյօրպէդ՝ տեսէ։ 7 - Անէծ տանէ ատ՝ Պեղ չնանէ խնգրէխէ խատխնատդ էչէն՝ տետկրէնատ, անէրէ՝ Մեղ տանէ պատա կխտնէնէղ, մէ հագ նէ խա պատճատպէդ՝ տեսէ։ 8 - Վէ ախչամ՝ օրդատ, պատ տահեղ քէնտ քէխխատտատ՝ Ամէնէ չատդ, մէ ասղտպէխատէն պատչատդ էմէնէքէրէ վատրնճատատ խնգրէխէնէ մէր՝ տեսէ։ 9 - Վէ տա՚սմ ծո պէր բատաէրնատ Ղա-Ղա-ընէ կէղ՝ պէրէ ատնատ պատդատ։ 10 - Վէ էմէնքէ՚ր կէրտէղ՝ պէղատ պատճատդ գանդատտատ խա՚ր խա տէ, անէրէ տահեղ պէրէ ատնատ պատդատ։ 11 - Վէ պատդատդատտատ, խատէ տահեղնէ գատչէ տէղմէնէրէ, 12 - Պա տասղտպէրէ պէր տա՚սմ էչէտէրէ, մէ պէղ կէնէն գահէնէ մէ հէրտէխնէ չէքնէչ էրէն անէրէ պէղ մատմէ խատճատ՝ տետէրէ։ 13 - Ո տահեղ ճէմատէն, անէրնէն պէրնէղ՝ Տահէրմ՛, ատա գատդ էխտէդատ՝ պէն պէնէմ էղ պէր ատնատդա նատգահէրէ է՞խտէտնէ մէ։ 14 - Հատգդէդ ատ, կխմ, պէն պա տասղտպնէղ տա՚ռա ճէրեխէ գատդա պէրնէ խտխէրնէմ։ 15 - Ո՚ատխ՚ էղ խտխէտնէմէ ճատնատդա գատա ճա՚ղ տէղ՚ էխտէ պատ, ճօգտա պէն քէրմ՛ գատդմ՛ էչէն էանէնէն կէօղն քէօխտ՚։ մէ պէր՝ տետէ։ 16 - Պէղգէճ տասղտպէրէ

=Ծահ. 9. 24. Բնկ. 15. 9. Ես. 23.	6. պ. 6. 23.	4 պ. 19. 30.

էմէլէի, մէ էմէլէքներ ասկրարի օրահաց տրր։ [a]դիրա աս՚մէմքներ չօգ, ամմա ինմիհատ օրահացնար ազ տրր՝ ասած։

17 - Վէ [b]Յիսուս երուսաղէմ չզար էրէր, ճօգաս ան էրի չանկրանին մէնհայա ասզա՝ անէրէ խոհասէր, 18 - [c]Իշմէ երուսաղէմ չզըյօրզա, մէ նան իւզ ինաս պաշ քահինէրը իլէ [d]իւլեմանցն էպէրինէ մէսիհ օրհնուած՝ անէրը պամքնէ հնգամ եաճէքներ. 19 - Վէ անը խոհճգա էտիզ՝ գանչըլէ ատօյմէք մէ նայա կէրմէք իզդէ, [e]Յա՛խճէրէրէ մէսիհ եաճէքներ. ճ ատան իչինճա կիհնաէ գըյամ եաճէք տրր՝ ասած։

20 - [f]Ճ գէնան [g]Զէբեդէճ օղուլարընն մայատէճ՝ օղուլարը իլէ պէրապէր եանընա կէլիզ՝ ատճաէ եաէրէք, անանդ պէր բանճի տիէտ։ 21 - Ճ ատան անա՝ նէ՞ խոհէրսին՝ ատտրաէ, ազրգամէ անա՝ Մէէքսիճիհնգաէ գու իւրի օղուլարընն [h]պէրի ապրնգաս մէ պէրի ճօլընգաս ճմունընարընը էմր էլլէ՝ ատտ։ 22 - Վէ Յիսուս ճէվապէն՝ նէ տիէտիհինիզի պիլմէզսինիզ. պէնիմ իչէճէյիմ [i]բաատէն իչմէյէ մէ պէնիմ վաճիճիզ օրահացընա [j]վաճիճիզ իլլէ վաճիճիզ օրահնուգա ճնագիճաէ՞ր մէ պէնիզ՝ ատտրաէ, Մագիճաէր իչ՝ ատտրէր։ 23 - Ճ ատան անէրէ՝ կէրչի [k]բաատճնուէն իչէճէքսինիզ, մէ պէնիմ վաճիճիզ օրահացընա վաճիճիզ վաճիճիզ օրահնուգա պնգրնաս մէ ճօլընաս ճ-

[a] Պ. 22. 14.
[b] Մարկ. 10. 32. Ղ.ա.կ. 18. 31. Ցովհ. 12. 12.
[c] Պ. 16. 21.
[d] Պ. 27. 2. Մարկ. 15. 1. 16. Ղ.ա.կ. 23. 1.
[e] Ցովհ. 18. 28. վ գայէ. Ա՚ծաղ. 3. 13.
[f] Մարկ. 10. 35.
[g] Պ. 4. 21.
[h] Պ. 19. 28.
[i] Պ. 26. 39. 42. Մարկ. 14. 36. Ղ.ա.կ. 22. 42. Ցովհ. 18. 11.
[j] Ղ.ա.կ. 12. 50.
[k] Ա՚ծաղ. 12. 2. Բամ. 8. 17. 2 Կոր. 1. 7. Ա.ովհ. 1. 9.

իւրեանցդ [1]իշման էքմէկ՝ պատա՞ռանքն ատչէկ ասէ, անձամբ Փետրոսի [2]յարուցեալն քեզնէ լիշեն Հաղորդանիշ խաչ, [3]ինչ վէրնէվ ուխտ՝ ասաւ։ 24-[4]ին պիտ ան [5]ամբոխը պատա՞ռ իշխանական, ոյ խրի գործատուչս կիտճէնտիկը։ 25-[6]ապին Յիսուս անկէրի հասնելու չատրդուդ՝ [7]ա՞ղիկերին հիւանդարդարը անկը իւղերուն [8]էնապուսի էտեղ, ակռաչքերը անկը իւղերուն հիւրմէի [9]ին թեզու էքմտկերուն պիրտախեղ։ 26-[10]ևոնա արտերդատ [11]ակռի օրնադն, անձամբ [12]արտերդատ ակռչը օրնադ խմէկէն՝ խրատէքտարդդը օրատ։ 27-[13]ին արտերդատ պիրտին օրնադ խմէկէն՝ գատրդդը օրատ։ 28-[14]Նիմէքտի՝ [15]ինչ իւղ [16]ինան՝ քէնտուն իւրանէի օրնանադ իշխան ատչէկ, [17]անձամբ իւրանէի էքմէկը մէ [18]հանդիր [19]չատ քիանէկը ակռտէրուն Փետրոսէ մէտէկ իշխան կէրսի՞ ատաւ։

29-[20]ին Յիսուսատ չատրդուդ իրեն, անդի արտանեան [21]ատչէկ ինձատ կիտճէնտիկ։ 30-[22]ին իշխէ հատ քէնտուդատ [23]իրե քեզ ատէ՞ տիրադ՝ Յիսուսի կէչտիրեր իշխիտատ՝ [24]ատ Բատդ, [25]ինչ [26]ատիճ, տիրէ [27]ատիճ կիտճէնտիկը։ 31-[28]ին հիւանդարդարը տիրէ [29]էքմէկէրը իշխէ անդի իւրանէի [30]ատիճ իտէ ատ, անդի՞ [31]ատ Բատդ, [32]ինչ [33]ատիճ, տիրէ [34]ատիճ ատչէկ կիտճէնտիկը իրե [35]ատիճ։ 32-[36]ին Յիսուս ատդատ՝ անդի չատրդուդ, մէ՞ [37]ին [38]իշխէտրտիրդ իշ տիրէ

[1] գ. 25. 34.
[2] Աստ. 10. 44. Դ.ա.գ. 22. 24. 25.
[3] 1 Թես. 5. 3.
[4] գ. 23. 11. Աստ. 9. 34. 40. 43.
[5] գ. 18. 4.
[6] Ած. 13. 4.
[7] Գծ. 2. 7.
[8] Դ.ա.գ. 22. 27. Ած. 13. 14.
[9] Յա. 53. 10. 11. Գած. 9. 24. 26. Ած. 11. 54. 52. 1 Պետ. 2. 5.
[10] Պետ. 2. 11. 1 Գես. 4. 19.
[11] գ. 26. 28. Բած. 5. 13. 19. Յայտ. 9. 20.
[12] Աստ. 10. 46. Դ.ա.գ. 18. 35.
[13] գ. 9. 27.

*եղեալքն անտեղւոյն, 33 - Եւ ոչ էաց նա Բաղդ, եկաք-
ցէ՛ք ինձեր աշրդի՛ անտէրս: 34 - Ա՛ն Աբսա չէիցաք
եաթ՝ անդէրն կեացէ՛ն ասացուա, մ անդ՛ա-
գաս կեացէ՛ն աշրդի՝ անդն արտեան կեմանէ:*

ՊԱՏ 21

*1 - Ա՛ն Աբսանտէն եաթրաշդ՝ Չէ՛մն ասդ-
գատեան Անեֆսանէ՛ն կետէ՛ն՝ Աբսա
եան չանէ՛ա կեանէ՛ա, 2 - Անէ՛ն՝ Գաշդիդասա-
ֆէ՛ն բեդ կեմեն՝ մ անդ՛ա ասդ ան՛ա-
բեա մ եանեան ան՛ա ասեա ասդասդեն՝ չեա-
գեա ասեա կեմեն՝ 3 - Ա՛ն եկէ՛ ան՛ա բեան
անէ՛ ան՛ չէ՛ անէ՛ն՝ Գանդա եմեանէ՛ն բադ
ան՛ա՝ անէ՛ն՝ մ գեդ՛ա անէ՛ն կեանէ՛ն
ան՛ա՝ անա: 4 - Ա՛ն ասեան Բան՛ան ֆեդասեն
ֆադեանդ՝ 5 - Աբա գադան անէ՛ն չէ՝ եան
Անեան Գաբ՛՝ մ անէ՛ն՝ ան՛ա՝ անէ՛ն
եանեան ան՛ա ասդ՛ան՝ ասդ՛ան՝ անէ՛ն
ան՛ա՝ ան՛ա՝ ան՛ա՝

էրատէ Ովհաննա՝ տէյերէք նիտա էտէրէր խոհ։
10-ՈՒՎ Երուսաղէմ կէրտինէտէ՝ Պու քի՞մ ութր՝ տէյերէք, պուխիւն շէնր թահրիք օլունուս։ 11-Խալգ տախի՝ Պու Գալիլէացա վադր՝ Նազարէթ-տէն օլան Յիսուս վէյղամնէր ութր՝ տէտիէր։
12-ՈՒՎ Յիսուս Սլահըն հէյքէլինէ կէրիպ՝ հէյքէլէ տող ու ի՛թա էտէնլէրին ճիւմլէսինի չըպա-րարագ Սարդացիլարըն վէյղամախմադարընը, վէ կէօյէրճին սամըճըլարըն իպէմլէլէրինի ալի իսոխ էդ-տի։ 13-ՈՒՎ անէրէ՝ Էհանէմ Ղադաէթխանէ թէա-մէյէ օլունաճադ ութր՝ տէյիս Էտադրմըշ ութր. Ղիա-դամ տող անը Հարամիլէր մնդարացա էդմանինդ՝ տէտի։
14-ՎՒ հէյքէլէտէ Էսանընա քէօրէր վէ թօփալար կէլտիկէր, օ տախի անէրէ չինգա վէրտի։ 15-Լա-քին պաշ քահինէրէր իլէ Ղուդացա անդին իճրա էդ-էտէյի մու՛ճիզէրէրի վէ չօճուգլարըն հէյքէլէտէ Եան և Դաւիթի Օվհաննա՝ տէյիս նիտա էդատէքէ-րինի կէօրտիւքլէրինէտէ, վէք կիւճէրինէ կիտէրէք, 16-Մէնա՝ Պաննարըն նէ տէօյլէտիյինի Էշխոյ՛ը մը սըն՝ տէտիէր. Յիսուս տախի անէրէ՝ Պէ՛ի, Մա-տութար իլէ մէմ էմինէրին տպղինուս Հաւնար Ղէքմիլ էդատն՝ քէտացինը հէչ պիր վադրմ օգո՛ւ-տատնդրդ մը՝ տէտի։
17-ՎՒ անէրէ պրագատը, վէ շէհրին խարճինէ Բէթհանիոյա չըգըդ՝ օրուս կէճէլէտի։
18-ՈՒՎ առաՀտըյըն շէհրէ Ղատրմ էտէր իքէն

Բ Մարկ. 11. 45. Ղուկ. 19. 45. Յովհ. 2. 13. 45.
Գ Պ. 2. 23. Ղուկ. 7. 46. Յովհ. 6. 14. 7. 40. 9. 17.
Դ Մարկ. 11. 11. Ղուկ. 19. 45. Յովհ. 2. 45.
Ե Թէս. 14. 25.
Զ Ես. 56. 7.
Է Երէմ. 7. 11. Մարկ. 11. 17. Ղուկ. 19. 46.
Ը Մէզ. 8. 2.
Թ Մարկ. 11. 11. Յովհ. 11. 18.
Ժ Մարկ. 11. 12.

աճըդատը։ 19-ՈՎՔ ԵՏԼ ՔԵՆԱՐՔՆԱՏ ԱՒՐ ԻՆՃԻՐ ԱՂԱՃԸ ԿԷՕՐԻՒՍ՝ ԵԱՆԸՆԱ ՎԱՐՏՂՔՆԱՏ, ԱՆԱՏ ԵԱՒԲԱՂԱՏԱՆ ՍԱ՛ՏԱ ԱՒՐ ՉԷՅ ՊՏՂՅԱՆԱՂԷ ԱՆԱ՝ ՊՈՆԱՏԱՆ ԱՕՂՐԱ ԷԱԷԱԷՆ ԱՆԱՏ ՄԷՅՂԷ ՕՂՅԱՐՆ՝ ԱԷԱՒ. ՎՔ ԻՆՃԻՐ ԱՂԱՃԸ ԱԷՐ՚ԱԳԱՏ ԳՏՐՏԱՏ։ 20-ՎՔ ՀԱԿՂՏԱՂԵՐՒ ՊՈՆԱՏ ԿԷՕՐՈՆՃՔ ԹԷ՚ԱՃՃՏՒՍ ԷԱՒԱ՝ ԻՆՃԻՐ ԱՂԱՃԸ ՆԱ՚ՂՂ ԱԷՐ՚ԱԳԱՏ ԳՏՐՏԱՏ՝ ԱԷ-ԱՒՔՂԷՐՒՆԱՏ, 21-ՅԻՏԱՏ ԱՆՂԷՐՔ ՃԷՎԱՊԷՆ՝ ՀԱԳՒԳԱՒԹԷՆ ԱՒՉ ԱԷՐՒՄ ՔԻ՝ ՛ԼՎԷՐ ԻՏԱՆԸՆԸՂ ՕՏԱՊ ԱՏԱ, ՛ՀՏԱՀՔ ԷԹՄԷՉԱԷՆՒՉ, ԱԷՂՒ ԵԱՂԸՆԸՂ ԳՏ-ԻՆՃԻՐ ԱՂԱՃՐՆԱ ՎԱԳԸ՚ ՕԱՆԸ ԻՃՐԱ ԷԱԷՃԷՔԱՒՆՒՉ, ՝ԱՆՃԱԳ ՀՏ ՏԱԳԱ ԱՒՂԷ՝ ԳՏՂԳ ՔԵՆԱՒՆՂՔ ԱԷՆՒՉԷ ԱԹ՝ ԱԷԱԷՆՒՉ, ՎԱԳԸ՚ ՕՂԱՃԱԳ ՏՐՐ։ 22-ՎՔ ԱՏՏ-՚ԱՏԱ ԻՏԱՆ ԷԱԷՐԷՔ ՀՀՐ ՆԷ ԱՒՂԷՐԱԷՆՒՉ, ԱՂԱ-ՃԱԳԱՐՆԸՂ՝ ԱԷԱՒ։

23-ՎՔ ՀԷՅՔԷՂ ԿԷՏԱՒ, ՎՔ ԹԱ՚ԼՒՄ ԷԱՒՐ ԼՔԷՆ ԵԱՆԸՆԱ ԱԳԱՀ ՔԵԱՀՒՆՂԷՐ ԼՂՔ ԳԱՒՂՆՆ ԻՒԹԻՀՅԱՐ-ՂԱՐՐ ԿԷՂԷՐԷՔ՝ ՀՊՏՆՂԱՐՐ ՆՔ՝ ԱՂԱՀՀՅԷԹՂՔ ԵԱՒՐ-ՅՕՐԱՐՆ. ՎՔ ԱՏՏ ԱՂԱՀՀՅԷԹԻ ՏԱՆԱ ՔԻ՝ ՄՂՐԱՒ՝ ԱԷԱՒՂԷՐ՝ ԱԷԱՒՂԷՐ։ 24-ՎՔ ՅԻՏԱՏ ԱՆՂԷՐՔ ՃԷՎԱՊԷՆ՝ ՊՂՆ ՏԱՒԹ ԱՒՉ ԱՒՐ ՉԷՅ ԱԻ՛ԱՂ ԷԱՒՂՒՄ, ՀՂԷՐ ԱՆՐ ԱՊԱՆԱ ԱՕՀՂԷՐԱԷՆՒՉ, ՊՂՆ ԱԷ ԱՏՏ ՉԷՂՂԷՐԻ ՆԷ ԱՂ-ՂԱՀՀՅԷԹՂԼ ԵԱՒԹԱՐՂՐՄՐ ԱՒՉ ԱՕՂՂԷՐՒՄ։ 25-ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԻՆ ՎԱՖԻԹԻՉՒՆ ՆՔ՝ ԲԷՏՂՆ ԼՈՒԹ. ԱԷՄՏՏՈՒ՞Ն ՄՐ, ԵՕՂԱՏ ԼՏՏՏՈՒ՞Ն ՄՐ ԼՈՒԹ՝ ԱԷԱՒ։ 26-ԱՆՂԷՐ ՏԱՂԼՈՒԹ՝ ՀՂԷՐ ՍԱՄՈՒԱՆ՝ ԱԷԱՂՔ, ԱՒՉՔ՝ ՆՒ՝ՉՒՆ ԱՆԱ ԻՏԱՆ ԷԹՄԷՏՒՆՒՉ՝ ԱՂՂԷՃՔ. ՎՔ ՀԿԷՐ ԻՏԱՄԱՏԱՆ՝

ՂՄարկ. 11. 13։
ՃՄարկ. 11. 20։
ՄՊ. 17. 19։ Ղուկ. 17. 6։
ՅՅակ. 1. 6։
ՆԱ Կոր. 13. 2։
ՂՊ. 7. 7։ Մարկ. 11. 24։ Ղուկ. 11. 9։ Յակ. 5. 16։ Ա Յովհ. 3. 22։ 5. 14։
ՏՄարկ. 11. 27։ Ղուկ. 20. 1։
ՂԽուբ. 2. 14։ Ա՚Մնալ. 4. 7։ 7. 27։

տէսէք, խալպատան գօրգարըզ. զիրա Հիւմլէնի Յովհաննէսի վէյղամնէր մադամընաս թուխար՝ տէյիւ քէնտի քէնտիլէրինէ թէֆէքքիւր էտիպ, 27-Յիսուսա ճէվապէն՝ Պիլմէյիզ՝ տէտիլէր. օ տախի անլէրէ՝ Պէն տէ պու չէյլէրի նէ սէլահէյէթլէ եատըրըմը սիզէ սէօյլէմէմ՝ տէտի։

28-Լաքին նէ՞ գըյաս էտէրսինիզ, պիր ատէմին իքի էվլատը վար իտի. վէ պիրինճիսինէ կէլիպ՝ Օղլըմ, կիմ պու կիւն պաղընաս իշլէ՝ տէտի։ 29-Վէ օ ճէվապ վէրիպ՝ Իսթէմէմ՝ տէտի իտէ տէ, ասկըրա փէշիման օլուպ կիմիտի։ 30-Վէ իքինճիսինէ կէլիպ՝ օլ մինվալ իւզրէ աէօյլէտի. վէ օ ճէվապ վէրիպ՝ փէք էյի, էֆէնտիմ, տէտի իտէ տէ, կիմիմէտի։ 31-Իքինճիսինէն հաՀնակըսը վէտէրինէն միւրատընը իճրա էյլէտի՝ տէտի. անա՝ Պիրինճիսի՝ տէտիլէր. Ցիսուս տախի անլէրէ՝ Ադամ օղլանէն սիզէ տէրիմ քի, կէօմլեքճիլէր իլէ ֆահիշէլէր Աղլահըն մէլէքիմիմնէ սիզանէն էվվէլ կիրէրլէր։ 32-Զիրա Յովհաննէս սիզէ տալահ թարիղինաէ կէլտի, սիմա անա իման էտմադընըզ. Կէօմլեքճիլէր վէ ֆահիշէլէր իտէ անա իմանտըլար. վէ սիզ պունա կէօրտիւքտէ, անա իմանմադընըզ իչին, ասկըրա նատիմ օլմադընըզ։

33-Տիկէր պիր թէմսիլ տինլէյինիզ. Իանէ ատհալի պիր ատէմ վար իտի, քի Հատը տէքիպ՝ անընն էվլատընա չիմի չէվիրտի, վէ իչինաէ պիր մանէրէ գատը, վէ գուլէ պինա էվտի, վէ անը պաղճըլատա թէսլիմ էտիպ՝ գուրտարմէ կիմիտի։

Ղ Պ. 14. 5։ Մարկ. 6. 20։ Ղուկ. 20. 6։ Ջ Ղուկ. 7. 29, 30։ Ր Պ. 3. 4, վէ զայրե։ Ա Ղուկ. 3. 12, 13։ ՀՄէզ. 80. 9։ Աղն. 8. 44։ Եռ. 5. 4։ Եբեմ. 2. 21։ Մարկ. 12. 4։ Ղուկ. 20. 9։ Տ Պ. 25. 14, 15։

34 - Վէ մահասւլ վագիթը եագլաշըդատա դուլա-
րընը ւմահասւլը ալնագ իւզրէ, պաղճըլարա կէօն-
տէրսի։ 35 ւՎէ պաղճըլար դուլարընը թուխտաք՝
քիմինի տէօյսիւլէր, քիմինի էօլսիւրսիւլէր վէ քի-
մինի տախի թաշլատըլար։ 36 - Թէքրար էվվէլքի-
լերսէն զիյատե տիկէր դուլար կէօնտէրսի, վէ ան-
լերէ տէ օլ մինվալ իւզրէ մու'ամէլէ էյլէսիլէր։
37 - 'Ագրակէթ՝ Օղլանա հիւրմէթ էտէրլէր՝ տէյէրէք,
անլերէ քէնտի օղլընը կէօնտէրսի։ 38 - Ամմա պաղ-
ճըլար օղլընը կէօրիւնճէ, արաալարընտա, ֊Պու՝ վարիա
տիր, ֊կէլինիլ անը էօլսիւրիւա միրասընը զապթ
էտէլիմ՝ տէտիլէր։ 39 - ւՎէ անը թուխտաք՝ պաղ-
տան չըդարարագ էօլսիւրսիւլէր։ 40 - Իմտի պաղ
ահիպի կէլսիյի զէման, օլ պաղճըլարա նէ՞ եա-
վաճագ տըր՝ տէտի։ 41 - Անա՝ ՙՕլ քէօթիւլէրի հէյ-
պէթլի թարզէ հէլաք էտիպ՝ ֊պաղըն մահասւլընը
մէվխիմինտէ վէրճճէք օլան պաշգա պաղճըլարա
թէսլիմ էտէճէք տիր՝ ֊տէտիլէր։ 42 - Յիսուս տա-
խի անլերէ խիթապէն՝ ֊եաւհուճըլարընն բէտտա էթ-
տիքլէրի թաշ քէօշէ թաշըր օլտու. պու՝ Բապպ թա-
բաֆընտան օլտագ, կէօզլէրիմիզ էօնիւնտէ 'աճա"իպ
տիր՝ ֊ելՙըճ պիր վագըթ քիթապպարտա օգո՞ւմա-
տընըզ մը։ 43 - Պունուն իչիւն սիզէ տէրիմ քի՝
֊Մէլէքիւթ Ուպահ սիզտէն ալընըպ՝ մահասւլընը կէ-

ւ Աղն. 8. 11, 12։
ւ 2 Թէվ. 24. 21. 36. 16։ Նէեմ. 9. 26։ Պ. 5. 12. 23. 34, 37։ Ա'մալ. 7. 52։ 1 Սէլ. 2. 15։ 'Իպր. 11. 36, 37։
֊ Մէզ. 2. 8։ 'Իպր. 1. 2։
֊ Մէզ. 2. 2։ Պ. 26. 3։ 27. 1։ Յովհ. 11. 53։ Ա'մալ. 4. 28։
֊ Պ. 26. 50, վէ զայբի։ Մարկ. 14. 46, վէ զայբի։ Ղուկ. 22. 54, վէ զայբի։ Յովհ. 18. 12, վէ զայբի։ Ա'մալ. 2. 23։
֊ Ղուկ. 24. 24։ 'Իպր. 2. 2, 3։
֊ Ա'մալ. 13. 46։ 15. 7։ 18. 6։ 28. 28։ Րօմ. 9 վէ 10 վէ 11։
֊ Պագ Ղուկ. 20. 16։
֊ Մէզ. 118. 22։ Եա. 28. 16։ Մարկ. 12. 10։ Ղուկ. 20. 17։ Ա'մալ. 4. 11։ Եփես. 2. 20։ 1 Պետ. 2. 6, 7։
֊ Պ. 8. 12։

թէրէն պէր խամնէթէ վէրիլէճէք տիր։ 44-Վ։ Պաս թաշ խզէրինէ տուշէն՝ վարէլէնէճէք տիր, օ տաս խի քիմին խզէրինէ տուշէրսաք, Ղանը էզէճէք տիր՝ ասած։

45-Վ։ պաշ քեահինէլէր իլէ ֆէրիսիլէր անըն թէմանիլէրինի իշիթմակըլըինաք, քէնարիլէրի հապ- պընաս սէօյլէմէյինի անկատըլար։ 46-Վ։ անը թուխտաղա գաս էթմէյէր խաչ ու, խապուան գօրգուլար, վիրա անը Ղիյամէթ մադամընաս թուխտալար խոր։

ՊԱՊ 22

Վ։ Ցետս անէրէ խիթապէն՝ թէքրար Ղէմ- սիլէրէ սէօյլէյէրէք, ասած քի, 2-Մէլէքիմ իս ասմախի՝ օղընաս տուչին էաէն պիր մէլէյէ պէն- պէր։ 3-Վ։ ատ՝ վէթիլէրի տուչինէ չապրընաք ի- չինն գուլարընը կէօնտէրուն. անէր տախ կէլէք խոթէմէտէր։ 4-Թէքրար տիկէր գուլար կէօն- տէրէպ, Ցատ՝ վէթիլէրէ տէյինէպ քի՝ Իշթէ թատ՝ մընը հապրըսաքը, Ղարդարընը վէ պէպի տավար- լարըմ պօղազընաս, վէ հէր չէյ հապըր տըր, տու- չինէ կէլինիպ՝ ասած։ 5-Ամմա անէրէ վախիթէ է- մինմէյիպ՝ քիմի քէնտի թատրընաս վէ քիմի թէ- ճարէթինէ կիթաս։ 6-Պապիլէրի տախ անըն գուլ- լարընը թուխտաղ հապարէթ էտէրէք, Էօրուրուս- էր։ 7-Վ։ մէկը պոշա իշխունճէ, զաղապա կէլ- մէյէ, Ղապէրինի ասէպ էտիպ՝ օլ գաթէլլէրի հէ-

Ե ես. 8. 44, 45. Ջաք. 12. 3. Ղուկ. 20. 18. Բօմ. 9. 33. 1 Պետ. 2. 8.	2. 44. Ա Ա. 44. Ղուկ. 7. 46. Յովհ. 7. 40.	49. 7, 9. Բ Կամ. 9. 2. Գ Դան. 9. 26. Ղուկ. 49. 27.
Է ես. 60. 42. Դան.	=Ղուկ. 44. 46. Ա Տ.	

լաք էթան, վէ չէհրէլէրնէ եազըը։ 8-Օ գէմիան դուլարընա՝ վապա՛ա ախչին հալըր ըլը, ամմա աս՛վէթլիլէր *լայըզ ատկլ խոխ։ 9-Հէման եօլ ապզալարընա վարըպ՝ հէր քիմի պուլուրանըզ, ախչինէ աս՛վէթ էտինիզ՝ ատո։ 10-Օլ դուլար առնի եօլարա չըզըպ՝ կէրէք քէօթու, կէրէք էյի, *հէր քիմի պուլտըղար խոչ, ճէմ՛ էթտիլէր. վէ ախչին տահա *աս՛վէթլիլէրնէ օղլաս։ 11-Վէ մէնիմ աս՛վէթլիլէրիմ կէօրմէյէ կիրտիքտէ՝ օրատա *ախչինն լապաը կիյմէմիշ պիր աաէմ կէօրմէքլէ, 12-Անա՝ էյ օսթըմ, իւզէրինէտ ախչինն լապաը օլմատընը հալտէ, նաՏըղ պուրայա կիրտինն՝ ատմէնի իւզէրինէ, օլ աաէմին նօթդա թուխտաս։ 13-Օ գէմիան մէնիմ խըտմէթճիլէրիմ ատո քի՝ Պունտան սոյտաըրընը վէ էլէրինի պաղլայընըզ, վէ դալարընզ *խարիճի զուլմէթ չըզարընըզ. օրատա ապզայըզ վէ տիշ գրճըրտաճնար օլաճագ ատը։ 14-*Չիրա աս՛վէթ օլունանըար չօզ, ամմա ինհիխտապ օլունանըար ապ ատը։

15-*Օ գէմիան ֆէրիհիէր վարըպ՝ անը քէլանիէ նաՏըղ աուզալա ախչխըրախունէր ատկլ մէշվէրէթ էթտիլէր։ 16-Վէ Հերոտէսիէր իւէ պէրապէր քէնտի շահիրտէրինի անա կէօնտէրիպ՝ Եա մու՛ալիմ, անէնէ հապդ օլտըղընը վէ Ալլահընն թարիղինի հագիգաթի իւզրէ թա՛լիմ էթտիյինի վէ քիմսէյի վապիֆ էտինմէտիյինի պիլտիրիզ, գիրա աատմէքտինն խաթըրընը աչընապընն։ 17-Իմտի պիզէ ախչէ, աանա նաՏըղ կէօրտիւնիւ՝ Գայսէրի վէրկի վէրմէք

*Ր պ. 10. 11, 13։ Ա՛-
մալ. 13. 46։
*Ե պ. 13. 38, 47։
* Եաճ. օթուրանըարէ

*Ղ 2 կոր. 5. 3։ Եփես.
4. 24։ Կող. 3. 10,
12։ Վ աՏ. 3. 4։ 16.
13։ 49. 8։

*Ե պ. 8. 12։
*Ը պ. 20. 16։
*Թ Մարկ. 12. 13։ Ղուկ.
20. 20։

ճա՛ի՛ղ մի, եօգաս տէյի՛լ մի տէր՝ տէտիէր։ 18-Վ.
Յետս տնէլէն հէլէլենի տիպտէղ՝ էյ մուրա՛խ-
լէր, տէնի՝ նի՛չան իվ եճրէտ էտէյօրտըղ։ 19-Դա-
նա վէրկիմեն տրքէտէն կէօսմէլենէք՝ տէտի. վ.
ատա պէր տէնար կէմէրտիէր։ 20-Ո տախ տա-
լէլ՝ Դա իտաղեր վ. եագր քիմի՛ն տէր՝ տէտի-
յիտաղ, 21-Դայէլենէ տէր՝ տէտիէր. ո գէլսան տա-
լէլ՝ էօյլէ իտ՝ Դայէլ տ՛ա՛իս օրտեր Դայէլ,
վ. Ապահա տ՛ա՛իս օրտեր Ապահա էտա էյիէնէք՝
տէտի։ 22-Վ. պուտա իշխատրէլենէտաղ՝ իվ՛ած-
ճիտ էտէլէր, ատր իվէր էտիղ կէմատիէր։

23-Դրյաղեմ էօղ տէր՝ տէյի՛ս ատտադիէր Ո՛ղ
կէտաղ ատրէ էտատրտա կէլիղ՝ ատա պա՛ղ էտէ-
լէր, 24-էտա ան՛ադիմ՝ Դ՛ատէս տէտի քի՝ էյիէր
պէր քիտի էլիտադիղ վ.Յամի էտէլ, ատրէ գէ-
ճէտէն գադտադը ադիղ՝ գադտադրտա գէրլէյեմ
վէչտա էյիէն։ 25-Պիղտ տախ էտէ գադտադ-
վար խոր, վ. պէրճեճեմ էմի՛տտիղտ՛ ոճղա գէր-
լէյեմ օրնադիղտա վ.Յամի էտիղ՝ գ.վճէտէն
գադտադրտա ադիղտա։ 26-Բէզակ խրճեճ վ.
խշտճեճտա տախ՝ իտա եէտատճեմիէտէք գէօղ
օտա։ 27-Վ. ճտալճէտատ՛ ոճղա օ գադր տա-
խի վ.Յամի էմտ։ 28-Ինձի գրյաղեմ, օ եէ-
տատ՛ տա՛իղադրտրտ գ.վճէտ օտր. չտէրի ճտալ-
էտէրտէ գ.վճէտ օտա՝ տէտիէր։ 29-Յետս տա-
խ ատրէլ եէտատ՛՝ Խրճատրտր վ. Ապահրտ
գատրէմեճեճ պէրճատճեմիէտէտ՛ գէրէմեճ տէրէղ։
30-Չէտա գրյաղեմ տ՛ե էմի՛տէք տ՛ե տէ էմ-
ի՛տատրէմիէք վար տէր, ատճաղ Ապահրտ տէյատրէ

Ա Ղ. 47. 24. Բսա. 13. 7. Ա՛ղդ. 23. 8.	Մարկ. 12. 18. Գ.ա.կ. 20. 27. Բնե. 25. 5.	Յ Յովհ. 20. 9. Ա Յովհ. 3. 2.

ասէլէրէ կեսի սէրկէր։ 31 - Անկիս էօխլէրին դէ-
յանը խաւատիտա՝ Աստո ծնարափիտան սօկ,
32 - «Պէն Աբրահամըն Աստուն մէ Իսահագըն Աստո
մէ Յակոբուն Աստուն իմ» սօյուրդան քէնտի օղ-
լունուրդ ու։ Աստո էօխլէրին ասէր, անեզաղ հա-
յտամա օլանդարդին Աստու սէր՝ ասօ։ 33 - Վէ
խալդ գոռա- խշխմախդաղ՝ նանըն ծո՛խմիտ հայ-
դան օլուրսուր։

34 - Նազին ֆէրհախդէ անդաղլէրէ սո-
ղուխ էհտիեդսիզլիկ իշխմախդէրտան, սէր եէդ
ձէմ» օլուրսուր։ 35 - «Վէ անդադըն պէրի, էրթադը
շէրի՛ատա օլուդ՝ անը ծէճխդաղ իշին, 36 - Եա
ան՛ալմի՛, շէրի՛ատա էմնիէրին համ՛նէդտը պէօ-
ղուդ սէր՝ ասէր սո՛ղ էհտի։ 37 - Ծխուա ասախ
անա՝ «Աստուն օլան Բադդը պուղխուն դապդիկտէն վէ
պուղխուն ճանդիկտան վէ պուղխուն ֆէրրիկտէն ասէ-
սին։ 38 - Պէրիճէն վէ պէօղուդ էմի ադա սօղ։ 39 - Վէ
էրիճէխտէ ադուա պէնդէր՝ եա՛նէ «Թօճուդդը քէնտին
կիպի ասէսին։ 40 - «Պուղխուն շէրի՛ատ վէ փէյղամ-
պէրէր ադա խրի էմնէ ան ծուղ՛ադդը սօղ՝ ասէ։

41 - «Վէ ֆէրհախդէ ձէմ» օլուդ ղարդըսընա Ծխուա
անդէրէ, 42 - Ծրհադա Հադդընա զանդիդդըդ նէ՞ սօղ,
քանի՞ն օղլա սօղ՝ ասէդ սո՛ղ էդէտ։ անդէր
ադախ անա՝ Դադխմին՝ ասէսէր։ 43 - Ո ադախ ան-
էրէ՝ էօդլէ խալ Դադխմ ղա՞րդ անա Բանդէ Բադդը
ծնանդըկ էտէդ, 44 - «Բադդը Բադդըդան՝ ֆա ալէն

4 խաւտ. 3. 6. 46. Մարկ. 42. 26. Ղ.ւկ. 20. 37. Գ'ծագ. 7. 32. Դ'խդ. 44. 46.
5 գ. 7. 28.
6 Մարկ. 42. 28.
7 Ղ.ւկ. 40. 25.
8 թագ. 6. 5. 40. 42. 30. 6. Ղ.ւկ. 40. 27.
9 Ղ.ե. 49. 48. գ. 49. 49. Մարկ. 42. 34. Ղ.ւկ. 40. 27. Բամ. 43. 9. Գագ. 5. 44. Ծաֆ. 2. 8.
10 գ. 7. 42. 4 Տիմ. 4. 5.
11 Մարկ. 42. 35. Ղ.ւկ. 20. 44.
12 Մէզ. 440. 4. Գ'ծագ. 2. 34. 4 կոր. 45. 25. Դ'խդ. 4. 43. 40. 42. 43.

աչնեին տուշմինդերունն այսպէսրնկա պատասխանեց ըսելով՝ ասդրմուս օթուր՝ պույուրսու, ուէր։ 45 - Ինձի Դաւիթ անս Բապդ թէամիյէ էտէրսէ, նա՞սըլ անդրն օղլու օլուր՝ ուէսի։ 46 - Ու֊վէ քիմսէ անս պիր սէօզ ճէվապ վէրէմէսի. ու֊վէ օլ կիւնսէն սօնդրա արթըդ անս պիր քիմսէ սիւ՞ալ էթմէյէ ճէսարէթ էթմէսի։

ՊԱՊ 23

Ո *զէման Յիսուս խալգա վէ գէնսի շակիրսէրինէ խիթապէն ուէսի քի, 2 - Իւզէնա վէ Փէրիսիսէրը Մէվսէսին գիւրսիւսիւնսէ օթուրուրլար։ 3 - Ինձի սիզ՝ Հրջիզ էտինիզ՝ ուէսիքլէրի չէյլէրին ճիւմլէսինի հրջիզ ու իճրա էյլէյինիզ, ամմա անլէրին՝ ամէլլէրի կիսի իճրա էթմէյինիզ. չիւնքի՝ սէօյլէրէր, ամմա իճրա էթմէդիլէր։ 4 - Զիրա՝ ադրը վէ թաշընմասը միւշքիլ եիւքլէր պադլայրլա՝ ասէմլէրին օմուզլարընա գօրլար իսէ ուէ, անլէրի վարմադլարընա գըմըլտամադսընդ խիթէմէդիլէր։ 5 - Ու֊վէ՝ ճիւմլէ՝ ամէլլէրինի ասէմլէրի կէօրսիւնմէք իչին իճրա էտիլ՝ Համայիլլէրինի կէնիշլէտիլէր, վէ էլպահէրինին էթէքլէրինի պէօյիւտիւրլէր։ 6 - Ու֊զիյաֆէթլէրսէ տահի պաշ ուէսիլէրի, վէ սինագոգլարտա պաշ քիւրսիլէրի, 7 - Վէ փադարլարտա ալամլարը, վէ ասէմլէր թարաֆընտան Բապդի, Բապդի թէամիյէ օլունմասը ուէրէրէր։ 8 - Ամմ ի֊*

ը Գ ու կ. 14. 6։
ը Մ ա ր կ. 12. 34։ Գ ու կ. 20. 40։

— Ն է հ ե մ. 8. 4, 8։ Մ ա ղ. 2. 7։ Մ ա ր կ. 12. 38, 39։ Գ ու կ. 20. 45, 46։

բ Բ օ մ. 2. 19, վէ զայրի։ գ Գ ու կ. 11. 46։ Ա'մմալ. 15. 10։ Գ ա զ. 6. 13։
դ Պ. 6. 1, 2, 5, 16։
ե Ա'ա. 15. 38։ Թէս. 6. 8, 22. 12։ Ի մ ա. 3. 3։

զ Մ ա ր կ. 12. 38, 39։ Գ ու կ. 11. 43, 20. 46։ 3 Յ ո վ հ. 9։
է Յ ա կ. 3. 1։ Պ ա զ 2 Կ ո ր. 1. 24։ 1 Պ է տ. 5. 3։

աէ՝ Բապպի թէամիյէ օլունմայասընըզ. զիրա սիզին Միւտէրրիսինիզ պիր, եա՛նի Քրիստոս տըր, վէ ճիւմլէնիզ պիրաուէրլէր սինիզ։ 9-վ՚ էր իւզէ-ըննաէ ՙէ՛մ-էյէ փէաէրիմիզ տէմէյէսինիզ. ՙզիրա փէ-տէրինիզ պիր տիր, օ տախի աէմաուլաթտա տըր։ 10-վ՚ միւտէրրիսլէր թէամիյէ օլունմայասընըզ. զի-րա սիզին Միւտէրրիսինիզ պիր, եա՛նի Քրիստոս տըր։ 11-վ՚ ՙսիզին էն պէօյիւյիւնիզ իըտամէթքեա-ըընըզ օլսուն։ 12-՚վ՚ հէր քիմ քի քէնտինի եիւք-աէլտիրսէ, ալչագլանըր, վէ հէր քիմ քի քէնտինի ալչագլաուըրսա, եիւքսէլիր։

13-Լաքին ՙվա՛յ սիզէ, էյ միւրա՛ի ՚իւլէմա վէ ֆէրիսիլէր, զիրա աուէմլէրին էօնիւնճէ մէլէքիւթ իւս աէմաուլաթը գաիարսընըզ. չինքի սիզ կիրմէզ-սինիզ, կիրէճէք օլանլարը տախի կիրմէքտէն մէն՚ էաէրսինիզ։ 14-վա՛յ սիզէ, էյ միւրա՛ի ՚իւլէմա վէ ֆէրիսիլէր, ՙզիրա տուլ գարըլարըն էվլէրինի եէ-յիսի՝ կէօսթէրիշ իչին ուզուն տու՚ա էաէրսինիզ. պու էճլատէն տահա չիտաէթլի ՚ազապա տիւշար օ-լաճագընըզ։ 15-վա՛յ սիզէ, էյ միւրա՛ի ՚իւլէմա վէ ֆէրիսիլէր, զիրա պիր աուէմի իսմանա կէթիր-մէք իչին աէնիզի վէ գարայը տոլաշըրսընըզ, վէ իսմանա կէլտիյինտէ, անը քէնտինիզտէն իչի գաթ զիյատէ էհլ ի ճէհէննէմ գըլարսընըզ։ 16-վա՛յ սիզէ՝ ՙմիրի հէյքէլ հագգը իչուն եէմին էաէրսէ, պիր չէյ տէյիլ տիր. սոնա հէյքէլին ալթունը հագգը իչուն եէմին էաէրսէ, պօրճլու օլուր՝ տէյէն ՚քէօր գըլաղուզլար։ 17-էյ ահմագլար վէ քէօրլէր,

ը Մաղ. 4. 6։ | 14. 11։ 18. 14։ Յակ. 4. 6։ 1 Պետ. 5. 5։ | 20. 47։ 2 Տիմ. 3. 6։ Տիտ. 1. 11։
ը Պ. 20. 26, 27։ | ՚ Ցոբ 22. 29։ Էսա. 15. 33։ 29. 23։ Ղուկ. | ՚ Ղուկ. 11. 52։ | ՚ Մարկ. 12. 40։ Ղուկ. | ՚ Պ. 5. 33, 34։ ՚ Պ. 45. 14։ Ա.Յ. 24։

*ներա համ՚նկլսալ պէօյլ-ք տէր. ալթ՚ուն մը, [1]հօդ-
սա ալթունը թագաւոս էտէն հէյքե՛լ մի։ 18-վէ՝
Պէրի մէզապահ հապդը իչլուն եէմին էտէրսէ, պէր
չէյ տէյլէլ տէր, ամմա անդն իւզէրինտէ օլան թագ-
ուիմէ հապդը իչլուն եէմին էտէրսէ, պօրճլու օլուր՝
փէշ-քէշէ։ 19-էյ ահմապլար վէ քէօրլէր, պէրա համ՚ն-
կլսալ պէօյլ-ք տէր. թագուիմ՚ մի, [2]հօդսա թագ-
ուիմէյի թագաւոս էտէն մէզապա՛հ մը։ 20-Իսմոի մէզ-
ապահ հապդը իչլուն եէմին էտէն՝ անդն վէ իւզէ-
րինտէ օլան ճիւմլէ չէյլէրուն հապդը իչլուն եէմին
էթմիշ օլուր։ 21-վէ հէյքէլ հապդը իչլուն եէմին
էտէն՝ անդն վէ [3]անտէ ասքին օլանդն հապդը ի-
չլուն եէմին էթմիշ օլուր։ 22-վէ ադմա հապդը ի-
չլուն եէմին էտէն՝ [4]Ալլահդն թաւթը վէ իւզէրին-
տէ օթուրանդն հապդը իչլուն եէմին էթմիշ օլուր։
23-վա՛յ սիզէ, էյ միւրա՛ի [5]իւէնմա վէ ֆէրիսէ-
էր, պէրա [6]նա՛նա՝ վէ անիսօն իլէ քիմիօնդն [7]իւշ-
րինէ վէրիւսինիզ, ամմա [8]չէրի՛ աթդն տահա մու-
հիմմ չէյլէրինի, եա՛նի հապդանիյէթ վէ մէրհա-
մէթ վէ իսանը թէրք էթտիգի. պունլարը էթմէյի
վէ անլէրի պրապտանմալը իտիգի։ 24-էյ սիվրի սի-
նէյի սիւգիւտ՝ տէվէյի եուսան քէօր դելտաղուզլար։
25-վա՛յ սիզէ, էյ միւրա՛ի [9]իւէնմա վէ ֆէրիսէ-
էր, պէրա [10]քեւսէնին վէ չանտարդն տրդնը թէմիզ-
լէսինիզ, լաքին անլէրուն իչի զուլմ վէ ֆըսադլէ տո-
լու տրը։ 26-էյ քէօր ֆէրիսէ, էվվէլա քեւսէնին
վէ չանտարդն իչինի թէմիզլէ, քի անլէրուն տրդը տա-

[1] Խուր. 30. 29։
[2] Խուր. 29. 37։
[3] 3 Մխ. 8. 13։ 2 Թէվ. 6. 2։ Մէզ. 26. 8։ 32. 14։
[4] Ղ. 5. 34։ Մէզ. 11. 4։ Ա՛մոս. 7. 49։
[5] Ղուկ. 11. 42։
[6] 1 Մխ. 15. 22։ Ովս. 6. 6։ Մտթ. 6. 8։ Պ. 9. 13։ 12. 7։
[7] Մարկ. 7. 4։ Ղուկ. 11. 39։

խի թէմիզ օլա։ 27 - Վա՛յ սիզէ, էյ մուրա՞ի ՚իւ-
լէմա վէ ֆէրիսիլէր, զիրա սիզ տըշարըտան կիւ-
զել կէօրիւնիւա՝ իչէրիտէն էօլիւ քէմիքլէրի վէ
հէր մուրտարլըզլէ տօլու օլան ՚պատանալը դապը-
լարա պէնզէրմինիզ։ 28 - Ֆէզալիք սիզ տախի ա-
ռէմլէրէ զահիրէն սալի կէօրիւնիւրտիւնիւզ, ամմա
պաթընէն մուրա՞լիք վէ ֆըսգլէ տօլու սընըզ։
29 - Վա՛յ սիզէ, էյ մուրա՞ի ՚իւլէմա վէ ֆէրիսի-
լէր, զիրա փէյղամպէրլէրին թիւրպէլէրինի պինա
էտիպ՝ սալիհլէրին գապըլարընը թէզէին էտէրսի-
նիզ. 30 - Վէ՝ էվվէր էճտատընըզըն կիւնլէրինտէ օլ-
մուշ օլսա իտիք, անլէր իլէ պէրապէր փէյղամպէր-
լէրին գանընա կիրմէզ իտիք՝ ատէրսինիզ։ 31 - Պու
վէճհլէ՝ փէյղամպէրլէրին գաթիլլէրինին ՚էվլատը օլ-
տըղընըզա քէնտինիզ չէհատէթ էտէրսինիզ։ 32 - Ամիզ
տախի էճտատընըզըն էօլչէյինի տօլտուրընըզ։ 33 - Էյ
էլլանլար, էյ էնպէրէք նէսլի, ճէհէննէմ ՚ազապլը-
տան նա՞սըլ գաչա պիլիրսինիզ։ 34 - Ուշթէ անըն ի-
չիւն պէն սիզէ փէյղամպէրլէր իլէ հիւքմա վէ
՚իւլէմա իրսալ էտէրիմ, վէ ՚անլէրտէն պա՚զըլընը
գաթլ էտիպ՝ իսաչա կէրճէքսինիզ, վէ ՚անլէրտէն
պա՚զըլընը սինաղօղլարընըզտա տէօյլիւ՝ չէհրտէն
չէհրէ գօվաճադըլընըզ. 35 - Թա քի Հաբիլ Աբէլին
գանընտան հէյքէլ իլէ մէզպահ արտընտա գաթլ
էթտիյինիզ ՝Զաքարիա իլն ի Բարաքէանըն գա-
նընա տէյին ՚էվէր իւզէրինտէ տէօքիւլէն սալիհլէր
գանընըն քեաֆֆէսի սիզին իւզէրինիզէ կէլէ։ 36 - Հա-

ա Ղուկ. 11. 44։ Ա՚-
մաթ. 23. 3։
բ Ղուկ. 11. 47։
գ Ա՚մաթ. 7. 51.
1 Սէլ. 2. 15։
դ Թէսա. 15. 16։ 1 Սէլ. 2. 16։
ե Պ. 3. 7։ 12. 34։
զ Պ. 21. 34,35։ Ղուկ. 11. 49։
է Մատ. 5. 40։ 7. 57, 19։
ը Պ. 10. 17։ 2 Կոր. 11. 24, 25։
թ Թէսա. 4. 8։ 1 Յովհ. 3. 12։
ժ 2 Թէվ. 24. 20, 21։
ի Վահ. 18. 24։

գիպաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Պունլարըն ճիւմլէսի պու նէսլ իւզէրինէ կէլէճէք սիր։

37 - Ինչ փէյղամպէրլէրի գաթլ էտէն վէ սանա կէօնտէրիլէնլէրի Թաշլայան երուսաղէմ, երուսաղէմ, թաւուդ քէնտի փիլիճլէրինի դանատլարըն ալթընա թօփլատըղը կիսպի՝ դա՞չ տէֆ՛ա աէնինի էվլատընը թօփլամադ իսթէտիմ, վէ սիզ իսթէմէտինիզ։ 38 - Իչթէ խանէնիզ սիզէ վիրան ալրադըլը։ 39 - Զիրա սիզէ տէրիմ քի, Պունտան սօնրա սիզ՝ Մասպէն իսմիյլէ կէլէն միւսլարէք օլսուն՝ տէյինճէյէտէք պէնի ասլա կէօրմէյճէքսինիզ։

ՊԱՊ 24

Վէ Յիսուս հէյքէլտէն չըգըպ կիտէր իքէն, շակիրտլէրի անա հէյքէլին պինալարընը կէօսթէրմէք իչուն նէսլ իւզրէ եանընա կէլտիլէր։ 2 - Յիսուս տախի անլէրէ՝ Պունլարըն ճիւմլէսինի կէօրմէզ մի սինիզ։ Հապիպաթէն սիզէ տէրիմ քի, Պուրատա Էլըգըմսըզ պիրիսիրի իւզէրինատէ հիչ պիր թաշ գալմայաճադ տըր՝ ատտի։

3 - Վէ Զէյթուն տաղը իւզէրինատէ օթուրուր իքէն, Շակիրտլէրի թէնհաճէ եանընա կէլիպ՝ Պու շէյլէրին նէ զէման վուգու՛ պուրաճաղընը, վէ ահնին կէլիշինին վէ տունեանընն ախըրընըն՛ալամէթի նէ օլաճաղընը պիզէ աէօյլէ՝ տէտիլէր։ 4 - Յիսուս տախի անլէրէ ճէվապէն տէտի քի՝ Մասպընըզ սիզի պիր քիմսէ լուրտ էթմէսին։ 5 - Զիրա

ա Ղուկ. 13. 34։
բ 2 Թէվ. 24. 21։
գ Թէս. 32. 11, 12։
դ Մէզ. 17. 8։ 91. 4։
ե Մէզ. 118. 26։ Պ. 21. 9։
զ Մարկ. 13. 1։ Ղուկ. 21. 5։
է 3 Մնաց. 9. 7։ Երեմ. 26. 18։ Միք. 3. 12։ Ղուկ. 19. 44։
ը Մարկ. 13. 3։
թ 1 Սէլ. 5. 1։
ժ Եփես. 5. 6։ Կող. 2. 8, 18։ 2 Սէլ. 2. 3։ 1 Յովհ. 4. 1։

ՙՀՕԳ ՔԻՄՆԵԼԵՐ՝ ՓՐԻՍՏՈՍ ԱՊԵՆ ԻՄ՝ ՏԷՅԵՐԷՔ ԱՊԵՆԻՄ ԻՄԱՆԱԼ ԿԵԼԻՍ՝ ՝ՀՕԳ ՔԻՄՆԵԼԵՐԻ ԼՈՂԱԼ ԷՍՏՃԷՔԼԵՐ։ 6 - ՍԻՐԱ ԱՏ ՃԷՆՔԼԵՐ ՎԷ ՃԷՆՔ ԹԷՎԱԹՈՒՐԼԱՐԸ ԼՇԻ-ՏԷՃԷՔՍԵՆԻՔ. ԱԱԳԸՆԸՆԸԳ ՄԻԱԳԹԱՐԻԱ ՕԼՆԱՅԱԱԸ-ՆԸԳ, ՀԻՆՔԻ ԱՈՆԼԱՐԸՆ ՃԻՄԼԷԱԻ ՎՈՒԳՈՒ՝ ԱՈՒԼՆԱԳ ԿԵՐԷՔ ՏԻՐ, ԼԱՔԻՆ ՏԱՀԱ ՆԻՀԱՅԷԹ ՏԷՅԻԼ ՏԻՐ։ 7 - ԶԻՐԱ ՚ՄԼԼԷԹ ՄԼԼԷԹԷ ԳԱՐՉԸ, ՎԷ ՀԻՒՔԻՄԷԹ ՀԻՒՔԻՄԷԹԷ ԳԱՐՉԸ ԳԱԳԴԸՉԱԿ՝ ՀՕԳ ԵԷՐԼԷՐԱՀ ԳԸԹ-ԼԱԳ ՎԷ ԹԱ՚ՈՆ ԼԼԷ ԶԷԼԶԷԼԷԼԵՐ ՕԼԱՃԱԳ ՏԸՐ. 8 - ԱՄՆԱ ԱՈՆԼԱՐԸՆ ՃԻՄԼԷԱԻ ԷԼԷՄԼԷՐԻՆ ԼԱԼԹԻՏԱԱԸ ՏԸՐ։ 9 - ՚Ո ԶԷՄԱՆ ԱԻԶԻ ՄՈՒԶԱՅԱԳԱՅԱ ԿԼՐԻՖԹԱՐ ԷՏԻԱ՝ ԱԻԶԻ ԷՕԼԱՒՐԷՃԷՔԼԵՐ, ՎԷ ԼԱՄԻՄ ԼՇԻՆ ՃԻՄԼԷ ՄԼԼԷԹԼԵՐ ԹԱՐԱՖԸՆԱԱԱՆ ԱՈՒԳ ՕԼՈՆԱՃԱԳԱԸՆԸԳ։ 10 - ՎԷ Ո ԶԷՄԱՆ ՀՕԳ ՔԻՄՆԵԼԵՐ ՝ԱՒՐՀՃԷՔԼԵՐ, ՎԷ ԱԼՐԼԱԼՐԼՆՆԷ ԷԼԷ ՎԷՐԼԱ՝ ԵԷՔԱՒԿԷՐԼՆՆԷ ԱՈՒԳ Է-ՏԷՃԷՔԼԵՐ։ 11 - ՎԷ ՝ՀՕԳ ԵԱԼԱՆՃԸ ՎԷՀՂԱՄՆԱԷՐԼԵՐ ՁՈՒՀՈՒՐ ԷՏԻԱ՝ ՚ՆԼՀՂ ՔԻՄՆԵԼԵՐԻ ԼՈՂԱԼ ԷՏԷՃԷՔԼԵՐ։ 12 - ՎԷ ՓԸԱԳԸՆ ՀՕՂԱԼԱՃԱՂԸ ԷՃԼՏԷՆ, ՀՕԳ ՔԻՄՆԷ-ԼԵՐԼՆ ՄՈՒՀԱՆԱՊԷԹԻ ՈՕՂՈՒՀԱՃԱԳ ՏԸՐ։ 13 - ՝ԱՄՆԱ ՆԻՀԱՅԷԹԷ ՏԷՀՆ ՏԱՂՐ ԷՏԷՆ ԽԷԼԱԱ ԱՈՒԼՈՒՐ։ 14 - ՎԷ ՚ՄԼԷՔԼՒԹԼՒՆ ԱՈՒ ԱԷՀԱՐԷԹԻ ՝ԱԼՒԹԼՒՆ ՏԼՒՆԵԱ-ՏԱ ՃԼՒՄԼԷ ՄԼԼԷԹԼԵՐԻՀ ՀԷՀԱՏԷԹ ՕԼՄԱԳ ԼՒԳՐԷ ՎԱ՚Զ ՕԼՒՆԱՃԱԳ, ՎԷ Ո ԶԷՄԱՆ ՆԻՀԱՅԷԹ ԿԷԼԷՃԷՔ ՏԻՐ։

15 - ՙԻՄԱԼ ԴԱՆԻԷԼ ՎԷՀՂԱՄՆԱԷՐ ՎԱԱԼԹԱԱԼՂԷ ԼԱԱԱԷՐ ՎԷՐԼԷՆ ՝ԽԱՐԱԱԱԼԻՂԷԹ ՄԷՔՐՈՒՀԷԱԼՆԷՆ ՄՈՒ-

ՂԵԲՐ. 14. 14։ 23. 24, 25։ ԱՀ. 24։ ՅՈՎՀ. 5. 43։
Է ԱՀ. 11։
Ը 2 ԹԷՎ. 15. 6։ ԵՍ. 49. 2։ ԱՆԳ. 2. 22։ ՋԱՔ. 14. 13։
Ը Պ. 10. 17։ ՄԱՐԿ. 13. 9։ ՂՈՒԿ. 21. 12։
ՅՈՎՀ. 15. 20։ 16. 2։ Ա՚ՄԱԼ. 4. 2, 3։ 7. 58։ 12. 1։ 1 ՊԵՏ. 4. 16։ ՎԱՀ. 2. 10, 13։
Ժ Պ. 11. 6։ 13. 57։ 2 ՏԻՄ. 1. 15։ 4. 10, 16։
Ի Պ. 7. 15։ Ա՚ՄԱԼ. 20. 29։ 2 ՊԵՏ. 2. 1։
Լ 1 ՏԻՄ. 4. 1։ ԱՀ. 5, 24։
Խ Պ. 10. 22։ ՄԱՐԿ. 13. 13։ ՚ԻՊՐ. 3. 6, 14։ ՎԱՀ. 2. 10։
Ծ Պ. 4. 23։ 9. 35։
Կ ՐՕՄ. 10. 18։ ԿՈՂ. 1. 6, 23։
Հ ՄԱՐԿ. 13. 14։ ՂՈՒԿ. 21. 20։
Ձ ԴԱՆ. 9. 27։ 12. 11։

պատէս մէքեանտա տուրտրդընը կէօրախչինիզ-
տէ, (Նօգույան ամլասըն,) 16-Ո զէման ԵԷհատա-
չէտէ օլանլար տաղլարա գաչըն. 17-վէ տամտա
օլան՝ քէնտի էվինտէն պիր շէյ ալմազա էնամէմին.
18-վէ թարլատա օլան տախի էլլախէմինի ալմազ
իչին կէրի տէօնմէմին: 19-Լաբին՝ վայ օլ կիւն-
լէրտէ համիլէ վէ էմզիքլի օլանլարա: 20-վէ ֆի-
լարրընդզ գըչտա եա սէմթ կիւնիւնտէ օլմասըն՝
տէյիւ տու՛ա էտինիդ: 21-Զիրա տիւնեանդըն իա-
թիտասընտան չիմտիւյէ տէյին միսլի վուգու՛ պու-
մտընըշ վէ ատա պուլմայաճադ չիտաէթլի մուզա-
յատա՝ օ զէման օլաճադ տըր: 22-վէ էկեր օլ
կիւնլէր գըտալմատա իտի, հիչ պիր պէշէր գու-
թուլմազ իտի. Նամմա միւնթէխապլար իչին օլ
կիւնլէր գըտալաճադ տըր: 23-Ո զէման էկեր պիր
քիտնե սիզէ՝ իչթէ Մէսիհ շուրատա եա պուրատա
տըր՝ տէրտէ, ինանմայասընըզ. 24-Զիրա Նեալանճը
մէսիհլեր վէ եալանճը վէյղամպէրլեր զուհուր է-
տիտ՝ պէօյուք Նալամէթլեր վէ միւՆճիզլեր կէօս-
թէրէճէքլեր, չէօյլէ քի Նիւնքին օլսա, միւնթէ-
խապլարը պիրլէ իտլալ էտէճէքլեր տիր: 25-Իչթէ
սիզէ էվվէլա խապէր վէրիյօրում: 26-Իմտի սիզէ՝
իչթէ չէօլտէ տիր՝ տէրլէրտէ, չըգմայասընըզ. Իչթէ
խապլէթլերտէ՝ փէնէրտէ, ինանմայասընըզ: 27-Նզիրա
չիմշէք չարդտան չըգըտ տա զարպա գատար կէօ-
րինմէյիւ կիտէ, Իսան իւլ ինսանըն կէլիչի տա-
խի պէօյլէ օլաճադ տըր: 28-Նզիրա լաշէնին պու-

ՂԴան. 9. 23, 25։
ՃՂուկ. 23. 29։
ՄԴան. 9. 26։ 12. 1։ Յոէլ 2. 2։
ՅԵս. 65. 8, 9։ Զաք. 14. 2, 3։
ՆՄարկ. 13. 21։ Ղուկ. 17. 23։ 21. 8։
ՇԹես. 13. 1։ Ա.Յ. 5, 11։ 2 Սէլ. 2. 9–11։ Վահ. 13. 13։
ՈՅովհ. 6. 37։ 10. 28, 29։ Րօմ. 8. 28—30։ 2 Տիմ. 2. 19։
ՉՂուկ. 17. 24։
ՑՅոբ 39. 30։ Ղուկ. 17. 37։

լունտըղը եէրէ գարթալլար ճէմ՚ օլուրլար։

29-Վէ Նօլ կիւնլէրին մուզայադաըլնաան սօնրա աէրհալ ՚կիւնէշ գարարըպ՝ այ քէնտի զիյաըլնը վէրմէյէճէք, վէ եըլտըզլար կէօքտէն տիւշիւպ՝ կէօքլէրին գուվվէթլէրի սարսըլաճագ տըր։ 30-՚Վէ անտէն սօնրա Իսա իլ Իննանըն ՚ալամէթի սէմաատա կէօրիւնիւպ՝ Նօ զէման զէմինին ճիւմլէ գապիլէլէրի տէօյիւննէճէք, ՚վէ Իսա իլ Իննանը կէօյիւն պուլութլարը իւզէրինաէ, գուարէթ վէ ՚ադիմ ճէլալ իլէ կէլիր կէօրէճէքլէր։ 31-՚Օ տախ մէլէքլէրինի սուրըն ՚ադիմ սէտասըլլէ կէօնտէրէճէք, վէ անլէր անըն միւնթէխապլարընը տէօրթ րիւգկեարսան, կէօքլէրին պիր ուճրնսան տիկէր ուճրնսաէք ճէմ՚ էտէճէքլէր տիր։

32-՚Ինճիր աղաճրնսան թէմսիլ էօյրէնինիզ՝ տալլարը եուշայրպ եապրագ սիւրմէյէ պաշլատընը վագըթ, եաղ եադըն օլտըղընը անկլարսընըզ։ 33-Քէզ զաւէք սիզ տախ պուռնլարըն ճիւմլէսինի կէօրտիւյինիւզտէ, ՚եադըն, վէ հէմսան գապուլարտա օլտըը մա՚լիւմիւնիւզ օլսուն։ 34-Ֆիլհագիգէ սիզէ տէրիմ քի՝ պուռնլարըն ճիւմլէսի վուգու՚ պուլմայրնճա ՚պու նէտ զէվալ պուլմայաճագ տըր։ 35-՚Կէօք վէ եէր զա՞իլ օլուր, լաքին պէնիմ սէօզլէրիմ ասլա զա՞իլ օլմայաճագ տըր։

36-՚Ամմա օլ կիւն վէ սա՚ագթ հագդընտա եա-

Ը Դան. 7. 11, 12։
– Եռ. 13. 10։ Եզեկ. 32. 7։ Յովէլ 2. 10, 31։ 3. 15։ Ամով. 5. 20։ 8. 9։ Մարկ. 13. 24։ Ղուկ. 21. 25։ Ա՚ծալ. 2. 20։ Վահ. 6. 12։
– Դան. 7. 13։

Ը Ջաք. 12. 12։
– Պ. 16. 27։ Մարկ. 13. 26։ Վահ. 1. 7։
– Պ. 13. 41։ 1 Կոր. 15. 53։ 1 Սէլ. 4. 16։
– Ղուկ. 21. 29։
– Յակ. 5. 9։
– Պ. 16. 28։ 23. 36։

Մարկ. 13. 30։ Ղուկ. 21. 32։
– Մէզ. 102. 26։ Եռ. 51. 6։ Երեմ. 31. 35, 36։ Պ. 5. 18։ Մարկ. 13. 31։ Ղուկ. 21. 33։ ՚Իպր. 1. 11։
– Ջաք. 14. 7։

լընըզ փէտէրտէն մա՛տա [f]պիր քիսնէնէին, վէ հաթ-
թա սէմաւաթտա օլան մէլէքլէրին վէ Օղլըն տա-
խի մա՛ւսմաթը հօզ տըր։ 37-վէ նոյըն կիւնէ-
րի օլտըղը կիպի՝ Իսի իւլ ինսանըն զուհուրը տա-
խի պէօյլէ օլաճադ տըր։ 38-[g]Զիրա թուֆանտան
էվվէլ օլան կիւնէրտէ, թա նոյըն սէֆինէյէ կիր-
տիյի կիւնէտէք եէյիպ իչտիքլէրի, վէ էվվէնիպ էվ-
լէնտիրտիքլէրի, 39-վէ թուֆան կէլիպ ճիւմլէսինի
կէօթիւրիւնճէյէ տէյին պիլմէտիքլէրի միսիլլու, Իսի
իւլ ինսանըն զուհուրը տախի էօյլէ օլաճադ տըր։
40-[h]Օ զէման թարլատա իքի քիշի պուլունարագ
պիրի ալընըր վէ տիկէրի պրագըլըր։ 41-Տէյիր-
մէն չէքէն իքի գադընըն պիրի ալընըր վէ տիկէրի
պրագըլըր։

42-Իսմի [i]ուչանըզ տուրընըզ, զիրա էֆէնտիմի-
զին հա՛նկը սա՛աթտա կէլէճէյինի պիլմէզսինիզ։
43-[k]Ամմա մա՛ւսմիւնիւզ օլսուն քի՝ էկէր խանէ
սահիպի խըրսըզըն հա՛նկը նէվսէթտա կէլէճէյինի
պիլսէ իսի, ուչանըզ տուրուպ՝ խանէսինի տէմիյէ
պրագմազ իսի։ 44-[l]Պունուն իչիւն սիզ տէ հա-
զըր օլունըզ, զիրա մունթազըր օլմասընըզըն սա-
՛աթտա Իսի իւլ ինսան կէլիր։ 45-[m]Իսմի վազ-
թընտա թա՛ալըրընը վէրմէք իչիւն խըտմէթքէար-
լարը իւղէրինէ էֆէնտիսի թարաֆընտան նասպ օ-
լունան չօլ սաղիլ տա՛ւլ քիմ սիր։
46-[n]Նէ՛ միւպարէք սիր օլ գա՛ւլ քի՝ էֆէնտիսի

[f] Մարկ. 13. 32։ Ա՛-
մալ. 1. 7։ 1 Սէլ. 5.
2։ 2 Պետ. 3. 10։
[g] Թէք. 6. 3—5։ 7. 5։
Ղուկ. 17. 26։
1 Պետ. 3. 20։
[h] Ղուկ. 17. 34, վէ
ղայբն։
[i] Պ. 25. 13։ Մարկ.
13. 33, վէ ղայբն։
Ղուկ. 21. 36։
[k] Ղուկ. 12.39։ 1 Սէլ.
5. 2։ 2 Պետ. 3. 10։
Վահ. 3. 3։ 16. 15։
[l] Պ. 25. 13։ 1 Սէլ.
5. 6։
[m] Ղուկ. 12. 42։ Ա՛-
մալ. 20. 28։ 1 Կոր.
4. 2։ Ի՛պր. 3. 5։
[n] Վահ. 16. 15։

կէլտիյինտէ, անը պու հարէքէթտէ պուլուր։ 47-Ֆիլհագիգէ սիզէ տէրիմ քի՝ [c]անը պիւթիւն էմնալու իւզէրինէ նազըր նասըլ էտէճէք տիր։ 48-Ամ֊մա էկէր օլ քէօթիւ գուլ քէնտի գալպինտէ՝ [d]ֆէնտիմ կէլմէսինի կէճիքտիրիյօր՝ տէյիպ տէ, 49-Գաֆու եօլտաշլարընա վուրմադա, վէ սէրհոշ֊լար իլէ եէյիպ իչմէյէ պաշլար իսէ, 50-Օլ գուլըն է֊ֆէնտիսի անըն մուհթաջըն օլմասըդը կիւնահ վէ պիլմէսիյի սա՛աթտա կէլէրէք, 51-Անը [e]ռաբ չագըր էտիպ՝ նասխալինի միւրա՞իլէր իլէ պէրապէր գօյա֊ճադ տըր. [f]օրտաս աղլայըշ վէ տիշ գըճըրտամա֊սը օլաճադ տըր։

ՊԱՊ 25

0 վէման մէլէքիւթ իւս սէմավաթ քէնտի գան֊տիլէրինի ալըպ՝ [g]կիւվէյիյի իսթիգպալէ չըգան օն նէֆէր պաքիրէյէ պէնգէր։ 2-[h]Վէ անլէրտէն պէշի՛ադըսը վէ պէշի ահմադ իսի։ 3-Վէ ահմադ օ֊լանլար գանտիլէրինի ալտըգլարընտա՝ պէրապէր եաղ ալմաղլար։ 4-Լաբին՛ադըսը օլանլար գան֊տիլէրի իլէ պէրապէր գապլարընտա եաղ ալը֊լար։ 5-Վէ կիւվէյի կէճիքմէքլէ [i]ճիւմլէսինին ա֊գուսը կէլիպ՝ ույուտըլար։ 6-Վէ կէճէ եարըսըն֊տա՝ իչլէ կիւվէյի կէլիյօր, անը իսթիգպալէ չը֊գընըգ՝ տէյիւ [j]ալիր նիտա օլմասը իւզէրինէ, 7-Օլ պաքիրէլէրին ճիւմլէսի գաղգըպ [k]գանտիլէրինի տօ֊նաթըպտար։ 8-Վէ ահմագլար՛ադըպտարա՝ պիղէ եաղընըգտան վէրինիգ, գիրա գանտիլէրիմիգ սէօ֊

[c] պ. 25. 21, 23։ Ղուկ. 22. 29։
[d] պ. 8. 12։ 25. 30։
[e] Եփես. 5. 29, 30։ Վահ. 49. 7։ 21. 2, 9։
[f] պ. 43. 47։ 22. 40։
[g] 1 Մկ. 5. 6։
[h] պ. 24. 31։ 1 Մկ. 4. 16։
[i] Ղուկ. 12. 35։

նրոյր՝ ասելով։ 9 - Աղքատաց ասեն ճշմարիտ Օրհնեա՛ քո՝ պիտի հետ պիտի եկեղեցիդ. ասոնց էլ տեր քո, ամբարտաւան վարդայ քէնասիրել իշուն ապառիկը՝ ասելով։ 10 - Անոր ասեն ամբոխ սրինգս կեղծաւորել էրէն, կուլիկ կերան. հապրը օրն ի բոլոր ասեն ինձի էլ պէրասէր սիրտիս կերտակերիլը կեսի՝ գոտու գոհատար։ 11 - Ծնկրա օ պէր պարերիլը ասեն կեղեա՝ Էֆէնտի, էֆէնտի, պիտի աչ՝ ասելով։ 12 - Ո ասեն ճշմարիտ քեզ՝ Հայհոյամէն պիտ ասերաւ քե, Մեղք ծառնաւ՝ ասո։ 13 - Ինձի ուչտեղ առրիր, պիտ [նոյն իւղ ինասունդն կելճեղի] կուռեր մէ առաքը պիտի պահպանեմ։

14 - Հիրա Ֆէյթ-ը էս-ա ես-վ-ը՝ գրասրահի կեղեր իւղ էրէն, քէնտ գոհատար չաղրրաց՝ էմ ֆոյեր ասելը ծառնաւ՝ ասո ապր ասելի պէրկը։ 15 - Վէ Հէր պրեան քէնտ գասրահեան կօր, բանան պէշ, բանան խրի, բանան ալ պր ծառնաւ մէրոյ՝ ասեղաց գրասրահ կեղեա։ 16 - Վէ պէշ ծառնաւ գասրա՝ ասելը ծիծաղեր էլ, պէշ ծառնաւ ասոնց գասրաւ։ 17 - Պօրեճ էրկի՝ ան ասեն խրի ասոնց գասրաւ։ 18 - Անձ պէրե ասեն ճարրաց եղբ գասրաց, էֆէնտիներեն ապչեսեր կեղեա։ 19 - Վէ խարր գէնաւասեն ասիրա օ գասրեն էֆէնտիս կեսի՝ ասելը էլ Հասաց կօրա։ 20 - Վէ պէշ ծառնաւ ասեն կեսի պէշ ծառնաւ ասոնց կեղծրելը՝ էֆէնտ

Ղ.ա.դ. 13. 25.	13. 33. 35. Ղ.ա.դ.	Ի Ղ.ա.դ. 19. 42. գ. 24.
Ի գ. 7. 24—23.	24. 36. 1 կոր. 46.	33.
ե Մեղ. 5. 5. Ա.Ֆ. 1.	43. 1 Ա.Ղ. 5. 6.	Ի Ծ.Ա. 42. 6. 1 կոր.
10. Ճ.Ա.Ֆ. 9. 34.	1 գ.ա.ա. 5. 8. Ղ.ա.Ֆ.	42. 7. 11. 29. Ե.Փ.ա.
Ի գ. 24. 42. 44. Մ.ա.Ղ.	46. 45.	4. 42.

ոխ, պատա պէշ իմպունի իմէպիւ էիմուն, իշիմ ունէրնն իւրէրնէ պէշ իմպունի ատհա գպատամպ՝ ատոր։ 21 - Էիհէտոխ ատոխ պատ ունա՝ Ա՛հէրնն, էյի մէ սապդ գոլ, ապ չէյհէրատ սապդ պատպատն, ատնէ չօգ չէյհէր իւրէրնէ նապդ նատ էատճէյհէ. Էիհէտոխնէն չէնէյնէնէ կէր՝ ատոր։ 22 - Վէ էրի իմպունիդ պատն ատոխ կէյհ՝ Էիհէտոխ, պատա էրի իմպունի իմէպիւ էիմուն, իշիմ ունէրնն իւրէրնէ էրի իմպունի ատհա գպատամպ՝ ատոր։ 23 - Էիհէտոխ ունա՝ Ա՛հէրնն, էյի մէ սապդ գոլ, ապ չէյհէրատ սապդ պատպատն, ատնէ չօգ չէյհէր իւրէրնէ նապդ նատ էատճէյհէ. Էիհէտոխնէն չէնէյնէնէ կէր՝ ատոր։ 24 - Վէ պէր իմպունիդ պատն ատոխ կէյհ՝ Էիհէտոխ, ատնէն էպէլատնէն եէրատնէ պէշէր, մէ ատյնատպդն եէրատնէ ատմշէրէր ատրմ պէր ատճ՛ խոխնէնէ պէրէլէր, 25 - Չօգ ապդրմշ ատն գապդ՝ ատնէն իմպունիդէր եէրատ կէրէճոխ. իշիմ նապնէ՝ ատոր։ 26 - Էիհէտոխ ատոխ ունա ճէգատնէ ատոր քի՝ էյ քէօմէն մէ իմէտոխ գոլ, պէնոխ էպէլատնէն եէրատնէ պէշէյ՝ ատյնատպդն եէրատնէ ատմշէրատնէնէ պէրատնէն հապատ, 27 - Ատա գատհէյ օդան՝ ապչէլէ ապդրատիդրատ էպէլէ իտոխ. պէն ատոխ ՝ատատճէնէնէ նապնէ Քա՛իդնէ ապդր խոխ։ 28 - Իտնէ ունատն իմպունիդ ապդ՝ ճն իմպունիդ օդատա էրէնէյգ։ 29 - Ղէդա հէր քէնէն գապ խատ, ատա էրէյգ՝ ապճատաղ ապդ, ամմա քէնէն եօգ խատ, էյնատ օդան պէյ ունատն ապդատաղ ապդ։ 30 - Վէ օյ Քա՛իդատգ գատա ՝խատ-

ե պ. 24. 47. Ա.յ. 34. 46. Դ.ա.ֆ. 42. 44. 22. 29. 30.	42. 2. 4 պ.ա.ա. 4. 9.	25. Դ.ա.ֆ. 8. 48. 49. 26. Ճ.ա.ֆ. 45. 2.
ր 28 ֆ. 2. 42. ՝ա.ա.	ի Ա.յ. 24.	4 պ. 8. 42. 24. 54.
	ւ պ. 43. 42. Ա.ա.ֆ. 4.	

բեզի զանիկ չըգարձնել. օրատա ապաչըշ վ անշ գըճըրատանար օգաց տըր։

31 - Վէ Տէն իւր ինան ճիւճի [ճուգատէս] ասէ՝ ըսէր իւ պէրատէր քինան ճէլալիլ կէլսին գէնան, ճէլալինին ճամանը իւգէրնատ օճատագատ տըր. 32 - Վէ ՚ճիւճի ասէ՝ ըսէր անըն հատրընատ ճէմ՚ օտնատատ, չօպան գօյունարը քէչիէրատէն ապրատարը կիսի, ՚անէրի պէրիսանրնատէն ատրըտ, 33 - Գօյունարը ատրնատա, վէ քէչիէրի ատրնատա ատրատագատ տըր։

34 - Ո գէնան Մէկը ատրնատա օտնարատա խիճատէն՝ կէլինէտ, էյ վէատրանէ՛ն վատարէրէրի, ՚տունանանըն ճա՚ատնատէն պէրա ատրին իչխան հատրրանանչ ասէ՚ճիճատ ՚ատրա տըր։ 35 - ՚Զէրա ատճրատամ, պանա ճա՛մ վէրանինէտ. ատատամ, պանա ատ վէրանինէտ. ՚զարիա խիճ, պէնի էվ գատա՛լ էճատինէտ. 36 - ՚Զրէտ խիճ, պէնի կէյատիրանինէտ. խատճա օրամ, պէնի գէյարէճ էճատինէտ. ՚Հատատա խիճ, ճանրանա կէրանինէտ՝ ատչէճէր տըր։ 37 - Ո գէնան ատչիճէր անա՝ ճա Բատգ, պէնի նէ՞ գէնան ատ կէօրնա՝ պէտէտար. ճանատա ատատամչ կէօրէ՛ա՝ ատ վէրատար. 38 - Վէ նէ՞ գէնան պէնի զարիա կէօրնա՝ էվ գատա՛լ էճատար, ճա չրիատ կէօրէ՛ա՝ կէյատիրատար. 39 - Վէ նէ՞ գէնան պէնի խատճա ճա Հատատա կէօրնա՝ ճանրնա կէրատար՝ ատչիւ ճէվատ վէրիճէրէր տըր։ 40 - Մէկը

չ Զատ. 44. 5։ պ. 46. 27։ 49. 28։ Մարկ. 8. 38։ Ա՛մատ. 4. 44։ 1 Սէլ. 4. 45։ 2 Սէլ. 4. 7։ Ցաւգ. 44։ վ՚ահ. 4. 7։
ղ Ծատ. 10. 40. 2 կար. 5. 10։ վ՚ահ. 20. 42։
ճ եզեկ. 20. 38։ 34. 47. 20։ պ. 43. 49։
տ պ. 20. 23։ Մարկ. 10. 40։ 4 կար. 2. 9։ ՚Խագ. 44. 46։
յ Բօմ. 8. 47. 1 Պետ. 4. 4. 9. 3. 9։ վ՚ահ. 21. 7։
ն Ես. 58. 7։ եզեկ. 18. 7։ Ցաւկ. 4. 27։
շ՚Խագ. 43. 2. 36ատ. 5։
ո Ցաւկ. 2. 45. 46։
չ 2 Տիմ. 4. 46։

տախտ անելէրէ ճէվասէն՝ ՅԻՀԱՊԿԻՆ սիրէ տէրիմ քի՝ Ամամ քի ատ էն էտնա գարնաշաբրնէն պէրինէ էվտինիկ, պատա էվվէլ օրընէրդ՝ տէյէճէք տիր։

41-Ո ղէնան ողրնատա օրնէպարա տախտ՝ էյ մէնտար, Ճէյհան իլէ անէն մէկէրէնինէ հաղրատանէրդ չօլ։ Էպէտ ախէշէ Հուզուրնանան կիտնիկ. 42-Զիրա ածդատրդ, պատա Յա՛ամ վէրմէտինիկ. ատամդրդ, պատա ատ վէրմէտինիկ. 43-Ղաբնա խոխդ, պէնի էվէ գատդ էվվէտինիկ. չըփաղ խոխդ, պէնի կէյտէրմէտինիկ. խամձա վէ հապատա խոխդ, պէնի գէյտրէվ էվվէտինիկ՝ տէյէ ատյտրաճաղ տէր։ 44-Ո ղէնան անէկր տախտ անա ճէվասէն՝ Եա Բապդ, պէնի նէ՞ ղէնան ած եա ատամդը եա գարխդ եա չըփաղ եա խամձա եա հապատա կէօտուկ տէ, պատա խրատէվ էվվէտէկ՝ տէյէ ճէկէր տիր։ 45-Ո ղէնան անէկրէ ճէվասէ վէրնէ՝ Հազրդատէն սիրէ տէրիմ քի՝ Ամամ քի ատ էն էտնաշարրէն պէրինէ էվվէտինիկ, պատա տախտ էվվէտէկ՝ տէյէճէք տիր։

46-Վէ պատար էպէտ՝ ապատա, վէ տաճհէր էպէտ հայրատա կիտէճէկէր տիր։

ՊԱՊ 26

Վէ Յիտա պէտ աէօղէրէն ճիւմլէտինէ էվէրմէկ էվտէքտէն ածդա, չակիրտէկրինէ, 2-Էրէ կիւնտէն ածդա պատէր պայրտան օրաճաղրնր պէկիրտինիկ։

Գէն. 44. 34։ 49. 47։ Պ. 40. 42։ Մարկ. 9. 40։ Ղուկ. 6. 40։ Ը2 Պետ. 2. 4։ Յուդ. 6։ —Պ. 43. 40, 42։ —Մէզ. 6. 8։ Պ. 7. 23։ Ղուկ. 43. 27։ Հէն. 14. 34։ 47. 5։ Ջաք. 2. 8։ Ա՛ծալ. 9. 5։ —Գան. 42. 2։ Յովհ. 5. 29։ Ըօմ. 2. 7։ Վէ գայրե։

—Մարկ. 44. 4։ Ղուկ. 22. 4։ Յովհ. 43. 4։

վէ Իսն իւլ ինսան տախէ տալ օլունմազ էչէն թէպիմ օլունաճազ տըր՝ տէտի։

3-ᵇՕ զէման պաշ քեահինէլէր վէ ՚իսլէմա էլէ դաւէրն իսհէյարլարը Կայիափա նամ քեահին ե ա՚զանըն գօնաղընա ճէմ՚ օլըրլար։ 4-Վէ Յիսուսը հիլէ էլէ թուխուպ դաթլ էթմէյի միւշաւէրէ էթտիլէր։ 5-Լապին՝ Խալգ արասընտա վէլվէլէ օլմազ էչէն պայրամնա օլմազըն՝ տէտիլէր։

6-ᵗՎէ Յիսուս Բեթանիատա, ᵗճիւզամը Սիմոնըն խանէսինտէ պուլունտուղընտա, 7-Անըն եանընա պիր շիշէ զիպքյամէթ խոշ սու՚իհալը եաղ էլինտէ օլարագ պիր խաթուն կէլիպ, Օ՝ ոսֆրատա օ թուրուր էրքէն, անըն պաշընա տէօքտու։ 8-ᵇՇակիրտլէրի տախէ պոնո կէօրտիւքտէ, տարըլըպ՝ Պու խարաճ նի՞չիւն օլսուն. 9-Զիրա պու եաղ չօղ պահայա սաթըլըպ ֆագիրլէրէ վէրիլէ պիլիր իտի՝ տէտիլէր։ 10-Ամմա Յիսուս պոնո անլամազըն անլէրէ տէտի՝ նի՞չիւն խաթունը պիհուզուր է տիյօրսընըզ. չիւնքի հազդըմտա կիւզէլ պիր իշ իշլէտտի։ 11-ᶜԶիրա ֆագիրլէր տա՚իմա սիզինլէ պէրապէր պուլունուր, ամմա ᵇպէն տա՚իմա սիզինլէ պէրապէր պուլունմազըմ։ 12-Զիրա պու խաթուն պու եաղը վիւճուտիմ իւզէրինէ տէօքտու իսէ, պէնիմ տէֆնիմ իչիւն եափտը։ 13-Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ՝ քի՝ Պու պէշարէթ պիւթիւն տիւնեանընըն հէր նէրէսինտէ ի՚լան օլունուր իսէ, պու խաթունըն էթտիյի տախէ թէզքիրտը իչիւն բիվայէթ օլունաճազ տըր։

ᵇ Մէզ. 2. 2։ Յովհ. 11. 47։ Ա՚մաղ. 4. 25, վէ զաբուր։
ᵗ Մարկ. 14. 3։ Յովհ. 11. 1, 2։ 12. 3։
ᶜ Պ. 21. 17։
ᵇ Յովհ. 12. 4։
ᶜ Ղուկ. 15. 11։ Յովհ. 12. 8։
ᵇ Պաղ Պ. 18. 20։ 28. 20։ Յովհ. 13. 33։ 14. 19։ 16. 5, 28։ 17. 11։

14-ը Ո՛վ զէման օն խբիլերտէն պէրի [ը]Իսկարիովտլը Յուդա նամ քիմնէ պաշ քեահինլէրին եանընա վարըպ, 15-[բ]Անը սիզէ թէպիմ էթմէմ իչիւն պա~ նա նէ՞ վէրիրսինիզ՝ տէտի. անլէր տախ անա օ~ թուզ դըթ՚ա կիւմիւշ վա՚տ էթտիլէր։ 16-վէ օ զէմանտան սոնրա անը էլէ վէրմէյէ ֆուրսաթ ա~ րար իտի։

17-[գ]վէ ֆէթիր պայրամընըն պէրինճի կիւնիւնտէ շակիրտլէր Յիսուսըն եանընա կէլիպ, անա՝ Սէնին իչիւն պատէք թա՚ամընը նէ՞րէտէ իսթէրսին քի հազըրլայալըմ՝ տէտիլէր։ 18-Ո տախի՝ Շէհրէ կի~ տիպ՝ ֆիլան քիմսէյէ տէյինիզ քի, Մու՚ալլիմ՝ վաղթըմ եադըն տըր, պատէքի շակիրտլէրիմ իլէ պէրապէր սէնին եանընտա էտէճէյիմ՝ տէյօր, տէ~ տի։ 19-Շակիրտլէրի տախի Յիսուսըն քէնտիլէրի~ նէ էմր էթտիյի կիպի հարէքէթլէ պատէքի հա~ զըրլատըլար։

20-[դ]վէ ախշամ օլըզտա՝ օն խբիլէր իլէ պէ~ րապէր սոֆրայա օթուրտու։ 21-վէ անլէր թա՚ամ էտէր խբէն՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի, սիզ~ տէն պիրի պէնի էլէ վէրէճէք տիր՝ տէտի։ 22-Ան~ լէր խէ զիյատէխլէ միւքէտտէր օլուպ, անլէրտէն հէր պիրի անա՝ էֆէնտի, պէ՞ն մի իմ՝ տէմէյէ պաշլատը։ 23-Ո տախի ճէվապ վէրիպ՝ [ե]էլինի սա~ հանա պէնիմ իլէ պէրապէր պաթըրան, հէման օ պէնի էլէ վէրէճէք։ 24-Վաղա՚ա Իսկն իւլ [զ]քէնտի հագդընտա եազըլմըշ օլտըղը իւզրէ կի~

[ը] Մարկ. 14. 10; Ղուկ. 22. 3; Յովհ. 13. 2, 30։
[բ] Պ. 10. 4։
[գ] Ջաք. 11. 12; Պ. 27. 3։
[դ] Խօւր. 12. 6, 18; Մարկ. 14. 12; Ղուկ. 22. 7։
[ե] Մարկ. 14. 17—21; Ղուկ. 22. 14; Յովհ. 13. 21։
[զ] Մէզ. 41. 9; Ղուկ. 22. 21; Յովհ. 13. 18։
[է] Մէզ. 22, 6ա. 53։ Դան. 9. 26; Մարկ. 9. 11; Ղուկ. 24. 25, 26, 46; Ա՚մալ. 17. 2, 3; 26. 22, 23; 1 Կոր. 15. 3։

աէր, ասմնա ՝վա՛յ օլ ատէմ քի՝ անըն էլէյլէ Իսն իւլ ինսան էլէ վէրիլէր. օլ ատէմ տօղմամըշ օլ սա իտի, քէնտինէ խայրըլը օլուր իտի՝ տէտի. 25-վէ անը էլէ վէրէն Յուդա ճէվապէն՝ Եա մո՛ալլիմ, պէ՞ն մի իմ՝ տէտիյինտէ, անա՝ Մէօյլէտիյին կիսի տիր՝ տէտի։

26-՝վէ անըէր թա՛մամ էտէր լըէն, ՝Յիսուս էքմէյի ալըպ պէրէքէթ ատ՛ասը օդուտըդտան սօկրա փարէլէտի, վէ չակիրտլէրինէ վէրիպ՝ Ալընըզ, եէյինիզ, ՝պու պէնիմ ճէսէտիմ տիր՝ տէտի։ 27-վէ քեատէյի ալըպ՝ չիւքր էթտուքտէն սօկրա անէրէ վէրիպ տէտի քի՝ ՝Ճիւմլէնիզ պունտան իչինիզ. 28-՝Չիրա պու պէնիմ գանըմ, եա՛ն կիւնահլար ՛ացիլ օլունմադ իւզրէ, ՝չօդ քիմսէյէր իչիւն տէօքիլէն ՝՛ահտ ը ճէտիւին գա՛ն տիր։ 29-Լաքին ՝ախդ տէրիմ քի՝ ՝Շիմտիէն սօկրա, թա անը փէ տէրիմին մէէքիւթիւնտէ սիզին իլէ թաղէ օլարադ իչէճէյիմ կիւնէ տէյին՝ արթըդ տամանըն պու մահ տուբնտան իչմէյէճէյիմ։ 30-՝վէ իլահի օդուչտադ Չէյթուն տաղընա չըգտըլար։

31-Օ գէման Յիսուս անէրէ տէտի քի՝ Պու կէճէ ՝Ճիւմլէնիզ՝ պէնիմ հադդընտա սիւրչէճէք սէնիզ. գիրա՝ ՝Չօպանը վուրաճաղըմ, վէ սիւրինինէն գոյունլարը տաղըլաճադ տիր՝ տէյու եազըլմըշ տիր։ 32-Ամմա պէն գըյամ էթտուքտէն սօկրա, սիզադէն էվվէլ ՝Գալիլեայա կիսէճէյիմ։ 33-վէ Պեարոս ա

¶ Յովհ. 17. 12։	Ղ. 17. 11։	ՀՄարկ. 14. 26։
¶ Մարկ. 14. 22։ Ղուկ. 22. 19։	յ Պ. 20. 28։ Բօմ. 5. 15։ Ա՛խըր. 9. 22։	¶ Մարկ. 14. 27։ Յովհ. 16. 32։
յ Ա Կոր. 11. 23—25։	¶ Երեմ. 31. 31։	Ղ Պ. 11. 6։
ղ Ա Կոր. 10. 16։	Հ Մարկ. 14. 25։ Ղուկ. 22. 18։	¶ Զաք. 13. 7։
¶ Մարկ. 14. 23։	¶ Ա՛մոս. 10. 11։	¶ Պ. 28. 7, 10, 16։ Մարկ. 14. 28։ 16. 7։
¶ Պաղ Խուր. 24. 8։		

նա ճէվսպէն՝ էկէր ճիւմլէսի սէնին հադգընտա սիւրչսէլէր պիլէ, պէն ասլա սիւրմէյճէյիմ՝ տէտի։ 34 - Յիսուս անա՝ Հադիդաթէն սանա տէրիմ քի՝ Պու կէճէ խօրօս էօթմէզսէն էվվէլ սէն պէնի իւչ քէրըէ ինքեար էահճէքսին՝ տէտի։ 35 - Պեարոս անա՝ էկէր պանա սէնին իլէ էօլմէք լազըմ կէլսէ պիլէ, սէնի ասլա ինքեար էթմէմ՝ տէտի. քէզալէք շա-կիրտլէրին ճիւմլէսի պունու տէտիլէր։

36 - Օ զէման Յիսուս անլէր իլէ պէրապէր Գեթ-սեմանի տէնիլէն պիր մահալէ կէլտի, վէ շակիրտ-լէրինէ՝ Պէն վարըպ օրասա տու՚ա էահինճէյէահէք սիդ պուրասա օթուրընըզ՝ տէտի։ 37 - Վէ Պեարոս իլէ Զեբեդէոսըն իքի օղլընը պէրապէր ալըպ՝ մու-քէտտէր վէ մահզուն օլմապա պաշլատը։ 38 - Օ վապըթ անլէրէ՝ Ճանըմ էօլում տէրէճէահինտէ վէք մուքէտտէր տիր. պուրասա գալըպ՝ պէնիմ իլէ պէրապէր ույանըզ տուրընըզ՝ տէտի։ 39 - Վէ պիր ազ իլէրի վարըպ՝ եիւզիւ իւզէրինէ գափանըը, վէ՝ Էյ Փէտէրիմ, էկէր միւմքին իսէ, պու քեա-սէ պէնտէն կէչսին. լաքին պէնիմ իսթէտիյիմ կիպի տէյիլ, անճապ սէնին էռնէգին կիպի օլսուն՝ տէյիւ տու՚ա էյլէտի։ 40 - Վէ շակիրտլէրին եանը-նա կէլիպ՝ անլէրի ույգուտա պուլմապըլէ, Պեարոսա խիթապէն՝ Պէօյլէճէ, պիր սա՚աթ պէնիմ իլէ ու-յանըզ տուրա՞մապընըզ մը։ 41 - Իդիայա տիւշմէ-մէք իչին ույանըզ տուրուպ տու՚ա էյլէյինիզ. վապա՚ա բուհ հապըր, ամմա թէն զա՚իֆ տիր՝

ե Մարկ. 14. 30։ Ղուկ. 22. 34։ Յովհ. 13. 38։
զ Մարկ. 14. 32—35։ Ղուկ. 22. 39։ Յովհ. 18. 1։
է Պ. 4. 21։
ը Յովհ. 12. 27։
թ Յովհ. 12. 27։
ժ Պ. 20. 22։
ի Յովհ. 5. 30։ 6. 38։ Փիլ. 2. 8։
լ Մարկ. 14. 36։ Ղուկ. 22. 42։
խ Իմպր. 5. 7։ Մարկ. 13. 33։ 14. 38։ Ղուկ. 22. 40, 46։ Եփես. 6. 18։

տէտի։ 42 - Թէքրար լսինճի տէֆ՚ա վարըպ՝ էյ փէ-
տէրիմ, պէն պու քեռատէյի իչմէքսիզին պէնատէն
կէչմէսի միւմքին տէյիլ խտ, պէնին իրատէթին օլ-
սուն՝ տէյիւ տու՚ա էյլէտի։ 43 - Վէ կէլիպ եվինէ
անլէրի ույդուտա պուլսու, զիրա կէօզլէրի ապըր-
լաշմըշ խտ։ 44 - Վէ անլէրի պրագըպ՝ Թէքրար
կիմտի, վէ իչիւնճիւ տէֆ՚ա հէմտան օ քէլտը
սէօյլէյէրէք տու՚ա էյլէտի։ 45 - Ո զէմտան շակիրտ-
լէրինէ կէլիպ անլէրէ տէտի քի՝ Սրթըզ ույուսուպ
իսթիրահաթ էտինիզ. իչիթ սա՚աթ եռադլաշը,
վէ Իսի իւլ ինսան կիւնահքեռլըրըն էվինէ Թէս-
լիմ օլունույօր։ 46 - Գալդընըզ կիտէլիմ, իչիթ պէ-
նի էլէ վէրէն եռադլաշը։

47 - Վէ օ ՚տահա սէօյլէր իքէն, իչիթ օն իքի-
լէրտէն պիրի օլան Յուդա՝ պաշ քեահինլէր վէ
գավմէն իհթիյարլարը Թարաֆընտան զընճը վէ
ասխալը վաֆիր խալդ անըն իլէ պէրապէր օլարագ՝
կէլտի։ 48 - Վէ անը էլէ վէրէն անլէրէ իշարէթ
վէրիպ՝ Քիմի էօպէրսէմ օ ապը, անը Թութընըզ՝
տէմիշ խտ։ 49 - Վէ տէր՚ագաթ Յիսուա եռադլա-
շընագ՝ Սէլամ սանա, Բապալի՝ տէյէրէք ՚անը էօպ-
տու։ 50 - Յիսուս տախի անա՝ ՚Տօսմընը, նէ՞ իչիւն
կէլտին՝ տէտի։ Ո զէմտան անլէր եռանաշընագ՝ էյլէրինի
Յիսուս իւզէրինէ սալարագ, անը Թութտընար։
51 - Վէ իչիթ ՚Յիսուս իլէ պէրապէր պուլունան-
լարտան պիրի էվինի ուզատընագ՝ զընճընը չէքտի,
վէ քեահին ի ս՚զամընը պէնատէմինէ վուրուագ՝ գու-
լաղընը քէստի։ 52 - Ո զէմտան Յիսուս անա տէտի
քի՝ Զընճընը եվինէ եէրինէ գօ, զիրա ՚զընճը Թու-

- Մարկ. 14. 43։ Ղուկ. 22. 47։ Յովհ. 18. 3։ Ա՚մաթ. 1. 16։
- 2 Մնաց. 20. 9։
- Մէզ. 41. 9։ 55. 13։ Յովհ. 18. 10։
- Թէք. 9. 6։ Վահ. 13. 10։

թանըարըն ճիւմլէսի գըլըճլէ հէլաք օլուր։ 53 - Եօզ~ սա պէն Փէտէրիմէ չիմտի րէճա էտի՞մէզ մի իմ զանն էտէրսին, օ տախի պանա ~օն իքի ալայտան պէյատէ մէլէքլէր ևէթիշտիրիր։ 54 - Լաքին՝ ՚պէօյլէ օլմազ վաճիպ տիր՝ պույուրան քիթապլար նա՞սըլ իթմամ օլունա պիլիր։

55 - Օլ սա՛աթտա Յիսուս խալգա տէտի քի՝ Հա~րամի՞ իւզէրինէ կէլիր կիպի մի, պէնի թուֆմազ իչիւն գըլըճը վէ սօփալը չըգարընըզ. պէն հէր կիւն հէյքէլտէ եանընըզտա օթուրուալ՝ թա՛լիմ էտէր իտիմ, վէ պէնի թուֆմատընըզ։ 56 - Լաքին պու~նուն ճիւմլէսի ~փէյղամպէրլէրին քիթապլարը իթ~մամ օլունմազ իչիւն վազը՛ օլտու։ Ո զէման ՚շա~կիրտլէրին ճիւմլէսի անը պրագըպ գաչտըլար։

57 - ՚Վէ Յիսուսը թուֆանըտ անը քեահին ի ա՛զամ Կայիափանըն եանընա կէօֆիւրտիւլէր, օ~րատա տախի ՚իւլէմա իլէ իհթիյարլար ճէմ՛ օլ~մուշ իտի։ 58 - Վէ Պետրոս ուզագտան, քեահին ի ա՛զամըն հավլուսընատէք անըն արտընճա կիթիտի, վէ իչէրի կիրիպ, նէթիճէյի կէօրմէք իչիւն իսրա~մէթքեարլար իլէ պէրապէր օթուրտու։ 59 - Վէ պաշ քեահինլէր իլէ իհթիյարլար վէ պիւթիւն միլ~լէթ մէճլիսի Յիսուսըն գաթլի իչիւն, ՚ալէյհինէ եալան չէհատէթ արատըլար իսէ տէ, պուլամա~տըլար։ 60 - Վէ ՚չօգ եալանճը շահիտլէր կէլիպլէր իսէ տէ, եինէ պուլամատըլար. նիհայէթ իքի եա~լանճը շահիտ կէլիպ, 61 - Պու քիմսէ՝ ՚Ամլահըն

ը 4 Միւլ. 6. 17։ Դան. 7. 10։	ը Մէրս. 4.20։ Ա.Յ.54։	ի Մէզ. 27. 42։ 35. 44։ Մարկ. 14. 55։ Ա՛մալ. 6. 43։
ի Ես. 53. 7, վէ ղայրի։ Ա.Յ. 24։ Ղուկ. 24. 25, 44, 46։	թ Պագ Յովհ. 18. 15։ ժ Մարկ. 14.53։ Ղուկ. 22. 54։ Յովհ. 18. 12, 13, 24։	լ Թէս. 19. 15։ խ Պ.27.40։ Յովհ.2.19։

հէյքէլինի երդըլ, անը իւչ կիւնտէ պինա էտէ պիլիրիմ՝ ասաւ, աստիկը։ 62 - ²Բնահին ի ա՛զամ տախտ գալդըլ անա՝ Հիչ ճէվապ վէրմէ՞զ մի սին. պունլար սէնին ՚ալէյհինէ նէ՞ չէհաւէթ էտիյօրլար՝ ասաւ։ 63 - Ամմա ¹Յիսուս սիւքիւթ իւղրէ տուր-մաղէ քնահին ի ա՛զամ անա խիթապէն՝ Ալլահ իւլ հայյ հադդը իչին սանա եէմին վէրիրիմ. սէն Քրիստոս Իսկ Ուլա՞հ մը սըն, պիզէ սէօյլէ՝ ասաւ։ 64 - Յիսուս անա՝ Սէօյլէտիյին կիպի տիր. հէմ պիզէ տէրիմ քի՝ ²Շիմոէն սօկրա, Իսկ իւլ ինսանը ²Գուարէթին սաղընտա օթուրմադա վէ կէօ-յին պուլութլարը իւզէրինտէ կէլմէքտէ կէօրէճէք-սինիզ՝ ասաւ։ 65 - ³Պունուն իւզէրինէ քնահին ի ա՛զամ քէնտի էլչիսէսինի երդրէլ՝ Պա- ապէ՛ քիւֆր էթտի, արթըզ պիզէ շահիտլէր նէ՞ լազըմ. իչիմէ չիմոէ քիւֆրինի իչիմտինիզ. 66 - Սիզէ նա՞սըլ կէօրինիւր՝ աստի. անլէր տախտ ճէվապ վէրիպ՝ ¹Էօլիւմէ մուհթահադդ սըր՝ աստիլէր։ 67 - ²Ո զէ-ման անըն եիւգինէ Թիւքիւրիւպ՝ անա եումրուգ վուրտըլար, ²պա՛զըլարը տա պէզ վուրուպ՝ 68 - ²Էյ Քրիստոս, պիզէ վէյղամպէրլիք էյլէ, սանա վու-րան քի՞մ սիր՝ աստիլէր։

69 - ²Վէ Պետրոս արշարըտա հավլուտա օթուրուր իքէն, եանընա պիր ճարիյէ կէլիպ՝ Սէն տախտ Գալիլեալը Յիսուս իլէ պէրապէր իտին՝ ասաւ։

³ Մարկ. 14. 60։	Ըօմ. 14. 10։ 1 Սէլ. 4. 16։ Վահ. 1. 7։	27. 30։
⁴ Եա. 53. 7։ Պ. 27. 12, 14։	² Մէզ. 110. 1։ Ա՛. մաթ. 7. 55։	² Ղուկ. 22. 63։ Յովհ. 19. 3։
⁵ Ղև. 5. 1։ 1 Մխել. 14. 24, 26։	³ 1 Մխել. 18. 37։ 19. 1։	² Մարկ. 14. 65։ Ղուկ. 22. 64։
⁶ Դան. 7. 13։ Պ. 16. 27։ 24. 30։ 25. 31։ Ղուկ. 21. 27։ Յովհ. 1. 51։	⁴ Ղև. 24. 46։ Յովհ. 19. 7։	³ Մարկ. 14. 66։ Ղուկ. 22. 55։ Յովհ. 18. 16, 17, 25։
	⁵ Եա. 50. 6։ 53. 3։ Պ.	

70 - Լաքին օ ճիւմլէսինին հուզուրընաա՝ Սէնին նէ սէօյլէսէյինի պիլմէմ՝ տէյերէք ինքեար էյլէտի։ 71 - Վէ գաւուշյա չըգարըրնաա, անը տիկէր պիր ճաշէյ կէօրիւպ, օրաաա օլանըարա՝ Պու տախի նա- զարէթլի Յիսուս իլէ պէրապէր խոի՝ տէտի։ 72 - Օ տախի՝ Պէն օ ատէմի թանըմամ տէյերէք՝ եէմինէք թէքրար ինքեար էյլէտի։ 73 - Վէ պիր ազ սօնրա օրաաա տուրանըար եանապրալ, Պետրոսա՝ Սահի- հէն սէն տախի անըերտէն սին. չիւնքի նսէօյլէյի- չինի տախի սէնի պէյան էտիյօր՝ տէտիլէր։ 74 - Օ զէման Պեդրոս՝ նօվ ատէմի թանըմամ՝ տէյերէք պէտ տու՛ա վէ եէմին էթմէյէ պաշլաար. վէ անի- տէ խօրօս էօթտու։ 75 - Վէ Պետրոս Յիսուսըն քէն- տինէ՝ Նօրօս էօթմէզտէն էվվէլ պէնի ուչ քէրըե ինքեար էտէճէքսին՝ տէտիյի սէօզու խաթըրընա կէ- թիրմէքլէ, տըշարըյա չըգըպ աճը աճը աղլաար։

ՊԱՊ 27

Վէ սապահ օլունճա, ճիւմլէ պաշ քեահինէքէր իլէ գավմընն իսթիյարլարը Յիսուսը գաթլ էթմէք իչին՝ ալէյհինտէ մուշավէրէ էթտիլէր։ 2 - Վէ անը պաղլայըպ՝ Պոնտոսլը Պիղատոս նամ վալիյէ կէօ- թիւրէրէք թէսլիմ էթտիլէր։

3 - Օ զէման անը էլէ վէրմէն Յուդա անըն մահքում օլարընը կէօրտիւքտէ, փէշիման օլմապէ, օթուզ դրթ՛ա կիւմիւշիւ պաշ քեահինէքէր իլէ իսթիյարլարա կէրի վէրիպ, 4 - Մուչարզ գան էլէ վէրմէքէն կիւնահ իշլէտիմ՝ տէտի. անըէր տախի՝ Պիզ նէ, սէն տուշիւն՝

ՀՂուկ. 22. 59։	62։ Յովհ. 13. 38։	23. 4։ Յովհ. 18. 28։
¬Մարկ. 14. 71։		₧. 20. 49։ Ա՛մալ.
ՉԱՀ. 34։ Մարկ. 14.	- Մէզ. 2. 2։ Մարկ.	3. 13։
30։ Ղուկ. 22. 64,	15. 4։ Ղուկ. 22. 66։	₮. 26. 14, 15։

*տեսիլէր։ 5-Վէ օ՝ ապէչէի հէյքէլին իչինտէ եէրէ ամըսա *Ելիթաի, վէ վարըպ քէնտիսինի սատը։ 6-Վէ պաշ քեահինէլեր ապէչէի ալըպ՝ Անը հէյքէլին խա~ զինէսինէ գօմսագ ճա՞իզ տէյիլ տիր, չինքի գան պահասը տըր՝ տեսիլէր։ 7-Վէ միւշամէրէ էթտիք~ տէն սօնրա, զարիսպէրէ մէզարըդ օլմագ իւզրէ, անընէ չէօմլէքճինին թաղըսարընը սաթըն ալտըլար։ 8-Պունուն իչին պու կիւնէ տէյին օլ թաղըսայ՝ *Էգան թաղըսար՝ տէնիլիր։ 9-Ո զէման Երեմիա վէյ~ զանպէր վասըթասըյլէ՝ *Վէ պահասը թա՛եին է~ տիլմիշ, եա՞նի պէնի Իսրայէլտէն պա՛զըլարընըն պահա թա՛եին էթտիքէրի զաթըն գըյմէթի օլան օթուզ գըթ՛ա կիւմիւշու ալըպ, 10-Անէրի Բապ~ ընն պանա էմր էթտիյի կիպի չէօմլէքճինին թաղ~ ըսար իչին վէրտիէր՝ տէյու պու յուրընան քէլամ իթմամ օլունտու։

11-Վէ Յիսուա՝ վանինին հուզուրընտա տուրսագը հալտէ, վալի անա՝ *Էհհուտիէրին մէնիյի սէ՞ն մի սին՝ տէյու սո՞ալ էթտի. Յիսուա տախի անա՝ *Մէօյլէտիյին կիպի տիր՝ տեսիլ։ 12-Վէ պաշ քեա~ հինէր իլէ իսրայիլար թաղրաճընտան իթհամ օ~ ըսունտըգտա, *Իհիչ ճէվապ վէրմէտի։ 13-Ո զէման Պուղատոս անա՝ *Սէնին 'ազէյհինէ նէ գաստար չէյ~ լէր չէհատէթ էթտիքէրինին իչի թամէյօր մը սին՝ տէ~ տի։ 14-Վէ անա հիչ պիր սէօզ պիրէ ճէվապ վէր~ մէտիյինտէն, վալի զայէթլէ թէ՛աճճիւպ էթտի։

15-*Իսրին պայրամընտա խալգըն իսթէտիյի պիր

*2 Մխ. 17. 23։ Ա'~մագ. 1. 18։
*Ա'մագ. 1. 19։
զՋաք. 14. 12, 13։
*Մարկ. 15. 2։ Ղուկ. 23. 3։ Յովհ. 18. 33։
ը Յովհ. 18. 37։ 1 Տիմ. 6. 13։
*Ո. 26. 63։ Յովհ. 19. 9։
*Ո. 26. 62։ Յովհ. 19. 10։
*Մարկ. 15. 6։ Ղուկ. 23. 17։ Յովհ. 18. 39։

մահպուսը սալը վերմէք վալինին 'սաէթի օլմալէ, 16-Ո զէման Բարաբբա նամբնտա մէշհուր պիր մահպուսլարը վար իտի. 17-վէ անլեր ճէմ' օլ տրգլարընտա, Պիղատոս անլերէ՝ Սիզին իչիւն հա՞նկըսընը սալը վերմէմի իսթէրսինիզ, Բարաբբայը՞ մը, եօգսա Քրիստոս տէնիլէն Յիսուա՞ մը՝ տէտի։ 18-Զիրա անը հասէտտէն նաչի թէսլիմ էթմիք-լէրինի պիլիր իտի։

19-վէ մահքէմէտէ օթուրուր իքէն, զէվճէսի անա խապէր կէօնտէրիպ՝ Օլ սալիհ քիսնէ իլէ սէնին իչին օլմասըն, զիրա պու կիւն րիւ"յատա անըն իչիւն չօգ զահմէթ չէքտիմ՝ տէտի։

20-Ամմա պաշ քեահինլեր իլէ իհթիյարլար Բարաբբայը տիլէյիպ՝ Յիսուսը տախի հէլաք էթմէք իչիւն խալգը գանտըրտըլար։ 21-վէ վալի անլերէ իհթապէն՝ Իքիսինտէն հա՞նկըսընը սիզին իչիւն սալը վերմէմի իսթէրսինիզ՝ տէտիքտէ, անլեր՝ Բարաբբայը, տէտիլեր։ 22-Պիղատոս անլերէ՝ Եա Քրիստոս տէնիլէն Յիսուսը նէ՞ եափայըմ՝ տէտիքտէ, ճիւմլէսի անա՝ Սալպ օլունսուն՝ տէտիլեր։ 23-Վալի տախի՝ Եա նէ՞ քէօթիւլիւք իշլէմիշ տիր՝ տէմէսի իւզէրինէ, անլեր՝ Սալպ օլունսուն՝ տէյիւ տահա զիյատէ նիտա էտէրլեր իտի։ 24-վէ Պիղատոս՝ ֆա"իտէ հասըլ օլմայըպ անճագ տահա զիյատէ վէվլէնէ օլտըղընը կէօրմէքլէ, Տաս ալըպ խալգըն էօնիւնտէ էլլերինի եըյդայարագ՝ Պու սալիհին գաննտան պէն պէրի իմ. սիզ տիւշիւնիւնիւզ՝ տէտի։ 25-վէ պիւթիւն գավմ՝ Անըն գանը պիզիմ իւզէրիմիզէ վէ էվլատըմըզըն իւզէրինէ օլսուն՝ տէյիւ

Մարկ. 15. 11։ Ղուկ. 23. 18։ Յովհ. 18. 40։ Ա'մալ. 3. 14։ | Թէս. 21. 6։ Թէս. 19. 10։ Յեա. 2. 19։ 2 Մխ. 1. 46։ | 3 Մխ. 2. 32։ Ա'մալ. 5. 28։

ճէվաս վէրտիէր։ 26 - Օ զէման անէէրէ Բարաբբա-
յը սալը վէրտի. լաքին [1]Յիսուսը տէօյտուքտէն սօ-
րա սալա օլունմասդ իչին թէպիհ էթտի։

27 - [2]Օլ վաղըթ վալինին [3]ասքէրլէրի Յիսուսը ա-
բայա ալըպ՝ պիւթիւն պէօլիւյիւ անըն իւզէրինէ
ճէմ՚ էթտիլէր։ 28 - Վէ անը սօյուպ՝ անա [4]դըրմը-
ը պիր կիւ՚ամէթ կիյտիրտիլէր։ 29 - [5]Վէ տիքէնլէր-
տէն պիր թաճ էօրուպ պաշընա, վէ պիր գամըշ
տախտ սող էլինէ գօտըլար. վէ էօնիւնէ տիզ չէօ-
քիւպ՝ Ողլամ սանա, էյ Եհտուտիլէրին մէլիյի՝ ա-
յէրէք անը խոթհզա էթտիլէր։ 30 - Վէ [6]իւզէրինէ
թիւքիւրտիւքտէն սօնրա, գամըշը ալըպ պաշընա
վուրտըլար։ 31 - Վէ անը խոթհզա էթտիքտէն սօ-
րա, խիլ՚ամէթը իւզէրինտէն չըգարըպ՝ անա քէնտի
էլպիսէնինի կիյտիրէրէք, [7]խաչա կէրմէք իչին կէօ-
թիւրտիլէր։

32 - Վէ [8]ալըշարըյա չըգարըպար իքէն, [9]Սիմոն նամ
կիւրենէլի պիր ատէմի թէսատուֆ էթմէկէրիյլէ,
պունու՝ անըն խաչընը թաշըմազա իճպար էթտի-
լէր։ 33 - Վէ [10]Գողգոթա, եա՚նի Գաճա մահալի տէ-
նիլէն եէրէ կէլտիքտէ[11]ընտէ, 34 - Անա իչմէք իչին
[12]էօտ իլէ գարըշընըշ պիրէք վէրտիլէր. վէ Օ թատըն-
ճա իչմէք խոթէմէտի։ 35 - [13]Վէ անը խաչա կէրտիք-
տէն սօնրա, էլպիսէնինի, գուր՚ա ալթարագ, թազ-
սիմ էթտիլէր. Թա քի վէյղամպէրին՝ [14]Էլպիսէնի

1 Եա. 53. 5, Մարկ. 15. 15, Ղուկ. 23. 16. 24, 25, Յովհ. 19. 1, 16։
2 Մարկ. 15. 16, Յովհ. 19. 2։
3 Ղուկ. 23. 11։
4 Մէզ. 69. 19, Եա. 53. 3։
5 Եա. 50. 6, Պ. 26. 67։
6 Եա. 53. 7։
7 Ա՚ա. 15. 35, 3 Մխել. 21. 13, Ա՚մագ. 7. 57, Ի՚նպր. 13. 12։
8 Մարկ. 15. 21, Ղուկ. 23. 26։
9 Մարկ. 15. 22, Ղուկ. 23. 33, Յովհ. 19. 17։
10 Մէզ. 69. 21, Պագ Ա. 48։
11 Մարկ. 15. 24, Ղուկ. 23. 34, Յովհ. 19. 24։
12 Մէզ. 22. 18։

արալարընտա թագոմ էտիպ, դաֆթանըմ իւզե-
րինէ գուբ՚ա աթտըլար՝ տէյիւ պույուրտըղը քե-
լամ իթմամ օլունա։ 36-ՙվէ օրատա օթուրուպ
անը կէօզէտիըլէր իտի։ 37-վէ ֲպաշը իւզերինէ՝
ՊՈՒ ԵՍՀՈՒՏԻԼԷՐԻՆ ՄԷԼԻՅԻ ՅԻՍՈՒՍ ՏՂՐ՝ եաղըլը ճիւրմ
եաֆթասընը գօտըլար։ 38-ֲՕ զէման անըն իլէ պէ-
րապէր, պիրի սաղընտա վէ տիկէրի սօլընտա, իքի
հարամի սալպ օլունտու։

39-վէ ՙեանընտան կէչէնլէր պաշլարընը սալա-
յըպ՝ անա քիւֆր էտերէք, 40-ֲէյ հէյքէլի եըղըպ
իւչ կիւնտէ պինա էտէն, քէնտինի գուրթար. ֲէ-
կէր սէն Իսրայէլին Ուլլահ, իսէն խաչտան էն՝ տէրլէր
իտի։ 41-Քէզալիք պաշ քեահինլէր տախի ՚իւչէնա
վէ իհթիյարլար իլէ պէրապէր իսթիհզա էտերէք,
42-Պաշգալարընը գուրթարը, քէնտինի գուր-
թարմագա գատիր տէյիլ տիր. էկէր Իսրայէլին
մէլիյի իսէ, չիմտի խաչտան էնտին, վէ անա իման
էտերիզ։ 43-ֲԱլլահա թէվէքքիւլ էթտի, էկէր ան-
աէն րագի իսէ, չիմտի անը խէլաս էթտին, զիրա՝
ՊԷն Իսրայէլին Ուլլահ իմ՝ տէտի, տէտիլէր։ 44-ֲԱնըն
իլէ պէրապէր սալպ օլունան հարամիլէր տախի պու-
սուրէթլէ անա չէթմ էտերլէր իտի։

45-վէ ֱսա՚աթ ալթըտան սա՚աթ տօղուզա գա-
տար պիւթիւն եէր իւզերինտէ գարանլըղ օլտու։
46-վէ սա՚աթ տօղուզ բատտէլերինտէ ֱՅիսուս
եիւբսէք տէպէ ֆէրեատ էտերէք՝ էլի, էլի, լամա
սապագթանի, եա՚նի՝ ՙէյ Ալլահըմ, էյ Ալլահըմ,

ՂԱՅ. 54։
ֲՄարկ. 15.26։ Ղուկ. 23.38։ Յովհ. 19.19։
ֳԵս. 53.12։ Մարկ. 15.27։ Ղուկ. 23.32, 33։ Յովհ. 19.18։
ՀՄԷՂ. 22.7։ 109.25։ Մարկ. 15.29։ Ղուկ. 23.35։
ֶՊ.26.64։ Յովհ.2.19։
ֵՊ. 26. 63։
ֹՄԷՂ. 22. 8։
ՙՄարկ.15.32։ Ղուկ. 23. 39։
ֱԱմոս 8. 9։ Մարկ. 15.33։ Ղուկ.23.44։
ֲ՚Իպր. 5. 7։
ֳՄԷՂ. 22. 1։

պէնի նի՞չիւն թէղք էթաւին՝ տէտի։ 47-Վէ օրաս տուրանլարըն պա՛ղլար պո՞նո՞ իչիմիզքաէ՝ Պուաւէմ Եղիայը չաղըրըյօր՝ տէտիլէր։ 48-Վէ տէր՛ադաս անէրտուէն պիրի սէյիրթաւ, վէ պիր սիւնկէր ալըպ ֊սիրքէ իլէ տօլտուրարադ, պիր դամըշա թադըպ անա իչիրտի։ 49-Տիկէրլէրի տաւի՝ Պրադ, պադալըմ Եղիա անը դուրթարմադա կէլի՞ր մի՝ տէտիլէր։

50-֊Վէ Ցիսուս թէքրար եւուքսէք սէպէ ֆէրեաս էտիպ՝ թէպիմ ի լուհ էյլէտի։ 51-Վէ իչիդ ֊հէյքէլին վէրտիէն եօգարըտան աշադըյա գատար եըրթըլըպ՝ իքի փարչ օլտու. վէ եէր թիթրէյիպ՝ գայալար չադգ օլունտըլար։ 52-Վէ գապըլար տաւ֊խի աչըլըպ՝ ույումըշ օլան նիչէ մուգատտէսլէրին ճէսէտլէրի գըյամ էթտի։ 53-Վէ անըն գըյամըն֊տան սօնրա գապըլարտան չըգըպ՝ մուգատտէս չէհ֊րէ կիրէրէք չօգ քիսիներէ կէօրունտուլէր։

54-֊Վէ եւուգ պաչը վէ անըն իլէ պէրապէր Ցիսուսը կէօչէտէնլէր գելգէլէյի վէ վադը՛ օլան չէյ֊լերի կէօրունճէ, գայէթլէ գօրգուպ՝ Հադրդաթէն պու Իսան Ուլլահ իտի՝ տէտիլէր։

55-Վէ ֊Գալիլէատան Ցիսուսըն արտընճա՝ անա խըտամէթ էտէրէք կէլմիշ օլան չօգ գապըլար օրաս֊տա պուլունուպ՝ ուզադտան պադըյօրլար իտի։ 56-֊Անէրտէն արտընտա Մադդաղալը Մարիամ, վէ Յակոբոս իլէ Յոսէֆէն վալիտէսի Մարիամ, վէ Զէբեդէոս օղուլլարընըն վալիտէսի պուլունուր իտի։

57-֊Վէ ախչամ օլտուգտա, Ցիսուս չակիրտ օ֊

ֆ Մէղ. 69. 21։ Մարկ. 15. 36։ Ղուկ. 23. 36։ Յովհ. 19. 29։
– Մարկ. 15. 37։ Ղուկ. 23. 46։
բ Խուր. 26. 31։ 2 Թէվ. 3. 14։ Մարկ. 15. 38։ Ղուկ. 23. 45։
գ Սմ. 36։ Մարկ. 15. 39։ Ղուկ. 23. 47։
դ Ղուկ. 8. 2, 3։
ե Մարկ. 15. 40։
զ Մարկ. 15. 42։ Ղուկ. 23. 50։ Յովհ. 19. 38։

լան Արիմաթիայէն Յովսէփ նամբնտա պէր ղէնկին աաէմ կէլտի։ 58-վէ Պիղատոսըն եանընա կիտէ-րէք, Յիսուսըն ճէսէտինի թալէպ էյլէտի. ո ղէման Պիղատոս ճէսէտին վէրիլմէսինի էմր էթտի։ 59-վէ Յովսէփ ճէսէտի ալըպ՝ անը թէմիզ քէթէն պէղի-նէ սարտը, 60-վէ անը գայատա քէստիրմիշ օլ-տըղը քէնտինին էեէնի գապըընա գօտու. վէ գապ-րըն գափուսընա պէօյիւք պէր թաշ եուվարլայըպ՝ կիթտի։ 61-վէ Մագդաղալը Մարիամ իլէ օլ պէր Մարիամ օրատա պուլունուպ՝ գապրըն գարշըսըն-տա օթուրույօրլար իտի։

62-վէ էրթէսի կիւնիւ, եա՛նի թէտարիք կիւ-նիւնէ ֆէրատաը՝ պաշ քեահինլէր իլէ ֆէրիսիլէր Պիղատոսըն եանընա ճէմ՛ օլուպ, 63-էյ էֆէնտի, օլ իզլալ էտիճի սաղ իքէն, ըուշ կիւնտէն սօնրա գըյատ էտէճէյիմ՝ տէտիյի խաթըրըմըզա կէլիյօր։ 64-Իտտի խուչիւնճիւ կիւնէտէք գապրըն կէօզէտիլ-մէսինի էմր էյլէ, օլսայա՝ քի շակիրտլէրի կէճէլէյին կէլիպ՝ անը սըրդաթ էտէրէք, խալգա՝ էօլուլէր-տէն գըյատ էթտի՝ տէյէլէր. վէ սօնրաքի զէլալէթ էվվէլքինտէն պէտթէր օլուր՝ տէտիլէր։ 65-Պիղա-տոս անլէրէ՝ Պէքճիլէրինիզ վար տըր. կիտիպ պիլ-տիյինիզ կիպի մուհաֆըզա էյլէյինիզ՝ տէտի։ 66-Անլէր տախի կիտիպ՝ ըթաշը միւհրլէյէրէք՝ գապրը պէքճիլէրիլէ մուհաֆըզա էյլէտիլէր։

ՊԱՊ 28

Վէ սէպէթ կիւնիւնիւն խրիստոսընտա, հաճիթանըն

Ես. 53. 9։
Ը Պ. 16. 21։ 17. 22։ 20. 19։ 26. 61։ Մարկ. 8. 31։ 10. 34։ Ղուկ. 9. 22։ 18. 33։ 24. 6, 7։ Յովհ. 2. 19։
Ը Գան. 6. 17։
—
Մարկ. 16. 1։ Ղուկ. 24. 1։ Յովհ. 20. 1։

*Լաք կիւնիւ շաֆյաղ սէօքէր լքէն, Մադդալալը Մարիամ իլէ [է]օլ պիր Մարիամ դապըը կէօրմէյէ կէլտիլէր։ 2-վէ իշթէ չիտաէթլի պիր ղէլղէլէ օլտու, պիրա Բապալըն [ը]մէլէյի կէօքսէն էնաի, վէ կէլիպ գաիուտան թաշը եուվարլայարադ, անըն իւզէրինէ օթուրտու։ 3-[գ]վէ չէհրէի չիմչէք կիպի, վէ լիպասը գար կիպի պէյազ իտի։ 4-վէ պէք-ճիլէր անտէն գօրդուդլարընտան՝ թիլթիէյիպ էօլիւ կիպի օլտըլար։ 5-Մէլէք տաիի գարըլարա խիթապէն՝ Սիզ գօրդմայընըզ, պիրա սալպ օլունան Յիսուսը արատըղընըզը պիլիրիմ։ 6-Պուրատա տէյիլ տիր, պիրա [ե]տէտիյի կիպի գըյամ էթտի. կէլինիզ, Բապալըն եաթտըղը մահալի կէօրիւնիւզ։ 7-վէ չապուդ կիտիպ շակիրտլէրինէ՝ էօլիւլէրտէն գըյամ էթմիշ տիր, վէ Իշթէ սիզտէն էվվէլ Գալիլէայա վարաճադ, անը օրատա կէօրէճէքսինիզ՝ տէյինիզ։ Իշթէ սիզէ սէօյլէտիմ՝ տէտի։ 8-Անլէր տաիի գօրդուպ վէ [ա]ղիմ մէսէրլէթլէ տէր[ա]ղապ գապրատան չըգըպ՝ անլըն շակիրտլէրինէ խապէր վէրմէյէ գօշտուլար։

9-վէ շակիրտլէրինէ խապէր վէրմէյէ կիտէրլէր իքէն, Իշթէ [ց]Յիսուս գարշըլարընա չըգըպ՝ Սէլամ սիզէ՝ տէտի. անլէր տաիի եադըշըպ՝ այագլարընա սարըլարադ անա սէճմէ գըստըլար։ 10-Զէմման Յիսուս անլէրէ՝ Գօրդմայընըզ. կիտիպ [ի]պիրտէրլէրիմէ, Գալիլէայա կիթմինլէր վէ պէնի օրատա կէօրէճէքլէր՝ տէյու խապէր վէրինիզ՝ տէտի։

[է] Պ. 27. 56։
[ը] Պաղ Մարկ. 16. 5։ Ղուկ. 24. 4։ Յովհ. 20. 12։
[թ] Գան. 10. 6։
[ժ] Պ. 12. 40։ 16. 21։ 17. 22։ 20. 19։
[ի] Պ. 26. 32։ Մարկ. 16. 7։
[լ] Պաղ Մարկ. 16. 9։ Յովհ. 20. 14։
[խ] Պաղ Յովհ. 20. 17։ Բօմ. 8. 29։ Գաղ. 2. 11։

11 - Վէ անլէր կիթմէքտէ իքէն, իլթէ պէքճի-
լէրտէն պա՛զըլարը չէնրէ կէլիպ՝ վուգու՛մըն ճիւմ-
լէսինի պաշ քեահինլէրէ նադլ էթտիլէր։ 12 - Ան-
լէր տախի իսթիյարլար իլէ ճէմ՛ օլուպ միւշամէրէ
էթտիքտէն սօնրա, ՚ապէրլէրէ պիր չօդ ադչէ վէ-
րիպ, 13 - Պիզ ույուր իքէն, անըն չակիրտլէրի կէ-
ճէլէյին կէլիպ՝ անը սըրդամ էթտիլէր՝ տէյինիպ։
14 - Վէ էկէր վալի թարաֆընտան իշխտիլէճէք օլուր
իսէ, պիզ անը գանտըրըպ՝ պիզի էմին գըլարըզ՝
տէտիլէր։ 15 - Անլէր տախի ադչէյի գապուլ էտիպ՝
ալտըգլարը թա՛լիմաթա կէօրէ հարէքէթ էթտի-
լէր. վէ պու քէլամ թա պու կիւնէտէք ԵԷհուտի-
լէր արտընտա չայ՚ օլմուշ տըր։

16 - Վէ օն պիր չակիրտլէր Գալիլեայա, Յիսու-
սըն անլէրէ էմր էթտիյի տաղա վարտըլար։ 17 - Վէ
անը կէօրիւնճէ՝ անա սէճտէ գըլտըլար. լաքին
պա՛զըրը չիւպհէ էթտիլէր։ 18 - Վէ Յիսուս եան-
լարընա կէլիպ, անլէրէ խիթապէն տէտի քի՝ Սէ-
մտուա վէ գէմինտէ ՚պիւթիւն հիւքիւմէթ պանա
վէրիլտի։ 19 - ՚Իմտի կիտինիպ. ՚ճիւմլէ միլլէթլէրի
չակիրտ էտինիպ, վէ անլէրի փէտէր վէ Իսն վէ
Բուհ իւլ Գուտսըն իսմինէ վաֆթիպ էտինիպ. 20 - Վէ
՚պիզէ էմր էթտիյիմ շէյլէրին ճիւմլէսինի հըֆզ
էթմէյի անլէրէ թա՛լիմ էտինիպ, վէ իլթէ տիւն-
եանըն նիհայէթինէ տէյին պէն հէր վագըթ պիզին
իլէ պէրապէր իմ։ Ամին։

ԸՊ. 26. 32։ Ա՛յ. 7։	Բօմ. 14. 9։ 1 Կոր.	ՖՄարկ. 16. 45։
ՃԴան. 7. 13, 14։ Պ.	15. 27։ Եփես. 1.	ՀԵս. 52. 40։ Ղուկ.
11. 27։ 16. 28։ Ղուկ.	10, 21։ Փիլ. 2. 9,	24. 47։ Ա՛մալ. 2.
1. 32։ 10. 22։ Յովհ.	10։ ՚Իպր. 1. 2։ 2. 8։	38, 39։ Բօմ. 10.
3. 35։ 5. 22։ 13. 3։	1 Պետ. 3. 22։ Վահ.	48։ Կող. 1. 23։
17. 2։ Ա՛մալ. 2. 36։	17. 14։	ԻԱ՛մալ. 2. 42։

ԻՆՁԻԼ

ՄԱՐԿՈՍԸՆ ԹԱՀՐԻՐԻ ԻՒԶՐԷ

ՊԱՊ 1

-Իսկ Ուլահ Յիսուս Քրիստոսըն լինճիլինին իսկ-
թիտասը սըր։ 2-Փէյղամպէրլէրտէ՝ Իշրթէ պէն
եօլընը էօնիւնճէ հազըրլայաճադ օլան ըէտուլըմը
պէնին էօնիւնտէն իրսալ էտէճէյիմ։ 3-Էվէ՝ Բապ-
պըն եօլընը հազըրլայընըզ, Թարիգլէրինին տօղրու-
տընըզ՝ տէյէրէք պէրրիյէտէ նիտա էտէնին պէտասը՝
տէյիւ եաղըտըղը իւզրէ, 4-Յուհաննէս պէրրիյէտէ
վաճթիտ էտիպ՝ կիւնահլարըն ՚ադիլը իչիւն Թէվ-
պէ վաճթիտինին ի՚լան էտէր իտի։ 5-Էվէ պիւթիւն
եէհուտիյէ տիյարը վէ Երուսաղէմ էհալիսի չը-
գըպ՝ անըն եանընա կիւնահլէր, վէ ճիւմլէսի կիւ-
նահլարընը իգրարլէ՝ Յորդանան ըրմաղընտա անըն
էվլէյէ վաճթիտ օլունուրլար իտի։ 6-Վէ Յուհան-
նէս դէվէ Թիւյիւ կիյիմիշ, վէ պէլինէ գայըշ գու-
շանըշ օլուպ՝ էչէքիրկլէր վէ եապան պալը եէր
իտի։ 7-Վէ վա՚զ էտէրէք՝ ըՊէնտէն ածկրա տա-
հա գուտրէթլիտի կէլիյօր քի՝ պէն էյիլիպ անըն
այադ գապլարընըն Թասնասընը չէօզմէյէ լայըգ տէ-

-Մատթ. 14. 33. Ղուկ. 1. 35։ Յովհ. 1. 34։
բ Մաղ. 3. 1։ Մատթ. 11. 10։ Ղուկ. 7. 27։
գ Ես. 40. 3։ Մատթ. 3. 3։ Ղուկ. 3. 4։ Յովհ. 1. 15, 23։
դ Մատթ. 3. 1։ Ղուկ. 3. 3։ Յովհ. 3. 23։
ե Մատթ. 3. 5։
զ Մատթ. 3. 4։
է Ղև. 11. 22։
ը Մատթ. 3. 11։ Յովհ. 1. 27։ Ա՚մալ. 13. 25։

յիւլ իմ։ 8-ըՊԷն սիզի առ լէ վաՓԹիզ էԹտիմ, առնա օ սիզի ՝Բուհ իւլ Գուտալէ վաՓԹիզ էտէ֊ճէք տիր՝ տէր իտի։

9-ՒվԷ օլ կիւնէերտէ, Յիսուս Գալիլեատա վագը՝ ՆազարէԹտէն կէլիպ՝ Յորդանանտա Յովհաննէսին էլիյէ վաՓԹիզ օլունտու։ 10-ՒվԷ առտան չըզ֊տըզը անտէ կէօքլէր չադգ օլուպ՝ Բուհըն կէօյէր֊ճին կիպի քէնտի իւզէրինէ նիւզուլ էԹտիյինի կէօր֊տու։ 11-վէ՝ Բազի օլտըզըմ Ֆէվկիւլիւ Օղըմ սէն սին՝ տէյիւ սէմաւաԹտան պիր սէտա կէլտի։

12-ՒվԷ տէր՛ագապ Բուհ անը պէրիյէյէ սէվգ էԹտի։ 13-վէ ՇէյԹան Թարաֆընտան Թէճրիպէ օլունարագ գըրգ կիւն օրատա պէրիյէտէ գալ֊տը, վէ վահշի հայվանլար իլէ պէրապէր պուլու֊նուպ՝ Մէլէքլէր անա խըտմէԹ էտէր իտի։

14-ՒվԷ Յովհաննէս էլէ վէրիլտիքտէն սօնրա, Յիսուս Գալիլեայա կէլիպ, 15-ՒվադըԹ Թէմամ օլուպ, վէ ՚Ալլահըն մէլէքիւԹիւ եադլաշմըշ տըր. ԹէվպէՓ էտիպ պէշարէԹէ իման կէԹիրինիզ՝ տէ֊յէրէք [՚մէլէքիւԹ] Ուլլահըն պէշարէԹինի վա՛զ էտէր իտի։

16 ՚վէ Գալիլեա սէնիզի քէնարընտա կէզէր իւ֊քէն, Սիմոն իլէ գարնտաշը Անդրէասը, սէնիզէ աղ աԹտըգլարը վագըԹտա կէօրտիւ. զիրա պա֊ազ ավճըսը իտիլէր։ 17-վէ Յիսուս անլէրէ՝ Ար֊

Ը Ա՛մաղ. 1. 5։ 11. 16։ 19. 4։
Թ Եա. 44. 3։ Յովէլ 2. 28։ Ա՛մաղ. 2. 4։ 10. 45։ 11. 15, 16։ 1 Կոր. 12. 13։
Ժ ՄատԹ. 3. 13։ Ղուկ. 3. 21։
Լ ՄատԹ. 3. 16։ Յովհ. 1. 32։
Խ Մէզ. 2. 7։ ՄատԹ. 3. 17։ Պ. 9. 7։
Ծ ՄատԹ. 4. 1։ Ղուկ. 4. 1։
Կ ՄատԹ. 4. 11։
Հ ՄատԹ. 4. 12։
Ձ Դան. 9. 25։ Գաղ. 4. 4։ Եփես. 1. 10։
Ղ ՄատԹ. 3. 1։ 4. 17։
Ճ ՄատԹ. 4. 23։
Մ ՄատԹ. 4. 18։ Ղուկ. 5. 4։

տըմճա կէլինիկ, վէ սիղի ինսան ալճըսը էտէյիմ՝ ատէտ։ 18 - Անլէր տախ տէր՛ադատ ՝աղլարընը պրադըպ՝ անըն արտընճա կիթտիլէր։ 19 - Ւվէ օ֊ բատան պիր ազ իլէրի կիտիպ՝ Զէբեդէոս օղլու Յակոբոս իլէ դարնտաշը Յովհաննէսի կէօրտիւ. պուն֊ լար տախ դայըդտա աղլարընը թա՛միր էթմէքտէ իտիլէր։ 20 - Վէ տէրհալ անլէրի չաղըրտը. անլէր տախ վէտէրլէրի Զէբեդէոսը իշճիլէր իլէ պէրա֊ պէր դայըդտա պրադըպ՝ անըն արտընճա կիթ֊ տիլէր։

21 - Ւվէ Կափառնայումա կիրտիլէր. քէնտիսի տախ տէր՛ադատ ատպէթ կիւնիւ սինագոգա կիտիպ թա՛միմ էտէր իտի։ 22 - Անլէր տախ թա՛քմինէ հայրան օտըրտը. պիրա անլէրէ ՝ուրէմա կիպի տէ֊ յիլ, անճադ հիւքիւմէթ սահիպի կիպի թա՛միմ էտէր իտի։ 23 - Ւվէ սինագոգարընտա նափաք բուհ֊ լու պիր ատէմ պուլունուպ՝ պու տախ պաղըրա֊ րադ, 24 - Պրադ՝ Նազարէթլի Իսուս, պիզի հէլա՞ք էթմէք իչին մի կէլտին. պէնին քի՛մ իտուկընի պիլիրիմ, սէն Աստ֊ հըն մուգատտէպ սին՝ տէտի։ 25 - Վէ Իսուս անը ՝աղարըպ՝ Սուքութ էտի վէ անտէն չըդ՝ տէտի։ 26 - Իսկի օղ նափաք բուհ ՝անը սարսըպ հիւքսէք ատպէ պաղըրարադ անտէն չըդտը։ 27 - Վէ ճիւմ֊ լէտի հայրան օտըրտը, չէօյլէ քի պիրիպիրինէ սու՞ ատ իտիպ՝ Պու նէ՞ տիր, պու հէնի թա՛միմ նէ՞ օղա, չինքի նափաք բուհպարա պիլէ հիւքիւմէթլէ էմր էտէր, վէ անա իթա՛ատ էտիյօրտար՝ տէրպէր

1 Մատթ. 19. 27։ Ղուկ. 5. 11։
2 Մատթ. 4. 21։
3 Մատթ. 4. 13։ Ղուկ. 4. 31։
4 Մատթ. 7. 28։
5 Ղուկ. 4. 33։
6 Մատթ. 8. 29։
7 Ա.Յ. 34։
8 Պ. 9. 20։

խոր։ 28-Վ.Ե անդն չէօհրէթի տէրհալ Գալիլեա-
նդն պիւթիւն էթրաֆընա չայ՝ օլտու։

29-ՙՎ.Ե անդեր սինագոգտան չըդըդըլըը կիպի,
Յակոբոս վե Յովհաննէս իլե պէրապեր, Սիմոն վե
Անդրէասդն խանէսինե կիթտիլեր։ 30-Վ.Ե Սիմոնդն
պայն վալիտեսի հիւմմայա թութուլմըշ եաթըյոր
խոր, վե տէրհալ մէրդումէնին հալինի անա ի-
ճատե էթտիլեր։ 31-Ը տախի եանընա վարըպ՝ անը
էլինտէն թութարագ գալտըրտը. վե օլ սա՛աթ
հիւմմասը տէճ՛ օլուպ՝ անդերե խըտմէթ էթտի։

32-ՎՎ.Ե ախշամ օլուպ՝ կիւնէշ պաթտըգտա, ճիւմ-
լե ՚իլլէթիլեր իլե մէճնունըտը անա կէթիրտիլեր։
33-Վ.Ե պիւթիւն չէնր էհուդ-ի գափունդն էօնիւնտէ
ճէմ՛ օլմուշ խոր։ 34-Վ.Ե տիւրլիւ տիւրլիւ մարագը-
րա միւսաֆիրլա օլմուշ չօգ ՚իլլէթլի քիմսէլերե չիճա
վէրիպ՝ չօգ ճիննդեր տախի չըգարտը. վե ՙճիննդերի
սէօյլէթմէդ խոր, զիրա անը թանըյորտար խոր։

35-ՙՎ.Ե սապահլայըն վէք երքէն գալգարագ,
չըգըպ պիր եապան մահալե կիթտի, վե օրատա
տու՛ա էթտի։ 36-Վ.Ե Սիմոն վե անդն իլե պէրա-
պեր պուլունանլար արտընճա կիտիպ, 37-Անը պու-
լըգարընտա, անա՝ Հէր քէս սէնի արայօր՝ տէ-
տիլեր։ 38-Ը տախի անդերե՝ ՙեագըն օլան գասա-
պալարա կիտէլիմ քի՝ օրատա տախի վա՛զ էտէ-
յիմ, զիրա պէն ՙպունուն իչիւն չըգտըմ՝ տէտի։
39-ֈՎ.Ե պիւթիւն Գալիլեատա սինագոգտարընտա
վա՛զ էտեր վե ճիննդերի չըգարըը խոր։

* Մատթ. 8. 14։ Ղուկ. 4. 38։
Ջ Մատթ. 8. 16։ Ղուկ. 4. 40։
* Պ. 3. 12։ Ղուկ. 4. 41։ Պագ Ա՛մալ. 16. 17, 18։
ր Ղուկ. 4. 42։
ց Ղուկ. 4. 43։
- Ես. 61. 1։ Յովհ. 16. 28։ 17. 4։
ֈ Մատթ. 4. 23։ Ղուկ. 4. 44։

40-ՎԷ ԵԱՆԸՆԱ ԱՒՐ ՃԻՒԶԱՄԸԼ ԿԷԼԻԿ՝ ԵԱԼՎԱ-
ԲԱՐԱԳ ՎԷ ՏԻՊ ՀԷՕՔԵՐԷՔ, ԱՆԱ՝ ԻՒԷՐ ԽԱԹԷՐԱՆԷՆ,
ԱՊԷՆԻ ԹԱԹԻՒՐ ԷԹՄԷՅԷ ԳԱՏԻՐ ԱՒՆ՝ ԱՏԱՒ։ 41-ՅԻ-
ՍՈՒ ՏԱԽՒ ՀԷՓԳԱԹ ԷԹՄԷՔԼԷ՝ ԷԼԻՆԼ ՈՂԱՏԼՈՂ
ԱՆԱ ՏՕԳՈՒՆՏՈՒ, ՎԷ ԱՆԱ՝ ԽԱԹԷՐԻՄ, ԹԱՒԻՐ ՕԼ՝
ԱՏԱՒ։ 42-ՎԷ ԱՊՕՅԼԷ ՊՈՒՅՈՒՐԱԾՂԸՆՏԱ, ՀԷՄԱՆ
ՃԻՒԶԱՄ 'ԼՂԷԹԻ ԱՆՈՒԷՆ ԱՒՓ' ՕԼԱՐԱԳ ԹԱՒԻՐ ՕԼ-
ՏՈՒ։ 43-ՎԷ ԱՆԱ ԷՔԻՏԷՆ ԹԷՆԱԻՒ ԱՒՐԼԷ՝ ՓԻԼ-
ՀԱԼ ԱՆԸ ՏԸՂԱՐԸ ՉԸԳԱՐԸԱ՝ ԱՆԱ, 44-ՍԱԳԸՆ ՔԻՄ-
ԱՒՅԷ ԱՒՐ ՀՅ ԱՕՅԼԷՄՒՅԻՍԻՆ, ԼԱԲԻՆ ԿԻՏԻԱ ՔԷՆՏԻՆԻ
ՔԱԱՀԻՆԷ ԿՕՍԹԵՐ, ՎԷ ԱՆԼԷՐԷ ՀԷՏԱՏԷԹ ՕԼՄԱԳ
ԻՏԳՐԷ ԹԱԹԻՒՐԻՆ ԻՀԻՆ, 'Մ ՈՎԼԻՒՍԻՆ ՊՈՒՅՈՒՐԱԾՂԸ
ՀՅԼԷՐԻ ԹԱԳԱՒԻՄ ՒՂԼԷ՝ ԱՏԱՒ։ 45-ԱՒՍՆԱ ՖՕ՝ ՉԸԳ-
ՈՒԸՂԸ ԿԻՍԱՒ, ՊՈՒ ՀՅԻ ԳԻՅԱՏՒՍԻՂԼԷ ԱՊՅԱՆ ՎԷ Ի'-
ԼԱՆ ԷԹՄԷՅԷ ՊԱՇՂԱՏԱԾ, ՀՕՂԼԷ ՔԻ ՅԻՈՒՈՒ ԱՐԹԸԳ
ԱՒՐ ՀՀՆԻՐԷ 'ԱԼՀՆԷՆ ԿԻՐԻՄՅԻԱ՝ ԱՆՃԱՂ ԽԱՐԻՃԱՒ
ԵԱՊԱՆ ՄԱՀԱՂԷՐԱՒՏ ԳԱԼԸՐ ԽԱՒ, ՎԷ ՀԷՐ ԹԱ-
ԲԱՓԱՆ ԱՆԱ ԿԷԼԻՐԼԷՐ ԽԱՒ։

ՊԱՊ 2

ՎԷ ԱՒՐ ԳԱՉ ԿԻՆԱՒՆ ԱՕՂՐԱ ՅԻՈՒՈՒ ԹԷՔՐԱՐ
-ԱԱՓԱՒՆԱՅՒՄՆԱ ԿԻՐԱՒ։ 2-ՎԷ ԱՒՐ ԽԱՆԷԱՒ ՕԼ-
ՏՈՒԸՂ ԻՀՓԱՒԻՄԷՔԼԷ, [ՏԷՐՀԱՂ] ԳԱՒՈՒՆԸՆ ԷԹՐԱ-
ՓԸՆԱ ԱԸՂՄԱՂ ՏԷՐԻՃԷԱՒ ՀՕԳ ՔԻՆԷԼԷՐ ՃԷՄ' ՕԼ-
ՏՈՒ. ՎԷ ԱՆԼԷՐԷ ՔԷԼՄԸ ՏԷՕՂԷՐ ԽԱՒ։ 3-ՎԷ ՏԷՕՐԹ
ՔԻՀԻՆԻՆ ԵՒԲԼԷՆՄԻՀ ՕԼՏԸՂԸ ԱՒՐ ՔԷՕԹՐԻՒՄԻՒ ԿԷ-
ԹԻՒԷՐԷՔ՝ ԵԱՆԸՆԱ ԿԷԼԻՒԼԷՐ։ 4-ՎԷ ԴԱԼԱՊԱԼԸԳ
ՏԷՊԷՒԻՂԼԷ ԱՆԱ ԵԱԳԼԱՀԱՆԱՏԸԳԼԱՐԸՆՏԱՆ, ԱՆԸՆ
ՊՈՒԼՈՒՆԱՏՂԸ ՄԱՀԱԼԻՆ ՏԱՆԸՆԸ ՏԷՕՔԻՒԱՂ ԱՒՐ ՏԷ-

+ Մատթ. 8.2, Ղուկ. 5. 12։
• ՂՎ. 14. 3, 4, 10։
Ղուկ. 5. 14։
ֆ Ղուկ. 5. 15։
– Պ. 2. 13։
– Մատթ. 9.1, Ղուկ. 5. 18։

լիք աչալուրջ սօկրա, քէօթրիւմիւն եաթսըղը եաթաղը էնսիրտիլէր։ 5-Յիսուս տախի անլէրին իմանընը կէօրմէքլէ, քէօթրիւմէ՝ Օղլըմ, կիւնահլա-ըրնկ սանա 'աֆիվ օլունսու՝ տէտի։ 6-Վէ օրատա 'իւ-լէմատան պա'ղըսը օթուրմըշ պուլունմազլէ, 7-Նի՞-չիւն պու քիմսէ պէօյլէ քիւֆր էտիյօր. [բ]եալընըզ Ալլահտան ղայրի՝ կիւնահլար 'աֆիվ էթմէյէ քի՞մ գաահիր տիր՝ տէյիւ տէրսունլէրինտէ թէֆէքքիւր էտէրլէր խո։ 8-Վէ [գ]տէրհալ Յիսուս՝ քէնտի քէնտիլէրինէ պէօյլէ թէֆէքքիւր էթտիքլէրինի բուհրնտա պիլմէքլէ, անլէրէ տէտի քի՝ Նի՞չիւն տէ-բունլէրինիզտէ պու չէյլէրի թէֆէքքիւր էտիյօրսը-նըզ։ 9-[դ]Հա՞նկըսը գօլայ տըր. քէօթրիւմէ՝ կիւ-նահլարընկ սանա 'աֆիվ օլունսու՝ տէմէսի՞ մի, եօզ-սա՝ Գալգ, եաթաղընկը գալտըր վէ կէզ՝ տէմէսի՛ մի։ 10-Լաքին Իսան իւլ հնսանըն եէր իւզէրինտէ կիւնահլար 'աֆիվ էթմէյէ գուտրէթի վար խոյինի պիլէսինիզ տէյիւ՝ քէօթրիւմէ, 11-Սանա տէրիմ քի՝ Գալգ, եաթաղընկը գալտըր վէ էվինէ կիւթ՝ տէտի։ 12-Օ տախի տէր'ադաս գալգտը, վէ եա-թաղընը գալտըրըպ՝ ճիւմլէսինին էօնիւնտէ չըգտը. չէօյլէ քի ճիւմլէսի հայրան օլուպ՝ Ալլահա համտ էտէրէք՝ Ասլա պէօյլէ պիր շէյ կէօրմէսիք՝ տէ-տիլէր։

13-[ե]Վէ Յիսուս թէքրար տէնիզ քէնարընա չը-գըպ՝ խալգըն ճիւմլէսի եանընա կէլմէքլէ, անլէրէ թա'լիմ էտէր խո։ 14-[զ]Վէ կէչէր լքէն, Ալիէսա օղլու Դևիյի պիր կէօմրիւք մահալինտէ օթուրուր կէօրիւպ, անա՝ Արտըմճա կէլ՝ տէտի. 6 տախի

[բ] Յոբ 14.4։ Ես.43.25։ | [գ] Մատթ. 9. 5։ | [դ] Մատթ. 9.9։ Ղուկ. 5. 27։
[ե] Մատթ. 9. 4։ | [զ] Մատթ. 9. 9։ |

գալգըպ անըն արտընճա կիրճոմ։ 15-Ւվէ պունուն
խանէսինտէ սօֆրատա օթուրտըղընտա, Յիսուս վէ
շակիրտէրի իլէ պէրապէր չօգ կէօմրիւքճիւլէր վէ
կիւնահ.քեարլար տախի սօֆրայա օթուրտուլար,
գիրա քէսրէթ իւզրէ արտընճա կիսէրլէր խոմ։
16-Ւվէ Ֆիլէմա իլէ Ֆէրիսիլէր անըն կէօմրիւքճիւ-
լէր վէ կիւնահ.քեարլար իլէ պէրապէր թա՛մ էթ-
տիյինի կէօրմէքլէ, շակիրտլէրինէ՝ Նի՞չին կէօմ-
րիւքճիւլէր վէ կիւնահ.քեարլար իլէ պէրապէր ե-
յիպ իչէր՝ տէտիլէր։ 17-Վէ Յիսուս պունու իշիթ-
տիքտէ, անլէրէ՝ Հէբիմէ սաղ օլանլար տէյիլ, ան-
ճաղ Ֆիլէթի օլանլար միւհթաճ տըր. պէն սա-
լինլէրի տէյիլ, ամմա կիւնահ.քեարլարը [թէվպէյէ]
տա՛վէթ էթմէյէ կէլտիմ՝ տէտի։

18-Ւվէ Յովհաննէսին վէ Ֆէրիսիլէրին շակիրտ-
լէրի օրուճ թութարլար խոմ. վէ կէլիպ անա՝ Յով-
հաննէսին վէ Ֆէրիսիլէրին շակիրտլէրի օրուճ թութ-
տըղըարը հալտէ, սէնին շակիրտլէրին նի՞չին օրուճ
թութմայդլար՝ տէտիլէր։ 19-Յիսուս տախի անլէրէ
տէտի քի՝ Տիւյինճիլէր կիւվէյի եանլարընտա
պուլունտըղճա, օրուճ թութա պիլիրլի՞ մի. կիւ-
վէյի քէնտիլէրի իլէ պէրապէր պուլունտըղճա օ-
րուճ թութմայդլար։ 20-Լաքին կիւվէյինին ան-
լէրտէն ալընճաղը կիւնլէր կէլիր, վէ օլ վաղըթ,
օլ կիւնլէրտէ օրուճ թութաճաղլար։ 21-Պիր քիմ-
սէ նէնի չուդա վարչասընը էքի լիպաս իւզէրինէ
եամա տիքմէզ, եօղսա օլ նէնի եամա էքիտէն
ֆուըտ գօխարմայդլէ, եըրթըղը պէտթէր օլուր։ 22-Վէ
պիր քիսնէ նէնի չէրապը էքի թուլումլարա գօ-

ե Մատթ. 9. 10։	32։ 49. 10։ 1 Տիմ.	ը Մատթ. 9. 14։ Ղուկ.
ը Մատթ. 9. 12, 13։	1. 15։	5. 33։
18. 11։ Ղուկ. 5. 31,		

մաղ, եօգաս եէնի չէրապ թուլումլարը ելրթար, վէ չէրապ տէօքիւլիւր, թուլումլար տախի թէլէֆ օլուր. լաքին եէնի չէրապ եէնի թուլումլարա դօ-նուլմադ կէրէք տիր։

23-Ի֊վէ սէպէթ կիւնիւ էքին արասընտան կէչ-տիյինաէ, չակիրտլերի եիւրիւր էքէն՝ Ի֊պաշադլարը գօփարմադա պաչլատըլար։ 24-Զէրիխիլէր տախի անա՝ Պադ, սէպէթ կիւնիւ նէ՛ եափըյօրլար. պու ճա՞իզ տէյիլ տիր՝ տէտիլէր։ 25-Ո տախի անլէրէ տէտի քի՝ Դաւիթին միւհթաճ օլուպ՝ քէնտիսի վէ պէրապէր պուլունանլար աճըգտըղը զէմանն, նէ եափըղընը հիչ պիր վադըթ օգո՞ւմաընըզ մը. 26-Նէ՛ վէճհլէ քեահին ի ա՛զամ Աբիաթարըն վադթընտա Պէյթ Ուլլահա կիրիպ՝ Ի եէմէկի քեա-հինլերտէն զայրի քիմսէյէ հէլալ օլմայան հուզուր էքմէքլէրինի եէտի, վէ հէմ պէրապէրինճէ օլան-լարա տախի վէրտի։ 27-Վէ անլէրէ՝ Ինսան սէպէթ կիւնիւ իչիւն տէյիլ, անճադ սէպէթ կիւնիւ ինսան իչիւն օլսուս։ 28-Իմտի Իսյն իւլ ինսան սէպէթ կիւ-նիւնիւն տախի սահիպի տիր՝ տէտի։

ՊԱՊ 3

Վէ՝ եինէ սինադօգա կիրտի. վէ օրատա էլի գուրումըշ պիր ատէմ վար իտի։ 2-Անլէր տախի անը իթհամ էթմէք իւզրէ, պունա սէպէթ կիւ-նիւնէ չիճա վէրի՛ր մի տէյիւ կէօզէտիլէր իտի։ 3-Ո իսէ, էլի գուրումըշ ատէմէ՝ Դալգ օրթատա գո՛ւ՝ տէտիքտէն սօնրա, 4-Անլէրէ խիթապէն՝ Սէպէթ կիւնիւնէ խա՞յր իշլէմէք մի, եօգաս չէ՛ր

Ա Մատթ. 12. 1։ Ղուկ. 6. 1։
Բ Թէս. 23. 25։
Գ 1 Մուշ. 21. 6։
Դ Խուր. 29. 32, 33։ Ղև. 24. 9։
Ե Մատթ. 12. 8։
Զ Մատթ. 12. 9։ Ղուկ. 6. 6։

իշխեմք մի, թախիս ն[է]ֆս մի, եօգաս գալ ը ն[է]ֆս մի հելալ տըր՝ տէտի. անկեր տախ սիւ-
քիւթ էթտիկեր։ 5-վէ գալպէրինին գալըպըղնա
թէ"էսիւֆ էտէրէք, էթրաֆընատա պուլունանլարա
ղազապղէ պադըղատան սօկրա օղ աստմէ՝ էլինկի
ուզաթ՝ տէտի. օ տախ ուզաթտը, վէ էլի [տիկէրի
կիսկի] սաղ օլսու։ 6-[բ]Ֆէրիսիկեր տախ տէրհալ
տըշարը չըդըպ՝ անը նէ վէճհկէ հելաք էտէկեր տէ-
յիս։ [գ]Հերոդէսիկեր կէ՛ ալէյհինատ մուշաղերէ էթ-
տիկեր։

7-Յիսուս իսէ շակիրտկերի կէ տէննիղ քէնարը-
նա չէքիլիպ՝ Գալիլեատան վէ [դ]ԵկՀուտէյէտէն,
8-վէ Երուսաղէմտէն վէ Եդոմտան վէ Յորդա-
նանըն էօթէ թարաֆընատան վաֆկըր խալգ արտընճա
կիթտի. վէ Տիւրոս կէ Սիդոն ճիվարընատան պու-
լունան վաֆկըր խալգ իճրա էյլէտույն չէյլերի կիսիթ-
մէքի՝ եանընա կէլտիկեր։ 9-վէ դալապալըդ ա-
պաղիյէ քէնաէնի թաղիդ էթմէսինկեր տէյիս,
եանընատա պիր գայըղըն պէքէմէսինի շակիրտկերինէ
էմր էթտի։ 10-Զիրա չօղ քիսանէկերէ շիֆա վէր-
միշ օլտըղը ճիհէթկէ, ճիւմկէ տէրտի օլանլար անա
տօգունմադ իչիւն իւզէրինէ տիւշէրկեր խոկ. 11-[ե]Նա-
վաք րուհլար տախ անը կէօրտիւքտէ՝ այաղընա
տիւշիւպ պադըրտադ՝ «Սէն Իսն Ալլահ սըն՝ տէր-
կեր խոկ։ 12-վէ [զ]քէնտիսինի շայ՝ էթմէմէկերինի
անկերէ էքիտէն թէննալիհ էյլէտի։

13-[է]վէ տաղա չըդըպ՝ խաթէտույի քիսանէկերի չա-
ղըրտըղընատա եանընա կէլտիկեր։ 14-վէ քէնտիսի

[բ] Մատթ. 12. 14։
[գ] Մատթ. 22. 16։
Ղուկ. 6. 17։
[դ] պ. 1. 23, 24։ Ղուկ. 4. 41։
[ե] Մատթ. 14. 33։ պ. 1. 1։
[զ] Մատթ. 12. 16։ պ. 1. 25, 34։
[է] Մատթ. 10. 1։ Ղուկ. 6. 12։ 9. 1։

Էլէ պէրապէր պուլունմալարը իչիւն, վէ մարագ-
լարը ապի՛ էթմէյէ վէ ճիննէլէրի չըգարմազա դուս-
րէթլէրի օլարագ, 15-Անէլէրի վա՛զ էթմէյէ կէօն-
ապրմէք իչիւն օն իքի քիշի, 16-Եա՞նի Ըպեարոս
լագապ վէրտիյի Սիմոնը, 17-Վէ Բանեարեգէս, եա՛-
նի եըլարըմ օղուլարը լագապ վէրտիյի Զեբեդէոս
օղուլարը Յակոբոս իլէ դարնապազը Յովհաննէսի,
18-Վէ Անդրէապը, վէ Փիլիպպոսը վէ Բարթողո-
մէոսը վէ Մաաթէոսը վէ Թովմասը վէ Ալփէոս օղ-
լու Յակոբոսը վէ Թադէոսը վէ Կանապը Սիմոնը,
19-Վէ Քէնաանի էլէ վէրէն Իսկարիովապը Յուդայը
թա՛եին էյլէտի։

20-Վէ պիր խանէյէ կէլտիլէր. վէ եինէ խալգ
օլ ապրէճէ ճէմ՛ օլսու, քի Ւէքմէք եէմէյէ պիլէ
վագթլարը եօգ իտի։ 21-Վէ ագրապապը պուն-
իչիթապքաէ, անը թուԹմազա չըգարըլար, Ւզիրա՝
'Ագլընա խալէլ կէլմիշ տիր՝ տէրլէր իտի։ 22-Վէ
Երուսաղէմաէն էնէն 'իլէմա՝ Անտէ Բէեղզեբուղ
վար, վէ հէմ ճիննէլէրին րէ՞իսի վասըթապըլէ
ճիննէլէրի չըգարըյօր՝ տէտիլէր։ 23-Ւվէ անէլէրի
եանընա չաղըրըպ՝ անէլէրէ թէմսիլլէրլէ աէօյլէտի
քի՝ Շէյթան Շէյթանը նա՞սըլ չըգարա պիլիր։
24-Վէ էկէր պիր հիւքիւմէթ քէնտի 'ալէյհինաէ
մուխալէֆէթ իւզրէ պուլունուրսա, օլ հիւքիւմէթ
պագի օլամազ։ 25-Վէ էկէր պիր խանէ քէնտի
'ալէյհինաէ մուխալէֆէթ իւզրէ պուլունուրսա, օլ
խանէ պագի գալամազ։ 26-Վէ էկէր Շէյթան քէն-
տի 'ալէյհինէ գալգըշըպ՝ մուխալէֆէթ իւզրէ պու-
լունուրսա, պագի օլամայըպ՝ անըն նիհայէթի կէլ-

Ր Յովհ. 1. 42։
Ց Պ. 6. 31։
Տ Յովհ. 7. 5։ 10. 20։
Ւ Մաաթ. 9. 34։ 10. 25։ Ղուկ. 11. 15։ Յովհ. 7. 20։ 8. 48, 52։ 10. 20։
Ր Մաաթ. 12. 25։

մէշ տէր։ 27 - ²Հէչ քիսնէ դուվէթի պէր առէ-
մին խանէսինէ կէրիսլ՝ անըն էշեասընը եաղմա էթ-
մէյէ գաստէր օլամազ, մէկէր էվվէլա օլ դուվէթի
առէմի պաղլայըպ՝ օ զէմանն անըն խանէսինի եաղ-
մա էտէ։ 28 - ¹Հապիպաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Պէ-
նի առէմ հէլի կիւնահլար իլէ էթտիքլերի քիւֆր-
լէր ՚աֆիլ օլունուր. 29 - Ամմա հէր քիմ Բուհ իլ
Գուտսա քիւֆր էտէրսէ, իլ էլ էպէտ ՚աֆիլ օլուն-
մայըպ՝ անճաղ էպէտի ՚աղսապա միւսթահաղդ օլուր։
30 - Զինհլի անլէր՝ Անառէ նախաք բուհ վար՝ ա-
միշլէր խոր։

31 - ²Վէ վալիտէի իլէ պէրաաէրլէրի կէլիպ՝ ար-
շարաա տուրարաղ՝ անը չաղըրմազա ոփէմ կէօն-
տէրտիլէր։ 32 - Թաղ տախի անըն էթրաֆընաա օ-
ղուրուր իքէն, անա՝ Իշթէ վալիտէվ վէ պէրա-
տէրլէրինվ տըշարըսաա սէնի խաթէյօրլար՝ տէտիլէր։
33 - Օ տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Վալիտէմ եախօտ
պէրաաէրլէրիմ քիմլէ՞ր տէր՝ տէտի։ 34 - Վէ էթ-
րաֆընաա օղուրանլարա պաղըպ՝ Իշթէ վալիտէմ
վէ պէրաաէրլէրիմ. 35 - Զիրա ²հէր քիմ Սաահ-
իրաաէթինի իճրա էտէրսէ, պէրաաէրիմ վէ հէմ-
շիրէմ վէ վալիտէմ օ տըր՝ տէտի։

ՊԱՊ 4

-Վէ եինէ աչնիղ քէնարընաա Թա՚ԻՄ էթմէ-
յէ պաշլաաը, վէ եանընա խայլը ճէմա՚աթ ճէմ՚
օլմազլէ, քէնտիսի աչնիղ իազէրինաէ գայըղա կի-
րիպ օղուրաա. պիւթիւն ճէմա՚աթ տախի աչնիղ
քէնարընաա գարաաա խոր։ 2 - Վէ ²թէմամլէրլէ

² Եա. 49. 24։ Մաաթ. 12. 29։	Ղուկ. 12. 10։	Ղուկ. 8. 49։
¹ Մաաթ. 12. 31։	¹ Յովհ. 5. 16։	- Մաաթ. 13. 1։ Ղուկ. 8. 4։
	² Մաաթ. 12. 46։	

անկերպ չօգ չէյլեր թա՛լիմ էտիպ՝ [f]թա՛լիմինտէ անլերէ տէտի քի, 3 - Տինկէյինիզ, իշլեթ էքինճի էքին էքմէյէ չըգաը։ 4 - Վէ էքեր ինքէն՝ պա՛ղըսը նօլ քէնարընա տիւշմէքլէ, [հալա] դուշըարը կէլիպ ա- նը եէտի։ 5 - Վէ պա՛ղըսը չօգ թօփրաղը օլմայան թաշըղա տիւշիւպ՝ թօփրաղըն տէրինլիյի օլմասը- ղընտան չապուգ պիլթի իսէ տէ, 6 - Կիւնէշ տօղ- տըգտա եանտը, վէ քէօքիւ օլմասըղընտան դու- բուտու։ 7 - Վէ պա՛ղըսը տիքէնլեր արտընա տիւշ- մէքլէ, տիքէնլեր չըգըպ անը պօղատգըարը իչիւն մահտուլ վէրմէտի։ 8 - Վէ պա՛ղըսը էյի թօփրաղա տիւշմէքլէ, չըգըպ պէօյիւտիւքտէ՝ [f]պաշագ վէրէ- րէք քիմի օթուգ վէ քիմի ալթընը վէ քիմի տա- խի եիւգ գաթ մահտուլ կէթիրտի։ 9 - Վէ անկերէ՝ իշիտիր դուխագըարը օլան իչիթախին՝ տէտի։

10 - [f]Վէ եալընըգ գալաբղընտա, օն ինքիլեր իլէ պէրապեր եանընտա օլանլար պու թէյնիկէ տա՞իր անտէն սիւ՞ալ էթտիլեր։ 11 - Ո տախի անկերէ տէ- տի քի՝ Մէհէքիւթ Ուլլահընը սըրընընա վադըգի օ- մադ սիզէ իհսան օլունմըշ սըր, ամմա օլ [f]խա- րիճտէ օլանլարա հէր չէյ թէյնիկլէրիլէ սէօյլէնիլիր. 12 - Ւթա քի պադարադ պադալար վէ կէօրմէյէնլեր, վէ իշիտէրէք իշիտէնլեր վէ անկլամայալար, օլմայա քի րիւճու՛ էտէնլեր տէ կիւնահլարը՛ ադիլ օլունա։

13 - Վէ անկերէ տէտի քի՝ Պու թէյնիկի անկա- մայօր մը սընըզ. էօյլէ իսէ ճիւմլէ թէյնիկլէրի նա- սըլ ֆէհմ էտէճէքսինիզ։ 14 - [f]Էքինճի՝ քէլամը է- քեր։ 15 - Վէ նօլ քէնարընտա օլուպ՝ քէնտիլէրինէ

[f] Պ. 12. 38։
[f] Յովհ. 15. 5։ Կող. 1. 6։
[f] Մատթ. 13. 10։ Ղուկ. 8. 9, վէ զայրն։
[f] 1 Կոր. 5. 12։ Կող. 4. 5։ 1 Սէլ. 4. 12։ 1 Տիմ. 3. 7։
[f] Ես. 6. 9։ Մատթ. 13. 14։ Ղուկ. 8. 10։ Յովհ. 12. 40։ Ա՛մոս. 28. 26։ Բօմ. 11. 8։
[f] Մատթ. 13. 19։

քեզամ էքիլմիշ օլանլար շունլար ատը քի՝ Իչիթ-
ախքէրի անառէ, Շէյթան կէլիպ՝ դալպէրինառէ է-
քիլմիշ օլան քեզամը դալարըը։ 16-Վէ քեզալիք
Թաշըպառա էքիլէնլեր շունլար ատը քի՝ քեզամը Ի-
չիթախքէրի անառէ, անը մեսերկիթլե գապու է-
աէրլեր։ 17-Ամմա քենավկէրինառէ քեօք օլմառը-
ղընառան՝ ազ վագըթ տայանըպ, անառէն ասկրա քե-
զամառան ատլայը Թապեկ ու Թէ'առառի վուդա'
պուլունճա՝ հէման ախուչէրլեր։ 18-Վէ ախքէնլեր
արառընառա էքիլէնլեր շունլար ատը քի՝ քեզամը Ի-
չիթախքառէն ասկրա, 19-Պու ախունեառանըն էնառիչէ-
լերի վէ ՚զէննկինկիյին հիլէսի վէ գայրի նէառանէլերին
արզուսը արայա կիրիպ՝ քեզամը պօղազլարը Ի-
չիւն մահառուզ օլար։ 20-Վէ էյի եէրառէ էքի-
լէնլեր շունլար ատը քի՝ քեզամը Իչիթախ գապու
էառէրլեր, վէ քիմի օթուզ վէ քիմի ալթընը վէ
քիմի տաճի եիւզ գամ մահառու վէրիրլեր։

21-Ի՚վէ անլէրէ տէառ քի՝ Զըրատ քիլէ եախօա
եամա՞զ ալթընա գօնուլմառ իչիւն մի կէթիրի-
լեր. չէ՞առան Իւզէրինէ գօնուլմառ իչիւն առկի՞լ
մի։ 22-Ի՚Զիրա աշկըրառ օլմայառա կիգլի պիր
չէյ եօզ ատը, վէ մէյառանա կէլմէյէճէք մահճի
պիր չէյ եօզ ատը։ 23-Ի՚Իկէր պիրինին իչիառիր գու-
լապլառը վար իսէ, իչիթանն։

24-Վէ անլէրէ տէառ քի՝ Իչիթանիյինիզ չէյ
առագամ էառինիզ. Ի՚օլչառիյինիւզ էօլչէքլէ պիզէ
էօլչուլէճէք առ, վէ պիզ [իչիառէնլէր]է գամիր օ-
լունացագ ատը։ 25-Զիրա Ի՚քիմին վար իսէ, անա

ե 1 Տիմ. 6. 9, 17։
Ի Մաաթ. 5. 15։ Ղուկ. 8. 16։ 11. 33։
Ի Մաաթ. 10. 26։
Ղուկ. 12. 2։
Է Մաաթ. 11. 15։ Մ.Յ. 9։
Լ Մաաթ. 7. 2։ Ղուկ. 6. 38։
Խ Մաաթ. 13. 12։ 25. 29։ Ղուկ. 8. 18։ 19. 26։

վերկենցէք, վե՛ք քիմին եօզ խե՛, էլինտէ օլանը տա՛խ անտէն ալընաճագ տըր։

26 - Վէ տէտի քի՝ [1]Մելէքիւթ Ուլահ պէօյլէ տիր, կէօյա պիր սաէմ թօխմու եէրէ աթար. 27 - Վէ կէճէ վէ կիւնահուզ ույույուզ գալգար, վէ թօխսում անըն պիլմէտիյի սուրէթտէ պիրէր վէ պէօյիւր։ 28 - Զիրա եէր քէնտիլիյինտէն էվվէլա օթու, ասկըա պաշտը, վէ տահա ասկըա պաշտա տա միւքէմմէլ պուղտայը հուսուլէ կէթիրիր։ 29 - Վէ մահսուլ քէմալէ էրտիյի կիպի [2]օրտը սալար, վէրա հասատ վազթը եէթիշմիշ տիր։

30 - Վէ տէտի քի՝ Ալլահըն մելէքիւթիւնիւ [3]նէյէ՞ թէշպիհ էտէլիմ, եախօտ անը նէ՞ միսալէ թէմսիլ էտէլիմ։ 31 - Պիր խարտալ տանէսի կիպի տիր քի, եէրէ էքիլտիքտէ, եէր իւզէրինտէ օլան թօխսմլարըն ճիւմլէսինտէն քիւչիւք տիր։ 32 - Ամմա էքիլտիյինտէ պիթիխ՝ հէվի սէպզէզէրտէն պէօյիւք օլուր, վէ պէօյիւք տալլար սալար, չէօյլէ քի անըն կէօվկէսի ալթընտա հալա գուշլարը գօնա պիլիրլէր։ 33 - [4]Իմտի անլէրէ՝ իշիթմէյէ գաստիր օլտըգըլարընա կէօրէ, պունուն կիպի չօգ թէմսիլլէրլէ քէլամը սէօյլէր խո։ 34 - Վէ անլէրէ թէմսիլսիզ սէօյլէմէզ խո, լաքին թէնհաստէ չակիրտլէրինէ ճիւմլէսինի թէֆսիր էտէր խո։

35 - [5]Վէ օլ կիւն ախշամ օլտըգտա, անլէրէ՝ Գարշը թարաֆա կէչէլիմ՝ տէտի։ 36 - Անլէր տա՛խ ճէմա՛աթը պրտգըլ՝ անը գայըգտա պուլունտըղը հալ իւզրէ ալտըլար. վէ անըն իլէ պէրապէր

[1] Մատթ. 13. 24։
[2] Վահ. 14. 15։
[3] Մատթ. 13. 31։ Ղուկ. 13. 18։ Ա'-մալ. 2. 41։ 4. 4։ 5. 14։ 19. 20։
[4] Մատթ. 13. 34։ Յովհ. 16. 12։
[5] Մատթ. 8. 18, 23։ Ղուկ. 8. 22։

սա՞ էր ուզած գայլերը տախի վար խոխ։ 37-Վէ սիր չիտէթլի պօրա զուհուր էթմէքէն, տալըլար գայլըզա հիւճում էթտիլէր, չէօյլէ քի հէման տօլմադտա խոխ։ 38-Վէ քէնտիսի դըչ թարաֆտա օլուպ՝ պաշը ալթընտա եիւզ եաստըղը օլարագ ույույօր խոխ. վէ անը ույանտըրըպ, անա՝ եա Մու՛ալլիմ, հէլաք օլույօրըզ, վաղիֆէ էտի՞նմէյօրմը սըն՝ տէտիլէր։ 39-Ո տախի գալդըպ րիւզկեարը ազարըատը, վէ տէնիզէ՝ Սուս, րահաթ օլ՝ տէյինճէ, րիւզկեար սաքին օլուպ՝ ՚ադիմ լինանըզդ օլտու։ 40-Վէ անըէրէ՝ Նի՞չին պէօյլէ գօրգադսընըզ. Նի՞չին լինանընըզ եօգ տըր՝ տէտի։ 41-Անէլէր տախի գիյատէնէյլէ գօրգուպ ալիրիպէրինէ՝ ՚Աճէպա պու քի՞մ տիր քի՝ հէմ րիւզկեար վէ հէմ տէնիզ անա լիթա՛աթ էտույօր՝ տէտիլէր։

ՊԱՊ 5

Վ է՝ տէնիզին գարշը թարաֆընա կերտաէնիլէրին տէյարընա կէլտիլէր։ 2-Վէ գայըգտան չըգտըզը կիպի, նաւխաք բուհլու սիր ատէմ գապտարտան անա գարշը կէլտի։ 3-Ոու տախի գապտարտա մէսքէն թուխտու, վէ անը քիմնէ զէնճիրէլէրզէ սիրէ պաղտայտընագ խոխ։ 4-Զիւնքի չօգ տէֆ՚ա պուգաղըտար վէ զէնճիրէլէրզէ պաղանտը խէ տէ, զէնճիրէլէրի գըրտար վէ պուգաղըտարը փարչէր խոխ. վէ քիմնէ անը զապթ էթմէյէ գատիր տէյիլ խոխ։ 5-Վէ տա՞նա կէճէ վէ կիւնտուզ տաղտարտա վէ գապտըտտա պաղըրըպ՝ քէնտինի թաշըրէզ եարտար խոխ։ 6-Վէ ՅԻսուսը ուզագտան կէօրտուքտէ, էյիրտիպ անա սէճտէ էյլէտի։ 7-Վէ

—Մատթ. 8. 28։ Ղուկ. 8. 26։

եհուքսէք սէալէ ֆէրեաա էտիպ՝ պէնիմ իլէ սէնին նէ՞ իչին վար, էյ Ցիսուս Իան Ուլլահ իւլ միւթա՛ալ. սանա Ալլահ հադգը իչիւն եէմին վէրիրիմ ք՛ի, պէնի ՚ազապ էթմէյէսին՝ տէտի։ 8-Զիրա անա՝ էյ նափսաք րուհ, պու սահմանէն չըգ՝ տէմիշ լտի։ 9-վէ անա՝ Իամին նէ՞ տիր, տէյիւ սիւ՛ալ էթ- տիքտէ՝ Իամիմ Ալայ տըր, գիրա չօգ իշ՝ տէտի։ 10-վէ քէնտիլէրի օլ տիյարտան տըշարը կէօն- տէրմէմէսինի անտէն գիյատէսիյլէ րէճա էտէրլէր լտի։ 11-վէ օրատա տաղըն եանընտա օթլանըր պիր պէօյիւք տօնուզ սիւրիւսիւ պուլունուպ, 12-Ձիննա- լէրին ճիւմլէսի՝ Պիգի տօնուզլարա եօլլա ք՛ի անլէրէ կիրէլիմ՝ տէյէրէք, անտէն րէճա էթտիլէր։ 13-վէ Ցէսուս անլէրէ տէր՚ազապ իշն վէրմէքլէ, նափսաք րուհլար չըգըպ՝ տօնուզլարա կիրտիլէր, վէ օլ սիւ- րիւ, թազրիպէն լքի պինկ գատար օլարագ, ուչ- րումտան քէնտիլէրինի տէնիզէ աթըպ՝ տէնիզտէ պօղուլտըլար։ 14-վէ տօնուզլարը օթլատանլար գա- չըպ՝ շէհրտէ վէ չիֆթլիքլէրտէ խապէր վէրտիքլէ- րինտէ, էհալ տախի վագը՚ օլանը կէօրմէյէ չըգ- տըլար։ 15-վէ Ցիսուսըն եանընա կէլէրէք, տէ- րունինտէ ալայ պուլունան մէճնունը կիյինմիշ վէ ՚ագըլանմըշ օթուրուր կէօրմէլէրիյլէ գօրգտըլար։ 16-վէ միւշահէտէ էթմիշ օլանլար մէճնունա վա- գը՚ օլանը վէ տօնուզլարըն քէյֆիյէթինի անլէրէ հիքեայէ էթտիլէր։ 17-Անլէր տախի քէնտի հու- տուտլարընտան կիթմէսինի անա րէճա էթմէյէ պաշ- լատըլար։ 18-վէ գայըղա կիրտիյինտէ, Մուգատ- տէմա մէճնուն պուլունան տահմ անըն իլէ պէրտա- պէր պուլունմագլըղընը եալվարտը։ 19-Ամմա Ցի-

Մատթ. 8. 34։ Ա՛-| մաղ. 16. 39։ | Ղուկ. 8. 38։

սուս անը պրագմատը, ֆադաթ՝ էվինկէ էհլ տ՚այալնկա վարըպ՝ անլէրէ Բապալըն սանա հէր եախ-
տըղընը վէ սանա մէրհամէթ էյլէտիյինի նադէ էյ-
լէ՝ տէտի։ 20-Ո տախի կիտիպ՝ Յիսուսըն քէնտինէ
հէր եախտըղընը Դեկապոլիստէ նիտա էթմէյէ պաշ-
լատը. ճիւմլէսի տախի թէ՚աճճիւպ էթտիլէր։

21-ՐՎԷ Յիսուս գայըդլէ եինէ գարշը թարաֆա
կէչտիքտէ, եանընա խայը ճէմա՚աթ ճէմ՚ օլուպ՝
քէնտիսի տէնիզ քէնարընտա պուլունմատայը,
22-ԻՀԹԷ սինագոգ ըէ՚խալէրինտէն Յայրոս նամ
պիր քիսի կէլտի, վէ անը կէօրիւնճէ, այադլա-
րընա գատանըպ, 23-Անա չօդ եալվարարագ՝ Փըղ-
ճըղադըմ սօն նէֆէստէ տիր, խէլաս պուրմատը ի-
չին կէլիպ անըն իւղէրինէ էլլէրինի գօ վէ եաշա-
յաճագ տըր՝ տէտի։ 24-Ո տախի անըն իլէ կիթտի,
վէ արտընճա խայը ճէմա՚աթ կիտիպ՝ անը թաղ-
ևիդ էտէրլէր խտի։ 25-Վէ Ւօն ևէի սէնէտէն պէ-
րու նէզճ ի տէմէ Մուսթաֆէա օլմուշ պիր գադը,
26-Զօդ հէքիմլէրտէն խայը զահմէթ չէքմիշ վէ
պութխուն էմլէսինի սարֆ էթմիշ ևէն, պիր ֆա-
՚իտէ կէօրմէյէրէք՝ պիլ՚ակս տահա ֆէնա օլմուպլէ,
27-Յիսուսըն խապէրինի ալըդտա, գալապալըղըն
իչինտէ անըն արգասընտան կէլիպ՝ լսպասընա տօ-
դունատ։ 28-Զիրա՝ Լսպասընա պիլէ տօդունամ,
խէլաս պուրտաճաղըմ՝ տէր խտի։ 29-Վէ տէր՚ադադ
անըն դանընըն ադմատը քէսիլիպ՝ քէնտի վիւճու-
տինտէ ՚իլէթինտէն խէլաս պուլտըղընը հիսս էյլէ-
տի։ 30-Վէ անիտէ Յիսուս ՚քէնտիսինտէն գուվ-
վէթ տատըր օլտըղընը տէրտընինտէ հիսս էթմէքլէ,

դ Մատթ. 9. 1, Ղուկ. 8. 41,
ե Մատթ. 9. 18, Ղուկ. 8. 41,
զ Ղուկ. 15. 25, Մատթ. 9. 20,
է Ղուկ. 6. 19, 8. 46,

ճէմա՛աթա տէօնիւպ՝ Էսվապըմա քի՛մ տօգունաու՝ տէտի։ 31 - Շակիրտլէրի տախի՝ ճէմա՛աթըն սէնի թազիւդ էթտիյինի կէօրիւյօր իքէն՝ Պանա քի՛մ տօգունաու մը տէրսին՝ տէտիլէր։ 32 - Վէ պունու էթմիշ օլանը կէօրմէք իչիւն էթրաֆա պադար իքէն, 33 - Գարը տախի քէնտինէ վադը՝ օլանը պիլմէքլէ, գօրգարագ վէ թիթրէյէրէք կէլիպ՝ անըն հուզուրընաա եէրէ գափանաը վէ անա հադիսաթ ը հալի թէմամէն սէօյլէտի։ 34 - Ո տախի անա՝ Գըրդըմ, Էսանըկ սէնի գուրթարաը. սէլամէթլէ կիթ վէ ՚ինէթինկտէն խէլաս օ՝ տէտի։

35 - Ո տահա սէօյլէր իքէն, սինագօգ ըս՛՛խինին խանէսինաէն աստմլէր կէլիպ՝ Գըզըկ վէֆաթ էթտի, արթըգ մա՛ալիմ նի՛չիւն զահմէթ վէրիրսին՝ տէտիլէր։ 36 - Լաքին Յիսուս սէօյլէնիլէն սէօզիւ ինչիթտիյի կիպի, սինագօգ ըս՛՛խինէ՝ Գօրգմա, անճագ խման էյլէ՝ տէտի։ 37 - Վէ Պետրոս իլէ Յակօբոսըն վէ Յակօբոսըն գարնաուշը Յովհաննէսաէն մա՛աա քիսնէնին քէնտիսի իլէ պէրապէր կիթմէսինէ իզն վէրմէտի։ 38 - Վէ սինագօգ ըս՛՛խինին խանէսինէ կիրտի, վէ վէլվէլէյի վէ չօգ աղլայըպ ֆիղան էտէնլէրի կէօրտիւ։ 39 - Վէ իչէրի կիրէրէք անլէրէ՝ Նի՛չիւն վէլվէլէ էտիպ աղլայօրսունուզ. չօճուգ վէֆաթ էթմէտի, անճագ ֊ույույօր՝ տէմէսինլէ, անը խաթիհզա էթտիլէր։ 40 - Ո էն ճիւմլէնին տըշարը չըգարըպ՝ չօճուգըն փէտէրինի վէ վալիտէսինի վէ քէնտիսի իլէ պէրապէր օլանլարը ալարագ, չօճուգըն եամթըզը եէրէ կիրտի։ 41 - Վէ չօճուգըն էլինի թուխուպ անա՝ Տաւիթա, գումի՝

ե Մատթ. 9. 22։ Պ. 10. 52։ Ա՛մալ. 14. 9։ | Ը Ղուկ. 8. 49։ ֊ Յովհ. 11. 11։ | ֊֊ Ա՛մալ. 9. 40։

ասաւ, քի թէրճէմէի՝ էյ գըզ, սանա՝ Գալդ տէրիմ՝ տէմէք տիր։ 42-վէ գըզ տէր՝ազատ գալդը վէ կէզաւ, գիրա օն իքի եաշընատ խաւ. վէ անէկր գիյատէսիյլէ հայրէթաէ գալտըլար։ 43-վէ անէկրէ՝ Պունու պիր քիմսէ պիլմէսին՝ տէյիպ էքիաէն թէննափո էյլէսաւ. վէ գըզա թա՛սամ վէրիլմէսինի էմր էյլէսաւ։

ՊԱՊ 6

Վէ՝ օրատան չըգըպ՝ քէնաի վարթանընա կիրաւ, շակիրտլէրի տաղի արտընճա կէլտիկեր։ 2-վէ ասպէթ կիւնիւ օլտըգտա, սինագօգտա թա՛կիմ էթմէյէ պաշլատը, վէ չօգ քիմսէլեր իշիթտիկլէրինաէ հայրան գալարտը՝ Պու չէյլեր պունա նէ՞րէտէն կէլիյօր, վէ պու քէնաիսինէ վէրիլմիշ օլան հիքմէթ նէ՞ տիր, քի անըն էլինյէ պէօյլէ մու՛ճիզէլեր իճրա օլունույօր։ 3-պու՝ Մարիամըն օղլու վէ Յակոբոս վէ Յաֆէթա վէ Յուդա վէ Սիմոնըն ախպարէրի չօլ տիւկեր տէյի՞լ մի. վէ հէմշիրէլէրի պուրատա եանըմըզտա տէյիլլի՞ր մի՝ տէյէրէք Յանըն հագդընտա սիւրչէրլէր խաւ։ 4-Յիսուս տաղի անէրէ տէտի քի՝ Պիր փէյղամպէր քէնաի վարթաընընան վէ ազրապատը արտընտան վէ քէնաի խանէսինտէն գայրի եէրտէ ի՛թխապարզ տէյիլ տիր։ 5-Նվէ օրատա պիր դաչ խառթալար իւզէրինէ կէլինի գօյուպ չիճա վէրտիյինտէն գայրի պիր մու՛ճիզէ իճրա էտէմէտի։ 6-վէ Յիսանապէգէարընա

Ը Մատթ. 8. 4, 9. 30, 12. 16, 17. 9, պ. 3. 12, Ղուկ. 5. 14,	Բ Յովհ. 6. 42,	Յովհ. 4. 44,
— Մատթ. 13. 54, Ղուկ. 4. 16,	Ք Մատթ. 12. 46, Գաղ. 1. 19,	Ղ Պագ թէք. 19. 22, 32. 25, Մատթ. 13. 58, պ. 9. 23,
	Ֆ Մատթ. 11. 6,	Ֆ Եբ. 59. 46,
	Ֆ Մատթ. 13. 57,	

թէ՝ աճճիւպ էտէր իտի. վէ թա՛լիմ էտէրէք, ՚էթ-
բաֆտա պուլունան քէօյլէրի տօլաշըը իտի։

7-՚վէ օն իքինճի եանընա չաղըրըպ՝ անլէրի ի-
քինճի իքինճը կէօնտէրմէյէ պաշլատը. վէ անլէրէ
նատփաք բուհլար իւզէրինէ գուտրէթ վէրիպ, 8-ԵՕԼ
էչինն նէ՛ տաղարճըդ վէ նէ՛ էքմէք վէ նէ՛ քէմի-
տէ ադճէ, 9-Անճադ ՚չարըդ պաղլանըպ՝ իքի էն-
թարի կէյմէյէրէք, պիր ՚աստան մա՛տա պիր շէյ
ալմամալարընը թէնպիհ էյլէտի։ 10-՚վէ անլէրէ
ասէտ քի՝ Հէր հանկը խանէյէ կիրէրսէնիզ, օլ մա-
հալտէն չըգընճայա տէյին՝ օրատա գալընըզ։ 11-՚վէ
պիզի հէր քիմ գապուլ էթմէյիպ տինկէմէզսէ, օ-
րատան չըգտընըզտա, անլէրէ շէհատէթ օլմազ
իւզրէ ՚այագլարընըզըն ալթընտաքի թօզու սիլքի-
նիզ. [ֆիլհագիգէ պիզէ ասրիմ քի՝ Րուզ ի ճէզա-
տա Սոզամ վէ Գոմորըն հալի օլ շէհրին հալինատէն
էհվէն օլուր։]

12-Անլէր տախի չըգըպ՝ թէվպէ էթմէլէրի իչինն
վա՛զ էտէրլէր խոի։ 13-՚վէ չօգ ճինճլէր չըգարըպ՝
՚Հագ պուրէրէք չօգ խատթալարա շիֆա վէրիրլէր
խոի։

14-՚վէ անըն խամի շէօհրէթ պուլուպ, Հէրոտէս
մէլիք տախի իչինթմէքլէ՝ վաֆթիպ էտիճի Յովհան-
նէս էօվուլէրտէն գըչյամ էթմիշ տիր, վէ պու ա-
պէպտէն անըն վատթասըլէ միա՛ճիզլէր իճրա օ-
լունույօր՝ տէտի։ 15-՚հվէ տիկէրլէրի՝ Եղիա տըր՝
տէրլէր, տիկէրլէրի տախի՝ Պիր փէյղամպէր եա-

ը Մատթ. 9. 35, Ղուկ. 13. 22։
ը Մատթ. 10. 1։ Պ. 3. 13, 15, Ղուկ. 9. 1։
ժ Ա՛մաղ. 12. 8։
ի Մատթ. 10. 11։ Ղուկ. 9. 4։ 10. 7, 8։
լ Մատթ. 10. 14։ Ղուկ. 10. 10։
խ Ա՛մաղ. 13. 51։ 18. 6։
ծ Յակ. 5. 14։
կ Մատթ. 14. 1։ Ղուկ. 9. 7։
հ Մատթ. 16. 14։ Պ. 8. 28։

խօտ վէյղանկէրլէրտէն պէրի կիսի տիր՝ տէրլէր խոհ։ 16 - Անմա Հերովդէս պունու իշիթտիքտէ, պու՝ պաշընը քէստիրտիյիմ Յովհաննէս տիր, էօլտիրտէն գըյամ էթմիշ տիր՝ տէտի։

*17 - Զիրա Հերովդէս քէնտիսի պիրատէրի Փիլիպոսըն զէվճէսի Հերովդիա իլէ էվլէնմիշ օլմաղլէ, անըն աչըկինտէն — ուէ՛ կէօնտէրիպ՝ Յովհաննէս թութմուշ վէ զընտանտա պաղլամըշ խոհ։ 18 - Զիրա Յովհաննէս Հերովդէսէ՝ «Պիրատէրինին զէվճէսինի ալմադ սանա ճա՞իզ տէյիլ տիր՝ տէմիշ խոհ։ 19 - Վէ Հերովդիա անա քին թութմուպ՝ անը դաթլ էթմէրիմէք արզուսընտա խոհ իսէ տէ, մուգ-թէտիր տէյիլ խոհ։ 20 - Զիւնքի Հերովդէս Յովհաննէսին սաիհ վէ մուգաատաէս պիր սաէմ օլտուղունը պիլմէյէլէ, *անտէն գօրգարադ՝ անը կէօզէտիր խոհ, վէ անը տինլէմէյէլէ չօգ *չէյլէր իճրա էտէր՝՝ խոհ, վէ անը իսթէյէլէ տինլէր խոհ։ 21 - Վէ *պիր միւնասիպ կիւն կէլտիքտէ, եա՞նի Հերովդէս քէնտի *վէլատէթի կիւնիւնտէ, պէօյուք մէ՞մուրլարընտա վէ պին պաշըլարը իլէ Գալիլեանըն ա՛յանընտա պիր զիյաֆէթ վէրտիյինտէ, 22 - Իշտու Հերովդիանըն գըզը կիրիպ բադս էթմէյէլէ՝ Հերովդէսին վէ պէրապէրինճէ ոօֆրատտա օթուրանլարըն խոշունա կիտէրէք, մէնիք գըզա՝ պէնտէն հէր նէ իսթէրսէն թալեպ էյլէ, սանա վէրիրիմ՝ տէտի։ 23 - Վէ *պէնտէն հէր նէ թալեպ էտէրսէն, մէմնունիյիմին ընսիճընտա գատար սանա վէրիրիմ՝ տէյու անա եէմին էթտի։ 24 - Մէզկուրէ տախի չըգըպ վարմտէսինէ՝ նէ՞ թալեպ էտէյիմ, տէտիքտէ՝ Վաճիթիպ էտիճի Յովհաննէսի պաշընը։ 25 - Անտան ճապուք կէլիպ պատշահա կիրիպ՝ «Իսթէյիրիմ՝ տէտի՝ սանտան վէրէսին Յովհաննէս Վաճիթիպ պաշընը պիր լէնկէնտէ։ 26 - Վէ պատշահ կէօնլի քէսիլտի, ամմա եէմինլէրինտէն վէ օթուրանլարընտան տոլայը՝ անտան իսթէմէտի։ 27 - Վէ պատշահ հէման պիր ասքէր կէօնտէրիպ՝ պաշընը կէթիրմէյէ էմր էյլէտի։ Վէ կիտիպ զինտանտա պաշընը քէստի։ 28 - Վէ պաշընը պիր լէնկէնտէ կէթիրիպ՝ պատշահա վէրտիլէր, վէ անա անըն անասը վէրտի։ 29 - Վէ պունու իշիթտիքտէ, կիտիպ նէաշընը ալտիլէր, վէ կէլիպ ճէսէտէսինէ կէօմտիլէր։ 30 - Վէ տիրիլիպ Իսուսուն ճէմիսինէ ճէմ օլտիլէր, վէ անա ապտալարընտան վէ ճէմիսինտէն նէ վարտըլարընը անա տէտիլէր։ 31 - Վէ անտան սօնրա անա տէտի՝ «Սիզ տախի պիր պաշընա կիրիպ՝ պիր պէրիյէ չէքիլիպ տինլէնմէք իչուն կէլիպ՝ պիր պէրիյէ կիտէլիմ։ Զիրա անտա պիր չոք կիտիպ կէլտիլէր, վէ եէմէք իչուն տախի վաքըթ պուլմատըլար։ 32 - Վէ պէրիյէ կիտիպ՝ պաշընը քէնտիլէրիլէ պիր լէնկէնտէ կէթտիլէր։ 33 - Վէ կէմիլէրտէ կէօրտիլէրտէ՝ անլարը պիլտիլէր, վէ պիր չոք ճէվարտան անտա եէտիլէր,

Հաննէսին պաշլընը՝ տէտի։ 25-Վ՚Է գըզ ՚աճէլէթէն մէլէյին Հուզուրընա կիրիա՝ Շիմոն պանա թէվսի իւզէրինաէ վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէսին պաշլընը վէրմէնիզի իսթէրիա՝ տէյիւ թաւէպ էյլէտի։ 26-ՎԷ մէլիք զէյատէսիյլէ միւքէտտէր օլաու իսէ տէ, ևէ-մինլէրի վէ սօֆրատա պէրապէր օթուրանլար սէ-պէպինտէն, անը րէտտա էթմէք իսթէմէտի։ 27-Վէ մէլիք տէր՚ադաս ճէլաա կէօնտէրիա՝ անըն պաշը-նըն կէթիրիլմէսինի էմր էյլէտի։ 28-Ո տաիսի վա-րըպ զընտանտա պաշընը քէսիպ՝ պիր թէվսի իւ-զէրինաէ կէթիրէրէք գըզա վէրտի, գըզ տաիսի վաիտէսինէ վէրտի։ 29-Վէ անըն շակիրտլէրի պու-նու իշիթտիքտէ, կէլտիլէր վէ ճէսէտինի գալը-րըպ պիր գապրա գօտըլար։

30-Վէ ՚րէտուլէր Յիսուսըն եանընա ճէմ՚ օլուպ՝ անա իճրա վէ թա՚լիմ էթտիքլէրի շէյլէրին ճիւմ-լէսինի նագլ էթտիլէր։ 31-Ո տաիսի անլէրէ՝ Սիպ քէնտինիզ թէնհաճա պէեատան պիր մահալէ կէ-լիպ՝ պիր ազ իսթիրահաթ էտինիզ՝ տէտի. զիրա ՚կէլիպ կիտէնլէր չօգ օլմապլէ՝ թա՚տամ էթմէյէ պիլէ վագըթլարը եօգ իսի։ 32-ՈՎէ թէնհաճա պէեատան պիր մահալէ գայըդլէ ՚ապիմէթ էթտի-լէր։ 33-Վէ [ճէմա՚աթ] անլէրի կիտէր իքէն կէօր-տիւ, վէ չօգ քիմսէլէր անը թանըմապլէ, ճիւմլէ շէհրլէրտէն օրտայա եայան սէյիրտիպ՝ անլէրտէն էվվէլ եէթիշտիլէր։ 34-ՈՎէ Յիսուս չըդըպ՝ խայլը ճէմա՚աթ կէօրտիւ, վէ չօպանապզ դօյունլար կիպի օլտըդլարը իչիւն անլէրէ շէֆգաթ էտէրէք ՚չօգ շէյլէր թա՚լիմ էթմէյէ պաշլատը։

ՀՄատթ. 14. 9։	ԳՊ. 3. 20։	14։
ՈՂուկ. 9. 10։	ՀՄատթ. 14. 13։	ՈՂուկ. 9. 11։
ՀՄատթ. 14. 13։	ՈՄատթ. 9. 36։ 14.	

35 - Ուվ արթըդ վադըթ կէշմիշ օլմադըէ, շա-
կիրաէրի անըն եանընա կէլիա՝ Պո-ըա-ը պէեասան
պիր մահալ տըր, վէ արթըդ վադըթ կէշմիշ տիր.
36 - Անէրի սալը վէր, էթրաֆտաքի չիֆթիլիքլէրէ
վէ քէօյլէրէ վարըա՝ քէնտիլէրինէ էքմէք ալըն-
լար. պիրա եէյիճէքլէրի եօդ տըր՝ տէտիլէր։ 37 - Ո
տախ անլէրէ ճէվապէն՝ Պունլարա սիդ թա՛մ
վէրինիզ՝ տէտի. վէ անա՝ Ուխտա իքի եուդ տի-
նարըդ էքմէք սաթըն ալըա անլէրէ թա՛մ վէ-
րէլի՞մ մի՝ տէտիլէր։ 38 - Ո տախ անլէրէ՝ Գա՞չ
էքմէյինիզ վար. Ուխտա պադրընըդ՝ տէմէտի խա-
րինէ, անլէր պադտըդտան սօնրա՝ Պէշ էտէ վէ
իքի պալըդ վար՝ տէտիլէր։ 39 - Ուվ անլէրէ՝ ճիւմ-
լէսինի եէշիլ օթ խազէրինէ պէօլուք պէօլուք օ-
թուրթմալարընը էմր էյլէտի։ 40 - Անլէր տախ
եուզէր վէ էլինչէր, թադըմ թադըմ օթուրտըլար։
41 - Ուվ պէշ էքմէք իլէ իքի պալըը ալըա՝ սէմայա
սօղրա պադտադ Պէրէքէթի տա՛տը օղուտա,
վէ էքմէքլէրի փարչալտըդըն սօղրա Խ-ւէշ էօնչէ-
րինէ զօյադ խազրէ, շակիրտլէրինէ վէրտի. վէ իքի
պալըը տախ ճիւմլէսինէ թադըմ էյլէտի։ 42 - Ուվ
ճիւմլէտի էէյիտ օյլարըդտա։ 43 - Ուվ փարչալարը ո-
իքի քիւճէ օղուտ օլադադ, պալըդտադտան տախ
զալարտադտա։ 44 - Ուվ պո էքմէքլէրտըդըն եէյինլէր
պէշ պին զատար տէմ խո։

45 - Ուվ տէր՛ադտա շակիրտլէրինէ խազրամ էթ-
տի քի՝ քէնտիդի ճէնա՛զէլէրը տալը վէրինճէյէտէ,
անլէր զայըդա կիրիա՝ էվվէլճէ զարը թադարզա,

Հ Մաաթ. 14. 15։ Ղուկ. 9. 12։ Ա՛տ. 11. 13, 22։ 1 Մխ. 4. 43։	բ Մաաթ. 14. 17։ Ղուկ. 9. 13։ Յովհ. 6. 9։ Պադ Մաաթ. 15. 34։ Պ. 8. 5։	գ 1 Մխ. 9. 13։ Մաաթ. 26. 26։ Մաաթ. 14. 22։ Յովհ. 6. 17։

Բեթսայիդայա տօղրու կիտէլէր։ 46 - Քէնտիսի տա-
լսի անլէրի սալը վէրտիքտէն տօկրա, տու՛ա էթ-
մէք իւզրէ տաղա կիթտի։ 47 - †Վէ ախշամ օլտըգ-
տա, գայըդ տէնիզին օրթասընտա օլուպ՝ քէնտիսի
գարատա եալընըդ խոի։ 48 - Վէ րիւզկեար մու-
խալիֆ օլմադըէ, քիւրէք չէքէրէք զահմէթտէ օլ-
տըգլարընը կէօրուպ՝ կէճէնէն տէօրտիւնճիւ նէվ-
պէթի գարարլարընտա տէնիզ իւզէրինտէ եիւրիւ-
յէրէք եանլարընա կէլտի, վէ †անլէրի կէչմէք խա-
թէր խոի։ 49 - Անլէր տախի անը տէնիզ իւզէրին-
տէ եիւրիւր կէօրտիւքլէրինտէ, պիր խայալ տըր
զանն էտէրէք ֆէրեատ էյլէտիլէր։ 50 - Զիրա ճիւմ-
լէսի անը կէօրուպ՝ միւզթարիպ օլտըլար. օ տախի
անիտէ անլէր իլէ տէօյլէշիպ, անլէրէ՝ ձէսարէթլէնի-
նիզ. պէն իմ, դօրդմայընըդ՝ տէտի։ 51 - Վէ գայըդա
եանլարընա չըդտըգտա, րիւզկեար սաբին օլտու-
անլէր տախի քէնտի քէնտիլէրինէ ֆէվգ էլ զայէ
հայրան օլուպ՝ թէ՛ աճճիւտ էտէրէր խոի։ 52 - Զի-
րա օլ էքմէքլէրին քէյֆիյէթինէ ֆէհմ էթմէմիշ-
լէր խոի, չիւնքի ‡դալալէրի դաթըլաշմըդ խոի։

53 - Վէ գարշը թարաֆա կէչտի, վէ Գեննեսա-
րէթ տէյարընա կէլիպ գարայա եանաշտըլար։ 54 - Վէ
անլէր գայըդտան չըդտըգտա՝ տէրհալ անը թա-
նըտըլար։ 55 - Վէ ճիվար պուլունան ճիւմլէ մա-
հալլէրէ տէյիրտիպ՝ †ինէթլիլէրի եաթադըար իւզէ-
րինտէ թաշըյարադ, հէր նէրէտէ պուլունտըղընը
իշիթտիլէր խէ, օլ մահալէ կէթիրմէյէ պաշլատը-
լար։ 56 - Վէ հէր տախիլ օլտըղը քէօյ եա շէհր
եա չիֆթլիքտէ, խաստալարը մէյտանլարա գօյուպ՝

‡ Մատթ. 14. 23։ Յովհ. 6. 16, 17։ | † Պագ Ղուկ. 24. 28։ ∘ Պ. 8. 17, 18։ | ‡ Պ. 3. 5։ 16. 14։ – Մատթ. 14. 34։

Տպարի լեզաները էթէյինէ ոօգունալար տէյիւ անտէն ըէճա էտէրլէր խոի. անա ճիւմլէ ոօգունանալար տախի չինճա պուլուրլար խոի։

ՊԱՊ 7

Վէ 1-ֆէրիսիլէր իլէ Իւլէմատան պա՛զըլարը երուսաղէմտէն կէլմիշ օլուպ՝ անլըն եանըննա ճէմ՛ օլըրլար։ 2-Վէ շակիրտլէրինտէն պա՛զըլարընըն նաֆտաք, եա՞նի եըյդանմամըշ էլլէրէ էքմէք եէտիքլէրինի կէօրմէքլէ, անլէրի թադափհ էթտիլէր։ 3-Զիրա ֆէրիսիլէր վէ ճիւմլէ եէհուտիլէր դաստիմլէրին բիվայէթինի թուխմադա օլուպ՝ էլլէրինի պիր էյիճէ եըյդամատըդճա եէմէք եէմէդլէր։ 4-Վէ չարշուտան կէլէ+լէրինտէ, եըյդանմատըդճա եէմէք եէմէդլէր, վէ հըճիլ էթմէք իւզրէ դապուլ էթտիքլէրի սա՞իր չօդ չէյլէր, քեաւէլէր վէ պարտապլար վէ պադըր դապլար վէ եամթադլար եըյդամամալարը վար իդը։ 5-Էվէ ֆէրիսիլէր իլէ Իւլէմա անա՝ Նի՞չին այնին չակիրտլէրին դաստիմլէրին բիվայէթի մուճէմինճէ հարէքէթ էթմէյիպ՝ եըյդանմամըշ էլլէրէ եէրլէր՝ տէյիւ սո՞ալ էթտիլէր։ 6-Օ տախի անլէրէ ճէվապէն տէտի քի՝ Սիզ մուսա՞լէր հադդընտա եապըլմըդը իւզրէ՝ Պու դաւմ պանա լըսանէն հիւքմէթ էտէր, ֆադամթ դալպլէրի պէնտէն վէք ուզադ իդը։ 7-Վէ ինսան թէնպիհտաթը օլան թա՛լիմաթը էօյրէթմէքլէ, պանա պիհուտ եէրէ Իսդաէթի էտէրլէր՝ տէյիւ Եսայի վահիյէլէ էյի սէօյլէմիշ ատր։ 8-Զիրա Ալլահըն էմրինի թէրքլէ, ինսան բիվայէթինի, եա՛նի պար-

Մաթ. 9. 20։ Ղ. 5. 27, 28։ Ա՛մոս. 19. 12։ = Մաթ. 15. 4։ ֆ Մաթ. 15. 2։ ֆ Եա. 29. 13։ Մաթ. 15. 8։

տապլար վէ քեասէլէր Երլդամասընը հրճիզ էտիպ՝ պունլարտան պաշդա չօգ չէյլէր տախի էտէրմինիզ։ 9-վէ անլէրէ տէտի քի՝ Րիվայէթինիզի թուԹմադ իչին Ալլահըն էմրինի նէ՛ կիւզէլ րէտտ էտէրմէնիզ։ 10-Զիրա Մուսէս՝ Ֆէտէրինէ վէ վալիտէյնէ հիւրմէթ էյլէ, հէմտէ՝ Ֆէտէրինէ եա վալիտէյնէ չէթմ էտէն՝ մուԹլագա գաթլ օլունսուն՝ տէ֊տի։ 11-Ամմա սիզ տէրմինիզ քի՝ էկէր պիր ա֊տէմ Ֆէտէրինէ եա վալիտէսինէ՝ Թարաֆըմտան տանա ֆա՞իտէ օլաճագ չէյ Ղուրպան, եա՞նի վազֆ օլունմըշ տըր՝ տէրսէ, 12-Օլ վազըթ անը արԹըգ Ֆէտէրի եա վալիտէսի իչին պիր չէյ էթմէյէ պրագմատընըզ։ 13-Վէ թա՛իմ էթտույինիզ րի֊վայէթինիզէ Ալլահըն քէլամընը ֆէսխ էտէրէք, պունուն կիպի չօգ չէյլէր էտէրմինիզ։

14-Ւվէ պիւԹիւն ճէմա՛աԹը եանընա չաղըրըպ, անլէրէ տէտի քի՝ ձիւմլէնիզ պէնի տինլէյիպ անլայընըզ։ 15-Ինսանըն տըշարըսընտան իչէրիսինէ կիրիպ անը նատիք էտէ պիլէճէք պիր չէյ եօք տըր. անճագ ինսանը նատիք էտինլէր իչէրիսինտէն չը֊գան չէյլէր տիր։ 16-Ւիշիտիր գուլագլարը օլան իչիԹմէն։

17-Ւվէ ճէմա՛աԹտան չէէնէ՝ խանէյէ կիրտի֊յինտէ, չակիրտլէրի պու Թէմսիլի անտէն խաԹիֆ֊տար էյլէտիլէր։ 18-Ո տախի անլէրէ՝ Սի՞զ տէ մի պէօյլէ ֆէհմինիզ տինիզ. անլատմա՞զ մը սընըզ քի՝ տըշարըտան ինսանըն իչէրիսինէ կիրէն հիչ պիր չէյ անը նատիք էտէմէզ։ 19-Զիրա գալխինէ տէյիլ, տմնա անըն գարնընա կիրէր, վէ ճիւմլէ Թա՛տմ֊

Ֆ Խուր. 20. 12։ Թէս. 5. 16։ ՄատԹ. 15. 4։
Ե Խուր. 21. 17։ Ղև. 20. 9։ Էմն. 20. 20։ Ը ՄատԹ. 15. 6։ 23. 18։
Ի ՄատԹ. 15. 10։
Ը ՄատԹ. 11. 15։
Ր ՄատԹ. 15. 15։

լարը թէմիզէյերէք, խալայա չըգար՝ ասէ։ 20-Վէ տախի ինսանը նախաք էտէն՝ ինսանատան չըգան չէյ տիր։ 21-[ժ]Զիրա ասէրսընաէն, ե՞նէ աստվէրին գալ-պինաէն ֆասխա էֆքեար վէ պինա վէ ֆահշ վէ գաթել, 22-Վէ սըրդաթ վէ թաւա՛ վէ ֆըսդ վէ հիլէ վէ ֆիւճուր վէ սու՞ի նազար վէ քիւֆր վէ զուրուր վէ խէպասէթ չըգար։ 23-Ոու ֆէննալըդ-լարըն ճիւմլէսի ասէրսընաէն չըգըպ ինսանը նախաք էտէր՝ ասէ։

24-[ի]Վէ օրսատան գալդըպ Տիւրոս վէ Սիդոն հուտուսընա կիթաւ, վէ պիր խանէյէ կիրիպ քիմսէյէ մա՛լում օլմասընը իսթէմէսի իսէ ասէ, կիզլէ-նէմէսի։ 25-Զիրա նախաք բուհլու գըզը օլան պիր գարը անըն հադդընաա խապէր ալարագ՝ կէլիպ այադլարընա գափանաը։ 26-Օլ գարը տախի Սի-րօֆինիք թա՛իֆէսինաէն Եունանիյէ օլուպ՝ գըզըն-տան ճիննի չըգարմասընը անաէն ըճա էյլէսի։ 27-Սոմնա Յիսուս անա՝ Պուպ, էվվէլա էվլատ տօյ-սուն, զիրա էվլատըն էքմէյինի ալուպ քէօփէքլէրէ ափմատ էյի սէյիլ տիր՝ ասէ։ 28-Մէրդումէ տախի անա ճէվապէն՝ Պէլի, եա Բապպ, չինդի քէօփէքլէր տախի սօֆրանըն ալմընաա, էվլատըն դըրընմըլա-ընատան եէրլէր՝ ասէ։ 29-Օ տախի անա՝ Ոու աէօզ իչիւն կիթ. ճիննի աէնէն դըզընատան չըգմըշ տիր՝ ասէ։ 30-Վէ մէրդումէ խանէսինէ վարսըգաա, ճիննի չըգմըշ վէ դըզը աէօշէքաէ եաթմըշ պուլաա։

31-[լ]Վէ եինէ Տիւրոս վէ Սիդոն հուտուսընատան չըգըպ՝ Դեկապոլիս հուտուսընըն արասընատան Գա-լիլեա աէնիգինէ կէլսի։ 32-Վէ [ժ]ասըդը վէ վէլ-

[ժ] Թէք. 6. 5։ 8. 21։ Մատթ. 15. 19։ | [ի] Մատթ. 15. 21։ [լ] Մատթ. 15. 29։ | [խ] Մատթ. 9. 32։ Ղուկ. 11. 14։

թէք պիր քիմսէյի կէթիրիպ՝ լուզերինէ էլինի գո-
մասընը անտէն ըչճա էլէտիլէր։ 33-Օ տախի անը
ճէմա՚աթ լչինտէն թէննհայա չէքիպ՝ վարմագլա-
րընը անըն գուլագլարընա գօյարագ, [թիւքիւրիւպ
տիլինէ տօգունտու։ 34-ԻՎ էմմայա տօղրու նա-
զարէկ [ահ էտիպ, անա՝ էֆֆաթա, եա՚նի Աչըլ՝
տէտի։ 35-ՅՎ էերհալ անըն գուլագլարը այըլըպ
վէ տիլինին պաղը չէօզիւլիւպ՝ տօղրու թէքէպիւմ
էթտի։ 36-Վէ Ղանէերէ պունու քիմսէյէ սէօյլէ-
մէմէլէրինի թէննպին էթտի. ամմա անէերէ նէ գա-
տար թէննպին էթտի խէ, օլ գատար զիյատէ
նէչը էտէրլէր խոի։ 37-Վէ ֆէվգ էլ զայէ հայրան
գալըպ՝ Հէր չէյի էյի էյլէտի. հէմ սաղըրլարը ի-
չիթտիրիր հէմ տէ տիլսիզլէրի սէօյլէտիր՝ տէրլէր
խոի։

ՊԱՊ 8

Օլ կիւնլէրտէ [վէք չօղ ճէմա՚աթ պուլունուպ՝
եէյէճէէքլէրի օլմատըղընատան, [Յիսուս] չակիրտլէրի-
նի եանընա չաղըրըպ՝ անլէրէ տէտի քի, 2-Պու
ճէմա՚աթա աճըրըմ, չիւնքի չիսիի իւչ կիւն տիր
եանըմտա պուլունույօրլար, վէ եէյէճէէքլէրի էօզ-
տըր։ 3-Վէ էկէր անլէրի էվլէրինէ աճ սալը վէ-
րիրսէմ, եօլտա թատաթլարը քէսիլիր. գիրա պա՚-
զլարը ուզագտան կէլտիլէր։ 4-Վէ չակիրտլէրի
անա ճէվապէն՝ Պունլարը պուրատա, չէօլտէ պիր
քիմսէ էքմէքլէ նա՚սըլ տօյուրա պիլիր՝ տէտիլէր։
5-ՐՎէ անլէրէ՝ Գա՚չ էքմէյինիզ վար՝ տէյիւ սիւ՚ալ

ֆ պ. 8. 23։ Յովհ. 9. 6։	յ Ես. 35. 5, 6։ Մատթ. 11. 5։	֊ Մատթ. 15. 32։
ֆ պ. 6. 41։ Յովհ. 11. 41. 17. 1։	ղ պ. 5. 43։	ֆ Մատթ. 15. 34։ Պագ պ. 6. 38։
հ Յովհ. 11. 33, 38։		

էթափչինաէ, անլէր՝ եէտի տանէ՝ տէտիլէր։ 6-Վէ ճէմա՛աթըն եէր իւզէրինաէ օթուրմասընը էմր էթ-տի, վէ օլ եէտի էքմէյի ալըպ՝ թէշէք-քիւր էթտի, վէ փարէլէյիպ՝ էօնլէրինէ գօմպդ իւզրէ շակիրտ-լէրինէ վէրտի. անլէր տախի ճէմա՛աթըն էօնիւ-նէ գօտըլար։ 7-Վէ պիր գաչ քիւչիւք պալըգ-լարը օլմապղէ, *պէրէքէթի տու՛ասը օգուչուպ՝ Պուն-լարը տա էօնլէրինէ գօյմընըզ՝ տէտի։ 8-Վէ եէյիպ ատ գօտըլար, վէ փարչալարընը ֆապրասընատան եէտի գէնապէ գատըրտըլար։ 9-Եէյէնլէր տախի տէօրթ պինի գատար իտի. վէ անլէրի տալը վէրտի։ 10-Վէ †տէր՛ապատ շակիրտլէրի իլէ գայըպա պինիպ՝ Դաք-մանուէթա թարաֆընա կէթտի։

11-Էվէ ֆէրիսիլէր չըգըպ՝ անը թէճրիպէ իչին, քէնտիսինատէն սէմաուան պիր ՚ալամէթ թալէպ է-տէրէք, անընի իլէ միւսահէպէ էթմէյէ պաշլատը-լար։ 12-Վէ տէրսընինատէն ահ չէքիպ՝ Պու նէպ նի՞չին ՚ալամէթ թալէպ էտեր. հապիպաթէն սի-պէ տէրիմ քի՝ Պու նէսլէ պիր ՚ալամէթ վէրիլմէ-յէճէք տիր՝ տէտի։ 13-Վէ անլէրի պրագըպ՝ եինէ գայըպա կէրմէտըլէ, գարշը թարաֆա կէչտի։

14-Էվէ էքմէք ալմասընը ունութմըշըլար իտի. գայըգատա տախի եանլարընատա պիր էքմէքճին պաշ-գա եօգ իտի։ 15-Էվէ անլէրէ՝ Պագընըզ, ֆէրի-սիլէրին մայասընատան վէ Հերոտէսին մայասընատան տագընընըզ՝ տէյու թէնպիհ էյլէտի։ 16-Վէ պիրի-պիրի իլէ սէօյլէշիպ՝ Էքմէյինիզ օլմասընը իչին տիր՝ տէտիլէր։ 17-Վէ ցիտա գունու պիրմէքլէ անլէրէ տէտի քի՝ Նի՞չին էքմէյինիզ օլմասընը ի-

* Մատթ. 14. 19։ Պ. 6. 41։
† Մատթ. 15. 39։
‡ Մատթ. 12. 38։ 46. 1։ Յովհ. 6. 30։
§ Մատթ. 16. 5։
¶ Մատթ. 16. 6։ Ղուկ. 12. 1։
‖ Մատթ. 16. 7։

չիւն սէօյլէչիրսինիզ. [a]տահա ֆէհմ էթմի՞զ մի սի-
նիզ, վէ իտրաք էթմի՞զ մի սինիզ. գալպինիզ տա-
հա գաթը՞ մը տըր։ 18 - Կէօզէրինիզ վար իքէն
կէօրմի՞զ մի սինիզ, վէ գուլագլարընըզ վար իքէն
իշիթմի՞զ մի սինիզ, խաթրընըզա տախի կէթիրմի՞զ
մի սինիզ։ 19 - [b]Օլ պէշ պին ատամ պէշ էքմէյի
վարէլէյիսի՝ թէվպի՛ էյլէտիյիտոե, դա՞չ քիւֆէ տո-
լուսը ուրնա վարչա գալարտընըզ. անա՝ Օն իքի՝
ատամներ։ 20 - Վէ [c]օլ ատօրթ պին քիշիյէ եէտո
էտէյէ ընէզի՛ էյլէուէյմոե, դա՞չ զէննալ տօլուսը վար-
չա գալարտընըզ. անլեր տի՝ Եէտի՝ ատամներ։ 21 -
Վէ անլերէ՝ Նի՞չիւն [d]խատրաք էթմէզ սինիզ՝ ատա։

22 - Վէ Բեթսայիդայա կէլտիլեր, վէ եանընա
պիր քէօր ատամ կէթիրիսի՝ անա տօգունմասընը
րիճա էթտիլեր։ 23 - Տախի քէօրիս էլինտէն թու-
թուպ՝ քէօյտէն տըշարը չըգարտը. [e]վէ կէօզլէրինէ
թիւքիւրիպ՝ էլլէրինի անըն իւզէրինէ դօմալէ,
անա՝ պիր չէյ կէօրիյո՞ր մը սըն՝ ատչիս սիւ՞պէ էթ-
տի։ 24 - Տախի պագըպ՝ Աղաճլարա պէնգէր ա-
տմլերի եիւրիւր կէօրիյօրըմ՝ ատտի։ 25 - Զէմանն
էլլէրինի թէքրար անըն կէօզլէրի իւզէրինէ գօյուպ՝
պագտըրտը. օ տախի իֆադաթ պուլուպ՝ հէր չէյի
աչիքեարէ կէօրտիւ։ 26 - Վէ՝ Բէօյէ կիրիպ [f]քէօյտէ
քիմսէյի սէօյլէմէյէսին՝ ատչէրէք անը խանէսինէ
կէօնտէրտի։

27 - [g]Վէ Յիսուս չակիրտլերի իլէ Գայսէրիյէ ի փի-
լիպպոս քէօյլէրինէ կիտտիպ, եօլտա չակիրտլէրինէ՝
Ադամլերին ատտիքլէրինի կէօրէ պէն քի՞մ իմ՝ ատ-

[a] Պ. 6. 52։
[b] Մատթ. 14. 20։ Պ. 6. 43։ Ղուկ. 9. 17։ Յովհ. 6. 13։
[c] Մատթ. 15. 37։ Ա՛. 8։
[d] Պ. 6. 52։ Ա՛. 17։
[e] Պ. 7. 33։
[f] Մատթ. 8. 4։ Պ. 5. 43։
[g] Մատթ. 16. 13։ Ղուկ. 9. 18։

յիւ սիւ՞ալ էթաէ։ 28 - Անէէր տախ՝ ՙվաֆթիկ էահճի Յովհաննէս, վէ պա՛ղըլարը՝ Եղիա, վէ պա՛ղըլարը տախ՝ փէյղամպէրլէրտէն պիրի սին՝ փէյ֊ղըէ, տէյիւ ճէվապ վէրտիլէր։ 29 - Վէ անէէրէ՝ Եա սիզին տէտիկինիզէ կէօրէ պէն քի՞մ իմ՝ տէտի. Պետրոս տախ անա ճէվապէն՝ Սէն Քրիստոս սըն՝ տէտի։ 30 - Ուվէ անէէրէ՝ Հադդըմտա քիմսէյէ պիր շէյ սէօյլէմէյինիզ՝ տէյիւ էքիտէն թէնպիհ էյլէտի։ 31 - Վէ ՙԻսկն իւլ ինսան չօղ էլէմ չէքիպ՝ ինթիյարլար իլէ պաշ քեահինէէր վէ ՚իւլէմա թարա֊ֆընտան ըէտտ օլունտուպ՝ դաթլ օլունմագ, վէ իւչ կիւնտէն սօնրա դիւյտ էթմէք կէրէք խոյինի անէէրէ թա՛իմ էթմէյէ պաշլատը։ 32 - Վէ պու սէօզիւ աշիքեարէ սէօյլէտի. վէ Պետրոս անը պիր թարաֆտա ալըպ՝ թա՛զիր էթմէյէ պաշլատը։ 33 - Ո տախ սէօնիւպ շակիրտլէրինէ պատարագտա, Պետ֊րոսը թա՛զիր էտէրէք՝ Ատրամա չէքիլ, էյ Շէյթան, զիրա Աստուած ՚ա՛խտ օլան շէյլէրէ տէյիլ, անճագ ատէմլէրէ ՚ա՛խտ օլան շէյլէրէ սարֆ ը էճքեար էտտիրմէն՝ տէտի։

34 - Վէ ճէմա՛աթը շակիրտլէրի իլէ պէրապեր եանընտա չաղըրըպ անէէրէ տէտի քի՝ ՙՀէր քիմ արտընճա կէլմէք խոթէրսէ, թէրք ի նէֆս էտէրէք, խաչընը եիւքլէնիպ՝ արտըմ ընըա կէլսին։ 35 - Զիրա ՙՀէր քիմ ճանընը գուրթարմագ խոթէրսէ, ա֊նը զայ՚ էտէճէք, վէ Հէր քիմ ճանընը պէնիմ իչիւն վէ պէշարեթ իչիւն զայ՚ էտէրսէ, անը գուր֊թարագ ըտը։ 36 - Զիրա պիր ատէմ պիւթիւն

ֆ Մատթ. 14. 2։	ը Մատթ. 16. 20։	24։ Ղուկ. 9. 23։
ձ Մատթ. 16. 46։ Յովհ. 6. 69։ 11. 27։	թ Մատթ. 16. 21։ 17. 21։ Ղուկ. 9. 22։ ժ Մատթ. 10. 38։ 16.	14. 27։ ի Յովհ. 12. 25։

տիւնեայը գազանըպ տա, քէնաի ճանըինը գայ՝ է-
տէրսէ, նէ՞ խոթիւֆատէ էտէր։ 37 - Եահօտ ատէմ
քէնաի ճանըինա պէտէլ նէ՞ վէրէ պիլիր։ 38 - Զիրա
՝հէր քիմ պու գինաքեար վէ կիւնահքեար նէսլ
իչինաէ՝ ՝պէնաէն վէ սէօզլէրիմաէն տօլայը ութա-
նըրսա, Իայն իւլ ինսան տախի մուգատտէս մէլէք-
լէրի իլէ քէնաի փէտէրինին ճէլալինաէ կէլտիյի գէ-
ման՝ անաէն տօլայը ութանաճագ տըր։ 39 - Վէ ան-
լէրէ՝ ՝Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի, Պուրատա
հազըր օլանլարսան պա՛զրսը վար տըր քի՝ ՝մէլէ-
քիւթ Ուլլահըն դուտրէթլէ կէլտիյինի կէօրմէտիք-
ճէ էօլիւմ ասլա թաթմայաճագ տըր՝ տէտի։

ՊԱՊ 9

Վէ ՝աթը կիւն ածկրա Յիսուս՝ Պետրոս իլէ Յա-
կոբոս վէ Յովհաննէսի պէրաձէր ալըպ՝ անլէրի ևա-
լընըզ վէ թէնհաճա եիւքսէք պիր տաղ իւզէրինէ
կէօթիւրտիւ։ 2 - Վէ էօնլէրինաէ սուրէթի թէպէտ-
տիւլ էտիպ, 3 - էլպիսէսի փարլադ՝ եէր իւզէրինաէ
հիչ պիր գաասարըն պէյազ էտէմէյճէյի տէրճէ-
տէ, հէման [գար կիպի] ֆղայէթ պէյազ օլտու։
4 - Վէ անլէրէ Մովսէս իլէ Եղիա կէօրիւնիւպ՝ Յի-
սուս իլէ սէօյլէշիյօրլար իտի։ 5 - Վէ Պետրոս Յի-
սուսա խիթապէն՝ Րաբպի, պիզէ պուրատա պու-
լունմագ էյի տիր. վէ պիրի սէնին վէ պիրի Մով-
սէս վէ պիրի տէ Եղիա իչիւն իւչ խայմէ եա-
փալըմ՝ տէտի։ 6 - Զիւնքի գիյատէսիյլէ խաֆֆ էթ-
միչ օլմալարընա, նէ սէօյլէյճէյինի պիլմէտի։ 7 - Վէ

՝ Պագ Բօմ. 1. 16։ 2 Տիմ. 1. 8։ 2. 12։
՝ Մատթ. 10. 33։ Ղուկ. 9. 26։ 12. 9։
՝ Մատթ. 16. 28։ Ղուկ. 9. 27։
՝ Մատթ. 24. 30։ 25. 31։ Ղուկ. 22. 48։
՝ Մատթ. 17. 1։ Ղուկ. 9. 28։
՝ Դան. 7. 9։ Մատթ. 28. 3։

պէր պուլսի անէրն կէօվկէսի ալթընա ալըպ Սէվկիւլու Օղլու պու տէր, պունու տինկէյինիզ տէյու պուլսիտան պէր ախտա կէլան։ 8-վէ հէ֊ման անէր էթրաֆնա պադըպ՝ եալընըզ Յիսուսան մա՛տա եանպարընտա արթըզ քիմնէյն կէօրմէսի֊ներ։ 9-էվէ տաղտան էնէրէրն ինքն, Իսի՛ն իւլ ին֊սան էօվուլերտէն գըյտամ էտինճէյէտէք, կէօրտիւք֊լերինի քիմնէյէ նադլ էթմէսինէր՝ տէյու անէրէ թէնապին էթտի։ 10-վէ պու սէօզիւ արտարընտա սադայըպ՝ էօվուլերտէն գըյտամ էթմէք նէ՛ տէմէք օլտուղունը միւսահէտ էտէրէր խոի։ 11-վէ՝ Ինչ֊մա նի՞չին՝ Էմմէյա եղիա կէլմէք կէրէք տիր, տէրէր՝ տէյու անա սիւ՛ալ էթտիէր։ 12-ա տախի անէրտ ճէվապէն՝ կէրչի եղիա էմմէյա կէլիպ, հէր չէյի թանզիմ էտէր, վէ Իսի՛ն իւլ ինսան հադգընտա, չօգ էլեմ չէքիպ, Հադարէթ կէօրճէք տիր՝ տէյու Հադայընըզ տէր։ 13-պէն խոչ սիպչէ տէրիմ քի՝ Եղիա կէլմիշ տիր, վէ անըն հադգընտա եադայընըզ իւզրէ, անա հէր խոթէտիքէրի չէյի եափտըրար՝ տէտի։

14-էվէ չակիրտէրին եանընտա կէլտիյինտէ, անէ֊րէրն էթրաֆընտա խայըլ ճէմա՛աթ վէ անէր իլէ միւսահէտ էթմէքտէ օլան Իսի՛սայը կէօրտիւ։ 15-վէ պիւթիւն ճէմա՛աթ անը կէօրտիւյիւ կիպի, հայրան օլուպ՝ եանընտա սէյիրտէրէք անը սէյտյա֊տըտար։ 16-ա տախի Իսի՛սայա՝ Անէր իլէ նէ՞ մի֊սահէտ էտիյօրսունուզ՝ տէյու սիւ՛ալ էթմէտի իւ֊զէրինէ, 17-ճէմա՛աթտան էպիր տատմ ճէվապ

ֆ Մատթ. 17. 9։
տ Մաղ. 4. 5։ Մատթ. 17. 10։
ֆ Ղուկ. 23. 11։ Փիլ. 2. 7։
ղ Մէզ. 22. 6։ Ես. 53. 2, վէ զայրե։ Դան. 9. 26։
ֆ Մատթ. 11. 14։ 17. 12։ Ղուկ. 1. 17։
ճ Մատթ. 17. 14։ Ղուկ. 9. 37։
ֆ Մատթ. 17. 14։ Ղուկ. 9. 38։

վերիպ՝ եա մու՛ալիմ, օղլըմը սանա կէթիրտիմ։ անտէ պիր տիլսիզ րուհ օլմաղէ, 18-Հէր նէրէտէ թուԹարսա, անը եէրէ չարփար. օ տախի քէօփիւ-րիւպ տիշլէրինի գըճըրտաատը, վէ գուրուր. վէ՝ Անը չըգարընըզ՝ տէյիւ չակիրտլէրինկէ սէօյլէտիմ խսէ տէ, մուգԹէտիր օլմատըղար՝ տէտի։ 19-Օ տախի անլէրէ ճէվապ վերիպ՝ էյ իսմանըզ նէսլ, նէ՞ վագԹա գատար սիզին իլէ պէրապէր օլայրմ. նէ՞ վագԹա գատար սիզէ Թէհամմիւլ էտէյիմ. անը պանա կէթիրինիզ՝ տէտի։ 20-Վէ եանընա կէթիր-տիքլէրինտէ ՝անը կէօրտիւյիւ կիպի րուհ անը սարս-տը. օ տախի եէրէ տիւշիւպ՝ աղզը քէօփիւրէրէք եուվարլանտը։ 21-Վէ Ցէ---- պունուն նէ զէման-տան պէրու անա վագը՝ օլտըղընը փէտէրինտէն սիւ՞ալ էԹտիքտէ, օ տախի՝ ՄէսավէԹինտէն պէ-րու. 22-Վէ անը հէլաք էԹմէք իւզրէ չօգ տէՖ՝ա աԹէչէ վէ սույա աԹմըշ տըր. լաքին էկէր պիր չէյ եափա պիլիր իսէն, պիզէ մէրհամէԹ էտիպ իմ-տատ էյլէ՝ տէտի։ 23-Ցիսուս տախի անա՝ Իման էտէ պիլիր իսէն, Իման էտէնէ հէր չէյ միւճքին տիր՝ տէտի։ 24-Վէ անիտէ չօճուղըն փէտէրի կէօզ եաշը տէօքէրէք ՖէրիւատԷտիպ՝ Իման էտէրիմ, եա Բապպ, իսմանըզլըղըմա իսմատատ էյլէ՝ տէտի։ 25-Վէ Ցիսուս ճէմա՛աԹըն սէյիրտիպ ճէմ՛ օլտը-ղընը կէօրտիւքտէ նաիւաք րուհու ազարըյայրպ ա-նա՝ էյ տիլսիզ վէ սաղըր րուհ, պէն սանա էմր էտէրիմ, պունտան չըգ վէ պիր տահա անա կիրմէ՝ տէտի։ 26-Բ--հ տախի պաղըրարագ վէ անը չիտ-տէԹլէ սարսարագ չըգտը. օ տախի էօլիւ կիպի

⁴ պ. 1. 26. Ղ--հ. 9. 2.	⁵ Մաթ. 17. 19. պ. 11. 23. Ղ--հ. 17.	6. Ցովհ. 11. 40.

ըլտու, չէօյլէ քի չօգլարը՝ էօլմիւշ տիր՝ տէտիլէր։ 27-վէ ցիսուս անը էլինտէն թուխտուպ գալարը-մասըյլէ գալդը։ 28-ուվէ խանէյէ կիրտիյինտէ, չակիրտլէրի՝ պիզ անը նէ՞չիւն չըգարամատըգ՝ տէ-յիւ անտէն թէննհաճա սիւ՞ալ էթտիլէր։ 29-0 տախի անլէրէ՝ պու մադուլէննին տու՛ա վէ օրուճ-տան զայրի պիր վէճհլէ չըգմասը միւմքին տէյիլ տիր՝ տէտի։

30-վէ օրատան չըգըպ՝ Գալիլեատան կէչէրլէր էքէն, պիր քիմսէնին վադըճ օլմասընը իսթէմէզ իտի։ 31-ԷԶիրա չակիրտլէրինէ թա՛լիմ էտիպ, ան-լէրէ՝ Իսն իւլ ինսան ատէմլէր էլինէ թէսլիմ օ-լունաճագ վէ անը գաթլ էտէճէքլէր, վէ գաթլ օլունտըգտան սօնրա իւչիւնճիւ կիւնտէ գըյամ է-տէճէք տիր՝ տէտի։ 32-Ամմա անլէր պու սէօզիւ անլամայըպ՝ անտէն սիւ՞ալ էթմէյէ տախի գօրգ-տըլար։

33-ՀվէԿափառնայումա կէլտի. վէ խանէտէ էքէն անլէրէ՝ Եօլտա պիրիպիրինիզ լէյ նէ՞ մու-պահէսէ էթտինիզ՝ տէյիւ սիւ՞ալ էթտի։ 34-Անլէր տախի սիւքիւթ էթտիլէր. զիրա՝ Պէօյիւք քի՞մ տիր՝ տէյիւ Եօլտա պիրիպիրի լէյ միւպահէսէ էթ-միշլէր իտի։ 35-0 տախի օթուրտու, վէ օն էքի-լէրի չաղըրըպ անլէրէ՝ Ինկէր պիր քիմսէ պիրինճի օլմազ իսթէրսէ, ճիւմլէսինին մու՞ախէրի վէ ճիւմ-լէսինին իսրամէթքեարը օլսուն՝ տէտի։ 36-վէ Ըպիր չօճուգ ալըպ օրթալարընտա տուրտուրտու, վէ անը գուճաղընա ալըպ անլէրէ, 37-Հէր քիմ պէօյլէ չօ-ճուգլարտան պիրինի պէնիմ իսմիմ իչիւն գապուլ

Լ Մատթ. 17. 18։ Ե Մատթ. 17. 21։ Ղուկ. 9. 44։ Զ Մատթ. 18. 1։ Ղուկ. 9. 46։ 22. 24։ Է Մատթ. 20. 26, 27։ Պ. 10. 43։ Ը Մատթ. 18. 2։ Պ. 10. 16։

էտէրսէ, պէննի գապուլ էթմիշ օլուր. վէ ՝ՀԷր քիմ պէննի գապուլ էտէրսէ, պէննի տէյիլ, ֆագաթ պէ~ննի իրսալ էտէննի գապուլ էթմիշ օլուր՝ տէտի։ 38-ՈՒվէ Ցովհաննէս անա ճէվապ վէրիպ՝ Եա մու՛ալլիմ, արտըմըզճա կէլմէյէրէք, սէննին իսմինէ ճիննէրը չըգարան պիր քիմսէ կէօրտիւք, վէ ար~տըմըզճա կէլմէտիյինտէն անը մէն՝ էթտիք՝ տէտի։ 39-Ցիսուս իսէ տէտի քի՝ Անը մէն՝ էթմէյինիզ, ՛զիրա իսմիմէ մի՛ճիզէ իճրա էտիպ տէ, ֆիլհալ պէննիմ հագգըմտա ֆէննա սէօյլէյէ պիլէն եօգ տըր։ 40-Զիւնքի ՛պիզէ մուխալիֆ օլմայան՝ պիզիմ թա~րաֆըմըզտան տըր։ 41-՝Զիրա Քրիստոսա միւթէ~՛ալլըգ օլտըղընըզտան հէր քիմ սիզէ պէննիմ իս~միմ իչիւն պիր քեւասէ սու իչիրիրսէ, հագիգա~թէն սիզէ տէրիմ քի՝ էճրինի ասլա զայ՝ էթմէյէ~ճէք տիր։ 42-՝Վէ պանա ինանան քիւչիւքլէրին պիրինի հէր քիմ սիւրչտիւրիւրսէ, պօյնունա պիր տէյիրմէն թաշը ասըլըպ տէնիզէ աթըլմասը քէն~տինէ տահա խայրլը տըր։ 43-՝Վէ էկէր էլինկ սէ~նին սիւրչմէնէ սէպէպ օլուրսա, անը քէս. հայա~թա սագաթ կիրմէք՝ իքի էլինկ օլսա ճէհէննէմէ, օլ սէօնմէզ աթէշէ կիթմէքտէն սանա խայրլը տըր։ 44-՝Օրատա անլէրին գուրտու էօլմէզ վէ աթէշի սէօնմէզ։ 45-Վէ էկէր այաղընկ սէնին սիւրչմէնէ սէպէպ օլուրսա, անը քէս. հայաթա թօփալ կիր~մէք՝ իքի այաղընկ օլսա ճէհէննէմէ, օլ սէօնմէզ աթէշէ աթըլմագտան սանա խայրլը տըր. 46-Օ~րատա անլէրին գուրտու էօլմէզ վէ աթէշի սէօն~

ֆ Մատթ. 10. 40։ Ղուկ. 9. 48։	ֆ 1 Կոր. 12. 3։	17. 1։
ը Ա՛ա. 11. 28։ Ղուկ. 9. 49։	ֆ Պագ Մատթ. 12. 30։	ը Թէս. 13. 6։ Մատթ. 5. 29։ 18. 8։
	ֆ Մատթ. 10. 42։	ֆ Եա. 66. 24։
	ֆ Մատթ. 18. 6։ Ղուկ.	

մէզ։ 47-Վէ էկէր կէօզիւն աչնին սիւրչմէնէ սէ-
պէպ օլուրսա, անը չըդար. մէլէքիւթ Ուլլահա թէք
կէօզիս կիրմէք՝ իքի կէօզիւն օլուպ ճէհէննէմ ա-
թէշինէ աթըլմագտան սանա խայրլը տըր. 48-Օ-
րատա անլէրին գուրտու էօլմէզ վէ աթէշի սէօն-
մէզ։ 49-Զիրա հէր քէս աթէշլէ թուզլանաճագ
Ըվէ հէր գուրպան թուզլէ թուզլանաճագ տըր։
50-Ըթուզ էյի տիր, ամմա թուզ թամթըզ օլուր-
սա, անը նէ՞ իլէ թէրպիյէ էտէճէքսինիզ. Ըքէնտի-
լէրինիզտէ թուզընըզ օլուպ՝ Ըպիրիպիրինիզ իլէ միւ-
սալէմէթ իւզրէ օլունըզ։

ՊԱՊ 10

Վէ Ըօրատան գալդըպ՝ Ցորդանանըն գարշը թա-
րաֆընատան եէհուտիյէ հուտուտընա կէլտի. վէ խալգ
թէքրար անըն եանընա ճէմ՚ օլտըգտա, քէնտի
՚ատէթի իւզրէ եինէ անլէրէ թա՚լիմ էտէր իտի։

2-Ըվէ ֆէրիսիլէր անըն եանընա կէլիպ, անը
թէճրիպէ էտէրէք՝ Զէվճէսինի պօշամազ ատէմի
ճա՚իզ մի՝ տէյիւ անտէն սիւ՚ալ էթտիլէր։ 3-Ց
տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Մովսէս սիզէ նէ՞ էմր էյ-
լէտի՝ տէտի։ 4-Վէ անլէր՝ Ըմովսէս թալագնամէ
եազըպ պօշամազա իզն վէրտի՝ տէտիլէր։ 5-Վէ
Ցիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Սիզէ պու էմրի գալդի-
նիզին գաթըլըզը սէպէպիյլէ եազըը։ 6-Ամմա խիլ-
գաթըն իսլէխտասընտա ԸԱլլահ անլէրի էրքէք վէ
տիշի խալգ էթտի։ 7-ԸՊու սէպէպտէն ատէմ փէ-

ը Ղև. 2. 13։ եզեկ. 43. 24։
ը Մատթ. 5. 13։ Ղուկ. 14. 34։
ը Եփես. 4. 29։ Կող. 4. 6։
ը Ղօմ. 12. 18։ 14. 19։ 2 Կոր. 13. 11։ Ի Պր. 12. 14։

ը Մատթ. 19. 1։ Ցովհ. 10. 40։ 11. 7։
ը Մատթ. 19. 3։
ը Թէս. 24. 1։ Մատթ. 5. 31։ 19. 7։
ը Թէք. 1. 27։ 5. 2։
ը Թէք. 2. 24։ 1 Կոր. 6. 16։ Եփես. 5. 31։

տէրինի վէ վալիտէսինի թէրք էտիպ՝ զէվճէսինէ միւլասըզ օլարագ, 8-Իքիսի եէքվիւճուտ օլաճագ-լար. պունա պինա՞էն արթըզ իքի տէյիլ, լաքին եէքվիւճուտ տիրլէր: 9-Իմտի Ալլահըն րասլի էյ-լէտիյինի ինսան այըրմասըն՝ տէտի: 10-Վէ խանէ-տէ շակիրտլէրի եինէ պունու անտէն սիւ՞ալ էթ-տիլէր: 11-Ո տախի՝ ՚հէր քիմ զէվճէսինի պօշա-յըպ տիկէրի իլէ էվլէնիրսէ, անըն ՚ալէյհինէ զինա էտէր: 12-Ֆէզալիք պիր գարը գօճասընը պօշա-յըպ տիկէրի իլէ էվլէնիրսէ, զինա էտէր՝ տէտի:

13-Էվէ անլէրէ տօգունմասը իչիւն եանընա քիւ-չիւք չօճուգլար կէթիրտիլէր. շակիրտլէրի իսէ կէ-թիրէնլէրի ազարլատըլար: 14-Վէ Ցիսուս պունու կէօրսիւքտէ, կիւճէնիպ անլէրէ խիթապէն՝ Պրա-գընըզ, չօճուգլար եանընա կէլսինլէր, վէ անլէրի մէն՚ էթմէյինիզ, զիրա ՚մէլէքիւթ Ուլլահ պու մա-գուլէլէրինդ տիր: 15-Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ ՚Մէլէքիւթ Ուլլահը հէր քիմ քիչիւք չօճուգ կի-պի գապուլ էթմէզսէ, անա ասլա կիրմէյէճէք տիր՝ տէտի: 16-Վէ անլէրի գուճաղընա ալլա՝ իւզէրլէ-րինէ էլլէրինի գօյարագ անլէրէ խայր ատու՚ա էյլէտի:

17-Իվէ եօլա չըգարըլընատա, պիր քիսիէ եանը-նա սէյիրտիպ՝ հուզուրընատա տիզ չէօքտիւ. վէ ա-նա՝ էյ քէրիմ մա՚ալլիմ, էպէտի հայաթա վարիս օլմագ իչիւն նէ՞ եափայըմ՝ տէյիւ սիւ՞ալ էյլէտի: 18-Ցիսուս տախի անա՝ Նի՞չիւն պանա քէրիմ տէ-յօրսըն. պիրտէն, եա՞նի Ալլահտան զայրի քէրիմ եօգ տիր: 19-Էմրլէրի պիլիրսին. Զինա էթմէյէ-

ը Մատթ. 5. 32, 19. 9, Ղուկ. 16. 18, Րօմ. 7. 3, 1 Կոր. 7. 10, 11:

ի Մատթ. 19. 13, Ղուկ. 18. 15:

ձ 1 Կոր. 14. 20, 1 Պետ. 2. 2:

ղ Մատթ. 18. 3:

ճ Մատթ. 19. 16, Ղուկ. 18. 18:

յ Խուր. 20, Րօմ. 13. 9:

սին, Գաթլ էթմէյեսին, Մըրդաթ էթմէյեսին, Եա-
լան չէհատէթ էթմէյեսին, Ղատր էթմէյեսին, Փէ-
տէրինէ վէ վալիտէյնէ հիւրմէթ էյլէ՝ տէտի։ 20-Ո
տախի անա ճէվապէն՝ էյ մու՛մլիմ, պունլարըն
ճիւմլէսինի սէպապէթիմուէն պէրու հըճդ էյլէտիմ՝
տէտի։ 21-Վէ Յիսուս անա պադըշ՝ անը սէվտի,
վէ անա խիթապէն՝ Պիր նօգսանըն վար. կիտիալ
նէյնկ վար իսէ սաթ, ֆուդարայա վէր, վէ Նէմա-
տա խազինէյէ մալիք օլուրըն. վէ խաչը եիւքլէ-
նիալ կէլ պանա թապի՛ օլ՝ տէտի։ 22-Ո տախի
պու սէօզսէն զամինաք օլաու, վէ միւքէտտէր օլա-
րագ կիթտի, չիւնքի չօգ մալի վար իտի։ 23-Յի-
սուս տախի էթրաֆընա պադըշ չակիրտլէրինէ՝
Մալտար քիմսէլէր մէլէքիւթ Ուլլահա նէ՛ կիւճլէ
կիրէրլէր՝ տէտի։ 24-Չակիրտլէրի իսէ անըն սէօզ-
լէրինէ հայրան գալմալարըյլէ, Յիսուս թէքրար
անլէրէ ճէվապէն՝ էյ չօճուգլարըմ, Ձնալա ի՛թի-
մատ էտէնլէրին մէլէքիւթ Ուլլահա կիրմէսի նէ՛
կիւճ տիր։ 25-Ձէնկինին մէլէքիւթ Ուլլահա Մո-
մէսնատէն, տէվէնին իյնէ տէվիյինատէն կէչմէսի տա-
հա գօլայ տըր՝ տէտի։ 26-Վէ անլեր զիյատէսիյլէ
հայրան օլուպ, արալարընտա՝ էօյլէ իսէ քի՛մ խէ-
լաս պուլա պիլիր՝ տէտիլեր։ 27-Վէ Յիսուս անլէ-
րէ պադըշ՝ Ինսան ՚ինանմատ պու զայր ի միւմքին
տիր, Ա՛լլահըն Ալլահըն ՚ինանմատ տէյիլ տիր, զիրա
Ալլահըն ՚ինանմատ հէր շէյ միւմքին տիր՝ տէտի։
28-Պէտրոս անա՝ Իշթէ պիզ հէր շէյի թէրք է-

ե Մատթ. 6. 19, 20, 19. 21, Ղուկ. 12. 33, 16. 9։	ձ Յոբ 31. 24, Մէզ. 52. 7, 62. 10, 1 Տիմ. 6. 17։	Մատթ. 19. 26։ Ղուկ. 1. 37։
ը Մատթ. 19. 23, Ղուկ. 18. 24։	է Երեմ. 32. 17։	հ Մատթ. 19. 27։ Ղուկ. 18. 28։

տիպ սանա թասի՝ օլորգ՝ տէմէյէ պաշլատը։ 29-Յիսուս տախի ճէվապէն՝ Հագիդաթէն սիզէ տէրիմ քի, Պէնիմ իչիւն վէ պէշարէթ իչիւն խանէ եա պէրատէր եա հէմշիրէ եա վէտէր եա վալիտէ եա զէվճէ եա էվլատ եա թարըլարը թէրք էթմիշ օլուպ տա, 30-Չիմոի պու զէմանտա թէ՝ատտրէր իլէ պէրապէր եիւզ գաթ զիյատէ խանէ վէ պէրատէր վէ հէմշիրէ վէ վալիտէ վէ էվլատ վէ թարըլարա, վէ ախրէթտէ էպէտի հայաթա նա՞իլ օլմայաճագ պիր քիմսէ եօգ տըր։ 31-Վաբին չօգ էվվէլքիլէր սօնրաքի վէ սօնրաքիլէր էվվէլքի օլաճագ տըր՝ տէտի։

32-Վէ անէր Երուսաղէմէ չըգմագ իւզրէ եօլտա իքէն, Յիսուս էօնէլէրինճէ կիտէր իտի, վէ անէր հայրան գալարագ, արտընճա կիտէր իքէն գօրգարըլար իտի. 33-Վէ եինէ օն իքիլէրի եանընա ալըպ՝ քէնտինէ օլաճագ վուգու՚աթը անէրէ սէօյլէմէյէ պաշլատը. 33-Եա՞նի՝ Իլթէ պիզ Երուսաղէմէ չըգըօրըզ, վէ Իսն իւլ ինսան պաշ քեահինլէր իլէ ՚իւլէմայա թէսլիմ օլունաճագ, անէր տախի անըն գաթլինէ հիւքմ էտիպ՝ անը թա՞իֆէլէրին էլինէ թէսլիմ էտէճէքլէր. 34-Պունլար տախի անը իսթինզա էտիպ՝ գամչըյլէ տէօյլերէք իւզէրինէ թիւքիւրճէքլէր, վէ անը գաթլ էտէճէքլէր, օ տախի իւչինճիւ կիւնտէ գըյամ էտէճէք տիր՝ պէպէ։

35-Վէ Զէբեդէոս օղուլլարը Յակոբոս իլէ Յովհաննէս եանընա կէլիպ՝ եա մու՚ալլիմ, թալէպ էտէճէյիմիզ չէյի սիզէ իճրա էթմէնկի խաթէրիզ՝ տէտիլէր։ 36-Օ տախի անէրէ՝ Սիզէ նէ՞ իճրա

ե 2 թէվ. 25. 9։ Ղուկ. 18. 30։
զ Մատթ. 19. 30։ 20. 16։ Ղուկ. 13. 30։
է Մատթ. 20. 17։ Ղուկ. 18. 31։
ը Պ. 8. 31։ 9. 31։ Ղուկ. 9. 22։ 18. 31։
թ Մատթ. 20. 20։

էթմէմի խաթէրսինիզ՝ ատտի։ 37-Անլէր տախի ա-
նա՝ ձէլալինէտէ պէրիմիզ սաղընատա վէ պէրիմիզ
ասլընատա օթուրմադը պիզէ իհսան էյլէ՝ ատտիլէր։
38-վէ ցիսուս անլէրէ՝ նէ՛ թալէպ էթտիյինիզի
պիլմէզսինիզ. պէնիմ իչէճէյիմ քեաաէտէն իչմէյէ,
վէ վաճթիզ օլունաճադըմ վաճթիզլէ վաճթիզ օ-
լունմադա մուգթէտիր մի սինիզ՝ ատտիքատէ, Մուգ-
թէտիր իզ՝ ատտիլէր։ 39-ցիսուս իսէ անլէրէ՝ կէր-
չի պէնիմ իչէճէյիմ քեաաէտէն իչէճէքսինիզ, վէ
պէնիմ վաճթիզ օլունաճադըմ վաճթիզլէ վաճ-
թիզ օլունաճադըմընըզ. 40-Լաքին սաղընատա վէ ասլ-
ընատա օթուրմադը իհսան էթմէք պանա բաճի՛ օլ-
մայընչա, անճադ քիմլէր իչիւն հազըրլանմըչ իսէ
ՙանլէտէ վէրիւր՝ ատտի։ 41-ՙՎէ ՙէյէր օն չՙէՙէրէ պու-
նու իչիթտիքատէ, ցակոբոս վէ ցովհաննէս կիւ-
ճէնմէյէ պաշլատըլար։ 42-Ամմա ցիսուս անլէրի
չաղըրըպ՝ ՙթա՛իֆէլէրին հիւքմատըլարը ՛աստ օ-
լունանլար անլէրին իւզէրինէ թէսալլութ էտիպ,
պէօյիւքլէրի տախի անլէր իւզէրինէ հիւքիմէթ
իճրա էթտիքլէրինի պիլդիրմինիզ. 43-ՙԱմմա արա-
նըզտա պէօյլէ օլմասըն, լաքին արանըզտա պէօ-
յիւք օլմադ իսթէյէն՝ իստիմէթքեարընըզ, 44-վէ
սիզտէն պիրինճի օլմադ իսթէյէն՝ ճիւմլէսինին գու-
լու օլսուն։ 45-Զիրա ՙԻսան իւլ ինսան տախի քէն-
սինէ իստիմէթ օլունմադ իչիւն տէյիլ, անճադ իստ-
մէթ էթմէք, վէ ՙանէֆսինի չօղ քիմսէլէրին պէ-
տէլինէ ֆիտյէ վէրմէք իչիւն կէլմի՝ ատտի։

46-ՙՎէ երուբտա կէլիպ քէնտիսի՝ չակիրտլէրի

ՙ Մատթ. 20. 24։
ՂՂուկ. 22. 25։
՚ Մատթ. 20. 26, 28։ պ. 9. 34։ Ղուկ. 9. 48։
ՂՅովհ. 13. 14։ Փիլ. 2. 7։
՛ Մատթ. 20. 28։
1 Տիմ. 2. 5։ Տիտ. 2. 13։
Ճ Մատթ. 20. 29։ Ղուկ. 18. 35։

*ելէ պէր խայլը ճէմա՛աթ տախի պէրապէր օլա-
րագ, Երիքովտան չըգար ւքէն, Տիմէոս օղլու Բար-
տիմէոս նամընտա պէր քէօր աստմ եօլ քէնարըն-
տա օթուրուպ տիլէնէյօր իտի։ 47-վէ Նազարէթ-
լի Յիսուս օլտուղունը իշիթտիքտէ՝ եա Յիսուս Իսն ի
Դաւիթ, պանա մէրհամէթ էյլէ՝ տէյիւ ֆէրեատ
էթմէյէ պաշլատը։ 48-վէ սուքիւթ էթմէսի իչիւն
չօգ քիմսէլէր անը ազարլատը իսէ տէ, օ տահա
գիյատէ՝ եա Իսն ի Դաւիթ, պանա մէրհամէթ էյ-
լէ՝ տէյիւ ֆէրեատ էտէր իտի։ 49-վէ Յիսուս
տուրուպ չաղըրտմասընը էմր էյլէտի. վէ քէօրիւ չա-
ղըրըպ անա՝ ճէսարէթլէն, գալգ, սէնի չաղըրը-
յօր՝ տէտիլէր։ 50-Ո տախի 'ապասընը ամարագ
գալգըպ՝ Յիսուսըն եանընա կէլտի։ 51-վէ Յիսուս
անա խիթապէն՝ նէ՞ խոթէրսին քի սանա եափա-
յըմ՝ տէմէսի իւզէրինէ, քէօր անա՝ Րապպունի,
կէօզլէրիմ աչըլսըն՝ տէտի։ 52-վէ Յիսուս անա՝
-կիթ, իմանըն սէնի խէլաս էթտի՝ տէտիքտէ, ա-
նըն կէօզլէրի տէրհալ աչըլըպ, եօլտա Յիսուսըն
արտը սըրա կիթտի։*

ՊԱՊ 11

Վէ -Երուսաղէմէ եագըլաչարագ, Զէյթուն տա-
ղընըն գուրպինտէ վագը՝ Բեթփագէ իլէ Բեթա-
նիայա եագըն կէլտիքլէրինտէ, չակիրտլէրինտէն ի-
քիսինի կէօնտէրիպ, 2-Անլէրէ խիթապէն՝ Գարշը-
նըզտաքի քէօյէ կիտինիզ, վէ իչինէ կիրտիյինիզ
կիպի, իւզէրինէ հիչ պէր քիմսէ պինմէմիշ, պաղը
պէր սրփա պուլուրսընըզ. անը չէօզիպ կէթիրի-

-Մատթ. 9. 22, պ. 5. 34, | -Մատթ. 21. 1, Ղուկ. | 19. 29, Յովհ. 12. 14,

նիզ։ 3-Վէ էկէր պիր քիմսէ սիզէ՝ Պու էթտիյի-
նիզ նէ՞ տիր՝ տէրսէ, էֆէնտիյէ լազըմ սըր՝ տէ-
յինիզ. ο տախի անը հէման պուրայա կէօնտէրէ-
ճէք տիր՝ տէտի։ 4-Անլէր տախի կիտիպ՝ սըփայը
տըշարըտա գափունըն եանընտա եօլ իւզէրինտէ
պաղը պուլուպ չէօզտիւլէր։ 5-Վէ օրատա տու-
րանլարըն պա՛զըր անլէրէ՝ Սըփայը չէօզմէքլէ նէ՞
եափը յօրսընըզ՝ տէտիլէր։ 6-Անլէր տախի ճիսու-
սըն էմր էթտիյի կիպի անլէրէ սէօյլէմէլէրիյլէ՝ ան-
լէրի պրագտըլար։ 7-Վէ սըփայը ճիսուսա կէթի-
րիպ՝ անըն իւզէրինէ էլպիսէլէրինի գօյտըլարընտա,
անըն իւզէրինէ պինտի։ 8-[*]Զօղ քիմսէլէր տախի
էլպիսէլէրինի եօլա սէրտիլէր. վէ պա՛զըլարը ա-
ղաճլարտան տալըր քէսիպ՝ եօլա սէօշէյէրէք,
9-էօնտէն կիտէնլէր վէ արտտան կէլէնլէր՝ Ով-
սաննա, [†]Բաղըն խամիյէ կէլէն միւպարէք օլսուն։
10-[Բաղըն խամիյէ] կէլէն փէտէրիմիզ Դաւիթին
մէլէքութիւ միւպարէք օլսուն. եիւճէլէրտէ Ովսան-
նա՝ տէյէրէք նիտա էտէրլէր խո։ 11-[‡]Վէ ճիսուս
Երուսաղէմ կէլիպ՝ հէյքէլէ կիրտի, վէ էթրաֆըն-
տա հէր շէյէ նազար դիքքէ՝ արթըզ վագըթ կէճ
օլմըպլէ, օն իքինճի իլէ պէրապէր Բեթանիայա չըգ-
12-[§]Վէ էրթէսի կիւն Բեթանիատան չըգտըգ-
լարընտա աճըգտը։ 13-[¶]Վէ ուզագտան իւզէրինտէ
եափրագը պուլունան պիր ինճիր ագաճը կէօրմէք-
լէ, անտէ պիր շէյ պո՛ւլուր մը իմ տէյիւ, անըն
եանընա կիթտիքտէ, եափրագլարտան պաշգա պիր
շէյ պուլմատը, պիրա ինճիր վագթը տէյիլ խո։
14-[**]Վէ [ճիսուս] անա խիթապէն՝ Պունտան պէօյլէ

* Մատթ. 21. 8։ | † Մատթ. 21. 42։ | ‡ Մատթ. 21. 49։
§ Մրգ. 118. 26։ | ¶ Մատթ. 21. 18։

էպէտէն պէր քիմնէ սէնտէն մէյվէ եէմէսին՝ տէ-
տի. շակիրտլերի տախի պունու իչիթտիլեր։
15-ՒՎ Է երուսաղէմ կէլտիքլերինտէ, Յիսուս հէյ-
քէլէ կիրիպ՝ հէյքէլտէ ախզ ու ի'թա էտէնլերի չը-
գարմաղա պաչլասը, վէ սարրաֆլարըն փիչիթախ-
թալարընը, վէ կէօյէրճին սանթանլարըն իտքէմլէլէ-
րինի ալի իսթի էթտի։ 16-ՎԷ պէր քիմսէնին հէյ-
քէլտէն պէր գապ կէչիրմէսինի պրագմազ իտի։
17-ՎԷ թա'լիմ էտէրէք անլէրէ՝ Ըհանէմ ճիւմլէ
միլլէթլեր իչիւն 'իպատէթխանէ թէսմիյէ օլունա-
ճագ տըր՝ տէյիւ եազըլմըշ տէյի՞լ մի. ֆագաթ Ըսիզ
անը հարամիլեր մաղարասը էթտինիզ՝ տէտի։ 18-
ԻՎԷ 'իւլէմա իլէ պաչ քեահինլեր պունու իչիթմէ-
լէրիյլէ անը հէլաք էթմէյէ ֆուրսաթ արարլար ի-
տի. չիւնքի անտէն գօրգարլար իտի, զիրա Ըպիւ-
թիւն ճէմա'աթ անըն թա'լիմինէ հայրան օլմուշ
իտի։ 19-ՎԷ ախշամ օլտըգտա չէհրտէն տըշարը
չըգտը։

20-ՒՎԷ սապահլայըն ինճիր ագաճընըն եանըն-
տան կէչէր իքէն, անը քէօքիւնտէն գուրումըշ կէօր-
տիւլէր։ 21-ՎԷ Պետրոս թէզէ.քիւր էտէրէք անա՝
էյ մու'ալլիմ, պագ լա՞նէթ էթտիյին ինճիր ագա-
ճը գուրումըշ տըր՝ տէտի։ 22-Յիսուս տախի ան-
լէրէ ճէվապէն տէտի քի՝ Ալլահա իմանընըզ օլ-
սուն։ 23-Զիրա Ըհագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝
Հէր քիմ պու տաղա խիթապէն՝ Դալգ քէնտինի
տէնիզէ աթ՝ տէյիպ տէ գալգինտ չիւպհէ էթմէ-
յէրէք, անճագ տէտիյի չէյլէրին վագը՝ օլաճագը-

Ը Մատթ. 21. 12։ Ղուկ. 19. 45։ Յովհ. 2. 14։
ը Ես. 56. 7։
Ը Երեմ. 7. 11։
թ Մատթ. 21. 45, 46։ Ղուկ. 19. 47։
ժ Մատթ. 7. 28։ Գ. 1. 22։ Ղուկ. 4. 32։
ի Մատթ. 21. 19։
Ը Մատթ. 17. 19։ 21. 21։ Ղուկ. 17. 6։

նա իման էտէրսէ, տէտիյի հէր նէ խէ, անա վա-
գը՝ օլաճագ տըր։ 24-անըն իչիւն սիզէ տէրիմ քի՝
Յու՚ա իլէ տիլէտիյինիզ հէր չէյի ալաճաղընըզա
ի՚թիզաա էտինիզ, վէ սիզէ օլաճագ տըր։ 25-վէ
աու՚այա տուրտուղընըզաա էկէր պիր քիմսէ ՚ալէյ-
հինաէ պիր չէյինիզ վար խէ, ՚ացիվ էտինիզ. թա
քի սէմաւաթաա օլան փէտէրինիզ տախի սիզին
աուչլարընըզը սիզէ ՚ացիվ էտէ։ 26-Հանա էկէր
սիզ ՚ացիվ էթմէզսէնիզ, սէմաւաթաա օլան փէ-
տէրինիզ տախի սիզին աուչլարընըզը ՚ացիվ էթմէ-
յէճէք տիր՝ տէտի։

27-վէ ևինէ երուսաղէմ կէլտիքլէրինաէ, քէն-
տիսի Հէյքէլտէ կէզէր իքէն, պաշ քեահինլէր իլէ
՚իւլէմա վէ իհթիյարլար անըն եանընա կէլիպ,
28-Անա՝ Պունարը նէ՞ սէլահիյէթլէ իճրա էտիյօր-
սըն, վէ պունարը էթմէք սէլահիյէթինի տանա
քի՞մ վէրտի՝ տէտիլէր։ 29-Ցիտա տախի անլէրէ
ճէվապէն՝ Պէն տախի սիզէ պիր չէյ սու՞ալ էտէ-
յիմ. պանա ճէվապընը վէրտիյինիզ հալտէ, պէն
տախի պու չէյլէրի նէ սէլահիյէթլէ իճրա էթտի-
յիմի սիզէ սէօյլէյիմ. 30-Ցովհաննէսին վաֆթիզի
սէմաւա՞ն մը, եօղսա ինսանտա՞ն մը իտի. պանա
ճէվապ վէրինիզ՝ տէտի։ 31-Անլէր տախի քէնտի
քէնտիլէրինէ թէֆէքքիւր էտէրէք տէտիլէր քի՝
Էկէր Սէմաւան տէսէք՝ ենա նի՞չիւն անա ինանմա-
մընըզ՝ տէյէճէք. 32-վէ էկէր՝ Ինսանտան տէսէք
... գաւմտան գօրգտըլար իտի. զիրա Հճիւմլէսի
Ցովհաննէսին ֆիլհագիգէ վէյղամպէր օլտըղը ի՚թի-

ե Մատթ. 7.7, Ղուկ. 11. 9, Ցովհ. 14. 13, 15. 7, 16. 24, Յակ. 1. 5, 6,	է Մատթ. 6. 14, Կող. 3. 13,	Ղուկ. 20. 1, ը Մատթ. 3. 5, 14.5, պ. 6. 20,

——

գատընտա խոխլեր։ 33-Օլ վագըթ Յիսուսա ճէվաշէն՝ Պիլմէյիզ՝ սէտիլեր։ Յիսուս տախի անլերէ ճէվապէն՝ Պէն տախի պու չէյլերի նէ սէլահիյէթլէ իճրա էթտիյիմի սիզէ սէօյլէմէմ՝ տէտի։

ՊԱՊ 12

Վէ՞ անլերէ թէմսիլլերլէ սէօյլէմէյէ պաշլատը. Պիր ատէմ պաղ տէքիա՝ էթրաֆընա չէթ չէվիրտի, վէ պիր մա՛սէրէ գազըպ՝ գուլլէ պինա էթտի, վէ անը պաղճըլարա թէսլիմ էտիպ՝ ղուրպէթէ կէթտի։ 2-Վէ մէվսիմինտէ, պաղճըլարտան պաղըն մահսուլընտան ալմագ իւզրէ, պաղճըլարա պիր գուլ կէօնտէրտի։ 3-Ամմա անլեր անը թուրթուպ տէօյէրէք՝ պօշ կէօնտէրտիլեր։ 4-Վէ եվինէ անլերէ պաշգա պիր գուլ կէօնտէրտի. անը տախի [թաշլայըպ] պաշընը եարալայարագ՝ հազարէթլէ կէօնտէրտիլեր։ 5-Վէ թէքրար պաշգասընը կէօնտէրտի, անը տախի գաթել էթտիլեր. վէ տահա նէյէ քիմսէլեր կէօրէբէ՛յէ՛ պա՛զըլարընը տէօյտիւլեր վէ պա՛զըլարընը գաթել էթտիլեր։ 6-Իմտի պիր սէվկիւլիւ օղլու տախի պուլունմադըղ՝ Օղլըմա հիւրմէթ էտէրլեր՝ տէյէրէք, ճիւմլէսինտէն սօնրա անը տախի եանլարընա կէօնտէրտի։ 7-Լաքին օլ պաղճըլար պէրիպէրինէ, Պու՝ վարիս տիր. կէլինիզ անը էօլտիւրէլիմ, վէ միրաս պիզիմ օլուր՝ տէտիլեր։ 8-Վէ անը թուրթուպ՝ էօլտիւրտիւլեր վէ պաղտան տըշարը աթտըլար։ 9-Իմտի պաղ սահիպի նէ՞ եափաճադ տըր. կէլիպ օլ պաղճըլարը հէլաք էտէճէք, վէ պաղը պաշգա քիմսէլերէ վէրէճէք տիր։ 10-Եափուճըլարընը ըէտտ էթտիքլերի թաշ

-Մատթ. 21. 33։| Ղուկ. 20. 6. |Մէզ. 118. 22.

քէօչէ թաշը օլտու. 11-Ոու՝ Բապպ թարաֆընտան օլտու, վէ կէօղէրիմիզ էօնիւնտէ ’աճա՞իպ տիր՝ տէյիս եազըլմըշ օլանը օգո՞ւմտաղընըզ մը։

12-Վէ պու թէմսիլի քէնտիլէրի հադդընտա սէօյլէտիյինի անլատմալարըյլէ ։անը թուխմաղա ֆուրսաթ արատըլար իսէ տէ, ճէմա’աթտան գօրգտըզլարընտան անը պրագըպ կիթտիլէր։

13-։Վէ անը քէլամէ թուխմաղ իւզրէ, եանընա ֆէրիսիլէը իւէ Հերովդէսիլէրտէն պա’զըլարընը կէօնտէրտիլէր։ 14-Անլէր տախի կէլիպ անա՝ էյ մու’ալլիմ, սէնին հադգ օլսուպ՝ քիմսէյի վազիֆէ էտինմէտիյինի պիլիրիզ. զիրա տաէմլէրին խաթրընը սայմայրպ՝ Ալահընն թարիգինի հադիգաթ իւզրէ թա’լիմ էտէրսին. Գայսէրէ վէրկի վէրմէք ճա՞իզ մի, եօգսա տէյի՛լ մի. վէրէլի՞մ մի, եօգսա վէ՛րմէյէլիմ մի՝ տէտիլէր։ 15-Ո տախի անլէրին միւրա՞իյինի պիլմէքլէ, անլէրէ՝ Պէնի նի՞չիւն թէճրիպէ էտիյօրսընըզ. պանա պիր տինար կէթիրինիզ կէօրէյիմ՝ տէտի։ 16-Անլէր տախի կէթիրտիլէր, վէ անլէրէ՝ Պու սուրէթ վէ եազը քիմի՞ն տիր՝ տէտիյինտէ, Գայսէրին՝ տէտիլէր։ 17-Վէ ՚Իսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Գայսէրէ ’ա՞իտ օլանը Գայսէրէ, վէ Ալլահա ’ա՞իտ օլանը Ալլահա էտա էտինիզ՝ տէտի. վէ անա թէ’աճճիւպ էթտիլէր։

18-։Վէ՝ գըյամէթ եօգ տըր՝ տէյէն Սատուգիլէր եանընա կէլիպ՝ անա սիւ՞ալ էտէրէք, 19-էյ մու’ալլիմ, ։Մովսէս պիզէ՝ էկէր պիր քիմսէնին գարնտաշը էվլատսըզ վէֆաթ էտէրսէք, զէվճէսինի թէրք էտէրսէ, գարնտաշը անըն զէվճէսինի ալըպ՝

։ Մատթ. 21. 45, 46։ Պ. 11. 18։ Յովհ. 7. 25, 30, 44։	։։ Մատթ. 22. 15։ Ղուկ. 20. 20։	։։։ Մատթ. 22. 23։ Ղուկ. 20. 27։
	։Ա՛մոս. 23. 8։	։Թէս. 25. 5։

քէնտի գարնտաշընա գիւրրիյէթ վէյտա էլլէսին՝ տէյիւ եազըը։ 20 - Իմտի եէտի գարնտաշ վար իտի. պիրինճիսի պիր զէվճէ ալտը վէ գիւրրիյէթ պրագ- մայարագ վէֆամ էլլէտի։ 21 - Իքինճիսի տախի մէզպուրէյի ալըպ՝ գիւրրիյէթ պրագմայարագ վէ- ֆամ էլլէտի. քէզալիք իւչիւնճիւսիւ պէօյլէ օը--։ 22 - Պ-- ---էէ եէտիսի տախի մէզպուրէյի ալըպ՝ գիւրրիյէթ պրագմատըլար. ճիւմլէսինտէն սօնրա օլ գարը տախի վէֆամ էթտի։ 23 - Իմտի գըյամէթ- տէ, գըյամ էթտիքլէրի զէման, անլէրտէն հանկըսընըն զէվճէսի օլաճագ. չիւնքի եէտիսինին տա- խի զէվճէսի օլտու՝ տէտիլէր։ 24 - Վէ Ցիսուս ան- լէրէ ճէվապէն՝ Ջէլալէթինիզ քիթապլարը վէ Ա- լահըն գուտրէթինի պիլմէտիյինիզտէն տէյի՞լ մի տիր։ 25 - Զիրա էօլուլէրտէն գըյամ էթտիքլէրին- տէ նէ՛ էվլէնմէք նէ՛ տէ էվլէնտիրմէք վար տըր. անճագ Ըսէմավաթտա օլան մէլէքլէր կիպի տիրլէր։ 26 - Ամմա էօլուլէրին գըյամը խուսուսընտա՝ Մով- սէսին քիթապընտա, չալը ֆըգրասընտա Ալլահըն անա սէօյլէյիպ՝ Ըպէն Աբրահամըն Ալլահը վէ Իսա- հակըն Ալլահը վէ Ցակոբըն Ալլահը իմ՝ տէտիյինի օգո՞ւմատընըզ մը։ 27 - Ալլահ էօլուլէրին Ալլահը օլմայըպ՝ հայաթտա օլանլարըն Աւետը տըր. պու ճիհէթլէ սիզ զիյատէսիյլէ զէլալէթտէ սինիզ՝ տէտի։

28 - Ւվէ Ի՛ւլէմատան պիրի կէլիպ՝ անլէրին մու- պահէսինի իշիտէրէք, անըն անլէրէ կիւզէլ ճէ- վապ վէրտիյինի կէօրմէքլէ, անա՝ ձիւմլէ էմրլէրին պիրինճիսի հանկըսը տըր՝ տէյիւ սիւ՞ալ էթտի։ 29 - Վէ Ցիսուս անա ճէվապէն՝ ձիւմլէ էմրլէրին պիրինճիսի պ-- տըր. Ւէյ Իսրայէլ, տինլէ, Ալլահը-

ը 1 կոր. 15. 42, 49, 52։ | ւ Մատթ. 22. 35, | 10. 27։
ր Խուր. 3. 6, | ւ Թէս. 6. 4։ Ղուկ. |

մըզ Բապպ՝ Բապպը վահիտ տիր. 30-վէ Ալլահըն օլան Բապպը պիւթիւն գալպինկտէն վէ պիւթիւն ճանըկտան վէ պիւթիւն ֆիքրինկտէն վէ պիւթիւն գուվվէթինկտէն աէվէսին. պիրինճի էմր պուտըր։ 31-վէ պունա պէնզէր իքինճիսի շու տըր քի՝ Գօնշըկը քէնտին կիպի աէվէսին. պունըարտան պէօյիւք տիկէր պիր էմր եօգ տըր՝ տէտի։ 32-վէ օլ 'ալիմ անա՝ կիւզէլ, էյ մու'ալլիմ, հադիգաթ իւզրէ աէօյլէտին, զիրա Ալլահ պիր տիր, Իվէ անտէն զայրի եօգ տըր. 33-վէ անը պիւթիւն գալպտէն վէ պիւթիւն 'ադըլտան [վէ պիւթիւն ճանտան] վէ պիւթիւն գուվվէթտէն աէվմէք, վէ գօնշըյը քէնտի կիպի աէվմէք Ֆճիւմլէ մուհրադալարտան վէ զէպիհէլէրտէն էյի տիր՝ տէտի։ 34-Ցիսուս տախի անըն 'ադիլանէ ճէվապ վէրտիյինի կէօրմէքլէ, Ալլահըն մէլէքիւթիւնտէն ուզագ տէյիլ սին՝ տէտի. Իվէ անա արթըդ պիր քիմսէ սիւ"ալ էթմէյէ ճէսարէթ էտէմէտի։

35-Իվէ Ցիսուս հէյքէլտէ թա'լիմ էտէր իքէն ճէվապ վէրիպ, 'Իւլէմա նա՞սըլ՝ Քրիստոս Դաւիթին օղլու տըր՝ տէրլէր։ 36-Զիրա Դաւիթ քէնտիսի Րուհ իւլ Գուտսէ տէտի քի, Տէրպ Բապպ պըմա՝ թա պէն աէնին տիւշմէնլէրինի այագլարընա պասամագ էտինճէյէտէք սաղըմտա օթուր՝ պույրտու։ 37-Իմտի Դաւիթ քէնտիսի անա Բապպ տէտիյի հալտէ, նա՞սըլ անըն օղլու օլուր՝ տէտի. վէ պիր չօգ ճէմա'աթ իսթէքլէ անը տինլէր իտի։

Ա Ղև. 19.18։ Մատթ. 22. 39։ Րօմ. 13. 9։ Գաղ. 5. 14։ Յակ. 2. 8։
Բ Թես. 4. 39, ե։ 45. 6, 14։ 46. 9։
Գ 1 Մխ. 15. 22։ Ող. 6. 6։ Միք. 6. 6—8։
Դ Մատթ. 22. 46։
Ե Մատթ. 22. 41։ Ղուկ. 20. 41։
Զ 2 Մխ. 23. 2։ Ա Մէզ. 110. 1։

38 - Ա՛վէ անկերէ թա՛լիմինտէ տէտի քի՝ կէնիշ էլափսէ իլէ կէզմէք վէ Ա՛շարըլարտա սէլամլար, 39 - վէ սինագոգլարտա պաշ քիւրսիւլէր վէ զիյա֊ֆէթլէրտէ պաշ սէտիրլէր իսթէյէն Ա՛իւէմատան Ա՛սագընընըզ։ 40 - Ա՛ոունլար տուլ գարըլարըն էվլէ֊րինի եէյիպ՝ կէօսթէրիշ իչիւն ուզուն տու՛ալար էտէրլէր. անլէր տահա չիտտէթլի Ա՛ազապա տիւ֊չար օլաճագ տըր։

41 - Ա՛վէ ՅԻսուս խազինէյինին գարշըսընտա օթու֊րուպ՝ Ա՛ճէմա՛աթըն Ա՛խազինէյէ նա՛սըլ ագչէ աթ֊տըգլարընա նազար էտիյօր իտի. վէ չօգ զէննկինլէր չօգ աթտըլար։ 42 - Վէ պիր ֆագիր տուլ գարը կէլիպ՝ պիր մանկըր գըյմէթինտէ իքի փուլ աթտը։ 43 - Վէ շակիրտլէրինի չաղըրըպ անլէրէ՝ Հադիգա֊թէն սիզէ տէրիմ քի՝ Ա՛ու ֆագիր տուլ գարը խազինէյէ աթանլարըն ճիւմլէսինտէն զիյատէ աթ֊տը. 44 - Ձիրա ճիւմլէսի քէնտիլէրին ֆագլասընտան աթտըլար, պու գարը իսէ քէնտի եօգլուղընտան, հէր նէսի վար իսէ, Ա՛պիւթիւն նաֆագասընը աթ֊տը՝ տէտի։

ՊԱՊ 13

Վ. է - քէնտիսի հէյքէլտէն չըգար իքէն, շակիրտ֊լէրինտէն պիրի անա՝ էյ մու՛ալլիմ, պագ, նա՛սըլ թաշլար վէ նա՛սըլ պինալար տըր՝ տէտի։ 2 - Ձիսուս տախի անա ճէվապէն՝ Պու պէօյիւք պինալարը կէօ֊րի՞յօր մը սըն. Բ֊եըգըլմաստըգ պիրիպիրի իւզէրինտէ

ֆՊ. 4. 2։		ՀՂուկ. 21. 1։	3. 17։
ֆՂուկ. 11. 43։		֊4 Միւէ. 12. 9։	
ֆՄաաթ. 23. 1։		Հ2 կոր. 8. 12։	֊Մաաթ. 24. 1։
Ղուկ. 20. 46։		ֆԹէս. 24. 6։ 1 ցովհ.	Ղուկ. 21. 5։
ֆՄաաթ. 23. 14։			Բ֊Ղուկ. 19. 44։

հիչ պիր թաշ [պուրատա] գալմայաճադ տըր՝ տէտի։ 3-Վէ զէյթուն տաղընտա հէյքէլին գարշըրընտա օթուրտըղընտա, Պետրոս իլէ Յակոբոս վէ Յովհաննէս վէ Անդրէաս անա թէնհաճա սիւ՚ալ էտիպ, 4-ՙՊու չէյլէրին նէ զէման վուդու՝ պուլաճաղընը, վէ ճիւմլէ պու չէյլէրին իթմամ օլունաճաղը վագթըն ՚ալամէթինի պիզէ սէօյլէ՝ տէտիլէր։ 5-Յիսուս տախի ճէվապա պաշլայըպ անլէրէ տէտի քի՝ ՚Սագընընըզ, սիզի քիմսէ իզլալ էթմէսին։ 6-Զիրա չօգ քիմսէլէր՝ Քրիստոս պէն իմ՝ տէյէրէք, պէնիմ իսմիմլէ կէլիպ չօգ քիմսէլէրի իզլալ էտէճէքլէր։ 7-Վէ ճէնկլէր իլէ ճէնկ թէվաթուրլարը իշիթտիյինիզ վագըթ, միւղթարիպ օլմայասընըզ, զիրա պունլար վուդու՝ պուլմադ կէրէք տիր. լաքին տահա նիհայէթ տէյիլ տիր։ 8-Զիրա միլլէթ միլլէթ ՚այէյհինէ, վէ հիւքիւմէթ հիւքիւմէթ ՚այէյհինէ գալգըշըպ՝ նիչէ մահալլէրտէ զէլզէլէլէր օլաճադ, վէ գըթլըզ իլէ իխթիլալլար օլաճադ. ՚պունլար էլէմլէրին իպթիտասը տըր։ 9-Սիզ տախի սագընընըզ, զիրա ՚սիզի միլլէթ մէճլիսլէրինէ թէսլիմ էտէճէքլէր, վէ սինագօղլարտա տէօյիւլիւպ՝ պէնիմ իչիւն վալիլէր վէ մէլիքլէր հուզուրընա, անլէրէ չէհատէթ օլմադ իւզրէ ճէլպ օլունաճադընըզ։ 10-Վէ ՚էվվէլա պէշարէթ ճիւմլէ միլլէթլէրէ վա՚զ օլունմադ կէրէք տիր։ 11-ըՎէ սիզի թէսլիմ էթմէք իչիւն կէօթիւրտիւքլէրի վագըթ, էվվէլճէ էնտիշէ էտիպ տէ՝ նէ՛ սէօյլէյէճիմ տէյիւ տիւշիւնմէյինիզ, լաքին օլ սա՚աթտա սիզէ

ֆ Մատթ. 24. 3։ Ղուկ. 21. 7։
տ Երեմ. 29. 8։ Եփես. 5. 6։ 1 Սէլ. 2. 3։
ր Մատթ. 24. 8։
ղ Մատթ. 10. 17, 18։ 24. 9։ Վաշ. 2. 10։
ր Մատթ. 24. 14։
ը Մատթ. 10. 19։ Ղուկ. 12. 11, 21. 14։

նէ վէրիվերսէ, անը սէօյլէյինիզ. գիրա սէօյլէյէնլէր սիզ տէյիլ սինիզ, [a]անճագ Րուհ իւլ Գուաս սըր։ 12-Իմտի [b]գարնտաշ գարնտաշը, վէ փէտէր էվլատը էօլիւմէ թէսլիմ էտէճէք, վէ էվլատ վալիտէյն իւզէրինէ գալգըպ՝ անլէրի գաթլ էտէճէքլէր։ 13-[c]Վէ իամիմ իչիւն ճիւմլէ թարաֆընտան պուղղ օլունաճագսընըզ. ամմա [d]նիհայէթէ տէյին սապր էտէն խէլաս պուլուր։

14-[e]Վէ [Դանիէլ փէյղամպէր վասըթասըյլէ խապէր վէրիլէն] [f]խարապէյէթ մէքրուհէսինին ճա՞իզ օլմայան եէրտէ տուրսըղընը կէօրտիւյինիւզտէ, (օգույան անլասըն,) օ զէման [g]Եէհուտիյէտէ օլանլար տաղլարա գաչըպ, 15-Տամտա օլան խանէյէ էնմէսին, վէ խանէսինտէն պիր չէյ ալմադա իչէրի կիրմէսին։ 16-Թարլատա օլան տախի լիպասընը ալմադա կէրի տէօնմէսին։ 17-[h]Վէ վա՛յ օլ կիւնլէրտէ համիլէ վէ էմզիքլի օլանլարա։ 18-Վէ ֆիրարընըզ գըչա թէսատուֆ էթմէսին տէյիւ տու՛ա էտինիզ. 19-[i]Զիրա Ալլահըն խալգ էյլէտիյի խիլգաթըն իսթիխասընտան պու անէտէք միսլի վուգու՛ պուլմադըզ վէ ասլա պուլմայաճագ չիտտէթլի մուզայադա օլ կիւնլէրտէ օլաճագ սըր։ 20-Վէ էկէր Բապպ օլ կիւնլէրի գըսալթմասա իտի, հիչ պիր պէշէր գուրթուլմազ իտի. լաքին [j]ինթիխապ էթտիյի միւնթէխապլար իչիւն օլ կիւնլէրի գըսալթմըշ սըր։ 21-Վէ [k]օ զէման էկէր պիր քիմսէ սիզէ՝ Իչթէ Մէսիհ պուրատա, եախօտ՝ Իչթէ օ-

[a] Ա՛մալ. 2. 4։ 4. 8, 31։
[b] Միք. 7. 6։ Մատթ. 10. 21։ 24. 10։ Ղուկ. 21. 16։
[c] Մատթ. 24. 9։ Ղուկ. 21. 17։
[d] Դան. 12. 12։ Մատթ. 10. 22։ 24. 13։ Վահ. 2. 10։
[e] Դան. 9. 27։
[f] Մատթ. 24. 15։
[g] Ղուկ. 21. 21։
[h] Ղուկ. 21. 23։ 23. 29։
[i] Դան. 9. 26։ 12. 1։ Յովէլ 2. 2։ Մատթ. 24. 21։
[j] Մատթ. 24. 23։ Ղուկ. 17. 23։ 21. 8։

բատա տըր՝ տէրսէ, ինանմայասընըզ։ 22 - Ձիրա եալանճը մէսիհլէր վէ եալանճը փէյղամպէրլէր զուհուր էտիպ, միւնքին օլսա՝ միւնթէխապլարը պիլէ իզլալ իչուն ’ալամէթլէր վէ մու’ճիզլէր իճրա էտճէքլէր։ 23 - Ամմա ՙսիզ սադընընըզ. իչթէ սիզէ ճիւմլէսինի էվվէլա խապէր վէրիյօրըմ։

24 - ՙԼաքին օլ կիւնլէրտէ օլ մուզայագատան սօնրա կիւնէշ գարարըպ՝ այ քէնտի զիյասընը վէրմէյճէք տիր։ 25 - Վէ կէօքտէքի եըլտըզլար տիւշիպ՝ սէմավաթտա օլան գուվվէթլէր սարսըլաճագ տըր։ 26 - ՙՎէ օ զէման Իսան իլ ինսանը պուլութլարտա ’ազիմ գուվվէթ վէ ճէլալէ կէլիր կէօրէճէքլէր։ 27 - Օ զէման մէլէքլէրինի կէօնտէրիպ՝ քէնտի միւնթէխապլարընը տէօրթ բիւզկեարտան, եէրին ուճընտան թա կէօյիւն ուճընատէք ճէմ’ էտէճէք տիր։ 28 - ՙԻնճիր աղաճընատան թէմսիլ էօյրէնինիզ. անըն տալլարը եումշայըպ՝ եավրաղ սիւրմէյէ պաշլատընը վադըթ, եազ եադըն օլտըղընը անլարսընըզ։ 29 - Ֆէզաւէք սիզ տախի պունլարըն վուգու’ պուլտըղընը կէօրտիւյիւնիւզտէ, եադըն, հէման գաիուլարտա օլտըղը մա’լիւմիւնիզ օլա։ 30 - Հապիգաթէն սիզէ տէրիմ ք՛ի, Պունլարըն ճիւմլէսի վուգու’ պուլմայընճա պու նէսլ կէչմէյէճէք տիր։ 31 - Կէօք իլէ եէր զա՞իլ օլուր, ամմա ՙպէնիմ սէօզլէրիմ ասլա զա՞իլ օլմայաճագ տըր։ 32 - Ամմա օլ կիւն վէ սա’աթ հադգընտա Փէտէրտէն մա’տա պիր քիմսէնին վէ սէմաատա օլան մէլէքլէ-

ֆ 2 Պետ. 3. 17։
ս Դան. 7. 10։ Սոփ. 1. 15։ Մատթ. 24. 29։ Ղուկ. 21. 25։
ա Դան. 7. 13, 14։
Մատթ. 16. 27։ 24. 30։ Պ. 14. 62։ Ա՛մոս. 1. 11։ 1 Սէլ. 4. 15։ 2 Սէլ. 1. 7,
10։ Վահ. 1. 7։
ֈ Մատթ. 24. 32։ Ղուկ. 21. 29։
ՀԵս. 40. 8։

րին վէ հաթթա Օղլըն տախի մա՛լումաթը եօգ տըր։ 33 - ՙՍադրընընըզ, ույանըզ տուրուպ տու՛ա էտինիզ. զիրա օլ վագթըն նէ՛ զէման կէլէճէյինի պիլմէզսինիզ։ 34 - ՙՆիճէ քի զուրպէթէ կիտէն պիր աատմ խանէսինի պրագարագ, գուլլարընա իշլէրինին խտարէսինի, վէ հէր քէսէ քէնտի իշինի թախսիս էտիպ՝ գափուճըյա տախի ույանըզ տուրմասընը թէննպիհ էտէր։ 35 - Իմտի ՙույանըզ տուրընըզ. զիրա խանէ սահիպինին նէ՛ զէման, ախշամ եա կէճէ եարըսը եա խօրօս էօթտուիւինտէ եա սապահլայըն, կէլէճէյինի պիլմէզսինիզ։ 36 - Օլմայա քի անըզըն կէլիպ՝ սիզի ույդուտա պուլա։ 37 - Վէ սիզէ սէօյլէտիյիմ չէյլէրի ճիւմլէյէ սէօյլէրիմ. Ույանըզ տուրունըզ։

ՊԱՊ 14

Վէ ՙպասեք վէ ֆէթիր պույուՙը իքի կիւն սօնրա վուգու՛ պուլմազ իւզրէ իքէն՝ պաշ քեահինլէր իլէ ՚իւլէմա անը հիլէ իլէ թուԹուպ գաթլ էթմէյէ ֆուրսաթ արարլար իտի։ 2 - Ֆագաթ՝ խալգ արաձընտա վէլվէլէ օլմազ իշիւն պայրամտա օլմասըն՝ տէտիլէր։

3 - ՚Վէ ՅՒ... Բեթանիատա, ճիւզամը Սիմոնըն խանէսինտէ օլուպ սոֆրատա օթուրուր իքէն, էվինտէ պիր շիշէ զիվըյմէթ խալիս նարտին կեաղը օլարագ, պիր խաթուն կէլտի. վէ շիշէյի գըրըպ՝ անըն պաշը իւզէրինէ տէօքտու։ 4 - Վէ պա՛զը քիմ-

- Մատթ. 24. 42։ 25. 13։ Ղուկ. 12. 40։ 21. 34։ Րօմ. 13. 11։ 1 Սէլ. 5. 6։
- Մատթ. 24. 45։ 25. 14։
- Մատթ. 24. 42, 44։
- Մատթ. 26.2, Ղուկ. 22. 1։ Յովհ. 11. 55։
- Մատթ. 26.6։ Յովհ. 12.1,3։ Պագ Ղուկ. 7. 37։ 13. 1։

սէլէր տէրունէրինաէն կիւճէնիպ՝ Պու եաղ նի՛չիւն խարաֆ օլունաու։ 5 - Զիրա պու եաղ իւչ եիւզ տի-նարան զիյատէյէ սաթըլըպ էաղըն ֆադիրլէրէ վէրիլէ պիլիր իսի՝ տէյէրէք մէրգումէյի թա՛զիր էթմիլէր։ 6 - Լաքին Ցիսուս՝ Պրագընըզ, նի՛չիւն անը պիհուզուր էտիյօրսընըզ. պանա կիւզէլ պիր իշ իշլէտի։ 7 - Զիրա ֆադիրլէր տա՛իմա սիզին իլէ պէրապէր պուլունուպ՝ իսթէտիյինիզ վագըթ ան-լէրէ էյիլիք էտէ պիլիրսինիզ. ամմա պէն տա՛իմա սիզին իլէ պէրապէր տէյիլ իմ։ 8 - Մէրգումէ էլին-տէն կէլտիյինի իճրա էտէրէք ճէսէտիմի տէֆն օ-լունմասը իչուն էվվէլճէ մէհ էթտի։ 9 - Հադիգա-թէն սիզէ տէրիմ քի՝ Պու պէշարէթ պիւթիւն տիւնեանըն հէր ներէսինտէ վա՛զ օլունուր իսէ, պու իսաթունըն էթտիյի տախի թէզքեարը իչուն րիվայէթ օլունաճագ տըր՝ տէտի։

10 - Ովէ օն իքիլէրտէն պիրի օլան Իսկարիովտը Ցուդա պաշ քեահինլէրէ անը թէսլիմ էթմէք իւզ-րէ եանլարընա կիթտի։ 11 - Անլէր տախի պունու իշիթտիքտէ, սեվինէրէք անա ադըչէ վէրմէյի վա՛տ էթտիլէր. օ տախի անը թէսլիմ էթմէյէ ույղուն պիր վագըթ արար իսի։

12 - Ովէ ֆէթիր կիւնլէրինին պիրինճիսինտէ, եա՛-նի պասեք գուրպանընը զէպհ էթտիքլէրի զէման, շակիրտլէրի անա՝ Պասեք թա՛սընը նէմէք իչուն նէ՛րէտէ իսթէրսին քի կիտիպ սանա հազըրլայա-լըմ՝ տէտիլէր։ 13 - Վէ շակիրտլէրինտէն իքիսինի կէօնտէրիպ անլէրէ՝ Շէհրէ կիտինիզ, վէ պիր տէս-թի սու կէօթիւրէն պիր ատամ սիզէ րաստ կէլէ-

ե Թէս. 15. 11։	Ղուկ. 22. 3, 4։	Ղուկ. 22. 7։
զ Մատթ. 26. 14։	է Մատթ. 26. 17։	

ճէք. անըն արտընճա կիտիպ, 14-Նէրէյէ կիրէրսէ, խանէ սահիպինէ տէյինիզ քի, Մու՛սլիմ՝ Շա-կիրալերիմ իլէ պէրապէր պասեքի եէյէճէյիմ օտա նէ՞րէտէ տիր՝ տէյօր։ 15-Օ տախի սիզէ տէօշէնմիշ, հազըր, պիր պէօյուք ֆէվգանի օտա կէօսթէրճէք. սիզէ օրատա հազըր էտինիզ՝ տէտի։ 16-Վէ շակիրալերի չըգըպ չէհրէ կիմտիքլէրինտէ, անըն քէնտիլէրէ տէտիյի կիպի պուլմադըք պասեքի հազըրլասըլար։

17-Ը տախի ախշամ օլտըգտա՝ օն իքիլեր իլէ պէրապէր կէլտի։ 18-Վէ անլեր սօֆրատա օթուրուպ թա՛ամ էտեր իքէն, Յիսուս՝ Հագիպաթէն սիզէ տէրիմ քի, Սիզտէն պիրի, եա՛նի պէնիմ իլէ թա՛ամ էտէն, պէնի էլէ վէրճէք տիր՝ տէտի։ 19-Անլեր տախի մուքէտտեր օլմադըգա վէ պիրեր պիրեր անա՝ Պէ՞ն մի իմ, վէ պաշգասը՝ Պէ՞ն մի իմ՝ տէմէյէ պաշլատըլար։ 20-Տախի անլերէ ճէվապէն՝ Օն իքիլէրտէն պիրի, եա՛նի պէնիմ իլէ սահան էնէ պաթըրան տըր։ 21-Վագա՛ա Էնսան Իւլ ինսան քէնտի հագդընտա եազըլմըշ օլտուգը իւգրէ կիտեր. լաքին վա՛յ օլ ատէմէ քի՝ անըն էվէյլէ Էնսան Իւլ ինսան էլէ վէրիլիր. օլ ատէմ տօղմամըշ օլսա իտի, քէնտիսինէ խայըրլը օլուր իտի՝ տէտի։

22-ԵՎէ անլեր թա՛ամ էտեր իքէն՝ Յիսուս էքմէք ալտը վէ պէրէքէթ տու՛ասը օգուտըգտան տօկրա փարչէտի, վէ անլերէ վէրիպ՝ Ալընըզ, [եէյինիզ,] պու պէնիմ ճէսէտիմ տիր՝ տէտի։ 23-Վէ քեասէյի ալտ չիւքը էթտիքտէն տօկրա, անլերէ վէրտի. ճիւմլէսի տախի անտէն իչտիլեր։ 24-Վէ

ա Մատթ. 26. 20, վէ զայրի։
բ Մատթ. 26. 24։
գ Ղուկ. 22. 22։
դ Մատթ. 26. 26.
ե Ղուկ. 22. 19, 1 Կոր. 11. 23։

անլերէ՝ Պու պէնիմ գանըմ, ետա՛նի չօգ քիմսէլէր իչիւն տէօքիւլէն եէնի ՚ահտըն գ֊ընը տըր։ 25 - Հա֊դիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ թա անը Ա֊ղահըն մէ֊լէքիւթիւնատ թազէ օլարագ իչէճէյիմ կիւնէ տէ֊յին, արթըգ սամանըն մահսուլընատան իչմէյէճէյիմ՝ տէտի։ 26 - Ւվէ անլեր իլահի օգուչուգ՝ Զէյթուն տաղընա չըգտըլար։

27 - Ւվէ Ցիսուս անլերէ՝ ձիւմլէննիզ պու կէճէ պէնիմ հագդընատա սիւրչէճէքսինիզ, զիրա՝ Ւզօպա֊նը վուրաճաղըմ, վէ գօյունլար տաղըլաճագ տըր՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։ 28 - Լագին Ւպէն գըչատ էթ֊տիքատէն սօնրա սիզատէն էվվէլ Գալիլեայա կիտէ֊ճէյիմ՝ տէտի։ 29 - Ւվէ Պետրոս անա՝ Էվէր ճիւմ֊լէսի սիւրչէլէր պիլէ պէն սիւրչմէմ՝ տէտի։ 30 - Վէ Ցիսուս անա՝ Հագիգաթէն սանա տէրիմ քի՝ Պու կիւն հէնան պու կէճէ իսրօս իքի քէրըէ Ւօթմէզ֊տէն էվվէլ, սէն պէնի իւչ քէրըէ ինքեար էտէ֊ճէքսին՝ տէտի։ 31 - Օ տախի՝ Էվէր պանա սէնին իլէ պէրապէր Ւօլմէք լազըմ կէլսէ պիլէ, սէնի սա֊լա ինքեար էթմէմ՝ տէյէրէք թէ՚քիա էյլէտի. քէ֊զալիք ճիւմլէսի տախի պէօյլէ տէտիլէր։

32 - Ւվէ Գեթսեմանի նամ պիր մահալէ կէլտիք֊լէրինատ, շակիրտլէրինէ՝ Պէն տու՚ա Ւտինճէյէ տէ֊յին սիզ պուրատա օթուրընըզ՝ տէտի։ 33 - Վէ Պետ֊րոս վէ Ցակոբոս իլէ Ցովհաննէսի պէրապէր ալըպ՝ հայրան վէ մահզուն օլմաղա պաշլատը։ 34 - Վէ անլերէ՝ Ւձանըմ Ւօլում տէրճէսինատ մուքէտտէր տիր. պուրատա գալըպ, ույանըզ տուրընըզ՝ տէտի։

Ր Մատթ. 26. 30։
Ս Մատթ. 26. 31։
Տ Զաք. 13. 7։
Ւ Պ. 16. 7։

Ր Մատթ. 26. 33, 34։
Ղուկ. 22. 33, 34։
Ցովհ. 13. 37, 38։
Ց Մատթ. 26. 36։

Ղուկ. 22. 39։ Ցովհ. 18. 1։
Ւ Ցովհ. 12. 27։

35 - Վէ պիր աղ իլէրի վարըպ՝ եէրէ գափանտը. վէ էկէր միւմքին իսէ քէնտիսինտէն պու սա՛աթ կէչ-սին՝ տէյիւ տու՛ա էտէրէք տէտի քի, 36 - [1]Ապա-պա Փէտէր, [2]նէնին [3]ինտինտէ հէր չէյ միւմքին տիր. պու քեասէյի պէնտէն կէչիր. [4]ըլաքին պէնիմ իսթէտիյիմ տէյիլ, անճագ սէնին [5]ըՌեհբէնի օլսուն: 37 - Վէ կէլիպ անլէրի ույգուտա պուլմադըգ, Պետրոսա՝ էյ Սիմոն, ույույօ՛ր մը սըն. պիր սա՛աթ ու-յանըգ տուրա՛մատըն մը: 38 - Իղվայա տիւշմէմէք իչիւն ույանըգ տուրուպ տու՛ա էտինիզ. վագա՛ա [6]րուհ հազըր, աւնա թէն զա՛իֆ տիր՝ տէտի: 39 - Վէ թէքրար կիտիպ՝ հէման օ սէօզիւ սէօյլէյէ-րէք տու՛ա էյլէտի: 40 - Վէ [7]աւետէթ էտիպ՝ եինէ անլէրի ույգուտա պուլտու, զիրա կէօզլէրի աղըր-լաշմըշ իտի, վէ անա նէ ճէվապ վէրէճէքլէրինի պիլմէզլէր իտի: 41 - Վէ իւչիւնճիւ քէրրէ կէլիպ անլէրէ՝ Աբրահգ ույույուպ իսթիրահաթ էտինիզ. քիֆայէթ էտէր, [8]սա՛աթ կէլտի. իչթէ Իսքն իւլ հնաան կիւնահքեարլարըն էլինէ թէսլիմ օլունու-յօր: 42 - [9]Գալգընըգ կիտէլիմ. իչթէ պէնի էլէ վէ-րէն եագլաշը՝ տէտի:

43 - [10]Վէ օ տահա սէօյլէր իքէն, տէր՛ագաս օն իքիլէրտէն պիրի օլան Ցուդա, պաշ քեահինլէր իլէ [11]իւլէմա վէ իսթիյարլար Թարաճընտան գըլըճը վէ սօփալը վաճիր խալգ անըն իլէ պէրապէր օլա-րագ կէլտի: 44 - Վէ անը էլէ վէրէն անլէրէ իշա-րէթ վէրիպ՝ Քիմի էօփէր իսէմ՝ օ տըր, անը Թու-Թընըգ վէ տիգդամըլէ կէօթիւրիւնիւզ՝ տէմիշ իտի:

[1] Յհօմ. 8. 15։ Գաղ. 4. 6։	[5] Յհօմ. 7. 22, 23։ Գաղ. 5. 17։	[9] Ցովհ. 18. 1, 2։
[2] Իպր. 5. 7։	[6] Ցովհ. 13. 1։	[10] Մատթ. 26. 47։ Ղուկ. 22. 47։ Ցովհ. 18. 3։
[3] Ցովհ. 5. 30։ 6. 38։	[7] Մատթ. 26. 46։	
[4]	[8]	

45 - Վէ կէլտիյինտէ անա հէման եագլայըպ՝ Բապ-
պի, Բապպի՝ տէյէրէք անը էօփտու։ 46 - Անլէր
տախի անըն իւզէրինէ էլլէրինի սալըպ թուխտըլար։
47 - Վէ հազըր պուլունանլարտան պիրի գըլըճընը
չէքիպ վէ քեահինի ա՛զամըն պէնտէհինէ վուրուպ՝
գուլաղընը քէստի։ 48 - Վէ ծիտուս անլէրէ խիթա-
պէն՝ Պէնի թուխմագ իչիւն Հարտամի իւզէրինէ
կէլիր կիպի մի գըլըճը վէ սօփալը չըգարընըզ։ 49 -
Հէր կիւն հէյքէլտէ թա՛լիմ էտէրէք եանընըզտա
պուլունուր իտիմ, վէ պէնի թուխմաալընըզ. ամմա
՝քիթապլար իչմամ օլունմագ կէրէք տիր՝ տէտի։
50 - Ով վադըթ ճիւմլէնի անը պրագըպ գաչտըլար։
51 - Վէ անըն արտը սըրա չըփլագ ճէպէտի իւզէրի-
նէ քէթէն պէգի սարընմըշ պիր նէլճիվան կիտի-
յոր իքէն, եիկիթլէր անը թուխտըլար։ 52 - Ո տա-
խի քէթէն պէգինի պրագըպ՝ անլէրտէն չըփլագ
գաչտը։

53 - Վէ ծիտուսը քեահինի ա՛զամըն հուզուրընա
կէօթիւրտիւլէր. վէ պունուն եանընա ճիւմլէ պաշ
քեահինլէր իլէ իհթիյարլար վէ 'իւլէմա ճէմ' օլ-
տըլար։ 54 - Վէ Պետրոս ուզագտան քեահինի ա՛-
զամըն հավլուսընըն իչէրիսինէտէք անըն արտընճա
կիտիպ՝ իսրաէլթքեարլար իլէ պէրապէր օթուրա-
րագ աթէշ եանընտա ըսընըյօր իտի։ 55 - Վէ պաշ
քեահինլէր իլէ պիւթիւն մէճլիսի ծիտուսըն
գաթլի իչիւն 'ալէյհինէ չէհատէթ արտարըլար իսէ
տէ, պուլամադարըլար։ 56 - Զիրա անըն 'ալէյհինտէ
նիչէ քիմսնէլէր եալան չէհատէթ էթտիլէր իսէ տէ,

ՀՄատթ. 26. 55։ Ղուկ. 22. 52։	Ղուկ. 22. 37։ 24. 44։	Ղուկ. 22. 54։ Յովհ. 18. 13։
ՀՄէզ. 22. 6։ Եսա. 53. 7։ Վէ ղայրե։	ՀՄէզ. 88. 8։ Ամ. 27։ ԳՄատթ. 26. 57։	ՀՄատթ. 26. 59։

չէհատէթլէրի պէրիպէրինէ մուվաֆըգ տէյիլ իտի։ 57-վէ պա՛զըլարը գալգըպ ՚ալէյհինտէ եալան չէհատէթ էտէրէք, 58-[-]ու ատէմին՝ էլ իլէ եափըլմըշ ջու հէյքէլի ըլգըպ, իւչ կիւնտէ՝ էլ իլէ եափըլմամըշ պէր ղայրիսինի պինա էտէճէյիմ, տէտիյինի իչիթտիք՝ տէտիլէր։ 59-վէ պու վէճհլէ տախի չէհատէթլէրի պէրիպէրինէ մուվաֆըգ տէյիլ իտի։ 60-վէ [՚]քեահին ի ա՛զամ օրթաստա այաղա գալգըպ Յիսուս՝ հիչ պէր ճէվապ վէրմէ՞զ մի սին. պունլար աէնին ՚ալէյհինտէ նէ՞ չէհատէթ էտիյօր-լար՝ տէյիւ սիւ՞ալ էթտի։ 61-[-]ՀՕ տախի սիւքիւթ էտէրէք՝ հիչ պէր ճէվապ վէրմէմէյիլէ, [՚]քեահին ի ա՛զամ թէքրար՝ Քրիստոս Իսի՞ն իւլ Միւպարէք աէ՞ն մի սին՝ տէյիւ անա սիւ՞ալ էթտի։ 62-Յիսուս տախի՝ Պէն իմ, [՚]վէ Իսի՞ն իւլ ինսանը Գուտրէթին սաղընտա օթուրուր, վէ կէօյիւն պուլութլարըյլէ կէլէր կէօրէճէքսինիզ՝ տէտի։ 63-Իմտի քեահին ի ա՛զամ քէնտի էսվապընը եըրթըպ՝ Աըթըգ պիզէ շահիտլէր նէ՞ լազըմ. 64-Քիւֆրիւնիւ իչիթտինիզ. պիզէ նա՞սըլ կէօրիւնիւր՝ տէտի. անլէրին ճիւմլէսի տախի՝ էօլիւմէ միւսթահագգ տըր՝ տէյիւ անը հիւքմ էթտիլէր։

65-վէ պա՛զըլարը անըն իւզէրինէ թիւքիւրմէյէ, վէ եիւզիւնիւ էօրթիւպ՝ անա եումրուգ վուրա-ըագ՝ փէյղամպէրլիք էյլէ՝ տէմէյէ պաչլատըլար. խըտմէթքեարլար տախի անա սիլլէ վուրտըլար։

66-[-]վէ Պետրոս աչաղըտա հավլուտա իքէն, քեահին ի ա՛զամընն ճարիյէլէրինտէն պիրի կէլիպ, 67-Պետրոսը ըսընըր կէօրտիւյիւնտէ անա պագըպ՝

[-] Պ. 15.29; Յովհ. 2.19։
[-] Մատթ. 26. 62։ Հեբ. 53. 7։
[-] Մատթ. 26. 63։
[-] Մատթ. 24. 30։ 26.64։ Ղուկ. 22.69։
[-] Մատթ. 26. 58,69։ Ղուկ. 22.55։ Յովհ. 18. 16։

Սէն տախի Նազարէթի Յիսուս իլէ պէրապէր լ-
տին՝ տէտի։ 68-Լաքին օ՝ նէ՛ սէօյլէտիյինի պիլ-
մէմ վէ անլատմամ՝ տէյէրէք, ինքեար էթտի. վէ
տըշարըյա տէհլիզէ չըգարըգտա՝ խօրօս էօթտիւ։
69-Վէ *ճարիյէ եինէ անը կէօրմէքլէ, օրատա
տուրանլարա՝ Պու անլէրտէն տիր՝ տէմէյէ պաշլա-
տը. 70-Ո տախի թէքրար ինքեար էթտի։ †Վէ պիր
միւտտէթ սօնրա, եինէ օրատա տուրանլար Պետ-
րոսա՝ Սահիհէն անլէրտէն սին, *զիրա Գալիլեալը
սըն վէ սէօյլէյիշինի պէնզէյօր՝ տէտիլէր։ 71-Ո խէ՝
Պու տէտիյինիզ ատէմի թանըմամ՝ տէյէրէք պէտ
տու՚ա վէ եէմին էթմէյէ պաշլատը։ 72-*Վէ իքինճի քէրրէ խօրօս էօթտիւ. վէ Պետրոս Յիսուսըն
քէնտինէ՝ խօրօս իքի քէրրէ էօթմէզտէն սէն պէնի
իւչ քէրրէ ինքեար էտէճէքսին՝ տէտիյի սէօզիւ
խաթըրընա կէթիրմէքլէ, աղլամաղա պաշլատը։

ՊԱՊ 15

Վէ *սապահ օլտուղը կիպի, պաշ քհահինլէր,
իհթիյարլար վէ *իւլէմա իլէ՝ վէ պիւթիւն միլլէթ
մէճլիսի միւշավէրէ էտիպ՝ Յիսուսը պաղլատըգտան
սօնրա կէօթիւրիւպ Պիղատոսա թէսլիմ էթտիլէր։
2-Վէ †Պիղատոս անա՝ ԵՀուտիլէրին մէլիյի սէն
մի սին՝ տէյիւ սիւ՚ալ էթտի. օ տախի անա ճէվա-
պէն՝ Սէօյլէտիյինի կիպի տիր՝ տէտի։ 3-Վէ պաշ
քհահինլէր անը չօգ չէյլէրտէն տօլայը իթհամ էթ-
տիքլէրինտէ, 4-†Եինէ Պիղատոս անա սիւ՚ալ էտէ-

*Մատթ. 26. 71։ Ղուկ. 22. 58։ Յովհ. 18. 25։
†Մատթ. 26. 74։ Ղուկ. 22. 59։ Յովհ. 18. 26։
*Ա՚մալ. 2. 7։
օ Մատթ. 26. 75։
——
*Մէզ. 2. 2։ Մատթ. 27. 1։ Ղուկ. 22. 66։ 23. 1։ Յովհ. 18. 28։ Ա՚մալ. 3. 13։ 4. 26։
†Մատթ. 27. 11։
†Մատթ. 27. 13։

րէք՝ Հիւ պիր ճէվապ վէրմէ՞զ մի սին. պաղ, ՚ա-
լէյհինտէ նէ՛ գատար չէյլէր չէհատէթ էտիյօրլար՝
ատտի: 5-ՐՎԷ Յիսուս արթըդ հիւ պիր ճէվապ
վէրմէմէքլէ՝ Պիղատոս թէ՚աճճիւպ էթտի:

6-ՎԷ ՚Հէր պայրամտա անլէրին թալէպ էթտիք-
լէրի պիր մահպուսը սալը վէրիյօր իտի: 7-ՎԷ իս-
թիլալ էնանասընտա գաթլ ֆի՚լիննտէ պուլունուպ՝
ֆիթնէ չըգարան րէֆիգլէրի իլէ պէրապէր մահ-
պուս օլան Բարաբբա նամընտա պիր քիմսէ վար
իտի: 8-ՎԷ խալգ պաղըրըպ՝ քէնտիլէրէ օլան ՚ա-
տէթինին իճրասընտա պուլունմասընը թալէպ էթ-
մէյէ պաշլատը: 9-ՎԷ Պիղատոս անլէրէ ճէվապէն՝
Սիզին իչիւն ԵՀուտիլէրին մէլիքինի սալը վէրմէմի
իսթի՞ր մի սինիզ՝ տէտի: 10-Զիրա պաշ քեհանի-
լէրին անը հասէտտէն նաշի թէսլիմ էթտիքլէրինի
պիլիր իտի: 11-ՒՎաքին պաշ քեհանիլէր անլն եէ-
րինէ քէնտիլէրի իչիւն Բարաբբայը սալը վէրմէսինի
Ըուճպ էՐՀէ էՐՀէ խալգը թահրիք էթտիլէր: 12-ՎԷ
Պիղատոս թէքրար անլէրէ ճէվապէն՝ էօյլէ իսէ
ԵՀուտիլէրին մէլիյի տէտիյինիզ քիմսէյէ նէ՞ եափ-
մամը իսթէրսինիզ՝ տէտի: 13-Անլէր տախի՝ Անը
սալպ էյլէ՝ տէյիւ թէքրար նիտա էթտիլէր: 14-Վա-
քին Պիղատոս անլէրէ՝ եա նէ՞ քէօթիւլիւք իշլէմիշ
տիր՝ տէտի իսէ տէ, անլէր՝ Անը սալպ էթ՝ տէ-
յէրէք տահա զիյատէ նիտա էյլէտիլէր: 15-ՎԷ
ՒՊիղատոս խալգը խօշնուտ էթմէք իսթէմէքլէ, ան-
լէր իչիւն Բարաբբայը սալը վէրտի, վէ Յիսուսը
տէօյտուքտէն սօնրա՝ սալպ օլունմագ իչիւն թէս-
լիմ էթտի:

Բե. 53. 7: Յովհ. 19. 9:
Ե Մատթ. 27. 15:
Ղուկ. 23. 17: Յովհ. 18. 39:
Ը Մատթ. 27. 20: Ա-
մաղ. 3. 14:
Ե Մատթ. 27. 26:
Յովհ. 19. 1, 16:

16 - ե Վ է ՝ապքէրլէր անը տիվան մահալի օլան հավլու իչէրիսինէ կէօթիւրիւպ՝ պիւթիւն պէօլիւյիւ ճէմ՝ էթտիլէր։ 17 - Վ է անա էրղէվանի խիլ՝աթ կիյտիրտիլէր, վէ տիքէնտէն պիր թաճ էօրիւպ պաշընա գօտըլար։ 18 - Վ է՝ Սէլամ սանա, էյ ԵՒ-հուտիլէրին Մէլիյի՝ ֆէյէէ+ անը սէլամլամաղա պաշ-լատըլար։ 19 Վ է գամըչլէ անըն պաշընա վուրուպ՝ իւզէրինէ թիւքիւրիւլէր, վէ տիղ չէօքիւպ անա թէմէննա էտէրլէր խոր։ 20 - Վ է անը խոթիհզա էթտիքտէն սօնրա, իւզէրինտէն էրղէվանի խիլ՝աթը չըգարըպ՝ անա քէնտի էլպիսէսինի կիյտիրտիլէր, վէ խաչա կէրմէք իչին տըշարըյա կէօթիւրտիւլէր։

21 - ը Վ է Աղէքսանդրոս իլէ Ռուֆոսըն վէտէրի Սիմոն նամընտա կիւրենէլի պիր քիմսէ թարլատան կէլիպ՝ կէչէր էրքէն, պունու անըն խաչընը թաշը-մալա իճպար էթտիլէր։ 22 - թ Վ է անը Գաճա եէրի թէրճէմէ օլունան Գողգոթա նամ մահալէ կէօ-թիւրտիւքլէրինտէ, 23 - ի Անա իչմէյէ միւրը ի սաճի իլէ գարըշմըշ չէրպպ վէրտիլէր, ամմա գապուլ էթմէտի։ 24 - Վ է անը խաչա կէրտիքտէն սօնրա, հէր քէսին հիսսէսի ն՛ւ-ո օլմազ իւզրէ Ւգուր՝ա աթտարագ էլպիսէսինի թազսիմ էթտիլէր։ 25 - Վ է անը խաչա կէրտիքլէրի վագըթ Է սա՝աթ իչ խոր։ 26 - Վ է ժանըն ճիւրմ եաճթաագը՝ ԵՒՀՈՒՏԻԼԷՐԻՆ ՄԷ-ՆԻՅԻ՝ տէյիւ իւզէրինտէ եազըլմըշ խոր։ 27 - Վ է Ալի-րի սաղընտա վէ պիրի սօլընտա անըն իլէ պէրապէր էքի հարամի խաչա կէրտիլէր։ 28 - Վ է՝ Ըմիւճրիմլէր

ե Մատթ. 27. 27։
զ Մատթ. 27. 32։ Ղուկ. 23. 26։
է Մատթ. 27. 33։ Ղուկ. 23. 33։ Յովհ. 19. 17։
ը Մատթ. 27. 34։
թ Մարկ. 22. 18։ Ղուկ. 23. 34։ Յովհ. 19. 23, 24։
ժ Պագ Մատթ. 27. 45։ Ղուկ. 23. 44։ Յովհ. 19. 14։
ի Մատթ. 27. 37։ Յովհ. 19. 19։
լ Մատթ. 27. 38։
խ Ես. 53. 12։ Ղուկ. 22. 37։

աըրասընտա ’աատ օլունտու՝ տէյու եապըլմըշ օլան իթմամ օլունտու։

29 - Ովէ եանընտան կէչէնլեր պաշլարընը սալայըպ անա քիւֆր էտէրէք՝ վա՛յ Ղէյքէլի եըդըպ իւչ կիւնտէ պինա էտէն. 30 - Քէնտինկի գուրթար վէ խաչտան էն՝ տէրլեր իտի։ 31 - Քէզալէք պաշ քեահինլեր իլէ ’իւլէմա քէնտի արասընտա իսթիհզա էտէրէք՝ Պաշգալարընը գուրթարտը, քէնտիհինի գուրթարմադա գատիր տէյիլ տիր։ 32 - Իսրայէլին մէլիյի Քրիստոս չիմտի խաչտան էնսին, պիզ տախի կէօրիւպ ինանալըմ՝ տէրլեր իտի։ ¹Անըն իլէ պէրապէր սալպ օլունանլար տախի անա չէթմ էտէրլեր իտի։

33 - Վէ ’սա՛աթ ալթըյա կէլտիքտէ, թա սա՛աթ տօգուզա գատար պիւթիւն եէր իւզէրինտէ գառանլըգ օլտու։ 34 - Վէ սա՛աթ տօգուզտա Ցիսուս եիւքսէք սէսիլէ Ֆէրեատ էտիպ՝ ’էլօի, էլօի, լա՞մա սապագթանի, եա՞նի թէրճէմէ օլունտըգտա՝ էյ Ալլահըմ, էյ Ալլահըմ, պէնի նի՞չիւն թէրք էթտինն՝ տէտի։ 35 - Վէ օրատա տուրանլարընն պա՛զընը պունու իշիթտիքտէ՝ Իլիթէ Եղիայը չաղըրըյօր՝ տէտիլէր։ 36 - Վէ ²պիրի սէյիրտիպ պիր սիւնկէրի սիրքէ իլէ տօլտուրտու, վէ պիր գամըշա թապըպ՝ Պրագընըգ պագալըմ Եղիա անը էնտիրմէյէ կէլի՞ր մի՝ տէյէրէք ²անա իչիրտի։

37 - Վէ Ցիսուս եիւքսէք սէսլէ Ֆէրեատ էտիպ՝ թէսլիմ ի րուհ էթտի։ 38 - Վէ ²Ղէյքէլին փէրտէսի եօգարըտան աշաղըյա գատար եըրթըլըպ իքի չագգ

¹ Մէզ. 22. 7։
² Պ. 14. 58։ Ցովհ. 2. 19։
³ Մատթ. 27. 44։ Ղուկ. 23. 39։
⁴ Մատթ. 27. 45։ Ղուկ. 23. 44։
⁵ Մէզ. 22. 1։ Մատթ. 27. 46։
⁶ Մատթ. 27. 48։ Ցովհ. 19. 29։
⁷ Մէզ. 69. 21։
⁸ Մատթ. 27. 50։ Ղուկ. 23. 46։ Ցովհ. 19. 30։
⁹ Մատթ. 27. 51 Ղուկ. 23. 45։

օլտու։ 39-վէ "գարշլըլընտա տուրան եիւզ պաշը անըն պէօյլէ ֆէրեատ էտիպ թէսլիմ ի րուհ էթտիյինի կէօրտիւյիւնտէ, Հադիդաթէն պու սաէմ Իսն Ուլլահ իտի՝ տէտի։ 40-նվէ ուզագտան նազար էտէն "նիսվան տախի պուլունուպ՝ արաալարընտա Մագդաղալը Մարիամ վէ քիչիք Յակոբոս իլէ Յովսէսին վալիտէսի Մարիամ վէ Սողոմէ տախի վար իտի։ 41-ֆէնտիսի Գալիլեատա իքէն տախի "մէրդումէլեր անըն արտընճա կիտիպ անա խըտմէթ էտէրլէր իտի. վէ անըն իլէ պէրապէր Երուսաղէմէ չըգմըշ օլան պաշդա չօգ նիսվան տախի վար իտի։

42-նվէ ախշամ օլտըգտա, թէտարիք, եաՙնի սէպթտէն էվվէլ օլան կիւն օլմապլէ, 43-Շուրա ա՛զասընտան օլուպ՝ միւ՛թէպէր "վէ մէլէքիւթ Ուլլահա մունթազըր պուլունան Արիմաթիայը Յովսէփ կէլիպ՝ ճէսարէթլէ Պիղատոսըն եանընա կիրէրէք, Յիսուսըն ճէսէտինի թալէպ էյլէտի։ 44-վէ Պիղատոս անըն վէֆաթ էթմիշ օլտըղընա թէ՛աճճիւպլէ եիւզ պաշըյը չաղըրըպ՝ Զօգտա՞ն մը վէֆաթ էթտի՝ տէյիւ անա սիւ"ալ էթտի։ 45-վէ եիւզ պաշտան վո-էո-՛է հապ անկլատապլէ ճէսէտի Յովսէփէ պաղըշլատը։ 46-ր0 տախի քէթէն պէզի սաթըն ալարագ, ճէսէտէ էնտիրիպ անը օլ պէզէ սարտը, վէ գայատա օյուլմուշ պիր գապրա գօյուպ՝ գապրըն գափուսընա պիր թաշ եուվարլատը։ 47-վէ Մագդաղալը Մարիամ իլէ Յովսէսին վէ՛էօէ Մարիամ անըն գօնուլտըղը եէրէ պագըյօրլար իտի։

ղ Մատթ. 27. 54։ Ղուկ. 23. 47։ Ը Մէզ. 38. 11։	ո Ղուկ. 8. 2, 3։ Վ Մատթ. 27. 57։ Ղուկ. 23.50։ Յովհ. 19. 38։	ր Մատթ. 27. 59, 60։ Ղուկ. 23.53։ Յովհ. 19. 40։
ո Մատթ. 27. 55։ Ղուկ. 23. 49։	ոդ Ղուկ. 2. 25, 38։	

ՊԱՊ 16

Վ.[ե] ե՞սպէթ կիւնիւ կէչտիքտէն սօ՛կրա, Մագ-
դաղալը Մարիամ վէ Յակոբոսըն էնէ-ե՛ Մարիամ
իլէ Սողոմէ կէլիպ՝ անա սիւրմէք իւզրէ, [բ]պէհար-
լար սաթըն ալմըշ օլմալարըյլէ, 2-[բ]Հաֆթանըն իլք
կիւնիւ, սապահլայըն կիւնէշ տօղար իքէն գապրա
կէլտիլէր։ 3-Վ.[ե] պէրիպէրինէ՝ Գապրըն գափուսըն-
տան թաշը պիզէ քի՞մ եուվարլայաճագ տըր՝ տէ-
յօրլար իտի, 4-(Վ.[ե] պագտըդլարընտա թաշը եու-
վարլանմըշ կէօրտիւլէր,) զիրա փէք պէօյիւք իտի։
5-[գ]Վ.[ե] գապրա կիրտիքլէրինտէ, պէյազ լիպաս կիյ-
միշ սաղ թարաֆտա օթուրուր պիր նէվճիվան
կէօրմէլէրիյլէ, հայրան օլտըլար։ 6-[դ]Ո տախտ անլէ-
րէ՝ Հայրան օլմայընըզ, սիզ սալպ օլունմըշ նա-
զարէթլի Յիսուսը արայօրընըզ. գըյամ էթտի,
պուրատա տէյիլ տիր, իչէրէ անը գօտըդլարը եէր։
7-Լապէն սիզ կիտիպ՝ անըն շակիրտլէրի իլէ Պետ-
րոսա՝ Ո սիզտէն էվվէլ Գալիլեայա վարաճագ, ան-
զէ տէտիյի կիպի անը օրատա կէօրէճէքսինիզ՝ տէ-
յինիզ, տէտի։ 8-Վ.[ե] գապրատան չըգըպ գաչտըլար,
վէ քէնտիլէրինի թիթրէմէ վէ հայրէթ ալմաղէ
գօրգուլարընտան [է]հիչ պիր քիմսէյէ պիր չէյ սէօյ-
լէմէտիլէր։

9-Վ.[ե] Յէ՜՜՜ հաֆթանըն պիրինճի կիւնիւնտէ,
սապահլայըն գըյամ էթտիքտէն սօ՛կրա, էվվէլ-
[ը]տէրունինտէն եէտի ճինն չըգարմըշ օլտըղը [ը]Մագ-

[ա] Մատթ. 28. 1; Ղուկ. 24. 1; Յովհ. 20. 1։
[բ] Ղուկ. 23. 56։
[գ] Ղուկ. 24. 1; Յովհ. 20. 1։
[դ] Ղուկ. 24. 3; Յովհ. 20. 11, 12։
[ե] Մատթ. 28. 5—7։
[զ] Մատթ. 26. 32; Պ. 14. 28։
[է] Պագ Մատթ. 28. 8; Ղուկ. 24. 9։
[ը] Ղուկ. 8. 2։
[ը] Յովհ. 20. 14։

դաղալը Մարիամա կէօրիւնտու, 10 - ²Մէրդումէ տախի կիտիպ մուգաւաուէմա անըն իլէ պէրապէր օ~ լանլարա, եաս չէքիպ աղլամադա օլտըգլարը հալ~ տէ, խապէր վէրսի։ 11 - ³Անլէր իսէ անըն տիրի օ~ լուպ՝ պունա կէօրիւնաիւյիւնիւ իշիթտիքլէրինտէ, ինանմատըլար։

12 - Վէ պունատան սօնրա Նանլէրին իքիսինէ, պիր քէօյէ եվրիւյէրէք կիտըլէր իքէն, պաշգա հէյ~ "էթտէ կէօրիւնտու։ 13 - Անլէր տախի վարըպ՝ սա~ "իլէրէ խապէր վէրսինլէր իսէ տէ, պունլարա տա~ խի ինանմատըլար։

14 - ⁴Անտէն սօնրա օն պիրլէրէ սօֆրատա օթու~ րտուրլար իքէն կէօրիւնիւպ, գըյամ էթմիշ օլը~ ղընը կէօրէնլէրէ ինանմատըգլարընտան տօլայը, ի~ ամանըգլըգլարը վէ գալպլէրինին գաթըլըգը իշիւն անլէրի թա՛զիր էյլէտի։

15 - ⁵Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Պիւթիւն տիւնեայա կիտիպ՝ հէր մախլուգա ⁶պէշարեթի վա՛զ էտինիզ։ 16 - ⁷Իման էտիպ վաթթիզ օլունան խէլաս պուլա~ ճապ, վէ Իման էթմէյէն ՚ալէյհինէ հիւքմ օլու~ նաճապ տըր։ 17 - Վէ իման էտէնլէր իշէ շու ՚ա~ լամէթլէր պէրապէր պուլունաճապ, եաՀնի ՙպէնիմ իսմիմլէ ճինլէր չըգարաճապլար, ⁸եէնի լիսանլար սէօյլէյէճէքլէր. 18 - ⁹Ելանլար թուԹաճապլար, վէ միւհլիք չէյ իշտէլէր տախի սալա անլէրէ զարար

⁴ Ղուկ. 24. 10։ Յովհ. 20. 18։
⁵ Ղուկ. 24. 11։
⁶ Ղուկ. 24. 13։
⁷ Ղուկ. 24. 36։ Յովհ. 20. 19։ 1 Կոր. 15. 5։
⁸ Մատթ. 28. 19։ Յովհ. 15. 16։
⁹ Կող. 1. 23։
Յովհ. 3. 18, 36։ Ա'-մալ. 2. 38։ 16. 30—32։ Թօմ. 10. 9։ 1 Պետ. 3. 21։
Յովհ. 12. 48։
Ղուկ. 10. 17։ Ա'-մալ. 5. 16։ 8. 7։ 16. 18։ 19. 12։
Ա'մալ. 2. 4։ 10. 46։ 19. 6։ 1 Կոր. 12. 10, 28։
Ղուկ. 10. 19։ Ա'-մալ. 28. 5։

վերմէյճէք. Ասոնք իւզերինէ էլլերինի գօ-
յաճագլար, անլեր տախի չիֆա պուլաճագ տըր։
19 - Իմտի Բապպ [Յիսուս] անլերէ սէօյլէտիքտէն
սօնրա, Նէմայա բէֆ՝ օլունուպ՝ Ալլահըն Տաղընտա
ճիւլուս էթտի։ 20 - Անլեր տախի չըգըպ՝ հէր եէր-
տէ վա՛զ էտէրլեր իտի, Բապպ տախի անլեր իլէ
Տամիլ օլուպ՝ պէրապեր պուլունան Տալամէթլեր
վասըթասըյլէ քէլսըը իպտիթ էտէր իտի։ Ամին։

ԻՆՃԻԼ

ՂՈՒԿԱՍԸՆ ԹԱՀՐԻՒ ԻՒԶՐԷ

ՊԱՊ 1

1 - Էյ Փաղիէթլու Թէոփիլոս, Իսթիտուսէն կէօզ-
լէրույլե կէօրէնլէրին վէ քէլսըն իտաւէմէտի օլան-
լարըն, 2 - Առաքըզտա սահիհէն միւսէլլէմ օլան նէս-
հէլէրի ալուզ Ռուագլ էթմիշ օլտըգլարընա կէօրէ,
3 - Նիչէ քիմսէլէր անլէրին թէրթիպլէ թէ՚լիֆինէ
պաշլաճընչ օլտըգլարը ճիհէթլէ, Պէն տախի էն
էվվէլինտէն հէր շէյի քէմալ ը տիգգաթլէ թէֆահ-
հիւս էթտուկիտանէն, 4 - Սանա թա՛լիմ օլունան շէյ-

1 Ա՛մալ. 5 15, 16։ 9. 17։ 28. 8։ Յակ. 5. 14, 15։
2 Ա՛մալ. 1. 2, 3։
3 Ղուկ. 24. 51։
4 Մէզ. 110. 1։ Ա՛մալ. 7. 55։
5 Ա՛մալ. 5. 12։ 14. 3։ 1 Կոր. 2. 4, 5։ Իպր. 2. 4։
6 Ա՛մալ. 1. 1։
7 Իպր. 2. 3։ 1 Պետ. 5. 1։ 2 Պետ. 1. 16։
1 Յովհ. 1. 1։
8 Մարկ. 1. 1։ Յովհ. 15. 27։
9 Ա՛մալ. 15. 19, 25, 28։ 1 Կոր. 7. 40։
10 Յովհ. 20. 31։

լերին հագիգաթըը պիլմէկ իչիւն, սանա ճիւմլէսինի ՝սըրասըլլէ եազմագ պանա միւնասիպ կէօրիւնիւ։

5-Էէհուսիյէ մելիյի Հերովդէսին կիւնլէրին-տէ, ըԱբիա նէվսէթինտէն Զաքարիա նամընտա պիր քեահին պուլունուպ զէվճէսի տախի Ահարոն զըղըրընտան օլարագ, իսմի Եղիսաբեթ իտի։ 6-Իքիսի տախի Ալլահըն հուզուրընտա ՝սալիհ օլուպ՝ Բապպըն ճիւմլէ էմրլէր վէ ահքեամընըն պիլա գուսուր իճրասընտա պուլունուրլար իտի։ 7-Վէ Եղիսաբեթ ՝ադիր օլտըղընտան էվլատլարը օլմայըպ՝ իքիսի տէ խայլը եաշլը իտիլէր։ 8-Վէ մերգում քէնտի նէվսէթի սըրասընտա, Ալլահըն հուզուրընտա քեահինլիք խըտմէթինի իճրա էտէր իքէն, 9-Քեահինլիք ՝ատէթի իւզրէ Բապպըն հէյքէլինէ կէրիպ՝ ՝պուխուր եազմագ գուր՝ասը ՝քէնտինէ տուշտու։ 10-Ւվէ գավմընն պիւթիւն ճէմա՝աթը տախի պուխուր վագթընտա խարիճտէ տու՝ա էթմէքտէ իքէն, 11-Բապպըն մելէյի ՝պուխուր մեզպահընըն սաղընտա տուրուպ՝ անա կէօրիւնտիւ։ 12-Վէ Զաքարիա անը կէօրիւնճէ ՝միւղթարիպ օլուպ՝ քէնտիսինէ գօրգու կէլտի։ 13-Վէ մելէք անա՝ Գօրգմա, էյ Զաքարիա, զիրա նէյազընկ գապուլ օլունմուշտըր զէվճէնկ Եղիսաբեթտէն սէնին պիր օղլընկ օլաճագ, վէ անա ՝*Յովհաննէս թէսմիյէ էտ-

ՂԱ՝մալ. 11. 4։
ԲՄատթ. 2. 1։
ՃԼթէվ. 24. 10, 19։ Նէեմ. 12. 4, 17։
ԴԹէք. 7. 1։ 17. 1։ 3 Միւլ. 9. 4։ 4 Միւլ. 20. 3։ Յոբ 1. 1։ Ա՝մալ. 23. 1։ 24. 16։ Փիլ. 3. 6։
ԶԽուր. 30. 7, 8։ 1 Միւլ. 2. 28։ 1 Թէվ. 23. 13։ 2 Թէվ. 29. 11։
Է 1 Թէվ. 24. 19։ 2 Թէվ. 8. 14։ 31. 2։
ԸՂև. 16. 17։ Վահ. 8. 3, 4։
Թ Խուր 30. 1։
Ժ Հագ. 6. 22։ 13. 22։ Դան. 10. 8։ Ամ. 29։ Պ. 2. 9։ Ա՝մալ. 10. 4։ Վահ. 1. 17։
Ի Ամ. 60, 63։
* Բապպըն ՝ինայէթէ

տէճէքսին։ 14-Վէ սանա մէսէրրէթ վէ շատըրդ օ-
լուպ՝ անըն վէլատէթինատէն ՙչօգ քիմսէլէր մէսրուր
օլաճադ տըր։ 15-Զիրա Բապպըն հուզուրընտա պէօ-
յիւք օլուպ՝ ասլա ՚չէրապ վէ միւպէյր իչմէյէճէք,
վէ ՚ՀԷման վալիտէսինին րահմինատէն Բուհ իւլ Գուտս-
լէ մէմլու օլաճադ տըր։ 16-՚Վէ պէնի Իսրայէլատէն
չօգ քիմսէլէրի՝ քէնատիլէրին Ալլահը օլան Բապպա
տէօնատէրիպ, 17-Փէտրլէրին գալպլէրինի էվլատա,
վէ ՚ասըլարը սալհլէրին ՚ադըննա տէօնատէրէրէք,
Բապպա հազըրլանմըշ պիր գավմ թէհիյյէ էթմէք
իւզրէ, ՚Եղիանըն րուհու վէ գուտրէթիյլէ անըն
էօնիւնճէ կիտէճէք տիր՝ տէտի։ 18-Զաքարիա տա-
խի մէլէյհ՝ ՚Պունու նէտէՙն պիլէյիմ. զիրա պէն
իհթիյար ըմ, զէվճէմ տախի խայըր եաշը տըր՝ տէ-
տի։ 19-Վէ մէլէք անա ճէվապէն՝ Պէն Ալլահըն
հուզուրընտա տուրան ՚Գաբրիէլ իմ, վէ սանա պէօյ-
լէյիպ՝ պու չէյլէրի թէպշիր էթմէյէ իրսալ օլունա-
տըմ, 20-Վէ իշթէ պէն վազթընտա իթմամ օլու-
նաճագ պէօպլէրիմէ ինանմատըղըն իչիւն, պունլա-
րըն վուգու՚ պուլաճաղը կիւնէ տէյին ՚տիլսիզ օ-
լուպ, պէօյլէմէյէ մուգթէտիր օլմայաճագսըն՝ տէ-
տի։ 21-Վէ գավմ Զաքարիայը պէքլէմէքտէ օլուպ՝
հէյքէլատէ կէճիքտիյինէ թէ՚աճճիւպ էտիյօրլար իտի։
22-Ո տախի տըշարըյա չըգտըգտա, անլէրէ պէօյ-
լէմէյէ մուգթէտիր օլմատըղընտան, հէյքէլատէ պիր
րիւ"յա կէօրմիւշ օլտըղընը անլատըլար. օ տախի՝ ան-
լէրէ իշարէթլէր էտիյօր իտի տէ տիլսիզ գալտը։

Հ Աւ. 58։
Յ Ա՚տ. 6. 3։ Հաք. 13. 4։ Պ. 7. 33։
Ճ Երեմ. 1. 5։ Գաղ. 1. 15։
Ն Մաղ. 4. 5, 6։
Շ Մաղ. 4. 5։ Մատթ. 11. 14։ Մարկ. 9. 11։
Չ Թէք. 17. 17։
Պ Դան. 8. 16։ 9. 21–23։ Մատթ. 18. 10։ ՚Իպր. 1. 14։
Ջ Եզեկ. 3. 26։ 24. 27։

23 - Վէ ՝խըտմէթինին կիւնէլէրի թէմամ օլմադըէ, քէնտի խանէսինէ կիթտի։ 24 - Վէ օլ կիւնէլէրտէն սոնրա, զէվճէսի Եղիսաբեթ համիլէ օլուպ, 25 - Բապա խադդ ատասընտա ՚Հադարէթիմի կիտէրմէք իչուն, պանա հիւան ի նազար գըլըըդը կիւնէլէրտէ պէօղէ էյլէտի՝ տէյէրէք քէնտինի պէշ այ կիղլէտի։

26 - Վէ ալթընճը այտա մէլէք Գաբրիէլ Ալլահ թաբաֆընտան, Գալիլեատա վադը՝ Նազարէթ նամ պիր շէհրէ, 27 - Գաւիթ խանէտանընտան Յովսէփ իամինտէ պիր ատէմէ ՚Նիշանը օլան պիր պաքիրէ՚նին նէզտինէ կէօնտէրիլտի. վէ օլ պաքիրէնին խա՚մի Մարիամ իտի։ 28 - Վէ մէլէք մէրդումէնին նէզ՚տինէ կէլիպ՝ ՚Սէլամ սանա, էյ լութֆա նա՚իլ օլ՚մուշ պ՚էէբ, ՚Բաբա սէնին իլէ տիր. սէն նիտա պէյնինտէ միւպարէք սին՝ տէտի։ 29 - Ո իսկ Գէնչ կէօրտուքտէ, քէլամընտան ՚միւզթարիպ օլուպ՝ Ոու նա՞սըլ սէլամ օլա՝ տէյիւ թէֆէքքիւր էտէր իքէն, 30 - Մէլէք անա՝ Գօրդմա, էյ Մարիամ, զիրա Ալլա՚հըն ՚ինտինտէ լութֆ պուլտըն։ 31 - ՚Վէ իշթէ հա՚միլէ օլուպ՝ պիր օղուլ տօղուրաճագտըն, վէ ՚անա Յիսուս թէսմիյէ էտէճին, 32 - Ո պէօյլուք օլուպ՝ անա ՚Իպն իւլ Մ՚ութա՚ալ տէնիլէճէք վէ ՚Բաբա Ալ՚լահ անա վէէրի Գաւիթին թախթընը վէրէճէք տիր։ 33 - Վէ ՚պէյթ ի Յաղուբըն իւզէրինէ իլ էլ էպէտ հիւքիւմէթ սիւրիպ՝ մէլէքիւթինտէն նիհա՚յէթի օլմայաճագ տըր՝ տէտի։ 34 - Մարիամ իսկ

- Պաբ 4 Մի՚ւլ. 11. 5։ 1 Թէվ. 9. 25։
- Ղթէք. 30. 23։ Ես. 4. 1։ 54. 1, 4։
- Մաաթ. 1. 18։ Պ. 2. 4, 5։
- ՂԴան. 9. 23։ 10. 19։
- Հաք. 6. 12։
- Ա՚յ. 12։
- Հես. 7. 14։ Մաաթ. 1. 21։
- Պ. 2. 21։
- Մարկ. 3. 7։
- 2 Մի՚ւլ. 7. 11, 12։
- Մէզ. 132. 11։ Ես. 9. 6, 7։ 16. 5։ Երեմ. 23. 5։ Վահ. 3. 7։
- Դան. 2. 44։ 7. 14, 27։ Աբդ. 21։ Միք. 4. 7։ Յովհ. 12. 34։ ՚Իպր. 1. 8։

մէջէյէ՝ Պու նամըլ օլա պիլիր, չինքի պիր էր պիլ-
մէմ՝ տէտի։ 35-Մէլէք տախի անա ճէվապէն՝ Սէ-
նին իւզէրինէ †Րուհ իւլ Գուտս կէլիպ, Միթա՛ալըն
գուարէթի սանա կէօլկէ օլաճագ. պու էճլտէն սէն-
տէն տօղաճագ մուգաատէս զաթա տախի †Իան
Ուլլահ տէննիլէճէք տիր։ 36-Վէ իշթէ ապրահամ-
տան օլան Եղիսաբեթ տախի իհթիյարլըղընտա պիր
օղլա համիլէ օլուպ՝ պու -յ օլ ՚ադիր տէննիլէնին
ալթընճը այը տըր. 37-Զիրա Ալլահըն ՚ինսանօղ
հիչ պիր շէյ զայըի միւճքին տէյիլ տիր՝ տէտի։
38-Վէ Մարիամ՝ իշթէ Բապպըն ճարիյէսի, պանա
սէօզիւնկէ կէօրէ օլսուն՝ տէմէսիյլէ մէլէք անըն նէզ-
տինտէն կիթտի։

39-Վէ Մարիամ օլ կիւնլէրտէ գալգըպ՝ ՚աճէ-
լէթէն տաղլար ճիվարընտա, †Յուդա շէհրինէ կիտիպ,
40-Զաքարիանըն խանէսինէ կիրէրէք, Եղիսաբեթէ
սէլամ վէրտի։ 41-Վէ Եղիսաբեթ Մարիամըն սէ-
լամընը իշիթտիյի կիպի, չօճուգ անըն բահմինտէ
սըչրաատը, վէ Եղիսաբեթ Րուհ իւլ Գուտսէ մէմլու
օլուպ, 42-Եիւքսէք սէսլէ չաղըրարագ տէտի քի՝
-Սէն նիսա պէյնինտէ միւպարէք սին, վէ սէնին
բահմինին մահսուլը միւպարէք տիր. 43-Վէ պու
պանա նէ՞րէտէն օլտու քի՝ Բապպըմըն վալիտէսի
եանըմա կէլէ։ 44-Զիրա իշթէ սէլամընկըն սէսի գու-
լաղըմա տէյտիյի կիպի, չօճուգ բահմիտէ չաա-
ըգուան սըչրատը։ 45-Վէ նէ՞ միւպարէք տիր ի-
ման էթմիշ օլան. զիրա Բապպ թարաֆընտան անա

† Մատթ. 1. 20։
+ Մատթ. 14. 33։ 26. 63, 64։ Մարկ. 1. 1։ Յովհ. 1. 34։ 20. 31։ Ա՛մալ. 8. 37։ Րօմ. 1. 3։
ο Թէք. 18. 14։ Երեմ. 32. 17։ Զաք. 8. 6։ Մատթ. 19. 26։ Մարկ. 10. 27։ Պ. 18. 27։ Րօմ. 4. 21։
‡ Յես. 21. 9—11։
- Ա՛մ. 28։ Հաբ. 3. 24։

աէօլէնիլէն չէյլէր իթմամ օլունաճադ տըր։ 46-Մա-
ըիամ տախի՝ ֏ձանըմ Բապպը թա՛զիմ էտիպ,
47-Ռուհըմ Խէլապքեարըմ օլան Ալլահտա շաոման
օլտու։ 48-Ձիրա ֏ճարիյէսինին էտնա հալինէ նա-
զար գըլսը, վէ իշթէ չիմտէն սօնրա ֏ճիւմլէ նէպ-
լէր պանա՝ նէ՛ միւպարէք՝ տէյէճէքլէր. 49-Չինքի
Գաոիր ֏պանա պէօյիւք չէյլէր էյլէտի. Անըն ֏իամի
տախի գուտուս տըր։ 50-Վէ ֏մէրհամէթի նէպ-
տէն նէպսէ քէնտինտէն գօրգանլարըն իւզէրինատ
տիր։ 51-֏Քէնտի պաղուսըյլէ գուտրէթ խպրազ
էյլէտի. ֏միւթէքէպպիրլէրի գալպլէրինին էֆքեա-
ըընտա վէրիշան էյլէտի։ 52-֏Գուտրէթ սահիպլէ-
րինի թախթլարընտան էնտիրիպ՝ էտնալարը եիւք-
սէլթտի։ 53-֏Աճ օլանլարը նի՛մէթլէրլէ տօյուրուպ՝
զէննկինլէրի պօշ կէօնտէրտի։ 54-Վ֏ճտաոարմընզա աէօյ-
լէտիյի իւզրէ՝ Աբրահամ իլէ անըն զուրրիյէթինէ
իլ էլ էպէտ օլան ֏մէրհամէթի թէպէքքիւր էտիպ,
55-Գուլու Իսրայէլէ իմտաոտ էյլէտի՝ տէտի։

56-Վէ Մարիամ անըն եանընտա իւչ այ գալըզ-
տան սօնրա, քէնտի խանէսինէ ՚ավտէթ էյլէտի։

57-Վէ Եղիսաբեթին տօղուրաճադ վագթը թէ-
մամ օլմըգտա, պիր օղուլ տօղուրտու։ 58-Վէ
գօնշուլարը իլէ ազրապտարը Բապպըն անա ՚ազիմ
մէրհամէթ էյլէտիյինի իշիթտիքլէրինատ, ֏անըն իլէ
պէրապէր սեվինիրլէր իտի։

֏ 1 Մխ. 2. 1։ Մէզ. 34. 2, 3։ 35. 9։ Ամբ. 3. 18։
֎ 1 Մխ. 1. 11։ Մէզ. 138. 6։
֍ Մազ. 3. 12։ պ. 11. 27։
֏ Մէզ. 71. 19։ 126. 2, 3։
֑ Մէզ. 111. 9։
֒ Թէք. 17. 7։ Խուր. 20. 6։ Մէզ. 103. 17, 18։
֓ Մէզ. 98. 1։ 118. 15։ Ես. 40. 10։ 51. 9։ 52. 10։
֔ Մէզ. 33. 10։ Պեհա. 5. 5։
֕ 1 Մխ. 2. 6։ Յոբ 5. 11։ Մէզ. 113. 7։
֖ 1 Մխ. 2. 5։ Մէզ. 34. 10։
֗ Թէք. 17. 19։ Մէզ. 132. 11։ Րօմ. 11. 28։ Գազ. 3. 16։
֘ Մէզ. 98. 3։ Երեմ. 31. 3, 20։
֙ Ամ. 14։

59-Վէ Նաէքիզինճի կիւնտէ մա՛սումը խիթան էթմէյէ կէլիպ՝ անա փէտէրինին իսմիլէ Զաքարիա թէսմիյէ էթտիլէր։ 60-Լաքին վալիտէսի ճէվապ վէրիպ՝ Նայր, անճագ ցուվհաննէս թէսմիյէ օլունճագ տըր՝ տէտի։ 61-Անլէր տախի մէրգումէյէ՝ Ագրապանտա պու իսմիլէ թէսմիյէ օլունմըշ պիր քիմսէ եօգ տըր՝ տէտիլէր։ 62-Վէ՝ նէ՞ իսմիլէ թէսմիյէ օլունմասընը իսթէրսին՝ տէյիւ իշարէթլէ փէտէրինտէն սիւ՞ալ էթտիլէր։ 63-Ո տախի պիր լէվհա իսթէյիպ՝ Նամի ցուվհաննէս տիր՝ տէյիւ եազտըղընտա, ճիւմլէսի թէ՛աճճիւպ էթտիլէր։ 64-Վէ հէման ադըր վէ տիլի աչըլըպ՝ Ալլահա համտ էտէրէք թէքէլիւմ էյլէտի։ 65-Վէ էթրաֆտա թէմէքքիւն էտէնլէրին ճիւմլէսինէ գօրգու տիւշիւպ՝ պու չէյլէրին քեաֆիֆէսի ԵՀուտիյէնին պիւթիւն Նտաղիսթանընտա չայ՛ օլարագ, 66-Իշիտէնլէրին ճիւմլէսի՝ Ա՛ճէպա պու մա՛սում նէ՛ օլաճագ տըր՝ տէյէրէք, վո-ւո-՛-ը Նսամըրընտա հըզզ էթտիլէր. վէ Նտապպըն էլի անըն իլէ իտի։

67-Փէտէրի Զաքարիա տախի Նրուհ իլ Գուտսլէ մէմլու օլուպ՝ իլհամիլէ սէօյլէյէրէք տէտի քի, 68-Նիսրայէլին Ալլահը Տապպ միւպարէք օլսուն, չիւնքի Նգավմընը զիյարէթ էտիպ՝ անը ֆիտիյէ իլէ խէլաս էյլէտի։ 69-Վէ Նգատիմտէն պէրու մուգատտէս փէյղամպէրլէրինին ադըրյլէ սէօյլէտիյի իւզրէ, 70-Տիւշմէնլէրիմիզտէն վէ ալիզէ հէփ պուզզ էտէն-

¹ թէք. 17. 12։ Ղև. 12. 3։	² թէք. 39. 2։ Մէզ. 80. 17։ 89. 24։ Ա՛-մալ. 11. 24։	³ Խուր. 3. 16։ 4. 31։ Մէզ. 111. 9։ պ. 7. 16։
⁴ Ա՛մ. 13։	⁵ ցովէլ 2. 28։	⁶ Երեմ. 23. 5, 6։ 30. 10։ Դան. 9. 24։ Ա՛-մալ. 3. 21։ Թոմ. 1. 4։
⁵ Ա՛մ. 13։	⁶ 3 Մնուլ. 1. 48։ Մէզ. 41. 13։ 72. 18։ 106. 48։	
⁶ Ա՛մ. 20։		
⁷ Ա՛մ. 39։		
⁸ պ. 2. 49, 54։		

լերին էլինաէն խէլաս օլմագ իւզրէ, 71 - Գուլու Գաւիթին [անէտանընտա պիզիմ իչիւն "*'ազիմ պիր խէլաս" իզհար էյլէտի. 72 - Թա ք[ի] Աճատարմըզա մէրհամէթ էտիպ՝ քէնտի մուգատաէս 'ահալընը, 73 - Եա՞նի տիւշմէնլէրիմիզին էլինաէն գուրթուլմըշ օլարագ, ['էօմրիւմիւզիւն] ճիւմլէ կիւնէլէրինաէ, 74 - Քէնտի հուզուրընտա, "գուտսիյէթ վէ սալահլէ գօրգուսուզ "քէնտինէ 'իպաաէթ էթմէմիզի իհսան էյլէմէք իչիւն, 75 - Աբրահամա էթտիյի եէմինի խաթըրա կէթիրէ: 76 - Սէն տախի, էյ մա'սում, Միւթա'ալընն վէյղամպէրի թէամիյէ օլունաճագսըն. 77 - Զիրա սէն "զուլմէթ իլէ էօլիւմ կէօկէսինտէ օթուրանլարա զիյա վէրմէք վէ այագլարընըզը սէլամէթ թարիգինէ կէօթիւրմէք իւզրէ, Ալահընըզընը չէֆգաթ ու մէրհամէթինաէն նաչի [*տօզան կէ-նէշ եիւճէլէրտէն զիյարէթիմիզ իչիւն կէլմէքլէ, 78 - Գաւմընա [ակիւնահլարընն 'աֆվը իլէ օլան խէլասը պիլտիրմէք իչիւն, 79 - "Բապալն եօլլարընը հազըրլամագ իւզրէ անըն էօնիւնտէն կիտէճէքսին:

80 - Վէ [+մա'սում պէօյիւյիւպ Բուհտա գուվվէթլէնիր, վէ Իսրայէլէ զուհուրու կիւնիւնէ տէյին [չէօլլէրտէ տուրուր իտի:

[ա] Մէզ. 132. 17.
* Եբ. խէլաս պույնուզու
[բ] Ղև. 26. 42, Մէզ. 98. 3, 105. 8, 9, 106. 45, եզեկ. 16. 60, Ա՛մ. 54,
[գ] Երէմ. 32. 39, 40, եփես. 4. 24, 2Սէլ. 2. 12, 2 Տիմ. 1. 9,
Տիտ. 2. 12, 1 Պետ. 1. 15, 2 Պետ. 1. 4,
[դ] Բօմ. 6. 18, 22, 'Իպր. 9. 14,
[ե] Թէսք. 12. 3, 17. 4, 22. 16, 17, 'Իպր. 6. 13, 17,
[զ] Եբ. 9. 2, 42. 7, 49. 9, Մատթ. 4. 16, Ա'մալ. 26. 18,
[է] Ա'տ. 24. 17, Մաղ. 4. 2,
[ը] Մարկ. 1. 4, Պ. 3. 3,
[թ] Եբ. 40. 3, Մաղ. 3. 1, 4. 5, Մատթ. 11. 10, Ա՛մ. 17,
[ժ] Պ. 2. 40,
[ի] Մատթ. 3. 2, 11. 7,
——

ՊԱՊ 2

Օլ կիւնլէրտէ պիւթիւն տիւնեանըն թահրիր է նուֆուսը իչիւն Դայսէր Օգոստոս թարաֆընտան ֆէրման ախուտուր էթտի։ 2-ՊՈւ իլք թահրիր կիւ-րէննա Սիւրիա վալիսի իքէն օլտու։ 3-վէ ճիւմլէսի թահրիր օլունմագ իչիւն, հեր քէս քէնտի չէհրինէ կիտեր իտի։

4-Իսմի Ցովսէփ տախի Դաւիթին պէյթ ու նէս-լինտէն օլմադըղէ, համիլէ օլան նիշանլըսը Մարիամ իլէ պէրաբեր թահրիր օլունմագ իչիւն, 5-Գալիլեատան նազարէթ չէհրինտէն ԵՒհուտիյէյէ, Բեթ-լեհեմ տէնիլէն Դաւիթին չէհրինէ չըգըը։

6-վէ անլէր օրատա իքէն, մէրգումէնին տօղու-րաճագ վագթը թէլմամ օլտըգտա, 7-Իլք օղլընը տօղուրտու, վէ անը գունտագլայըբ՝ քէնտիլէրէ խանտա հէր օլմամադըղէ, եէմլիքտէ եաթըրտը։

8-վէ օլ ճիվարտա, օվատա գալըբ սիւրիւլ-րինի կէճէլէյին պէքլէյէն չօպանլար վար իտի։ 9-վէ իչլէրէ Բապալըն մէլէյի իւզէրլէրինէ էնիպ՝ էթ-րաֆլարընտա Բապալըն ճէլալի զիյա վէրմէքլէ, Դի-յաէսիյլէ գօրգտըլար։ 10-վէ մէլէք անլէրէ՝ Գօրգմայլընըզ, զիրա իչլէրէ Դաւիթիւն գավմա վու-գու՝ պուլաճագ Ազիմ պիր մէսէրլէթի սիզէ թէպ-շիր էտէրիմ. 11-Զիւնքի սիզէ պու կիւն Դաւիթին չէհրինտէ Մէսիհ վէ Բապա օլան Խէլապեար տօղ-մուշ տըր։ 12-վէ գունտագլանմըզ վէ եէմլիքտէ

- Ա'մոզ. 5. 37։
- Մատթ. 1. 16։ Պ. 1. 27։
- 1 Միւլ. 16. 1, 4։ Յովհ. 7. 42։
- Մատթ. 1. 25։
- Պ. 1. 12։
- Թէէք. 12.3։ Մատթ. 28. 19։ Մարկ. 1. 15։ Ա.Յ. 31, 32։ Պ. 24. 47։ կողբ. 1.23։
- Ե. 9. 6։
- Մատթ. 1. 16։ 16. 16։ Պ. 1. 43։ Ա'մոզ. 2. 36։ 10. 36։ Փիլ. 2. 11։
- Մատթ. 1. 21։

*եաթար պէր մա՛սամ պուլմանըզ սիզէ նիշան օ-
լաճագ տըր՝ տէտի։ 13-ՙվէ անըզըն մէլէք իլէ
պէրապէր ճիւնուտը սէմավիյէնին պէր ճիւմհուրը
հազըր պուլունուպ՝ Ալլահա սէնա էտէրէք, 14-ՙէն
եիւճէլէրտէ Ալլահա համտ, եէր իւզէրինտէ Խէ-
լամէթ, ՙատէմլէրտէ հիւան ի րիզա՝ տէտիլէր։*

*15-վէ մէլէքլէր եանլարընտան սէմայա չըգարըգ-
լարընտա, օլ չօպանլար պէրի պէրինէ՝ Շիմոի՝ Բեթ-
լէհէմէ գատար վարըպ, Բապպէն պիզէ պիլտիրտի-
յի պու վագը՛այը կէօրէլիմ՝ տէտիլէր։ 16-վէ ՛ա-
ճէլէթէն կիտիպ՝ Մարիամ իլէ Յովսէփի վէ եէմ-
լիքտէ եաթան մա՛սումը պուլտըլար։ 17-վէ կէօր-
տիւքտէն սօնրա, պու մա՛սումըն հագգընտա քէն-
տիլէրէ սէօյլէնիլէն չէյլէ էթրաֆա նէշր էթտիլէր։
18-վէ իշիտէնլէրին ճիւմլէսի չօպանլարըն քէնտի-
լէրէ սէօյլէտիքլէրի չէյլէրէ թէ՛աճճիւպ էթտիլէր։
19-՚Մարիամ տախի պու չէյլէրին ճիւմլէսինի գալ-
պինտէ թէֆէքքիւր էտէրէք հըճըզ էտէր իտի։
20-վէ չօպանլար՝ քէնտիլէրինէ սէօյլէնիլտիյի վէճհ-
լէ, իշիտիպ կէօրտիւքլէրի ճիւմլէ չէյլէրտէն տօլայը
Ալլահա համտ ու սէնա էտէրէք ՛աւտէթ էթտիլէր։
21-ՙվէ մա՛սումըն խիթանը իշիւն սէքիզ կիւն
թէմամ օլտըգտա, օ տահա ՙա՛ռ րահմինտէ մէվ-
ճուտ օլմազտան էվվէլ մէլէք Թարաֆընտան թէս-
միյէ օլունտուղը իւզրէ ՙՅիսուս թէսմիյէ օլունտու։
22-վէ Մովսէսին չէրի՛աթը մուճէպինճէ անլէ-*

ֆ թէք. 28. 12, 32. 1, 2, Մէզ. 103. 20, 21, 148. 2, Դան. 7. 10, ՛Իպր. 1. 14, Վահ. 5. 11,	5. 13,	16, 1 Յովհ. 4. 9, 10,
ֆ պ. 19. 38, եփես. 1. 5, 3. 10, 21, Վահ.	ֆ Ես. 57. 19, պ. 1. 77, Բօմ. 5. 1, եփես. 2. 17, Կող. 1. 20,	ֆ թէք. 37. 11, պ. 1. 66, Ամ. 51,
	ֆ Յովհ. 3. 16, եփես. 2. 4, 7, 2 Սէլ. 2.	ֆ թէք. 17. 12, Ղև. 12. 3, պ. 1. 59,
		ֆ Մաթթ. 1. 21, 25, պ. 1. 31,

րին թաթհիր Ակիանէրի թէմամ օլտըգտա, Հէր իւք տօղան էրքէք չօճուգ Բապպա մուգատտէս տէ֊ֆիլէ՝ տէյիւ, 23-Բապպըն չէրի՛աթընտա եազըլտը֊ղը իւզրէ մա՛սումը Բապպա թագտիմ էթմէք, 24-վէ Բապպըն չէրի՛աթընտա պիր չիֆթ գումբրու, եախօտ իքի կէօյէրճին եավրուսը պուլուրըլ֊տըղը իւզրէ, գուրպան՛արզ էթմէք իչիւն անը ե֊րուսաղէմ չըգարտըլար։

25-վէ իչթէ Երուսաղէմտէ Սիմէոն խամինտէ սալիհ վէ էհլ ի թագվա պիր ատէմ պուլունուպ՝ Իսրայէլին թէսէլլիսինէ մունթազըր օլարագ, Րուհ իւլ Գուտս անըն իւզէրինտէ իտի։ 26-վէ Բապպըն Մէսիհինի կէօրմէյինճէ չէօլիւմ կէօրմէյէճէյի՝ Րուհ իւլ Գուտս թարաֆընտան քէնտիսինէ վահի օլուն֊մըշ իտի։ 27-վէ չէրի՛աթ՛ատէթի իգթիզասընը հադգընտա իճրա էթմէք իւզրէ՝ վալիտէյնի մա՛֊սում Յիսուսը իչէրի կէթիրտիքլէրինտէ, մէգքիւր տախի Ըրուհըն տէլալէթիյլէ հէյքէլէ կէլիպ, 28-Ա֊նը գուճաղընա ալարագ՝ Ալլահա համտ էտիպ, 29-ՎԵա Բապպ, չիմտի սէնին քէլամընա կէօրէ գուլընը սէլամէթլէ սալը վէրիրսին. 30-Զիրա ՚կէօշ֊լերիմ հէփ միլլէթլեր հուզուրընտա, 31-Ըթա՞իֆէ֊լերին թէնվիրի իչիւն նուր, վէ գավմընկ Իսրայէլէ չան օլմագ իւզրէ, 32-Հազըրլատըղըն խէլասընը կէօրտիւ՝ տէտի։

33-վէ վալիտէսի իլէ Յուսէփ անըն հադգընտա սէօյլէնիլէն չէյլերէ թէ՛աճճիւպ էտէրլեր իտի։

Ղև. 12. 2, 4, 6։
Ելսուր. 13. 2, 22. 29. 34. 19։ Ա՛ա. 3. 13. 8. 17, 18. 15։
Ղև. 12. 2, 6, 8։
Եա. 40. 1։ Մարկ. 15. 43։ Ա՛ա. 38։
Մէզ. 89. 48։ ՚Իպր. 11. 5։
Մատթ. 4. 1։
Թէք. 46. 30։ Փիլ. 1. 23։
Եա. 52. 10։ Պ. 3. 6։
Եա. 9. 2, 42. 6, 49. 6, 60. 1—3։ Մատթ. 4. 16։ Ա՛մալ. 13. 47, 28. 28։

34 - Սիմէոն տախի անդէրէ խայր տու՛ա էտիպ անդն վալիտեախ Մարիամա տէտի քի՝ Իշխէ պու մա՛սամ Իսրայէլտէ չօգ քհանէլէրին տիւշմէսի վէ գալգատալ իշխուն վէ Մալէյհինտէ սէօյլէնիլէճէք պիր մա՛լամէթ օլմագ իւզրէ գօնուլմըշ տըր։ 35 - (Վէ մէնին քէնտի ճանըմա տախի պիր գըլըճ կէչէճէք։) Թա քի չօգ գալպլէրին էֆքեարը քէշֆ օլունա։

36 - Վէ Աաեր սըպթընտան՝ փանուէլին գըզը Աննա նամ պիր նէպիյէ վար իտի. մէրդումի խայլը եաշլը օլուպ՝ պէքեարէթի վագթընտան եէտի երկ գօճա իլէ եաշամըշ օլուպ, 37 - Թապրիպէն սէքսէն տէօրթ սէնէտէն պէրու տուլ գալարագ, հկճէ կիւնտուզ օրուճ վէ տու՛ա իլէ Մալատէթ էտէրէք հէյքէլտէն այրըլմազ իտի։ 38 - Ո տախի օ սա՛աթտա հազըր պուլունուպ՝ Բապպա համտ էտէրէք, Երուսաղէմտէ խէլտա մունթազըր օլանլարըն ճիւմլէսինէ անըն հազդընտա աէօյլէր իտի։

39 - Անդէր տախի Բապպըն չէրի՛աթը մուճէալինճէ ճիւմլէ վաճիպ օլան չէյլէրի իճրա էթտիքտէն սօնրա, Գալիլեայա քէնտի չէհրլէրի նազարէթէ Մալատէթ էթտիլէր։ 40 - Մա՛սում տախի պէօյհուլուպ վէ [րուհտա] գովվէթլէնէրէք վէ հիքմէթլէ մէմլու օլարագ, Ալլահըն լութֆու անըն իւզէրինտէ իտի իտի։

41 - Վէ անըն վալիտէյնի հէր սէնէ պասէք պայրամընտա Երուսաղէմ կիտէրէր իտի։ 42 - Վէ ճէսս օն իքի եաշընտա իքէն, անդէր պայրամըն Մա-

Ա Ես. 8. 14։ Ովս. 14. 9։ Մատթ. 21. 44։ Րոմ. 9. 32, 33։ 1 Կոր. 1. 23, 24։ 2 Կոր. 2. 16։ 1 Պետ. 2. 7, 8։	Ը Ա՛մոզ. 28. 22։ — Մէզ. 42. 10։ Յովհ. 19. 25։ — Ա՛մոզ. 26. 6։ 1 Տիմ. 5. 5։	Վ Մարկ. 15. 43։ Ա Յ. 25։ Պ. 24. 21։ — Ա Յ. 52։ Պ. 1. 80։ Բ Խօսք. 23. 15, 17. 34. 23։ Թէս. 46. 1, 16։

տէթի իւզրէ Երուսաղէմ չըգտըլար, 43-վէ կիւն-
լերինի թէմամ էտիպ *աւետ էթտիքլէրինտէ,
չօճուգ ցիտուս Երուսաղէմտէ գալար. վէ *ցովսէփ
իլէ վալիտէսի՝ պունու պիլմէյէրէք, 44-եօլտաշլար
արատընտա տըր՝ զանըյէ պիր կիւնլիւք եօլ կիթ-
միշլէր իքէն, անը ադրատա իլէ աշինալարընըն ա-
րատընտա արատըլար իսէ տէ, 45-Պուբմատալէ,
անը արայարագ Երուսաղէմ տէօնտիւլէր: 46-վէ
իւչ կիւնտէն սօկրա, անը հէյքէլտէ մու՝ալլիմլէր
արատընտա օթուրմագտա վէ անլէրի տինլէյիպ
անլէրէ սու՝ալլէր իրատա էթմէքտէ պուլտըլար:
47-վէ ³անը իշիտէնլէրին ճիւմլէսի տախի տիրա-
յէթինէ վէ ճէվապլարընա հայրէթտէ գալըլար
իտի: 48-վէ անը կէօրտիւքլէրինտէ հայրան օլուպ
վալիտէսի անա՝ էյ օղուլ, պիզէ նիչին այօյլէ
էթտին. իշթէ վէյտէրին վէ պէն էլէմ չէքէրէք այ-
նի արայօր իտիք՝ տէտի: 49-Ո տախի անլէրէ՝ պէ-
նի նիչին արայօր իտինիզ. ⁻փէտէրիմին գէնինտէ
պուլունմագլըղըմ վաճիպ իտիյինի պիլմիզ մի ի-
տինիզ՝ տէտի: 50-⁴վէ անդէր ֆէնտիլէրէ այօյլէ-
տիյի այօղու ֆէհմ էթմէտիլէր: 51-Ո տախի ան-
լէր իլէ պէրապէր էնիպ Նազարէթէ կէլտի, վէ
անլէրէ իթա՝աթ էտէր իտի. ⁴վալիտէսի տախի պու
այօյլէրին ճիւմլէսինի գալպինտէ հըֆզ էտէր իտի:
52-վէ ցիտուս հիքմէթ վէ գամէթտէ վէ Ալլահըն
վէ ինսանըն հիւան ի նազարընտա ³իլէրիլէմէքտէ իտի:

ՊԱՊ 3

Վ. Տիբերիոս Գայսէրին սալթանաթընըն օն պէ-

* Եախօտ՝ վալիտէյնի
³ Մատթ. 7. 28։ Մարկ. 1. 22։ Ղ. 4. 22, 32։
ցովհ. 7. 45, 46։
⁻ցովհ. 2. 16։
⁴ Ղ. 9. 45, 48. 34։
⁴ Ա.Յ. 49։ Դան. 7. 28։
ᵒ 1 Միւռ. 2. 26։ Ա.Յ. 40։

չինճի սէնէսինաէ, Պոնտոսը Պիղատոս Եէհուտիյէ վալիսի, վէ Հերովդէս Գալիլեանըն րէ՞խ էր րուա՛ը, վէ գարնտաշը Փիլիպպոս Իտուրիա լէյ Տրաքոնիա տէյարընըն րէ՞խ էր րուա՛ը, վէ Լիւսանիա Ա-բիլենանըն րէ՞խ էր րուա՛ը, 2-՚վէ Աննա լէյ Կայիափա քեահինի ա՛զամ օլտըգլարը վագըթտա պէրրիյէտէ Զաքարիանըն օղլու Յովհաննէսէ Ալլահ-ըն քելամը կէլտի։ 3-Բ Տախի Յորդանան ճիվա-ըընտա վագը՛ ճիւմլէ մահալլէրէ կէլիպ՝ Բկիւնահ-լարըն ՚աֆվը իչիւն թէվպէ վաֆթիզինի վա՛զ է-տէր իտի. 4-Նիթէքիմ Եսայի փէյղամպէրին քե-լամլարընըն քիթապընտա՝ Բապպէն եօլընը հազըր-լայըպ, Թարիգլէրինի տօղրուլարընըզ. 5-Հէր տէրէ տօլուպ՝ հէր տաղ վէ թէվիէ ալչագլանաճագ, էյ-րիլէր տօղրու վէ տարի եօլլար տիւզ օլաճագ տըր. 6-Վէ Բճիւմլէ պէչէր Ալլահըն խէլասընը կէօրէճէք տիր՝ տէյէրէք, Բպէրրիյէտէ նիտա էտէնին սէտասը՝ տէյիւ եազըլմըզ տըր։

7-Իսմի քէնտի էլինէ վաֆթիզ օլմընմազա չը-գըպ կէլէն ճէմա՛աթլարա՝ ՚էյ էնկէրէք նէսլի, կէ-լէճէք զազապտան գաչմազը սիզէ քի՞մ կէօսթեր-տի։ 8-Իսմի թէվկիյէ լայըգ սէմերէ հուսուլէ կէ-թիրինիզ. վէ քէնտի քէնտինիզէ՝ փէտէրիմիզ Աբ-րահամ տըր՝ տէմէյէ պաշլամայընըզ, զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ Ալլահ Աբրահամա շու թաշլարտան պէ-նէ էվլատ վիւճուտէ կէթիրմէյէ գատիր տիր։ 9-Հէմ տախի հալա պալթա աղաճլարընը քէօքիւնիւն եա-նընա գօնուլմըզ տըր. Բիսմի էյի մէյվէ վէրմէյէն

-Յովհ. 11. 49, 51։ 18. 13։ Ա՚մալ. 4. 6։
Բ Մատթ. 3. 2։ Մարկ. 1. 4։
գ Պ. 1. 78։
դ Մէզ. 98. 2։ Ես. 52. 10։ Պ. 2. 10։
ե Ես. 40. 3։ Մատթ. 3. 3։ Մարկ. 1. 3։ Յովհ. 1. 23։
զ Մատթ. 3. 7։
է Մատթ. 7. 19։

հէր աղաճ քէսիլիպ աթէշէ աթըլըր՝ տէր խոի։ 10-ձէմա՛աթ տախի՝ Պու սուրէթտէ ըպիզ նէ՞ իշլէյէլիմ՝ տէյիւ անտէն սիւ՞ալ էթտիլէր։ 11-Ո տախ անլէրէ ճէվապէն՝ ըՒքի էնթարիսի օլան, պիրիսինի օլմայանա վէրսին. թա՛ամը օլան տախ պէօյլէ էյլէսին՝ տէտի։ 12-Վէ ֆաֆթիզ օլունմազ իւզրէ կէօմրիւքճիւլէր տախ կէլիպ անա՝ էյ մու՛ալիմ, նէ՞ իշլէյէլիմ՝ տէմէլէրի իւզէրինէ, 13-Սիզէ էմր օլունանտան ֆզիյատէ պիր շէյ թալէպ էթմէյինիզ՝ տէտի։ 14-՚Ասքէրլէր տախ՝ Պիզ տէ նէ՞ իշլէյէլիմ՝ տէյիւ անա ասքըրլար. վէ անլէրէ՝ Քիմսէյէ զուլմ էթմէյինիզ, վէ Ֆիքիրա պիրլէ զաար էթմէյինիզ, վէ ՚իւլուճէնիզէ գանա՛աթ էյլէյինիզ՝ տէտի։

15-Վէ գավմ ինթիզարտա օլուպ ճիւմլէսի Ցովհաննէս ճիւմլէսինէ ճէվապէն՝ Էկէրչի պէն սիզի սու իլէ վաֆթիզ էտիյօրում, ամմա պէնտէն տահա գուտրէթլի օլան կէլիյօր, քի պէն անըն այագ գաալըրընըն թասմասընը չէօզմէյէ լայըգ տէյիլ իմ. օ սիզի Րուհ իւլ Գուտս վէ աթէշլէ վաֆթիզ էտէճէք տիր։ 17-Եապասը տախ էլինտէ օլուպ՝ քէնտի խարմանընը թէմամիյլէ սավուրապ, ֆպուղտայը անպարընա տէվէրիպ՝ սամանը խէ սէօնմէզ աթէշէ եագաճագ տըր՝ տէտի։ 18-Պէօյլէճէ տահա պաշգա նիշէ չէյլէր գավմա նասիհաթ էտիպ՝ թէպշիր էտէր խոի։

ե Ա՛մալ. 2. 37։
Ը Պ. 11. 41։ 2 Կոր. 8. 14։ Յակ. 2. 15, 16։ 1 Յովհ. 3. 17։ 4. 20։
թ Մատթ. 21. 32։ Պ. 7. 29։
է Պ. 19. 8։
լ Խուր. 23. 1։ Ղև. 19. 11։
խ Մատթ. 3. 11։
ծ Մրկ. 1. 12։ Մատթ. 13. 30։

19 - Ուէ ըՙխ էր ըուպ՝ Հերովդէս՝ գարնտաչը [փիլիպպոսըն] զէվճէսի Հերովդիատան, ուէ Հերովդէսին էթմիշ օլըղը հէփ ֆէնալըդըրտան տօլայը ծովհաննէս թարաֆընան թագաւիհ էտիլմէդըէ, 20 - ճիւմլէսինին իւզէրինէ անը հապահանէյէ աթմաղը տահի ՚իլալէ էթտի։

21 Ուէ խալդըն ճիւմլէսի վաֆթիդ օլունըղը սըրտատ՝ ՙՅիսուս տահի վաֆթիդ օլունուպ տուՙա էտէր իքէն, կէօք աչըլըպ, 22 - Րուհ իւլ Գուտս անըն իւզէրինէ ճիսմի հէյՙէթլէ կէօյէրճին կիսպի նաղիլ օլտու, ուէ կէօքտէն՝ Սէվկիւլիւ Օղլըմ աէն սին, աէնտէն բաղի իմ՝ տէյիւ պիր սէտա վուդու՚ պուլտու։

23 - Ուէ Յիսուս քէնտիսի ՚թագրիսէն օթուզ հաշընա կիրմէյէ պաչլատը, ուէ զանն օլունըղընա կէօրէ ՚հանի ի Յովսէփ, իսկի ի Հեղի, 24 - Իսկի ի Մատաթ, իսկի ի Ղևի, իսկի ի Մելղի, իսկի ի Յաննէ, իսկի ի Յովսէփ, 25 - Իսկի ի Մատաթիա, իսկի ի Ամոս, իսկի ի Նաւում, իսկի ի Եսղի, իսկի ի Նաղդէ, 26 - Իսկի ի Մաաթ, իսկի ի Մատաթիա, իսկի ի Սեմէի, իսկի ի Յովսէփ, իսկի ի Յուդա, 27 - Իսկի ի Յովհաննա, իսկի ի Րէսա, իսկի ի Զօրաբաբէլ, իսկի ի Սաղաթիէլ, իսկի ի Նէրի, 28 - Իսկի ի Մելղի, իսկի ի Ադդի, իսկի ի Կոսամ, իսկի ի Եղմոդադ, իսկի ի Էր, 29 - Իսկի ի Յոսէս, իսկի ի Եղիազար, իսկի ի Յորիմ, իսկի ի Մատաթ, իսկի ի Ղևի, 30 - Իսկի ի Սիմէոն, իսկի ի Յուդա, իսկի ի Յովսէփ, իսկի ի Յովնան, իսկի ի Եղիակիմ, 31 - Իսկի ի Մելեա, իսկի ի Մայնան, իսկի ի Մատաթա, [4]իսկի ի Նաթան, [5]իսկի ի

[1] Մատթ. 14. 3։ Մարկ. 6. 17։
[2] Մատթ. 3. 13։ Յովհ. 1. 32։
[3] Ա՚տ. 4. 3, 35, 39, 43, 47։
[4] Մատթ. 13. 55։ Յովհ. 6. 42։
[5] Զաք. 12. 12։
[6] 2 Մխ. 5. 14։ Թէվ. 3. 5։

Դաւիթ, 32 - Իսան ի Յեսսէ, իսան ի Ովբէդ, իսան ի Բոոս, իսան ի Սաղմոն, իսան ի Նաասոն, 33 - Իսան ի Ամինադաբ, իսան ի Արամ, իսան ի Եսրոն, իսան ի Փարէս, իսան ի Յուդա, 34 - Իսան ի Յակոբ, իսան ի Իսահակ, իսան ի Աբրահամ, իսան ի Թարա, իսան ի Նաքովր, 35 - Իսան ի Սերուգ, իսան ի Ռագաու, իսան ի Փաղէկ, իսան ի Եբեր, իսան ի Սաղա, 36 - Իսան ի Կայնան, իսան ի Արփաքսադ, իսան ի Սէմ, իսան ի Նոյ, իսան ի Ղամէք, 37 - Իսան ի Մաթուսաղա, Իսան ի Ենովք, իսան ի Յարէդ, իսան ի Մաղաղիէլ, իսան ի Կայնան, 38 - Իսան ի Ենոս, իսան ի Սէթ, իսան ի Ադամ, Իսան Ուղղահ Իսի։

ՊԱՊ 4

Վ. Ե Յիսուս Րուհ իւլ Գուսդէ մէմլու օլարագ, Յորդանանտան ’ավտէթ էտիպ՝ Բուհըն սէվգիյլէ պէրլիյէյէ կիլիտի. 2 - Վէ Շէյթան թարաֆընտան գըրգ կիւն թէճրիպէ օլունարագ, Էօլ կիւնլէրտէ հիչ պիր շէյ եէմէտի, վէ մեգքիւր միւտտէթին թէմամընտա նիհայէթ աճըգտը։

3 - Վէ Շէյթան անա՝ էկէր Իսի Ուղղահ իսէն, էմր էթ, շու թաշ էքմէք օլսուն՝ տէտի։ 4 - Յիսուս տախի անա ճէվապէն՝ Էինսան եալընըզ էքմէքլէ եաշամազ, անճագ Ալլահըն հէր պիր քէլամըյլէ եաշար, տէյու եազըլմըշ տըր՝ տէտի։

5 - Վէ Շէյթան անը եիւքսէք պիր տաղա չըգարըպ՝ պիր անտէ անա տիւնեանըն ճիւմլէ մէմալիլ-

---

ա Հաւութ 4. 18, վէ ղայրի։ 1 թէվ. 2. 10, վէ ղայրի։
բ թէք. 11. 24, 26։
գ Պագ թէք. 11. 12։
դ թէք. 5. 6, վէ ղայրի։ 11. 10, վէ ղայրի։
ե թէք. 5. 1, 2։
զ Մատթ. 4. 1։ Մարկ. 1. 12։
է Ա՛ր. 14։ Պ. 2. 27։
ը Խուր. 34. 28։ 3 Մի՛ւլ. 19. 8։
թ թէս. 8. 3։

քինի կէօսթէրտի։ 6-վէ Շէյլթան անա՝ ճիւմլէ պու հիւքիւմէթի վէ անլէրին չանլընը սանա վէրէ-յիմ, Ւզիրա պանա թէվհիմ օլունմըշ տըր, պէն տախի քիմէ իսթէրսէմ վէրիրիմ. 7-իմտի էկէր սէն պանա սէճտէ գըլար իսէն, ճիւմլէսի սէնին օլսուն՝ տէտի։ 8-վէ Ցիսուս անա ճէվապէն՝ [Արտըմա չէքիլ, էյ Շէյլթան, գիրա] Ւվալահըկ օլան Բապպա սէճտէ գըլասըն, վէ եալընըզ անա Ւիպատէթ էտէսին, տէյիւ եապըլմըշ տըր՝ տէտի։

9-Ւվէ անը Երուսաղէմ կէօթիւրիւպ հէյքէլին պուրճու իւզէրինտէ տուրտուրարագ անա՝ էկէր Իան Ուլահ իսէն, քէնտինկի պուրատան աշաղը աթ. 10-Զիրա՝ Ւմէնի հըճդ էթմէք իւզրէ՝ սէնին հադ-գընատ քէնտի մէլէքլէրինէ թէննահի էտէճէք. 11-վէ անլէր տախի այտաղըկ թաշա չարփմանասը իչիւն սէնի էլլէրի իւզէրինտէ գալտըրաճագըսըր, տէյիւ եապըլմըշ տըր՝ տէտի։ 12-վէ Ցիսուս անա ճէվապէն՝ Ւմէնի օլան Բապպը թէճրիպէ էթմէյէսին, փէյ-սէօյլէնիլմիշ տիր՝ տէտի։ 13-վէ Շէյլթան ճիւմլէ թէճրիպէլէրի թէմամ էթտիքտէն սոնրա, Ւպիր միւտտէթ անտէն այրըլտը։

14-Ւվէ Ցիսուս Ւրուհըն գուվվէթիյլէ Ւգալիլեա-յա Ւաւտէթ էտիպ՝ էթրաֆտա օլան ճիւմլէ մահ-լալէրէ շէօհրէթի շայ՝ օլտու։ 15-վէ քէնտիսի անլէրին սինագօգլարընտա թա՝լիմ էտիպ՝ ճիւմլէ թարաֆընտան թա՝զիմ օլունուր իտի։

16-վէ փէրվէրտէ օլտըգը Ւնազարէթէ գէլտի,

Ե Յովհ. 12. 31, 14. 30, Վահ. 13. 2, 7։
Զ Թէս. 6. 13, 10. 20։
Է Մատթ. 4. 5։
Ը Մէզ. 91. 11։
Թ Թէս. 6. 16։
Ժ Յովհ. 14. 30, Ւկոր. 4. 15։
Ի Մատթ. 4. 12, Յովհ. 4. 43։
Լ Ա.Յ. 1։
Խ Ա'մաթ. 10. 37։
Ծ Մատթ. 2. 23, 13. 54, Մարկ. 6. 1։

վէ ՚աաէթի իւզրէ ՝սէպէթ կիւնիւնտէ սինաղօղա կէրիպ՝ օգումաղա գալգաը։ 17-վէ անա Եսայի փէյղամպէրին քիթապը վէրիլտի. օ տախի քիթապը աչտըգաա, 18-ՀրապպըՆ Ռուհու իւզէրիմտէ տիր, չինքի պէնի ֆուգարայա պէշարէթի թէպշիր էթմէք իչին մէն էտիպ՝ գալպի միւնքէսիր օլանլարա շիֆա վէրմէք, վէ էսիրլէրէ՝ հուրրիյէթի, վէ քէօրլէրէ՝ կէօզլէրին աչըլմասընը ի՚լան էթմէք, վէ զուլմ ալթընտա էզիլէնլէրի ազատլըգէ սալը վէրմէք, 19-վէ Րապպըն մագպուլ սէնէսինի ի՚լան էթմէք իչին իրսալ էյլէտի՝ տէյիւ եազըլմըշ օլան մահալի պուլտու։ 20-վէ քիթապը գափա-յըպ խըտմէթճիյէ վէրէրէք օթուրտու. վէ սինաղօղտա պուլունանլարընը ճիւմլէսինին նազար ը տիգգաթը անըն իւզէրինտէ իտի։ 21-0 տախի անլէրէ՝ Պու թահրիրաթ պու կիւն գուլագլարընըզ իչիթտիյի հալտէ էթմամ օլունմըշ տըր՝ տէմէյէ պաշլատը։ 22-վէ ճիւմլէսի անա չէհատէթ էտիպ՝ ՚աանըն ազգընտան սատըր օլան լաթիֆ քէլամլարա թէ՚աճճիւպ էտէրէք՝ ՚Պու Յովսէփին օղլու տէյի՞լ մի տիր՝ տէրլէր իտի։ 23-0 տախի անլէրէ՝ էլպէթթէ սիզ պանա՝ էյ հէքիմ, քէնտինէ շիֆա վէր՝ թէմսիլինի սէօյլէյէճէքսինիզ. ՝Կափատնայումտա վուգու՚ պուլտըղընը իչիթտիյիմիզ չէյլէրի ՚պուրատա քէնտի վաթանընկտա տախի իճրա էյլէ փէյղէմպէրլիք՝ տէտի։ 24-վէ՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ ՚Հիչ պիր փէյղամպէր քէնտի վաթանընտա մագպուլ տէյիլ տիր։ 25-վէ հագիգաթէն սիզէ

¹ Ա՚մոլ. 13.14, 17.2,	պ. 2. 47,	Մարկ. 6. 1,
² Ես. 61. 1,	⁷ Յովհ. 6. 42,	⁹ Մատթ. 13. 57,
³ Մէզ. 45.2, Մատթ. 13.54, Մարկ. 6. 2,	⁸ Մատթ. 4.13, 11.23,	Մարկ. 6. 4, Յովհ. 4. 44,
	⁹ Մատթ. 13. 54,	

տէրիմ քի՝ Եղիանըն կիւնէլերինտէ կէօք իւչ երը վէ ալթը այ գափանմադըէ պիւթիւն եէրտէ՝ ա-պիմ գըթըդ վագը՝ օլորը զէման, Իսրայէլտէ չօգ տուլ գարըլար վար իտի իսէ տէ, 26-Եղիա Սիդո-նա թասը՝ Սարեփթատա օլան պիր տուլ գարըտան մա՛տա անէլերին հիչ պիրիսինէ կէօնտէրիլմէտի։ 27-վէ Եղիսէ փէյղամպէրին զէմանընտա, Իսրա-յէլտէ չօգ ճիւզամըլար վար իտի իսէ տէ, Սիւ-րիալը Նէեմանտան զայրի անէերտէն պիրի թաթ-հիր օլունմատը՝ տէտի։ 28-վէ սինագոգտա պու-լունանլարըն ճիւմլէսի պունու իշիթտիքտէ, փիւր զաղապ օլարագ, 29-Գալգարըլար վէ անը չէհրտէն չըգարըպ՝ անը աշադը ադմադ իւզրէ չէհրլէրինին պինա օլունտուղը տաղըն ուչրումընա կէօթիւրտիւ-լեր։ 30-Օ իսէ արադարընտան կէչիպ կիթտի։

31-Վէ Գալիլեատա վագը՝ Կափառնայում չէհ-րինէ էնիպ՝ սէպէթ կիւնէլերինտէ անէերէ թա՛վիմ էտեր էքէն, 32-Փիլատը հիւքմիւ օլորընտան՝ թա՛վիմինէ հայրան գալարլար իտի։ 33-Վէ սինա-գոգտա, տէրտունինտէ նապաք ճինն րուհու օլան պիր ատէմ պուլունուպ՝ եիւքսէք սէսէ պաղըրարագ, 34-Պրագ, սէնէն պիզիմ իլէ նէ՞ իշին վար, էյ Նազարէթլի Յիսուս, պիզի հելա՞ք էթմէք իչին մի կէլտին. ՞սէնին քիմ իտիյինի պիլիրիմ, ՞Աղահըն մուգատտէսի սին՝ տէտի։ 35-Վէ Յիսուս անը ա-զարլայրպ՝ Սիւքիւթ էյլէ վէ անտէն չըգ՝ տէմէսի իւզերինէ ճինն անը օրթայա ադըպ՝ պիր զարար վէրմէքսիզին անտէն չըգտը։ 36-Վէ ճիւմլէսինէ

ե 3 Մխ. 17. 9, 18. 1. Յակ. 5. 17.	ը Մատթ. 4. 13, Մարկ. 1. 21.	Ը Մարկ. 1. 23. Ա.Յ. 41.
զ 4 Մխ. 5. 14.	թ Մատթ. 7. 28, 29.	ժ Մէզ. 16. 10, Դան. 9. 24, Պ. 1. 35.
ժ Յով. 8. 59, 10. 39.	Տիտ. 2. 15.	

հայրեթ կելերէք՝ Պու նէ՞ քելամ տըր, քի նա-
փաք բուհլարա հիւքիւմէթ վէ գուարէթլէ էմր
էթմէսինլէ չըգարլար՝ տէյէրէք արալարընտա սէօյ-
լէչելեր խոհ։ 37-վէ անըն չէօհրէթի պիւթիւն ճի-
վար օլան մահալլերէ չայ՝ օլտու։

38-էվէ սինագօգտան գալդըք՝ Սիմոնըն խանէ-
սինէ կիրտի. վէ Սիմոնըն գայն վալիտէսի չիտատէթ-
լի հիւմմայա թուրթուլմըշ օլմասընլէ, անլեր տախ
մերգումէ իչիւն անա րէճա էթտիլեր։ 39-ՕՏա-
խի իւզերինէ տուրուպ՝ հիւմմայը աղարլատըգտա,
անտէն հէ-յա տէֆ՝ օլտու. մերգումէ տախ տեր-
՝ագաալ գալդըք՝ անլերէ խըտմէթ էթտի։

40-ՐվէՀիւնէշ պաթտըգտա, հեր քիմին մուխ-
թէլիֆ մարագլարա կիրիֆթար օլմուշ խասթասը
վար իսէ, եանընա կէթիրտի, օ տախ հեր պիրի-
նին իւզերինէ էլլերինի գօյարագ անլերէ չիֆա վեր-
տի։ 41-ՒվէՀօգ քիմսէլերտէն ճիննլեր տախ չը-
գըգ պաղըրարագ՝ Սէն [Քրիստոս] Իսի Ուլահ սըն՝
տերլեր խոհ. ՚վէ անլերի աղարլայըգ՝ սէօյլէմէյէ
պրագմագ խոհ, գիրա քէնտինին Քրիստոս խոյնե-
նի պիլիրլեր խոհ։

42-ՔվէՀիւնտուշ օլտըգտա, չըգըգ պէհտան
պիր մահալե կիթտի. վէ խալգ անը արայարագ
թա եանընա կելիպ՝ քէնտիլերինտէն կիթմէմէսի
իչիւն անա խարտամ էթտիլեր խէ տէ, 43-Անլերէ՝
Ալլահըն մէլէքիւթիւնիւ սա՞իր չէհրլերտէ տախ
թէպզիր էթմէքլիյիմ կերէք տիր, գիրա պուննուն
իչիւն իրսալ օլունտըմ՝ տէտի։ 44-ՔվէԳալիլէա-
նըն սինագօգլարընտա վա՚զ էտեր խոհ։

Ա Մատթ. 8. 14, Մարկ. 1. 29,
բ Մատթ. 8. 16, Մարկ. 1. 32,
գ Մարկ. 1. 34, 3. 11, 5. 43,
դ Մարկ. 1. 25, 34, Ա. Ս. 16. 18,
ե Մարկ. 1. 34, 35,
զ Մարկ. 1. 35,
է Մարկ. 1. 39,

ՊԱՊ 5

-Վ.Է խալգ Ալլահըն քէլամընը տինկէմէք իչիւն ան ը սըգըշըրարագ քէնտիսի Գեննեսարէթ կէօ~ լիւնիւն քէնարընտա տուրտըղը սըրատա, 2-կէօ~ լիւն քէնարընտա ևքի գայըգ տուրտըղընը կէօր~ տիւ. պալըգճըլար իսէ չըգմըշ օլուպ՝ աղլարընը եըյգայօրլար իտի: 3-Վէ գայըգլարտան պիրինէ, եա'նի Սիմոնըն էյըզը~ կիրիպ՝ գարատան պիրագ աչըլմասընը անտէն թալէպ էտէրէք, օթուրուպ գայըգտան խալգա թա'լիմ էյլէտի:

4-Վէ քէլամտան ֆարիղ օլտըգտա, Սիմոնա՝ էննկինէ աչըլըպ աղլարընըզը ավ իչիւն աթընըզ՝ տէտի: 5-Սիմոն տախի անա ճէվապէն՝ եա մու~ 'ալլիմ, պիւթիւն կէճէ չալըշտըգ իսէ տէ, պիր չէյ թութամատըգ. լաքին սէնին սէօզիւնէ աղը աթա~ յըմ՝ տէտի: 6-Վէ պունու եափտըգլարընտա քիւ~ լէյէթլի պալըգ չէվիրտիլէր. վէ աղլարը եըրթըլ~ մաղլէ, 7-կէլիպ քէնտիլէրինէ եարտըմ էթմէլէրի իչիւն, տիկէր գայըգտա օլան օրթադլարընա իշա~ րէթ էթտիլէր. անլէր տախի կէլիպ՝ գայըգլարըն իքիսինի պաթմագ տէրէճէսինէտէք տօլտուրտըլար: 8-Վէ Սիմոն Պեարոս պունու կէօրմէքլէ, Յիսուսըն տիզլէրինէ տիւշիւպ՝ եա Բապպ, էպէնտէն այրըլ, զիրա պէն կիւնահքեար ատէմ իմ՝ տէտի: 9-Զի~ բա պալըգլարըն ավլանըշընտան տօլայը օ վէ պէ~ րապէրինճէ օլանլարըն ճիւմլէսի, 10-Վէ Սիմոնըն օրթադլարը՝ Զէբեդէոսըն օղուլլարը Յակոբոս իլէ Յովհաննէս տախի հայրէթէ տիւշտիւլէր. վէ Յիսուս

-Մատթ.4.18։Մարկ.1.16։ | Բ Յովհ.21.6։ | 17.18։
Բ 2Մնաս.6.9։3Մնաս.

Միմոնա՝ Յորդմա, [ա]պունատան ալէօյլէ ինատան ավ-
ճըսը օլաճագսըն՝ տէտի։ 11-վէ գայըդլարը գա-
րայա չէքտիքտէն սօնրա, [բ]հէր չէյի պրադըպ՝ անըն
արտը սըրա կիթատիլէր։

12-[գ]վէ քէնտիսի չէհրլէրին պէրինտէ լաքէն, իշ-
լէք ճիւզամլէ տօլու պիր ատէմ վար իտի, վէ ճի-
տուսը կէօրտիւյիւ կիպի, եիւզիւ գօյուն գափանըպ
անա եալվարարագ՝ Եա Բապպ, էկէր իսթէրսէն,
պէնի թաթհիր էթմէյէ գատըր սին՝ տէտի։ 13-Ո
տախի էլինի ուզատըպ անա տօգունարագ՝ Իսթէ-
րիմ, թահիր օլ՝ տէտի. վէ տէր'ագապ ճիւզամը
տէֆ' օլտու։ 14-[դ]վէ անա՝ Փիմնէյէ ալօյլէմէ, լա-
քին կիտիպ՝ քէնտինկի քեահինէ կէօսթէր, վէ ան-
լէրէ չէհատէթ օլմագ իւզրէ, [ե]թաթհիրինկ իչիւն
Մովսէսին պույուրտուղը վէճհլէ թագտիմէյի թագ-
տիմ էյլէ՝ տէյիւ թէննահի էյլէտի։ 15-վէ անըն
չէօհրէթի գիյատէ շայ' օլուպ՝ [զ]ը տինվէմէք վէ
անըն էլինէ խասթալըգլարընատան չիֆա պուլմագ
իչիւն [է]չօգ խալգ ճէմ' օլուր իտի։ 16-[ը]Փէնտիսի
խէ չէօլէրէ չէքիլիպ տու'ա էտէր իտի։

17-վէ կիւնլէրին պէրինտէ քէնտիսի թա'լիմ
էթմէքտէ իքէն, Երուսաղէմ իլէ Եէհուտիյէ վէ
Գալիլեանըն հէր պիր քէօյիւնտէն կէլմիշ օլան ֆէ-
րիսիլէր վէ էրպապ ը չէրի'աթ օթուրույօրլար իտի.
վէ անլէրէ չիֆա վէրմէք իչիւն Բապպըն գուտրէ-
թի հազըր իտի։ 18-[թ]վէ իչթէ պա'զը քիմսէլէր
տէօչէք իւզէրինտէ քէօթրիւմ պիր ատէմ կէթի-

[ա] Մատթ. 4. 19։ Մարկ. 1. 17։
[բ] Մատթ. 4. 20։ 19. 27։ Մարկ. 1. 18։ Պ. 18. 28։
[գ] Մատթ. 8. 2։ Մարկ. 1. 40։
[դ] Մատթ. 8. 4։
[ե] Ղև. 14. 4, 10, 21, 22։
[զ] Մատթ. 4. 25։ Մարկ. 3. 7։ Յովհ. 6. 2։
[է] Մատթ. 14. 23։ Մարկ. 6. 46։
[ը] Մատթ. 9. 2։ Մարկ. 2. 3։

բերէք, անը էչերի կէթիրիպ՝ հուզուրընա գօմաղա ֆուրսաթ արատըլար իսէ տէ, 19-Գալապալըդ ա-պէպիլլէ անը էչերի կէթիրմէյէ ևօլ պուլամամաղլէ, տամա չըգըպ՝ քիրէմիտլէրին արաընտան անը տէօ-չէյի իլէ պէրապէր օրթայա, Յիսուսըն հուզուրընա էնտիրտիլէր։ 20-Օ տախի անլէրին իմանընը կէօր-մէքլէ անա՝ էյ աստմ, կիւնահլարընկ սանա 'աֆիվ օլունսու՝ տէտի։ 21-Վէ 'իւլէմա իլէ ֆէրիսիլէր՝ Ոու քիւֆր աէօյլէյէն քի՞մ տիր. Էևալընըդ Ալլահ-տան ղայրի կիւնահլար 'աֆիվ էթմէյէ քի՞մ գա-տիր տիր՝ տէյէրէք թէֆէք-քիւր էթմէյէ պաչլա-տըգլարընսա, 22-Յիսուս տախի անլէրին էֆքեա-րընը պիլմէքլէ, անլէրէ ճէվապէն՝ Գալալէրինիզտէ նէ՞ թէֆէք-քիւր էտիյօրսընըդ։ 23-Հա՞նկըսը գօլայ տըր. կիւնահլարընկ սանա 'աֆիվ օլունսու՝ տէմէսի՞ մի, եօգսա՝ Գալդ վէ կէզ՝ տէմէսի՞ մի։ 24-Ամմա Իսան իւլ իննանընն եէր իւզէրինտէ կիւնահլար 'աֆիվ էթմէյէ գուտրէթի վար իտիյինի պիլէմինիզ տէյիւ, քէօթրիւմէ՝ Սանա տէրիմ, Գալդ, տէօչէյինի գալ-տըր վէ էվինէ կիթ՝ տէտի։ 25-Օ տախի հէման ան-լէրին հուզուրընաա գալդըպ՝ իւզէրինտէ եաթտըդը չէյի գալտըրտը, վէ Ալլահա համտ էտէրէք էվինէ կիթտի։ 26-Վէ ճիւմլէսի հայրան օլուպ՝ Ալլահա համտ էթտիլէր, վէ գօրդու իլէ մէնլու օլարադ՝ Ոու կիւն 'աճիպ չէյլէր կէօրտիւք՝ տէտիլէր։

27-Էվէ ոու չէյլէրտէն սօնրա՝ տըշարըյա չը-գըպ Ղեւի նամընտա պիր կէօմրիւքճիւյիւ կէօմ-րիւք մահալինտէ օթուրուր կէօրմէսինլէ, անա՝ Ա-տրմճա կել՝ տէտի։ 28-Օ տախի հէր չէյի թէրք

ե Մատթ. 9.3, Մարկ. 2. 6, 7,	է Մէզ. 32. 5, եա. 43. 25,	ը Մատթ. 9.9, Մարկ. 2. 13, 14,

էտէրէք, գալգըպ արտընճա կիլթտի։ 29-վէ Ղեւի քէնտի խանէսինտէ անա պէօյուք պիր զիյաֆէթ էտիպ՝ անլէր իլէ պէրապէր սօֆրատա օթուրան [1]կէօմրիւքճիւլէրտէն վէ սա՞իրլէրտէն վաֆիր խալդ վար իտի։ 30-վէ [2]իւլէմալարը իլէ ֆէրիսիլէր ա-նըն չակիրտէրինէ սէօյլէնէրէք՝ նի՞չիւն կէօմրիւք-ճիւլէր վէ կիւնահքեարլար իլէ պէրապէր եէյիպ իչէրսինիզ՝ տէտիլէր։ 31-Յիսուս տախի անլէրէ ճէ-վապէն՝ Հէքիմէ սաղ օլանլար տէյիլ, անճագ [3]իլ-լէթիլ օլանլար միւհթաճ տըր. 32-[4]Սալիհլէրի տէ-յիլ, անճագ կիւնահքեարլարը թէվպէյէ սա՛վէթ էթմէյէ կէլտիմ՝ տէտի։

33-Անլէր տախի անա՝ [5]նի՞չիւն Յովհաննէսին վէ ֆէրիսիլէրին չակիրտէրի չօգ տէֆ՛ա օրուճ թու-թուպ տու՛ալար էթտիքլէրի հալտէ, սէնին չակիրտ-լէրին եէյիպ իչէրլէր՝ տէտիլէր։ 34-Վէ անլէրէ՝ Տիւյիւնճիւլէրէ կիւվէյի անլէր իլէ պէրապէր օլ-տըգճա, օրուճ թուԹատուրա պիլի՞ր մի սինիզ։ 35-Լապին կիւվէյինին անլէրտէն ալընաճաղը կիւնլէր կէլիր, վէ օ զէման, օլ կիւնլէրտէ օրուճ թուԹա-ճագլար՝ տէտի։ 36-[6]Վէ անլէրէ պիր թէմնիլ տա-խի տէօյլէտի, եա՛նի՝ Հիչ պիր քիմսէ եէնի լիպաս եամաընը էսքի լիպատա դօմազ, եօգսա օ հէմ էսքիսինի երրթար վէ հէմ եէնիտէն օլան եամա էսքիյէ եապըշմազ։ 37-Վէ հիչ պիր քիմսէ էսքի թուլումլարա եէնի շէրապ դօմազ, եօգսա եէնի շէրապ թուլումլարը երրթըպ՝ տէօքիւլիւր, հէմ թուլումլար տախի թէլէֆ օլուր։ 38-Լապին եէնի շէրապը եէնի թուլումլարա դօմազ կէրէք տիր։

1 Մատթ. 9. 10։ Մարկ. 2. 15։
2 Ղ. 15. 1։
3 Մատթ. 9. 13։ Տիմ. 1. 15։
4 Մատթ. 9. 14։ Մարկ. 2. 18։
5 Մատթ. 9. 16, 17։ Մարկ. 2. 21, 22։

վէ էքիսի տախի մահֆուզ գալըը։ 39-վէ հիչ պիր քիմսէ էպքիյի էչտիքտէն սօնրա, տէրհալ եէնիսինի իսթէմէզ, զիրա՝ էպքիսի տահա խօշ տըր՝ տէր։

ՊԱՊ 6

[1]Վէ էքինճի պիրինճի սէպէթ կիւնիւնտէ, Յիսուս էքինլէր արասընտան կէչտիյինտէ, շակիրտլէրի պա-շագլարը գօփարըպ՝ էլէրինլէ օղալայարագ եէյօր-լար իտի։ 2-վէ ֆէրիսիլէրտէն պա՛զըլարը անլէրէ՝ Նի՞չիւն սէպէթ կիւնիւ [2]իշլէմէսի ճա՞իզ օլմայանը իշլէյօրսընըզ՝ տէտիլէր։ 3-վէ Յիսուս անլէրէ ճէ-վապէն՝ [3]Դաւիթին կէրէք քէնտիսի վէ կէրէք պէ-րապէրինճէ օլանլար աճըգտըղը զէման նէ էթտի-յինի օգո՞ւմատընըզ մը։ 4-Նա՛սըլ պէյթ Ուլլահա կիրիպ՝ քեահինլէրտէն զայրիսինէ [4]եէմէսի հէլալ օլմայան հուզուր էքմէքլէրինի ալըպ եէտի, վէ եանընտա պուլունանլարա տախի վէրտի՝ տէտի։ 5-վէ անլէրէ՝ Իսկ ալն իւլ ինսան սէպէթ կիւնիւնիւն տախի սահիպի տիր՝ տէտի։

6-[5]Վէ տիկէր պիր սէպէթ կիւնիւնտէ տախի սի-նագօգա կիրիպ՝ թա՛լիմ էտէր իքէն, օրատա սաղ էլի գուրու պիր ատէմ պուլունմագլէ, 7-[6]Իւլէմա իլէ ֆէրիսիլէր անը իթհամա վէսիլէ պուլմագ ի-չիւն, սէպէթ կիւնիւնտէ շիֆա վէրի՛ր մի տէյիւ ա-նը կէօզէտիրլէր իտի։ 8-Ամմա քէնտիսի անլէրին էֆքեարընը պիլմէքլէ, էլի գուրումըշ օլան ատէմէ՝ Գալգ օրթատա տուր՝ տէմէսիյլէ, օ տախի գալ-գըպ տուրտու։ 9-Վէ Յիսուս անլէրէ՝ [7]Սէպէթ կիւ-նիւնտէ հա՞յրըը, խա՞յր իշլէմէք մի, եօգսա չէ՛ր

[1] Մատթ. 12. 1։ Մարկ. 2. 23։ [2] Խուր. 20. 10։ [3] 1 Մխ. 21. 6։ [4] Ղև. 24. 9։ [5] Մատթ. 12. 9։ Մարկ. 3. 1։ Ղ. 13. 14։ 14. 3։ Յովհ. 9. 16։

իշլէմէք մի, թախսիս ի նէ՞ֆս մի, եօգաա գա՛թլ ի նէֆս մի հէլալ տըր, սիզէ սիւ՞ալ էտէրիմ՝ տէտի։ 10-վէ էթրաֆընտա պուլունանլարըն ճիւմլէսինէ պադըշ անա՝ էլինկի ուզաթ՝ տէմէսիյլէ, օ տախէ էօյլէ էյլէտիքտէ՝ էլի օլ պիրի կիպի սաղ օլտու։ 11-վէ անլէր զիյատէսիյլէ ղազապլանարադ՝ ձիւտա նէ՛ էտէլիմ՝ տէյիւ արապարընտա սէօյլէշիրլէր խոտ։

12-ւվէ օլ կիւնլէրտէ տու՛ա էթմէք իւզրէ տաղա չըգտը, վէ պիւթիւն կէճէյի Ալլահա տու՛ա էտրէք կէչիրտի։ 13-վէ սապահ օլտըգտա, քէնտի շակիրտլէրինի եանընա չաղըրըպ՝ ֈանլէրտէն օն իքի քիմնէ, 14-եա՛նի ըՊետրոս թէամիյէ էթտիյի Սիմոն իլէ գարնտաշը Անդրէաս, վէ ձակոբոս իլէ ձովհաննէս, վէ փիլիպոս իլէ Բարթողոմէոս, 15-վէ Մաաթէոս իլէ Թովմաս, վէ Ալփէոս օղլու ձակոբոս իլէ Ղայուր տէնիլէն Սիմոն, 16-վէ ֊ձակոբոսըն ֆըզնդաշը ձուդա իլէ խա՞ին օլան Իսկարիոտլը ձուդայը ինթիհասադ էտէրէք՝ անլէրէ րէհսուլ թէամիյէ էյլէտի։ 17-վէ անլէր իլէ էնիսադ պիր տիւզ եէրտէ տուրտու, վէ շակիրտլէրինին ճէմա՛աթը իլէ, պիւթիւն եէհուտիյէտէն վէ Երուսաղէմտէն վէ Տիւրոս իլէ Սիդոնըն սահիլինտէն, 18-Անը տինլէմէք վէ մարազլարընտան շիֆա պուլմադ իւզրէ, դավմտան ֈվաֆիր խալգ, վէ նապադ րուհլարտան ՚ազադ չէքէնլէր տախի կէլիպ շիֆա պուլուլար խոտ։ 19-վէ պիւթիւն խալգ անա ֈտօգունմադ խոթէրլէր խոտ, ֊չիւնքի անտէն գուվվէթ չըգըպ՝ ճիւմլէսինէ շիֆա վէրիր խոտ։

ա Մաաթ. 14. 23։
բ Մաաթ. 10. 1։
գ Ցովհ. 1. 42։
դ Ցուդ. 1։
ե Մաաթ. 4. 25։ Մարկ. 3. 8։
զ Մաաթ. 14. 36։
է Մարկ. 5. 30։ Պ. 8. 46։

20 - Ո տախի չակերտելերինէ նազար դըլարագ տէ-
տի քի՝ ԷՍիզ նէ՛ միւսարէք սինիզ, էյ ֆադիր-
լէր, զիրա մէլէքիւթ Ուլլահ սիզին տիր։ 21 - ՀՍիզ
նէ՛ միւսարէք սինիզ, էյ չիմտի աճըգանլար, զիրա
տոյաճագսընըզ։ ՀՍիզ նէ՛ միւսարէք սինիզ, էյ չիմ-
տի աղլայանլար, զիրա կիւլէճէքսինիզ։ 22 - ՀԻսան
իւլ ինսան իչիւն աստմլէր սիզէ պուղղ էթտիքլէ-
րի, վէ ՀսիզԻ թարտ էտիպ սիթէմ էթտիքլէրի,
վէ իսմինիզի քէօթիւ կիպի չըգարտըգլարը զէման,
նէ՛ միւսարէք սինիզ։ 23 - ՀՈլ կիւնտէ սէվինիպ
սըղրայընըզ. չիւնքի իչթէ սէմատա էճրինիզ չօգ
տըր. Ձզիրա էճտատլարը փէյղամպէրլէրէ պու վէճհ
իւզրէ էտէրլէր իտի։ 24 - ՃԼաքին վա՛յ սիզէ, Ճէյ
զէննկինլէր, Հզիրա թէսէլլինիզի ալտընըզ։ 25 - ՀՎա՛յ
սիզէ, էյ թօղ օլանլար, զիրա աճըգաճագսընըզ.
Հվա՛յ սիզէ, էյ չիմտի կիւլէնլէր, զիրա մահզուն
օլուպ աղլայաճագսընըզ։ 26 - [Հձիւմլէ] աստմլէր սի-
զին հադդընըզտա խայր սէօյլէտիքլէրի զէման վա՛յ
սիզէ. զիրա անլէրին էճտատը եալանճը փէյղամ-
պէրլէրէ պու վէճհ իւզրէ էտէրլէր իտի։

27 - ՀԱմմա, էյ տինլէյէնլէր, սիզէ տէրիմ քի՝
Տիւշմէնլէրինիզի սէվինիզ, սիզէ պուղղ էտէնլէրէ
էյիլիք էտինիզ։ 28 - Սիզէ պէտ տու՛ա էտէնլէրէ
խայր տու՛ա էյլէյինիզ, Հվէ սիզի ինճիտէնլէր իչիւն

Ե Մատթ. 5. 3, 11. 5, Յակ. 2. 5։
Զ Ես. 55. 1, 65. 13, Մատթ. 5. 6։
Է Ես. 61. 3, Մատթ. 5. 4։
Ը Մատթ. 5. 11, 1Պետ. 2. 19, 3. 14, 4. 14։
Թ Ծովհ. 16. 2։
Ժ Մատթ. 5. 12, Ա'-մալ. 5. 41, Կող. 1. 24, Յակ. 1. 2։
Ի Ա'մալ. 7. 51։
Լ Ամովս 6. 1, Յակ. 5. 1։
Խ Պ. 12. 21։
Ծ Մատթ. 6. 2, 5. 16, Պ. 16. 25։
Կ Ես. 65. 13։
Հ Էմն. 14. 13։
Ձ Ծովհ. 15. 19, 16. Ովհ. 4. 5։
Ղ Խուր. 23. 4, Էմն. 25. 21, Մատթ. 5. 44, Ա.Յ. 35, Րօմ. 12. 20։
Մ Պ. 23. 34, Ա'մալ. 7. 59։

տու՛ա էլէյինիզ։ 29 -ՀԷնին պիր եանադընա վու-
րանա օլ պիրինի տէ տուն. ՙվէ ճիւպպէնի ալանը
էնթարինի ալմափսա մէն՛ էթմէ։ 30 -վէ ՚աէնատէն
հէր տիլէյէնէ վէր. վէ սէնին մալինի ալանատան ՚ը
կէրի իսթէմէ։ 31 -՚վէ տատմլէրին սիզէ նէ՛ մու՛ա-
մէլէ էթմէլէրինի իսթէրսէնիզ, սիզ տախի անլէրէ
էօյլէ էտինիզ։ 32 -՛վէ էկէր սիզի սէվէնլէրի սէ-
վէրսէնիզ, նէ՞ ֆազիլէթինիզ օլուր. զիրա կիւնահ-
քեարլար տախի քէնտիլէրինի սէվէնլէրի սէվէրլէր։
33 -վէ էկէր սիզէ էյիլիք էտէնլէրէ էյիլիք էտէր-
սէնիզ, նէ՞ ֆազիլէթինիզ օլուր. զիրա կիւնահ-
քեարլար տախի հէման պու շէյի էտէրլէր։ 34 -՝վէ
էկէր պէտէլինի ալմադը իւմիտ էթտիյինիզ քիմսէ-
լէրէ էօտիւնճ վէրէրսէնիզ, նէ՞ ֆազիլէթինիզ օլուր.
զիրա կիւնահքեարլար տախի կիւնահքեարլարա,
մուգաբիլինի կէրի ալմադ իւզրէ էօտիւնճ վէրէր-
լէր։ 35 -՚Ամմա տիւշմէնլէրինիզի սէվիպ՝ էյիլիք է-
տինիզ. ՛վէ հիչ պիր պէտէլ իւմիտ էթմէյէրէք
էօտիւնճ վէրինիզ, վէ էճրինիզ չօգ օլուպ՝ ՛Մու-
թա՛ալլն օղուլլարը օլաճագսընըզ. զիրա օ՝ նան-
քէօրլէրէ վէ քէօթիւլէրէ նի՛մէթ վէրիճի տիր։
36 -՝Իմտի փէտէրինիզ մէրհամէթլի օլմըզը միսիլ-
լու սիզ տախի մէրհամէթլի օլունըզ։ 37 -ֆՀիւքմ
էթմէյինիզ, վէ սիզէ հիւքմ օլունմայաճագ. քիմ-
սէյին ՚ալէյհինէ հիւքմ էթմէյինիզ, վէ սիզին ՚ա-
լէյհինիզտէ հիւքմ օլունմայաճագ. ՚աֆիվ էյլէյ-
նիզ, վէ սիզէ ՚աֆիվ օլունաճագ։ 38 -՞վէրինիզ,

-Մատթ. 5. 39։
-1 Կոր. 6. 7։
Վթէս. 15. 7, 8, 10։ Էմս. 21. 26։ Մատթ. 5. 42։
՛Մատթ. 7. 12։
՚Մատթ. 5. 46։
՝Մատթ. 5. 42։
՞Ա՛ր. 27։
՟Մէզ. 37. 26։ Ա՛ր. 30։
ՠՄատթ. 5. 45։
աՄատթ. 5. 48։
ֆՄատթ. 7. 1։
-Էմս. 19. 17։

վէ սիզէ վէրիւէճէք տիր, պասըմըշ հէմ սիւքին-
միշ վէ թաշդըն էյի էօյչէքլէ [բ]գուճաղընըզա վէ-
րէճէքլէր. [բ]զիրա սիզէ հէման էօյչուխյունիւզ էօլ-
չէքլէ էօյչիւլէճէք տիր:

39-Վէ անլէրէ պիր թէմիլ սէօյլէտի. [գ]Քէօր
քէօրէ գըլաղուզլըզ էտէ պիւր մի. խբիտի տէ չու-
գուրա տիւշմէզ մի: 40-[դ]Շակիրտ մու'ալլիմինտէն
իւսթիւն տէյիլ տիր. լաքին հէր քեամիլ պուլու-
նան շէէրտ մու'ալլիմի կիպի օլուր:

41-Ում նի՞չին գարնտաշլըկըն կէօզիւնտէ պու-
լունան չէօփէ պադըշտա՝ քէնտի կէօզիւնտէ օլան
մէրթէյէ տիգդաթ էթմէզ սին. 42-[ե]Ահոտ սէն
քէնտի կէօզիւնտէ պուլունան մէրթէյի կէօրմէյիպ
տէ գարնտաշլըկա՝ էյ գարնտաշ, պրագ, կէօզիւն-
տէքի չէօփիւ չըգարմազ իչիւն էյիճէ կէօրէ-
ճէքսին: 43-[զ]Զիրա ֆէննա մէյվէ վէրիր էյի աղաճ
եօզ տըր. վէ էյի մէյվէ վէրիր ֆէննա աղաճ եօզ
տըր: 44-[է]Զիրա հէր պիր աղաճ քէնտի մէյվէսին-
տէն պիւնիր. չիւնքի տիքէնլէրտէն ինճիր տէվշիր-
մէզլէր, վէ չալըտան իւզիւմ գօփարմազլար: 45-
[ը]Էյի աստմ գալմինին էյի խաղինէսինտէն էյի չէյ
չըգարըր, վէ քէօթիւ աստմ գալմինին քէօթիւ
խաղինէսինտէն քէօթիւ չէյ չըգարըր. [թ]զիրա աղզը
գալմին ֆաղասընտան սէօյլէր:

[բ] Մէզ. 79. 12։
[գ] Մատթ. 7.2։ Մարկ. 4. 24։ Յակ. 2. 13։
[դ] Մատթ. 15. 14։
[ե] Մատթ. 10. 24։
Յովհ. 13. 16։ 15. 20։
[զ] Մատթ. 7. 3։
[է] Պագ Էմն. 18. 17։
[ը] Մատթ. 7. 16, 17։
[թ] Մատթ. 12. 33։
[ժ] Մատթ. 12. 35։
[ի] Մատթ. 12. 34։

46 - Վէ նի՛չիւն պանա՝ էֆէնտի, էֆէնտի, չա~ պըրըպ տա՝ սէօյլէտիյիմ շէյլէրի իճրա էթմէզսինիզ։ 47 - Էպանա կէլիպ՝ սէօզլէրիմի տինլէյէրէք իճրա է~ տէնին քիմէ պէնիզէր իտիյինի սիզէ կէօսթէրէյիմ։ 48 - Տէրին գաղրպ՝ թէմէլի գայա իւզէրինէ գօյա~ րագ, խանէ պինա էտէն պիր ատէմէ պէնիզէր. վէ սուլար ճօշարգատա, սէյլ օլ խանէյէ հիւճում էթ~ ան, վէ գայա իւզէրինատէ թէ՛սիս օլունարըղընատան, անը սարսմապա գատիր օլմասը։ 49 - Ամմա տինլէ~ յիպ տէ իճրա էթմէյէն ատէմ՝ թօփրագ իւզէրին~ տէ թէմէլսիզ խանէ պինա էտէն ատէմէ պէնիզէր. վէ անա սէյլ հիւճում էթտիյի կիպի տիւշտիւ, վէ օլ խանէնին խարապէյէթի՝ ազիմ օլտու՝ տէտի։

ՊԱՊ 7

Վէ ճիւմլէ սէօզլէրինի գավմ տինլէր իքէն, թէմամ էթտիքտէն սօնրա [1]կատառնայումա կիր~ տի։ 2 - Վէ պիր եիւզ պաշընըն սէվկիւլիւ պիր գու~ լու խասթա օլարագ էօլմէք իւզրէ խտի։ 3 - Վէ ֆի~ սուսըն խապէրինի ալմապլէ՝ կէլիպ գուլընա չիֆա վէրմէսինի ըչճա էթմէք իւզրէ, խանընա եէհու~ տիլէրին պա՛զը իհթիյարլարընը կէօնտէրտի. 4 - Վէ անլէր ֆիսուսըն խանընա կէլիպ զէյատէսիյլէ եալ~ վարարագ՝ Պու իհսանը էտէճէյին զաթ լայըգ տը~ ը. 5 - Զիրա միլլէթիմիզի սէվէր, վէ սինագօգընընը օ պինա էթմիշ տիր՝ տէտիլէր։ 6 - Ֆիսուս տախի ան~ լէր իլէ պէրապէր կիտէր իքէն, հէման խանէյէ եագլաշտընընատա, եիւզ պաշը անըն խանընա տօսթ~ լար կէօնտէրիպ՝ եա Բապպ, զահմէթ չէքմէ, գիրա

[1] Մաղ. 1.6։ Մատթ. 7. 21։ 25. 11։ պ. 13։ [2] Մատթ. 7. 24։ [3] Մատթ. 8. 5։

տամբմբն ալթբնա սէնին կիրմէնէ պէն լայըգ տէ-
յիլ իմ։ 7-Պու սէպէպտէն եանըկա կէլմէյէ քէն-
տիմի լայըգ կէօրմէտիմ, ֆագաթ պիր սէօզ սէօյ-
լէ, վէ խըտմէթքեարըմ շիֆա պուլուր. 8-Զիրա
պէն տախի թահթ ը հիւքիւմէթտէ պիր սաէմ օ-
լուպ՝ պէնիմ տէ թահթ ը խտարէմտէ 'ապքէր պու-
լունմազլէ, պիրինէ՝ կիթ՝ տէտիյիմտէ կիտէր, վէ
տիկէրինէ՝ կէլ՝ փէփէյէմտէ կէլիր, վէ գուլլամ՝ Շու-
նու եաւի՝ փէփէյէմտէ եաւխար՝ տէտի։ 9-Վէ Յիսուս
պունու իշլիթտիքտէ, անա թէ'աճճուպ էթտի. վէ
տէօնիւպ արտը սըրա կէլէն խալդա՝ Սիղէ տէրիմ
քի՝ պէնի Իսրայէլտէ պիլէ պու գաատար իման պուլ-
մատըմ՝ տէտի։ 10-Վէ կէօնտէրիլմիշ օլանլար խա-
նէյէ 'ավետէթ էտիպ՝ խաաթա օլմուշ օլան գուլու
սաղալմըշ պուլտըլար։

11-Վէ էրթէսի կիւն Յիսուս նային նամ պիր
շէհրէ կիտեր իքէն, շակիրտլէրինտէն չօգ քիմսէլեր
իլէ վաֆիր խալդ անըն իլէ պէրապեր կիտիյօրլար
իտի։ 12-Վէ շէհրին դաւխուսընա եադլաշտըգտա,
իշթէ անասընըն պիրիճիք օղլու օլան պիր էօլու
տըշարըյա կէօթիւրիւլիւյօր իտի. մէրգումէ տախի
տուլ իտի, վէ անըն իլէ պէրապեր շէհրտէն չօգ
խալդ վար իտի։ 13-Վէ Բապպ մէրգումէյի կէօր-
տիւյինտէ, անա շէֆգաթ էտիպ՝ Ադլամա՝ տէտի։
14-Վէ եանաշըպ թապութա տօգունընճա, անը
կէօթիւրէնլէր տուրտըլար. օ տախի՝ էյ նէվճիվան,
սանա *գալդ տէյօրըմ՝ տէյինճէ, 15-էօլու գալ-
դըպ օթուրտու վէ սէօյլէմէյէ պաշլատը, վէ Յիսուս
անը վալիտէսինէ թէսլիմ էյլէտի։ 16-†Ճիւմլէսինին

* Բ Պ. 8. 54։ Յովհ. 11. 43։ Ա'մաղ. 9. 40։
† Պ. 1. 65։

իւզէրինէ տախի գօրդու կէլիպ՝ Ալլահա համտ էտէրէք՝ Արամըզտա ՙպէօյիւք պիր փէյղամպէր զուհուր էթմիշ, վէ՝ ՙԱլլահ քէնտի գավմընը զիյարէթ էյլէմիշ տիր՝ տէտիլէր։ 17-վէ անըն հագգընտա պու խապէր պիւթիւն ԵԷհուտիյէտէ վէ ճիւմլէ էթրաֆ մահալլէրտէ շայ՛ օլսուն։

18-ՙվէ Յովհաննէս քէնտի շակիրտլէրի պու շէյլէրին ճիւմլէսինի նագլ էթմէլէրիյլէ, 19-Յովհաննէս շակիրտլէրինտէն իքի քիշի չաղըրըպ՝ Օլ կէլէճէք քիմսէ սէ՞ն մի սին, ետգաս տիկէր պիր քիմսէյէ՛ մի մունթազըր օլալըմ՝ տէմէք իչիւն Յիսուսըն եանընա կէօնտէրտի։ 20-Օլ ատէմլէր տախ անըն եանընա կէլիպ՝ վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէս՝ Օլ կէլէճէք քիմսէ սէ՞ն մի սին, ետգաս տիկէր պիր քիմսէյէ՛ մի մունթազըր օլալըմ, տէմէք իչիւն պիզի սանա կէօնտէրտի՝ տէտիլէր։ 21-վէ հէման օլ սա՛աթ նիչէ քիմսէլէրի մարաղլարը լէէ տէրտլէրինտէն վէ չէրիր բուհլարտան խէլաս էտիպ՝ չօգ քէօրլէրէ պասար իհսան էթտի։ 22-վէ Յիսուս անլէրէ ՙճէվապէն՝ կիտինիզ Յովհաննէս կէօրտուչիւնիւզ վէ իչիթտիյինիզ չէյլէրի, եա՛նի ՙքէօրլէրին կէօրտուչիւնիւ, թօփալլարըն եիւրիւտուչիւնիւ, ճիւզամլըլարըն թաթհիր օլունտուղընը, սաղըրլարըն իչիթտիյինի, էօլուլէրին գըյամ էթտիյինի, ՙֆուգարայա պէշարէթին թէպշիր օլունտուղընը նագլ էտինիզ։ 23-վէ պէնիմ հագգըմտա սիւրչմէյէն նէ՞ միւպարէք տիր՝ տէտի։

24-ՙվէ Յովհաննէսին կէօնտէրտիյի ատէմլէր կիթտիքտէն սօնրա, Յովհաննէս տա՞իր խալդա

ՙՊ. 24. 19։ Յովհ. 4. 19։ 6. 14։ 9. 17։	ՂՄատթ. 11. 2։	ՐՊ. 4. 18։
ՀՊ. 1. 68։	ՀՄատթ. 11. 4, 5։	ՔՄատթ. 11. 7։
	ՃԵս. 35. 5։	

սէօյլէմէյէ պաշլայըպ՝ Պէրրիյէյէ նէ՞ սէյր էթմէյէ
չըգտընըզ. ըւուգկեարտան սալանան պէր գամ՞շ
մը։ 25 - Լաքին նէ՞ կէօրմէյէ չըգտընըզ. զարիֆ էլ-
պէտէ կէյմիշ պէր սաէ՞մ մի. իչլէթ զէյնէթլի լը-
պաս կէյիպ՝ զէվգ ու սէֆասա օլանլար փատիշահ
սէրայլարընտա պուլունուրլար։ 26 - Լաքին նէ՞ կէօր-
մէյէ չըգտընըզ. պէր վէյղամպէ՞ր մի. պէլի, սիզէ
տէրիմ քի՝ Փէյղամպէրտէն տէ տահա պէօյիւք տիր։
27 - Իչլէթ պէն սէնին եօլընը էօնիւնճէ հազըրլա-
յաճագ մուհամէտիմի սէնտէն իլէրի իրսալ էտէճէ-
յիմ՝ տէյիւ հազդընտա եազըլմըզ օլան զաթ պու-
տըր։ 28 - Զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ Նիսասան թէ-
վէլլիւտ էտէնլէր արասընտա վաֆթիզ էտիճի Յով-
հաննէստէն պէօյիւք պէր վէյղամպէր եօգ տըր.
լաքին մէլէքիւթ Ուլլահտա էն քիւչիւյիւ անտէն
պէօյիւք տիր՝ տէտի։

29 - Վէ պիւթիւն գամմ իլէ կէօմրիւքճիւլէր պու-
նու իչլիթտիքտաէ, Յովհաննէսին վաֆթիզիլէ վաֆ-
թիզ օլունմըզ օլմաղլէ *Ալլահը թա՛զիզ էթտիլէր"։
30 - Ամմա ֆէրիսիլէր վէ էրպապ ը չէրի՛սթոան օ-
լանլար անըն էվլէ վաֆթիզ օլունմամըզ օլմաղլէ,
Ալլահըն միւրատընը քէնտի՛սէյհլէրինէ օլարագ,
բէտտ էթտիլէր։

31 - [Վէ Բապպ տէտի քի՝] Իմտի պու նէսլին ա-
տէմլէրինի քիմ՞ թէչզիհ էտէյիմ, վէ քիմ՞ պէնգ-
զէրլէր։ 32 - Զարշուլարտա օթուրուպ՝ Սիզէ տիւ-
տիւք չալտըզ, ամմա բադս էթմէտինիզ, սիզէ ֆի-
ղան էթտիք, ամմա ազլամատընըզ՝ տէյիւ պէրիսպի-
րինէ չաղըրան չօճուգլարա պէնգէրլէր։ 33 - Զիրա

ե Մաղ. 3. 1։	* Եբր. Ալահա հագգ վէրտիլէր	ի Մատթ. 11. 16։
լ Մատթ. 3. 5, 6։ Պ. 3. 12։	ի Ա՛մալ. 20. 27։	ի Մատթ. 3. 4։ Մարկ. 1. 6։ Պ. 1. 15։

վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէս կէլտի, նէ եէր նէ իչէր, վէ՝ Անտէ ճինն վար՝ տէրսինիզ։ 34-իպն իվ ինսան կէլտի, հէմ եէր հէմ իչէր, վէ՝ իչթէ պօղազընա թասի՛ վէ մէյսօր պիր աստմ, կէօմրիւքճիլէրին վէ կիւնահքեարլարըն ատսթու տըր՝ տէրսինիզ։ 35-ՙՓադաթ հիքմէթ ճիւմլէ քէնտի էվլատը թարաֆընտան թաստիգ օլունտու։

36-Այվէ ֆէրիսիլէրտէն պիրի քէնտիսի իլէ պէրաբեր թա՛մ էթմէսինի անտէն ըէճա էթմէքլէ, ֆէրիսինին խանէսինէ կիրիպ ատֆրայա օթուրտու։ 37-Վէ իչթէ օլ չէհրտէ կիւնահքեար պիր դարը պուլունուպ, անըն՝ ֆէրիսինին խանէսինտէ ատֆրատա օթուրտըղընըն խապէրինի ալտըգտա, պիր չիչէ խօշ րա՛իհալը եադ կէթիրտի։ 38-Վէ արդատան այագլարը եանընտա տուրուպ՝ աղլայարագ այագլարընը կէօզ եաշլարըյլէ ըալաթմադա պաշլատը, վէ այագլարընը պուճուճ սայըյլէ սիլիպ՝ էօփէրէք, խօշ րա՛իհալը եադլէ եաղլատը։ 39-Վէ անը տա՛վէթ էտէն ֆէրիսի պունու կէօրտիւքտէ, քէնտի քէնտինէ աէօյլէյիպ՝ Վ՛կէր պու քիմսէ վէյղամպէր օլսա իտի, քէնտինէ տօգունան դարընընն քիմ վէ նէ մադուլէ օլտըղընը պիլիր իտի, պիրա կիւնահքեար տըր՝ տէտի։ 40-Վէ Ցիսուս անա ճէվապէն՝ էյ Սիմոն, սանա պիր աէօյլէյէճէյիմ վար՝ տէտի. օ տախի՝ եա մու՛ալլիմ, աէօյլէ՝ տէտի։ 41-Պիր ալաճադընըն իքի պօրճլուսը օլուպ՝ պիրինին պէշ եիւզ վէ տիկէրինին էլլի տինար պօրճու վար իտի։ 42-Վէ անլէրին էօտէմէյէ պիր չէյլէրի օլմամադընդէ, իքիսինէ տախի պադըչլատը. պու սու-

Հ Մատթ. 11. 19։ | 14. 3։ Յովհ. 11. 2։ | Ղ. 15. 2։
Ն Մատթ. 26. 6։ Մարկ.

ըէթտէ անէերտէն հաՙնկըսը անը տահա զէյատէ սէվէճէք տիր, սէօյլէ՝ փեփէ։ 43 - Սիմոն տախի ճէ-վապէն՝ Զանն էտէրիմ օլ տահա զէյատէ պաղըշ-լատըղը քիմնէ՝ տէտի. օ տախի անա՝ Տօղրու հիւքմ վէրտին՝ տէտի։ 44 - Վէ գարըյա տօղրու տէօնիւպ, Սիմոնա տէտի քի՝ Պու գարըյը կէօրույօ՚ր մը սըն. պէն սէնին խանէնէ կիրտիմ, այադլարըմ իչիւն սու վէրմէտին, պու խսէ այադլարըմը կէօզ եաշ-լարըյլէ ըալատըպ, [պաշընըն] սաչըյլէ սիլտի։ 45 - Սէն պէնի էօփմէտին, պու խսէ պէն իչէրի կիրէ-լիտէն պէրու այադլարըմը էօփմէքտէն ֆարիղ օլ-մատը։ 46 - ՙՍէն պաշըմը զէյթ եաղըյլէ եաղլանա-տըն, պու խսէ այադլարըմը խօշ րա՚հաթը եաղլէ եաղլատը։ 47 - ՙՊունա պինա՚էն սանա տէրիմ քի՝ կիւնահլարը չօգ օլտըղը հալտէ ՚աֆիվ օլունտու զիրա չօգ սէվմէտի. լաքին աղ ՚աֆիվ օլունան քիմնէ աղ սէվմէր։ 48 - Վէ մէրդումէյէ՝ կիւնահլարըն ՚աֆիվ օլունտու՝ տէտի։ 49 - Վէ պէրապէր սօֆրա-տա օթուրանլար քէնտի քէնտիլէրինէ՝ կիւնահլար տախի ՚աֆիվ էտէն պու քի՚մ տիր՝ տէմէյէ պաշ-լատըլար։ 50 - Ո տախի գարըյա՝ Իսմանըն պէնի խէ-լաս էթտի, սէլամէթլէ կիթ՝ տէտի։

ՊԱՊ 8

Վէ պունտան սօնրա Յէսու՚ չէհրտէն չըհրէ վէ քէօյտէն քէօյէ կէչիպ՝ մէլէքիւթ Ուլահը վա՚պ ու թէպշիր էտէր խտի։ 2 - Վէ օն իքիլէր իլէ՝ չէրիր բուհլար վէ մարտպարտան չիֆտա պուլմուչ ՚ապ՚ը

ֆ Մէզ. 23. 5.	ն Մատթ. 9.3, Մարկ. 2. 7.	48, 18. 42.
ց Ղտիմ. 1. 14.		——
ծ Մատթ. 9.2, Մարկ. 2. 5.	ղ Մատթ. 9.22, Մարկ. 5. 34, 10. 52, պ. 8.	֊ Մատթ. 27. 55,56,

գարըլար, եա՛նի [f]քէնտինտէն եէտի ճինն չըգ-
մըշ օլան Մագդալալը տէնիլէն Մարիամ, 3-վէ
Հերովդէսին քէթխիւտասը Խուզանըն զէվճէսի ցով-
հաննա վէ Շուշան վէ սա՛իր նիչէ գարըլար անըն
իլէ պէրապէր պուլունուպ՝ անա մէրգումէլէր քէն-
տի մալէրիյլէ իըրամէթ տապխի էտէրլէր իտի։

4-[f]վէ նիչէ չէհրլէրտէն վաճիր խալգ ճէմ՛ օ-
լուպ՝ անըն եանընա կէլտիքլէրինտէ, [թ]էմնիլլէ
տէտի քի, 5-պիր էքինճի քէնտի էքինինի էքմէյէ
չըգտը, վէ էքեր իքէն՝ պա՛զըսը եօլ քէնարընա
տուշտու, վէ չիյնէննմէքլէ հավա գուշլարը անը եէ-
տիլէր։ 6-վէ պա՛զըսը գայա իւզէրինէ տուշիւպ՝
բուխթապէթի օլմատըղընտան պէթտիյէ կիպի գու-
բուտու։ 7-վէ պա՛զըսը տիքէնլէր արասընա տուշ-
մէքլէ, տիքէնլէր պէրապէր պիթիպ՝ անը պօղտը-
լար։ 8-վէ պա՛զըսը էյի թօփրագ իւզէրինէ տուշ-
մէքլէ, պիթիպ եիւզ գաթ մահսուլ վէրտի. պուն-
լարը սէօյլէր իքէն՝ իշիտիր գուլագլարը օլան իշիթ-
մին՝ տէյիւ նիտա էթտի։

9-[f]վէ շակիրտլէրի՝ 'Ա՛ճէպա պու թէմնիլ նէ՞
աէմէք տիր՝ տէյիւ անտէն սիւ՛ալ էթտիլէր։ 10-ՕՏ
տապխ տէտի քի՝ Մէլէքիւթ Ուլլահընը սըրրլարընա
վագըֆ օլմագ սիզէ վէրիլմիշ տիր, ամմա զայրի-
լէրէ թէմնիլլէրիլէ սէօյլէնիւբ. [f]թա քի պագար իքէն
կէօրմէյէլէր, վէ իշիտիր իքէն անլամայալար։

11-[f]թէմնիլ պու տըր. Թօխտամ Ալլահընը քէլա-
մը տըր։ 12-վէ եօլ քէնարընտա օլանլար օլ քիմ-
սէլէր տիր քի՝ իշիթտիքտէն սօնրա, իման էտէրէք
խէլաս օլմատընլար տէյիւ Շէյթան կէլիպ՝ անլէրին

[f] Մարկ. 16. 9։
[f] Մատթ. 13. 2։ Մարկ. 4. 1։
[f] Մատթ. 13. 10։ Մարկ. 4. 10։
[f] Եա. 6. 9։ Մարկ. 4.
12։
[f] Մատթ. 13. 18։ Մարկ. 4. 14։

դալլէրինտէն քէլամը գալորըը։ 13-վէ գայա իւզէրինտէ օլանլար օլ քիմսէլէր տիր քի՝ իչլիթ-տիքլէրինտէ քէլամը մէսէրրէֆլէ գապուլ էտէրլէր իսէ տէ, քէնտիլէրինտէ քէօք օլմատըղընտան, պիր միւտտէթ իման էտիպ՝ թէճրիպէ վագիթընտա կէրի չէքիլորլէր։ 14-վէ տիքէնլէր արասընա տիւշէնլէր օլ քիմսէլէր տիր քի՝ իչլիթտիքտէն սօնրա կիլիթ-տիքճէ էնտիչէլէր լէ զէննկինլիք վէ 'էօմրիւն զէվգ ու սէֆալարընա պօղուլարտագ մահտուլ եէթիչտիր-մէզլէր։ 15-վէ էյի եէրտէ օլանլար օլ քիմսէլէր տիր քի՝ քէլամը էյի վէ սաֆի գալպէ տինլէյիպ հրֆղ էտէրէք, սապրլէ մահտուլ վէրիրլէր։

16-էվէ պիր քիմսէ չըրադը եագտըղտան սօնրա՝ անը պիր գապլէ էօրթմէզ, եախօտ եաթագ ալ-թընա գօսլագ. սանա իչէրի կէլէնլէր ըչըղը կէօր-սիւնլէր տէյիւ չէմ'տան իւզէրինէ գօր. 17-ըզիրա աչիքեար օլմայաճագ կիպի պիր չէյ եօգ տըր. վէ պիլինիպ մէյտանա կէլմէյճէք մսախֆի պիր չէյ եօգ տըր։ 18-Իսմո նէ վէճհլէ տինլէտիյինիզէ տիգ-գաթ էտինիզ. ըզիրա քիմին վար իսէ, անա վէրի-լէճէք տիր, վէ քիմին եօգ իսէ, օլ վար զանն օ-լունան տախի քէնտինտէն ալընագագ տըր։

19-էվէ վալիտէի լէ պիրատէրլէրի կէլիպ՝ գա-լապլըգ սէպէպիյլէ եանընա վարմասընլար։ 20-վէ անա՝ վալիտէն լէ պիրատէրլէրին աչն կէօր-մէք իսթէմէքլէ, տըշարըտա տուրույորլար՝ տէյէ-րէք իապէր վէրիլտի։ 21-Ո տախի անլէրէ ճէվա-պէն՝ վալիտէմ վէ պիրատէրլէրիմ Ալլահըն քէլա-մընը տինլէյիպ իճրա էտէնլէր տիր՝ տէտի։

Ե Մատթ. 5. 45։ Մարկ. 4. 24։ պ. 11. 33։
Ը Մատթ. 10. 26։ պ. 12. 2։
Թ Մատթ. 13. 12։ 25. 29։ պ. 19. 26։
Ժ Մատթ. 12. 46։ Մարկ. 3. 34։

22-ՒՎ ԿԻՆԼԵՐԻՆ ԱԼԵՐԻՆԱՏ ՔԷՆԱԻԻԻ ՇԱԿԻՐԱ-
ԼԵՐԻ ԼԼԵ ԱԷՐԱԱՔԵՐ ԱԼԻՐ ԳԱՅԼԵԼԱ ԱԼԻՆԻԱ, ԱՆԼԵՐԷ՝
ԿԷՕԼԻՆ ԳԱՐՉԼԸ ԹԱՐԱՓԼՆԱ ԿԷՀԷԼԻՄ՝ ՏԷՏԻՔԱՏԷ, Ա-
ՀԼԱԼԱՐ: 23-ՎԷ ԿԻՏԷՐԼԷՐ ԼՔԷՆ ՔԷՆԱԻԻԻ ՈՒՅԴՈՒ-
ՅԱ ՎԱՐԱԼԸ. ՎԷ ԿԷՕԼ ԻՒՔԷՐԻՆՏԷ ԱԼԻՐ ԱՕՐԱ ԷՆՄԷՔ-
ԼԷ, ՓՈՒՔ ՏՕԼՄԱԳԱՏԱ, ՎԷ ՔԷՆԱԻԼԷՐԼԻ ԹԷԿՒԼԻՔԷՏԷ
ԻՏԻԼԷՐ: 24-ՎԷ ԵԱՆԸՆԱ ԿԷԼԻԱ ԱՆԸ ՈՒՅԱՆՏԸՐԱ-
ՐԱԳ՝ ԵԱ ՄՈՒ'ԱԼԻՄ, ԵԱ ՄՈՒ'ԱԼԻՄ, ՀԷԼԱՔ ՕԼՈՒ-
ՅՕՐԸԶ՝ ՏԷՏԻԼԷՐ. Օ ՏԱԽԻ ԳԱԼԴԸԱ՝ ԸԻՒԶԿԷԱՐԸ ՎԷ
ՏՒՅԼՆ ՏԱԼՂԱԼԱՐԸՆԸ ԱԶԱՐԼԱՏԸԳՏԱ, ԱԱՔԻՆ ՕԼՄԱ-
ԼԱՐԸՅԼԷ ԼԻՄԱՆԼԸԳ ՕԼԱՈՒ: 25-ՎԷ ԱՆԼԵՐԷ՝ ԻՄԱՆԸ-
ՆԸԶ ՆԷ՛ԸՏԷ ՏԻՐ՝ ՏԷՏԻ. ԱՆԼԵՐ ՏԱԽԻ ԳՕՐԳՈՒԱԼ
ԹԷ'ԱՃՃԻՒԱԼ ԷՏԷՐԷՔ ԱԼԻՐԻԱԼԻՐԻՆԷ՝ 'ԱՃԷԱԱ ԱՐՈ
ՔԻ՛Մ ՏԻՐ, ՔԻ ՐԻՒԶԿԷԱՐԼԱՐԱ ՎԷ ՏՒՅԱ ՏԱԽԻ ԷՄ՚Ը
ԷԹՄԷԽՅԼԷ, ԱՆԱ ԼԹԱ՚ԱԹ ԷՏԷՐԼԷՐ՝ ՏԷՏԻԼԷՐ:

26-ՒՎԷ ԳԱՅԼԳԼԷ ԳԱԼԻԼԷԱՆԸՆ ԳԱՐՉԸՍԸՆՏԱ ՎԱ-
ԳԸ՚ ԿԷՐԱՏԷՆԻԼԷՐԻՆ ՏԻՅԱՐԸՆԱ ՎԱՐԱԼԼԱՐ: 27-ՎԷ
ԱԱՀԻԼԷ ՉԸԳԱՐԸԳՏԱ Օ ՉԷՀՐԱԷՆ, ԽԱՅԼԸ ՊԷՄԱՆՏԱՆ
ԱԷՐՈՒ ՏԷՐՈՒՆԻՆՏԷ ՃԻՆՆԼԷՐ ԱՈՒԼՈՒՆՄԱՂԼԷ ԷԱՎԱԱ
ԿԻՅՄԷՅԻԱ ԷՎԼՏԷ ՏԷՅԻԼ, ԱՆՃԱԴ ԳԱԱՐԼԱՐԱՏԱ ՕԹՈՒ-
ՐԱՆ ԱԼԻՐ ԱՏԷՄ ԱՆԱ ԲԱԱԹ ԿԷԼՏԻ: 28-ՎԷ ՅԻ-
ՏՈՒԱԸ ԿԷՕՐԱԻՒՔԱՏԷ, ՓԷՐԵԱԱՏ ԷՏԷՐԷՔ ԷՕՆԻՒՆԷ
ԱԻՒՇԱԻՒ. ՎԷ ԵԻՒՔԱԷՔ ԱԷԱԼԷ՝ ԵԱ ՅԻԱՈՒԱ, ԻԱՆ ՈՒԼ-
ԼԱՀ ԻՒԼ ՄԻՒԹԱ՚ԱԼ, ԱԷՆԻՄ ԼԼԵ ԱԷՆԻՆ ՆԷ՛ ԻՀԻՆ ՎԱՐ.
ԱԱՆԱ ԵԱԼՎԱՐԼԼՐԼՄ ՔԻ ԱԱՆԱ 'ԱՂԱԱԼ ԷԹՄԷՅԷՍԻՆ՝
ՏԷՏԻ: 29-ՋԻՐԱ ՆԱՓԱՔ ԲՈՒՀԱ՝ Օ ԱԱԷՄՆԷՆ
ՉԸԳՄԱԱԼՆԸ ԷՄ՚Ը ԷԹՄԻՀ ԻՏԻ. ՀԻՆՔԻ ԱՆԸ ԽԱՅԼԸ ՎԱ-
ԳԼԹԱՏԱՆ ԱԷՐՈՒ ՂԱԱԹ ԷԹՄԻՀ ՕԼՄԱՂԼԷ, Օ ԱԱԷՄ
ՊԷՆՃԻՐԼԷՐ ՎԷ ԱՈՒԳԱՂԼԱՐԼԷ ԱԱՂԼԸ ՕԼԱՐԱԳ՝ ՄԱՀ-

Ի Մաթ.8.23։Մարկ.
4. 35։

Լ Մաթ.8.28։Մարկ.

5. 1։

ֆուզ օլուր իտի խսէ տէ, պաղլարը գըրըպ՝ ճինն թարաֆընատան չէօլէրէ սէվգ օլունուր իտի։ 30-վէ Յիսուս անա՝ Սէնին խամին նէ՞ տիր՝ տէյիւ սիւ՞ալ էթտիքտէ, Սլայ տըր՝ տէտի. զիրա տէրսունինէ չօգ ճիններ կիրմիշ իտի։ 31-վէ քէնտիլէրէ Էհալիյէյէ կիթմէյէ էմր էթմէմէսինի անտէն րէճա էտէրլէր իտի։ 32-վէ օրատա, տաղտա օթլանըր պէօյիւք պիր տօնուզ սիւրիւսիւ պուլունմադըէ, անլէրին իչինէ կիրմէլէրինէ նէն վէրմէսինի անտէն րէճա էթմէլէրի իւզէրինէ՝ նէն վէրտի։ 33-վէ ճիններ օլ առէմտէն չըգըպ տօնուզլարա կիրմէքլէ, օլ սիւրիւ ուչրումատան աշադը քէնտիլէրինի կէօլէ աթըպ՝ պօղուլտու։ 34-վէ Ուէրէ օթլասանլար պու վադը՛այը կէօրտիւքտէ, դաչըպ չէհրտէ վէ չիֆթիլիքլէրտէ խսապէր վէրտիլէր։ 35-էհուդ տախ վաղը՛այը կէօմէյէ չըգըպ՝ Յիսուսըն եանընա կէլէրէք, տէրսունինտէն ճիններ չըմըշ օլան առէմի կիյինմիշ վէ ՛ապըլանմըշ օլարագ Յիսուսըն այադլարը եանընտա օթուրուր պուլմադը դօրդօրլար։ 36-վէ վէբ՛այը միւշահէտէ էթմիշ օլանլար տախ մէճնուներն նա՛սըլ խէլաս պուլտըղընը անլէրէ նադլ էթտիլէր։ 37-ՙվէ կէրասէնիլէրին ճիվար պուլունան մահալլէրինին ճիւմլէ էհալիսի զիյատէսէյլէ դօրդմուշ օլմալարըյլէ, ՙեանլարընատան կիթմէսինի անտէն րէճա էթտիլէր. օ տախ գայըդա կիրիպ ՛ալաթէթ էյլէտի։ 38-ՙվէ տէրսունինտէն ճիններ չըգըմըշ օլան առէմ պէրապէր պուլունմադըղընը անտէն րէճա էյլէտի խսէ տէ, Յիսուս անը սալը վէրիպ, 39-էվինէ տէօն, վէ Սլահըն տանա էթտիյի

ԻՎահ. 20. 3։ | ՙՈ՛մալ. 16. 39։ | ՙՄարկ. 5. 18։
ՙՄատթ. 8. 34։

չէյլերի նագէ էյլէ՝ տէտի. օ տախի կիտիպ՝ պիւ-
թիւն չէհրտէ Յիսուսըն քէնտինէ էթտիյինի ի՛լան
էտէր իտի։

40-Վէ Յիսուս ՚ալտէթ էթտիքտէ՝ խալգ անը
գապուլ էթտի, զիրա ճիւմլէսի անա մունթազըր
իտի։ 41 Վէ իշթէ սինագոգ րէ՞իսի օլան Յայրոս
իսմինտէ պիր ատէմ կէլիպ՝ Յիսուսըն այագլարընա
գափանարագ, իսանէսինէ կէլմէսինի րիճա էյլէտի։
42-Զիրա Թագրիպէն օն իքի եաշընտա պիրիճիք
պիր գըզը օլուպ՝ մէրգումէ էօլմէք իւզրէ իտի. օ
տախի կիտեր իքէն խալգ անը Թազեիդ էտիյօր
իտի։

43-ՈՎէ օն իքի սէնէտէն պէրու նէզճ ի տէմէ
միւպթէլա օլարագ, պիւթիւն մալինի հէքիմլերէ
սարճ էթմիշ իսէ տէ, հիչ պիրինտէն շիճա պու-
լամամըշ պիր գարը, 44-Արգատան եագլաշըպ՝
լիպասընըն էթէյինէ տօգունտու, վէ տէրհալ նէզճ ի
տէմի քէսիլտի։ 45-Վէ Յիսուս՝ Պանա տօգու-
նան քի՞մ տիր՝ տէտիյինտէ, ճիւմլէսի ինքարար էթ-
մէքճէ, Պեարուս վէ անըն իլէ պէրապէր օլանլար՝
Եա մու՛ալլիմ, գալապալըդ սէնի պասըպ Թազեիդ
էտէր [իքէն՝ Պանա տօգունան քի՞մ տիր՝ տէյօր
մը սըն,] տէտիլէր։ 46-Ամմա Յիսուս՝ Պանա պիր
քիմսէ տօգունտու, զիրա ՚պէնտէն գուվվէթ սա-
տըր օլտըղընը անլատըմ՝ տէտի։ 47-Իսմոի գարը
կիզլէնէմէտիյինի կէօրտիւքտէ, թիթրէյէրէք կէլ-
տի, վէ հուզուրընա տիւշիւպ՝ պիւթիւն խալգըն
էօնիւնտէ անա նէ՛ սէպէպտէն տօգունտըղընը, վէ
նա՛սըլ անիտէ շիճա պուլտըղընը նագէ էթտի։

3 Մատթ. 9. 18։ Մարկ. 5. 22։ | 4 Մատթ. 9. 20։ 5 Մարկ. 5. 30։ պ. 6. | 19։

48 - Ո տախէ մէրդումէյէ՝ ձէսարէթլէն, գըզըմ, իմանըն սէնի խէլաս էյլէտի, սէլամէթլէ կիթ՝ տէտի։ 49 - [1]Ո տահա սէօյլէր իքէն՝ սինաղօղ ըն՞խինին խանէսինատէն պիր առէմ կէլիպ, անա՝ Գըզըն վէ-ֆաթ էթտի, մու՛ալլիմ զահմէթ վէրմէ՝ տէտի։ 50 - Վէ Յիսուս պունու իշիթտիքտէ, անա ճէվա-պէն՝ Ոօրդմա, անճաղ իման էյլէ, ո խէլաս պու-լուր՝ տէտի։ 51 - Վէ խանէյէ կիրտիքտէ, Պետրոս իլէ Յակոբոս վէ Յովհաննէսատէն, վէ գըզըն փէտէ-րի իլէ վաիտէսինատէն մա՛տա քիմսէյի իշերի կիր-մէյէ պրագմաաը։ 52 - Վէ ճիւմլէսի գըզ իչիւն աղ-լայըպ տէօյիւնմէքտէ իքէն՝ Ադլամայընըզ, վէֆաթ էթմէտի, [2]անճաղ ույույօր՝ տէտի։ 53 - Վէ անլէր վէֆաթ էթմիշ օլտըղընը պիլմէքլէ անը խէթիհզա էթտիլէր։ 54 - Լաքին ճիւմլէսինի տըշարըյա չըգա-ըրպ՝ մէրդումէնին էլինի թութարագ՝ էյ գըզ, [3]գալգ՝ տէյիւ չաղըրտը։ 55 - Վէ անըն ըուհու բիւ-ճու՝ էթմէքլէ, անիտէ այաղա գալգտը, վէ Յէռու-անա նէմէք վէրիլմէսինի էմր էթտի։ 56 - Վէ մէր-դումէնին վաիտէյինի հայրան օլտըղտր. ո տախի՝ Պու վագը՛այը քիմսէյէ սէօյլէմէյէսինիզ՝ տէյիւ Ւան-լէրէ թէնպիհ էթտի։

ՊԱՊ 9

Վէ [4]ո՞ն իքի շէյէրինի պիր նէրէ ճէմ՛ էտիպ՝ անլէրէ ճիւմլէ ճիննլէր իւզէրինէ, վէ մարագլարըն սէֆ՛ի իչիւն դուվվէթ վէ դուտրէթ վէրէրէք, 2 - [5]Անլէրի՝ մէլէքիւթ Ուլլահը վա՛զ էտիպ խաս-

[1] Մարկ. 5. 35։
[2] Յովհ. 11. 11, 13։
[3] Պ. 7. 14։ Յովհ. 11. 43։
[4] Մատթ. 8. 4։ 9. 30։ Մարկ. 5. 43։
[5] Մատթ. 10. 1։ Մարկ. 3. 13։ 6. 7։ Մատթ. 10. 7, 8։ Մարկ. 6. 12։ Պ. 10. 1, 9։

թալարա չիֆա վէրմէյէ կէօնտէրտի։ 3-վէ անլէ-
րէ՝ [1]ԵօԼ իչիւն պիր չէյ ալմայընըզ. նէ տէյինէք,
նէ տաղարճըզ, նէ էքմէք, նէ ադչէ, նէ տէ իքի-
չէր էնթարինիզ օլսուն։ 4-վէ [2]հէր հանկը էվէ
կիրէրսէնիզ, օրատա գալըպ՝ օրատան չըգընըզ։
5-վէ [3]սիզի հէր քիմ գապուլ էթմէզսէ, օլ չէհր-
տէն չըգարըլընըզտա, [4]’ալէյհէրինէ չէհատէթ օլմազ
իչիւն, [5]այագլարընըզտան թօզու պիլէ սիլքինիզ՝
տէտի։ 6-Անլէր տախի [6]չըգըպ հէր եէրտէ պէշա-
րէթի թէպշիր էտէրէք, վէ [7]խաբար չիֆա վէրէ-
րէք, քէօյտէն քէօյէ կէչէրլէր իտի։

7-վէ [8]ըմ՞իս էր րուպ՝ օլան Հէրովդէս անըն է-
լէյլէ իճրա օլունան չէյլէրին ճիւմլէսինի իչիթտիք-
տէ՝ չիւպհէ էթտի. զիրա պա՛զը քիմսէլէր՝ Յով-
հաննէս էօլիւլէրտէն գըյամ էթմիշ տիր, 8-վէ
պա՛զըլարը՝ Եղիա զուհուր էթմիշ տիր, պա՛զըլարը
տախի՝ Գատիմ վէյղամպէրլէրտէն պիրի գըյամ
էթմիշ տիր՝ տէրլէր իտի։ 9-վէ Հէրովդէս՝ պէն
Յովհաննէսին պաշընը քէստիրտիմ, վէ պու քիմսէ
քի՞մ տիր քի պէն անըն հադգընտա պէօյլէ չէյ-
լէր իչիտիյօրըմ՝ տէյէրէք, [9]անը կէօրմէք իստէր
իտի։

10-վէ [10]րէսուլլէր Յէսուա՝ [11]’ալտէթ էտիպ՝ իճրա
էթտիքլէրի ճիւմլէ չէյլէրի անա հիքմէյէ էթտի-
լէր, [12]օ տախի անլէրի ալըպ՝ թէննահաճա Բեթսայի-
դա տէննիլէն չէհրին պիր պէեսպան մահալինէ չէ-
քիլտի։ 11-Թալէ տախի պուննու պիլմէքլէ անըն
արտը սըրա կիթտիլէր. վէ անլէրի գապուլ էտիպ՝

[1] Մատթ. 10. 9։ Մարկ. 6. 8։ Պ. 10. 4։ 22. 35։
[2] Մատթ. 10. 11։ Մարկ. 6. 10։
[3] Մատթ. 10. 14։
[4] Ա՛մաղ. 13. 51։
[5] Մարկ. 6. 12։
[6] Մատթ. 14. 1։ Մարկ. 6. 14։
[7] Պ. 23. 8։
[8] Մարկ. 6. 30։
[9] Մատթ. 14. 13։

անլերէ մէկէքիւթ Ուլլահ հագդընատա քէլամ էտէրէք, չիֆայա միւհթաճ օլանլարա չիֆա վէրիր խոէ։

12-ՎԷ կիւն ղէվալ պուլմազա պաշլատըդատա, օն իքիլեր անըն եանընա կէլիպ՝ Խալդը սալը վէրքի, էթրաֆատա պուլունան քէօյլեր իլէ չիֆթիլիքլերէ վարըպ գօնալար, վէ եէյէճէք պուլալար, դիրա պուրատա պէեապան եէրտէ լիզ՝ տէտիլեր։ 13-Օ տախի՝ Սիզ անլերէ թա՛մ վէրինիզ՝ տէտի. անլեր տախի՝ Պիզիմ պէշ էքմէք իլէ իքի պալըգատան գիյատէ պիր չէյիմիզ եօգ ատը, մէկեր կիտիպ պու գաւմընն ճիւմլէսինէ եէյէճէք սաթըն ալալմ՝ տէտիլեր։ 14-Զիրա պէշ պինկ գատար ատէմ վար խոէ. Օ տախի շակիրտլէրինէ՝ Անլերի էլէշէր էլէշէր օլարագ, պէօլուք պէօլուք օթուրտընըզ՝ տէտի։ 15-ՎԷ անլեր էօյլէ էտիպ՝ ճիւմլէսինի օթուրթատըլար։ 16-ՎԷ քէնտիսի պէշ էքմէք իլէ իքի պալըղը ալըպ՝ սէմայա տօղրու նազար էտէրէք, իւզէրլէրինէ պէրէքէթ տու՛ատը օգուտու, վէ վարէլէյիպ՝ խալդըն էօնիւնէ գօսնագ իւզրէ՝ շակիրտլէրինէ վէրտի։ 17-ՎԷ ճիւմլէսի եէյիպ տօյատըլար. վէ օն իքի քիւճէ տօղուսը ֆաղըա վարչա օլարագ դալտըրըլատը։

18-ԻՎԷ քէնտիսի եալընըզճա տու՛ա էտէր իքէն, շակիրտլէրի տէ պէրապեր պուլունտըդըտը հալտէ՝ խալդըն տէտիյինէ կէօրէ պէն քի՞մ իմ՝ տէյիւ անլերէ սիւ՛ալ էյլէտի։ 19-Անլեր տախի ճէվապէն՝ Պո՛ղատը՝ Ֆաֆթիլ էտիճի ծուխանննէս, վէ սա՛իրլերի՝ Եղիա, տիկէրլերի տէ՝ Գատիմ վէյղամպեր-

ե Մատթ. 14. 15։ Մարկ. 6. 35։ Յովհ. 6. 1, 5։	է Մատթ. 16. 13։ Մարկ. 8. 27։	ը Մատթ. 14. 2։ Ամ. 7, 8։

*լերտէն պիրի գըլյամ էթմիշ տիր, ֆէյօղլար՝ տէ-
տիլեր։ 20-Օ տախի անլէրէ՝ Եա սիզին տէտիյինիզէ
կէօրէ պէն քի՞մ իմ՝ տէտի. վէ [1]Պետրոս ճէվա-
պէն՝ Սէն Ալլահըն Քրիստոսը սըն՝ տէտի։ 21-Օ
տախի անլէրէ՝ [2]Պունու քիմսէյէ սէօյլէմէյէսինիզ՝
տէյիւ էքիտէն Թէննպիհ էտիպ, 22-[3]Իսան իւլ էն-
սան չօղ էլէմ չէքմէք, վէ իսթիյարլար իլէ պաշ
քեահինլէր վէ 'իւլէմա Թարաֆընտան բէտտ էտի-
լիպ գաթլ օլունմագ, վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ գը-
յամ էթմէք կէրէք տիր՝ տէտի։*

*23-[4]Վէ ճիւմլէսինէ՝ էկէր պիր քիմսէ արտըմ-
ճա կէլմէք իսթէրսէ, Թէրք ի նէֆս էտէրէք, խաչ-
ընը հէր կիւն գալտըրըպ՝ արտըմ սըրա կէլսին։
24-Զիրա հէր քիմ ճանընը գուրթարմագ իսթէր-
սէ, անը զայ' էտէճէք, վէ հէր քիմ ճանընը պէ-
նիմ իչիւն զայ' էտէրսէ, անը գուրթարաճագ տըր։
25-[5]Զիւնքի պիր ատէմ պիւթիւն տիւնեայը գա-
զանըպ տա՝ քենտինի զայ' եահօտ զիյանա կէրիճ-
Թար էտէրսէ, նէ՞ իսթիճաատէ էտէր։ 26-[6]Զիրա հէր
քիմ պէնտէն վէ պէնիմ սէօզլէրիմտէն տօլայը ու-
թանըրսա, Իսան իւլ էնսան տախի քենտիսինին վէ
փէտէրին վէ մուգատտէս մէլէքլէրին ճէլալիյլէ կէլ-
տիյի զէման անտէն տօլայը ութանաճագ տըր։
27-[7]Վէ հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Պուրատա
հազըր օլանլարտան պա'զըսը վար քի, մէլէքիւթ
Ուլլահը կէօրիւնճէյէտէք սալա էօլիւմ Թաթմա-
յաճագ տըր՝ տէտի։*

[1] Մատթ. 16. 16։ Յովհ. 6. 69։
[2] Մատթ. 16. 20։
[3] Մատթ. 16. 21։ 17. 21։
[4] Մատթ. 10. 38։ 16. 24։ Մարկ. 8. 34։ Պ. 14. 27։
[5] Մատթ. 16. 26։ Մարկ. 8. 36։
[6] Մատթ. 10. 33։ Մարկ. 8. 38։ 2Տիմ. 2. 12։
[7] Մատթ. 16. 28։ Մարկ. 8. 39։

28 - Ւվէ պու քէլամնան թագրիպէն սէքիզ կիւն սօկրա, Պետրոս իլէ Յովհաննէս վէ Յակոբոսը պէ-
րապէր ալլա՝ տու՛ա էթմէք իւզրէ տաղա չըգալը։
29 - Վէ քէնտիսի տու՛ա էտէր իքէն, եիւզիւնիւն
հէյ՛էթի թէպէտիւլ էտէրէք էլպիսէսի պէյազ
վէ փարլադ օլտու։ 30 - Վէ իշթէ իքի ատէմ, Եա՛-
նի Մովսէս վէ Եղիա անըն իլէ սէօյլէշիրլէր իսի։
31 - Պունլար ճէլալ իլէ կէօրիւնիւպ՝ Երուսաղէմտէ
վուգու՛ պուլաճագ ինթիգալը հադդընտա սէօյլէ-
յօրլար իսի։ 32 - Վէ Պետրոս վէ անըն իլէ պէրա-
պէր պուլունանլարը ւույգու պասմըշ օլմապլէ, ու-
յանըդլարընտա՝ անըն ճէլալինի վէ պէրապէր
տուրան իքի ատէմի կէօրտիւլլէր։ 33 - Վէ անլէր
անտէն այրըլմագ իւզրէ իքէն, Պետրոս նէ սէօյլէ-
տիյինի պիլմէյէրէք, Յիսուսա՝ Եա մու՛ալլիմ, պու-
րատա պուլունմամըզ էյի տիր. վէ պիրի սէնին,
պիրի տէ Մովսէս վէ պիրի տէ Եղիա էյինն, իւչ
խայմէ եափալըմ՝ տէտի։ 34 - Վէ օ պունու սէօյ-
լէմէքտէ իքէն, պիր պուլութ կէլիպ՝ անլէրի կէօլ-
կէսի ալթընա ալտը. վէ անլէր պուլութա կիր-
տիքլէրինտէ, շէհէփլէր գօրգտըլար։ 35 - Վէ պու-
լութտան՝ Սէվկիւլու Օղլըմ պու տըր, ւանը տինլէ-
յինիպ՝ տէյէն պիր սէտա կէլտի։ 36 - Վէ պու սէ-
տա օլտըգտա, Յիսուս եալնըզ պուլունտու. ւան-
լէր տախի սիւքիւթ էտիպ՝ կէօրտիւքլէրի շէյլէր-
տէն օլ կիւնլէրտէ քիմսէյէ պիր շէյ խապէր վէր-
մէտիլլէր։

37 - Ւվէ էրթէսի կիւն տաղտան էնտիքլէրինտէ,
խայլը ճէմա՛աթ անը գարշըլայլըպ, 38 - Իշթէ ճէ-

ա Մատթ. 17. 1։ Մարկ. 9. 1։
բ Դան. 8. 18։ 10. 9։
գ Մատթ. 3. 17։
դ Ա՛մալ. 3. 22։
ե Մատթ. 17. 9։
զ Մատթ. 17. 14։ Մարկ. 9. 14, 17։

մա՛աթեան պիր առէմ ֆէրեատ էտէրէք՝ եա մու-
՛ալլիմ, սանա եալվարըրըմ, օղլըմա նազար գել,
զիրա պիր տանէմ տիր, 39-վէ իշթէ անը պիր
րուհ թուրթուպ՝ անըզըն պաղըրտարագ վէ քէօ-
փիւրտէրէք սարըպ էզտիքտէն սօնրա կիւճլէ այ-
րըլըր: 40-վէ անը չըգարըրնըզար տէյիւ սէնին չա-
կիրտլէրինտէն րէճա էթտիմ իսէ տէ, մուդթէտիր
օլմատըզար՝ տէտի: 41-վէ ցիտուս ճէվապ վէրիպ՝
էյ իսանըզ վէ թէրս նէսլ, նէ՞ վազթա գատար
սիզին եանընըզտա օլուպ՝ սիզէ թէհամմիւլ էտէ-
յիմ. օղլունը պուրայա կէթիր՝ տէտի: 42-վէ օ
տահա եանընա կէլիր իքէն, ճինն անը եէրէ չար-
փըպ չիտտէթլէ սարստը, ամմա ցիտուս նատիաք
րուհու ազարըլայարագ, չօճուղա չիֆա վէրիպ՝ անը
փէտէրինէ թէսլիմ էթտի: 43-վէ ճիւմլէսի Ալլա-
հըն ՛ազամէթինէ հայրան օլտըզար:

Վէ ճիւմլէսի ցիտուսըն էթտիյի չէյլէրին քհաճ-
ֆէսինէ թէ՛աճճուպտէ իքէն, չակիրտլէրինէ, 44-Սիզ
պու սէօզլէրի գուլագըրընըզա գօյունըզ. զիրա Իսն
իվ ինսան ատէմլէրին էլինէ թէսլիմ օլունաճագ
տըր՝ տէտի: 45-Անլէր տախի պու սէօզիւ անկլա-
մատըզար. վէ ֆէհմ էթմէմէլէրի իչիւն անլէրտէն
կիզլէնմիշ իտի. վէ պու սէօզիւ անտէն սիւ՞ալ էթ-
մէյէ գօրգտըզար:

46-Վէ քէնտիլէրտէն հա՛նկըսը պէօյիւք օլաճա-
ղը միւսահասէսի արալարընա կիրմիշ իտի: 47-ցի-
սուս տախի գալկլէրինին էֆքեարընը պիլմէքլէ,
պիր չօճուգ ալըպ՝ քէնտի եանընտա տուրտուր-
տու: 48-վէ անլէրէ՝ Հէր քիմ պու չօճուղը պէ-

Մատթ. 17. 21. | Մատթ. 18. 1. Մարկ. 9. 34. | 5. Մարկ. 9. 37. Յով. 12. 44. 13. 20.
Մարկ. 9. 32. պ. 2. 50. 18. 34. | Մատթ. 10. 40. 18.

նիմ իամիմ իչիւն գապուլ էտէրսէ, պէնի գապուլ էթմիշ օլուր, վէ հէր քիմ պէնի գապուլ էտէրսէ, պէնի իրսալ էտէնի գապուլ էթմիշ օլուր. զիրա ՚ճիւմլէննիզտէն էն քիւչիւք պուլունան՝ պէօյիւք օ֊լաճագ տըր՝ տէտի ։

49 - ՚վէ ՅովՀաննէս ճէվապ վէրիպ՝ Եա մու՛ալ֊լիմ, սէնին իամինէ ճիննէլէր չըգարան պիր քիմսէ կէօրտիւք, վէ պիզիմ իլէ պէրապէր -էնէ արտընճա կէլմէտիյի իչիւն անը մէն՝ էթտիք՝ տէտի ։ 50 - վէ Յիսուս անա ճէվ֊պէն՝ Մէն՝ էթմէյինիզ, ՚զիրա պիզէ մուխալիֆ օլմայան պիզիմ թարաֆըմըզտան տըր՝ տէտի ։

51 - վէ ՚անըն -է՞ա- չըգմասընըն կիւնէլէրի թէ֊մամ օլմագ իւզրէ իքէն, Երուսաղէմէ կիթմէյէ գա֊վիյէն եիւզ թութուպ, 52 - էօնիւնտէն խապէրճի֊լէր կէօնտէրտի. անլէր տախի կիտիպ անա թէ֊տարիք կէօրմէք իւզրէ Սամարիալըլարըն պիր քէօ֊յիւնէ կիրտիլէր ։ 53 - վէ Երուսաղէմէ թէվճճիւհ էթմէքտէ օլտըղընտան, ՚անը գապուլ էթմէտիլէր ։ 54 - վէ անըն շակիրտլէրի Յակոբոս իլէ ՅովՀաննէս պունու կէօրտիւքտէ՝ Եա Րապպ, իսթէ՞ր մի սին քի՝ հէման ՚Եղիանըն էթտիյի կիպի կէօքտէն աթէշ է֊նիպ անլէրի թէլէֆ էթսին տէյիւ էմր էտէլիմ՝ տէ֊տիլէր ։ 55 - Ո տախի տէօնիւպ անլէրի թա՛զիր էտէ֊բէք՝ Սիզ նէ՛ մագտուլէ բուհտան օլտըղընըզը պիլմէզ֊սինիզ ։ 56 - Զիրա ՚Իսան իւլ ինսան ատէմլէրին ճան֊լարընը հէլաք տէյիլ, անճագ խէլաս էթմէք իչիւն կէլտի՝ տէտի. վէ տիկէր պիր քէօյէ կիթտիլէր ։

՚ Մատթ. 23. 11, 12։
՚՚ Մարկ. 9. 38։ Պագ Ա՛ա. 11. 28։
՚՚՚ Մատթ. 12. 30։ Պ. 11. 23։
՚՚՚՚ Մարկ. 16. 19։ Ա՛֊մալ. 1. 2։
՚՚՚՚՚ ՅովՀ. 4. 4, 9։
՚՚՚՚՚՚ 4 Մխ. 1. 10, 12։
՚՚՚՚՚՚՚ ՅովՀ. 3. 17, 12. 47։

57 - Ու եօլտա կիտէրլէր իքէն, պիրի անա՝ էֆէնտի, հեր նէրէյէ կիտէրսէն, արտըն սըրա կէլիրիմ՝ տէտի։ 58 - Յիսուս տախի անա՝ Թիլքիլէրին ինլէրի, վէ հալա գուշլարընըն եուվալարը վար, լաքին Իան իւլ ինսանըն պաշընը գօյաճագ եէրի եօգ տըր՝ տէտի։

59 - Ուվէ պիր ղայրիսինէ՝ Արտըմ սըրա կէլ՝ տէտի. օ տախի՝ էֆէնտի, պանա իզն վէր, էվվէլա կիտիպ վէտէրիմի տէֆն էտէյիմ՝ տէտի։ 60 - Յիսուս տախի անա՝ Պրաձ, էօլիլէր քէնտի էօլիլէրինի տէֆն էթսինլէր. սէն իսէ կիտիպ մէլէքիւթ Ուլլահը վա՛զ էյլէ՝ տէտի։

61 - Վէ տիկէր պիր քիմսէ տախի՝ էֆէնտի, Ասէնին արտըն սըրա կէլիրիմ, լաքին էվվէլա պանա իզն վէր, էհլ ի պէյթիմ իլէ վէտա՛ էտէյիմ՝ տէտի։ 62 - Ամմա Յիսուս անա՝ էլինի սապան խըզէրինէ գօյուպ տա կէրիյէ պագան հիչ պիր քիմսէ մէլէքիւթ Ուլլահա միւնասիպ տէյիլ տիր՝ տէտի։

ՊԱՊ 10

Վէ պու չէյլէրտէն սօնրա, Բապպ տիկէր եէթմիչ քիմսէ տախի թա՛եվին էտիպ՝ վարաճաղը հեր չէհրէ վէ մահալէ ՚անլէրի քէնտի էօնիւնճէ իքի-չեր իքիչեր կէօնտէրտի։ 2 - Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Ֆիլհագիգէ հասատ չօգ, ամմա իշճիլէր ազ տըր. Ֆիմտի հասատ Սահիպինէ՝ քէնտի հասատընա իշճիլէր կէօնտէրմէսի իչիւն նիյազ էտինիզ։ 3 - Կիտինիզ, Ֆիլթէ պէն սիզի գուզուլար կիպի գուրթ-

՚Մատթ. 8. 19։	՚Մատթ. 10. 1։ Մարկ. 6. 7։	Յովհ. 4. 35։
Ֆ Մատթ. 8. 21։	Ֆ Մատթ. 9. 37, 38։	Ֆ 2 Սէլ. 3. 1։
Ֆ Պագ 3 Միւլ. 19. 20։		Ֆ Մատթ. 10. 16։

լար արասընա կէօնտէրիյօրըմ։ 4-Ւ Թէպէ եա տա-
ղարճըդ, եահօտ այագ գապլարը թաշըմայընըզ,
ուվէ եօլտա պիր քիմսէյէ սէլամ վէրմէյինիզ։ 5-վէ
հեր հանկը խանէյէ կիրէրսէնիզ, էվվէլա՝ Պու խա-
նէյէ սէլամ օլսուն՝ տէյինիզ. 6-Ւվէ էկեր օրատա
սէլամսա միւսլիմահադդ քիմսէ վար իսէ, սէլամընըզ
անըն իւզէրինտէ գալաճադ տըր. եօդ իսէ՝ սիզէ
կէրի տէօնէճէք տիր։ 7-ըվէ օլ խանէտէ գալըպ՝
Ֆպուլունան չէլլէրինտէն եէյիպ իչինիզ, Ֆզիրա իչճի
քէնտի իւճրէթինէ միւսլիմահադդ տըր. խանէտէն
խանէյէ նագլ էթմէյինիզ։ 8-վէ հեր հանկը չէհ-
րէ կիրէրսէնիզ, անլէր տախի սիզի գապուլ էթ-
տիքլէրի հալտէ, էօնիւնիւզէ գօնուլան չէյլէրի եէ-
յինիզ։ 9-Ւվէ իչինտէ պուլունան խասթալարա չի-
ֆա վէրիպ, անլէրէ՝ Մէլէքիւթ Ուլլահ սիզէ եապ-
լաշմըզ տըր՝ տէյինիզ։ 10-վէ հեր հանկը չէհրէ
կիրէրսէնիզ, սիզի գապուլ էթմէտիքլէրի հալտէ,
ճաատէլէրինէ չըգըպ, 11-Սիզին չէհրինիզտէն պի-
զէ եաէրըշան Ւթօզու պիլէ սիզէ սիլքէրիզ. լաքին
պունու պիլինիզ քի՝ մէլէքիւթ Ուլլահ սիզէ եապ-
լաշմըզ տըր՝ տէյինիզ։ 12-Սիզէ տէրիմ քի՝ Ֆօլ
կիւնտէ Սոդոմըն հալի օլ չէհրին հալինտէն էհվէն
օլաճագ տըր։ 13-Ւվա՛յ սանա, էյ Քորազին, վա՛յ
սանա, էյ Բեթսայիդա, Ֆզիրա էկեր սիզտէ իշհար
օլունան մի՛ճիզլեր Տիւրոս վէ Սիդոնսա իշհար
օլունմըշ օլսա իսի, չօգսան չուլ վէ քիւլտէ օթու-

Ե Մատթ. 10. 9, 10։ Մարկ. 6. 8։ Պ. 9. 3։
Զ 4 Մնաս. 4. 29։
Է Մատթ. 10. 12։
Ը Մատթ. 10. 11։
Թ 1 Կոր. 10. 27։
Ժ Մատթ. 10. 10։ 1 Կոր. 9. 4, վէ ղայ-
բի. 1 Տիմ. 5. 18։
Ի Պ. 9. 2։
Լ Մատթ. 3. 1։ 4. 17։ 10. 7։ Ա.Ժ. 11։
Խ Մատթ. 10. 14։ Պ. 9. 5։ Ա'մաս. 13. 51։ 18. 6։
Ծ Մատթ. 10. 15։ Մարկ. 6. 11։
Կ Մատթ. 11. 21։
Հ Եզեկ. 3. 6։

քուա՝ թէվկէ էաէրլէր խո։ 14-Լաքին քուշ է ճէզաաա Տիւրոս վէ Սիդոնըն հալի սիզին հալինիզ-աէն էհվէն օլաճագ տըր։ 15-Ովէ աէն, Ըթա կէօ-յէտէք եհւքսէլմիշ օլան կաւխաունայուա, Ճէհէն-նէմէ գաաար էնտիրիլէճէքսին։ 16-Սիզի տինլէ-յէն՝ պէնի տինլէմիշ օլուր, Վէ սիզի բէաա էաէն՝ պէնի բէաա էթմիշ օլուր, Վէ պէնի բէաա էաէն՝ պէնի իրսալ էաէնի բէաա էթմիշ օլուր։

17-Ովէ օլ եէթմիշլէր մէսէրբէթլէ Ռավաէթ էաէրա՝ Եա Բապպ, ճիննլէր պիլէ աէնին իամինլէ պիզէ իթա՛աթ էաիյօր՝ աէաիլէր։ 18-Ո տաիի անլէրէ՝ Շէյթանըն սէմաաան եըլաըրըա կիպի տիւշաիւյինիւ կէօրաիւա։ 19-Ույթէ սիզէ եըլանլար իլէ Ռապրէպլէր իւզէրինէ, վէ տիւշմէնին պիւթիւն գուվվէթի իւզէրինէ պաաճաղա գուարէթ վէրիրիա. վէ սիզէ հիչ պիր շէյ զարար վէրմէյէճէք տիր։ 20-Ամմա պունա, եա՛նի ճիննլէրին սիզէ իթա-Ռաթ էթտիքլէրինէ սէվինմէյինիզ, լաքին Ռիամլէրի-նիզին սէմավաթտա գայտ օլունտըղընա սէվինինիզ՝ աէաիր։

21-Ող աա՛աթ Ցիսուս բուհընաա մէարուր օլուպ՝ էյ սէմա վէ զէմինին Բապպը Փէաէր, ռանա չիւքր էաէրիա քի, պու շէյլէրի Ռալիմլէր իլէ Ռարիֆլէր-աէն խաֆի թուքուպ՝ անլէրի մա՛աուաիլարա իզհար էյլէաին. պէլի, էյ Փէաէր, զիրա Ռինանկաէ պէօյ-

Յ Մաաթ. 11. 23։
Ղթէք. 11. 4։ թէա. 1. 28։ եա. 14. 13։ Երեմ. 51. 53։
Ճ Պաղ եզեկ. 26. 20։ 32. 18։
Ժ Մաաթ. 10. 40։ Մարկ. 9. 37։ Ցովհ. 13. 20։
Յ Ա Սէլ. 4. 8։
Ղ Ցովհ. 5. 23։
Ղ Ա Յ. 1։
Ճ Ցովհ. 12. 31։ 16. 11։ Վահ. 9. 1։ 12. 8, 9։
Ղ Մարկ. 16. 18։ Ա՛. Ղ Մաաթ. 11. 25։ մալ. 28. 5։
Պ Ռուր. 32. 32։ Մէզ. 69. 28։ եա. 4. 4։ Դան. 12. 1։ Փիլ. 4. 3։ Ռիար. 12. 23։ Վահ. 13. 8։ 20. 12։ 21. 27։

լե խօշ կէօրիւնտու։ 22 -ՙՓէտրիսնուն հէր չէյ պանա թէպիմ օլունտու. ՚վէ Օղլըն քիմ խոչինէ Փէտրոսէն զայրի քիսնէ պիլմէզ, վէ Փէտրին քիմ խոչինէ Օղուլտան վէ Օղլըն անը իլճար էթմէսինէ մուրատ էթմուչի քիսնէտէն զայրիսի պիլմէզ՝ ատու։ 23 -Վէ չաղիրտըէրէ ատճնուա՝ ՚նէնէ մուտարէք ատը կէօրտիւյունուզ շէյլէրի կէօրէն կէօղէր։ 24 -Զիրա սիզէ ատրիմ քի՝ ՙՃօղ վէչդանըէրըէր էվէ մէվէքէր կէօրտիւյունուզ շէյլէրի կէօրմէք խոթէատիլէր, լաքին կէօրմէատիլէր. վէ իշիթտիչինիզ շէյլէրի իշիթմէք ՚ըՙէէէր, լաքին իշիթմէատիլէր՝ ատիս թէնհաճա ատճղէտու։

25 -Վէ իշիթ էրտողը շէրի՚ոթտան պիրի գալգըա՝ անը թէճրիպէ էթմէք իւզրէ՝ ՙԵա մուՙպիմ, էպէտի հայոթա վարիս օրնուզ իչիւն նէ՞ իտուրսիմ՝ ատու։ 26 -Ո տախ անա՝ Շէրի՚ոթտա նէ՞ իտպըրըշ ատը. Նա՞ալ օղուրսըն՝ ատու։ 27 -Ո տախ ճէվապ վէրիպ՝ ՚Ալահըն օլան Բողդը պիլթիւն գալպինտէն վէ պիլթիւն ճանընտան վէ պիլթիւն գուվվէթինտէն վէ պիլթիւն ՚ապդինտան, ՙգօնշիլը տախ քէնտինի կիպի ատվէտին՝ ատու։ 28 -Ո տախ անա՝ Տօղրու ճէվապ վէրտիլ, պուՙնու իճրա էյլէ վէ ՚էտաչյոճաղտըն՝ ատու։ 29 -Ո խէ ՚քէնտինի թէպրիր էթմէք խոթէատիքէ, Ճուտա՝ նա գօնշըմ քի՞մ տիր՝ ատու։ 30 -Վէ Ճուտա ճէվապէն ատու քի՝ Պիր ատամ Երուսաղէմինէն Երիհովա էնէր իքէն, Հարամիլէր էլինէ ուչդու.

-Մատթ. 28. 18. Ճովհ. 3. 35. 5. 27. 17. 2.
-Ճովհ. 1. 18. 6. 44, 46.
Հ Մատթ. 13. 16.
-1 Պետ. 1. 10.
ր Մատթ. 19. 16. 22. 35.
ց Թէս. 6. 5.
-Ղև. 19. 18.
ՙՂև. 18. 5. Նէեմ. 9. 29. Եզեկ. 20. 11, 13, 21. Բոմ. 10. 5.
ֈ Պ. 16. 15.

վէ անէէր անը ասյուա՝ էարաէաւէպաան ասկրա էաը էօլմուշ պրոպէա կէթաւէէր։ 31-վէ բաաթ կէէ ալ էօէաան ալր քէահին էնէր էբէն, անը կէօրաւքաէ՝ ալ ալր թարաճաան կէչկա կէթաւ։ 32-ֆէզաէկ ալ ւնահաէ ալր Դաւիթ տախ կէլմէլէ, վարէա՝ անը կէօրւնճէ ալ ալր թարաճաան կէչկա կէթաւ։ 33-Յաբին ալր Սաւնարիաէ էօլա կիտէր էբէն, պուլունաէպը եէրէ կէլկա՝ անը կէօրտւքաէ աճըաը. 34-վէ էաանընա կէլկա՝ էարաէարընա զէյթ էաապը էպէ շէրաա աէօքէրէք անէէրի ատաը, վէ աէնը քէնաի Հայէանընա պինտիրէրէք ալր էաանա կէօթխւրւա՝ անա ւնուգայէա օլաա։ 35-վէ էրթէաի կիւն էօլա կէթմէք իւգրէ էբէն, էբի ալնաը չըգարըա էաանճըյա վէրէրէք՝ Պաւնա ւնուգայէա օլ, վէ գիյաաէ Հէր նէ էարճ էաէրաէն, պէն թէքըաը կէւնիյինաէ աանա էաա էաէրիմ՝ աէտի։ 36-Իւնի աանա պա իւչաէն Համնկրաը Հարաամիէէրին էլինէ ատւշէնին գօնշրաը օլնաշ կէօրւնէւբ։ 37-Օ ատախ՝ Անա ամրհամէթ էաէն՝ աէտի։ Յիաա ատախ անա՝ կիթ, պէն ատ պէօյէ էաի՝ աէտի։

38-վէ անէէր էօլաա կիտէր էբէն, քէնախի ալր քէօյէ կիրիա՝ -Մարթա նամ ալր էաաթան անը էաանէաինէ գապաէ էթաի։ 39-վէ պաննն Մաըիամ էաանիաէ ալր Հէնշիրէախ օլաա, Էամրգամէ Տապալն այսպէսրը էաանընաա օթաուրաա՝ քէնաէնը անիկէյօր էաի։ 40-Մարթա էաէ չօգ էրաաէթաէն ատօրէն թէէաշաա պուլունաւղէ, էաանընա կէլկա՝ Էֆէնաի, Հէնշիրէմ պէնի էաաքնըգ էաաէթաէ պրոպաէըղընը վազիֆէ էանիաէզ ա-

• Մէգ. 38. 11.
ֆՅովհ. 4. 9.
-Յովհ. 11. 1. 12. 2, 3.
Բ Կոր. 7. 32. վէ գայլն.
ֆ Պ. 8. 35. Ա'մալ. 22. 3.

սին. իմոի անա աէօյլէ, պանա եարտըմ էթսին՝ տէտի։ 41-վէ ցիսուս անա ճէվապէն, էյ Մարթա, էյ Մարթա, չօգ չէյլէր իչիւն էնսուիչէ էտիպ՝ պինհուզուր օլուրսըն։ 42-Լաքին լազըմ օլան չէյ պիր տիր, վէ Մարիամ քէնտինտէն ալընմայաճագ օլ էյի հիսէյի ինթիխապ էթմիշ տիր՝ տէտի։

ՊԱՊ 11

Վէ պիր մահալտէ օլուպ տու՛ա էթմէքտէ իքէն, ֆարիղ օլտըղընտա, չակիրտլէրինտէն պիրի անա՝ Եա Րապպ, ցոլհաննէս քէնտի չակիրտլէրինէ թա՛լիմ էյլէտույի կիպի, սէն տախի պիզէ տու՛ա էթմէյի թա՛լիմ էյլէ՝ տէտի։ 2-0 տախի անլէրէ տէտի քի՝ Տու՛ա էթտիյինիզ զէման գէօյէ տէյինիզ։

-Էյ սէմավաթտա օլան Փէտէրիմիզ, խամին մուգադաստա օլսուն, մէլէքութիւն կէլսին, իրատէթին սէմտաա օլտըղը կիպի եէր իւզէրինտէ տախի իճրա օլունտուն. 3-ԵՀվմի էքմէյիմիզի կիւնտէն կիւնէ պիզէ վէր. 4-վէ կիւնահլարըմըզը պիզէ պաղըշլա, չինքի պիզ տախի պիզէ հէր պօրճլու օլանա պաղըշլարըզ. վէ պիզի իղվայա կէթիրմէ, լաքին պիզի չէրիտէն գուրթար։

5-վէ անլէրէ տէտի քի՝ Սիզտէն քիմի՞ն պիր տօսթու օլուր տա, կէճէ եարըսընտա եանընա վարըպ՝ Տօսթըմ, պանա իչ էքմէք էօտիւնճ վէր. 6-Զիրա պանա եօլտան պիր տօսթըմ կէլտի, անէն էօնիւնէ գօյաճագ պիր չէյիմ եօգ տըր՝ տէսէն տէ, 7-0 տախի իչէրիտէն ճէվապէն՝ Պանա զահմէթ վէրմէ. արթըզ գախու գախանմըշ, չօճուգլարըմ տախի պէնիմ իլէ եաթագտա տըր,

գալգըպ սանա վէրէմէմ՝ տէսին։ 8 - [a]Սիզէ տէրիմ քի՝ Տօսթու օլսըղը իչիւն գալգըպ անա վէրմէզ իսէ տէ, եվինէ անըն թա՛ճիզի սէպէպիյլէ գալգըպ անա լազըմ օլսըղը գառար վէրէճէք տիր։ 9 - [b]Պէն տախի սիզէ տէրիմ քի՝ Տիլէյինիզ, սիզէ վէրիլէճէք. արայընըզ, պուղաճագընըզ. գափուր չաընըզ, սիզէ այըլաճագ տըր։ 10 - Զիրա հէր տիլէյէն ալըր, վէ արայան պուլուր, վէ գափուր չաանա այըլաճագ տըր։ 11 - Վէ [c]սիզտէն հա՛նկը վէտէր վար քի, օղլու էքմէք տիլէտիյինտէ անա թաշ վէրէ. եախօտ պալըգ [d]էէթէնէ՝ անա պալըգ եէրինէ եըլան վէրէ. 12 - Վէ եախօտ եումուրթա տիլէտիյինտէ՝ անա [e]ադրէպ վէրէ։ 13 - Իմտի սիզ քէօթիւ օլսըղընըզ հալտէ, էվլատընըզա էյի [f]աթիյէ վէրմէյի պիլիրսէնիզ, սէմավի փէտէր քէնտինտէն տիլէյէնլէրէ նէ՛ գառար զիյաոէ Րուհ իւլ Գուսը վէրէճէք տիր։

14 - [g]Վէ տիլսիզ պիր ճինն չըգարտըղընտա, ճինն չըգտըգտան սօնրա տիլսիզ քիմսէ սէօյլէտի, խալգ տախի թէ՛աճճիւպ էթտիլէր։ 15 - Ամմա անլէրտէն պա՛զըլարը՝ [h]ճիննլէրի ճիննլէրին րէ՛իսի Բէեղզեբուղ վասըթասըյլէ չըգարըյօր՝ տէտիլէր։ 16 - Պա՛զըլարը տախի թէճրիպէ իչիւն [i]սէմաոան պիր [j]ալամէթ անտէն թալէպ էթտիլէր։ 17 - [k]Ո տախի անլէրին էֆքեարընը [l]պիլմէքլէ, անլէրէ տէտի քի՝ Քէնտի [m]ալէյհինէ մուխալէֆէթ իւզրէ օլան հէր հիւքիւմէթ խարտալ օլուր, վէ քէնտի [n]ալէյհինէ ֆուխուլէֆէ

[a] Պ. 18. 1, վէ զայրի։
[b] Մաոթ. 7. 7։ 21. 22։ Մարկ. 11. 24։ Յովհ. 15. 7։ Յակ. 1. 6։ 1 Յովհ. 3. 22։
[c] Մաոթ. 7. 9։
[d] Մաոթ. 9. 32։ 12. 22։
[e] Մաոթ. 9. 34։ 12. 24։
[f] Մաոթ. 12. 38։ 16. 1։
[g] Մաոթ. 12. 25։ Մարկ. 3. 24։
[h] Յովհ. 2. 25։

ի-ղէ պուլունան խանէ ևըգըլըը։ 18-Վէ էկէը Շէյ-
թան քէնտի 'ալէյհինէ մուխալէֆէթ իւզրէ օլմուշ
իսէ, անըն մէլէքիւթիւ նա՞սըլ պագի գալաճագ
տըը. չինքի պէնիմ հագգըմտա՝ ձիննէլէրի Բէեղղե-
բուղ վասըթասըյէ չըգարըյօր՝ տէյօրսընըզ։ 19-Վէ
էկէը պէն ճիննէլէրի Բէեղղեբուղ վասըթասըյէ չը-
գարըյօր իսէմ, սիզին օղուլլարընըզ քիմի՞ն վասը-
թասըյէ չըգարըըլար. պունուն իչիւն սիզին հա-
քիմլէրինիզ անլէը օլաճագ տըը։ 20-Իլաքին էկէը
պէն ճիննէլէրի Ալլահըն փարմաղըյէ չըգարըը իսէմ,
էլպէթթէ մէլէքիւթ Ուլլահ սիզէ վասըլ օլմուշ
տըը։ 21-Էգուվվէթլի վէ սիլահլանմըշ պիր քիմսէ
քէնտի գօնաղընը պէքլէտիյի զէման, էշհասը սէ-
լամէթտէ օլուր։ 22-Ամնա անտէն գուվվէթլիսէ
անըն իւզէրինէ կէլիպ անա զալէպէ էտէրսէ, ի'-
թիմատ էթտիյի ճիւմլէ սիլահլարընը ալըպ՝ անըն
եաղմասընը թագսիմ էտէր։ 23-Էպէնիմ իլէ օլ-
մայան պանա զըտտ տըը. վէ պէնիմ իլէ տէվէլը-
մէյէն տաղըտըը։

24-Էնսանլար բուհ պիր ատէմտէն չըգտըղը զէ-
ման՝ գուրսաղ եէրլէրտէն կէչիպ բահալթ արար,
վէ պուլամատըղընտա՝ Չըգտըղըմ էվիմէ տէօնէ-
յիմ՝ տէր։ 25-Վէ կէլտիյինտէ ան֊ը սիւփիւրիւլմիւշ
վէ միւզէյյէն պուլմազըէ, 26-կիտիպ պէրաբէրին-
ճէ քէնտիսինտէն տահա քէօթիւ եէտի տիկէր բուհ
ալըր, վէ կիրիպ օրատա սաքին օլուրլար, վէ օլ
ատէմին 'ագըպէթի իլքիտասընտան պէտթէր օ-
լուր։

27-Վէ Էօ պունու սէօյլէր իքէն, խալգտան պիր

Ա Խուր. 8. 19։
Բ Մատթ. 12. 29։ Մարկ. 3. 27։
Գ Ես. 53. 12։ Կող. 2. 15։
Դ Մատթ. 12. 30։
Ե Մատթ. 12. 43։
Զ Յովհ. 5. 14։ 'Իկր. 6. 4։ 10. 26։ 2 Պետ. 2. 20։

գարը եւ ւքսէք սէալէ անա՝ ՙնէ մուրթլու սէնի հա-
միլ օլան բահմէ, վէ էմռէյինէ մէմլէրէ՝ տէտի։
28-Օ տախի՝ ՝Ցահա զէյատէ նէ մուրթլու Ալլահըն
քէլամընը տինլէյիպ հըֆզ էտէնլէրէ՝ տէտի։

29-ՙվէ խալգ քէսրէթլէ ՙանը եանը՚ ճէմ՚ օլ-
տըգտա, սէօզէ պաշլայարագ տէտի քի՝ Պու նէյլ
չէրիր օլտըղընտան ՚ալամէթ թալէպ էտէր, ամմա
անա Ցոճնան փէյղամպէրին ՚ալամէթինտէն զայրէ
պիր ՚ալամէթ վէրիլմէյճէք տիր։ 30-՝Զիրա Ցով-
նան Նինուէ էհալիսինէ ՚ալամէթ օլտըղը կիպի,
Իսն իւլ ինսան տախի պու նէսլէ էօյլէ օլաճագ
տըր։ 31-՛ձէննուպ մէլիքէսի բու՚ղ ճէզատա պու
նէսլին ատէմլէրի իլէ պէրապէր գալգըպ՝ ՚ալէյհի-
նէ հիւքմ էտէճէք տիր. չիւնքի մէրգումէ Սող-
մանըն հիքմէթինի տինլէմէք իւզրէ՝ զէմինին միւն-
թէհալարընտան կէլտի. վէ իշթէ պու մահալտէ
Սողոմոնտան տահա պէօյիւկ վար։ 32-Նինուէ
ատէմլէրի բու՚ղ ճէզատա պու նէսլ իլէ գալգըպ՝
՚ալէյհինէ հիւքմ էտէճէք տիր. ՚չիւնքի անլէր Ցով-
նանըն վա՚զըյլէ թէվպէյհ կէլտիլէր. վէ իշթէ պու-
րատա Ցոճնանտան տահա պէօյիւկ վար։

33-ՙՊիր քիմսէ չըրադը եապըպ կիղնէյէ եախօտ
քիլէ ալթընա տէյիլ, անճագ իչէրի կիրէնլէրինն
ըչըղը կէօրմէլէրի իչուն չէմ՚տան իւզէրինէ գօր։
34-ՙձէսէտին չըրադը կէօզ տիր. իսուի էկէր կէօ-
զինն սաֆ իսէ, պիւթիւն ճէսէտինի տախի վիւնէվ-
վէր օլուր. լաքին էկէր ֆէննա իսէ, ճէսէտինի տա-
խի գարանլըգ օլուր։ 35-Իսուի սագըն, սէնտէ օ-

ե Պ. 1. 28, 48։
յ Մատթ. 7. 21։ Պ. 8. 21։ Յակ. 1. 25։
չ Մատթ. 12. 38, 39։
ֆ Ցոճ. 1. 17։ 2. 10։
ս 3 Միւէ. 10. 1։
յ Ցոճ. 3. 5։
ն Մատթ. 5. 15։ Մարկ. 4. 21։ Պ. 8. 16։
չ Մատթ. 6. 22։

ջան նուր գարանլըգ օլմայա։ 36-վէ էկէր պիւ-
թիւն ճէսէտին միւնէվվէր օլուպ՝ հիչ պիր գա-
րանլըգ թարաֆը եօգ իսէ, չըրաղըն քէնտի գիյա-
սըյլէ սէնի թէնվիր գըլտըղը միսիլլիւ, քեաֆֆէտի
միւնէվվէր օլուր։

37-վէ օ սէօյլէր իքէն, պիր ֆէրիսի քէնտիսի
իլէ պէրապիր թա՛ամ էթմէսինի անտէն ըէճա էթ-
մէքլէ, կիրիպ սօֆրայա օթուրտու։ 38-Օլ ֆէրի-
սի տախի թա՛ամտան էվվէլ անըն եըյդանմատը-
ղընը կէօրտիւքտէ թէ՛աճճիւպ էթտի։ 39-Ւրապպ
տախի անա տէտի քի՝ Հալա սիզ, ֆէրիսիլլէր,
քեաաէնին վէ թէփսինին տըշընը թէմիզլէրսինիզ,
Ռամնա իչինիզ զուլմ վէ ֆըսգլէ տօլու տըր։ 40-Էյ
՚ագըլսըզլար, տըշընը եափան՝ իչինի տախի եաՓ-
մատը մը։ 41-Վաքին պուլունան չէյլէրտէն սատա-
գա վէրինիզ, վէ իչթէ սիզէ հէր չէյ փաք օլուր։
42-Ռամնա վա՛յ սիզէ, էյ ֆէրիսիլլէր, զիրա նա՛-
նա՛ իլէ սէտէֆ օթընըն վէ հէր նէվ՛ սէպէբինին
՚իչըրիւնիւ վէրիրսինիզ, ռամնա հագդը վէ Ալլահըն
մուհապպէթինի իհմալ էտէրսինիզ. պունլարը իճրա
էթմէլի, անլէրի տախի պրագմատալը իտինիզ։ 43-
Վա՛յ սիզէ, էյ ֆէրիսիլլէր, զիրա սինագօղլարտա
պաշ քիւրսիւյու վէ չարշըլարտա սէլամլանմաղը սէ-
վէրսինիզ։ 44-Վա՛յ սիզէ, [էյ միւրա՞ի ՚իլէմա
իլէ ֆէրիսիլլէր,] զիրա սատըմլէր պիլմէյէրէք՝ իւ-
զէրլէրինատ կէզտիքլէրի պէլի օլմայան գապրլար
միսիլլիւ սինիզ։

45-Վէ էրպապը չէրի՛աթտան պիրի անա ճէ-

- Մարկ. 7. 3.
Ղ Մատթ. 23. 25.
Տիտ. 1. 15.
Ղե. 58. 7. Դան. 4. 27. Պ. 12. 33.
- Մատթ. 23. 24.
- Մատթ. 23. 6. Մարկ. 12. 38, 39.
Ղ Մատթ. 23. 27.
- Մէզ. 5. 9.

վապէն՝ Եա մու՛ալիմ, պունլարը սէօյլէմէքլէ պի-
զէ տախի չէթմ էտիյօրսըն՝ տէտի։ 46-Օ տախի
տէտի քի՝ Վա՜յ սիզէ տախի, էյ էրպապը չէրի-
՛աթ, զիրա աստմլէրէ ՚թաշըմասը միւշքիլ եիւք-
լէր եիւքլէտիպ՝ քէնտինիզ փարմագլարընըզըն պի-
րիյլէ օլ եիւքլէրէ տօգունմազընըզ։ 47-՚Վա՜յ սի-
զէ, զիրա էճտատընըզըն գաթլ էթտիքլէրի փէյ-
ղամպէրլէրին թիւրպէլէրինի պինա էտէրսինիզ։
48-Վէ պէօյլէճէ էճտատընըզըն ՛ամէլէրինէ չէհա-
տէթ էտէրէք րիզա վէրիրսինիզ. զիրա անլէր գաթլ
էթտիլէր, սիզ տախի թիւրպէլէրինի պինա էտէր-
սինիզ։ 49-Պունուն իչին Ալլահըն հիքմէթի տախի
տէտի քի՝ ՚Անլէրէ փէյղամպէրլէր վէ րէսուլլէր կէօն-
տէրէճէյիմ, վէ անլէրտէն պա՛զըսընը գաթլ էտիպ՝
պա՛զըսընա թէ՛ատտի էտէճէքլէր. 50-Թա քի
տիւնեանըն թէ՛ սիսինտէն պէրու ճիւմլէ փէյղամ-
պէրլէրին տէօքիւլմիւշ օլան գանը, 51-՝Աբէլին
գանընտան թա մեզպահ իլէ հէյքէլին արասընտա
գաթլ օլունան ՝Զաքարիանըն գանընատէք, պու
նէսլտէն թալէպ օլունա. պէլի, սիզէ տէրիմ քի՝
Պու նէսլտէն թալէպ օլունաճագ տըր։ 52-՚Վա՜յ
սիզէ, էյ էրպապը չէրի՛աթ, զիրա ՛իլմին անախա-
թարընը գալտըրտընըզ, քէնտինիզ կիրմէյիպ՝ կի-
րէնլէրի տախի մէն՛ էթտինիզ։

53-Վէ անլէրէ պու չէյլէրի սէօյլէր իքէն, ՛իւ-
լէմա վէ ֆէրիսիլէր ֆուրսաթ պէքլէյիպ՝ իթհամը
իչիւն ՝ազըընտան պիր չէյ գափմազա չալըշմագտա
օլարագ, 54-Հիտտէթլէնիպ զայէթլէ չօգ չէյլէր
հագգընտա աղըընը արամազա պաշլատըլար։

ր Մատթ. 23. 4։	՝ Թէք. 4. 8։	ֆ Մարկ. 12. 13։
ց Մատթ. 23. 29։	ֆ 2 Թէվ. 24. 20, 21։	
՝ Մատթ. 23. 34։	ֆ Մատթ. 23. 13։	

ՊԱՊ 12

Պու էանատէ, պէրիպէրինի պասար տէրէճէտէ օն պինկէրճէ խալգ ճէմ՚ օլմաղէ, ¯շակիրտլէրինէ սէօզէ պաշլայարագ տէտի քի՝ ²էվվէլա քէնտինիզի ֆէրիսիլէրին մայասընտան, եա՚նի միւրա՚ էլէքտէն սագընընըզ։ 2-²ֆէշֆ օլունմայաճագ մախֆի, վէ պէլինմէյէճէք կիզլի պիր շէյ եօգ տըր։ 3-Անըն իչիւն գարանըզդտա հէր տէտիյինիզ շէյ այտընըզդտա իչիտիլիպ՝ խալէթլէրտէ գուլաղա սէօյլէտիյինիզ շէյ տամլարտա նիտա օլունաճագ տըր։ 4-²Լաքին, ²էյ տօսթլարըմ, սիզէ տէրիմ քի՝ ձէսէտի էօլտուրուպ՝ անտէն սօնրա զէյատէ պիր շէյ եաւխմաղա մուգթէտիր օլմայան քիմսէլէրտէն գօրգմայընըզ։ 5-Լաքին քիմսէ՚ն գօրգա՚ճաղընըզը սիզէ կէօսթէրէյիմ. էօլտուրտուքտէն սօնրա ճէհէննէմէ ամթմաղա գուտրէթի օլանտան գօրգընըզ. պէլի, սիզէ տէրիմ քի՝ Անտէն գօրգընըզ։ 6-Պէշ սէրչէ հէի փուլա սաթըլմա՚զ մը, անէրտէն պիրի պիլէ Ալլահըն ՚ինտինտէ ունուտըլմըշ տէյիլ տիր։ 7-Լաքին սիզին պաշընըզըն գըլըարընըն ճիւմլէսի պիլէ սայըլը տըր. իմտի գօրգմայընըզ, սիզ չօգ սէրչէլէրտէն էֆզալ սընըզ։ 8-Վէ ²սիզէ տէրիմ քի՝ Հէր քիմ աստմլէրին հուզուրընտա պէնի իգրար էտէրսէ, Իսն իւլ ինսան տախի անը Ալլահըն մէլէքլէրինին հուզուրընտա իգրար էտէճէք տիր։ 9-Լաքին աստմլէրին հուզուրընտա պէնի ինքեար էտէն՝ Ալլահըն մէլէքլէրինին

- Մաթ. 16. 6, Մարկ. 8. 15.
- Մաթ. 16. 12.
- Մաթ. 10. 26.
- Ես. 51. 7, 8, 12, 13, Երեմ. 1. 8, Մաթ. 10. 28.
- Յով. 15. 14, 15.
- Մաթ. 10. 32, Մարկ. 8. 38, 2 Տիմ. 2. 12, 1 Յով. 2. 23.

հուզուրընտա ինքեար օլունաճագ տըր։ 10-ՒՎՀ հեր քիմ Իսն իւլ ինսանըն ’ալէյհինէ պիր սէօզ սէօյլէրսէ, անա ’աֆիվ օլունուր. ամմա Րուհ իւլ Գուտս ’ալէյհինէ քիւֆր էտէնէ ’աֆիվ օլունմազ։ 11-ԸՎՀ սիզի սինաղօգլարա վէ րէ՞իսլէր իլէ հիւքմ տարլար հուզուրընա ճէլպ էթտիքլէրի վագըթ, նա՛սըլ եախօտ նէ՛ ճէվապ վէրէլիմ, եա նէ՛ սէօյլէյէլիմ տէյիւ էնտիշէ էթմէյինիզ։ 12-Զիրա Րուհ իւլ Գուտս սիզէ սէօյլէնմէսի վաճիպ օլան շէյլէրի օլ սա’աթ էօյրէտէճէք տիր։

13-ՎՀ խալգտան պիրի անա՝ եա մու’ալլիմ, գարնտաշըմա սէօյլէ, միրասը պէնիմ իլէ թագտիմ էթսին՝ տէտի։ 14-Ո տախի անա՝ ՚էյ ատէմ, իւ-զէրինիզէ քի՞մ պէնի գատը եա գասատ թա’եին էթտի՝ տէտի։ 15-ՎՀ անլէրէ՝ ՚պագընըզ վէ թա-մա’տան սագընընըզ, զիրա պիր քիմսէնին ’էօմրիւ էմնալինին չօղալմասընա մէնուէթ տէյիլ տիր՝ տէ-տի։ 16-ՎՀ անլէրէ պիր թէմսիլ սէօյլէյիպ տէտի քի՝ Պիր զէնկին ատէմին թարլասը չօգ մահսուլ վէրմիշ օլմազլէ, 17-Ո քէնտի քէնտինէ տիւշիւ-նիւպ՝ նէ՞ եափայըմ, զիրա մահսուլլարըմը թօփ-լայաճագ եէրիմ եօգ տըր՝ տէտի։ 18-ՎՀ՝ Շէօյլէ եափայըմ, անպարլարըմը երգըպ՝ տահա պէօյիւք-լէրինի պինա էտէյիմ, վէ ճիւմլէ մահսուլաթ իլէ էմնալիմի օրատա թօփլայըպ, 19-ճանըմա՝ էյ ճան, չօգ սէնէլէր իչիւն թօփլանմըշ չօգ էմնալինկ վար տըր. խաթիրահաթ էյլէ, եէ, իչ, սէճա սիւր, տէյէյիմ՝ տէտի։ 20-Ամմա Ալլահ անա՝ էյ ’ագըլ-

ե Մատթ. 12. 31, 32։ Մարկ. 3. 28։ 1 Յովհ. 5. 16։	Մարկ. 13. 11։ Պ. 21. 14։	զայրի։
զ Մատթ. 10. 19։	Ը Յովհ. 18. 36։	է Վա՛. 11. 9։ 1 Կոր. 15. 32։ Յակ. 5. 5։
	թ 1 Տիմ. 6. 7, վէ	

սըզ, Նպաս կէնճ սէնտէն ճանըկը Թալէպ էտէճէք-
լէր, Էվէ Թէատրէք էթտիյին շէյլէր քիմի՞ն օլա-
ճադ՝ տէտի։ 21- Նէֆսի իչիւն խաղինէ եըլըպ՝ Ա՛վ-
լահըն Տինտիռտե զէնկին օրմայան քիմսե պէօյլէ
տիր։

22- Վէ շակիրտլէրինէ տէտի քի՝ Պու սէպէպ
մէանի սիզէ տէրիմ քի՝ Հայտի Թընըզ իչիւն նէ
եէյճէյինիզի, վէ վիճտանինիզ իչիւն նէ կիյճէ-
յինիզի էնտուշէ էթմէյինիզ։ 23- Հայտի Թա՛ամ-
տան վէ վիճտա լըպտտան էվլա տիր։ 24- Գու-
զունտարա պադընըզ. նէ էքէրլէր վէ նէ պիչէրլէր,
վէ անլէրին նէ քիլարը վէ նէ անպարը վար, Տինէ
Ալլահ անլէրի պէլլէր. սիզ գուշտարտան նէ՛ գա-
տար էֆզալ սընըզ։ 25- Վէ սիզտէն քի՞մ էնտուշէ
էթմէյէճէք, քէնտի *պօյընա պիր տըշըն զամի էթ-
մէյէ գատըր տիր։ 26- Իտուի էկէր էն քիւչիւք շէյ
պիլէ գատըր տէյլի իսէնիզ, պադի շէյլէր հագդընտա
նէ՞չիւն էնտուշէ էտէրսինիզ։ 27- Զանպադարտա պա-
գընըզ, նա՛սըլ պէօյուրլէր. նէ չալըշըրսար նէ տէ
իւիւնէ պիւքէրլէր, լաքին սիզէ տէրիմ քի՝ Սողոմոն
պիլէ ճիւմլէ տարաթըլմէ անլէտըէն պիրի կիպի
կիյինմիշ տէյլի իտի։ 28- Վէ պու կիւն մէվճուտ
օլուպ էտրըն ֆուրտունա ամըլան տահրա օճմունը
Ալլահ պէօյլէ կիյինտուրմույի հալտէ, սիզի տահա
զիյատէ Տէյճուճ՞ղդ, էյ իտանը նօգտան օլանլար։
29- Վէ սիզ նէ եէյճէյինիզի էտիօտա նէ իչէճէյի-
նիզի արտընըյընըզ, վէ վէյլէտէտէ օրմույընըզ։ 30-
Զիրա պու շէյլէրին ճիւմլէսինի տիւնեանըն իւմ-

Լ Ճոբ 20. 22. 27. 8. Մէզ. 52. 7. Ճակ. 4. 14.
Խ Մէզ. 39. 6. Եբեմ. 17. 11.
Ծ Մատթ. 6. 20. Ա՛մ. 33. 1 Տիմ. 6. 18, 19. Ճակ. 2. 5.
Կ Մատթ. 6. 25.
Հ Ճոբ 38. 41. Մէզ. 147. 9.
* Ե-Բօբ՝ հաչքնա

մեծերի առաջ։ Ես սիրեմ փեսաերիդ պոռնկարար
մուհթաճ օրերդ պիտի։ 31-Յաբին մեկբիթ
Ուլահը արտյունդ, ես պոռնկարդին ճամփեն տախ
սիզե ինձան օրհնաճագ տըր։ 32-Էյ քիւչուք սու-
բու, գօրգմա, ղերա սիզ մեկբիթիս վերմեք
փեսաերինիզին հետն ի բնզաած տըր։ 33-Վէ Ֆա-
վանիզի ամբոխ՝ առաջս վերինիզ. Ֆքենակէ-
րինիզ էպիմէզ քեսելեր, ախքենամէզ խաղինե ա-
մանամուս թէատրիք էյէյինիզ. օրաստ խրրատզ
եղբայրացդ ես կուվե պօղամագ։ 34-Զերա խո-
զինէնիզ նէրետե խե, գալինիզ ա՛ե օրաստ օրա-
ճագ տըր։ 35-Պէղերինիզ գուշանդըշ օրտագ,
ղրատդինզ եանար պուրնաան։ 36-Սիզ տախ
էֆէնամէրինին ախյինաէն Ֆամեթէզ կելիա՝ գա-
ես չարտըդինաս, սերհալ անս գախս աչմագ
իչին մունեմագըդ պուրնան ատմելերե պէնգեր
օրանըզ։ 37-Ընէ միւսարեք ախ՝ էֆէնամէրդի կել-
ակյի զեման ույանըգ պուրնըդը գուդար. հագի-
գամեն սիզե սերիմ.քի, Ֆէնամիս գուշանըդա՝ ան-
լերի սօֆրադյա օրմուսուաճագ, վէ կելիա անլերե
խաամեթի էատճեք ախր։ 38-Վէ էկեր խբինճի նեվ-
պեթաե կելիա, եամսա խշինճիս նեվամեթաե
կելիա՝ պեօղե պուրնաա, օ գուդար նէ միւսա-
րեք ախր։ 39-Ամին մա՛ևամինիզ օրան քի՝ է-
կեր էվ սահաի խրրատդին սա՛ամ գաչաս կելէ-
ճելինե սիզե խե, ույանըգ սուրա՝ քենաի է-
վինե սերամիզ խե։ 40-Նամե սիզ տախ հա-

ֆ Մատթ. 6. 33։	ֆ Եփես. 6. 14. 1 Պետ. 1. 13։	1 Սէլ. 5. 2. 2 Պետ. 3. 10. Վահ. 3. 3. 16. 15։
ղ Մատթ. 11. 25, 26։	ֆ Մատթ. 25. 1. վէ դայրի։	ղ Մատթ. 24. 44. 25. 13. Մարկ. 13. 33. Պ. 21. 34, 36. 1 Սէլ. 5. 6. 2 Պետ. 3. 14։
ֆ Մատթ. 19. 21. Ա՛մոս. 2. 45. 4. 34։	ֆ Մատթ. 24. 46։	
ֆ Մատթ. 6. 20. Պ. 16. 9. 1 Տիմ. 6. 19։	ֆ Մատթ. 24. 43։	

զր օտնդր, զերա զանե լքմանդիր ա՛սքան
նդե եւ ֆնան կէր։

41 - Ա՛ն Պետրս ասա՛ւ նա Բանդ, ա՛ռ քէնդի
պէտ՛ մե, եօդա՛ն ճուդի՛ մե տանի ա՛ղքդրդե՛
ան։ 42 - Ա՛ն Բանդ ան՛ք բե՛ Աննի նքնանե
նեն զնան խրանքմբարդր եւ զրեն, մա՛նեն
զրեն ֆոդքնա՛ն զրանք եչե նաղ նանգի
չո ասդր մ՛ ա՛դի զերքնա՛ն բե՛ր ան։ 43 -
Նքնանե կէդի զնան, ան՛ք նքանք ա՛ղ-
ադր գա՛ ան՛ ֆադրանք ան։ 44 - Հադեդանե՛
ան՛ք ան՛ք բե՛ ճուդի նքանք եւ ճուդի ան
նաղ նանգ ան։ 45 - Ամեն կէդ ա՛ գա՛ զնա-
ան գադնեան՛ նքնանե կէրանեն կէճդրդեր՛
ան՛ք ան խրանքմբարդր եւ Հադեդանե ան-
ճեդ, ան նէդի եչանք մ ան ադրա՛ օրնադ ադ-
ադրա՛, 46 - Ա՛ գադե նքնանե ան՛ք մ՛ Ան
նքանդիր կրա՛ան մ ան՛ադիր ա՛ադ կէդ-
զր, ան՛ք նէդ չադ ան՛ք՝ ֆադեդնե ֆա՛ եչանք
եւ ֆա՛ն նանգ ան։ 47 - Ա՛ն նքնանեն
ֆրանքմբեր ան՛ք ֆնադրեր կէօրանք մ ֆ-
րանքմբեր կէօր Հադեդանե նքանք չո
անդրանգ ան։ 48 - Ամեն ան՛ք նքանգ ան՛
ան ֆրանքմբադ Հադեդանե ադրա՛ան՛ ադ
անդրանգ ան։ մ Հէր զան չո ա՛ղրանք ֆա,
ան՛ք չո ֆանդ ադրա՛ան, մ զան չո նա-
նանք մ ա՛ղրանք ֆա, ան՛ք զրադ ֆանդ ա-
ա՛ադ։

49 - Ա՛ղ նէդ նգ ան՛ք ադրադադ կէզան՛, մ

Ա՛ադ. 24. 45. 25.	Ա՛ա. 45. 30. ֆէա.	Հդ. 5. 47. 48՛.
24. Նադ. 4. 2.	25. 2. Ֆանչ. 9. 44.	1. 43.
Ա՛ադ. 24. 47.	45. 22. Ա՛ֆադ. 47.	Ա՛. 34.
Ա՛ադ. 24. 48.	30. Ֆանչ. 4. 47.	

Եկեր հաց ֆամիլիէ իսկ, ու խմեցիր։ 50- Ասիա պէտք ֆաֆիլեց օրհնածդ պիր ֆաֆիլեդ վար, մի ֆէլսիսմ օրհնածս տէյին ու՞ դաստ արդարդ։ 51- Ուրէմ ասպաղ՞ մի միլլէթ կէլսիմ՞ դաւեր էտրսինիզ. մեզ տէրմ քի՝ Խալդ, Ուղա մոխտէֆէմ. 52- Զիրա արհամն ասիդա պիր խանէտ օրան պէշ չիշի մոխտէֆէմ էտիլ՝ իչե կիրիլ, մի կիրիլ իչե՝ տէյիշմէտ արհամնաճադ սդր։ 53- Փէտէր օրալ, մի օրալ փէտէր՝ տէյիշմէտ, վարմադ դդ, մի դդ վարմադ՝ տէյիշմէտ, դայե վարմադ կէլմէր, մի կէլմէ դայե վարմադ տէյիշմէտ՝ մոխտէֆէմ իսկիլէրի իլդիդ արհամնաճադ սդր։

54- Վէ հէմ ատ խոդա տէտի քի՝ Ասդա ֆամիլիասդն արհամնդր գա Հաղդր կէօրմէ չէնթէգ՝ Նապմալը կէլիյօր՝ տէրմէտիդ, մի պէյդ օրա։ 55- Վէ բաան էտմէկտէն կէչմէ՞-չէնէ՞-դէ՞ Արճադ օճաճադ՝ տէրմէտիդ, մի վադդ՝ օրա։ 56- Էյ միսլիմա՞լէր, գէմիդ իլէ ատամադդն եհդիյաճդա իհդիյադ էհմալդէ պէկլէրմէտիդ ատ, արա վադդէ դաճ՞ադ իհդիյադ եհդ էհմալդէմէդ։ 57- Վէ նէ՞չին քէնտիլէրինէդ ատդ ատաե Հաղդր իհդիյադ էհմալդէմէդ։ 58- Ուճ ատ չուանդի իլէ Հաքքի կիմսէյին գէնաե, Ուօսա անատդ գորքդա քէնտի էլէ. օլնադա քի ատդ գադդա սերբեստ՝ գադդ ատդ ամ՞ադա իհդիյադ էհմալ էտէ, ամ՞ադա ատդ գիտաճադ իդդա էտէ։ 59- Ատաե տէյիլ քի՝ Ասդ գադդա էտա էհմալտէրճէ, օրադաե ատդ չդնդրճադդրդ։

ր Ասաք. 20. 22. Ասրկ. 40. 38.
ց Ասաք. 40. 34. Ա. 49.
= Ահք. 7. 6. Ցոհ. 7. 43. 9. 46. 40. 49.
ֆ Ասաք. 40. 35.
ֈ Ասաք. 46. 2.
ֆ Լմա. 25. 8. Ասաք. 5. 25.
ֆ Ահգ. 32. 6. Ես. 55. 6.

ՊԱՊ 13

Վ. Է օլ վադըթ պա՛ղը քիմսէլեր հադըր պուլու-
նուպ՝ Պիղատոս գանլարընը քէնտի զէպհէլերի իլէ
գարըշադրտըղը Գալիլեացըլար հադգընտա անա
խապեր վէրտիլեր։ 2-Վէ Յիսուս անլէրէ ճէվա-
պէն՝ Օլ Գալիլեացըլար պէօյլէ չէյլէրէ միւսաֆիրլա
օլտըգլարը իչուն ճիւմլէ Գալիլեացըլարտան զիյատէ
կիւնահքեա՞ր մը խոխլեր՝ զանն էտէրսինիզ։ 3-Սի-
զէ տէրիմ քի՝ Խայր. լաքին էկէր թէվպէ էթ-
մէզսինիզ, ճիւմլէսինիզ էօյլէ հէլաք օլաճադընըզ։
4-Եահօտա Սելոամտաքի գուլէ իւզէրլէրինէ տուշ-
մէքլէ էօլտուրտուխու օլ օն սէքիզ քիմսէ Երու-
սաղէմտէ սաքին օլան հէվ ատէմլէրտէն զիյատէ
գապահաթը՞ մը խոխլեր՝ զանն էտէրսինիզ։ 5-Սի-
զէ տէրիմ քի՝ Խայր. սոյնա էկէր թէվպէ էթ-
մէզսինիզ, ճիւմլէսինիզ էօյլէ հէլաք օլաճադընըզ՝
տէտի։

6-Պու թէմսիլլի տախ սէօյլէտի. -Պիր քիմսէնին
քէնտի պաղընտա տիքիլմիշ պիր ինճիր աղաճը օլ-
մապլէ, անտէ մէյվէ ատտուղա կէլտի խէտէ,
պուլմատը։ 7-Վէ պաղպանա՝ Իշթէ իւչ սէնէ տիր
պու ինճիր աղաճընտա մէյվէ ատտուղա կէլիյօր
խէմ տէ, պուլամայօրսըմ. անը քէս, նի՞չիւն էէրի
տէ պաթթալ էտէ՝ տէտի։ 8-Օ տախի անա ճէ-
վապէն՝ Էֆէնտիմ, անը պու սէնէ տախի պրագ,
թա քի էթրաֆընը գազըպ կիւպրէ գօյայըմ, 9-Վէ
էկէր մէյվէ վէրիրսէ՝ Խօշ, եօգ խէ, անտէն սօնրա
անը քէսէճէքսին՝ տէտի։

10-Վէ սէպէթ կիւնիւ սինագօկլարընն պիրինտէ

թա՛լիմ էտէր էքէն, 11-իշէթ օն սէքիզ սէնէտէն պէրու զա՛աֆ բուհընա միւաֆէղա օլմաղէ, պիւ-
քիւլմիւշ օլուպ քէնտիսինի ատա տօղրուլթմաղա մուգթէտիր օլմայան պիր դարը վար իսէ: 12-ճի-
սուս տախի անը կէօրտիւքտէ, ե՞նըա չաղըրըպ ա-
նա՝ էյ իսրաէլթուն, զա՛իֆլիյինտէն գուրթուլըն՝ տէյէրէք, 13-բէլէրինի անըն իւզէրինէ գօտըդաա, մէրգումէ տէր՛ադապ տօղրուլուպ՝ Ալլահա համտ էյլէտի: 14-վէ սինաղօղ ըէ՞իսի Յիսուսըն սէպէթ կիւնիւնտէ չիֆտա վէրտիյի իչիւն տարըլարադ, իսալ-
դա իսիթապէն՝ բիշ իյլէմէսի ճա՞իզ օլան ալթը կիւն վար, բիտուի սէպէթ կիւնիւնտէ տէյիլ, տանա օլ կիւնլէրտէ կէլիպ չիֆտա պուլունըզ՝ տէտի: 15-
իտուի Բատպ անա ճէվապէն՝ էյ միւրա՞ի բսիզին հէր պիրինիզ սէպէթ կիւնիւ էօքիւզիւնիւ եա մէր-
քէպինի եէմլիքտէն չէօզիւպ տուվարտաղա կէօթիւր-
մէ՞զ մի: 16-գՊու իսէ Աբրահամ դըզը իքէն՝ իյլէթ Շէյթան անը օն սէքիզ սէնէտէն պէրու պաղլամըշ օլմաղէ, սէպէթ կիւնիւնտէ պու պաղտան չէօզիւլ-
մէսի ճա՞իզ տէյի՞լ մի իսի՝ տէտի: 17-վէ պունու սէօյլէտիյինտէ, անա ի՛թիրաղ էտէնլէրին ճիւմլէ-
սի խէճիլ օլուպ՝ պիւթիւն խալդ տախի էլիյլէ իճ-
րա էտիլէն ճէլիլ՝ ամէլլէրին ճիւմլէսինտէն տօլայը սէվինիրլէր իսի:

18-ը0 տախի՝ Մէլէքիւթ Ուլլահ նէյէ՞ պէնզէր, վէ անը նէյէ՞ թէշահհուտ էտէյիմ: 19-Պիր խարտաղ տանէսինէ պէնզէր քի, պիր ատէմ անը ալըպ՝ քէնտի պաղչէսինէ էքմէսիյլէ, պիրթիպ պէօյիւք աղաճ

գ Մարկ. 16. 18. Ա՛-
մպղ. 9. 17:
դ Խօւբ. 20. 9:
ե Մատթ. 12. 40:
զ Մարկ. 3. 2: պ. 6. 7: 14. 3:
է պ. 14. 5:
ը պ. 19. 9:
թ Մատթ. 13. 31: Մարկ. 4. 30:

*օտու, վէ հավա գուշլարը անըն տալլարընա գո-
նարլար իտի՝ տէտի։*

20 - *Եվինէ՝ Մէլէքիւթ Ուլլահը նէյէ՞ թէշլիհ էտէյիմ։* 21 - *Մայայա պէնիզէր քի, պունու ալիր գա-
րը ալլա՝ թա ճիւմլէսի մայալանընճայա տէյին, իւչ էօլչէք ուն իչինէ կիղլէտի՝ տէտի։*

22 - *Ովվէ չէհրլէր իլէ քէօյլէրի տօլաշըպ թա՛լիմ էտէրէք Երուսաղէմէ տօղրու կիթմէքտէ իքէն,* 23 - *Պիր քիմսէ անա՝ էֆէնտի, ՚աճէպա խէյրա պու-
լանլար ա՞զ մը տըր՝ տէտի. օ տախի անլէրէ տէ-
տի քի,* 24 - *[t]Տար գախուտան կիրմէյէ ճէհտ էյլէ-
յինիզ. զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ [b]Զօգ քիմսէլէր կիր-
մէք խաթէյէճէքլէր, ամմա գատիր օլմայաճագլար։*
25 - *[h]Իվ տահիսի գալդըպ [d]գախուլը գախտարըգ-
տան տօկրա, սիզ խարիճտէ տուրուպ վէ գախու-
յու չալմապա պաշլայըպ՝ [j]էֆէնտի, էֆէնտի, պիզէ
ա՞չ՝ տէյէճէքսինիզ. վէ օ սիզէ ճէվապէն՝ [z]Սիզին
քիմ վէ նէրէյտէն օլտըղընըզը պիլմէմ՝ տէյէճէք
տիր։* 26 - *Օ զէման՝ Պիզ սէնին հուզուրընտա եվ-
յիպ իչտիքը, սէն տախի եօլտարըմըզտա թա՛լիմ էմ-
տին՝ տէմէյէ պաշլայաճագտընըզ։* 27 - *[i]Օ տախի՝ Սի-
զէ տէրիմ քի, Սիզին քիմ վէ նէրէյտէն օլտըղընը-
զը պիլմէմ. [k]պէնտէն ուզագ օլտընըզ, էյ ճիւմլէ
հադդարըզըզ իչէյէնլէր՝ տէյէճէք տիր։* 28 - *[l]Աբ-
րահամ վէ Իսահակ վէ Յակոբ իլէ ճիւմլէ վէյ-
ղամպէրլէրի մէլէքիւթ Ուլլահտա, վէ քէնտինիզի
խարիճէ ատըլըրըզ կէօրտիւյինիւզտէ, [m]օրտատա աղ-*

[a] Մատթ 9.35։ Մարկ. 6. 6։
[b] Մատթ. 7. 13։
[c] Յովհ. 7. 34։ 8. 21։ 13. 33։ Բօմ. 9. 31։
[d] Մէզ. 32. 6։ Եա. 55. 6։
[e] Մատթ. 25. 10։
[f] Պ. 6. 46։
[g] Մատթ. 7. 23։ 25. 12։
[h] Մատթ. 7. 23։ 25. 44։ Ա.Յ. 25։
[i] Մէզ. 6. 8։ Մատթ. 25. 44։
[j] Մատթ. 8. 11։
[k] Մատթ. 8. 12։ 13. 42։ 24. 51։

լայըշ վէ տէշ գըճըրտամասը օլաճագ տըր։ 29-Վէ շարդ իլէ ղարպտան, վէ չինալ իլէ ճէնուպտան կէլիպ՝ մէլէքիւթ Ուլահտա ասֆրատտա օթուրաճագ-լար։ 30-ՙՎէ էշթէ էվվէլքի օլաճագ ասկրաքիլէը վար, վէ ասկրաքի օլաճագ էվվէլքիլէը վար տըր։

31-Օլ կիւնտէ ֆէրիսիլէրտէն պա՛ղըը եանըննա կէլիպ անա՝ Պուրատան չըգըպ կիթ, զիրա Հերուվդես աչնի դաթլ էթմէք իսթէյօր՝ տէսիլէը։ 32-Օտախի անլէրէ տէտի քի՝ վարըպ օլ թիլքիյէ տէյինիզ քի՝ իշթէ պու կիւն վէ եարըն ճինլէը չըդարըպ՝ չիֆալար վէրիրիմ, վէ իւչիւնճիւսիւնտէ ՙթէմամ օլուրըմ։ 33-Լաքին պանա պու կիւն իլէ եարըն վէ էրթէսի կէ-ճէմէք կէրէք տիր. զիրա Երուսաղէմտէն տըշարը պիր վէյղամպէրին հէլաք օլմասը միւմքին տէյիլ տիր։ 34-Էյ վէյղամպէր-լէրի գաթլ էտէն, վէ սանա կէօնտէրիլէնլէրի թաշ-լայան Երուսաղէմ, Երուսաղէմ, թաւուդ քէնտի վիլիճլէրինի գանատլարընըն ալթընա ԸօէլՏՏԸԸ կի-պի, գա՛չ տէֆ՚ա աչնին էվլատընը թօփլամագ իս-թէտիմ, ամմա պէզ իսթէմէտիկ։ 35-ՙԻշթէ պէ-զէ իսանէնիզ [վէրան] պրադըըը. Հադիսաթէն պէ-զէ տէրիմ քի, Սիզ՝ Ռասպըն իսմիյլէ կէլէն միւ-պարէք օլսուն՝ տէյճէյինիզ վադըթ կէլինճէյէտէք, պէնի կէօրմէյէճէքսինիզ։

ՊԱՊ 14

Վէ սէպէթ կիւնիւնտէ ֆէրիսիլէրին միւ՚թէպէ-

ֆ Մատթ. 19. 30, 20. 16, Մարկ. 10. 31,	Մէզ. 69. 25, եա. 1. 7, Դան. 9. 27, Միք. 3. 12,	11. 10, պ. 19. 38, Յովհ. 12. 13,
ֆ՚Իպր. 2. 10,		
ֆ Մատթ. 23. 37,		
ֆ Ղև. 26. 31, 32,	ֆ Մէզ. 118. 26, Մատթ. 21. 9, Մարկ.	

*բանբնաան պիրինին խանէսինէ թա՛ամ էթմէք լուզ-
րէ կէլսիյինաէ, անլէր անը կէօղէթմէքտաէ խոս-
լէր։ 2-վէ իշթէ էօնիւնաէ խաթխադալը պիր աաէմ
վար խոս։ 3-վէ ճիսաս ճէվապ վէրիպ, էրպապը
չէրի՛աթ լէ ֆէրիսիլէրէ աէօյլէյէրէք՝ -Սէպէթ կիս-
նիւնաէ չիճա վէրմէք ճա՞ի՞զ մի տիր՝ տէտի։ 4-վէ
անլէր սիւքիւթ էթտիքլէրինաէ, անը թուխուպ
չիճա վէրէրէք սալը վէրտի։ 5-վէ անլէրէ ճէվապ
վէրիպ՝ ÷Սիզսէն քի՞մ քէնաի մէրքէպի վէ եա
էօքիւզիւ դույույա տիւշտիւքտաէ՝ Սէպէթ կիւնիւ տիր՝
տէյէրէք, անը տէրհալ չըդարմադ՝ տէտի։ 6-վէ
անա պու չէյլէրէ ճէվապ վէրմէյէ դատիր օլմա-
զլազ։*

*7-վէ տա՛վէթ օլունանլարըն պաշ աէտիրլէրի
աէչտիքլէրինի կէօրմէքլէ անլէրէ պիր թէնպիհ աէօյ-
լէյիպ, 8-Պիր քիսիաէ թարաֆընաան տիւյունէ տա՛-
վէթ օլունտըղընտա պաշ աէտիրտաէ օթուրմա, օլ-
մույա քի սէնտէն միւ՛թէպէր պիր տա՛վէթլիսի օլ-
մազլէ, 9-Սէնի վէ անը տա՛վէթ էտէն կէլիպ ատ-
նա խիթապէն՝ Պունա եէր վէր՝ աէտիքտաէ, օ զէ-
ման խէճիլ օլարադ աշաղըքի եէրի թուխմազա
պաշլայաճաղըն։ 10-÷Ամնա տա՛վէթ օլունտըղըն զէ-
ման վարըպ աշաղըքի մահալտաէ օթուր՝ քի սէնի
տա՛վէթ էտէն քիսիաէ կէլսիյինաէ սանա՝ Տօսթըմ,
տահա եօդարը պույուր՝ աէյէ. օ զէման սօֆրա-
տա սէնէն իլէ պէրապէր օթուրանլարըն հուզուր-
ըննտա սանա չէրճի օլուր։ 11-÷Զիրա հէր քիմ քի
քէնտինի եիւքսէլտիրսէ՝ ալչադլանըր. վէ հէր քիմ
քի քէնտինի ալչադլատըրսա՝ եիւքսէլիր, տէտի։*

- Մատթ. 12. 10։	÷ Էմմ. 25. 6, 7։	Մատթ. 23. 12։ Պ.
÷ Խուր. 23. 5։ Թէս.	÷ Յոբ 22. 29։ Մէզ.	18. 14։ Յակ. 4. 6։
22. 4։ Պ. 13. 15։	18. 27։ Էմմ. 29. 23։	1 Պետ. 5. 5։

12-Վ ԱՆԸ ՏԱ'ՎԷԹ ԷՏԷՆԷ ՏԱԽՒ ՏԷՏԻ ՔԻ՝ ԷՕՂԷ ԵԱ ԱԽՉԱՄ ԹԱ'ԱՄԸ ԷԹԻԽԻՆԿԱԷ, ՈՍՄԹԼԱ-ԸՐՆԸ ԵԱ ԳԱՐՆԱՏԱՇԼԱՐԸՆԸ ԵԱԽՍԱՏ ԹԷ'ԱԼԻՒԴԱԹԸՆԸ ԵԱ ՂԷՆԿԻՆ ԳՕՆՁԸԼԱՐԸՆԸ ՏԱ'ՎԷԹ ԷԹՄԷ. ՕՐՆԱՅԱ ՔԻ ԱՆԷՔ ՏԱԽՒ ՊԻԼ ՄՈՒԳԱՊԷԼԷ ԱՂՆԻ ՏԱ'ՎԷԹ ԷԹ-ՄԷԼԷՐԻՒԼԷ ԱԱՆԱ ՄԻՒՔԵԱՓԱԹ ՕԼԱ։ 13-Լ ԱԲԻՆ ՊԻ-ՅԱՓԷԹ ԷԹԻԽԻՆ ՂԷՄԱՆ, Ֆ ՓԱՊԻՐԸԼԷՔ ՎԷ ԱԱԳԱԹ-ԼԱՐ ՎԷ ԹՕՓԱԼԼԱՐ ՎԷ ՔԷՕՐԼԷՔԻ ՏԱ'ՎԷԹ ԷՂԼԷ։ 14-Վ Է ՄԻԱՊԱՐԷՔ ՕԼՈՒՐԸՆ, ՊԻՐԱ ԱՆԷՔԻՆ ԱԱՆԱ ՄԻՒՔԵԱՓԱԹ ԷԹՄԷՂԷ ԻՊԼԻԽԱՐԸ ԵՕԳ ՍԸՐ. ՀԻՆՔԻ ԱԱՆԱ ԱԱԼԻՀԼԷՐԻՆ ԴԸՂԱՄԷԹԻՆԱԷ ՄԻՒՔԵԱՓԱԹ ԷՏԻ-ԼԷՃԷՔ ՍԻՐ։

15-Վ Է ԱՕՓՐԱՏԱ ԱՊԷՐԱՊԷՐ ՕԹՈՒՐԱՆԼԱՐԱՏԱՆ ԱՊԻՐԻ ԱՐՈՒՆՈՒ ԻՂԻԹԻՒՔԱԷ, ԱՆԱ՝ Ը ՄԷԼԷՔԻՒԹ ՈՒԼ-ԼԱՀԱՏԱ ԷՔՄԷՔ ԵԷՂԷՆ ՆԷ ՄԻԱՊԱՐԷՔ ՏԻՐ՝ ՏԷՏԻ։ 16-Ծ ՏԱԽՒ ԱՆԱ ՏԷՏԻ ՔԻ, ՊԻՐ ԱԱԷՄ ԱԷՕՂԻՒՔ ԱՊԻՐ ՊԻՂԱՓԷԹ ԹԷՐԹԻԱ ԷՏԻԱ՝ ՀՕԳ ՔԻՄՆԷԼԷՐԻ ՏԱ'ՎԷԹ ԷՂԼԷՏԻ։ 17-ԸՎԷ ԱԽՉԱՄ ԹԱ'ԱՄԸ ՎԱԳ-ԹԸՆԱՏԱ, ՏԱ'ՎԷԹ ՕԼՈՒՆԱՆԼԱՐԱ՝ ԿԷԼԻՆԻՊ, ՊԻՐԱ ՀԻՆԻՒ ՀԷՐ ՀԷՂ ՀԱՊԸՐ ՍԸՐ՝ ԱԷՄՔ ԻՒՊՐԷ ԳՈՒԼՈՒՆԸ ԿԷՕՆԱԷՐԱՒ։ 18-Վ Է ՃԻՒՄՂԷԻ ԱՊԻՐԱԷՆ Ղ'ԷՕՊՐ ԱԻ-ԼԷՄԷՂԷ ԱԱՇՂԱՂԸԱ, ԷՎՎԷԼՔԻԻ ԱՆԱ՝ ՊԻՐ ԹԱՐԼԱ ԱԱԹԸՆ ԱԼԱԸՄ, ԿԻՒԻԱ ԱՆԸ ԿԷՕՐՄԷՔԼԻՂԻՄ ԼՃԱԱ ԷՏԷՐ. ԸԷՃԱ ԷԱԷՐԻՄ, ԱՂՆԻ ՄԱ'ԶՈՒՐ ԹՈՒԹ՝ ԱԷՏԻ։ 19-Վ Է ԱՒԿԷՐ ԱՊԻՐԻ՝ ՊԷՂ ՀԻՓԷԹ ԷՕՔԻՈՂ ԱԱԹԸՆ ԱԼԱԸՄ, ՎԷ ԱՆԷՔԻՐ ԹԷՃՐԻԱՂ ԷԹՄԷՂԷ ԿԻՒԻՂՕՐԸՄ. ԱԱՆԱ ԸԷՃԱ ԷԱԷՐԻՄ, ԱՂՆԻ ՄԱ'ԶՈՒՐ ԹՈՒԹ՝ ԱԷՏԻ։ 20-Վ Է ՏԻԿԷՐ ԱՊԻՐԻ՝ ՊԷՆ ԷՎԼԷՆԱԻՄ, ԱՊՈ ԱԷ-ԱՂԱՂԷ ՄԷԱՆԻ ԿԷԼԷՄԷՄ՝ ՏԷՏԻ։ 21-Վ Է ՕԼ ԳՈՒԼ ԿԷ-

Է ՀԷԲՄ. 8. 10, 12։ | Է Մաաթ. 22. 2։ | Ը Է՛ՍՆ. 9. 2, 5։
Ը ՎաՀ. 19. 9։

լիպ՝ էֆէնաիսինէ պու չէյլէրի խապէր վէրտի. օ զէման խանէ սահիպի ղազապա կէլիպ դուլընա՝ Զար չապուդ չէնէրին ճաատէլէրի իլէ սօգապլարընա չըգըպ, ֆուգարա վէ սադաթ վէ թօփալ վէ քէօր-լէրի պուրայա իչէրի կէթիր՝ տէտի։ 22-Ծուլ տա-խի՝ էֆէնաիմ, էմրինկ իւզրէ իճրա օլունատու, վէ տահա եէր վար՝ տէտի։ 23-վէ էֆէնաիսի դուլա՝ եօլարա վէ չինէլէրին եանընա չըգըպ՝ իչէրի կէլ-մէյէ խապրամ էյլէ, քի խանէմ տօլա. 24-Զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ ՚Օլ տա՛վէթ օլունան աատմլէր-աէն հիչ պիրի թա՛աղընատն թաթմայաճագ տըր՝ տէտի։

25-Վէ անըն իլէ պէրապեր վաֆիր խապդ կինէ-մէքտէ իքէն՝ տէօնիւպ անլէրէ՝ տէտի քի, 26-Ի-կէր պիր քիմսէ պանա կէլիպ տէ Ի քէնտի փէտէ-րինէ, վէ վալիտէյինէ, վէ զէվճէյինէ, վէ էվլա-տընա, վէ պիրատէրլէրինէ, վէ հէմշիրէլէրինէ, Ուէմ տախի քէնտի ճանընա պիլէ պուզդ էթմէզ-սէ, պէնիմ շակիրտիմ օլմազ։ 27-Ի-վէ հէր քիմ խաչընը թաշըյըպ՝ արտըմ սընրա կէլմէզսէ, պէնիմ շակիրտիմ օլմազ։ 28-Ի-Զիրա սիզէնէն քի՞մ պիր դուլէ պինա էթմէք խաթէտինինտէ, թէքմիլ էթ-մէյէ լազըմ օլանը վա՛րմը՝ տէյիւ էվվէլա օթուրուպ մասրաֆը հիսապ էթմէզ. 29-Օլմայա քի թէքմիլ պրագտըզտան սօնրա թէքմիլ էթմէյէ գատիր օլ-մասպազէ, ճիւմլէ կէօրէնլէր անը խաթինզա էթմէյէ պաշլայըպ, 30-Պու սատմ պինա էթմէյէ պաշլա-տը, ֆագաթ թէքմիլ էթմէյէ գատիր օլմասը՝

Ե Մատթ. 21. 43։ 22. 8։ Ա'մպակ. 13. 46։
Ը թէս. 13. 6։ 33. 9։ Մատթ. 10. 37։
Թ Ղօմ. 9. 13։
Ժ Վահ. 12. 11։
ԺԱ Մատթ. 16. 24։ Մարկ. 8. 34։ Պ. 9.
23։ 2 Տիմ. 3. 12։
ԺԲ Էմա. 24. 27։

տէյէլէր։ 31 - Եահօտա հաՙնկը մէվէք տիկեր մէվէք իլէ մոհարէպէյէ կիթմէք իւզրէ իքէն, օթուրուպ էվվէլա՝ Իւզէրիմէ եիրմի պին նէֆէր իլէ կէլէնէ գարշը օն պին իլէ չըգա պիլի՛րմի իմ՝ տէյիւ մէշվերէթ էթմէզ։ 32 - Եօգսա օ տահա ուզագտա իքէն, էլչիլէր կէօնտէրիպ՝ միւսալէհա թալէպ էտէր։ 33 - Իմոի պէօյլէճէ սիզտէն հէր քիմ պիւթիւն էմվալինտէն վազ կէչմէզսէ, պէնիմ չակիրտիմ օլամազ։ 34 - Ֆթուզ էյի տիր, ամմա թուզ թաթարզլանըր իսէ, նէ՞ իլէ թէրպիյէ օլունաճագ։ 35 - Օ՝ նէ թօփրաղա, նէ տէ կիւպրէյէ եարար. անը տըշարըյա աթարլար. իչիտիր գուլագլարը օլան իչիթմին։

ՊՍՊ 15

Վէ ճիւմլէ կէօմրիւքճիւլէր իլէ կիւնահքեարլար անը տինկէմէք իւզրէ եանընա եադըշըրլար իքէն, 2 - Ֆէրիսիլէր իլէ Իւլէմա՝ Պու քիմսէ կիւնահքեարլարը գապուլ էտիպ, Ֆանլէր իլէ թա՛մամ էտիյօր՝ տէյէրէք սէօյլէնիրլէր իտի։

3 - Օ տախի անլէրէ չու թէմմիլի սէօյլէյիպ տէտի քի, 4 - Սիզտէն հաՙնկը սաէմ եիւզ գօյունու օլուպ տա անլէրտէն պիրինի զայէ էթտիյինտէ, տօգսան տօգուզընը չէօլտէ պրագըպ՝ օլ զա՞իպ օլանը պուլունճայա տէյին անըն արտընճա կիթմէզ։ 5 - Վէ անը պուլտըգտա՝ սէվինիպ օմուզլարը իւզէրինէ գօյարագ, 6 - Խանէյէ կէլիպ վէ տօսթլարը իլէ գօնշըլարընը եանընա չաղըրըպ անլէրէ՝ Ղա՞իպ օլմուշ գօյունըմը պուլտուղում իչիւն պէնիմ

Ֆ Մատթ. 5. 13; Մարկ. 9. 49։ — Ֆ Մատթ. 9. 10։ Ֆ Ա'մոզ. 11. 3; Գաղ. 2. 12։ Ֆ Մատթ. 18. 12։ Ֆ 1 Պետ. 2. 10, 25։

ելէ մէարուր օլունըզ՝ աէր։ 7-Սիզէ տէրիմ ք՚ի, ֆէզալիք թէվպէ էաէն պիր կիւնահքեար իչիւն աէ-մաաա օլան մէաէրըէթ՝ Ւթէվպէյէ միւհթաճ օլմա-յան տօգաան տօգուզ սալիհ իչիւն օլան մէաէր-ըէթաէն զիյաաէ օլուր։ 8-Եահօա հաճնկը գարը-նըն օն տիրհէմ կե-դ-չե- օլուպ տա պիր տիրհէմի-նի զայպ էթմէսէքաէ, չըրպաղ եապըպ՝ լսանէյի սիւ-վիւրէրէք անը պուլունճայէտէք տիզդաթլէ արա-մազ։ 9-վէ պուլտըղընտա, տօսթ վէ գօնշու գա-րըլարը չաղըրըպ՝ Ղայպ էթտիյիմ տիրհէմի պուլ-տըղըմ իչիւն պէնիմ ելէ մէարուր օլունըզ՝ աէր։ 10-Սիզէ տէրիմ ք՚ի, ֆէզալիք թէվպէ էաէն պիր կիւնահքեար իչիւն Ալլահըն մէլէքլէրի հուզուրըն-տա մէաէրըէթ օլուր։

11-վէ եինէ տէտի ք՚ի՝ Պիր ատէմին իքի օղու պուլունուպ, քիւչիւյու վէտէրինէ, 12-էյ վէտէր, մալտէն պանա խաապէթ էտէճէք հիտայէյի վէր՝ տէ-տի. օ տախի անլէրէ Ղմլալինի թագսիմ էյլէտի։ 13-վէ չօգ կիւն կէչմէքսիզին, քիւչիւք օղու հէր չէյի տէվշիրիպ՝ ուզադ պիր տիյարա կիթտի. վէ օրտաա սէֆինանէ եաշայարադ մալինի թէլէֆ էթ-տի։ 14-վէ հէր չէյի սարֆ էթտիքտաէն սօնրա, օլ տիյարտա չիտտէթլի գըթլըզ զուհուր էթմէքլէ, զարուրէթ չէքմէյէ պաշլատը։ 15-վէ վարըպ օլ տիյարըն էհալիսինտէն պիրինին խըտմէթինէ կիր-մէքլէ, օ տախի անը տօկուզլար օթլաթմադ իչիւն քէնտի չիֆթլիյինէ կէօնտէրտի։ 16-վէ տօկուզ-լարըն եէտիքլէրի խարնուպլատտան գարնընը տօ-յուրմազա արզու էտէր խոի խաէ տէ, անա քիմսէ պէզ չէյ վէրմէզ խոի։ 17-Ամմա քէնտինէ կէլիպ

տէտ քի՝ Փէտէրիմին գա՛չ ըղլատլարընըն էքմէք-
լէրի արթար պիլէ, պէն իսէ աճըզտան հէլաք օ-
լույօրըմ։ 18-Գալդըդ փէտէրիմէ վարայըմ, վէ
անա՝ էյ փէտէր, աէմայա վէ աէնին հուզուրընտա
կիւնահ իշլէտիմ. 19-Արթըդ աէնին օղլըն տէնիլ-
մէյէ լայըդ տէյիլ իմ. պէնի աէնին ըղլատլարընըն
պիրի կիսի թուէ՝ տէյէյիմ։ 20-Վէ գալդըդ՝ փէ-
տէրինէ կէլտի. ամնա ⁴տահա ուզադ իքէն փէտէ-
րի անը կէօրիւդ չէֆգամ էթտի, վէ աէյիտիդ
պօյունընա սարըլարադ անը էօփտիւ։ 21-Վէ օղլու
անա՝ էյ փէտէր, աէմայա վէ ⁵աէնին հուզուրընտա
կիւնահ իշլէտիմ, վէ արթըդ աէնին օղլըն տէնիլ-
մէյէ լայըդ տէյիլ իմ՝ տէտի։ 22-Փէտէրի տախ
դուլլարընա խիթապէն՝ էն ա՛լա խիլ՛աթը չապուդ
չըգարըդ՝ անա կիյտիրինիզ, վէ անըն էլինէ եւս-
զիւք վէ այադլարընա այագ գապլարը վէրինիզ։
23-Վէ պէսիլի պուզաղըյը կէթիրիդ պօղազլայըն
տա եէյիդ շատ օլալըմ։ 24-ՙԶիրա պու օղլըմ
էօլմիւշ իտի, տիրիլտի, գա՛իպ օլմուշ իտի, պու-
լունտու՝ տէտի. վէ շատ օլմաղա պաշլատըլար։
25-Վէ անըն պէօյիւք օղլու թարլատտա պուլուն-
մադըն՝ կէլիդ խանէյէ եադըշտըղընտա բադա լէդ
չալդը աէտտասընը իշիթտի։ 26-Վէ ուշադլարըն պի-
րինի չաղըրըդ՝ Պունլար նէ՞ տիր՝ տէյիւ սիւ՛ալ
էթտի։ 27-Ո տախ անա՝ Գարնտաշըն կէլտի. վէ
փէտէրին անը տաղ սալիմ պուլտըղը իչիւն, պէ-
սիլի պուզաղըյը պօղազլատը՝ տէտի։ 28-Ո տախ
կիւճէնիդ՝ իչէրի կիրմէք խաթէմէտիյի էճլտէն, փէ-
տէրի տըշարըյա չըգըդ՝ անա ըէճա էթտի։ 29-Ո տա-

---

⁴Ա՛մոլ. 2. 39։ եփես. 2. 13, 17։ | ⁵Մէզ. 51. 4։ Գաւ. 32։ եփես. 2. | 1. 5. 14։ Վահ. 3. 1։

խի վէտէրինէ ճէվապէն՝ Իշթէ պունճա սէնէտէն պէրու սանա խըտմէթ էտիյօրըմ, վէ պիր վագըթ սէնին էմրինէ մուխալէֆէթ էթմէտիմ, վէ պիր քէրէ տօսթլարըմ խէ շատ օլմազ իչիւն պանա պիր օղլագ պիխէ վէրմէտին։ 30-Ամմա սէնին էմ-վալինի ֆահիշէլէր խէ եէյէն պու օղլըն կէլտիյի զէման, անա պէսիխ պուզաղըյը պօղազլատըն՝ տէ-տի։ 31-Ո տախի անա տէտի քի՝ Էյ օղուլ, սէն տա՞իմա պէնիմ խէ պէրաբէր օլուպ՝ պէնիմ օլա-նըն ճիւմլէտի սէնին տիր։ 32-Ամմա շատ ու մէս-բուր օլմազ վաճիպ խտի. ²զիրա պու դարնատաչըն էօլմիւշ խտի, տիրիլտի, հէմ ղա՞իպ օլմուշ խտի, պուլունտու։

ՊԱՊ 16

Վէ չակիրտէրինէ տէտի քի՝ Պիր զէննկին ատէ-վին պիր քէթխուտատը վար խտի. վէ պունուն ՚ա-լէյհինտէ՝ Սէնին էմրիմնի թէլէֆ էտիյօր՝ տէյիւ անա չիքեայէթ օլունտու։ 2-Ո տախի անը չաղը-րըպ՝ Սէնին հադդընտա պու իշիթտիյիմ նէ՞ տիր. քէթխուտալըղընըն հիսաբընը վէր, զիրա արթըգ քէթխուտա օլամազըն՝ տէտի։ 3-Քէթխուտա տա-խի քէնտի քէնտինէ տէտի քի՝ նէ՞ եափտըրըմ, չիւն-քի էֆէնտիմ քէթխուտալըղը պէնտէն ալըյօր. դաղմադա դատիր տէյիլ իմ, տիլէնտիյէ ութանը-րըմ։ 4-Նէ եափտաճադըմը պիլիրիմ, քի քէթխու-տալըգտան ՚ադը օլունտըղըմ զէման պէնի խանէ-լէրինէ գապուպ էտէլէր։ 5-Վէ էֆէնտիսինէ պօրճ-լու օլանլարը պիրէր պիրէր չաղըրըպ էվվէլքինէ՝ էֆէնտիմէ նէ՞ գատար պօրճըն վար՝ տէտի։ 6-Վէ

օ՝ եւ զ *ճերմկ զէյթուն եաղը՝ տէտիքտէ, օ տա-
խի անա՝ թէմէսիւնիւ ալ, վէ օթուրտուպ չար-
չապուգ էլլի եաղ՝ տէտի։ 7-Անտէն սօնրա տիկէ-
րինէ՝ Սէնին նէ՞ գաւսար պօրճըկ վար՝ տէտի. օ
տախի՝ եւ զ †քօր պուղտայ՝ տէտիքտէ, անա՝ թէ-
մէսիւնիւ ալ, ասքսէն եաղ՝ տէտի։ 8-Վէ է-
ֆէնտիսի նահադ քէթխիւտայը ՚ադըլանէ հարէ-
քէթ էթտիյի իչին մէտհ էյլէտի. զիրա պու տիւն-
եանըն օղուլլարը քէնտի նէսլերինտէ ՚էհլ ի նուր-
տան զիյատէ ՚ադըլը տըրըլար։ 9-Պէն տախի սիզէ
տէրիմ քի՝ ‡Բէնտինիզէ ֆաախտ մալտան տօսթլար
գազանընըզ քի միւհթաճ օլտըղընըզ զէման սիզի
էպէտի մէսքէնլէրէ գապուլ էտէլէր։ 10-‡Էն ճիւզ՚ի
շէյտէ սաղըդ օլան՝ չօգտա տախի սաղըդ օլուր.
վէ էն ճիւզ՚ի շէյտէ նահադ օլան՝ չօգտա տախի
նահադ օլուր։ 11-Իմտի ֆաախտ մալտա սաղըդ
օլմատըղընըզ հալտէ, հադիգի օլանը սիզէ քի՞մ
ինանտաճադ տըր։ 12-Վէ ախէրին նէտանէսինտէ սա-
ղըդ օլմատըղընըզ հալտէ, սիզինքինի սիզէ քի՞մ
վէրիր։ 13-ՙՀիչ պիր խըտմէթքէտար իքի էֆէնտիյէ
գուլըգ էտէմէզ, զիրա եա պիրինէ պուղզ էտիպ՝
տիկէրինի սէվճէք տիր, եախօտ պիրինէ մուլա-
մէթ վէ տիկէրինի թահգիր էտէճէք տիր. հէմ
Ալլահա հէմ մալէ գուլըգ էտէմէզսինիզ։

14-Վէ ֆէրիսիլէր ‡մալիէրէսի օլարագ, պունուն
ճիւմլէսինի իչիմէքլէ, անը խաթխուդա էթտիլէր։
15-Օ տախի անլէրէ տէտի քի՝ Սիզ ստէմլէրին

* Պիր ճէյէ օն սէքիզ եախօտ եիրմի օգգա տըր։

† Պիր †օր եիւզ սէքսէն եախօտխքիեիւզ օգգա տըր։

– Յովհ. 12. 36։ Եփես 5. 8։ 1 Սէլ. 5. 5։

բ Դան. 4. 27։ Մատթ. 6. 19։ 19. 21։ Պ. 11. 41։ 1 Տիմ. 6. 17—19։

‡ Մատթ. 25. 21։ Պ. 19. 17։

ր Մատթ. 6. 24։

‡ Մատթ. 23. 14։

հուզուրընտա [a]քենտիլերինի թէպերը էաէն քիմանէլեր սինիզ. [b]ամնա Ալահ գալալերինիզի պէլիր, պիրա [c]աաէմլեր ’լինտինտէ ա’լա օլան շէյ Ալլահըն ’լինտինտէ մէքրուհ տըր։ 16-[d]Շէրի’աթ լէ վէյղամբ պէրլեր Յուհաննէսէ գաառար օլուպ՝ օլ վագըթտան պէրու մէլէքիւթ Ուզզահ թէպզիր օլունուր, վէ հէր քէս անա ճէհտէլէ կիրէր։ 17-Շէրի’աթտան պէր նօգթա տիւշմէսէէն իսէ, [e]աէմա լէ զեմինէն զա՞լ օլմասը տահա գօլայ տըր։ 18-[f]Հէր քիմ քի քէնտի զեվճէսինի պօշայըպ զայրիսի լէ էվլէնիրսէ, զինա էաէր, վէ հէր քիմ քի պօշանմըշ օլան լէ էվլէնիրսէ, զինա էաէր։

19-Էրզէվանի լէ զարիփ գուման կէյիպ՝ հէր կիւն իհթիյաճլէ աէֆա սիւրէն զէնկինի պէր աաէմ վար իսի. 20-Վէ անըն գափուսընտա, չըպանըարլէ տօղու օյարադ պէրադըմըզ Ղաշարտա նամընտա պէր ֆագիր պուլունուպ, 21-Զէնկինին ասֆրասընտան տիւշէն գըրընթըլարտան տօյմադը արզու էաէր ի-տի վէ քէօփէքլեր տահի կէլիպ՝ անըն չըպանլա-րընը եալարլար իսի։ 22-Վէ օլ ֆագիրին վէֆա-թը վուգու’ պուլմադը, մէլէքլեր վաըթտաըլը Աբրահամընն գուճաղընտա կէօթիւրիւլտիւ. վէ զէն-կինն տահի վէֆաթ էթմէքլէ տէֆն օլունտու։ 23-Վէ ճէհէննէմնէ ’ազապտա իքէն, նաղար էտիպ՝ ուղագտան Աբրահամը վէ անըն գուճաղըն-տա Ղաշարտա կէօրտիւ։ 24-Վէ ֆէրեաա էտիպ՝ եա Աբրահամ վէէտէր, պանա մէրհամէթ էյլէ, վէ Ղաշարտա կէօնտէր, քի փարմաղընըն ուճունը սու-

[a] Ղ. 10. 29։
[b] Մէզ. 7. 9։
[c] 1 Մնաց. 16. 7։
[d] Մաաթ. 4. 17։ 11. 12, 13։ Պ. 7. 29։
[e] Մէզ. 102. 26, 27։ Եա. 40. 8։ 51. 6։ Մաաթ. 5. 18։ Պետ. 1. 25։
[f] Մաաթ. 3. 32։ 19. 9։ Մարկ. 10. 11։ 1 Կոր. 7. 10, 11։

յա պաթըրըպ՝ Նոխիմի սերինլէթսին. զիրա Ի պու ալէվտէ ’ազապ չէքիյօրըմ՝ տէտի։ 25 - Աբրահամ տախի՝ էյ օղուլ, Ֆսէն ’էօմրիւնտէ էյի չէյլէրինկի, Ղաղարոս տախի քէզալիք քէօթիւ չէյլէրի ալը- ղընը խաթրընկա կէթիր. վէ չիմտի օ պուրատա միւթէախիլլի օլուպ՝ սէն ’ազապ չէքիյօրսըն։ 26 - Հէմ պունուն ճիւմլէսինտէն մա’տա, սիզին իլէ պիզիմ արամըզտա պէօյուք պիր կիրտապ սապիթ գըլը- մըշ տըր, չէօյլէ քի պուրատան սիզէ կէչմէք խա- թէյինլէր գատիր օլամայալար, վէ օրատան պիզէ Ֆէլճ- ԷՈՒԷյԵՆԼԷ կէչէմէյէլէր՝ տէտի։ 27 - Ո տախի՝ էօյլէ խսէ, էյ փէտէր, սէնտէն տիլէրիմ, անը վէ- տէրիմին խանէսինէ կէօնտէրէսին. 28 - Զիրա պէշ գարնտաշըմ վար. թա քի անլէրին տախի պու ’ազապ մահալինէ կէլմէմէլէրի իչիւն անլէրէ չէ- հատէթ էտէ՝ տէտի։ 29 - Աբրահամ տախի անա՝ Մովսէս իլէ փէյղամպէրլէրի վար, անլէրի տինլէ- մինլէր՝ տէտի։ 30 - Ո տախի՝ Խայր, էյ Աբրահամ փէտէր, լապին էկէր անլէրէ էօլիւլէրտէն պիրի կիտէրսէ, թէվպէ էտէրլէր՝ տէտի։ 31 - Ո տախի անա՝ էկէր Մովսէս իլէ փէյղամպէրլէրի տինլէմէ- լէրսէ, Նէօլիւլէրտէն պիրի գըյամ էթսէ տախի իլգամ օլունմայաճագլար՝ տէտի։

ՊԱՊ 17

Վէ չակիրտլէրինէ խիթապէն՝ -Թէօքէղլէրին կէլ- մէմէի միւմքին տէյիլ տիր. ամմա վա՛յ կէլմէլէ- րինէ սէպէպ օլանա։ 2 - Պու քիւչիւքլէրտէն պիրի-

ե Ջաք. 14. 12։	ե ե՛. 8. 20։ 34. 16։	- Մատթ. 18. 6, 7։
ը ե՛. 66. 24։ Մարկ. 9. 43, վէ ղայրի։	ցովհ. 5. 39, 45։ Ա’- մալ. 15. 21։ 17. 11։	Մարկ. 9. 42։ Կոր. 11. 19։
ժ ցոբ 21. 13։ պ. 6. 24։	ի ցովհ. 12. 10, 11։	

նի սիրչտիւրմէքտէն իսէ, պօյունընա պէր *տէյէր-
մէն թաշը ասըլըպ տէնիզէ աթըլմասը անա տահա
էյի տիր։ 3-Քէնտինիզի սագընընըզ. †էկէր գարն-
տաշըկ սէնին 'ալէյհինտէ խաթա էտէրսէ, ‡անը
թա'զիր էյլէ, վէ էկէր թէվպէ էտէրսէ, անը 'աֆվ
էյլէ։ 4-Վէ էկէր սէնին 'ալէյհինտէ կիւնահ եէտի
քէրրէ խաթա էտիպ, կիւնահ եէտի քէրրէ՝ թէվ-
պէ էտէրիմ՝ տէյէրէք սանա տէօնէրսէ, անը 'աֆվ
էտէմին՝ տէտի։

5-Վէ րէսուլէր Բապպա՝ իմանըմըզը արթըրը՝
տէտիլէր։ 6-†Բապպ տախի՝ էկէր խարտալ տա-
հէի գատար իմանընընըզ օլսա իտի, պու ճիւմլէզ
աղաճընա՝ Քէօքտէն սէօքիւլիւպ տէնիզ իչինէ տի-
քիլ՝ տէտիյինիզ կիպի, սիզէ լէթա'աթ էտէր իտի։

7-Վէ սիզտէն քի՞մ վար՝ քի չիֆթ սիւրէն եա
սիւրիւ կիւտէն գուլու օլուպ տա, Թարլատան կէլ-
տիյի կիպի՝ կէչիպ սօֆրայա օթուր՝ տէյէճէք տիր։
8-Լապին անա՝ թա'ամըմը հազըրլա, վէ գուշա-
նըպ՝ պէն եէյիպ իչինճէյէտէք, ‡պանա խըտմէթ
էյլէ, անտէն սօնրա սէն տէ եէյիպ իչէրսին՝ տէ-
մէ՞զ մի։ 9-'Ա՛ճէպա օլ գուլա, պույուրըլան չէյլէ-
րի իճրա էթտիյի իչիւն միւթէշէքքիր օլո՞ւր մը.
զանն էթմէմ։ 10-Քէզալիք սիզ տախի սիզէ ճիւմ-
լէ պույուրըլան չէյլէրի եաւխաըզընընըզ վազըթ՝ "Ցա-
"խէսիզ գուլար ըզ, զիրա իճրասը սիզէ ֆարզ
օլանը եաւխաըզ՝ տէյինիզ, տէտի։

11-Վէ քէնտիսի †Երուսաղէմ կիտէր իքէն, Սա-

* Եռ. մէրքէպ տէ-
յէրմէնի
† Մատթ. 18. 15, 21։
‡ Ղև. 19. 17։ Էմմ.
17. 10։ Յակ. 5. 19։
† Մատթ. 17. 19, 21.
21։ Մարկ. 9. 23։
11. 23։
† Պ. 12. 37։
‡ Յոբ 22. 3, 35. 7։
Մէզ. 16. 2։ Մատթ.
25. 30։ Րօմ. 3. 12։
11. 35։ 1 Կոր 9. 16։
17։ Փիլիմ. 11։
† Ղուկ. 9. 51, 52։
Յովհ. 4. 4։

մարիա էլէ Գալիլեանըն օրթասընտան կէչմէսի վա-
գը՝ օլսու։ 12-Վէ պիր քէօյէ կիրէր իքէն, անըն
գարշըսընա օն նէֆէր ճիւզամը ատէմ չըգըպ՝ ու-
զագտան տուրարագ, 13-Եիւքսէք սէսլէ, Եա մու-
՚ալլիմ Ցիսուս, պիզէ մէրհամէթ էյլէ՝ տէտիլէր։
14-Ո տախի անլէրի կէօրտիւքտէ՝ Ովարըպ քէն-
տինիզի քեահինլէրէ կէօսթէրինիզ՝ տէտի. վէ ան-
լէր կիտէր իքէն, թահիր օլտըլար։ 15-Վէ անլէր-
տէն պիրի չիֆա պուլտըղընը կէօրտիւքտէ, եիւք-
սէք սէսլէ Ալլահա համտ էտէրէք կէրի տէօնտու։
16-Վէ անըն այագլարընա գափանըպ՝ անա թէ-
չէքքիւր էյլէտի. պու տախի Սամարիայը իտի։
17-Վէ Ցիսուս ճէվապ վէրիպ՝ Ոն քիշի թաթհիր
օլո՞ւնմատը մը, տօգուգը նէ՞րէտէ տիր. 18-Պու
էճնէպիտէն ղայրի՝ Ալլահա համտ էթմէյէ կէրի
տէօնէնլէր պու՞ւնմատը մը՝ տէտի։ 19-Ի՚վէ անա՝
Գալգ, կիթ, իսանըն սէնի խէլաս էյլէտի՝ տէտի։

20-Վէ ֆէրիսիլէր թաղրաֆընտան մէլէքիւթ Ուլ-
լահ նէ վագըթ կէլէճէյի սիւ՞ալ օլունմատըլէ, ան-
լէրէ ճէվապէն՝ Մէլէքիւթ Ուլլահ զահիրի սուրէթ-
տէ կէլմէզ։ 21-Ի՚վէ՝ Իշթէ պուրատա, եա՝ Իշթէ
օրատա՝ տէմէյէճէքլէր, զիրա Ի՚շթէ մէլէքիւթ Ուլ-
լահ սիզին իչինիզտէ տիր՝ տէտի։

22-Վէ չակիրտլէրինէ տէտի քի՝ Ի՚սան իւլ ին-
սանըն կիւնլէրինտէն պիրինի կէօրմէյէ արզու էտէ-
ճէյինիզ, ամմա կէօրմէյէճէյինիզ կիւնլէր կէլէճէք։
23-Ի՚վէ սիզէ՝ Իշթէ պուրատա, եա՝ Իշթէ օրա-

ը Ղև. 13. 46։
ր Ղև. 13. 2, 14. 2։ Մատթ. 8. 4, պ. 5. 14։
ս Մատթ. 9. 22, Մարկ. 5. 34, 10. 52, պ. 7. 50, 8. 48, 48. 42։
տ Ա՚մ. 23։
ւ Ռոմ. 14. 17։
ր Պագ Մատթ. 9. 15։ Յովհ. 17. 12։
ց Մատթ. 24. 23։ Մարկ. 13. 21, պ. 21. 8։

տա՝ տէյճէքլէր. կիթմէյինիզ վէ թասի՝ օլմայը-
նըզ. 24-ՙԶիրա չիմշէք կէօք ալթընտա պիր թա-
րաֆտան փարլայըպ կէօք ալթընտա օ պիր թարա-
ֆա զիյա վէրտիյի միսիլիւ, Իսկ իւլ ինսան տա-
խի քէնտի կիւնիւնտէ պէօյլէ օլաճագ տըր։ 25-ՙԱմ-
մա էվվէլա անըն չօգ չէյլէր չէքիպ՝ պու նէսլ թա-
րաֆընտան բէտտ օլունմասը լազըմ տըր։ 26-ՙՎէ
նոյըն կիւնլէրինտէ օլտըղը կիպի, Իսկ իւլ ինսանըն
կիւնլէրինտէ տախի էօյլէ օլաճագ տըր։ 27-Զի-ն-է
նոյ սէֆինէյէ կիրիպ՝ թուֆան կէլէրէք ճիւմլէ
խալղը հէլաք էյլէտիյի կիւնէ տէյին, եէյիպ իչէր-
լէր վէ էվլէնիպ էվլէնտիրիրլէր խոր։ 28-ՙԲէզալիէք
Ղուլըն կիւնլէրինտէ տախի օլտըղը կիպի, եէյիպ
իչէրլէր խոր, ախզ ու ի՛թա էտէրլէր խոր, էքէր-
լէր վէ պինա էտէրլէր խոր։ 29-ՙԱմմա Ղուլա Սո-
ղոմոն չըղտըղը կիւնտէ սէմաուտն ալթէշ իլէ
քիպրիթ եաղըպ՝ ճիւմլէսինի հէլաք էթտի։ 30-ՙԻպն
իւլ ինսանըն զուհուր էտէճէյի կիւնտէ տախի պէօյ-
լէ օլաճագ տըր։ 31-Օլ կիւնտէ ՙհէր քիմ տամտա
օլուպ տա, էշեասը խանէտէ օլուր իսէ, անլէրի ալ-
մաղա էնմէսին. քէզալիէք թարլաուա օլան կէրիյէ
տէօնմէսին։ 32-ՙՂուլըն զէվճէսինի խաթրընըզա
կէթիրինիզ։ 33-ՙՀէր քիմ ճանընը դուրթարմադ
խաթէրսէ, անը զայ՝ էտէճէք, վէ հէր քիմ անը
զայ՝ էտէրսէ, իհեա էտէճէք տիր։ 34-ՙՍիզէ տէ-
րիմ քի՝ Օլ կէճէտէ պիր եաթադտա իկի քիշի
պուլունուպ, պիրի ալընաճագ վէ օլ պիրի պրագը-

1 Մատթ. 24. 27։
2 Մարկ. 8. 34։ 9. 34։ 10. 33։ պ. 9. 22։
3 Թէք. 7։ Մատթ. 24. 37։
4 Թէք. 19։
5 Թէք. 19. 16, 24։
6 2 Սէլ. 1. 7։
7 Մատթ. 24. 17։ Մարկ. 13. 15։
8 Թէք. 19. 26։
9 Մատթ. 10. 39։ 16. 26։ Մարկ. 8. 35։ պ. 9. 24։ Յովհ. 12. 25։
10 Մատթ. 24. 40, 41։ 1 Սէլ. 4. 16։

լաճապ տըր։ 35-Ի՛քի գարը պիրլիքտէ տէյիրմէն չէքմէքտէ պուլունուպ, պիրի ալընաճապ վէ օլ պի֊ րի պրապըլաճապ տըր։ 36-Թարլատա ի՛քի քիշի պուլունուպ, պիրի ալընաճապ վէ օլ պիրի պրա֊ գըլաճապ տըր։ 37-Վէ անա ճէվապէն՝ Եա Բապպ, ՚նէ՞րէտէ՝ տէտիլէր։ Օ տախի անլէրէ՝ Լաշէ նէրէ֊ տէ իսէ, գարթալըար օրայա ճէմ՚ օլուր՝ տէտի։

ՊԱՊ 18

Վէ ՚տա՞իմա տու՚ա էտիպ՝ օսանմամապ կէրէք իտիյինէ տա՞իր տախի անլէրէ պիր Թէմիլ սէօյ֊ լէյիպ տէտի ք՚ի, 2-Պիր չէհրատէ Ալլահտան գօրգ֊ մապ վէ ինսանա րի՚այէթ էթմէգ պիր գաապ վար իտի։ 3-Վէ օլ չէհրատէ պիր տուլ գարը պուլուն֊ մապլէ, եանընա կիտիպ՝ Խաամիմտէն հապգըմը իհ֊ գապ էյլէ՝ տէր իտի։ 4-Օ տախի պիր միւտաէթ իսթէմէտի իսէ տէ, սօյրա քէնտի քէնտինէ տէտի ք՚ի՝ Էկէրչի Ալլահտան գօրգմապ վէ ինսանա րի՚այէթ էթմէգ իսէմ տէ, 5-Ըպարի շու տուլ գարը պէնի թա՚ճիզ էթտիյի էճլատէն անըն հապգընը իհ֊ գապ էտէյիմ՚, տա՞իմա կէլիպ պանա պաշ ապրըսը վէրմէսին։ 6-Վէ Բապպ տէտի ք՚ի՝ նահապգ գա֊ տընըն նէ տէտիյինի տինլէյինիզ։ 7-Իմտի Ալլահ կէճէ կիւնտուզ քէնտինէ ֆէրեաա էտէն միւնթէ֊ խապլարընըն հապգընը, անլէր իչիւն սապր էտէր իսէ տէ, իհգապ Ը՚թմէյէճէք մի։ 8-Սիզէ տէրիմ ք՚ի՝ ՚Զապուգ հապգլարընը իհգապ էտէճէք տիր. լաբին Իպն իւլ ինսան կէլտիյինտէ՝ ՚աճէպա եէր իւզերինտէ իման պուլաճա՞գ մը։

ՂՅոբ 39. 30։ Մաաթ. 24. 28։
– Պ. 11.5։ 21.36։ Բօմ. 12. 12։ Եփես. 6.18։ Կող. 4.2։ 1 Սէլ. 5.17։
Բ Պ. 11. 8։
Ֆ Վահ. 6. 10։
Տ ՚Խպր. 10. 37։ 2Պետ. 3. 8, 9։

9 - Վէ Ֆասիհ իզ տէյու քէնտիլէրինէ կիւվէնիպ՝ ղայրիլէրի թահդիր էտէն պա՛զը քիմսէլէրէ տախ չու թէմսիլի սէօյլէտի. 10 - Իբի աստմ տու՛ա էթ-մէյէ հէյքէլէ չըդըը. պիրի ֆէրիսի վէ տիկէրի կէօմրիւքճիւ իտի։ 11 - Ֆէրիսի տուրուպ՝ քէնտի քէնտինէ պու վէճհլէ տու՛ա էյլէտի. Ֆեա Ալլահ, սանա չիւքր էտէրիմ քի, պէն սա՛իր աստմլէր կի-պի գափըճը, նահադգ վէ գինաքեար վէ եախօտ չու կէօմրիւքճիւ կիպի տախի տէյիլ իմ։ 12 - Հաճ-թատա իբի քէրրէ օրուճ թուրթուպ՝ պիւթիւն ի-բատըմըն ՚իւշրիւնիւ վէրիրիմ։ 13 - Կէօմրիւքճիւ իսէ ուզագտան տուրուպ՝ կէօզլէրինի պիլէ կէօյէ գալ-մըրմագ իսթէմէզ իտի. ատնա կէօքսիւնէ վուրուպ՝ Ֆեա Ալլահ, պէն կիւնահքեարա մադֆիրէթ գըլ՝ տէտի։ 14 - Սիզէ տէրիմ քի, Օլ պիրինտէն իսէ պու՝ թէպրիր օլունմըշ օլարագ խանէսինէ էնտի. Ըզիրա հէր քիմ քի քէնտինի եիւքսէլտիրսէ՝ ալ-չագլանաճագ, վէ հէր քիմ քի քէնտինի ալչագ-լատըրսա՝ եիւքսէլճէք տիր։

15 - Ըվէ անլէրէ տօգունմատը իչիւն եանընա մա՛-սումլար տախի կէթիրտիլէր. չակիրտլէրի իսէ պու-նու կէօրմէքլէ անլէրի թա՛զիր էթտիլէր։ 16 - Ամ-մա Յիսուս անլէրի եանընա չագըրըպ՝ Պրագընըզ, չօճուգլար եանընա կէլսինլէր, վէ անլէրի մէն՛ էթ-մէյինիզ, Ըզիրա մէլէքութ Ուլլահ պու մադուլէքէ-րին տիր։ 17 - Ֆհագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Մէ-լէքութ Ուլլահը հէր քիմ չօճուգ կիպի գապուլ էթմէզսէ, անա ատա կիրմէյճէք տիր՝ տէտի։

Ֆ Պ. 10. 29. 16. 15.
Ջ Մէզ. 135. 2.
Ֆ Եա. 1 15. 58. 2.
Վ Հ. 3. 17.

Ը Յոբ 22. 29. Մաթ. 23. 12. Պ. 14. 11. Յակ. 4. 6. 1 Պետ. 5. 5, 6.
Թ Մաթ. 19. 13.

Մարկ. 10. 13.
Ժ 1 Կոր. 14. 20. 1 Պետ. 2. 2.
Ֆ Մարկ. 10. 15.

18-ՎԷ պէր ըէ՞իս՝ Էյ քէրիմ մու՛ալլիմ, էպէ-
տի հայաթա վարիս օլմազ իչիւն նէ՞ եափայըմ՝
տէյիւ անա սիւ՞ալ էյլէտի։ 19-ՎԷ Ցիսուս անա՝
Նի՞չիւն պանա քէրիմ տէյօրսըն. Պիրտէն, եա՛նի
Ալլահտան զայրի քէրիմ եօգ տըր։ 20-Էմրլէրի
պիլիրսին. Էզինա էթմէյէսին, Զանա էթմէյէսին,
Սըրգաթ էթմէյէսին, Եալան չէհատէթ էթմէյէ-
սին, Թփէտերինէ վէ վալիտէյնէ հիւրմէթ էտէսին՝
տէտի։ 21-Ο տախի՝ պունլարըն ճիւմլէսինի սէպա-
վէթիստէն պէրու հըզմէտիմ՝ տէտի։ 22-Ցի-
սուս պունու իչիթտիքտէ, անա՝ Տահա պէր նօգ-
սանըն վար. Նէնի վար իսէ սաթըպ՝ ֆուգարայա
թէվզի՛ էյլէ, վէ սէմաուա խապինէյէ մալիք օլուր-
սըն. վէ կէլ պանա թապի՛ օ՛ տէտի։ 23-Վէ օ
պունու իչիտինճէ միւքէտտէր օլտու, զիրա զայէթ
զէնկին իտի։ 24-Վէ Ցիսուս անըն միւքէտտէր օ-
տըղընը կէօրտիւքտէ՝ Զէնկինլէր մէլէքիւթ Ուլա-
հա նէ՞ կիւճլէ կիրէրլէր. 25-Զիրա զէնկինին մէ-
լէքիւթ Ուլահա կիրմէսինտէն տէվլէնին իչինէ տէ-
վիրինտէն կէչմէսի տահա գօլայ տըր՝ տէտի։ 26-
Վէ իչիտէնլէր՝ էօյլէ իսէ քի՞մ խէլաս օլա պիլիր՝
տէտիլէր։ 27-Ο տախի՝ Ինսան՛ինտէ միւմքին
օլմայան չէյլէր Ալլահըն՛ինտէ միւմքին տիր՝
տէտի։ 28-ՎԷ Պետրոս՝ Իշթէ պիզ հէր չէյի թէրք
էտիպ սանա թապի՛ օլտըզ՝ տէտի։ 29-Ο տախի
անլէրէ՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Մէլէքիւթ
Ուլահ իչինն խանէ եա վալիտէյն եա գարնոտաշլար

Ա Մատթ. 19. 16։ Մարկ. 10. 17։
Բ Թուր. 20. 12, 16 Թէս. 5. 16—20։ Ըօմ. 13. 9։
Գ Եփես. 6. 2։ Կող. 3. 20։
Դ Մատթ. 6. 19, 20։ 19. 21։ 1 Տիմ. 6. 19։
Ե Էմն. 11.28։ Մատթ. 19. 23։ Մարկ. 10. 23։
Զ Երեմ. 32. 17։ Զաք. 8. 6։ Մատթ. 19. 26։ Պ. 1. 37։
Է Մատթ. 19. 27։
Ը Թէս. 33. 9։

եա զէվճէ եա էվլաա թէլը էթմիշ օլուպ, 30-՛պու զէմանտէ չօգ գաթըննա վէ ախրէթտէ էպէտի հա֊յաթա նա՞իլ օլմայաճագ հիչ պիր քիմսէ եօգ տըր՝ տէտի։

31-՚վէ օն իքիլերի եանըննա ալըպ անլերէ՝ Իչթէ Երուսաղէմէ չըգըյօրըզ, վէ Իսն իւլ ինսան հագ֊գընաա ՝փէյղամպէրլէր վասըթասըյլէ եապըլմըշ օ֊լան չէյլերին ճիւմլէսի իթմամ օլունաճագ տըր։ 32-՚Զիրա թա՞իֆէլերէ թէսլիմ օլունարագ իա֊թիհզա վէ չէթմ օլունուպ՝ իւզերինէ թիւքիւրիւ֊լէճէք տիր։ 33-վէ անը գամըյլէ տէօյտիւքտէն սօնրա գաթլ էտէճէքլէր. օ տաիսի իւչիւնճիւ կիւն֊տէ գըյամ էտէճէք տիր՝ տէտի։ 34-՚Անլէր իսէ պու չէյլերին հիչ պիրինի ֆէհմ էթմէտիլէր, վէ պու սէօզ անլերտէն մուհաճի օլմայըլէ, սէօյլէնիլէն չէյլերի իտրաք էթմէզլէր իտի։

35-՚վէ Երիքովա եապըլաշտըրըլընաա, եօլ քէնա֊րընաա պիր քէօր տաէմ օթուրտուպ տիլէնիյօր իտի։ 36-վէ խալգըն կէչտիյինի իշիթմէքլէ՝ պու նէ՞ տիր՝ տէյիւ սիւ՞ալ էյլէմէսի իւզերինէ, 37-Անա՝ նա֊զարէթի Յիսուս կէչիյօր՝ տէյիւ խապէր վէրտիլէր։ 38-Օ տաիսի՝ եա Յիսուս Իսն ի Դաւիթ, պանա մէրհամէթ էյլէ՝ տէյիւ ֆէրեատ էյլէտի։ 39-վէ էօնտէ կիտէնլէր սիւքիւթ էթմէսի իչիւն անը թա՛֊զիր էյլէտիլէր իսէ տէ, տահա զիյատէ՝ եա Իսն ի Դաւիթ, պանա մէրհամէթ էյլէ՝ տէյիւ ֆէրեատ էտէր իտի։ 40-վէ Յիսուս տուրուպ՝ քէնտի եա֊

՛ Յոբ 42. 10։
՛՛ Մաաթ. 16. 24։ 17. 21։ 20. 17։ Մարկ. 10. 32։
՛՛՛ Մէզ. 22. եա. 53։
՛՛՛՛ Մաաթ. 27. 2։ պ. 23. 1։ Յովհ. 18. 28։ Ա՛մալ. 3. 13։
՛՛՛՛՛ Մարկ. 9. 32։ պ. 2. 50։ 9. 45։ Յովհ. 10. 6։ 12. 16։
՛՛՛՛՛՛ Մաաթ. 20. 29։ Մարկ. 10. 46։

*Նըննա կէթէրիմէսինի էմր էթտի. վէ օ եապըլաշ-
տըղընտա, 41-Սանա նէ՞ եափմամը իսթէրսին՝ տէ-
յիւ անտէն սիւ՞ալ էթտիյինտէ, օ տախի՝ եա Րապպ,
կէօզլէրիմ աչըլսըն՝ տէտի։ 42-Ցիսուս տախի անա՝
Աչըլսըն. Ղիմանըմ սէնի խէլաս էթտի՝ տէտի։ 43-
Վէ տէրհալ կէօզլէրի աչըլսը, Նվէ Ալլահա համտ
էտէրէք՝ անըն արտը սըրա *կիթտի. ճիւմլէ խալգ
տախի պունու կէօրմէքլէ՝ Ալլահա համտ էթտիլէր։*

ՊԱՊ 19

*Վէ երիքովա կիրիպ՝ իչինտէն կէչէր իքէն, 2-Իշ-
թէ Զաքէոս իամինտէ պաշ կէօմրիւքճիւ վէ զէն-
կին պիր ատէմ պուլունուպ, 3-Ցիսուսըն քիմ օլ-
տըղընը կէօրմէք իսթէտի իսէ տէ, պօյու գըսա
օլտըղնտան՝ խալգըն չօգըղը սէպէպիյլէ գաոիր
օլմատը։ 4-Վէ իլէրի սէյիրտիպ՝ անը կէօրմէք ի-
չին պիր ճիւմլէյէ աղաճընա չըգտը. գիրա օրա-
տան կէչճէք իտի։ 5-Ցիսուս տախի օղ մահալէ
կէլտիքտէ, եօգարը պագըպ անը կէօրմէքլէ անա՝
Էյ Զաքէոս, չապուգ աշաղը էն, գիրա պու կիւն
սէնին իտանէնտէ գալմամ լազըմ տըր՝ տէտի։ 6-Օ
տախի չապուգ աշաղը էնիպ՝ մէսէրճէթլէ անը գա-
պուլ էթտի։ 7-Վէ ճիւմլէսի պունու կէօրտիւքտէ՝
-կիւնահքեար պիր ատէմին իտանէսինէ միւսաֆիր
օլմագ իչիւն կիրտի՝ տէյիւ սէօյլէնտիլէր։ 8-Վէ
Զաքէոս տուրուպ, Րապպա՝ Նֆէնտի, իչիմէ մա-
լըմին նըսֆընը ֆուգարայա վէրիրիմ. վէ ֈքիմէ
իֆթիրա իլէ զաոր էթտիմ իսէ, ֈսէօրթ միսլինի
էտա էտէրիմ՝ տէտի։ 9-Վէ Ցիսուս անա՝ Պու*

¬ Պ. 17. 19։
Չ Պ. 5. 26։ Ա'մաչ. 4. 21։ 11. 18։
– Մատթ. 9. 11։ Պ. 5. 30։
Ֆ Պ. 3. 14։
ֈ Խուր. 22. 1։ 1 Մխ. 12. 3։ 2 Մխ. 12. 6։

*կիւն պու խանէյէ խելաս կէլսի, [c]չինքի պու տախէ [d]Աբրահամ օղլու տըր։ 10 - [e]Զիրա Իսի իւլ ինսան զայ՝ օլանը արայըպ խելաս էթմէյէ կէլսի՝ տէտի։ 11 - Վէ անլէր պու շէյլէրի իշլիմէքտաէ ikէն, քէնտիսի Երուսաղէմ էտգըն օլտըղը, [f]անլէր տա-խի մէլէքիւթ Ուլահ ֆիլհալ զուհուր էտէճէյինէ զանն էթտիքլէրի իչիւն՝ թէքրար պիր թէմսիլ սէօյ-լէյիպ՝ տէտի քի, 12 - [g]Պիր ասըլզատէ պիր հիւքմ-տարլըգ սէլահիյէթինէ ալըպ [h]ավատէթ էթմէք իւզրէ ուզադ պիր տիյարա [i]ապիմէթ էթտիյինտէ, 13 - Ոն նէֆէր պէնտէսինի չաղըրըպ՝ անլէրէ օն մընա վէ-րէրէք՝ Պէնիմ [j]ավատէթիմէ տէյին թիճարէթ էյլէ-յինիզ՝ տէտի։ 14 - [k]Ամմա անըն հէմճէհրիլէրի անա պուղղ էթմէքլէ՝ Պունուն իւզէրիմիզէ հիւքմտար օլմասընը իսթէմէյիզ՝ տէմէք իչիւն արտընճա վէ-քիլլէր կէօնտէրտիլէր։ 15 - Վէ հիւքմտարլըգ սէլա-հիյէթինի ալըպ՝ [l]ավատէթ էթտիյինտէ, քիմին նէ թիճարէթ էթտիյինի պիլմէք իչիւն ապչէյի վէրմիշ օլտըղը պէնտէլէրինին քէնտի եանընա չաղըրըլմասը-նը էմր էթտի։ 16 - Վէ պիրինճիսի եապըլաշըպ՝ է-ֆէնտիմ, պէնիմ մընան օն մընա գաղանտը՝ տէտի։ 17 - Օ տախի անա՝ Աֆէրին, էյի պէնտէ, էն ճիւզ"լ չէյտէ [m]տաղըգ պուլունտուղըն իչիւն օն չէնր իւզէ-րինէ հիւքիւմէթինի օլտուն՝ տէտի։ 18 - Վէ իքինճի-սի կէլիպ՝ էֆէնտիմ, պէնիմ մընան պէշ մընա գա-զանտը՝ տէտի։ 19 - Վէ պունա տախի՝ Պէնիմ տէ պէշ չէնր իւզէրինէ հէ-+է-ֆէնտի օլտուն՝ տէտի։ 20 - Վէ տիկէր պիրի կէլիպ՝ էֆէնտիմ, իշլէ պիր մէնտիլ

[a] Բօմ. 4. 11. 12. 16. Գաղ. 3. 7. [b] Պ. 13. 16. [c] Մատթ. 18. 11. Պագ [d] Մատթ. 10. 6. 15. 24. [e] Ա'մոլ. 1. 6. [f] Մատթ. 25. 21. Պ-16. 10. Մարկ. 13. 34. Յովհ. 1. 11. [g] Մատթ. 25. 14.

իչինտէ հըճիզ էյլէտիյիմ սէնին մընան։ 21-[1]Զիրա սէրթ պիր ատէմ օլտըղըն իչիւն սէնտէն գօրգտըմ. սէն գօսատըղըն չէյլ ալըրսըն, վէ էքմէտիյինի պիչէրսին՝ տէտի։ 22-Ո տախի անա՝ էյ եարատընղ պէնտէ, Նսէնի քէնտի ադըղկտան հիւքմ էտէրիմ. [2]Սէն պէնիմ գօսատըղըմ չէյլ ալըպ՝ էքմէտիյիմի պիչէն սէրթ պիր ատէմ խտիյիմի պիլիր իքէն, 23-Նի՞չիւն պէնիմ ադչէմի սարրաճըլարա վէրմէտին. պէն տախի կէլտիյիմտէ՝ անը ֆա՞իդի իլէ թահսիլ էտէր խտիմ՝ տէտի։ 24-Վէ օրատա հաղըր պուլունանլարա՝ Անտէն մընայը ալըպ օն մընասը օլանա վէրինիզ՝ տէտի։ 25-(Վէ անա՝ էյ էֆէնտի, անըն օն մընասը վար՝ տէտիլէր։) 26-Զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ [3]Հէր քիմին վար իսէ, անա վէրիլիր, վէ քիմին եօգ իսէ, օլանը տախի քէնտիսինտէն ալընաճագ տըր։ 27-Ամմա իւզէրլէրինէ հիւքմտար օլմանը իսթէմէյէն տիւշմէնլէրիմի պուրայա կէթիրիպ՝ հուզուրըմտա գաթլ էտինիզ՝ տէտի։

28-Վէ Ցիսուս պու չէյլէրի սէօյլէտիքտէն սոնրա, [4]Երուսաղէմէ չըգմագ իւզրէ իլէրի կիթմէքտէ իքէն, 29-[5]Զէյթուն թաղը տէնիլէն տաղըն գուրպինտէ վագը՝ Բեթփագէ իլէ Բեթանիայա եագլաշտըգտա, չակիրտլէրինտէն իքիսինի կէօնտէրիպ՝ տէտի քի, 30-Գարշըտաքի քէօյէ կիտինիզ, վէ իչինէ կիրտիյինիզ կիպի, իւզէրինէ ասլա պիր ատէմ պինմէմիչ՝ պաղը պիր սըփա պուլուրսընըզ. անը չէօզիպ կէթիրինիզ։ 31-Վէ էկէր պիր քիմսէ սիզէ՝ Նի՞չիւն չէօզիւյօրսընըզ՝ տէյիւ սիւ՞ալ էտէրսէ, անա

[1] Մատթ. 25. 24։
[2] 2 Մնաց. 1. 16։ Յոբ 15. 6։ Մատթ. 12. 37։
[3] Մատթ. 25. 26։
[4] Մատթ. 13. 12։ 25. 29։ Մարկ. 4. 25։ Պ. 8. 18։
[5] Մարկ. 10. 32։
[6] Մատթ. 21. 1։ Մարկ. 11. 1։

պէօյլէ սէօյլէյինիզ, եա՛նի, էֆէնտիյէ լազըմ ըլըր՝ փէյ-ըն-էչ։ 32 - Կէօնտէրիլէնլէր տախի կիտիպ, քէնտիլէրէ տէտիյի կիպի պուլտըլար։ 33 - Վէ սըփայը չէօզէրլէր էքէն, սահիպլէրի անլէրէ՝ Սըփայը նիշ-չիւն չէօզիւյօրսունուզ՝ տէտիլէր։ 34 - Անլէր տախի՝ էֆէնտիյէ լազըմ ըլըր՝ տէտիլէր։ 35 - Վէ անը ցիւսուսըն եանընա կէթիրիպ՝ ՝քէնտի էլպիսէլէրինի սըփանըն իւզէրինէ ամատաղ, ցիսուսը պինտիրտիլէր։ 36 - ՚Վէ 0 կիտեր էքէն, էլպիսէլէրինի եօլա տէօշէրլէր իտի։ 37 - Վէ հէման Զէյթուն տաղընըն էնիշինէ եապըշտըղընտա, չակիրտլէրին պիւթիւն ճէմա՛աթը կէօրտիւքլէրի մի՛ճիզլէրին ճիւմլէսի իչիւն մէսրուր օլարաղ, եիւքսէք սէսլէ Ալլահա համտ էթմէյէ պաշլայըպ, 38 - ⁴Րաղընը իամիյէ կէլէն մէյիք միւպարէք օլսուն. ՛ա՛մատա սէլամէթ վէ էն եիւճէլերտէ համտ օլսուն՝ տէրլէր իտի։ 39 - Վէ խալդ իչինտէն պա՛զը ֆէրիսիլէր անա՝ եա մո՛ալիմ, չակիրտլէրինի թա՛զիր էյլէ՝ տէտիլէր։ 40 - Ո տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Սիզէ տէրիմ քի՝ էկէր պունլար սիւքիւթ էտէրլէրսէ, ՛թաշլար նիա-տա էտէճէքլէր՝ տէտի։

41 - Վէ եապըշտըդտա, չէհրի կէօրմէքլէ անըն իւզէրինէ ՝ազլայըպ, 42 - Ֆեաճշքի սէն տախի, պարի սէնին պու կիւնիւնտէ սէլամէթինէ միւթէ՛ալլըզ օլան չէյլէրի պիլէ իտին. չիմտի կէօզլէրինտէն նիհան օլսուս։ 43 - Զիրա իւզէրինէ կիւնլէր կէլէճէք՝ քի ՝տիւշմէնլէրին մէթէրիս չէքիպ՝ սէնի իհաթէ էտէրէք, հէր թարաֆտան թապէիդ էտէճէքլէր

⁴ Միւլ. 9. 13։ Մաթ. 21. 7։ Մարկ. 11. 7։ Յովհ. 12. 14։ ՂՄաթ. 21. 8։	⁶ Մէզ. 118. 26։ Պ. 13. 35։	⁵ Ամբ. 2. 11։ ՚Յովհ. 11. 35։ ՚՚Եա. 29. 3, 4։ Երեմ. 6. 3, 6։ Պ. 21. 20։

տիր։ 44-ՈՎՔ ԱՅՆԻ, ՀԵՄ ՏԵՐՈՒՆԻՆՔԻՑ ՕԼԱՆ ԷՎԼԱ-ՏԻՆԸ ԵԷՐ ԼԻՔ ԵԷՔԱՆ ԷՏԻՍ՝ ՆԱՅՆՏԵ ԹԱՇ ԻԶՔԵՐԻՆՏԵ ԱԻՐ ԹԱՇ ՊՐԱԳՄԱՅԱՃԱԳԼԱՐ. ՂԻՆՔԻ ԶԻՑԱՐԷԹԻՆԻՆ ՎԱԳԹԸՆԸ ՊԻԼՄԷՏԻՆ՝ ՏԷՏԻ։

45-ՆՎՔ ՀԷՅՔԷԼՔ ԿԻՐԻՍ՝ ԻՀԻՆՏԵ ԱԽՂ ՈՒ Ի'ԹԱ ԷՏԷՆԼԵՐԻ ՀԶԳԱՐՄԱՂԱ ՊԱՇԼՍԱՐ։ 46-ՎՔ ԱՆԼԵՐԷ՝ ՊԱՆԷՄ Ի'ԼԱՏԷԹԼԱՆԵ ՏԻՐ՝ ՏԷՒԻ ԵԱՂԸԼՄԸՂ ԻՔԷՆ, ՊԱԻԶ ԱՆԸ ՀԱՐԱՄԻԼԵՐ ՄԱՂԱՐԱՍԸ ԷԹՏԻՆԻԶ՝ ՏԷՏԻ։

47-ՎՔ ՀԵՐ ԿԻՆ ՀԷՅՔԵԼՏԵ Թ'ԼԻՄ ԷՏԵՐ ԼԻՔ. ՀԼԱՔԻՆ ՊԱՇ ՔԵԱՀԻՆԼԵՐ ՎՔ Ի'ԻԼԷՄԱ ԼԻՔ ԳԱՒԼԸՆ ՐՔ"ԼԼԵՐԻ ԱՆԸ ՀԵԼԱՔ ԷԹՄԷՅԷ ՓՈՒՐԱԱԹ ԱՐԱՐԼԱՐ ԼԻՔ ԼԱՔ ՏԷ, 48-ԷՏԷՃԷՔ ԱԻՐ ՀԷՅ ՊՈՒԼՄԱԶԼԱՐ ԼԻՔ. ԶԻՐԱ ԱԻՒԹԻՆ ԼԱԶԳ ԱՆԸ ՏԻՆԼԷՄԷՅԷ ՎԷՔ ՄՈՒԳԱՅՅԷՏ ԼԻՔ։

ՊԱՊ 20

ՊՎՔ ՕԼ ԿԻՆԼԵՐԻՆ ԱԻՐԻՆՏԵ ՅԻՈՒՍ ՀԷՅՔԵԼՏԵ ԼԱԶԳԱ Թ'ԼԻՄ ԷՏԻՍ՝ ԱԷՀԱՐԷԹԻ ԹԷԱՂԻՐ ԷՏԵՐ ԼԷՔԷՆ, ՊԱՇ ՔԵԱՀԻՆԼԵՐ ՎՔ Ի'ԻԼԷՄԱ ԼԻՔ ԼԻԽԹԻՅԱՐԼԱՐ ԱԻՐԼԻՔՏԵ ԻԶՔԵՐԻՆՔ ԿԷԼԻՍ՝ ԱՆԱ ԼԻԽԹԱԱՊԷՆ, 2-ՊՈՒՆԼԱՐԸ ԲՆԷ' ԱԷԼԱՀԻՅԷԹԼԷ ԻՃՐԱ ԷԹՏԻՅԻՆԻ, ԵԱԼՍՕՏ ԱՊՈՒ ԱԷԼԱՀԻՅԷԹԻ ԱԱՆԱ ՎԷՐՔԷՆ ՔԻ'Մ ԻՏԻՒԻՆԻ ԱԻԶԷ ԱԷՕՅԼԷ՝ ՏԷՏԻԼԵՐ։ 3-ՎՔ ԱՆԼԵՐԻՔ ՃԷՎԱՊԷՆ՝ ՊԷՆ ՏԱԼԻ ԱԻԶԷ ԱԻՐ ՀԷՅ ԱԻ"ԱԼ ԷՏԷՅԻՄ. 4-ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԻՆ ՎԱՓԹԻԶԻ ԱԷՄԱՏԱ'Ն ՄԸ, ԵՕՓԱՍ ԻՆԱԱՆՏԱ'Ն ՄԸ ԻՏԻ. ՊԱՆԱ ԱԷՕՅԼԷՅԻՆԻԶ՝ ՏԷՏԻ։

- 3 ՄԻՒԼ. 9. 7, 8։ ՄԻՔ. 3. 12։
Ն ՄԱԱԹ. 24. 2։ ՄԱՐԿ. 13. 2։ Պ. 21. 6։
- ՂՈՒԱՆ. 9. 24։ Պ. 1. 68, 77։ 1 ՊԵՏ. 2. 12։
Ն ՄԱԱԹ. 21. 12։ ՄԱՐԿ. 11. 11, 15։ ՅՈՎՀ. 2. 14, 15։
- ԵՍ. 56. 7։
- ԵՐԵՄ. 7. 11։
Ն ՄԱՐԿ. 11. 18։ ՅՈՎՀ. 7. 19, 8. 37։
——
- ՄԱԱԹ. 21. 23։
ԲԱ'ՄԱԼ. 4. 7։ 7. 27։

5 - Անդեր տախտ պէրիպէրի լէչ միւզաքէրէ էտիպ՝ էկէր՝ Սէմաատան՝ տէսէք, Եա նի՞ չիւն անա ինանմա-
տընըզ՝ տէյէճէք տիր. 6 - Վէ էկէր՝ Ինսանատան՝ տէ-
սէք, պիւթիւն խալգ պիզի թաշլար. *զիրա Յովհան-
նէսին վէյղամպէր օլտըղընա գանմըշլար տըր՝ տէ-
տիլեր: 7 - Վէ՝ Նէրէտէն օլտըղընը պիլմէյիզ՝ ճէ-
վապընը վէրտիլեր: 8 - Վէ Յիսուս անդերէ՝ Պէն տա-
խի պունդարը նէ՛ սէլահիյէթլէ եախտըղըմը սիզէ
սէօյլէմէմ՝ տէտի: 9 - Վէ գավմա պու թէմնիլի
սէօյլէմէյէ պաշլատը. †Պիր ատէմ պիր պաղ տի-
քիպ՝ անը պաղճըլարա թէպիմ էտէրէք խայլը զէ-
ման ղուրպէթէ կիթտի: 10 - Վէ պաղըն մահաս-
ընատան վէրմէդերի իչիւն, մէվսիմինտէ պաղճըլարա
պիր գուլ կէօնտէրտի. ամմա պաղճըլար անը տէօ-
յիւպ՝ պօշ կէօնտէրտիլեր: 11 - Վէ թէքրար տիկէր
պիր գուլ կէօնտէրտի. ամմա պունու տախտ տէօ-
յիւպ՝ հադարէթի էթտիքտէն սօնրա պօշ կէօնտէր-
տիլեր: 12 - Վէ թէքրար իւչիւնճիւ օլարագ՝ պիրի-
նի տահա կէօնտէրտի. ամմա անը տախտ եարալա-
յըպ՝ տըշարը աթտըլար: 13 - Վէ պաղ սահիպի՝
նէ՞ եախայըմ. սէվկիւլիւ օղլըմը կէօնտէրէյիմ,
պէլքի անը կէօրտիւքլէրինտէ անա հիւրմէթ էտէր-
լեր՝ տէտի: 14 - Պաղճըլար իսէ անը կէօրտիւքլէ-
րինտէ, պէրիպէրի լէչ սէօյլէյիպ՝ Պու վարիս տիր,
միրասըն պիզէ գալմասը իչիւն կէլինիզ անը էօլ-
տիւրէլիմ՝ տէտիլեր: 15 - Վէ անը պաղտան չըգա-
րըպ էօլտիւրտիւլեր. իմտի պաղ սահիպի անդերէ
նէ՞ եախաճադ տըր: 16 - Կէլիպ պու պաղճըլարը
հէլաք էտիճէք. վէ պաղը պաշգալարա վէրիճէք

* Մատթ. 14. 5։ 21. 26։ Պ. 7. 29։ | † Մատթ. 21. 33։ | Մարկ. 12. 1։

տիր՝ ասէ. վէ անձեր իշխեմտիքելերինտէ, Համշա՝ տէտիլեր։ 17-վէ անձերէ նազար էտիպ, Իմտի՝ Էեափուճըլարըն բէտտ էթտիքլերի թաշ քէօշէ թաշը օլտու՝ տէյիւ եազըլմըշ օլան նէ՞ տիր։ 18-Հէր քիմ օլ թաշ իւզերինէ տիւշերսէ, վարէլէնէճէք, ևվէ օ քիմին իւզերինէ տիւշերսէ, անը էզէճէք տիր՝ տէտի։ 19-վէ պաշ քեահինլեր իլէ Իւլէմա պու թէմսիլի քէնտիլերինին հագգընտա սէօյլէտիյինի անլամալարըյլէ, օլ սա՛մի անը տէրտէմի էթմէյէ ֆուրսաթ արատըլար իսէ տէ, գավմտան գօրգտըլար։

20-Ի՛վէ անը կէօզլէյիպ՝ հիւքիւմէթէ վէ վալինին էլինէ թէսլիմ էթմէք իւզրէ անը պիր սէօզլէ տիւշիւրմէք իչին, սաիհ սուրէթինտէ օլան ճասուալար կէօնտէրտիլեր։ 21-վէ անա սիւ՞ալ էտիպ՝ Էէյ մու՛սլիմ, պիլիրիզ քի տօղրու սէօյլէյիպ՝ թա՛լիմ էտէրսին, վէ խաթրա պագմայըպ՝ Ալլահըն թարիգինի հագիգաթ իւզրէ թա՛լիմ էտէրսին։ 22-Պիզէ՝ Գայսէրէ խարաճ վէրմէք ճա՞իզ մի, եօգսա տէյի՛լ մի՝ տէտիլեր։ 23-Օ տաիխ հիլէլէրինի ֆէհմ էթմէքլէ, անլէրէ՝ Պէնի նի՞չիւն թէճրիպէ էտիյօրսընըզ. 24-Պանա պիր տինար կէօսթէրինիզ. անտէ օլան սուրէթ իլէ եազը քիմի՞ն տիր՝ տէտիքտէ, Գայսէրին՝ տէյիւ ճէվապ վէրտիլեր։ 25-վէ անլէրէ՝ Իմտի Գայսէրէ ’ա՞իտ օլանը Գայսէրէ, վէ Ալլահա ’ա՞իտ օլանը Ալլահա էտա էտինիզ՝ տէտի։ 26-վէ անլեր գավմին հուզուրընտա անը սէօզլէ թուԹմաղա գատիր օլմայըպ՝ անըն ճէվապընա թէ’աճճիւպ էտէրէք սիւքիւթ էյլէտիլեր։

Ե Մէզ. 118. 22։ Մատթ. 21. 42։ Ղան. 2. 34, 35։
Մատթ. 21. 44։ Ե Մատթ. 22. 15։
Ը Մատթ. 22. 16։ Մարկ. 12. 14։

27 - Վէ [b]գԸյամէթի ինքեար էտէն [c]սատուգի-
ԸԸրտէն պա՛ղԸը անըն եանԸննա կէԸիպ՝ անա սիւ՛ալ
էտէրէք, 28 - Էյ մու՛ալիմ, [d]Մովսէս պիղէ՝ էկէր
պիր քիմսէնին գարնտաշը էվԸատըղ վէֆաթ է-
տէրսէ, զէվճէսինի գարնտաշը ալըպ՝ գարնտաշընա
գիւրըիյէթ վէյտա էթսին՝ տէյիւ եաղմըշ տըր։
29 - Իմտի եէտի գարնտաշ վար իտի. վէ պիրին-
ճիսի պիր գարը ալըպ՝ էվԸատըղ վէֆաթ էթ-
տի։ 30 - Վէ օլ գարըյը իքինճիսի ալըպ՝ Պու տա-
խի էվԸատըղ վէֆաթ էթտի։ 31 - Վէ իւչինճիւ-
սիւ, վէ հաքէզա եէտիսի տէ անը ալըպ՝ էվԸատ
պրագմայարագ վէֆաթ էթտիԸեր։ 32 - Վէ ճիւմԸէ-
սինտէն սօնրա, գարը տախի վէֆաթ էթտի։ 33 -
Իմտի գԸյամէթտէ, անԸէրտէն հա՞նկըսընըն զէվ-
ճէսի օլուր. չինքի եէտիսինին զէվճէսի օլտու՝ տէ-
տիԸեր։ 34 - Ճիտուս տախի անԸէրէ ճէվապէն տէտի
քի՝ Պու տիւնեանըն էվԸատը էվԸէնիպ էվԸէնտիրիր-
ԸԸր, 35 - Ամմա օլ տիւնեայա, վէ էօլիւԸԸրին գԸ-
յամէթինէ նա՞իԸ օլմազա լայըգ ի՛թիպար օլունան-
լար նէ էվԸէնիրԸԸր նէ տէ էվԸէնտիրիսիրԸԸր։ 36 - Զիրա
արթըգ վէֆաթ էտէմէզԸեր. չինքի մէԸէքԸեր իԸէ
միւսաւի օլուպ՝ էվԸատ ուԸԸահ տըրըպար, [e]Ամատամ
քի էհԸ ի գԸյամէթ տիրԸեր։ 37 - Ամմա [f]Մովսէս
տախի չալը ֆԸգրասընտա, Բապպա՝ Աբրահամըն
ԱԸԸահը վէ Իսահակըն ԱԸԸահը վէ Յակոբըն ԱԸԸահը՝
տէմէսիԸէ էօլիւԸԸրին գԸյամ էտէճէյինի պէյան
էթմիշ տիր։ 38 - ԱԸԸահ իսէ էօլիւԸԸրին տէյիԸ, ամ-
մա հայաթտա օլանԸարըն ԱԸԸահը տըր. [g]զիրա ճիւմ-
Ըէսի անա տիրի տիրԸեր։ 39 - Վէ [h]ԻԸէմատան պա՛-

[b] Ա՛մաԸ. 23. 6, 8։
[c] Մատթ. 22. 23։ Մարկ. 12. 18։
[d] Թէս. 25. 5։
[e] 1 Կոր. 15. 42, 49, 52։ 1 Յովհ. 3. 2։
[f] Հրամ. 8. 23։
[g] Հուդ. 3. 6։
[h] Հրամ. 6. 10, 11։

զըսը ճէվապ վէրիպ՝ Եա մու՛ալիմ, կիւզէլ սէօյ-
լէմին՝ տէմիլէր։ 40-Վէ արթըդ անա պիր չէյ
սիւ՛ալ էթմէյէ ճէսարէթ էտէմէմիլէր։

41-Վէ անլէրէ՝ «Բրիստոս նա՞սըլ Դաւիթին օղլու-
սըր՝ տէրլեր. 42-Դաւիթ քէնտիսի Մէզմիր քի-
թապընտա, 43-Ֆրապպ Բապպրնա՝ Պէն սէնին տիւշ-
մէնլէրինի այագլարընա պասամագ էտինճէյէտէք
սաղըմտա օթուր՝ պույուրտու։ 44-Իմտի Դաւիթ
անա Բապպ թէմիյէ էտէրսէ, նա՞սըլ անըն օղլու-
սըր՝ տէտի։

45-Վէ պիւթիւն գավմ իշիտիր իքէն, շակիրտ-
լէրինէ տէտի քի, 46-Կէնիշ էլպիսէ իլէ կէզմէք
իսթէյէն վէ Ֆարիսեատա սէլամլանմաղը վէ սինա-
գոգլարտա պաշ քիւրսիլէր վէ զիյաֆէթլէրտէ պաշ
սէտիրլէրի սէվէն Իւլէմատան սաղընընըզ։ 47-Ան-
լէր տուլ գարըպարըն էվլէրինի ուէյիպ՝ կէօսթէրիշ
իչիւն ուզուն տու՛ալար էտէրլէր. անդէր տահա
չիտտէթլի Ֆազապա տիւչար օլաճագլար սըր։

ՊԱՊ 21

Վէ նազար էտիպ՝ զէննկինլէրին իսագինէյէ հէ-
տիյէլէրինի աթտըգլարընը կէօրտիւ։ 2-Վէ օրայա
ֆագիր պիր տուլ գարընըն իչի փուլ աթտըղընը
տախի կէօրիւպ, 3-Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝
Բ՚Պու ֆագիր տուլ գարը ճիւմլէսինտէն զիյատէ
աթտը։ 4-Զիրա պունլարըն ճիւմլէսի Ալլահա մահ-
սուս օլան հէտիյէ սանտըղընա ֆազլալարընտան

ղ Մատթ. 22. 42։ Մարկ. 12. 35։	ը Մատթ. 23. 1։ Մարկ. 12. 38։	ժ Մատթ. 23. 14։
յ Մէզ. 110. 1։ Ա՚-մալ. 2. 34։	թ Մատթ. 23. 5։ ժ Պ. 11. 43։	ի Մարկ. 12. 41։ բ 2 Կոր. 8. 12։

աթաբլար. պու գարը իսէ եօգլըղընաան պիւթիւն նաֆագաալընը աթար՝ տէտի։

5-էվէ պա՛զըլար հէյքէլ հագգընտա՝ կիւզէլ թաշլար վէ վագըֆլարըէ միւզէյյէն տիր՝ տէտիքլերինտէ, 6-Ո տախի՝ Պու կէօրտիւյինիւզ շէյլերտէն, Տալրիպալրի իւզէրինտէ եըգըլմաարըգ հիչ պիր թաշ գալմայաճաղը կիւնլէր կէլէճէք տիր՝ տէտի։ 7-Իմտի անա սիւ՛ալ էտիպ՝ Եա մու՛ալլիմ, պու շէյլէր նէ՞ զէման վուգու՛ պուլաճադ, վէ պու շէյլերին վագը՛ օլաճաղը զէմանըն՛ ալամէթի նէ՞ տիր՝ տէտիլէր։ 8-Ո տախի՝ Ս՛ադընընըզ, իպլալ օլունմայաարընըզ. զիրա չօգ քիմսէլէր իամիրլէ կէլիպ՝ Քէֆֆա պէն իմ. վէ վագըթ եապըլմըզ տըր՝ տէյճէքլէր. իմտի անլէրէ թաապի՛ օլմայընըզ։ 9-վէ ճէնքլէր իլէ իսթիլալ խապէրլէրի իշիթտիյինիզտէ գօրդմայընըզ, զիրա պունլար էվվէլա վագը՛ օլմադ կէրէք տիր, ամմա նիհայէթ տէր՛ադաալ կէլմէզ՝ տէտի։ 10-Ո զէման անլէրէ տէտի քի՝ Միլլէթ միլլէթ՛ալէյհինէ վէ հիւքիւմէթ հիւքիւմէթ՛ալէյհինէ գալգըճըպ, 11-Նիչէ մահալլէրտէ չիտտէթլի զէլզէլէլէր իլէ գըթլըգլար վէ թա՛ունլար օլուալ՝ սէմաատան հէյպէթլի շէյլեր վէ պէօյուք՛աալամէթլեր օլաճաղ տըր։ 12-Ա՛մմա պունլարըն ճիւմլէսինտէն էվվէլ, սիզի տէրտէթ էտիպ՝ սինաղօգլարա վէ Ո՛հասալարա թէվիմ էտէրէք թէ՛աատի էտճէքլէր, վէ Ո՛պէնիմ իամիմ իչիւն Ո՛մէլիքլէր իլէ վալիլէր հուզուրընա ճէլալ օլունաճաղընըզ։ 13-Ո՛Պու

Ֆ Մաաթ. 24. 1։ Մարկ. 13. 1։
Ր Պ. 19. 44։
Ֆ Մաաթ. 24. 4։ Մարկ. 13. 5։ Եփես. 5. 6։
2 Սէլ. 2. 3։
Ղ Մաաթ. 24. 7։
Ֆ Մարկ. 13. 9։ Վահ. 2. 10։
Ը Ա՛մալ. 4. 3։ 5. 18։
12. 4։ 16. 24։
Ը 1 Պետ. 2. 13։
Ֆ Ա՛մալ. 25. 23։
Ֆ Փիլ. 1. 28։ 2 Սէլ. 1. 5։

[h] սիզին իչիւն չէհատէթ եէրինէ կէչէճէք տիր։ 14-Ուիմոի խաթրընըզտա օլսուն քի՝ վէրէճէյինիզ ճէվապը էվվէլճէ թէֆէք-քիւր էթմէյէսինիզ։ 15-Զիրա պէն սիզէ աղըզ վէ հիքմէթ վէրէճէյիմ, քի սիզէ մուխալիֆ օլանլարընն ճիւմլէսի [a]անը ճէրհ վէ [a]մուգավէմէթէ մուգթէտիր օլմայա։ 16-Վէ [b]վասիտէյն իլէ գարնտաշլար վէ ագրապա վէ տօսթ-լար թարաֆընտան տախի էլէ վէրիլէճէք-սինիզ, վէ [c]սիզտէն պա'զըլարընը գաթլ էտէճէք-լէր։ 17-[d]Վէ պէնիմ խաթիմ իչիւն ճիւմլէ թարաֆընտան պուղզ օլունաճագ-սընըզ։ 18-[e]Վաքին պաշընըզտան պիր գըլ զայ՝ օլմայաճագ տըր։ 19-Ճանլարընըզը սապըր-նըզլէ գազանաճագ-սընըզ։

20-[f]Վաքին Երուսաղէմի օրտուլարլէ իհաթէ օ-լունմըշ կէօրտիւյիւնիւզտէ, օ զէման անըն խարա-պէյէթինին եագըն օլտըղընը պիլէսինիզ։ 21-Օ զէ-ման եէհուտիյէտէ օլանլար տաղլարա գաչըպ՝ ա-նըն օրթասընտա պուլունանլար տըշարը չըգարընլար. վէ ճիվարլարտա օլանլար տախի անըն իչինէ կիր-մեսինլէր։ 22-Զիրա [g]ճիւմլէ եազըլմըշ օլան չէյլէ-րին իթմամը իչիւն, պունլար [h]ինթիգամ կիւնլէրի տիր։ 23-[i]Ամմա վա՛յ օլ կիւնլէրտէ համիլէ վէ էմզիքլի օլանլարա. զիրա եէր իւզէրինտէ պէօյիւք մուսիպէթ վէ պու գավմա ղազապ օլաճագ տըր։ 24-Վէ գըլըճ աղզընա տիւշճէք-լէր, վէ ճիւմլէ միլլէթլէր էսիր կէօթիւրիւլճէք-լէր. վէ [j]թա-[k]իֆէլէրին վագըթլարը թէմամ օլունճայատէք՝ ե-

ե Մատթ. 10. 19։ Մարկ. 13. 11։ Պ. 12. 11։
զ Ա'մալ. 6. 10։
է Մէք. 7. 6։ Մարկ. 13. 12։
ը Ա'մալ. 7. 58։ 12. 2։
թ Մատթ. 10. 22։
ժ Մատթ. 10. 30։
ի Մատթ. 24. 15։ Մարկ. 13. 14։
լ Դան. 9. 26, 27։ Ձաք. 11. 1։
խ Մատթ. 24. 19։
ծ Դան. 9. 27։ 12. 7։ Ր օմ. 11. 25։

*բուսաղէմ թա՛խիճէլեր թարաճընատան վայրնալ օլա-
ճադ։ 25 - ՚վէ կիւնէշ իլէ այ վէ եըլտըզլարտա ՚ա-
լամէթլեր օլաճադ. վէ եէր իւզէրինաէ թա՛խիճէ-
լերին հայրէթ իլէ իլմիհրապը օլուպ՝ տէնիզ վէ
տալըալար սէտա վէրէրէք, 26 - Ատէմլեր գօրդու-
տան վէ տիւնեա իւզէրինէ կէլէճէք շէյլերէ մունթա-
զըր օլմադտան պայըլաճադլար. Ղիրա սէմաւաթըն
գուվվէթլերի տարսըլաճադ տըր։ 27 - Վէ օ զէման
Իսան իւլ ինսանըն՚պուլութտա գուտրէթ վէ ՚ադիմ ճէ-
լալ իլէ կէլիր կէօրճէքլեր։ 28 - Վէ պու շէյլեր վագը՚
օլմադա պայըլընճա, պայլարընըզը գալտըրըպ եօ-
գարըյա պագընըզ, Ղիրա խէլասընըզ եադլայը յօր։
29 - ՚վէ անլերէ պիր թէմնիկ սէօյլէտի. Ինճիր
աղաճընա վէ ճիւմլէ աղաճլարա պագընըզ. 30 - Ճի-
լիպէնտիքլերի զէման, պագըպ՝ արթըզ եազ եա-
դըն օլտըղընը քէնտիլիյինէպաէն անկարտընըզ։ 31-
Քէզալիք սիզ տախի պուռնարըն վագը՚ օլտըղընը
կէօրտիւյինիւզ զէման մէլէքիւթ Ուլլահըն եագ-
լայտըղը մա՚լիւմիւնիւզ օլա։ 32 - Հագիգաթէն սի-
զէ տէրիմ քի՝ ճիւմլէսի վագը՚ օլմայընճա պու
նէյալ զէվալ պուլմայաճագ տըր։ 33 - ՚Սէնա վէ զէ-
մին զա՛իլ օլուր, ատնա սէօզլէրիմ տալա զա՛իլ
օլմազ։ 34 - Վէ ՚քէնտիլէրինէզի տագընընըզ, գալա-
լէրինէզ սէրհօշլուզ վէ պէքրինէք վէ տիւնեէվլի էն-
տիշէլէրիլէ տաղըրլաշըպ՝ օլ կիւն իւզէրինէզէ անարզըն
եէթիշմէսին. 35 - Զիրա պիւթիւն եէր իւզէրինաէ
տաքին օլանլարըն ճիւմլէսի իւզէրինէ ՚քէմէնա կիպի*

Ն Մատթ. 24. 29։ Մարկ. 13. 24։ 2 Պետ. 3. 10, 12։
Չ Մատթ. 24. 29։
Ո Մատթ. 24. 30։
Վահ. 1. 7։ 14. 14։
Ը Յօմ. 8. 19, 23։
Պ Մատթ. 24. 32։ Մարկ. 13. 28։
Ջ Մատթ. 24. 35։
Ռ Յօմ. 13. 13։ 1 Սէլ. 5. 6։ 1 Պետ. 4. 7։
Ս 1 Սէլ. 5. 2։ 2 Պետ. 3. 10։ Վահ. 3. 3։ 16. 15։

կելեճէք տիր։ 36-Իմոի սիզ պու վագը՝ օլաճագ չէյլերին ճիւմլէսինտէն գուրթուլուա՝ Ւիսան իւլ ինսանըն հուզուրընտա տուրմազա լայըզ օլմազ իչիւն, Ւհեր վագըթ տու՝ա էտէրէք Ւույանըզ տուրընըզ։

37-ՈՎ կիւնտիւզ հէյքէլտէ թա՝լիմ էտէր վէ Ւկէճէլերի չըգըպ՝ Զէյթուն Ւ-ըը տէնիլէն տաղտա կէճէլեր իտի։ 38-Վէ սապահլարը էրքէն պիւթիւն գալմ անը տինլէմէք իչիւն հէյքէլտէ եանընա կելելեր իտի։

ՊԱՊ 22

1-Վէ պասեք տէնիլէն ֆէթիր պայրամը եագլաշտըգտա, 2-Ըպաշ քեահինլեր իլէ Ւիւչմա անը հէլաք էթմէք իչիւն պիր վէսիլէ արայօրլար իտի. գիրա գալմտան գօրգարլար իտի։

3-Ըվէ օն իքինճէտէն սայրլան Իսգարիոտլը Յուդանըն գապը Ճուդանըն տէրսունինէ Շէյթան կիրմէքլէ, 4-Օ տախ կիտիպ՝ պաշ քեահինլեր վէ պաշ մուհաֆըզլար իլէ անլէրէ նէ վէճհլէ անը թէսլիմ էտէճէյինէ տա՞իր սէօյլէշտի։ 5-Անլեր տախ սեվինէրէք, Ւանա ագչէ վէրմէյի թէ՝ահհիւտ էթտիլէր։ 6-Օ տախ վա՝տ էտիպ՝ անը քէնտիլէրինէ, խալգ թէճէմմիւ՝ էթմէքսիզին թէսլիմ էթմէյէ գիւրտաթ արար իտի։

7-Ըվէ պասեք գուրպանընը ղէպհ էթմէտի լազըմ օլան ֆէթիր կիւնիւ կէլտիքտէ, 8-Պետրոս իլէ Ճովհաննէսի կէօնտէրիպ՝ կիտինիզ, պիղէ պասեքի

Ա Մէզ. 1. 5, Եփես. 6. 13։
Բ Պ. 18. 1։
Գ Մատթ. 24. 42, 25. 13, Մարկ. 13. 33։
Դ Յովհ. 8. 1, 2։
Ե Պ. 22. 39։
Զ Մատթ. 26. 2, Մարկ. 14. 1։
Է Մէզ. 2. 2, Յովհ. 11. 47, Ա'մալ. 4. 27։
Ը Մատթ. 26. 14, Մարկ. 14. 10, Յովհ. 13. 2, 27։
Թ Զաք. 11. 12։
Ժ Մատթ. 26. 17, Մարկ. 14. 12։

հազարապետը տա եէյէլիմ՝ տէտի։ 9-Անդէր տա-
խի անա՝ նէ՞րէտէ խաթէրսին քի հազարը էտէլիմ՝
տէտիլէր։ 10-Ո տախի անդէրէ՝ իշթէ չէհրէ կիր-
տէյինէզտէ պիր տէսթի սու կէօթիւրէն պիր ա-
տէմ սիզէ բասթ կէլէճէք տիր. անըն կիրէճէյի
էվէ արտը սըրա կիրիպ, 11-Օլ էվին սահիպինէ
տէյինիզ քի, Մու՛ալլիմ սանա՝ Շակիրտլէրիմ իլէ
պէրապէր պասէքի եէյէճէյիմ օտա նէ՞րէտէ տիր՝
տէյօր։ 12-Վէ ո սիզէ տէօշէնմիշ ֆէվգանի պիր
օտա կէօսթէրիճէք տիր. օրատա հազարապե-
տըզ՝ տէտի։ 13-Անդէր տախի վարըպ՝ քէնտիլէ-
րինէ տէտիյի կիպի պուլմազլէ, պասէքի հազարա-
պետար։

14-Ւվէ վագթը կէլտիքտէ՝ քէնտիսի օն իքի րէ-
սուլ իլէ պէրապէր ասֆրայա օթուրտու։ 15-Վէ
անդէրէ՝ Պէն էլէմ չէքմէզտէն էվվէլ, պու պասէքի
սիզին իլէ պէրապէր եէմէյի զայէթլէ արզուլէտիմ։
16-Զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ Ամէլէքիւթ Ուլլահտա
իթմամ օլունճայատէք, արթըդ անտէն եէմէյէճէ-
յիմ՝ տէտի։ 17-Վէ քեռասէյի ալըպ շիւքր էթ-
տիքտէն սօնրա՝ Պունու ալըպ արանըզտա թադսիմ
էտինիզ. 18-Ըզիրա սիզէ տէրիմ քի՝ Ամէլէքիւթ
Ուլլահ կէլինճէյէ տէյին, ասմանըն մահտուլունտան
իչմէյէճէյիմ՝ տէտի։

19-Ըվէ էքմէք ալըպ շիւքր էթտիքտէն սօնրա
փարէլէտի, վէ՝ Պու սիզին իչիւն վէրիլէն պէնիմ
ճէսէտիմ տիր. ՛պունու պէնիմ զիքրիմ իչիւն էյ-
լէյինիզ՝ տէյէրէք անդէրէ վէրտի։ 20-Ֆէզալիք ախ-
շամ թա՛ամլնտան սօնրա, քեռասէյի տախի ՟լը՝

ՂՄատթ. 26. 20։ Մարկ. 14. 17։ Է Պ. 14. 15։ Ա՛մալ.	10. 41։ Վ ահ. 19. 9։	ԸՄատթ. 26. 29։ Մարկ. 14. 25։
ԹՄատթ. 26. 26։ Մարկ. 14. 22։ Ժ 1 Կոր. 11. 24։		

էպու քեռասէ սիզին իչիւն տէօքիւլէն գանըմլէ օլան ’ահատը ճէտիտ տիր՝ տէտի։

21 - Վաքին իշլէ պէնի էլէ վերէնին էլի պէնիմ իլէ պերապէր սօֆրանըն իւզէրինտէ տիր։ 22 - Ի՞վէ վադա՛ա Իսին իւլ ինսան ֆէթադտիր օլունսըղը իւզ֊ըէ կիտէր. լաքին վա՛յ էլէ վերիլմէսինէ վասըթա օլան ատէմէ՝ ֆէֆէ։ 23 - Անլէր տախի ’ածէպա քէն֊տիլէրինտէն հա՛նկըսը պունու էտէճէք տիր՝ տէյիւ պիրիպիրինէ սիւ՛ալ էթմէյէ պաշլատըլար։

24 - Ի՞վէ անլէրտէն հա՛նկըսը պէօյիւք ի’թիպար օլունաճաղընա տա՛իր արալարընտա միւճատէլէ տախի վադը’ օլմուշ իտի։ 25 - Ֆ տախի անլէրէ խի֊թապէն՝ Միլլէթլէրին մէվկիլէրի անլէր իւզէրինէ թէսալլութ էտէրլէր, վէ հիւքիւմէթի իճրա էտէն֊լէրէ վէլի ի նի’մէթ տէնիլիր. 26 - Ւամնա սիզ պէօյ֊լէ օլմայընըզ. Ֆարանըզտա պէօյիւք օլան՝ էն քիւ֊չիւք կիշի, վէ րէ՛իս օլան՝ խըտմէթի էտէն կիշի օլսուն։ 27 - Ֆ Զիրա հա՛նկըսը պէօյիւք տիր. սօֆ֊րատա օթուրա՞ն մը, եօղտա խըտմէթի էտէ՛ն մի. սօֆրատա օթուրան տէյ՞իլ մի. Ֆպէն իսէ սիզին արանըզտա խըտմէթի էտէն կիշի իմ։ 28 - Վէ սիզ Ֆթէճրիպէլէրիմտէ պէնիմ իլէ պէրապէր թէհամ֊միւլ էտէն քիմսէլէր սինիզ։ 29 - Վէ փէտէրիմ պա֊նա մէլէքիւթ թէ’ահհիւտ էթտիյի կիշի, Ւպէն տէ սիզ թէ’ահհիւտ էտէրիմ. 30 - Ֆթա քի մէլէքիւ֊

է 1 կոր. 10. 16։
ը Մէզ. 41. 9։ Մատթ. 26. 21, 23։ Մարկ. 14. 18։ Յովհ. 13. 21, 26։
թ Մատթ. 26. 24։
ժ Ա’մալ. 2. 23։ 4. 28։
ի Մատթ. 26. 22։ Յովհ. 13. 22, 25։
լ Մարկ. 9. 34։ Պ. 9. 46։
խ Մատթ. 20. 25։ Մարկ. 10. 42։
ծ Մատթ. 20. 26։ 1 Պետ. 5. 3։
կ Պ. 9. 48։
հ Պ. 12. 37։
ձ Մատթ. 20. 28։ Յովհ. 13. 13, 14։ Փիլ. 2. 7։
ղ Իսր. 4. 15։
ճ Մատթ. 24. 47։ Պ. 12. 32. 2 կոր. 1. 7։ 2 Տիմ. 2. 12։
մ Մատթ. 8. 11։ Պ. 14. 15։ Վահ. 19. 9։

թիւմեռ սօֆրասնուան եէյիպ իչէսինիզ, ՝վէ թախթալար իւզէրինեէ օթուրուպ՝ Իսրայէլին օն իքի սըպթընա հիւքմ էտէսինիզ՝ տէտի։

31-վէ Բապպ՝ էյ Սիմոն, էյ Սիմոն, իշթէ ՝Շէյթան սիզի ՝պուղտայ կիսպի էլէմէք իսթէտի. 32-՝վէ պէն իսմանըզ զա՞իլ օլմասըն տէյիւ սէնին իչիւն տու՛ա էթտիմ. ՝սէն տախի րիւճու՝ էթտիյինէտէ գարնտաշլարըզը սապխի էյլէ՝ տէտի։ 33-Օ խէ անա՝ Եա Բապպ, սէնին իլէ կէրէք հապսա, կէրէք էօլիւմէ կիթմէյէ հազըր իմ՝ տէտի։ 34-՝Օ տախի՝ էյ Պետրոս, սանա տէրիմ քի՝ սէն պէնի թանըյըպզընը իւչ քէրրէ ինքեար էթմէտիքճէ, պու կիւն խօրօս էօթմէյէճէք սիր՝ տէտի։

35-՝վէ անլէրէ՝ Սիզի քէսէնիզ վէ տաղարճը՝ ղընըզ վէ այագ գապընըզ օլմայարագ կէօնտէրտիյիմտէ, պիր շէյէ իհթիյաճընըզ օլսա՛ մը՝ տէմէտի իւզէրինէ, անլէր տախի՝ Խայր, օլմասը՝ տէտիլէր։ 36-Իմտի անլէրէ՝ Լապին շիմտի հէր քիմին քէսէտի, եահօտա տաղարճըզը վար խէ՝ ալըրն, վէ հէր քիմին դըլըճը եօգ խէ, լիպասընը սաթըպ սաթըն ալըրն։ 37-Զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ ՝վէ միւճրիմլէր արտընտա ՛տուտ օլունտու՝ տէյիւ եազըլմըշ օլան պու քէլամ տահա պէնտէ իթմամ օլունմադ կէրէք սիր. չունքի պէնիմ հագդընտա օլան շէյլէրին նիհայէթի կէլմէքտէ սիր՝ տէտի։ 38-վէ անլէր՝ Եա Բապպ, իշթէ պուրատա իքի դըլըճ վար՝ տէտիլէր, օ տախի անլէրէ՝ Ֆեաֆի սիր՝ տէտի։

Ղ Մէզ. 49. 14։ Մատթ. 19. 28։ 1 Կոր. 6. 2։ Վահ. 3 21։	- Յովհ. 17. 9, 11, 15։	Յովհ. 13. 38։
՝1 Պետ. 5 8։	• Մէզ. 51. 13։ Յովհ. 21. 15—17։	՝Մատթ. 10. 9։ Պ. 9. 3։ 10. 4։
Ղ Ամովս 9. 9։	Վ Մատթ. 26. 34։ Մարկ. 14. 30։	՛Ես. 53. 12։ Մարկ. 15. 28։

39-ՎԷ ՀՐԴԵԼ Յաւէթի Իւդրէ Զէբեթուն տաղնա վարսը. Հակէրտէրի տախի անըն արտընճա կիթտիլէր։ 40-ՎԷ օղ եէրէ վասըղ օլորգաս, անէրէ՝ Իղվայա տիւշմէմէնիզ իչիւն տու՛ա էտինիզ՝ տէտի։ 41-ՎԷ անէրտէն պիր թաշ աթըսը գատար չէքիլսի, վէ տիզ չէօքիւպ, 42-էյ փէտէր, էկէր իսթէրսէն, պու քեասէյի պէնտէն կէչիր. Յաքին պէնիմ իրատէթիմ տէյիլ, անճագ սէնինքի օլսուն՝ տէյիւ տու՛ա էյլէտի։ 43-ՎԷ անա սէմատան Ֆպիր մէլէք կէօրիւնիւպ՝ անը գումվէթլէնտիրիր իտի։ 44-ՎԷ Ա՛ազիմ իգլիրատտա պուլուճուպ՝ զիյատէ Հէրարէթլէ տու՛ա էտէրէք թէրի եէր իւզէրինէ տիւշէն իրի գան տամլալարը կիպի իտի։ 45-ՎԷ տու՛ատան գալգըպ չակիրտէրինին եանընա կէլտիքտէ, անէրի քեասէրտէն ույումըշ պուլտու։ 46-ՎԷ անէրէ՝ Նի՞չիւն ույույօրսընըզ. Իղվայա տիւշմէմէնիզ իչիւն գալգըպ տու՛ա էտինիզ՝ տէտի։

47-ՎԷ Ո տահա սէօյլէր իքէն, Ֆիլիթ պիր գատապըդ վէ օն իքիսէրտէն պիրի օլան Յուդա նամ քիսէ էօնէրինճէ կէլէրէք, Յիսուսը էօփմէք իչիւն եանընա կէլտի։ 48-ՎԷ Յիսուս անա՝ Էյ Յուդա, Իսկն իւլ ինսանը էօփմէ՞քլէ մի էլէ վէրիրսին՝ տէտի։ 49-ՎԷ էթրաֆընտա օլանլար նէ վուգու՛ պուճաղընը ակլատըգլարընտա, անա՝ Եա Բապպ, գըլըճլէ վուրալի՞մ մը՝ տէտիլէր։ 50-Ռվէ անէր-

Ռ Մատթ. 26. 36։ Մարկ. 14. 32։ Յովհ. 18. 1։
Ս Ղ. 21. 37։
Տ Մատթ. 6. 13։ 26. 44։ Մարկ. 14. 38։ Ա.Յ. 46։
Ր Մատթ. 26. 39։ Մարկ. 14. 35։
Ց Յովհ. 5. 30։ 6. 38։
Ւ Մատթ. 4. 11։
Ջ Յովհ. 12. 27։ Ա՛խբ. 5. 7։
Ռ Ա.Յ. 40։
Ռ Մատթ. 26. 47։ Մարկ. 14. 43։ Յովհ. 18. 3։
Ռ Մատթ. 26. 51։ Մարկ. 14 47։ Յովհ. 18. 10։

տէն պիրի քեահին ի ա՚զամըն պէնտէսինէ վուրուպ՝ անըն սաղ գուլաղընը քէստի։ 51-վէ Յիսուս ճէվապ վէրիպ՝ Պու գաւսար *քեաֆի տիր՚՚ տէյէրէք, գուլաղընա տօգունուպ՝ անա չիֆա վէրտի։ 52-ՒՎ Յիսուս քէնտի իւզէրինէ կէլէն պաշ քեահինլէր իլէ հէյքէլին պաշ մուհաֆըզլարընա վէ իսթիյարլարա իսթապէն՝ Հարամի՞ իւզէրինէ կիտեր կիպի մի գըլըճըլը վէ սօփալը չըգարընըզ։ 53-Պէն հէր կիւն սիզին իլէ պէրապեր հէյքէլտէ իքէն, պէնիմ իւզէրիմէ էլ ուզաթմադընըզ. Ղամնա պու սիզին սա՚աթընըզ վէ զուլմէթին հիւքիւմէթի տիր՝ տէտի։

54-ՒՎ անը թուպուպ՝ կէօթիւրտիւլէր, վէ քեահին ի ա՚զամըն խանէսի իչինէ կէօթիւրտիւլէր. ըՊետրոս տախի ուզագտան արտը սըրա կիտիյօր իտի։ 55-ՒՎ հավլունըն օրթասընտա աթէշ եագըպ՝ պիրլիքտէ օթուրտըգլարընտա, Պետրոս տախի արալարընտա օթուրտու։ 56-Վէ պիր ճարըիյէ անը աթէշին եանընտա օթուրուր կէօրմէքլէ, անա տիդդաթլէ պագըպ՝ Պու տախի անըն իլէ պէրապեր իտի՝ տէտի։ 57-Ո իսկ՝ էյ գարը, պէն անը թանըմատ՝ տէյիւ անը ինքեար էթտի։ 58-Վէ ᵇպիր ազ սօնրա անը տիկէր պիրի կէօրիւպ՝ Սէն տախի անլէրտէն սին՝ տէտիյինտէ, Պետրոս՝ էյ աէտմ, տէյիլ իմ՝ տէտի։ 59-ՒՎ թադրիպէն պիր սա՚աթ միւրուրինտէ՝ տիկէր պիր քիսի թէ՚քիտ էտիպ՝ Ձիլհադիդէ պու տախի անըն իլէ պէրապեր իտի, չիւնքի Գալիլեացը տըր՝ տէտի։ 60-Ամ-

* Ե֊Ն. պրագընըզ
ᵇ Մատթ. 26. 55։ Մարկ. 14. 48։ Ղ Յովհ. 12. 27։
ᵇ Մատթ. 26. 57։
ᵇ Մատթ. 26. 58։ Յովհ. 18. 15։
ᵇ Մատթ. 26. 69։ Մարկ. 14.66։ Յովհ. 17. 18։
ᵇ Մատթ. 26. 71։ Մարկ. 14.69։ Յովհ. 18. 25։
ᵇ Մատթ. 26. 73։ Մարկ. 14.70։ Յովհ. 18. 26։

մա Պետրոս՝ Էյ ատէմ, նէ սէօյլէտիյինկի պիլմէմ՝ տէտի. վէ տէր՝ագապ քէնտիսի տահա սէօյլէր ի՛քէն, իսրօս էօթտիւ։ 61-ՙվէ Բապպ տէօնիւպ Պետրոսա պագտը. վէ Պետրոս Բապպըն քէնտինէ՝ Իսրօս էօթ-մէզտէն էվվէլ, սէն պէնի իւչ քէրըտ ինքեար էտէ-ճէքսին՝ տէտիյի սէօզիւ խաթըրընա կէթիրտի։ 62-վէ Պետրոս տըշարըյա չըգըպ աճը աճը աղլատը։

63-ՙվէ Յիսուսը պէքլէյէն ատէմլէր անը խաթի-ղա էտէրէք տէօյէրլէր խոի։ 64-վէ պաշընը էօր-թիւպ՝ եիւզիւնէ վուրարագ, անա սիւ՛պլ էտիպ՝ Սանա վուրան քի՛մ խոյինի վէյղամպէրլիք էյլէ՝ տէրլէր խոի։ 65-վէ քիւֆր էտէրէք, ՚ալէյհինտէ տահա նիչէ չէյլէր սէօյլէրլէր խոի։

66-ՙվէ կիւնահիւզ օլտըգտա, ՙմիլլէթ խոթի-յար-լարը իլէ պաշ քեահինլէր վէ ՚իւլէմա ճէմ՚ օլտը-լար, վէ անը քէնտիլէրին միլլէթ մէճլիսինէ կէօ-թիւրիւպ, 67-ՙԻրիստոս սէ՞ն մի սին, պիզէ սէօյ-լէ՝ տէտիլէր. օ տախի անլէրէ՝ Էկէր պիզէ սէօյ-լէսէմ, հիչ ինանմազ սընըզ. 68-վէ էկէր սիւ՛պլ էթսէմ տախի՝ նէ ճէվապ վէրիր, նէ մէ սալը վէ-րիրսինիզ։ 69-ՙՊունտան սէօյլէ Իսին իւլ ինսան գուտրէթ Ուլլահընն սաղընտա օթտուրաճագ տըր՝ տէտի։ 70-վէ ճիւմլէսի՝ էօյլէ իսէ սէն Իսին Ուլ-լա՞հ մը սըն՝ տէտիլէր. օ տախի անլէրէ՝ ՙՅէտի-յինիզ կիպի իմ՝ տէտի։ 71-ՙվէ անլէր՝ Աւրթըգ պիզէ չէհատէթ նէ՞ լազըմ տըր. զիրա քէնտիզիզ անըն ադղընտան իշիթտիկ՝ տէտիլէր։

Լ Մատթ. 26. 75։ Մարկ. 14. 72։
Խ Մատթ. 26. 34, 75։ Յովհ. 13. 38։
Ծ Մատթ. 26. 67, 68։ Մարկ. 14. 65։
Կ Մատթ. 27. 1։
Հ Ա՛մալ. 4. 26։ Պագ Ա՛մալ. 22. 5։
Ն Մատթ. 26. 63։ Մարկ. 14. 61։
Չ Մատթ. 26. 64։ Մարկ. 14. 62։ ՚Իպր. 1. 3։ 8. 1։
Ճ Մատթ. 26. 64։ Մարկ. 14. 62։
Ժ Մատթ. 26. 65։ Մարկ. 14. 63։

ՊԱՊ՝ 23

Վ.Է ՝անլերին պիւթիւն ճիւմհուրը գալդըլ՝ ա-
նը Պիղատոսա կէօթիւրտիւլեր։ 2-Վէ անը իմհամ
էթմէյէ պաշլայըլ՝ Պունու ։միլլէթի ազտըրմագտա
վէ՝ ։պէն Քրիստոս մէվիք իմ, տէյէրէք ։Գայսէրէ
խարաճ վէրմէքտաէն մէն՝ էթմէքտաէ պուլտըդ՝ տէ-
տիլեր։ 3-։Վէ Պիղատոս անա՝ ԵԷհուտիլերին մէ-
լէյի սէ՞ն մի սէն՝ տէյիւ սիւ՞ալ էյլէտիքտաէ, օ տա-
խի անա ճէվապէն՝ Սէօյլէտիյին կիւալի տէր՝ տէտի։
4-Վէ Պիղատոս պաշ քեահինլեր իլէ խալգա՝ ։Պու
ատէմտաէ հիչ պիր ճիւրմ պուլմայօրում՝ տէտի։
5-Ամմա անլեր խտրար էտէրէք՝ Գալիլեատան պաշ-
լայըպ թա պուրայա գատար, պիւթիւն ԵԷհուտի-
յէտէ թա՛լիմ իլէ գալմը թահրիք էտիյօր՝ տէտի-
լեր։ 6-Վէ Պիղատոս Գալիլեա լաֆընը իշիթմէքլէ՝
Օլ ատէմ Գալիլեալը՞ մը տըր՝ տէյիւ սիւ՞ալ է-
տիպ, 7-։Հերոդէսին հիւքիւմէթի տա՞իրէսինտէն
օլտըղընը անլատըգտա, Հերոդէս օլ կիւնլէրտէ
Երուսաղէմտէ պուլունտըղը ճիհէթլէ՝ անը անըն
եանընա կէօնտէրտի։

8-Վէ Հերոդէս ճիտուալ կէօրտիւքտէ, զիյա-
տէպլէ մէարուֆ օլտու, զիրա ։անըն հադըճնտա
չօգ շէյլեր իշիթտիյի իչիւն, ։անը խայլը զէման-
տան պէրու կէօրմէք խաթէյէրէք, անըն էվիյլէ ի-
ճրա օլունան պիր ՚ալամէթ միւշահէտէ էթմէք ի-
միտինտէ խտի։ 9-Վէ անա չօգ սէօզլէրլէ սիւ՞ալ

– Մատթ. 27. 2, Մարկ. 15. 1, Յովհ. 18. 28։
բ Ա՛մալ. 17. 7։
գ Յովհ. 19. 12։
դ Պագ Մատթ. 17. 26, 22. 21, Մարկ. 12. 17։
ե Մատթ. 27. 11, 1 Տիմ. 6. 13, 1 Պետ. 2. 22։
զ Պ. 3. 1։
է Մատթ. 14. 1, Մարկ. 6. 14։
ը Պ. 9. 9։

էթոմ խե տէ, պիր ճէվապ վէրմէմէ։ 10-վ էն պաշ քեահինլեր իլէ 'իւչմա տուրսա՝ անը չիտաէթլե իթհամ էտէրլեր խոե։ 11-[է]Հերովդէս տախի 'ասքերլերի իլէ պէրապեր անը թահգիր վէ խոթխզա էթոխքառէն ասկրա, անա փարլագ պիր լապաս կիյտիրիպ՝ Պիղատոսա կէրի կէօնտէրմէ։ 12-[ը]վէ օլ կիւնտէ Պիղատոս իլէ Հերովդէս պիրբիրլերի իլէ տօսթ օլմըշլար, զիրա մուգատտէմա արալարընտա 'ատտալէթ վար խոե։

13-ունվէ Պիղատոս պաշ քեահինլեր վէ րէ՞իսլեր իլէ գավմը պիր եէրէ ճէմ' էտիպ՝ անլերէ խոթապէն, 14-[ը]ոու ատէմի խապգը ազտըրըյոր՝ տէյու պանա կէթիրտինիզ, [է]վէ իշթէ պէն սիզին հուզուրընըզտա թէֆթիշ էտիպ՝ պու ատէմ 'ալէյհինտէ շիքեայէթ էթտիյինիզ շէյլերտէն պիր ճիւրմ անտէ պուլմատըմ. 15-նէ տէ Հերովդէս պու-

[ա] Ես. 53. 3։
[բ] Ա'մոս. 4. 27։
[գ] Մատթ. 27. 23։ Մարկ. 15. 14։ Ցովհ. 18. 38։ 19. 4։
[դ] Ա.Ա. 4, 2։
[ե] Ա.Ա. 4։
[զ] Մատթ. 27. 26։ Ցովհ. 19. 1։
[է] Մատթ. 27. 15։ Մարկ. 15. 6։ Ցովհ. 18. 39։
[ը] Ա'մոս. 3. 14։

էլլէտի իսէ տէ, 21 - Անլէր՝ Սալպ էլլէ, անը սալպ էլլէ՝ տէյիւ պաղըրըըլար իտի։ 22 - Ո տախի իւչիւնճիւ տէՓ՚ա օլարադ անլէրէ՝ Եա պու տաէմ նէՓ քէօթիւլիւք իշլէտի. անտէ գաթլի մուճիպ պիր ճիւրմ պուլմատըղըմ ճիհէթլէ, անը թէ՚տիպ էթտիքտէն սօնրա սալը վէրէյիմ՝ տէտի։ 23 - Ամնա անլէր ՚ադիմ սէտալարլէ իսրար էտէրէք անըն սալպ օլունմասընը թալէպ էտէրլէր իտի. վէ անլէրին վէ պաշ քեահինլէրին սէտալարը ղալիպ կէլմէքլէ, 24 - ՚Պիղատոս մաթըուպլարընըն իճրասընա հիւքմ էթտի։ 25 - Շէօյլէ քի իսթիլալ վէ գաթլ իշիւն մահապուս պուլունուպ թալէպ էթտիքլէրի քիմսէյի անլէրէ սալը վէրտի, վէ Ցիսուսը անլէրին միւրատընա թէսլիմ էթտի։

26 - ՚Անլէր տախի անը կէօթիւրիւր իքէն թարատան կէլէն Սիմոն նամընտա Կիւրենէլի պիր քիմսէյի թութուպ՝ խաչը Ցիսուսըն արտը սըրա կէօթիւրմէք իշիւն անըն իւզէրինէ դօտըլար։ 27 - Վէ կէրէք խալգատան վէ կէրէք անըն իշիւն աղլայըպ տէօյիւնէն գարըլարատան պիր պէօյիւք ճէմա՚աթ արտը սըրա կիտէր իքէն, 28 - Ցիսուս մէրդումլէրէ տէօնիւպ՝ էյ Երուսաղէմ գըզլարը, պէնիմ իշիւն աղլամայընըզ, անճադ քէնտինիզ իլէ էվլատընըզ իշիւն աղլայընըզ։ 29 - ՚Զիրա իշթէ՝ նէ մութլու ՚ադիրլէրէ վէ տօղուրմատըղ րահմլէրէ, վէ էմզիրմէմիշ մէմէլէրէ՝ տէյէճէքլէրի կիւնլէր կէլիյօր։ 30 - ՚Օ զէման տաղլարա՝ իւզէրիմիզէ տիւշիւնիւզ, վէ պայըրլարա՝ Պիզի էօրթիւնիւզ՝ տէմէյէ պաշլայաճադ-

ՂՄատթ. 27. 26։ Մարկ. 15. 15։ Ցովհ. 19. 16։	Մարկ. 15. 21։ Պագ Ցովհ. 19. 17։	՛Ես. 2. 19։ Ովս. 10. 8։ Վահ. 6. 16։
՛Մատթ. 27. 32։	՛Մատթ. 24. 19։ Պ. 21. 23։	9. 6։

լար։ 31-Ն Զիրա էկէր եաշ աղաճա պու չէյլերի է-
տէրլէրսէ, գուրույա նէ՛ օլաճագ տըր՝ տէտի։
32-ՆՎԷ անըն իլէ պէրապէր գաթլ օլունմագ
իւզրէ, միւճրիմ օլան տիկէր իքի էնսե կէօթիւ-
րիւլտիւ։ 33-ՆՎԷ Դաֆա տէննիլէն մահալէ կէլտիք-
լէրինտէ, օրատա անը վէ պիրի սաղընտա վէ օլ
պիրի սօլընտա օլարագ՝ օլ միւճրիմլէրի խաչա կէր-
տիլէր։ 34-Յիսուս տախի՝ էյ Փէտէր, Նանլէրի ՚աֆվ
էյլէ, Նզիրա նէ եափտըգլարընը պիլմէզլէր՝ տէտի։
ՆՎԷ էլպհսէնինի գուր՚ա աթարագ թագսիմ էթտի-
լէր։ 35-ԻՀալգ տախի տուրուպ սէյր էտէրէք,
Նանլէր իլէ պէրապէր րէ՞իլէր տախի ՚ընը իսթիհ-
զա էտիպ՝ Ղայրիլէրինի գուրթարտը, էկէր Ալլա-
հըն միւնթէխապը օլան Քրիստոս իսէ, քէնտի քէն-
տինի գուրթարսըն՝ տէրլէր իտի։ 36-ՎԷ ՚ապքէր-
լէր տախի եագլաշըպ՝ անա սիրքէ սունարագ, 37-է-
կէր եէհուտիլէրին մէլիյի սէն իսէն, քէնտինի գուր-
թար՝ տէյիւ անը իսթիհզա էտէրլէր իտի։
38-ՆՎԷ անըն իւզէրինտէ եունանի վէ Լաթինի
վէ ՚Իպրանի հարֆլարըլէ՝ ՊՈՒ ԵՒՀՈՒՏԻԼԷՐԻՆ ՄԷԼԻՑԻ
ՏԻՐ՝ տէյիւ եազըը պիր եաֆթա վար իտի։
39-ՊՎԷ ասըլմըշ միւճրիմլէրին պիրի անա քիւֆր
էտիպ՝ էկէր սէն Քրիստոս իսէն, քէնտինի վէ պիզի
գուրթար՝ տէտի։ 40-Վէ տիկէրի ճէվապ վէրիպ
անը թէքրար էտէրէք՝ Սէն հէման օլ մահքիւմի-

Ն Էմմ. 11. 31, Երեմ. 25. 29, Եզեկ. 20. 47, 21. 3, 4, 1 Պետ. 4. 17։
Ո Ես. 53. 12, Մատթ. 27. 38։
Պ Մատթ. 27. 33, Մարկ. 15.22, Յովհ. 19. 17, 18։
Ջ Մատթ.5.44, Ա՚մալ. 7. 59, 1 Կոր. 4. 12։
Ռ Ա՚մալ. 3. 17։
Ս Մատթ. 27. 35, Մարկ. 15.24, Յովհ. 19. 23։
Տ Մէզ. 22. 17, Ջաք. 12. 10
Ր Մատթ. 27. 39, Մարկ. 15. 29։
Ց Մատթ. 27. 37, Մարկ. 15.26, Յովհ. 19. 19։
Ւ Մատթ. 27. 44, Մարկ. 15. 32։

յէթ ալթընտա լքէն Ալլահտան գօրգմաՀ մը սըն։ 41-վէ պիզ հադգ իւզրէ ֊Հ+է֊Տ էՀ. զիրա ՚ամէլ֊ լէրիմիզին ճէզասընը չէքիյօրըզ. ամնա պու ատէմ եօլըզ պիր հարէքէթտէ պուլունմատը՝ տէտի։ 42-վէ Յիսուա խիթապէն՝ նա Րապպ, մէլէքիւ֊ թիւնտէ կէլտիյին վագըթ պէնի թէզէքքիւր էյլէ՝ տէտի։ 43-Յիսուս տախի անա՝ Հադիգաթէն սա֊ նա տէրիմ քի՝ Պու կիւն պէնիմ իլէ պէրապէր ճէննէթտէ օլաճագսըն՝ տէտի։

44-րվէ սա՚աթ ալթը բաստէլէրինտէ խոի, վէ սա՚աթ տօգուզա տէք պիւթիւն եէր իւզէրինտէ գարանլըգ օլուպ, 45-կիւնէշ գարարտը, ֊վէ հէյ֊ քէլին փէրտէսի օրթասընտան եըրթըլըը։ 46-վէ Յիսուս եիւքսէք սէսլէ Ֆէրեաա էտիպ՝ ֊Էյ Փէ֊ տէր, բուՀրմը սէնին էլլէրինէ թէսլիմ էտէրիմ՝ տէտի. ֊վէ պունու սէօյլէյիպ՝ թէսլիմ ի բուՀ էթտի։

47-րվէ եիւզ պաշը վագը՚այը կէօրտիւքտէ, Ալ֊ լահա Համտ էտիպ՝ Հադիգաթէն պու ատէմ սա֊ լիՀ խոի՝ տէտի։ 48-վէ պունու թէմամլա իչին ճէմ՚ օլան պիւթիւն խալգ վագը՚ օլան չէյլէրի կէօր֊ մէքլէ, կէօքսէրինի տէօյէրէք ՚ավտէթ էթտիլէր։ 49-րվէ ճիւմլէ աշինալարը վէ Գալիլեատան անըն֊ արտը սըրա կէլէն գարըլար պու չէյլէրի կէօրէրէք, ուզագտան տուրտուրլար խոի։

50-վէ իչթէ եէՀուտիլէրին Արիմաթիա նամ չէՀրինտէն օլուպ՝ շուրա ա՚զասընտան, 51-վէ Ֆա֊

ե Մատթ. 27. 45։ Մարկ. 15. 33։	2. 23։	Մարկ. 15. 39։
զ Մատթ. 27. 51։ Մարկ. 15. 38։	ը Մատթ. 27. 50։ Մարկ. 15.37։ ՅովՀ. 19. 30։	թ Մէզ. 38. 11։ Մատթ. 27. 55։ Մարկ. 15. 40։ պագ ՅովՀ. 19. 25։
ժ Մէզ. 31. 5։ 1 պետ.	ի Մատթ. 27. 54։	

ե՞ր մեշվէրեթի վէ ֆի՛իլէրինէ րիզա վէրմէմիշ օ-
լան [ֆ]Յովսէփ իամինատէ սաիհ վէ ՚սաիլ վէ [ա]մէլէ-
քիւթ Ուլլահա մունթազըր պիր սաէմ, 52 - [բ]Պիղա-
տոսըն եանընա կիտիպ՝ Յիսուսըն ճէսէտինի թա-
լեպ էյլէտի։ 53 - [գ]Վէ անը էնտիրիպ պիր քեթէն
պէզինէ սարտը, վէ անը գայաատա օյուլմըշ վէ հիչ
պիր վազըթ քիմսէ գօնուլմամըշ պիր գապը իչինէ
գօտու։ 54 - Վէ օլ կիւն [դ]թէհտարիք կիւնիւ օլուպ՝
սէպթ կիւնիւ տախի եապըլմըշ իտի։

55 - Վէ [ե]Գալիլեատան անըն իլէ պէրապէր կէ-
լէն գարըլար արտը սըրա վարըպ՝ [զ]գապըը վէ ա-
նըն ճէսէտինին նասըլ գօնուլտուղունը կէօրտիւլէր։
56 - Վէ տէօնիւպ [է]պէհարլար վէ խոշ րա՛իհալը եապ-
լար հազըրլայըպ՝ [ը]էմր մուճէպինճէ սէպթ կիւնիւն-
տէ խմիրահաթ էթտիլէր։

ՊԱՊ 24

Վէ հաֆթանըն պիրինճի կիւնիւ սէհէր վագ-
թընտա [թ]հազըրլատըգլարը պէհարլարը կէթիրիպ՝
գապրա կէլտիլէր. վէ անլէր իլէ պէրապէր սա՛ի-
րէլէր տախի վար իտի։ 2 - [ժ]Վէ թաշը գապրտան
եուվարլանմըշ պուլտուպ, 3 - [ի]իչէրիյէ կիրտիքլէրինն-
տէ՝ Րաապ Յիսուսըն ճէսէտինի պուլմատըլար։ 4 - Վէ
անլէր պունատան տոլայը հայրէթտէ իքէն, [ի]իչթէ
եանլարընտա նուրանի էլպիսէլի իքի սաէմ տուր-
տու։ 5 - Մէրգումէլէր տախի զիյատէսիյլէ գօրգուպ՝

[ֆ] Մատթ. 27. 57։ Մարկ. 15. 43։ Յովհ. 19. 38։
[ա] Մարկ. 15. 43։ Պ. 2. 25, 38։
[բ] Մատթ. 27. 59։ Մարկ. 15. 46։
[գ] Մատթ. 27. 62։
[դ] Պ. 8. 2։
[ե] Մարկ. 15. 47։
[զ] Մարկ. 16. 1։
[է] Խուր. 20. 10։
[ը] Մատթ. 28. 1։ Մարկ. 16. 1։ Յովհ. 20. 1։
[թ] Պ. 23. 56։
[ժ] Մատթ. 28. 2։ Մարկ. 16. 4։
[ի] Ա.Յ. 22, 23։ Մարկ. 16. 5։
[լ] Յովհ. 20. 12։ Ա՛մալ. 1. 10։

Եհուդէրինի եէրէ էյմէքտաէ լքէն, անլէրէ տէտիլէր քի՝ Նի՞չիւն հայաթտա օլանը էօլիւլէր արտաբնտա արտայօրսընըզ. 6 - Պուրատա տէյիլ տիր, ամմա գըյամ էթտի. քէնտիսի տահա Գալիլեատա լքէն, 7 - Իսան իւլ ինսան կիւնահքեար ատէմլէր էլինէ թէսլիմ օլունուպ՝ սալպ օլունմագ վէ իւչիւնճիւ կիւնիւ գըյամ էթմէք կէրէք տիր՝ տէյիւ սիզէ նատըլ սէօյլէտիյինի խաթըրընըզա կէթիրինիզ: 8 - Էնէ տախի սէօզլէրինի խաթըրա կէթիրտիլէր: 9 - Վէ գապրատան տէօնիւպ՝ պու չէյլէրին ճիւմլէսինի օն պիրլէրէ վէ սա՞իրլէրին ճիւմլէսինէ նագլ էթտիլէր: 10 - Վէ պու չէյլէրի ըէտուլէրէ սէօյլէյէնլէր Մագդալալը Մարիամ իլէ Յովհաննա վէ Յակոբոսըն անասը Մարիամ վէ անլէր իլէ պէրապեր տիկէր գարըլար իտի: 11 - Վէ Էմմէրգումէլէրին սէօզլէրի անլէրին՝ Ինանմագ պօշ լաղըրտը կիպի կէօրինմէքլէ, անլէրէ ինանմատըլար: 12 - Ամմա Պետրոս գալգըպ՝ գապրա սէյիրթտի, վէ էյիլիպ քէնտինի եալընըզ տուրտուղունը կէօրմէսիյլէ, վապը՝ օլան չէյէ քէնտի քէնտինէ թէ՛աճճիւպ էտէրէք կիթտի:

13 - Վէ իշթէ օլ կիւնտէ՝ անլէրտէն իքի քիսիսէ Երուսաղէմտէն ալթմըշ օղ աթըմը մէսաֆէտէ վապը՝ Էմմաուս նամ պիր քէօյէ կիթմէքտաէ իքէն, 14 - Ճիւմլէ պու վուղու՛աթըն հադդընտա պիրպիրի իլէ սէօյլէշիյօրլար իտի: 15 - Վէ անլէր սէօյլէշիյօրլար իտի: Էնիսա պիզզաթ

ղ Մատթ. 16. 21. 17. 21, 22. Մարկ. 8. 31. 9. 31. Պ. 9. 22.
ե Մատթ. 28. 8. Մարկ. 16. 10.
զ Պ. 8. 3.
է Մարկ. 16. 11. Ա՟. 25.
ը Յովհ. 20. 3, 6.
թ Մարկ. 16. 12.
ժ Մատթ. 18. 20. Ա՟. 36.

ֆադըն կէլիպ պէրապէր կիտիյօր իտի։ 16-ՒՎ ԷՒ կէօզլէրի թուԹուլմըշ օլմադըն, անը թանը յամա-
տըլար։ 17-Վ Է անլէրէ՝ Սիզ եհուդի էքէն մահ-
զուն օլարագ, պիրիպիրինիզ իլէ շու սէօյլէշտիյի-
նիզ սէօզլէր նէ՞ տիր՝ տէտի։ 18-Վ Է անլէրտէն
պիրի օլան Կղէովպաս նամ քիմսէ անա ճէվապէն՝
Երուսաղէմտէ պու կիւնլէրտէ վուգու՛ պուլան չէյ-
լէրտէն խապէրսար օլմադըգ միւսաֆիր եալընըզ
սէ՞ն մի գալըրն՝ տէտի։ 19-Վ Է անլէրէ՝ Հա՞նկը
չէյլէր՝ տէմէսի իւզէրինէ, անլէր տախի անա տէ-
տիլէր քի՝ Ալլահըն վէ պիւթիւն գավմըն Ինսան-
տէ Սամլտէ վէ քէլամտա գուվվէթլի պիր փէյ-
ղամպէր օլան Նազարէթլի Իսուսըն հադգընտա
վուգու՛ պուլան չէյլէր։ 20-ՒՎ պաշ քեհանլէր
իլէ րէՒխալէրիմիզ անը գաթլէ հիւքմ օլունմագ ի-
չին թէսլիմ էտիպ՝ սալպ էթտիլէր։ 21-Պիզ խէ
Իսրայէլի խէլաս էտէճէք օ տըր՝ տէյիւ իւմիտ է-
տիյօր իտիք. ֆագաթ պու ճիւմլէտէն մա՛տա,
պու չէյլէր վագը՛ օլալը պու կիւն իւչիւնճիւ կիւն
տիր։ 22-Հէմ տախի պիզտէն պա՛զը գարըլար
աէհէր վագԹընտա գապրա վարըպ անըն ճէսէտինի
պուլմայրպ տա, 23-Հայաթտա օլտըղընը խապէր
վէրէն մէլէքլէր զուհուրընը կէօրտիւք՝ տէմէլէրինէ
կէլիպ պիզի հայրէթտէ պրագտըլար։ 24-ՒՎ պի-
զիմ իլէ պէրապէր օլանլարտան պա՛զըսը գապրա
վարըպ՝ հէման գարըլարըն տէտիքլէրի կիպի պու-
տըլար իտէ տէ, քէնտիսինի կէօրմէտիլէր։ 25-Օ

ֆ Յովհ. 20. 14, 21. 4։
ֆ Յովհ. 19. 25։
հ Մատթ. 21. 11, Պ. 7. 16, Յովհ. 3. 2, 4. 19, 6. 14, Ա'մալ. 2. 22։
ֆ Ա'մալ. 7. 22։
ֆ Պ. 23. 1, Ա'մալ. 13. 27, 28։
ֆ Պ. 1. 68, 2. 38, Ա'մալ. 1. 6։
ֆ Մատթ. 28. 8, Մարկ. 16. 10, Ա.Յ. 9, 10, Յովհ. 20. 18։
ֆ Ա.Յ. 12։

տախի անլերէ՝ էյ ֆէհմիզ վէ փէյղամպէրլէրին ճիւմլէ սէօյլէտիքլէրինէ ինանմագտա գալպի գաթը օլանլար. 26 - Ն՚Քրիստոսըն պու շէյլերի չէ.քիպ՝ քէնտի ճէլալինէ կիրմէսի կէրէ.ք տէյի՞լ մի իտի՝ տէտի։ 27 - Վէ Մովսէստէն վէ ՚հէփ փէյղամպէրլէրտէն Պաշլայրպ՝ ճիւմլէ քիթապլարտա քէնտինին հագ~դընտա պուլունան շէյլերի անլերէ թէֆսիր էյլէտի։ 28 - Վէ վարաճագլարը քէօյէ եագլաշտըդլարընտա, ՚քէնտիսի տահա իլերի կիտեր կիպի կէօսթէրտի։ 29 - Անլեր տախի անա իպրամ էտիպ՝ Պիզիմ իլէ գալ, զիրա ախշամ իւսթիւ օլուպ՝ կիւն զէվալ պուլմագտա տըր՝ տէտիլեր. ο տախի անլեր իլէ պէրապեր գալմագ իչիւն իչերի կիրտի։ 30 - Վէ ο անլեր իլէ սօֆրատա օթուրտըղընտա, ՚էքմէյի ա~լպ պէրէ.քէթ տու՚ասը օգուտըգտան սօնրա՝ փա~րէէյիպ անլերէ վէրտիքտէ, 31 - Անլերին կէօզլերի այըլպպ՝ անը թանըտպլար, ο իսէ անլէրտէն նիհան օլտու։ 32 - Վէ պիրիպիրինէ՝ եօլտա քէնտիսի պիզէ սէօյլեր վէ քիթապլարը թէֆսիր էտեր իքէն, գալ~պիմիզ տէրունիմիզտէ եանմա՞զ մը իտի՝ տէտիլեր։

33 - Վէ օլ սա՚աթ գալգպպ՝ Երուսաղէմ՚ավտէթ էտէրէ.ք օն պիրլեր իլէ րէֆիդլերինի ճէմ՚ օլմազ պուլտպլար. 34 - Անլեր տախի՝ Հագիգաթէն Բապպ գըյամ՚ էթմիշ տիր, վէ ՚Սիմոնա կէօրիւնտիւ՝ տէ~յօրլար իտի։ 35 - Պունլար տախի եօլտա օլան վու~գու՚աթը վէ էքմէյի փարէլէտիքտէ քէնտիլերինէ

֊ Ա.յ. 46։ Ա՚մալ. 17. 3։ 1 պետ. 1. 11։	9. 6։ 40. 10, 11։ 50. 6, 53։ Երեմ. 23. 5։ 33. 14, 15։ Եզեկ. 34. 23։ 37. 25։ Դան. 9. 24։ Միք. 7. 20։	֎ Ա.յ. 45։
֏ Թէք. 3. 15։ 22. 18։ 26. 4։ 49. 10։ Ա՚տ. 21. 9։ թէս. 18. 15։	Մաղ. 3. 1։ 4. 2։	֏ Պագ թէք. 32. 26։ 42. 7։ Մարկ. 6. 48։
֐ Մէզ. 16. 9, 10, 22։ 132. 11։ Ես. 7. 14։	Պագ ցովհ. 1. 45։	֏ Թէք. 19. 3։ Ա՚մալ. 16. 15։
		֐ Մատթ. 14. 19։
		֐ 1 կոր. 15. 5։

նա՛սըլ մա՛լիւմ օլսըղընը նագԼ էլթիլէր։
36-Վէ անլեր պու չէյլերի սէօյլեր իքէն, ֆի-
սուս պիղզաթ օրթալարընտա տուրուպ անլերէ՝ Սէ-
լամ սիզէ՝ տէտի։ 37-Անլեր իսէ շաշըպ գօրգա-
րագ, *պիր րուհ կէօրտիւքլերի զաննընտա իտիլեր։
38-Վէ անլերէ խիթապէն՝ Նի՞չիւն միւզթարիպ օլ-
տընըզ, վէ նի՞չիւն գալպլերինիզտէ էֆքեար զու-
հուր էտիյօր։ 39-Էյլերիմէ վէ այագլարընա պա-
գընըզ, քի պիղզաթ պէն իմ. *պէնի լէմն էտիպ
պագընըզ, զիրա րուհըն էթի վէ քէմիքլերի եօգ
տըր, նասըլ քի պէննէ վար իտիյինի կէօրիւյօրսը-
նըզ՝ տէտի։ 40-Վէ պունու սէօյլէյիպ՝ անլերէ էլ-
լերի իլէ այագլարընը կէօսթէրտի։ 41-Անլեր տա-
խի *մէսէրրէթլերինտէն հէնուզ Ինանմայըպ՝ թէ-
*աճճիւպ էթմէքտէ իքէն, անլերէ՝ -Պուրատա պիր
եէյէճէյինիզ վա՞ր մը՝ տէտի։ 42-Վէ անլեր անա
պիր փարչա փիշմիշ պալըգ վէ պիր մըգտար կէօ-
մէճ պալը վէրտիլեր։ 43-÷Վէ ալըպ էօնլերինտէ
եէտի։ 44-Վէ անլերէ խիթապէն՝ Տահա սիզին իլէ
պէրապէր իքէն, պէնիմ հագգընտա Մովսէսին
Թէվրաթընտա վէ փէյղամպէրլերտէ վէ մէզամիրտէ
ճիւմլէ եազըլմըշ օլան չէյլեր իթմամ օլունմագ
կէրէք տիր՝ տէյիւ *սիզէ սէօյլէտիյիմ սէօզլեր պուն-
լար տըր՝ տէտի։ 45-*Օ զէման քիթապլարը անլա-
մագ իչիւն զիհնլերինի աչտը։ 46-Վէ անլերէ խի-
թապէն՝ Պէօյլէ եազըլմըշ տըր, վէ ÷Քրիսթոսա
պէօյլէ էլէմ չէքիպ՝ իւչիւնճիւ կիւնիւ էօլիւլերտէն
յարիսէ։ Ա'մալ. 17.3։

Ձ Մարկ. 16.14։ Յովհ. 20. 19։ 1 Կոր. 15.5։
ֆ Մարկ. 6. 49։
ր Յովհ. 20. 20, 27։
ց Թէք. 45. 26։
– Յովհ. 21. 5։
÷ Ա'մալ. 10. 41։
+ Մաթթ. 16. 21։ 17. 21։ 20. 18։ Մարկ. 8. 31։ պ. 9. 22։ 18. 31։ Ա՛. 6։
օ Ա'մալ. 16. 14։
֍ Ա՛. 26։ Մէզ. 22։ Ե՛. 50. 6։ 53. 2, վէ զայրէ։ Ա'մալ. 17.3։

գըյամ էթմէք, 47-վէ երուսաղէմոէն պաշլանա-
րագ, «ճիւմլէ թա՛իֆէլէրէ անըն իամինտէ էթէվլէ
վէ կիւնահլար ՚աֆվը վա՚զ օլունմագ կէրէք իտի։
48-էվէ սիզ պու շէյլէրին շահիտլէրի սինիզ։ 49-
էվէ իլթէ պէն իւզէրինիզէ փէտէրիմին վա՚տընը
կէօնտէրիրիմ. սիզ իսէ եօզարըտան գուվվէթլէ
կիյտիրիլինճէյէ տէյին երուսաղէմ շէհրինտէ իգա-
մէթ էտինիզ՝ տէտի։

50-էվէ անլէրի թա Բեթանիայա գատար տը-
շարը չըգարըպ՝ էլլէրինի գալտըրարագ անլէրէ խայր
տու՚ա էյլէտի։ 51-ըվէ անլէրէ խայր տու՚ա էտէր
իքէն, անլէրտէն այրըլըպ սէմայա չըգտը. 52-էվէ
անլէր անա սէճտէ գըլըպ՝ քէմալը մէսէրրէթլէ
երուսաղէմէ ՚ավտէթ էթտիլէր։ 53-ըվէ հէր վա-
գըթ հէյքէլտէ Ալլահա համտ ու սէնա էթմէքտէ
իտիլէր։ Ամին։

ա Թէք. 12. 3, Մէզ. 22. 27, Ես. 49. 6, 22, Երեմ. 31. 34, Ովս. 2. 23, Միք. 4. 2, Մաղ. 1. 11	ե Յովհ. 15. 27, Ա՛մաթ. 1. 8, 22, 2. 32, 3. 15,	ը Ա՛մաթ. 1. 12,
բ Դան. 9. 24, Ա՛մաթ. 13. 38, 46, 1 Յովհ. 2. 12,	զ Ես. 44. 3, Յովէլ 2. 28, Յովհ. 14. 16, 26, 15. 26, 16. 7, Ա՛մաթ. 1. 4, 2. 1, վէ զայրի։	թ 4 Միւռ. 2. 11, Մարկ. 16. 19, Յովհ. 20. 17, Ա՛մաթ. 1. 9, Եփես. 4. 8,
		ժ Մատթ. 28. 9, 17,
		ը Ա՛մաթ. 2. 46, 5. 42,

ԻՆՃԻԼ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԻՆ ԹԱՀՐԻՐԻ ԻԻԶՐԷ

ՊԱՊ 1

[a]Քէլամ իպէիտատէ մէվճուտ իտի, վէ քէլամ [b]Ալլահըն նէզտինատէ իտի, [c]վէ քէլամ Ալլահ իտի։ 2 - [d]Պու քէլա՛մ իպէիտատէ Ալլահըն նէզտինատէ իտի։ 3 - [e]Հէր շէյ անըն վասըթասըյլէ վիւճուտէ կէլտի, վէ վիւճուտէ կէլմիշ օլանլարուան անսըզ պիր շէյ վիւճուտէ կէլմէտի։ 4 - [f]Հայաթ անտէ իտի, [g]հայաթ տախի ատէմլէրին նուրու իտի։ 5 - [h]Վէ նուր զուլմէթտէ զիյա վէրիր, զուլմէթ տախի անը իտրաք էթմէզ իտի։

6 - [i]Ալլահ թարաֆընտան իրսալ օլունմըշ ճովհաննէս իսմինտէ պիր ատէմ վար իտի։ 7 - [j]Իշպու ատէմ շէհատէթ իչուն կէլտի, թա քի նուրըն հադգընտա շէհատէթ էթմէսիյլէ, ճիւմլէ ատէմլէր անըն վասըթասըյլէ իմանա կէլէլէր։ 8 - Քէնտիսի օլ նուր օլմայըպ՝ անճագ նուր հադգընտա շէհատէթ էթմէք իչուն իտի։

9 - Տիւննեայա *կէլէն հէր պիր ատէմի թէնվիր

[a] Յմա. 8. 22, 23, վէ զայրի, կող. 1. 17։ 1 Յովհ. 1. 1։ վահ. 1. 2, 19. 13։
[b] Յմա. 8. 30։ պ. 17. 5։ 1 Յովհ. 1. 2։
[c] փիլ. 2. 6։ 1 Յովհ. 5. 7։
[d] Թէք. 1. 1։
[e] Մէզ. 33. 6։ Ա՛յ. 10։ Եփես. 3. 9։ կող. 1. 16։ Ի՛պր. 1. 2։ վահ. 4. 11։
[f] պ. 5. 26։ 1 Յովհ. 5. 11։
[g] պ. 8. 12։ 9. 5։ 12. 35, 46։
[h] պ. 3. 19։
[i] Մաղ. 3. 1։ Մատթ. 3. 1, 2։ Ղուկ. 3. 2։ Ա՛յ. 33։
[j] Ա՛մալ. 19. 4։
* Ե՛բ՝ կէլէրէք

էտէն [1]հագիգի նուր օ իտի։ 10-Տիւննեատա իտի, [2]տիւննեա տախի անըն վասըթասըյլէ վիւճուտէ կէլ-տի իսէ տէ, տիւննեա անը թանըմատը։ 11-[3]Իֆէն-տինինքինէ կէլտի, վէ քէնտինինքիլէր անը գապուլ էթմէտիլէր։ 12-[4]Ամմա հէր քիմ անը գապուլ էթտի իսէ, անլէրէ, ևա'նի իմանէ իման էտէնլէ-րէ՝ էվլատ Ուլլահ օլմագլըղա ահլահիյէթ վէրտի։ 13-[5]Պունլարըն թէվէլլիւտիւ տախի նէ գանատան վէ նէ թէն իրատէթինտէն վէ նէ տէ ինսան իրա-տէթինտէն, անճագ Ալլահտան իտի։ 14-[6]Վէ ֆէ-լամ [7]թէն օլուպ, [8]'ինայէթ վէ հագիգաթլէ մէմ-լու օլարագ, արամըզտա սաքին օլտու. [9]ալիղ տա-խի անըն ճէլալինի փէտէրին Իսան ի վահիտինին ճէ-լալի տէյիւ կէօրտիւք։

15-[10]Ցովհաննէս անըն հագդընտա չէհատէթ է-տիպ նիտա էտէրէք, տէտի քի՝ [11]Պէնտէն սօնրա կէլիպ, պանա թէգատտիմ էտէր՝ տէտիյիմ զաթ պու տըր, [12]չիւնքի պէնտէն մուգատտէմ իտի։ 16-[13]Վէ անըն ֆագլընտան պիզ ճիւմլէմիզ [14]'ինա-յէթ իւզէրինէ [15]'ինայէթէ նա"իլ օլըդ։ 17-Զիրա [16]չէրի'աթ Մովսէս վասըթասըյլէ վէրիլտի, [17]ամմա [18]'ի-նայէթ իլէ [19]հագիգաթ Յիսուս Քրիստոս վասըթա-

[1] Ա՛ր. 4։ Ես. 49. 6։ 1 Յովհ. 2. 8։
[2] Ա՛ր. 3. Գործ. 1. 2։ 11. 3։
[3] Ղուկ. 19. 14։ Ա'մալ. 3. 26։ 13. 46։
[4] Ես. 56. 5։ Րօմ. 8. 15։ Գաղ 3. 26։ 2 Պետ. 1. 4։ 1 Յովհ. 3. 1։
[5] Պ. 3. 5։ Յակ. 1. 18։ 1 Պետ. 1. 23։
[6] Մատթ. 1. 16, 20։ Ղուկ. 1. 31, 35։ 2. 7։ 1 Տիմ. 3. 16։
[7] Րօմ. 1. 3։ Գաղ. 4. 4։ Գործ. 2. 11, 14, 16, 17։
[8] Կող. 1. 19։ 2. 3, 9։
[9] Ես. 40. 5։ Մատթ. 17. 2։ Պ. 2. 11։ 11. 40։ 2 Պետ. 1. 17։
[10] Ա՛ր. 32։ Պ. 3. 32։ 5. 33։
[11] Մատթ. 3. 11։ Մարկ. 1. 7։ Ղուկ. 3. 16։ Ա՛ր. 27, 30։ Պ. 3. 31։
[12] Պ. 8 58։ Կող. 1. 17։
[13] Պ. 3. 34։ Եփես. 1. 6—8։ Կող. 1. 19։ 2. 9, 10։
[14] Յոան. 20. 1, վէ ղայ-բի։ Գործ. 4. 44։ 5. 1։ 33. 4։
[15] Րօմ. 3. 24։ 5 21։ 6. 14։
[16] Պ. 8. 32։ 14. 6։

սըյլէ օլտու։ 18 - ՝Ա՛լլահը ասլա պիր քիմսէ կէօր-
մէմիշ տիր. ՞ԱՅՓ փէտէրին դուճաղընտա օլան
Իսկն ի վահիտ քէնտիսի ԱԸ պէյան էյլէտի։
19 - ՞Վէ եէհուտիլէր Երուսաղէմտէն Յովհաննէ-
ս՝ Սէն քի՞մ սին՝ տէյիւ սիւ՞ալ էթմէք իւզրէ,
քեահինլէր իլէ Ղեւիլիլէր կէօնտէրտիքլէրի զէման,
անըն չէհատէթի պու տըր. 20 - ՝Եա՛նի իգրար է-
տիպ ինքեար էթմէյէրէք՝ ՊէՆ Քրիստոս տէյիլ իմ՝
տէյիւ իգրար էթտի։ 21 - Վէ անա՝ էօյլէ իսէ նէ՞,
՞սէն Եղիա՞ մը սըն՝ տէյիւ սիւ՞ալ էթտիքլէրինտէ,
օ տահի՝ Տէյիլ իմ՝ տէտի։ ՝Սէն չօլ վէյղամլէ՞ր
մի սին՝ ՟եսէյեբէնէ, Խայր՝ տէյիւ ճէվապ վէրտի։
22 - Օլ վազըթ անա՝ Սէն քի՞մ սին. «Էօյլէ քի պիզի
կէօնտէրէնլէրէ ճէվապ վէրէլիմ. քէնտի հազդընկ-
տա նէ՞ տէրսին՝ տէտիլէր։ 23 - ՊէՆ ՟Եսայի վէյ-
ղամպէրին տէտիյի կիպի՝ ՟Բապպըն Եօլընը տօղ-
րուլտընըզ՝ տէյիւ պէրրիյէտէ նիտա էտէնին սէ-
տտասը իմ՝ տէտի։ 24 - Վէ օլ կէօնտէրիլէննլէր ֆէրի-
սիլէրտէն իտիլէր։ 25 - Վէ անա սիւ՞ալ էտիպ՝ էօյ-
լէ իսէ սէն Քրիստոս Եահօտա Եղիա, Եա օլ վէյղամ-
պէր օլմատըղընը հալտէ, նէ՞չիւն վաֆթիզ էտիյօր-
սըն՝ տէտիլէր։ 26 - Յովհաննէս անլէրէ ճէվապէն՝
՟ՊէՆ սու իլէ վաֆթիզ էտէրիմ. ՟ամմա սիզին ա-
րանընզտա պիլմէտիյինիզ պիր քիմսէ սուրույօր.
27 - ՟ՊէՆտէն սօնրա կէլէն օ տըր, պէՆ տահի ա-

Ա Խուր. 33. 20։ թէս. 4. 12։ Մատթ. 11. 27։ Ղուկ. 10. 22։ պ. 6. 46։ 1 Տիմ. 1. 17։ 6. 16։ 1 Յովհ. 4. 12, 20։
- Ա.Յ. 14։ պ. 3. 16, 18։ 1 Յովհ. 4. 9։
= պ. 5. 33։
Ա Ղուկ. 3. 15։ պ. 3. 28։ Ա'մալ. 13. 25։
- Մաղ. 4.5։ Մատթ. 17. 10։
՟ թէս. 18. 15, 18։
՟ Ես. 40. 3։
- Մատթ. 3.3։ Մարկ. 1. 3։ Ղուկ. 3. 4։ պ. 3. 28։
Ֆ Մատթ. 3. 11։
Ֆ Մաղ. 3. 1։
օ Ա.Յ. 15, 30։ Ա'մալ. 19. 4։

նըն այագ գապընըն թաամաընը չէօղմէյէ լայըգ տէյիլ իմ՝ տէտի։ 28-Պու չէյլէր Յորդանանըն էօ-
թէ թարաֆընտա, Յովհաննէսին վաֆթիվ էթմէք-
տէ օլորըզ ֆԲեթաբարա նամ մահալտէ վագը՝ օլաու։
29-Էրթէսի կիւն Յովհաննէս քէնտինէ Յիսուսըն
կէլտիյինի կէօրտիւքտէ՝ Իշթէ տիւնեանըն կիւնա-
հընը րէֆ՝ էտէն Ալլահըն ֆԳուզուսը. 30-Պէնտէն
սօնրա պիր ատըմ կէլիյօր, պէնտէն մուգաատէմ
խոյինտէն պանա թէգաատիւմ էտէր՝ տէյէրէք
ֆհագգընտա սէօյլէտիյիմ զաթ պու տըր։ 31-Պէն
տախի անը պիլմէզ իտիմ. ամմա անըն պէնի Իս-
րայէլէ իզհար օլունմասը իչիւն ֆտու իլէ վաֆթիվ
էտէրէք կէլտիմ՝ տէտի։ 32-ֆՎէ Յովհաննէս չէ-
հատէթ էտէրէք՝ Րուհըն սէմաատան կէօյէրճին կի-
պի էնիպ անըն իւզէրինտէ գարարըլաշտըղընը կէօր-
տիւմ։ 33-Վէ պէն անը պիլմէզ իտիմ. լաքին պէ-
նի տու իլէ վաֆթիվ էթմէյէ կէօնտէրէն քէնտիսէ
պանա՝ Րուհըն քիմին իւզէրինէ էնիպ գարարըլաշ-
տըղընը կէօրիւրսէն, ֆՐուհ իւլ Գուտսէ վաֆթիվ
էտէն օ տըր՝ տէտի։ 34-Պէն տախի կէօրիւպ՝ Իպն
Ուլլահ պու տըր՝ տէյիւ չէհատէթ էթտիմ՝ տէտի։
35-Էրթէսի կիւն եվինէ Յովհաննէս քէնտի շա-
կէրտէրինտէն իքի քիշի իլէ տուրույօր իքէն, 36-
Յիսուսա, կէզմէքտէ օլորըզը հալտէ, պագարատ՝ ֆԻշ-
թէ Ալլահըն Գուզուսը՝ տէտի։ 37-Վէ օլ իքի շա-

ֆ Հաբ. 7. 24։ պ. 10. 40։
– Ես. 53. 11։ 1 Կոր. 15. 3։ Գաղ. 1. 3։ ՚Իպր. 1. 3։ 2. 17։ 9. 28։ 1 Պետ. 2. 24։ 3. 18։ 1 Յովհ. 2. 2։ 3. 5։ 4. 10։ Վահ. 1. 5։
բ Խուր. 12. 3։ Ես. 53. 7։ Ա՛-մաղ. 8. 32։ 1 Պետ. 1. 19։ Վահ. 5. 6։ Վէ զայրի։
գ Ա՛յ. 15, 27։
դ Մաղ. 3. 1։ Մատթ. 3. 6։ Ղուկ. 1. 17, 76, 78։ 3. 3, 4։
ե Մատթ. 3. 16։ Մարկ. 1. 10։ Ղուկ. 3. 22։ պ. 5. 32։
զ Մատթ. 3. 11։ Ա՛-մաղ. 1. 5։ 2. 4։ 10. 44։ 19. 6։
է Ա՛յ. 29։

կերա անըն սէօյլէտիյինի իշխիմէլէրիյլէ, Յիսուսըն արտընճա կիթտիլէր։ 38-Վէ Յիսուս տէօնիւպ՝ արտընճա կէլտիքլէրինի կէօրտիւքտէ, անլէրէ՝ Նէ՞ արայօրսընըզ՝ տէտի. վէ անա Բապպի (քի պու թէրճէմէ օլունարադ, Մու՛ալլիմ տէմէք տիր) նէ՞ռէտէ իգամէթ էտիյօրսըն՝ տէտիլէր։ 39-Անլէրէ՝ կէլիպ պագընըզ՝ տէտիքտէ, կէլտիլէր վէ նէրէտէ իգամէթ էթտիյինի կէօրիւպ՝ օլ կիւն եանընտա գալտըլար. վէ սա՛աթ օն չատտէլէրինտէ իտի։ 40-Վէ Յովհաննէստէն իշիտիպ՝ Յ---ը արտը սըրա կիտէն իքի թշիտէն պիրի Սիմոն Պետրոսըն գարնտաշը Անդրէաս իտի. 41-Պու տախի էվվէլա քէնտի գարնտաշը Սիմոնը պուլուպ անա՝ Մեսիայը (քի թէրճէմէսի Քրիստոս տէմէք տիր) պուլտըզ՝ տէտի։ 42-Վէ անը Յիսուսըն եանընա կէթիրտի. Յիսուս տախի անա պագըպ՝ Սէն Յովհաննըն օղլու Սիմոն սըն. Սէն Կեփաս (քի թէրճէմէսի Պետրոս տըր) թէմամիյէ օլունաճագ սըն՝ տէտի։

43-Էրթէսի կիւն, Յիսուս Գալիլեայա ՚ազիմէթ էթմէք խոթէտիյինտէ, Փիլիպպոսը պուլուպ անա՝ Արտըմ սըրա կէլ՝ տէտի։ 44-Փիլիպպոս տախի՝ Անդրէաս իլէ Պետրոսըն չէհրի Բեթսայիդատան իտի։ 45-Փիլիպպոս Նաթանայէլի պուլուպ անա՝ Մովսէսին թէվրաթտա, Փէյղամպէրլէրին տախի հագգընտա եազտըգլարը զաթը, Ե՛նէ Նազարէթտէն օլան Յիսուս իսըն ի Յովսէֆի պուլտըզ՝ տէտի։ 46-Վէ Նաթանայէլ անա՝ Նազարէթտէն էյի պիր

ը Մատթ. 4. 18։
ը Մատթ. 16. 18։
ժ պ. 12. 21։
ի պ. 21. 2։
լ Թէք. 3. 15։ 49. 10։ Թէս. 18. 18։ պագ
Ղուկ. 24. 27։
խ Ես. 4. 2։ 7. 14։ 9. 6։ 53. 2, վէ զայրի։ Միք. 5. 2։ Զաք. 6. 12։ 9. 9, վէ Ղուկ. 24 վէ 27 նին միւ-
րաճա՛ալարընա նազար օլունա։
ծ Մատթ. 2. 23։ Ղուկ. 2. 5։
կ պ. 7. 41, 42, 52։

*չէին հասել օրմասը միւմքի՞ն մի տիր՝ տէտի։ Փի-
լիպպոս անա՝ կէլ տէ պադ՝ տէտի։ 47-Յիսուս
Նաթանայէլի քէնտի եանընա կէլիր իքէն կէօրիւպ,
անըն հադգընտա՝ Իշրէէ տէրունինտէ հիլէ պու-
լունմայան հադիգաթտա պիր Իսրայէլլի՝ տէտի։
48-Նաթանայէլ անա՝ պէնի նէ՞րէտէն թանըյօր
սըն՝ տէտի։ Յիսուս անա ճէվապէն՝ Փիլիպպոս սէ-
նի չաղըրմազտան էվվէլ, սէն ինճիր աղաճը ալթըն-
տա իքէն, սէնի կէօրտիւմ՝ տէտի։ 49-Նաթանա-
յէլ անա ճէվապէն՝ Րաբպի, Նէն Իան Ուլլահ
սըն, Նէն Իսրայէլլին մէլիյի սին՝ տէտի։ 50-Յի-
սուս տախի անա ճէվապէն, Սանա՝ Ինճիր աղաճը
ալթընտա իքէն սէնի կէօրտիւմ՝ տէտիյի՞մ իչիւն
մի ինանըյօրսըն. պունլարտան տահա՝ ազիմ չէյ-
լեր կէօրէճէքսին՝ տէտի։ 51-Վէ անա՝ Հադիգա-
թէն, հադիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Ցիմտէն սոն-
րա սէմանըն աչըլտըղընը, վէ Իան իւլ ինսան Ի-
զէրինէ Ալլահըն մէլէքլէրինին էնիպ չըգտըգլարընը
կէօրէճէքսինիզ՝ տէտի։*

ՊԱՊ 2

*Վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ Գալիլեանըն Կանա չէհ-
էինտէ տուչիւն օլտու, վէ Յիսուսըն վալիտէսի օրա-
տա իտի։ 2-Վէ Յիսուս իլէ չակիրտլէրի տախի
տուչիւնէ տա՛վէթ օլունտու։ 3-Վէ չէրապ էքսիլ-
մէքլէ, Յիսուսըն վալիտէսի անա՝ Շէրապլարը ւոզ-
տըր՝ տէտի։ 4-Յիսուս անա՝ Էյ իսթուն, Սէնինի*

ՀՄէզ. 32. 2, 73. 1, պ. 8. 39, Ըօմ. 2. 28, 29, 9. 6,
ՅՄատթ. 14. 33,
ՂՄատթ. 21. 5, 27. 11, 42, պ. 18. 37, 19. 3,
ՃԹէք. 28. 12, Մատթ. 4. 11, Ղուկ. 2. 9, 13, 22. 43, 24. 4, Ա՛մալ. 1. 10,
— պագ Յես. 19. 28,
ԲՊ. 19. 26,
Ֆ2 Մէն. 46. 10, 49. 22,

պէնիմ իւէ նէ՞ իշին վար. [r]վադիքըմ տահա կէլ-
մէտի՝ տէտի։ 5 - Վալիտէի խըտմէթճիլէրէ՝ Սիզէ
հէր նէ տէրսէ եաւիքնըզ՝ տէտի։ 6 - Վէ [b]ԵԷհու-
տիլէրին թաթհիրի ՚աստէթինճէ օրատա գօնուլըը,
հէր պիրի իքիշէր եա իւչէր մէտրէ պըր պըթը ՚ա-
տէտ թաշ քիւփ պուլունմազըէ, 7 - Յիսուս անլէրէ՝
Քիւփլէրի սու իւէ տօլտուրընըզ՝ տէտի. վէ անլէրի
պըզպարընա գատար տօլտուրտըլար։ 8 - Վէ անլէ-
րէ՝ Շիմտի չըգարըպ զիյաֆէթի ըէ՞իհինէ կէօթիւ-
րինիւզ՝ տէմէսիյլէ կէօթիւրտիւլէր։ 9 - Վէ զիյաֆէթի
ըէ՞իհի չէրապա թէպտիլ օլունան Ննույու թաատըն-
ճա, (օ իսէ նէրէտէն օլտըղընը պիլմէզ, ամմա սույու
չէքէն իհտմէթճիլէր պիլիրլէր իտի,) զիյաֆէթի ըէ՞ի-
սի կիւվէյիյի չաղըրըպ, 10 - Անա՝ Հէր քէս էվվէլա
ա՚լա չէրապը, վէ զիյատէ իչիլտիյինատէ էտնասընը չը-
գարըր. սէն էթէ ա՚լա չէրապը չիմտիյէտէք սադըատըն՝
տէտի։ 11 - Յիսուս Գալիլեանըն կանա շէհրինատէ իշ-
պու իլք միւ՚ճիզէյի իճրա էյլէյիպ՝ [d]քէնատի ճէլալինի
իզհար էթտի, շակիրտլէրի տահի անա իման էթ-
տիլէր։ 12 - Անատէն սոնրա քէնատիսի իւէ վալիտէի վէ
[e]գարնատաշլարը վէ շակիրտլէրի Կափառնայումա է-
նիպ՝ օրատա անճագ պիր գաչ կիւն գալտըլար։

13 - [f]Վէ ԵԷհուտիլէրին պասէք պայրամը եաղըն
օլմազըէ, Յիսուս Երուսաղէմէ չըգտը։ 14 - [g]Վէ հէյ-
քէլտէ սըղըր վէ գօյուն վէ կէօյէրճին սաթանլարը
վէ սարրաֆլարը օթուրմազատա պուլուպ, 15 - Իփ-
լէրտէն պիր գամչը եափարագ, ճիւմլէսինի գօյուն
վէ սըղըրլար իւէ պէրապէր հէյքէլտէն չըգարտը.

[r] Պ. 7. 6։
[d] Մարկ. 7. 3։
[e] Պ. 4. 46։
[f] Պ. 1. 14։
[g] Մատթ. 12. 46։
[h] Խուր. 12. 14։ թէս. 16. 1, 16։ Ա.Յ. 23։ Պ. 5. 1։ 6. 4։ 11. 55։
[i] Մատթ. 21. 12։ Մարկ. 11. 15։ Ղուկ. 19. 45։

վէ սարրաֆլարըն ագչէսինի տէօքիւպ՝ վիշ֊ֆախ֊ֆալարընը ալթ իւսթ էթտի։ 16-վէ կէօյէրճին սաֆանլարա՝ Պունլարը պուրատան գալտըրընըզ։ Էփէտէրիմին խանէսինի թիճարէթխանէ էթմէյինիզ՝ տէտի։ 17-Շակիրտլէրի տախի՝ Մէնին խանէնին ղայրէթի պէնի եէտի՝ տէյիւ եապըլմըշ օլտըղընը խաֆթլարընա կէթիրտիլէր։ 18-Իմտի եէհուտիլէր անա ճէվապէն՝ Էպիզէ նէ՞ ’ալամէթ կէօսթէրիրսին քի, պու չէյլէրի էտէրսին՝ տէտիլէր։ 19-Ցիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Պու հէյքէլի եըգընըզ, վէ անը իւչ կիւնտէ իգամէ էտէրիմ՝ տէտի։ 20-Պունուն իւզէրինէ եէհուտիլէր՝ Պու հէյքէլ գըրգ ալթը սէ֊նէտէ եափըլմադըսա օլուպ, սէն անը իւչ կիւնտէ մի իգամէ էտէճէքսին՝ տէտիլէր։ 21-Ամմա խէնտի ճէսէտինին հէյքէլի հաղգընատա սէօյլէյօր իտի։ 22-Իմտի էօլիւլէրտէն գըյամ էթտիյի զէման, հա֊նըն չակիրտլէրի պունու [.քէնտիլէրինէ] սէօյլէտիյի֊նի խաֆթըլըլարընա կէթիրիպ՝ քիթապա վէ ցիսու֊սըն սէօյլէտիյի քէլամա իննանտըլար։

23-Վէ պասէք պայրամընատա Երուսաղէմտէ իւ֊քէն, չօղ քիմսէլէր իճրա էթտիյի միւ’ճիզէլէրինի միւշահէտէ էթմէլէրիյլէ՝ անըն խամինէ իման էթ֊տիլէր։ 24-Ամմա ցիսուս ճիւմլէսինի պիլտիյի, վէ իննան հաղգընատա հիչ պիր քիմսէնին չէհատէթի֊նէ միւհթաճ օլմատըղը ճիհէթլէ, քէնտինի անլէրէ իննանմադը իտի։ 25-Զիրա քէնտիսի իննանըն տէ֊րտինտէ նէ օլտըղընը պիլիր իտի։

Ի Ղուկ. 2. 49։
Լ Մէզ. 69. 9։
Խ Մատթ. 12. 38։ պ. 6. 30։
Ծ Մատթ. 26. 64։ 27. 40։ Մարկ. 14. 58։ 15. 29։
Կ Կող. 2. 9։ Ի’կր. 8. 2։ 1 Կոր. 3. 16։ 6. 19։ 2 Կոր. 6. 16։
Հ Ղուկ. 24. 8։
Յ 1 Մհւ. 16.7։ 1 Թէվ. 28. 9։ Մատթ. 9. 4։ Մարկ. 2. 8։ պ. 6. 64։ 16. 30։ Ա’մալ. 1. 24։ Վահ. 2. 23։

ՊԱՊ 3

Վ.Է ՓԷՐԻսԻԼԷՐտԷՆ օԼուպ՝ ԵԷՀուտԻԼԷրԻՆ պԻր ըՔ՛Էսի ՆԻկոդԷմոս խամԻՆտԷ պԻր ատԷմ վար խտ։ 2-ՄԷրգում կԷճԷԼԷյԻՆ ՅԻսուսըՆ ԵանըՆա կԷԼԻպ անա՝ Բապպի, Ալլահ ԹարաֆըՆտան կԷԼմԻշ պԻր մու՛ալԻմ խոյԻՆկի պԻԼԻրԻզ, զԻրա Էհիշ պԻր քԻմնէ Ալլահ անըՆ իլէ օլմատըգճա, պու սէՆԻՆ ԷթտԻՆ մԻ՛ճԻզԷԼԷրի իճրա Էտէմէզ՝ տէտի։ 3-Յիսուս անա ճԷվապէՆ՝ Հադիզաթէն, Հադիզաթէն սանա տէրԻմ քի, Էպիր քիմնէ ԵէՆԻտէՆ տօղմայընճա, Ալլահընը մԷԼԷքիւթիւՆիւ կէօրէմէզ՝ տէտի։ 4-ՆիկոդԷմոս անա՝ պիր ատէմ իԼԼԻյար իքէՆ նա՛սըլ տօղա պԻԼԻր. թէքրար վաԼիտէսինին րահմԻՆէ կիրԻպ տօղա պԻԼի՛р մի՝ տէտի։ 5-Յիսուս ճէվապ վէրԻպ՝ Հադիզաթէն, Հադիզաթէն սանա տէրԻմ քի՝ Էկէր պիր քիմնէ սուսան վէ Րուհտան տօղմադսա, Ալլահընը մԷԼԷքիւթիւՆէ կիրէմէզ։ 6-ԹէՆտէՆ տօղան՝ թէՆ տիր, վէ Րուհտան տօղան՝ րուհ տըր։ 7-Սանա՝ ԵէՆԻտէՆ տօղմանըզ լազըմ տըր՝ տէտիյիմէ թէ՛աճճուպ էթմէ։ 8-ՀԻւզԻկԷար խաթէտիյի ԷրտԷ էսէր, վէ անըՆ սէսինի իշԻտիրմաՆ, լաքիՆ ՆէրէտէՆ կէԼԻպ՝ Նէրէյէ կիթտիյինի պիլմէզսիՆ. Րուհտան տօղմուշ օլան հէր քիմնէ պէօյԼէ տիր՝ պէպէ։ 9-ՆիկոդԷմոս անա ճէվապէՆ՝ Էպու շէյԼէր նա՛սըլ օլա պիլիր՝ տէտի։ 10-Յիսուս անա ճէվապէՆ տէտի քի՝ ՍէՆ ԻսրայէլիՆ պիր մու՛ալիմի

ա պ. 7. 50։ 19. 39։
բ պ. 9. 16, 33։ Ա՛մաԼ. 2. 22։
գ Ա՛մաԼ. 10. 38։
դ պ. 1. 13։ գաՂ. 6. 15։ Տիտ. 3. 5։ Յակ. 1. 18։ 1 պետ. 1. 23։ 1 Յովհ. 3. 9։
ե Մարկ. 16. 16։ Ա՛մաԼ. 2. 38։
զ Վ.ա՛. 11. 5։ 1 կոր. 2. 11։
է պ. 6. 52, 60։

լքէն՝ պու չէլէրի պէլմէզ մի սէն։ 11-ըՀադիգաթէն, հադիգաթէն սանա տէրիմ քի՝ Պիզ պէլտիմիզի սէօյլէր, վէ կէօրտիւյիւմիւզէ չէհատէթ էտէրիզ. 12-վէ չէհատէթիմիզի գապուլ էթմէզսինիզ. 12-էկէր սիզէ զէմինի չէլէրի սէօյլէտիյիմտէ ի-նանմազսանըզ, սէմալի չէլէրի սիզէ սէօյլէսէմ՝ նա՞սըլ ինանաճադսընըզ։ 13-ւՎէ սէմայա հիչ պիր քիմսէ չըգմամըշ, անճադ սէմատան նիւզուլ էտէն Իսան իլ ինսան՝ քի սէմատա տըր։ 14-էՎէ Մովսէս պէրրիյէտէ եըլանը եիւքսէյէ գալդըրդըզը միսիլ-սիւ, էԻսան իլ ինսան պէօյլէ եիւքսէյէ գալդըրըլ-մադ կէրէք տիր. 15-թա քի անա հէր իման է-տէն՝ հէլաք օլմայըպ, ւանճադ էպէտի հայաթա մալիք օլա։ 16-ւԶիրա Ալլահ տիւնեայը պու գա-տար սէվտի՝ քի քէնտի Իսան ի վահիտինի վէրտի, թա քի անա հէր իման էտէն հէլաք օլմայըպ՝ ան-ճադ էպէտի հայաթա մալիք օլա։ 17-էԶիւնքի Ալ-լահ քէնտի Օղլընը տիւնեանըն հիւքմիւ իչիւն տէ-յիլ, անճադ տիւնեա անըն վասըթասըյէ խէլաս պուսմասը իչիւն տիւնեայա կէօնտէրտի։ 18-հԱնա իման էտէն՝ հիւքմ օլունմազ, ամմա իման էթմէ-յէն հալա մահքիւմ տիր. զիրա Ալլահըն Իսան ի վահիտինին իամինէ իման էթմէմիշ տիր։ 19-վէ հիւքմ պու տըր քի՝ Նուր տիւնեայա կէլտի, վէ ադամլէր, ’ամէլլէրի չիրիր օլսըզը սէպէպտէն, զուլ-մէթի նուրտան տահա զիյատէ սէվտիլէր։ 20-ղԶի-

ը Մատթ. 11. 27։ պ. 1. 18։ 7. 16։ 8. 28։ 12. 49։ 14. 24։
ր Ա՛ա. 32։
ժ Էմ. 30. 4։ պ. 6. 33, 38, 51, 62։ 16. 28։ Ա՛-ժալ. 2. 34։ 1 Կոր. 15. 47։ Եփես. 4. 9, 10։
ի Ա՛ա. 21. 9։
լ պ. 8. 28։ 12. 32։
խ Ա՛ա. 36։ պ. 6. 47։
ծ Րօմ. 5. 8։ 1 Յովհ. 4. 9։
կ Ղուկ. 9. 56։ պ. 5. 45։ 8. 15։ 12. 47։ 1 Յովհ. 4. 14։
հ պ. 5. 24։ 6. 40, 47։ 20. 31։
ձ պ. 1. 4, 9—11։ 8. 12։
ղ Յով 24. 13, 17։ Եփես. 5. 13։

րա հեր քէօթխուխք էշէյէն՝ նուրտան խքրահ է-
տէր, վէ ’ամէլէրի մէյտանա գօնուլմամագ էչխուն
նուրա կէլմէզ։ 21-Ամմա հադգը էշէյէն ատէմ
’ամէլէրի Ալլահ իլէ էշէնմիշ խոյի աշխարհար օլ-
ամն տէյիւ նուրա կէլիր։

22-Անատէն սօկրա Յիսուս շակիրտլէրի իլէ պէ-
րապէր ԵԷհուտիյէ տիյարընա կէլիպ՝ անլէր իլէ օ-
րատա մէքա էտէրէք ’վաֆթիզ էտէր խոր։ 23-Վէ
’Սաղիմին գուրպինտէ վագը՝ Ա.յենոնտա չօգ սու-
լար պուլունտուղընտան, Յովհաննէս տախի օրատա
վաֆթիզ էտէր խոր. ’վէ Ե-ւէ կէլիպ վաֆթիզ օ-
ղունուրլար խոր։ 24-’Զինդի Յովհաննէս տահա
հապխանէյէ աթըլմամըշ խոր։

25-Ո ղէման Յովհաննէսին շակիրտլէրի իլէ ԵԷ-
հուտիլէրին արասընտա թաթհիր խուսուսընտա միւ-
պահէտ վագը՝ օլմապէ, 26-Յովհաննէսին ետընտա
կէլիպ անա՝ Եա մու’ալիմ, Յորդանանըն էօթէ
թարաֆընտա սէնին իլէ պէրապէր պուլունմըշ ’վէ
հադգընտա չէհատէթ էթմիշ օլտուղըն քիմտէ իշթէ
վաֆթիզ էտիյօր, վէ հեր քէս անըն ետընա կի-
տիյօր՝ տէտիլէր։ 27-Յովհաննէս ճէվապէն տէտի
քի՝ ’Պիր ատէմ քէնտինէ սէմատան վէրիլմէտիք-
ճէ, հիչ պիր շէյ ալմաղա դատիր տէյիլ տիր։
28-’Սիղ քէնտինիղ պէնիմ հադգընտա՝ Պէն Քրիս-
տոս տէյիլ իմ, ’անճագ անըն էօնիւնճէ իրսալ օ-
ղունտըմ՝ տէտիյիմէ չէհատէթ էտէրսինիղ։ 29-’Նէ-
լէն քիմին խէ՝ կիւվէյի օ տըր. ’ամնա կիւվէյինին

Ֆ Պ. 4. 2։
Տ 1 Մխ. 9. 4։
Ց Մատթ. 3. 5, 6։
Ն Մատթ. 14. 3։
Ո Պ. 1. 7, 15, 27, 34։
Շ 1 Կոր. 4. 7։ ’Իպր. 5. 4։ Յակ. 1. 17։
Չ Պ. 1. 20, 27։
Պ Մաղ. 3. 1։ Մարկ. 1. 2։ Ղուկ. 1. 17։
Ջ Մատթ. 22. 2։ 2 Կոր. 11. 2։ Եփես. 5. 25, 27։ Վահ. 21. 9։
Ռ Աղէ. 5. 1։

տօսթու հաղըր պուլունուպ կիւվէյիյի իշխթախինե-
տէ, անըն սէտասընտան գիյատէսիյէ մէարուր օ-
լուր. իսախ պէնիմ պու մէսէրրէֆիմ թէմամ օլ-
մուշ տըր։ 30 - Անա պէօյիւմէք, պանա խսէ քիւ-
չիւլմէք կէրէք տիր։ 31 - [1]Եօգաըլտան կէլէն՝ [2]ճիւմ-
լէտէն ա՛լա տըր. [3]զէմինտէն օլան՝ զէմինի օրտպ,
զէմինտէն պահս էտէր. [4]սէմատան կէլէն՝ ճիւմլէ-
տէն ա՛լա օլարագ, 32 - Հէման [5]կէօրիւպ իշխթախյի
չէյլէրէ չէհաատէթ էտէր, վէ չէհաատէթինի հիչ պիր
քիմսէ գապուլ էթմէզ։ 33 - Անըն չէհաատէթինի գա-
պուլ էտէն՝ [6]Ալլահըն հազդ իսկինէ միւհր պաս-
մըշ օլուր։ 34 - [7]Զիրա Ալլահըն իրսալ էյլէտիյի
քիմսէ Ալլահըն սէօզլէրինի սէօյլէր, չիւնքի Ալլահ
[8]անա Բուհու էօլչիւյլէ վէրմէզ։ 35 - [9]Փէտէր՝ Օղլու
սէվէր, վէ հէր չէյի անըն էլինէ թէսլիմ էթմիշ
տիր։ 36 - [10]Օղլա իման էտէն՝ էպէտի հայաթա մա-
լիք տիր. ամմա Օղլա իթա՛աթ էթմէյէն՝ հայաթ
կէօրմէյէճէք, վէ լաքին Ալլահըն ղազաապը անըն
ուզէրինատէ գալըր։

ՊԱՊ 4

Իմամ Ցխտուսըն Յովհաննէսատէն զիյատէ չակիրտ-
լէր վէյատա էտիսի՝ [1]վաֆթիղ էթտիյինի ֆէրիսլէր
իշխթամիշ օլտըղը Բապպըն մա՛լումու օլտըգտա, 2 -
(Վադա՛ա սիղղաթ Ցխտուս տէյիլ, անճագ չակիրտ-

- Ա.Յ. 13, պ. 8. 23,
[1] Մաաթ. 28. 18, պ. 1. 15,27, Բօմ. 9.5,
[2] 1 Կոր. 15. 47,
[3] պ. 6.33, 1 Կոր. 15. 47, Եփես. 1.21, Փիլ. 2. 9,
[4] Ա.Յ. 11, պ. 8. 26, 15. 15,
[5] Բօմ. 3. 4, 1 Յովհ. 5. 10,
[6] պ. 7. 16,
[7] պ. 1. 16,
[8] Մաաթ. 11. 27, 28. 18, Ղուկ. 10. 22, պ. 5. 20, 22, 13. 3, 17. 2, Ի'պր. 2. 8,
[9] Ա.Մր. 2. 4, պ. 1. 12, 6. 47, Ա.Յ. 15, 16, Բօմ. 1. 17, 1 Յովհ. 5. 10,

---

- պ. 3. 22, 26,

լերի վաֆթիվ էաէր լաի,) 3-ԵէՀուաիյէյի թէրք էաիպ՝ թէքրար Գալիլեա թարաֆընա ’ապիմէթ էյլէաի։ 4-Վէ Սամարիա լէյինաէն կէչմէպ իճապ էթմէքլէ, 5-Էճակոբըն քէնաի օղու Յուվաէփէ վէր-տիյի արապի գուրպինաէ՝ Սամարիատա վագը’ Սուքար նամ պիր չէՀրէ կէլտի։ 6-Վէ օրատա Յակոբըն պիր գույուսը վար լաի. լմաի Յիսուս եօլճըլըգտան նաչի եօրուլմըշ պուլունմասը Հասէպիյլէ, սա’աթ ալթը գարարլարընտա գույունըն եանընտա օթուրտըղը Հալտէ, 7-Սամարիատան պիր գարը սու չէքմէյէ կէլիպ, Յիսուս անա՝ Պանա սու վէր, լէյիմ՝ տէտի. 8-Չունքի շակիրտլէրի եէյէճէք սաթըն ալմագ իւզրէ չէՀրէ կիթմիշլէր լտի։ 9-Օլ Սամարիալը գարը տախի անա՝ Սէն ԵէՀուտի՝ պէն տէ Սամարիալը պիր գարը լքէն, նա՞սըլ պէնտէն սու լսթէյօրսըն՝ տէտի. զիրա Էեէհուտիլէր Սամարիալըլար իլէ իլթիլաթ էթմէզլէր։ 10-Յիսուս անա ճէվապէն՝ Էկէր Ալլահըն ’ատիյէսինի վէ՝ Պանա սու վէր՝ տէյիւ սանա սէօյլէյէնին քիմ լտիյինի պիլսէ լտին, սէն անտէն լսթէր լտին, օ տախի սանա Էտիրի սու վէրիր լտի՝ տէտի։ 11-Գարը անա՝ Էֆէնտիմ, սէնին սու չէքէճէք գասըն եօգ տըր, գույու տախի տէրին տիր. լմտի օլ տիրի սույու նէՀրէտէն ալըրսըն. 12-Սէն՝ պիզէ պու գույույու վէրիպ, անտէն քէնտիսի վէ օղուլչարը վէ տավարլարը իչմիշ օլան փէտէրիմիզ Յակոբատան պէօյիւք մի սին՝ տէտի։ 13-Յիսուս անա ճէվապէն՝ Պու սուսան Հէր իչէն եինէ սուսար, Էանմա Հէր քիմ պէնիմ քէնտիսինէ վէրէճէյիմ

Բթէք. 33. 19։ 48. 22։ Յես. 24. 32։	Ղուկ. 9. 52,53։ Ա'-մալ. 10. 28։	Երեմ. 2. 13։ Զաք. 13. 1։ 14. 8։
ֆ 4 Մթև. 17. 24։	Բե". 12. 3։ 44. 3։	Ե Պ. 6. 35, 58։

սուտան լէբրսե, իւ էլ էպէտ սուսամնաղ։ 14 - Ամմա անա վէրբճէյիմ սու անըն ուտրունէնտէ էպէտի հայաթ իչիւն գայնայան սու փունկարը օլաճագ տըր՝ տէտի։ 15 - Ֆարը անա՝ էֆէնտիմ, օ սույու պանա վէր, քի սուսամնայըմ վէ պուրայա սու չէքմէյէ կէլմէյէյիմ՝ տէտի։ 16 - Ցիսուս անա՝ կիթ զէվճինկի չաղըր վէ պուրայա կէլ՝ տէտի։ 17 - Ֆարը տախի՝ Զէվճիմ եօզ տըր՝ տէյիւ ճէվապ վէրտի։ Ցիսուս անա՝ Զէվճիմ եօզ՝ տէտիյինտէ տօղրու սէօյլէտին. 18 - Զիրա պէշ զէվճէ վարտըն, վէ չիմ տի սէնին իլէ օլան քիմսէ զէվճինկ տէյիլ տիր. պունտա կէրչէք սէօյլէտին՝ տէտի։ 19 - Ֆարը անա՝ էյ էֆէնտիմ, ուկէօրիւյօրըմ քի սէն պիր փէյղամպէր սին. 20 - Էճտատըմըզ ատա տաղտա սէճտէ դըլտըլար, վէ սիզ՝ Սէճտէ դըլմադ լազըմ օլան մահալ Երուսաղէմտէ տիր՝ տէրսինիզ, տէտի։ 21 - Ցիսուս անա՝ էյ խաթուն, պանա ինան, սա՛աթ կէլիյօր քի՝ փէտէրէ Նէ՛ ատա տաղտա, նէ՛ տէ Երուսաղէմտէ սէճտէ դըլտաճագսընըզ։ 22 - Սիզ Ալլահ տէտիյինիզէ սէճտէ դըլտրսընըզ, պիզ պիլտիյիմիզէ սէճտէ դըլտրըզ. Ըզիրա խէլաս Եէհուտիլէրտէն տիր։ 23 - Լաքին սա՛աթ կէլիր վէ հալա հազըր տըր քի՝ կէրչէքտէն սէճտէ դըլանլար փէտէրէ Ըտու վէ Նհապիդաթլէ սէճտէ դըլտաճագլար. զիրա փէտէր տախի քէնտինէ պէօյլէ սէճտէ դըլանլար խաթէր։ 24 - Ալլահ տու տըր, վէ անա սէճտէ դըլանլար տու վէ հապիդաթլէ սէճտէ դըլմադ կէրէք տիր՝

ա Պ. 7. 38։
բ Պագ Պ. 6. 34։ Բօմ. 6. 23։ 1 Յովհ. 5. 20։
գ Ղուկ. 7. 16։ 24. 19։ Պ. 6. 14։ 7. 40։
դ Հաք. 9. 7։
ե Թէս. 12. 5, 11։ 3 Մխղ. 9. 3։ 2 Թէվ. 7. 12։
զ Մաղ. 1. 11։ 1 Տիմ. 2. 8։
է 4 Մխղ. 17. 29։
ը Եա. 2. 3։ Ղուկ. 24. 47։ Բօմ. 9. 4, 5։
թ Փխղ. 3. 3։
ժ Պ. 1. 17։
ի 2 Կոր. 3. 17։

տէտ։ 25 - *Գարը անա՝ Քրիստոս Թէամիյէ օլունան Մեսիանըն կէլէճէյինի պիլիրիմ, օ կէլտիյի ջէման Նպիզէ հէր շէյի խապեր վէրէճէք տիր՝ տէտ։* 26 - *Ցիսուս անա՝ ՀՊէն, քի սէնին իլէ քէլամ էտիյօրըմ, օ իմ՝ տէտ։* 27 - *Վէ պու սըրատա շաւիրտէրի կէլիպ՝ գարը իլէ սէօյլէշտիյինէ Թէ՛աճճուպ էթտիլէր խէ տէ, հիչ պիրի՝ նէ՞ արայօրսըն, վէ եահօտ՝ Անըն իլէ նէ՞ սէօյլէհիյօրսըն՝ տէմէտի։*

28 - *Օլ վագըթ գարը տէսԹիսինի պրագըպ չէհ-ըէ վարսը, վէ էհալիյէ,* 29 - *կէլինիզ՝ Նէթտիյիմ շէյլէրին ճիւմլէսինի պանա սէօյլէյէն պիր սաէմ կէօրիւնիւզ. ՛աճէպա Քրիստոս պո՞ւ մը տըր՝ տէտի։* 30 - *Անլէր տախի շէհրաէն չըգըպ՝ անըն եահնընա կէլիյօրլար խտի։*

31 - *Պու արալըգ շաւիրտէրի անա՝ եա մու՛ալիմ, Թա՛ամ էյլէ՝ տէյիւ րէճա էթտիլէր։* 32 - *Օ տախի անլէրէ՝ Սիզին պիլմէտիյինիզ պէնիմ եէյէճէք Թա-՛ամըմ վար՝ տէտի։* 33 - *Իմտի շաւիրտէրի պիրի-պիրինէ՝ ՛Աճէպա անա պիր քիմսէ եէյէճէք կէ-Թիրմի՞շ մի՝ տէտիլէր։* 34 - *Ցիսուս անլէրէ տէտի քի՝ ՛Պէնիմ Թա՛ամըմ պէնի իրսալ էտէնին իրա-տէթինի իճրա վէ անըն իշինի իթմամ էթմէք տիր։* 35 - *Սիզ՝ Հասատ վագԹը կէլմէսինէ տահա տէօրԹ այ վար տըր՝ տէմէ՞զ մի սինիզ. իչԹէ սիզէ տէրիմ քի՝ կէօզլէրինիզի աչըպ Թարլալարա պագընըզ. ՛գիրա հալա հասատ իչիւն պէյազլանմըշ տըրլար։* 36 - *՛Վէ պիչէն՝ իւճրէթ ալըպ էպէտի հայաԹա մահսուլ ճէմ՛ էտէր, քի հէմ էքէն՝ հէմ տէ պի-*

ն Ա.յ. 29, 39։	ֆ Ա.յ. 25։	յ Մատթ. 9. 37։ Ղուկ.
ղպ. 9. 37։ Մատթ.	ս Յոբ 23. 12։ պ. 6.	10. 2։
26. 63, 64։ Մարկ.	38։ 17. 4։ 19. 30։	ն Դան. 12. 3։
14. 61, 62։		

չէն պէրապէր սէվինելէր։ 37 - Զիրա՝ Պէրի էքէր, տիկէրի պէչէր՝ քէլամը պունաա հադգ ալը։ 38 - Պէն սիզի էմէք չէքմէտիյինիզ չէյի պէչմէյէ կէօնտէրտիմ. պաշդալար էմէք չէքտիլէր, սիզ անլէրին էմէյինէ կէրտինիզ։

39 - Վէ՝ էթտիյիմ չէյլէրին ճիւմլէսինի պանա սէօյլէտի՝ տէյիւ՝ չէհատէթ էտէն գարընըն սէօզիւ իչիւն, օլ չէհրտէն չօգ Սամարիալըլար անա իման էթտիլէր։ 40 - Վէ Սամարիալըլար անըն եանընա կէլիպ՝ եանլարընաա գալմասընը անտէն ըէճա էթմէլէրի իւզէրինէ, օրաաա էքի կիւն գալար։ 41 - Վէ անըն քէլամը իչիւն տահա չօգ քիմսէլէր իման էտիպ, 42 - Գարըյա խիթապէն՝ Ինանմամըզ արթըզ աէնին սէօզիւնէ մէպնի տէյիլ տիր. զիրա՝ պիզ քէնտիմիզ իչիթտիր վէ տիւնեանըն Խէլասքեարը [Քրիստոս] հադիգաթէն պու իտիյինի պիլիրիզ՝ տէտիլէր։

43 - Վէ պու էքի կիւնտէն սոնրա օրաաան չըգըպ՝ Գալիլեայա կիթտի։ 44 - Զիրա Յիսուս քէնտիսի՝ Պիր փէյղամպէրին քէնտի վաթանընաա ի՛թիպարը եօգ տըր՝ տէյիւ չէհատէթ էթտի։ 45 - Վէ Գալիլեայա կէլտիյինտէ, Գալիլեալըլար պայրամ վաղթը Երուսաղէմտէ Հէպ իճրա էթտիյինի կէօրմիւշ օլմալարընլէ, անը գապուլ էթտիլէր. Հզիրա քէնտիլէրի տահի պայրամ իչիւն կիթտիլէր։

46 - Իտհի Յիսուս տուրու չէրապա թէպտիլ էթտիյի Գալիլեաաա վադը՝ Կանայա թէքրար կէլտիյինտէ, օրաաա ասըլզատէ պիր տամամ վար իտի, քի օղլու Կափատնայումտաա իտաթա իտի։ 47 - Պու

ՀԱՀ. 29։
-Պ. 17. 8։ 1 Յովհ. 4. 14։

ՀՄատթ. 13. 57։ Մարկ. 6. 4։ Ղուկ. 4. 24։

ՀՊ. 2. 23, 3. 2։ Ըթէս. 16. 16։ -Պ. 2. 1, 11։

զաթ՝ Յիսուսըն ԵԷհուսէյէաէն Գալիլեայա կէլուի յինի իչխէտիքաէ եանընա վարտը, վէ էնիպ օղըն նա չիֆա վէրմէսինի անտէն րէճա էյլէտի. զիրա էօլմէք իւզրէ խոի։ 48-Օլ վագըթ Յիսուս անա՝ «Ալամէթլէր վէ մու՛ճիզէլէր կէօրմէտիքճէ խոան էթմէյէճէքսինիզ՝ տէտի։ 49-Օլ ասըզաոէ անա՝ Էյ էֆէնտի, չօճըղըմ էօլմէզտէն էվվէլ էն՝ տէտի։ 50-Յիսուս անա՝ կիթ, օղլըկ հայաթ պուլտու՝ տէտի. վէ օլ ատէմ Յիսուսըն քէնտինէ տէտիյի քէլաոա խոան էտիպ կիթտի։ 51-Վէ օ տահա էնէր իքէն, գուլլարը քէնտինի գարշըլայըպ՝ Չօճըղըկ հայաթ պուլտու՝ տէյէրէք անա խապէր վէրտիլէր։ 52-Անդէրտէն սա՛աթ գաչտա իֆագաթ պուլտըղընը սու՞ալ էթմէտիյլէ՝ Տիւն սա՛աթ եէտէ հիւմնաոը տէֆ՝ օլտու՝ տէտիլէր։ 53-Օլ վագըթ վէտէրի Յիսուսըն քէնտինէ՝ Օղլըկ հայաթ պուլտու՝ տէտիյի սա՛աթտա օլտըղընը անկլատը. վէ քէնտիսի պուԹիւն էհլ ի պէյԹի իլէ պիրապէր ի՛ոան էթտի։ 54-Յիսուս Եէհուտիյէտէն Գալիլեայա կէլտիքտէն սօնրա, իճրա էյլէտիյի իքինճի մու՛ճիզէ պու տը։

ՊԱՊ 5

-Անտէն սօնրա Եէհուտիլէրին պայրատը օլուպ՝ Յիսուս Երուսաղէմ չըգտը։ 2-Վէ Երուսաղէմտէ Ոֆօյուն ֆ-ֆո-ը գուրպինտէ՝ Իպրանիճէ Բեթհեզդա տէնիլէն պիր հաւուզ օլուպ՝ անըն պէշ էյվանը վար խոի։ 3-Անդէրտէ քէօր վէ թօփալ վէ՛ը գուրումըշ օլան վէք չօգ խաաթալար սու-

-1 Կոր. 1. 22։	-Ղ. 23. 2։ թէս. 16. 1։ պ. 2. 13։	Ք ՆԷԲ. 3. 1։ 12. 39։

յուն թահրիքինէ մունթազըր օլարագ եաթըյօր-
լար իտի։ 4-Զիրա վագըթ վագըթ հավուզա պիր
մելեք էնիպ՝ սույու թահրիք էտեր իտի. իսոի սու
թահրիք օլունարդատան սօկրա էն էվվել էնէն քիմ-
սէ, հեր նէ ՚իլլէթի վար իսէ, չիֆա պուլուր իտի։
5-Վէ օրատա օթուզ սէքիզ սէնէտէն պէրու խաս-
թա օլան պիր ատէմ վար իտի։ 6-Յիսուս անը
եաթմըշ օլարդը հալտէ կէօրիւպ, չօգ զէմանատան
պէրու պէօյլէ օլարդընը պիլմէյէշ, աննա՝ Սրհհէթ
պուլմագ իսթէր մի սին՝ տէտի։ 7-Խասթա աննա՝
էֆէնտիմ, սու թահրիք օլունարդատա պէնի հա-
վուզա դօյաճագ ատէմիմ օլմատըղընտան, պէն
կիթմէքճուն իչէն, պէնտէն էվվէլ պաշգասը էնէր՝
ճէվապընը վէրտի։ 8-Յիսուս աննա՝ Գալգ, եաթա-
ղընը գալտըրըպ եիւրիւ՝ տէտի։ 9-Օլ ատէմ տա-
խի տէրհալ սրհհէթ պուլուս, վէ եաթաղընը գալ-
տըրըպ եիւրիւտիւ. 10-վէ օլ կիւն սէգիթ կիւնիւ իս-
տի։ 10-Պունուն իչիւն ԵՀուտիէրը չիֆա պուլան
քիմսէյէ՝ Սէգիթ կիւնիւ տիր, 11-սանա եաթաղը գալ-
տըրմագ հէլալ սէյիլ տիր՝ տէտիլէր։ 11-Օ տախի
անլէրէ՝ Պանա չիֆա վէրէն քիմսէ քէնտիսի պա-
նա՝ եաթաղընը գալտըրըպ եիւրիւ՝ տէտի ճէվա-
պընը վէրտի։ 12-Իսոի անա՝ Սանա, եաթաղընը
գալտըրըպ եիւրիւ՝ սէյէն ատէմ քի՞մ տիր՝ տէյիւ
սիւ՞ալ էթտիլէր։ 13-Շիֆա պուլան քիմսէ իսէ,
անըն քիմ իսոյինէ պիլմէզ իտի, զիրա Յիսուս օլ
մահալտէ իսազընը չօգլուղը սէպէպիյլէ պիր թարա-
ֆա չէքիլմիշ իտի։ 14-Անտէն սօկրա Յիսուս անը
հէյքէլտէ պուլուպ, աննա՝ Իշթէ սրհհէթ պուլդըն.

9. Մաթ. 9.6։ Մարկ. 2. 11։ Ղուկ. 5. 24։	10. Յով. 20.10։ Ղեմ. 13.19։ Երեմ. 17.21։	12. 2։ Մարկ. 2. 24։ 3. 4։ Ղուկ. 6. 2։
10. Պ. 9. 14։	11. Ղպրի։ Մաթ.	13. 14։

ուարթըզ կիւնահ իշլէմէ, օլմայա քի սանա տահա ֆէնա պիր շէյ վադը՝ օլա՝ տէտի։ 15-Օլ առէմ վարըպ՝ եէհուտիլէրէ քէնտինէ շիֆա վէրէն ձիւսուս իտիյինի խապէր վէրտի։

16-Վէ պու սէպէպտէն եէհուտիլէր ձիսուսա պու շէյլէրի սէպէթ կիւնիւնտէ էթտիյի իշիւն թէ՛աուտէ էտէր, [վէ գաթլինի արար]ար իտի։ 17-Ամմա ձիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ ՙփէտէրիմ շիմտիյէտէք իշլէյօր, պէն տախի իշլէյօրըմ՝ տէտի։ 18-ՙՊու սէպէպէ մէպնի եէհուտիլէր անլըն գաթլինի տահա զիյատէ արաաըլար, զիրա սէպէթի նագզ էյլէտիքտէն մա՛տա՝ Ալլահ փէտէրիմ տիր՝ տէյէրէք, ՙքէնտինի Ալլահա միւսաւի դըլար իտի։ 19-Իմտի ձիսուս անլէրէ ճէվապէն տէտի քի՝ Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ փէտէրին պիր շէյ էթտիյինի կէօրմէտիքճէ ՙՕղուլ քէնտիլիյինտէն պիր շէյ էտէմէզ, զիրա օ նէ էտէրսէ, Օղուլ տախի հէման անը էտէր։ 20-Զիւնքի ՙփէտէր Օղլու սէվըր վէ քէնտի էյլէտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինի անա կէօսթէրիր. վէ սիզին թէ՛աճճիւպ էթմէնիզ իշիւն անա պուննլարտան տահա պէօյիւք ՚ամէլլէր կէօսթէրէճէք տիր։ 21-Զիրա փէտէր էօլիւլէրի իզամէ վէ իհեա էթտիյի միսիլլու, ՙՕղուլ տախի պէօյլէճէ խաթէտիյի քիտապլէրի իհեա էտէր։ 22-Զիրա փէտէր հիչ պիր քիտապի հիւքմ էթմէզ, ՙտամամ պիւթիւն հիւքմիւ Օղլա թէսլիմ էթմիշ տիր. 23-թա քի ճիւմլէսի փէտէրէ իհթիրամ էթտիքլէրի

ա Մատթ. 12. 45։ պ. 8. 11։
բ պ. 9. 4։ 14. 10։
գ պ. 7. 20։
դ պ. 10. 30, 33։ Փիլ. 2. 6։
ե Ա՛յ. 30։ պ. 8. 28։ 9. 4։ 12. 49։ 14. 10։
զ Մատթ. 3. 17։ պ. 3. 35։ 2 պետ. 1. 17։
է Ղուկ. 7. 14։ 8. 54։ պ. 11. 25, 43։
ը Մատթ. 11. 27։ 28. 18։ Ա՛յ. 27։ պ. 3. 35։ 17. 2։ Ա՛մալ. 17. 31։ 1 պետ. 4. 5։

միսիկիս, Օղլա տախի իհթիրամ էտէլէր. [2]Օղլա իհթիրամ էթմէյէն՝ անը իրսալ էտէն փէտէրէ իհթիրամ էթմէմիշ օլուր: 24 - Հադիդաթէն, հադիդաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ [3]պէնիմ քէլամըմը տինլէյիսիկ, պէնի իրսալ էտէնէ իման էտէն քիմսէ էպէտի հայաթա մալիք օլուր. վէ մահքումիյէթէ տուշար օլմազ, [4]ֆագաթ էօլիմանէն հայաթա լինթիդալ էթմիշ տիր: 25 - Հադիդաթէն, հադիդաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ վադըթ կէլիյօր, վէ հալա հազըր տըր քի՝ [5]էօլիւլէր Իսէն Ուլլահըն աէտասընը իշիտիսիկ՝ իշիտէնլէր տախի տիրիլէճէքլէր տիր: 26 - Զիրա փէտէր քէնտի զաթընտա հայաթա մալիք օլադըը միսիկիս, Օղլա տախի պէօյլէճէ քէնտի զաթընտա հայաթա մալիք օլմազը վէրմիշ տիր: 27 - [6]Վէ աատէմ օղլու օլադըը իշիւն, [7]հիւքմ էթմէյէ տախի անա աէլահիյէթի վէրմիշ տիր: 28 - Պունա թէ՛աճճիւպ էթմէյինիվ. զիրա վադըթ կէլիյօր քի դաղըլարտա օլանլարըն ճիւմլէսի անըն աէտասընը իշիտէճէքլէր, 29 - [8]Վէ խայր իշլէյէնլէր հայաթ դէյամէթինէ, շէր իշլէյէնլէր խէ մահքումիյէթ դէյամէթինէ [9]չըդաճադըր տըր: 30 - [10]Պէն քէնտիլիյինտէն պիր շէյ էտէմէմ. իշիթտիյիմի կէօրէ հիւքմ էտէրիմ. պէնիմ հիւքմիւմ տախի հադդ տըր, զիրա [11]քէնտի իրատէթիմի տէյիլ, անճաղ պէնի իրսալ էտէն [փէտէր]ին իրատէթինի արա-րըմ: 31 - [12]Էկէր պէն քէնտի հադդըմտա շէհատէթ

[1] 1 Յովհ. 2. 23։
[2] Պ. 3. 16, 18։ 6. 40, 47։ 8. 51։ 20. 31։
[3] 1 Յովհ. 3. 14։
[4] Ա.Յ. 28։ Եփես. 2. 1, 5։ 5. 14։ Կող. 2. 13։
[5] Դան. 7. 13, 14։
[6] Ա.Յ. 22։ Ա'մաթ. 10. 42։ 17. 31։
[7] Դան. 12.2։ Մատթ. 25. 32, 33, 46։
[8] Եա. 26. 19։ 1 Կոր. 15. 32։ 1 Սէլ. 4. 15։
[9] Ա.Յ. 19։
[10] Մատթ. 26. 39։ Պ. 4. 34։ 6. 38։
[11] Պ. 8. 14։ Վահ. 3. 14։

էտէրսէմ, չէհատէթիմ հադգ տէյիլ տիր։ 32 - ՚Պէնիմ հադգըմտա չէհատէթ էտէն՝ պաշգասը տըր. վէ պէնիմ հադգըմտա էթտիյի չէհատէթ հադգ օլտըղընը պիլիրիմ։ 33 - Սիղ Յովհաննէսին եանընա ափէնդէ կէօնտէրտիննիղ, ՚օ տախի հադիդաթա չէհատէթ էյլէտի։ 34 - Պէն իսէ ինտան թարաֆընտան չէհատէթ ալմամ, անճադ խէլաս պուլմանըղ իչիւն պու չէյլէրի սէօյլէյօրըմ։ 35 - Օ՝ եանար վէ ՚պիյասար չըրադ իտի, վէ ՚սիղ պիր միւտաէթ անըն պիյասընտա շատ օլմադ իսթէտիննիղ։ 36 - ՚Ամմա պէնիմ՝ Յովհաննէսին չէհատէթինտէն պէօյուք չէհատէթիմ վար, զիրա էթմամ էթմէք իւզրէ ՚ափէտերին պանա վէրտիյի ՚ամէլլէր, հէման պու իչլէտիյիմ ՚ամէլլէր, փէտերին պէնի իրսալ էթտիյինէ հադգըմտա չէհատէթ էտեր։ 37 - Վէ պէնի իրսալ էտէն փէտեր ՚քէնտիսի տախի հադգըմտա չէհատէթ էթմիշ տիր. սիղ հիչ պիր վադըթ անըն աչմինի իչիթմէտիննիղ, վէ ՚հէյ՚էթինի կէօրմէտիննիղ։ 38 - Վէ քէլամը տախի սիղտէ գա՚իմ տէյիլ տիր, չիւնքի սիղ անըն իրսալ էթտիյի քիմսէյէ լման էթմէյօրսընըղ։ 39 - ՚Բիթապլարը արաշտըրըննըղ. զիրա անլէրըն էպէտի հայաթա մալիք օլուրըղ զանն էտէրսինիղ, վէ ՚պէնիմ իչիւն չէհատէթ էտէն անլէր տիր։ 40 - ՚Վէ սիղ հայաթա մալիք օլմադ իչիւն պանա կէլմէք իսթէմէյօրսընըղ։ 41 - ՚Ա-

Ա Մատթ. 3. 17։ 17. 5։ պ. 8. 18։ 1 Յովհ. 5. 6, 7, 9։
Բ պ. 1. 15, 19, 27, 32։ Ա 2 պետ. 1. 19։
Գ Մատթ. 13. 20, 21. 26։ Մարկ. 6. 20։
Դ 1 Յովհ. 5. 9։
Ե պ. 3. 2։ 10. 25։ 15. 24։
Զ Մատթ. 3. 17։ 17. 5։ պ. 6. 27։ 8. 18։
Է Թէս. 4. 12։ պ. 1. 18։ 1 Տիմ. 1. 17։ 1 Յովհ. 4. 12։
Ը Ես. 8. 20։ 34. 16։ Ղուկ. 16. 29։ Ա.Յ. 46։ Ա՚մոս. 17. 11։
Թ Թէս. 18. 15, 18։ Ղուկ. 24. 27։ պ. 1. 45։
Ժ պ. 1. 11։ 3. 19։
Ի Ա.Յ. 34։ 1 Սէմ. 2. 6։

*տէմլէրտէն 'իզլէթ ալմամ։ 42 - Լաքին սիզի պիլի-
լիմ քի տէրսունինիզտէ Ալլահ մուհաթապէթի եօք
տըր։ 43 - Պէն փէտէրին նամինէ կէլտիմ, վէ պէնի
գապուլ էթմէյօրսունուզ. էկեր տիկեր պիր քիմսէ
քէնտի նամինէ կէլիրսէ, անը գապուլ էտէրսինիզ։
44 - Սիզ պիրիպիրինիզտէն 'իզլէթ ալըպ՝ 'եալընըզ
Ալլահտան կէլէն 'իզլէթի արամաղ իքէն, *նա՞սըլ
նման էտէ պիլիր սինիզ։ 45 - Փէտէրէ՝ սիզի պէն
էթհամ էտէճէյիմ զանն էթմէյինիզ. -սիզի էթ-
համ էտէն վար ըր, օ տա սիզին ի'թիմատ էթ-
տիյինիզ Մովսէս տիր։ 46 - Զիրա էկեր Մովսէսէ
իման էտէր իսէ, պանա իմանըր իտիյիզ. *զի-
րա օ պէնիմ հագդըմտա եազըր։ 47 - Ամմա անըն
քիթապլարընա իմանմատըղընըզ հալտէ, պէնիմ
սէօզլէրիմէ նա՞սըլ իմանաճագսընըզ։

ՊԱՊ 6

-Անտէն սօնրա Յիսուս Գալիլեա տէնիզի, եա'նի
Տիբերիա փէնէնինին էօթէ թարաֆընա 'ապիմէթ է-
տիպ, 2 - Խասթալարտա կէօսթէրտիյի 'ալամէթլէ-
րի կէօրսու-քլէրի իչիւն, արտը սըրա չօգ խալգ
կիտէր իտի։ 3 - Վէ Յիսուս տաղա չըգըպ՝ շակիրտ-
լէրի իլէ պէրապէր օրատա օթուրտու։ 4 - *Իէհու-
տիլէրին պասէք պայրամը տափի եադըն իտի։

5 - *Իսմեի Յիսուս նազար էտիպ՝ եանընա չօգ
խալգ կէլտիյինի կէօրսու-քտէ, Փիլիպպոսա՝ Պուն-
լարըն եէմէլէրի իչիւն նէ՞րէյէն էքմէք սաթըն ա-

օ Բօմ. 2. 29։
֍ Պ. 12. 43։
- Բօմ. 2. 12։
* Թէք. 3. 15։ 12. 3։ 18. 18։ 22. 18։ 49. 10։ Թէս. 18. 15, 18։ Պ. 1. 45։ Ա'մոլ. 26. 22։
- Մաաթ. 14. 13։ Մարկ. 6. 32։ Ղուկ. 9. 10, 12։
* Ղև. 23. 5, 7։ Թէս. 16. 1։ Պ. 2. 13։ 5. 1։
* Մաաթ. 14. 14։ Մարկ. 6. 35։ Ղուկ. 9. 12։

լալըմ՝ տէտի։ 6-Պունու տախի անը թէճրիպէ ի-
չուն սէօյլէտի. զիրա քէնտիսի նէ էտէճէյինի ա-
լիր իտի։ 7-Փիլիպոս անա ճէվապէն՝ Պունլարըն
հէր պիրի ազ պիր շէյ եէմէտի իչուն, ։իքի եիւզ
տինարըզդ էքմէք քիֆայէթ էթմէզ՝ տէտի։ 8-Շա-
կիրտլերինաէն պիրի՝ Սիմոն Պետրոսըն գարնտաշը
Անդրէաս, անա տէտի քի, 9-Պուրատա պէշ արփա
էքմէյի իլէ իքի պալըղը պուլունան պիր չօճուգ
վար. ։լաքին պու գատար քիշիյէ պունլար նէ՞ օ-
լուր։ 10-Ամմա Ցիսուս՝ Ատէմլէրի օթուրտընըզ՝
տէտի. վէ օլ մահալտէ չօգ օթ պուլունուպ՝ օլ
ատէմլէր թապրիպէն պէշ պինկ քիշի օլարագ, օ-
թուրտըլար։ 11-Վէ Ցիսուս էքմէքլէրի ալըպ՝ շիւքր
էթտիկտաէն սօնրա [շակիրտլէրէ, վէ շակիրտլէր տա-
խի] օթուրանլարա թէվզի՛ էթտիլէր, պալըգլար-
տան տախի խմթէտիքլէրի գատար ՞ըրուէնէ։ 12-Վէ
տօյտըգլարընտա, շակիրտլէրինէ խիթապէն՝ Ցաղլա
գալան փարչալարը թօփլայընըզ, պիր շէյ զայ՛ օլ-
մասըն՝ տէմէտի իւզէրինէ, 13-Անլէր տախի տէվ-
շիրիպ՝ օլ պէշ արփա էքմէյինտէն եէյէնլէրտէն
արթան փարչալարըլէ օն իքի ղիւֆէ տօլտուրտըլար։

14-Վէ օլ ատէմլէր Ցիսուսըն իզհար էթտիյի
՛ալամէթի կէօրմէքլէ՝ Ցիլհադիգէ տիւնեայա կէ-
լէճէք չօլ ։փէյղամպէր պու տըր՝ տէտիլէր։ 15-Ցի-
սուս տախի անլէրին կէլիպ՝ մէլէք էթմէք իչուն
քէնտինի ճէպրէն կէօթուրճէքլէրինի պիլմէխէյլէ,
թէքրար եաըրընըզճա տաղա չէքիլտի։ 16-Վէ ։ախ-
շամ օլտըգտա, շակիրտլէրի տահիլէ էնտիլէր։ 17-Վէ
գայըղա կիրիպ՝ տէնիզին էօթէ թարաֆընա, կա-

։ Պագ Ա՛ա. 11. 21, 22։
։ 4 Մխ. 4. 43։
ՀԹէք. 49. 10։ Թէս. 18. 15, 18։ Մատթ. 11. 3։ Պ. 1. 21։ 4. 19, 25։ 7. 40։
։ Մատթ. 14. 23։ Մարկ. 6. 47։

վառնայումա կիտէյօրլար իտի. վէ գարանլըգ պատմըշ օլուպ՝ Յիսուս տահա եանլարընա կէլմէմիշ իտի. 18-Տէննիշ տախի շիտաէթլի պիր բիւգիւար էամէօննաէն գապարմագտա իտի: 19-Իմտի անլէր քիւրէք չէքէրէք եիրմի պէշ վէ եա օթուշ օդաթընը գատար կիթտիքլէրինտէ, Յիսուսը տէննիղին իւշէրինտէ եիւրիւյէրէք գայըղըն եանընա կէլիր կէօրիւպ՝ գօրգմըշլար: 20-Ո տախի անլէրէ՝ պէն իմ, գօրգմայընըզ՝ տէտի: 21-Ո զէման աէվինէրէք անը գայըղա ալտըլար. վէ տէր՛ագապ գայըգ կիտէճէքլէրի եէրէ վասըլ օլսուս:

22-Էրթէսի կիւն տէննիղին էօթէ թարաֆընտա տուրան խալգ օրատա անըն չակիրտլէրինին պիննէ օլտըգլարը պիր գայըգտան պաշգա օլմատըղընը, վէ Յիսուսըն՝ չակիրտլերի իլէ պէրապէր գայըղա կիրմէմիշ, անճագ չակիրտլէրինին եալընըզ կիթմիշ օլտըգլարընը կէօրտիւքլէրինտէ, 23-(Հալպու քի Բապպ շիւքր էթտիքտէն սօնրա, էքմէք եէտիքլէրի մահալէ եագըն Տիբերիատան պաշգա գայըգլար կէլտի,) 24-Իմտի խալգ Յիսուսըն վէ չակիրտլէրինին օրատա օլմատըղընը կէօրտիւքլէրինտէ, քէնտիլէրի տախի գայըգլարա պինիպ՝ Յիսուսը արայարագ, Կափառնայումա կէլտիլէր: 25-Վէ ա-նը տէննիղին էօթէ թարաֆընտա պուլուպ, անա՝ եա մու՛ալիմ, պուրայա նէ՞ վագթի կէլտին՝ տէտիլէր: 26-Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Հագիգաթէն, Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Ալամէթլէր կէօրտիւյինիւղ իչին տէյիլ, անճագ օլ էքմէքլէրտէն եէյիպ տօյտուղընըզ իչին պէնի արայօրսընըզ: 27-Ճանի օլան թա՛ամա տէյիլ, անճագ Իսն իւլ ինսա-

նըն սիզէ վէրէճէյի էպէտի հայաթ իչիւն պադի գալան թա՛ամա սա՛յ էտինիզ, [p]զիրա փէտէր Ալ֊ լահ անը մուհրլէմիշ տիր՝ տէտի։ 28 - Ո զէման ա֊ նա՝ [h]Ալլահըն [a]ամէլէրինի իճրա էթմէք իչիւն նէ՞ էտէլիմ՝ տէտիլէր։ 29 - Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Ալլահըն [a]ամէլի պու տըր՝ քի անըն իրսալ էթտիյի քիմսէյէ իման էտէսինիզ՝ տէտի։ 30 - Իմոի անա՝ [h]նա սէն, պիզիմ կէօրիւպ սանա իման էթմէմիզ իչիւն նէ՞ [a]ալամէթ կէօսթէրիրսին. նէ՞ իչէրսին։ 31 - Վէճտաատըմըզ պէրրիյէտէ մէննի եէտիլէր, նի֊ թէքիմ՝ Անլէրէ եէմէյէ [h]սէմաան էքմէք վէրտի՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր՝ տէտիլէր։ 32 - Յիսուս տախի անլէրէ՝ Հապիգաթէն, հապիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Սէմաան օլան էքմէյի սիզէ Մ՛ովսէս վէրմէ֊ տի, լաքին սէմաան օլան հապիգի էքմէյի սիզէ փէտէրիմ վէրիր։ 33 - Զիրա Ալլահըն էքմէյի սէ֊ մաան նազիլ օլուպ տիւնեայա հայաթ վէրէն տիր՝ տէտի։ 34 - Իմոի անա՝ [h]նա Բապպ, պիզէ պու էքմէյի տա՛իմա վէր՝ տէտիլէր։ 35 - Յիսուս տախի անլէրէ տէտի քի՝ [o]Օլ հայաթ էքմէյի պէն իմ. [p]պանա կէլէն ասլա աճըգմայաճագ, վէ պանա իման էտէն ասլա սուսամայաճագ տըր։ 36 - [l]Վաքին սիզէ տէտիմ քի՝ Պէնի հէմ կէօրտիւնիւզ, հէմ տէ իման էթմէյօրսընըզ։ 37 - [p]Փէտէրին ճիւմլէ պանա վէրտիյի պանա կէլիր. [p]վէ պանա կէլէնի ասլա

[p] Մատթ. 3. 17։ 17. 5։ Մարկ. 1. 11։ 9. 7։ Ղուկ. 3. 22։ 9. 35։ Պ. 1. 33։ 5. 37։ 8. 18։ Ա'մալ. 2. 22։ 2 Պետ. 1. 17։
[h] 1 Յովհ. 3. 23։
[a] Մատթ. 12. 38։ 16. 1։ Մարկ. 8. 11։ 1 Կոր. 1. 22։
[l] Խուբ. 16. 15։ Ա'տ. 11. 7։ Նէեմ. 9. 15։ 1 Կոր. 10. 3։
[o] Մէզ. 78. 24, 25։
[p] Պատ Պ. 4. 15։
[h] Ա՛մ. 48. 58.
[p] Պ. 4. 14։ 7. 37։
[a] Ա՛մ. 26. 64։
[p] Ա՛մ. 45։
[h] Մատթ. 24. 24։ Պ. 10. 28, 29։ 2 Տիմ. 2. 19։ 1 Յովհ. 2. 19։

տըշարը աթմամ։ 38 - ՛Զիրա քէնտի իրատէթիմի տէյիլ, ՛անճագ պէնի իրսալ էտէնին իրատէթինի իճրա էթմէք իւզրէ սէմաւան նիւզուլ էթտիմ։ 39 - Վէ պէնի իրսալ էտէն փէտէրին իրատէթի պու տըր քի՝ ՝ճիւմլէ պանա վէրտիյինտէն հիչ պիրինի զայ՛ էթմէյիպ, անճագ անը սօն կիւնտէ իհեա էտէյիմ։ 40 - Վէ *պէնի իրսալ էտէնին" իրատէթի պու տըր քի՝ Օղու կէօրիւպ ՝անա իման էտէն հէր պիր քիմսէ էպէտի հայաթա մալիք օլա, պէն տախի անը սօն կիւնտէ իհեա էտէյիմ։

41 - Պունուն իւզէրինէ ԵՀուտիլէր՝ Սէմաւան էՀնէն էքմէք պէն իմ՝ տէտիյի իչիւն անըն հադգընտա սէօյլէննէրէք, 42 - ՝Պու քիմսէ Յիսուս իսկի ի Յուսէպի տէյի՞լ մի, քի պիզ անըն փէտէրի իլէ վալիտէյինի պիլիրիզ. պու հալտէ նա՞սըլ՝ Սէմաւան նիւզուլ էթտիմ՝ տէյօր տէտիլէր։ 43 - Վէ Յիսուս անլէրէ ճէվապէն տէտի քի՝ Արանըզտա սէօյլէնմէյինիզ. 44 - ՝Պէնի իրսալ էտէն փէտէր անը չէքմէյինճէ՝ պիր քիմսէ պանա կէլէմէզ, պէն տախի անը սօն կիւնտէ իհեա էտէճէյիմ։ 45 - Ձիւմլէսի Ալլահ թարաֆընտան թա՛լիմ օլունմըշ օլաճաղլար՝ տէյիւ ՝փէյղամպէրլէրտէ կաղըլմըշ տըր. պունա պինա՞էն ՝փէտէրտէն հէր իչիտիպ էօյրէնէն պանա կէլիր. 46 - ՝Տէյիլ քի պիր քիմսէ փէտէրի կէօրմիւշ տիր, ՝իլա Ալլահ թարաֆընտան օլանղաթ փէտէրի կէօրմիւշ տիր։ 47 - Հադիդաթէն,

* Մատթ. 26. 39, պ. 5. 30,
ՃՊ. 4. 34,
՝Պ. 10. 28, 17. 12, 18. 9,
* Ե-Էօ՝ փէտէրիմին
՝Ա՛. 27, 47, 54, պ. 3. 15, 16, 4. 14,
- Մատթ. 13. 55, Մարկ. 6. 3, Ղուկ. 4. 22,
՝Աղն. 1. 4, Ա՛. 65,
պԵս. 54. 13, ԵրեմՀ. 31. 34, Միք. 4. 2,
՛Իպր. 8. 10, 10. 16,
՝Ա՛. 37,
—Պ. 1. 18, 5. 37,
- Մատթ. 11. 27, Ղուկ. 10. 22, պ. 1. 18, 7. 29, 8. 19,

հագիդաթէն սիղէ տէրիմ քի՝ [ւ]Պանա իման էտէն էպէտի հայաթա մալիք տիր։ 48-[ր]Հայաթ էքմէյի պէն իմ։ 49-[տ]Էճտատընըզ պէրրիյէտ մէննի եէյիպ վէֆաթ էթտիլէր։ 50-[ց]Սէմատան նազիլ օլան էքմէք պու տըր, քի անտէն պիր քիմսէ եէյիպ տէ վէֆաթ էթմէյէ։ 51-[ւ]Սէմատան նիւզուլ էտիպ հայյ օլան էքմէք պէն իմ. էկէր պիր քիմսէ պու էքմէքտէն եէրսէ, իլ[*]էլ էպէտ եաշայաճագ տըր, [ւ]վէ պէննիմ վէրէճէյիմ էքմէք տիւնեանըն հայաթը իչիւն վէրէճէյիմ թէննիմ տիր։

52-Իմտի եէհուտիլէր՝ [ր]պու ատէմ նա[*]սըլ թէննինի եէմէմիզ իչիւն վէրէ պիլիր տէյիւ՝ [տ]արալընտա մու'արազա էթտիլէր։ 53-Յիսուս տախի անլէրէ տէտի քի՝ Հագիդաթէն, հագիդաթէն սիղէ տէրիմ քի, [ց]էկէր Իպն Իւլ Իննանըն թէննինի եէմէզ, վէ դանընը իչմէզսէնիզ, քէնտինիզտէ հայաթի օլմազ։ 54-[ւ]Պէննիմ թէննիմի եէյիպ գանըմը իչէն՝ էպէտի հայաթա մալիք տիր, պէն տախի անը սօն կիւնտէ իհեա էտէճէյիմ։ 55-Զիրա թէննիմ հագիդաթէն թա'ամ տըր, վէ գանըմ հագիդաթէն շուրպ տըր։ 56-Թէննիմի եէյիպ գանըմը իչէն՝ [բ]պէննտէ, պէն տախի անտէ սաքին օլուրըմ։ 57-Հայյ օլան փէտէր պէննի իրսալ էթտիյի, պէն տախի փէտէրին սէպէպիյլէ հայաթտա օլտըղըմ միսիլիւ, պէննի եէյէն տախի պէննիմ սէպէպիմլէ հայաթտա օլաճագ տըր։ 58-[գ]Սէմատան նազիլ օլան էքմէք պու տըր. էճտատընըզ մէննի եէյիպ

ւ Պ. 3. 16, 18, 36։ Ա՛. 40։
ւ Ա՛. 33, 35։
ր Ա՛. 34։
տ Ա՛. 54, 58։
ց Պ. 3. 13։
[*] Ի՛պր. 10. 5, 10։
[*] Պ. 3. 9։
օ Պ. 7. 43; 9. 16; 10. 19։
[*] Մատթ. 26. 26, 28։
ւ Ա՛. 27, 40, 63։ Պ. 4. 13, 14։
բ Յովհ. 3. 24; 4. 15, 16։
[*] Ա՛. 49—51։

վէֆաթ էթտիքլէրի կիպի տէյիլ տիր. պու էքմէյի եէյէն իլ էլ էպէտ հայաթտա օլաճադ տըր։

59 - Պու շէյլէրի կափսաունայումտա թա՛լիմ էտէրէք, սինաղօգտա սէօյլէտի։

60 - Ովէ շակիրտլէրինտէն նէյէլէրի պունու իչիթտիքլէրինտէ՝ Պու սէօզ աղըր տըր, պունու քի՞մ տինլէյէ պիլիր՝ տէտիլէր։ 61 - Վէ Յիսուս շակիրտլէրինին պունուն իւզէրինէ սէօյլէնտիքլէրինի քէնտի տէրսունինտէ պիլմէքլէ, անլէրէ խիթապէն՝ Սիզի պու շէյ սիւրչտիւրիւյո՞ր մը. 62 - Էյկէր Իսկի իւլ ինանըն մուգաուտէմա օլտըղը մահալէ չըգտըղընը կէօրիւրսէնիզ... 63 - Ուհեա էտէն՝ Րուհ տըր, թէն հիչ պիր ֆա՛իտէ էթմէզ. պէնիմ սիզէ սէօյլէտիյիմ սէօզլէր րուհ վէ հայաթ տըր։ 64 - Էվա՛քին սիզտէն պա՛զը ինանմայան քիմսէլէր վար տըր՝ տէտի. չունքի Յիսուս ինանմայանլար քիմլէր օլտըղընը վէ քէնտինի էլէ վէրէճէք օլան քիմ իտի՛յինի իպլիստաուէն պիլիր իտի։ 65 - Վէ տաիի Պունուն իչիւն սիզէ՝ Հիչ քիմսէ փէտէրիմ թաղրաֆընտան քէնտինէ վէրիլմէտիքճէ պանա կէլէմէզ՝ տէյիւ սէօյլէտիմ, տէտի։

66 - Պունուն իւզէրինէ շակիրտլէրինտէն նէյէլէրի կէրի չէքիլիպ՝ արթըզ անըն իլէ պէրապէր կէզմէզլէր իտի։ 67 - Իմտի Յիսուս օն իքիլէրէ՝ Սի՞զ տաիի մի կիթմէք իսթէրսինիզ՝ տէտի։ 68 - Սիմոն Պետրոս անա ճէվապէն՝ Եա Բապպ, քիմէ՞ կիտէճիմ, էպէտի Հայաթ սէօզլէրի սէնտէ տիր։ 69 - Պիզ

Տ Ա՛յ. 66։ Մաթթ. 11. 6։
Ր Մարկ. 16. 19։ Պ. 3. 13։ Ա՛մալ. 1. 9։ Եփես. 4. 8։
Ց 2 Կր. 3. 6։
Ր Ա՛յ. 36։
Ը Պ. 2. 24, 25։ 13. 11։
Ր Ա՛յ. 44, 45։
Ժ Ա՛յ. 60։
Ի Ա՛մալ. 5. 20։
Լ Մաթթ. 16. 16։ Մարկ. 8. 29։ Ղուկ. 9. 20։ Պ. 1. 49։ 11. 27։

տախի իման էտիպ, Իան Ուլլահ [իւլ հայյ] Քրիս-
տոս սէն իտիլինկի պիլտիք՝ տէտի։ 70-Յիսուս ան-
լերէ խիթապէն՝ Էպէն սիզ օն իքիլերի ինթիխապ
Ք՛թամէտիմ մի. Էվէ սիզսէն պիրի Շէյթան տըր՝ տէ-
տի։ 71-Վէ պուննու Սիմոն օղլու Իսկարիովտը Յու-
դա հագդընտա սէօյլէր իտի. զիրա պու քիմսէ օն
իքիլերտէն պիրի իքէն՝ անը էլէ վէրէճէք իտի։

ՊԱՊ 7

Վէ պու չէյլերտէն սօնրա՝ Յիսուս Գալիլեատա
կէզէր իտի. Զիրա Եէհուտիլէր գաթլինէ գաստ
էթտիքլերի իչին, Եէհուտիյէտէ կէզմէք իսթէ-
մէզ իտի։

2-Էվէ Եէհուտիլէրին խայմէ պայրամը եագըն
օլմաղլէ, 3-Էգարնտաշլարը անա՝ Շակիրտլէրինին
տախի իշլէտիյին Էամէլլէրի կէօրմէլէրի իչին պու-
րատան չըգըպ՝ Եէհուտիյէյէ կիթ. 4-Զիրա հիչ
պիր քիմսէ քէնտիսի աշիքեար օլմազ իսթէր իքէն,
կիզլիճէ պիր չէյ իշլէմէզ. Էկէր պուննլարը իշլէր-
սէն, քէնտինի տիւնեայա իզհար էյլէ՝ տէտիլէր։
5-Զիրա գարնտաշլարը պիլէ անա իման էթմէզ-
լէր իտի։ 6-Վէ Յիսուս անլերէ տէտի քի՝ Էպէնիմ
վագթըմ տահա կէլմէտի, Ֆագաթ սիզին վագ-
թընըզ տա՞իմա հազըր տըր։ 7-Էտիւնեա սիզէ
պուղզ էտէմէզ, ամմա պանա պուղզ էտէր. Էչիւն-
քի պէն անըն հագդընտա Էամէլլէրինին Ֆասիտ օլ-
մազընա չէհատէթ էտէրիմ։ 8-Սիզ պու պայրա-
մա չըգընըզ. պէն պու պայրամա [տահա] չըգմամ.

Էղուկ. 6. 13։
Բպ. 13. 27։
Գպ. 5. 16, 18։
Դղա. 23. 34։
Ֆ Մատթ. 12. 46։
Մարկ. 3. 31։ Ա'-
մալ. 1. 14։
Տ Մարկ. 3. 21։
Էպ. 2. 4։ 8. 20։ Ա՛.
8, 30։
Ըպ. 15. 19։
Էպ. 3. 19։

ըզիրա պէնիմ վադթըմ տահա թէմամ օլմամըշ
սըր։ 9-վէ անլերէ պու չէյլերի սէօյլէյիպ՝ Գալիլ-
եաստա գալսը։ 10-Անմա գարնատշլարը չըդսըդ-
տան սօնրա, օ ղէման քէնտիսի տախ աշխըեար
օլմայարագ, կիզլիճէ կիսի պայրամա չըդսը։
11-Ըէհուտիլեր տախ անը պայրամնա արա-
յըպ՝ նէ՞րէտէ սիր՝ տէրլեր խոր։ 12-Ւվէ անըն
հադգընտա խալդըն արտարնտա չօգ գիյլ ու գալ
վադը՝ օլարագ, Ւպա՛ղըլարը՝ Սալիհ սիր՝ տէյիպ,
տիկերլերի տէ՝ Ւսայր, անճագ խալդը լղլալ էտի-
յօր՝ տէրլեր խոր։ 13-Անմա Ըէհուտիլերին գօր-
գուսընտան նաշի պիր քիմսէ Ւալէնէն անըն լադըր-
տըրնը էթմէղ խոր։

14-վէ արթըգ պայրամըն նըսգը օլսըգտա, Յի-
սուս հէյքէլե չըգըպ՝ Թա՛լիմ էտեր խոր։ 15-Ւվէ
Ըէհուտիլեր Թէ՛աճճիւպ էտերէք՝ Պու քիմսէ Թա՛-
լիմ օլունմըշ տէյիլ էքէն, քիթապլարը նա՞սըլ պի-
լիր՝ տէտիլեր։ 16-Յիսուս տախ անլերէ ճէվա-
պէն՝ Ւպէնիմ Թա՛լիմիմ քէնտիմին տէյիլ, անճագ
պէնի լրսաղ էտէնին սիր։ 17-ՒԷկեր պիր քիմսէ
անըն իրատէթինի իճրա էթմէք իսթէրսէ, պու
Թա՛լիմ Ալլահտա՛ն մը օլսըղընը, վէ եախսա պէն
քէնտիլիյիմտէ՛ն մի սէօյլէտիյիմի պիլճէէք սիր։
18-ՒԲէնտիլիյինտէն սէօյլէյէն քէնտի Ւիզղէթինի
արար. ամնա քէնտինի լրսաղ էտէնին Ւիզղէթինի
արայան հադգ սըր, վէ անտէ հադգսըզլըգ եօգ
սըր։ 19-ՒՄուսէս սիզէ չէրի՛աթը վէրմէտի մի,

Ես պ. 8. 20։ Ա՛մ. 6։
Ը պ. 11. 56։
Թ պ. 9. 16։ 10. 19։
Ժ Մատթ. 21. 46։ Ղուկ. 7. 16։ պ. 6. 14։ Ա՛մ. 40։
Լ պ. 9. 22։ 12. 42։ 19. 38։
Խ Մատթ. 13. 54։ Մարկ. 6. 2։ Ղուկ. 4. 22։ Ա՛մաղ. 2. 7։
Ծ պ. 3. 11։ 8. 28։ 12. 49։ 14. 10, 24։
Կ պ. 8. 43։
Հ պ. 5. 11։ 8. 50։
Յ Յոհ. 24. 3։ Թէս. 33. 4։ Յովհ. 1. 17։ Ա՛մաղ. 7. 38։

վէ սիզաէն հիչ քիմնէ չէրի՛աթը իճրա էթմէզ։ Ընի՞չիւն գաթլիմի արայօրաբընըզ՝ տէտի։ 20-Խալդ տախի՝ Մէճնուն սըն, աէնին գաթլինի քի՞մ արա֊յօր՝ տէյիւ ճէվապ վէրտիլէր։ 21-Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Պիր իչ իչլէտիմ վէ ճիւմլէնիզ թէ՛աճ֊ճիւպ էտիյօրսընըզ։ 22-Մովսէս սիզէ խիթանը վէրտի, (պու տախի Մովսէսաէն տէյիլ տիր, Հան֊ճաղ էճտատտան տըր,) վէ սիզ սէպթ կիւնիւ ա֊տէմ խիթան էտէրսինիզ։ 23-Էկէր Մովսէսին չէ֊րի՛աթը նաղզ օլունմամադ իչիւն Հսէպթ կիւնիւ ատէմ խիթան օլունուր իսէ, սէպթ կիւնիւ պիր ատէմէ քեամիլէն սըհհէթ վէրտիյիմ իչիւն պանա տարըլըյո՞ր մը սընըզ։ 24-Հէօրիւնիւչէ կէօրէ հիւքմ էթմէյինիզ, անճաղ Հատալէթէ կէօրէ հիւքմ էյ֊լէյինիզ՝ տէտի։

25-Ո զէման Երուսաղէմլիլէրաէն պա՛զըլարը տէր֊լէր իտի քի՝ Գաթլինի արատըլարը պու տէյի՞լ մի տիր. 26-Վէ իչլէթ Հալէնէն սէօյլէյօր, վէ անա հիչ պիր չէյ տէմէյօրլար. Հաճէպա րէ՞իսլէր պու֊նուն հագիգաթէն Քրիստոս իտիյինի սահիհէն պիլ֊տիլէ՞ր մի։ 27-Վաքին պիզ պունուն նէրէտէն օլ֊տըղընը պիլիրիզ. ամմա Քրիստոս կէլտիյի զէման՝ նէրէտէն օլտըղընը քիմնէ պիլմէզ։

28-Վէ Յիսուս հէյքէլտէ թա՛լիմ էտէր իքէն, նիտա էտէրէք՝ Հէմ պէնի պիլիրսինիզ, հէմ տէ նէրէտէն օլտըղըմը պիլիրսինիզ. Վէ պէն քէնտի֊լիյիմտէն կէլմէտիմ, ֆագաթ պէնի իրսալ էտէն

Ղ Մատթ. 12. 14։ Մարկ. 3. 6։ Պ. 5. 16, 18։ 10. 34, 39։ 11. 53։
Ֆ Պ. 8. 48, 52։ 10. 20։
Ց Ղկ. 12. 3։
Ջ Թէք. 17. 10։
Չ Պ. 5. 8, 9, 16։
Ճ Թէս. 1. 46, 47։ Էմմ. 24. 23։ Պ. 8. 15։ Յակ. 2. 1։
Ո Սղ. 48։
Շ Մատթ. 13. 55։ Մարկ. 6. 3։ Ղուկ. 4. 22։
Ոպագ Պ. 8. 14։
Չ Պ. 5. 43։ 8. 42։

-հագդ տըր, ¯քի սիղ անը պիլմէզինիզ։ 29- ¹Պէն անը պիլիրիմ. զիրա պէն անտէն իմ, վէ հէմ պէն օ իրսալ էյլէտի՝ տէտի։ 30- ²Պունուն իւզէրինէ անը թուխմաղա գաստ էթտիլէր իսէ տէ, ³հիչ պիր քիմսէ անա էլ ուզաթմասըզ, չիւնքի անըն վագթը տահա կէլմէմիշ իտի։ 31- ⁴Վէ խալգտան նիչէլէրի անա իման էտիսլ՝ Փրիստոս կէլտիյի զէման պուՙնուն իճրա էթտիյի մուՙճիզէլէրտէն զիյատէ՞ մի էտճէք՝ տէտիլէր։

32- Ցէրիսիլէր խալգըն անըն հագդընտա պու միսիլու գիյլ ու գալ էթտիյինի իշիտիսլ՝ Ցէրիսիլէր իլէ պաշ քեահինլէր անը թուխմագ իւզրէ մէՙմուրլար կէօնտէրտիլէր։ 33- Վէ Յիսուս՝ ¯Տահա պիր աղ միւտտէթ սիզին իլէ պէրապէր իմ. անտէն սօնրա պէնի իրսալ էտինէ կիտէրիմ։ 34- ⁺Սիզ պէնի արայըզդա տա պուլմայաճադընըզ, վէ պէնիմ պուլունդուղում եէրէ սիզ կէլէմէզինիզ՝ տէտի։ 35- Պունուն իւզէրինէ ԵՀուտիլէր պիրի պիրինէ՝ Պուՙնէ՞րէյէ կիտէճէք տիր քի սիզ քենտինի պուլմայաճադըզ. ՚աճէպա Եունանիլէր իչինէ ⁺տադըլըճ օլանդարա կիտիպ տէ, Եունանիլէրի՞ մի թա՚լիմ էտճէք։ 36- Պէնի արայըզդա տա պուլմայաճադընըզ, վէ պէնիմ պուլունդուղում եէրէ սիզ կէլէմէզինիզ, տէտիյի պու քեզամ նէ՞ տիր՝ տէտիլէր։

37- ¹Վէ պայրամընն ասն վէ պէօյուք կիւնիւնտէ Յիսուս տուրուպ նիտա էտէրէք՝ ²Էկէր պիր քիմսէ

-Պ. 5. 32։ 8. 26։ Ցօմ. 3. 4։
-Պ. 1. 18։ 8. 55։
Հ Մաաթ. 11. 27։ Պ. 10. 15։
-Մարկ. 11.18.Ղուկ. 19. 47։ 20. 19։ Ա.Յ. 19։ Պ. 8. 37։
: Ա.Յ. 44։ Պ. 8. 20։
ɔ Մաաթ. 12. 23։ Պ. 3. 2։ 8. 30։
-Պ. 13. 33։ 16. 16։
ɬ Ովս. 5. 6։ Պ. 8. 21։ 13. 33։
+ Եա. 11. 12։ Յակ. 1. 1։ 1 Պետ. 1. 2։
օ Ղև. 23. 36։
ֆ Եա. 55. 1։ Պ. 6. 35։ Վ.Աղ. 22. 17։

առաքեալ էսկ, պանա կէլիսլ իշխին։ 38 - ՀԷր քիմ քի պանա իման էտէրսէ, քիթապըն պույուրտըղը վէճհլէ, [b]պաթիընտան տիրի առ ըրմադլարը ճէ-ըէյան էտէճէք տիր՝ տէտի։ 39 - [c]Պունու տախի քէնտինէ իման էտէնլէրին ալաճադլարը Րուհըն հադգընտա սէօյլէտի. զիրա Յիսուս Հէնուզ [d]թա՛զիզ օլմնմատըղը իշխին Րուհ [իւլ Գուստ] տահա վէրէճէձ տէյիլ իտի։ 40 - [e]Խալգտան նիչէլէրի պու սէօզիւ իչիթտիքլէրինտէ՝ Ֆիլհագիգէ պու [f]օլ վէյղամպէր տիր՝ տէտիլէր։ 41 - Պաշդալարը՝ [g]Պու Քրիստոս տը՞ր՝ տէտիլէր. զայրիլէրի իսկ՝ Եա Քրիստոս [h]Գալիլեատա՞ն մը կէլիր։ 42 - [i]Քրիստոս Դաւիթին նէսլինտէն վէ [j]Դաւիթին օլտըղը Բեթլէհէմ նամ քէօյտէն կէլիր՝ տէյիւ քիթապ պույուրմա՞զ մը՝ տէտիլէր։ 43 - [k]Պէօյլէճէ անըն հադգընտա խալգ պէյնինտէ իխթիլաֆ վուգու՛ պուլտու։ 44 - [l]Վէ անլէրտէն պա՛զըսը անը թութմագ իսթէտիլէր իսկ տէ, հիչ քիմսէ անա էլ ուզաթմատը։

45 - Վէ մէ՞մուրլար պաշ քեահինլէր իլէ Ֆէրիսի-լէրին եանընա կէլտիքլէրինտէ, անլէրէ՝ Նի՞չիւն անը կէթիրմէտինիզ՝ տէտիլէր։ 46 - Մէ՞մուրլար ճէվա-պէն՝ [m]Պու առէմ կիսի ասլա պիր քիմսէ սէօյլէ-մէմիշ տիր՝ տէտիլէր։ 47 - Վէ պունուն իւզէրինէ Ֆէրիսիլէր անլէրէ ճէվապէն՝ Սի՞զ տէ մի ալտան-տընըզ. 48 - [n]Իէ՞իսլէրտէն, եախօտ Ֆէրիսիլէրտէն

[a] Թէս. 18, 15։
[b] Իմն. 18. 4։ Եա. 12. 3։ 44. 3։ Պ. 4. 14։
[c] Եա. 44. 3։ Յովէլ 2. 28։ Պ. 16. 7։ Ա'մալ. 2. 17, 33, 38։
[d] Պ. 12. 16։ 16. 7։
[e] Թէս. 18. 15, 18։ Պ. 1. 21։ 6. 14։
[f] Պ. 4. 42։ 6. 69։
[g] Ա՛. 52։ Պ. 1. 46։
[h] Մէզ. 132. 11։ Երեմ. 23 5։ Միք. 5. 2։ Մատթ. 2. 5։ Ղուկ. 2. 4։
[i] 1 Մխել. 16. 1, 4։
[j] Ա՛. 12։ Պ. 9. 16։ 10. 19։
[k] Ա՛. 30։
[l] Մատթ. 7. 29։
[m] Պ. 12. 42։ Ա'մալ. 6. 7։ 1 Կոր. 1. 20, 26։ 2. 8։

պէր քիմնէ անա իման էթաւ՝ մի. 49-Ամմա չէ-
րի՛աթը պէլմէյէն պու խալգ մէլ՛ուն տըր՝ տէտի-
լէր։ 50-Հկէճէլէյին անըն եանընա կէլմիշ օլան նի-
կոդեմոս անէերտէն պէրի օլմադըէ, անէերէ, 51-Ա-
ճէպա պիզիմ չերի՛աթըմըզ պէր առէմի էվվէլա
տինկէյիսպ նէ էթտիյինի անլամադըդճա, հիւքմ է-
տէ՞ր մի՝ տէտի։ 52-Պունա ճէվապէն՝ Սէ՞ն տէ մի
Գալիլեացան սըն. թահդիդ էյլէ վէ պագ քի՝ Գա-
լիլեացան փէյղամպէր ղուհուր էթմէմիշ տիր՝ տէ-
տիլեր։ 53-Վէ հեր քես քենաի էվինէ կիթտի։

ՊԱՊ 8

Վէ Յիսուս Ձէյթուն տաղընա կիթտի։ 2-Վէ
սէհեր վագթընտա թէքրար հէյքէլէ կիտիպ՝ պու-
թիւն գավմ եանընա կէլմէքտէ օլարագ, օթու-
րուպ անէերէ թա՛լիմ էտեր խոի։ 3-Վէ ՚իւէմա
իլէ Ֆէրիսիլեր զինաատա թուրթուլմըշ պիր գադը ա-
նըն եանընա կէթիրիպ՝ օրթատա տուրտուրարագ,
4-Անա՝ եա մու՛ալլիմ, պու գադը իրթիքեապ ը
զինա Ֆի՛իլինտէ թուրթուլտու, 5-Վէ Մովսէս չէ-
րի՛աթտա պիզէ պէօյլէ քիմսէլէրին ըէճմ օլունա-
մասընը էմր էթտի. սէն նէ՞ տէրսին՝ տէտիլեր։
6-Ի թհամընա պէս վէռնէ պուլմագ իւզրէ, անը թէճ-
րիպէ իչին պունու սէօյլէտիլեր. լաքին Յիսուս է-
յիլիպ՝ փարմադըյլէ եէրէ եազը եազար խոի։ 7-Վէ
անա մուսիրրանէ սիւ՛ալ էթմէլէրինյլէ, տօղրուլուպ
անէերէ՝ ՚Սիզտէն հանկըսը պիկիւնահ խէ, անըն
իւզէրինէ էվվէլա թաշը օ ամթալն՝ տէտի։ 8-Վէ

ֆ պ. 3. 2։	4. 15։ պ. 1. 46։ Ա.Յ.	22։
! թէս. 1. 17։ 17. 8։	44։	բ թէս. 17. 7։ Բօմ.
Վէ ղայբ։ 19. 15։	——	2. 1։
հ ե՛ս. 9. 1,2։ Մաաթ.	՚Ղ և. 20. 10։ թէս. 22.	

ևինչ էյիլիպ եէրչ եաղը եաղար իտի։ 9-վչ պու-
նու իշխիտիքլէրինտէ, զամիրլէրինտէն իլգամ օրու-
նարադ, իսթիյարլարտան պաշլայրլ էն ասկրաքի-
լէրչ վարընճայատէք, *պիրչը պիրչը չըգարլար,
վչ Յիսուս եալընըզ գալտը. գարը տախի օրթատա
տուրույօր իտի։ 10-վչ Յիսուս ատդրուլուպ գա-
րտան պաշգա պիր քիմսէյի կէօրմէմէքլէ, անա՝
էյ գարը, օլ տա՛վաճլարընկ նէ՞րէտէ տիր, հիչ
պիրի *ալէյհինէ հիւքմ է՞թմէտի մի՝ տէտի։ 11-ը
տախի՝ Հիչ պիրի, էֆէնտի, տէմէսէյլէ, Յիսուս
անա՝ *պէն տախի *ալէյհինէ հիւքմ էթմէմ. կիթ,
*արթըգ կիւնահ իշլէմէ՝ տէտի։

12-վչ եինէ Յիսուս անլէրէ խիթապէն՝ *պէն
տիւննեանընն նուրու իմ. պանա թապի՛ օլան՝ զու-
մէթտէ եիւրիւմէյիպ, անճադ հայաթ նուրընա մա-
կիք օլաճադ տըր՝ տէտի։ 13-ճէրիսիլէր տախի ա-
նա՝ *Սէն քէնտի հադդընտա շէհատէթ էտէրսին,
սէնին շէհատէթին հադդ տէյիլ տիր՝ տէտիլէր։
14-Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Հէր նէ գատար պէն
քէնտի հադդըմտա շէհատէթ էտէրսէմ տէ, շէ-
հատէթիմ հադդ տըր, զիրա նէրէտէն կէլտիյիմի
վչ նէրէյէ կիտէճէյիմի պիլիրիմ. *սիզ իսէ նէրէ-
տէն կէլտիյիմի, եա նէրէյէ կիտէճէյիմի պիլմէզ-
սինիզ։ 15-*Սիզ ճիսմանիճէ հիւքմ էտէրսինիզ.
*պէն հիչ քիմսէյի հիւքմ էթմէմ։ 16-վչ էկէր
պէն հիւքմ էթսէմ տէ, պէնիմ հիւքմիւմ հադդ
տըր. *զիրա եալընըզ տէյիլ իմ, ամմա պէն վչ

*Րօմ. 2. 22։	9. 5։ 12. 35, 36, 46։	*պ. 3. 17։ 12. 47։ 18. 36։
†Ղուկ. 9. 56։ 12. 14։ պ. 3. 17։	‡պ. 5. 31։	‡Ա.Յ. 29։ պ. 16. 32։
‡պ. 5. 14։	§պ. 7. 28։ 9. 29։	
§պ. 1. 4, 5, 9։ 3. 19։	¶պ. 7. 24։	

պէնի իրասլ էտէն փէտէր պէրաբէ էչ։ 17-ուվէ լքի ատէմին չէհատէթի հադգ օլտըղը չէրի՝ամբընըզտա տախի եապըմըշ տըր։ 18-Պէն քէնտի հադգըմտա չէհատէթ էտէրիմ. ⁱպէնի իրասլ էտէն փէտէր տախի պէնիմ հադգըմտա չէհատէթ էտէր՝ տէտի։ 19-Օլ վագըթ անա՝ փէտէրինկ նէ՞րէտէ տիր՝ տէտիլէր. Յիսուս՝ ²նէ պէնի, նէ տէ փէտէրիմի պէրլերինիզ. ³էկէր պէնի պիլսէ լտինիզ, փէտէրիմի տախի պիլիր լտինիզ՝ տէյու ճէվապ վէրտի։

20-Իսնտի Յիսուս պու աէօղլերի հէյքէլտէ թա՝լիմ էտէր լքէն՝ ⁴լսապինէտե աէօյլէտի, ⁵վէ անը հիչ քիմսէ թուրթմատը, պիրա ⁶վագըթը տահա կէլմէմիշ լտի։

21-Յիսուս թէ.քրար անլէրէ լսինթապէն՝ Պէն կիտերիմ, ⁷վէ պէնի արայըզ տա ⁸կիւնահլընըզտա էօլէճէ.քսինիզ. պէնիմ կիտէճէյիմ եէրէ սիզ կէ՝լէմէզսինիզ՝ տէյօր, տէտիլէր։ 23-Օ տախի անլէրէ՝ ⁹Սիզ աշաղըտան սընըզ, պէն եօգարըտան իմ. ¹⁰սիզ պու տիւնեատան սընըզ, պէն պու տիւնեատան տէյիլ իմ։ 24-¹¹Պու էճլտէն սիզէ՝ կիւնահլարընըզտա էօ՝լէճէ.քսինիզ՝ տէտիմ. ¹²զիրա էկէր պէն խսյիմէ ինանմազսանըզ, կիւնահլարընըզտա էօլէճէ.քսինիզ՝ տէտի։ 25-Պունուն իւզէրինէ տա՝ Սէն քի՞մ սին՝ տէտիլէր. Յիսուս տախի անլէրէ տէտի քի՝ Էվվէլ՝

ⁱԹէս. 17. 6։ 19. 15։ Մատթ. 18. 16։ 2 Կոր. 13. 1։ ²Կոր. 10. 28։
³Պ. 5. 38։
⁴Ա.Յ. 55։ Պ. 16. 3։
⁵Պ. 14. 7։
⁶Մարկ. 12. 44։
⁷Պ. 7. 30։
⁸Պ. 7. 8։
⁹Պ. 7. 34։ 13. 33։
¹⁰Ա.Յ. 24։
¹¹Պ. 3. 31։
¹²Պ. 15. 19։ 17. 16։ 1 Յովհ. 4. 5։
Ա.Յ. 21։
Մարկ. 16. 16։

տէն պէրու հէման սիզէ սէօյլէտիյիմ զաթ իմ։ 26 - Սիզին հադդընըզտա սէօյլէմէյէ վէ հիւքմ էթ-մէյէ չօգ չէյլէրիմ վար. լաքին Ւպէնի իրսալ էտէն հադդ տըր. Ւվէ պէն տիւնեայա անտէն իշիթտի-յիմ չէյլէրի սէօյլէրիմ։ 27 - Անլէր՝ քէնաիլէրինէ փէտէր հադդընտա սէօյլէտիյինի անլամատըլար։

28 - Վէ Ցիսուս անլէրէ խիթապէն՝ Ւնայն իւլ ին-սանը եիւքսէյէ դալտըրտըղընըզտա, Ւպէն խոյիմի վէ Ւքէնաիլիյիմտէն հիչ պիր շէյ էթմէյիպ՝ Ւլաքին փէտէրիմին պանա թա՛լիմ էթտիյի իւզրէ պու շէյ-լէրի սէօյլէտիյիմի պիլդիրէքսինիզ։ 29 - Ւվէ պէնի իրսալ էտէն պէնիմ իլէ պէրապէր տիր. Ւփէտէր պէնի եալընըզ պրագմատը, Ւչինքի պէն տա՞իմա անլըն բիզտասը օլան չէյլէրի իճրա էտէրիմ՝ տէտի։

30 - Պու չէյլէրի սէօյլէր իքէն՝ Ւչօգ քիմսէլէր ա-նա իման էթտիլէր։ 31 - Օլ վագըթ Ցիսուս քէնտի-նէ իման էտէն Եէհուտիլէրէ խիթապէն՝ էվվէր սիզ պէնիմ քէլամըմտա դալըրսանըզ, ֆիլհագիգէ շա-կիրտլէրիմ օլուպ, 32 - Հագիգաթը պիլդիրէքսինիզ, Ւհագիգաթ տախի սիզի ազատ էտէճէք տիր՝ տէ-տի։ 33 - Անա՝ Ւպիզ Աբրահամ զիւրրիյէթի իզ, վէ հիչ պիր վագըթ քիմսէյէ գուլլուգ էթմէտիք. սէն նա՞սըլ՝ Ազատ օլաճագսընըզ՝ տէյօրսըն, տէյիւ ճէ-վապ վէրտիլէր։ 34 - Ցիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Հա-գիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Ւհէր քիմ կիւնահ իշլէրսէ, կիւնահըն գուլու տըր։ 35 - Ւգուլ տախի խանէտէ իլէ էլէ էպէտ պագի գալմա-

ե պ. 7. 28։
ը պ. 3. 32։ 15. 15։
թ պ. 3. 14։ 12. 32։
ժ Բօմ. 1. 3։
ի պ. 5. 19, 30։
լ պ. 3. 11։
խ պ. 14. 10, 11։
ծ Ա՛. 16։
կ պ. 4.34։ 5.30։ 6.38։
հ պ. 7. 31։ 10. 42։ 11. 45։
ձ Բօմ. 6. 14, 18, 22։ 8. 2։ Յակ. 1.25։ 2. 12։
ղ Ղ.4.25.42։ Մատթ. 3. 9։ Ա՛. 39։
ճ Բօմ. 6. 16, 20։ 2 Պետ. 2. 19։
մ Գաղ. 4. 30։

յըսլ՝ օղուլ իլ էլ էպէտ գալըը։ 36-[1]Իմոի էկէը օղուլ սիզի ազատ էտէրսէ, ֆիլվազը՝ ազատ օլա-ճագաբընըզ։ 37-Աբրահամ զիւրրիյէթի օլտըղընըզը պիլէրիմ. [2]ամմա գաթլիմի արայօրսընըզ, չիւնքի քէլամըմ տէրուննինիզտէ եէը թուԹմայօր։ 38-[3]պէն փէտէրիմին եանընատա կէօրտիւյիւմիւ սէօյլէրիմ, սիզ տախի փէտէրիննիզին եանընատա կէօրտիւյիւ-նիւզ չէյլէրի եափարընըզ՝ տէտի։ 39-Անա ճէ-վապէն՝ [4]պիզիմ փէտէրիմիզ Աբրահամ ատը՝ տէ-տիլէը. Ձիտուա անլէրէ տէտի քի, [5]Աբրահամըն էվլատը օլսա խոննիզ, Աբրահամըն [6]ամէլլէրինյէ [7]ա-միլ օլուր խոննիզ։ 40-Ձագաթ շիմտի պէննիմ, եա'նի [8]Ալլահ Թարաֆընատան իշիԹտիյիմ հադի-գաթը սիզէ սէօյլէյէն [9]պիր ատէմին գաթլինի ա-րայօրընըզ. Աբրահամ պուննու եափմատը։ 41-Սիզ վէտէրիննիզին [10]ամէլլէրինյէ [11]ամել էտէրսինիզ։ Իմոի անա՝ պիզ վէլէտի զիննա տէյիլ լըզ, [12]պիզիմ պիր փէտէրիմիզ վար, օ տա Ալլահ ատը՝ տէտիլէր։ 42-Ձիտուա տախի անլէրէ տէտի քի՝ [13]էկէր Ալլահ փէ-տէրիննիզ օլսա խոն, պէննի սէվէր խոննիզ. [14]չիւնքի պէն Ալլահտան խուրուճ էտիպ կէլտիմ. [15]զիրա քէն-տիվիյիմտէն կէլմէտիմ, լաքին պէննի օ իրսալ էթ-տի։ 43-[16]Նիչիւն պէննիմ սէօզիւմիւ անլատմայօրսը-նըզ. չիւնքի պէննիմ քէլամըմը տինլէյէմէզսինիզ։ 44-[17]Սիզ պապանըզ ՇէյԹանտան օլընըզ, վէ պա-պանըզըն չէհվէթլէրինի ֆի'լէ կէթիրմէք խոթէր-

[1] Ծօմ. 8. 2։ Գաղ. 5. 4։
[2] Պ. 7. 20։ Ա.Յ. 40։
[3] Պ. 3. 32։ 5. 49, 30։ 14. 10, 24։
[4] Մաթթ. 3. 9։ Ա.Յ. 33։
[5] Ծօմ. 2. 28։ 9. 7։ Գաղ. 3. 7, 29։
[6] Ա.Յ. 26։
[7] Ա.Յ. 37։
[8] Եբ. 63. 16։ 64. 8։ Մաղ. 1. 6։
[9] 1 Յովհ. 5. 4։
[10] Պ. 16. 27։ 17. 8, 25։
[11] Պ. 5. 43։ 7. 28, 29։
[12] Պ. 7. 17։
[13] Մաթթ. 13. 38։ 1 Յովհ. 3. 8։

սինիզ. ο խալթիտաաէն պէրու դաթիլ խոն, [2]վէ հադիդաթտա սէպաթ էթմէտի, զիրա անտէ հադիդաթ եօզ տըր. եալան սէօյլէտիյի վազըթ քէնտի չէյլէրինտէն սէօյլէր, զիրա եալանճը վէ եալան պատպատը տըր: 45 - Ամմա պէն հադիդաթը սէօյլէմէյիմ իչուն պանա ինանմադընըզ: 46 - Սիզտէն քիմ իւզէրիմտէ կիւնահ իսպաթ էտէ պիլիր. վէ հադիդաթը սէօյլէյօր իսէմ, նի՞չուն պանա ինանմազընըզ: 47 - [3]Ալլահտան օլան՝ Ալլահըն քէլամլարընը տինլէր. սիզ Ալլահտան օլմադըղընըզտան տինլէմէզինիզ: 48 - Եէհուտիլէր աննա ճէվապէն՝ Սանա Սամարիալը վէ [4]մէճնուն տէտիյիմիզ տօղրու տէյիլ մի՝ տէտիլէր: 49 - Ցիսուս ճէվապէն՝ Պէն մէճնուն տէյիլ իմ, լաքին Փէտէրիմէ հիւրմէթ էտէրիմ, սիզ իսէ պէնի թահգիր էտիյօրսընըզ: 50 - [5]Վէ պէն քէնտի [6]իզդէթիմի արամամ. [7]ըր արայըճ հիւքմ էտէն վար տըր: 51 - Հադիդաթէն, հադիդաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ [8]էվկեր պիր քիմսէ պէնիմ քէլամըմը հըֆզ էտէրսէ, իլ էլ էպէտ էօլմէմ կէօրմէյէճէք տիր՝ տէտի: 52 - Օլ վազըթ եէհուտիլէր աննա՝ Մէճնուն օլմադընըզ չիմտի պիլիրիզ: [9]Աբրահամ վէ փէյղամպէրլէր վէֆաթ էթտիլէր, վէ սէն՝ էվկեր պիր քիմսէ պէնիմ քէլամըմը հըֆզ էտէրսէ, իլ էլ էպէտ էօլմէմ թաթմայաճագ՝ տէյօրսըն: 53 - Սէն վէֆաթ էթմիշ օլան փէտէրիմիզ Աբրահամտան պէօյիւք մի սին. փէյղամպէրլէր տախ վէֆաթ էթտիլէր. սէն քէնտինի քիմ [10]տատ էտիյօրսըն՝ տէտիլէր: 54 - Ցիսուս ճէվապէն՝ [11]Էվկեր

[2] Յուդ. 6։
[3] Պ. 10. 26, 27։ 1 Յովհ. 4. 6։
[4] Պ. 7. 20։ 10. 20։ Ա՛ր. 52։
[5] Պ. 5. 41։ 7. 18։
[6] Պ. 5. 24։ 11. 26։
[7] Զաք. 1. 5։ [8]Կոր. 11. 13։
[9] Պ. 5. 31։

պէն քէնաիմի թա՛զիլ էտէրսէմ, ՚իզդէթիմ ալը չէյ տէյիլ տիր. ՚պէնի թա՛զիլ էտէն՝ փէտէրիմ տիր, քի սիզ անըն հադդընտա՝ Ալլահըմըզ ըլը՝ տէյօրսընըզ. 55-ՙվէ անը թանըմազընըզ. ամմա պէն անը պիլիրիմ, վէ՝ Անը պիլմէմ՝ տէսէմ, սիզին կիպի եալանճը օլուրըմ. լաքին անը պիլիրիմ վէ անըն քէլամընը հրճիլ էտէրիմ: 56-ՙփէտէրինիլ Աբրահամ պէնիմ կիւնիւմիւ կէօրմէյէ արզուքէշ օլսա՝ ՙկէօրտիւ վէ մէսրուր օլտու՝ փեփէ: 57-վէ եէհուտիլէր անա՝ Տահա էլի եաշընտա տէյիլ իքէն, Աբրահամը՛ տախի մի կէօրտիւն՝ տէտիլէր: 58-Յիսուս անլէրէ՝ Հադիդաթէն, հադիդաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ ՙԱբրահամ մէվճուտ օլմազտան ադաէմ պէն մէվճուտ իմ՝ տէտի: 59-Օլ վադըթ իւզէրինէ աթմադ իւզրէ ՙթաշլար դալդըրդըլար. Յիսուս իսէ կիզլէնտի, վէ ՚ապտալարընտան կէչէրէք, հէյքէլսէն չըգըպ պէօյլէճէ կիթտի:

ՊԱՊ 9

Վէ կէչէր իքէն, անատան տօղմա քէօր պիր ա՚տէմ կէօրտիւ: 2-Շակիրտլէրի տախի անա՝ Եա մու՛ալլիմ, ՙպունուն քէօր տօղմասընա քէնաինի՞ն մի, Տօղսա վալիտէյնինի՞ն մի կիւնահ իշլէմէսի ա՚պէպ օլսու՝ տէյէրէք սիւ՞ալ էթտիլէր: 3-Յիսուս ճէվապէն՝ Նէ անըն նէ տէ վալիտէյնինին կիւնահ իշլէմէսի, ՚ֆագաթ Ալլահըն իշլէրի անտէ պէյան օլունմասը իչին օլսու: 4-՚կիւնտիւզ օլտըճա պէնի

ՅՊ. 5. 41. 16. 14. 17. 1. Ա՛մալ. 3. 13.
ՆՊ. 7. 28, 29.
ՂՂուկ. 10. 24.
՚Իպր. 11. 13.
ՂԽուր. 3. 14. Եա. 43. 13. Պ. 17. 5, 24. Կող. 1. 17. Վահ. 1. 8.
ՊՊ. 10. 31, 39. 11. 8.
ՂՂուկ. 4. 30.
՚Ա.Յ. 34.
ԲՊ. 11. 4.
ՖՊ. 4. 34. 5. 19, 36. 11. 9. 12. 35. 17. 4.

իրասալ էտէնին իշլէրինի իշլէմէքլիյիմ լազըմ ոլը. կէճէ կէլիր՝ քի օ ղէման պիր քիմսէ իշ իշլէյէ-
մէղ։ 5-Պէն տիւնեատա պուլունտըղճա, [r]տիւն-
եանըն նուրու իմ՝ տէտի։ 6-Ու շէյլէրի տէտիքտէ, [s]եէրէ թիւքիւրիւպ՝ թիւքրիւքլէ պայըղ եափտը, վէ պայըղը քէօրիւն կէօզլէրի իւզէրինէ սիւրիւպ, անա, 7-կիթ՝ [t]Սելոմամ հավուզընտա (քի իրասալ օլունմըշ տէմէք տիր) եըյդան՝ տէտի. [u]օ տաճի կի-
տիպ եըյդանտը, վէ կէօրիւր օլտըղը հալտէ կէլտի։ 8-Պունուն իւզէրինէ գօնդըլտըը վէ անըն *քէօր իտիյինի էվվէլտէն կէօրէնլէր՝ Օլ օթուրուպ տիլէն-
ճիլիք էտէն պու տէյի՞լ մի՝ տէտիլէր։ 9-Պա՛ղըլա-
րը՝ Պու տըր, վէ պա՛ղըլարը՝ Անա պէնգէր՝ տէտի-
լէր. քէնտիսի՝ Պէն իմ՝ տէտի։ 10-Օլ վագըթ անա՝ Սէնին կէօզլէրին նա՞սըլ աչըլտը՝ տէտիլէր։ 11-Օ
ճէվապ վէրիպ՝ [v]Յիսուս տէնիլէն պիր ատէմ պալ-
չըղ եափըպ կէօզլէրիմէ սիւրտիւ, վէ պանա՝ Սելո-
վամ [հավուզընա] կիտիպ եըյդան՝ տէտի. պէն տաճի կիտիպ եըյդանտըղմտա կէօզլէրիմ կէօ-
րիւր օլտու՝ տէտի։ 12-Անլէր տաճի անա՝ Օլ ա-
տէմ նէ՞րէտէ տիր՝ տէտիլէր. Պիլմէմ՝ տէտի։

13-Օլ մուգաատէմա քէօր օլանը ֆէրիսիլէրէ կէօթիւրտիւլէր։ 14-Յիսուսըն պայըղը եափըպ ա-
նըն կէօզլէրինի աչտըղը ղէման սէպէթ կիւնիւ իտի։ 15-Վէ եինէ ֆէրիսիլէր՝ կէօզլէրինի նա՞սըլ աչըլտը՝ տէյիւ անա սիւ՞ալ էթտիլէր. օ տաճի անլէրէ՝ կէօզլէրիմէ պայըղ գօտու, եըյդանտըմ տա կէօ-
րիյօրըմ՝ տէմէսի իւզէրինէ, 16-Ֆէրիսիլէրտէն պա՛ղըլարը տէտիլէր քի՝ Պու ատէմ Ալլահտան

[r] պ. 1. 5, 9։ 3. 19։ 8. 12։ 12. 35, 46։
[s] Մարկ. 7. 33։ 8. 23։
[t] Ղնէեմ. 3. 15։
[u] Պագ 4 Միւլ. 5. 14։
[v] Ա՛ղ. 6, 7։
* Ե-Խօ՝ տիլէնճի

տէրէլ տէր, չինքի սէպէի կիւնիւնէ րի՛այէթի էթ-
մէզ. պաշդալարը՝ ԸԿիւնահ.քեար ատէմ պէօյլէ
մի՛ճիզէլէր նա՞սըլ իճրա էտէ պիլիր՝ տէտիլէր.
Ժպէօյլէճէ արաալարընտա իսթիւլաճի օլտու։ 17-Թէք-
րար քէօրէ՝ Սէննին կէօզլէրինի աչըլըընտան տօ-
լայը անըն հադդընտա նէ՞ տէրսին՝ տէտիլէր. օ
տախի՝ Ժփէյղամպէր տիր՝ տէտի։ 18-Լաբէն եէ-
հուտիլէր կէօզլէրի աչըլանըն վալիտէյնինի չաղը-
րընճատա դատար, անըն քէօր օլուպ տա կէօզլէրի
աչըտըղընա ինանմայարագ, 19-Անլէրէ տի՞ալ իլէ՝
Սիզին օլ քէօր տօղտու տէտիյինիզ օղլընըզ պո՞ւ
մը տըր. շիմտի եա նա՞սըլ կէօրիւյօր՝ տէտիլէր։
20-Անըն վալիտէյնի անլէրէ ճէվապէն՝ Պու պիզիմ
օղլմըզ օլուպ՝ քէօր տօղտըղընը պիլտիրիզ. 21-Ֆա-
գաթ շիմտի նա՛սըլ կէօրտիւյիւնիւ պիլմէյիզ. եա-
խօտ անըն կէօզլէրինի քի՛մ աչըտըղընը պիղ պիլ-
մէյիզ. քէնտիսի պաղիզ տիր, անա տի՞ալ էտի-
նիզ. քէնտի հադդընտա քէնտիսի տէօյլէսին՝ տէ-
տիլէր։ 22-Անըն վալիտէյնի ՎէհՀուտիլէրտէն գօրդ-
տըգտարը իչիւն պէօյլէ տէօյլէտիլէր. գիրա Եէհու-
տիլէր՝ Էվէր պիր քիմսէ անըն Քրիստոս օլտըղընը
իդրար էտէրսէ, Ժճէմա՛աթտան իխրաճ օլունմասը
իչիւն ադաէմճէ պիլ իթթիֆագ դարտար գըլմըշտար
իտի։ 23-Պու տէպէպտէն վալիտէյնի՝ Քէնտիսի պա-
ղիզ տիր, անա տի՞ալ էտինիզ՝ տէտիլէր։ 24-Իմտի
մուգաատաէմա քէօր օլան ատէմի թէքրար չաղըրըպ,
անա՝ ՅԱլլահա համտ էյլէ. Ւպիղ օլատէմին կիւնահ-
քեար իտիյինի պիլտիրիզ՝ տէտիլէր։ 25-Օ տախ
ճէվապ վէրիպ՝ կիւնահքեար օլուպ օլմատըղընը

Ք Ա՛յ. 33. պ. 3. 2.
Ր պ. 7. 12, 13. 10. 19.
Ս պ. 4. 19. 6. 14.
Տ Ղ. 7. 13. 12. 42. 19. 38. Ա՛մաղ. 5. 13.
Ւ Ա՛յ. 34. պ. 16. 2
Փ Յհ. 7. 19. 1 Մխ. 6. 5.
Ք Ա՛յ. 16.

պիլմէմ, պիր շէյ պիլիրիմ քի՝ պէն քէօր խոխմ, չիմոն կէօրիւյօրըմ՝ տէտի։ 26 - Վէ եինէ անա խո~ թապէն՝ Սանա նէ՞ եասխոը, կէօզլէրինի նա՞սըլ աչըը՝ տէտիլէր։ 27 - Օ խէ անլէրէ ճէվապէն՝ Սիզէ չիմոն սէօյլէտիմ վէ իշիթմէտինիզ. նի՞չուն թէք~ րար իշիթմէք խոթէյօրսընըզ. ՚աճէպա սի՞զ տէ մի անա չակիրտ օլմադ խոթէրսինիզ՝ տէտի։ 28 - Պուն~ լար անա շէթիմ էտիպ՝ Անըն չակիրտի աչն սին, պիզ խէ Մուհէմմէտին չակիրտի իզ։ 29 - Պիզ Ալլահըն Մուհէմէտ սէօյլէտիյինի պիլիրիզ. ՚ամմա պունուն նէրէտէն օլտըղընը պիլմէյիզ՝ տէտիլէր։ 30 - Օլ ա~ տէմ անլէրէ ճէվապէն՝ ՅՊու ՚աճիպ պիր շէյ տիր. օ պէնիմ կէօզլէրիմի աչմըշ իքէն, սիզ անըն նէ~ րէտէն օլտըղընը պիլմէզսինիզ։ 31 - Պիլիրիզ քի՝ ՚Ալ~ լահ կիւնահ.քէարլարը տինլէմէզ, անճաղ պիր քիմ~ սէ էհլ ի թաղվա օլուպ տա անըն իրաատէթինէ իճ~ րա էտէրսէ, անը տինլէր։ 32 - Պիր քիմսէնին ա~ նասան տօղմա քէօրիւն կէօզլէրինի աչտըղը էզէլ~ տէն պէրու իշխտիլմէտի. 33 - ՚Էվէր պու քիմսէ Ալլահտան օլմասա խոխ, պիր շէյ էտէմէզ խոխ՝ տէտի։ 34 - Անա ճէվապէն՝ ՚Էն քիւաֆիյէն կիւնահ~ լարտա տօղմուշ իքէն, սէ՞ն մի պիզէ թա՚լիմ է~ տէրսին՝ տէյէրէք, անը թարտ էթմիլէր։

35 - Ցիտուս անը թարտ էթմիքլէրինի իշիթմէքլէ, անը պուլուպ՝ Էն ՚իպն Ուլլահա իման էտի՞ր մի սին՝ տէտի։ 36 - Օ տախի ճէվապէն՝ Էֆէնտի, քի՞մ տիր քի անա իման էտէյիմ՝ տէտի։ 37 - Վէ Ցիտուս

ՀՊ. 8. 14։	15. 29։ 28. 9։ Ես.	ՀԱՀ. 16։
ՅՊ. 3. 10։	1. 15։ Երեմ. 11.	ՀԱՀ. 2։
ՂՑոբ 27. 9։ 35. 12։	11։ 14. 12։ Եզեկ.	ՀՄատթ. 14. 33։ 16.
Մէզ. 18. 44։ 34. 15։	8. 18։ Միք. 3. 4։	16։ Մարկ. 1. 1։ Պ.
66. 18։ Էմմ. 1. 28։	Զաք. 7. 13։	10. 36։ 1 Ցովհ. 5. 13։

անա՝ Հէմ անը կէօրաւուն, Հէմ ոէ սէնին լըէ սէօյլէշէն օ տըը՝ տէտի։ 38-Ո տախի՝ Իսան էտէ-ըիմ, եա Բապա, տէյէրէք՝ անա սէճոէ էյլէտի։ 39-վէ Յիսուս՝ Պէն հիւքմ իչիւն պու տիւնեայա կէլտիմ, Քի կէօրմէյէնլէր կէօրէլէր, վէ կէօրէնլէր քէօր օլալար՝ տէտի։ 40-վէ եանընտա պուլունան Փէրիսիլէրտէն պա՛ըլը պու շէյլէրի իչիթտիքլէ-ըինոէ, անա՝ Ա՛ճէպա ալի՞ը տախի մի քէօր իը՝ Հտէտիլէր։ 41-Յիսուս անլէրէ՝ Էկէր քէօր օլսա իոէննիը՝ կիւնահընըը օլմազ իոի. ամմա չիմտի՝ կէօրիւյօրըը՝ տէրսինիը, անըն իչիւն կիւնահընըը պադի տիր՝ տէտի։

ՊԱՊ 10

Հադիպաթէն, հադիպաթէն սիզէ տէրիմ Քի՝ Գօյունլարըն աղըլընա գաիուտան կիրմէյիպ տէ տի-կէր մահալտէն կիրէն՝ իըրտըը վէ հարամի տիր։ 2-Ամմա գաիուտան կիրէն՝ գօյունլարըն չօպանը տըը։ 3-Պունա տախի գաիուճը աչար, վէ գօյուն-լար անըն սէսինի տինլէր. օ տախի քէննոի գօյուն-լարընը իտմէրինէ չաղըրըպ՝ անլէրի տըչարը չըգա-րըը։ 4-վէ *քէննոի գօյունլարընը" չըգարտըղը գէ-տան՝ էօնլէրինճէ կիտիպ, գօյունլար տախի անըն սէսինի Թանըտըգլարը ճինէթէ, արտընճա կիտէր-լէր։ 5-Ամմա եասանճընըն արտընճա կիթմէյիպ՝ անտէն գաչարտար. գիրա եասանճըլարըն սէսինի Թանըմապտար։

6-Յիսուս անլէրէ պու Թէմոիլի սէօյլէտի իսէ տէ, անլէր քէննոիլէրինէ սէօյլէտիյի չէյլէրին նէ տէմէք

Ա Պ. 4. 26։
Ա Պ. 5. 22, 27։ Պադ Պ. 3. 17։ 12. 47։
- Մատթ. 13. 13։
Ա Թես. 2. 19։
Գ Պ. 15. 22, 24։
* Ե-Թէօ՝ ճիւմլէ քէն-տինինքիլէրի

ալարդները ֆէհմ էթմէսէլեր։ 7-վէ ցիսուա թէք-
րար անլերէ՝ Հապիդաթէն, հագիդաթէն սիզէ տէ-
րիմ քի՝ Գօյունլարըն գաւխուսը պէն իմ. 8-Պէն-
տէն էվվել կէլէնլերին ճիւմլէսի խըրսըզ վէ հա-
րամի տէրլեր. ամմա գօյունլար անլերի տինլէմէ-
տիլեր։ 9-Գաւխու պէն իմ. էկէր պիր քիմսէ պէն-
տէն կիրէրսէ, խէլաս օլուր, վէ կիրիպ չըգարագ՝
մէր'ա պուլուր։ 10-Խըրսըզ չալմագ վէ էօլտիւր-
մէք վէ թէլէֆ էթմէքտէն ղայրի պիր սէպէպ ի-
չուն կէլմէզ. պէն հայաթա մալիք օլմալարը, հաթ-
թա զիյաւէսիյլէ մալիք օլմալարը իչուն կէլտիմ։
11-Էյի չօպան պէն իմ. էյի չօպան գօյունլարըն
եօլնա ճանընը ֆէտա էտեր։ 12-Լաքին գօյուն-
լար քէնտի մալի օլմայըպ չօպան օլմայան պիր իւճ-
րէթլի քիսէ գուրտըն կէլտիյինի կէօրտիւքտէ,
գօյունլարը պրագըպ գաչար. գուրտ տախ գօ-
յունլարը դաւըպ տաղըտըր։ 13-Իւճրէթլի գա-
չար, չիւնքի իւճրէթլի տիր, վէ գօյունլարը վազի-
ֆէ էտինմէզ։ 14-Էյի չօպան պէն իմ, վէ պէնիմ-
քիլերի թանըրըմ, պէնիմքիլեր տախ պէնի թա-
նըրլար։ 15-Փէտէր պէնի թանըտըգը միսիլլիւ,
պէն տէ փէտէրի թանըրըմ, վէ գօյունլարըն եօ-
լնա ճանըմը ֆէտա էտէրիմ։ 16-Վէ պէնիմ պու
աղըլտան օլմայան պաշգա գօյունլարըմ վար տըր,
անլերի տախ կէթիրմէմ կէրէք տիր, վէ պէնիմ
աէսիմի տինլէյէճէքլեր, վէ պիր սիւրիւ լէյ պիր
չօպան օլաճագ տըր։ 17-Թէքրար ալմագ իւզրէ

ա պ. 14. 6։ եփես. 2. 18։
բ ես. 40. 11։ եզեկ. 34. 12, 23։ 37. 24։ Իսր. 13.20։ 1 պետ. 2. 25։
գ Ջաք. 11. 16, 17։
դ 2 Տիմ. 2. 19։
ե Մատթ. 11. 27։
զ պ. 15. 13։
է ես. 56. 8։
ը եզեկ. 37.22։ եփես. 2. 14։ 1 պետ. 2. 25։

[a]ճանըմը ֆէտա էթախիմ իչիւն՝ փէտէր պէնի սէ-
վէր։ 18-Անը պէնտէն քիմնէ ալմադ, ֆադամի պէն
քէնտիկիսինտէն ֆէտա էտէրիմ. անը ֆէտա էթ-
մէյէ գուարէթիմ վար, [b]վէ թէքրար ալմադա գուա-
րէթիմ վար. [c]ապու էմրի փէտէրիսինտէն ալտըմ՝
տէտի։

19-Վէ եւինէ պու աէօղլէր սէպէպինտէն Եէհու-
տիէլը արասընտա իսհաղլաֆ վադը՝ օլտու։ 20-Վէ
անէրտէն նիչէլէրի՝ [d]Մէճնուն վէ տիվանէ տիր.
անը նի՞չիւն տինկէյօրսընըզ՝ տէրլէր իտի։ 21-Տի-
կէրլէրի իսէ՝ Պունդար մէճնուն աէօղլէրի տէյիլ տիր.
[e]ճինն [f]քէօրլէրին կէօղլէրինի աչմադա մուգթէտի՞ր
մի տիր՝ տէրլէր իտի։

22-Վէ Երուսաղէմտէ հէյէլնի թադիս պայրամը
օլտու, վէ գըշ իտի։ 23-Վէ Յիսուս հէյքէլտէ [g]Սո-
ղոմոնըն էյվանընտա կէզէր իքէն, 24-Եէհուտիլէր
անը իհաթէ էտէրէք տէտիլէր քի՝ ձանըմըզը նէ՞
վադթա գաատար մու՞ալլադտա պրադըյօրսըն. էկէր
Քրիստոս սէն իսէն, պիզէ աշիքեարէ սէօյլէ։ 25-Յի-
սուս անէրէ ճէվապէն՝ Սիզէ սէօյլէտիմ, լաքին ի-
նանմայօրսընըզ. Փէտէրիմին իսմինէ իճրա էյլէտի-
յիմ [h]ամէլլէր պէնիմ հադդընտա շէհատէթ էտէր-
լէր։ 26-Լաքին սիզ [i]նինանմազսընըզ. զիրա [jսիզէ
տէտիյիմ կիպի՝] պէնիմ գօյունլարընտան տէյիլ
սինիզ։ 27-[k]Պէնիմ գօյունլարըմ սէսիմի տինկլէր-
լէր, պէն տահի անէրի Թանըրըմ, վէ պէնիմ ար-
տընճա կէլիրլէր։ 28-Վէ պէն անէրէ էպէտի հա-

[a] Եա. 53. 7, 8, 12. Իպր. 2. 9։
[b] Պ. 2. 19։
[c] Պ. 6. 38։ 15. 10։ Ա'մալ. 2. 24, 32։
[d] Պ. 7. 43։ 9. 16։
[e] Պ. 7. 20։ 8. 48, 52։
[f] Խուր. 4. 11։ Մէզ. 94. 9։ 146. 8։
[g] Պ. 9. 6, 7, 32, 33։
[h] Ա'մալ. 3. 11։ 5. 12։
[i] Ա.Յ. 38։ Պ. 3. 2։ 5. 36։
[j] Պ. 8. 47։ 1 Յովհ. 4. 6։
[k] Ա.Յ. 4, 14։

յամի վերուրիմ, ՙվե իւէէպէտ հեէաք օրնայաճադ-
ըար, վե անէերի պէնիմ էլիմտէն քիմնե գափնա-
յաճադ տըր։ 29 - Անէէ ՚պանա վէրէն ՝փէտէրիմ
ճիւմլէտէն պէօյիւք տիր, վե փէտէրիմին էլինտէն
քիմնե գափնաղա գատիր տէյիլ տիր։ 30 - ՚Պէն
վե փէտէր պիր իզ՝ տէտի։

31 - Օլ վագըթ ՝եէհուտիէեր անը թաշլամագ իւզ-
ըե եինե թաշլար գալտըրտըլար։ 32 - Յիսուս ան-
էերե ճէվապէն՝ Սիզե փէտէրիմ թարաֆընտան նիչէ
էյի ՚ամէլէր կէօսթէրտիմ, անէերին հա՞նկըսը ի-
չիւն պէնի թաշլայօրսընըզ՝ տէտի։ 33 - Եէհուտիէեր
անա ճէվապ վէրիպ՝ Սէնի էյի ՚ամէլ իչիւն տէ-
յիլ, անճագ քիւֆր իչիւն, վե սէնինսան իքէն
՝քէնտինի Ալլահ մադամընա գօսթըրըն իչիւն թաշ-
լարըզ՝ տէտիէեր։ 34 - Յիսուս անէերե ճէվապ վէրտի
քի՝ ՚Շէրի՚աթընըզտա՝ պէն, Սիզ իլահլար սընըզ՝
տէտիմ, տէյիւ եազըլմըշ տէյի՞լ մի։ 35 - Էկէր Ալ-
լահըն քէլամընըն ՚վարիտ օլտըղը քիմսէէրե իլահ-
լար տէտի իսէ, (վե քիթապըն նէսախ մուհալ տըր,)
36 - ՚Փէտէրին թագտիս էտիպ ՚տիւնեայա իրսալ
էյլէտիյի զաթա՝ ՚Պէն Ուլլահ իմ՝ ՚տէտիյի իչիւն
սիզ՝ Քիւֆր էտիյօրսըն՝ տե՞ղմիսինիզ։ 37 - ՚Էկէր
փէտէրիմին ՚ամէլէրինի իճրա էթմէզսէմ, պաննա
հինանմայընըզ։ 38 - Ամմա էկէր իճրա էտէրսէմ, պա-
նա հինանմազսանըզ՝ ՚օլ ՚ամէլէրե հինանընըզ, թա
քի՝ ՝փէտէր պէնտե, պէն տախի անտե խուլիմի
ֆէհմ էտիպ՝ անլայասընըզ։

ՙՊ. 6. 37։ 17. 11, 12։ 18. 9։
՚Պ. 17. 2,6, վե զայըե։
՛Պ. 14. 28։
՜Պ. 17. 11, 22։
՝Պ. 8. 59։
՞Պ. 5. 18։
՟Մէզ. 82. 6։
ՠԸօմ. 13. 1։
՚Պ. 6. 27։
՚Պ. 3. 17։ 5. 36, 37։ 8. 42։
ՀՂ ու4. 1. 35։ Պ. 9. 35, 37։
՚Պ. 5. 17, 18։ Ա՛. 30։
՚Պ. 15. 24։
՚Պ. 5. 36։ 14. 10—12։
՚Պ. 14. 10, 11։ 17. 21։

39 - ⁺Պառնաւն իւզէրինէ թէքրար անը թուխմադ իսթէտիլէր իսէ տէ, էլէրինտէն գուրթուլսուս։ 40 - Վէ եինէ Յորդանանըն էօթէ թարաֆընտա ⁺Յովհաննէսին մուգատտէմա վաֆթիդ էթտիյի մահա- լէ կիտիպ օրատա իդամէթ էյլէտի։ 41 - Վէ նիչէ քիմսէլէր եանընա կէլիպ՝ Ցիլվադը՝ Յովհաննէս հիչ պիր միւ՛ճիզէ իճրա էթմէտի, ՛լաքին Յովհան- նէսին պառնաւն հադդընտա ճիւմլէ սէօյլէտիյի հադդ իսին՝ տէտիլէր։ 42 - ⁺Վէ օրատա նիչէլէր անա ի- ման էթտիլէր։

ՊԱՊ 11

Վէ -Մարիամ իլէ հէմշիրէսի Մարթանըն քէօ- յիւ Բեթանիա ևհուդիտէն՝ Ղազարոս նամընտա պիր քիմսէ խաստա իտի։ 2 - Վէ գարընտաշը Ղա- զարոս խաստա օլան ⁺Մարիամ Տաղը խոշ բա՛ի- հալը եաղէ մէհ էտիպ՝ այադլարընը սաչլարըյլէ սիլմիշ օլան խաթուն իտի։ 3 - Իմտի հէմշիրէլէրի՝ եա Տաղ, իշթէ սէվտիյին քիմսէ խաստա տը՛ տէյիւ անա խապէր կէօնտէրտիլէր։ 4 - Վէ Յիսուս պառնաւ իշիթտիքտէ՝ Պու էօլիւմ խաստալըղը օ- մայըպ, անճաղ Իսին Ուլահ անըն վասթաալյէ թէմճիտ օլունմադ իւզրէ, ⁺Ուլահըն մէճտի իչին տիր՝ տէտի։ 5 - Վէ Յիսուս Մարթայը վէ հէմշի- րէսի իլէ Ղազարոսը սեվդիր իտի։ 6 - Վէ անըն խաս- թա օլտուղունը իշիթտիյինտէ՝ պուլունտուղը մա- հալտէ ⁺իքի կիւն տահա մէքս էտիպ, 7 - Անտէն սօնրա շակիրտլէրինէ՝ Եինէ եէհուտիյէյէ կիտէ- լիմ՝ տէտի։ 8 - Շակիրտլէրի անա՝ Եա մու՛ալլիմ,

⁺ Պ. 7. 30, 44, 8. 59.
+ Պ. 1. 28.
* Պ. 3. 30.

$ Պ. 8. 30, 11. 45.
- Ղուկ. 10. 38, 39.
% Մատթ. 26. 7, Մարկ. 14. 3, Պ. 12. 3.

⁺ Պ. 9. 3, Ա.Յ. 40.
ᵀ Պ. 10. 40.

Եէհուտիէները սէնի չիմոի թաշլամալա գաստա էոի-
յօրլար իոի, եվինէ օրայա՞ մը կիտէրսին՝ տէոի-
լէր։ 9-Յիսուս ճէվապէն՝ կիւնիւն օն իքի սա՛աթը
եօ՞ղ մը. Էկէր պիր քիմսէ կիւնոիւզ կէզէրսէ,
սիւրչմէզ. զիրա պու տիւնեանըն նուրըննը կէօրիւր։
10-Ամմա էկէր պիր քիմսէ կէճէլէյին կէզէրսէ,
սիւրչէր. զիրա քէնոինտէ նուր եօղ մըր՝ տէ-
տի։ 11-Պու չէյլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա անլէրէ՝
Տօսթըմըզ Ղազարոս Ույումըշ մըր, ամմա պէն
անը ույանտըրմաղա կիտիյօրում՝ տէտի։ 12-Շա-
կիրտլէրի տոխի՝ Եա Բապպ, էկէր ույումըշ իսէ,
շիֆա պուլուր՝ տէտիլէր։ 13-Լաքին Յիսուս վէֆա-
թը հադդընոա սէօյլէմիշ իոի, ամմա անլէր ույ-
դու ույումսաընոան պահս էոիյօր զաննընոա ի-
տիլէր։ 14-Ո զէման Յիսուս անլէրէ աշիքեարէ օլա-
րագ՝ Ղազարոս վէֆաթ էթմիշ տիր. 15-Վէ օրա-
տա պուլունմատըղընա սիզին իչիւն սէվինիրիմ՝ քի
իման էտէոինիզ. ֆագաթ եանընա կիտէլիմ՝ տէ-
տի։ 16-Իքիզ տէնիլէն Թոմման բէֆիգի պուլու-
նան շակիրտլէրէ՝ Պիզ տոխի կիտիպ, անըն իլէ
պէրապէր վէֆաթ էտէլիմ՝ տէտի։

17-Վէ Յիսուս կէլտիքտէ, անը տէօրթ կիւնտէն
պէրու գապրոա եաթար պուլսոու։

18-Վէ Բեթանիա Երուսաղէմէ եագընն, եա՛նի
թագրիպէն օն պէշ օղ աթըմը մէսաֆէտէ օլուպ,
19-Եէհուտիէլերտէն չօղ քիմսէլէր գարնտաշլա-
րընան տօլայը թա՛զիյէ իչիւն Մարթա իլէ Մա-
րիամընն նէզտինէ կէլմիշլէր իոի։ 20-Իսոի Մար-
թա՝ Յիսուս կէլիյօր՝ տէյիւ իշիթտիքտէ, անը իս-

Է Պ. 10. 34։	ը Թէս. 31. 16։ Դան.	24։ Ա՛մոլ. 7. 59։
Շ Պ. 9. 4։	12. 2։ Մատթ. 9.	1 Կոր. 15. 18, 51։
Է Պ. 12. 35։		

թիւդալէ չըդալը. Մարիամ իսէ խանէտէ օթու-
րույօր իսի։ 21-Օլ վագըթ Մարթա Յիսուսա՝ Եա
Բապպ, էկէր սէն պուրատա օլսա իսին, գարնտա-
շըմ վէճամ էթմէզ իսի. 22-Լաքին շիմտի պիլէ
Աղահան հէր նէ տիլէրսէն, Ալահըն սանա վէրէ-
ճէյինի պիլիրիմ՝ տէտի։ 23-Յիսուս անա՝ Գարնտա-
շըն գըյամ էտէճէք տիր՝ տէտի։ 24-Մարթա ա-
նա՝ Պիլիրիմ քի սոն կիւնտէ, գըյամէթտէ գը-
յամ էտէճէք տիր՝ տէտի։ 25-Յիսուս անա՝ Գը-
յամէթ վէ Հայաթ պէն իմ. Ինանա իման էտէն
էօլսիւշ օլսա պիլէ, հայաթտա օլաճադ տըր. 26-
Վէ հէր հայաթտա օլուպ պանա իման էտէն՝ իլ էլ
էպէտ էօլմէյէճէք տիր. պունա ինանըը մը սըն՝
տէտի։ 27-Անա՝ Պէլի, Եա Բապպ, Պէն էնինի
միւնեւայա կէլէճէք օլան Քրիստոս Իսդն Ուլահ ի-
միյինէ իման էթտիմ՝ տէտի։ 28-Վէ պու շէյլէրի
էօյլէտիքտէն սոնրա, կիտիպ հէմշիրէսի Մարիամը
կիզլիճէ չաղըրարագ՝ Մու'ալլիմ կէլտի, վէ սէնի
խոթէյօր՝ տէտի։ 29-Մէրդումէ իշիթտիյի կիպի,
չապուդ գալդըպ անըն եանընա կէլտի։ 30-Յիսուս
իսէ տահա քէօյէ կէլմէմիշ օլուպ՝ Մարթանըն քէն-
տինի խոթիդալէ չըդալըը մահալտէ իսի։ 31-Իա-
նէտէ Մարիամ իլէ պէրապէր օլուպ՝ անը թա'-
զիյէ էտէն Եէհուտիլէր իսէ մէրդումէնէն չապուդ
գալդըպ տըշարը չըդալընը կէօրտիւքլէրինտէ՝ Ա-
ղլամագ իչիւն գապրա կիտիյօր՝ տէյէրէք, անըն
արտը սըրա կիթտիլէր։ 32-Մարիամ տախի Յի-
սուսըն պուլունտուղը մահալէ կէլիպ անը կէօրտիւք-

Ր Պ. 9. 31։
ՠ Ղուկ. 14. 14։ Պ. 5. 29։
Ր Պ. 5. 21։ 6. 39, 40, 44։
Լ Պ. 1. 4։ 6. 35։ 14. 6։ Կող. 3. 4։ 1 Յովհ. 1. 1, 2։ 5. 11։
Ր Պ. 3. 36։ 1 Յովհ. 5. 10, վէ գայրի։
ՠ Մատթ. 16. 16։ Պ. 4. 42։ 6. 14, 69։
Ի Ա.Յ. 49։

տէ, այագլարընա գաւիանարագ, անա՝ ՙԵա Բապպ, էկէր սէն պուրատա օլսա իտին, գարնտաշըմ վէ-ֆաթ էթմէզ իտի՝ տէտի։ 33-Վէ Յիսուս անըն աղլատըղընը վէ պէրապէր կէլէն Եէհուտիլէրին աղ-լատըգլարընը կէօրտիւքտէ, տէրունինտէն ահ չէ-քիպ միւղթարիպ օլարագ, 34-Անը նէ՞րէյէ գօտը-նըզ՝ տէտի. անա՝ Էֆէնտի, կէլ տէ պագ՝ տէտի-լէր։ 35-ՙՅիսուս աղլատը։ 36-Պունուն իւզէրինէ Եէհուտիլէր՝ Պագընըզ, անը նէ՛ տէրէճէ սէվէր ի-միշ՝ տէտիլէր։ 37-Պա՛զլարը իսէ՝ ՙԲէօրիւն կէօզ-լէրինի աչան պու զաթ պունուն վէֆաթ էթմէմէ-սի իչիւն պիր չէյ եաւա՞մազ մը իտի՝ տէտիլէր։ 38-Վէ Յիսուս եինէ տէրունինտէն ահ չէքէրէք գապ-րա կէլտի. պու տախի պիր մաղարա օլուպ՝ իւզէ-րինէ պիր թաշ գօնուլմըշ իտի։ 39-Յիսուս՝ Թաշը գալտըրընըզ՝ տէտի. էօլմիւշ օլանըն հէմշիրէսի Մարթա անա՝ Եա Բապպ, չիմտիյէ գատար թէ-՚աֆֆիւն էթմիշ տիր, զիրա տէօրթ կիւնլիւք տիր՝ տէտի։ 40-Յիսուս անա խիթապէն, Սանա՝ էկէր իման էտէրսէն, ՙԱլլահըն ճէլալինի կէօրէճէքսին՝ տէ՞մէտիմ մի, տէտի։ 41-Իմտի Թաշը գալտըրտը-լար. Յիսուս տախի եօգարըյա նաղար էտէրէք տէտի քի՝ էյ Փէտէր, պէնի տինլէտիյին իչիւն սա-նա շիւքր էտէրիմ։ 42-Վէ պէնի տա՞իմա տինլէ-տիյինի պէն պիլիր իտիմ. ՙլաքին պէնի սէն իրսալ էյլէտիյինէ ինանմալարը իչիւն, էթրաֆընտա տու-րան խալգ սէպէպինտէն սէօյլէտիմ։ 43-Վէ պու չէյլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, եիւքսէք սէսլէ՝ էյ Ղազարոս, տըշարը չըգ՝ տէյիւ նիտա էյլէտի։ 44-Վէ

հԱՀ. 21։
յՂուկ. 19. 41։
շՊ. 9. 6։
ոԱՀ. 4, 23։
ՠՊ. 12. 30։

էօլմուշ օլան՝ այադլարը լվե էլլերի քէֆէնվե պաղ-
լը, ևվե եւզիւ մէնտիլվե սարըլմըշ օլարադ չըդար։
Յիսուս անվերէ՝ Պաղլարընը չէօզիւպ պրագընըզ,
կվէթսին՝ տէտի։

45 - Օ զէման Մարիամըն նէզտինէ կէլէն եէհու-
տիվերաէն նիչէլերի [Յիսուսըն] էթտիւյի չէյլերի միւ-
շահէտէ էթմէլերիվվե անա իման էթտիվեր։ 46 - Ամ-
մա պա՛զըլարը ֆէրիսիվերէ վարըպ՝ Յիսուսըն էթ-
տիւյի չէյլերի անվերէ նադվ էթտիվեր։

47 - Պունուն իւզերինէ նպաշ քեահինվեր լվե ֆէ-
րիսիվեր պիր մէճլիս ճէմ՛ էտիպ՝ «Պիզ նէ՞ եափը-
յօրըզ, զիրա պու ատէմ չօդ մի՛ճիզվեր իճրա
էտիյօր։ 48 - Էվվեր անը պէօյվե պրագատ՝ անա հէր
քէս իման էտէճէք, Րօմալըլար տախի կվվիպ՝ հէմ
եէրիմիզի վե հէմ միլլէթիմիզի դալդրաճադվար՝
տէտիվեր։ 49 - Վայիտախա նամ քիմնէ՝ անվերէն
պիրի օլարադ՝ օվ սէնէտէ քեահին ի ա՛զամ օլը-
ղը հալտէ, անվերէ՝ Սիզ հիչ պիր շէյ պիլմէզսի-
նիզ, 50 - «Հէմ տախի պիւթիւն միլլէթին հէլաք օվ-
մասընը իչին դավի եօլընա պիր ատէմին էօլմէսի
պիզէ ֆա՛իտէլի օլըպդընը տիւշիւնմէզսինիզ՝ տէ-
տի։ 51 - Վէ պունու քենտիվիլինտէն սէօյվէմէտի.
ֆադամի օվ սէնէտէ քեահին ի ա՛զամ օլըպդը հալ-
տէ, միլլէթ իչիւն Յիսուսըն էօվճէյինի, 52 - «Վէ
եաղընըզ օվ միլլէթ իչիւն տէյիվ, «անճադ տադը-
մըշ օլան էվվատա Ուդահը պիր եէրէ ճէմ՛ էթմէք
իչիւն էօվճէյինէ վահիյվե ինադար էյվէտի։

ց պ. 20. 7։	1։ Դ ու կ. 22. 2։	դ պ. 18. 14։
ն պ. 2. 23։ 10. 42։ 12. 11, 18։	ռ պ. 12. 49։ Ա՛մաղ. 4. 16։	Ղ ես. 49. 6։ 1 Յովհ. 2. 2։
ղ Մէզ. 2. 2։ Մատթ. 26. 3։ Մարկ. 14.	ղ Ղ ու կ. 3. 2։ պ. 18. 14։ Ա՛մաղ. 4. 6։	ռ պ. 10. 16։ Եփես. 2. 14—17

53-Վ՚Ե ՕԼ ԿԻՆԱՏԷՆ ՍՕԿՐԱ ԱՆԸՆ ԴԱՒԹԼԻՆԷ ՄԷՋ-
ՎԵՐԷԹ ԷԹԻՒԼԵՐ։ 54-ՊԱՒՆԱՒՆ ԻՒՐԻՒՆ ՅԻՍՈՒՍ ԵԷ-
ՀՈՒԱՒԼԵՐԻՆ ԱՐԱՍԸՆԱՍ ԱՐԹԸՂ ՚ԱԼԷՆԷՆ ԿԷՂՄԷՒԻՔ՝
ՕՐԱՍԱՆ ՊԷՐԻՒՅԷՅԷ ԵԱՂԸՆ ՊԻՐ ՄԱՀԱԼԷ, ԵԱ՚ՆԷ
ՀԵՓՐԱՅԻՄ ՆԱՄ ՀԷՆԻՐԷ ՎԱՐԸՊ՝ ՀԱԿԻՐԱԼԵՐԻ ԼԷ ՊԷ-
ՐԱՊԵՐ ՕՐԱՍԱՍ ԻՂԱՄԷԹ ԷԹԱՒ։

55-Ր՚Վ Ե ԵԷՀՈՒԱՒԼԵՐԻՆ ՊԱՍԷՔԻ ԵԱՂԼԱՇՄԱՂԼԷ ՕԼ
ՃԻՎԱՐԱՍԱՆ ՀՕՂ ՔԻՄՆԷԼԵՐ ՔԷՆԱՒԼԵՐԻՆՆԻ ԹԱՒԹՒԻՐ
ԻՒՐԻՒՆ ՊԱՍԷՔԱՍԷՆ ԷՎՎԷԼ ԵՐՈՒԱՍՂԷՄ ՀԸԳԱՐԼԱՐ։
56-Վ՚Ե Ր՚ՅԻՍՈՒՍԸ ԱՐԱՅԱՐԱՂ, ՀԷՅՔԷԼԵՏ ՏՈՒՐՈՒՂ
ՊԵՐԻՊԵՐԻՆՆԷ՝ ՍԻՄԷ ՆԱ՚ՍԸԼ ԿԷՕՐԻՆՆԻՒՐ, ՚ԱՃԷՊԱ
ՊԱՅՐԱՄԱ ԿԷ՚ԼՄԷՅԷՃԷՔ ՄԻ՝ ՏԷՐԼԷՐ ԼԱՒ։ 57-Վ՚Ե
ՊԱՂ ՔԵԱՀԻՆԼԷՐ ԼԷ ՓԷՐԻՍԻԼԷՐ ԱՆԸ ԹՈՒԼԹՄԱՂ Ի-
ՀԻՆ՝ ՊԻՐ ՔԻՄՆԷ ԷԿԷՐ ԱՆԸՆ ՆԷՐԷՏԵ ՕԼՏԸՂՆԸՆ ՊԻ-
ԼՐՈՍԷ, ԼԱՊԵՐ ՎԵՐՍԻՆ՝ ՏԷՒԻ ԷՄՐ ԷԹՄԻՂԵՐ ԼԱՒ։

ՊԱՊ 12

Վ՚Ե ՅԻՍՈՒՍ ՊԱՍԷՔԱՍԷՆ ԱԼԹԸ ԿԻՆ ԷՎՎԷԼ Բ-
ԹԱՆԻԱՅԱ, Ր՚ԵԱ՚ՆԷ ՎԷՓԱԹ ԷԹՄԻՇ ՕՐՈՒՊ ՄԱ ՔԷՆ-
ՏԻՍԻՆԻՆ ԷՕԻՒԼԷՐՏԷՆ ԻՆԵԱ ԷԹԻՒՅԻ Ղ՚ԱԶԱՐՈՍԸՆ
ՊՈՒԼՈՒՆԱԼՈՒՂ ՄԱՀԱԼԷ ԿԷԼԻՒ։ 2-Ր՚Վ Ե ԱՆԱ ՕՐԱՍԱՍ
ՊԻՐ ՁԻՅԱՓԷԹ ԷԹԻՒԼԵՐ, ՎԷ Մ՚ԱՐԹԱ ԽՈՐՄԷԹ
ԷՏԻՊ՝ Ղ՚ԱԶԱՐՈՍ ՄԱՍԻ ԱՆԸՆ ԼԷ ՊԷՐԱՊԵՐ ՍՕՓ-
ՐԱՍԱՍ ՕԹՈՒՐԱՆԼԱՐԱՍԱՆ ՊԻՐԻ ԻՒՐ։ 3-Վ՚Ե Ր՚Մ Ա-
ՐԻԱՄ ՊԻՐ ԼԻԹՐԱ ՁԻԳԸՅՄԷԹ ԽԱԼԻՍ ՆԱՐԴԻՆ ԵԱՂԸ
ԱԼԸՊ՝ ՅԻՍՈՒՍԸՆ ԱՅԱԳԼԱՐԸՆՆԱ ՍԻՒՐԷՐԷՔ, ՔԷՆԴԻ
ԱԱՁԱՐԸՅԼԷ ԱՆԸՆ ԱՅԱԳԼԱՐԸՆԸ ՍԻԼԴԻ. ԽԱՆԷ ՄԱՀԻ
ԵԱՂԸՆ ԸՍ՚ԻՀԱԸՅԼԷ ՄՕԼՏՈՒ։ 4-ՕԼ ՎԱԳԸՄ ՀԱ-
ՀԱՐԴԻՆՆԱՏԷՆ ՊԻՐԻ, ԵԱ՚ՆԻ ԱՆԸ ԷԼԷ ՎԵՐԷՃԷՔ Օ-

ա Պ. 4. 1, 3. 7. 1։
բ Գործ 2 թէվ. 13. 19։
գ Պ. 2. 13. 5. 1. 6. 4։
դ Ա՚Ր. 8։
ե Պ. 11. 1, 43։
զ Մատթ. 26. 6։ Մարկ. 14. 3։
է Ղ՚ուկ. 10. 38, 39։
ը Պ. 11. 2։

լան Սիմոն օղու Իսկարիովեղը Յուդա, 5-Որ եաղ նի՛չին իւչ եիւղ տինարա սաթըըդ ֆուդարայա վէրիլմէտի՝ տէտի։ 6-Պունու տախի ֆուդարայը դայըրտըղը իչին տէյիլ, անճադ խըրտըղ օրուդ *վէ քէսե քէնտինտե պուլունարադ, իչինե դօնու-լանը թաշըրտըղը իչին՝ տէտի։ 7-Պունուն իւզէրինե Յիսուս՝ Անը պրադ, տէֆին օրունաճադըմ կիւն ի-չին սադլամըշ *տըր։ 8-ᵇԶիրա ֆուդարա տա՞իմա ախըին իլե պէրապէր պուլունուդ, պէն տա՞իմա ախըին իլե պէրապէր տէյիլ իմ՝ տէտի։

9-Իմտի ԵՀՀուտիլէրտէն վաֆիր խալդ անըն օ-րատա օլտըղընը տուչմադըյ, եալընըղ Յիսուս իչին տէյիլ, անճադ ᶜԷօվիլէրտէն իչեա էթտիյի Ղա-ղարոսը տախի կէօրմէք իւզրե կէլտիլէր։ 10-ᵈՊաշ քեահինլէր խե Ղազարոսըն տախի դաթըլի իչին մեչվէրեթ էթտիլէր։ 11-ᵉԶիւնքի անըն սէպէպիյլե ԵՀՀուտիլէրտէն չօղ քիմսէլէր կիտիդ՝ Յիսուս ա-նան էտէրլէր խտի։

12-ᶠԷրթէսի կիւն պայրամ իչին կէլմիշ օլան պիր չօղ խալդ Յիսուսըն Երուսադէմ կէլմէքտե օլտըղընը իչիթմէլէրիյլե, 13-ᵍԽուրմա տալլարը ա-լարադ, անը խաթիդալե չըգըդ՝ ʰՕվսաննա, Բապ-պըն խամիյլե կէլէն Իսրայէլին Մէլիյի միւպարէք օլսուն՝ տէյիւ նիտա էտէրլէր խտի։ 14-ᵛէ ⁱՅիսուս պիր քիչիք մէրքէպ պուլուդ՝ անա պինտի։ 15-Նիթէքիմ՝ Վէյ Սիօն գըզը, գօրգմա, իչիթ Մէլիյին մէրքէպ սրիսաընա պինմիշ օլարադ կէլիյօր՝ տէյիւ

ᵗՊ. 43. 29։
*Ե-ԲՕՐ՝ օլսուն
ᵇՄաթ. 26. 11։ Մարկ. 14. 7։ Ղու. 22. 11։
ᶜՊ. 11. 43, 44։
ᵈՂուկ. 16. 31։
ᵉՊ. 11. 45։ Ա.Յ. 18։
ᶠՄաթ. 21. 8։ Մարկ. 11. 8։ Ղուկ. 19. 35, 36, վէ դայրի։
ᵍՄէզ. 118. 25, 26։
ʰՄաթ. 21. 7։
ⁱԶաք. 9. 9։

եապըմըշ տըր։ 16 - [1]Ելաքին անըն չակիրտների պու-
նու էվվելա ակլամատըլար իսէ տէ, [2]Յիսուս թա՛-
զիզ օլունտըդտան սօնրա, [3]օ զէման պու չէյլերին
անըն հադդընտա եապըմըշ օլտըղընը, վէ զէնաի-
լէրինին անա պու չէյլերի էթտիքլերինի խաթըրլա-
րընա կէթիրտիլէր։ 17 - [4]Վէ անըն իլէ պէրապէր
պուլունան խալդ Ղազարոսը դապրտան չաղըրըպ
էօլուլէրտէն իհեա էթտիյինէ չէհատէթ էտէրլէր
խոէ։ 18 - Պու ասպէպտէն անըն պու մի՛ճիզէյի
իճրա էյլէմիշ խոէյինի իշխիմիշ օլմալարըյլէ, խալդ
անը խաթխդապալէ չըդտը։ 19 - Օլ վագըթ ֆէրիսիլէր
պէրիապէրինէ՝ [5]Հիչ պիր ֆա՞իտէ էթմէտիյինիզէ
կէօրու՞օ՛ր մը պընըզ. իշխէ [6]՛ալէմ արտը սըրա կիթ-
ան՝ տէտիլէր։

20 - Վէ [7]պապրատտա ասճտէ գըրմաղա չըդանլար
արաբընտա [8]պա՛զը Եունանիլէր վար իսոէ։ 21 - Պուն-
լար [9]Գալիլեանըն Բեթսայիդա չէհրինտէն օլան Փի-
լիպպոսըն եանընա կէլիպ, անա՝ էֆէնտի, Յիսուսը
կէօրմէք իսթէրիզ՝ տէյիւ րիճա էթտիլէր։ 22 - Փի-
լիպպոս կէլիպ Անդրէասա սէօյլէտի, վէ Անդրէաս
իլէ Փիլիպպոս տահի Յիսուսա սէօյլէտիլէր։ 23 - Վէ
Յիսուս անլէրէ ճէվապէն տէտի քի՝ [10]Իպն իւլ լին-
անըն թա՛զիզ օլունաճաղը սա՛աթ կէլտի։ 24 - Հա-
գիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ [11]Պուղ-
տայ տանէսի եէրէ տիւշիւպ էօլմէտիքճէ՝ եալընըզ
գալըր, ամմա էօլիւրսէ, չօգ մահսուլ վէրիր։ 25 -
[12]Ջէնտի ճանընը սէվէն՝ անը զայ՛ էտէճէք տիր, վէ

[1] Ղուկ. 18. 34։
[2] Պ. 7. 39։
[3] Պ. 14. 26։
[4] Ա՛մալ. 11։
[5] Պ. 11. 47, 48։
[6] 3 Մխալ. 8. 41, 42։ Ա՛մալ. 8. 27։
[7] Ա՛մալ. 17. 4։
[8] Պ. 1. 44։
[9] Պ. 13. 32։ 17. 1։
[10] 1 կոր. 15. 36։
[11] Մաաթ. 10. 39։ 16. 25։ Մարկ. 8. 35։ Ղուկ. 9. 24։ 17. 33։
[12]

պու տիւնեատա քէնտի ճանըննա պուղղ էտէն՝ անը էպէտի հայաթ լչիւն հրթիղ էտէճէք տիր։ 26-Ի՞ կէր պիր քիմսէ պանա խըտմէթ էտէրսէ, արտըմ ճա կէլսին, ՚վէ պէն նէրէտէ խաէմ, խըտմէթքեա՞ րըմ տախի օրատա օլաճագ տըր. էկէր պիր քիմսէ պանա խըտմէթ էտէրսէ, փէտէր անը միւշէրիճ դէլար։ 27-՚Նիսանի ճանըմ միւղթարիպ օլմուշ տըր, վէ նէ՞ տէյէյիմ. էյ փէտէր, պէնի պու սա՛աթտան գուրթար. ՚Լաքին պու սա՛աթա պունուն լչիւն կէլտիմ։ 28-Էյ փէտէր, քէնտի խամինի թա՛զիղ էյլէ։ ՚Օլ վագըթ սէմաատան՝ հէմ թա՛զիղ էյլէտիմ հէմ տէ թա՛զիղ էյլէյէճէյիմ՝ տէյու պիր սէտա կէլտի։ 29-Հաղըր պուլունուպ լչիտէն խալղ տախի՝ կէօք կիւրլէտի՝ տէյիպ, պաշդալարը՝ Անա պիր մէլէք սէօյլէտի՝ տէտիլէր։ 30-Ցիտուս ճէվապ պէն՝ ՚պու սէտա պէնիմ լչիւն տէյիլ, անճագ սիզին լչիւն կէլտի։ 31-Շիմտի պու տիւնեանըն հիւքմիւ օլույօր. շիմտի պու տիւնեանըն ՚րէ՞խի խարըճէ աթըլաճագ տըր։ 32-՚Վէ պէն եէրտէն եիւքսէյէ գալըրըլըղըմտա, ՚ճիւմլէյի քէնտիմէ չէքճէյիմ՝ տէտի։ 33-՚Վէ պունու՝ նէ տիւրլիւ էօլիւմլէ էօլէճէյինի իմա լչիւն սէօյլէտի։ 34-Խալղ անա ճէվապէն՝ ՚պիղ չէրի՛աթտան՝ Քրիստոսըն իլ էլ էպէտա պադի օլաճաղընը լչիթտիք, վէ սէն նա՞սըլ՝ Իսի՞ն իւլ լինսան եիւքսէյէ գալըրըլմագ կէ-

ա Պ. 14. 3։ 17. 24։ 1 Սէլ. 4. 16։	ը Պ. 11. 42։	ի Յօմ. 5. 18։ Ի'կոր. 2. 9։
բ Մատթ. 26. 38, 39։ Ղուկ. 12. 50։ Պ. 13. 21։	թ Մատթ. 12. 29։ Ղուկ. 10. 18։ Պ. 14. 30։ 16. 11։ Ա'մոս. 26. 18։ 2 Կոր. 4. 4։ Եփես. 2. 2։ 6. 12։	լ Պ. 18. 32։
գ Ղուկ. 22. 53։ Պ. 18. 37։	ժ Պ. 3. 14։ 8. 28։	խ Մէզ. 89. 36, 37։ 110. 4։ Ես. 9. 7։ 53. 8։ Եզեկ. 37. 25։ Դան. 2. 44։ 7. 14, 27։ Միք. 4. 7։
դ Մատթ. 3. 17։		

րէք տէր՝ տէրսին. պու Իպն իւլ ինսան քի՞մ տէր՝ տէտիլէր։ 35 - Յիսուս անլէրէ՝ Տահա պիր ազ վաղդլթ ¯նուր սիզին իլէ տիր. ‡նուր սիզտէ պուլունտըգճա եիւրիւյինիզ, օլմայա քի զուլմէթ սիզի իհաթէ էտէ. ‡զիրա զուլմէթտէ կէզէն նէրէյէ կիթտիյինի պիլմէզ։ 36 - Նուր սիզտէ պուլունտըգճա նուրա իման էտինիզ, ՝քի էհլի նուր օլասընըզ՝ տէտի։ Յիսուս պու շէյլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, կիտիպ ‡անլէրտէն կիզլէնտի։

37 - Վէ հէր նէ գատար էօնլէրինտէ պու գատար ՝ալամէթլէր կէօսթէրմիշ իտի իսէ տէ, եինէ անա իման էթմէզլէր իտի. 38 - Թա քի Եսայի փէյղամպէրին՝ ¯Եա Բապպ, խապէրիմիզէ քի՞մ իննանտը, վէ Բապպըն պազուսը քի՞մէ աշքիքար օլտու՝ տէյու սէօյլէտիյի քէլամ իթմամ օլունա։ 39 - Պունուն իչիւն իման էտէմէտիլէր, զիրա Եսայի եինէ, 40 - ‡Անլէրին կէօզլէրինի քէօր էթտի վէ գալպինի գաթըլաշտըրտը, օլմայա քի կէօզլէրիյլէ կէօրիւպ՝ գալպէն ֆէհմ իլէ տէօնէլէր, պէն տախի անլէրէ շիֆա վէրէյիմ՝ տէտի։ 41 - ‡Անըն ճէլալինի կէօրիպ հադդընտա խապէր վէրտիյի զէման Եսայի պու շէյլէրի սէօյլէտի։ 42 - Պու ճիւմլէ իլէ պէրաբէր րէ՞իսլէրտէն չօգ քիմսէլէր անա իման էթտիլէր, անճաղ ճէմա՝աթտան իխրաճ օլունմամագ իչիւն, ‡ֆէրիսիլէր սէպէպինտէն իգրար էթմէզլէր իտի։ 43 - ‡Զիրա ինսանըն ՝իզզէթինի Ալլահըն ՝իզզէթինտէն զիյատէ սէվտիլէր։

- Պ. 1. 9։ 8. 12։ 9. 5։ Ա՞. 46։
‡ Երմ. 13. 16։ Եփես. 5. 8։
+ Պ. 11. 10։ 1 Յովհ. 2. 11։
ο Ղուկ. 16. 8։ Եփես. 5. 8։ 1 Սէլ. 5. 5։ 1 Յովհ. 2. 9—11։
$ Պ. 8. 59։ 11. 54։
- Եա. 53. 1։ Րօմ. 10. 16։
Բ Եա. 6. 9, 10։ Մաթ. 13. 14։
‡ Եա. 6. 1։
‡ Պ. 7. 13։ 9. 22։
‡ Պ. 5. 44։

44-Վ.Է Յիսուս նիտա էտիպ տէտի քի՝ ՙՊանա խման էտէն՝ պանա տէյիլ, ատմնա պէնի իրսալ էտէնէ խման էթմիշ օլուր։ 45-ՙՎ.Է պէնի կէօրէն՝ պէնի իրսալ էտէնի կէօրմիշ օլուր։ 46-Պանա հէր խման էտէնին զուլմէթաէ գալմամասը իչիւն, ՙպէն տիւնեայա նուր կէլտիմ։ 47-Վ.Է էկէր պիր քիմսէ սէօզլէրիմի իչիտիպ տէ հրգիզ էթմէզսէ, ՚պէն անը հիւքմ էթմէմ. ՚զիրա տիւնեայը հիւքմ էթմէք իչիւն տէյիլ, ատմնա տիւնեայը խէլաս էթմէք իչիւն կէլտիմ։ 48-ՙՊէնի թահդիր էտիպ՝ սէօզլէրիմի գաբուլ էթմէյէնի հիւքմ էտէն վար տըր. ՙպէնիմ սէօյլէտիյիմ քէլամ անը սօն կիւնտէ հիւքմ էտէճէք տիր. 49-Զիրա ՚պէն քէնտիլիյիմտէն սէօյլէմէտիմ. լաքին պէնի իրսալ էտէն փէտէր ՚նէ տէյճէյիմի վէ նէ սէօյլէյճէյիմի պանա քէնտիսի էմր էյլէտի։ 50-Պէն տախի անըն էմրինին էպէտի հայաթ օլմըղընը պիլիրիմ. պունուն իչիւն հէր նէ սէօյլէրսէմ, փէտէրին պանա տէտիյի կիպի սէօյլէրիմ։

ՊԱՊ 13

-Պասէք պայրամընան էվվէլ, Յիսուս պու տիւնեատան փէտէրէ ինթիգալ էթմէք իչիւն ՚քէնտի սա'աթընըն կէլտիյինի պիլմէքլէ, տիւնեատա օլան քէնտինինքիլէրի սէվմիշ օլարագ անլէրի նիհայէթէտէք սէվտի։

2-Վ.Է ախշամ թա'ամը օլունճա, (ՙՇէյթան հալա

ՙՄարկ. 9.37։ 1 պետ. 1. 21։
ՙՊ. 14. 9։
ՙԱՀ. 35, 36։ Պ. 3. 19։ 8. 12։ 9. 5, 39։
՚Պ. 5. 45։ 8. 15, 26։
՚Պ. 3. 17։
՚Ղուկ. 10. 16։
ՙԹէս. 18. 19։ Մարկ. 16. 16։
ՙՊ. 8. 38։ 14. 10։
՚Թէս. 18. 18։

—

ՙՄատթ. 26. 2։
՚Պ. 12. 23։ 17. 1, 11։
ՙՂուկ. 22. 3։ ԱՀ. 27։

Սիմոն օղու Իսկարիովէտը Յուդանըն գալվինէ անը էլէ վէրմէսինի իզդա էթմիշ օլարագ,) 3 - Յիսուս [գ]փէտէրին՝ հէր շէյի քէնտի էլէրինէ թէսլիմ էթմէյինի [դ]վէ Ալլահտան կէլմիշ վէ Ալլահա կիթմէք իւզրէ օլըղընը պիլմէյէրէ, 4 - [ե]Ախշամ թա'ամընտան գալգըդ՝ էլևհէսինի պիր թարաֆա գոյարագ, պիր փէշքիր ալդ գուշանտը: 5 - Անտէն սօնրա լէյէնէ սու գոյուդ՝ շակիրտլէրին այադլարընը եըյդամադա, վէ գուշանընըշ օլըղը փէշքիրէ սիլմէյէ պաշլատը: 6 - Իմտի Սիմոն Պետրոսա կէլտիքտէ, օ անա՝ Եա Բապպ, [զ]պէնիմ այադլարըմը սէ՞նմի եըյդայաճագ սըն՝ տէտի: 7 - Յիսուս անա ճէվապէն՝ Պէնիմ էթտիյիմի սէն շիմտի պիլմէզսին, [է]ամմա սօնրա անլայաճագսըն՝ տէտի: 8 - Պետրոս անա՝ Պէնիմ այադլարըմը էպէտէն եըյդամայաճագսըն՝ տէտի. Յիսուս անա ճէվապէն՝ [ը]Էգէր սէնի եըյդամազսամ, պէնիմ իլէ նասիպին եօղ սըր՝ տէտի: 9 - Սիմոն Պետրոս անա՝ Եա Բապպ, եալընըզ այադլարըմը տէյիլ, ամմա էլլէրիմի վէ պաշըմը տախ եըյէ՝ տէտի: 10 - Յիսուս անա՝ եըյդանմըշ քիմսէ, այադլարընըն եըյդանմասընտան զայրի պիր շէյ միւհթաճ տէյիլ՝ տիր, չիւնքի քիւլլիյէն վաք սըր. [թ]սիզ տախ վաք սընըզ, լաքին ճիւմլէննիզ տէյիլ՝ տէտի: 11 - [ժ]Զիրա քէնտինի էլէ վէրճէք քիմսէյի պիլիր իտի. անըն իչիւն՝ ճիւմլէննիզ վաք տէյիլ սինիզ՝ տէտի: 12 - Վէ անլէրին այադլարընը եըյդայրագ էլևհէսինի ալտըդտան սօնրա, եինէ սօֆ-

[գ] Մատթ. 11. 27, 28. 18, պ. 3. 35, 17. 2, Ա'մալ. 2. 36, 1 կոր. 15. 27, 'Իպր. 2. 8.
[դ] պ. 8. 42, 16. 28, ՂՂուկ. 22. 27, Փիլ. 2. 7, 8.
[ե] Պագ Մատթ. 3. 14, [զ] Ա.Ժ. 12.
[է] պ. 3.5, 1 կոր. 6. 11, Եփես. 5. 26, Տիտ. 3. 5, 'Իպր. 10.22.
[ը] պ. 15. 3,
[թ] պ. 6. 64,

բայց օթուրուպ անկերէ տէտի քի՝ Սիզէ նէ էթ-
տիյիմի ականյօ՛ր մը սընըզ։ 13-Սիզ պանա՝ Մու-
՚ալլիմ վէ Բապպ թէամիյէ էտէրսինիզ, վէ էյի
տէրսինիզ, զիրա էօյլէ իմ։ 14-Էիմտի պէն Բապպ
վէ մու՚ալլիմինիզ օլտըղըմ հալտէ՝ այադլարընըզը
եըյդատըմ իսէ, ՚պիրպիրինիզին այադլարընը եըյ-
դամազ սիզէ կէրէք տիր։ 15-Զիրա Նսիզէ պիր
էօրնէք վէրտիմ քի՝ սիզ տաման պէնիմ սիզէ էյ-
լէտիյիմ կիպի էյլէյէսինիզ։ 16-Հադիզաթէն, հա-
դիզաթէն սիզէ տէրսիմ քի՝ Դուլ էֆէնտիսինաէն
վէ իրսալ օլունան իրսալ էտէնտէն պէօյուք տէյիլ
տիր։ 17-Պունլարը պիլտիքտէն սօնրա իճրա էյլէ-
տիյինիզ հալտէ նէ՛ միւպարէք սինիզ։ 18-Ճիւմլէ-
նիզին հադգընտա սէօյլէմէյօրսըմ. պէն ինթիհասա
էթտիքլէրիմի պիլիրիմ. լաքին՝ Պէնիմ իլէ էքմէք
եէյէն էօքչէսինի իւզէրիմէ դալտըրտը՝ տէյիւ եա-
զըմըշ օլան քէլամ իմտամ օլունա։ 19-Վադը՚
օլմազտան էվվէլ չիմտի սիզէ սէօյլէրիմ, թա քի
վադը՚ օլտըղը զէման պէն իտիյիմէ ինանտընըզ։
20-Հադիզաթէն, հադիզաթէն սիզէ տէրսիմ քի՝
Պէնիմ իրսալ էտէճէյիմ քիմսէյի դապուլ էտէն
պէնի դապուլ էթմիշ օլուր, վէ պէնի դապուլ է-
տէն՝ պէնի իրսալ էտէնի դապուլ էթմիշ օլուր։

21-Յիսուս պու չէյլէրի սէօյլէտիքտէ, Նտէրու-
նինտէն մուղթարիսի օլուպ չէհատէթ էտէրէք՝ Հա-

Լ Մատթ. 23. 8, 10։ Ղուկ. 6. 46։ 1 Կոր. 8. 6։ 12. 2։ Փիլ. 2. 11։
Խ Ղուկ. 22. 27։
Ծ Րոմ. 12. 10։ Գաղ. 6. 1, 2։ 1 Պետ. 5. 5։
Կ Մատթ. 11. 29։ Փիլ. 2. 5։ 1 Պետ. 2. 21։ 1 Յովհ. 2. 6։
Հ Մատթ. 10. 24։ Ղուկ. 6. 40։ Պ. 15. 20։
Ձ Յակ. 1. 25։
Ղ Մէզ. 11. 9։ Մատթ. 26. 23։ Ա.Յ. 21։
Ճ Պ. 14. 29։ 16. 4։
Մ Մատթ. 10. 40, 25. 40։ Ղուկ. 10. 16։
Յ Մատթ. 26. 21։ Մարկ. 14. 18։ Ղուկ. 22. 21։
Ն Պ. 12. 27։

դիպաթէն, հագիպաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Սիզ-
տէն պէրի պէնի էլէ վէրէճէք տիր՝ տէտի։ 22-
Պունուն իւզէրինէ շակիրտլէր, քիմին հագդընտա
սէօյլէտիյինէ չիւպհէ էտէրէք, պէրիպէրինէ պա-
դըյօրլար իտի։ 23-ՙվէ շակիրտլէրինտէն Յիսուսըն
սէվտիյի քիմսէ Յիսուսըն եանընտա օթուրույօր
իտի։ 24-վէ հագդընտա սէօյլէտիյի քիմսէյինին քիմ
իտիյինի սիւ՞ալ էթմէին տէյիւ Սիմոն Պետրոս անա
իշարէթ էթտի։ 25-Ո տախի Յիսուսըն կէօքսիւնէ
տայանըպ անա՝ Եա Րապպ, քի՞մ տիր՝ տէտի։
26-Յիսուս ճէվապէն՝ Պէն լօգմայը պաթըրըպ քի-
մէ վէրիրսէմ, օ տըր՝ տէտի. վէ լօգմայը պաթը-
րըպ՝ Սիմոն օղլու Իսկարիովտը Յուդայա վէրտի։
27-ՙվէ պու լօգմատան սօնրա Շէյթան անըն տէ-
րունինէ կիրտի. Յիսուս տախի անա՝ Եափաճաղընը
չապուդ էտի՝ տէտի։ 28-Ամմա պունու անա նի-
չիւն սէօյլէտիյինի սօֆրատա օթուրանլարըն հիչ
պիրի անլատմատը. 29-Չիրա պա՛զըլարը՝ ՙքէսէ
Յուդատա օլտըղը իչիւն, Յիսուս անա՝ Պայրամտա
պիզէ լազըմ օլան չէյլէրի սաթըն ալ, եախօտ
ֆուգարայա պիր չէյ վէր՝ տէյօր զանն էթտիլէր։
30-Ո տախի լօգմայը ալտըղը կիպի տըշարը չըգտը,
վէ կէճէ իտի։

31-վէ օ չըգտըգտան սօնրա, Յիսուս տէտի քի՝
ՙՇիմոն Իպն իւլ ինսան թա՛զիզ օլունուպ՝ ՙԱլլահ
տախի անտէ թա՛զիզ օլունտու։ 32-ՙէկէր Ալլահ
անտէ թա՛զիզ օլունտու իսէ, Ալլահ տախի անը
քէնտինտէ թա՛զիզ էտիպ՝ ՙթէզ անը թա՛զիզ էյ-

ՀԱ՛մալ. 1. 17, 18 ՈՎՀ. 2. 19,	ՀՂուկ. 22. 3, Պ. 6. 71,	-Պ. 14. 13, 1 Պետ. 4. 11,
-Պ. 19. 26, 20. 2, 21. 7, 20, 24,	ՅՊ. 12. 6,	-Պ. 17. 1, 4—6,
	ՀՊ. 12. 23,	ՀՊ. 12. 23,

լէյէճէք տիր։ 33 - Է՛յ չօճուգլար, տահա պիր աղ վագըթ սիզին իլէ իմ. պէնի արայաճադըրըզ, ՚վէ նէհուտիլէրէ՝ Պէնիմ կիթապիյիմ եէրէ սիզ կէլէ- մէզսինիզ՝ տէտիյիմ կիպի, չիմտի սիզէ տապի աէօյ- լէրիմ։ 34 - ՚Սիզէ եէնի պիր էմր վէրիրիմ, քի պի- րիպիրինիզի սէվէսինիզ. պէն սիզի սէվտիյիմ կիպի՝ սիզ տէ պիրիպիրինիզի սէվէսինիզ։ 35 - ՚Հէր քէս պէնիմ շակիրտլէրիմ օլտուղունուզը պիրիպիրինիզէ օ- ղան մուհապէթինիզտէն անկլայաճադ տըր։ 36 - Սի- մոն Պետրոս անա՝ Եա Բապպ, նէ՞րէյէ կիտիյօրսուն՝ տէտի։ Յիսուս անա ճէվապէն՝ Պէնիմ կիտէճէյիմ եէրէ սէն շիմտի արտըմճա կէլէմէզսին, ՚ամմա սօնրա արտըմճա կէլէճէքսին՝ տէտի։ 37 - Պետրոս անա՝ Եա Բապպ, նի՞չին շիմտի սէնին արտընճա կէլէմէմ. ՚սէնին իչիւն ճանըմը ֆէտա էտէրիմ՝ տէտի։ 38 - Յիսուս անա ճէվապէն՝ Պէնիմ իչիւն ճանըկը՞ մը ֆէտա էտէրսին. Հաքիգաթէն, Հագի- գաթէն սանա տէրիմ քի՝ Պէնի սէն իւչ քէրըէ ին- քեար էթմէտիքճէ, խօրօս էօթմէյէճէք տիր՝ տէտի։

ՊԱՊ 14

-Գալմինիզ միւզթարիպ օլմասըն. Ալլահա իման էտինիզ, պանա տապի իման էտինիզ։ 2 - Փէտէրի- մին խանէսինտէ չօգ մէսքէնլէր վար տըր. օլմասա իտի, սիզէ տէր իտիմ։ ՚Սիզէ եէր հազըրլամաղա կիտիյօրըմ։ 3 - Վէ պէն կիտիպ սիզէ եէր հազըր- լատըղըմտա՝ ՚եինէ կէլիպ սիզի քէնտի եանըմա

֊ Պ. 7. 34, 8. 21,	11, 23, 4. 21,	Ղուկ. 22. 33, 34,
՚Ղև. 19. 18, Պ. 15. 12, 17, Եփես 5. 2, 1 Սէլ. 4. 9, Յակ. 2. 8, 1 Պետ. 1. 22, 1 Յովհ. 2. 7, 8, 3.	֏ 1 Յովհ. 2. 5, 4. 20.	——
	֊ Պ. 21. 18, 2 Պետ. 1. 14,	֊ Ա.Յ. 27, Պ. 16. 6, 22,
	ֈ Մատթ. 26. 33–35, Մարկ. 14. 29–31,	֍ Պ. 13. 33, 36,
		ֈ Ա.Յ. 18, 28, Ա՛մոլ. 1. 11,

ալըրըմ, ՙէթա քի պէնիմ օլտըղըմ եէրտէ սիզ տա֊
խի օլասընըզ։ 4-Վէ սիզ նէրէյէ կիտէճէյիմի պի֊
լիրսինիզ, վէ թարիզի տախի պիլիրսինիզ՝ ՚էՙէ։
5-Թումմաս անա՝ նա Բապպ, պէնիմ նէրէյէ կի֊
տէճէյինի պիլմէյիզ, վէ թարիզի պիլմէյէ նա՞սըլ
մուգթէտիր օլուրըզ՝ տէտի։ 6-Յիսուս անա՝ ՙԹա֊
ըիզ վէ ՙհադիզաթ վէ ՙհայաթ պէն իմ. ՙպէն
վասըթա օլմասըզդա, Փէտէրէ քիմսէ կէլէմէզ։
7-ՙԻկէր պէնի թանըսա իսինիզ, Փէտէրիմի տախի
թանըմըզ օլուր իսինիզ. վէ պունատան պէօյլէ անը
թանըրսընըզ, վէ անը կէօրսիւնիւզ՝ տէտի։
8-Փիլիպպոս անա՝ նա Բապպ, Փէտէրի պիզէ
կէօսթէր, վէ պիզէ քիֆայէթ էտէր՝ տէտի։ 9-Յի֊
սուս անա տէտի քի՝ Էյ Փիլիպպոս, պունդա մուտ֊
տէթ պէն պիզիմ իլէ իմ, վէ պէնի թանը՞մասըն
մը. ՙպէնի կէօրմիւշ օլան՝ Փէտէրի կէօրմիւշ օլուր,
վէ սէն նա՞սըլ՝ Պիզէ Փէտէրի կէօսթէր՝ տէյօրսըն։
10-Ինանմա՞զ մը սըն քի՝ ՙպէն Փէտէրտէ իմ, վէ
Փէտէր պէնտէ տիր. պէն սիզէ սէօյլէտիյիմ սէօզ֊
լէրի ՙքէնտիլիյիմտէն սէօյլէմէյօրըմ. ամմա պէնտէ
թէմէքքիւն էտէն Փէտէր քէնտիսի ՚ամէլլէրի իշ֊
լէյօր։ 11-Պանա իննանընըզ քի՝ պէն Փէտէրտէ իմ,
Փէտէր տախի պէնտէ տիր. ՙվէ իլլա հէյնան օլ
՚ամէլլէր իչիւն պանա իննանընըզ։ 12-ՙՀադիզա֊
թէն, հադիզաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Պանա իման
էտէն՝ պէնիմ իճրա էթտիյիմ ՚ամէլլէրի քէնտիսի
տախի իճրա էտիպ, անլէրտէն պէօյիւյիւնիւ պիլէ

ՠ Պ. 12. 26։ 17. 24։ 1 Սէլ. 4. 17։
Ա ՚Իպր 9. 8։
Բ Պ. 1. 17։ 8. 32։
Գ Պ. 1. 4։ 11. 25։
Դ Պ. 10. 9։
Ե Պ. 8. 19։
Զ Պ. 12. 45։ Կող. 1. 15։ ՚Իպր 1. 3։
Է Ա՛ժ. 20։ Պ. 10. 38։ 17. 21, 23։
Ը Պ. 5. 19։ 7. 16։ 8. 28։ 12. 49։
Թ Պ. 5. 36։ 10. 38։
Ժ Մաաթ. 21. 21։ Մարկ. 16. 17։ Ղուկ. 10. 17։

իճրա էահճէք տէր. չունքի պէն փէտէրիմէ կիտե-
յօրըմ։ 13-ևվէ պէննիմ իամիմլէ հէր նէ տիլէրսէ-
նիզ, անը իճրա էտէրիմ, թա քի փէտէր Օղուլտա
թա՛զիզ օլունա։ 14-Պէննիմ իամիմլէ էկէր պիր չէյ
տիլէրսէննիզ, պէն իճրա էտէրիմ։ 15-ևէկէր պէնի
սէվէրսէննիզ, պէննիմ էմրլէրիմի հըճդ էտինիզ։ 16-
վէ պէն փէտէրտէն տիլէրիմ, օ տախի իլ էլ էպէտ
սիզին իլէ թէմէլքլիւն էթմէք իւզրէ՝ սիզէ ևտիկէր
պիր Թէսէլի էտիճի, 17-ե՛նէ ևհապիպաթ Րու-
հընը վէրճէք տէր. ևպունու տախի տիւնեա կէօր-
մէտիյի վէ թանըմատըղը էճլտէն գապուլ էտէ-
մէզ, ամմա սիզ անը թանըրսընըզ, զիրա եանը-
նըզտա թէմէլքլիւն էտէր, ևվէ տէրսունինիզտէ օլա-
ճադ տըր։ 18-ևՍիզի եէթիմ պրապմամ. ևսիզէ
կէլիրիմ։ 19-Պիր ազ միւտտէթ սոնրա տիւնեա
պէնի արթըդ կէօրմէզ. ևամմա սիզ պէնի կէօ-
րիւրսիւնիւզ. չունքի ևպէն Հայաթտա իմ, սիզ տա-
խի Հայաթտա օլաճադսընըզ։ 20-Օլ կիւնտէ ևպէն
փէտէրիմտէ, վէ սիզ պէնտէ, պէն տախի սիզտէ
օլտըղըմը անլայաճադսընըզ։ 21-ևՀէր քիմ քի
էմրլէրիմ քէնտինտէ պուլունուպ՝ անլէրի հըճդ
էտէրսէ, պէնի սէվէն օ տըր. վէ պէնի սէվէն՝ փէ-
տէրիմ թարաճընտան սէվիլէճէք տէր. պէն տախի
անը սէվիպ՝ քէնտիմի անա իզհար էտէճէյիմ։

22-Իսկարիոտելը օլմայան ևՅուդա անա՝ Եա

ե Մատթ. 7. 7, 21. 22, Մարկ. 11. 24, Ղուկ. 11. 9, պ. 15. 7, 16, 16. 23, 24, Յակ. 1. 5, 1 Յովհ. 3. 22, 5. 14։
զ Ա.Յ. 21, 23, պ. 15. 10, 14, 1 Յովհ. 5. 3։
է պ. 15. 26, 16. 7, Թիմ. 8. 15, 26։
ը պ. 15. 26, 16. 13, 1 Յովհ. 4. 6։
թ 1 Կոր. 2. 14։
ժ 1 Յովհ. 2. 27։
ի Մատթ. 28. 20։
լ Ա.Յ. 3, 28։
խ պ. 16. 16։
ծ 1 Կոր. 15. 20։
կ Ա.Յ. 10, պ. 10. 38, 17. 21, 23, 26։
հ Ա.Յ. 15, 23, 1 Յովհ. 2. 5, 5. 3։
ձ Ղուկ. 6. 16։

Բասպ, նա՞սըլ օլուր քի՝ քէնտինկի տիւնեայա իշ-
հար էթմէյիպ տէ, պիղէ իշհար էտէճէքսին՝ տէ-
տի։ 23 - Յիսուս աննա ճէվապէն տէտի քի՝ Էվկեր
պիր քիմսէ պէնի սէվէրսէ, քէլամըմը հրիշդ էտեր.
Փէտէրիմ տախի անը սէվէճէք տիր, Էվէ աննա կէ-
լիպ եանընտա թէմէքքիւն էտէճէյիշ։ 24 - Պէնի
սէվմէյէն՝ քէլամըմը հրիշդ էթմէշ, Էվէ իչնիթտիյե-
նիշ քէլամ պէնիմ տէյիլ, անճագ պէնի իրսալ է-
տէն Փէտէրին տիր։ 25 - Եանընընշտա պուլունուր
իքէն՝ պու շէյլէրի սիզէ սէօյլէտիմ։ 26 - Էվաքին
Թէսէլլի էտիճի, եա՞նի Փէտէրին պէնիմ իամիմլէ
կէօնտէրէճէյի Րուհ իւլ Գուտս Էսիզէ հէր շէյի
Թա՛լիմ էտիպ՝ սիզէ սէօյլէտիյիմ ճիւմլէ շէյլէրի
իսթաար էտէճէք տիր։ 27 - Էսիզէ սէլամէթ պրա-
գըրըմ, սիզէ պէնիմ սէլամէթիմի վէրիրիմ. պէն
սիզէ տիւնեանըն վէրտիյի կիպի վէրմէմ. Էդալպի-
նիշ իսաճք ու իշթիրապտա օլմասըն։ 28 - Պէն սի-
զէ իսթաապէն՝ Էկիտէրիմ վէ սիզէ կէլէրիմ՝ տէ-
տիյիմ սէօզիւ իշիթտինիշ. Էհկեր պէնի սէվսէ ի-
տինիշ՝ Փէտէրէ կիտիյօրըմ՝ [տէտիյիմ] իչիւն մէս-
րուր օլուր իտինիշ. Էզիրա Փէտէրիմ պէնտէն պէօ-
յիւք տիր։ 29 - Վէ վագը՝ օլտըղը զէման ինանա-
սընըշ տէյիւ, Էվուգու՝ պուլտաղտան էվվէլ սիզէ
չիտտի սէօյլէտիմ։ 30 - Արթըշ սիզին իլէ չօգ սէօյ-
լէշմէմ. Էզիրա պու տիւնեանըն ըչխի կէլիյօր, վէ
պէնտէ անըն հիչ պիր շէյի եօգ տըր. 31 - Անճագ

Էա՛յ. 15։
Բ 1 Յովհ. 2.24։ Վահ. 3. 20։
Գ Ա՛յ. 10։ պ. 5. 19, 38։ 7. 16։ 8. 28։ 12. 49։
Դ Ա՛յ. 16։ Ղուկ. 24. 49։ պ. 15.26։ 16.7։
Ե պ. 2. 22։ 12. 16։ 16. 13։ 1 Յովհ. 2. 20, 27։
Զ Փիլ. 4. 7։ Կող. 3. 15։
Է Ա՛յ. 1։
Ը Ա՛յ. 3, 18։
Թ Ա՛յ. 12։ պ. 16. 16։ 20. 17։
Ժ պ. 5. 18։ 10. 30։ Փիլ. 2. 6։
Ի պ. 13. 19։ 16. 4։
Լ պ. 12. 31։ 16. 11։

փէտէրի սէվմէյիմի, [բ]վէ փէտէրին պանա էմր էթ-
տէյ կիսի իճրա էթմէյիմի տիւնեա անլայա։ Գալ-
դընըզ, պուրատան կիտէլիմ։

ՊԱՊ 15

Պէն հագիգի սամա իմ, վէ փէտէրիմ պաղպան
տըր։ 2-[գ]Պէնտէ մէյվէ վէրմէյէն հէր չըպուղը գալ-
տըրըր, վէ հէր մէյվէ վէրէնի տահա զիյատէ մէյ-
վէ վէրմէսի իչիւն փաքլէր։ 3-[դ]Սիզէ սէօյլէմէյիմ
սէօզլէ սիզ հալա փաք սընըզ։ 4-[ե]Պէնտէ գալը-
նըզ, պէն տահի սիզտէ [զ]ըմ. չըպուղ սամատա
գալմատըգճա, քէնտիլիյինտէն մէյվէ վէրէմէզ,
քէզալիք սիզ տահի էկէր պէնտէ գալմազսանըզ՝
Ռեվե վէրէճէնէզ։ 5-Պէն սամա իմ, սիզ չըպուգլար
սընըզ. հէր քիմ պէնտէ գալըրսա, պէն տահի
անտէ գալըրսամ, օ չօգ [է]մէյվէ վէրիր, զիրա պէն-
սիզ պիր չէյ եափամազընըզ։ 6-Էկէր պիր քիմսէ
պէնտէ գալմազսա, [ը]չըպուղ կիսի տըշարը աթը-
լազ գուրուր. վէ անլէրի տէվհիրիա՝ աթէշէ ա-
թարլար, վէ եանար։ 7-Էկէր պէնտէ գալըրսա-
նըզ, վէ սէօզլէրիմ սիզտէ գալըրսա, [թ]խաթէտիյի-
նիզի տիլէյճէ քսինիզ, վէ սիզէ օլաճագ տըր։ 8-[ժ]Փէ-
տէրիմ պուննունէ; եա'նի սիզին չօգ մէյվէ վէր-
մէնիզէ, թա'զիզ օլունուր. [ի]պէօյլէճէ պանա չա-
կիրտէր օլաճագսընըզ։

9-Փէտէր պէնի սէվմէյի կիսի, պէն տահի սի-
զի սէվմիմ. պէնիմ մուհամազէթիմտէ գալընըզ։

[բ] Պ. 10. 18։ Փիլ. 2. 8։ Ի'խր. 5. 8։

[գ] Մատթ. 15. 13։ Բ Պ. 13. 10։ 17. 17։ Եփես. 5. 26։ 1 Պետ. 1. 22։

[դ] Կող. 1. 23։ 1 Յովհ. 2. 6։

[ե] Ռով. 14. 8։ Փիլ. 1. 10։ 4. 13։ Ա'մաղ. 4. 12։

[զ] Մատթ. 3. 10։ 7. 19։ Ղկ. 3. 9։ Գ Պ. 14. 13։ 14։ 16. 23։

[է] Մատթ. 5. 16։ Փիլ. 1. 10։

[ը] Պ. 8. 31։ 13. 35։

10-ՊԷՆ ՓԷտԷրիմին Էմրլէրինի հրֆզ Էտիալ՝ անըն մուհասապէթինտէ գալտըղըմ միսիլլու, [d]սիզ տաԷխի Էմրլէրիմի հրֆզ Էթտիյինիզ թագտիրտէ, մուհասապէթիմտէ գալաճագսընըզ: 11-ՊԷնիմ մէսէրրէթիմ սիզտէ գալմասը [e]վէ սիզին մէսէրրէթինիզ միւքէմմէլ օլմասը իչիւն, պու շէյլէրի սիզէ սէօյլէտիմ: 12-[f]ՊԷնիմ Էմրիմ պու տըր քի՝ պէն սիզի սէվտիյիմ միսիլլու պիրիսիրինիզի սէվԷսինիզ: 13-[g]Պիր ատէմին քէնտի տօսթլարընըն եօլընա ճանընը ֆէտա Էթմէսինտէն զիյատէ պիր քիմսէտէ մուհասապէթ եօք տըր: 14-[h]Էվվէր սիզէ Էմր Էթտիյիմ շէյլէրին ճիւմլէսինի լեճրա Էտէրսէնիզ, տօսթլարըմ օլուրսընըզ: 15-Արթըզ սիզէ գիւլ թէամիյէ Էթմէմ, զիրա գիւլ Էֆէնտիսինին նէ Էթտիյինի պիլմէզ. ամմա սիզէ տօսթ թէամիյէ Էթտիմ, [i]զիրա ՓԷտէրիմտէն իշիթտիյիմ շէյլէրին ճիւմլէսինի սիզէ պիլտիրտիմ: 16-[j]Սիզ պէնի ինանթիխսապ Էթմէմտինիզ, անճագ պէն սիզի ինթիխապ Էթտիմ, վէ [k]վիտիպ մէյվէ հուսուլէ կէթիրմէնիզ վէ մէյվէնիզ պագի գալմասը իչիւն սիզի թա'ևին Էթտիմ. [l]Թա քի պէնիմ խամիմէ ՓԷտէրտէն հէր նէ տիլէյէճէք օլուրսանըզ սիզէ վէրէ: 17-[m]Սիզէ՝ պիրիպիրինիզի սէվԷսինիզ՝ տէյիւ պու շէյլէրի Էմր Էտէրիմ:

18-[n]Էվվէր տիւնեա սիզէ պուղդ Էտէրսէ, սիզ-

[d] պ. 14. 15: 21. 23:
[e] պ. 16. 24: 17. 13:
1 յովհ. 1. 4:
[f] պ. 13. 34: 1 Սէլ. 4. 9: 1 պետ. 4. 8: 1 յովհ. 3. 11: 4. 21:
[g] պ. 10. 11, 15: Բօմ. 5. 7, 8 Եփես. 5. 2: 1 յովհ. 3. 16:
[h] պ. 14. 15, 23: Պագ Մաթթ. 12. 50:
[i] պագ թէք. 18. 17: պ. 17. 26: Ա'մալ. 20. 27:
[j] պ. 6. 70: 13. 18: 1 յովհ. 4. 10, 19:
[k] Մաթթ. 28. 19: Մարկ. 16. 15: Կող. 1. 6:
[l] Ա.յ. 7: պ. 14. 13: Ղ Ա.յ. 12:
[m] 1 յովհ. 3. 1, 13:

տէն էվվէլ պանա պուղղ էթտէյինի պէրմիշ օլունըղ։ 19 - Էվէր տիւնեատան օլսա խոննիղ, տիւնեա քէնտինին օլանը սէվէր խոխ. Լաքին սիղ տիւնեատան օրմայըղ՝ անճադ պէն սիղի տիւնեատան ինթիսապ էթտէյիմ էճլտէն տիւնեա սիղէ պուղղ էտէր։ 20 - Սիղէ Գուլ էֆէնտիսինտէն պէօյուք տէյիլ տիր՝ տէտէյիմ քէլամը տէրսսաթըր էտինիղ. պանա թէ՛ատտի էթտիքլէրի թադտիրտէ, սիղէ տահի թէ՛ատտի էտէրլէր. Գպէնիմ քէլամըմը հըճղ էթտիլէր խէ, սիղին քէլամընըղը տահի հըճղ էտէրլէր։ 21 - Լաքին պու շէյլէրին ճիւմլէսինի, պէնի իրսալ էտէնի պէրմէտիքլէրինտէն, սիղէ պէնիմ խաթիմ իչուն էտէճէքլէր։ 22 - Էվէր պէն կէլիպ անլէրէ պէօյլէմէմիշ օլսա խոխմ, կիւնահլարը օրմազ խոխ. Գանմա շիմտի կիւնահլարը իչուն պէհանէլէրի հօզ տըր։ 23 - Պանա պուղղ էտէն՝ փէտէրիմէ տա- խի պուղղ էտէր։ 24 - Էվէր արտարընտա պաշգա պիր քինսէնին իճրա էթմէտիյի Գամէլէրի էթմիշ օրմատա խոխմ, կիւնահլարը օրմազ խոխ. Լաքին շիմտի հէմ կէօրսիւլէր հէմ տահի պանա վէ փէտէրիմէ պուղղ էթտիլէր։ 25 - Ամմա շէրի՛աթլարընտա՝ Պանա պիլա սէպէպ պուղղ էթտիլէր՝ տէյիւ էտպըրմըշ օլան քէլամ խաթմամ օլունմադ իչուն պէօյլէ օլտու։ 26 - Հաղարաթ փէտէր թարաֆընտան պէնիմ իրսալ էտէճէյիմ թէտէլլի էտինճի, էտնէ փէտէրտէն խուրուճ էտէն հադիսաթ Ծուհու կէլտիյի զէման, Գպէնիմ հադդըմտա օ շէհատէթ է-

Ղ 1 Յով. 4. 5։
Գ Պ. 17. 14։
Դ Մատթ. 10. 24։ Ղուկ. 6. 40։ Պ. 13. 16։
Հեբռ. 3. 7։
Ե Մատթ. 10. 22, 24. 9։ Պ. 16. 3։
Զ Պ. 9. 44։
Է Ծրօմ. 1. 20։ Յակ. 4. 17։
Ը 1 Յով. 2. 23։
Թ Պ. 3. 2. 7. 31։ 9. 32։
Ժ Մէզ. 35. 19։ 69. 4. Ես. 24. 49։ Պ. 14. 17, 26։ 16. 7, 13։ Ա'մոս. 2. 33։
Ի 1 Յով. 5. 7։

տէճէք տէր։ 27 - ՙվէ սիզ տախի շէհատէթի էտէր-
սինիզ, ՚զիրա խալիֆատաէն պէրու պէնիմ իլէ պէ-
րապէր սինիզ։

ՊԱՊ 16

Պու շէյլէրի սիզէ սէօյլէտիմ, ՚քի սիւրչմէյէսի-
նիզ։ 2 - ՚Սիզի ճէմա՚աթատան իխրաճ էտէճէքլէր-
պէլի, ՚սիզի հէր դաթլ էտէն քիսիէ՝ Ալլահա ՚ի-
պատէթ ՚արզ էտիյօրլըմ՝ զանն էտէճէյի վազըթ
կէլիր։ 3 - ՙվէ պու շէյլէրի փէտէրի վէ պէնի թա-
նըմատըգլարը իչիւն էտէճէքլէր։ 4 - ՚Լաքին վազթը
կէլտիյինատէ, պէնիմ անլէրի սիզէ սէօյլէտիյիմի
թէզէքքիւր էթմէնիզ իչիւն պու շէյլէրի սիզէ սէօյ-
լէտիմ. ամմա սիզին իլէ պէրապէր պուլունտուղում
իչիւն ՙպունլարը սիզէ խալիխատաէն սէօյլէմէտիմ։

5 - ՚Ճադաթի չիմճի պէնի իրսալ էտէնէ կիտի-
յօրըմ. վէ սիզտէն հիչ պիրի պանա՝ նէ՞րէյէ կի-
տիյօրսըն՝ տէյիւ սիւ՞ալ էթմէզ։ 6 - Ճադաթի պու
շէյլէրի սիզէ սէօյլէտիյիմ իչիւն ՙզալալինիզի քէտէր
տօլատուրմըշ տըր։ 7 - Լաքին պէն սիզէ հադգը սէօյ-
լէյօրըմ. պէնիմ կիթմէմ սիզէ խայըրլը տըր. զի-
րա պէն կիթմէզսէմ՝ սիզէ ՚Թէսէլլի էտիճի կէլմէզ,
՚ամմա կիթտիյիմ հալտէ, անը սիզէ կէօնտէրիրիմ։
8 - Վէ օ կէլտիյինատէ, տիւնեայը կիւնահ վէ սաղահ
վէ հիւքմ խուսուսլարընտա իլգամ էտէճէք տիր։

ՙ Ղուկ. 24. 48։ Ա'-
մալ. 1. 8, 21, 22։
2. 32։ 3. 15։ 4. 20,
33։ 5. 32։ 10. 39։
13. 31։ 1 Պետ. 5.
1։ 2 Պետ. 1. 16։

՚ Ղուկ. 1. 1։ 13ովհ.
1. 1, 2։

՛ Մատթ. 11. 6։ 24.
10։ 26. 31։

՚՚ Պ. 9. 22, 34։ 12. 42։

՚՛ Ա'մալ. 7. 59։ 9. 1։
26. 9—11։

՚ՙ Պ. 15. 21։ Բօմ. 10,
2։ 1 Կոր. 2. 8։
1 Տիմ. 1. 13։

՚՚՚ Պ. 13. 49։ 14. 29։

՚՚՚՚ Պաշ Մատթ. 9. 15։

՚՚՚՚՚ Ա.ՀՏ. 10, 16։ Պ. 7.
33։ 13. 3։ 14. 28.

՚՚՚՚՚՚ Ա.ՀՏ. 22։ Պ. 14. 1։

՚՚՚՚՚՚՚ Պ. 7. 39։ 14. 16,
26։ 15. 26։

՚՚՚՚՚՚՚՚ Ա'մալ. 2.33։ Եփես.
4. 8։

9 - Էկիւնահ խուսուալնաա էլշ՚ էպէցէ՛ պէ, չիւնքի պանա իման էթմէզլէր. 10 - Ովէ սալահ խուսուալնաա էլշ՚ էպէցէ՛ պէ, Էզիրա փէտէրիմէ կիտիյօրըմ, վէ պէնի արթըդ կէօրմէզսինիզ. 11 - Վէ Հիւքմ խուսուալնաա էլշ՚ էպէցէ՛ պէ, Չիւնքի պու տիւնեանըն բէ՞խի մահքիւմ օլմուշ տըր: 12 - Մէզ սէօյլէյէճէյիմ տահա չօդ շէյլէր վար, Լաքին չիմտի թէհամմիւլ էտէմէզսինիզ. 13 - Ամմա օլ Հադիսաթ Ռուհու կէլտիյի զէման, սիզի դճիւմլէ հադիսաթա իրշաա էտէճէք տիր, զիրա քէնտիլիյինտէն սէօյլէմէյիպ՝ իլիթտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինի սէօյլէյէճէք, վէ վուդու՝ պուլաճագ շէյլէրի սիզէ խաապեր վէրէճէք տիր: 14 - Պէնի թա՚զիզ էտէճէք, չիւնքի պէնիմքինտէն ալըպ՝ սիզէ խաապեր վէրէճէք տիր: 15 - Փէտէրին հեր նէսի վար իսէ՝ պէնիմ տիր. պու սէպէպտէն՝ պէնիմքինտէն ալըպ սիզէ խաապեր վէրէճէք տիր՝ տէտիմ: 16 - Պիր աղ միւտտէթ սօնրա պէնի կէօրմէզսինիզ, վէ եւինէ պիր աղ միւտտէթ սօնրա պէնի կէօրէճէքսինիզ, զիրա պէն Փէտէրէ կիտիյօրըմ:

17 - Պունուն իւզէրինէ շաքիրտլէրինտէն պ՚ըլըրը պիրիսիրինէ՝ Պու պիզէ՝ Պիր աղ միւտտէթ սօնրա պէնի կէօրմէզսինիզ, վէ եւինէ պիր աղ միւտտէթ սօնրա պէնի կէօրէճէքսինիզ, վէ՝ Զիրա պէն Փէտէրէ կիտիյօրըմ՝ տէտիյի նէ՞ տիր՝ տէտիլէր: 18 - Ամէն պու՝ Պիր աղ միւտտէթ՝ տէտիյի նէ՞ օլա. նէ սէօյլէտիյինի անլատմայօրըզ՝ տէտիլէր: 19 - Վէ

Ա՚մաթ. 2. 22—37։ Ա՚մաթ. 2. 32։ Պ. 3. 14։ 5. 32։ Ա՚մաթ. 26. 48։ Ղուկ. 10. 48։ Պ. 12. 31։ Եփես. 2. 2։ Կող. 2. 15։ Ի՚կոր. 2. 14։ Մարկ. 4. 33։ Կող. 3. 2։ Ի՚կոր. 5. 12։ Պ. 14. 17։ 15. 26։ Պ. 14. 26։ Յովհ. 2. 20, 27։ Մատթ. 11. 27։ Պ. 3. 35։ 13. 3։ 17. 10։ Ա.Յ. 10։ Պ. 7. 33։ 13. 33։ 14. 49։ Ա.Յ. 28։ Պ. 13. 3։

Յիսուս քննախինէ սիւ՞ալ էթմէք խաթէտիքլէրի-
նի պիլմէքլէ, անլէրէ տէտի քի՝ Պէնիմ՝ պիր աղ
միւսուլման սօնրա պէնի կէօրմէզլինիզ, վէ եւինէ պիր
աղ միւսուլման սօնրա պէնի կէօրէճէքսինիզ՝ տէտի-
յիմ հադրընա՞ մը պիրիպիրինիզէ սիւ՞ալ էտի-
յօրսընըզ։ 20 - Հադիդաթէն, հադիդաթէն սիզէ տէ-
րիմ քի՝ Սիզ աղլայըպ ֆիղան էտէճէքսինիզ, ամ-
մա տիւնեա մէսրուր օլաճադ սըզ. սիզ մահզուն
օլաճադսընըզ, լաքին հիւզնիւնիւզ մէսէրրէթէ տէօ-
նէճէք տիր։ 21 - Պիր գարը տօղուրաճաղը զէման
մահզուն օլուր, զիրա վադթը կէլմիշ տիր. լաքին
չօճուղը տօղուրտըղը զէման, տիւնեայա ատէմ
տօղտըղը իչիւն, արթըզ մէսէրրէթտէն տէրտինի
խաթրընա կէթիրմէզ։ 22 - Ֆիլվադը՝ սիզ տախի
չիւռի մահզուն սընըզ, լաքին սիզի թէքրար կէօ-
րէճէյիմ. վէ գալալինիզ մէսրուր օլաճադ, վէ մէ-
սէրրէթինիզի սիզտէն քիմսէ րէֆ՝ էտէմէզ։ 23-
Վէ օլ կիւնտէ պէնտէն հիչ պիր շէյ տիլէմէյճէք-
սինիզ. Հադիդաթէն, հադիդաթէն սիզէ տէրիմ
քի՝ Պէնիմ խամիլէ փէտէրտէն հէր նէ թալէպ է-
տէճէք օլուր իսէնիզ, սիզէ վէրէճէք տիր։ 24 - Շիմ-
տիյէտէք պէնիմ խամիլէ պիր շէյ թալէպ էթմէ-
տինիզ. թալէպ էյլէյինիզ, ալաճադսընըզ՝ քի մէ-
սէրրէթինիզ միւքէմմէլ օլա։ 25 - Պու շէյլէրի սիզէ
թէմմիլլէրլէ սէօյլէտիմ. լաքին սիզէ արթըզ թէմ-
սիլլէրլէ սէօյլէմէյիզ՝ անճադ փէտէր հադրընա
սիզէ աչիքեարէ իսապէր վէրէճէյիմ վադըթ կէլի-
յօր։ 26 - Ա՛օլ կիւնտէ պէնիմ խամիլէ թալէպ էտէ-

֊ Եա. 26. 17։	Ա՛ժալ. 2.46։ 13.52։	14. 13։ 15. 16։
֊ Ա՛ժ. 6։	1 Պետ. 1. 8։	֊ Պ. 15. 11։
֊ Ղուկ. 24. 41, 52։ Պ. 14. 1,27։ 20. 20։	֊ Մատթ. 7. 7։ Պ.	Ա՛ժ. 23։

ճէքսինիզ. վէ սիզէ՝ փէտէրէ սիզին էչիւն րէճա է-
տէճէյիմ՝ տէմէմ. 27 - Զիրա պէնի սէվիւ՝ Ալլահ-
տան խուրուճ էթտիյիմէ ՚ինանըլընըզ էչիւն,
՚փէտէր քէնտիսի սիզի սէվէր: 28 - ՚Փէտէրտէն
խուրուճ էտիպ տիւնեայա կէլտիմ, եվինէ տիւնեայը
թէրքլէ փէտէրէ կիտիյօրըմ:

29 - Շակիրտլէրի անա՝ իչթէ չիմտի աչիքեարէ
սէօյլէյօրսըն, վէ հիչ թէմսիլ սէօյլէմէյօրսըն: 30 -
Շիմտի պիզ՝ ՚հէր պիր շէյի պիլտիյինկի, վէ պիր
քիմսէնին սանա սիւ՚ալ էթմէսինէ միւհթաճ օլմա-
տըղընը անլատըզ. պու սէպէպէ մէնիմ Ալլահտան
խուրուճ էթտիյինկէ ՚ինանըյօրըզ՝ տէտիլէր: 31 - Յի-
սուս անլէրէ ճէվապէն փէփ էր՝ Շիմտի ինանըյո՞ր-
մըսընըզ: 32 - ՚Իչթէ հէր. պիրինիզ քէնտի մահա-
լինէ տաղըլարագ, ՚պէնի եալընըզ պրագաճաղընըզ
վագըթ կէլիյօր, վէ հաթթա կէլմիշ տիր. ՚Ֆա-
գամի եալընըզ տէյիլ իմ, պիրա Փէտէր պէնիմ ի-
լէ պէրապէր տիր: 33 - ՚Պէնտէ սէլամէթինիզ օլ-
սուն տէյիւ պու շէյլէրի սիզէ սէօյլէտիմ. ՚տիւն-
եաա մուգայագանըզ օլաճագ, ֆլաքին ճէհաբէթ-
լէնինիզ, ՚պէն տիւնեայա գալիպ օլտըմ:

ՊԱՊ 17

Յիսուս պու շէյլէրի սէօյլէտի վէ սէմայա ատ-
րու նազար էտէրէք տէտի՝ քի՝ Էյ Փէտէր, ՚սա՚ագ
կէլմիշ տիր. Օղլանը թա՚զիզ էյլէ, թա՝ քի Օղլանդ

– Ա.յ. 30: պ. 3. 43: 17. 8:
– պ. 14. 21, 23:
է պ. 13. 3:
ը պ. 21. 17:
ը Ա.յ. 27: պ. 17. 8:
ը պ. 20. 10:
– Մաաթ. 26. 31: Մարկ. 14. 27:
ֆ պ. 8. 29: 14. 10, 11:
ֆ Ես 9. 6: պ. 14. 27: Յօհ. 5. 1: Եփես. 2. 14: Կող. 1. 20:
օ պ. 15. 19—21: 2 Տիմ. 3. 12:
ֆ պ. 14. 1:
– Յօհ. 8. 37: 1 Յովհ. 4. 4: 5. 4:
——
– պ. 12. 23: 13. 32:

տախտ սէնի թա՛զիզ էլէյէ։ 2-[բ]Նիթէքիմ անա ճիւմլէ պէշեր իւզերինէ հիւքիւմէթ վէրտին, թա քի [ա]անա վէրտիյին ճիւմլէ քիմսէլերէ էպէտի հա~ յաթ վէրէ։ 3-[գ]Վէ էպէտի հայաթ սէն [դ]եալընըզ հադդ Ալլահը վէ [ե]իրսալ էլէտիյին Յիսուս Քրիս~ տոսը պիլմէք տիր։ 4-[զ]Պէն սէնի եէր իւզերինաէ թա՛զիզ էլէտիմ. [է]ինճա էթմէք իչիւն պանա վէր~ տիյին [ը]իչի թէմամ էլէտիմ։ 5-Վէ չիմտի, էյ Փէ~ տէր, [թ]ունեա մէվճուտ օլմազտան էվվէլ սէնին նէզտինաէ մալիք օլարղամ [ժ]ոզէթլէ սէն պէնի նէզ~ տինաէ թա՛զիզ էլէ։ 6-[ի]Սէնին իամինի [լ]ունեա~ տան պանա վէրտիյին աաէմլերէ պէյան էլէտիմ. անլէր սէնին իտիլէր, անլէրի պանա վէրտին. վէ սէնին քէլամընը հըզզ էլէտիլէր։ 7-Պանա վէր~ տիյին չէյլէրին ճիւմլէսինին սէնին թարաֆընտան օլարղընը չիմտի պիլտիլէր։ 8-Չիրա [խ]պանա վէր~ տիյին քէլամլարը անլէրէ վէրտիմ, անլէր տախտ պաապուլ էտէրէք, սէնտէն խուրուճ էթտիյիմի [ծ]աա~ հիհէն պիլիպ՝ պէնի սէն իրսալ էթտիյինէ իննանտը~ լար։ 9-Պէն անլէր իչիւն ըէճա էտէրիմ. [կ]ունեա իչիւն տէյիլ, անճաղ պանա վէրտիյին քիմ~ սէլէր իչիւն ըէճա էտէրիմ, զիրա անլէր սէնին տիրլէր։ 10-Վէ պէննիմքիլէրին քեաֆֆէտ սէնին,

[բ] Դան. 7. 14։ Մատթ. 11. 27։ 28. 18։ Պ. 3. 35։ 5. 27։ 1 Կոր. 15. 25, 27։ Փիլ. 2. 10։ Ի՛պր 2. 8։

[գ] Ա՛յ. 6, 9, 24։ Պ. 6. 37։

[դ] Ես. 53. 11։ Երեմ. 9. 24։

[ե] 1 Կոր. 8. 4։ 1 Սէլ. 1. 9։

[զ] Պ. 3. 34։ 5. 36, 37։ 6. 29, 57։ 7. 29։ 10. 36։ 11. 42։

[է] Պ. 13. 31։ 14. 13։

[ը] Պ. 14. 31։ 15. 10։

[թ] Պ. 4. 34։ 5. 36։ 9. 3, 49. 30։

[ժ] Պ. 1. 1, 2։ 10. 30։ 14. 9։ Փիլ. 2. 6։ Կող. 1. 15, 17։ Ի՛պր. 1. 3, 10։

[ի] Ա՛յ. 26։ Մէզ. 22. 22։

[լ] Ա՛յ. 2, 9, 11։ Պ. 6. 37, 39, 40. 29։ 15. 49։

[խ] Պ. 8. 28։ 12. 49։ 14. 10։

[ծ] Ա՛յ. 25։ Պ. 16. 27, 30։

[կ] 1 Յովհ. 5. 49։

վէ ՙաչեւնիքներէրին քեաֆֆեան պէնիմ տիր, պէն տախտ անլերտէ թա՛զիզ օլունտըմ։ 11 - Ֆվէ արթըզ տիւնեատա տէյիլ իմ, վէ պունլար ֆտիւնեատա օլուպ՝ պէն տախտ սանա կէլիյօրըմ. էյ Գուտուս փէտէր, պանա վէրտիյին քիմսեների ՙաչենին խամինէ հըզիզ էյլե, ՙթա քի պիզիմ կիպի ՙպիր օլալար։ 12 - Տիւնեատա անլեր իլե պէրապեր պուլունտըգճա, ՙանլերի աչենին խամինէ հըզիզ եատը իտիմ. պանա վէրտիյին քիմսեների հըզիզ էյլետիմ. վէ անլերտէն, ՙկիմ և հէլաքտան մա՛տա, ՙհիչ պիրի հէլաք օլմատը, ՙթա քի քիթապ իթիմամ օլունա։ 13 - Ամմա չիմտի սանա կէլիյօրըմ, վէ պու չէյլեր տիւնեատա աէօյլերիմ, քի պէնիմ մէսերըֆիւլ քէնտիլերինտե վուքէմիլ պուլապար։ 14 - ՙՊէն անլերչ աչենին քելամընը վէրտիմ, ՙվէ պէն տիւնեատան օլմատըդըմ վիճիլիւ՝ անլեր տախտ տիւնեատան օլմատըդըարընտան, ՙտիւնեա անլերչ պուզդ էթտի։ 15 - Անլերի տիւնեատան դալտըրմանը տէյիլ, ՙանճաղ անլերի չերիրտէն հըզիզ էթմէնի րէճա եատերիմ։ 16 - Պէն տիւնեատան օլմատըդըմ վիճիլիւ՝ ՙանլեր տախտ տիւնեատան տէյիլ տիրլեր։ 17 - ՙԱնլերի հադիգաթընէ թադտիս էյլե. ՙաչենին քելամընն հադիգաթ տըր։ 18 - ՙՄէն պէնի տիւնեատայա իրսալ էթտիյին կիպի, պէն տախտ անլերի

հ Պ. 16. 15։
յ Պ. 13. 1։ 16. 28։
ղ Պաետ. 1. 5։ Յուդ. 4։
ճ Պ. 10. 30։
մ Ա՛մ. 21, վէ ղայրի։
յ Պ. 6. 39։ 10. 28։ Ի՛կոր. 2. 13։
ն Պ. 6. 70։ 13. 18։
շ Պ. 18. 9։ 1 Յովհ. 2. 19։
ո Մէղ. 109. 8։ Ա՛մաղ. 1. 20։
չ Ա՛մ. 8։
պ Պ. 8. 23։ Ա՛մ. 16։
ջ Պ. 15. 18, 19։ 1 Յովհ. 3. 13։
ռ Մատթ. 6. 13։ Գաղ. 4. 4։ 2 Սէլ. 3. 3։ 1 Յովհ. 5. 18։
ս Ա՛մ. 14։
վ Պ. 15 3։ Ա՛մաղ. 15. 9։ Եփես. 5. 26։ Պաետ. 1. 22։
տ 2 Մի՛ղ. 7. 28։ Մէջ 119. 142, 151։ Պ. 8. 40։
ր Պ. 20. 24։

տիւնեայա իրսալ էթախիմ։ 19 - ²վէ պէն քէնահիմի անլէր իչիւն թագտիս էտէրիմ, քի անլէր տահի հագիգաթ վասլթասըլլէ թագտիս օլունալար։ 20 - վէ եալընըզ անլէր իչիւն տէյիլ, անճագ անլէրին քէլասըլլէ պանա իման էտէճէք օլանլար իչիւն տահ ըչճա էտէրիմ, 21 - ³ֆի ճիւմլէսի պիր օլալար. ⁴սէն, էյ փէտէր, պէնտէ վէ պէն սէնտէ օլտըղըմ միսիլլիւ, ⁵անլէր տահի պիզտէ պիր օլալար. ⁶թա քի պէնի սէն իրսալ էյլէտիյինէ տիւնեա ինանա։ 22 - Պանա վէրտիյին ⁷իզդէթի անլէրէ վէրտիմ, քի պիզիմ պիր օլտըղըմըզ կիսի անլէր տահի պիր օլալար։ 23 - Պէն անլէրտէ վէ սէն պէնտէ, քի պիր օլմազլըգտա քեամիլ օլալար, վէ պէնի սէն իրսալ էթտիյինի, վէ պէնի սէվտիյին միսիլլիւ անլէրի տահի սէվտիյինի տիւնեա անլայա։ 24 - ⁸էյ փէտէր, պանա վէրտիյին քիմսէլէրին տահի՝ պուլուն-տըղըմ եէրտէ պէնիմ իլէ պէրապէր օլմալարընը իսթէրիմ, թա քի պանա վէրտիյին ճէլալիմի միւշահէտէ էտէլէր. ⁹զիրա պէնի տիւնեանըն թէ՞սիսինտէն էվվէլ սէվտին։ 25 - էյ ¹⁰ատիլ փէտէր, ¹¹տիւնեա սէնի թանըմատը, ¹²տամնա պէն սէնի թանընտըմ, ¹³պունլար տահի պէնի սէն իրսալ էթտիյինի անլատըլար։ 26 - ¹⁴վէ սէնին իամինի անլէրէ հէմ պիլտիրտիմ, հէմ տէ պիլտիրէճէյիմ. թա քի ¹⁵պանա օլան մուհաթապէթինի անլէրտէ օլա, պէն տահի անլէրտէ օլայըմ։

¹ 1 Կոր. 1. 2, 30։ 1 Սէլ. 4. 7։ ²Իպր. 10. 10։
³ Ա՛. 11, 22, 23։ պ. 10. 16։ Ծօմ. 12. 5։ Գաղ. 3. 28։
⁴ պ. 10. 38։ 14. 14։
⁵ պ. 14. 20։ 1 Յովհ. 1. 3։ 3. 24։
⁶ Կող. 3. 14։
⁷ պ. 12. 26։ 14. 3։ 1 Սէլ. 4. 16։
⁸ Ա՛. 5։
⁹ պ. 15. 21։ 16. 3։
¹⁰ պ. 7. 29։ 8. 55։ 10. 15։
¹¹ Ա՛. 8։ պ. 16. 27։
¹² Ա՛. 6։ պ. 15. 15։
¹³ պ. 15. 9։

ՊԱՊ 18

Յիսուս պու չէյլերի սէօյլէտիքտէն սօնրա, ¯շա֊
կիրտների իլէ պերապեր ⁺կեդրոն տէրէսինին էօթէ
թարաֆընա չըդըպ՝ օրատա պիր պաղչէ պուլուն֊
մաղլէ, շակիրտների իլէ պերապեր իչինէ կիրտի։
2 - Վէ անը էլէ վէրէն Յուդա տախի օլ մահալի
պիրիր իտի, ⁺ոնրա Յիսուս շակիրտների իլէ պերա֊
պեր օրատա չօգ տէֆ'ա թէճէմմիւ' էթմիշ իտի։
3 - ⁺Իմտի Յուդա պիր պէօլուք ՚ասքէր վէ պաշ
քեահինլեր իլէ ֆէրիսիլեր թարաֆընատն մէ"մուր֊
լար ալըպ՝ ֆէննէրլեր վէ մէշ'ալէլեր վէ սիլահլար իլէ
օրայա կէլտի։ 4 - Վէ Յիսուս քէնտի հագդընատա
վուգու՚ պուլաճագ չէյլերին ճիւմլէսինին պիլմէքլէ,
չըդըպ անլերէ՝ ⁺իմի՞ արայօրտընըզ՝ տէտի։ 5 - Ան֊
լեր տախի անա՝ Նազարէթլի Յիսուսը՝ տէյիւ ճէ֊
վապ վէրմէքլէ, Յիսուս անլերէ՝ Պէն իմ՝ տէտի.
վէ անը էլէ վէրէն Յուդա տախի անլեր իլէ պէ֊
րապեր տուրույօր իտի։ 6 - Վէ անլերէ՝ Պէն իմ՝
տէտիյի անատէ, անլեր կէրի չէքիլիպ եէրէ տիւշ֊
տիւլեր։ 7 - Իմտի անլերէ՝ ⁺իմի՞ արայօրտընըզ՝ տէ֊
յիւ թէքրար սիւ"ալ էյլէտիյինատէ, անլեր՝ Նազա֊
րէթլի Յիսուսը՝ տէտիլեր։ 8 - Յիսուս ճէվապէն՝ Սի֊
զէ, Պէն իմ՝ տէտիմ. իմտի էկեր պէնի արայօր
իսէնիզ, պունլարը սալը վէրինիզ կիտիսինլեր՝ տէ֊
տի. 9 - Թա քի՝ ⁺Պանա վէրտիյին քիմսէլէրատէն
հիչ պիրինի զայ՚ էթմէտիմ, տէյիւ սէօյլէտիյի քէ֊
լամ իթմամ օլունա։ 10 - Ըօլ վապըթ Սիմոն Պետ֊

֊ Մատթ. 26. 36։ Մարկ. 14.32։ Ղուկ. 22. 39։
֍ 2 Մնաց. 45. 23։
֎ Ղուկ. 21.37։ 22.39։
֏ Մատթ. 26. 47։ Մարկ. 14.43։ Ղուկ. 22.47։ Ա'մաղ. 1.16։
֐ Պ. 47. 42։
֑ Մատթ. 26. 51։ Մարկ. 14.47։ Ղուկ. 22. 49, 50։

բոսըն պէր գըլըճը օլմաղէ, անը չէքիպ քեահին ի ա՛զամըն պէնտէսինէ վուրարագ, սաղ գուլաղընը քէսիպ տուշիւրաիւ. օլ պէնտէնին իամի տախ Մաղբոս իտի: 11-վէ Յիսուս, Պետրոսա՝ Գըլըճը-նը գընընա գօ. փէտէրին պանա վէրտիյի ֊քեասէ-յի ի՞չմէյէճէք մի իմ՝ տէտի:

12-Օլ վագըթ պէօլուք իլէ պինդ պաշը վէ Եհ-ռուսիլէրին մէ՛մուրըարը Յիսուսը թուԹուսդ՝ պաղ-լատըլար: 13-վէ անը էվվէլա ֊Աննայա ֊կէօթիւր-տիւլէր, գիրա մէրգում օ սէնէտէ քեահին ի ա՛զամ օլան Կայիափանըն գայն վէտէրի իտի: 14-֊Ու Կայիափա տախ՝ Գալմ իչիւն պէր ատէմին հէ-լաք օլմասը խայրըը տըր՝ տէյիւ Եհռուսիլէրէ նա-սիհաթ վէրմիշ օլան քիմսէ իտի: 15-վէ ֊Սիմոն Պետրոս իլէ տիգէր պէր շակիրտ Յիսուսըն ար-տը սըրա կիտիյօրլար իտի. վէ օլ շակիրտ քեա-հին ի ա՛զամըն պիլտիյի օրուդ՝ Յիսուս իլէ պէրա-պէր քեահին ի ա՛զամըն հավլուսընա կիրտի. 16-Վ.աքին Պետրոս գափու եանընտա տըշարըտա տուր-մաղէ, քեահին ի ա՛զամըն պիլտիյի օլան տիգէր շակիրտ չըգըդ՝ գափուճուդա սէօյլէյէրէք, Պետ-րոսը իչէրիյէ ալդը: 17-վէ գափուճը գըզ Պետրո-սա՝ Սէն տախ պու ատէմին շակիրտլէրինտէն սէյլի՞ լ մի սին՝ տէտիքտէ, օ տախ՝ Ցէյիլ իմ՝ տէտի: 18-վէ հավա սօղուդ օլտըղընտան՝ խըտմէթքեար-լար իլէ մէ՛մուրլար աթէշ եադմըշ օլմաղէ՝ տու-րուդ ըսընըյօրլար իտի. Պետրոս տախ անլէր իլէ պէրաբէր տուրուդ ըսընըյօր իտի: 19-վէ քեա-

֊ Մատթ. 20. 22, 26. 39, 42,
֊ Ղուկ. 3. 2,
֊ Պագ Մատթ. 26. 57,
֊ Պ. 11. 50,
֊ Մատթ. 26. 58, Մարկ. 14.54, Ղուկ. 22. 54,
֊ Մատթ. 26. 69, Մարկ. 14.66, Ղուկ. 22. 54,

հին ի ա՛զամ՝ Յիսուսա չակերտէրի էլէ թա՛լմինէ
աա՞իր սիւ՞ալ էթմէ.քլէ, 20 - Յիսուս անա ճէվա-
պէն՝ Էպէն տիւննեայա ՚ալէնէն սէօյլէտիմ, պէն
աա՞իմա սինաղօղտա վէ նէհուտիէրին հէր թա-
րաֆտան ճէմ՚ օլտըղլարը հէյ.քէլտէ թա՛լիմ է-
տիպ՝ կիղլտաե հիչ պիր շէյ սէօյլէմէտիմ։ 21 - Նի՞-
չիւն պանա սիւ՞ալ էտիյօրսըն. իչիմիզ օլանլար-
տան՝ քէնտիլէրինէ նէ սէօյլէտիյիմի սիւ՞ալ էյլէ.
իչթէ անէր պէնիմ սէօյլէտիյիմ շէյլէրի պիտիրլէր՝
տէտի։ 22 - Վէ պու շէյլէրի սէօյլէտիյինտէ, օրա-
տա տուրան մէ՞մուրլարտան պիրի ²Յիսուսա պիր
սիլէ վուրուպ՝ Բեահլին ի ա՛զամա պէօյլէ՞մի ճէ-
վապ վէրիրսին՝ տէտի։ 23 - Յիսուս անա ճէվապէն՝
էվէր սէօյլէտիյիմ ֆէննա իսէ, ֆէննալըղընա շէհա-
տէթ էյլէ, ամմա էվէր էյի իսէ, պանա նի՞չիւն
վուրույօրսըն՝ տէտի։ 24 - Ի՛վէ Անննա անը պաղլը օ-
լարաղ, քեահլին ի ա՛զամ Կայիափայա կէօնտէրմիշ
իտի։ 25 - Վէ Սիմոն Պետրոս տուրուպ ըսընմագտա
իքէն, ²անա՝ Սէն տէ անըն շակերտլէրինտէն տէ-
յի՞լ մի սին՝ տէտիլէր. օ տախի՝ Տէյիլ իմ՝ տէյիս
ինքեատ էթտի։ 26 - Բեահլին ի ա՛զամըն պէնտէլէ-
րինտէն օլուպ՝ Պետրոսըն տախի գուլաղընը քէս-
տիյի քիմսէնէյին ադրատաընտան պիրի՝ Պէն սէնի
պաղչէտէ անըն իլէ պէրապէր կէ՞օրմէտիմ մի՝ տէ-
տի։ 27 - Պունուն իւզէրինէ Պետրոս եւինէ ինքեատ
էթտի. ³իլէ տէր՚ադաղ իսօրօս էօթտիւ։

28 - ²Օլ վադըթ Յիսուսը Կայիափանըն եանընն-

ե Մատթ. 26. 55։ Ղուկ. 4. 15։ պ. 7. 14, 26, 28։ 8. 2։	է Մատթ. 26. 57։	Մարկ. 14.72։Ղուկ. 22. 60։ պ. 13. 38։
զ Եբեմ.20.2։ Ա՚մոս. 23. 2։	ը Մատթ. 26. 69, 71։ Մարկ. 14.69։Ղուկ. 22. 58։	ղ Մատթ.27.2։Մարկ. 15. 1։ Ղուկ. 23. 1։ Ա՚մոս. 3. 13։
	թ Մատթ. 26. 74։	

տան հիւքիւմէթ գօնաղընա կէօթիւրտիւլէր, վէ վադըթ սապահ իտի։ 5վէ անլէր նաիւաք օլմամալարը վէ պասէքի եէմէլէրի իչիւն հիւքիւմէթ գօնաղընա կիրմէտիլէր։ 29 - Պունա պինա՞էն, Պիղատոս անլէրին եանընա չըգըպ՝ Պու ատէմին 'ալէյհինատ նէ՞ չինէեայէթինիզ վար՝ տէտի։ 30 - Անլէր տախի անա ճէվապէն՝ էկէր պու քիտապ միւճրիմ օլմասա իտի, անը սանա թէսլիմ էթմէզ իտիք՝ տէտիլէր։ 31 - Օ վադըթ Պիղատոս անլէրէ՝ Անը ալըպ, քէնտի չէրի'աթընըզա կէօրէ հիւքմ էտինիպ՝ տէտի. լարին եէհուտիլէր անա՝ Քիտապէյի գաթը էթմէմիզէ բուխասաթ եօգ տըր՝ տէտիլէր. 32 - 6Թա քի Յիսուսըն նէ տուրլիւ էօլիւմլէ վէֆաթ էտէճէյինի իտա էթմէք իւզրէ սէօյլէտիյի քէլամ իթմամ օլունա։ 33 - Վէ 3Պիղատոս թէքրար հիւքիւմէթ գօնաղընա կիրտի, վէ Յիսուսը չաղըրըպ անա՝ եէհուտիլէրին մէլիյի սէ՞ն մի սին՝ տէտի։ 34 - Յիսուս անա ճէվապէն՝ Պունու սէն քէնտիլիյինտէ՞ն մի սէօյլէյօրսըն, եօղսա պէնիմ հաքգընուա սանա պաշգալարը՛ մը սէօյլէտի՝ տէտի։ 35 - Պիղատոս ճէվապէն՝ Պէն եէհուտի՞ մի իմ. սէնի քէնտի միլլէթինի վէ պաշ քեահինլէր սանա թէսլիմ էթտիլէր. նէ՞ եափտըն՝ տէտի։ 36 - 7Յիսուս ճէվապէն՝ 8Պէնիմ մէլէքիւթիւմ պու տիւնեատան տէյիլ տիր. էկէր պէնիմ մէլէքիւթիւմ պու տիւնեատան օլսա իտի, պէնիմ խըտմէթճիլէրիմ միւճահէտէ էտէրլէր իտի, քի եէհուտիլէրէ թէսլիմ օլունմայըլըմ. ամմա չիմտի պէնիմ մէլէքիւթիւմ պուրատան տէյիլ տիր՝ տէտի։ 37 - Օ վադըթ Պիղատոս անա՝

5 Ա'մալ. 10. 28։ 11. 3, 4։
6 Մատթ. 20. 19։ Պ. 12. 32, 33։
7 Մատթ. 27. 11։
8 1 Տիմ. 6. 13։
Դան. 2. 44։ 7. 14։ Ղուկ. 12. 14։ Պ. 6. 15։ 8. 15։

էօյլէ խաչ պէր մէլի՞ք մի սէն՝ ասէ. Յիսուս ճէ-
վապէն՝ Սէօյլէսէյին կիսի տէր, չունքի պէն մէ-
լիք իմ. պէն պունուն իչին, եա՛նի հադիդաթա
չէհաւէթ էթմէք իչին ռօզտում, վէ պունուն ի-
չին տիւնեայա կէլմիմ. 37-Հադիդաթան օլան հէր
քիմսէ պէնիմ ռէօղիւմիւ տինլէր՝ ասէ: 38-Պի-
ղաաոս անա՝ Հադիդաթ նէ՞ տէր՝ ասէ. վէ պու-
նու սէօյլէսէքտէն ռօնրա եվինէ ԵՀուտիլէրին եա-
նընա չըդըպ, անլէրէ՝ Պէն անաէ հիչ պէր ճիւրմ
պուլմայօրում. 39-Ամմա պասէքտէ սիզին իչին
պէր քիմսէ սալը վէրմէքլիյիմ սիզտէ՞ աաէթ տէր.
իմտի սիզէ ԵՀուտիլէրին մէլիյինի սալը վէրմէմի
իսթի՞ր մի սինիզ՝ ասէ: 40-Օլ վագըթ եվինէ
ճիւմլէսի պաղըրըպ՝ Պունու տէյիլ, անճաղ Բարաբ-
բայը՝ ասէլէր. 41-Բարաբբա խաչ պէր հարամի իսի:

ՊԱՊ 19

Ո ղէման 1-Պիղաաոս Յիսուսը ալըպ՝ դամչըյլէ
տէօյսէ: 2-Ասքէրլէր տաճի տիքէնլէրտէն պէր
թաճ էօրիւպ՝ անըն պաշընա դօտըպար, վէ անա
էրղէվանի պէր լըպաս կիյտիրիպ, 3-Սէլամ սանա,
էյ ԵՀուտիլէրին մէլիյի՝ տէյէրէք, անա սիլէ վու-
րուպար խոչ: 4-Պիղաաոս թէքրար տըշարը չըդըպ
անլէրէ՝ Իշթէ՝ անաէ պէր ճիւրմ պուլմաոըրըմը
պիլմէնիզ իչիւն անը սիզէ տըշարըյա չըդարըյո-
րում՝ ասէ: 5-Օլ վագըթ Յիսուս տիքէն թաճը
վէ էրղէվանի լըպասը կիյմիշ օլարագ՝ տըշարըյա

- Պ. 8. 47, 1 Յովհ. 3. 19, 4. 6,
Ա Մաաթ. 27. 24, Ղուկ. 23. 4, Պ. 19. 4, 6,
Գ Մաաթ. 27. 45, Մարկ. 15. 6, Ղուկ. 23. 17,
Ա Ա'մալ. 3. 14,
- Ղուկ. 23. 19,
- Մաաթ. 20. 19, 27. 26, Մարկ. 15. 15, Ղուկ. 18. 33,
Բ Պ. 18. 38, Ա.Յ. 6,

չըգտըգտաս, Պէղոս անկերէն՝ Իշխէ օվ ասէմ՝ ասէ-
ան։ 6-ՙՊաշ քեահինկեր կէ մէ՞մուրկար տախի ա-
նը կէօրտուքկերինաէ՝ Սակպ էկկէ, սակպ էկկէ՝ տէկու
պաղըրըրկար իտի։ Պիղատոս անկերէն՝ Անը սիզ ա-
կըպ սակպ էկկէկինկիզ, գերա պէն անտէ ճիւրմ պու-
կամայօրըմ՝ ասէտի։ 7-Եէհուտիկեր անա ճէվապէն՝
ՙՊիղիմ չէրի՛աթըմըզ վար, վէ չէրի՛աթըմըզ մու-
ճէպինճէ գաթկի վաճկակ տիր, ՚գերա քէնտիսինկի
Իսյն Ուկսհ մադամընտա թուրթտու՝ տէսիկեր։ 8-
Պիղատոս պու սէօզիւ իշխէտիկինաէ՝ տահա գէյա-
տէ գօրդարագ, 9-Թէքրար հիւքիւմկէթ գօնադը-
նա կերկակ Յիսուսա՝ Սէն նէ՞րէտէն սին՝ տէտի. ՚Ամ-
ման Յիսուս անա ճէվապ վերմէմէսկէկ, 10-Պիղատոս
անա խիթապէն՝ Պանա սէօյկէմ՞զ մի սին. պիլմ՞զ
մի սին քի սէնի սակպ էթմէկէ գուտրէթիմ վար,
վէ սէնի սակը վերմէկէ տախի գուտրէթիմ վար՝
տէտի։ 11-Յիսուս՝ Էկկեր սանա եօգարըտան վէ-
րիլմիշ օլմասա իտի, ՚պէնիմ իւզէրիմէ հիչ պիր
գուտրէթինկ օլմազ իտի. պու սէպէպտէն՝ պէնի
սանա թէսլիմ էտէնին կիւնահը տահա պէօյիւք
մեր՝ տէկու ճէվապ վերտի։ 12-Պունտան սօնրա
Պիղատոս անը սակը վերմէկէ վէսիկէ արար իտի ի-
սէ տէ, Եէհուտիկեր՝ ՚Էկկեր պունու սակը վերիրսէն,
Գայսերին տօսթու տէկիլ սին. հէր քիմ քի ՚քէն-
տիսինկի մէկիք ՚աստ էտէրսէ՝ Գայսերէ մուխալիֆ
սէօյկէր՝ տէկու պաղըրըրկար իտի։ 13-Պիղատոս տա-
կի պու սէօզիւ իշխէտիքտէ, Յիսուսը տըշարըկա
չըգարըկ՝ ՚Իպրանիճէ կապպադովկիա տէնիկէն թագ
տէօչէմկ նամ մահալտէ մահքէմկետէ օթուրտու։

ՙԱ՛մաղ. 3. 13։ | 5. 18։ 10. 33։ | ՚Ղուկ. 22. 53։ պ. 7. 30։
ՙՂև. 24. 16։ | ՚Եսա. 53. 7։ Մատթ. | ՚Ղուկ. 23. 2։
ՙՄատթ. 26. 65։ պ. | 27. 12, 14։ | ՚Ա՛մաղ. 17. 7։

14-Վէ ՝Պասեքին թէատրիք կիւնիւ օլուա՝ սա՝ ՚ալթ ալթը բատտէլերինտէ իտի. վէ Եէհուտիլերէ՝ իչթէ մէլիյինիվ՝ տէտի։ 15-Ամմա անլեր՝ Գալըլը, գալըլը, անը սալվ էյլէ՝ տէյիւ պաղըրտըլար. Պիղատոս անլերէ՝ Մէլիյինիվդէ սալվ էտէյի՞մ մի՝ տէտի. պաշ քեահինլեր՝ ՝Գայափրտէն պաշգա մէլիյիմիզ եօգ տըր՝ տէյիւ ճէվապ վէրտիլեր։ 16-Օլ վագըթ անը սալվ օլունմագ իւզրէ անլերէ թէսալիմ էթտի, անլեր տախի Յիսուսը ալըվ կէօթիւրտիւլեր։

17-Ի՞ԷՆտախի տախի խալխընը թաշըյարագ, ՚Իպրանիճէ Պողգոթա տէնիլէն ՝Գաճա ԵէրիՆամ մահալե չըգտը։ 18-Վէ անը, վէ անըն իլէ պէրապէր տիկեր իւթի քիմսէ, պիրի պիր եանընտա վէ պիրի օլ պիր եանընտա վէ Յիսուս քէնտիսի օրթատա օ-

ւ Մատթ. 27. 62։
ւ Թէք. 49. 10։
ւ Մատթ. 27. 26, 31։ Մարկ. 15. 15։ Ղուկ. 23. 24։
ւ Մատթ. 27. 31, 33։ Մարկ. 15. 21, 22։ Ղուկ. 23. 26, 33։
ւ Ա՚ա. 15. 36։ ՚Իպր. 13. 12։
ւ Մատթ. 27. 37։ Մարկ. 15. 26։ Ղուկ. 23. 38։

23-ՙՎԷ ՚ասքէրլէր Յիսուսը խաչա կէրտիքտէն սօնրա, անըն էլիսեէինի ալըպ՝ հէր պիր ՚ասքէրէ պիր հիսսէ օլմադ իւզրէ տէօրթ հիսսէ էթտիլէր. էնթարիյի տախի ՚ըէ՚ը, ֆագամի էնթարի տիքիլսիզ, պաշտան պաշա պիւս պիւթիւն տօգումա օլմասըյլէ, 24-Պիրիպիրինէ՝ Անը երրթմայալըմ, ամմա քիմին օլաճաղընա գու՚ա ամթալըմ՝ տէսիլէր. թա քի՝ Յէլսիսէմի արալարընտա թագսիմ էտիպ, էնթարիմ իւզէրինէ գու՚ա ամթալար՝ տէյիւ եազըլմըշ օլան իթմամ օլունա. ՚ասքէրլէր տախի պու շէյլէրի էթտիլէր։

25-ՙՎէ Յիսուսըն խաչը եանընտա վալիտէսի իլէ վալիտէսինին հէմշիրէսի, ՙԿղէոպպասըն ՚ՂՀէ Մարիամ վէ Մագդալալը Մարիամ տուրույօրլար իսի։ 26-Իսմի Յիսուս վալիտէսի իլէ ՚աէվտէյի շակիրտի եանընտա տուրուր կէօրմէքլէ, քէնտի վալիտէսինէ՝ Էյ խաթուն, իշթէ օղլըն՝ տէյիպ, 27-Սօնրա շակիրտէ տախի՝ Իշթէ վալիտէյն՝ տէտի. վէ օլ վագըթտան սօնրա պու շակիրտա անը ՙքէնտի խանէսինէ գապուլ էթտի։

28-Անտէն սօնրա Յիսուս արթըդ հէր շէյին թէմամ օլտըղընը պիլմէքլէ, ՙեազըլմըշ օլանըն իթմամը իշիւն՝ Սուսատըմ՝ տէտի։ 29-Վէ օրտատա սիրքէ իլէ տօլու պիր գապ պուլունմադղէ, ՙանլէր սիրքէ իլէ պիր սիւնկէր տօլտուրուպ՝ պիր ղուֆայա թագարադ, անըն աղզընա տունտուլար։ 30-Յիսուս տախի սիրքէյի ալտըղը կիպի՝ ՙթէմամ օլտու՝

հ Մատթ. 27. 35։ Մարկ. 15. 24։ Ղուկ. 23. 34։
յ Մէղ. 22. 18։
ղ Մատթ. 27. 55։ Մարկ. 15. 40։ Ղուկ. 23. 49։
ճ Ղուկ. 24. 48։
մ պ. 13. 23։ 20. 2։ 21. 7, 20, 24։
յ պ. 2. 4։
ն պ. 1. 11։ 16. 32։
շ Մէղ. 69. 21։
ո Մատթ. 27. 48։
չ պ. 17. 4։

ասէին. վէ պաշընը էյիպ՝ թէսլիմ ի բուհ էթան։
31 - Ինոր ²թէտարիք կիւնիւ օլորղընսան՝ ճէ-
սէտլերին սէպէթ կիւնիւ խաչ իւղերինտէ ³դալմասը
իչուն, (չիւնքի օլ սէպէթ պէօյուք կիւն իսի,) նէհու-
տիլէր անլերին ինճիքլերի գըրըլըպ գալըրըլմասընը
Պիղատոստան ըչճա էթտիլէր։ 32 - Պունուն իւղերի-
նէ ’սաքէրլէր կէլիպ՝ անըն իլէ պէրապեր սալպ օ-
լունան էվվէլքի իլէ տիկէրինին ինճիքլերինի գըր-
որլար։ 33 - Անընա Յիսուսա կէլտիքլերինտէ, անըն
վէճհան էթտիչ օլորղընը կէօրտիլերիյլէ, ինճիքլերի-
նի գըրմասորլար։ 34 - Լաքին ’սաքէրլէրտէն պիրի
անըն եանընը մըղրադլէ տէլտի. ²վէ տէր’ադասպ
գան իլէ սու չըդար։ 35 - Վէ պունու կէօրէն սիզին
իսան էթտիճինիզ իչուն շէհատէթ էթտի, վէ անըն
շէհատէթի հադդ տըր, վէ քէնտիսի տախի հադդ
սէօյլէտիյինի պիլիր։ 36 - Զիրա պու շէյլէր՝ ²Անտէն
պիր քէմիք գըրըլմայաճադ՝ տէյու եապըլմըչ օլա-
նըն իթտամը իչուն վադը՝ օլսուս։ 37 - Վէ եինէ
պաշդա պիր եէրտէ ²Տէլտիքլերի քիմսէյէ նասլար
էտէճէքլէր՝ տէյու եապըլմըչ տըր։

38 - ²Անտէն սօնրա Յիսուսըն շակիրտի օլուպ՝ ²Նէ-
հուտիլերին դօրդուսընտան քէնտինի խաֆի թու-
թան Արիմաթիալը Յոսէֆ՝ Յիսուսըն ճէսէտինի
դալըրմադա Պիղատոստան րուխսատ թալէպ էյ-
լէտի. Պիղատոս տախի րուխսատ վէրմէքլէ, կէլիպ
Յիսուսըն ճէսէտինի դալըրտըր։ 39 - Վէ մուդաս-
տէմա Յիսուսա կէճէլէյին կէլմիչ օլան ³Նիկոդեմոս

²Ա՛ղ. 42։ Մարկ. 15. 42։
Ղթէս. 21. 23։
¹Ա Յովհ. 5. 6, 8։
²Խուր. 42. 46։ ³Ա՛ղ. 9. 42։ Մէղ. 34. 20։ ⁴Մէղ. 22. 46, 47։ Ջաք. 12. 10։ Վահ. 1. 7։
²Մատթ. 27. 57։ Մարկ. 15. 43։ Ղուկ. 23. 50։
²Պ. 9. 22։ 42. 42։
³Պ. 3. 1, 2։ 7. 50։

տախի կէլիպ՝ եւուզ լիթրա գատար միւրը ի սաֆի
լէ ’ուտ աղաճը թէրքիպի կէթիրտի։ 40-Ը վա-
դըթ Յիսուսըն ճէսէտինի ալըպ՝ ԵՀուտիներին տէֆն
էթմէք խուսուսընտաքի ’սահէթների իւզրէ, անը
պէհարըտ լէ պէրապեր քէթէն պէղներինէ ¯սար-
տըլար։ 41-Վ֊է սպպ օլունըդը մահալտէ պիր
պաղչէ, վէ պաղչէտէ՝ իչինէ տահա պիր քիմսէ
գօնուլմամըշ եէնի պիր գապը պուլունըդընտան,
42-֊ԵՀուտիներին թէտարիք կիւնիւ օլըդը հա-
սէպիյլէ, գապը տախի եադըն օլըդը իչուն Յի-
սուսը ˙օրայա գօտըլար։

ՊԱՊ 20

-Վ֊է հաֆթանըն ¯պիրինճի կիւնիւ, սապահլա-
յըն տահա գարանլըգ իքէն, Մագդալալը Մարի-
ամ գապրա կէլիպ՝ թաշը գապրատան գալդըրըլմըշ
կէօրմէքլէ, 2-Գօշուպ Սիմոն Պետրոսա, վէ Յիսուսըն
սէվտիյի ֊ծ պիր շակիրտէ կէլիպ, անլերէ՝ Բապալը
գապրատան գալդըրմըշլար վէ անը նէրէյէ գօտըդ-
լարընը պիլմէյիզ՝ տէտի։ 3-֊Ծ վադըթ Պետրոս
իլէ օլ պիր շակիրտ չըգըպ՝ գապրա կիթտիլէր։
4-Իքիսի տախի պէրապեր գօշույօրլար իտի, ֆա-
գաթ օլ պիր շակիրտ Պետրոստան չապուգ իլէրի
գօշըդընտան՝ էվվէլճէ գապրա վարտը։ 5-Վ֊է է-
յիպ ˜քէթէն պէղներինի պիր թարաֆա գօնուլմըշ
կէօրտիւ ինէ տէ, իչէրի կիրմէտի։ 6-Սիմոն Պետ-
րոս տախի անըն արտը սըրա կէլիպ՝ գապրա կիր-
տի, վէ քէթէն պէղների գօնուլմըշ, 7-֊Վ֊է անըն

֊Ա՛մպ. 5. 6։
֊֊Մատթ. 28. 1։ Մարկ. 16. 1։ Ղուկ. 24. 1։
֊֊Ա Յհ. 31։
֊֊Եա. 53. 9։
֊֊Պ. 13. 23։ 19. 26։ 21. 7, 20, 24։
֊֊Ղուկ. 24. 12։
˜Պ. 19. 40։
֊֊Պ. 11. 44։

պաշընտա օլան մէնախլի քէթէն պէղէրի իլէ պէ-
րապէր գօնուլմայրդ՝ անճագ այրըճա պիր մահալ-
ատ տուրուլու կէօրտու։ 8-Օ ղէման գապըա էվ-
վէլճէ կէլէն օլ պիր շակիրտ տախի կիրիպ՝ կէօր-
տու վէ ինանմադը։ 9-Զիրա՝ Անա էօլուէրտէն դը-
յամ էթմէք կէրէք տիր՝ տէյու ։ապըլմըշ օլանը
տահա պիլմէղէր խոն։ 10-Իմոն պու շակիրտ-
լէր թէքրար քէնոտ եէրլէրինէ կիթաիլէր։

11-ԷԱմմա Մարիամ գապըրն եանընտա տըշա-
րըտա տուրուպ աղլայօր խոն. վէ աղլար էքէն,
պագմադ իչուն գապըա էյիպիպ, 12-Յիսուսուն ճէ-
սէինին գօնուլմըշ օլտըղը մահալտէ, պիրի պաշ
թարաֆընտա վէ տիկէրի այոդ թարաֆընտա օ-
թուրմըշ պէյազ էլպիսէնի էքի մէթէք կէօրտու։ 13-
Վէ պունլար անա՝ էյ խաթուն, նի՞չուն աղլայօրսըն՝
տէմէլէրի իւզէրինէ՝ Բապպըմը գալտըրտըգլարը վէ
անը նէրէյէ գօտըգլարընը պիլմէտիյիմ իչուն՝ տէ-
տի։ 14-ԸՊունու տէօյլէտիքտէ արդասընա տէօնիւպ՝
Յիսուսը տուրուր կէօրտու խոտ տէ, Յիսուս խոս-
չինի Ըպիլմէտի։ 15-Յիսուս անա՝ էյ խաթուն, նի՞-
չուն աղլայօրսըն, քիմի՞ արայօրսըն՝ տէտի. օ տա-
խի պաղչէվան տըր զանն էտէրէք, անա՝ էֆէնտիմ,
անը սէն գալտըրսըն խոտ, նէրէյէ գօտըղընը պա-
նա տէօյլէ, պէն տախի անը գալտըրայըմ՝ տէտի։
16-Յիսուս անա՝ էյ Մարիամ՝ տէմէտի իւզէրինէ,
տէօնիւպ անա՝ Բապպունի, (ևա՞նի Մո՛ալլիմ,)
տէտի։ 17-Յիսուս անա խիթապէն՝ Պանա տօ-
դունմա, զիրա տահա Փէտէրիմին նէզտինէ չըգմա-

Ը Մէզ. 16. 10։ Ա'-մալ. 2. 25–31։ 13. 34, 35։	Ե Մարկ. 16. 5։ Ը Մատթ. 28. 9։ Մարկ. 16. 9։	Ը Ղուկ. 24. 46, 31։ Պ. 21. 4։

սըմ. լաքին [a]պիրահէրլէրիմին եանընա վարըպ՝ անլէրէ սէօյլէ. [b]պէնիմ փէտէրիմ վէ սիզին փէտէրինիզին նէզարինէ, [c]վէ պէնիմ Ալլահըմ վէ սիզին Ալլահընըզըն նէզարինէ չըղարըմ՝ տէտի։ 18-[d]Մ ադդաղալը Մարիամ կէլիպ՝ շակիրտլէրէ Բապպը կէօրտիւյունիւ, վէ քէնտիսինէ պու շէյլէրի սէօյլէտիյինի նագլ էյլէտի։

19-վէ [e]հէյման օլ կիւնտէ, եա՛նի հաֆթանընըն պիրինճի կիւնիւնտէ ախշամ օլմըդտա, շակիրտլէրին ճէմ՛ օլմըդլարը մահալին գափուլարը տախի նէհուտիլէրին գօրգուսընտան գափալը օլմըդը հալտէ, Յիսուս կէլիպ օրթատա տուրարագ անլէրէ՝ Սիզէ սէլամէթ օլսուն՝ տէտի։ 20-վէ պունու սէօյլէտիքտէն սօնրա՝ անլէրէ էլլէրինի վէ եանընը կէօսթէրտի. [f]օլ վագըթ շակիրտլէր Բապպը կէօրմէքլէ մէսրուր օլմըլար։ 21-վէ Յիսուս եինէ անլէրէ՝ Սիզէ սէլամէթ օլսուն. [g]փէտէր պէնի իրսալ էյլէտիյի կիպի, պէն տախի սիզի իրսալ էտէրիմ՝ տէտի։ 22-վէ պունու սէօյլէտիքտէ, նէֆխ էտիպ անլէրէ՝ Բուհ իւլ Գուտսը ալընըզ. 23-[h]Քիմլէրինն կիւնահլարընը [i]ալֆ էտէրսէնիզ, անլէրէ [j]ալֆ օլունմըշ օլուր, վէ քիմլէրինքինի թէվգիֆ էտէրսէնիզ, թէվգիֆ օլունմըշ օլուր՝ տէտի։

24-Ամմա օն իքիլէրտէն պիրի օլուպ՝ [k]Իքիլ տէննէն Թովմաս Յիսուսըն կէլտիյի զէման անլէր իլէ պէրապէր տէյիլ իտի։ 25-վէ տիկէր շակիրտլէր անա՝ Բապպը կէօրտիւք՝ տէտիքլէրինտէ, անա

[a] Մէզ. 22. 22։ Մատթ. 28. 10։ Րօմ. 8. 29։ [1]Կոր. 2. 11։
[b] պ. 16. 28։
[c] Եփես. 1. 17։
[d] Մատթ. 28. 10։ Ղուկ. 24. 10։
[e] Մարկ. 16. 14։ Ղուկ. 24. 36։ 1 Կոր. 15. 5։
[f] պ. 16. 22։
[g] Մատթ. 28. 18։ պ. 17. 18, 19։ 2 Տիմ. 2. 2։ [1]Կոր. 3. 1։
[h] Մատթ. 16. 19։ 18. 18։
[i] պ. 11. 16։

լերէ՝ Անոնց էլէրինաէ մըխալարըն էսէրինի կէօրիւպ, փարմաղըմը մըխալարըն էսէրինէ գօմաղ իսէմ, էլիմի տախի եանընա սօգմաղ իսէմ, ասլա ինանմամ՝ տէտի։

26 - Վէ սէքիզ կիւնաէն սօնկրա երինէ չակիրտէրը իչէրիսէ օլուպ՝ Թովմաս տախի անլէր իլէ պէրապէր իտի, վէ գափուլար գափալը օլտըղը հալտէ, Յիսուս կէլիպ օրթաստա տուրարագ՝ Սիզէ սէլամէթ օլսուն՝ տէտի։ 27 - Անտէն սօնկրա Թովմասա՝ Փարմաղընը պուրայա ուզաթ վէ էլէրիմէ պագ, վէ էլինի ուզատըպ եանըմա սոգ, վէ իմանըղ օլմա, անճագ միւմին օլ՝ տէտի։ 28 - Թովմաս անա ճէվապէն՝ Բապպըմ վէ Ա՛լլահըմ՝ տէտի։ 29 - Յիսուս անա [էյ Թովմաս,] պէնի կէօրտիւյիւն իչիւն իման էթտին. երկէօրմէքսիզին իման էտէնլէր նէ միւպարէք տիր՝ տէտի։

30 - երՅիսուս չակիրտէրինին էօնիւնաէ պաշգա չօգ երալամէթլէր իճրա էթտի իսէ տէ, պու քիթապտա եազըլը տէյիլ տիր։ 31 - Անճագ Յիսուսըն Քրիստոս Իսն Ուլլահ իտիյինէ իման էթմէնիզ, երվէ իման էտէրէք անըն իսմիյլէ հայաթտա մալիք օլմանըղ իչիւն երտունլար եազըլմըշ տըր։

ՊԱՊ 21

Պունտան սօնկրա Յիսուս Տիբերիա տէնիզինին քէնարընտա քէնտիսինի չակիրտէրինէ թէքրար իզհար էյլէտի, վէ սուրէթ ի իզհարը պու իտի. 2 - Եա՛նի Սիմոն Պետրոս իլէ Իքիզ տէնիլէն Թովմաս, վէ Գալիլեատա վաղը՛ կանա ջէհպատէն օլան երնաթա-

ե 1 Յով. 1. 1։
զ 2 Կոր. 5. 7։ 1 Պետ. 1. 8։
է պ. 21. 25։
ը պ. 3. 15, 16։ 5. 24։ 1 Պետ. 1. 9։
թ Ղուկ. 1. 4։
ժ պ. 1. 45։

նայէլ, վէ †Զեբեդէոս օղուլլարը իլէ անըն չակիրտ-
լերինտէն տիկէր իւրի քիշի պէրլիքտէ պուլունուպ,
3-Սիմոն Պետրոս անլէրէ՝ Պալըգ ավլնա կիտէճէ-
յիմ՝ տէտի. անա՝ Պիզ տախի սէնինլէ պէրա-
պէր կիտէրիվզ՝ տէյէրէք, չըգըպ տէր'ադամ գա-
յըղա պինտիլէր, վէ օլ կէճէ պիր չէյ թութմա-
տըլար: 4-Վէ սապահ օլտըգտա՝ Յիսուս տէնիվզ
քէնարընտա տուրույօր իտի. ամմա չակիրտլէր Յի-
սուս իտիյինի †պիլմէտիլէր: 5-†Յիսուս իսէ անլէրէ՝
Ջօճուգլար, պիր եէյէճէյինիվզ վա՞ր մը՝ տէտի. ա-
նա՝ Խայըր՝ տէյիւ ճէվապ վէրտիլէր: 6-Ո տախի
անլէրէ՝ †Ադը գայըղըն սաղ թարաֆընա աթընըվզ
վէ պուլուրսընըվզ՝ տէմէտիյլէ աթտըլար, վէ պա-
լըգլարըն չօգալըղընտան նաչի անը չէքէմէտիլէր: 7-
†Օլ վագըթ Յիսուսըն սէվտիյի չակիրտ Պետրոսա՝
Պու Բապպ տըր՝ տէտի. Սիմոն Պետրոս տաբխի
Բապպ իտիյինի էշիթտիքտէ, չըպլագ օլտըղը էչիւն
'ապասընը գուշանըպ՝ տէնիվզէ աթըլտը: 8-Տիկէր
չակիրտլէր իսէ գարատան ուզագ օլմայըպ՝ անճագ
իլէ եիւզ արշըն գատար աչըգտա պուլունմալա-
ըըյլէ, սաղ պալըգլարը իլէ չէքէրէք, գայըգլէ կէլ-
տիլէր: 9-Վէ գարայա չըգտըգլարընտա, հապըր
պիր աթէշ վէ իւսթիւնէ գօնուլմըշ պալըգ վէ է-
մէք կէօրտիւլէր: 10-Յիսուս անլէրէ՝ Շիմտի թութ-
տըղընըվզ պալըգլարտան կէթիրինիվզ՝ տէտի: 11-
Սիմոն Պետրոս գայըղա կիրիպ՝ եիւզ էլի իւչ 'ա-
տէտ պէօյիւք պալըգլէ տօլու սաղ գարայա չէք-
տի, վէ պու գատար չօգ իլէն սաղ եըրթըլմատը:
12-Յիսուս անլէրէ՝ †Կէլինիվզ, թա'ամ էտինիվզ՝ տէ-

†Մատթ. 4. 21։ | †Ղուկ. 24. 41։ | ՀՊ. 13. 23։ 20. 2։
‡Պ. 20. 14։ | †Ղուկ. 5. 4, 6, 7։ | †Ա'մաղ. 10. 41։

տի. վէ շակիրտէրտէն հիչ պիրի՝ Սէն քի՞մ սին՝ տէյիւ անա սիւ՛ալ էթմէյէ ճէսարէթի էտէմէտի. պիրա Բապպ խոյինի պիլտիէր։ 13-Օլ վագըթ Յիսուս կէլիպ՝ էքմէյի վէ քէղալնք պալըղը տախ ալըպ անլէրէ վէրտի։ 14-Յիսուս էօլուլէրտէն գը-յամ էթմտիքտէն սօնրա՝ [ը]պու իւչիւնճիւ տէֆ՚ա օ-լարագ շակիրտլէրինէ կէօրիւնտիւ։

15-Վէ անլէր թա՛ամ էթմտիքտէն սօնրա, Յի-սուս Սիմոն Պետրոսա խիթապէն՝ Էյ Սիմոն խան ի Յոնան, պէնի պունլարտան զիյատէ սէվի՞ր մի սին՝ տէտի. անա՝ Պէլի, եա Բապպ, պէնի սէվտիյիմի պէն պիլիր սին՝ տէտի. անա՝ Գուզուլարըմը օթ-լաթ՝ տէտի։ 16-Նինէ անա իքինճի տէֆ՚ա՝ Էյ Սի-մոն խան ի Յոնան, պէնի սէվի՞ր մի սին՝ տէտի. անա՝ Պէլի, եա Բապպ, պէնի սէվտիյիմի պէն պի-լիրսին՝ տէտի. [ը]անա՝ Գոյունլարըմա չօպան օլ՝ տէտի։ 17-Անա իւչիւնճիւ տէֆ՚ա՝ Էյ Սիմոն խան ի Յոնան, պէնի սէվի՞ր մի սին՝ տէտիքտէ, Պետ-րոս քէնտիսինէ իւչիւնճիւ տէֆ՚ա օլարագ՝ պէնի սէվի՞ր մի սին՝ տէտիյի իչիւն մահզուն օլուպ, ա-նա՝ եա Բապպ, [թ]պէն հէր շէյի պիլիրսին. պէնի սէվտիյիմի պէն պիլիրսին՝ տէտի. Յիսուս անա՝ Գո-յունլարըմը օթլաթ. 18-[ժ]Հադիդաթէն, հադիդա-թէն սանա տէրիմ քի՝ Սէն կէնճ իքէն քէնտի քէն-տինէ գուշանըպ՝ իսթէտիյին եէրէ կիտէր խոն-մամա իսթիյար օլտըղըն ղէման էլչերինէ ուզա-տաճագսըն տա պէնի պաշդասը գուշատըպ՝ իսթէ-մէտիյին եէրէ կէօթիւրէճէք տիր՝ տէտի։ 19-[ւ]Վէ նէ տիւրլիւ էօլիւմլէ Ալլահը թա՛զիզ էլչէյճէյինի

[ը] Պ. 20. 19, 26։
[բ] Ա՛մալ. 20. 28։ Ի՛սկ. 13. 20։ 1 Պետ. 2. 25։ 5. 2, 4։
[գ] Պ. 2. 24, 25։ 16. 30։
[թ] Պ. 13. 36։ Ա՛մալ. 12. 3, 4։
[ւ] 2 Պետ. 1. 14։

Իմա էթմէք Իչիւն պունու սէօյլէտի. վէ պունու տէտիքտէն սօնրա անա՝ Արտըմ սըրա կէլ՝ տէ-տի։ 20-Վէ Պետրոս տէօնիւպ, օլ ախշամ թա՛ա-մընտա Յիսուսըն կէօքսիւնէ տիւշէրէք՝ Եա Րապպի, աչնի էլէ վէրէճէք քի՛մ տիր՝ տէյչէն Ւանըն սէվ-տիյի շակիրտին արգաստան կէլտիյինի կէօրտիւ։ 21-Պետրոս մէրգումը կէօրիւնճէ, Յիսուսա՝ Եա Րապպի, պու տախի նէ՞ օլաճագ՝ տէտի։ 22-Յիսուս անա՝ Ղէն կէլինճէյէտէք պունուն գալմասընը իսթէրսէմ, աչնին նէ՞ վազիֆէն. սէն արտըմ սըրա կէլ՝ տէ-տի։ 23-Իմտի՝ Օլ շակիրտ վէֆաթ էթմէյէճէք տիր՝ քէլամը պիրտաէրլէր արասընտա չայ՝ օլտու, Ֆա-գաթ Յիսուս անա՝ Պու վէֆաթ էթմէյէճէք տիր՝ տէմէյիպ, անճագ՝ Ղէն կէլինճէյէտէք անըն գալ-մասընը իսթէրսէմ, աչնին նէ՞ վազիֆէն՝ տէմիշ իտի։

24-*Պու չէյլէր հագգընտա չէհատէթ էտիպ՝ պու չէյլէրի եազան հէման պու շակիրտ տիր, Ւվէ ա-նըն չէհատէթի հագգ օլտըղընը պիլիրիզ։ 25-Ւվէ Յիսուսըն իճրա էյլէտիյի տահա նիչէ չէյլէր վար քի՝ էկէր պիրէր պիրէր եազըլաճագ օլսա, Ֆեազը-լան քիթապլար տիւնեայա պիլէ սըղմազ զանն է-տէրիմ։ Ամին։*

Ե Պ. 13. 23, 25, 20. 2,	11. 26, Վ ա Հ. 2. 25,	12,
Զ Մատթ. 16. 27, 28,	3. 11, 22. 7, 20,	Հ Պ. 20. 30,
25. 31, 1 Կոր. 4. 5,	Ի Պ. 19. 35, 3 Յովհ.	Ն Ամով 7. 10,

Ա'ՄԱԼ Ը ՐՈՒՍՈՒԼ

ՊԱՊ 1

[1]Էյ Թէոփիլոս, Յիսուս ինքիմասպ էլէոփյի ըե-
սուլէրէ Րուհ իւլ Գուսս վասըթասըլյէ [2]վասի-
յէթ էլէոփքառէն սօկրա, 2-[3]Աէմոյ չըգասըղը կիս-
նէ գատար կէրէք իճրասընա վէ կէրէք թա'լիմի-
նէ պաշլասըղը չէլէրին ճիւմլէսի հագգընատա, էվ-
վէլքի քիթապը թանիճ էլէոփմ։ 3-0 տասի է-
լեմ չէքոփքառէն սօկրա, գըրդ կիսն անլէրէ զահիր
օլարագ վէ մէլէքիւթ Ուլահա միւթէ'ալլըգ չէյ-
լեր սէօյլէյէրէք, չօգ պիւրհանլարլէ [4]քէնաանի ան-
լէրէ տիրի կէօսթէրտի։ 4-[5]վէ անլեր իլէ ճէմ' օլ-
արգատա, Երուսաղէմտէն այրըլմայըլ՝ Փէտէրին
[6]պէնատէն իշիթտիյինիզ վա'տընա մունթազըր օլու-
նըզ. 5-[7]Զիրա Ցովհաննէս սու իլէ վաֆթիզ էլէ-
տի, [8]ամմա սիզ՝ չօգ կիսն կէչմէքսիզին, Րուհ իւլ-
Գուսսէ վաֆթիզ օլունաճագսընըզ՝ տէյէրէք, ան-
լէրէ Թէնալի էլէտի։ 6-վէ անլեր ճէմ' օլարգ-
լարը հալտէ, անա՝ [9]Եա Րապպ, [10]Իսրայէլէ մէլէ-
քիւթիւ պո՞ւ վագըթտա մը ի'տատէ էտէճէք սին՝

[1] Ղուկ. 1. 1.
[2] Մատթ. 28. 19։ Մարկ. 16. 15։ Ցովհ. 20. 21։ գ. 10. 41, 42։
[3] Մարկ. 16. 19։ Ղուկ. 9. 51։ 24. 51։ Սդ. 9։ 1 Թես. 3. 16։
[4] Մարկ. 16. 14։ Ղուկ. 24. 36։ Ցովհ. 20. 19, 26։ 21. 1, 14։ 1 Կոր. 15. 5։
[5] Ղուկ. 24. 43, 49։
[6] Ղուկ. 24. 49։ Ցովհ. 14. 16, 26, 27։ 15. 26։ 16. 7։ գ. 2. 33։
[7] Մատթ. 3. 11։ գ. 11. 16։ 19. 4։
[8] Ցովէլ 3. 18։ գ. 2. 4, 11. 15։
[9] Մատթ. 24. 3։
[10] Ես. 1. 26։ Դան. 7. 27։ Ամով 9. 11։

տէյու սիւ"ալ էթտիլէը ։ 7 - 0 տախի անլէրէ՝ փէ-
տէրին քէնտի թահթ ը հիւքմիւնէ գօտըղը վագըթ
վէ [է]զմանլէրի պիլմէք սիզէ ’ա"խտ տէյիլ տիր ։ 8 -
Լաքին իւզէրինիզէ Պուհ իւլ Գուտս կէլտիյինտէ
[է]քէսպ ի գուտրէթ էտէրէք, Երուսաղէմտէ վէ պիւ-
թիւն ԵՀՀուտիյէտ վէ Սամարիատա վէ զէմինին
միւնթէհասընա գատար [ը]պանա շահիտ օլաճագը-
նըզ՝ տէտի ։ 9 - Վէ պու չէյլէրի սէօյլէտիքտէ, ան-
լէր նազար էթմէքտէ իքէն՝ [է]էմոյ- չըգտը, վէ պիր
պուլութ անը կէօզլէրի էօնիւնտէն սէթը էթտի ։
10 - [ը]Վէ Ո կիթմէքտէ, անլէր տախի սէմայա տօղ-
րու տիգգաթլէ նազար էթմէքտէ իքէն, իչթէ եան-
լարընտա [ը]պէյազ էլպիսէլի իքի քիմսէ տուրուպ,
11 - [ը]Էյ Գալիլեալը ատէմլէր, նի՞չիւն սէմայա պա-
գըպ տուրույօրսընըզ. եանընըզտան սէմայա չըգան
պու Ցիսուս՝ նասըլ սէմայա կիթտիյինի կէօրտիւ-
նիւզ իսէ, [ը]օ վէճհլէ կէլէճէք տիր՝ տէտիլէր ։

12 - [ը]Ո զէման, անլէր Երուսաղէմէ սէպթ կիւնիւ
եօլճըլըղը գատար եագըն օլան Ձէյթունլըգ տէ-
նիլէն տաղտան Երուսաղէմէ [ը]ավտէթ էթտիլէր ։
13 - Վէ կիրտիքլէրինտէ [ը]Պետրոս վէ Յակոբոս վէ Յով-
հաննէս, Անդրէաս վէ Փիլիպպոս վէ Թովմաս, Բար-
թողոմէոս վէ Մատթէոս, Ալփէոս օղլու Յակոբոս վէ
[ը]Սիմոն իւլ Ղայուր վէ Յակոբոսըն [է]բնոշը [ը]Յու-
դանըն իգամէթ էթտիքլէրի [ը]Ֆէվգանի օտայա

[է] Մատթ. 24. 36։ Մարկ. 13. 32։ 1 Սէլ. 5. 1։
[ը] Ղուկ. 24. 49։
[է] Պ. 2. 1, 4։
[ը] Ղուկ. 24. 48։ Յով. 15. 27։ Ա.Յ. 22։ Պ. 2. 32։
[ը] Ղուկ. 24. 51։ Յով. 6. 63։
[ը] Ա.Յ. 2։
[ը] Մատթ. 28. 3։ Մարկ. 16. 5։ Ղուկ. 24. 4։ Յով. 20. 12։ Պ. 10. 3, 30։
[ը] Պ. 2. 7։ 13. 31։
[ը] Դան. 7. 13։ Մատթ. 24. 30։ Մարկ. 13. 26։ Ղուկ. 21. 27։ Յով. 14. 3։ 1 Սէլ. 1. 10։ 4. 15։ 2 Սէլ. 1. 10։ Վահ. 1. 7։
[ը] Ղուկ. 24. 52։
[ը] Մատթ. 10։ 2—4։
[ը] Ղուկ. 6. 15։
[ը] Ցուդ. 1։
[ը] Պ. 9. 37, 39։ 20. 8։

չըդտըլար։ 14- ՚Պունըարըն ճիւմլէսի ՚գարըլար վէ Յիսուսըն վալիսէսի Մարիամ վէ ՚անըն գարնտաշ-լարը իլէ պիլ իթթիֆագ տու՚ա վէ նէյազա տէ-վամ էտէրլէր իտի։

15- Վէ օլ կիւնլէրտէ հազըր պուլունան ճէմա՚-աթ թագրիպէն ևուզ եէրմի քիշի օլտըղը հալտէ, Պետրոս չակիրտլէրին օրթասընտա այագա գալգըպ ուէտի քի, 16- էյ պիրատէրլէր, Րուհ իլ Գուա-սըն Դաւիթին աղզըյլէ Յիսուսը թուխանըարա ՚գը-լաղուղ օլան Յուդա հագդընտա ՚մուգատտէմա պույուրտըղը պու քէլամըն իթմամ օլունմասը կէ-րէք իտի. 17- Զիրա ՚ո պիզտէն սայըղը օլուպ՝ ՚պու խըտմէթտէ տախի նասիպի օլմուշ իտի։ 18- Իմտի պու քիսնէ ՚խէպասէթ իւճրէթիյլէ ՚պիր թարլա էտինտի, վէ պաշ աշադը տիւշմէքլէ, օր-թասընտան փամլայարագ հէպ պաղըրսագլարը տէօքիւլտիւ։ 19- Պու տախի Երուսաղէմ էհալիսի-նին ճիւմլէսինէ մա՚լում օլտու, չէօյլէ քի օղ թար-լա անըէրին լիսանընճա՝ Ակեղդամա, եա՚նի Գան թարլասը՝ թէամիյէ օլունտու։ 20- Զիրա Մէզամիր քիթապընտա՝ ՚Անըն մէսքէնի վիրան օլուպ՝ անտէ քիսնէ սաքին օլմասըն. վէ տախի՝ ՚Մանսըպընը պիր պաշդասը ալսըն՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։ 21- Պու էճլտէն Բապպ Յիսուսըն արամըզա կիրիպ չըգտըղը պիւթիւն միւտտէթտէ, 22- եա՚նի ՚Յովհաննէսին վաֆթիզինտէն պաշլայըպ՝ ՚պիզիմ արամըզտան ՚ե-

՚Պ. 2. 1, 46։
՚Ղուկ. 23. 49, 55։ 24. 10։
ՀՄատթ. 13. 55։
՚Ղուկ. 22. 47։ Յովհ. 18. 3։
՚Մէզ. 41. 9։ Յովհ. 13. 18։
ՀՄատթ. 10. 4։ Ղուկ. 6. 16։
՚Ա.Յ. 24։ Պ. 12. 25։ 20. 24։ 21. 19։
՚Մատթ. 26. 15։
2 Պետ. 2. 15։
՚Մատթ. 27. 5, 7, 8։
՚Մէզ. 69. 25։
՚Մէզ. 109. 8։ Մարկ. 1. 1։
՚Ա.Յ. 9։

[ե]- չըգտըղը կիւնէ տէյին, [ը]պիգիմ իլէ բէֆագաթ էթմիշ օլան պու ատէմլէրտէն պիրի պիգիմ իլէ պէրապէր գըյամըննա չահիտ օլսա կէրէք տիր։ 23-վէ իքի քիշի, եա՛նի Յուստոս լագապը վէ [բ]արսաբա տէննիլէն Յովսէփի վէ Մատաթիայը իշ- զարլէ, 24-Տու՛ա էտէրէք՝ էյ [բ]ճիւմլէնին գալպլէ- րինի պիլէն Բապպ, Յուդանըն քէնտի մահալինէ կիթմէք իւզրէ տիւշտիւյիւ [ը]պու խըտմէթ վէ բէ- սալէթին նասիպինի ալմագ իչիւն, 25-Պու իքի քիմ- սէտէն հանկըսընը ինթիխապ էյլէտիյինկի պէյան էյ- լէ՝ տէտիլէր։ 26-վէ գուր՛ալարընը վէրտիքլէրինատէ գուր՛ա Մատաթիայա տիւշմէքլէ, մէրգում օն պիր բէտուլէր իլէ սայըլտը։

ՊԱՊ 2

Վէ [ը]պէնտէկոստէ կիւնիւ կէլտիքտէ, [բ]ճիւմլէնի պիլ իթթիֆագ պիր եէրտէ հազըր օլտըգլարը հալտէ, 2-Անսըզըն սէմատան չիտտէթլէ էսէն րիւզ- կեար «է»ի կիպի պիր սէտա կէլիպ՝ [գ]օթուրտըգլարը խանէյի պիւթիւն տօլտուրտու։ 3-վէ ահէշ տիլէ- րի կիպի թագսիմ օլունմըշ տիլլեր անլերէ զահիր օլուպ՝ հեր պիրի իւզերինէ գօնմատըյլէ, 4-[տ]ճիւմ- լեի Բուհ իլ Գուտսլէ մէմլու օլարագ, Բուհըն քէնտիլէրինի նութգ էթտիրտիյինէ կէօրէ [ի]ախեր լիսանլար սէօյլէմէյէ պաշլատըլար։ 5-վէ սէմա ահէլնատա պուլունան հեր իւմմէթտէն կէլմիշ էհլ ի

[ֆ] Յովհ. 15. 27։ Ա.Յ. 8։ պ. 4. 33։
[–] պ. 15. 22։
[բ] 1 Մհւ. 16. 7։ 1 թէվ. 28. 9։ 29. 17։ Երեմ. 11. 20։ 17. 10։ պ. 15. 8։ Վահ. 2. 23։
[ը] Ա.Յ. 17։
——
[–] Ղև. 23. 15։ թէս. 16. 9։ պ. 20. 16։
[բ] պ. 1. 14։
[ը] պ. 4. 31։
[տ] պ. 1. 5։
[ի] Մարկ. 16. 17։ պ. 10. 46։ 19. 6։ 1 Կոր. 12. 10, 28, 30։ 13. 1։ 14. 2, վէ պայբ։

թագվա եէհուտիէլը երուսաղէմուէ սաքին խոս-
լէր։ 6-վէ պու սէտանըն վուդու'ընտա ճիւմհուր
թէճէմմիւ' էտէրէք, հայրէթէ տուշտուլէր. չունք
քի հէր պիրի քէնտի լիսանընը անլէրին սէօյլէտիք-
լէրինի իչիթտիլէր։ 7-վէ ճիւմլէսի չայըպ թէ'աճ-
ճիւպ էտէրէք, պիրիպիրինէ՝ Իչթէ պու սէօյլէյէն-
լէրին ճիւմլէսի Գալիլեացը տէյի՞լ մի. 8-Իսոի
նա՞սըլ հէր պիրիմիզ քէնտի անա լիսանըմըզը իչ-
տիյօրըզ. 9-Պիզ Փարթի, վէ Մաոի, վէ Էլամի,
վէ Արամ ը նէհրէյն իլէ եէհուտիյէ, վէ Կապա-
դովկիա, վէ Պոնտոս, վէ Ասիա, 10-վէ Փռիւ-
գիա, վէ Պամֆիւլիա, վէ Մըսըր, վէ Կիւրենէ թա-
րաֆընտա օլան Լիբիանըն սէմթլէրինին էհալիսի ի-
լէ կէրէք եէհուտի կէրէք միւհթէտի միւսաֆիր
Բօնալըլար, 11-Կիրիտլիլէր վէ 'Արապլար Ալլահըն
պէօյիւք իշլէրինի քէնտի լիսանլարըմըզտա պունլա-
րըն սէօյլէտիքլէրինի իչիտիյօրըզ՝ տէտիլէր։ 12-Վէ
ճիւմլէսի հայրան օլուպ չիւպհէ էտէրէք, պիրիպի-
րինէ՝ Պու նէ՞ օլմալը՝ տէրլէր իտի։ 13-Տիկէրլէր
իսթիհզա էտէրէք՝ եէնի չէրապլէ տօլու մըրլար՝
տէրլէր իտի։

14-Իսոի Պետրոս օնպիրլէր իլէ պէրապէր ա-
յաղտա տուրուպ, եիւքսէք սէսլէ անլէրէ խիթա-
պէն տէտի քի՝ Էյ եէհուտի ատէմլէր վէ ճիւմլէ
երուսաղէմուէ սաքին օլանլար, պու սիզէ մա'լիւմ
օլսուն, վէ սէօզլէրիմի տինլէյինիզ։ 15-Զիրա սի-
զին զանն էթտիյինիզ կիսի պունլար սէրհօշ տէ-
յիլ տիրլէր. 16-Անճագ պու վաղը'ա Ցոէլ վէյղամնէր
վաըթտաը յլէ պույուրըլան չէյ տիր, 17-Եա՞նի Ալ-

լան պուլուրըր քի՝ ե Սօն կիւնլէրտէ ը Բուհրմուան ճիւմլէ պէշէր իւզէրինէ տէօքէճէյիմ, վէ օղուլ-
ըընըզ ը վէ գըզլարընըզ իլհամլէ սէօյլէյէրէք, կէնճ-
լէրինիզ վահի վէ իխթիյարլարընըզ բիւ՚յա կէօրէ-
ճէքլէր։ 18 - վէ օլ կիւնլէրտէ պէնի գուլլարըմ իւ-
զէրինէ վէ ճարիյէլէրիմ իւզէրինէ տախի Բուհըմ-
ման տէօքէճէյիմ, ը վէ անլէր իլհամլէ սէօյլէյճէք
տիր. 19 - ե Եօգարըտա սէմաուա ՚աճիպ չէյլէր,
վէ աշաղըտա զէմինտէ ՚ալամէթլէր, եա՚նի գան վէ
աթէշ վէ թիւթիւն տիւմանը վէրէճէյիմ. 20 - Բապ-
պըն ՚ազիմ վէ բուշէն կիւնիւ կէլմէզտէն էվվէլ
ը կիւնէշ զուլմէթէ վէ այ գանա տէօնէճէք տիր։
21 - վէ ը հէր քիմ Բապպըն իամինէ տու՚ա էտէր-
սէ, իէլաս պուլաճագ տըր։ 22 - էյ պէնի Իսրայէլ,
պու սէօզլէրի տինլէյինիզ. Նազարէթլի Յիսուսը,
եա՚նի Ալլահըն արանըզտա անըն վասըթասըլմէ իճ-
րա գըլտըղը, վէ սիզին պիլտիյինիզ ե գուտրէթլի
՚ամէլլէր վէ մու՚ճիզլէր վէ ՚ալամէթլէրիլէ Ալլահ
Թարաֆընտան սիզէ Թաստիգ օլունմըշ զաթը, 23 -
ը Ալլահըն միւրաատը մուգաատէրի վէ էղէլի ՚էլմի
մուճէպինճէ Թէսլիմ օլունարագ ը ալտընըզ, վէ չէ-
րիլլէր էլիյլէ ե՚ը մէհսայարագ գաթլ էթտինիզ։
24 - Ալլահ տախի էօլիւմ ազրըլարընը հալլ էտէ-
րէք, ը անը գըյամ էթտիրտի, չիւնքի անըն վա-

ե Ես. 44.3։ Եզեկ. 11. 19։ 36. 27։ Յովէլ 2. 28, 29։ Զաք. 12. 10։ Յովհ. 7. 38։
զ Պ. 10. 45։
է Պ. 21. 9։
ը Պ. 21. 4, 9, 10։ 1 Կոր. 12. 10, 28։ 14. 1, վէ զայրի։
ը Յովէլ 2 30, 31։
թ Մատթ. 24. 29։ Մարկ. 13.24։ Ղուկ. 21. 25։
ժ Բօմ. 10. 13։
ի Յովհ. 3. 2։ 14. 10, 11։ Պ. 10. 38։ ՚Իպր. 2. 4։
հ Մատթ. 26. 24։ Ղուկ. 22. 22, 24. 44։ Պ. 3. 18։ 4.28։
ձ Պ. 5. 30։
ղ Ա.Ժ. 32։ Պ. 3. 45։ 4. 10, 10. 40։ 13. 30, 34։ 17. 31։ Բօմ. 4. 24։ 8. 11։ 1 Կոր. 6. 14։ 15. 15։ 2 Կոր. 4. 14։ Գաղ. 1. 1։ Եփես. 1.20։ Կող. 2. 12։ 1 Սէլ. 1. 10։ ՚Իպր. 13.20։ 1 Պետ. 1. 21։

սրթասըլլէ զապթ օլունմասը միւմքին տէյիլ իսէ։ 25 - Զիրա Դաւիթ անըն հադդընատա Էօվէր վէրէէ՝ [4]էօնիւմիւզէ Բապպը տա՞իմա կէօրիւր իսիմ, զիրա սաղըմնա տըր՝ քի սարսըլմայըմ։ 26 - Պու սէպէպտէն գալըիմ մէսրուր վէ լիսանըմ շատման օլսու, հէմ տախի թէննիմ իւմիտ իւզրէ սաքին օլաճագ տըր. 27 - Զիրա ճանըմը հավիյէտէ թէրք էթմէյիսի՝ Մուգատտէսինի չիւրիմէքլիք կէօրմէյէ պրագմայաճագըն։ 28 - Պանա հայաթ թարիգլէրինի պիլտիրիպ՝ տիտարընըլէ պէնի մէսէրրէթլէ տօլդուրաճագըն՝ տէյիւ պույուրդը։ 29 - Էյ պիրատէրլէր, խանէտան [5]ճէտտի Դաւիթ հադդընատա սիզէ ճէսարէթլէ սէօյլէմէք ճա՞իզ տիր քի՝ հէմ վէֆաթ էթտի, հէմ տէ տէֆին օլունսու, գապրը տախի պու կիւնէ տէյին խանըմըզտա տըր։ 30 - Իմ տի փէյղամպէրը օլուպ՝ վէ ճէսէտ ճիհէթիյլէ քէնտի տուլդընըն մէյվէսինտէն թախթընատա օթուրմադ իչիւն Ալլահըն՝ Քրիստոսը իպամէ էտէճէյինէ գապէտլէ քէնտիսինէ եէմին էթտիյինի [6]պիլէրէք, 31 - Էվվէլտէն կէօրմէսիյլէ՝ ձանը հավիյէտէ թէրք օլունմույուպ, [7]ճէսէտի տախի չիւրիմէքլիք կէօրմէտի՝ տէյիւ Քրիստոսըն գըյամը հադդընատա սէօյլէտի։ 32 - [8]Պու ցիտուպ Ալլահ գըյամ էթտիրտի, [9]պունա տախի պիզ ճիւմլէմիզ շահիտ իզ։ 33 - Իմտի [10]Ալլահըն սաղ էլինէ թէրֆի՛ օլունուպ՝ փէտէր. թարաֆընատան [11]վա՛տ օլունմըշ Րուհ իւլ Գուտսը ալմայըլէ, սիզին չիմտի պու կէօրիւպ իչիթտիյինիզի

[4] Մէզ. 46. 8։
[5] 3 Միւլ. 2. 10։ պ. 13. 36։
[6] 2 Միւլ. 7. 12, 13։ Մէզ. 132. 11։ Գաւ. 1. 32, 71։ Բօմ. 1. 3։ 2 Տիմ 2. 8։
[7] Մէզ. 46. 10 պ. 13. 35։
[8] Աւ. 24։
[9] պ. 1. 8։
[10] պ. 5. 31։ Փիլ. 2. 9։ Ինպր. 10. 12։
[11] Յովհ. 14. 26։ 15. 26։ 16 7, 13։ պ. 1. 4։

*Ի հան էթ տի։" 34 - Զիրա Դաւիթ ակմավաթա չըգմաաը, ամմա քէնտիսի, 35 - ²Բապպ Բապպըմա՝ թա պէն սէնին տիւշմէնլէրինի այագլարըկա պաասանագ գօյունճայա տէյին, սաղըմտա օմուր, տէյիւ պույուրտու՝ տէտի։ 36 - Իմոի պիւթիւն պէյթ Իսրայէլ սահինէն պիլսին քի, սալպ էյլէտիյինիզ պու Յիսուսը ³Ալլահ հէմ Բապպ հէմ տէ Մէսիհ գըլմըշ տըր։

37 - Վէ պունու իշիթտիքլէրինտէ ⁴գալպլերի գըրըլըպ Պետրոս իլէ տիկեր ըէսուլլերէ՝ էյ պիրատէրլեր, նէ՞ եափալըմ՝ տէտիլեր։ 38 - Վէ Պետրոս անլերէ՝ ⁵թէվպէ էտինիզ, վէ հեր պիրինիզ կիւնահլարըն ⁶աֆվը իչին Յիսուս Քրիստոսըն իսմինէ վաֆթիզ օլունսուն. վէ Րուհ իւլ Գուտս ⁷ատիյէսինի ալաճագսընըզ։ 39 - Զիրա վա՛տ սիզէ ⁸վէ էվլասընըզա ⁹վէ ճիւմլէ ուզագտա օլանլարա, հա՞նի Ալլահըմըզ Բապպըն տա՛վէթ էտէճէյի հեր քիմսէյէ տիր՝ տէտի։ 40 - Վէ պաշգա չօգ սէօզլերիլէ չէհատէթ վէ նասիհաթ էտերէք՝ Պու ¹⁰ադըսի նէսլատէն գուրթուլընըզ՝ տէտի։ 41 - Վէ անըն քէլամընը ճան ու տիլտէն գապուլ էտէնլեր վաֆթիզ օլունուպ՝ օլ կիւն թագրիպէն իւչ պինկ նուֆուս զամմ օլունտու։ 42 - ¹¹Վէ ըէսուլլերին թա՛լիմինէ վէ միւշարէքէթէ վէ էքմէք վարէլէմէսինէ վէ տու՛ալարա տէվամ էտերլեր իտի։

43 - Վէ հեր քէս գօրգու կէլիպ՝ ¹²ըէսուլլերին

*Ե--Ն. տէօքտիւ
Լ Պ. 10. 45։ Եփես. 4. 8։
–Մէզ. 110. 4։ Մատթ. 22. 44։ 1 Կոր. 15. 25։ Եփես. 1. 21։ Ի՛պր. 1. 13։
→ Պ. 5. 31։
Լ Ջաք. 12. 10։ Ղուկ. 3. 10։ Պ. 9. 6։ 16. 30։
→ Ղուկ. 24. 47։ Պ. 3. 19։
ր Յովէլ 2. 28։ Պ. 3. 25։
ց Պ. 10. 45։ 11. 15, 18։ 14. 27։ 15. 3, 8, 14։ Եփես. 2. 13, 17։
–Ա՛յ. 46։ Պ. 1. 14։ Րօմ. 12. 12։ Եփես. 6. 18։ Կող. 4. 2։ Ի՛պր. 10. 25։
ֈ Մարկ. 16. 17։ Պ. 4. 33։ 5. 12։

վասըթասըլէ չօգ մու'ճիզէլեր իւլէ 'ալամէթլեր իճ-
բա գըլմըըր իսի: 44-Վէ իսնան էտէնլէրին ճիւմլէ-
սի պէր եէրտէ օլուպ՝ †անլէրին ճիւմլէ էշեասը ա-
բալարընտա միւշթէրեք իսի: 45-Վէ էմլաք իւլէ
էմլալլէրինի սաթըպ՝ հէր պէրինին իհթիյաճընա
կէօրէ ճիւմլէսինէ 'թէվզի' էտէրլեր իսի: 46-‡Հէր
կիւն տախի պիւիւթիֆաղ -հէյբէլէ տէվամ է-
տէրէք, ‡վէ խանէլէրինտէ էքմէք վարէլէյէրեք վէ-
սէրսէթլէ վէ խուլուս ը գալպլէ թա'ամ էտիպ, 47-
Ապահա հանո էթմէքտէ, ‡վէ ճիւմլէ գալմընն 'ին-
տինտէ լութֆ պուրնագտա իսիլէր. †Րապպ տա-
խի հէր կիւն խէլաս պուլանլարը քիւհէյէ զամմ
էտէր իսի:

ՊԱՊ 3

Վ էֆ Պետրոս իւլէ Յովհաննէս պէրիւքտէ տու'ա
վագթը օլան -սա'աթ տօգուզտա ‡հէյբէլէ չըգ-
մագտա իքէն, 2-Հէյբէլէն կիւզէլ տէնիլէն գա-
փուսը էանընա, ‡հէյբէլէ կիրէնլէրտէն սատագա
տիլէմէք իւզրէ, կիւնահէն կիւնէ գօյա կէլտիքլէրի
†անատան տօղմա թօփալ պէր սաէմ կէօթիւրիւլ-
մէքտէ իսի: 3-Պու քիմսէ Պետրոս իւլէ Յովհան-
նէսի հէյբէլէ կիրէրլէր իքէն կէօրիւպ՝ պէր սատա-
գա տիլէտի: 4-Պետրոս տախի Յովհաննէս իւլէ ա-
նա նատալար էտիպ՝ Պիզէ պագ՝ տէտի: 5-Ո տախ
անլէրտէն պէր չէյ ալմագ իւմիտիյլէ անլէրէ տիգ-
գամի էթտի: 6-Վէ Պետրոս՝ Պէնտէ կիւմիւշ վէ

+պ. 4. 32, 34,
•Եբ. 58. 7,
‡պ. 1. 14,
-Ղուկ. 24. 53, պ. 5. 42,
‡պ. 20. 7,
‡Ղուկ. 2. 52, պ. 4. 33, Րոմ. 14. 18,
†պ. 5. 14, 11. 24,
-Մէղ. 55. 17,
‡պ. 2. 46,
‡Յովհ. 9. 8,
†պ. 14. 8,

ալթուն եօգ տըր, լաքին պէնտէ օլանը սանա վէ-
րիրիմ. [a]Նալարէթլի Յիսուս Քրիստոսըն խամիլէ
գալդ վէ եիւրիւ՝ տէտի։ 7-վէ անը սազ էլինտէն
թուխուպ գալտըրտը. վէ տէր՝ազապ թապանլա-
րը վէ թօխուգլարը գուվվէթլէնմէքլէ, 8-[b]Ըլչրա-
յըլ այագ իւզէրի տուրսուս վէ եիւրիւտիւ, վէ եիւ-
րիւլիւպ ըլչրայարագ վէ Ալլահա հաւտա էտէրէք՝
անլէր իլէ պէրապէր հէյբէլէ կիրտի։ 9-[c]վէ պիւ-
թիւն գավմ անըն եիւրիւյիւպ Ալլահա հաւտա էթ-
տիյինի կէօրտիւլէր։ 10-վէ անըն՝ հէյբէլին կիւ-
զէլ գաւուսընտա [d]սատագա իչիւն օթուրան քիմ-
սէ օլտըղընը պիլէրէք անա վագը՝ օլան չէյտէն տօ-
լայը թէ՝աճճիւպ վէ հայրէթլէ մէմնու օլտըլար։

11-վէ չէֆ- պու-ն [e]ծէֆ-ը՝ Պետրոս իլէ Յովհան-
նէստէն այրըլմատըղը հալտէ, ճիւմլէ գավմ հայ-
րէթլէ [f]Սողոմոնըն էյվանը տէնիլէն էյ-ն եանլա-
րընա սէյիրտէրէք ճէմ՝ օլտըլար։ 12-Օլ վագըթ
Պետրոս պու-ն կէօրտիւքտէ, գավմա ճէվապէն տէ-
տի քի՝ Էյ պէնի Իսրայէլ, պունա նի՞չիւն թէ-
՝աճճիւպ էտիյօրսընըղ, եախօտ պիզիմ քէնտի
գուվվէթիմիզ եա թագվամընըլէ պունու եիւրիւթ-
միւշիւզ կիպի՝ պիզէ նի՞չիւն կէօզ տիքիյօր-
սընըղ։ 13-Էճտատսընըղըն Ալլահը, ե-[g]Ըպ
[h]Աբրահամ վէ Իսահակ վէ Յակոբըն Ալլահը քէնտի Օղ-
լու Յիսուսը [i]թա՝զիզ էյլէտի, [j]քի սիզ անը էլէ
վէրտինիզ, վէ Պիղատոս անը սալը վէրմէյէ գա-
րար վէրմիշ իքէն, [k]անըն հուզուրընտա անը ին-

[a] Պ. 4. 10։
Ղեսա. 35. 6։
[b] Պ. 4. 46, 21։
[c] Յովհ. 9. 8։
[d] Յովհ. 10. 23։ Պ. 5. 12։
[e] Պ. 5. 30։
[f] Յովհ. 7. 39։ 42. 46։ 47. 1։
[g] Մատթ. 27. 2։
[h] Մատթ. 27. 20։ Մարկ. 15. 11։ Ղուկ. 23. 18, 20, 21։ Յովհ. 18. 40։ 19. 15։ Պ. 13. 28։

քեար էթտինիզ. 14 - Սիզ իսէ [a]Մուգատտէս վէ [b]Հագգ օլանը ինքեար պիրլէ, քէնտինիզէ պիր գաթիլ ատէմին պաղըշլանմասընը թալեպ էթտինիզ։ 15 - Վէ հայաթ Ըէ"իսինի գաթլ էթտինիզ. [c]ամմա Ալլահ անը էօլտւրտւքտէն գըյամ էթտւրտի, [d]քի սիզ տախի անա շահիտ իլ։ 16 - Վէ իսմինէ օլան իսանն վասըթասըլլէ՝ անըն [e]իսմի պու կէօրտւպ պիլտիյինիզ քինայէյի գուվվէթլէնտիրտի. վէ անըն վասըթասըլլէ օլան իսանն ճհուլէնիզին հուզուրընտա անա պու սըհհէթի վէրտի։ 17 - Վէ շիմտի, էյ պիրատէրլէր, [f]պիլտիրիմ քի հիքմաթսըզլըըընըզ կիմսի սիզ տախի պիլմէյէրէք իշլէտինիզ. 18 - [g]Ամմա Ալլահ [h]ճհուլէ վէյդամպէրլէրինին աղըլլէ Քրիստոսըն էլէմ չէքմէսի խուսուսընտա էվվէլճէ խապէր վէրտիյի չէյլէրի պէօյլէճէ իլթիմամ էյլէտի։ 19 - [i]Իմտի կիմնահլարընըզըն մահվ օլունմասը իշհուն թէվրէտ էտիպ րիուճու' էտինիզ. 20 - Թա քի Բապըն հուզուրընտան ֆէրահպախշ վաղըթլար կէլիպ՝ օ սիզէ ապատմճէ իմէպդիր օլունմըշ օլան Յիսուս Քրիստոսը կէօնտէրէ. 21 - [j]Քի [k]Ալլահըն գատիմ վաղըթլարտան պէրու մուգատտէս վէյդամպէրլէրինին աղըլլէ պույուրտըզը [l]ճհուլէ չէյլէրին խալան օլունճաղը վաղըթլարա տէյին՝ սէմա անը գապուլ էթմէք կէրէք տիր։ 22 - [Զիրա] Մոսէս էճատտըմընզա՝ [m]Ալլահընըզ Բապ պիրատէրլէրիւ-

[a] Մէզ. 16. 10, Մարկ. 1. 24, Ղուկ. 1. 35, Պ. 2. 27, 4. 28.
[b] Պ. 7. 52, 22. 14.
[c] Պ. 2. 24.
[d] Պ. 2. 32.
[e] Մատթ. 9. 22, Պ. 4. 10, 14. 9.
[f] Ղուկ. 23. 34, Յովհ. 16. 3, Պ. 13. 27, 1 Կոր. 2. 8, 1 Տիմ. 1. 13.
[g] Ղուկ. 24. 44, Պ. 26. 22.
[h] Մէզ. 22, ե՝ 50. 6, 53. 5, վէ գայըն, Դան. 9. 26, 1 Պետ. 1. 10, 11.
[i] Պ. 2. 38.
[j] Պ. 1. 11.
[k] Ղուկ. 1. 69.
[l] Մատթ. 17. 11.
[m] Թէս. 18. 15, 48, 49, Պ. 7. 37.

նիզահէն սիզէ պէնիմ կիսի պիր փէյղամպեր զու-
հուրա կէթիրէճէք տիր. անը՝ սիզէ աէօյլէյէճէյի
ճիւմլէ շէյլեր խուսուսընտա տինկլէյէսինիզ։ 23-Վէ
հեր քիմ քի օլ փէյղամպերի տինկլեմէզսէ, գավ-
մին արասընտան մահվ օլունաճագ տըր՝ տէտի։
24-Վէ Սաւուէլ իլէ անտէն սօնրա աէօյլէյէն փէյ-
ղամպերլերին ճիւմլեսի տախի պու կիւնլերի [ագ-
տեմճէ] թէպիր էյլեմիշ տիրլեր։ 25-Ամիզ փէյ-
ղամպերլերին վէ Սպահըն Աբրահամա՝ -Տիւնեանըն
ճիւմլէ գապիլէլերի սէնին նէսլինէ միւսլարէք գը-
լընաճագ տըր՝ տէյերէք, էճատտըմըզ իլէ էյլեսիյի
'ահատըն օղուլլարը սընըզ։ 26-Սպահ քէնտի Օղու
[Յիսուսը] գըյամ էթտիրիպ՝ -սիզին հեր պիրինի-
զի չերըլերինիզտէն տէօնտէրէրէք, միւսլարէք գըլ-
մագ իչիւն անը Էվվէլ սիզէ -իրսալ էյլետի։

ՊԱՊ 4

Վէ անլեր գավմա աէօյլեր էքէն, քհահինլեր
վէ հէյքէլին սերտարը իլէ սատուգիլեր՝ իւզերլե-
րինէ կելիպ, 2-Գավմա թա'լիմ էթտիքլերի վէ
Յիսուս վասըթասըյլէ էօլիւլերտէն գըյամը թէպ-
շիր էյլեսիքլերի իչիւն -կիւճէնէրէք, 3-Անլերէ էլ
սալըպ՝ ախշամ օլտըղը իչիւն էրթէսի կիւնէ տէյին
հապսա գօստըլար. 4-Ամմա քէլամը իչիտէնլերտէն
նիչէլերի լիման էտիպ՝ օլ ատէմլերին մըգտարը
թագրիպէն պէշ պինկ օլտու։

5-Վէ էրթէսի կիւնիւ անլերին ըչ"իսլերի իլէ

Լ Պ. 2. 39։ Բօմ. 9. 4, 8։ 15. 8։ Գաղ. 3. 26։	14։ Գաղ. 3. 8։	-Ա՛. 22։
-Թէք. 12. 3։ 18. 18։ 22. 18։ 26. 4։ 28.	-Մատթ. 1. 21։ Լ Մատթ. 10. 5։ 15. 24։ Ղուկ. 24. 47։ Պ. 13. 32, 33, 46։	-Մատթ. 22. 23։ Պ. 23. 8։

*խոթելյարլարը վէ 'իւլէմնասը, 6 - [բ]վէ քեահին ի ա'զամ Աննա իլէ Կայիափա վէ Յովհաննէս վէ Ալեքսանդրոս, վէ քեահին ի ա'զամ ազրաբասընտան օլանլարըն ճիւմլէսի Երուսաղէմտէ ճէմ' օլտըլար։ 7 - [գ]վէ անլէրի օրթասա տուրտուրարագ՝ [դ]ոունու նէ՞ գուարէթ վէ նէ՞ իամլէ էթտինիզ՝ տէյիւ սիւ՞ալ էթտիլէր։ 8 - [ե]Ո զէման Պեարոս Րուհ իւլ Գուտսէ մէմլու օլուպ, անլէրէ՝ Էյ գավմըն ըէ՞իսլէրլի իլէ Իսրայէլին իխթիյարլարը, 9 - [զ]իզ՝ պու կիւն պիր 'ավիլ ատէմէ վուգու' պուլան իհսան խուսուսընտա, նէ՛ վէճհէլ չիճա պուլտըղընա տա՞իր թէճթիվիլ օ-լունույօր իսէք, 10 - [է]ճիւմլէնիզէ վէ պիւթիւն Իսրայէլ գավմընա մա'լիւմ օլսուն քի, [ը]նազարէթլի Յիսուս Քրիստոսըն, եա'նի սիզին սալպ էթտիյինիզ վէ [թ]Ալահըն գըյամ էթտիրտիյի զաթըն իամիյլէ պու ատէմ հուզուրընըզտա սաղ տուրույօր. 11 - [ժ]Սիզ մի'մարլար թարաֆընտան թահգիր օլունուպ՝ քէօշէ թաշը օլմուշ օլան թաշ պու տըր։ 12 - [ի]վէ պաշգա պիր զաթտա խէլաս եօգ տըր. չիւնքի աէ-մա ալթընտա ատէմլէր արտասընտա վէրիլէն պաշ-գա պիր իամ եօգ տըր, քի անընէ խէլաս պու-լա պիլէլիմ՝ տէտի։ 13 - [լ]վէ անլէր Պեարոս իլէ Յով-հաննէսին ճէսարէթինի կէօրիւպ՝ [խ]անլէրին օգու-մատըզ վէ իւմմի ատէմ օլտըգլարընը անլատմազլէ թէ'աճճիւպ էթտիլէր, վէ Յիսուս իլէ պէրապէր պուլունմատըզ օլտըգլարընը պիլտիլէր։ 14 - [ծ]վէ չիճա պուլմուշ ատէմին [կ]անլէր իլէ պէրապէր տուրտը-

[բ] Ղուկ. 3. 2, Յովհ. 11. 49, 18. 13,
[գ] Խուր. 2. 14, Մատթ. 21. 23, պ. 7. 27,
[դ] Ղուկ. 12. 11, 12,
[ե] պ. 3. 6, 16,
[զ] պ. 2. 24,
[է] Մէզ. 118. 22, եա. 28. 16, Մատթ. 21 42,
[ը] Մատթ. 1. 21, պ. 10. 43, 1 Տիմ. 2. 5,
[թ] Մատթ. 11. 25, 1 Կոր. 1. 27,
[ժ] պ. 3. 11,

ղընը կէօրմէլէրիյլէ, ի՛թէրազ էտէճէք պէր չէյլէ-
րի գալմասը։ 15-Վէ մէլէթ մէճլիսինտէն չըգմա-
լարընը էմր էթտիքտէն սօնրա, պէյնէլէրինտէ մու-
շավէրէ էտէրէք, 16-[1]Ոու առէմլէրէ նէ՞ եափա-
լըմ, զիրա պունլարընն վասըթասըյլէ պէլլի պէր
մի՛ճիզէ իճրա օլունտըղը [2]Երուսաղէմտէ սաքին օ-
ղանլարընն ճիւմլէսինէ մա՛լում տէր, պէզ տախի
ինքեար էտէմէյէզ. 17-Ֆագաթ գալմ արասընտա
զէյատէ շայ՛ օլնամասը իչուն, պունտան պէօյլէ
պու իսմէ պէր առէմ սէօյլէմէսինլէր տէյու, ան-
լէրի չիտաէթլէ թէհտիտ էտէլիմ՝ տէտիլէր։ 18-[3]Վէ
անլէրի չաղըրըպ՝ Յիսուսըն իսմէյլէ ասլա սէօյլէմէ-
մէլէրինի վէ թա՛լիմ էթմէմէլէրինի թէննպէհ էթտի-
լէր։ 19-Ամմա Պետրոս իլէ Յովհաննէս անլէրէ ճէ-
վապէն՝ [4]Ալլահտան զէյատէ սէզի տինլէմէք Ալլահընն
[5]ինտինտէ հա՞գ մը տըր, սէզ հէվըմ էտինէզ. 20-
Զիրա պէզ [6]կէօրիւպ իչիթտիյիմիզ չէյլէրի սէօյլէ-
մէմէյէ [7]մուգթէտիր տէյէլ իզ՝ տէտիլէր։ 21-Վէ
անլէր [8]խալգընն սէպէպինտէն անլէրի թէքթիր էթ-
մէյէ վէսիլէ պուլամասընդըլարընտան, եինէ անլէրի
թէհտիտ էտիպ՝ սալը վէրտիլէր, չիւնքի [9]վադը՝ օ-
ղան չէյ իչուն հէր քէս Ալլահը թէմճիտ էտիյօր
իտի։ 22-Զիրա իւզէրինտէ չիֆա մի՛ճիզէսի իճրա
օլունան առէմ գըրդ եաշընը թէճալուզ էթմիշ
իտի։

23-Անլէր տախի սալը վէրիլտիքտէ, [10]րէֆիգլէրի-
սին եանընա կէլիպ՝ պաշ քեահինլէր իլէ իհթի-
յարլարընն քէնտիլէրէ սէօյլէտիքլէրինի նագլ էթ-

[1] Յովհ. 11. 47։
[2] Պ. 3. 9, 10։
[3] Պ. 5. 40։
[4] Պ. 5. 29։
[5] Պ. 22. 15։ 1 Յովհ. 1. 1, 3։
[6] Պ. 1. 8։ 2. 32։
[7] Մատթ. 21. 26։
[8] Ղուկ. 20. 6, 19։ 22. 2։ Պ. 5. 26։
[9] Պ. 3. 7, 8։
[10] Պ. 12. 12։

տիլեր։ 24 - Վէ անլեր պուննու իշխիթուքլերինաէ, պիլ-
լիմիթիաք Ալլահա սէս գալըրարաք՝ Իւա Բապպ,
սէնա իլէ զէմինի վէ տէնիզի վէ անլերաէ պուլունան
չէյլերին ճիւմլէսինի խալդ էյլէյէն Ալլահ սէն սին.
25 - Սէն գուլըկ Դաւիթին ազըյլէ՝ Նի՞չիւն թա՞ի-
ֆելեր վէյվէլէ էտիպ՝ գավմլար պաթըլ չէյլեր թէ-
սավվուր էթտիլեր. 26 - Տիւնեա մէլիքլերի հաղըր
տուրուպ, բէ՞իլեր պէրիւքաէ Բապպըն՝ալէյհինաէ
վէ անըն Մէսիհի՝ալէյհինաէ թէճէմմիւ՝ էթտիլեր՝
տէյիւ պույուրըն։ 27 - Զիրա *հագիգաթէն Հե-
րոդէս վէ Պանտոսը Պիղատոս, թա՞իֆելեր վէ Իս-
րայէլ գավմլարը իլէ, 28 - Մէսհ էթտիյին՝մու-
գատէս Օղլըն Յիսուս իւղէրինէ թէճէմմիւ՝ էթ-
տիլեր, քի՝սէնին էլինին վէ թէտպիրինին վագը՝
օլմազա թագտիր էյլէտույն չէյլերին ճիւմլէսինի իճ-
րա էտէլեր։ 29 - Վէ չիւնու, Իւա Բապպ, անլերին
թէհտիտլերինէ նազար գըլ, վէ չիֆա վէրմէք վէ
՝մուգատէս Օղլըն Յիսուսըն Կամիյլէ՝՝ալամէթլեր
վէ միւ՝ճիզելեր իճրա էթմէք իչիւն էլինկի ուզատա-
րագ, 30 - Սէնին քէլամընը քէնալ ը ճէսարէթլէ
սէօյլէմէյի պու գուլլարընկա իհսան էյլէ՝ տէտիլեր։
31 - Վէ անլեր տու՝ա էթտիքաէ, Նճէմ՝ օլորգլարը
եէր սարսըլըպ՝ ճիւմլէսի Բուհ իւլ Գուտսէ մէմլու
օլարագ՝ ՚Ալլահըն քէլամընը ճէսարէթլէ սէօյլէր-
լեր իտի։

32 - Վէ իսան էտէնլերին ճէմա՝աթը եէքտիլ

* 4 Միւլ. 19. 15։
ց Մէզ. 2. 1։
՝ Մատթ. 26. 3։Ղուկ. 22. 2։ 23. 1, 8։
* Պ-՝ըլ-ըը՝ հագիգաթէն պու չէհրաէ Ղուկ. 1. 35։
՚ Ղուկ. 4. 18։ Յովհ. 10. 36։
՚՚ Պ. 2. 23։ 3. 18։
՚՚՚ Ա՛ւ. 28։
Ը Պ. 3. 6, 16։
՚՚՚՚ Պ. 2. 43։ 5. 12։
՚՚՚՚՚ Ա՛ւ. 13, 34։ Պ. 9. 27։ 13. 46։ 14. 3։ 19. 8։ 26. 26։ 28. 31։ Եփես. 6. 19։
Ի Պ. 2. 2. 4։ 16. 26։
՚՚՚՚՚՚ Ա՛ւ. 30։

վէ [r]եէքճան օլարագ [s]պէրի քէննաի էմվալինաէն օլան պէր չէյի՝ պէննիմ տէր՝ տէմէզ խոի. լաքին ճիւմլէ չէյլէրի արագարընաա միւչթէրէք խոի: 33-[t]Բէսուլէր տախի Բապպ Յիսուսըն զըյամընա [u]ապիմ գուվվէթլէ [v]չէհաատէթ էտէրլէր, [w]վէ ճիւմլէսինին իւզէրինաէ լութֆ ը[x]ապիմ վար խոի: 34-Վէ էյլէրինաէ միւհթաճ պէր քիմսէ պուլունմադ խոի. [y]չինքի Թարըա վէ եա խանէ սահիպի օլանլարըն ճիւմլէսի զ-ԷՒԷՐԻՆ սաթըլ՝ սաթըլան չէյլէրին ապչէսինի կէթիրէրէք, 35-[z]Բէսուլէրին այադլարընա զօրլար խոի, [a]վէ հէր քէս քէննաի իհթիյաճընա կէօրէ թէվզի՛ օլունուր խոի: 36-Վէ բէսուլէր Թարաֆընաան Բառնաբաս (Թէրճէմէսի Թէսէլլի օղլու) լագապըլէ լագապլանան Յովսէս խամինաէ Զըպրըսըլը պէր Ղևիլինին [b]պէր Թարլասը օլուպ, 37-Անը սաթը, վէ ապչէսինի կէթիրիպ՝ բէսուլէրին այադլարը եանընա գօտու:

ՊԱՊ Ե

Լաքին Անանիա խամինաէ պէր ատէմ զէվճէսի Սափիրա իլէ պէր միւլք սաթը. 2-Վէ զէվճէսինին տախի խապէրի օլըպը հալաէ, պահաարնաան [a]պէր մըգտարընը ալը գօտու, պէր մըգտարընը տախի կէթիրէրէք, բէսուլէրին այադլարը եանընա գօտու: 3-[b]Վէ Պետրոս՝ Էյ Անանիա, Րուհ իւլ Գուտսա եալան սէօյլէմէք, վէ Թարլանըն պահաարնաան ալը գօտադ իչուն, [c]Շէյթան սէնին գալ-

[r] Պ. 5. 12, Բօմ. 15. 5, 6, 2 Կոր. 13. 11, Փիլ. 1. 27, 2. 2, 1 Պետ. 3. 8.
[s] Պ. 2. 44.
[t] Պ. 1. 8.
[u] Պ. 1. 22.
[v] Պ. 2. 47.
[w] Պ. 2. 45.
[x] Ա՛ս. 37, Պ. 5. 2.
[y] Պ. 2. 45, 6. 1.
[z] Ա՛ս. 34, 35, Պ. 5. 1, 2.
[a] Պ. 4. 37.
[b] Ա՛ս. 30. 2, Թէս. 23. 21, Վ՛ա՛ 5. 4.
[c] Ղուկ. 22. 3.

պինի նի՞չիւն տօլտուրտու։ 4 - Գալտըղը զէման սա-
նա գալմա՞զ մը իտի, սաթըլտըգտա տախի սէնին
հիւքմիւնտէ տէյի՞լ մի իտի. նի՞չիւն պու չէյի գալ-
պինկէ գօտըն. ատէմլէրէ տէյիլ, անճագ Ալլահա
եալան սէօյլէտին՝ տէտի։ 5 - Վէ Անանիա պու քէ-
լամը իշիթտիքտէ, ՚տիւշիւպ թէպիմ ի րուհ էթ-
տի. վէ պու չէյլէրի իշիտէնլէրին ճիւմլէսինէ պէօ-
յիւք գօրգու տիւշտիւ։ 6 - Վէ կէնճլէր գալգըպ
անը ՚քէֆէնլէտիլէր վէ տըշարը չըգարըպ տէֆն
էթտիլէր։ 7 - Վէ արասը թագրիպէն իւչ սա՛աթ
կէչտիքտէ, զէվճէսի վագը՛ օլանը պիլմէյէրէք իչէ-
րի կէլմէքճէ, 8 - Պետրոս մէրգումէյէ խիթապէն՝
Պանա սէօյլէ, թարըայը պո՞ւ գատարա մը սաթ-
տընըզ՝ տէտի. օ տախի՝ Պէլի, պու գատարա՝ տէ-
տի։ 9 - Ամմա Պետրոս անա՝ նի՞չիւն սիզ Բապպէն
ՙՐուհընը թէճրիպէ էթմէյէ իթթիֆագ էթտինիզ.
իչթէ սէնին զէվճինի տէֆն էտէնլէրին այագըարը
գախուընըն էօնիւնտէ տիր, սէնի տէ տըշարը չըգա-
րաճագըար՝ տէտի։ 10 - ՚Մէրգումէ տախի տէր՛ա-
գապ անըն այագըարը եանընտա տիւշիւպ թէպիմ ի
րուհ էթտի. վէ կէնճլէր իչէրի կէլիպ՝ անը էօլ-
միւշ պուլտուըար, վէ տըշարը չըգարըպ՝ զէվճինին
եանընտա տէֆն էթտիլէր։ 11 - ՚Վէ պիւթիւն քիլի-
սէ իչէ պունու իշիտէնլէրին ճիւմլէսի իւզէրինէ պէօ-
յիւք գօրգու տիւշտիւ։

12 - ՚Վէ ըէսուլէրին էլլէրինէ գալմտա չօգ ՚ալա-
մէթլէր վէ մու՛ճիզէլէր իճրա օլունույօր իտի. ՚վէ
ճիւմլէսի պիլիթթիֆագ Սողոմոնըն էյլանընտա

՚Ա՛յ. 10, 11։	՚Ա՛յ. 5, Պ. 2. 43,	2 Կոր. 12. 12, ՚Կոր.
՚Ցովհ. 19. 40։	19. 17։	2. 4։
՚Ա՛յ. 3, Մատթ. 4. 7։	՚Պ. 2. 43, 14. 3, 19.	՚Պ. 3. 11, 4. 32։
՚Ա՛յ. 5։	11, Րոմ. 15. 18։	

պուլունուպ, 13 - [1]Սա՞իրլերտէն պիր քիմսէ անլէր իլէ պիրլէշմէյէ ճէսարէթ էթմէդ իտի խսէ տէ, [2]դավմ անլերի թա՛զիմ էտէրլէր իտի։ 14 - Վէ Բապպա իման էտէն էրքէքլերին վէ գարըլարըն [3]սատէտի կիթտիքճէ չօղալմագտա իտի. 15 - Շէօյլէ քի խասթալարը մէյտանլարա չըգարըպ, [4]Պետրոս կէլիր ինէն պարի կէօլկէսի անլերին պիրի իւզերի-նէ տիւշսիւն՝ տէյիւ տէօշէքլեր վէ քերէվէթլեր իւ-զերինէ գօրլար իտի։ 16 - Վէ էթրաֆտա օլան չէհր-լերտէն պիր չօգ խալգ տախի [5]խասթալարը վէ նա-փաք բուհլարտան [6]ազապ չէքէնլերի կէթիրէրէք, Երուսաղէմէ ճէմ՝ օլուպ՝ ճիւմլէսի չիճա պուլուր իտի։

17 - [7]Ամմա քեահին ի ա՛զամ վէ անըն իլէ պէ-րապեր օլանլարըն ճիւմլէսի, եա՛նի սատուդիլեր ֆըրգասը ղայրէթլէ մէմլու օլարագ գալգտըլար, 18 - վէ [8]իէսուլէրին իւզերինէ էլ ուղատըպ՝ անլերի [9]ուսմուի հապսխանէյէ աթտըլար։ 19 - [10]Վաքին Բապ-պան մէլէյի կէճէլէյին ղընտանըն գափուսընը այըպ անլերի չըգարարագ, 20 - կիտինիպ վէ հէյքէլտէ տուրուպ, գավմա [11]պու հայաթըն ճիւմլէ սէօզլէ-րինի սէօյլէյինիզ՝ տէտի։ 21 - Անլեր տախի պուննու իչիթտիքտէ, սապահլայըն հէյքէլէ կիրիպ՝ թա՛զիմ էտէրլէր իտի. ամմա [12]քեահին ի ա՛զամ վէ անըն իլէ պէրապեր օլանլար կէլիպ՝ միլլէթ մէճլիսինի վէ պէնի Իսրայէլին ճիւմլէ իխթիյարլարընը ճէմ՝ էտէ-րէք, անլերի ճէլպ իչիւն հապսխանէյէ [13]ուէ՛ կէօն-տէրտիլեր։ 22 - Ամմա մէ՞մուրլար վարտըգտա անլէ-

[1] Յովհ. 9. 22, 12. 42, 19. 38։
[2] Պ. 2. 47, 4. 21։
[3] Մատթ. 9. 21, 14. 36, Պ. 19. 12։
[4] Մարկ. 16. 17, 18։ Յովհ. 14. 12։
[5] Պ. 4. 1, 2, 6։
[6] Ղուկ. 21. 12։
[7] Պ. 12. 7, 16. 26։
[8] Յովհ. 6. 68, 17. 3։ 1 Յովհ. 5. 11։
[9] Պ. 4. 5, 6։

ըն հապսխանէտէ պուլմամպղէ, տէօնիւպ, 23 - Վա-
դա՛ա հապսխանէյն հէր տիդդաթէ դաւխալը, վէ
պէքճիլէրն դաւուլարըն էօնիւնտէ տուրմադտա
պուլտըդ, ամմա աչտըղըմըզ զէման իչէրիտէ քիմ-
սէյի պուլմատըդ՝ տէյիւ խապէր վէրտիլէր: 24 - Վէ
յհէյքէլին սէրտարը վէ պաշ քեահինլէր տախի պու
սէօզլէրի իչիթտիքլէրինտէ՝ Պու նէ՛ օլաճադ՝ տէ-
յիւ անլէրտէն տօլայը չիւպհէտէ դալտըլար: 25 - Վէ
պիր քիմսէ կէլիպ՝ իչէթ օլ հապսա գօտըղընըզ
սաէմլէր հէյքէլտէ տուրուպ՝ դալմա թա՛ւիմ էտի-
յօրլար՝ տէյիւ անլէրէ խապէր վէրտի: 26 - Օ զէ-
ման սէրտար՝ մէ՛մուրլար իլէ կիտիպ՝ անլէրի ճէպը
էթմէքսիզին կէթիրտի, յդիրա թաչլանըրըզ՝ տէյիւ
դալմատան դօրդարլար իտի: 27 - Վէ անլէրի կէթի-
րիպ՝ միլլէթ մէճլիսինին հուզուրընա կէօթիւրտիւ-
լէր, վէ քեահին ի ա՛զամ անլէրէ սիւ՛ալ էտիպ,
28 - Նսիզ պու խանէ թա՛ւիմ էթմէմէյի էքիտէն
թէննահի Ը՛թմէտիք մի. վէ իչէթ Երուսաղէմի թա՛-
ւիմինիզէ տօլտուրընըզ, վէ օլ աաէմին Նդանընը
պիզիմ իւզէրիմիզէ կէթիրմէք Նհթէրսինիզ՝ տէտի:
29 - Վէ Պետրոս իլէ ըէսուլէր ճէվապէն՝ Նատէմ-
լէրտէն զիյատէ Ալլահա իթա՛ատ էթմէք կէրէք
տիր: 30 - Սիզին՝ Նաղաճա ասըպ ի՛տամ էյլէտիյի-
նիզ Յիսուս Նէճատտըմըզըն Ալլահը գըյամ էթ-
տիրտի: 31 - Նիսրայէլէ թէվհիէյի վէ կիւնահլարըն
՛աֆիվընը վէրմէք իչիւն Նալլահ անը Նրէ՛իս վէ Նխէ-

ՙՂուկ. 22. 4։ Պ. 4. 1։
յ Մատթ. 21. 26։
Ն Պ. 4. 18։
Ն Մատթ. 23. 35։ 27. 25։
Պ. 2. 23, 36։ 3. 15։ 7. 52։
Ը Պ. 4. 19։
Թ Պ. 3. 13, 15։ 22. 14։
Ժ Պ. 10. 39։ 13. 29։ Գաղ. 3. 13։ 1 Պետ. 2. 24։
ԺԱ Ղուկ. 24. 47։ Պ. 3. 26։ 13. 38։ Եփես. 1. 8։ Կող. 1. 14։
ԺԲ Պ. 2. 33, 36։ Փիլ. 2. 9։ Ի՛կոր. 2. 10։ 12. 2։
ԺԳ Պ. 3. 15։
ԺԴ Մատթ. 1. 21։

լսաքեար օլմադա. քննեի սաղ էվլէդ Թէրճի՝ էյլէտի։ 32 - ։Պիզ տաիի պու չէյլէր խուսուսլնսա անըն չահիտլերի իզ, վէ ։Ալլահըն քննահնէ իթա՝աթ էտէնլէրէ վէրահյի Րուհ իլ Գուտս տաիի շուհէտ փէ՝ տէտիլէր։ 33 - Վէ ՝պունու իչիթտիքլէրինտէ, զայէթլէ հիտատէթլէնիպ՝ անլէրին գաթլի իչիւն մէշվէրէթ էտէրլէր էքէն, 34 - Պիւթիւն գավմըն ՝ինտինտէ մու՝թէպէր օլան չէրի՝աթ մու՝ալիմի ։Գամադիէլ նամ պիր ֆէրիսի միլլէթ մէճլիսինտէ գալգըպ՝ ըէսուլէրին պիր ազ վագըթ տըշարը չըգարըլմալարընը էմր էյլէտիքտէն սօնրա, 35 - Անլէրէ տէտի քի՝ էյ պէնի Իսրայէլ, պու քլմանէլէրէ էտէճէյինիզ մու՝ամլէ խուսուսլնսա քննահնիզի սագընընըզ։ 36 - Զիրա պու կիւնլէրտէն ագտէմ Թեւրաա գալգըպ՝ քննահնի պիր չէյ կէօսթէրէրէք, անա Թագրիպէն տէօրթ եիւզ նէֆէր Թապի՝ օլտու. քննահի գաթլ օլունտու, վէ անա Թապի՝ օլանլարընը ճիւմլէսի տաղըլըպ եօգ հիւքմիւնտէ օլտըլար։ 37 - Վէ պու ատէմտէն սօնրա Թահրիր ի նուճուս կիւնլէրինտէ, Գալիլեալը Ցուդա գալգըպ՝ քննահնէ պիր չօգ խալգ ճէլպ էթտի խէտտէ, օ տաիի հէլաք օլտու, վէ անա Թապի՝ օլանլարընը ճիւմլէսի Թար ու մար օլտըլար։ 38 - Վէ չիմտի սիզէ տէրիմ քի՝ Պու ատէմլէրտէն վազ կէչիպ անլէրի պրագընըզ. ։զիրա էկէր պու Թէտպիր եախօտ պու իշ ինսանտան իսէ, պօզուլուր. 39 - ։Ամմա էկէր Ալլահտան իսէ, անը պօզմադա գատիր օլմազընըզ. ։օլմայա քի Ալլահա գարշը տաիի ճէնք էթմէքտէ պուլունսաընըզ։ 40 - Վէ անա գա՞իլ օլարագ՝

։ Յովհ. 15. 26, 27։	։ Պ. 22. 3։	։ Ղուկ. 21. 15։ 1Կոր. 1. 25։
։ Պ. 2. 4։ 10. 44։	։ Էմա. 21. 30։ Եա. 8. 10։ Մատթ. 15. 13։	։ Պ. 7. 51։ 9. 5։ 23. 9։
։ Պ. 2. 37։ 7. 54։		

[a]ըհսուլէրի չաղըրըպ [b]տէօյտուքտէն սօնրա, Յիսուսըն իամիլէ սէօյլէմէմէյի թէննուհի էտիպ՝ անլէրի սալը վէրտիլէր։ 41 - Անլէր տախի, անըն իամի իչիւն հա- գարէթ կէօրմէյէ լայըդ սայըլտըգլարընատան տօլայը [c]մէարուր օլարագ, միլլէթ մէճլիսինին հուզուրըն- տան չըգարըլար։ 42 - Վէ հէր կիւն [d]հէյքէլտէ վէ էվլէրտէ թա'լիմ էտիպ՝ Յիսուս Քրիստոսը թէպ- շիր էթմէքտէն [e]ֆէրագէթ էթմէդլէր իտի։

ՊԱՊ 6

[a]Վէ օլ կիւնլէրտէ շակիրտլէր չօգալմադլէ, [b]Եու- նանիճէ թէքէլլիւմ էտէնլէր թարաֆընատան, քէն- տի տուլ գարըլարընըն եէվմի [c]ի'անէ տէ իհմալ օլունտըգլարը իչիւն, 'Իպրանիլէր 'ալէյհինէ գիյէ ու գալ վագը' օլտու։ 2 - Վէ օն իքիլէր շակիրտլէ- րին ճէմա'աթընը տա'վէթ էտիպ՝ [d]Ալլահըն քէլա- մընը թէրքլէ սօֆրալարա խըտմէթ էթմէմիդ միւ- նասիպ տէյիլ տիր։ 3 - Անըն իչիւն, էյ պիրատէր- լէր, [e]սիզտէն հադգլարընատա հիւան ի չէհատէթ օլու- նան վէ Րուհ իւլ Գուտս վէ հիքմէթլէ մէմլու պու- լունան եէտի ատէմ ինթիխապ էտինիդ, պիզ տա- խի անլէրի պու իշէ թա'եին էտէլիմ։ 4 - [f]Պիզ խէ տու'ա իլէ քէլամընն խըտմէթինէ տէվամ էտէճէ- յիդ՝ տէտիլէր։ 5 - Վէ պու սէօզ պիւթիւն ճէմա- 'աթըն խօշունա կիտէրէք՝ [g]Իսան վէ Րուհ իւլ Գուտուէ մէմլու օլան Ստեփանոս նամ պիր ատէմ իլէ [h]փի-

[a] պ. 4. 18։
[b] Մատթ. 10. 17, 23. 34։ Մարկ. 13. 9։
[c] Մատթ. 5. 12։ Րոմ. 5. 3։ 2 Կոր. 12. 10։ Փիլ. 1. 29։ 'Իպր. 10. 34։ Յակ. 1. 2։
[d] 1 Պետ. 4. 13, 16։
[e] պ. 2. 46։
[f] պ. 4. 20, 30։
[g] պ. 2. 41։ 4. 4։ 5. 14։ Ա.Յ. 7։
[h] պ. 9. 29։
[i] պ. 4. 35։
[j] Խուր. 18. 17։
[k] Թէս. 1. 13։ պ. 1. 21, 22։ 16. 2։ 1 Տիմ. 3. 7։
[l] պ. 2. 42։
[m] պ. 11. 24։
[n] պ. 8. 5, 26։ 21. 8։

լիպպոս վէ Պրոքորոն վէ Նիկանովրա վէ Տիմովնա վէ Պարմենա իւէ [a]Անթաքիացը մուհթէտի Նիկողայոսը ինթիխասպ էտիպ, 6 - Անէլերի ըէսուլներին հուզուրուննա կէթիւրտիւլեր. [b]անլեր տախի տու'ա էտիպ՝ [c]էլէրինի իւզէրլէրինէ գօսըլար։ 7 - վէ [d]Ալլահըն քէլամը իլերիլէյիպ՝ շակիրտլերին 'ատէտի Երուսաղէմտէ ղայթէլ չօղալարագ, [e]քեահինլերտէն պիր չօգ խալգ տախի իմանա իթա'աթ էտերլեր իտի։

8 - վէ Ստեփանոս իման վէ գուտրէթլէ մէնլու օլարագ, գավմ արասընտա 'ազիմ մու'ճիզէլեր վէ 'ալամէթլեր իճրա էտեր իտի։ 9 - վէ Լիպերթինլեր վէ Կիւրենէլիլեր վէ Իսքէնտերիյէլիլեր «ինողղը տէնիլէն սինագոգտան վէ Կիլիկիայը վէ Ասիալըլարտան պա'զըլարը գալգըպ՝ Ստեփանոս իւէ միւպահէսէ էտերլեր իտի։ 10 - [f]վէ վասըթասըյլէ աէօյլէտիյի հիքմէթ վէ րուհա մուգալէմէթ էտէմէտիլեր։ 11 - [g]Օ գէտան՝ պիզ պունուն Մովսէսէ վէ Ալլահա քիւֆրլեր աէօյլէտիյինի իշիթտիք՝ տէմէք իչուն պա'զը ատէմլերի այարթտըլար։ 12 - վէ գավմ իւէ իհթիյարլարը վէ 'իւլէմայը թահրիք էթտիլեր, վէ իւզէրինէ հիւճումէ անը թուէթուպ՝ միլլէթ մէճլիսինէ կէօթիւրտիւլեր։ 13 - վէ եալան շահիտլեր իհզար էտերէք, անլեր տախի՝ Պու ատէմ պու մուգատտէս մահալէ վէ շէրի'աթա գարշը քիւֆրլեր աէօյլէմէքտէն ֆէրաղէթ էթմէզ։ 14 - [h]Զիրա պունուն՝ Օլ Նազարէթլի Իսուս պու եէրի [i]եըգըպ՝

[a] Վաւ. 2. 6, 15։
[b] Պ. 1. 24։
[c] Պ. 8. 17։ 9. 17։ 13. 3։ 1 Տիմ. 4. 14։ 5. 22։ 2 Տիմ. 1. 6։
[d] Պ. 12. 24։ 19. 20։ Կող. 1. 6։
[e] Յովհ. 12. 42։
[f] Ղուկ. 21. 15։ Պ. 5. 39։ Պագ Խուր. 4. 12։ Ես. 54. 17։
[g] 3 Մխիթ. 21. 10, 13։ Մատթ. 26. 59, 60։
[h] Պ. 25. 8։
[i] Դան. 9. 26։

Մովսէսին պիտի թէպիմ էթաւէյ այինէրի թէպ-
տիլ էտէճէք տէր, տէտէյինի պէտ խչիթաւք՝ տէ-
տիլէր։ 15-վէ մեճլիստէ օֆիսուրանլարըն ճիւմլէսի
անա տիդգաթլէ պագըպ՝ անըն եիւզիւնիւ մէլէք
եիւզիւ կիսպի կէօրտիւլէր։

ՊԱՊ 7

Օ գէման քեահին ի ա'զամ՝ Պու շէյլէր ֆիլվագը'
պէօյլէ[1] մի տիր՝ տէտի։ 2-0 տախի տէտի քի՝ [2]Էյ
պիրատէրլէր վէ փէտէրլէր, տինլէյինիզ. Փէտէրիմիզ
Աբրահամ խաւանտա սաքին օլմազտան էվվէլ, Ա-
բրամը նէհրէյնտէ իքէն, Ալլահ ը զուլ ճէլալ անա
կէօրինինիւպ, 3-[3]Տիյարընկտան վէ ապրահամկըն եա-
նընտան չըդ, վէ սանա կէօսթէրէճէյիմ տիյարա կէլ՝
տէտի։ 4-0 գէման [4]Քաղդէալըլարըն տիյարընտան
չըդըպ՝ խաւանտա սաքին օլսու. օրտտան տախի
փէտէրի վէֆաթ էթտիքտէն սօնրա, անը պու չիմ-
տի սաքին օլտըղընըզ տիյարա նապդ էյլէտի։ 5-վէ
անտէ այտդ պատտաճադ գատար պիլէ անա միրաս
վէրմէյիպ՝ էվլատը օլմատըղը հալտէ [5]անը քէնտի-
սինէ վէ քէնտիսինտէն սօնրա զիւրրիյէթինէ միւք
օլմազ իւզրէ վէրմէյէ վա'տ էյլէտի։ 6-վէ Ալլահ
պու թատըզ իւզրէ տէօյլէտի, եա՞նի՝ [6]Անըն զիւրրի-
յէթի տիյար ը զուրպէթտէ միւտտաֆիր օլուպ, անը
[7]տէօրթ եիւզ սէնէ էսիր վէ անա ճէֆնա էտէճէք-
լէր։ 7-վէ Ալլահ՝ Շօլ էսիրի օլտճադլարը թա"ի-
ֆէյի պէն հիւքմ էտէճէյիմ, վէ անտէն սօնրա չը-
դըպ՝ [8]պու մահալտէ պանա 'իպատէթ էտէճէքլէր

[1] Պ. 22. 1։
[2] Թէք. 12. 1։
[3] Թէք. 11. 31, 12. 4, 5։
[4] Թէք. 12. 7, 13. 15, 15. 3, 18, 21, 17. 8, 26. 3։
[5] Թէք. 15. 13, 16։
[6] Խուր. 12. 40, Գալ. 3. 17։
[7] Խուր. 3. 12։

տիր՝ տէտի։ 8 - ՈՎՔ անա խիթան ՚ահտընը վէրտի, ԲՕ տախի Իսահակը թէվվիտ էյլէյիպ՝ պէօյլէճէ անը սէբէվինճի կիւնտէ խիթան էյլէտի. ԴԻսահակ Յաակորը վէ ՏՅակոբ օն իլի էճտատը ընվէռ էյլէռ։ 9 - ՍՎՔ էճտատ Յովսէփկ հասէտ էտիպ՝ անը Մըսրա սաթատըլար. ԷԼաբին Ալլահ անըն իլէ իտի, 10 - Վէ անը ճիւմլէ մուզայադալարընտան խէլաս էտէրէք, Զանա Մըսըր մէլիյի Փարաւոնըն հուզուրընտա լութֆ վէ հիքմէթ իհսան էթտի, Օ տախի անը Մըսըր վէ ճիւմլէ քինտի խանէսի իւզէրինէ նազըր նասպ էթտի։ 11 - ԻՎՔ պիւթիւն Մըսըր իլէ Քանան տիյարը իւզէրինէ գըթլըգ վէ ՚ազիմ մուզայադա կէլմէքլէ էճտատըմըզ զախիրէ պուլամազլար իտի։ 12 - ՀՎՔ Յակոբ Մըսըրտա պուղտայ վար իտիյինի իշիթտիքտէ, պիրինճի տէֆ՚ա էճտատըմըզը կէօնտէրտի։ 13 - ՅՎՔ իլինճի տէֆ՚ատա Յովսէփ քէնտինի գարնաստաշլարընա պիլտիրտի. վէ Յովսէփին նէսէպի Փարաւոնա մա՚լիւմ օլտու։ 14 - ՇՎՔ Յովսէփ կէօնտէրիպ՝ քէնտի փէտէրի Յակոբ իլէ Դճիւմլէ թէ՚ալլուգաթընը, եէթմիշ պէշ քիշի օլարագ, տա՚վէթ էյլէտի։ 15 - ԴՎՔ Յակոբ Մըսրա էնտի, ՛վէ քէնտիսի հէմ տէ էճտատըմըզ վէֆաթ էթտիլէր։ 16 - ՆՎՔ Սիւքէմ կէօթիւրիւլիւպ՝ Սիւքէմին ԷՓէռէէ Եմոռընըն օղուլլարընտան Աբրահամըն պիր մըգտար ագճէ իլէ ՆաթընըՀ ալմըշ իտիյի գապրա գօնուլտուլար։ 17 - ՈՄՀ

ը թէք. 17. 9—11։
ը թէք. 21. 2—4։
ը թէք 25. 26։
ը թէք. 29. 31, վէ զայրի 30. 5, վէ զայրի 35. 18, 23։
լ թէք. 37. 4, 11, 28։ Մէզ. 105. 17։
ե թէք. 39. 2, 21, 23։
զ թէք. 41. 37։ 42. 6։
է թէք. 41. 54։
ը թէք. 42. 1։
թ թէք. 45. 4, 16։
ժ թէք. 45. 9, 27։
ի թէք. 46. 27։ թէս. 10. 22։
լ թէք. 46. 5։
խ թէք. 49. 33։ Խուր. 1. 6։
ծ Խուր. 13. 19։ Յես. 24. 32։
կ թէք. 23. 16։ 35. 19։
հ թէք. 15. 13։ Ա՛յ. 6։

մա Ալլահըն Աբրահամա էթուխ վա'տըն զէմանը եագըաշարդաա, 18 - Յովսէփի պիլմէյէն պաշդա պիր մէլիք զուհուր էտինճէյէ տէյին, Դաւիմ Մըսըրտա արթըպ չօղալտը։ 19 - Ո տախի պիղիմ միլլէթիմիզ 'ալէյհինէ հիլէ գուլլանըպ՝ մա'սումլարընը եաշաթմամագ իչուն Տանէլին տըշարը ամոտըրմագ տէրէճէսինէ գատար էճատտըմըզա ճէֆա էյլէտի։ 20 - Վէ օլ վագըթտա Մովսէս տօղուպ՝ Ալլահըն նազարընտա կիւզէլ խոի, վէ իւչ այ փէտէրինին խանէսինտէ պէսլէնտիքտէն սօնրա, 21 - Տըշարը ամըլտրըղընտա անը Փարաւոնըն գըզը ալըպ՝ քէնտինէ օղուլ օլմագ իչուն պէսլէտի։ 22 - Վէ Մովսէս Մըսըրլըլարըն հէր 'իլմինտէ թէրպիյէ օլունուպ՝ Տքէլամ վէ 'ամէլտէ իգթիտարլը խոի։ 23 - Տվէ գըրգ եաշընը թէքմիլ էթուխտէ, գարնտաշլարը օլան պէնի Իսրայէլի զիյարէթ էթմէք գալկինէ կէլտի։ 24 - Վէ պիրինին զուլմ չէքտիյինի կէօրմէքլէ, Ռը հիմայէ էտէրէք, Մըսըրլըյը գաթլ էտիպ՝ մազլումլըն ինթիգամընը ալտը։ 25 - Վէ Ալլահ անլէրէ քէնտի էլիյլէ խէլաս իհսան էտէճէյինի գարնտաշլարը ֆէհմ էտէրլէր զանն էտէր խոի խէ տէ, ֆէհմ էթմէտիլէր։ 26 - Տվէ էրթէսի կիւն անլէրէ՝ նիզա' էտէրլէր իքէն կէօրիւնիւպ՝ էյ ատըմլէր, սիզ գարնտաշլարընըզ, նի՞չիւն պիրիպիրինիզէ զուլմ էտիյօրսընըզ՝ տէյէրէք, անլէրի պարըշտըրմագա զայրէթ էթտի խէ տէ, 27 - Ռօնչըսընա զուլմ էտէն անը րէտտ էտիպ՝ Տէնի պիղիմ իւզէրիմիզէ քի՞մ րե՞իս վէ գատը նասպ էթտի. 28 - Տիւն Մըսըրլը-

ա Խոսք. 1. 7–9։ Մէզ. 105. 24, 25։
բ Խոսք. 1. 22։
գ Խոսք. 2. 2։
դ Խոսք. 11. 23։
ե Խոսք. 2. 3—10։
զ Ղուկ. 24. 19։
է Խոսք. 2. 11, 12։
ը Խոսք. 2. 13։
թ Պագ Ղուկ. 12. 14։ Պ. 4. 7։

յը գաթլ էթախլին կիսի՝ պէնի՞ տէ մի գաթլ էթ-
մէք խաթէրսին՝ տէտի։ 29 -ՙվէ պու սէօզ իւզէ-
րինէ Մովսէս ֆիրաւն էտէրէք, Մադիամ տէյարըն-
տա միւսաֆիրլիթէն իզամէթլէ՝ օրատա իքի օղուլ
թէվլիտ էյլէտի։ 30 -֗վէ գըրդ սէնէ թէմամ օլ-
մըգտա, Թուր ի Սինա պէրլիյէսինտէ չալը աթէշի
ալեվինտէ անա Բապպըն մէլէյի կէօրունտու։ 31 -
վէ Մովսէս անը կէօրտիւյունտէ, կէօրունիւշիւնէ
թէ՛աճճիւպ էտէրէք, նազար գըլմագ իւզրէ եապ-
լաշըը իքէն, անա, 32 -֊պէն սէնին էճտատընըն Ա-
լահը, Աբրահամըն, Իսահակըն վէ Յակոբըն Ալա-
հը իմ՝ տէյիւ Բապպըն սէտտաը կէլտի. վէ Մով-
սէս էրզան օլմադըէ, նազար գըլմադա ճէսարէթ
էտէմէտի։ 33 -ՙվէ Բապպ անա՝ Այադըարընկտան
այագ գապընկը չըգար, զիրա տուրմըզըն եէր մու-
գատտէս թօփրագ տըր։ 34 -֫Հագիգաթէն պէն
Մըսըրտա օլան գավմըմըն ճէֆֆասընը կէօրիւպ՝ ան-
էրին ահընը իշիթտիմ, վէ անէրի խէյտա էթմէք
իչիւն էնտիմ. վէ չիմտի կէլ, սէնի Մըսրա կէօն-
տէրէյիմ՝ տէտի։ 35 - Սէնի քի՞մ րէ՞խա վէ գատը
նատպ էթտի՝ տէյէրէք ինքեար էթտիքէէրի պու-
Մովսէտի, Ալլահ հէյտան անը չալըտա անա կէօրու-
նէն ֊մէէյին էվիյէ րէ՞խա վէ գուրթարըճը իրսալ
էյլէտի։ 36 -֭Պու սատէմ անէէրի չըգարըպ՝ Մըսըր
տէյարը իլէ ֫Պահրը Ահմէրտէ վէ ֵգըրդ սէնէ պէր-
րիյէտէ ֶմիւ՛ճիզէէրը վէ ՚ալամէթլէր իզհար էյլէտի։
37 - Պէնի Իսրայէլէ խէյթապէն՝ Ալլահընըզ Բապպ

֊ Խուր. 2. 15, 22, 4. 20, 18. 3, 4։
֫ Խուր. 3. 2։
+ Մատթ. 22. 32, Ղուկ. 11. 16։
֚ Խուր. 3. 5, Յես. 5. 15։
֭ Խուր. 3. 7։
֮ Խուր. 14. 19, Ա՛ա. 20. 16։
֯ Խուր. 12. 41, 33. 4։
֫ Խուր. 14. 21, 27-29։
ֵ Խուր. 16. 1, 35։
ֶ Խուր. 7 վէ 8 վէ 9 վէ 10 վէ 11 վէ 14։ Սէզ. 105. 27։

պերաատէրլէրինիզտէն պէնիմ կիսկի ՚պիր վէյղամ-
պէր զուհուր էթտիրէճէք տիր, ՚անը տինլէյէսի-
նիզ՝ տէյէն պու Մուսէս տիր։ 38 - Թուր ի Սինա-
տա քէնտիսինէ սէօյլէյէն ՚մէլէք իլէ վէ էճտատը-
մըզ իլէ պէրաապէր պէրրիյէտէ օլան ճէմա'աթտա
օլարագ, ՚պիզէ թէսլիմ էթմէք իւզրէ հայաթ ՚քէ-
լամլարը ալմըշ օլան ՚զաթ պու տըր։ 39 - Էճտա-
տըմըզ անա միւթի՛ օլմագ իսթէմէյիսի՝ րէտտ էթ-
տիլէր, վէ գալալէրի իլէ Մըսրա կէրի տէօնիւպ,
40 - Ա.Հարոնա՝ պիզէ էօնիւմիւզճէ կիտէճէք իլահ-
լար եաի. զիրա չու պիզի Մըսըր տիյարընտան չը-
գարան Մուսէսէ նէ օլտուղունը պիլմէյիզ՝ տէտիլէր։
41 - ՚Վէ օլ կիւնլէրտէ պիր պուզաղը եափտըլար,
վէ պու փութթա գուրպան թագտիմ էտիպ՝ էլլէ-
րինին ՚ամէլլէրինէլէ մէսրուր օլուրլար իտի։ 42 - ՚Վէ
Ալլահ տէօնէրէք անլէրի ՚ճիւնուտ իւս աէմայա ՚իպա-
տէթ էթմէյէ թէսլիմ էյլէտի. նիթէքիմ վէյղամ-
պէրլէրին քիթապընտա՝ ՚էյ Պէյթ ի Իսրայէլ, պէր-
րիյէտէ զըրդ սէնէ պանա ղէպիհէլէր վէ գուր-
պանլար թագտիմ էթտինիզ մի։ 43 - Վէ Մուղքըն
չաատըրընը վէ իլահընըզ Հուէմիանըն եըլտըզընը,
եա՛նի սէճատէ զըլմագ իչիւն չօլ եափտըղընըզ սու-
րէթլէրի թաշլտընըզ. պէն տախի սիղի Բաբելոն-
տան էօթէյէ նագլ էտէճէյիմ՝ տէյիւ եազըլմըշ
տըր։ 44 - Շէհատէթ մէսքէնի պէրրիյէտէ էճտա-
տըմըզ արտընտա իտի, նիթէքիմ Մուսէսէ սէօյ-

ՊԹէս. 18. 15, 18։ Պ. 3. 22։
Ե Մատթ. 17. 5։
Ը Ես. 63. 9։ Գաղ. 3. 19։ ՚Իպր. 2. 2։
Թ Խուր. 21. 1։ Թէս. 3. 27, 31։ 33. 4։ Յովհ. 1. 17։
Ժ Րօմ. 3. 2։
Ի Խուր. 19. 3, 17։
Լ Խուր. 32. 1։
Խ Թէս. 9. 16։ Մէզ. 106. 19։
Ծ Մէզ. 84. 12։ Եզեկ. 20. 25, 39։ Րօմ. 1. 24։ 2 Սէլ. 2. 11։
Կ Թէս. 4. 19։ 17. 3։ 4 Միւլ. 17. 16, 21. 3։ Եըռեմ. 19. 13։
Հ Ամովս 5. 25, 26։

լեյին՝ Այնը կէօրտուլուն նիւմունէյէ կէօրէ եաիա-
սըն՝ տէյիւ էմր էյլէմիշ իտի, 45 - ՚Ռի էճտատըմըզ
անը սըրա լէյ գապուլ էտիպ Յեսու լէյ պէրապէր
էճտատըմըզըն էօնիւնատէն ՚Ալլահըն Դաւիթին կիւն-
լերինէ գատար թարտ էթտիյի թա՚իֆէլէրին միւլ-
քիւ իչինէ կէթիրտի: 46 - ՚Օ տաիի Ալլահըն հու-
զուրընտա լութֆ պուլուպ՝ ՚Յակոբըն Ալլահընա պիր
իդամէթկեահ պուլմագ իսթէտի իսէ տէ, 47 - ՚Սո-
զոմոն անա պիր իսանէ պինա էյլէտի: 48 - ՚Վաբին
Միւթա՚ալ էլ լէյ եաիըլմըշ հէյքէլէրտէ սաբին
օլմագ. նիթէքիմ փէյղամպէր՝ Բապպ պույուրըր
քի, 49 - ՚Սէմա թաիսթըմ, զէմին տաիի այագլա-
րընա պաատամագ տըր. պանա նաՀ սըլ իսանէ պինա
էտէճէքսինիզ, վէ եա՝ բահաթըրըն մահալը նէ՚րէ-
սի տիր. 50 - Պունլարըն ճիւմլէսինի պէնիմ էլիմ
եաՀուտաը մը՝ տէտի: 51 - ՚Էյ պօյունու սէրթ, վէ
՚գալպի վէ գուլագլարը իսթիթանըզ օլանլար, սիզ
տաիի էճտատընըզ կիպի տա՚իմա Բուհ իւլ Գուտ-
սա մուհամէճէթ էտիյօրսընըզ: 52 - ՚Էճտատընըզ
փէյղամպէրլէրին ՀաՀնկըսընա թէ՚ատտի էթմէտի.
վէ անլէր օլ ՚Սաիհին զուհուրը հադդընտա մու-
գատտէմա իսապէր վէրմէնլէրի գաթլ էթտիլէր. սիզ
տաիի չիմտի անըն իսա՚ինլէրի վէ գաթիլլէրի օլ-
տընըզ: 53 - ՚Սիզ չէրի՚աթը մէլէքլէր թէրթիպա-

3 Խուր. 25. 40։ 26. 30։ ՚Իպր. 8. 5։
4 Յես. 3. 14։
5 Նէհեմ. 9. 24։ Մէզ. 44. 2։ 78. 55։ Պ. 43. 19։
6 1 Միւլ. 16. 1, 2 Միւլ. 7. 1։ Մէզ. 89. 19։ Պ. 43. 22։
7 3 Միւլ. 8. 17։ 1 Թէվ. 22. 7։ Մէզ. 132. 3, 4։
8 3 Միւլ. 6. 1։ 8. 20։ 1 Թէվ. 17. 12։ 2 Թէվ. 3. 1։
9 3 Միւլ. 8. 27։ 2 Թէվ. 2. 6։ 6. 18։ Պ. 17. 24։
10 Եա. 66. 1, 2։ Մաթթ. 5. 34, 35։ 23. 22։
11 Խուր. 32. 9։ 33. 3։ Եա. 48. 4։
12 Ղև. 26. 41։ Թէս. 10. 16։ Երեմ. 4. 4։ 6. 10։ 9. 26։ Եզեկ. 44. 9։
13 2 Թէվ. 36. 16։ Մաթթ. 21. 35։ 23. 34, 37։ 1 Սէլ. 2. 15։
14 Պ. 3. 14։
15 Խուր. 20. 1։ Գաղ. 3. 19։ ՚Իպր. 2. 2։

թը խպրե ալտընըզ, վե հըֆզ էթմէտինիզ։
54 - ՙԱնըէր պու շէյլէրի իշիթմէլէրիյլե, գալա-
լէրինտէ զայէթլե հիտտէթլէնիպ՝ տիլլէրինի անըն
՚ալէյհինտէ գըճըրտաթտըլար։ 55 - Ո խե՝ ֊Րուհ
իւլ Գուտսի մէմնու օլարագ, սէմայա տօղրու կէօզ
տիքիպ՝ Ալլահըն ճէլալինի վե Յիսուսը Ալլահըն սա-
ղընտա տուրուր կէօրտիւ. վե՝ ֊Իշթէ պէն սէմա-
վաթը այըլմըշ վե ֊Իսին իւլ ինսանը Ալլահըն սա-
ղընտա տուրուր կէօրիւյօրում՝ տէտի։ 56 - Անըէր
տախի եհուքսէք սէսլե պաղըրըպ՝ գուլագլարընը
թըգտատըլար, վե ճհումլէսի պիրտէն անըն իւզէրինէ
հիւճումլե, 57 - ֊Անը չէհրտէն տըշարը չըգարըպ՝
֊թաշլատըլար. ֊վե շահիտլէր քէնտի էլպիսէլէրինի
Սօղոս նամ պիր նէվճիվանըն այագլարը ևանընա
գօտըլար։ 58 - Վէ Ստեփանոս՝ ենա Բապպ Յիսուս,
՚րուհըմը գապուլ էյլե՝ տէյէրէք ֊տու՚ա էթմէքտէ
օլտըղը հալտէ, անը թաշլատըլար։ 59 - Վէ ֊տիզ
չէօքիպ եհուքսէք սէսլե՝ ֊ենա Բապպ, պու կիւնա-
հը անլէրէ սայմա՝ տէյիւ ֆէրեատ էթտի. վե պու-
նու սէօյլէտիյի կիպի ույգույա վարտը. ֊Սօղոս տա-
խի անըն գաթլինէ րիզա վէրմիշ խտի։

ՊԱՊ 8

Վէ օլ վագըթ Երուսաղէմտէ օլան քիլիսէ ՚ա-
լէյհինտէ ՚ազիմ թէ՚աատի վուգու՚ պուլմագլէ,
֊Ըհտուլէրտէն մա՚տա ճհումլէսի եէհուտիյէ իլէ Սա-

Վպ. 5. 33։
֊պ. 6. 5։
֊Եղէկ. 1. 1։ Մատթ. 3. 16։ պ. 10. 11։
֊Դան. 7. 13։
֊3 Միւլ. 21. 13։ Ղուկ. 4. 29։ ՚Իպր. 13. 12.
֊Ղա. 24. 16։
֊Թէս. 13. 9, 10։ 17. 7։ Ա.յ. 59։ պ. 22. 20։
֊Մէզ. 31. 5։ Ղուկ. 23. 46։
֊պ. 9. 14։
֊պ. 9. 40։ 20. 36։ 21. 5։
֊Մատթ. 5. 44։ Ղուկ. 6. 28։ 23. 34։
֊Ա.յ. 58։ պ. 22. 20։

֊պ. 11. 19։

մարիանըն տէյարըրընա տաղըտըլար։ 2-Վէ պա՚ղը էհլի թադվա ատէմլէր Ստեփանոսը գալտը՚ըպ՝ ֆիւզէրինէ պէօյիւք մաթէմ էթտիլէր։ 3-Լա՚քին Սօղոս խանէլէրէ կիրիպ՝ ֆէրքէք վէ գարըլարը սիւրիւճլէյէրէք հապսխանէյէ աթմաղէ, քիլիսէյի խարապ էթմէքտէ իտի։

4-Ինտի տաղըլան քիմսէլէր քէլամը թէպշիր էտէրէք՝ հէր թարաֆտան կէչէրլէր իտի. 5-Փիլիպոս տախի Սամարիա շէհրինէ էնիպ՝ անլէրէ Քրիստոսը վա՚զ էտէր իտի։ 6-Վէ խալգ Փիլիպոսըն «էօղէբինէ իշիտիպ՝ իճրա էյլէտիյի ՚ալամէթլէրի կէօրմէլէրինյլէ, պիլիթթիֆաղ անըն սէօյլէտիքլէրինէ տիգգաթ էտէրլէր իտի։ 7-Չիրա նաիսաք րուհլար եիւքսէք սէսլէ պաղըրարագ, զապթ էթտիքլէրի չօգ քիմսէլէրտէն չըգըպ՝ չօգ քէօթրիւմ վէ թօփալ քիմսէլէր տախի շիֆա պուլուրլար իտի։ 8-Վէ օլ շէհրտէ ՚ազիմ մէսէրրէթ օլտու։ 9-Վէ էօթէտէն պէրու օլ շէհրտէ՝ ՚պէն պէօյիւք պիր զաթ ըմ՝ տէյէրէք ՚սիհրպազլըգ էտիպ, Սամարիա էհալիսինի հայրան գըլմըշ օլան Սիմոն նամ պիր քիմսէ պուլունուր իտի։ 10-Վէ պէօյիւք քիւչիւք ճիւմլէսի՝ Պու աատէմ Ալլահըն ՚ազիմ գուվվէթի տիր՝ տէյէրէք անա գուլագ վէրիրլէր իտի։ 11-Վէ պունա գուլագ վէրմէլէրինին սէպէպի խայլը զէմանտան պէրու սիհրլէրլէ անլէրի հայրէթտէ պրագմասը իտի։ 12-Լաքին ՚մէլէքիւթ Ուլլահը վէ Յիսուս Քրիստոսըն խամինէ միւթէ՚ալլըգ շէյլէրի թէպ-

ֆ թէք. 23. 2։ 50. 10։	Գաղ. 1. 13։ Փիլ.	ղ Մարկ. 16. 17։
2 Միւլ. 3. 31։	3. 6։ 1 Տիմ. 1. 12։	ե պ. 5. 36։
ֆ պ. 7. 57։ 9. 1, 13,	ֆ Մաաթ. 10. 23։ պ.	ը պ. 13. 6։
21։ 22. 4։ 26. 10,	11. 19։	ը պ. 1. 3։
11։ 1 կոր. 15. 9։	ե պ. 6. 5։	

չէր էաէն Փիլիպպոսա ինանտըգլարընտա, կէրէք էրթէքլէր վէ կէրէք գարըլար վաֆթիկ օլունուրլար իտի։ 13 - Սիմոն քէնտիսի տախի ինանտը, վէ վաֆթիկ օլունուպ՝ Փիլիպպոսա միւլաղէմէթ էտէրէք, իճրա օլունան 'ալամէթլէր իլէ միւ'ճիզէլէրի կէօրմէքլէ հայրան օլուր իտի։ 14 - Վէ Երուսաղէմտէ պուլունան բէսուլլէր Սամարիալըլարըն՝ Ալլահըն քէլամընը գապուլ էթտիկինի իշիթմէլէրիյլէ, անլէրէ Պետրոս իլէ Յովհաննէսի կէօնտէրտիլէր։ 15 - Անլէր տախի էնիպ [1]Րուհ իւլ Գուտսա նա"իլ օլալար տէյիւ անլէր իչիւն տու'ա էթտիլէր։ 16 - ([2]Զիրա անլէրին հիչ պիրինէն իւզէրինէ նազիլ օլմայըպ՝ անճագ [3]Տապտ Յիսուսըն իսմինէ [4]վաֆթիկ օլունմըշլար իտի։) 17 - [5]Ո զէման իւզէրլէրինէ էլլէրինի գօյմալարըյլէ Րուհ իւլ Գուտսա նա"իլ օլտըլար։ 18 - Սիմոն տախի բէսուլլէրին էլլէրինին գօնուլմասըյլէ Րուհ իւլ Գուտսըն վէրիլտիկինի կէօրտիւքտէ, 19 - Պու գուտրէթի պանա տախի վէրինիզ, թաքի էլլէրիմի քիմին իւզէրինէ գօյաճագ օլուր իսէմ, Րուհ իւլ Գուտսա նա"իլ օլա՝ տէյէրէք անլէրէ ագչէ թագտիմ էյլէտի։ 20 - Լաքին Պետրոս անա՝ Ագչէկ սէնին իլէ հէլագ օլսուն, զիրա [6]Ալլահըն 'ատիյէսի [7]ագչէ իլէ թահսիլ օլունուր զանն էթտինն։ 21 - Պու չէյտէ սէնին հիսսէն եա նասիպինն եօգ տըր, զիրա գալպինք Ալլահըն 'ինտինտէ տօգրու տէյիլ տիր։ 22 - Իմտի պու քէօթիւլիւյիւնտէն թէվպէ էտիպ՝ Բաշպա նիյագ էյլէ, [8]օլա քի գալպինին միւսահա-

[1] Պ. 2. 38։
[2] Պ. 19. 2։
[3] Պ. 10. 48, 19. 5։
[4] Մաթ. 28. 19, Պ. 2. 38։
[5] Պ. 6. 6, 19. 6, 'Իպր. 6. 2։
[6] Պ. 2. 38, 10. 45, 11. 17։
[7] Մաթ. 10. 8, Պագ 4 Միւլ. 5. 16։
[8] Դան. 4. 27, 2 Տիմ. 2. 25։

զասը սանա ’աճիվ օլունա։ 23 - Զիրա սէնի ։էօտ աճըլըղընտա վէ հադգըղըղըն պէնտինտէ կէօրիւ- յօրըմ՝ տէտի։ 24 - Սիմոն տախի ճէվապէն՝ Սէօյ- լէտիյինիզ չէյլէրին պիրի իւզէրիմէ կէլմէսին տէյիւ ’պէնիմ իչիւն սիզ Բապպա նիյազ էյլէյինիզ՝ տէ- տի։ 25 - Անդէր տախի չէհատէթլէրինի իճա պիրլէ՝ Բապպըն քէլամընը սէօյլէտիքտէն սօնրա, Սատա- րիալըլարըն նիչէ քէօյլէրինտէ պէշարէթի թէպշիր էտէրէք՝ Երուսաղէմէ ’ավետ էթտիլեր։

26 - Վէ Բապպըն մէլէյի Փիլիպոսա սէօյլէյիպ տէտի քի՝ Գալգ, ճէննուպէ, եա՛նի Երուսաղէմտէն Գազայա էնէն եոլա կիթ. օրասը չէօլ տիր։ 27 - Ո տախի գալգըպ կիթտի. վէ իշթէ Հապէշ մէլիքէ- սի ’Կանդականըն քիւպէրնասընտան պիրի օլուպ ճիւմլէ խազինէսի իւզէրինէ նազըր օլան Հապէշլի պիր խատըմ՝ Երուսաղէմէ ’իպատէթ էթմէյէ կէլ- միշ իսի։ 28 - Վէ ’ավետինտէ արապասընտա ո- թուրուպ՝ եապի փէյղամպէրին ։էՈպէը օգույոր իտի։ 29 - Վէ Ռուհ Փիլիպոսա խիթապէն՝ եագ- լաշըպ պու արապայա եափըշ՝ տէտի։ 30 - Փիլիպ- պոս տախի եանընա սէյիրտիպ՝ եապի փէյղամպէ- րին ։էՈպէը օգուտըղընը իշիթմէքլէ՝ Ո գուտըղընը անլայո՞ր մը սըն՝ տէտի։ 31 - Ո տախի՝ Պիր քիմսէ պանա տէլալէթ էթմէտիքճէ, նա՞սըլ գատիր օլա- յըմ՝ տէյէրէք, Փիլիպոսա՝ չըգըպ եանընտա ո- թուրմասընա ըճա էթտի։ 32 - Վէ քիթապտա օգուտըղը գապ չու իտի քի՝ ։Գոյուն կիպի պօ- ղազանմազա կէօթիւրիւլտիւ, վէ գուզու՝ գըրգան քիմսէնին էօնիւնտէ սիւքիւթ էյլէտիյի միսիլիւ,

ը ’Իպր. 12. 15։
ֆ Թէք. 20. 7, 17։ Խուր. 8. 8։ Ա’տ. 21. 7։ 3 Մխ. 13. 6։ 3ոբ 42. 8։ 3ակ. 5. 16։
՛ Սոփ. 3. 10։
յ 3ովէ. 12. 20։
ն Ես. 53. 7, 8։

պէօյլէճէ աղջիկը աչմազ. 33 - Հալ ը թէվազու'ընա անըն հադդը րէֆ' օլունաու, վէ անըն նէսլինի քի՞մ պէյան էտէճէք տիր, զիրա հայաթը եէրաէն րէֆ' օլունուր: 34 - Վէ Իսաւըմ ճէվապ վէրիպ Փիլիպոսա՝ Սանա րէճա էտէրիմ, փէյղամպէր պունու քիմսի՞ն հադդընաա սէօյլէյօր. քէնաիսի՞ հադդընաա մը, եօգսա սիկէր պիր քիմսէ՝ հադդընաա մը՝ սէտի: 35 - Փիլիպոս տախի աղջիկը աչըպ՝ նպու քէլաւնան պաշլայարագ, անա Յիսուսը թէպշիր էյլէտի: 36 - Վէ եօլսա կիտէրլէր իքէն՝ պիր սույա կէլտիլէր. Իսաւըմ տախի՝ Իշմէ սու, վաֆթիզ օլունմադըղընա նէ՞ մանի՝ վար՝ սէտի: 37 - [Փիլիպոս տախի՝ Վէկէր պիւթիւն գալպինկսէն իման էտէրսէն, ճա՞իզ օլուր՝ սէտի. վէ օ ճէվապէն՝ Յիսուս Քրիստոսըն Իպն Ուլլահ իտիյինէ իման էտէրիմ՝ սէտի:] 38 - Վէ արապանըն տուրմասընը էմր էտիպ՝ Փիլիպոս իլէ Իսաւըմ իքիսի պիրտէն սույա էնտիլէր, վէ անը վաֆթիզ էյլէտի: 39 - Վէ սուսան չըդըգլարընտա, Արապըն Րուհու Փիլիպոսը անըղըն կէօթիւրտիւ, վէ Իսաւըմ անը արթըզ կէօրմէտի. վէ սեվինէրէք քէնտի եօլընա կիթտի: 40 - Փիլիպոս իսէ Ազոտոստա պուլունտու, վէ ոօլաշարագ՝ Թայսէրիյէյէ կելինճէյէ գատար ճիւմլէ շէհրլէրտէ պէշարէթի թէպշիր էտէր իտի:

ՊԱՊ 9

Հ Ալթին Սօղոս Բապպըն շակիրտլէրի իւզէրինէ

Ղ Ղուկ. 24. 27. պ. 18. 28.
- պ. 10. 47.
Ղ Մաաթ. 28. 19. Մարկ. 16. 16.
Դ Մաաթ. 16. 16.

Յով. 6. 69. 9. 35. 38. 11. 27. պ. 9. 20. 1 Յով. 4. 15. 5. 5, 13.
Ջ 3 Միւլ. 48. 42.

4 Միւլ. 2. 16. Եզեկ. 3. 12, 14.
—
- պ. 8. 3. Գաղ. 1. 13. 1 Տիմ. 1. 13.

տահա թէհտիտ վէ դաթլուան տէմ վուրարադ, քեահլին ի ա՛զամըն եանընա կիտիպ, 2 - Անտէն Դաւիտակոստա օլան սինագոկլարա մէքթուպլար տիկէտի, թա քի՝ էկէր պու Թարիգատէն պա՛ղը քիմսէկլէր պուլաճադ օլուր իսէ, կէրէք էրքէք՝ կէրէք դարը, անլէրի պաղը օլարադ Երուսաղէմ կէթիրէ։ 3 - ֊վէ եօլտա Դաւիտակոսա եադլաշըրղընտա, էթրաֆընա սէմաստան անըղըն պիր նուր փարլատը։ 4 - վէ եէրէ տիւշիպ, քէնտիսինէ՝ էյ Մաւուղ, Մաւուղ, ֊պանա նի՞չին Թէ՛աատի էտիյօրսըն՝ տէյիւ պիր սէտա իշիթտի։ 5 - Ո տախի՝ էյ էֆէնտի, աէն քի՞մ սին՝ տէտի. վէ Բապպ՝ պէն սէնին Թէ՛աատի էթտիյին Յիսուս իմ. ֊իւկէնտէրէլէրէ դարշը տէվտէք սանա կիւճ տիր՝ տէտի։ 6 - Ո տախի Թիթրէյիպ հայրան օլարադ՝ եա Բապպ, ֊նէ՞ իաԹէրսին քի պէն եաւուայըմ՝ տէտի։ 7 - Բապպ տախի անա՝ Դալգ չէնրէ կիր, վէ նէ եաւմադլըղընկ կէրէք իտիյի սանա սէօյլէնիլէճէք տիր՝ ֊էֆ։ ֊վէ անըն իլէ պէրապէր եօլա կիտէն ատէմլէր սէտայը իշիտիպ՝ աումա քիմսէյի կէօրմէյէրէք, նուԹդլարը ԹուԹուրլուղ տուրույօրլար իտի։ 8 - վէ Սօղուս եէրաէն գալգըպ՝ կէօզլէրի աչըլմըղ օլտուղը հալտէ քիմսէյի կէօրէմէտի. վէ անը էլինտէն ԹուԹարադ՝ Դաւիտակոսըն իչինէ կէօթիւրտիւլէր։ 9 - վէ իչ կիւն կէօրէմէյիպ՝ նէ եէտի նէ իչտի։

10 - վէ Դաւիտակոստա ֊Անանիա իտիկնտէ պիր շակիրտ պուլունուպ, պունա Բապպ ըւ՛յատա՝ էյ Անանիա՝ տէտիքտէ, օ տախի՝ Լէպպէյք, եա Բապպ՝

֊պ. 22. 6։ 26. 12։ 1 կոր. 15. 8։
֋Մատթ. 25. 40, վէ ղայրի։
֌պ. 5. 39։
֍Ղուկ. 3. 10։ պ. 2. 37։ 46. 30։
֎Դան. 10. 7։ պագ պ. 22. 9։ 26. 13։
֏պ. 22. 12։

տէտի։ 11-վէ Բապել անա՝ Գալդ, Տօղրու աէնիլէն ազաղա վար, վէ Յուդանըն խանէսինտէ ըԹարատալու Սօղոս նամ քիսիէյի պուլ, զիրա իշԹէ օտու՚ա էտիյօր. 12-վէ րիս՚յատա Անանիա խամինատէ պիր աստմին իչէրի կէլտիյինի, վէ կէօզլէրի կէօրմէսի իչուն իւզէրինէ էլինի գօսըղընը կէօրմիւշ տիր՝ տէտի։ 13-վէ Անանիա ճէվապէն՝ Եա Բապալ, պու աստմին հադդընատա ՚Երուսաղէմտէ օլան աէնին մուգատտէսլէրինէ նէ գատար քէօԹիւլիւքլէր էԹտիյինի չօգ քիսիէլէրատէն իշիԹտիմ։ 14-վէ ՝աէնին խամինէ տու՚ա էտէնլէրին ճիւմլէսինէն պաղըմատըգա պաշ քեահինլէր Թարաֆընատան պուրատտա տախի հիւքմիւ վար՝ տէտի։ 15-վէ Բապալ անա՝ կիԹ, զիրա օ՝ ՝միլլէԹլէր վէ ՝մէլիքլէրին վէ աէնի Իսրայէլին հուզուրընատա խամիմի Թաշընագ իչուն, ՝պանա ինԹիխապ օլունմըշ պիր գապ տըր։ 16-՝Զիրա պէնիմ խամիմ իչուն նէլէր չէքմէք կէրէք խոյինի պէն քէնտիսինէ կէօսԹէրճէյիմ՝ տէտի։ 17-Իմոի ՝Անանիա կիտիպ օլ էվէ կիրտի, ՝վէ էլէրինի անըն իւզէրինէ գօյուպ՝ էյ Սաուլ պէրատէր, Բապալ, եա՞նի կէլտիյին եօլտա սանա կէօրինէն Ցիսուս՝ կէօզլէրինի կէօրսիւն վէ ՝Բուհ իլ Գուտսէ մէմլու օլասըն տէյիւ պէնի կէօնտէրտի՝ տէտի։ 18-վէ տէրհալ անըն կէօզլէրինատէն սանքի փուլլար տիւշիւպ՝ կէօրիւր օլտու. վէ գալ գըպ վաֆԹիզ օլունտու։ 19-վէ Թա՚ամ էտիպ

ը պ. 21. 39, 22. 3։
ր Ա՛յ. 1։
ժ Ա՛յ. 21։ պ. 7. 58։ 22. 16։ 1 կոր. 1. 2։ 2 Տիմ. 2. 22։
ի Բօմ. 1. 6։ 11. 13։ Գաղ. 2. 7, 8։
լ պ. 25. 22, 23։ 26. 1, վէ գայրի։
խ պ. 13. 2։ 22. 21։ 26. 18։ Բօմ. 1. 1։ 1 կոր. 15. 10։ Գաղ. 1. 15։ Եփես. 3. 7, 8։ 1 Տիմ. 2. 7։ 2 Տիմ. 1. 11։
ծ պ. 20. 23։ 21. 11։ 2 կոր. 11. 23։
կ պ. 22. 12, 13։
հ պ. 8. 17։
յ պ. 2. 4։ 4. 31։ 8. 17, 13. 52։

քեսպ ի գուվվեթ էյլեսի։ 19 Վե [Սօղոս] Դամասկոս-
տա օլան չակիրտլեր իլե պիր գաչ կիւն գալտը։
20 Վէ տէր՝ ադապ սինակօղլարտա Յիսուսը՝ [1]Իպն
Ուլլահ տըր՝ տէյիւ վա՛զ էտեր իտի։ 21 Վէ իշի-
տէնլերին ճիւմլէսի հայրան օլուպ՝ Երուսաղէմտէ
պու իսմէ տու՛ա էտէնլերի խարապ էտէն [2]պու տէ-
յի՞լ մի, հէմ տէ պուրայա անլերի պաղլը օլարագ
պաշ քեահինլերէ կէօթիւրմէք իչիւն կէլմէտի մի՝
տէրլեր իտի։ 22 Ամմա Սօղոս կիւճտիքճէ քէսպ ի
գուվվեթ էթտի, վէ՝ Քրիստոս պու տըր՝ տէյիւ
իսպաթ էտէրէք, [3]Դամասկոստա սաքին օլան Եէ-
հուտիլերի հայրէթտէ պրագըր իտի։ 23 Վէ պիր
չօգ կիւնլեր միւրուրինտէ [4]Եէհուտիլեր անըն գաթ-
լի իչիւն միւշավէրէ էթտիլեր։ 24 [5]Ամմա անլերին
սու՞ ի գաստլերի Սօղոսա մա՛լիւմ օլտու. վէ անը
գաթլ էթմէք իչիւն գափուլարը կէճէ կիւնտիւզ
պէքլէրլեր իտի իսէ տէ, 25 Շակիրտլեր անը կէ-
ճէլէյին ալըպ, [6]զէնպիլ իչինտէ, հիսարտան աշա-
ղը սարկըտարագ էնտիրտիլեր։ 26 [7]Վէ Սօղոս
Երուսաղէմ կէլտիյի զէման շակիրտլեր իլե պիրլէշ-
մէյէ զայրէթ էթտի իսէ տէ, ճիւմլէսի անըն շա-
կիրտ օլտըղընա [8]ի՛թիմատ էթմէտիքլերինտէն, ան-
տէն գօրգարլար իտի։ 27 [9]Ամմա Բառնապաս անը
ալըպ՝ ռէսուլլերին եանընա կէթիրէրէք, անըն եօլ-
տա Բապպը նասըլ կէօրտիւյինիւ, վէ [10]Թոպչը անա
սէօյլէտիյինի [11]վէ Դամասկոստա Յիսուսըն իսմիլէ
նասըլ ճէսուրանէ սէօյլէմիշ օլտըղընը անլերէ հի-

[1] պ. 26. 20։
[2] պ. 8. 37։
[3] պ. 8. 3։ Ա.ժ. 1։ գաշ. 1. 13, 23։
[4] պ. 18. 28։
[5] պ. 23. 12։ 25. 3։ 2 կոր. 11. 26։
[6] 2 կոր. 11. 32։
[7] Յես. 2. 15։ 1 Մխ. 19. 12։
[8] պ. 22. 17։ գաշ. 1. 17, 18։
[9] պ. 4. 36։ 13. 2։
[10] Ա.ժ. 20, 22։

քեայէ էլլէտի։ 28-՚վէ երուսաղէմուէ անլէր իլէ կիրիա չըգմագտա իտի։ 29-վէ Բապպ Յէսու-ըն իամիլլէ ճէսարէթ պուլուպ՝ ՚եունանիճէ թէքէլիւմ էտէնլէր իլէ սէօյլէշիր վէ միւպահիէսէ էտէր իտի. Ւանլէր իսէ անըն գաթլինէ ճէհտ էտէրլէր իտի։ 30-Լաքին պիրատէրլէր պունա վագըթ օլմադլէ՝ անը Գայսերիյէյէ էնտիրիպ Թարսուսա կէօնտէրտիլէր։

31-՚Օ զէման քիլիսէլէր պիւթիւն Եէհուտիյէտէ վէ Գալիլեատա վէ Սամարիատա սէլամէթ պու-լուպ՝ մա'մուր օլմադլէ Բապպըն գօրգուսընատա վէ Րուհ իւլ Գուտսըն թէսէլլիսինտէ եիւրիւյէրէք չօ-ղալմագտա իտիլէր։

32-վէ Պետրոս ՚հէր թարաֆտան կէչէր իքէն, Լիւդդեատա սաքին օլան մուգատտէսլէրին եանը-նա տախի էնտի. 33-վէ օրատա սէքիզ եըլտան պէրու եաթագտա գալմըշ Էնեա իսմինտէ պիր քէօթրիւմ ատէմ պուլուպ, 34-Պետրոս անա՝ էյ Էնեա, ՚Յիսուս Քրիստոս սանա շիֆա վէրիյօր. գալգ, քէնտին իչիւն տէօշէյինկի եաի՝ տէտիքտէ, տէրհալ գալգտը։ 35-վէ Լիւդդեատա վէ ՚Սա-րօնատա սաքին օլանլարըն ճիւմլէսի անը կէօրիւպ՝ ֈԲապպա տէօնտիւլէր։

36-վէ Եաֆատա Տաբիթա (թէրճէմէսի ձէյրան տէմէք տիր) նամընատա նիսատան պիր շակիրտ վար իտի. ֈմերդումմ իշլէտիյի էյի ՚ամէլլէր վէ սատա-գալարլէ մէմլու իտի։ 37-վէ օլ կիւնլէրտէ պու-իսաթուն իսաթա օլուպ վէֆաթ էյլէտի. վէ անը եըյդատըգտան սօնրա՝ ՚ֆէվգանի պիր օտայա գօ-

֊ Գաղ. 1. 18։	֎ Պաղ Պ. 8. 1։	ֈ Պ. 11. 21։
֍ Պ. 6. 1։	֏ Պ. 8. 14։	։ 1 Տիմ. 2. 10։ Տիտ. 3. 8։
֏ Ա.Յ. 23։ 2 Կր. 11. 26։	֐ Պ. 3. 6, 16։ 4. 10։	֊ 1 Թէվ. 5. 16։
		֍ Պ. 1. 13։

տըլար։ 38 - Վէ Լիւդեա Եաֆայա եադըն պու-
լունմադըէ, չակըրտըէր Պետրոսըն օրատա օլտըղընը
իշիթմէլերիյլէ, եանըարընա կէլմէքտէ կէճիքմէմէ-
սինի րէճա իչիւն անըն թարաֆընա իքի ատէմ
կէօնտէրտիլէր։ 39 - Վէ Պետրոս դալդըպ անէր իլէ
պէրապէր կէլտի. վէ վասըլ օլտըղընտա, անը ֆէվ-
դանի օտայա չըդարտըլար. վէ ճիւմլէ տուլ դարը-
լար՝ եանընա կէլիպ աղլայարադ, ձէյրան անէր
իլէ պէրապէր իքէն, եափտըղը էնթարիլէր իլէ լո-
պասըրըն քեաֆֆէսինի կէօսթէրիրլէր իտի։ 40 - Վէ
Պետրոս †ճիւմլէսինի տըշարը չըդարըպ՝ ¯տիվ չէօ-
քէրէք տու՛ա էյլէտի, վէ ճէսէտէ տէօնիւպ՝ էյ
Տաբիթա, ²գալդ՝ տէտի. օ տախի կէօղլէրինի ա-
չըպ Պետրոսը կէօրիւնճէ՝ գալդըպ օթուրտու։ 41 -
Օ տախի մէրդումէյէ էլինի վէրիպ՝ գալտըրտը. վէ
մուգատտէսլէր իլէ տուլ դարըլարը չաղըրըպ՝ անը
տիրի օլարագ թագտիմ էյլէտի։ 42 - Վէ պու վա-
դը՛ա պիւթիւն Եաֆատա մա՛լիւմ օլուպ՝ ³նիչէ
քիմսէլէր Բապպա իսան էթտիլէր։ 43 - Վէ Պետրոս
Եաֆատա ⁴Սիմոն նամընտա պիր տապպաղըն եա-
նընտա պիր չօգ կիւնլէր մէքս էյլէտի։

ՊԱՊ 10

Վէ Կայսէրիյէտէ Իթալիատը տէնիլէն Թափու-
տան եիւզ պաշը օլարագ, 2 - ²Էնդի Թագվա վէ պիւ-
թիւն խանէսի իլէ ³Ալահտան գօրդար՛, վէ գալ-
մա չօգ սատադա վէրիպ՝ Ալահա տա՛իմա տու՛ա
էտէր Կոռնելիոս իսմինտէ պիր ատէմ պուլունուպ,

† Մատթ. 9. 25։	† Յովհ. 11. 45 ։ 12.	- Ա.Յ. 22 ։ Պ. 8. 2 ։
- Պ. 7. 60։	11։	22. 12։
² Մարկ. 5. 41, 42 ։	³ Պ. 10. 6։	³ Ա.Յ. 35։
Յովհ. 11. 43։		

3 - ‡Մէրգում կիւնտիւզ սա'աթ տօգուզ բաատէ-
լէրինաէ բիւ"յատա Ալլահըն պիր մելէյինին՝ էյ կոռ-
նելիոս՝ տէյերէք, իչերի անըն եանընա կէլտիյինի
'այանէն կէօրտիւ։ 4 - Ո տախի անա կէօզ տիքիլ
պիյատէսիյլէ գօրգարագ՝ էյ էֆէնտի, նէ՞ տիր՝
տէմէսի իւզէրինէ, դէ+ անա՝ Տու'ալարըն վէ սա-
տագալարըն թէգքեար իչիւն Ալլահըն հուզուրընա
չըգտըլար։ 5 - Վէ չիմտի եաֆայա ատէմլէր կէօն-
տէրիպ՝ Պետրոս լագապը Սիմոնը տա'վէթ էյլէ.
6 - Ո տախի ‡Սիմոն նամընտա պիր տապպաղըն եա-
նընտա միւսաֆիր օլուպ՝ անըն խանէսի տախի տէ-
նիզ քէնարընտա տըր, [վէ նէ եափմագլըղըն կէ-
րէք խոսիյինի օ սանա սէօյլէյիճէք տիր,] տէտի։
7 - Վէ [Կոռնելիոսա] սէօյլէյէն մէլէք այրըլըպտա,
խըտմէթքեարլարընտան իքի քիշի վէ մա'իյյէթին-
տէ պուլունանլարատան էհլ ի թագվա պիր 'ասքէր
չաղըրըպ, 8 - Անլէրէ հէր շէյի պէյանլէ՝ անլէրի եա-
ֆայա կէօնտէրտի։

9 - Վէ էրթէսի կիւն անլէր եօլտա կիտէրէք շէհ-
րէ եագլաշմագտա իքէն, ‡Պետրոս սա'աթ ալթը
բաատէլէրինաէ տու'ա էթմէք իւզրէ տամա չըգ-
տը։ 10 - Վէ պիյատէսիյլէ աճըգմըշ օլմագլէ՝ թա'-
ամ էթմէք իսթէյիպ, անլէր տախի հազըր էթ-
մէքտէ իքէն, քէնտինէ հալը վէճա վագը՝ օլտու։
11 - ‡Վէ սէմանըն աչըլըպըղընը վէ պէօյուք չարշաֆ
կիպի պիր դապ, տէօրթ ուճընտան պաղը օլա-
րագ, քէնտինէ տօղրու կէլէրէք՝ եէրի էնտիրիլտի-
յինի կէօրտիւ։ 12 - Վէ իչինտէ զէմինին հէր տիւր-
լիւ տէօրթ այագը վէ վահչ հայվանաթ վէ հաշէ-

‡ Ա՛ր. 30։ պ. 11. 13։ | ‡ պ. 11. 5, վէ զայրի։ | 11։
‡ պ. 9. 43։ | ‡ պ. 7. 55։ վահ. 49.

րաթը վէ հավա գուշլարը վար իտի։ 13-վէ անա՝ էյ Պետրոս, գալդ, պօղազլա վէ եէ՝ տէյիւ պիր սէտա կէլտի։ 14-Լաքին Պետրոս՝ Հա՛շա, եա Բապա, Էչինքի հիչ պիր վագըթ հարամ եա նաիփաք պիր շէյ եէմէտիմ՝ տէտի։ 15-վէ թէքրար իքինճի տէֆա՛ ան՝ Աստուած թաթհիր էյլէտիյի շէյլերի սէն հարամ սայմա՝ տէյիւ պիր սէտա կէլդի։ 16-վէ պու իւչ քէրրէ վագը՝ օլուպ՝ օլ գայպ եվինէ սէմայա րէֆ՝ օլունտու։ 17-վէ Պետրոս օլ կէօրտիւյիւ րիւ"յա նէ՝ օլա՝ տէյիւ քէնտի տէրունինտէ շիւպհէ էտէր իքէն, իշթէ Կոռնելիոս թարաֆընտան կէօնտէրիլէն ատէմլեր Սիմոնըն խանէսինին խապէրինի ալմըշ օլարագ, գափու էօնիւնտէ տուրտըլար։ 18-վէ չաղըրըպ՝ Պետրոս լագ ապլը Սիմոն պուրատա՞ մը միւսաֆիր տիր՝ տէյիւ սիւ"ալ էթտիլէր։ 19-վէ Պետրոս րիւ"յատան տօլայը թէֆէքքիւր էտէր իքէն, Րուհ անա՝ իշթէ սէնի իւչ ատէմ արայօր. 20-Սէն տէ գալդ աշաղը էն, վէ թէրէտտիւտ էթմէյէրէք անլէր իլէ պէրապէր կիթ. զիրա անլէրի պէն կէօնտէրտիմ՝ տէտի։ 21-վէ Պետրոս [Կոռնելիոս թարաֆընտան քէնտինէ կէօնտէրիլէն] ատէմլէրին եանընա էնիպ՝ իշթէ արատըղընըզ քիմսէ պէն իմ. կէլմէնիզին սէպէպի նէ՞ տիր՝ տէտի։ 22-Անլէր տախի՝ Եիւզ պաշը Կոռնելիոս, սալիհ վէ Աստուան գօրգար վէ հադգընտա Ճիւթիւն եէհուտի միլլէթի թարաֆընտան հիւան ի չէհատէթ օլունմըշ պիր ատէմ, սէնի խանէսինէ տա՛վէթ էտիպ՝ սէնին սէօյլէյէճէյինի տինկլէմէսի պիր

ե Ղև. 11. 4, 20. 25, Թէս. 14. 3, 7, Եզեկ. 4. 14,
զ Մատթ. 15. 11, Ա.յ. 28, Րօմ. 14. 14, 17, 20, 1 Կոր. 10. 25, 1 Տիմ. 4. 4, Տիտ. 1. 15,
է Պ. 11. 12,
ը Պ. 15. 7,
թ Ա.յ. 1, 2, վէ զայրև,
ժ Պ. 22. 12,

մուգաստէս մէկէք վասըմասըլլէ քէնահսինէ վա-
հի օլունտու՝ ասիտլէր։ 23 - Օլ վագըմ անէլերի իչէ-
րի տա՛վէթ էտիպ ալը գօտու. վէ էրմէսի կիւն
Պետրոս անէլը իլէ պէրապէր չըգըպ՝ [1]ճաճալը գարն-
տաշլարուան պա՛ղըլարը տախի անա եօլտաշ օլա-
րադ, 24 - Յէրտասը կիւնիւ Գայսէրիյէյէ կիրտիլէր.
Կոռնելիոս տախի ազրապասը իլէ խասս տօսմըլա-
րընը տա՛վէթ էթմիշ օլարադ՝ անէլերէ մունթազըր
իտի։ 25 - Վէ Պետրոս իչէրի կիրտիքտաէ, Կոռնելիոս
անը խամխդապալ էտիպ՝ այադլարընա տիւշէրէք սէճ-
տէ էյլէտի։ 26 - Պետրոս իսէ՝ [2]Գալգ, պէն քէնահիմ
տախի ինսան իմ՝ տէյէրէք անը գալդըրտը։ 27 -
Վէ անըն իլէ սէօյլէշէրէք իչէրի կիրտիքտաէ, ճէմ'
օլմուշ չօգ քիմսէլէրի պուլմագըլէ, 28 - Անէլերէ՝ Պիր
եէհուտի ատէմէ սա՞իր միլլէթտէն պիրի իլէ խո-
թիլաթ էթմէք, եախօտ եանընա կէլմէք [3]ճա՞իզ
օլմատըգընը պիլտիրմինիզ. ամմա [4]Ալլահ պանա պիր
ատէմէ հարամ եա նաճիսաք տէյէմէյէճէյիմի պէ-
յան էթմիշ տիր։ 29 - Պունա պիննա՞էն տա՛վէթ օ-
ղունտըղընտա տախի մուխալէֆէթ էթմէքսիզին կէլ-
տիմ. իմտի պէնի նէ՛ սէպէպէ մէհմի չաղըրտըղը-
նըզը սիւ՞ալ էտէրսիմ՝ տէտի։ 30 - Կոռնելիոս տա-
խի՝ Պունտան տէօրթ կիւն մուգաստէմ հէման
պու սա՛աթա տէյին օրուճ թուրթմագտա օլուպ՝
սա՛աթ տօգուզտա խանէմտէ տուրա էտէր իքէն,
իշթէ էօնիւմտէ [5]վարլըգ էլպիսէլի [6]պիր ատէմ
տուրուպ, 31 - Էյ Կոռնելիոս, տուր՛ան [7]դուպուլ օլու-
նուպ՝ [8]սաատագալարընկ Ալլահըն հուզուրընտա զիքր

[1] Ա.Յ. 45, պ. 11. 12, 11.3, գաղ. 2.12, 14, 16. 3, գոռ. 24. 4,
[2] պ. 14. 14, վահ. 15.8, 9, եփես. 3.6,
19. 10, 22. 9,
[3] յով. 4.9, 18.28, պ. 1. 10,
[4] Մաթթ. 28.3, Մարկ. 16. 16, Ղուկ. 24. 4,
[5] Ա.Յ. 4, վէ զայրու Դան. 10. 12,
[6] Իպր. 6. 10,

օրմնաբըլար։ 32 - Իմոի Եաֆայա կէօնտէրիպ՝ տէ-
նիզ քէնարընտա տապպաղ Սիմոնըն խանէսինտէ
միւսաֆիր օլան Պետրոս լադապլը Սիմոնը տա՛վէթ
էյլէ. օ կէլտիյինտէ սանա սէօյլէյէճէք տիր՝ տէտի։
33 - Պունուն իւզէրինէ ֆիլհալ սանա կէօնտէրտիմ,
սէն տէ կէլտիյինկէ էյի էյլէտին. վէ չիմոի ճիւմլէ-
միզ Ալլահ թարաֆընտան սանա էմր օլունան չէյ-
լէրին ճիւմլէսինի տինլէմէք իւզրէ՝ Ալլահըն հուզու-
րընտա հազըր ըզ՝ տէտի։

34 - Վէ Պետրոս աղզընը աչըպ տէտի քի՝ Հա-
գիգաթէն Ալլահըն ՚ինսանինտէ խաթրա րի՛այէթ էթ-
մէք օլմայըպ, 35 - Անճագ հէր միլլէթտէ անտէն
գօրգուպ սալահ իշլէյէն ֆիմանէ անա մագպուլ օ-
լադընը անկայօրըմ։ 36 - Սիզ՝ Ցիսուս Քրիսդոսըն
վասդիաաը յլէ (Օ ճիւմլէնին Բադպը տըր) ՚սէլա-
մէթ թէպշիր էտէրէք, պէնի Իսրայիլէ կէօնտէրտի-
յի քէլամը, 37 - Ես՛նի Յովհաննէսին վա՛զ էթտի-
յի վաֆթիզտէն սօնրա, Գալիլեատան պաշլայըպ՝
պիւթիւն ԵՀուտիյէտէ Նազարէթլի Ցիսուս հազ-
դընտա օլան վուգու՛աթը պիլիրսինիզ. 38 - Նէօյլէ
քի Ալլահ անը Րուհ իւլ Գուտս վէ գուվվէթիլէ մէսհ
էթտի, օ տախի հէր թարաֆտան կէչէրէք էյիլիք
էտիպ՝ Եէյթանըն մուսալլաթ օլադընը քիմսէլէրին
ճիւմլէսինէ չիֆա վէրիր իտի. Գիրա Ալլահ անըն
իլէ իտի։ 39 - Պիզ տախի ԵՀուտիլէրին տիյարը իլէ

յ Թէս. 10. 17, 2 Թէվ. 19. 7, Յով. 34. 19, Բօմ. 2. 11, Գաղ. 2. 6, Եփես. 6. 9, Կող. 3. 25, 1 Պետ. 1. 17,	Գաղ. 3. 28, Եփես. 2. 13, 18, 3. 5,	2. 14, 16, 17, Կող. 1. 20,
ն Պ. 15. 9, Բօմ. 2. 13, 27, 3. 22, 29, 10. 12, 13, 1 Կոր. 12. 13,	Ղ Մաաթ. 28. 18, Բօմ. 10. 12, 1 Կոր. 15. 27, Եփես. 1. 21, 22, 1 Պետ. 3. 22, Վահ. 17. 14, 19. 16,	Ղ Ղուկ. 4. 14, Ո Ղուկ. 4. 18. Պ. 2. 22, 4. 28, ՚Իպր. 1. 9,
- Ես. 57. 19, Եփես.		Ղ Յովհ. 3. 2, — Պ. 2. 32,

Երուսաղէմուէ անըն իճրա էթուկի շէյլէրին ճիւմ-
լէսինէ շահիա իզ· վէ ²աղաճա սալսպ գաթլ էթ-
տիքլէրի պու զաթը, 40 - ³Ալլահ իւչիւնճիւ կիւնաէ
իհեա էտիպ, 41 - ⁴պիւթիւն գալմա տէյիլ, անճագ
Ալլահ թարաֆընտան մուգաատէմա թա'եին օլու-
նան շահիտլէրէ աչիքճար կէօսթէրուի· վէ էօլիւ-
լէրտէն գըյամ էթուկտէն սօնրա՝ ⁵պիզ տաիպ ա-
նըն իլէ պէրապեր եէուիք վէ իչուիք։ 42 - Վէ ⁶տի-
րիլէր վէ էօլիւլէրին՝ -Ալլահ թարաֆընտան թա'-
եին օլունմըշ Հաբիմի քէնտիսի իսիյինի գալմա
վա'զ էտիպ շէհատէթ էթմէմիզի ⁷պիզէ էմր էթ-
տի։ 43 - ⁸ճիւմլէ վէյղամպէրլէր պու զաթա շէհա-
տէթ էտէրլէր քի՝ ⁹անա իսան էտէնլէրին ճիւմլէ-
սի անըն իսմի վասթասըյլէ կիւնահլարըն ¹⁰աֆիւ-
նա նա"իլ օլուր։

44 - Պետրոս պու շէյլէրի սէօյլէմէքտէ իքէն, ք-
լամը իչիտէնլէրին ճիւմլէսի իւզէրինէ ¹¹Րուհ իւլ
Գուսս նազիլ օլտու։ 45 - Վէ Պետրոս իլէ պէրա-
պեր կէլմիշ օլուպ՝ -էհլ ի խիթանտան օլան մու-
մինլէր Րուհ իւլ Գուսս մէվհիպէսինին ¹²թա"իֆէ-
լէրէ տաիպ *իհսան օլունտըղընա" հայրան օլտու-
լար։ 46 - Զիրա անլէրին լիսանլար սէօյլէյիպ՝ Ա-
հը թա'զիմ էթուկլէրինի իշիտիրլէր խալ։ 47 - Ո
ղէման Պետրոս ճէվապէն՝ Րուհ իւլ Գուսսա ¹³պի-

- Պ. 5. 30։
Հ Պ. 2. 24։
² Յովհ. 14. 17, 22։ Պ. 13. 31։
³ Ղուկ. 24. 30, 43։ Յովհ. 21. 13։
⁴ Րօմ. 14. 9, 10։ 2 Կոր. 5. 10։ 2 Տիմ. 4. 1։ 1 Պետ. 4. 5։
⁵ Յովհ. 5. 22, 27։ Պ. 17. 31։
⁶ Մատթ. 28. 19, 20։ Պ. 1. 8։
⁷ Ես. 53. 11։ Երեմ. 31. 34։ Դան. 9. 24։ Միք. 7. 18։ Զաք. 13. 1։ Մաղ. 4. 2։ Պ. 26. 22։
⁸ Պ. 15. 9, 26. 18։ Րօմ. 10. 11։ Գաղ. 3. 22։
⁹ Պ. 4. 31։ 8. 15—17։ 11. 15։
- Ա.Յ. 23։
¹² Պ. 11. 18։ Գաղ. 3. 14։
* Եբր. իւզէրինէ տէօքիւլտիւյինէ
¹³ Պ. 11. 17։ 15. 8, 9։ Րօմ. 10. 12։

ղիմ կիսպի նա՞իլ օլան պու քիմնէլէրին վաֆթիվ օլունմամալարը իչիւն, պիր քիմնէ սույու մէն՝ էտէ պիլի՞ր մի՝ տէյերէք, 48 - ֊Բապպըն իամինէ վաֆթիվ օլունմալարընը ֊էմր էթաի. օ զէման պիր գաչ կիւն գալմասընը բէճա էյլէտիլեր։

ՊԱՊ 11

Վ֊է ԵԷհուտիյէտէ պուլունան բէսուլլեր իլէ պիրաեէրլեր՝ Թա՞իֆէլէրին տախի Ալլահըն քէլամընը գապուլ էթտիքլէրինի իչիթտիլեր։ 2 - Վէ Պեարուս երուսաղէմ չըգտըզը վագըթ ֊էհլ ի խիթանատան օլանլար, 3 - ֊ՍԷն խիթանսըզ ատէմլեր եանընա կիրիպ՝ ֊անլեր իլէ պէրապեր Թա՛ամ էթտին՝ տէյիւ ի՛թիրազ էտէրլեր իտի։ 4 - Պեարուս տախի անլէրէ ֊սըրտասըյլէ հիքեայէ էթմէյէ պաշլայըպ, 5 - ֊ՊէՆ եաֆնա շէհրինտէ պուլունարագ տու՛ա էթմէքտէ իքէն, հալ ը վէճատէ պիր րիւ՞յա, եա՞նի պէօյիւք չարշաֆ կիսպի պիր գապ տէօրթ ուճընատան ասըլը օլարագ, սէմաատան էնտիրիլիպ պանա կէլտիյինի կէօրտիւմ։ 6 - Վէ անա տիգգաթլէ պագմագտա իքէն, զէմինին հէր փէ-ուն- տէօրթ այագը վէ վահշի հայվանաթ իլէ հաշէրաթընը վէ հավա գուշլարընը կէօրտիւմ։ 7 - Վէ պանա՝ էյ Պեարուս, գալգ, պօզապա վէ եէ՝ տէյէն պիր սէտա իչիթտիմ։ 8 - Ամմա պէն՝ Հա՞շա, եա Բապպ, զիրա հիչ պիր վագըթ հարամ եա նաճաք պիր շէյ աղզըմա կիրմէտի՝ տէտիմ։ 9 - Վէ օլ սէտա սէմաատան իքինճի տէֆ՛ա՝ Ալլահըն թաթհիր էյլէտիյի շէյլէրի սէն հարամ սույմա՝ տէյիւ պանա ճէվապ վէրտի։ 10 - Պու

֊Պ. 2. 38։ 8. 16։ ֊Ա 1 Կոր. 1. 17։

—

֊Պ. 10. 45։ Գաղ. 2. 12։ ֊Պ. 10. 28։

֊Գաղ. 2. 12։ ֊Ղուկ. 1. 4։ ֊Պ. 10. 9, վէ ղայրե։

իւչ տէֆ'ա վադը' օլուպ՝ եվինէ ճիւմլէսի սէմայա չէքիլսի։ 11-վէ իլթէ օլ անտէ Գայսէրիյէտէն պանա կէօնտէրիլմիշ իւչ ատէմ պուլունտուղում խա-նէնին էօնիւնտէ տուրտուլար։ 12-վէ Ռուհ պանա՝ թէրէտտիւտ էթմէյէրէք անլէր իլէ պէրապեր կիթ՝ ատէտի. վէ Ֆպու ալթը պէրատէր տախի պէնիմ իլէ պէրապեր կիտիպ՝ օլ ատէմին խանէսինէ կիրտիք։ 13-ըօ տախի մէլէյի նասըլ կէօրտիւյիւնիւ վէ անըն քէնտի խանէսինտէ տուրուպ քէնտինէ խիթապէն՝ Եաֆայա [ատէմլէր] կէօնտէրիպ Պետրոս լագապլը Սիմոնը տա'վէթ էյլէ. 14-օ տախի աէնին վէ պիւ-թիւն խանէնին խէլասընա վասըթա օլաճադ սէօզ-լէր սէօյլէյէճէք տիր՝ տէտիյինի պիզէ նազըլ էթ-տի։ 15-պէն տախի սէօյլէմէյէ պաշլատըղըմտա, Ռուհ իւլ Գուտս Ֆխալիտատէ պիզիմ իւզէրիմիզէ նազիլ օլտըղը կիպի, անլէր իւզէրինէ տախի նազէլ օլաաա։ 16-օլ վադըթ Բապպըն՝ Ֆյովհաննէս սու իլէ վաֆթիդղ էթտի, Ֆպիզ իսէ Ռուհ իւլ Գուտսդէ վաֆթիդղ օլունաճադըմընըզ՝ տէտիյի քէլատը խաթ-րըմա կէթիդտիմ։ 17-Ումտի Ալլահ պիզէ վէրտիյի մէվհիպէննին Ֆայնինի Բապպ Ցիսուս Քրիստոսա ի-ման էթմէյէրի իւզէրինէ անլէրէ տախի վէրտի իսէ, Ֆպէն քի՞մ իսիմ քի՞ Ալլահա մանիսաղէթէթ էտէ-պիլէյիմ՝ տէտի։ 18-Անլէր տախի պունու իշիտինն-ճէ սուքութ էթտիլէր, վէ՝ Ֆէօյլէ իսէ Ալլահ հա-յատ իչիւն թէվպէյի թա"ղիթլէրէ տախի իհսան էթմիշ տիր՝ տէյու Ալլահը թէմճիտ էյլէտիլէր։

ը Ցովհ. 16. 13։ պ. 10. 19։ 15. 7։
ե պ. 10. 23։
զ պ. 10. 30։
է պ. 2. 4։

ի Մատթ. 3. 11։ Ցովհ. 1. 26, 33։ պ. 1. 5։ 19. 4։
ը Եա. 44. 3։ Ցովել 2. 28։ 3. 18։

լ պ. 15. 8, 9։
խ պ. 10. 47։
ծ Րոմ. 10. 12, 13։ 15. 9, 15։

19 - Ի՛ր Սաբիանոս վազը՛սը իւղերինէ զուհուր էտէն մուզայագա սէպէվիլլէ թար ու մար օլանլար, քէլամը ԵՀՈՒԱԻԻԷՐԱՏԷՆ մա՛տա հիչ պիր քիմսէյէ սէօյլէմէյէրէք, Փիւնիկէյէ վէ Գըպրըսա վէ Անթաքիայա գատար կէչտիլէր։ 20 - Վէ անլէրտէն պա՛զլարը Գըպրըսալը վէ կիւրենէլի խոխլէր, վէ Անթաքիայա վիւսուլլէրինատ *Եունանլըլարէ խիթապ էտէրէք, Բապպ Յիսուսը թէպզիր էտէրլէր խոխ։ 21 - Ի՛վէ Բապպըն էլի անլէր իլէ օլմազլէ, խայլը քիմսէ իման էտիպ՝ Ի՛Բապպա տէօնտիւ։ 22 - Վէ պունլարըն խապէրի Երուսաղէմ քիլիսէսինին գուլաղընա վասըլ օլտըգտա, Ի՛Բառնաբասը Անթաքիայա գատար կէչմէք իւզրէ՝ կէօնտէրտիլլէր։ 23 - Ո տախի վասըլ օլուպ՝ Ալլահըն լութֆընը կէօրտիւքտէ մէսրուր օլտու. վէ Բապպա ճան ու կէօնիւլտէն սաոլըգ գալմալար տէլիւ ճիւմլէսինէ Ի՛նասիհաթ էթտի. 24 - Չիրա քէնտիսի էյի վէ Ի՛Բուհ իւլ Գուտսէ վէ իման-լէ մէմլու պիր սաոէմ խոխ. Ի՛վէ պիր չօգ խալգ Բապպա միւնզամիմ օլտու։ 25 - Ո զէման Բառնաբաս Սօղոսը արամագ իւզրէ Ի՛Թարսուսա չըգըպ՝ անը պուլարագ Անթաքիայա կէթիրտի։ 26 - Վէ անլէր թէմամ պիր սէնէ զարճընտա քիլիսէ իլէ ճէմ՚ օ-լուպ՝ չօգ խալգա թա՛լիմ էթտիլէր. վէ շակիրտ-լէրին Խրիսթիյան թէսմիյէ օլունմալարը էվվէլա Անթաքիատա օլտու։

27 - Վէ օլ կիւնլէրտէ՝ Երուսաղէմտէն Անթաքիա-յա Ի՛ղհապիլէ սէօյլէյէնլէր էնիպ, 28 - Անլէրտէն

¦ պ. 8. 1։	47։	¤ Ա.Ա. 21. պ. 5. 14։
* պ-՚ԴԸ-Ը՝ Եաունանիճէ թէքէլիւմ էտէնլէրէ	¥ պ. 9. 35։	¤ պ. 9. 30։
§ պ. 8. 1։	¤ պ. 9. 27։	¤ պ. 2. 17։ 13. 1։ 15. 32։ 21. 9։ 1 Կոր. 12. 28։ Եփես. 4. 12։
¶ Ղուկ. 1. 66։ պ. 2.	¦ պ. 13. 43։ 14. 22։	
	¦ պ. 6. 5։	

ՙԱգաբոս նամբնտա օլան պիրի գալդըպ՝ պիւթիւն տիւնեատա պիր պէօյիւք գըթլըգ օլաճաղընը Բու֊հըն գուվվէթիլլէ պէյան էթտի. պու տախի կղօ֊դիոս [Գայսերին] կիւնլէրինտէ վագը՝ օլտու։ 29֊վէ շակիրտլէր հէր պիրի իգթիսարընա կէօրէ նէֆհուտիյէտէ մուգիմ պիրատէրլէրէ Ի՛անէ կէօնտէր֊մէյէ գարար վէրտիլէր։ 30֊վէ պունու Բառնա֊բաս վէ Սօղոս էլիյլէ իսթիյարլարա կէօնտէրէրէք, ՙիճրա տախի էթտիլէր։

ՊԱՊ 12

Վէ օ զէման Հէրովդէս մէլիք քիլիսէտէն պա֊զըլարընա զուլմ էթմէք իչիւն էլ ուզատըպ, 2֊ՙՅով֊հաննէսին գարնտաշը Յակոբոսը գըլըճլէ գաթլ էթ֊տի։ 3֊վէ Նէհուտիլէրին պու չէյտէն խօշնուտ օլ֊տըգլարընը կէօրմէքլէ Պետրոսը տախի թութտու. (Էվէ ֆէթիր կիւնլէրի իտի.) 4֊Էվէ անը թութ֊տըգտա, պասէքտէն ասկըրա խալգըն էօնիւնէ չըգար֊մագ նիյէթիլլէ, անը պէքլէմէք իչիւն հէր պիրի տէօրթ նէֆէրտէն միւրէքքէպ տէօրթ թագըմ ՚աս֊քէրէ թէսլիմէն հապսխանէյէ աթտը։ 5֊Պու սու֊րէթլէ Պետրոս հապսխանէտէ հըֆզ օլունտու, վէ անըն իչիւն քիլիսէտէն տէվամ իւզրէ Ալլահա տու՚ա օլունույօր իտի։ 6֊վէ Հէրովդէս անը իհզար էտէ֊ճէք օլտըղընտա, օլ կէճէ Պետրոս իքի զէնճիրլէ պաղլը օլարագ իքի ՚ասքէրին արասընտա ույույուպ՝ պէքճիլէր տախի գափունըն էօնիւնտէ հապսխանէյի պէքլէմէքտէ իքէն, 7֊Իշթէ Էրապլըն պիր մէլէյի

ա Պ. 21. 10։
Էրօմ. 15. 26։ 1 կոր. 16. 1։ 2 կոր. 9. 1։
գ Պ. 12. 25։
դ Մատթ. 4. 21։ 20. 23։
բ Խուր. 12. 14, 15։
23. 15։
ե Յով. 21. 18։
զ Պ. 5. 19։

եանընտա տուրուպ՝ օլ խանէտե պիր նուր փարա-
լատը. վէ Պետրոսըն եանընա վուրարագ անը ու-
յանտըրըպ՝ թէզ գալգ՝ տէմէսիյլե, էլէրինտէն
գէնճիրլեր տուշտու։ 8-վէ մէլէք անա՝ Գուշաղընը
գուշան, վէ չարըգլարընը կիյ՝ տէտի. օ տախ
պէօյլե էթտիքտէն սօնրա, եինե անա՝ էսվապընը
կիյիպ արտընտ սըրա կել՝ տէտի։ 9-Օ տախ չըգըպ
արտը սըրա կիթտի. ՚վէ մէլէք վասըթասըյլե վա-
գը՝ օլան չէյ հագիգի օլտըղընը պիլմէյիպ՝ ՚ըհա՞յա
կէօրիյօրըտ զանն էտեր իտի։ 10-վէ պիրինճի վէ
իքինճի գարաղօլը կէչիպ՝ չէհրէ չըգըլան տէմիր
գափույա կէլտիլեր. ՚պու տախ քէնտիլիյինտէն
անլերէ աչըլմաղլե, չըգըպ սօգաղըն պիրինի կէչ-
տիքլերի կիպի մէլէք անտէն այրըլտը։ 11-վէ Պետ-
րոս քէնտինէ կէլիպ՝ ՚Բատպ քէնտի մէլէյինի իր-
սալ էտիպ, պէնի Հէրոդէսին էլինտէն վէ Եէհու-
տի գալմընըն մէ՞մուլ էթտիքլէրինին ճիւմլէսինտէն
՚գուրթարտըղընը չիմտի սահիհէն պիլիրիմ՝ տէտի։
12-վէ թէֆէք-քիւր էտիպ՝ Մարկոս լագապը ՚Ծոլ-
հաննէսին վալիտէսի Մարիամըն խանէսինէ ՚կէլտի.
օրատա տախ չօգ քիմսէլեր ճէմ՝ օլուպ ՚տու՛ա
էտերլեր իտի։ 13-Պետրոս հավլու գափուսընը չալ-
տըգտա, Հուոդէ իսմինտէ պիր խատիմէ գուլագ
վէրմէյէ կէլտի։ 14-վէ Պետրոսըն սէսինի թանը-
մաղլե, մէսէրքէթինտէն գափուլը աչմայրպ իչէրի
սէլիրտէրէք, Պետրոսըն գափու էօնիւնտէ տուրտը-
ղընը խապէր վէրտի։ 15-վէ անլեր մէրգումէյէ՝
Զըտարըմըշըն՝ տէտիլեր. օ իսէ՝ Պէօյլէ տիր՝ տէյիս-

Ե Մէզ. 126. 1։
Զ Պ. 10. 3, 17։ 11. 5։
Է Պ. 16. 26։
Ը Մէզ. 34. 7։ Դան. 3. 28։ 6. 22։ Ի Կոր. 1. 14։
Թ Յոբ 5. 19։ Մէզ. 33. 18, 19։ 34. 22։ 41. 2։ 97. 10։ 2 Կոր. 1. 10։ 2 Թես. 2. 9։
Ժ Պ. 15. 37։
Ի Պ. 4. 23։
Լ Ա՛յ. 5։

թէ՞քիա էթափքառէ, անէը տախի՝ Ա՛նըն մէէյի տիր՝ տէտիէը։ 16-Պեարոս իսէ պիր տիւգիւյէ գափուը չալընագտա օլուպ՝ աչտըգլարընտա անը կէօրիւպ հայրան գալտըլար։ 17-Ո իսէ Հէվէյէ՝ Սիւ-քիւթ էտինիզ՝ տէյիւ իչարէթ էտէրէք, Բապպըն քէնտիսինի հապսանէտէն նէ վէճհէ չըգարտըղը-նը անէէրէ նագէ էթտի. վէ՝ Պու չէյէէրի Յակոբա-ա վէ պէրաաէրէէրէ խապէր վէրինիզ՝ տէտիքտէն սօնրա, չըգըպ տիկէր պիր մահալէ կիթտի։ 18-Վէ կիւնտիւզ օտըգտա՝ Պեարոս նէ՞ օտու՝ տէյիւ Հաս-քէրէէր արաընտա պիր չօգ իզթիրապ վագը՝ օ-տու։ 19-Հէրովդէս տախի անը արայըպ պուտա-մաղընտան, խոթինթագտան սօնրա պէքճիէ-րին գաթը օլունմալարընը էմր էյէէտի. վէ ԵԷհու-տիյէտէն Գայսէրիյէյէ էնիպ՝ օ՜՜ խգամէթ էյ-էէտի։

20-Վէ Հէրովդէս Տիւրոս իէէ Սիդոն էհալիսինէ զազապէանմըշ օլնաղէ, Հպունըար քէնտի տիյարըա-րը մէիյին ՓՆ-ըը թարաֆընտան պէսէնմէքտէ օ-տըղընտան, պիւխթիֆագ անըն հուզուրընա կէ-տիէը, վէ մէիյին մապէյնճիսի օյան Բղաստոը իգնա՝ էտէրէք սուլհ թալէպ էթտիէը։ 21-Վէ պիր մու՝այէէն կիւնտէ Հէրովդէս միւխուքեանէ էյսի-աէսինի կիյիպ՝ քիւրսիւտէ օթուրարագ, անէէրէ պիր նութգ խրաա էյէէտի։ 22-Խալգ տախի՝ Իյահ սէսի տիր, վէ ինսան սէ-է տէյիէ տիր՝ տէյիւ նիտա էտէր խոտ։ 23-Վէ Հմէճտի Ալյահա վէրմէտիյի ի-չիւն տէր՝ագտագ Բապպըն մէէյի Հանը վուրտու, վէ անը գուրթէար եէմէսիյէէ թէսիիմ ի րուհ էթտի.

Ե թէէ. 48. 16։ Մատթ. 18. 10։	24. 40։	Հ Մէզ. 115. 1։
Ձ Պ. 13. 16. 49. 33։	Ի 3 Մխ. 5. 9, 11։	Յ 1 Մխ. 25. 38։
	Եզէկ. 27. 17։	2 Մխ. 24. 17։

24 - ²Ալլահըն քէլամը իսէ իլէրիլէյիպ նէչը օլուն-
մադըտա իտի։

25 - Վէ Բառնաբաս իլէ Սօղոս ³խըտմէթի թէք-
միլ էթտիքտէն սօնրա, ⁴Մարկոս լագապը Յով-
հաննէսի տախի ⁵պէրապէր ալարագ, Երուսաղէմ-
տէն ⁶ավտէթ էթտիլլեր։

ՊԱՊ 13

Վէ Անթաքիատա պուլունան ⁻քիլիսէտէ պա'զը
իլհամլէ սէօյլէյէնլեր վէ մու'ալլիմլեր, եա՞նի ²Բառ-
նաբաս վէ Նիւգեր տէնիլէն Սիմոն վէ ³Կիւրենէլի
Ղուկիոս հէմ ըէ՞իս էր ըուպ՝ Հերովդէս իլէ պէ-
րապէր պէտլէնմիշ օլան Մանայեն վէ Սօղոս վար
իտի։ 2 - Վէ անլեր Բապպա ⁴իպատէթ էտիպ՝ օրուճ
թուԹտըղլարը սըրատա, Րուհ իլ Գուտս՝ ⁵Տա'-
վէթ էթտիյիմ իչ իչիւն Բառնաբաս իլէ Սօղոսը
⁶պանա թախսիս էտինիզ՝ տէտի։ 3 - ⁷Օ զէման օ-
րուճ թուԹուպ վէ տու'ա էտիպ՝ էլլէրինի անլեր
իւզէրինէ գօսըղտան սօնրա կէօնտէրտիլլեր։

4 - Իմտի պունլար Րուհ իլ Գուտս թարաֆըն-
տան իրսալ օլունմադըլէ՝ Սէլեվկիայա էնիպ, օրա-
տան կէմիյլէ ⁸Գըպրըսա կէչտիլլեր։ 5 - Վէ Սաղամի-
նայա վիւսուլլերինտէ ⁹ԵՀուտիլլերին սինագօղլա-
րընտա Ալլահըն քէլամընը վա'զ էտէրլեր իտի,
¹⁰Ցովհաննէս տախի անլերին խըտմէթինտէ իտի։
6 - Վէ Պափոսա գատար ատատան կէչիպ Բարեյե-

ՂԵս. 55. 11։ Պ. 6. 7։ 19. 20։ Կող. 1. 6։
ՃՊ. 11. 29, 30։
ՄԱՀ. 12։
ՅՊ. 13. 5, 13։ 15. 37։
—Պ. 11.27։ 14.26։ 15, 35։
ԲՊ. 11. 22—26։
ՓՐօմ. 16. 21։
ԴՄատթ. 9.38։ Պ.14. 26։ Րօմ. 10. 15։ Եփես. 3. 7, 8։ 1 Տիմ. 2. 7։ 2 Տիմ. 1. 11։ ¹Իպր. 5. 4։
ԶԱ'ա. 8.14։ Պ. 9. 15։ 22. 24։ Րօմ. 1. 1։ Գաղ. 1. 15։ 2. 9։
ԷՊ. 6. 6։
ԸՊ. 4. 36։
ԹԱՀ. 46։
ՊՊ. 12. 25։ 15. 37։

սու խամինաէ սիհրպազ վէ Ֆևալանճը վէյղամպէը պիր ԵՀՈւսի պուլըրլար։ 7-Պու սաէմ Ֆապիլ պիր զաթ օլան Սերգիոս Պօղոս վալինին ևանընտա պուլունուր իսի. պու զաթ Բառնապաս իլէ Սօղոսը տա'վէթ էտիպ՝ Ալլահըն քէլամընը տինկէմէյէ արզու էթտի։ 8-Ակմնա Ֆեղիմաս, ևա՞նի սիհրպազ, (չինքի խամի պէօյլէ թէրճէմէ օլմնուր,) վալիյի իսմնտան սէօնտէրմէյէ չալըշարագ, անլէրէ գարշը տուրտու։ 9-Վէ Սօղոս, ևա՞նի Պօղոս, Ըրուհ իլ Գուտսէ մէմնու օլուպ՝ անա տիգգաթլէ նաղար էտէրէք, 10-Հէր հնլէ վէ հէր շիրրէթլէ մէմնու օլան Ֆշէյթան օղլու, հէր սալահըն տուշմէնի, Ֆրապպըն տօղրու ևօլլարընը իճտաս էթմէքտէն ճէրագէթ էթմէ՞զ մի սին։ 11-Վէ շիմտի իշթէ Րապպըն էլի սէնին իւզէրինտէ օլուպ՝ պիր միւտաէթ կիւնէշ կէօրմէյէրէք, քէօր օլաճագսըն՝ տէտիյի կիպի, իւզէրինէ տիւնան վէ գարանլըգ տիւշմէքլէ, տօլաշըպ՝ էլինտէն թութաճագ սաէմ ապար խտ։ 12-Ո ղէնան վալի վագը՝ օլանը կէօրտիւքտէ, Րապպըն թա'լիմինէ թէ'աճճիւպ էտէրէք իսան էյլէտի։

13-Վէ Պօղոս ըէճիդլէրի իլէ Պաֆոստան հարէքէթ էտիպ՝ Պամֆիլիայտա քեա՞ին Պէրգէյէ կէլտիլէը. ամմա Ֆովհաննէս անլէրտէն այրըլըպ՝ Երուսաղէմ Ֆավտէթ էթտի։ 14-Անլէր տախի Պէրգէտէն կէչիպ Պիսիդիատա վագը՝ Անթագիայա վասըլ օլտըլար, վէ Ֆսէպթ կիւնիւնտէ սինագօգա կիրիպ օթուրտըլար։ 15-Ֆվէ թէվրաթ իլէ վէյղամ-

Ֆ Պ. 8. 9։
Ֆ Խուր. 7. 11։ 2 Տիմ. 3. 8։
Ֆ Պ. 4. 8։
Ֆ Մատթ. 13. 38։ Ցովհ. 8. 44։ 1 Ցովհ. 3. 8։
Ֆ Խուր. 9. 3։ 1 Մնե. 5. 6.
Ֆ Պ. 15. 38։
Ֆ Պ. 16. 13։ 17. 3։ 18. 4։
Ֆ Ղուկ. 4. 16։ Ա.Ժ. 27։

պերլեր օգունաբգտան սօկրա, սինաղօղ բէ՞խլերի անլերէ Խ-ուէ կէօնտէրիպ՝ էյ պերաատլեր, ՚էկեր գալմա նասիհաթ եօլու պիր քէլամընըզ վար իսէ, սէօյլէյինիզ՝ տէտիլեր։ 16-Օլ վագըթ Պօղոս գալգըպ՝ ՚էլևյլե իշարէթ էտէրէք տէտի քի՝ էյ պէնի Իսրայէլ վէ ՚Ալլահտան գօրգանլար, տինկէյինիզ։ 17-Ոու Իսրայէլ գաւմընըն Ալլահը ՚էճատաբմըզը ընթիխապ էյլէտի, վէ գաւմը ՚Մըսըր տիյարընտա ղուրպէթտէ իքէն եհուքսէլտիպ՝ անլերի օրատան ՚եհուքսէլմիշ պազու իլէ չըգարտը։ 18-Վէ անլերի թադրիպէն ՚գըրգ սէնէ միւտատէթ պէրմէյէտէ պէս-լէտիքտէն սօկրա, 19-ՙԻանան տիյարընտա եէտի թա՞իֆէ հէլաք էտէրէք, ՙեէրլէրինի անլերէ միւրաս օլմազ իւզրէ վէրտի։ 20-Անտէն սօկրա թադրիպէն ՚տէօրթ եհուզ էլի սէնէ ՙՍամուէլ վէյղամբ պէրէ տէյին հաբիմլեր վէրտի։ 21-ՙՎէ սօկրա մէվլէ թալէպ էթտիքլերինտէ, Ալլահ անլերէ գըրգ սէնէ Բենիամին սըլթընտան կիս օղլու Սաուլը վէրտի։ 22-Վէ ՚անը ՚ազլ էթտիքտէ, անլերէ մէվլէ օլմազ իւզրէ ՙԴաւիթի զուհուրա կէթիրիպ՝ անըն հագդընտա չէհատէթ տախի էտէրէք՝ Դաւիթ ՚իան ի ՚ցեսէյի ՚քէնտի գալպիմէ մուվաֆըգ պիր աատէմ պուլտըմ. հէր պիր միւրաատըմը իճրա էտէճէք տիր՝ տէտի։ 23-ՙՊունուն նէտինտէն Ալ-

ՙՒկոր. 13. 22։
ֆ Պ. 12. 17։
ՙ Աւ. 26։ Պ. 10. 35։
ՙ Թէս. 7. 6, 7։
ՙ Խուբ. 1. 1։ Մէզ. 105. 23, 24։ Պ. 7. 18։
ՙ Խուբ. 6. 6։ 13. 14, 16։
ՙ Խուբ. 16. 35։ Ա՛ա. 14. 33, 34։ Մէզ. 95. 9, 10։ Պ. 7. 36։
ՙ Թէս. 7. 1։
ՙ Յես. 14. 1, 2։ Մէզ. 78. 55։
ՙ Հշաք. 2. 16։
ՙ 1 Միւլ. 3. 20։
ՙ 1 Միւլ. 8. 5։ 10. 1։
ՙ 1 Միւլ. 15. 23, 26, 28։ 16. 1։ Ովս. 13. 11։
ՙ 1 Միւլ. 16. 13։ 2 Միւլ. 2. 4։ 5. 3։
ՙ Մէզ. 89. 20։
ՙ 1 Միւլ. 13. 14։ Պ. 7. 46։
ՙ Ես. 11. 1։ Ղուկ. 1. 32, 71։ Պ. 2. 30։ Րօմ. 1. 3։

լահ [1]վա՛տա կէօրէ Իսրայէլէ պէր [2]Խէլսաքեար, [3]եա՞նի Յիսուսը զուհուրա կէթիրան. 24-Վէ օ՝ մէ"մուրիյէթ [4]իճրասընա պաշխանազտան էվվէլ [5]Յովհաննէս պիւթիւն Իսրայէլ գաւմընա թէվպէ վաճթիվինի վա՛զ էթմիշ խան: 25-Վէ Յովհաննէս մէմուրիյէթինի իթմամ էթմէք իւզրէ իքէն տէտի քի՝ [6]պէնի քի՞մ զանն էտէրսինիզ. պէն Քրիստոս տէյիլ իմ. լաքին իշթէ պէնտէն սօնրա՝ պէն այադ գապլարընը չըգարմազա լայըգ օլմասըզըմ զաթ կէլիյօր: 26-Էյ պէրատէրլէր, պէնի Աբրահամ նէսլի, վէ արանըզտա Աղահտան գօրգանլար, պու խէլսաըն խապէրի [7]սիզէ իրսալ օլունմըշ տըր: 27-Զիրա Երուսաղէմ էհալիսի իլէ ըմ"խալէրի [8]անը հէմ տէ [9]հէր սէպէթտէ օգունան վէյղամպէրլէրին քէլամլարընը պիլմէտիքլէրի իշին, իւզէրինէ [10]հիւքմ էթմէյէ օ [11]էլ-Մըլքը իթմամ էթտիլէր: 28-Վէ [12]գաթլէ հէր պիր սէպէպ պուլմատըգլարը հալտէ, [13]պիղտաստան անըն գաթլինի թալէպ էթտիլէր: 29-[14]Անըն հադգընտա եապըլան չէյլէրին ճիւմլէսինի իթմամ էթտիքտէն սօնրա, անը [15]ալաճատան էնտիրիպ գապտա գօտըլտար: 30-[16]Ամմա Աղահ անը էօլուլէրտէն իհէտա էյլէտի: 31-Օ տախի քէնտիսի իլէ պէրապէր [17]Գալիլեատան Երուսաղէմէ չըգանլարա

[1] 2 Մնաց. 7. 12, Մէզ. 132. 11,
[2] Մատթ. 1. 21, Բօմ. 11. 26,
[3] Մատթ. 3. 1, Ղուկ. 3. 3,
[4] Մատթ. 3. 11, Մարկ. 1. 7, Ղուկ. 3. 16, Յովհ. 1. 20, 27,
[5] Մատթ. 10. 6, Ղուկ. 24. 47, Աւ. 46, Պ. 3. 26,
[6] Ղուկ. 23. 34, Պ. 3. 17, 1 Կոր. 2. 8,
[7] Աւ. 14, 15, Պ. 15. 21,
[8] Ղուկ. 24. 20, 44, Պ. 26. 22, 28. 23,
[9] Մատթ. 27. 22, Մարկ. 15. 13, 14, Ղուկ. 23. 21, 22, Յովհ. 19. 6, 15,
[10] Պ. 3. 13, 14,
[11] Ղուկ. 18. 31, 24. 44, Յովհ. 19. 28, 30, 36, 37,
[12] Մատթ. 27. 59, Մարկ. 15. 46, Ղուկ. 23. 53, Յովհ. 19. 38,
[13] Մատթ. 28. 6, Պ. 2. 24, 3. 13, 15, 26, 5. 30,
[14] Պ. 1. 11,

[1]չօգ կիւնէր կէօրիւնիւա՝ [2]անէր տախի գալմ իչիւն անըն չահիտէրի տիր։ 32 - Վէ պիզ [3]էճատաըմըզա օլան վա՛տը սիզէ թէպհիր էտիյօրըզ. 33 - Շէօյլէ ք՛ի Ալլահ Յիսուսը իհնեա էթմէքէն, անը պիզ անէրին էվլատընա իթմաճ էթմիշ տիր, նիմէքիմ իքինճի մէզմուրատա տախի՝ [4]Սէն օղլըմ սըն, սէնի պու կիւն թէվլիտ էյլէտիմ՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։ 34 - Վէ անը էօլիւէրտէն իհնեա էտիպ՝ արթըգ չիւրիւմէք-լիյէ տէօնմէյէճէյինէ տա՞իր՝ Դաւիթէ օլան [5]ադիզ վէ էմին է՛-ղլարը [6]սիզէ վէրէճէյիմ՝ տէմիշ տիր։ 35 - Անըն իչիւն պաշգա [7]էչո-ղտա տախի՝ [8]Մու-գաատէսինկի չիւրիւմէքլիք կէօրմէյէ պրագմայա-ճագսըն՝ տէտի։ 36 - Զիրա Դաւիթ քէնտի [9]աարընտա Ալլահըն իրատէթինէ խըտմէթ էթմիշ օլարագ, [10]ույգույա վարըպ էճատաընա մունզամիմ օլմասըյլէ չիւրիւմէքլիք կէօրտիւ։ 37 - Ամմա Ալլահըն իհնեա էթտիյի զաթ չիւրիւմէքլիք կէօրմէտի։ 38 - Իմտի, էյ պէրատէրլէր, սիզէ մա՛լիւմ օլսուն ք՛ի, [11]կիւնահլար [12]աֆվը սիզէ պունուն վասըթասըյլէ վա՛զ օլունուր։ 39 - Վէ Մովսէսին չէրի՛աթը վասըթասըյլէ թէպրիյէ օլունամասընըզընըզ ճիւմլէ չէյլէրտէն՝ [13]հեր իման էտէն պունուն վասըթասըյլէ թէպրիյէ օլունուր։ 40 - Իմտի սագընընըզ, օլմայա ք՛ի [14]փէյղամպէրլէրտէ, 41 - Էյ թահգիր էտիճիլէր, պագընըզ, վէ թէ՛աճճիւպ էտիպ թէլէֆ օլունըզ. զիրա սիզին կիւնլէրինիզտէ պիր իշ իշլէրիմ, էօյլէ

[1] Մատթ. 28 16, 17, պ. 1. 3, 1 Կար. 15. 5—7։
[2] պ. 1. 8, 2. 32, 3. 15, 5. 32։
[3] Թէէ. 3. 15, 12. 3, 22. 18, պ. 26. 6, Բօմ. 4. 13, Գալ. 3. 16։
[4] Մէզ. 2. 7, ՚Իպր. 1. 5, 5. 5։
[5] Եա. 55. 3։
[6] Մէզ. 16. 10, պ. 2. 31, 3 Միւէ. 2. 10, պ. 2. 29։
[7] Երեմ. 31. 34, Գաղ. 9. 24, Ղուկ. 24. 47, 1 Յովհ. 2. 12։
[8] Եա. 53. 11, Բօմ. 3. 28, 8. 3, ՚Իպր. 7. 19։
[9] Եա. 29. 14, Ամբ. 1. 5։

պիր իշ քի, էկէր պիրի սիզէ նագլ էտէրսէ, ի-
նանմայաճագսընըզ՝ տէյիւ պույուրըլան քէլամ իւ-
զէրինիզէ կէլէ։

42-Վէ ԵԷհ-ուէլէրն «ընաղզնա» չըգտըգլարընաա,
ը-"էֆէնտէր պու սէօզլէրին կէլէճէք սէպէպ քէնտիլէ-
րինէ սէօյլէնիլմէսինի րէճա էթտիլէր։ 43-Վէ ճէ-
մա'աթ տաղըլտըգտա, ԵԷհուտիլէրտէն վէ էհլ ի
թապվա միւհթէտիլէրտէն նիչէլէրի պօղտա իլէ Բաւ-
նաբասըն արտը սըրա կիլթտիլէր. պունդար տախ
անլէրէ սէօյլէյիպ՝ Ալլահըն լութֆընտա սապիթ
օլմայարը իչիւն "նասիհաթ էտէրլէր իտի։ 44-Վէ
էրթէսի սէպէպ կիւնիւնտէ թապրիսէն պիւթիւն
շէհր էֆ-ւէ-յէ Ալլահըն քէլամընը տինլէմէյէ ճէմ' օլ-
տու։ 45-Վէ ԵԷհուտիլէր խալգը կէօրտիւքտէ հա-
սէտլէ տօլմադըլէ, "պօղտըն սէօյլէտույի շէյլէրէ ի'-
թիրազ վէ քիւֆր էտէրէք, մուխալէֆէթի էտէրլէր
իտի։ 46-Օլ վագըթ պօղտա իլէ Բաւնաբաս ճէ-
սուրանէ սէօյլէյէրէք՝ Ալլահըն քէլամընը "էվվէլա
պիզէ սէօյլէմէք վաճիպ իտի. "ֆագաթի պիզ անը
րէտտա էտիպ՝ քէնտինիզի էպէտի հայաթա լայըգ
կէօրմէտույինիզ հալտէ, "իչլէկ թա"իֆէլէրէ սէօ-
նէրիզ։ 47-Զիրա Բապպ պիզէ պէօյլէ, եա՞նի՝ Զէ-
մինին նիհայէթինէ գատար պա'իա ի իսէլտա օլսընը՝
տէյիւ Նէնին թա"իֆէլէրէ նուր օլմագ իւզրէ նասպ
էթտիմ՝ տէյիւ էմր էթմիշ տիր՝ տէտիլէր։ 48-Վէ
թա"իֆէլէր պունու իչիթտիքտէ, մէտուր օլուպ
Բապպըն քէլամընը թա'զիզ էթտիլէր. "վէ էպէտի

ց Տիտ. 2. 11։ Գործ. 12. 15։ 1 Պետ. 5. 12։
ը Պ. 11. 23։ 14. 22։
ը Պ. 18. 6։ 1 Պետ. 4. 4։ Յուդ. 10։
ը Մատթ. 10. 6։ Պ. 3. 26։ Ա՛ր. 26։ Յոմ. 1. 16։
ը Խուր. 32. 10։ Թվ. 32 21։ Եա. 55. 5. Մատթ. 21. 43։ Յոմ. 10. 19։
ը Պ. 18. 6։ 28. 28։
ը Ես. 42. 6։ 49. 6։ Ղուկ. 2. 31։
ը Պ. 2. 47։

հայաթա թա՛եին օլունանլար իսանա կելտիլեր։ 49-Վ Բապալն քելամը պիւթիւն օլ տիյարտա նեչը օլունմագտա իտի։ 50-Ամմա եչհուտիլեր էհլ ի թագվա վե մի՛թեպեր գարըլար իլե չհրին պեօ-յիւքլերինի թահրիք էտիպ՝ ՙՊօղոս իլե Բառնաբաս ՚ալեչհինե թե՛ատտի չըգարարագ, անլերի քենտի սինօրլարընտան թարտ էթտիլեր։ 51-ՀՊունլար տա-խի այագլարընըն թօզընը անլերե գարչը սիլքիպ՝ Իօնեայա կելտիլեր։ 52-Շակիրտլեր իսե ՙմեսերրեթ վե Րուհ իլ Գուտսե մէմլու օլուրլար իտի։

ՊԱՊ 14

Վե Իօնեատա անլեր պերլիքտե եչհուտիլերին սինագօզընա կիրիպ՝ չեօյլե սեօյլետիլեր քի, կերեք եչհուտիլեր վե կերեք Եունանիլերտեն պիր չօգ խալգ իսանա կելտի։ 2-Ամմա միւ՚մին օլմայան եչհուտիլեր թա՚իֆելերին գալպլերինի պիրտտեր-լեր ՚ալեչհինե թահրիք էտիպ՝ իֆատտ էթտիլեր։ 3-Անլեր իսե քենտի ՚լինայեթինին քելամընա ՙչե-հատեթ էտեն՝ վե անլերին էլլերինե ՚ալամեթլեր վե միւ՚ճիզելեր իճրասընը իհսան էտեն Բապա թե-վեքքիւլ էտերեք ճեսուրանե սեօյլետիլեր, վե օրա-տա խայլը զեման մեքս էթտիլեր։ 4-Ամմա չհրին ճիւմհուրը իքի ֆըրգա օլուպ՝ պա՚զըլարը եչհու-տիլերին վե տիկելերի ֲրեսուլլերին թարաֆտարը օլտըլար։ 5-Վե թա՚իֆելեր վե եչհուտիլեր իլե ֲրե՚իսլերի անլերի թահգիր էտիպ թաշլամագ իչին հիւճում էթմեք իւզրե իքեն, 6-Անլեր խապեր ա-

= 2 Տիմ. 3. 11։
Վ Մատթ. 10. 14։ Մարկ. 6. 11։ Ղուկ. 9. 5։ Պ. 18. 6։
ֲ Մատթ. 5. 12։ Յովհ. 16. 22։ Պ. 2. 46։
— Մարկ. 16. 20։ ՚Իպր. 2. 4։
Բ Պ. 13. 3։
ֳ 2 Տիմ. 3. 11։

լըպ՝ Լիկայոնիանըն չէհրլերլի օլան Լիւստրա վէ Դերբէ վէ էթրաֆ սէմթլերէ [7]ֆիրարլէ, 7 - Օրատա պէշարէթի թէպշիր էտէրլեր խոխ։

8 - [8]Վէ Լիւստրատա այագլարը դուվվէթսիզ, անատան տօղմա սագամ վէ հիչ պիր վագըթ եհուրիւմէմիշ պիր ատէմ օթուրույոր խոխ։ 9 - Պու քիմսէ Պօղոսըն սէօյլէտիյինի տինլէտիյինտէ, օ տախտանա տիդգամլէ նազար էտիպ՝ [9]չիֆա պուլմագ իչիւն իսանը օլտըղընը կէօրէրէք, եհուքսէք սէպէ, 10 - [10]Գալգ, այագլարընկ իւզէրինտէ տուր՝ տէմէսի իւզէրինէ սըչրայըպ եհուհուտու։ 11 - Վէ խալգ Պօղոսըն եապտըղընը կէօրունճէ, սէս գալաըրարագ, Լիկայոնիա լիսանը իւզրէ՝ [11]Իլահլար ինսան սուրէթինտէ պիղէ նիւզուլ էթտիլէր՝ տէյէրէք, 12 - Բառնապաս՝ Դիոս, Պօղոսա տախ՝ պաշըճա սէօյլէյէն օ օլտըղընտան՝ Հերմէս թէամիյէ էթտիլէր։ 13 - Վէ չէհրին էօնիւնտէ օլան Դիոս [12]ՔԸՔԸ քահինի գափուլարըն էօնիւնէ պուղալար իլէ չիչէքտէն եապըլմըշ թաճլար կէթիրիպ՝ խալգ իլէ պէրաբէր [13]գուրպան էթմէք խոթէտի խէ տէ, 14 - Բառնապաս իլէ Պօղոս բէտուլէր պունու իշիթմէյէրիյլէ՝ [14]լիպաոլաըրընը եըրթարագ, խալգըն արասընա աթըլըպ նիտա էտէրէք, 15 - Էյ ատէմլեր, [15]պու չէյլէրի նիչհուն էտիյօրսունուզ. Նպիզ տախ սիզին իլէ հէմհալ ատէմլեր օլուպ՝ սիզէ թէպշիր էտէրիզ քի, [16]պու պաթըլ չէյլէրտէն վազ կէչիպ՝ [17]սէմա իլէ զէմինին վէ տէնիզին վէ անլէրտէ պուլունան ճհումլէ չէյլէ-

[7] Մաթ. 10. 23։
[8] Պ. 3. 2։
[9] Մաթ. 8. 10։ 9. 28, 29.
[10] Եա. 35. 6։
[11] Պ. 8. 10։ 28. 6։
[12] Դան. 2. 46։
[13] Մաթ. 26. 65։
[14] Պ. 10. 26։
[15] Յակ. 5. 17։ Վահ. 19. 10։
[16] 1 Մխ. 12. 21։
[17] Մխ. 16. 12։ Եբրմ. 14. 22։ Ամով 2. 4։ 1 Կոր. 8. 4։
[18] Թէք. 1. 1։ Մէզ. 33. 6։ 146. 6։ Վահ. 14. 7։

րին խալիֆի օլան Հայյ Ալլահա րիւճու՝ էտէխ-
նիզ։ 16-Վէ ⁶օ կէչմիշ տէվրլէրտէ ճիւմլէ իւմմէթ-
լէրի քէնտի եօլլարընտա եիւրիւմէյէ պրագտը իսէ
տէ, 17-Պունուն իլէ պէրապէր քէրէմ էտէրէք
Նէմատան պիզէ եաղմուր իլէ մահսուլտար մէվ-
սիմլէր իհան էթմէքլէ գալլէրիմիզի թա՛ամ վէ
մէսէրրէֆլէ տօլտուրարագ, Ը քէնտինի չէհաւէթ-
սիզ պրագմատը՝ տէտիլէր։ 18-Վէ պու սէօզլէրլէ
քէնտիլէրինէ գուրպան էթմէքտէն խալգը կիւճլէ
մէն՝ էթտիլէր։

19-Ամմա ⁹Անթաքիա վէ Գօնեատան Եէհուտի-
լէր կէլիպ՝ խալգը գանտըրարագ ¹⁰Պօղոսը թաշլա-
տըլար, վէ էօլմիւշ զանն էտէրէք անը չէհրտէն
տըշարը սիւրիւքլէտիլէր։ 20-Ո խսէ, չակիրտլէր անը
իհաթէ էթմիշ օլտըղը Նալտէ, գալգըպ չէհրէ կիր-
տի, վէ էրթէսի կիւն Բառնապաս իլէ պէրապէր
Գէրբէյէ ¹¹ազիմէթ էյլէտի։

21-Օլ չէհրտէ տախի պէշարէթի թէպշիր էտիպ՝
¹²նիչէ քիմսէլէրի չակիրտ էթտիքտէն սօնրա, Լիւստ-
րա վէ Գօնեա վէ Անթաքիայա ¹³ավէտէթ էտիպ,
22-Իմանատա տապիթ գալմալարը իչիւն ¹⁴նասիհաթ
վէրէրէք, վէ՝ ¹⁵պիզէ մէլէքլիւթ Ուլլահա ¹⁶չօգ մու-
զայագալարլէ կիրմէք կէրէք տիր՝ տէյէրէք չա-
կիրտլէրին գալպլէրինի գուվվէթլէնտիրիրլէր իտի։
23-¹⁷Վէ անլէր իչիւն հէր պիր քիլիսէյէ իհթիյար-
լար նասպ էթտիլէր, վէ օրուճ թութուպ տու՛ա

¹ ՄէԼ. 1. 9։
² Մէգ. 84. 12։ պ. 17. 30։ 1 պետ. 4. 3։
³ Ղև. 26. 4։ թէս. 11. 14։ 28. 12։ ՅՈր 5. 10։ Մէգ. 65. 10։ 68. 9։ 147. 8։ Եբեմ. 14. 22։ Մատթ. 5. 45։
⁴ պ. 17. 27։ Րօմ. 1. 20։
⁵ պ. 13. 45։
⁶ 2 կոր. 11. 25։ 2 Տիմ. 3. 11։
⁷ Մատթ. 28. 19։
⁸ պ. 11. 23։ 13. 43։
⁹ Մատթ. 10. 38։ 16. 24։ Ղուկ. 22. 28, 29։ Րօմ. 8. 17։ 2 Տիմ. 2. 11, 12։ 3. 12։
¹⁰ Տիտ. 1. 5։

էթտիքտէն սօկրա, անլէրի իման էթտիքլէրի Բապապա ըսմարլատըլար։ 24-վէ Պիսիդիատան կէչիպ Պամֆիլիայա կէլտիլէր. 25-վէ Պէրգէտէ քէլամը աէօլլէտիքտէն սօկրա, Ատալիայա էնիպ, 26-Օրատան՝ ախթիրմիշ օլտըգլարը իշ իչիւն Ա՛ղլահըն լութֆընա ըսմարլանտըգլարը ՚մահալէ, եաՙնի Անթաքիայա տէնիզտէն կէլտիլէր։ 27-վէ վասըլ օլտըգլարընտա, քիլիսէյի ճէմ՚ էտիպ՝ վասըթալաըլըյլէ Ա՛ղլահըն իճրա էթտիյի ճիւմլէ շէյլէրի, վէ ՚նթա՚իֆէլէրէ իման գափուսընը աչտըղընը ՚հիքեայէ էթտիլէր։ 28-վէ օրատա չակիրտէր իլէ խայլը միւտտէթ իգամէթ էթտիլէր։

ՊԱՊ 15

Վէ ԵՀուտիյէտէն ՚պա՚ղը քիմնէլէր էնիպ՝ ՚էկեր Մուսէսին այինի իւզրէ ՚խիթան օլունմազտանընը, խէլաս պուլամազընըզ՝ տէյիւ պիրատէրլէրէ թա՚լիմ էտէրլէր իտի։ 2-Իմտի Պօղոս վէ Բառնաբան անլէր իլէ չօղ միւնազա՚ա վէ միւպահէսէլէրի օլմադըլէ; պու մէս՚էլէտէն տօլայը՝ ՚Պօղոս վէ Բառնաբաս իլէ քէնտիլէրինտէն տիկէր պա՚ղը քիմնէլէրին Երուսաղէմ ըէտուլէր վէ իխթիյարլարըն եանընա չըգմալարընա գարար վէրտիլէր։ 3-՚Անլէր տախի քիլիսէ թարաֆընտան կէօնտէրիլմէքլէ Փինիկէ վէ Սամարիատան կէչիպ՝ ՚նթա՚իֆէլէրին իմանա կէլտիքլէրինի իֆատէ էտէրէք, ճիւմլէ պիրատէրլէրէ ՚ազիմ մէսէրտէթ վէրտիլէր

ՂՊ. 15. 40։
ՀՊ. 13. 1, 3։
Ղ 1 կոր. 16. 9։ 2 կոր. 2. 12։ կող. 4. 3։ վահ. 3. 8։
—Պ. 15. 4, 12, 21. 19։
—Գաղ. 2. 12։
ԲԹէք. 17. 10։ Ղև 12. 3։
ՃՅովհ. 7. 22։ Ա.Յ. 5։ Գաղ. 5. 2։ Փիլ. 3. 2։ կող. 2. 8, 11։
16։
ԴԳաղ. 2. 1։
ԵՐօմ. 15. 24։ 1 կոր. 16. 6, 11։
ՂՊ. 14. 27։

խոր։ 4-Վ.Է Երուսաղէմէ վասըլ օլորգլարընտա, քիւհէ վէ րէսուլէր վէ իսթիյարլար թարաֆընտան գապուլ օլունուպ՝ Աղլահըն քէնտի վասըթա-լարըյլէ իճրա էթտիյի չէյլէրին ճիւմլէսինի նագլ էթտիլէր։ 5-Վ.Է Ֆէրիսիլէր Ֆըրգասընտան իմանա կէլմիշ պա՛զը քիմսէլէր գալգըպ՝ Անդէրի խիթան էթմէք վէ Մովսէսին չէրի՛աթընը հըֆզ էթմէլէրինի թէնպիհ էթմէք լազըմ տըր՝ տէտիլէր։

6-Պունուն իւզէրինէ րէսուլէր իլէ իսթիյարլար պու մէս՛էլէնին միւզաքէրէսի զըմնընտա ճէմ՛ օլտըլար։ 7-Վ.Է չօգ միւսահէսէտէն սօնրա Պետրոս գալգըպ անլէրէ խիթապէն՝ Էյ պէրատէրլէր, թա՛իֆէլէր պէչարէթին քէլամընը պէնիմ աղզըմտան իշիտիպ իսան էթմէլէրի իչիւն Աղլահ արամըզտան էվվէլքի կիւնլէրտէ պէնի ինթիխապ էյլէտիյինի պիլիրսինիզ։ 8-Վ.Է գալպլէրի պիլէն Աղլահ Րուհ իւլ Գուտսը պիզէ վէրտիյի կիպի՝ անլէրէ տախի վէրմէքլէ, անլէրէ չէհսատէթ էթտի։ 9-Վ.Է գալպլէրինի իսանլէ ւփաքլէյէրէք, պիզիմ իլէ անլէրի էթէֆրիգ էթմէտի։ 10-Հալ պէօյլէ իքէն, նի՞չիւն շակիրտլէրին պօյունընա կէրէք էճտահատըզընը՝ կէրէք պիզիմ թէհամիւլ էտէմէտիյիմիզ պիր պօյունտուրըգ գօսմազլէ, Աղլահը թէճրիպէ էտէրսինիզ։ 11-Լաքին անլէր միսիլսիւ, պիզիմ տախի Րապպ Ցիսուս [Քրիստոս]ըն հինայէթիյլէ խէլաս պուլաճաղընըզա հինանըրըզ՝ տէտի։

12-Ո զէման պիւթիւն ճէմա՛աթ սիւքիւթ էտիպ՝

ե Ա՛ր. 12։ պ. 14. 26. 21. 19։	է պ. 10. 44։	ջ Մատթ. 23. 4։ գաղ. 5. 1։
ը Ա՛ր. 1։	լ պ. 10. 45, 28, 43. 1 կոր. 1. 2։ 1 պետ. 1. 22։	ի Րօմ. 3. 24։ Եփես. 2. 8։ Տիտ. 2. 11։ 3. 4, 5։
բ պ. 10. 20։ 11. 12։	խ Րօմ. 10. 12։	
գ Յթէվ. 28. 9։ պ. 1. 24։		

Բառնաբաս իւէ Պօղոսըն քէնտի վասըթալարըլէ ՚թա՞իֆէլէր արասընտա Ալլահըն իզհար էյլէտիյի ճիւմլէ ՚ալամէթլէրի վէ մու՚ճիզէլէրի հիքեայէ էթտիքլէրինի տինլէր իտի։ 13 - Անլէր տախի քէլամը թէմամ էթտիքտէն սօնրա, ՚Յակոբոս ճէվապէն՝ էյ պիրատէրլէր, պէնի տինլէյինիզ. 14 - Ալլահըն թա՞իֆէլէր արասընտան քէնտի իսմի իչուն պիր գավմ ալմագ իզրէ, էվվէլտէն անլէրի նասըլ զիյարէթ էթտիյինի ՚Ընտաւն հիքեայէ էյլէտի։ 15 - Պունա տախի փէյղամպէրլէրին քէլամլարը մութապըգ տըր։ 16 - Նէհէէքիմ՝ ՚Պունտան սօնրա տէօնիւպ՝ Դաւիթին տուշմուշ մէսքէնինի թէքրար պինա, վէ Երդըսընը եէրլէրինի թա՚միր էտիպ՝ անը թէքրար գուրաճաղըմ. 17 - Թա քի ատէմլէրին պագիյլարը իլէ իսմիմ իւզէրլէրինտէ անկըտըղը թա՞իֆէլէրին ճիւմլէսի Բապալը արայարակ՝ տէյիւ պունլարըն ճիւմլէսինի իճրա էտէն Բապալն պույուրտըղը եաղըսընը տըր։ 18 - Քէնտի իյլէրինին ճիւմլէսի էզէլտէն պէրու Ալլահա մա՚լիւմ տիր։ 19 - Պու էճլտէն ՚պէն միւնասիպ կէօրիւրիւմ քի՝ ՚Ալլահա իման էտէն թա՞իֆէլէրէ էզիյէթ վէրմէյէլիմ. 20 - Անճագ ՚փութլարըն քէրահէթլէրինտէն վէ ՚զինաատն վէ պօղուսընը նէանէտէն վէ ՚գանատան իճթինապ էթտինլէր՝ տէյիւ մէքթուպ եաղալըմ։ 21 - Զիրա գատիմ զէմանլարատան պէրու, Մուսէս ՚հէր սէպէթ կիւնիւ սինագօգլարատա օգունմագտա օլուպ՝ հէր շէհրտէ անը վա՚զ էտէնլէր վար տըր՝ տէտի։

ՀՊ. 14. 27։
ՅՊ. 12. 17։
ՂԱՀ. 7։
ՖԱմոս 9. 11, 12։
ՏՊագ ԱՀ. 28։
ՃԱ Սէլ. 1. 9։
ՂԹէք. 35. 2։ Խուր. 20. 3, 23։ Եզէկ. 20. 30։ Ա Կոր. 8. 4։ 10. 20, 28։ Վահ. 2. 14, 20։
ՂԱ Կոր. 6. 9, 18։
Գաղ. 5. 19։ Եփես. 5 3։ Կող. 3.5։ Ա Սէլ. 4. 3։ Ա Պետ. 4. 3։
ՃԹէք. 9. 4։ Ղև. 3. 17։ Թէս. 12. 16, 23։
ՂՊ. 13. 15, 27։

22 - Ո զեման պիւթիւն քիւիսե իլէ ըէսուլէր վէ իսթիյարլարա, քէնտիլերինէն պա՛զը ատէմլեր, եա՞նի պէրատէրլեր արասընտա միւ՛թէպէր օլան Բարսաբա լագապլը ցուդա իլէ Շիղայը ինթիխապ էտիպ՝ Պօղոս վէ Բառնաբաս իլէ պէրապէր Անթաքիայա կէօնտէրմէք միւնասիպ կէօրիւնտիւ։ 23 - Վէ անլէրին էլինլէ աթի իւզէրլէր վէճհլէ պիր մէքթուպ կէօնտէրտիլեր.

Ըէսուլէր վէ իսթիյարլար վէ պէրատէրլեր Թարթընտան Անթաքիա վէ Սիւրիա վէ Կիլիկիատա Թա՛իֆէլերտէն օլան պէրատէրլերէ սէլամ օլսունուր։ 24 - Պիզ քէնտիլերինէ էմր էթմէմիշ իքէն Թարաֆընընդան նապա՛զը քիմսէլեր չըգըպ՝ խիթան օլունմագ վէ չէրի՛աթը հըֆզ էթմէք վաճիպ տիր՝ տէմէլէրինլէ նէֆսլերինիզի իսլալ էտէրէք, պիզի միւզթարիպ գընընդ օլտըգլարընը իչինթէխիյիմիզտէն, 25 - Պիզ պիրլէթիֆագ ճէմ՛ օլսպ՝ ատէմլեր ինթիխապ էտէրէք, 26 - վէ ՝ճանլարընը Բապպընդզ Ցիսուս Քրիստոսըն իամի իչին ֆէտա էթմիշ օլան աէվկիւլիւլէրիմիզ Բառնաբաս վէ Պօղոս իլէ պէրապէր կէօնտէրմէյի միւնասիպ կէօրէրէք, 27 - Ցուդա իլէ Շիղայը կէօնտէրտիք. անլէր տախի հէման պու չէյլէրի չիֆահէն խապէր վէրէճէքլէր։ 28 - Զիրա սիզին իւզէրինիզէ չոք լազըմ օլան չէյլէրտէն մա՛տա եիւք եիւքլէթմէմէք Րոհ իլ Գուտսա վէ պիզէ միւնասիպ կէօրիւնտիւ. 29 - ՝Եա՞նի փութ գուրպանընտան վէ Ղանտան վէ պօղուդընդտան վէ զինատան իճթինապ էտէսինիզ, վէ պու չէյլէրտէն

ԳՊ. 1. 23։	- Պ. 13. 50։ 14. 19։	- Ա՛Ժ. 20։ Պ. 21. 25։
ԸԱԺ. 1։ Գաղ. 2. 4։	1 Կոր. 15. 30։ 2 Կոր.	Վ՛Ա՛Հ. 2. 14, 20։
5. 12։ Տիտ. 1. 10,	11. 23, 26։	ԷՂԼ. 17. 14։
11։		

սագընտրղընըզ հալտե էյի էթմիշ օլուրսընըզ. 'ա-
ֆիյէթտե օլունըզ։

30 - Անըէր տախի եօլա չըդարըլտըդտան սօնրա Անթաքիայա կէլտիլէր. վէ ճէմա'աթը ճէմ' էտիպ՝ մէքթուպը թէսլիմ էթտիլէր։ 31 - Վէ անըէր օ-
գուտըդտա, թէսէլոնիկէնտէն սօլայը մէարուր օլ-
տըլար։ 32 - Վէ ծուդա իլէ Շիղա քէնտիլէրի տա-
խի իլհամա մալիք օլտըգլարընտան 'չօգ քէլմիշ
'պէրատէրլէրէ նասիհաթ էտիպ՝ թագվիյէթ վէր-
տիլէր։ 33 - Վէ պիր միւտտէթ էյլէնտիքտէն սօնրա,
պէրատէրլէր թարաֆընտան սէլամէթլէ բէսուլլէրէ
իրսալ օլունտուլար իսէ տէ, 34 - Շիղայա օրատա
գալմագ միւնասիպ կէօրմիւնտիւ։ 35 - 'Վէ Պօղոս իլէ
Բառնաբաս սա"իր նիչէ քիմսէլէր իլէ պէրապէր
Անթաքիատա իգամէթ էտիպ՝ Բապպըն քէլմընը
թա'լիմ ու թէպշիր էտէրլէր իսէ։

36 - Վէ պիր գաչ կիւն սօնրա, Պօղոս Բառնա-
բասա խիթապէն՝ Տէօնիւպ Բապպըն քէլմընը
վա'ղ էթտիյիմիզ 'հէր պիր շէհրտէ պէրատէրլէրի
զիյարէթ էտէրէք նէ հալտե պուլունտուգլարընը կէօ-
զէլիմ՝ տէտի։ 37 - Վէ Բառնաբաս 'Մարկոս տէնի-
լէն Ցովհաննէսի պէրապէր ալմագ իսթէտի իսէ տէ,
38 - Պօղոս 'Պամֆիւլիատա քէնտիլէրինտէն այրըլըպ՝
քէնտիլէրի իլէ պէրապտե իշէ կիթմէյէն քիմսէյի
պէրապէր ալմագը լայըգ կէօրմէտի։ 39 - Պունտան
սօլայը միւնագա'ա վուգու' պուլտու, շէօյլէ քի
պէրիսպէրինտէն այրըլտըլար. վէ Բառնաբաս Մար-
կոսը եանընա ալըպ՝ կէմիյլէ Գըպրըսա կիթտի։

ա Պ. 14. 21, 18. 23.
բ 1 Կոր. 16. 11, 'Իպր. 11. 34.
ց Պ. 13. 1.
դ Պ. 13. 4, 13, 14, 51, 14. 1, 6, 23, 24.
ե Պ. 12. 12, 25, 13.
զ 5, Կող. 4. 10, 2 Տիմ. 4. 11, Փիլիմ. 24.
է Պ. 13. 13.

40 - Պօղոս տախի Շիղայը ինթիխսապ էթտի, վէ՝ պի֊
բատէրլէր Թարաճընտան Ալլահըն՝ ինայէթինէ հէ֊
վալէ օլունըգտան սօնրա, 41 - Ազիմէթ էտիպ՝
Սիւրիա իլէ Կիլիկիայը տօլաշարագ ֊ քիլիսէլէրէ
Թագվիյէթ վէրիր իտի։

ՊԱՊ 16

Վ֊ Դերբէ իլէ Լիւստրայա վասըլ օլտու, վէ
իշթէ օրատա ֊ Տիմոթէոս իսմինտէ պիր շակիրտ
վար իտի. ֊ մէրգում մի՞մին պիր ԵՀուտի գա֊
ըընըն օղլու օլուպ՝ փէտէրի իսէ Եունանի իտի։
2 - Պու տախի Լիւստրա իլէ Իօնեատա օլան պիրա֊
տէրլէրին ֊ հիւսն ի շէհատէթինէ մազհար օլմադըէ,
3 - Պօղոս պունուն քէնտիսի իլէ պէրապէր չըգմա֊
սընը իսթէյէրէք, օլ մահալլէրտէ պուլունան Եէ֊
հուտիլէր սէպէպինտէն ֊ անը ալըպ խիթան էյլէտի.
պիրա փէտէրի Եունանի իսմինի ճիւմլէսի պիլիր֊
լէր իտի։ 4 - Վէ շէհրլէրտէն կէչէրլէր իքէն, ֊ Ե֊
րուսաղէմտէ օլան րէսուլլէր իլէ իհթիյարլար Թա֊
րաճընտան գարար վէրիլէն գանունլարը հըֆզ էթ֊
մէլէրի իչիւն՝ անլարէ թէսլիմ էտէրլէր իտի։ 5 -
Իմտի ֊ քիլիսէլէր իսլանտա մա՛մուր օլմադըէ կիւն֊
տէն կիւնէ ՚ատէտի արթմագտա իտի։

6 - Վէ Փռիւգիատան վէ Գաղատիա տիյարըն֊
տան կէչիպ՝ Ասիատա քէլամը սէօյլէմէլէրի Րուհ
իւլ Գուտս Թարաճընտան մէն՚ օլունմադըէ, 7 -
Միսիա ճիվարընա կէլիպ՝ Բիւթանիայա տօղրու

֊ պ. 14. 26։	21։ 1 կոր. 4. 17։	֊ պ. 6. 3։
ֆ պ. 16. 5։	փիլ. 2. 19։ 1 Սէլ.	֊ 1 կոր. 9. 20։ պագ
	3. 2։ 1 Տիմ. 1. 2։	գաղ. 2. 3։ 5. 2։
֊ պ. 14. 6։	2 Տիմ. 1. 2։	֊ պ. 15. 28, 29։
֊ պ. 19. 22։ Րօմ. 16.	֊ 2 Տիմ. 1. 5։	֊ պ. 15. 44։

կիթմէյէ ճէհտ էթտիլէր խէ տէ, 8 - Յիսուսըն Բուհը անլէրէ իզն վէրմէտիյինտէն, Մխահայը կէչիպ՝ ըՏրովադայա էնտիլէր։ 9 - Վէ կէճէլէյին Պօղոս բիւ"յասընտա՝ Մակեդոնիայա կէչիպ պիզէ եարտըմ էլլէ՝ տէյիւ քէնտինէ եալվարան ըՄակեդոնիալը պիր ատէմի էօնիւնտէ տուրուր կէօրտիւ։ 10 - Վէ պու բիւ"յայը կէօրտիւքտէ, Բապպ պիզի անլէրէ պէշարէթի թէպշիր էթմէյէ ծտա'լէթ էթմիշ իտիյինի անկլայարագ, տէրհալ Մակեդոնիայա չըգմաղա սա'յ էլլէտիք։

11 - Պէօյլէճէ պիզ Տրովադատան աչըլըպ՝ տօղրու Սամոթրակէյէ կիթտիք, վէ էրթէսի կիւն Նէապոլիսէ, 12 - Օրատան տախի Մակեդոնիա սէմթինին պաշ շէհրի, վէ մուհաճիրլէր մահալի օլան էփիլիպպէյէ ԼՒՔԷ, վէ պու շէհրտէ պիր գաչ կիւն մէքս էլլէտիք։ 13 - Վէ սէպթ կիւնիւնտէ, շէհրտէն տըշարը ըրմաղըն քէնարընա, 'ստէթ խզրէ տու'ա էթտիքլէրի մահալէ չըգըպ օթուրտըգ, վէ ճէմ" օլմուշ գարըլարա սէօյլէտիք։ 14 - Վէ թիւատիրլի էրդէվանի սաթան, վէ Ալահա 'իսպատէթ էտէն Լիդիա նամ պիր գարը տինլէյօր իտի. Բապպ տախի, Պօղոսըն սէօյլէտիյի շէյլէրէ տիգգաթ էթմէք խզրէ, ՝մէրգումէնին գալպինի աչտը։ 15 - Վէ քէնտիսի իլէ խանէսի խալգը վաֆթիզ օլունտըգտա՝ Էվկէր պէնի Բապպա միւ"մինէ 'ստտ էթտինիզ խէ, էվիմէ կիրիպ իգամէթ էտինիզ՝ տէյիւ ըեճա էթտի, վէ ԽԻՊՐԱՄ էտէրէք պիզի կէօթիւրտիւ։

16 - Վէ պիզ տու'այա կիտէր խբէն, քէնտիսինը

ը 2 կոր. 2. 12. 2 Տիմ. 4. 13.
ի Պ. 10. 30.
ձ 2 կոր. 2. 13.
ե փիլ. 1. 1.
ղ Ղուկ. 24. 45.
ի թէսէ. 19. 3. 33. 11. Հաք. 19. 21. Ղուկ. 24. 29. 'Իոր. 13. 2.

տէ [ձ]ֆալճը պէր բուհ օլան, վէ [ճ]ֆալ աչմասըլէ աղալարընա չօգ քեար կէթիրէն պէր ճարիյէ պիղէ բասթ կէլտի։ 17-Մէզպուրէ՝ Պօղոս իլէ պիղիմ արտըմըզա տիւշիւպ նիտա էտէրէք՝ Պու ատէմլէր Ալլահ ը միւթա'ալին գուլլարը օլուպ՝ պիղէ խէլաս թարիգինի վա'զ էտիյօրլար՝ տէր իտի։ 18-Վէ չօգ կիւնլէր պու եօլտա հարէքէթ էթմիշ օլմազլէ, Պօղոս [մ]իւքէտտէր օլարագ, տէօնիւպ օլ բուհա՝ Յիսուս Քրիստոսըն իամինլէ սանա էմր էտէրիմ, անտէն չըգ՝ տէտիքտէ, [օ]լ սա'աթ չըգտը։ 19-Մէզպուրէնին աղալարը տախի քեարլարընըն իւմիտի քէսիլտիյինի կէօրտիւքտէ, [պ]Պօղոս իլէ Շիղայը թուրթուպ՝ [մ]էյտանա րի"իալէրին հուզուրընա սիւրիւքլէյէրէք, 20-Անլէրի զապիթլէրէ իՀզարլէ՝ Պու ատէմլէր ԵՀուտի իքէն, [շ]ՀՀրիմիզի ալթ իւսթ էտիյօրլար, 21-Վէ Բօսալը օլտըղըմըզ Հալտէ, պիղէ գապուլ վէ իճրա էթմէսի ճա"իզ օլմայան այինլէր վա'զ էտիյօրլար՝ տէտիլէր։ 22-Վէ խալգ՝ իւզէրլէրինէ հիւճում էյլէմէքլէ, զապիթլէր անլէրին լիպասլարընը ճէպրէն սօյտըգտան սօնրա՝ [տ]էօյմէլէրինի էմր էթտիլէր։ 23-Վէ անլէրի տարպլէ Եարալատըգտան սօնրա, Հապսխանէյէ աթըպ անլէրի տիգգաթլէ Հրդզ էթմէսինի Հապսխանէ միւտիրինէ թէնպիհ էթտիլէր։ 24-Ո տախի պէօյլէ պիր թէնպիհ ալմազլէ, անլէրի իչ զընտանա աթըպ այագլարընը թօմրուղա վուրտու։

25-Վէ կէճէ Եարըսընտա Պօղոս իլէ Շիղա տու'ա էտիպ՝ Ալլահա համտ էթմէքտէ, մահպուսլար տա-

[ձ] 1 Մխ. 28. 7։
[ճ] Պ. 19. 24։
[մ] Պագ Մարկ. 1. 25, 34։
[շ] Մարկ. 16. 17։
[ղ] Պ. 19. 25, 26։
[մ] 2 կոր. 6. 5։
[մ] Մատթ. 10. 18։
[յ] 3 Մխ. 18. 17։ Պ. 17. 6։
[ն] 2 կոր. 6. 5։ 11. 23, 25։ 1 Սէլ. 2. 2։

խի անլէրի տինլէմէքտէ լքէն, 26 - Նակեահ՝ աղիմ պիր հարէքէթ ի արզ վուգու՝ պուլարադ, զննաա- նըն թէմէլլէրի սարսըլսը, վէ տէրհալ ճիւմլէ գա- փուլար աչըլսըզ՝ հէր քէսին պաղլարը չէօզիւլսիւ։ 27 - Վէ հասպհանէ միւսիրի ույանըզ՝ հասպհաա- նէնին գափուլարընը աչըգ կէօրմէքլէ, մահպուսլար ֆիրար էթտի զաննըյլէ գըլըճ չէքիզ՝ քէնտի քէն- տինի էօլտիւրէճէք օլսու։ 28 - Ամմա Պօղոս եիւք- սէք սէսլէ չաղըրըզ՝ Քէնտինէ պիր զարար էթմէ, զիրա ճիւմլէմիզ պուրատա իզ՝ տէտի։ 29 - Ո տախ ըշըգ խաթէյիզ իչէրի դօշսու, վէ թիլքիյէրէք՝ Պօ- ղոս իլէ Շիղանըն այագլարընա գափանսը։ 30 - Վէ անլէրի տըշարը չըգարըզ՝ Էյ էֆէնտիլէր, նէ եափ- մալը իմ քի խէլաս պուլայըմ՝ տէտի։ 31 - Անլէր տախ՝ Պապզ Յիսուս Քրիստոսա խանն էթ, վէ քէնտինկ վէ էհլ ի պէյթինկ խէլաս պուլաճադսընըզ՝ տէտիլէր։ 32 - Վէ անա վէ խանէսինտէ պուլունան- լարըն ճիւմլէսինէ Բապզըն քէլամընը սէօյլէտիլէր։ 33 - Ո տախ անլէրի կէճէնին հէման օլ սա՛աթըն- տա ալըզ եարալարընը Եըյդասը. վէ քէնտիսի իլէ ճիւմլէ Թէ՛ալլուգաթը տէր՛ադասլ վաֆթիզ օ- լունսըլար։ 34 - Վէ անլէրի խանէսինէ չըգարըզ՝ Նսօֆրա գուրտու, վէ Ալլահա խման էտէրէք պիւ- թիւն էհլ ի պէյթի իլէ մէսրուր օլսու։ 35 - Վէ սա- պահ օլսըգտա՝ զապիթլէր չավուշլարը կէօնտէրիպ՝ Օլ ադէմլէրի սալը վէր՝ տէտիլէր։ 36 - Վէ հապս- խանէ միւսիրի պու սէօզլէրի Պօղոսա նադլ էտիպ՝ Զապիթլէր սալը վէրիլմէնիզ իչիւն խոպէ կէօնտէր- տիլէր. անըն իչիւն չիմտի չըգըպ սէլամէթլէ կի-

ՀՊ. 4. 31.	37. 9. 6.	47. 1 Յովհ. 5. 10.
Պ. 5. 19. 12. 7, 10.	Գ Յովհ. 3. 16, 36. 6.	Հ Պետ. 5. 29. 19. 6.
Հ Պետ. 3. 10. Պ. 2.		

ակնիկ՝ տէտի։ 37-Պօղոս խսէ անդերկ՝ -Պիղ Բօսնա-
լը աստմլեր լքէն, պիղի մուհաքէմի էթամէյերէք
՚ալէնէն տէօյիւպ զընտանա աթտըլար. չիմտի տէ
պիղի կիղլի՞ մի չըգարըյօրլար. էօյլէ օլմազ, ամմա
քէնտիլերի կէլիպ պիղի չըգարըճնլար՝ տէտի։ 38-
Վէ չալուշլար պու սէօզլերի զապիթլերկ խապէր
վերտիլեր. անդեր տախի Բօսնալը օտըզլարընը իչի-
մէքլէ՝ գօրգտըլար։ 39-Վէ կէլիպ իլթիֆաթ էտէ-
րէք, անդերի տըշարըյա չըգարըպ՝ չէնրտէն կիթ-
մէդերինի ՚րէճա էթտիլեր։ 40-Վէ անդեր զընտան-
տան չըգըպ՝ Վ.իդիանըն խոռ-ինէ կիրտիլեր, վէ պի-
րատերլեր իլէ կէօրիւշիւպ՝ անդերկ թէսէլլի վեր-
տիքտէն սօնրա կիթտիլեր։

ՊԱՊ 17

Վէ Ամֆիպոլիս իլէ Ապողոնիատան կէչիպ Սէ-
լանիյէ կէլտիլեր. օրատա տախի Եէհուտիլերին սի-
նագոգը վար իտի։ 2-Վէ Պօղոս ՚ատէթի իւզրէ
-եանլարընա վարըպ՝ Բ.Բրիստոսըն էլէմ չէքմէսի վէ
էօլիւլերտէն գըյամ էթմէսի լազըմ իտի. 3-Հէմ
տախի պէնիմ սիզէ թէպշիր էթտիյիմ Յիսուս՝
Բրիստոս տըր, տէյիւ թէֆսիր ու պէյան էտէրէք,
քրիթապլարտան իչ սէպէթ կիւնիւ անդեր իլէ մի-
պահէսէ էտէր իտի։ 4-Վէ անդերտէն պա՚զըլարը
վէ էհլ ի թագվա Եունանիլերտէն պիր պէօյիւք ճէ-
մա՚աթ վէ մի՚թէպեր գարըլարտան նիչէլերի տա-
խի ի՚թիգատ էտիպ՝ Պօղոս վէ Շիղա իլէ պիրլէշ-
տիլեր։ 5-Ամմա Թ.ռաՀ. չէլճէյէն Եէհուտիլեր հասէտ

-Պ. 22. 25։
-Մատթ. 8. 34։
ՀԱՀ. 14։

-Ղուկ. 4. 16։ Պ. 9. 20։ 13. 5, 14։ 14. 1։ 16. 13։ 19. 8։
Բ Ղուկ. 24. 26, 46։
Պ. 18. 28։ Գաղ. 3. 1։
Փ Պ. 28. 24։
Ք Պ. 15. 22, 27, 32, 40։

*էտիպ՝ քէնտիլէրի լէք պէրապէր այադ թադըմընտան պա'զը եարամադ քիմնէլէրի թօփլայըպ չէնրի վէլվէլէյէ վէրտիլէր, վէ Ւյաոնըն խանէսինէ հիւճումլէ՝ խալգըն հուզուրընա կէթիրիլմէլէրինի թալէպ էթտիլէր։ 6 - Ամմա անլէրի պուլմաորգըլաընտան, յաոնը վէ պիրաոէրլէրտէն պա'զըրընը չէնրին հաքիմլէրինէ սիւրիւքլէյիպ՝ Ւյիւնեայը ֆէաատա վէրէն օլ աոէմլէր պուրայա տախի կէլտիլէր. 7 - Վէ յաոն անլէրի գապուլ էթտի, վէ անլէրին ճիւմլէսի՝ Ւյիսուս իամինտէ տիկէր պիր փաոիշահ վար տըր՝ տէյէրէք, Գայսէրին ֆէրմանլաընընա մուխալէֆէթ էտիյօրլար՝ տէյիւ չաղըրըրլար իտի։ 8 - Վէ պու չէյլէրի իչիտէն գալապալըղը վէ չէնրին հաքիմլէրինի միւզթաբիա էթտիլէր։ 9 - Վէ անլէր յաոն լէք սա՞իրլէրտէն քէֆալէթ ալըպ՝ անլէրի սալը վէրտիլէր։ 10 - Պիրաոէրլէր տախի տէրհալ կէճէլէյին Պօղոս լէք Շիլայը Բերիայա կէօնտէրտիլէր. պունլար տախի օրայա վասըլ օլուպ՝ ԵՒհուտիլէրին սինագօգընա կիթտիլէր։ 11 - Անլէր իսկ Սէլանիքտէ պուլունանլարտան էշրէֆ օլմալարըյլէ, քէլամը ճան ու կէօնիւլտէն գապուլ էտիպ՝ Պու չէյլէր պէօյլէ՞ մի տիր՝ տէյիւ Ւհէր կիւն քիթապլարը արաշտըրըրլար իտի։ 12 - Պունուն իւզէրինէ անլէրտէն չօգ քիմնէլէր վէ մու'թէպէր Եունանի գադընլարտան վէ էրքէքլէրտէն նիչէլէրի իմանա կէլտիլէր։ 13 - Վէ Սէլանիք ԵՒհուտիլէրի Պօղոսըն Բերիատա Աղլահըն քէլամընը թէպշիր էթտիյինի պիլտիքլէրինտէ, օրայա տախի կէլիպ՝ խալգը թահրիք վէ թէշվիգ էթտիլէր։ 14 - Ւյո զէման պիրաոէր-

Ւ Բօմ. 16. 21։ | 19. 12։ 1 Պետ. 2. | Ը Ես. 34. 16։ Ղուկ.
Ւչ. 16. 20։ | 13։ | 16. 29։ Յով. 5. 39։
Ւ Ղուկ. 23. 2։ Յով. | Ը. 9. 25։ Ադ. 14։ | Ւ Մատթ. 10. 23։

լէր Պօղոսը տէնիզ թարաֆընա կիթմէք իւզրէ տէր՛ադապ եօլա չըգարտըլար. առնա Շիղա իլէ Տիմոթէոս օրատա դալտըլար։ 15-Վէ Պօղոսա եօլատաշ օլանլար անը Աթինայա տէյին կէթիրիպ՝ պիր ան էվվել եանընա կէլմէլէրի խուսուսընտա Շիղա իլէ Տիմոթէոսա էմր ալըպ կիթտիլէր։

16-Վէ Պօղոս Աթինատա անլէրէ մունթազըր ի-քէն, չէնրի փութլարլէ տօրու կէօրիպ՝ Ղրունը տէրունինտէ հիտտէթլէնմէքլէ, 17-Սինագօղտա Եհուտիլէր վէ էնլի թագվա օլանլար իլէ վէ հէր կիւն չարշուտա թէսատուֆ էթտիյի քիմսէլէր իլէ միւպահէսէ էտէր խոի։ 18-Վէ Եպիկուրոալը վէ Ստոյիկալի ֆէյլէսօֆլարտան պա՛զրը անըն իլէ միւպահէսէ էտիպ, պա՛զրլարը՝ Պու լաֆզէն նէ՞ տէմէք խոթէյօր, վէ պա՛զրլարը՝ Ղարիպ իլահլար վա՛իզի օլմալը տըր՝ տէրլէր խոի. զիրա անլէրէ Յիսուսը վէ զըյամէթի թէպշիր էտէր խոի։ 19-Վէ անը ալըպ Արիսպագոսա կէօթիւրտիւքտէ՝ Սէնին սէօյլէտիյին պու եէնի թա՛լիմ նէ օլտըղընը անլատմազլըղ միւմքի՞ն մի տիր. 20-Զիրա սէն գուլագ-լարըմըզա զարիպ չէյլէր իրատ էտիյօրսըն. պու էճլատէն անլէրին նէ օլտըղընը անլատազ խոթէրիպ՝ տէտիլէր։ 21-Զիրա Աթինալըլարըն քեաֆֆէտի վէ օրատա իգամէթ էտէն էճնէպիլէր եէնի պիր շէյ սէօյլէմէքտէն վէ տինլէմէքտէն պաշգա շէյէ վագըթ սարֆ էթմէզլէր խոի։

22-Օլ վագըթ Պօղոս Արիսպագոս օրթասընտա տուրուպ տէտի քի՝ Էյ Աթինալը ատէմլէր, միղի հէր վէճնէ զիյատէսիյլէ էհլի ի՛խլասէթ կէօրիյօ-րըմ. 23-Զիրա տօլաշըպ սիղին մա՛պուտլարընըզա

է Պ. 18. 5։ | ե 2 Պետ. 2. 8։

նազար էտէր լքէն, իւզէրինաէ՝ Նամա'լիւմ Իլա-
հա՝ տէյիւ եազըլմըշ պիր մէզպահ պուլարմ. իմոի
պէն սիզին թանըմայարագ 'իպատէթ էթտիյինիզի,
սիզէ հէման անը վա'զ էտիյօրըմ։ 24-Տիւնեայը
վէ անաէ պուլունանըն քեաֆֆէսինի խալգ էտէն
Ալլահ, քէնոիսի [a]սէմա իլէ զէմինին Բապալը օլ-
մադըգ [b]էլ իլէ եավըզըմըշ հէյքէլլէրաէ սաքին օլմազ։
25-Վէ [c]պիր չէյէ միւհթաճ կիսի անա ինսան էվլէյէ
իբատէթ օլունմազ, [d]չինքի ճիւմլէյէ հայաթ վէ
նէֆէս վէ հեր չէյի իհսան էտէն օ ատըր. 26-Վէ
նէմ' ի պէչէրին ճիւմլէ միլլէթլէրինի պիւթիւն եէր
եիւզիւնաէ սաքին օլմալարը իչիւն, պիր գանատ
խալգ էտիպ՝ մուգատտէմճէ մու'այյէն վազըթլա-
րը վէ [e]ամէպէյնէլէրինին հուտուտլարընը թահտիտ
էյլէտի. 27-[f]Թա քի հեր նէ գատար Ալլահ հեր
պիրիմիզաէն ուզագ տէյիլ իսէ տէ, [g]անը արայա-
լար, պէնզի լէմնէյէ անը պուլուրլար։ 28-Զիրա
[h]անընէյէ եաշարըգ վէ հարէքէթ էտէրիզ վէ մէվ-
ճուտ իզ. [i]Նիհէքիմ սիզին շա'իրլէրինիզաէն պա'-
զըլարը՝ Զիրա պիզ տէ անըն նէյալ իզ՝ տէյիւ սէօյ-
լէմիշ տիր։ 29-Իմոի պիզ Ալլահըն նէյալ օլտըղը-
մըզ թագտիրտէ, Ուլուհիյէթի ինսան սէն'աթը վէ
հիւնէրինէյէ օյունըն օլան ալթուն եա կիւմիւշ եա
թաշա պէնզէր [j]զանն էթմէմէլի իզ։ 30-Վէ Ալլահ
[k]իչիւ ճէհաէթի զէմանլարընտան իզմազ էթտի ի-
սէ տէ, [l]Նիհոի հեր եէրտէ ատէմլէրին ճիւմլէսի-

[a] Պ. 14. 15։
[b] Մաաթ. 11. 25։
[c] Պ. 7. 48։
[d] Մէզ. 50. 10—13։
[e] Թէք. 2. 7։ Ա'ա 16. 22։ Յոբ 12. 10։ 27. 3։ 33. 4։ Ես. 42. 5։ 57. 16։ Զաք. 12. 1։
[f] Ես. 40. 18։
[g] Պ. 14. 16։ Բօմ. 3. 25։
[h] Ղուկ. 24. 47։ Տիտ. 2. 11, 12։ 1 Պետ. 1. 14։ 4. 3։
[i] Պ. 14. 17։
[j] Բօմ. 1. 20։
[k] Կող. 1. 17։ 'Իպր. 1. 3։
[l] Տիտ. 1. 12։

նէ թէվպէ էթմէլէրինի թէննպէհ էտիյօր։ 31 - Զի-
րա քէնտիտի թա՛եին էթտիյի ատէմ վասըթասըյլէ
դաիւնեայը ՚ատապէթ իւզրէ հիւքմ էթմէք իչիւն
պիր կիւն թախսիս էթմիշ օլուպ՝ անը տա ՚էօլու-
լէրտէն գըյամ էթտիրմէսիյլէ ճիւմլէնին իման էթ-
մէլէրինէ սէպէպ վէրտի։

32 - Վէ էօլիւլէրտէն գըյամը իչիթտիքլէրինտէ,
պա՛զըլարը իսթիհզա էտիպ, պա՛զըլարը տախի՝
Պու խուսուստա սէնի թէքրար տինկլէրիզ՝ տէտի-
լէր։ 33 - Վէ պէօյլէճէ Պօղոս արապարընտան չըգտը։
34 - Ամմա պա՛զը ատէմլէր անըն իլէ պիրլէշիպ՝ ի-
մանա կէլտիլէր. վէ պունլարըն արասընտա Ալիսպա-
գոսը Դիոնեսիոս իլէ Դամարիս նամընտա պիր գա-
րը վէ անլէր իլէ սա՛իրլէր տախի վար իտի։

ՊԱՊ 18

Անտէն սոնրա Պօղոս Աթինատան միւֆարէգէթլէ
Կորնթոսա կէլտի։ 2 - Վէ հէփ ԵՀուտիլէրին Ր օ-
մատան չըգմալարը իչիւն Կլոդիոս Գ-յսէրին էմրի
սէպէպիյլէ՝ Իթալիատան հէնուզ կէլմիշ օլան ՚ան
ատը -Պոնտոսլը Ակիւլաս նամ պիր ԵՀուտի իլէ
զէվճէսի Պրիսկիլլայը պուլուպ՝ անլէրին եանընա
կիթտի։ 3 - Վէ սէն՚աթլարը պիր օլմապլէ, եանլա-
րընտա գալըպ ՚իչլէր իտի. պիրա սէն՚աթլարը չա-
տըրճըլըգ իտի։ 4 - ՚Վէ հէր սապթ կիւնիւ սինա-
գոգտա միւպահէսէ էտիպ՝ ԵՀուտիլէրի վէ Եու-
նանիլէրի իլգամ էտէր իտի։ 5 - ՚Վէ Շիլա իլէ Տի-
մոթէոս Մակեդոնիատան էնտիքլէրինտէ, ՚Պօղոս

դ Պ. 10. 42։ Բօմ. 2. 16։ 14. 10։ Ջ Պ. 2. 24։
- Բօմ. 16. 3։ 1 Կոր. 16. 19։ 2 Տիմ. 4. 19։
բ Պ. 20. 34։ 1 Կոր. 4. 12։ 1 Սէլ. 2. 9։ 2 Սէլ. 3. 8։
ք Պ. 17. 3։
թ Պ. 17. 14, 15։
է Յով. 32. 18։ Պ. 17. 3։ Ա՛մ. 28։

բուհընըն թէչվիդիլէ, եէհուահլերէ Յիսուսըն Քրիս-
տոս խոխինէ գավիլէն չէհատէթ էտէր իսի։ 6-վէ
Հանլեր մուգալէմէթլէ քիւֆր էթմէլերիլէ, Քէն-
տիսի էլահէսինի սիլքիսպ անլերէ՝ Գանընըզ պա-
շընըզ իւզերինէ օլսուն, Պէն վահ իմ. Չիմուէն
սոկրա թա՛իֆէլերէ կիտէրիմ՝ ատտի։ 7-վէ օրա-
տան չըդըպ՝ Ալլահա Իսպատէթ էտէն Յուսուոս նամ
պիր քիմսէնին խանէսինէ կէլտի. օլ խանէ սինա-
ղօգա մութթասըլ իսի։ 8-էվէ սինաղօգ ըէ՛իսի
կրիսպոս պիւթիւն էհլ Ի պէյթի իլէ Բապպա իման
էթտի. Կորնթոսլըլարտան տահի չօգ քիմսէլեր Ի-
շիտիպ իման էտէրէք վաֆթիզ օլունտըլար։ 9-վէ
Բապպ կէճէ բիւ՛յատա Պօղոսա՝ Գօրգմա, լաքին
սէօյլէ վէ սիւքիւթ էթմէ. 10-էԶիրա պէն սէնինլէ
իմ. պիր քիմսէ տահի բէնճիտէ էթմէք իչիւն
սանա հիւճում էթմէյճէք տիր, չիւնքի պու շէհրտէ
պէնիմ չօգ գավմըմ վար՝ ատտի։ 11-վէ արալա-
րընտա Ալլահըն քէլամընը թա՛լիմ էտէրէք, պիր
սէնէ վէ ալթը այ իդամէթ էլլէտի։

12-վէ Գալիոն Աքայիա վալիսի իքէն, եէհու-
տիլեր պիւթթիֆաղ Պօղոսըն Ղալգըպ՝ անը մահքէմէյէ ճէլպէ, 13-պու քիմսէ շէրի՛ա-
թըն խիլաֆը վէճդէ Ալլահա Իսպատէթ էթմէյէ
ատէմլերի թէշվիդ էտիյօր՝ ատտիլեր։ 14-վէ Պօ-
ղոս աղզընը աչմադ իւզրէ իքէն, Գալիոն եէհու-
տիլերէ՝ էյ եէհուտիլեր, Էկեր մեա՛լէ պիր հադդ-
սըզլըդ, եախօտ պիր ֆէննա իշ օլսա իսի, սիզէ

Ղ Պ. 13. 45. 1 Պետ. 4. 4.
Ե Ղեւտ. 5. 13. Մատթ. 10. 14. Պ. 13. 51.
Ը Ղ. 20. 9, 11, 12.
2 Մխ. 1. 16. Եզեկ. 18. 13, 33. 4.
Թ Եզեկ. 3. 18, 19, 33. 9. Պ. 20. 26.
Ժ Պ. 13. 46. 28. 28.
Ի 1 Կոր. 1. 14.
Լ Պ. 23. 11.
Խ Երեմ. 1. 18, 19. Մատթ. 28. 20.
Ծ Պ. 23. 29. 25. 11, 19.

հագիգ իւզրէ թէհամմիւլ էտէր իտիմ։ 15-Ամմա մէս"էլէ սէօզ եա իսլէր եա չէրի'աթընըզա տա-"իր իսէ, սիզ քէնտինիզ կէօրիւնիւզ. զիրա պէն պու չէյլէրէ հաքիմ օլմադ իսթէմէմ՝ տէյէրէք, 16-Անլէրի մահքէմէտէն թարտ էյլէտի։ 17-Օլ վագըթ ճիւմլէ եուննանիլէր ¹սինագոգ ըս"իսի Սոս-թենէսի թութուպ մահքէմէնին էօնիւնտէ տէօյէր-լէր իտի. Գալիոն իսէ պու չէյլէրին հիչ պիրինի վազիգե էտինմէտի։

18-Պօղոս տախի իսայլը վագըթ տահա էյլէնիպ՝ պիրաուէրլէր իլէ վէտա՝ էտէրէք նէգրի օլըդը ճի-հէթլէ ²կենքրատա ³պաշընը թըրաշ էթտիքտէն սոն-րա, Պրիսկիղա վէ Ակիւղաս քէնտիսի իլէ պէրա-պէր օլարադ, պահրէն Սիւրիայա 'ազիմէթ էյլէ-տի։ 19-Վէ Եփեսոսա վասըլ օլըդտա, անլէրի օ-բատա պրադտը, քէնտիսի տախի սինագոգա կի-րիպ՝ եէհուտիլէր իլէ միւզահէսէ էթտի։ 20-Վէ եանլարընատա պիր միւտտէթ տահա մէզա էթմէսի-նի րիճա էթտիլէր իսէ տէ, րադի օլմայըպ, 21-[Անճադ՝ կէլէճէք պայրամը մութլադա Երուսա-ղէմտէ էթմէլի իմ.] ամմա ⁴Ալլահըն իրատէթիյլէ եինէ սիզէ տէօնէրիմ՝ տէյէրէք, անլէր իլէ վէտա՝ էտիպ Եփեսոսատան պահրէն չըդտը։ 22-Վէ Կայ-սերիյէյէ վասըլ օլըդտա, Երուսաղէմ չըդըպ՝ քիլի-սէյի սէլամլատըդտան սոնրա՝ Անթաքիայա էնտի։ 23-Վէ պիր միւտտէթ մէզա էթտիքտէն սոնրա, չըդըպ ⁵Գալատիա էյալէթի իլէ Փռիւգիայը սըրա իլէ տօլաշարադ, ⁶ճիւմլէ շակիրտլէրէ թադվիյէթ վէրիր իտի։

¹ 1 Կոր. 1. 1։
² Րօմ. 16. 1։
³ Ա'տ. 6. 18։ գ. 21.
24։
⁴ 1 Կոր. 4. 19։ 'Իգր. 6. 3։ Յակ. 4. 15։
⁵ Գաղ. 1. 2։ 4. 14։
⁶ գ. 14. 22։ 15. 32, 41։

24 - ՎՀ ԷՀԼ Ի ՔԵԼԱՄ ՎԷ ՔԻԹԱՊԼԱՐԱՏԱ ՄԱՀԻՐ Ա֊ պողոս իամինաէ 'ան ասըլ Իաքէնաէրիյէլի պէր ԵԷՀուաի Եփեսոսա կէլաի։ 25 - Պու ատէմ Բապ֊ պէն թարիգինաէ թա'լիմ օլունմըշ 'վէ լուհճա պայ֊ րէթլի օլմասըյլէ, Յիսուսա միւթէ'ալլըգ շէյլէրի աէօյլէյիպ տիգգաթլէ թա'լիմ էտէր իաի. ֆագաթ 'Եաալընըշ Յովհաննէսին վաֆթիզինի պիլիր իաի։ 26 - Վէ սինագոգաա ճէսարէթլէ սէօյլէմէյէ պաշլա֊ տընընսա, Ակիւլաս իլէ Պրիսկիլլա տախի անը ի֊ չինէմէլէրիյլէ Եանլարընսա ալըպ՝ Ալլահըն թարիգի֊ նի անա տահա զիյատէ պէյան էթտիլէր։ 27 - Մէր֊ գումա Աքայիայա կէչմէյի միւրատ էթմէքչէ, պէրա֊ տէրլէր 'նա Եիւզ վէրէրէք, շակիրտլէրէ անը գա֊ պուլ էթմէլէրի խուսուսընսա եազարլար. օ տախի վասըլ օլարգատա՝ 'ինայէթլէ իման էտէնլէրէ 'չօգ Եարարլի էյլէտի։ 28 - Զիրա 'քինագոգաան Յի֊ սուսըն Քրիստոս իաիյինի պէյան էտէրէք, ԵԷՀու֊ տիլէրի 'ալէնէն վէ էքիտէն իսքեաթ էտէր իաի։

ՊԱՊ 19

Վ 1 - Ապողոս Կորնթոսաա իքէն Պօղոս Եօգա֊ րը սէմթլէրի տօլաշարագ Եփեսոսա կէլիպ՝ պէր գաչ շակիրտ պուլարգատա անլէրէ, 2 - Իման էթ֊ տիյինիզտաէ Բուհ իսլ Գուտսա նա"իլ օլարընը"գ մը՝ տէ֊ տի. անլէր տախի անա՝ Բուհ իսլ Գուտս մէվճուտ իաիյինի պիլէ իշլիմէտիք՝ տէտիլէր։ 3 - Տախի անլէրէ՝ Էօյլէ իսէ նէյէ՞ վաֆթիզ օլունարընըզ՝ տէ֊ տիքտէ, անլէր՝ Յովհաննէսին վաֆթիզինէ՝ տէմէ֊

1 Կոր. 1. 12, 3. 5, 6, 4. 6, Տիտ. 3. 13, Ղպ. 19. 3,
4 Կոր. 3. 6, Ղպ. 9. 22, 17. 3, Ա֊. 5,
4 Կոր. 1. 12, 3. 5, 6, Բ Պ. 8. 16, Պագ 1 Միւլ. 3. 7, Ֆ Պ. 18. 25,

լերի իւզերինէ, 4-Պօղոս՝ Յովհաննէս գալվա, պէնատէն սօկրա կէլէնէ, եա՞նի Յիսուս Քրիստոսա իման էտինիզ՝ տէյերէք, թէվպէ վաքթիզիլէ վաքթիզ էյլէտի՝ տէտի։ 5-Անլէր տախի պունու իշիթտիքատէ Բապպ Յիսուսըն իսմինէ վաքթիզ օլունտըլար։ 6-Վէ Պօղոս՝ իւզէրլէրինէ էլլէրինի գօտըգտա, Րուհ իւլ Գուս անլէր իւզէրինէ կէլմէքլէ՝ լիսանլար թէքէլիւմ էտէրէք իլճամլէ սէօյլէրլէր իտի։ 7-Վէ ճիւմլէսի թապրիպէն օն իքի ատէմ իտի։ 8-ՈՎ սինագօգա կիրիպ՝ իւչ այ միւտտէթ Ամլէքիւթ Ուլահա միւթէ'ալլէգ չէյլէրտէն ճէսուրանէ պահա էտէրէք, ատէմլէրի իլգամ էտէր իտի։ 9-ԻՎ պա'զը քիմսէլէր 'ինաա վէ մուխալէֆէթ էտէրէք, խալգըն հուզուրընտա՝ պու թարիգ հագգընտա քէօթիւ սէօյլէտիքլէրինտէ, անլէրտէն չէքիլտի, վէ շակիրտլէրի այրըպ՝ հէր կիւն Ցիւրան նամ սիր քիմսէնին մէտրէսէսինտէ միւսահէպէ էտէր իտի։ 10-Ոու տախի իքի սէնէ տէվամ էթմէքլէ, Ասիատա իգամէթ էտէնլէրին քեաֆֆէսի, կէրէք Եէհուտիլէր, կէրէք Եունանիլէր, Բապպէն քէլամընը իշիթտիլէր։ 11-ԻՎ Ալլահ Պօղոսըն էլիյլէ ֆէվգէլ'ատէ [միւ'ճիզէլէր իճրա էտէր իտի. 12-ՏԷօյլէ քի անըն ճէսէտինտէն խասթալարա մէնտիլէր, եախօտ փէշէթխմալար կէօթիւրիւլմէքլէ, անլէր մարազլարընտան չինգա պուլուպ՝ չէրիր բուհլար տախի չըգար իտի։

13-ԻՎ տօլաշմագտա օլան էֆսունճը Եէհուտի-

Մատթ. 3. 11. Յովհ. 1. 15, 27, 30. պ. 1. 5, 11. 16, 13. 24, 25.
Ե պ. 8. 16.
Ջ պ. 6. 6, 8. 17.
Է պ. 2. 4, 10. 46.
Ը պ. 17. 2, 18. 4.
Թ պ. 1. 3, 28. 23.
Ժ 2 Տիմ. 1. 15. 2 Պետ. 2. 2. Յուդ. 10.
Ի Պագ պ. 9. 2, 22. 4, 24. 14. Ա Յ. 23.
Լ Պագ պ. 20. 31.
Խ Մարկ. 16. 20. պ. 14. 3.
Ծ պ. 5. 15. Պագ 4 Մխ. 4. 29.
Կ Մատթ. 12. 27.

լերտէն պա'զըլարը չէրիր բուհլը քիմնէլէր իւզէ-
րինէ Բապպ Յիսուսըն իմմինի օգուտլա [հ]ճէսա-
րէթ էտիալ՝ Պօղոսըն վա'ղ էթտիկի Յիսուս իլէ իւ-
զէրինիզէ գասէմ օգուրըզ՝ տէրլէր իտի։ 14-վէ
պունու էտէնլէր պաշ քեահին Սկեւա նամբնատա պիր
եէհուտինին եէտի օղլու իտի։ 15-վէ օլ չէրիր
բուհ ճէվապէն՝ Յիսուսը [թ]անըրըմ, Պօղոսը տա պի-
լիրիմ, լաքին սիզ քիմնէ՞ր սինիզ՝ տէտի։ 16-վէ
չէրիր բուհլը ատէմ անլէր իւզէրինէ սըչրայըպ՝
անլէրէ [թ]էսալուԹ էտէրէք զալիպ կէլմէսինլէ, օլ
խանէտէն չըպլաղ վէ եարալը օլարաղ փիրար էթտի-
լէր։ 17-Պու տախի Եվեւտատա [ղ]ամէԹ էտէն ճիւմլէ
եէհուտիլէր իլէ Եունանիլէրէ մա'լիւմ օլուպ [ճ]իւմլէ-
սինէ գօրդու ախուշմէքլէ՝ Բապպ Յիսուսըն իմմի
[թ]ա'զիմ օլունուր իտի։ 18-վէ խանն էթտիչ օլան
նինէ քիմնէլէր կէլիպ՝ [ռ]ամէլէրինի ի'թիրաֆլէ հի-
քմայէ էտէրլէր իտի։ 19-վէ սինրագողդ էտէն-
լէրտէն չօղ քիմնէլէր քիթապլարընը [թ]օփլայըպ վէ
ճիւմլէնինի էօնիւնտէ եադըպ՝ անլէրին պահասընը
հիսապ էթտիքտէ, էլի պին [փ]էհէ կիւմիւշ պու-
տլար։ 20-[ֆ]Պու մինվալ իւզրէ Բապպըն քէլամը
զիյատէսիլէ [թ]էրագդը էտիպ դուվվէթլէնիր իտի։
21-վէ պու չէյլէր [թ]էմամ օլուբդաս, [տ]Պօղոս
Մակեդոնիա իլէ Ախայիայը տօլաշըբդաճան սօնրա
[յ]Երուսաղէմ [ղ]ազիմէթ էթմէյի րուհլընաս [թ]ամամ
էտէրէք՝ Օրայա վարըբդաճան սօնրա [ր]Օմայը տա-
խի կէօրմէլիյիմ՝ տէտի։ 22-վէ [ք]էնտինէ խըս-
մէթ էտէնլէրտէն էբի քիշի, եա'նի Տիմոթէոս իլէ

[հ] Պապ Մարկ. 9. 38, Ղուկ. 9. 49,
[յ] Ղուկ. 1. 65, 7. 16, Պ. 2. 43, 5. 5, 11,
[ղ] Մատթ. 3. 6,
[ճ] Պ. 6. 7, 12. 24,
[տ] Պ. 20. 22,
[յ] Բօմ. 15. 25, Գաղ. 2. 1,
[ր] Պ. 23. 11, Բօմ. 15. 24—28,
[ղ] Պ. 13. 5,

Երաստոսը Մակեդոնիայա իրսալ էտիպ՝ քէնտիսի պիր միւտաէթ Ասիասա մէքս էթտի։ 23-Վէ նօլ էննատէ պու թարիդ խուսուսընտա խայլը վէլվէլէ օլսու։ 24-Ջիրա Դեմետրիոս խամինատէ պիր գույումճը, կիւմիւշտէն Արտեմիս էօնընէն հէյքէլ ըհսալէրինի եափմաղէ էհդ ի սէն'աթա խայլի քեար էթտիրիր խալ։ 25-Մէրդում անէլեր իլէ պու միսիլու շէյլերի եափանլարը ճէմ' էտիպ՝ էյ ատամլեր, պիզիմ սերվէթիմիզ պու սէն'աթան օլտուղունը պիլիրսինիզ։ 26-Վէ պու Պօղոսըն՝ էլ իլէ եափըլան էօհօդ իլահ տէյիլ տիր՝ տէյէրէք, եալընըզ Եփեսոստա տէյիլ, ամմա հէման պիւթիւն Ասիասա պիր չօդ խալգը իգնա' էտէրէք, իզլալ էթտիյինի կէօրիւպ իշխիյօրսընըզ։ 27-Վէ եալընըզ պու էննաճըմըզ հագարէթէ տիւշար օլմագ թէհլիքէսինէ օլմայըպ, անճագ իլահը 'ազիմէ օլան Արտեմիսին հէյքէլի տախի հիչ ի'թիպար օլունուպ՝ պիւթիւն Ասիա իլէ տիւնեանըն մա'պուտէսի պուլունանըն 'ազամէթի տախի մահվ էտիլէճէք տիր՝ տէտի։ 28-Վէ պունու իշիթտիքէրինէ՝ փիւր ղազապ օլարագ՝ Եփեսոսլըլարըն Արտեմիսի պէօյիւք տիր՝ տէյիւ պաղրըշտըլար։ 29-Պիւթիւն շէհր տախի տաղտապա իլէ տօլսու, վէ Պօղոսըն եօլտաշլարը օլան Մակեդոնիալը Գայիոս իլէ Արիստարքոսը գաչըպ՝ ճիւմլէսի պիրտէն սէյր եէրինէ գօշտըլար։ 30-Վէ Պօղոս խալգըն արասընա կիրմէք իսթէտի խէ տէ, շակիրտլէր անը պրագմատըլար։ 31-Հէմ տախի Ասիա րէ"խէրինէ

- Բօմ. 16. 23, 2 Տիմ. 4. 20,	Ջ Պ. 16. 16, 19,	- Բօմ. 16. 23, 1 Կոր. 1. 14,
Ջ 2 Կոր. 1. 8,	- Մէզ. 115. 4, Ես. 44. 10—20, Երեմ. 10. 3,	Վ Պ. 20. 4, 27. 2, Կող. 4. 10, Փիլիմ. 24,
Պ Պաղ Պ. 9. 2,		

տէն պա'զըլարը տօսթլարը օլարդը ճիհէթլէ անա
խապէր կէօնտէրիպ՝ սէյր եէրինէ քէնտիսինի կէօս-
թէրմէմէսինի ըչճա էթտիլէր։ 32 - Իմոի ճիւմհուր
գարմադարըդ օլուպ՝ էքսէրիսի նէ սէպէպտէն տօ-
լայը ճէմ՝ օլարգլարընը պիլմէյէրէք, քիմի պունու
վէ քիմի շունու պաղըրըր իտի։ 33 - Վէ եէհուտի-
լէրին սէվգ էթտիքլէրի Ալէքսանդրոսը խալգընա-
բասընտան իլէրի սիւրտիւլէր. 'Ալէքսանդրոս տա-
խի 'էլնէյլէ իշարէթ էտիպ՝ ճիւմհուրա ճէվապ վէր-
մէք իսթէտի իսէ տէ, 34 - եէհուտի օլարդընը ան-
լատըգլարընտա, ճիւմլէյի պիր ավազէ՝ Եվէտոսը-
լարըն Արտեմիսի պէօյիւք տիր՝ տէյիւ էքի սա'աթ
գատար պաղրըշտըլար։ 35 - Ամմա ընհուն քեաթիպի
խալգը թէպքին էտիպ՝ Էյ Եվէտոսը ատէմլէր, հա՞ն-
կը ատէմ վար տըր քի Եվէտոսըլար չէհրինին ի-
լահ ը'ապիմէ օլան Արտեմիսին վէ Դիոս թարաֆըն-
տան նազիլ օլան սանէմին հէյքէլ իստամէթճիսի օլ-
տըդընը պիլմէյէ։ 36 - Իմոի պունլար ի'թիրազ գա-
պուլ էթմէդ չէյլէր օլմազդէ, սիւքիւնէթի իւզրէ օ-
լուպ՝ թէտպիրսիզ հարէքէթ էթմէմէնիզ լազըմ
տըր։ 37 - Զիրա պու ատէմլէրի կէթիրտինիզ, ամմա
հէյքէլ սօյուճըլար, եահսոտ իլահըմըզա քիւֆր էտի-
ճիլէր տէյիլլէր տիր։ 38 - Վէլհասըլ՝ էկէր Դեմետ-
րիոս վէ անըն իլէ պէրապէր պուլունան էհլ ի սէն-
'աթըն պիր քիմսէ իլէ պիր տա'վալարը վար իսէ,
մուհաքէմէ կիւնլէրի օլույոր, հաքիմլէր տախի վար
տըր. պիրիպիրի իլէ մուրաճա'ա օլսունլար։ 39 - Վէ
էկէր մաթլուպընըդ պաշգա մաատտէլէրէ տա'իր
իսէ, ճէմ'իյէթի ի մէշրու'էտէ ֆասըլ օլունուր։ 40 -
Զիրա պու կիւնդէ վագը'ատան տօլայը իխթիլալ

* 1 Տիմ. 1. 20, 2 Տիմ. | 4. 14. | ե Պ. 12. 17.

թէօհմէթիլէ միւթթէհիմ պուլունմադ թէհլիքէսինաե լազ· չունքի պու գարըշըգլըդ իչին պէյան էտե պիլէճէք սէպէպիմիզ եօգ տըր՝ տէտի։ Վէ պունու սէօյլէտիքտէն սօնրա՝ ճէմա՛աթը տաղըթտը։

ՊԱՊ 20

Վ. Վէ վէհվէլէ սաբին օլարդտան սօնրա՝ Պօղոս, շակիրտլէրի չաղըրըպ վէ նասիհաթ վէրիպ՝ վէտա՛ էտէրէք -Մակեդոնիայա կիթմէք իւզրէ չըգտը։ 2 - Վէ օլ սէմթլէրի տօլաշըպ՝ անլէրէ չօգ քէլամլէ նասիհաթ վէրտիքտէն սօնրա, Եունանիստա՛նա կէլտի։ 3 - Վէ իւչ այ մէքա էթտիքտէն սօնրա, տէնիզտէն Սիւրիայա կէչէճէյի սըրատա, Եհհուտիլէր անլըն՛ալէյհինէ պիր հիլէ թէրթիպ էթմէլէրինլէ, Մակեդոնիա իւզէրինտէն՛ավաէթ էթմէյէ գարար վէրտի։ 4 - Վէ Բեռիալը Պիւռս օղլու Սոսիպատրոս վէ Սէլանիքլիլէրտէն Արիստարքոս իլէ Սեկունդոս վէ Գեռբէլի Գայիոս վէ Տիմոթէոս, վէ Ասիալը Տիւքիկոս իլէ Տրոփիմոս Ասիայա գաստարմանա եօլտաշ օլտըլար։ 5 - Պունլար իլէրի կիտիպ՝ պիզի Տրովադասա պէքլէտիլէր։ 6 - Պիզ տախի Փիլիպպէտէն պահրէն չըգըպ պէշ կիւնտէ եանլարընա Տրովադայա վարըպ՝ օրտաա եէտի կիւն էյլէնտիք։

7 - Վէ հաֆթանըն պիրինճի կիւնիւ, էքմէք վարէլէմիյէ ճէմ՛ օլարղրմըշտա, Պօղոս էրթէսի

- 1 կոր. 16. 5, 1 Տիմ. 1. 3,
Բ Պ. 9. 23, 23. 12, 25. 3, 2 կոր. 11. 26,
Գ Պ. 19. 29, 27. 2, կող. 4. 10,
Դ Պ. 19. 29,
Ե Պ. 16. 1,
Զ Եփես. 6. 21, կող. 4. 7, 2 Տիմ. 4. 12, Տիտ. 3. 12,
Է Պ. 21. 29, 2 Տիմ. 4. 20,
Ը Խոսր. 12. 14, 15, 23. 15,
Թ Պ. 16. 8, 2 կոր. 2. 12, 2 Տիմ. 4. 13,
Ժ 1 կոր. 16. 2, Ա Յհ. 1. 10,
Ի Պ. 2. 42, 46, 1 կոր. 10. 16, 11. 20, Վէ ղատբ։

կիւն կիտէճէք օլմապլէ, անլէրէ վա'ղ էտէրէք, քէ~
լամը կէճէ եարըսընատէք ուզաթտը։ 8-վէ օլ
ճէմ' օլտըղըմըղ Ֆէլվդանի օտաստա վէք չօգ դան~
տիլլէր վար իտի։ 9-վէ Եւտիքոս իամինատէ պիր
նէվճիւլան վէնճէրէտէ օթուրուպ՝ տէրին ույդույա
տալմըշ իտի. վէ Պօղոս վա'ղընը ուզաթտըղընատա
անըն ույդուսը ղալէպէ էթմէյէ, իւչհինճիւ թա~
պաստան աշտղը տիւշիւպ՝ էօլիւ օլարագ գալտը~
ըլտը։ 10-Պօղոս տախի էննիպ՝ Իւղէրինէ տիւշ~
տիւ, վէ անա տարըլտըպ՝ Ավէլվէյէ էթմէյինիվ, պիրա
ճանը տէրտունինատէ տիր՝ տէտի։ 11-վէ եինէ եօ~
գարը չըղտըպ՝ էքմէք փարէվէյէրէք եէտի, վէ ահհէր
վագթընա տէյին չօգ քէլամ էթտիքտէն սօնրա՝
պէօյլէճէ չըղտը։ 12-վէ օլ նէվճիւլանը տաղ կէթի~
րիպ՝ զիյատէտիյլէ միւթէսէլլի օլտըլար։ 13-Պիզ
տախի կէմիյէ պինէրէք՝ Պօղոս Աստնատան ապտագ
իւզրէ օրտայա կիթտիք, զիրա քէնտիսի եարան
կիտէճէյինատէն՝ պէօյլէ ըսմարլատըշ իտի։ 14-վէ
Աստնատա պիզէ միւլագաթ էթտիքտէ անը կէմիյէ
ալտպ՝ Միտիլիյէ կէլտիք։ 15-վէ օրատան աչըլտպ
էրթէսի կիւն Սագըշ ատասընըն գարշըսընա եէ~
թիշտիք, վէ տահա էրթէսի կիւն Սատնատա վասըլ
օլարագ, [Տրոգիլիոնատա կէճէլէտիք, վէ] էրթէսի
կիւն Մելիտոտա կէլտիք։ 16-Զիրա Պօղոս Պէֆնատէ~
կոտաէ կիւնիւ միւմքին իտէ Երուսաղէմատէ պու~
լունմագ իւզրէ յաճէլէ էյլէտիյինատէն, Ասիատա
վագթի կէչիրմէմէք իչիւն, Եփեսոսըն էօնիւնատէն
պահրէն կէչմէյէ գարար վէրմիշ իտի։ 17-վէ Մե~
լիտոսատան Եփեսոսա խապէր կէօնտէրիպ՝ քիլիսէնին

ե Պ. 1. 13։	ձ Մատթ. 9. 24։	ճ Պ. 24. 17։
է 3 Մեր. 17. 21։ 4 Մեր. 4. 34։	ը Պ. 2. 1։ 1 Կոր. 16. 8։	թ Պ. 19. 21։ 21. 4, 12։

Ելեթևյարլարընը տա՛վէթ էյլէտի։ 18-վէ եանընա կէլտիքլէրինտէ, անլէրէ տէտի քի՝ «Ախայա կէլտիյիմին իլք կիւնիւնտէն պէրու պիւթիւն վադըթ նատըլ սիզին իլէ պուլունուպ՝ քէմսը ը թէվազու՛, 19-վէ չօգ կէօզ եաշլարըյլէ վը ՚նէհուտիլէրին հիլէլէրինտէն տօլայը պանա վադը՛ օլան թէճրիպէլէրլէ Բապպա խըտմէթ էթտիյիմի, 20-վէ ՛կէրէք նէհուտիլէրէ վը կէրէք Եունանիլէրէ՝ «Ալլահա օլան թէվպէ վը Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսա օլան իման հադգընտա չէհաւէթ էտէրէք, 21-«Յա՛խուդի չէյլէրտէն սիզէ խապէր վէրիպ՝ ՚ալէնէն վը խանէ պէ խանէ սիզի թա՛լիմ էթմէքտէն ասլա չէքինմէտիյիմի քէնտինիզ պիլիրսինիզ։ 22-վէ չիմտի «Իշթէ պէն բուհտա պաղը օլարադ, Երուսաղէմէ կիտիյօրըմ, վը օրատա պաշըմա կէլճէք չէյլէրի պիլմէմ. 23-Ֆագաթ «Բուհ իւչ Գուտհէր չէհրտէ պանա չէհաւէթ էտիպ՝ Սէնի պէնտէլէր վը մուզայադալար պէքլէյօր՝ տէյիւ պույուրըր։ 24-«Ախէն հիչ պիրինի սայմամ, ճանըմը տախի քէնտիմէ գըյմէթլի թութմամ. թա քի «ախֆէրիմի վը Ալլահըն ՚ինայէթինին պէշարէթինէ չէհաւէթ էթմէք իչիւն «Բապպ Յիսուստան ալտըգըմ «խըտմէթի մէսէրըէթլէ իթմամ էտէյիմ։ 25-վէ չիմտի իշթէ սիզ քի, պէն արանըզտա մէլէքիւթ Ո-ւը«Ը վա՛ղ էտէրէք տօլաշտըմ, «հիչ պիրինիզ եիւզիւմիւ արթըզ կէօրմէյէճէյինիզի պիլիրիմ։ 26-Պու էճլտէն պէն «ճիւմլէնէին գանընտան

ը Պ. 18. 19։ 19. 1, 10։
ճ Ա՛Ժ. 3։
ժ Պ. 18. 5։
յ Մարկ. 1. 15։ Ղ«ւկ. 24. 47։ Պ. 2. 38։
ն Ա՛Ժ. 27։
շ Պ. 19. 21։
ո Պ. 21. 4, 11։ 1 Ա՛Ել. 3. 3։
չ Պ. 21. 13։ Բօմ. 8. 35։ 2 Կոր. 4. 16։
պ 2 Տիմ. 4. 7։
ջ Գաղ. 1. 1։ Տիտ. 1. 2։
ռ Պ. 1. 17։ 2 Կոր. 4. 1։
ս Ա՛Ժ. 38։ Բօմ. 15.23։
վ Պ. 18. 6։ 2 Կոր. 7. 2։

պերի օլորդըմա սիզե պու կիւն չէհաւէթ էտէրիմ։ 27 - Ձիրա սիզե [r]Ալլահըն պիւթիւն իրաւէթինի խապէր վէրմէ.քաէն [s]չէքինմէտիմ։ 28 - Իմոի քէնտինէզե, վէ Ալլահըն [t]քէնտի գանըյլէ [u]ամէթըն ալտըդը քիլմաէսինի կիւթմէ.ք իչիւն, Րուհ իւլ Գուտսըն [v]սիզի իւզէրինէ նազըր թա'ևին էյլէտույի պիւթիւն սիւրիւյէ [w]մուգայյէտ օլունըդ։ 29 - Ձիրա պէն պիլիրիմ քի՝ պէն այրըլըդտան սօնրա, արանըդա [x]ազդըն գուրթըլար կիրիպ՝ սիւրիւյիւ էսիրկէմէյէճէ.ք տիր։ 30 - Վէ [y]քէնտի արանըդտան տախի, շակիրտէրի քէնտի արդալարը սըրա չէ.քմէ.ք իչիւն ֆասխա չէյլէր սէօյլէյէն ատէմլէր զուհուր էտէճէ.ք տիր։ 31 - Պու էճլտէն ույանըդ տուրընըդ. վէ [z]իւչ սէնէ կէճէ կիւնտուզ հէր պիրինիզե կէօզ եաշըյլէ նասհատ վէրմէ.քտէն ֆէրագէթ էթմէտույիմի տէր խաթըր էտինիզ։ 32 - Վէ չիմտի, [էյ պիրատէրլէր,] [a]սիզի Ալլահա վէ [b]անըն [c]ինայէթինէ քէլամընա ըսմարլարըմ, օլ քի, սիզի [d]պինա էտիպ՝ [e]ճիւմլէ մուգատտէսլէր իլէ պէրապէր սիզե միրաս վէրմէյէ դատիր տիր։ 33 - [f]Հիչ պիր քիմսէնին կիւմիւշիւնէ եա ալթունընա եա էտլասընա թատա՛ էթմէտիմ։ 34 - Քէնտի [g]ինթիյաճաթընա վէ պէնիմ իլէ պէրապէր օլանլարա [h]պու էլէրին խըտմէթ էթտույինի քէնտինիզ պիլդիրտինիզ։ 35 - [i]Պէօյլէ էմէ.ք վէրիպ՝

[r] Ղուկ. 7. 30, Յովհ. 15. 15, Եփես. 1. 11,
[s] Ա.Ժ. 20,
[t] Պաղ 'իպր. 9. 14,
[u] Եփես. 1. 7, 14, կող. 1. 14, 'իպր. 9. 12, 1 պետ. 1. 19, Վահ. 5. 9,
[v] 1 կոր. 12. 28,
[w] 1 Տիմ. 4. 16, 1 պետ. 5. 2,
[x] Մատթ. 7. 15, 2պետ. 2. 1,
[y] 1 Տիմ. 1. 20, 1 Յովհ. 2. 19,
[z] Պ. 19. 10,
[a] 'Իպր. 13. 9,
[b] Պ. 9. 31,
[c] Պ. 26. 18, Եփես. 1. 18, կող. 1. 12, 3. 23, 'Իպր. 9. 15, 1 պետ. 1. 5,
[d] 1 Մխ. 12. 3, 1 կոր. 9. 12, 2 կոր. 7. 2, 11. 9, 12. 17,
[e] Պ. 18. 3, 1 կոր. 4. 12, 1 Սէլ. 2. 9, 2 Սէլ. 3. 8,
[f] Յոմ. 15. 1, 1 կոր. 9. 12, 2 կոր. 11. 9, 12, 12. 13, Եփես. 4. 28, 1 Սէլ. 4. 11, 5. 14, 2 Սէլ. 3. 8,

զա՛ւիթլերէ խմուաա էթմէք, վէ Բապպ Յիսուսըն՝ վէրմէք ալմադատան զէյատէ միւպարէք տիր՝ տէ-
տւյի քէլամը տէրխաթըը էթմէք կէրէք խոյինի
սիզէ հէր վէճնլէ կէօսթէրտիմ։ 36 - Վէ պու շէյլէ-
րի սէօյլէտիքտէն սօնրա՝ ըտիզ չէօքիւպ ճիւմլէսի
իլէ պէրապէր տու՛ա էյլէտի։ 37 - Վէ ճիւմլէսինն-
տէն պիր չօզ ադլայըշ վազը՝ օլտու, վէ Պօղոսըն
ըպօյունըննա սարըլըպ անը էօփտիւլէր։ 38 - Վէ խու-
տուսա՝ ըԵիւզիւմիւ արթըզ կէօրմէյէճէքսինիզ՝ տէ-
տւյի սէօզտէն տօլայը զէյատէսիյլէ միւքէտտէր օլ-
տըլար. պա՛տէհու անը կէմիյէ գատար թէշլեի՝
էթտիլէր։

ՊԱՊ 21

Վէ պիզ անէրտէն այրըլըպտան սօնրա աչը-
լըպ՝ տօղրու Գօս ատասընա, վէ էրթէսի կիւն Բօ-
տօսա, օրատան տախի Պատարայա կէլտիք։ 2 - Վէ
փինիկէյէ կիտէճէք պիր կէմի պուլմադըէ, պինիպ
աչըլտըպ։ 3 - Վէ Գըպրըս կէօրիւնիւպ, անը սօլտա
պրատարատ, Սիւրիա թարաֆընա կիտիպ՝ կէմի
եիւքիւնիւ Տիւրոստա պօշալտաճադ օլտըղընտան,
օրայա չըդտըդ։ 4 - Վէ չակիրտէրի պուլուպ՝ օրա-
տա եէտի կիւն գալտըդ. պունլար տախի Բուհրն
վասըթտըյլէ Պօղոսա՝ ըԵրուսաղէմմէ չըդմա՝ տէր-
լէր իտի։ 5 - Պիզ իսէ օլ կիւնլէրի կէչիրտիքտէն
սօնրա, չըդըպ եօլա րէվան օլտըղըմըզտա, ճիւմլէ-
սի գարըլտար վէ չօճուգլար իլէ պէրապէր չէհրին
տըշարըտընա տէյին պիզի թէշլեի՝ էտինիզ
սահիպինտէ տիզ չէօքէրէք տու՛ա էյլէտիք։ 6 - Վէ

ը Պ. 7. 60, 21. 5,
Բ թէք. 45. 14, 46. 29, | ա Ա՛. 25, —— | գ Ա՛. 12, Պ. 20. 23,
Բ Պ. 20. 36,

պէրէսպէրիմիզ նէ վէտա՝ էթտիքաէն սօնրա՝ պիզ կէմիյէ պինտիք, անէր սէ քէնտի մահալլէրինէ ՚ալտէթ էթտիլէր։ 7-վէ պիզ սէնիզ սէֆէրինի թէքմիլ էտէրէք, Տիւրոսան Պտողէմայիսէ վասըլ օլտուղտանզտա, պիրատէրլէրի սէլամէյլէպ՝ պիր կիւն անէրին եանըարընտա գալտըգ։ 8-վէ պիզ էրթէսի կիւն չըգըպ՝ Գայսէրիյէյէ կէլտիք. վէ †եէսիւէրտէն օլան †միւսէլլիմ Փիլիպպոսըն խանէսինէ կիրիպ՝ եանընտա գալտըգ։ 9-Պունտն տոխ †իլհամնէ սէօյլէյէն տէօրթ պաքիրէ գըզը վար իտի։ 10-վէ պիզ օրատա խայլը վաղըթ մէքս էտէր իքէն, եէհուտիյէտէն ‡Ագաբոս խամինտէ պիր փէյղամպէր էննիպ, 11-եանըմըզա կէլտի, վէ Պօղոսըն գուշաղընը ալըպ քէնտի էլլէրի իլէ այադլարընը պաղլայարադ՝ Պու գուշաղըն սահիպի օլան տաէմի եէհուտիլէր երուսաղէմտէ †պէօյլէ պաղլայըպ թա՛լիֆիլէր էվինէ թէսլիմ էտէճէքլէր՝ տէյու Բուհ իլ Գուտս պույուրըր՝ տէտի։ 12-վէ պու շէյլէրի էշիթտիյիմիզտէ, պիզ վէ եէրլիլէր երուսաղէմ անըն չըգմտտըրը րէճա էյլէտիք։ 13-Ամմա Պօղոս ճէվապէն՝ Ազլայըպ գալպիմի գըրարադ ‡նէ՞ էտիյօրսընըզ. զիրա պէն երուսաղէմտէ եալընըզ պաղլանմագա տէյիլ, ամմա Բապպ Յիսուսըն խամի իչին էօլմէյէ տախի հազըր իմ՝ տէտի։ 14-վէ քէնտիսի դանմտտըղընտա, պիզ՝ §Բապպըն միւրատը օլսուն՝ տէյէրէք սուքիւթ էթտիք։

15-վէ պու կիւնլէրտէն սօնրա հազըրլանըպ՝ երուսաղէմ չըգտըգ։ 16-վէ Գայսէրիյէտէն պա՛զը շա-

† Պ. 6. 5. 8. 26. 40. 47։
‡ Եփես. 4. 12. 2 Տիմ. 4. 5։
§ Յովհ. 2. 28. Պ. 2. 22։
¶ Մատթ. 6. 10. 26. 42. Ղուկ. 11. 2. 22. 42։
‖ Պ. 11. 28։
Ա.Յ. 33. Պ. 20. 23. 24։

կերտել պիղծ իւր պերասէր կելով՝ ունն եանքնատ միւսացիր օլաճադըմըզ Մնասան նամ էպէ չակերտ վե Գըպըրըալը պիր ատէմ կէօթիւրտիւլէր։

17-ՙվ Երուսաղէմ վասըլ օլտըղըմըզտա, պիրատէրլէր պիղի մէսէրբէթլէ գապուլ էթտիլէր։ 18-վ էրթէսի կիւն Պօղոս պիղիմ իւլէ պերասէր ՙՅակոբոսըն եանքնա կիթտի. հէմ իհթիյարլար տախի հաղըր իտիլէր։ 19-վ անլերէ սէլամ վերտիքտէն սօնրա, քէնտի ՙխըտմէթի վասըթասըյլէ Ալլահըն թա՞ֆիլէր արասընտա իճրա էթտիյի շէյլերի պիրեր պիրեր ՙհիքեայէ էյլէտի։ 20-Անլեր տախի իշիթտիքլերինտէ, Ալլահա համտ էտիպ՝ ասնա տէտիլէր քի՝ էյ պէրատէր, իսանտա կէլմիշ օլան նէ՛ գատար պինկ Եէհուտիլէր մէվճուտ օլտըղընը կէօրիւյօրսըն. ճիւմլէսի տէ ՙշէրի՛աթըն զայրէթինի չէքէրլէր։ 21-Լաքին սէնին հագդընտա իշիթմիշլէր տիր քի, սէն թա՞ֆիլէրին արասընտա օլան ճիւմլէ Եէհուտիլէրէ՝ էվլատընըզը խիթան էյլէմէյինիզ, վե այինլեր իւզրէ հարէքէթ էթմէյինիզ՝ տէյէրէք, Մովսէստէն իրթիտատ էթմէլերինի թա՛լիմ էտերսին։ 22-Իմտի նա՛սըլ օլաճագ. սէնին կէլտիյինի իշիտէճէքլերինտէն էլպէթթէ խալգ ճէմ՛ օլաճագտըր։ 23-Պու էճլտէն սանտա շու տէյէճէյիմիզի իճրա էյլէ. հանըմըզտա նէզդի օլան ատօրթ ատէմ վար։ 24-Պու ստէմլերի ալըպ՝ անլեր իլէ պերասէր քէնտինի թահթիր էտերէք, ՙպաշլարընը թըրաշ էթմելերի իչիւն մասրաֆլարընը կէօր. ճիւմլէսի տախի սէնին հագդընտա իշիթտիքլերի չէյլե-

ՙ պ. 15. 4։
ՙ պ. 15. 13։ գաղ. 1. 19։ 2. 9։
ՙ պ. 1. 17։ 20. 24։
ՙ պ. 15. 4, 12։ ղօմ. 15. 18, 19։
ՙ պ. 22. 3։ ղօմ. 10. 2։ գաղ. 1. 14։
ՙ Ա՛տ. 6. 2, 13, 18։ պ. 18. 18։

րին սալը օրմայրպ՝ քէնտին տախի չէրի'ամը հրթիռ էտերէք հարէքէթ էթտիյինկի անկայացագլար։ 25- Ամմա իսանա կէլմիշ թա՞իֆէլեր խուսուսընտա, պիտ մէքթուպ կէօնտէրերէք պէօյլէ պիր չէյ հրթիռ էթմէյիպ՝ ՙանճագ փութ դուրպանլարընտան վէ գանտան վէ պօղուլմըշ նէանէտէն վէ գինատան իճ֊թինապ էթմէլերինի միւնասիպ կէօրուփ։ 26-Օ գէման Պօղոս օլ աստմլերի պլըպ՝ էրթէսի կիւն անլեր իլէ պէրապեր թաթհիր օլունտըգտան ասկ֊րա, պունլարըն հեր պիրի իչիւն դուրպան թագ֊տիմ օլունաճադը վագթա տէյին ՝թաթհիր կիւն֊լերինին իբմալընը խապեր վերերէք ՚հէյքէլէ կիրտի։

27-Վէ օլ եէտի կիւն խիթամ պուլմագ իւզրէ իքէն, Սախալը ՚եէհուտիլեր անը հէյքէլտէ կէօր֊մէքլէ, պիւթիւն խալդը թահրիք էտիպ՝ ՚իւգերինէ էլ ուզատարագ, 28-էյ րիճալը Իսրայէլ, եարտըմ էտինիզ. ՚հեր եէրտէ գալմ վէ չէրի'աթ վէ պու մահալըն ՚ալէյհինտէ ճիւմլէյէ թա'լիմ էտէն ատէմ պու տըր. հաթթա հէյքէլին իչինէ պիլէ եունանի֊լեր կէթիրիպ, պու մուգատտէս մահալը նափաք էյլէտի՝ տէյիւ պաղըրըրլար իտի։ 29-(Զիրա պուն֊տան էվվէլ չէհրտէ անըն իլէ պէրապեր եվիեսալը ՚Տրուխիմոը կէօրմիւշ օլմալարընյլէ, Պօղոս անը հէյ֊քէլին իչինէ կէթիրտի զանն էթտիլեր։) 30-ՎէՎ պիւթիւն չէհր թահրիք օլունարագ, խալդ գօշու֊շուպ՝ Պօղոսը թութարագ, հէյքէլտէն սըշարը չէք֊տիքլերի կիպի՝ գափուլար գափանտը։ 31-Անլեր տախի գաթլինէ գաստ էթմէքտէ իքէն, ալայըն պինկ պաշըրընա՝ Պիւթիւն Երուսաղէմ ալի խապ

հ պ. 15. 20, 29.
յ Ա'ա. 6. 13.
ղ պ. 24. 18.
ճ պ. 24. 18.
մ պ. 26. 24.
յ պ. 24. 5, 6.
ն պ. 20. 4.
շ պ. 26. 24.

օլտու՝ տէյու խապէր եէթիշտի։ 32 - Ո տախի ֆիլ-
հալ ՚ասքէրլէր իլէ եիւզ պաշըլար ալըպ՝ իւզէրլէ-
րինէ գօշտու, վէ անլէր պինկ պաշը իլէ ՚ասքէրի
կէօրտիւքտէ, Պօղոսը տէօյմէքտէն վազ կէչտիլէր։
33 - Ո գէնան պինկ պաշը եաղլաշըպ՝ անը թուԹտու,
ՙվէ իքի գէնճիրլէ պաղլանմասընը էմր էտիպ՝ քի՛մ
խոյինի վէ նէ՛ եաիմըշ օլտըղընը սիւ՚ալ էյլէտի։
34 - Վէ գալապալըգտա պա՚զըսը շէօյլէ վէ պա՚զը-
սը պէօյլէ պաղըրմալարըյլէ, կիւրիւլթիւտէն հա-
գիգաթ ը հալէ վագըֆ օլանտաղընտան, անըն գալ-
՚այա կէօԹիւրիւլմէսինի էմր էթտի։ 35 - Վէ նէր-
տիւպանա կէլտիյինտէ՝ գալապալըղըն չիտտէթին-
տէն տօլայը ՚ասքէրլէր անը կէօԹիւրտիւլէր։ 36 -
Զիրա ճէմ՚ օլան գալմ՝ ՙԱնը գալտըը՝ տէյու պա-
ղըրարագ, արտը սըրա կէլիրլէր իտի։ 37 - Վէ Պօ-
ղոս գալ՚անըն իչինէ կէօԹիւրիւլմէք իւզրէ իքէն,
պինկ պաշըյա խիթապէն՝ Րուխսաթ վա՞ր մը քի
ասնա պիր շէյ սէօյլէյէյիմ՝ տէտի։ 38 - Ո տախի՝
Եունանիճէ պիլի՞ր մի սին. Նէն պունտան մուգաս-
տէմ ֆէտտա չըգարըպ՝ պէրրիյէյէ տէօրԹ պինկ
նէֆէր հայտուտ կէօԹիւրէն Մ՚ըսըրը տէյի՞լ մի սին՝
տէտի։ 39 - Վէ Պօղոս՝ ՙՊէն կիլիկիանըն մէշհուր
շէհրի օլան Թարսուս ՀՀալխինտէն եէհուտի իմ.
վէ սանա րիճա էտէրիմ՝ իզն վէր, գալմա սէօյլէ-
յէյիմ՝ տէտի։ 40 - Ո տախի իզն վէրտիքտէն սօն-
րա, Պօղոս նէրտիւպանտա տուրարագ գալմա ՙէլ
իլէ իշարէթ էթտի. վէ ՚ազիմ սիւքիւթ օլըգտա,
՚Իպրանիճէ նուԹգ իրտա էտէրէք տէտի քի,

▪ Պ. 23. 27։ 24. 7։	19. 15։ Պ. 22. 22։	▪ Պ. 12. 17։
ԸՒԺ. 11։ Պ. 20. 23։	ԷՊագ Պ. 5. 36։	——
ՙԳ՚ուկ. 23. 18։ Յովհ.	▬ Պ. 9. 11։ 22. 3։	

ՊԱՊ 22

Էյ [1]պերասաէրըէր վէ վէտէրըէր, չիմոի սիզէ վէրէճէյիմ ճէվապը տինլէյինիզ։ 2 - Անըէր քէնտի-
լէրէ [2]իպրանիճէ նուԹդ իրաս էԹտիյինի իչիԹ-
տիքըէրինաէ՝ տահա զիյատէ սիւքիւԹ էԹտիըէր։
3 - Ո տախի տէտի քի՝ պէն կիլիկիատա վադը' Թար-
սուսա ոօղմուշ, վէ Ֆադաթ պու չէհրաէ [3]Գա-
մաղիէլին [4]այադըրընաա վէրմէրաէ օլմուշ [5]նէ-
հուտի պէր աաէմ իմ, [6]վէ էճաաաըն չէրի'աԹըն-
տա տիդդաԹըէ Թէրպիյէ օլունուալ՝ ճիւմլէնիզին
[7]պու կիւն օլաըդը միսիլիւ, Ալլահ իչիւն [8]զայրէԹ-
լի իտիմ։ 4 - [9]Վէ էրքէքըէր իլէ գարըլարը պաղա-
յըդ հասպըտրա Թէսլիմ էտէրէք, պու Թարիդէ
էօլիւմ տէրճէսինէ գաատար Թէ'աատի էդդէտիմ։
5 - Նասըլ քի քեահին ի ա'զամ իլէ [10]իսհաԹէյարըըրն
պիւԹիւն հէյ"էԹի հադդընտա չէհատէԹ էտէրըէր,
[11]չիւնքի անըէրտէն պէրատէրըէրէ մէքԹուպըատ տա-
խի ալըպ՝ Դամասկոտտա պուլունանըարը տախի
ԹէքՀիր օլունմասարը իչիւն, պաղը օլարադ Երու-
սաղէմ կէԹիրմէք իւզրէ, օլ Թարաֆտա կիտէյօր
իտիմ։ 6 - [12]Վէ պէն եօլտա կիտէր իքէն Դամասկո-
սա եադըաշարդընտա, էօյլէ վադԹընտա անարդըն
էԹրաֆընտա սէմաատան [13]աղիմ պէր նուր վարըատը։
7 - Վէ եէրէ տիւշտիւմ, վէ պանա՝ էյ Սաւուղ,
Սաւուղ, պանա նիչիւն Թէ'աատի էտիյօրսուն՝ տէ-
յէն պէր սէտա իշիԹտիմ։ 8 - Պէն տախի ճէվա-

[1] Պ. 7. 2։
[2] Պ. 5. 34։
[3] Թէս. 33. 3։ 4 Միւս. 4. 38։ Ղուկ. 10.39։
[4] Պ. 21. 39։ 2 Կոր. 11 22։ Փիլ. 3. 5։
[5] Պ. 26. 5։
[6] Ղրօմ. 10. 2։
[7] Պ. 21. 20։ Գաղ. 1. 14։
[8] Պ. 8. 3։ 26. 9—11։ Փիլ. 3. 6։ 1 Տիմ. 1. 12։
[9] Ղուկ. 22. 66։ Պ. 4. 5։
[10] Պ. 9. 2։ 26. 10, 12։
[11] Պ. 9. 3։ 26. 12, 13։

պէն Էֆէնտի, սէն քի՞մ սէն՝ տէտիմ. օ տախ պանա՝ Պէն սէնին Թէ՛ատտի Էլչէտիյին Նազարէթլի Ցիսուս իմ՝ տէտի։ 9 - Ամմա պէնիմ իլէ պէրապէր օլանլար նուրու կէօրտիւլէր խսէ տէ, պանա սէօյլէյէնին սէտասընը իչիթմէտիլէր։ 10 - Պէն տախի՝ Ես Բապպ, նէ՞ եաիյըմ՝ տէտիմ. Բապպ տախի պանա՝ Գալդ, Դամասկոսա կիթ, վէ օրատա եաիմանկ իչուն թա՛եին օլունան չէյլէրին ճիւմլէսի սանա սէօյլէնիլէճէք տիր՝ տէտի։ 11 - Վէ օլ նուրըն ղիյասը սէպէվիյլէ կէօրէմէղ օլըղըմնան պէնիմ իլէ պէրապէր օլանլար էլիմտէն ԹուԹարադ, Դամասկոսա կիրտիմ։ 12 - Վէ օրտա սաքին օլան ճիւմլէ Էեհուտիլէրտէն Հիւսան ի չէհատէթէ նա՞իլ օլմուշ վէ չէրի՛սի իւզրէ էհլ ի Թադվա Անանիա նամընտա պիր ատէմ, 13 - Կէլիպ եանըմնա տուրարադ, պանա՝ Սաուղ պիրաաէր, կէօզլէրինկ կէօրսիւն՝ տէտի. վէ պէն օլ սա՛աԹտա անա պադտըմ։ 14 - Ո տախի՝ Ինճաատըմըզըն Ալլահը, քէնտի իրատէթինի պիլմէք վէ օլ Սաղիհի Կէօրմէք վէ Անըն ազըզնտան սէս իչիթմէք իչուն, Սէնի ինԹիխապ էյլէտի։ 15 - Զիրա կէօրիպ իչիթմիյինկ չէյլէր հադդընտա Ճիւմլէ ատէմլէրէ անըն շահիտի օլաճադսըն։ 16 - Վէ շիմտի նի՞չուն Թէ՞ խսէ էտիյօրսըն. գալդ, վաՓթիզ օլ, վէ Ր՛ադը խտիանէ տու՛ա էտէրէք Ղիւնահլարընկտան Եըյդան՝ տէտի։ 17 - Վէ պէն Երուսաղէմէ Դաղտէթ էտիպ՝ հէյքէլտէ տու՛ա էտէր իքէն, հալը վէճտաէ պու-

Լ պ. 9. 7, Դան. 10. 7,	Յ պ. 3. 14, 7. 52,	Ց պ. 4. 20, 26. 16,
Ի 1 Տիմ. 3. 7,	Ղ 1 կոր. 9. 1, 15. 8,	Ն պ. 23. 11,
Ծ պ. 10. 22,	Ճ 1 կոր. 11. 23, Գաղ. 1. 12,	Չ պ. 9. 14, Իսա. 10. 13,
Ո պ. 9. 17,		Ռ պ. 2. 38, Ղուկ. 10. 21,
Հ պ. 3. 13, 5. 30,	Մ պ. 9. 15, 26. 16,	Ջ պ. 9. 26, 2 կոր. 12. 2,

լունուսք՝ ՙանը կէօրտուսմ։ 18-Ո տախի պանա՝ ՚Զապուդ օլ, վէ ՚աճէլէթէն Երուսաղէմտէն չըդ, զիրա պէնիմ հադդըմտա շէհատէթինկի գապուլ էթմէյէճէքլէր՝ տէտի։ 19-ՊԷՆ տախի՝ Եա Բապպ, պէն սանա իման էտէնլէրի հապա էտիպ՝ ՙսինա-ղօղլարտա տէօյմէքտէ օլտըղըմը, 20-ՙվէ պէնին շէհիտին Ստեփանոսըն դանը տէօքիւլիւր լքէն, օրտտա հաղըր պուլունուպ՝ ՚անըն դաթլինէ ըիզա վէրտիյիմի, վէ անը էօլտուրէնլէրին լիպասլարընը պէքլէմէքտէ օլտըղըմը ՙքէնտիլէրի էյի պիլիրլէր՝ տէտիմ խէ տէ, 21-Պանա ֆէվ-՚քէն՝ կիթ, ՙզիրա պէն սէնի ուզագ մահալէ՝ թա՛իֆէլէրէ էրսալ էտէճէյիմ՝ տէտի։

22-Վէ պու սէօզէ գատար անը տինկէյիպ, ևիւքսէք սէսլէ՝ ՚Պու միսիլիւ ատէմի էէր ևիւզինտէն գալտըը, ՙզիրա էտաշտատը ճա՛իզ տէյիլ տիր՝ տէտիլէր։ 23-Իմտի անլէր պատրըշարագ, լիպասլարընը աթըպ հավայա թօզ սաչտըդլարը սըբտտա, 24-Պինկ պաշը՝ նէ սէպէպտէն տօլայը ՚աէյհինէ պէօյլէ պատրըշտըդլարընը անլատագ իչիւն՝ Գամըլյլէ իսթինթատ օլունտուն՝ տէյէրէք, գալ՚ատնըն իչինէ կէօթիւրիւլմէսինկ էմր էյլէտի։ 25-Վէ անը գայըշտըրըլ կէրիպ պատրաստըդլարընտա, Պօղոս օրտտա տուրան ևիւզ պաշըյա՝ ‡Օսմալը վէ զայը ի մահքիւմ պիր ատէմի տէօյմէք սիզէ ճա՛իզ մի տիր՝ տէտի։ 26-ԵՒիւզ պաշը տախի պունու իչինթինքտէ, կիտիպ՝ նէ էտէճէյինկէ [տիզդաթ էյլէ],

ՙԱՀ. 14։
ՀՄատթ. 10. 14։
–Մատթ. 10. 17։
ֈՊ. 7. 57։
ՎՂուկ. 11. 48։ Պ. 7. 60։ Բօմ. 1. 32։

ֈԱՀ. 4։ Պ. 8. 3։
ՐՊ. 9. 15։ 13. 2, 46, 47։ 18. 6։ 26. 18։ Բօմ. 1. 5։ 11. 13։ 15. 15, 16։ Գաղ. 1. 15, 16։ 2. 7, 8։
Եփես. 3. 7, 8։ 1Տիմ. 2. 7։ 2Տիմ. 1. 11։
ֈՊ. 21. 36։
–Պ. 25. 24։
‡Պ. 16. 37։

զերա պու աաէմ Բօմալը տըր՝ տէյիւ պինկ պաշը-
յա խապեր վէրտի։ 27-Պինկ պաշը տախի Պօղ-ը-
եանընա կէլիպ, անա՝ Սէն Բօմալը՞ մը սըն, պանա
սէօյլէ՝ տէտիքտէ, էվվէր՝ տէտի։ 28-Վէ պինկ
պաշը ճէվապէն՝ Պէն պու հիմայէթ իմթիյազընը
պիր չօգ ադչէ իլէ էտինտիմ՝ տէտի. ֆագաթ Պօ-
ղոս՝ Պէն հէյման ո հալտէ տօղտըմ՝ տէտի։ 29-Պու-
նուն իւզէրինէ անը իսթինթիաղ էտէճէք օլան քիմ-
սէլեր տեր՝ադաապ անըն եանընաան չէքիլտիլեր. վէ
պինկ պաշը անըն Բօմալը օլտըղընա ակեահ օլտը-
ղընտա՝ անը պաղլատըղը իչիւն գօրդտու։

30-Վէ էրթէսի կիւն եէհուտիլեր թարաֆընտան
նէ իչիւն չիքեայէթ օլունտըղընըն հագիգաթընը
պիլմէք իսթէմէքլէ, անը [պաղլարընտան] չէօվիւպ՝
պաշ քեահինլեր իլէ պիւթիւն միլլէթ մէճլիսինին
կելմէսինի էմր էտերէք, Պօղոսը էնատրիպ՝ հու-
զուրընա կէթիրտի։

ՊԱՊ 23

Վ. 1 Պօղոս միլլէթ մէճլիսինէ տիդդաթլէ նա-
զար էտիպ՝ էյ պէրատէրլեր, ապէն պու կիւնէ տէ-
յին Ալլահըն հուզուրընտա քիւվէյէն իսալիս զամիրլէ
հարէքէթ էյլէտիմ՝ տէտի։ 2-Փեահին է ա՛զամ
Անանիա տախի անըն եանընտա տուրանլարա՝ Բաղ-
դընա վուրմալարընը էմր էթտի։ 3-Զէման Պօ-
ղոս անա՝ էյ պատանալը տիվար, սէնի Ալլահ վու-
րաճաղ տըր. սէն չէրի՛աթ մուճէպինճէ պէնի մուհա-
քէմէ էթմէյէ օթուրուր իքէն, Ելիլաճ ը չէր՛ օլա-
րաղ, պանա վուրմալարընը՞ մը էմր էտէյօրսըն՝ տէ-

-Պ. 24. 16։ 1 Կոր. 4. 4։ 2 Կոր. 1. 12։ 4. 2։ 2 Տիմ. 1. 5։	Ղ Ա Ր. 13. 18։ Բ 3 Մ Ի Ա Լ. 22. 24։ Եբեմ. 20. 2։ Յովհ.	18. 22։ Ե Ղ Ա. 19. 35։ Թէս. 25. 1, 2։ Յովհ. 7. 51։

ան։ 4-Վէ եանընաա աուրանըար՝ Ալլահըն քեահին ի ա'զամընաՙ մը չէթմ էտէրսին՝ աէմէլէրինլէ, 5-Պօղոս՝ էյ պէրաաէրլէր, անըն քեահին ի ա'զամ ի-ունլինի ՚պէլմէյօր իտիմ, զիրա՝ ՚Գաւլընկըն ըէ՞ի-սինէ քէօթիւ սէօյլէմէյէսին՝ աէյիւ եապըլմըշ տըր՝ աէտի։ 6-Վէ Պօղոս անլէրին պէր դըսմը սատուգի-լէր վէ տիկէրի ֆէրիսիլէր օլտուղունը պիլմէդլէ, մէճ-լիսաէ՝ էյ պէրաաէրլէր, ՚պէն ֆէրիսի օղլու ֆէ-րիսի իմ. էօլուլէրին դըյամը ՚իւմիտինտէն տօ-լայը մուհաքէմէ օլունույօրըմ՝ աէյիւ նիտա էթտի։ 7-Վէ պունու աէօյլէտիյինտէ՝ ֆէրիսիլէր իլէ սա-տուգիլէր արտընտա միւնազա'ա ղուհուր էտիլ՝ ճիւմհուր իլէի ֆըրդա օլտու։ 8-ՙԶիրա սատուգիլէր՝ Դըյամէթի վէ մէլէք վէ րուհ եօգ տըր՝ աէրլէր, ֆադամի ֆէրիսիլէր իքիսինի տէ իդրար էտէրլէր։ 9-Վէ պէօյուք կիւրիւլթիւ վուդու՚ պուլտու, վէ ֆէրիսիլէր Թարաֆընըն ՚իլէմտաը դալգըլ՝ ՚Պօ-ռատէտէ պիր քէօթիւլիւք պուլմայօրըզ. ՚տանընա էկէր անա պիր րուհ եա պիր մէլէք աէօյլէտի իսէ, [Ալլահա գարշը ճէնք էթմէյէլիմ՚] տէյէրէք միւ-նազա'ա էտէրլէր իտի։ 10-Վէ չօգ վէյլիլէ վու-գու՚ընտա՝ Պօղոս անլէր Թարաֆընտան փարէլէնիր՝ աէյիւ պինի պաշը իսաֆ էթմէտիլլէ, էնիա անլէրին իչէրինտէն անը գաիըլ՝ գալ՚այա կէթիրմէլէրինի ՚ատաքէրէ էմր էթտի։

11-ՙՎէ էրթէսի կէճէ Բապպ անըն եանընտա տուրուպ՝ էյ Պօղոս, ճէսուր օլ, զիրա երուսաղէմ-

՜Պ. 24. 17։	՚Պ. 24. 15, 20, 26.	ՙՊ. 25. 25, 26. 31։
՚Խուր. 22. 28։ Վա'. 10. 20։ 2 Պետ. 2. 10։ Յուդ. 8։	6։ 28. 20։	՚Պ. 22. 7, 17, 18։
ՙՊ. 26. 5։ Փիլ. 3. 5։	ՙՄատթ. 22. 23։ Մարկ. 12. 18։ Ղուկ. 20. 27։	՚Պ. 18. 9։ 27. 23, 24։

տէ պէնիմ հադդընտա չէհատէթ էթտիյին կիսի, Բօմատա տախի էօյլէ չէհատէթ էթմէլիսին՝ տէտի։ 12-Վէ կիւնտուզ օլտըգտա՝ Ենէհուտիլէրտէն պա՛ղըսը իթթիֆադ էտէրէք՝ Պօղոսը էօլտուրմէյինճէ պիր չէյ եէյիսպ իչմէյէճէյիզ՝ տէյիւ քէնտիլէրինի լա՛նէթ ալթընա գօտըլար։ 13-Վէ պու եէմինլէ իթթիֆադ էտէնլէր գըրդ քիշիտէն գիյատէ խտի։ 14-Վէ պունլար պաշ քեահինլէրին վէ իսթիյարլարըն եանընա կիտիպ՝ Պօղոսը էօլտուրմէյինճէ հիչ պիր չէյ թամամայաճաղըզ՝ տէյիւ քէնտի քէնտիմիզի ՚ադիմ լա՛նէթ ալթընա գօտըդ։ 15-Վէ շիմտի սիզ միլլէթ մէճլիսի իլէ պէրապէր անըն հադդընտա օլան չէյլէրի գիյատէ տիգդաթլէ թէֆթիշ էթմէք պէհանէսիյլէ եարըն եանընըզա աշաղը կէթիրսին՝ տէյիւ պին պաշըյա խապէր վէրինիզ։ սիզ տախի օ վաստլ օլմազտան էվվէլ անը էօլտուրմէյէ հադըր ըզ՝ տէտիլէր։ 16-Ամմա Պօղոսըն հէմչիրէզաատէի պու հիլէյի իչիթմէ.քլէ, վարըպ գալ՛այա կիրէրէք Պօղոսա խապէր վէրտի։ 17-Պօղոս տախի եիւզ պաշըլարըն պիրինի եանընա չաղըրըպ՝ Պու ճիվանը պին պաշըյա կէօթիւր, զիրա անա պիր իֆտաեէի վար տըր՝ տէտի։ 18-Ո տախի անը աալ պին պաշըյա կէօթիւրէրէք՝ Մահպուս Պօղոս պէնի չաղըրըպ, պու ճիվանըն սանա իֆտաեէի օլտըղ իչուն, եանընա կէթիրմէմի ըէճա էյլէտի՝ տէտի։ 19-Պին պաշը տախի անը էլինտէն թուրթուպ՝ թէնհա պիր մահալէ չէքիլտի, վէ՝ Պանա վէրէճէյին խապէր նէ՞ տիր՝ տէյիւ սիւ՞ալ էյլէտի։ 20-Ո տախի՝ Ենէհուտիլէր Պօղոսըն հադդընտա տահա տիգդաթլէ պիր չէյ թէֆթիշ էթմէք պէհանէ-

մէյէկ, անը եարըն միլլէթ մէճլիսինէ էնտիրէսին՝ տէյու սանա բէճա էթմէյէ իթթիֆաղ էթտիլէը. 21 - Ամմա սէն անլէրէ բաղի օլմայասըն. զիրա պունլարտան՝ անը էօլտուրմէյինճէ եէյիսպ իչմէմէյէ քէնտիլէրինի լա՛նէթ ալթընա դօմուշ դըրդան զիյատէ աստմ անը փուսուտա պէքլէյօրլար. վէ չիմտի հաղըր պուլունարադ, սէնին էմրինէ մունթազըր տըրլար՝ տէտի: 22 - Իմտի պինկ պաշը օլ ճիվանա՝ Պու չէյլէրի պանա պէյան էթտիյինի քիմսէյէ սէօյլէմէ՝ տէյու թէննպիհ էթտիքտաէն սօնրա, անը սալը վէրտի:

23 - Վէ եիւզ պաշըլարտան իքի քիշի չաղըրըպ՝ կէճէ սա՛աթ իւչտէ Գայսէրիյէյէ կիթմէք իւզրէ, իքի եիւզ փիյատէ վէ եէթմիշ սուվարի վէ իքի եիւզ մըզրադը հաղըրլայընըզ. 24 - Վէ Պօղոսը պինտիրիպ սէլամէթլէ վալի Փեղիքսէ կէօթիւրմէլէրի իչուն, հայվանլար տախի թէտարիք էտինիզ՝ տէտի: 25 - Վէ պէր վէճճ ի աթի պիր մէքթուպ եազըը. 26 - Կղօդիոս Լիսիաս տէվլէթլու վալի Փեղիքսէ սէլամ էտէր: 27 - Պու ատմ Եէհուտիլէր թարափընան թութուլուպ՝ էօլտուրուլմէք իւզրէ իքէն, Բօմալը օլտըղընը էօյրէնտիյինտէ, տաքէր իլէ եէթիպ անը գուրթարտըմ: 28 - Վէ անըն հաղդընտա էթտիքլէրի չիքեայէթին նսէպէպինի անլատմադ մադսէտիյլէ անը անլէրին միլլէթ մէճլիսինէ էնտիրտիյինտէ, 29 - Գաթլէ եա զինճիրէ միւսթահաղդ պիր ճիւրմիւ օլմայըպ՝ անճադ տքէնտի չէրի՛աթլարընա միւթէ՛ալլիգ մէա՛էլէլէրտէն տօլայը անտէն չիքեայէթ օլունտուղընը անլատմադ: 30 - Վէ

ե պ. 21. 33. 24. 7. | զ պ. 26. 34. | ը Ա.ա. 20.
է պ. 22. 30. | թ պ. 18. 15. 25. 19.

[ԵԷՀուահլէրին] պու աահմէ հիլէ թէրթիպ էտէ-
ճէքլէրի պանա պէյան օլունմաղլէ, անը տէրհալ
սանա կէօնտէրտիմ, վէ տա՛վաճըլարա տախի ա-
նըն ՚ալէյհինտէ օլան չէյլէրի սէնին հուզուրընտա
իֆաատ էթմէլէրինի ՚էմր էթտիմ։ ՚Ափէյէթտէ օ-
լունըզ։

31-Օլ վագըթ ՚ապքէրլէր՝ քէնտիլէրէ էմր օլուն-
տըղը վէճհ իւզրէ, Պօղոսը ալըպ կէճէլէյին Անտի-
պատրոսա կէօթիւրտիւքտէն սօնրա, 32-էրթէսի
կիւն անըն իլէ պէրապէր կիթմէք իչիւն, սուվարի-
լէրի պրադըպ՝ գա՛այա ՚ատէթ էթտիլէր։ 33-
Պունըար տախի Գայսէրիյէյէ վասըլ օլուպ՝ մէքթու-
պը վաիյէ թէսլիմիլէ Պօղոսը տախի անա թադտիմ
էթտիլէր։ 34-Վ-ւէ տախի Ե+Ը--ը օգուլուպ՝ հանկը
էյալէթտէն օլտըղընը սիւ՛ալ էթտի. վէ ՚Կիլիկիա-
տան օլտըղընը ակլատմաղլէ, 35-Տա՛վաճըլարընկ տա-
խի կէլտիքտէ ՚սէնի տինլէրիմ՝ տէյիպ ՚Հէրոտէս-
սին սէրայընտա հըֆզ օլունմասընը էմր էթտի։

ՊԱՊ 24

Վ-է ՝պէշ կիւնտէն սօնրա՝ Բ քհահնին ի ա՛ղամ
Անանիա, իսթիյարլար վէ Տէրտիւղոս Ռ-ընդ-ա անը
խաթթոլ ըէֆաղաթընտա պուլունարագ՝ էնտի. վէ
պունըար Պօղոս ՚ալէյհինտէ վաիյէ չիքեայէթ էթ-
տիլէր։ 2-Օ տախի չաղըրըլըդտա, Տէրտիւղոս իթ-
համա պաշլայըպ՝ էյ տէվլէթլու Փելիքս, պիզ սէ-
նինի վասըթանըլ չօգ սէլամէթ նա՛իլ օլտըղընըզ
հալտէ, վէ սէնինի թէտպիրինըլ պու միլլէթին ու-
մուրը թանըիմ օլունտըղընտան, 3-Հէր զէման վէ

Ե Պ. 24. 8, 25. 6.
Զ Պ. 21. 39.
Է Պ. 24. 1, 10, 25. 16.
Ը Մատթ. 27. 27.
——
-Պ. 21. 27.
Բ Պ. 23. 2, 30, 35, 25. 2.

մէքեանոտա քէմալը թէշէք-քիւրլէ դապուլ էտէրիզ։ 4-Լաքին սէնի զիյատէ թա'ճիզ էթմէմէք իչուն, բէճա էտէրիմ՝ պիզի լութֆէն պիր ազ տինկլէյէսին։ 5-ՙԶիրա պիզ պու աստմին էհլ ի ֆէսատ վէ տիւնեատտա օլան ճիւմլէ նէհուտիլէր արասընտա իխթիլալ սէպէպի, վէ Նասրանի ֆըրդասընըն պիր բե՞իսի օլտուղունը պուլտուդ։ 6-Վէ հաթթա ՙհէյբէնի պիրլէ նատիք էթմէյէ չալըշտըղընտա, անը թուէթտուդ վէ ՙքէնատի չէրի'աթըմըզ մուճէպինճէ մուհապէմէ էթմէք իսթէտիք իսէ տէ, 7-ՙՊինի պաշը Լիւսիտա նէթիչէսի՝ ճէպր ի 'ապիմլէ էլիմիզտէն ալարադ, 8-Տա'վաճըլարընըն սէնին թարաֆընա կէլմէյէրինի ՙէմր էթտի. սէն տախի իսթինթադ էթմէքլէ՝ անը իթհամ էթտիյիմիզ չէյլէրին ճիւմլէսինէ վադըֆ օլա պիլիրսին՝ տէտի։ 9-Նէհուտիլէր տախի՝ Պու չէյլէր պէօյլէ տիր՝ տէյէրէք թաատուդ էթտիլէր։

10-Պօղոս տախի՝ Սէօյլէ՝ տէյու վալինին քէնտիսինէ իշարէթ էյլէմէսի իւզէրինէ, ճէվապ վէրէրէք տէտի քի՝ Զօգ սէնէտէն պէրու սէնին պու միլլէթին հաքիմի օլտուղունը պիլտիյիմտէն, պանա միւթ'ասիդ չէյլէրէ տահա իսօշնուտույլէ ճէվապ վէրիրիմ։ 11-Զիւնքի սէն ՙ'իսպաատէթ էթմէք իչուն Երուսաղէմէ չըգմըտան պէրու օն իքի կիւնատէն զիյատէ օլմատըղընա վադըֆ օլա պիլիրսին։ 12-ՙՎէ սէնի նէ հէյբէտտէ, նէ սինաղօգլարտա, նէ տէ չէհրատէ պիր քիմսէ իլէ միւպահէսէ էթմէքտէ, եախօտա խադդը պաշընա թօփլանադտա պուլտուղում։ 13-Վէ չիմտի սէնի իթհամ էթտիքլէրի չէյլէրին

ֆ Ղուկ. 23. 2, պ. 6. 13, 16.20, 17. 6, 21. 28, 1 Պետ. 2. 12, 16.
տ պ. 21. 28,
ֆ Յովհ. 18. 31,
ֆ պ. 21. 33,
ֆ պ. 23. 30,
ը Սմ. 17, պ. 21. 26,
ը պ. 25. 8, 28. 17,

խոպաթընա գատիր տէյիլլէր տիր։ 14 - Ամմա սանա պունը իգրար էտէրիմ քի՝ [a]պունլարըն ֆըրգա տէտիքլէրի թարիգ մուճէպինճէ, [b]թէվրաթ իլէ վէյդանպէրլէրաէ եազըլմըշ օլան չէյլէրին ճիւմլէսինէ իման էտէրէք, [c]էճաապըմըն Ալլահընա [d]իպատէթ էտէրիմ։ 15 - Վէ քէնտիլէրին տախի մունթազըր օլըգլարը միսիլլիւ, [e]կէրէք սալիհլէրին վէ կէրէք ֆասըգլարըն էօլիւլէրտէն գըյամ էտէճէքլէրինի [f]Ալլահտան իւմիտ էտէրիմ։ 16 - [g]Պունա պինա՞էն հէր վագըթ Ալլահըն վէ ինսանըն [h]ինտիէտէ խալիս զամիրէ մալիք օլմազա ճէհտ էտէրիմ։ 17 - Վէ չօգ սէնէ կէչմիշտէն սօնրա՝ [i]միլլէթիմէ սաստագա վէ Ալլահ թադտիմէլէր թադտիմ էթմէք իչիւն կէլտիմ։ 18 - [j]Վէ պու սըրատա պա՛ղը Ասիալը ԵՀՈՒԱՀԻԼԷՐ պէնի հէյքէլտէ գալապալըդ, եախօտ վէլվէլէ իլէ օլմայըդ՝ ամմա թամթէյր օլունմըշ պուլտըղար։ 19 - [k]Վէ պունլար՝ [l]ալէյհիսսէ պիր տէյճէքլէրի օլսա իտի, հուզուրընա կէլիպ չիքեայէթ էթմէլի իտիլլէր։ 20 - Եախօտ պու հաղըր պուղունանլար՝ պէնիմ արալարընտա տուրուպ՝ պէն պու կիւն սիզին թարաֆընըզտան [m]էօլիւլէր գըյամընտան տօղայը մուհաքէմէ օլունույօրըմ՝ տէյիւ, 21 - Նիտա էթտիյիմ պու պիր սէօզտէն դայրի, միլլէթ մէճլիսի հուզուրընտա իքէն, պէնտէ նէ՛ գատահաթ պուլտըգլարընը սէօյլէսինլէր։ 22 - Վէ փեղիքս [պու չէյլէրի իչիթտիյինտէ]՝ պու թարիգ հադգընտա քեամիլ մա՛լիւմաթը օլտըղընտան՝ [n]պինի

[a] Պագ Ամոս 8. 14։ Պ. 9. 2։
[b] Պ. 26. 22, 28. 23։
[c] 2 Տիմ. 1. 3։
[d] Դան. 12. 2։ Յովհ. 5. 28, 29։
[e] Պ. 23. 6։ 26. 6, 7։ 28. 20։
[f] Պ. 23. 1։
[g] Պ. 11. 29, 30։ 20. 16։ Րոմ. 15. 25։ 2 Կոր. 8. 4։ Գաղ. 2. 10։
[h] Պ. 21. 26, 27։ 26. 21։
[i] Պ. 23. 30։ 25. 16։
[j] Պ. 23. 6։ 28. 20։
[k] Ա.Յ. 7։

պաշը Լ.իսահաս էնտիյի զէման տա'վանըզը թահ-
դիզ էտերիմ՝ ասյիսպ, անլէրի պաշդա պիր վազ-
թա թէրը էյլէտի։ 23-վէ Պօղոսը թահթը մու-
հաֆազասընա ալըպ՝ անա միւսա'ատէ վէրմէ.քլէ,
ՙանըն տօսթլարընատն քէնտինէ խըտմէթ էթմէք-
տէն քիտնէյի մէն՝ էթմէմէսինի եւուզ պաշըյա
թէննահ էթտի։

24-վէ պիր գաչ կիւն ասկրա Փելիքս եէհուտի
պուլունան զէվճէսի Դրուսիզա իլէ կէլիպ՝ Պօղոսը
կէթիրտէրէք, անը Քրիստոսա օլան իման խուսուսըն-
տա տինլէտի։ 25-Ո տախի սալահ վէ զապթ ը նէֆս
վէ կէլէճէք ճէզատան պահս էտէր իքէն, Փելիքս
պի յատէսիյլէ գօրգուպ՝ Շիմտիլիք կիթ, վազթըմ
օլուրսա, սէնի եինէ չաղըրըրըմ՝ տէյիւ ճէվապ
վէրտի։ 26-Պունուն իլէ պէրապէր ՚Պօղոս թարա-
ֆընատն [սալը վէրիլմէսի իչիւն] քէնտինէ ադչէ
վէրիլիր մէ՞մուլիյլէ՝ անը չօգ տէֆ՚ա կէթիրտիպ ա-
նըն իլէ սէօյլէշիր իտի։ 27-Լ.աբին իքի սէնէ թէմամ
օլընգսա, Փելիքսին եէրինէ Պորկիոս Փեստոս նասպ
օլունուպ՝ Փելիքս, ՚եէհուտիլէրին խաթրընը խոշ
էթմէք մադսէտիյլէ, Պօղոսը մահպուս պրագտը։

ՊԱՊ 25

Իման Փեստոս վիլայէթէ վասըլ օլուպ՝ իչ կիւն
ասկրա Դայսէրիյէտէն Երուսաղէմ չըգտը։ 2-՚վէ
քեահին ի ա'զամ իլէ եէհուտիլէրին մի՚թէպէրա-
նը Պօղոս ՚աղէյհինատ չիքեայէթ էտիպ՝ րէճա էտէ-
րէք, 3-Անըն Երուսաղէմ ճէլպի իչիւն միւսա'ա-
տէ թալէպ էյլէտիլէր. ՚քէնտիլէր խսէ անը ճօլտա

ՠ Պ. 27. 3։ 28. 16։ | ՚Խուր. 23. 2։ Պ. 12. 3։ 25. 9, 14։ | ՙ Պ. 24. 1։ Ա.Յ. 15։
՚՚ Խուր. 23. 8։ | ՚՚՚ Պ. 23. 12, 15։

էօլտուրմէք իչին տուզագ գուրույօրլար իտի։ 4- Լաքին փեատոս ճէվապէն՝ Պօղոս Դայսէրիյէտէ թահթը մուհաֆազատա պուլունուպ, քէնտիսի տա- խի եադընըլարտա օրայա կիտէճէյինի պէյան էտէ- րէք, 5- Արանըզտան մուգթէտիր օլանլար պէնիմ իլէ պէրապէր էնիպ՝ ։օլ ատէմտէ պիր գապահաթ վար իսէ, անը իթհամ էթսինլէր՝ ատտի։ 6- Վէ եանլարընտա անճագ սէքիզ օն կիւն էյլէնտիքտէն սօնրա Դայսէրիյէյէ էնտի, վէ էրթէսի կիւն մահ- քէմէտէ օթուրուպ՝ Պօղոսըն կէթիրիլմէսինի էմր էյլէտի։ 7- Ո տախի կէլտիյինտէ, Երուսաղէմտէն էնէն եէհուտիլէր անըն էթրաֆընտա տուրուպ՝ ա- նըն 'ալէյհինտէ իսպաթընա գատիր օլմատըգլարը ։չօգ վէ աղըր շիքեայէթլէր էթտիլէր իսէ տէ, 8- *Ո տախի՝ ։Պէն նէ եէհուտիլէրին չէրի'աթընա վէ նէ հէյքէլէ վէ նէ տէ Դայսէրէ գարշը պիր ճիւրմտէ պուլունտըմ՝ տէյիւ ճէվապ վէրտի։ 9- Լա- քին փեատոս ։եէհուտիլէրին իսպթրընը խոշ էթ- մէք մտգսէտիյլէ, Պօղոսա ճէվապ վէրիպ՝ ։Սէն ե- րուսաղէմ չըգըպ պու չէյլէր իչիւն պէնիմ հու- շուրըմտա օրատա մուհապէմ օլմագ իսթի՞ր մի սին՝ տէտի։ 10- Պօղոս տախի՝ Պէն Դայսէրին մահ- քէմէսինտէ տուրույօրըմ, պուրատա մուհապէմ օլունմագլըգըմ կէրէք տիր. սէնին տախի վէք էյի պիլտիյին կիպի՝ եէհուտիլէրէ հիչ պիր հադգսըզ- լըգ էթմէտիմ։ 11- ։Զիրա էկէր հադգսըզլըգ վէ դաթլէ միւստահագ պիր չէյ իչլէմիչ իսէմ, էօլ- մէքտէն չէքինմէմ. ասլնա էկէր պունլարըն՝ 'ալէյ-

։ Պ. 18. 14։ Ա.Յ. 18։	*Պ-'ղը-ը՝ Պօղոս	։ Ա.Յ. 20։
։ Մարկ. 15.3։ Ղուկ. 23. 2, 10։ Պ. 24. 5, 13։	։ Պ. 6. 13։ 24. 12։ 28. 17։	ը Ա.Յ. 25։ Պ. 18. 14։ 23. 29։ 26. 31։
	։ Պ. 24. 27։	

հիմոե չիքեայէթ էթոխլէրի չէլլէրին ասլը եօդ խոե, հիչ պիր քիմոե պէնի անլէրէ թէպլիմ էտէ-մէզ. [a]Գայսէրէ ըէֆ' ի տա'վա էտէրիմ՝ ոէտի։ 12-Ո զէման փեաոոս մէճլիս իլէ միւզաքէրէ էթոխբոէն սոնրա՝ Գայսէրէ ըէֆ' ի տա'վա էթոէն, Գայսէրէ կիտեճէքսին՝ ոէյիւ ճէվապ վէրոի։

13-Վէ պիր գաչ կիւն միւրուրինոէն սոնրա, փեաոոսը թէպլիք էթմէք իւզրէ՝ Սադրախպաս մէ-լիք իլէ Բերինիկէ Գայսէրիյէյէ վասլ օլսու։ 14-Վէ օրաոոա պիր չօդ կիւնլէր էլչինոիքլէրինոէ, փեաոոս Պօղոսըն մաոոեդոինի մէլիյէ լիֆաոէ էտիպ ոէտի քի՝ Փելիքսին մահպուս պրագատըլը [b]պիր ոաէմ վար տըր։ 15-[c]Պու ոաէմին հադդինոա պէն Երուսաղէմոէ լիքէն Եէհուտիլէրին պաշ քեա-հինլէրի իլէ լիմթիյարլարը անոէն ոօլայը պանա չիքեայէթ 'արզ էտիպ՝ անըն 'ալէյհինէ հիւքմ թալեպ էթոիլէր։ 16-Պէն տախի՝ Մ[d]իւոոա'ի 'ա-լէյհ միւոոա'իլէր իլէ եիւզ եիւզէ պուլունուպ՝ չի-քեայէթլէրինէ ճէվապ վէրմէյէ միւոա'ոէ օլմա-յընճա, պիր քիմսէյի [դաթլէ] թէպլիմ էթմէք Բօնալըլարըն 'ոէտէթի ոէյիլ ոիր՝ ոէյիւ Ոանլէրէ ճէվապ վէրոիմ։ 17-Պունուն իւզէրինէ անլէր պուրայա պէնի էլէ վասլ օլորդլարընոա, [e]էկեճիք-միրմէյէրէք էրթէսի կիւն մահբէմէոէ օթուրուպ՝ օլ ոաէմին կէթիրիլմէսինի էմր էթոիմ։ 18-Վէ տա'վաճըլարը՝ հուզուրոա անըն հադդինոա պէ-նիմ դըյոա էթոէյիմ պիր չիքեայէթ էթմէոիլէր։ 19-[f]Ֆագաթ քէնոի ոէյանէթլէրինէ վէ Պօղոսըն Տիրի ոիր՝ ոէտէյի Ցիսուս Նասընոա վէֆաթ էթ-

[a] գ. 26. 32, 28. 49.
[b] գ. 24. 27.
[c] Ա.ՀՀ. 2, 3.
[d] Ա.ՀՀ. 4, 5.
[e] Ա.ՀՀ. 6.
[f] գ. 18. 45, 23. 29.

մէշ պէր քիանէյէ տա՞իր անըն ՚ալէյհինտէ պա՚զը մէա՞էլէլերի վար իտի։ 20-վէ պէն պու մէա՞էլէնին հալըննտա թէրէտտիւտ էթմէյինտէն, քէնտիսինէ՝ Երուսաղէմէ կիտիպ պու չէյլէրտէն տօլայը օրատա մուհապէմէ օլմադ իսթի՞ր մի սին՝ տէտիմ։ 21-վէ լաքին Պօղոս Օգոստոսըն հիւքմիւնէ պրադըլմադ իւզրէ, րէֆ՚ի տա՚վա էթմէյինտէ, պէն անը Գայսէրէ կէօնտէրինճէյէ տէյին հըթդ օլունմասընը էմր էթմիմ։ 22-ՒվԷ Ագրիպպաս Փեստոսա՝ պէն քէնտիմ տախի պու ատէմի տինլէմէյէ արզու էտէյօրըմ, տէտիքտէ՝ Եարըն անը տինլէրսին՝ տէտի։

23-Էրթէսի կիւն Ագրիպպաս իլէ Բերինիկէ քէմալ ը իհթիշամլէ կելիպ՝ պինկ պուշըլար վէ չէհրին րիճալ ու քիպարը իլէ պէրապէր տիվանխանէյէ կիրտիքտէն սօնրա, Փեստոսըն էմրի իւզէրինէ Պօղոս կէթիրիլմիտի։ 24-վէ Փեստոս տէտի քի՝ Էյ մէլիք Ագրիպպաս, վէ պիղիմ իլէ հազըր պուլունան ճիւմլէ րիճալ, պունու կէօրիյօրսընըզ. ՙԵհուտիլէրին պիւթիւն ճիւմհուրը Երուսաղէմտէ վէ պուրատա Էանըմա կէլիպ, պունուն հագդընտա՝ ՚Ալրթըգ սաղ գալմասը ճա՞իզ տէյիլ տիր՝ տէյիւ չաղըրըրլար իտի. 25-Լաքին պէն Էանըն գաթլէ միւսթահագդ պիր շէյ էթմէտիյինի անլայըպ, ՚քէնտիսի տախի Օգոստոսա րէֆ՚ի տա՚վա էթտիյինտէն, անը կէօնտէրմէյէ հիւքմ էթտիմ։ 26-Ամմա անըն հագդընտա էֆէնտիմիզէ Էազաճագ պիր թահդիգ օլունմըշ չէյիմ օլմատըղընտան, անը սիզին հուզուրընըզա վէ պախուսուս, էյ մէլիք Ագրիպպաս, սէնին հուզուրընտա կէթիրտիմ, քի խա-

ֆ պ. 9. 15.	յ պ. 22. 22.	֏ Ա՟. 11, 12.
հ Ա՟. 2, 3, 7.	ղ պ. 23. 9, 29, 26. 31.	—

թինթաղ օլունտըգտան սօնրա, պիր եաղաճաղըմ օլա։ 27-Զիրա պիր մահպուս կէօնտէրիպ՝ 'ալէյհինտէ օլան չիքեայէթլէրի տախի պէյան էթմէմէք պանա նամա'դուլ կէօրիւնիւր։

ՊԱՊ 26

Վէ Ադրիպատա Պօղոսա՝ Բէնտին իչիւն սէօյլէմէյէ սանա իզն[1] վար՝ տէտիքատէ, Պօղոս էլինի ուզատրպ ճէվապ՝ վէրէրէք, 2-էյ մելիք Ադրիպատա, ենհուտիլէր թարաֆընտան չիքեայէթ օլունտըղըմ չէյլէրին ճիւմլէսի հադգընտա, պու կիւն սէնին հուզուրընտա ճէվապ վէրճէյիմտէն քէնտիմի պախթիեար 'ատտա էտէրիմ. 3-Խուսուսա քի ենհուտիլէրին հէվ այինլէրի իլէ մէա"էլէլէրինէ վադըթ սըն. պու սէպէպտէն պէնի սապրլէ տինլէմէնիզի ըճա էտէրիմ։ 4-Իպթիտատէն երուսաղէմտէ միլլէթիմին արասընտա սէպավէթիմտէն պէրու նասըլ հաշատըղըմը ենհուտիլէրին ճիւմլէսի պիլիրլէր։ 5-Զիւնքի (չէհատէթ էթմէք իսթէրլէր իսէ) "տինիմիզին էն տիգդաթլը ֆըրգասընա կէօրէ ֆէրիսի հաշատըղըմը էվվէլտէն պէրու պիլիրլէր։ 6-Վէ պէն չիմտի Ալլահ թարաֆընտան էճատատըմըզա վէրիլիպ՝ [2]օն իքի սըղթըմըզըն տախի [3]կէճէ կիւնտուզ տէվամ իտըրէ 'իպատէթ էտէրէք [4]հա"իլ օլմազա իտիա էթմէքտէ օլտըգլարը [5]վա'սըն իտիտի իչիւն [6]մուհաքէմէ օլունմազ իտըրէ տուրույօրըմ։ 7-Պէն օղ իտիա իչիւն ենհուտիլէր թարա-

[1] պ. 22. 3, 23. 6, 24. 15, 21, Փիլ. 3. 5,
[2] Յակ. 1. 1,
[3] Ղուկ. 2. 37, 1 Սէլ. 3. 10, 1 Տիմ. 5. 5,
[4] Փիլ. 3. 11,
[5] Թէք. 3. 15, 22. 18, 26. 4, 49. 10, Թէս. 18. 15, 2 Մխլ. 7. 12, Մէզ. 132. 11, Ես. 4. 2, 7. 14, 9. 6, 40. 10, Երեմ. 23. 5, 33. 14—16, Եզէկ. 34. 23, 37. 24, Դան. 9. 24, Միք. 7. 20, պ. 13. 32, Ծօմ. 15. 8, Տիտ. 2. 13,
[6] պ. 23. 6,

ֆընտան չէքեայէթ օլմնույօրըմ, էյ մէլիք [Ագ-
րիպպաս], 8 - Սլահըն էօլուլերի իհեա էլլէմէի
նի՞չին ՚ինտինիզտէ ինանըլմազ չէյ՚ատա օլմնուր:
9 - Ւվագա՚ա պէն քէնտիմ նազարէթլի Յիսուսըն
իամինէ մուխալիֆ վէք չօդ չէլլեր էթմէք պանա
վաճիպ իտիյի զաննընատա իտիմ: 10 - ըՊունու տա-
խի երուսաղէմտէ իճրա էտիպ՝ ըպաշ քեահինլեր-
աէն սալահիյէթ ալարագ, մուգատաէսլերաէն նի-
չէլէրինի հապսխանէլէրտէ հապս էտիպ՝ գաթլ օ-
լունտըգլարընատա պէն տախի րէյ վէրտիմ: 11 - ՚Վէ
ճիւմլէ սինագօգլարտատա չօդ տէֆ՚ա անլէրէ ՚ազապ
էտիպ՝ քիւֆր էթմէյէ իճպար էտէր իտիմ. վէ
՚ալէյհլերինէ զայէթլէ հիտաէթլէնէրէք՝ թա էճնէ-
պի չէհրլէրէ տախի թէ՚ատտի էտէր իտիմ: 12 - ՚Վէ
պու սըրատտա պաշ քեահինլեր թարաֆընտան վէ-
ճէ սալահիյէթ վէ մէ՚մուրիյէթլէ Դամասկոսա տա-
խի կիտեր իքէն, 13 - էյ մէլիք, եօլտա էօյլէ վագ-
թը՝ աէմատտան պէնիմ վէ եօլտաշլարըմըն էթրա-
ֆընտա կիւնէշին զիյաընատան ՚ազիմ պիր նուր վար-
լամըշ կէօրտիւմ: 14 - Վէ ճիւմլէմիզ եէրէ տիւ-
շիւպ՝ ՚Իպրանի լիսանընատա՝ էյ Սաւուլ, Սաւուլ,
պանա նի՞չին թէ՚ատտի էտիյօրսուն. սանա իւճէն-
տէրէլէրէ գարշը տէփմէք կիւճ տիր՝ տէյիւ պանա
սէօյլէյէն պիր սէտա իշիթտիմ: 15 - Պէն տախի՝
Էֆէնտի, սէն քի՞մ սին՝ տէտիյիմտէ, Բապա՝ Պէն
սէնին թէ՚ատտի էթտիյին Յիսուս իմ: 16 - Լաքին
գալգ, այագ իւզէրի տուր. զիրա կէօրտիյիւն վէ
սանա կէօրիւնէճէյիմ չէյլէրէ Ւսէնի մէ՚մուր վէ
շահիտ թա՚եին էթմէք իչիւն սանա կէօրիւն-

ե Յովհ. 16. 2։ 1 Տիմ. 1. 13։
ը Պ. 8. 3։ Գաղ. 1. 13։
թ Պ. 9. 14, 21։ 22. 5։
ժ Պ. 22. 19։
ի Պ. 9. 3։ 22. 6։
լ Պ. 22. 15։

տիւմ։ 17 - Վէ սէնի պու գալմուան վէ թա՞լիֆէ-
լերտէն գուրթարաճաղըմ։ 18 - Վէ պանա իման
էթմէլէրիյլէ, [1]Կիւնահլարըն [2]աֆվընա վէ [3]մուգաա-
տէլէր արասընտա [4]նասիպէ նա՞իլ օլմալարը
իչուն, [5]կէօղլէրինի աչըպ [6]զուլմէթտէն նուրա, վէ
Շէյթանըն թէսալլութընատան Ալլահա բիւճու' էթ-
տիրմէք իւզրէ՝ [7]սէնի չիմսի անլէրէ իրսալ էտէ-
րիմ՝ տէտի։ 19 - Պունա պինա՞էն, էյ մէլիք Ադ-
րիպաս, սէմավի բիւ՞յայա էթա'աթսըղ օլմասըմ։
20 - Ծագաթ թէվրէտ էտիպ Ալլահա բիւճու' էտէ-
րէք, [8]թէվրէտիյէ լայըղ [9]'ամէլլէր իչէմէլէրի իչուն՝
[10]էվվէլա Դամասկոս վէ [11]«ծէրա» Երուսաղէմ էհալիսինէ
վէ պիւթիւն եէհուտիյէ տիյարընա վէ թա՞լիֆէլէ-
րէ վա'զ էթտիմ։ 21 - Պու սէպէպլէրտէն [12]եէհու-
տիլէր պէնի հէյքէլտէ թութուպ՝ գաթլիմէ սա'յ
էթտիլէր։ 22 - Նիհայէթ Ալլահըն [13]'ամընա մազհար
օլարագ պու կիւնէ տէյին պագը իմ, վէ քիւչիւյէ
վէ պէօյիւյէ շէհատէթ էտէրէք, [14]փէյղամպէրլէրին
վէ [15]Մուհէմմէնի վազը' օլաճաղընը խապէր վէրտիք-
լէրի շէյլէրտէն, 23 - [16]Եա'նի Քրիստոսըն էլէմ չէ-
քէճէյինտէն, [17]վէ էօվլուլէրտէն էն էվվէլ զըյամ
էտիպ՝ գալմա վէ [18]թա՞լիֆլէրէ նուր թէպշիր էտէ-
ճէյինտէն մա'տա հիչ պիր շէյ սէօյլէտիյիմ եօզ-
տըր՝ տէտի։

[1] Ղուկ. 1. 78։
[2] Պ. 20. 32։
[3] Եփես. 1. 11։ Կող. 1. 12։
[4] Եա. 35. 5։ 42. 7։ Ղուկ. 1. 77։ Յովհ. 8. 42։ 2 Կոր. 4. 4։ Եփես. 1. 18։ 1 Սկէ. 5. 5։
[5] 2 Կոր. 6. 14։ Եփես. 4. 18. 5. 8։ Կող. 1. 13։ 1 Պետ. 2. 9, 25։
[6] Պ. 22. 21։
[7] Մատթ. 3. 8։
[8] Պ. 9. 20, 22, 29։ 11. 26։ 13 վէ 14 վէ 16 վէ 17 տէն 21 պապլար։
[9] Պ. 21. 30, 31։
[10] Ղուկ. 24. 27, 44։ Պ. 24. 14։ 28. 23։ Բօմ. 3. 21։
[11] Յովհ. 5. 46։
[12] Ղուկ. 24. 26, 46։
[13] 1 Կոր. 15. 20։ Կող. 1. 18։ Վահ. 1. 5։
[14] Ղուկ. 2. 31։

24 - Վէ ճէվապ վէրէրէք պու չէյլէրի սէօյլէտի-
լինաէ, փեաոոս եիւքսէք սէպէ՝ Էյ Պօղոս, չըլ-
տըրըյօրսըն. չօգ օգուտաղ սէնի տէլիլիյէ տիւչար
էտիյօր՝ տէտի: 25 - Ո տաիսի՝ Էյ տէվէթլու փեա-
տոս, չըտըրմայօրըմ, աումա հադիդաթ վէ ՚ադէ ը
սէլիմ սէօզլէրի սէօյլէյօրըմ: 26 - Զիրա մէլիք պու
չէյլէրէ վադըճ օլմադըղը, հուզուրընաա ճէաուրանէ
սէօյլէյօրըմ, չինքի պու չէյ պիր քէօշէտէ վադը՚
օլմատըղընաան, գըյաս էտէրիմ քի պու չէյլէրին
հիչ պիրի պիլէ անա կիղլի տէյիլ տիր: 27 - Էյ մէ-
լիք Ագրիպպաս, փէյղամպէրլէրէ ինանը՞ր մը սըն.
ինանըտըղընըդ պիլիրիմ՝ տէտի: 28 - Վէ Ագրիպպաս
Պօղոսա՝ Պէնի Խրիսթիյան օլմադա ճիւզ՞ի իգնա՚
էտիյօրսըն՝ տէտի: 29 - Պօղոս տաիսի՝ -Թեաշ ջքի Ա-
լահ վէրէ իտի, ճիւզ՞ի վէ քիւլի, եալընըզ սէն
տէյիլ, անճագ պու կիւն պէնի տինլէյէնլէրին ճիւմ-
լէսի տաիսի, շու պէնտէրտէն մա՚տա, հէման պէ-
նիմ օլտըղըմ կիպի օլա իտիլէր՝ տէտի:

30 - Վէ [պունու սէօյլէտիյի կիպի] մէլիք իլէ վա-
լի վէ Բէրինիկէ վէ անլէր իլէ պէրապէր օթու-
րանլար գալդըլար: 31 - Վէ պիր թարաֆա չէքիլ-
տիքլէրինտէ պիրիպիրի իլէ՝ -Պու ատէմ գաթլէ եա
պէնտէրէ միւթահադդ հիչ պիր չէյ իշլէմէյօր՝
տէյիւ սէօյլէշիրլէր իտի: 32 - Ագրիպպաս տաիսի
Փեաոոսա՝ Պու ատէմ Չէսայէրէ րէֆ՚ի տա՚վա էթ-
մէմիշ օլսա իտի, սալը վէրիլէ պիլիր իտի՝ տէտի:

ՊԱՊ 27

Վ է տէնիզտէն Իթալիայա կիթմէմիզ -մուդար-

Չ 4 Միւլ. 9. 11. Յովհ. 10. 20. 1 Կոր. 1. 23. 2. 13. 14. 4. 10.	- 1 Կոր. 7. 7. - Պ. 23. 9. 29. 25. 25.	Հ Պ. 25. 11. —— - Պ. 25. 12. 25.

բեր ըլըդաս, Պօղոսը վէ տիկեր պա'ղը մահպուա-
լարը Օգոստոս թագուրընըն Յուլիոս նամ պէր եւղ
պաշըրընա թէսլիմ էթտիլեր։ 2-վէ Ասիա թա-
րաֆլարընան կիմէ իւզրէ, Էմրէմիւլի պէր
կէմիյէ պինիպ՝ վէ Սէլանիքաէն օլան [b]Մաքեդոնիալը
Արիստարքոս պիրլիմ իլէ պերապեր օլարագ աչը-
լըպ, 3-էրթէսի կիւն Սիդոնա վասըլ օլըդ, վէ
Յուլիոս Պօղոսա իւնանիյէթլէ մու'ամէլէ էտէրէք,
[c]Իսթիրահաթ իչիւն, տօսթլարընըն եանընա կիմ-
սէսինէ րուխսաթ վէրտի։ 4-վէ օրատան աչըլըպ՝
բիւզկեար մուխալիֆ օլմագլէ, Գըպրըսըն ալթ թա-
րաֆընան կէչիպ, 5-Կիլիկիա վէ Պամֆիւլիա տէ-
նիզինին օրթասընտան կէչէրէք, Լիկիատա վադը՝
Միւրայա կէլտիք։ 6-վէ եւղ պաշը օրատա Ի-
թալիայա կիտէճէք Իսքէնտէրիյէլի պէր կէմի պու-
լուպ՝ պինդի անա պինտիրտի։ 7-վէ պէր չօղ կիւն-
լէր աղըր աղըր կիտիպ՝ կիւճլէ Կնիդոսըն դուրպի-
նէ եէթիշմէյիմիզտէ, բիւզկեար պինդի պրադմա-
տըղընտան Կիրիտին ալթ թարաֆընտան Սալմոնա
էօնիւնտէն կիտէրէք, 8-Անը կիւճլէ կէչիպ՝ կիւ-
ղէլ լիմանլար՝ տէնիլէն պէր մահալէ կէլտիք. պու-
նուն դուրպինտէ Ղասեա նամ պէր շէհր վար իտի։
9-վէ խայլը ղէման կէչտիքտէն սօնրա, [d]օրուճ
վադթը հալա կէլմիշ օլտըղընտան, արթըդ տէնիզ
սէֆէրի մուխալֆաթալը օլմագլէ, Պօղոս անլէրէ նա-
սիհաթ էտիպ, 10-էյ ադամլէր, պու տէնիզ սէ-
ֆէրինին հալընըդ եւրէք վէ կէմիյէ տէյիլ, պէլքի
քէնտի ճանլարընըդա տախի մէշաղգաթը վէ չօղ
ղարարը օլաճաղընը կէօրիւյօրում՝ տէտի։ 11-Ամմա
եւղ պաշը կէմինին ըէ՛իսի իլէ տահիպինէ Պօղոսըն

[b] գ. 19. 29. | [c] գ. 24. 23. 28. 16. | [d] Գ. 23. 27. 29.

սէօղէբինաէն զէյատե ի՛թիմատ էթտի։ 12-Վ՛ օլ լիման գըշլամադ իչիւն միւնասիպ օրնատըլընաան, էքսէրսիսի կիրիտէն ճէնուպա վէ զարպ ի չինալա պադան փիւնիկէ լիմանըննա գըշլամադ իչիւն վա՛ սըլ օլա պիլիրսիզ՝ տէյիւ օրատան տախի այրըմադա րէյ վէրտիլէր։ 13-Վ՛ պիր եավաշ լոտօս էսէպ՝ մադաէտըլերինէ էրտիլէր զաննըյլէ, գալդըպ կիրիտին գըյրըընաան կէչիյօրլար իտի։ 14-Ամմա պիր ազտան սօնրա անա գարշը Եւրաքիկլոն տէնիլէն պիր չիտաէթլի րիւզկեար զուհուր էթմէգլէ, 15-կէմի պէրտէն գաւրըլըը, վէ օրադյա կիտէմէտիյինաէն, անը քէնտի հալինէ պրագըպ՝ սիւրիւքլէնիյօր իտիք։ 16-Վ՛ Կղոդա նամ պիր քիւչիւք ատանըն ալթընա սըղընարադ սանտալը կիւճլէ զապթ էթմէյէ մուդթէտիր օլուպ՝ իչերի ալտըգտան սօնրա, 17-Զաբըլէր գուլլանարադ կէմիյի ալթընաան գուշաթտըլար. վէ սըղա տիւշմէք գօրգուսըյլէ եէլքէնի էնտիրիպ՝ էօյլէ սիւրիւքլէնիրլէր իտի։ 18-Վ՛ չիտաէթլի ֆուրթունատա պուլունտուղմընդան, էրթէսի կիւն եիւքիւ տէնիզէ աթտըլար։ 19-Վ՛ իւչինճիւ կիւնտէ քէնտի էլլէրիմիզլէ Ի՛կէմինին թադըմլարընը աթտըգ։ 20-Վ՛ չօգ կիւնլէր նէ կիւնէշ նէ եըլտըզլար կէօրիւնիւպ՝ չիտաէթլի ֆուրթունա տախի իւզէրիմիզէ պատմադլէ, արթըգ նէճաթ պուլմադըզըն իւմիտի քիւլիյէն գաթ՛ օլունտու։ 21-Վ՛ չօգտան պէրու աճ գալմըշ օլմալարըյլէ, Պօղոս օրթալարընտա տուրուպ՝ էյ ատէմլէր, ֆիլվադը՛ պէնիմ սէօյլէտիյիմի տինլէյէրէք, պու մէշադդաթ վէ զարարա օղրամամադ իչիւն Կիրիտէն այրըմանըը իտինիզ։ 22-Ամմա չիմտի

սիղէ նահիհամի վէրիրիմ քի խօշ խաթը օլասընըզ· զիրա սիզաէն հիչ պիրի թէլէֆ օլմայըսըղ՝ անճադ կէմի ընէլֆ օլաճադ տըր։ 23 - Զիրա սահիպիմ վէ ըմա'պուտըմ օլան Ալլահըն մէլէյի ՚պու կէճէ հա՜ ներմուա տուրուպ, 24 - է՛յ Պօղոս, գօրգմա, Դայէրին հուզուրընուա տուրմաղ լազըմ տըր· վէ իչիմէ Ալլահ սէնին իլէ պէրապէր կէմիտէ օլանլարըն ճիւմլէսինի սանա պաղըշլամըշ տըր՝ տէմի։ 25 - Պունուն իչիւն, է՛յ սահիպլէր, խօշ խաթըր օլունըզ, ըզիրա հէման պանա սէօյլէնիլմիչի վէճճ իւզրէ վադը՛ օլաճաղը՜ նա պէն Ալլահա ի՛թիմատ էտէրիմ. 26 - Անճադ ՚պիր սահայա տիւշմէմիղ լազըմ տըր՝ տէմի։

27 - Վէ օն տէօրտունճիւ կէճէ օլորդուա՝ Սարիա տէնիզինտէ սիւրիւքլէնմէքտէ իքէն, կէճէնին հաղը՜ ըլմուա կէմիճիլէր պիր դարայա հադըշտըդըլարընը զանն էթմիլէր։ 28 - Վէ իսդանմիղ ամըլ՝ ևէրմի դուլաճ պուլտըլար· վէ պիր ազ իլէրի վարըպ վէ թէքրար ամըլ՝ օն պէչ դուլաճ պուլտըլար։ 29 - Վէ գայալըղա տիւշմէք գօրդուսըյլէ, դըչտան տէօրթ լէննէր ամըլ՝ կիւնահուղ օլմասընը արդու էթմիլէր։ 30 - Վէ կէմիճիլէր կէմիտէն դաչմադ մադտէմիյլէ, պաշտան լէննէրլէր ամմադ պէհա՜ նէսիյլէ սանատը տէնիղ էնտիրմիքլէրինտէ, 31 - Պօղոս եիւղ պաշըյա վէ ՚ասքէրլէրէ՝ էկէր պուն՜ լար կէմիտէ դալմազսա, սիղ նէճամի պուլամադ սընըզ՝ տէմի։ 32 - Ո զէման ՚ասքէրլէր սանատալն իվէլէրինի քէսիպ՝ անը պրադտըլար։ 33 - Վէ սա՜ պահ օլմադ իւզրէ իքէն՝ Պօղոս ճիւմլէսինէ թա՛՜ սամ էթմէլէրինի իչճա էտէրէք՝ Պու կիւն օն տէօրթ

՚Գործ. 6. 16։ Րօմ։ 1. 9։ 2 Տիմ։ 1. 3։ Է Պ. 23. 11։	ԸՂուկ. 1. 45։ Րօմ. 4. 20, 21։ 2 Տիմ.	1. 12։ Բ Պ. 28. 1։

կիւն տէր, պէքլէյիպ՝ հիչ պէր չէյ եէմէյէրէք աճ դալընըզ։ 34-Պու էճլտէն թա՛ամ էյլէմէնիպ ըչճա էտէրիմ, պէրա պու սիպին նէճաթընըզ ի֊չիւն տէր. ֊չիւնքի պէրինիպին պաշընատան պէր գըլ տուշմէյճէք տէր՝ տէտի։ 35-Վէ պէօյլէ տէյէ֊րէք էքմէք ալըպ՝ ֊քեաֆֆէսինին էօնիւնտէ Ալլահա չիւքր էթտի, վէ փարէլէյիպ եէմէյէ պաշլատը։ 36-Վէ ճիւմլէսի խօշ խաթըր օլուպ՝ քէզալիք թա֊՛ամ էթտիլէր։ 37-Վէ պիզ կէմիտէ ճիւմլէմիզ լէի եիւզ եէթմիշ ալթը քիչի խոկ։ 38-Վէ թա֊՛ամնատան տօյտըդլարընատա, պուղտայը տէնիզէ աթա֊րադ կէմիյի թախֆիֆ էթտիլէր։

39-Վէ կիւնտիւզ օլտըգտա, օլ եէրի թանըմա֊յընպ՝ ֆագաթ սահիլի օլան պէր քէօրֆէզ կէօր֊մէլէրիյլէ, էկէր միւնքին օլուրսա, կէմիյի օրտայա տէվզ էթմէյի միւրատ էթտիլէր։ 40-Վէ լէնկէր֊լէրի քէսիպ՝ տէնիզէ պրագտըլար. վէ տիւմէնլէ֊րին պաղլարընը չէօզիւպ՝ եէլքէնի րիւզկեարա գալ֊տըրարադ, սահիլէ տօղրու կիտէյօրլար խոկ։ 41-Վէ լէի թարաֆտան տէնիզին գաւուշտըզը պէր մահալէ տիւշիւպ՝ կէմիյի օթուրթտըլար. վէ պաշը սաիլանարադ, գըմըլտանմագ օլտու. գըչ խէ տալ֊ղալարըն չիտտէթինատէն տաղըլըյօր խոկ։ 42-Վէ մահպուսալարտան պէրի եիւգիւպ ֆէրար էթմէմէկ իչիւն, ՚ասքէրլէր անլէրի գաթլ էթմէյէ մէշվէ֊րէթ էթտիլէր խէ տէ, 43-Եիւզ պաշը Պօղտոր գուրթարմագ խաթէմէդլէ, անլէրի պու նիյէթտէն մէն՚ իլէ, եիւզմէք պիլէնլէրին էվվէլա աթըլըպ գարայա չըգմալարընը, 44-Պագըլարընըն տախի՝

֊3 Միւս. 1. 52։ Մատթ. 10. 30։ Ղուկ. 12. 7։ 21. 18։	֊1 Միւս. 9. 43։ Մատթ. 15. 36։ Մարկ. 8. 6։ Յովհ. 6. 11։ 1 Տիմ. 4. 3,4։ 2 Կոր. 11. 25։	

քիմի թախթալար, քիմի տէ կէմինին պա՛ղը վար-
չալարը իւղերինտէ չըժմալարընը էմր էթտի. վէ
պու վէճհլէ Ֆհումլէսի սալիմէն գարայա չըժտըլար։

ՊԱՊ 28

Վ 5 սալիմէն չըժտըղըմըզտա, Ըօլ աստանըն իս-
մի Մաղթա իտիյինի անկատըգ։ 2-Ի Վ 5 պարպար-
լար պիղէ ֆէվգ էլ՝ատէ միւրիւվվէթի կէօմէրտի-
լէր, չէօյլէ քի եալան եաղմուր վէ ասղուգ սէպէ-
պինտէն ամէշ եադըպ՝ ճհումլէմիզի գատուլ էթ-
տիլէր։ 3-Վ 5 Պօղոս չօգ չալը տէվշիրիպ՝ ամէշ իս-
ղերինէ գօտըղընտա, սրճագտան պիր էնկէրէք չը-
գըպ՝ անըն էլինէ եաւրըշտը։ 4-Վ 5 պարպարլար
ճանվէրի անըն էլինտէն սարդըմըշ կէօրտիւքէ-
րինտէ, պիրիպիրինէ՝ Պու աստմ էլալէթթէ գա-
թիլ օլմալը տըր, քի տէնիզտէն գուրթուլտու խէ
տէ, ՚աստվէթ անը եաշամտա պրագմատը՝ տէր-
լէր խտ։ 5-Ո տախի ճանվէրի ամէշէ պիլքիպ՝
Ֆպիր զարար կէօրմէտի։ 6-Անվէր անըն չիշէճէյինէ
վէ եախօտ անտըղըն էօլու տուշէճէյինէ պէքլէտի-
լէր խտ տէ, պիր չօգ պէքլէտիքտէն սօնրա՝ անա
պիր զարար օլմատըղընը կէօրտիւքէրինտէ, զաննա-
րընտան տէօնիպ՝ Ֆիլահ տըր՝ տէտիլէր։ 7-Վ 5
աստանըն պէօյլու պուլունան Պողղոս նամ քիմ-
սէնին օլ ճհվարլարտա չիֆթվնքէրի պուլունմադը,
պիղի գատուլ էտիպ՝ իւշ կիւն միւրիւվվէթէ միւ-
սաֆիր էլէտի։ 8-Վ 5 Պողղոսըն վէտէրի հիւմ-
մա իլէ գանը խոհալա թուրթուլարագ եաթմադտա
իքէն, Պօղոս եանընտա վարտը, վէ Ֆտու՛ա էտէրէք,

Ֆ Ա՛ր. 22։

—

–Պ. 27. 26։

Բ Բօմ. 1. 14։ 1 Կոր. 14. 11։ Կող. 3. 11։	10. 19։
Ֆ Մարկ. 16. 18։ Ղուկ.	Գ Պ. 14. 11։
	Ֆ Յակ. 5. 14, 15։

ՙէլէերինի անըն իւզէրինէ գօմաղէ անա չիճա վէր-
տի։ 9-Վէ պու վագը՚ա իւզէրինէ աուսաա պու-
լունան սա՚իր խասթալար տախի կէլիպ չիճա պու-
լուրլար իտի։ 10-Անլէր տախի պիզէ զիյաաէխլէ
Ի՚ւքրամ էթտիլէր, վէ կիսէճէյիմիզ վագըթ պիզէ
լազըմ օլան չէյլէրի թէսաարիւք էթտիլէր։

11-Վէ իւչ այ սոնրա՝ օլ աուսաա գըշլամըշ վէ
՚ալամէթի Դիոսկուրի օլան Իսկէնտէրիյէլի պիր կէ-
միյէ աչըլտըգ։ 12-Վէ Սիրակուսայա վասըլ օլուպ՝
իւչ կիւն գալտըգ։ 13-Օրաան տախի տօլաշարագ,
Հռէգիոնա վասըլ օլուպ՝ պիր կիւն սոնրա ղօտօս
էամէքլէ, իքինճի կիւն Պաութողսա կէլտիք։ 14-Վէ
օրաան պա՚ղը պիրաաէրլէր պուլտըգ. անլէր տա-
խի եանլարընաա եէտի կիւն գալմամըզը րիճա էթ-
տիլէր. վէ պէօյլէճէ Րօմայա կէլտիք։ 15-Օրաան
տախի պիրաաէրլէր խապէրիմիզի ալտըգլարընաա,
պիզի խըթիգալ իչիւն Թա Ասփիոս պազարընա
վէ Իւչ խանըարա տէյին չըգտըլար. վէ Պօղոս ան-
լէրի կէօրտիւյիւնտէ, Ալլահա շիւքր էտիպ ճէսա-
րէթլէնտի։

16-Վէ Րօմայա կէլտիյիմիզտէ, [եիւզ պաչը մահ-
պուսլարը աէրտարա թէսլիմ էթտի.] ՙՊօղոսա
քէնտինի հրճիզ էտէն ՚ասքէր իլէ այրըճա իգամէթ
էթմէյէ րուխսաթ վէրիլտի։ 17-Վէ իւչ կիւն սոնրա,
Պօղոս Եէհուտիլէրին միւ՚թէպէրանլարը տա՚վէթ
էյլէտի. վէ անլէր ճէմ՚ օլտըգտա, անլէրէ՝ Էյ պի-
րաաէրլէր, ՚պէն գալմա, եախօտ էճտաատըմըզըն
այինլէրինէ մուխալիֆ պիր շէյ էթմէմիշ օլտըղըմ
հալտէ, ՚Երուսաղէմտէն Րօմալըլարըն էլլէրինէ

ՙՄարկ. 6. 5, 7. 32, 16. 18, Ղուկ. 4. 40, Պ. 19. 11, 12,
Ա Կոր. 12. 9, 28,
Ե Մատթ. 15. 6, 1Տիմ. 5. 17,
ՃՊ. 24. 23, 27. 3,
ՐՊ. 24. 12, 13, 25. 8,
ՃՊ. 21. 33,

մահպուս օլարադ թէսլիմ օլունըրմ։ 18 - Պունլար տախի [a]պէնի խոթինթադ էտիպ՝ պէնտէ գաթլե մուսթահադգ հիչ պիր սէպէպ պուլունմատըղընա մէպնի սալը վէրմէք խոթէտիլէր։ 19 - Լաքին եէ~ հուտիլէր մուխալէֆէթ էթտիքլէրինտէ, հէր նէ գառար միլլէթիմին [b]ալէյհինտէ չիքեայէթ էտէ~ ճէք պիր չէյիմ եօգ խոր խաէ տէ, [c]Գայսէրէ րէֆ՚ ի տա՚վա էթմէյէ մէճպուր օլըրմ։ 20 - Իմտի պու սէպէպ մէպնի կէօրուշիւպ սէօյլէշմէք մէրամըյլէ սիզի տա՚վէթ էթտիմ. [d]զիրա Իսրայէլին խամիսի իչինն [e]պու զէնճիրլէ պաղլը իմ՝ տէտի։ 21 - Անլէր տախի անա՝ պիզ պէնիմ հադդընտա նէ եէհուտի~ յէտէն մէքթուպ ալըրգ, նէ տէ պիրտաէրլէրտէն պիրի կէլիպ՝ պէնիմ հադդընտա պիր քէօթիւ շէյ խապէր վէրմիշ եա սէօյլէմիշ տիր։ 22 - Լաքին նէ էֆէնտիտա օլտըղընը պէնտէն իշիթմէք խոթէրիպ. զիրա հէր եէրտէ պու ֆըրդայա [f]մուխալէֆէթ էտիլտիյի մա՚լումիւմուզ տիր՝ տէտիլէր։ 23 - Վէ անա պիր կիւն թա՚եին էտիպ՝ չօգ քիմսէլէր եա~ նընա՝ մէպէնինէ կէլտիլէր. վէ սապահտան ախ~ շամա գառար [g]Մուսէսին թէվրաթը իլէ փէյղամ~ պէրլէրտէն Յիտուա միւթէ՚ալլիգ շէյլէր հադդըն~ տա անլէրի իլգամ էտիպ՝ [h]մէլէքիւթ Ուլլահա տա~ "իր շէհատէթ էտէրէք անը պէյան էտէր խոր։ 24 - [i]վէ սէօյլէնինէն շէյլէրէ պա՚ղըլարը ինանըպ պա՚~ ղըլարը ինանմատըլար։ 25 - Վէ պիրիսիրի իլէ իթ~ թիֆագ էթմէյիպ՝ տաղըմադ իւզրէ իքէն, Պօղոս

[a] Պ. 22. 24, 24. 10, 25. 8, 26. 31.
[b] Պ. 25. 11.
[c] Պ. 26. 6, 7.
[d] Պ. 26. 29. Եփես.
[e] Պ. 3. 1, 4. 1, 6. 20, 2 Տիմ. 1. 16, 2. 9, Փիլիմ. 10, 13.
[f] Ղուկ. 2. 34, Պ. 24. 5, 14, 1 Պետ. 2. 12, 4. 14.
[g] Պագ Պ. 26. 6, 22.
[h] Ղուկ. 24. 27, Պ. 17. 3, 19. 8.
[i] Պ. 14. 4, 17. 4, 19. 9.

պիր սէօզ սէօյլէտի. եա՞նի՝ Րուհ իւլ Թուտս Եսա-
յի փէյղամպէր վասըթասըյլէ էճտատըմըզա խի-
թապէն, 26-ՙՊու գալմա կիթ, վէ տէ քի՝ Իշիթ-
մէքլէ իշիտէճէքսինիզ, ամմա անլամայաճագսընըզ,
վէ պադարագ պագաճագսընըզ, ամմա կէօրմէյէ-
ճէքսինիզ: 27-Զիրա պու գավմըն գալպի գաթը-
լաշըպ՝ գուլագլարըյլէ ազըրճա իշիտիրլէր, վէ կէօզ-
լէրինի տախի գափատըպտըր, օլմայա քի կէօզլէրիյլէ
կէօրիւպ՝ վէ գուլագլարըյլէ իշիտէրէք, գալպէն
ֆէհմլէ ըիւճու՝ էտէլէր, պէն տախի անլէրէ շիֆա
վէրէյիմ՝ տէյէրէք էյի պույուրտու: 28-Իմտի
սիզէ մա՛լում օլսուն քի՝ Ալլահըն խէլասը ՙթա՛ի-
ֆէլէրէ իրսալ օլունտու. անլէր տախի տինլէյէ-
ճէքլէր տիր: 29-Վէ պու շէյլէրի սէօյլէտիքտէն
սօնրա՝ եէհուտիլէր պիրիպիրի իլէ չօգ միւպահէ-
սէ էտէրէք կիթտիլէր:

30-Վէ Պօղոս խաթիճար էթտիյի խանէտէ թէ-
մամ իքի սէնէ իգամէթ էտէրէք, եանընա կէլէն-
լէրին ճիւմլէսինի գապուլ պիրլէ, 31-ՙՄէլէքիւթ
Ուլլահը վա՛զ էտէրէք, Բապպ Յիսուս Քրիստոսա
միւթէ՛ալլըգ շէյլէրի պիլա մանի՛ վէ քէմալը ճէ-
սարէթլէ թա՛լիմ էտէր խոր:

ֆ Եա. 6. 9, Երեմ. 5. 21, Եզեկ. 12. 2, Մատթ. 13. 14, 15, Մարկ. 4. 12, Ղուկ. 8. 10, Յովհ. 12. 40, Իսմ. 11. 8, ֆ Մատթ. 21. 41, 43, Պ. 13. 46, 47, 18. 6, 22. 24, 26. 17, 19, Իսմ. 11. 11, յ Պ. 4. 31, Եփես. 6. 19:

ՊՕՂՈՍ ԲԷՍՈՒԼԸՆ
ԲՕՄԱԼԸԼԱՐԱ ԲԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Յիսուս Քրիստոսին դուրս Պօղոս՝ [a]ըհսուլ օլմադ իւղրէ տա՛վէթ, 2-վէ Ալլահըն պէշարէթինէ [b]թախսիս օլունմըշ օլուպ, 3-Օլ պէշտէրի քի [c]ճէնաէտ ճիհէթիյլէ [d]Դաւիթ նէսլինաէն օլուպ՝ [e]գուտսիյէթ բուհու ճիհէթիյլէ էօլիւլէրտէն պիլ դըյամ, [f]դուվվէթլէ Իսն Ուլլահ պէյան օլունան քէնտի Օղլու Բաղըշլըմըշ Յիսուս Քրիստոս հադդընտա, 4-Ալլահ [g]մուգաատտէս քիթապլարտա վէյղամպէրլէրի վասըթասըյլէ մուգաատտէմա [h]վա՛տ էյլէմիշ տիր։ 5-Արաձարընտա Յիսուս Քրիստոսըն տա՛վէթլիսի պուլունտուղընըդ, 6-ձիւմլէ միլլէթլէր արաձընտա [i]իսմի իչիւն [j]իմանտա իթա՛աթ օլունմադ իւղրէ, ա-նըն թարաֆընտան [k]վէնայէթ վէ րէսալէթ ալտըդ։ 7-Սիզ Ալլահըն Բօմաատա պուլունան ճիւմլէ սէվ-կիւլիւլէրինէ, վէ [l]մուգաատտէս օլմադ իւղրէ տա՛վէթ օլունանլարա՝ Փէտէրիմիզ Ալլահ վէ Բաձպ

[a] Ա՛մալ. 22. 21։ 1 Կոր. 1. 1։ Գաղ. 1. 1։ 1 Տիմ. 1. 11։ 2. 6։ 2 Տիմ. 1. 11։
[b] Ա՛մալ. 9. 15։ 13. 2։ Գաղ. 1. 15։
[c] Յովհ. 1. 14։ Գաղ. 4. 4։
[d] Մատթ. 1. 6, 16։ Ղուկ. 1. 32։ Ա՛մալ. 2. 30։ 2 Տիմ. 2. 8։
[e] Ա՛մալ. 13. 33։
[f] Ը՛հպր. 9. 14։
[g] Պ. 3. 21։ 16. 26։ Գաղ. 3. 8։
[h] Պաղ Ա՛մալ. 26. 6։ Տիտ. 1. 1։
[i] Ա՛մալ. 9. 15։
[j] Ա՛մալ. 6. 7։ Պ. 16. 26։
[k] Պ. 12. 3։ 15. 16։ 1 Կոր. 15. 10։ Գաղ. 1. 15։ 2. 8։ Եփես. 3. 8։
[l] Պ. 9. 24։ 1 Կոր. 1. 2։ 1 Սէլ. 4. 7։

Յիսուս Քրիստոս Թարաֆընտան Ի՛նայէթ վէ ա-
լամէթ օլսուն։

8 - Էվվէլա [a]ճիւմլէնիզ իչիւն Յիսուս Քրիստոս
վասըթասըյլէ Ալլահըմա շիւքր էտէրիմ քի՝ [b]հա-
նըզըզ պիւթիւն տիւնեայա շայ՛ օլմուշ տըր. 9 - Զի-
րա Օղլընըն պէշարէթինտէ [c]րուհըմըզ խըտամէթ է-
տիյիմ [d]Ալլահ պանա շահիտ տիր քի, 10 - [e]Ա-
հըն իրասէթիյլէ [f]ադըպէթ Թարաֆընըզա կէլմէք-
լիյիմ միւյեսսէր օլա տէյիւ տա՞իմա տու՛ալարըմ-
տա [g]նիյազ էտիպ՝ ֆէրաղէթ էթմէյէրէք [h]սիզէ
եաա էտէրիմ։ 11 - Զիւնքի սիզի կէօրմէյէ իչթի-
յադըմ վար, Թա քի սէպաթընըզ իչիւն [i]սիզի
պիր րուհանի մէվհիպէյէ նա՞իլ էտէյիմ. 12 - Եա՛-
նի [j]սիզին վէ պէնիմ օլուպ՝ պիրիպիրիմիզտէ պու-
լունան իմանըզ սիզին իլէ պէրապէր միւթէսէլլի օ-
լայըմ։ 13 - Լաքին, էյ պիրատէրլէր, [k]շիմտիյէտէք
մէն՛ օլունըմ իսէ տէ, սա՞իր Թա՞իֆէլէր արա-
սընտա օլտըղը կիպի, [l]սիզին արանըզտա տախի
պիր մահսուլըմ օլմագ իւզրէ՝ Թարաֆընըզա կէլ-
մէյէ [m]տէֆ՛աթլէ միւրատ էյլէտիյիմի պիլմէմէնիզի
իսթէմէմ։ 14 - Պէն Եունանիլէրէ վէ Պարպարլարա,
[n]ալիմլէրէ վէ ճահիլլէրէ [o]պօրճլու իմ։ 15 - Քէզա-
լէք էլիմտէն կէլտիյի գաւուր սիզէ, եա՞նի Բօմա-
տա պուլունանլարա տախի պէշարէթի թէպշիր էթ-
մէք իչիւն հազըր ըմ։ 16 - Զիւնքի [Քրիստոսըն] պէ-

[a] 1 կոր. 1. 3։ 2 կոր. 1. 2։ գաղ. 1. 4։
[b] 1 կոր. 1. 4։ փիլ. 1. 5։ կող. 1. 3—5։ 1 Սէլ. 1.2։ փիլիմ. 5։
[c] պ. 16.19։ 1 Սէլ. 1.8։
[d] Ա՛մալ. 27.23։ 2 Տիմ. 1. 5։
[e] պ. 9. 1։ 2 կոր. 1. 23։ փիլ. 1. 8։ 1 Սէլ. 2. 5։
[f] Յակ. 4. 15։
[g] պ. 15.23,32։ 1 Սէլ. 3. 10։
[h] 1 Սէլ. 3. 10։
[i] պ. 15. 29։
[j] Տիտ. 1. 4։ 2 Պետ. 1. 1։
[k] Պագ Ա՛մալ. 16. 7։ 1 Սէլ. 2. 18։
[l] փիլ. 4. 17։
[m] պ. 15. 23։
[n] 1 կոր. 9. 16։

շարէթինտէն տօլայը Նութանտամ, զիրա Հէր իման էտէնէ, էվվէլա ԵԷհուտույէ հէմ տէ Եունանիյէ խէլաս իչիւն Ալլահըն գուվվէթի տիր։ 17 - Զիրա անըն վասըթասըլէ Ալլահըն էնճո էյէուէյէ սալահ, եա՛նի իսանատան օլան սալահ իսիւն քէշֆ օ-ւունմըշ տըր. նիթէքիմ Սալիհ իսանընէ եաշայա-ճադ տըր՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։

18 - Զիրա հադիսաթը հադդըզզընէ ալը դօ-յան աստմլէրին հէր ֆըսգը վէ հադդըզզընը իւ-զէրինէ Ալլահըն զաղապը սէմաատան քէշֆ օլունուր։ 19 - Զիրա Ալլահ հադդընտա պիլինմէյէն միւնքին օլան շէյլէր անլէրտէ զահիր տիր. չիւնքի Ալլահ անլէրէ իզհար էյլէմիշ տիր։ 20 - Զիրա կէօրիւնմէ-յէն սըֆէթլէրի, եա՛նի էպէտի գուտրէթի վէ Ու-ւուհիյէթի ՚ալէմ խալդ օլունալըտան պէրու իչլէրի վաըթասըլմէ տէրք օլունարադ աշիքեարէ կէօրիւ-նիւր. շէօյլէ քի անլէր մա՛զուր օլամազլար։ 21 - Զիւն-քի Ալլահը պիլտիքլէրի հալտէ, Ալլահա վաճիպ օլան մէճա ու շիւքրիւ էթմէյիպ՝ Ֆանճադ քէնտի ֆիքրլէրինտէ պէթալէթէ տիւշար օլարադ, ֆէհմ-սիզ գալալէրի գարարտը։ 22 - "Ալիմ իզ՝ տէրլէր իքէն ահմադ օլտըլար։ 23 - Վէ զէվալտէն միւնէզ-զէհ օլան Ալլահըն ճէլալինի զէվալ պուլան ինսանն վէ գուշլար վէ տէօրթ այադլըլար վէ հաշէրաթ

Ը Մէզ. 40. 9, 10։ Մարկ. 8. 38։ 2 Տիմ. 1. 8։
— Ղուկ. 2. 30—32։ 24. 47։ Ա՛մալ. 3. 26։ 13. 36, 46։ Պ. 2. 9։
• 1 Կոր. 1. 18։ 15. 2։ Ը Պ. 3. 21, 22։
Տ Ամբ. 2. 4։ Յովհ. 3. 36։ Գաղ. 3. 11։ Փիլ. 3. 9։ ՚Իպր. 10. 38։
ր Ա՛մալ. 17. 30։ Եփես. 5. 6։ Կող. 3. 6։
ց Ա՛մալ. 14. 17։
— Յովհ. 1. 9։
Ֆ Մէզ. 19. 1, վէ զայրի։ Ա՛մալ. 14. 17։ 17. 27։
+ 4 Միւլ. 17. 15։ Եբեմ. 2. 5։ Եփես. 4. 17, 18։
օ Եբեմ. 10. 14։
Ֆ Թէս. 4. 16, վէ զայրի։ Մէզ. 106. 20։ Եա. 40. 18, 25։ Եբեմ. 2. 11։ Եզեկ. 8. 10։ Ա՛մալ. 17. 29։

սուրբերինն միշտապետերինե թեպտիլ էթտիլեր։ 24 -ՊՈՒ էճլտեն Ալլահ տախտ անլերի՝ գալալերինին չէհվեթլերիլե [ճէնեթելերինի [արալարընտա բէզիլ էթմէք իչին՝ նատիաքլիյե թեպլիմ էյլետի. 25 - Անլեր քի Ալլահըն [հադիդաթընը [եալանա թեպտիլ էտերեք, մախլուգա Խալիգտեն զիյատե իհթիրամ վե ՚իպատեթ էթտիլեր. Ո իչէչպետ միւպարեք տիր։ Ամին։ 26 - ՊՈՒ սէպէպտեն Ալլահ անլերի [գապիհ հէվէսլերե թեպլիմ էյլետի. զիրա անլերին նիսասը տախտ թապի՚ի խաթի՚մալը թապի՚ա- թա մուխալիֆ օլանա թեպտիլ էթտիլեր։ 27 - Ֆէ- զալիք էրքէքլեր տախտ նիսանըն թապի՚ի խաթի՚մալընը թէրքլե՝ քէնտի չէհվեթլերինտե պիրիսիրի իլե գըզըշըպ էրքէք էրքէք իլե ֆահշիյաթ իշլէյերէք, նէֆսլերինտե քէնտի զէլալեթլերինե լայըգ օլան ճէզայը պուլտըլար։ 28 - Վե պիրիսիլերինտե Ալլահըն պուլունմասընը մադպուլ թուԹմասըդլարընտան, Ալլահ տախտ [լայըգ օլմայան չէյլերի իշլէմէք իւզ- րե անլերի նամադպուլ զինհե թեպլիմ էյլետի։ 29 - Շէօյլե քի անլեր հեր տիւրլիւ հադդըզզըդ- տան, զինա վե քէօթիւլիւք վե թամա՚ վե չէրա- բէթտեն տօլու, վե հասէտ վե գաթլ վե նիզա՚ վե հիլե վե քէմլիքլե մեմլու տըրըլար. 30 - Ղամնազ, զայըթէթ էտիճի, Ալլահա պուզղ էտիճի, չէթմ է- տիճի, մադրուր, միւֆթէխիր, չէրը իճատ էտիճի, վահտեյնե իթա՚աթըզ, 31 - Ճէհննեմիզ, ՚ահտ պօ- զուճըլար, մէվէտտէթսիզ, միւսալէհա գապուլ

- Մէզ. 84. 12, Ա՚- մալ. 7. 42, Եփես. 4. 18, 19, 2 Սէլ. 2. 10, 11։
[Ղև. 18. 22,
\ 1 Կոր. 6. 18, 1 Սէլ. 4. 4, 1 Պետ. 4. 3,
] 1 Սէլ. 1. 9, 1 Յովհ. 5. 20,
^ Ես. 44. 20, Երեմ. 10. 14, 13. 25, Ամովս 2. 4,
_ Ղև. 18. 22, 23, Եփես. 5. 12, Յուդ. 10։
` Եփես. 5. 4։

էթմէզ վէ մէրհամէթսիզ տիրլէր. 32-վէ պու միսիլու չէլլերի իշլէյէնլէրին ե էօլումէ միւսթահաղգ օլմըգլարը հաղգընաա օլան ը հիւքմ Ուլահը ալըտիքլերի հալտէ, պու չէլլերի քէնտիլէր իշլէտիքաէն պաշգա, ը իշլէյէնլէրէ տաիի բիղա վէրիրլէր։

ՊԱՊ 2

Պունա պինա՞էն, էյ հիւքմ էտէն ատէմ, -հէր քիմ իսէն, մա՛զուր օլամազըն. ը չիւնքի ղայրիյէ հիւքմ էթտիյին չէյտէ քէնտի ՚ալէյհինէ հիւքմ էթմիշ օլուրսըն. պիրա սէն քի հիւքմ էտիյօրսըն, հէման օ չէլլերի իշլէրսին։ 2-Ամմա պու կիսալ չէլլերի իշլէյէնլէր ՚ալէյհինէ Ալլահըն հիւքմիւ հագիգաթ իւզրէ օլարագընը պիլիրիզ. 3-էյ պու կիսալ չէլլերի իշլէյէնլէր ՚ալէյհինտէ հիւքմ էտիպ տէ հէման օ չէլլերի իշլէյէն ատէմ, զանն էտի՞ր մի սին քի սէն Ալլահըն հիւքմիւնտէն գուրթուլաճագսըն։ 4-վէ եախօտ ե Ալլահըն լութֆու սանա մուճիպ ի թէվպէ օլարագընը պիլմէյէրէք՝ ը անըն հատուսըզ լութֆ վէ ը ասպը վէ ը թէհամմիւլիւնիւ թահգի՞ր մի էտէրսին։ 5-վէ լաքին սէնին ՚ինատըն վէ թէվպէ էթմէզ գալպինպէ ը զաղասպըն, վէ Ալլահըն ՚ատաէթի հիւքմիւ զուհուրընըն կիւնիւ իչիւն քէնտինէ զաղասպ պիրիգտիրիրսին. 6-Զիրա ը օ հէր քէտ ՚ամէլէրինէ կէօրէ միւճազալէթ էտէճէք, 7-եա՛նի էյի

ը պ. 6. 21։
բ պ. 2. 2։
գ Մէզ. 50. 18։ Ովս. 7. 3։
———
դ պ. 1. 20։
ե 2 Միւլ. 12. 5—7։ Մաաթ. 7. 1, 2։ Յովհ. 8. 9։
զ եա. 30. 18։ 2 պետ. 3. 9, 15։
է պ. 9. 23։ Եփես. 1. 8։ 2. 4, 7։
ը պ. 3. 25։
ղ Խուբ. 34. 6։
ի թէս. 32. 35։ Յակ. 5. 3։
ը Յոբ. 34. 11։ Մէզ. 62. 12։ Լամ. 24. 12։ Երեմ. 17. 10։ 32. 19։ Մաաթ. 16. 27։ պ. 14. 12։ 1. կոր. 3. 8։ 2 կոր. 5. 10։ Վահ. 2. 23։ 20. 12։ 22. 12։

’ամէլէրտէ սապր ու տէվամլէ մէճա ու ’իղղէթ վէ էօլմէմէղլիյի թալէպ էտէնլէրէ էպէտի հայաթ ՝ը-
ջէհէ։ 8 - Ամմա միւնապա’ա էտիպ՝ ե հագիգաթա
իթա’աթ էթմէյէրէք, հագգսըղըղա միւթի’ օ-
լանլարա խըշմ ու զաղապ օլաճագ տըր։ 9 - Շէրր
իշլէյէն հէր պիր ատէմէ, ե էվվէլա ԵԷհուտիյէ վէ
տախի Եուննանիյէ մէշագգաթ վէ մուզայագա, 10 -
ե Ամմա խայր իշլէյէն հէր քիմսէյէ, էվվէլա ԵԷհու-
տիյէ վէ տախի Եուննանիյէ մէճա ու ’իղղէթ վէ աէ-
լամէթ օլաճագ տըր։ 11 - ե Զիւնքի Ալլահըն ’ինսանո-
տէ խաթրա րի’այէթ էթմէք եօզ տըր։ 12 - Զիրա
շէրի’աթսըզ կիւնահ իշլէյէնլէր շէրի’աթսըզ տախի
հէլաք օլաճագլար, վէ շէրի’աթ թահթընտա կիւ-
նահ իշլէյէնլէր, 13 - ե Ալլահըն ե Ցիսուս Քրիստոս
վասըթասըյլէ ե պէշարէթիմէ կէօրէ ատէմլէրին սըղը-
լարընա հիւքմ էտէճէյի կիւնտէ, շէրի’աթ վասը-
թասըյլէ հիւքմ օլունաճագլար։ 14 - ե Զիրա շէրի’ա-
թը իշիտէնլէր Ալլահըն ’ինսանոտէ սաղհ տէյիլլէր,
անճագ շէրի’աթը իճրա էտէնլէր թէպրիր օլունա-
ճագլար։ 15 - Զիւնքի շէրի’աթը օլմայան թա՞իֆէ-
լէր թապի’աթլէ շէրի’աթ մուճէպինճէ ’ամէլ էթ-
տիքլէրի թագտիրտէ, անլէրին շէրի’աթը օլմանապղէ,
քէնտիլէրի քէնտիլէրինէ շէրի’աթ օլարագ, 16 - Զա-
միրլէրինին շէհատէթիյլէ վէ էֆքեարլարընըն կետ
թա’զիրիյլէ, կետ ’էօզր տիլէմէսիյլէ շէրի’աթըն

ե Յոբ. 24. 13։ Պ. 1. 18։ 2 Սէլ. 1. 8։
ե Ամովս 3. 2։ Ղուկ. 12. 47, 48։ 1 Պետ. 4. 17։
ե 1 Պետ. 1. 7։
Լ Թէս. 10. 17։ 2 Թէվ. 49. 7։ Յոբ. 34. 19։ Ա’մաղ. 10. 34։ Գաղ. 2. 6։ Եփես. 6. 9։ Կող. 3. 35։ 1 Պետ. 1. 17։
Խ Վա’. 12. 14։ Մատթ. 25. 31։ Յովհ. 12. 48։ Պ. 3. 6։ 1 Կոր. 4. 5։ Վահ. 20. 12։ Ա’մաղ. 10. 42։ 17. 31։ 2 Տիմ. 4. 1, 8։ 1 Պետ. 4. 5։
ե Պ. 16. 25։ 1 Տիմ. 1. 11։ 2 Տիմ. 2. 8։
հ Մատթ. 7. 21։ Յակ. 1. 22, 23, 25։ 1 Յովհ. 3. 7։

էսէրինի քննոտ գալպէրինոտ եաղըը կէօսթէրըլըը։

17 - Ինչթէ սէն ԵՀՈւտի թէամիյէ օլունուպ՝ ղէրի՛ամա կիւվէնէրէք՝ Ալլահ իլէ ինթիհասար էսէրսին. 18 - Վէ չէրի՛ամըէ թա՛լիմ օլունտըղընտան Իրաահիմինի տախի պիլիպ՝ մուխթէլիֆ չէյլէրի ֆէրդ ու թէմիվիլ էտէրսին։ 19 - Վէ՝ Ֆէօրլէրին գըլաղուզը, վէ գարանըղտա օլանլարըն նուրու, 20 - ճահիլլէրին մու՛ալիմի վէ չօճուգլարըն խօճասը պէնիմ, վէ չէրի՛ամտա օլան Ո՛իլմ վէ հադիսլամըն սուրէթի Ո՛պէնոտ տիր՝ ի՛թիդասընտա սըն։ 21 - Ո՛մ՛ամ, էյ ղայրիյէ թա՛լիմէտէն, քննոտիկէ թա՛լիմ էթմէ՞զ մի սին. էյ սըրդաթ էթմէմէյի վա՛զ էտէն, սըրդաթ էտի՞ր մի սին. 22 - Էյ՝ Զինա էթմէ՝ տէյէն, քննոտիկ զինա էտի՞ր մի սին. Ո՛էյ վուխլարտան նէֆրէթ էտէն, մուգատտէս չէյլէրէ նազը ը հիւրմէթ էտի՞ր մի սին. 23 - Էյ՝ չէրի՛ամըէ իֆթիհասար էտէն, Ո՛սէն չէրի՛ամը թէճաւուզ էթմէքըէ Ալլահը թահգի՞ր մի էտէրսին։ 24 - Զիրա Ո՛եաղըտըղը իւզրէ՝ Սիզին սէպէպսիզտէն թա՛իֆէըր արտասընտա Ալլահըն խամինէ քիւֆր օլունուր։

25 - Իմոտ էկէր չէրի՛ամա կէօրէ ՚ամէլ էտէր խէն, Ո՛խիթան ֆա՛իտէ էտէր. ամմա էկէր չէրի՛ամը թէճաւուզ էտէր խէն, խիթանընկ խիթանսըզ օլմուշ օլուր. 26 - Ո՛իմոտ էկէր խիթանսըզ

Ֆ Մատթ. 3. 9։ Յովհ. 8. 33։ պ. 9. 6, 7։ 2 Կոր. 11. 22։
Ղ Միք. 3. 11։ պ. 9. 4։
Ճ Ես. 45. 25։ 48. 2։ Յովհ. 8. 41։
Մ Թէս. 4. 8։ Մէզ. 147. 19, 20։
Յ Փիլ. 1. 11։
Ն պ. 6. 17։ 2 Տիմ. 1. 13։ 3. 5։
Շ Մատթ. 15. 14։ 23. 16, 17, 19, 24։ Յովհ. 9. 34, 40, 41։
Ո Մէզ. 50. 16, վէ ղայբ։ Մատթ. 23. 3, վէ ղայբ։
Չ Մաղ. 3. 8։
Պ Ա՛մ. 17։
Ջ 2 Մին. 12. 14։ Ես. 52. 5։ Եզեկ. 36. 20, 23։
Ռ Գաղ. 5. 3։
Ս Ա՛մոս. 10. 34, 35։

աստմ չէրի՛աթըն ահքեաստընը հըճիզ էտէրսէ, ա-
նըն խիթանըզըզը խիթան ՚աստա օլունմա՞զ մը։
27-վէ թապի՛ի օլան խիթանըզըզդ չէրի՛աթը լճ-
րա էտիպ տէ, սէն քիթապ վէ խիթանըն վար ի-
քէն չէրի՛աթը թէճավուզ էտէրսէն՝ ՚սէնի հիւքմ
էթմէ՞զ մի։ 28-Ձիրա զահիրէն ԵՀուտի օլան՝
ՀուտիՀ տէյիլ տիր. վէ զահիրէն ճէհէննէմ օլան
իւրա՝ խիթան տէյիլ տիր. 29-Անճագ ԵՀուտի
պաթընէն օլան տըր. վէ խիթան տախի րէսմէն
օլմայըպ՝ ՀրուՀլէ օլան գալպ խիթանը տըր. վէ
Հանըն մէտհի ինսանտան տէյիլ, անճագ Ալլահ-
տան տըր։

ՊԱՊ 3

Իմտի ԵՀուտինին ֆազիլէթի նէ՞ տիր, եահօտ
խիթանըն ֆա՞իտէսի նէ՞ տիր։ 2-Հէր վէճհլէ չօգ
տըր. Հխուսուսա քի Ալլահըն քէլամըրը անլէրէ
էմանէթի օլունտու։ 3-ՀՁիրա էկէր պա՛զըլարը ի-
ման էթմէտիլէր իսէ, նէ՞ օլուր. Հանլէրին իման
էթմէմէլէրի Ալլահըն սատադաթընը իպթա՞լ մը է-
տէճէք տիր։ 4-ՀՀա՛շա. լաքին ՀԱլլահ հադդ օ-
լուպ՝ ՀՀէր աստմ եալանճը օլսուն, Հնիթէքիմ՝
Սէօզլէրինկտէ ՚աստիլ, վէ մուհաքէմկտէ զալիպ օ-
լասըն՝ տէյիւ եազըլմըզ տըր։ 5-վէ լաքին էկէր
պիզիմ հադդսըզըզըմըզ Ալլահըն ՚աստալէթինի իզ-

Հ Մատթ. 12. 41, 42։
Ղ Մատթ. 3. 9։ Յովհ. 8. 39։ Պ. 9. 6, 7։ Գաղ. 6. 15։ Վահ. 2. 9։
Ճ 1 Պետ. 3. 4։
Ն Պ. 7. 6։ 2 Կոր 3. 6։
Շ Փիլ. 3. 3։ Կող. 2. 11։
Ո 1 Կոր. 4. 5։ 2 Կոր. 10. 18։ 1 Սէլ. 2. 4։
Չ Թէս. 4. 7, 8։ Մէզ. 147. 19, 20։ Պ. 2. 18։ 9. 4։
Պ Պ. 10. 16։ ՚Իպր. 4. 2։
Ջ Ա՚տ. 23. 19։ Պ. 9. 6։ 11. 29։ 2 Տիմ. 2. 13։
Ռ Յոբ. 40. 8։
Ս Յովհ. 3. 33։
Վ Մէզ. 62. 9։ 116. 11։
Տ Մէզ. 51. 4։

հար էտէրսէ, նէ՞ տէյէլիմ. ճէզա վէրէն Ալլահ հադդսը՞ղ մը տըր. (ե֊ինսանճա սէօյլէյօրըմ.) 6 - Հա֊շա. ե֊պէօյլէ օլսա՝ Ալլահ տիւնեայա նա՞սըլ հիւքմ էտէճէք տիր։ 7 - Զիրա էկէր Ալլահըն հադիսաթը պէնիմ եալանըմ վասըթասըյլէ քէնտի ’իզզէթի իչիւն զիյատէլէշտի իսէ, արթըգ պէն նի՞չիւն կիւ֊նահքեար կիտի հիւքմ օլունույօրըմ։ 8 - Վէ՝ ե֊Շէյը իչլէյէլիմ քի լսայը կէլէ՝ նի՞չիւն տէմէյէլիմ. նասըլ քի պէօյլէ տէմիշ իզ՝ տէյիւ պա’զըլար թարաֆընտան զէմմ օլունույօրըզ. պուննլարըն հիւքմիւ հադդ տըր։

9 - Իմտի նէ՞ փէյնթ. ֆազիլէթիմիզ վա՞ր մը. ասլա եօգ տըր, զիրա հէմ Եէհուտիլէր հէմ տէ Եունանիլէրի՝ ե֊ձիւմլէսի կիւնահ ալթընտա տըր՝ տէ֊յիւ պալատէ թէօհմէթի չզտարզ. 10 - Նիթէ֊քիմ՝ ե֊Պիր սալիհ եօգ, պիր պիլէ եօգ տըր. 11 - Ձէհմ էտէն եօգ, Ալլահը արայան եօգ տըր. 12 - Ձիւմլէսի զէլալէթէ տիւշիւսդ՝ հէփ ֆասխա օլսը֊լար. խայր իչլէյէն եօգ տըր, պիր քիչի պիլէ եօգ տըր։ 13 - ե֊Պօղազլարը այըզ գասդր տըր, տիլէրիյլէ հիլէ էտիսդ՝ ե֊տուտագլարը ալթընտա սաղըր եը֊լանլար զէհրի վար տըր. 14 - ¦Ադըզլարը լա՞նէթ վէ մէրարէթլէ տօլու տըր։ 15 - ¦Ա֊յագլարը գան տէօք֊մէյէ չապուդ տըր. 16 - Թարիգլէրինտէ խարապի֊յէթ վէ մէշագգաթ պուլունուսդ, 17 - Սէլամէթ թարիգինի պիլմէտիլէր. 18 - ¦Պէօզէրի էօնիւնտէ Ալլահ գօրգուսը եօգ տըր՝ տէյիւ եապըլմըզ տըր։

ե Պ. 6.19։ Գաղ. 3.15։
ֆ Թէք. 18. 25։ Յոբ 8. 3։ 34. 17։
ե֊ Պ. 5. 20։ 6. 1, 15։
¦ Ա֊յ. 23։ Գաղ. 3. 22։
լ Մէզ. 14. 1—3։ 53. 1։
ե֊ Մէզ. 5. 9։ Երեմ. 5. 16։
ե֊ Մէզ. 140. 3։
¦ Մէզ. 10. 7։
հ Էմ. 1. 16։ Ես. 59. 7, 8։
¦ Մէզ. 36. 1։

19 - Վ.աքին պիւրիւզ քի չերի՛աթ հէր պույուրըլ-
ընը չերի՛աթ թահթընտա պուլունանլարա պու-
յուրըը. Ա՛թա քի հէր աղըզ գափանըպ՝ Ա՛պրթիւն
տիւնեա Ալլահըն հուզուրընտա սուչու օլա։ 20 -
Ա՛յրա անըն հուզուրընտա Ա՛չերի՛աթ Ա՛ամէլէրի վա-
սըթասըլէ հիչ պիր պէչեր թէպրիր օլունմազ.
չունքի չերի՛աթ վասըթասըլէ կիւնահը պիրմէք
օլուր։

21 - Լ.աքին չիմտի Վ.չերի՛աթտան վէ Վ.փէյղամպէր-
լերտէն չէհատէթ օլունարագ, 22 - Ալլահըն թէպ-
րիրի, եա՛նի Վ.Իսուս Քրիստոսա օլան իման վասըթա-
սըլէ Վ.Ալլահըն թէպրիրի՝ իման էտէնլէրին ճիւմլէսի
իչիւն [վէ ճիւմլէսի իւզէրինէ] չերի՛աթսըզ իչհար
օլունսը. Վ.չունքի ֆէրդ եօգ սըր։ 23 - Ա՛յրա ճիւմ-
լէսի կիւնահ իչէյիպ՝ Ալլահըն Ա՛իզէթինտէն մահ-
րում գալմալարըլէ, 24 - Վ.Իսուս Քրիստոսա օլան
ֆիտիյէ վասըթասըլէ Ա՛անըն լութֆընտան մէճճա-
նէն թէպրիր օլունուրլար, 25 - Քի Ալլահըն թէհամ-
միւլիւ վազթընտա Ո՛սպըգա իչէնիլմիշ կիւնահ-
լարտան Ո՛սարֆ ը նազար էթմէսիյլէ քէնտի Ա՛ուտա-
լէթինի պէյան իչիւն, 26 - Եա՛նի չիմտիքի պէման-
տա քէնտի Ա՛ուտալէթինի պէյան իչիւն, Ալլահ Ա՛անը
գանընա օլան իման վասըթասըլէ Վ.քէֆարէթ տէ-

ա Յով. 10. 34; 15.25;
բ Յոբ 5. 16; Մէզ. 107. 42; Եզեկ. 16. 63; պ. 1. 20; 2. 1;
գ Ա.ր. 9, 23; պ. 2. 2;
դ Մէզ. 143. 2; Ա'մալ. 13. 39; Գաղ. 2. 16; 3. 11; Եփես. 2. 8, 9; Տիտ. 3. 5;
ե պ. 7. 7;
զ Յով. 5. 46; Ա'մալ. 26. 22;
է պ. 1. 4; 1 պետ. 1. 10;
ը պ. 4;
թ Ա'մալ. 15. 11; պ. 1. 17; Փիլ. 3. 9; Ի'պր. 11. 4; վէ ղայրի;
ժ պ. 10. 12; Գաղ. 3. 28; Կող. 3. 11;
ի Ա.ր. 9; պ. 11. 32; Գաղ. 3. 22;
լ Մատթ. 20. 28; Եփես. 1. 7; Կող. 1. 14; 1 Տիմ. 2.5; Ի'պր. 9. 12; 1 պետ. 1. 18, 19;
խ պ. 4. 16; Եփես. 2. 8; Տիտ. 3. 5, 7;
ծ Ա'մալ. 13. 38, 39; 1 Տիմ. 1. 15;
կ Ա'մալ. 17. 30; Ի'պր. 9. 15;
հ Կող. 1. 20;
ձ Ղև. 16. 15; 1 Յով. 2. 2; 4. 10;

յիւ իշխար էլլէտի, քի քէնտիսի ’ատիլ օլուպ՝ Յիւսուսա իման էտէնի թէպրիր էտէ։ 27 - †Իմոի իֆթիխար նէ՞րէտէ տիր. իպթալ օլունսու. հա՞նկը դա՛իտէ վասըթասըյլէ. ’ամէլլէ՞ր դա՛իտէի վասըթասըյլէ մի. խայր, անճագ իման դա՛իտէի վասըթասըյլէ։ 28 - Իմոի գարար գըլարըզ քի՝ ‘ատէմ շէրի՛աթ ’ամէլլէրի օլմադըզըն իման վասըթասըյլէ թէպրիր օլունուր։ 29 - Վէ եահօտա Ալլահ եալընըզ Եէհուտիլէրի՞ն Ա՛լահը մը, վէ թա՞իֆէլէրին տախի տէյի՞լ մի տիր. պէլի, քէզալիք թա՞իֆէլէրին տիր։ 30 - ·Զիւնքի խիթանը իսանլէ, վէ խիթանըզըզը իման վասըթասըյլէ թէպրիր էտէն Ալլահ պիր տիր։ 31 - Իմոի իման վասըթասըյլէ շէրի՛աթը իպթա՞լ մը էտէրիզ. հա՛շա. անճագ շէրի՛աթը սապիթ գըլարըզ։

ՊԱՊ 4

Իմոի ¯Աէպրահամ Էբրահամ ճէտէտ ճիհէթիյլէ նէ՞ պուլսուս՝ տէյէնիմ։ 2 - Զիրա էկէր Էբրահամ Բ’ամէլլէրիլէ թէպրիր օլունսու իսէ, ֆախրը օլուր. լաքին Ալլահըն ’ինսանիտէ տէյիլ տիր։ 3 - Զիրա քի՞թապ նէ՞ պույուրըր. ‡Վէ Էբրահամ Ալլահա իման էթտի, վէ պու անա սալահ ’ատու օլունուս։ 4 - ¤Ամմա իշէյինէ իւճրէթ ’ինայէթ թարիդիյլէ տէյիլ, անճագ պօրճ թարիդիյլէ սայըլըր։ 5 - Լաքին իշէմէյիսի՝ ֆագաթի ‡ֆաաըղը թէպրիր էտէնէ իման էտէնին իմանը քէնտիսինէ սալահ ’ատու օլունուր։

‡ պ. 2. 17, 23։ 4. 2։ 1 կոր. 1. 29, 31։ Եփես. 2. 9։

+ Ա’մոս. 13. 38, 39։ Ես. 20—22։ պ. 8. 3։ գաղ. 2. 16։

օ պ. 10. 12, 13։ գաղ. 3. 8, 20, 28։

— Ես 51. 2։ Մատթ. 3. 9։ յովհ. 8. 33, 39։ 2 կոր. 11. 22։

Բ պ. 3. 20, 27, 28։

‡ Թէք. 15. 6։ գաղ. 3. 6։ յակ. 2. 23։

¤ պ. 11. 6։

Ե յես. 24. 2։

6 - Նիթէքիմ Դաւիթ տախի Ալլահըն ’ամէլիզ սա-
լիհ ’առտ էլէտնէյի առէմին միւպարէքլիյինի զիքը
էտէրէք, 7 - ՚ննէ միւպարէք տիր շօլ առէմլէր քի՝
’իսհաղլարը ’աֆիվ, վէ կիւնահլարը սէթր օլունմըշ
տըր. 8 - Նէ միւպարէք տիր շօլ առէմ քի՝ Բապպ
անա կիւնահ սայմազ՝ տէտի: 9 - Իմտի պու մի-
պարէքլիք խիթա՞ն իւզէրինէ մի, վէ եահօտ քէ-
զալիք խիթանլըգը՞ղ իւզէրինէ մի օլուր. զիրա՝
Աբրահամա իման սալահ ’առտ օլունտու՝ տէրիվ:
10 - Էօյլէ իսէ նէ՞ վէճհլէ ’առտ օլունտու. խիթանը՞
մը, եօգսա խիթանը՛զ օլտըգը հալտէ մի. խիթան-
լը տէյիվ, ֆագաթ խիթանըզ օլտըգը հալտէ ’ապ-
օ-նոո-: 11 - ՚վէ խիթանըզ օլտըգը հալտէ օլան
իմանըննըն սալահը միւհրիւ օլմազ իւզրէ խիթան
իշարէթինի ալտը. թա քի անլէրէ քէզալիք սա-
լահ ’առտ օլունմազ իւզրէ, խիթանըզ օլտա
տա ՚իման էտէնլէրինն ճիւմլէսինինն վէտէրի օլա:
12 - Վէ եաղընըզ խիթանը օլանլարա տէյիվ,
անճազ վէտէրիսիվ Աբրահամըն խիթանըզ օլ-
տըգը հալտէ օլան իմանըննըն իզլէրինտէ ևիւրիւ-
յէնլէրէ տախի խիթան փիրի օլա: 13 - Զիրա Աբ-
րահամա, եահօտ նէտինէ ՚տիւնեանըն վարխի
օլմազլըգ վա՛տը՝ չէրի՛ահ վասըթասըյլէ տէյիվ,
անճազ իման սալահը վասըթասըյլէ վէրիլտի: 14 -
՝Զիրա էկէր էհլ ի չէրի՛ահ օլանլար վարխլէր իսէ,
իման ֆա՛՚իտէսիվ վէ վա՛տ լազվ օլմուշ օլուր:
15 - ՝Զիրա չէրի՛ահ զազապ հուսուլէ կէթիրիր,
չիւնքի չէրի՛ահ պուլունմասըգը եէրտէ թէճավուզ

՚Մէզ. 32. 1, 2,	՚Թէք. 17. 4, վէ զայրի,	7. 8, 10, 11, 1 Կոր.
՝Թէք. 17. 10,	Գաղ. 3. 29,	15. 56, 2 Կոր. 3. 7,
՚Ղուկ. 19. 9, Ակտ.	՝Գաղ. 3. 18,	9, Գաղ. 3. 10, 19,
12, 16, Գաղ. 3. 7,	՝Պ. 3. 20, 5. 13, 20,	1 Յովհ. 3. 4,

տախի հօգ տըր։ 16-Պունա պինա՞էն Ղուրթիլէ օլ-մադ իւզրէ իսանատան տըր, քի Ւվա՛տ պիւթիւն նէսլէ, հալընըզ չէրի՛աթատան օլանլարա տէյիլ, ան-ճադ Աբրահամըն իսանընատան օլանլարա տախի սա-պիթ օլա։ 17-Վէ՝ Ոէննի չօգ թա՞իֆէլէրէ վէտէր թա՛ևին էյլէտիմ՝ տէյիւ հազըլտըղը իւզրէ, օ քէն-տինին իսան էթատէյի, հա՛նի Ւէօհուլէրի իհևա է-տէն վէ Ոմէլճուտ օլսայան չէյլէրի մէլճուտ կիպի չազըրան Ալլահըն հուզուրընտա Ոճիւմլէմիղին վէ-տէրի տիր։ 18-Օ տախի՝ Ոէննին նէսլին պէօյլէ օլաճադ տըր՝ տէյիւ պույուրըլան քէլամա կէօրէ չօգ միլլէթլէրին վէտէրի օլաճադընա իւմիտին խի-լաֆընտա իւմիտլէ իսան էյլէտի։ 19-Վէ իսանատա զա՞իֆլէննմէյիս՝ թադրիպէն եիւզ հաշընտա իքէն Ոքէնտի ճէսէտինին արթըզ էօլիւ կիպի պուլուն-տըղընա, Սաւանըն տախի բահմինին էօլիւ կիպի օլտըղընա տիդգաթ էթմէտի. 20-Վէ ի՛թիդատ-սըզըգլէ Ալլահըն վա՛տընա չիւահէ էթմէյիս՝ խու-սուսա Ալլահա համտ էտէրէք, իսանատա գուվվէթ-լէնիպ, 21-Վա՛տ էթտիյինին իճրասընա տախի Ոգատիր իտիյինի սահիհէն պիլտի։ 22-Պու էճլտէն անա սալահ ՚ատտ օլունտու։

23-Ովէ անա ՚ատտ օլունտըղը հալընըզ անըն իչիւն հազըլտատը. 24-Լաքին պիդիմ իչիւն տա-խի, հա՛նի Բատպըմըզ Ցիտուսը Ւէօհուլէրտէն իհ-հա էտինէ իսան էտինլէր իչիւն ՚ատտ օլունաճադ

Լ Պ. 3. 24։
Խ Գաղ. 3. 22։
Ծ Թէք. 17. 5։
Կ Պ. 8. 11։ Եփես. 2. 1, 5։
Հ Պ. 9. 25։ 1 Կոր. 1. 28։ 1 Պետ. 2. 10։
Ձ Ես. 51. 2։ Պ. 9. 8։
Ղ Թէք. 15. 5։
Ճ Թէք. 17. 17, 18. 11։ ՚Իպր. 11. 11, 12։
Մ Մէգ. 115. 3։ Գ ուկ. 1. 37, 45։ ՚Իպր. 11. 19։
Յ Պ. 15. 4։ 1 Կոր. 10. 6, 11։
Ն Ա՛մաղ. 2. 24։ 13. 30։

տըր։ 25-ւՕ տախի խաթալարըմըզ իչիւն էլէ վէ-
րևևիպ՝ ՝պիզիմ թէպրիրևիմիզ իչիւն իհեա օլունաու։

ՊԱՊ 5

-Խմուի պիզ իսանլէ թէպրիր օլունմըշ օլնաղլէ,
Բապպըմըզ Յիաուա Քրիստոսըն վասըթասըլլէ Ալլա-
հըն ՝ինտինաէ ՔսէլամէթԷ մալիք իզ։ 2-ՔԱնըն վա-
սըթասըլլէ տախի իսանլէ ՝ինայէթԷ նա՞իլ օլըրգ,
քի անաէ Քտապիթ օլմուշ օլարագ ՔԱլլահըն ճէլա-
լինին իւմիտիլլէ իֆթիխար էտէրիզ։ 3-վէ եալը-
նըզ պու տէյիլ, Ռանճագ մէշագդաթլարտա տա-
խի իֆթիխար էտէրիզ, Քզերա պիտիրիզ քի մէշագ-
գաթտան սապը, 4-ՒվէՔ սապրտան թէճրիպէ, վէ
թէճրիպէտէն տախի իւմիտ հասըլ օլուր։ 5-ՔԻւ-
միտ իսէ ուԹանտըրմազ. Քզերա պիզէ վէրիլէն Բուհ
իւլ Գուտս վասըթասըլլէ Ալլահըն մուհապպէթի
գալպէրիմիզէ տէօքիւլմիուշ տիր։ 6-Զիւնքի պիզ
տահա զա՛իֆ հալտէ իքէն, ՔԲրիստոս՝ ֆասըգլար
իչիւն վագԹընտա ֆէտա ի ճան էԹտի։ 7-Զիրա
սաւհ քիմսէ իչիւն ֆէտա ի ճան էտէն նատիր պու-
լունուր. լաքին քէրիմ պիր ատէմ իչիւն պէլքի պիր
քիմսէ ֆէտա ի ճան էԹմէյէ ճէսարէթ էտէր։ 8-
Ամմա պիզ տահա կիւնահքեար իքէն Քրիստոսըն
պիզիմ իչիւն ֆէտա ի ճան էԹմէսիյլէ, ՔԱլլահ պի-

ւ Եա. 53.5,6։ պ.3. 25, 26։ 5. 6։ 8. 32։ 2 կոր. 5. 21։ Գաղ. 1. 3։ ՝Իպր. 9. 28։ 1 Պետ. 2. 24։ 3.18։ - 1 կոր. 15.17։ 1 Պետ. 1. 21։

- Եա. 32. 17։ Յովհ. 16. 33։ պ. 3. 28, 30։
բ Եփես. 2. 14։ Կող. 1 20։
գ Յովհ. 10. 9։ 14. 6։ Եփես. 2. 18։ 3. 12։ ՝Իպր. 10. 19։
դ 1 կոր. 15. 1։
ե ՝Իպր. 3. 6։
զ Մատթ. 5. 11, 12։ Ա՝մալ. 5. 11։ 2 կոր. 12. 10։ Փիլ. 2. 17։ Յակ. 1.2, 12։ 1 Պետ. 3. 14։
է Յակ. 1. 3։
ը Յակ. 1. 12։
թ Փիլ. 1. 20։
ժ 2 կոր. 1. 22։ Գաղ. 4.6։ Եփես. 1. 13, 14։
ի Աւ. 8։ պ. 4. 25։
լ Յովհ. 15. 13։ 1 Պետ. 3. 18։ 1 Յովհ. 3. 16։ 4. 9, 10։

զէ օլան քէնտի մուհապպէթինի իզհար էտէր։ 9- Էյնտի անըն գանըլլէ չինտի թէպրիր օլունտուրմըզ թագտիրտէ, ²նէ՛ գատար զիյատէ անըն վասը- թասըլլէ զազապատան խէլաս պուլաճաղըզ։ 10- ¹Զի- րա էկէր տիւշմէն իքէն Օղլընըն էօլիւմիւ վասը- թասըլլէ ²Ալլահ իլէ տուր օլտըգ խէ, տուր օլ- տըգտան սօնրա նէ՛ գատար զիյատէ ³անըն հայա- թըլլէ խէլաս պուլաճաղըզ։ 11- Վէ եաղընըզ պու տէյիլ, ֆագաթ չինտի տուր օլմատըգտա սէպէպ օ- լան Բապպընըզ Յիսուս Քրիստոսըն վասըթասըլլէ ²Ալլահ իլէ ինճիլիսար էտէրիզ։

12- ¹Էյնտի նասըլ քի պիր ատէմին վասըթասըլլէ տիւնեայա կիւնահ, վէ ²կիւնահըն վասըթասըլլէ էօլիւմ կիրտի խէ, պու վէճհլէ տախի՝ ճիւմլէսի կիւնահ իշլէտիքլէրինտէն, էօլիւմ ճիւմլէ ինսան- լարա կէչտի։ 13- Զիրա շէրի՛աթտէք տիւնեատա կիւնահ վար իտի, ²ֆագաթ շէրի՛աթ եօք իքէն կիւնահ ³տատ օլունմազ։ 14- Վէ լաքին օլ կէլէճէք զաթըն ²նիւմունէսի օլան Ադամըն թէճաւուզընա պէնզէր կիւնահ իշլէմէյէնլէր իւզէրինէ տախի՝ Ա- դամտան Մովսէսէ վարընճայատէք էօլիւմ սալթա- նաթ էթտի։ 15- Լաքին խաթա նասըլ իսէ՝ մէվ- հիպէ պէօյլէ տէյիլ տիր. զիրա էկէր պիրինին խաթասըլլէ չօգլար էօլտուլէր իսէ, տահա զիյա- տէ Ալլահըն ¹ինայէթի վէ պիր ատէմին, եա՛նի Ի- սուս Քրիստոսըն ¹ինայէթիյլէ օլան ³ատիյէ ²չօգլար

Է պ. 3. 26, Եփես. 2. 13, ¹Կոր. 9. 14, 1 Յովհ. 1. 7։
Ը պ. 1. 18, 1 Սէլ. 1. 9։
Թ պ. 8. 32։
Ժ 2 կոր. 5. 18, 19, Եփես. 2. 16, Կող. 1. 20—22։
Ի Յովհ. 5. 26, 14. 19, 2 կոր. 4. 10, 11։
Լ պ. 2. 17, 3. 29, 30։
Խ Թէսք. 3. 6, 1 կոր. 15. 21։
Ծ Թէսք. 2. 17, պ. 6. 23, 1 կոր. 15. 21։
Կ պ. 4. 15, 1 Յովհ. 3. 4։
Հ 1 կոր. 15. 21, 22, 45։
Ձ Ես. 53. 11, Մատթ. 20 28, 26. 28։

իւզէրինէ զեյատէլէշահ։ 16-Վէ ՚ահէյէ՝ կիւնահ էահն պիր ֆէրահին սէպէպիյլէ օլան Լ-էԸ՚-յ- պէնզէմէզ. զիրա հիւքմ պիր Խ-Ն-ահան մահքիւմիյէթ իչիւն օլսուս. ահմա մէվհիպէ չօգ խաթալարահան թէպրիր իչիւն օլսուս։ 17-Զիրա էկէր պիրինին խաթասընահան նաչի էօլիւմ պիրինին սէպէպիյլէ սալթանաթ էթահ իսէ, նէ՛ գահար զեյատէ ՚ինայէթ վէ սալահ ՚ահէյէհինին ֆէյզինէ ալանլար պիրինին, եա՛նի Յիսուս Քրիստոսըն վասըթասըլլէ հայաթահա սալթանաթ էտէճէքլէր։ 18-Իմտի պու թաղտիրտէ պիրինին խաթասը սէպէպիյլէ ՚ճիւմլէ առէմլէրէ նասըլ հիւքմ թէ՚ալլուգ էթահ իսէ, պէօյլէճէ պիրինին սալահը վասըթասըլլէ տահի ճիւմլէ առէմլէրէ թէպրիր ի հայաթ թէ՚ալլուգ էթահ։ 19-Զիրա պիր առէմին իթա՚ահաթզըզըը սէպէպիյլէ չօգլար կիւնահքեար օլսըզը կիպի, պիրինին իթա՚ահըզըլլէ տահի չօգլար սահի օլաճագլար սըր։ 20-Ւվէ խաթանըն արթմասը իչիւն չէրի՚ահ արայա կիրահ. լաքին կիւնահըն արթսըզը էէրահէ ՚ինայէթի զեյատէսիյլէ արթսը. 21-Թա քի կիւնահ էօլիւմլէ սալթանաթ էթահիյի միսիլլու, ՚ինայէթ տահի, Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս վասըթա օլարագ, սալահլէ էպէտի հայաթ իչիւն սալթանաթ էտէ։

ՊԱՊ 6

Իմտի նէ՞ տէյէլիմ. ՚ինայէթին արթմասը իչիւն Ւկիւնահտա տէվամ էտէլի՞մ մի։ 2-Հա՞շա. Բպիզ

-Յով. 12. 32, Ի Կոր. 2. 9,
ՀՅով. 15. 22, Պ. 3. 20, 4. 15, 7. 8, Գաղ. 3. 19, 23,
ԳՂուկ. 7. 47, 1 Տիմ. 1. 14,
-Պ. 3. 8, Ա.Յ. 15,
ԲԱ.Յ. 11, Պ. 7. 4, Գաղ. 2. 19, 6. 14,

կինանա նիսպէթէլ էօլմուշ պուլունտուղմուզ համ-
աէ՝ արթուզ անտէ նա՞սըլ եաշայա պիլիրիզ։ 3-
ըՊիզտէն Յիսուս Քրիստոսա վաֆթիզ օլունանլարըն՝
ւանըն էօլումիւնէ վաֆթիզ օլունտուգլարընը պիլ-
մէ՞զ մի սինիզ։ 4-Իւնտէ էօլումէ օլան վաֆթիզին
վասթաստըյլէ ւանըն իլէ պէրապէր տէֆին օլուն-
տուգ, թա քի Քրիստոս՝ ւՓէտէրին ճէլալիյլէ էօ-
լուէրտէն ւԻհեա օլունտուղը կիպի, ւքէզալիք պիզ
տախի եէնի հայաթտա եուրույէլիմ։ 5-ւԶիրա է-
կեր էօլումիւնիւն միւշապէհէթինտէ քէնտիսի իլէ
եէքիւճուտա օլտուգ իսէ, գըյամէթի գ-ը-պէհէրին-
պէ տախի օլաճաղըզ. 6-Զիրա արթուզ կինանա
գումըզ էթմէմէք իւզրէ, ւկինանի ճէսէտի իսպ-
թալ օլունմասը իչիւն՝ ւպիղիմ էպէի ատէմիմիզ
անըն իլէ պէրապէր տալպ օլունտուղնը պիլիրիզ։
7-ւԶիւնքի կէ-նա-հա էօլմուշ օլան ատէմ կինանա-
նան թէպրիյէ օլունմըշ օլուր։ 8-ւԻվէ եկեր Քրիս-
տոս իլէ պէրապէր էօլսուք իսէ, անըն իլէ պէրապէր
եաշայաճաղըմըզա տախի իննանըրըզ։ 9-Զիւնքի ւՔրիս-
տոս էօլուէրտէն իհեա օլունտուգտան սօնրա, թէք-
րար էօլմէյէճէյինի, վէ արթուզ էօլում անա մու-
սալլաթ օլմայաճաղընը պիլիրիզ։ 10-Զիրա անըն
էօլմէսի ւպիր քէրրէ կինանի իչիւն էօլմէք օլուպ՝
եաշամասը տախի ւԱլլահ իչիւն եաշամագ տուր։
11-ւՓէզալիք սիզ տախի քէնտիէրինիզի կինանա
էօլու, ւամմա Բաղպըմըզ Յիսուս Քրիստոստա Ա-

ք Կող. 3. 3, 1 Պետ. 2. 24։
տ 1 Կոր. 15. 29։
ե Կող. 2. 12։
զ Յով. 2. 11, 11.40։
է Պ. 8. 11, 1 Կոր. 6. 14, 2 Կոր. 13. 4։
ը Գաղ. 6. 15, Եփես. 4.22—24, Կող. 3.10։
ը Փիլ. 3. 10, 11։
ժ Կող. 2. 11։
ի Գաղ. 2. 20, 5. 24, 6. 14, Եփես. 4.22, Կող. 3.5, 9։
լ 1 Պետ. 4. 1։
խ 2 Տիմ. 2. 11։
ծ Վահ. 1. 18։
կ Ղուկ. 20. 38։
հ Ա.Յ. 2։
ձ Գաղ. 2. 19։

քահա տէրի ՚աստ էլլէյինիզ։ 12-ՙԻմտի ֆանի ճէ-
սէտլէրինիզտէ՝ չէհվէթլէրինճէ անա իթա՚աթ էթ-
մէնիզ իչիւն կիւնահ սալթանաթ էթմէսին։ 13-
ՙԱ՚զանըզը տախի հադդըզըղըն ալէթլէրի օլարագ
կիւնահա թէսլիմ էթմէյինիզ. ՚ամմա քէնտիլէրի-
նիզի էօլիւլէրտէն հայաթ պուլանլար կիպի Ալլահա,
վէ ա՚զանըզը սալահ ալէթլէրի օլարագ՝ Ալլահա
թէսլիմ էտինիզ։ 14-Զիրա չէրի՚աթ թահթընտա
օլմայըզ՝ ՚ինսայէթ թահթընտա պուլունտուղընըզտան,
ՙկիւնահ իւզէրինիզէ մուսալլաթ օլմայաճագ տըր։
15-Իմտի նէ՞ թէյէլլ. ՙչէրի՚աթ թահթընտա օլ-
մայըզ՝ ՚ինսայէթ թահթընտա պուլունտուղըմըզ իչիւն
կիւնահ իշլէյէլի՞մ մի. Համ շա։ 16-Պիլմէ՞զ մի սի-
նիզ քի՝ ՙքէնտինիզի իթա՚աթ իչիւն հէր քիմէ
գուլ օլմագ իւզրէ թէսլիմ էտէրսէնիզ, իթա՚աթ
էթտիյինիզ քիմսէյէ, եա էօլիւմիւ մուճիպ օլան
կիւնահա, վէ եախօտ սալահը մուճիպ օլան իթա-
՚աթա գուլ սընըզ։ 17-Ամմա Ալլահա շիւքր օլ-
սուն քի՝ կիւնահըն գուլլարը իտինիզ իսէ տէ, սի-
զէ թէսլիմ օլունան թա՚լիմին սուրէթինէ ՙգալա-
տէն իթա՚աթ էյլէտինիզ. 18-ՙՎէ կիւնահտան ա-
զատ օլարգատան սօնրա, սալահա գուլ օլընըզ։
19-Թէնինիզին զա՚իֆլիյի սէպէպինտէն ինսանճա
սէօյլէյօրըմ. զիրա ա՚զանըզը ՚իսեան իչիւն նա-
փաքլիք վէ ՚իսեանա գուլ օլմագ իւզրէ թէսլիմ
էթմիշ օլարընըզ վէճհլէ, չիմտի տախի ա՚զանըզը
գուտսիյիթ իչիւն սալահա գուլ օլմագ իւզրէ թէս-

ֆ Մէզ. 19. 13, 119. 133,
ֆ Պ. 7. 5, կող. 3. 5, Յակ. 4. 4,
ֆ Պ. 12. 1, 1 Պետ. 2. 24, 4. 2,
ֆ Պ. 7. 4, 6, 8. 2, Գազ. 5. 18,
ֆ 1 Կոր. 9. 21,
ֆ Մատթ. 6. 24, Յովհ. 8. 34, 2 Պետ. 2. 19,
ֆ 2 Տիմ. 1. 13,
ֆ Յովհ. 8. 32, 1 Կոր. 7. 22, Գազ. 5. 1, 1 Պետ. 2. 16,

ևիմ էաինիզ։ 20 - ՝Զիրա կիւնահըն գուլլարը պու-
լունաըղընըզ զէման սալահատան ազատ իտինիզ։
21 - ՞Անինա չիմուն ութանտըղընըզ չէյլերուէն օ զէ-
ման նէ՞ սէմէրէ կէօրուինիւզ. ՞զիրա անլէրին նէ-
թիճէսի էօլիւմ տիր։ 22 - ՝Վաբին չիմուն կիւնահ-
տան ազատ օլուա՝ Ալլահա գուլ օլաղընըզ հալ-
տէ, սէմէրէնիզ վար, եա՞նի գուտսիյէթ, վէ նէ-
թիճէսի տախի էպէտի հայաթ տըր։ 23 - ՞Զիրա կիւ-
նահըն վէռէչէ իւճրէթ էօլիւմ տիր. ՞անինա Ալլահըն
մէվհիպէսի Բաղդադըզ Յիսուս Քրիստոս վասըթա-
ալյէ էպէտի հայաթ տըր։

ՊԱՊ 7

Էյ պէրաաէրլէր, աաէմ ՚էօմրիւ օլաըդճա՝ չէ-
րի՚աթ հիւքիւմէթ էթտիյինի պէրմէ՞զ մի սինիզ։
(չէրի՚աթը պէնէնէրէ սէօյլէյօրըմ.) 2 - ՞Զիրա զէվ-
ճէ զէվճի հայաթտա իքէն՝ չէրի՚աթ մուճէպինճէ
անա պադլը տըր. անինա էկէր զէվճի վէճաթ է-
տէրսէ, զէվճի հադդընտա օլան չէրի՚աթտան ա-
զատ օլուր։ 3 - Իմտի ՝զէվճի սաղ օլաըդճա, տի-
կէր պիր էրէ վարըրսա, անա զանիյէ տէնիլիր.
անինա զէվճի վէճաթ էտէրսէ, օլ չէրի՚աթտան ա-
զատ օլուա՝ հաթթա տիկէր պիր էրէ վարըրսա
պինէ՝ զանիյէ օլմազ։ 4 - Պէօյլէճէ, էյ պէրաաէրլէրիմ,
սիզ տախի, ՝Ալլահա սէմէրէ կէթիրմէմիզ իչիւն
պիր զայրիյէ, եա՞նի էօլիւլէրտէն գըյամ էտէնէ
վարմազ իւզրէ, ՝Քրիստոսըն ճէսէտի վասըթասըյլէ

ՂՅովհ. 8. 34։
՚Պ. 7. 5։
՛Պ. 1. 32։
ՂՅովհ. 8. 32։
՝Թէք. 2. 17։ Պ. 5. 12։ Յակ. 1. 15։
՞Պ. 2. 7։ 5. 17, 21։ 1 Պետ. 1. 5։
——
՛1 Կոր. 7. 39։
՝Մատթ. 5. 32։
՞Գաղ. 5. 22։
՝Պ. 8. 2։ Գաղ. 2. 19։ 5. 18։ Եփես. 2. 15։ Կող. 2. 14։

*Հերի՛աթա էօլմուշ օլաընըզ։ 5 - Զիրա պիզ ճիս-
մանի ւքէն, Հերի՛աթ վասըթասըլէ վուգու՛ա կէ-
լէն կիւնահլարըն հէվէտերի ւէօլումէ սէմէրէ կէ-
թիրմէք իւզրէ ւա՛զամըզտա ՚ամիլ իտի։ 6 - Շիմ-
տի իսէ պիզի զապթ էտէնէ էօլմէքլէ՝ Հերի՛աթ-
տան ազատ օլաըզ, թա քի Տարփ էսքիւյինատէ
տէյիլ, ւանճագ րուհ եէնիւյինատէ իսրտմէթ էտէլիմ։
7 - Իմտի նէ՞ տէյէլիմ. Հերի՛աթ կիւնահ մը տըր.
հա՛շա. ւվէ լաքին Հերի՛աթ վասըթա օլմասա իտի,
կիւնահը պիտմէզ իտիմ. զիրա էկեր Հերի՛աթ՝ ւթա-
մա՛ էթմէյէսին՝ սէմիշ օլմասա իտի, թաամա՛ը պիտ-
մէզ իտիմ։ 8 - ւԱմմա կիւնահ էմրին վասըթասըլէ
ֆուրսաթի պուլուպ՝ պէնտէ Տէր նէվ՛ թամա՛ Տու-
սուլէ կէթիրտի. ւզիրա Հերի՛աթ եօզ ւքէն, կիւ-
նահ էօլիւ տիր. 9 - Պէն իսէ պիր վազըթ Հերի-
՚ամթալ տիրի իտիմ. վէ լաքին էմր կէտիքտէ կիւ-
նահ տիրիլտի, պէն տախի էօլտիւմ. 10 - Վէ ւօլ
հայատթա սէպէպ օլան էմր պանա էօլիւմէ սէպէպ
պուլունտու։ 11 - Զիրա կիւնահ էմրին վասըթա-
սըլէ ֆուրսաթի պուլուպ՝ պէնի իզլալ էտէրէք,
անըն վասըթասըլէ պէնի էօլտիւրտիւ։ 12 - ւԻմտի
Հերի՛աթի մուգաւաւէս, վէ էմր մուգաւաւէս վէ
հադգ վէ էյի տիր։*

*13 - Էօյլէ իսէ էյի օլան շէյ պանա էօլիւմէ՞ մի
սէպէպ օլաու. հա՛շա. անճագ էօյւ-ոէ սէպէպ օլ-
կիւնահ տըր. թա քի օլ էյի շէյ վասըթասըլէ
պանա էօլիւմ հուսուլէ կէթիրմէքլէ՝ կիւնահ իտիյի*

ւթ. 6. 21։ Գաղ. 5. 19։ Յակ. 4. 15։	՚Խուր. 20 17։ Թէս. 5. 21։ Ա՛մալ. 20. 33 Պ. 43. 9։	ւՂև. 18. 5։ Եզեկ. 20. 11, 13, 21։ 2 Կոր. 3. 7։
ՀՊ. 6. 13։	՚թ Պ. 4. 15։ 5. 20։	՚Մէզ. 19. 8։ 119. 39, 137։ 1 Տիմ. 1. 8։
ւթ. 2. 29։ 2 Կոր. 3. 6։	ւ1 Կոր. 15. 56։	
ւԵ Պ. 3. 20։		

աշխքեար օլա, չէօյլէ քի կիւնահ էմրին վասլթա-
սլյլէ հատուէն գիյաաէ գապիհ օլա։ 14-Ձիրա
չէրի'աթըն բուհանի օլտըղընը պիլիրիզ, ֆագաթ
պէն ²կիւնահ ալթընտա սաթլըմըշ ճիսանի իմ։
15-Ձիրա իշլէտիյիմի թանըմամ, չիւնքի ¹իսթէտի-
յիմի իշլէմէյօրըմ, ամմա պուղղ էթտիյիմ չէյլ
իշլէյօրըմ։ 16-Լաքին էկէր իսթէմէտիյիմի իշլէյօր
իսէմ, չէրի'աթըն էյլ իտիյինի թաատիզ էտիյօ-
րըմ։ 17-Իմտի անը իշլէյէն արթըզ պէն տէյիլ
իմ, ամմա տէրտունիմտէ սաբին օլան կիւնահ տըր։
18-Ձիրա ²պէնտէ, եա'նի թէնիմտէ էյլ պիր չէյ
սաբին օլմատըղընը պիլիրիմ, զիրա իսթէմէք պէն-
տէ հազըր իսէ տէ, էյլ չէյլ իճրա էթմէյլ պուլ-
մայօրըմ։ 19-Ձիրա իսթէտիյիմ էյլիյլ իշլէմէյիսէ՝
իսթէմէտիյիմ քէօթիւլիւյիւ իճրա էտիյօրըմ։ 20-
Վէ էկէր պէն իսթէմէտիյիմ չէյլ իշլէյօր իսէմ,
արթըզ անը իճրա էտէն պէն տէյիլ իմ, անճաք
պէնտէ սաբին օլան կիւնահ տըր։ 21-Իմտի պէն
քէնտիմտէ պու գանտունու պուլտույօրըմ, եա'նի էյ-
լիք էթմէյլ իսթէր իքէն՝ քէօթիւլիւք պէնտէ հա-
զըր տըր։ 22-³Ձիրա պաթընի աատմէ կէօրէ Ռա-
լահըն չէրի'աթընտան հազղ էտէրիմ. 23-Ամմա
⁴ա'զամտա պուլտունուա՝ ⁵ագլըմըն գանտունու իլէ
ճէնքըէչէրէք, պէնի ա'զամտա օլան կիւնահըն գա-
նտընընա էսիր էտէն ⁶պիր պաշգա գանտուն կէօրիւ-
յօրըմ։ 24-Պէն նէ պիչարէ աատմ իմ. պու էօ-
լտիւն ճէսէտինտէն պէնի քի՞մ իսէլաա էտէճէք
տիր։ 25-⁷Րապպըմըզ Ցիտաա Ֆրիատտա վասլթա-

¹ 3 Մխ. 21. 20, 25։ 4 Մխ. 17. 17։
² Գաղ. 5. 17։
³ Թէք. 6. 5։ 8. 21։
⁴ 2 կոր. 4. 16։ Եփես. 3. 16։ Կող. 3. 9, 10։
⁵ Մէզ. 1. 2։
⁶ Պ. 6. 13, 19։
⁷ Գաղ. 5. 17։
⁸ 1 կոր. 15. 57։

ալյէ Ալլահա չիւքր էտէրիմ. վէլհասըլ պէն քէնտիմ ’ադլ իլէ Ալլահըն չէրի’աթընա, վէ ֆադաթ ԹԷՆ իլէ կիւնահըն գանունընա գուլըգ էտիյօրըմ։

ՊԱՊ 8

Իմոի [ԹԷՆՃԷ ԵՒՐԻՒՄԷՅԻԳ] Յիսուս Քրիստոս-տա օլանլար ’ալէյհինէ չիմոի հիչ պիր հիւքմ եօգ սըր։ 2 - Չինքի Յիսուս Քրիստոստա օլան հայաթ բուհրընըն գանունու պէնի կիւնահ վէ էօլիւմ գանունընտան ազատ էյլէտի։ 3 - Զիրա չէրի’աթ ԹԷՆ սէպէպիյլէ ’աճիզ օլըդը հալտէ իճրա էտէմէտիյինի Ալլահ քէնտի Օղլընը կիւնահը ԹԷՆ միւշապէհէԹինէ վէ կիւնահտան տօլայը իրտալ էտիգ՝ կիւնահ ’ալէյհինէ ԹԷՆտէ հիւքմ էտէրէք էնը էյլէտի. 4 - Թա քի չէրի’աթըն ահքըտա-մը պիզտէ, Ուահնի ԹԷՆՃԷ տէյիլ, անճագ բուհճա եվրիւյէնլէրտէ լիթմամ օլունա։ 5 - Զիրա ճիսանանի օլանլար ճիսանանի ումուրա վէ բուհանի օլանլար Ըրուհանի ումուրա սարֆը էֆքեար էտէրլէր։ 6 - Զիրա ճիսանանի էֆքեար էօլիւմ սիր, ամմա բուհանի էֆքեար հայաթ վէ սէլամէթ սիր։ 7 - Չունքի ճիսանանի էֆքեար Ալլահա ’ատավէթ սիր, զիրա Ալլահըն չէրի’աթընա լիթա’աթ էԹմէզ, վէ հէմ տէ էտէմէզ։ 8 - Իմոի ճիսանանի օլանլար Ալլահա մադպուլ օլամազ։ 9 - Լաքին Ալլահըն Բուհու սիզտէ սաքին օլըդը Թադտիրտէ, սիզ ճիսանանի

– 1 կոր. 15. 45, 2 կոր. 3. 6,
բ Յովհ. 8. 36, պ. 6. 18, 22, Գաղ. 2. 19, 5. 1,
գ պ. 7. 24, 25,
դ Ա’մոս. 13. 39, պ. 3. 20, ’Իպր. 7. 18, 19, 10. 1, 2, 10, 14,
ե Գաղ. 3. 13, 2 կոր. 5. 21,
զ Ա՛ր. 1,
է Յովհ. 3. 6, 1 կոր. 2. 14,
ը Գաղ. 5. 22, 25,
թ պ. 6. 24, Ա՛ր. 13, Գաղ. 6. 8,
ժ Յակ. 4. 4,
ի 1 կոր. 2. 14,
լ 1 կոր. 3. 16, 6. 19,

տէյիլ սինիզ, անճաղ բուհանի սինիզ. [4]վէ էկէր պիր քիմսէտէ Իբիտտոսըն Բուհու ւօզ խսէ, օլ քիմսէ անըն տէյիլ տիր։ 10-վէ էկէր Իբիտտոս սիզտէ խսէ, Փիլվադը՝ ճէսէտ կիւնահ սէպէպինտէն էօլիւ տիր, ամմա բուհ սալահ սէպէպինտէն հայաթ տըր։ 11-վէ էկէր Յիսուսը էօլիւլէրտէն [5]իհեա էտէնին Բուհու սիզտէ սաքին խսէ, [6]Իբիտտոսը էօլիւլէրտէն իհեա էտէն՝ սիզտէ սաքին օլան քէնտի Բուհու վաղթտըլլէ սիզին Ֆանի ճէհէննէմիզի տախի տիրիլտէճէք տիր։

12-[7]Իմտի, էյ պիրատէրլէր, պու տուրէթտէ թէննճէ եաշամադ իչիւն թէննէ պօրճլու տէյիլ իզ։ 13-[8]Ձիրա էկէր թէննճէ եաշար խսէնիզ, էօլէճէքսինիզ. ամմա էկէր Բուհլէ [9]ճիհատանի [10]ամէլլէրի էօլտուրուր խսէնիզ, եաշայաճադսընըզ։ 14-Ձիրա Ալլահըն Բուհու քիմլէրէ տէլալէթի էտէրսէ, Ալլահըն օղուլլարը անլէր տիր։ 15-[11]Ձիրա սիզ թէքրար [12]գօրգույա սէպէպ օլան [13]էսիրլիք բուհընը ալմատընըզ, [14]անճաղ օղուլճէզ բուհընը ալընըզ, քի անընլէ՝ [15]Ապպա փէտէր՝ տէյիւ նիտա էտէրիզ։ 16-[16]Օլ Բուհ քէնտիսի պիղիմ՝ Ալլահըն էվլատը օլտուղումըզա բուհմըզ լէ պէրատէր շէհատէթի էտէր։ 17-վէ էկէր էվլատ խսէք, քէզալիք վարխլէր իզ. [17]Ալլահըն վարխլէրի վէ Իբիտտոսըն միրաս շէրիքլէրի իզ. [18]թա քի անընն

[1] Յով. 3. 34։ Գաղ. 4. 6։ Փիլ. 1. 19։ 1 Պետ. 1. 11։
[2] Ա'մալ. 2. 24։
[3] Պ. 6. 4, 5։ 1 Կոր. 6. 14։ 2 Կոր. 4. 14։ Եփես. 2. 5։
[4] Պ. 6. 7, 14։
[5] Ա.ՏՏ. 6։ Գաղ. 6. 8։
[6] Եփես. 4. 22։ Կող. 3. 5։
[7] Գաղ. 5. 18։
[8] 2 Տիմ. 1. 7։ 1 Յով. 4. 18։
[9] 1 Կոր. 2. 12։ Հպր. 2. 15։
[10] Ես. 56. 5։ Գաղ. 4. 5, 6։
[11] Մարկ. 14. 36։
[12] 2 Կոր. 1. 22։ 5. 5։ Եփես. 1. 13։ 4. 30։
[13] Ա'մալ. 26. 18։ Գաղ. 4. 7։
[14] Ա'մալ. 14. 22։ Փիլ. 1. 29։ 2 Տիմ. 2. 11, 12։

լէ պէրապէր էլէմ չէքուլիմիզ սուբէթաէ, պէրապէր տախի ճէլալէ նա՞իլ օլալըմ։

18 - Զիրա հիսապ էտէրիմ քի [ւ]չիմուխքի զէմանըն էլէմլէրի պիզիմ իչուն քէշֆ օլունաճադ ճէլալէ զըյասէն պիր չէյ տէյիլ տիր։ 19 - [ւ]Զունքի մախլուգ քէմալը հասրէթլէ [ւ]Ալլահըն օղուլլարընըն քէշֆ օլունմասընա մունթազըր տըր։ 20 - [ւ]Զիրա մախլուգ քէնատի իրատէթիյլէ տէյիլ, անճաղ քէնատիների թապի՝ էթտիրէնին ատէպէնատէն պաթըլըղա թապի՝ օլտու։ 21 - Պու իւմիտլէ քի մախլուգ տախի պիզզաթ ֆէատըն գուլլուղընատան գուրթուլուպ՝ Ալլահըն էվլատընըն ճէլիլ հուրրիյէթինէ նա՞իլ օլա։ 22 - Զունքի մախլուգըն քեաֆֆէտի չիմատիյէ տէյին [ւ]պիրլիքատէ ահ լիլէ ազըր չէքուլինի պիլմիրիզ։ 23 - Վէ եալընըզ պու տէյիլ, [ւ]անճաղ պիզ քի Բուհըն իլգ մէյվէսինէ մալիք իզ, [ւ]օղուլըղա, եա՞նի [ւ]ճէսէտիմիզին խէլասընա մունթազըր օլատագ, [ւ]պիզ պիզզաթ տէրունիմիզատ ահ չէքէրիզ։ 24 - Զիրա իւմիտլէ խէլաս պուլուրուգ. [ւ]լաքին կէօրիւնէն իւմիտ՝ իւմիտ տէյիլ տիր, զիրա պիր քիմսէ կէօրմիւյիւ չէյէ տահա նէ՞ իչուն իւմիտ էտէր։ 25 - Լաքին էկէր կէօրմէտիյիմիզ չէյէ իւմիտ էտէրսէք, սապըրլէ պէքլէրիզ։ 26 - Վէ քէզալիք Բուհ տախի զա՛իֆլիքլէրիմիզէ մու՛ալիճնէթ էտէր. [ւ]զիրա վաճիպ օլուրուզ կիպի նասըլ տու՛ա էտճէյիմիզի պիլմէյօրուզ. [ւ]ամմա Բուհ քէնատիի

ը 2 կոր. 4. 17, 1 պետ. 1. 6, 7, 4. 13,
– 2 պետ. 3. 13,
– 1 յովհ. 3. 2,
էթէք. 3. 17, Աւ. 22,
ր երեմ. 12. 11,
ը 2 կոր. 5. 5, եփես. 1. 14,
ը Ղուկ. 20. 36,
– Ղուկ. 21. 28, եփես. 4. 31,
ւ 2 կոր. 5. 2, 4,
ւ 2 կոր. 5. 7, Ժող. 11. 1,
օ Մատթ. 20. 22, յակ. 4. 3,
ֆ Ջաք. 12. 10, եփես. 6. 18,

քելաւիլե պէյան օլունմազ ահլարլե պիզիմ իչիւն շեֆա՛աթ էտեր։ 27 - Վէ գալալերի թէֆթիշ էտէն տախի՝ մուգաւատէալեր իչիւն Ալլահըն էօթէրինե կէօրե շեֆա՛աթ էթտիյինտէն՝ Բունըն միւրաատը նէ իտիյինի պիլիր։

28 - Վէ Էթագտերի իւզրէ տա՛վէթ օլունուպ՝ Ալլահը ահվէնլերին էյիլիյի իչիւն հեր շէյին պիլդիրտէ իշլէտիյինի պիլիր իտ։ 29 - Զիրա էզէլտէն պիլտիյի քիտապլերի Քէնաի Օղլունըն սուրէթինէ միւշահիտ օլմազա Էթագտիր էյլէտի, Էթա քի չօգ պիրաատէրլէր արտընտա օ իլք օլա։ 30 - Վէ թագտիր էթտիյի քիտապլերի Ետա՛վէթ էյլէտի. վէ տա՛վէթ էթտիյի քիտապլերի Թէպդիր էյլէտի. վէ տախի թէպդիր էթտիյի քիտապլերի Թա՛զիզ էյլէտի։ 31 - Իմտի պու շէյլէրէ նէ՞ տէյէլիմ. Ալլահ պիզիմ իլէ օլմըշը թագտիրտէ Ալէյհիսսալաթու քի՞մ օլա պիլիր։ 32 - Քէնաի Օղլունը էտիրկէմէյիպ՝ Անը պիզիմ ճիւմլէմիզ իչիւն թէպդիմ էյլէյէն՝ անըն իլէ պէրաբեր հեր շէյի տախի պիլդէ նաՀտըլ իհսան էթմէյէճէք տիր։ 33 - Ալլահըն միւնթէխապլարընը քի՞մ թէօհմէթլի չըդարաճագ տըր. Թէպդիր էտէն Ալլահ տըր։ 34 - Ալէյհլէրինտէ հիւքմ էտէն քի՞մ տիր. վէ ֆաթէ էտիպ՝ խուսուսա գըյամէ-

– 1 Թէվ. 28. 9, Մէզ. 7. 9, Իմա. 17. 3, Եբեմ. 11. 20, 17. 10, 20. 42, Ա՛մոզ. 1. 24, 1 Սէլ. 2. 4, Վ՚ահ. 2. 23,
Բ 1 Յովհ. 5. 14,
Գ Պ. 9. 11, 23, 24, 2 Տիմ. 1. 9,
Դ Խուր. 33. 12, 17, Մէզ. 1. 6, Եբեմ. 1. 5, Մաաթ. 7. 23, Պ. 11. 2, 2 Տիմ. 2. 19, 1 Պետ. 1. 1,
Ե Յովհ. 17. 22, 2 Կոր. 3. 18, Փիլ. 3. 21, 1 Յովհ. 3. 2,
Զ Եփես. 1. 6, 11,
Է Կող. 1. 15, 18, Ի՚խպր. 1. 6, Վ՚ահ. 1. 5,
Ը Պ. 1. 5, 9. 24, Եփես. 4. 4, Ի՚խպր. 9. 15, 1 Պետ. 2. 9,
Թ 1 Կոր. 6. 11,
Ժ Յովհ. 17. 22, Եփես. 2. 6,
Ի Ա՛ա 14. 9, Մէգ. 118. 6,
Լ Պ. 5. 6, 10,
Խ Պ. 4. 25,
Ծ Ես. 50. 8, 9, Վ՚ահ. 12. 10, 11,
Կ Յոբ 34. 29,

տէն, [ե]վէ Աստահըն սաղընտա օլուագ՝ [զ]պիղիմ իչիւն չէֆա՛աթ էտէն տախի Քրիստոս տըր։ 35 - Պիղի Քրիստոսըն մուհապպէթինտէն քի՛մ այըրաճագ տըր. էկ՛մ մի, մուզայագա՛ մը, թէ՛ատի՛ մի, աճը՛գ մը, չըխլագա՛գ մը, մուխաթարա՛ մը, գըլը՛ճ մը. 36 - Նիթէքիմ՝ [թ]Էնին իչիւն հէր կիւն գաթլ օլունըրըզ. պօղազլանաճագ գօյունըար հիսապընտա իզ՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։ 37 - [ժ]Ամինա պունըարըն ճիւմլէսինտէ պիղի սէվէնին վասըթասըյէ պիլ քիւվէյէ ղաիպ օլուրըզ։ 38 - Զիրա սահինէն պիլիրիմ քի՝ նէ էօլիւմ, նէ [ի]էօմը, նէ մէլէքլէր, նէ [լ]րէ՛խլէր, նէ գուվվէթլէր, նէ հազըր, նէ կէլէճէք չէյլէր, 39 - նէ եիւքսէքլիք, նէ տէրինլիք, նէ պաշգա պիր մահլուգ Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոստա օլան Աստահըն մուհապպէթինտէն պիղի այըրմաղա գաթիր օլմայաճագ տըր։

ՊԱՊ 9

- Քրիստոստա հագիգաթ սէօյլէրիմ, եալան սէօյլէմէմ, (պանա զամիրիմ տախի Բուհ իւլ Գուտսէ չահիտ տիր,) 2 - [խ]Բի՛ ՚ազիմ հիւզնիւմ վէ գալպիմէ տէ սիւքէնմէզ տէրտիմ վար տըր։ 3 - [ծ]Զիրա պիրաէրլէրիմ, եա՞նի Թէն ճիհէթիյլէ ապրահամըն եէրինէ պէն քէնտիմ Քրիստոստան մահրում օլաչըմ տէյիւ արզու էտէր իտիմ։ 4 - [ր]Անլէր Իսրա-

[ա] Մարկ. 16. 19։ Կող. 3. 1։ ՚Իպր. 1. 3։ 8. 1։ 12. 2։ 1 Պետ. 3. 22։
[բ] ՚Իպր 7. 25։ 9. 24։ 1 Յովհ. 2. 1։
[գ] Մէզ. 44. 22։ 1 Կոր. 15. 30, 31։ 2 Կոր. 4. 11։
[դ] 1 Կոր. 15. 57։ 2 Կոր. 2. 14։ 1 Յովհ. 4. 4։ 5. 4, 5։ Վահ. 12. 11։
[ե] Եփես. 1. 21։ 6. 12։ Կող. 1. 16։ 2. 15։ 1 Պետ. 3. 22։
[զ] Պ. 1. 9։ 2 Կոր. 4. 23։ 11. 31։ 12. 19։ Գաղ. 1. 20։ Փիլ. 1. 8։ 1 Տիմ. 2. 6։
[է] Պ. 10. 1։
[ը] Խուր. 32. 32։
[թ] Թէս. 7. 6։

յեալի օրում՝ [է]օղուղեդ ընվէ ճէլալ էվէ ՚ահալար ընվէ չէրի՚ահէլն վէրիլմէսի ընվէ ՚իպաատէթ էվէ վա՚տլար անլէրին տիր. 5 - [ը]Պապալար տախի անլէրին օրում՝ ընրիստոս տախի թէն ճիհէթիլլէ անլէրտաէն տիր. [թ]ճիւմլէննին իւզէրինէ 0 իէլէսպէտ Ալլահ ը միւսարէէք տիր: Ամին: 6 - [ժ]Ամմա Ալլահըն քէլամը եէրէ տիւշտիւ՝ ոէմէք ոէյիլ տիր. [ի]զիրա պէնի Իսրայէլտաէն օլանլարըն ճիւմլէսի Իսրայէլ ոէյիլ տիր: 7 - Հէմ ոե [լ]Աբրահամ նէսլի օլարդլարը իչիւն ճիւմլէսի էվլատ ոէյիլ, [խ]ֆագամէթ՝ Սանա Իսահակտան նէսլ ՚աստ օլունաճադ տըր՝ ֆէնէչէ: 8 - Եա՚նի թէն ճիհէթիլլէ էվլատ օլանլար Ալլահըն էվլատը օլմայըլա՝ ընանճադ վա՚տ ճիհէթիլլէ օլան էվլատ նէսլ սայըլըր: 9 - Զիրա վա՚տըն քէլամը պու խոսէ, եա՚նի՝ [պ]ու վագթտա կէլէճէյիմ, վէ Սառայա պիր օղուլ օլաճադ տըր: 10 - Վէ եալընըզ պու ոէյիլ, ամմա [ո]Ռեբեկա տախի պիր զամանտան, եա՚նի վէոսէրիմիզ Իսահակտան համիլէ օլարդը հալոէ, 11 - Զօճո-ֆէտ տահա ծոզմադըտան վէ պիր խայր եա շէրր իշլէմէզտաէն էվվէլ Ալլահըն քէնոսի ինթիխապըլլէ թադտիրինին (՚ամէլլէրտաէն օրմայըլա՝ [ը]անճադ տա՚վէթ էտէնտաէն էօէյ) սապիթ օրմասը իչիւն, 12 - Մէրդումէյէ՝ [ռ]Էօյիւսիւ քիւչիւնէ գուլլուգ էտէճէք տիր՝ պույուրուլտու: 13 - Նիհէյքիմ՝

[է] Խուբ. 4. 22։ թէս. 14. 1։ եբեմ: 31. 9։
[ը] 1 Միւլ. 4. 21։ 3 Միւլ. 8. 11։ Մէզ. 63. 2։ 78. 61։
[թ] Ա՚մալ. 3. 25։ ՚Իպր. 8. 8—10։
[ժ] Մէս. 147. 19։
[ի] ՚Իպր. 9. 1։
[լ] Ա՚մալ. 13. 32։ պ. 3. 2։ եփես. 2. 12։
[խ] թէս. 10. 15։ պ. 11. 28։
[ծ] Ղուկ. 3. 23։ պ. 1. 3։
[կ] եբեմ: 23. 6։ ցովհ. 1. 1։ Ա՚մալ. 20. 28։
՚Իպր. 1. 8։ 1 ցովհ. 5. 20։
[հ] Ա՚ա 23. 19։ պ. 3. 3։
[ձ] ցովհ. 8. 39։ պ. 2. 28, 29։ 4. 12, 16։ գաղ. 6. 16։
[ղ] գաղ. 4. 23։
[ճ] թէք. 21. 12։ ՚Իպր. 11. 18։
[մ] գաղ. 4. 28։
[յ] թէք. 18. 10, 14։
[ն] թէք. 25. 21։
[շ] պ. 4. 17։ 8. 28։
[ո] թէք. 25. 23։

Յակոբը սկսաւ, եւսւա իսկ պուղղ էթուի՝ տէյու
Տապըլմըշ տըր։

14 - Իմոի նէ՞ տէյէլիմ. Ալլահտա հադդըզըդ
վա՞ր մը տըր. հա՛շա։ 15 - Զիւնքի Մուսէսէ խիթա-
պէն՝ Մէրհամէթ էտէճէյիմ մէրհամէթ էտէրիմ,
վէ չէֆգամէթ էտէճէյիմ չէֆգամէթ էտէրիմ՝ տէյու
պույուրտու։ 16 - Պու թադմիրտէ՝ իսթէյէնին, եա-
խօտ գօշանըն էլինտէ տէյիլ, անճագ մէրհամէթ
էտէն Ալլահըն էլինտէ տիր։ 17 - Զիրա քիթապ
Փարաւոնա՝ Սէնի հէյտան պունուն իչիւն, եա՛նի
սէնտէ գուտրէթիմի իչհար էթմէք, վէ խամիմ
պիւթիւն զէմինտէ ի՛լան օլունմագ իչիւն իգամէ
էլէտիմ՝ տէյու պույուրդու։ 18 - Պունա պինա՞էն
իսթէտիյինէ մէրհամէթ էտէր, վէ իսթէտիյինի գա-
թըլըշմըրդը։ 19 - Իմոի պանա տէյէճէքսին քի՝ Տա-
հա նէ՞չիւն գապահամէթ պուլուր, ՚զիրա անըն միւ-
րաթընա քի՞մ մուգաալէմէթի էթմիշ տիր։ 20 - Վէ
լաքին, էյ առէմ, սէն քի՞մ սին քի Ալլահա ի՛թիւ-
րաղ էտէրսին. ՚եավը եավրճըլընա՝ պէնի նէ՞չիւն
պէօյլէ եավուզն՝ տէյէ պիլի՞ր մի։ 21 - Պիր իսամուր-
տան ՚պիր գապ ՚իղղէթի իչիւն, տիկէր պիրինի տա-
խի հադարէթի իչիւն եավմադըգ՝ ՚էօմրէքճինին
պայըդ իւզէրինէ գուտրէթի եօ՞դ մը։ 22 - Իմոի
էկէր Ալլահ ղադապընը կէօսթէրմէք վէ գուտրէ-
թինի պիլտիրմէք միւրատը իլէ, ՚հէլաքա հադըր օ-
լան ՚ղադապ գապըլարընա չօգ սապրիլէ թէհամմիւլ

ՂՊագ թէս. 21. 15։ Էմմ. 13. 24։ Մաղ. 1. 2, 3։ Մատթ. 10. 37։ Ղուկ. 14. 26։ Յովհ. 12. 25։
-թէս. 32. 4։ 2 թէվ. 19. 7։ Յոբ 8. 3։34. 10։ Մէզ. 92. 15։
ՂԽուր. 33. 19։
-Գաղ. 3. 8, 22։
ՂԽուր. 9. 16։
-2 թէվ. 20. 6։ Յոբ 9. 12, 23. 13։ Գան. 4. 35։
-Ես. 29. 16։ 45. 9։ 64. 8։
Ը2 Տիմ. 2. 20։
-Էմմ. 16. 4։ Երեմ. 18. 6։
Ը1 Պետ. 2. 8։ Յուդ. 4։
Ը1 Սէլ. 5. 9։

էթաի, 23 - վէ [-]մուգաատէմա ’իզէթէ հապըըլա-
տըը մէրհամէթ գապըըը, 24 - եա՞նի պիզ [+]եա-
լընըզ եէհուտիէրաէն տէյիլ, աննա թա՞իֆէէրաէն
տախի տա’վէթ էթտէյի քիմսէէր հադգընաա [*]իզ-
զէթինէն զանիվէյինի պիլտիրմէք իսթէտի իսէ, [ա]
[ա]էյէնմ։ 25 - Նիթէքիմ Ովսէէ [+]ը-պընաա՝ [*]Դավըմ
օլնայանա՝ գավըմ, վէ սէվկիւլիւ օլնայանա՝ սէվ-
կիւլիւ տէյէճէյիմ։ 26 - [+]վէ վադը’ օլա քի՝ Սիզ
գավըմ տէյիլ սինիզ՝ տէնիլտիյի մահալտէ, օրա-
տա հայյ օլան Ալլահըն օղուլըրը թէմիյէ օլունա-
ճագըար՝ տէյիւ պույուրըը։ 27 - վէ եապի Իսրայէ-
լին հադգընաա նիտա էտէր քի՝ [-]էվվէր պէնի Իս-
րայէլին ’ատէտի տէնիզին գումու գատար օլսա,
[ֆ]աճ[ք] պադիյյէսի խէլաս պուլաճագ տըր. 28 - Զի-
րա ’ատալէթի իւզրէ էմրի գըսալտըպ թէքմիլ էտէ-
ճէք տիր, չունքի [+]Րապպ եէր իւզէրինտէ մուհթա-
սար էմրի իճրա էտէճէք տիր։ 29 - վէ տախի եապի
մուգաատէմա պույուրըլը կիպի՝ [+]էվվէր Րապպ իւլ
ճիւնուա պիզէ նէտլ պրագմաաա խոր, [+]Սոզում կի-
պի օլուպ՝ Գումնըա պէնզէմիշ օլուր խոկը։

30 - Իմոի նէ՞ տէյէլիմ. [ը]ասլահը թա’գիպ էթ-
մէյէն թա՞իֆէէր սալահա, [+]եա՞նի իսմանտան օլան
սալահա նա՞իլ օլտըըար։ 31 - [ը]վէ լաքին Իսրայէլ [ը]սա-
լահ գա’իտէսինի թա’գիպ էտէր իքէն, սալահ գա-
’իտէսինէ նա՞իլ օլմատը։ 32 - Նի՞չիւն. զիրա իսմանըէ
տէյիլ, կէօյա չէրի’ամ ’ամէլէրինէ [-]ւ[ա]ը. [+]չունքի

– պ. 8. 28—30։
[ֆ] պ. 3. 29։
[+] պ. 2. 4։ եփես. 1. 8։ կող. 1. 27։
[*] Ով 2. 23։ 1 պետ. 2. 10։
[ա] Ով. 1. 10։
– եա. 10. 22. 23։
[ը] պ. 11. 5։
[ֆ] եա. 28. 21։
[ա] եա. 1. 9։ Մէրս. 3. 22։
[ա] եա. 13. 19։ երեմ. 50. 40։
[ղ] պ. 4. 11։ 10. 20։
[ա] պ. 1. 17։
[ը] պ. 10. 2։ 11. 7։
[ը] գալ. 5. 4։
[ժ] ղուկ. 2. 34։ 1 կոր. 1. 23։

ol թէօքէզ թաշընա չարփտըլար. 33 - Նիմէքիմ էիշմէ Սիօնտա պիր թէօքէզ թաշը վէ պիր սիւրչմէ գայտասը գօրըմ, վէ նանա հէր իման էտէն խէճիլ օլմայաճագ տըր՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։

ՊԱՊ 10

Էյ պիրատէրլէր, պէնիմ գալպիմին արզուսը վէ *անլէր իչուն Ալլահա նիյազըմ խէլաս պուլմաըլարը տըր։ 2 - Զիրա հադգլարընտա չէհատէթ էտէրիմ քի՝ անլէրտէ Ալլահ ղայրէթի վար, լաքին ինըմ ճիհէթիյլէ տէյիլ տիր։ 3 - Զիւնքի անլէր Ալլահըն էնճու էյլէշէնլէ սալահը պիլմէյիպ՝ քէնտիլէրինին սալահընը սապիթ էթմէյէ ճէհտ էթմէլէրիյլէ, Ալլահըն սալահընա միւթի՝ օլմաըլար։ 4 - Զիրա հէր իման էտէնէ սալահը ւնուճիպ օլմագ իւզրէ շէրիաթին նիհայէթի փրիստոս տըր։

5 - Զիւնքի Մովսէս շէրիաթտան օլան սալահ հադգընտա՝ պու շէյլէրի իճրա էտէն ատէմ պուն-լարլէ եաշայաճագ տըր՝ տէյիւ եազար։ 6 - Ամմա իմանտան օլան սալահ պույուրդը քի՝ Քէնտի գալպինտէ տէմէյէսին քի՝ Սէմայա քիմ չըգաճագ տըր. (եա՞նի փրիստոսը էնտիրմէք իչիւն.) 7 - Եա-խօտ՝ Հավվայէյէ քիմ էննէճէք տիր. (եա՞նի փրիս-տոսը էօլիւլէրտէն չըգարմագ իչիւն.) 8 - Ամմա նէ տէյօր. Քէլամ (եա՞նի վա՛ղ էթտիյիմիզ իման քէ-լամը) սանա եագըն տըր, աղզընտա վէ գալպինտէ

† Մէզ. 118. 22, Ես. 8. 14, 28. 16, Մատթ. 21. 42, 1 Պետ. 2. 6—8,	- Ա՛մալ. 21. 20, 22. 3, Գաղ. 1. 14, 4. 17, Պաղ Պ. 9. 31,	† Ղև. 18. 5, Նէեմ. 9. 29, Եզեկ. 20. 11, 13, 21, Գաղ. 3. 12,
‡ Պ. 10. 11,	‡ Պ. 1. 17, 9. 30,	‡ Թէս. 30. 12, 13,
	§ Փիլ. 3. 9,	§ Թէս. 30. 14,
	¶ Մատթ. 5. 17, Գաղ. 3. 24,	

* Ե՛ն Իսրայէլ

աէր. 9 - Շէօյլէ քի Յիսուսըն Բապպ իսկյինի [c]աղջկնէ իգրար էտիպ՝ Ալլահ անը էօլուլերտէն իհեա էթ[d]տկյինէ գալկինկլէ ինանըը իսէն, իսէլաս պուլաճադ[e]սըն: 10 - Զինքի սալահ իչիւն գալկլէ իսնան, վէ իսէլաս իչիւն աղըգլէ իգրար էտիկիը: 11 - Զիրա քի[f]թաա՝ [g]Անա հէր քիմ իսնան էտէրսէ, իսէճիկ օլ[h]մայաճադ տըր՝ պույուրըը: 12 - Զինքի ենհուտի իլէ Եուհաննինին [i]ֆէրգի հօզ տըր. [k]զիրա ճիւմլէ[l]նին Բապպը քենտիսի օլուպ՝ քենտինէ տու՛ա է[m]տէնլէրին ճիւմլէսինէ [n]ղանի տիր: 13 - Զիրա հէր քիմ [o]Բապպըն իսմինէ [p]տու՛ա էտէրսէ՝ իսէլաս պու[q]լաճադ տըր:

14 - Իսմի իսան էթմէտիկլէրի զաթա նա՞սըլ տու՛ա էտէճէքսէր. վէ հադդինտա իչիթմէտիկլէրի զաթա նա՞սըլ իսան էյլէյճէքսէր. վէ [r]վա՛ղ էտէն հօզ իքէն՝ նա՞սըլ իչիտէճէքսէր: 15 Վէ իրսալ օ[s]նունատըդճա նա՞սըլ վա՛ղ էտէճէքսէր. նիթէքիմ [t]Աէլաոէթ թէպղիր էտէնլէրին, իսայրըը շէյլէր թէպ[u]ղիր էտէնլէրին այադըտրը նէ կիւզէլ տիր՝ տէյիւ [v]ռադըմըշ տըր: 16 - [w]Լաքին պէշարէթէ ճիւմլէսի իթա՛ատ էթմէտի, զիրա Եառի՝ [x]Եա Բապպ, վէր[y]տիկիդ խոսէրե քի՞մ իսնանսը՝ տէր: 17 - Իսմի իսան իչիթմէքտէն, վէ իչիթմէք Քրիստոսըն քէ[z]սամը վատրթատըյլէ օլուր: 18 - Լաքին՝ իչի՞թմէտի[aa]լէր մի՝ տէրիմ. [ab]պէլի՝ Անլէրին սէտտսը պիւթիւն

[c] Մաոթ. 10. 32։ Ղուկ. 12. 8։ Ա'մալ. 8. 37։
[d] Եա. 28. 16։ 49. 23։ Երեմ. 17. 7։ պ. 9. 33։
[e] պ. 3. 22։ Ա'մալ. 15. 9։ Գաղ. 3. 28։
[f] Ա'մալ. 10. 36։ պ. 3. 29։ 1 Տիմ. 2. 5։
[g] Եփես. 1. 8։ 2. 4, 7։
[h] Ա'մալ. 9. 14։
[i] Յովէլ 2. 32։ Ա'մալ. 2. 21։
[k] Տիտ. 1. 2։
[l] Եա. 52. 7։ Նէեմ. 1. 15։
[m] պ. 3. 3։ 1Սամ. 4. 2։
[n] Եա. 53. 1։ Յովհ. 12. 38։
[o] Մէգ. 49. 4։ Մաոթ. 24. 14։ 28. 19։ Մարկ. 16. 15։ Կող. 1. 6, 23։

զէմինէ ՛վէ քէլամլարը տիւնեանըն միւնթէհալա-
րընա գաւսար չըգտը։ 19-ԵՒՆԷ՝ Իսրայէլ պի՛լմէ-
տի մի՝ տէրիմ. էվվէլա Մուսէս՝ ›պէն սիզի՝ գամլ
օլմայանլէ զայրէթէ թէչվիդ վէ ›ֆէհմսիդ թա՛իֆէ
իլէ զաղապա թահրիք էտէճէյիմ՝ տէյիւ սէօյլէտիւ։
20-Ամմա եսայի՝ ›պէնի արամայանլար թարաֆըն-
տան պէն պուլունտում. պէնի թալէպ էթմէյէնլէրէ
զահիր օլտում՝ տէյիւ ճէսուրանէ պույուրըր։ 21-
վէ Իսրայէլ հագդընտա՝ ›պիւթիւն կիւն էլլէրիմի
՛ասը վէ միւ՛թէրիդ պիր գավմա ուզաթտում՝ տէ-
յիւ պույուրըր։

ՊԱՊ 11

Ինանի՝ ›Ալլահ քէնտի գավմընը րէտտա էթմի՛ մի՝
տէյօրըմ. հա՛շա. ›դիրա պէն քէնտիմ տախի Ա-
բրահամ նէսլինտէն, Բենիամին սըպթընտան պիր
Իսրայէլլի իմ։ 2-Ալլահ ›էվվէլտէն պիլտիյի քէն-
տի գավմընը րէտտա էթմէտի. եօգսա Եղիա ֆըէր-
›ըֆօ քիթապըն նէ տէտիյինի պի՛լմէյօր մը սընըդ.
նասըլ քի Ալլահա Իսրայէլին ՛ալէյհինտէ շիքեայէթ
էտէրէք, 3-›Եա Բապպ, սէնին փէյղամպէրլէրինի
գաթլ էտիպ՝ մէզպահլարընը եըգտըլար. վէ պէն
եալընըզ գալտըմ, պէնիմ ճանըմա տախի գաստ
էտիյօրլար [տէր]։ 4-Լաքին ճէվապ ը իլահի անա
նէ՞ տէր. ›Բահալ սանէմէ տիզ չէօքմէմիշ եէտի
պինկ ատէմ քէնտիմ իչիւն ալը գօտըմ։ 5-›Բէզա-
լիք հալը հազըրտա տախի ՛ինայէթ ինթիխապը

՛ պագ 3 Միւլ. 18.10։ Մաաթ. 4. 8։	▪ Եա. 65. 2։	3. 5։
՛ թէս.32.21։պ.11.11։	▪ 1 Միւլ. 12. 22։ Եըրմ. 31. 37։	ֆ պ. 8. 29։
՛ Տիտ. 3. 3։		ֆ 3 Միւլ. 19. 10, 14։
՛ Եա. 65. 1։ պ. 9. 30։	ֆ 2 կոր. 11. 22։ փիլ.	ֆ 3 Միւլ. 19. 18։
		ֆ պ. 9. 27։

իւղրէ պէր պագնայէ մէվճուա տըր։ 6 - Ւվէ էկէր
՚ինայէթլէ խէ, արթըզ ՚ամէլէրտէն տէյիլ տիր.
եօգսա ՚ինայէթ արթըզ ՚ինայէթ օլմազ. Ւվէ էկէր
՚ամէլէրտէն խէ, արթըզ ՚ինայէթ տէյիլ տիր.
եօգսա ՚ամէլ արթըզ ՚ամէլ օլմազ Ւ։ 7 - Էօյլէ խէ
նէ՞ տիր. Ըհրայէլ արատըզը չէյէ նա՞իլ օլմատը.
ամմա ինթիխապ օլունանլար նա՞իլ օլսու, վէ պա-
գըլարը թա պու կիւնէտէք քէօրլէնսինլէր. 8 - Նի-
թէքիմ եազըլմըշ տըր քի՝ Ըմլահ անլերէ զաֆլէթ
րուհու, Ւկէօրմէզ կէօզլէր վէ իչինմէզ գուլագ-
լար վէրսին։ 9 - Դաւիթ տախի՝ Ւանլերին սօֆրատը
քէնսինլերինէ տուզագ վէ քէմէնտ վէ թէօքէզ վէ
ճէզա իչիւն օլա. 10 - Ւկէօզլէրի կէօրմէմէք իչիւն
դարարսըն, վէ պէլլերինի տա՞իմա պիւք՝ տէր։ 11 -
Իսոի՝ եանկըլմալարը տիւշմէ՞ք իչիւն մի օլսու՝ տէյօ-
րըմ. հա՞չա. անճագ քէնսինլերի զայրէթլէնսինը-
մէք իւղրէ Ւքէնսի խամթալարըլլէ խէլաս թա՞իֆէ-
լերէ կէլսին։ 12 - Վէ էկէր անլերին խամթասը սիւն-
եանըն զանիլսին, վէ էքսիլմէլէրի թա՞իֆէլերին զա-
նիլսին օլսու խէ, անլերին թէմամիյէթի նէ՞ գա-
տար զիյատէ օլաճագ տըր։ 13 - Զիրա սիզ թա՞ի-
ֆէլերէ սէօյլէյօրըմ, Ւսէն թա՞իֆէլերին ըէսուլը
օլսըլմ միւնասէպէթլէ խլամէթիմի միւշէրէֆ
թուխթասըմ։ 14 - Պէքի պէր վէճհլէ *դաւիմըմը զայ-
րէթլէնսինիսի՝ Ւանլերտէն սա՛զըլսըննը խէլաս է-

Ե պ. 4. 4, 5, գաղ. 5. 4, պագ թէս. 9.4,5,
Ը պ. 9. 31, 10. 3, 2 կոր. 3. 14,
Ը ես. 29. 10,
Ժ թէս. 29. 4, ես. 6. 9, երեմ. 5. 21, եզեկ. 12. 2, Մատթ. 13.14, յովհ. 12.40,
Ի Ա՛մաղ. 28. 26, 27,
Լ Մէզ. 69. 22,
Խ Մէզ. 69. 23,
Ծ Ա՛մաղ. 13. 46, 18. 6, 22. 18, 21, 28. 24, 28, պ. 10. 19,
Կ Ա՛մաղ. 9. 15, 13. 2, 22. 21, պ. 15. 15, գաղ. 1. 16, 2. 7–9, եփես. 3. 8, 1 Տիմ. 2. 7, 2 Տիմ. 1. 11,
* ես՝ն. թէնիմի
Հ 1 կոր. 7. 16, 9. 22, 1 Տիմ. 4. 16, յակ. 5. 20,

տէյիմ։ 15 - Զիրա էկէր բէտտ օլունմալարը տիւն-
եանըն միւսալէհասը իսէ, գապուլ օլունմալարը էօ-
լիւէրտէն հայաթ պուլմագտան զայրի նէ՞ օլուր։
16 - Էվէ էկէր թուրֆանտա մուգաատէս իսէ, խա-
մուր տախի Ռո֊էապոէ պէր. վէ էկէր քէօք մուգատ-
տէս իսէ, տալլար տախի էօյլէ տիր։ 17 - Էվէ էկէր
օլ տալլարըն պա'զըսը գօփարըլըպ տա, Ռսէն եա-
պանի զէյթունտան օլտըզըն հալտէ անլէրին արա-
սընա աչլանարագ, զէյթուն աղաճընըն քէօքիւնէ
վէ սէմիզլիյինէ հիսսէտար օլտըն իսէ, Տտալլար իւ-
զէրինէ թէֆախուր էթմէ. 18 - Ամմա էկէր թէֆա-
խուր էտէր իսէն, պէԼէ սէն քէօքիւ թաչըմայօրսըն,
ֆագաթ քէօք սէնի Ը֊ղայր։ 19 - Իմտի՝ պէնիմ աչ-
լանմագլըղըմ իչիւն օլ տալլար գօփարըլտը՝ տէյէ-
ճէքսին։ 20 - Փէք էյի. անլէր իսմանըզլըգ սէպէ-
պինտէն գօփարըլտըլար, ամմա սէն իսմանլէ սա-
պիթ սին. Ֆթէքէպպիւր էթմէ, Ֆանճագ խավֆ էյլէ.
21 - Զիրա էկէր Ալլահ թապի'ի տալլարը էսիրկէ-
մէտի իսէ, ոոէը սէնի տախի էսիրկէմէսին։ 22 -
Իմտի Ալլահըն քէրէմինէ վէ չիտաէթինէ պագ.
տիւչէնլէր իւզէրինէ չիտաէթ, ամմա սէնին իւզէ-
րինէ քէրէմ, Ֆէկէր օլ քէրէմտէ սապիթ գալըր
իսէն. եօգսա Ռսէն տախի քէսիլէճէք սին։ 23 - Էվէ
անլէր տախի իսմանըզլըգտա գալմատըգլարը թագ-
տիրտէ աչլանաճագ տըր, զիրա Ալլահ անլէրի եի-
նէ աչլամաղա գատիր տիր։ 24 - Զիրա սէն էկէր
թապի'աթճա եապանի օլան զէյթուն աղաճընտան

ՀՂԱ. 23. 10։ Ա'ա. 15. 18—21։
Յ Երեմ. 11. 16։
ՂԱ'մալ. 2.39։ Եփես. 2. 12, 13։
Ճ 1 Կոր. 10. 12։
Ոպ. 12. 16։
Շ Էմմ. 28. 14։ Եա. 66. 2։ Փիլ. 2. 12։
Չ 1 Կոր. 15. 2։ 'Իպր. 3. 6, 14։
Ջ Յովհ. 15. 2։
Ռ 2 Կոր. 3. 16։

քէսիլիսի՝ Թապի՛աթա մուխալիճ օլարադ, էյի զէյ-
թուն աղաճընա աչլանտըն իսէ, նէ՞ գատար զիյա-
տէ պու Թապի՛ի օլանլար քէնտիլէրին զէյթուն ա-
ղաճընա աչլանտալար կէրէք տիր։ 25 - Զիրա, էյ
պիրատէրլէր, ՚քէնտինիզի ՚ադըլը կէօրմէմէնիզ
իչիւն իսթէմէմ քի շու սըրր, ՚եա՞նի Թա՛իֆէլէ-
րին Թէմամիյէթի կիլինճէյէ տէյին ՚Իսրայէլէ պիր
մէրթէպէ քէօրիւք վուգու՛ պուլտուղը մէճմուլը-
նըզ օլա. 26 - Շէօյլէ քի պիւթիւն Իսրայէլ իսէլաս
պուլաճադ տըր, նիհէքիմ՝ ՚Սիօնտան Իէլասքեար
կէլիսի՝ Յակոբատան ֆըսդը տէֆ՛ էտէճէք տիր։ 27 -
Վէ կիւնահլարընը տէֆ՛ էթտիյիմ զէմանի ՚Թարա-
ֆըմատան անլէրէ օլան ՚ահտ պու տըր՝ տէյիւ եա-
զըլմըշ տըր։ 28 - Վադա՛ա պէշարէթէ նիսապէթլէ
անլէր սիզին սեպեպինիզէ տիւշմէն տիր. լաքին ին-
Թիհասպա նիսապէթլէ էճատատ սեպեպինէ ՚սէվկիւ-
լիւ տիրլէր։ 29 - Զիրա Ալլահըն մէվհիպէլէրի վէ
տա՛վէթի ՚նէտտամէթատէն պէրի տիր։ 30 - ՚Զիրա
սիզ պիր զէմանի Ալլահա իման էթմէտիյինիզ հալ-
տէ, շիմտի անլէրին իսմանըզլըը սեպեպինատէն մէր-
համէթէ նա՞իլ օլըզընըզ միսիլիւ, 31 - Ֆէզալիք
շիմտի անլէր իման էթմէտիլէր, Թա քի մաղհար
օլըզընըզ մէրհամէթլէ քէնտիլէրի տաիխ մէրհա-
մէթէ նա՞իլ օլալար. 32 - Զիրա Ալլահ ճիւմլէսինէ
մէրհամէթ էթմէք իւզրէ ՚ճիւմլէսինի իսմանըզլըզ
ալթընա գաիխատը։

33 - Էյ Ալլահըն զանիլիք վէ հիքմէթ վէ ՚իլմի-

ԸՊ. 12. 16։
ԴՂուկ. 21. 24։ Վահ. 7. 9։
ԸԱՀ. 7։ 2 կոր. 3. 14։
ՐԵս. 59. 20։ Պագ. 1. 8։ Մէզ. 14. 7։
ԱԵս. 27. 9։ Երեմ. 31. 34, վէ զայրի՛։ ՚Իպր. 8. 8։ 10. 16։
ՀԹէս. 7. 8։ 9. 5։ 10. 15։
ՔԱ՛ա. 23. 19։
ԳԵփես. 2. 2։ Կող. 3. 7։
ՅՊ. 3. 9։ Գաղ. 3. 22։

նին տէրինկիւլ. անըն [a]հիւքմլէրի թէֆահհիւատէն, վէ [b]թարիդլէրի թէֆթիշատէն նէ գատար իւսթիւնտէր: 34 - [c]Զիրա Բապալըն ֆիքրինի քի՞մ սիլսէ, [d]եահսօտ անըն միւսթէշարը քի՞մ օլսուս. 35 - [e]Եահսօտ անա քի՞մ էվվէլ վէրսէ քի՝ քէնտինէ միւքեաֆաթ վէրիլէ: 36 - [f]Զիրա ճիւմլէ շէյլէր անտէն, վէ անըն վասըթասըյլէ, վէ անըն իչինտէ օլսուս. [g]անա իլէլէպէտ մէճա օլսուն: Ամին:

ՊԱՊ 12

[a]Իմտի, էյ պէրատէրլէր, Ալլահըն բահմէթլէրի իչինտէ սիզէ եավվարըրըմ [b]քի՝ [c]ճէհէննէմինիզի [d]տիւրլի վէ մուդաատսըզ, վէ Ալլահա մադպուլ պիր դուրսան տէյին թադտիմ էտէմինիզ. բուհանի [e]իսպատէթինիզ պու տըր: 2 - [f]Վէ պու [g]ալէմին կիտիչինէ ույմայընըզ, [h]ամմա Ալլահըն խայրըլը վէ մադպուլ վէ քեամիլ իրատէթի նէ օլտըղընը թէճրիպէ էթմէք իչին [i]ադլընըզըն թէճահիւլէ թէպէտտիւլ էտինիզ: 3 - [j]Զիրա պանա վէրիլէն [k]'ինայէթլէ բանըզտա պուլունան հէր պիր ատէմէ տէրիմ քի՝ [l]էնֆս-ինէ [m]լայըգընտան զիյատէ ի'թիպար էթմէսին. ամմա [n]Ալլահըն հէր քէս թէվֆի' էթտիյի

[a] Մէզ. 36. 6։
[b] Յոբ 11. 7։ Մէզ. 92. 5։
[c] Յոբ 15. 8։ Ես. 40. 13։ Երեմ. 23. 18։ 1 Կոր. 2. 16։
[d] Յոբ 36. 22։
[e] Յոբ 35. 7։ 41. 11։
[f] 1 Կոր. 8. 6։ Կող. 1. 16։
[g] Գաղ. 1. 5։ 1 Տիմ. 1. 17։ 2 Տիմ. 4. 18։
[h] 'Իպր. 13. 21։ 1 Պետ. 5. 11։ 2 Պետ. 3. 18։ Յուդ. 25։ Վահ. 1. 6։

---

[a] 2 Կոր. 10. 1։
[b] 1 Պետ. 2. 5։
[c] Մէզ. 50. 13, 14։ Պ. 6. 13, 16, 19։ 1 Կոր. 6. 13, 20։
[d] 'Իպր. 10. 19։
[e] 1 Պետ. 1. 14։ 1 Յովհ. 2. 15։
[f] Եփես. 5. 10, 17։ 1 Սէլ. 4. 3։
[g] Եփես. 1. 18։ 4. 23։ Կող. 1. 21, 22։ 3. 10։
[h] Պ. 1. 6։ 15. 16։ 1 Կոր. 3. 10։ 15. 10։ Գաղ. 2. 8։ Եփես. 3. 2, 7, 8։
[i] Էմս. 25. 27։ Վա'. 7. 16։ Պ. 11. 20։
[j] 1 Կոր. 12. 7, 11։ Եփես. 4. 7։

խնանըն մըգտարըննա կէօրէ՝ թամամ ՚ադլ իւզրէ ի՚թիւսար էթանին։ 4-ՙԶիրա պիր ճէսէտաէ չօգ ա՚ղամըզ պուլունտըղը, վէ լաքին ա՚զանըն ճիւմլէսինին իչի հէման պիր օլմատըղը միսլլիւ, 5-ՙՊիզ տախի չօգ իքէն Ֆրիատոստա պիր ճէսէտ, վէ հէր պիրիմիզ պիրիսիրիմիզին ա՚զասը իզ։ 6-Ամմա ՚պիզ վէրիլէն ՚ինայէթէ կէօրէ, ՚տիւրլիւ տիւրլիւ մէվհիսէլէրիմիզ օլմազլէ, ՚էկէր իչհամլէ սէօյլէմէք իսէ, իսնանըն մըգտարըննա կէօրէ օլսուն, 7-էկէր չէմնասըզ իսէ, չէմնասըգտա, ՚էկէր մու՚ալլիմ իսէ, թա՚լիմտէ, 8-ՙէկէր նասիհաթ վէրէն իսէ, նասիհաթտա օլսուն. ՚էկէր թէվզի՚ էտէն իսէ, սաաէլկըլէ, ՚վէ րիյասէթ էտէն՝ զայրէթլէ, վէ մէրհամէթ էտէն՝ ՚ճան ու կէօնիւլտէն էլսուն։ 9-ՙՄու հապսէթ րիյասըզ օլսուն. ՚քէմլիքտէն իքրահ էտիսլ՝ խայրա եաիրըշընըզ։ 10-ՙԳարնաշ մուհապէսէթիյլէ պիրիսիրինիզի սէվինիզ. ՚հիւքմէթ էթմէքտէ պիրիսիրինիզէ թէգաատիւմ էտինիզ. 11-Սա՚յ ու զայրէթտէ կէվշէքլիք էթմէյինիզ. բուհատա հէրարէթլի օլսունըզ. Բապպա դուլըզ էտինիզ. 12-ՙԻւմիտտէ մէարուր օլուպ՝ ՚մուզայադաատա սապրըլը

ե 1 կոր. 12.12։ Եփես. 4. 16։
զ 1 կոր. 10. 17։ 12. 20, 27։ Եփես. 1. 23։ 4. 25։
է Ա.յ. 3։
ը 1 կոր. 12. 4։ 1 պետ. 4. 10, 11։
թ Ա՚մալ. 11. 27։ 1 կոր. 12. 10, 28։ 13. 2։ 14. 1, 6, 29, 31։
ժ Ա՚մալ. 13. 1։ Եփես. 4. 12։ Գաղ. 6. 6։
ի 1 Տիմ. 5. 17։
լ Ա՚մալ. 15.32։ 1 կոր. 14. 3։
խ Մաաթ. 6. 1—3։ 2 կոր. 8. 2։
ծ Ա՚մալ. 20.28։ 1 Տիմ. 5. 17։ ՚Իպր. 13. 7, 24։ 1 պետ. 5. 2։
կ 2 կոր. 9. 7։
հ 1 Տիմ. 1. 5։ 1 պետ. 1. 22։
ձ Մէզ. 34. 14։ 36. 4։ 97.10։ Ամովս 5. 15։
ղ ՚Իպր. 13. 1։ 1 պետ. 1. 22. 2. 17։ 3. 8։ 2 պետ. 1. 7։
ճ Փիլ. 2. 3։ 1 պետ. 5. 5։
մ Ղուկ. 10. 20։ պ. 5. 2։ 15. 13։ Փիլ. 3. 1. 4. 4։ 1 Սէլ. 5. 16։ ՚Իպր. 3. 6։ 1 պետ. 4. 13։
յ Ղուկ. 21. 19։ 1 Տիմ. 6. 11։ ՚Իպր. 10. 36։ 12. 1։ Յակ. 1. 4։ 5. 7։ 1 պետ. 2. 19, 20։

օլունըզ. ե տու՛ատա տէվամ էտինիզ. 13 - ՙՄու-
դատէալէրին իհթիյաճաթընա մու՛ալիննէթ էտիալ՝
՚մուսաֆիրփէրվէրլիյէ մուգայյէտ օլունըզ. 14 - ՛Սի-
զէ թէ՛ատտի էտէնլէրէ խայրատու՛ա էտինիզ. խայր-
ատու՛ա էյլէյինիզ, վէ պէտատու՛ա էթմէյինիզ. 15 -
ՙՄէսրուրլար իլէ մէսրուր օլունըզ. աղլայանլար իլէ
աղլայընըզ։ 16 - ՛Եէքտիկէրինիզ հադգընատա հէմֆի-
քեար օլունըզ. ՛ևիւքսէք շէյլէրէ սարֆ ը էֆքեար
էթմէյիալ՝ անճագ մուխթէվազը՛լար իլէ եօլտաշ օ-
լունըզ. ՙքէնաինիզի ՚ադըլը կէօրմէյինիզ. 17 - ՛Հիչ
պիր քիմսէյէ քէմլիյէ մուգապիլ քէմլիք էթմէյի-
նիզ. ՛ճիւմլէ ատէմլէրին հուզուրընատա էյի շէյլէրէ
տիգգաթ էյլէյինիզ։ 18 - Միւմքին մէրհէպէ, էլի-
նիզտէն կէլտիյի գատար, ՛ճիւմլէ ատէմլէր իլէ
սուլհ իւզրէ օլունըզ։ 19 - ՛Էյ աէվկիւլիւլէր, նէֆ-
սինիզ իչիւն ինհիգամ ալմայընըզ, ֆագաթ զա-
զապա մահալ վէրինիզ. զիրա՝ Բապզ պույուրըր քի
ՙինհիգամ պէնիմ տիր, ճէզայը պէն վէրիրիմ՝ տէյիւ
եազըլմըշ տըր։ 20 - ՛Իմտի էկէր տիւշմէնինիզ աճ իսէ,
անա թա՛ամ վէր. էկէր սուսամըշ իսէ, անա սու
վէր. զիրա պունու էթմէքլէ՝ անըն պաշընա ա-
թէշ գօրլարը եըղմըշ օլուրսըն։ 21 - Շէրրէ մաղ-

ե Ղուկ. 18. 1։ Ա՛-
մալ. 2. 42։ 12. 5։
Կող. 4. 2։ Եփես. 6.
18։ 1 Սէլ. 5. 17։
ը 1 Կոր. 16. 1։ 2 Կոր.
9. 1, 12։ ՚Իպր. 6.
10։ 13. 16։ 1 Յովհ.
3. 17։
թ 1 Տիմ. 3. 2։ Տիտ.
1. 8։ ՚Իպր. 13. 2։
1 Պետ. 4. 9։
ժ Մատթ. 5. 44։ Ղուկ.
6. 28։ 23. 34։ Ա՛-
մալ. 7. 60։ 1 Կոր.
4. 12։ 1 Պետ. 2. 23։
3. 9։
ի 1 Կոր. 12. 26։
լ Պ. 15. 5։ 1 Կոր. 1.
10։ Փիլ. 2. 2։ 3. 16։
1 Պետ. 3. 8։
խ Մէզ. 131. 1, 2։ Ե-
րեմ. 45. 5։
ծ Էմս. 3. 7։ 26. 12։
Ես. 5. 21։ Պ. 11. 25։
կ Էմս. 20. 22։ Մատթ.
5. 39։ 1 Սէլ. 5. 15։
1 Պետ. 3. 9։
հ Պ. 14. 16։ 2 Կոր. 8.
21։
ձ Մարկ. 9. 50։ Պ. 14.
19։ ՚Իպր. 12. 14։
ղ Ղև. 19. 18։ Էմս.
24. 29։ Ամ. 17։
ճ Թէս. 32. 35։ ՚Իպր.
10. 30։
մ Խուր. 23. 4, 5։ Էմս.
25. 21, 22։ Մատթ.
5. 44։

———

լուպ օլմա, ամմա խայրլէ չէրրէ պաւկպ օլ։

ՊԱՊ 13

-Հէր քէս էմրի ալթընտա պուլունտըղը հիւքիւ-
մէթլէրէ լթա՛ած էթսին, [բ]զիրա Ալլահ թարա-
ֆընտան օլմայան պիր հիւքիւմէթ եօգ տըր. վէ
մէվճուտ [հիւքիւմէթ]լէր Ալլահ թարաֆընտան թէր-
թիպ օլունմըշ տըր։ 2-Պունուն իչին [բ]հիւքիւմէ-
թէ մուխալէֆէթ էտէն՝ Ալլահըն թէրթիպլինէ մու-
գայիֆլիկ էթմիշ օլուր. վէ մուգայիֆլիկ էտէնլէր
քէնտի՛ալէյհլէրինէ հիւքմ տա՛վէթ էտէճէքլէր։
3-Զիրա հիւքմտարլար էյի՛ամէլլէր իչին տէ-
յիլ, անճագ քէօթիւ՛-ֆէյէ իչին գօրդու տըր-
լար. [բ]հիւքիւմէթտէն գօրդմամագ իւթի[գ]ր մի սին-
էյի օլանը իշլէ, վէ անըն թարաֆընտան մէհ օ-
լունաճագսըն. 4-Չիւնքի սէնին էյիլիյին իչուն Ալ-
լահ թարաֆընտան մէ՛մուր տըր. լաքին էկէր քէօ-
թիւ օլանը իշլէր իսէն, գօրդ. չիւնքի գըլըճը պի-
հուտ եէրէ թաշլըմայօր, զիրա Ալլահ թարաֆըն-
տան մէ՛մուր օլուպ՝ քէօթիւլիւք իշլէյէն իւզէրինէ
ղաղապ [գ]ըտ-ը իչուն [ինթիգամ] ալըճը տըր։ 5-Պու
էճլտէն եաղընըղ ղաղապ սէպէպիյլէ տէյիլ, [բ]անճագ
զամիր սէպէպիյլէ տախի՛թապի՛ օլմագ լազըմ
տըր։ 6-Պու սէպէպտէն վէրիկի տախի վէրիրսինիզ.
զիրա հէման պու շէյէ մուդայյէտ օլարագ, Ալ-
լահ թարաֆընտան մէ՛մուր տըրլար։ 7-Իսմի ճիւմ-
լէյէ հադդլարընը, եա՛նի վէրիկի հադդը օլանա վէր-
կի՛, կէօրիւք հադդը օլանա կէօրիւք, գօրդու հադ-

[ա] Տիտ. 3. 1։ 1 պետ. 2. 13։
[բ] Իմ. 8. 15, 16։ Գաղ. 2. 21։ 4. 32։ Յովհ. 19. 11։
[գ] Տիտ. 3. 1։
[դ] 1 պետ. 2. 14։ 3. 13։
[ե] 1 պետ. 2. 19։
[զ] Ա՛ա՛. 8. 2։

դը օլանա գօրդու, հիւրմէթ հադդը օլանա հիւրմէթ էտա էլէյհինիզ։ 8 - *Եէքտիկէրինիզի սէվմէքտէն մա՛տա քիմսէյէ սիր վէճհէյ պօրճլու օլմայընըզ. ըզիրա տիկէրինի սէվէն քիմսե չէրի՛սթը էթմամա էթմիշ օլուր։* 9 - *ըՉիրա՝ Չինա էթմէյէսին, Գաթլ էթմէյէսին, Սըրդաթ էթմէյէսին, Եալան չէհատէթ էթմէյէսին, Թաւա՛ էթմէյէսին, վէ տահա նէ էմր վար իսէ, ֆէ-մէ-ֆէ ատու, էեա՛նի՝ Գօնշըկը քէնտին կիսի սէվէսին՝ քէլամը շամիլ տիր։* 10 - *Մուհաթպէթ գօնշըյա քէմլիք էթմէզ. խամի մուհաթպէթ էչէրի՛սթըն թէմամիյէթի տիր։*

11 - *Վէ վաղթը պիլէրէք, ուեա՛նի չիմտի պիղիմ ույգուտան ույանմամըզըն սա՛աթը օլմըզընը պիլէրէ, պունու էքիէ. զիրա խէյաս պիզէ չիմտի՝ ինանմըզըզ վաղըթտա օլմըզընտան եադըն մըր։* 12 - *Կէճէ կէչտի, կիւնտիւզ եադլաշար. էխամի զուլմէթ՚ամէլէրինի պէր թարաֆ էտիպ՝ էնուր սիյահլարընը դուշանալըմ։* 13 - *Կիւնտիւզիւն կէղէր կիսի հիւանի հարէքէթլէ կէղէլիմ. էմահմարալըզ վէ սէրհոշլըզտա, էվէ ֆահշիյաթ վէ ֆըսադ ու ֆիւճուրատէ ըվէ տախի նիզա՛ ու հասէտատէ օլմայընպ,* 14 - *ըԱնճաղ Բաբպ Յիսուս Քրիստոսը կիյինիզ վէ՛ չէհ-*

ա Մատթ. 22. 21։ Մարկ. 12. 17։ Ղուկ. 20. 25։

բ Ա.Յ. 10։ Գաղ. 5. 14։ Կող. 3. 14։ 1 Տիմ. 1. 5։ Յակ. 2. 8։

գ Խուր. 20. 13։ վէ ղայբի՝ Թէս. 5. 17։ վէ ղայբի՝ Մատթ. 19. 18։

դ Ղև. 19. 18։ Մատթ. 22. 39։ Մարկ. 12. 31։ Գաղ. 5. 14։ Յակ. 2. 8։

ե Մատթ. 22. 40։ Ա.Յ. 8։

զ 1 Կոր. 15. 34։ Եփես. 5. 14։ 1 Սէլ. 5. 5, 6։

է Եփես. 5. 11։ Կող. 3. 8։

ը Եփես. 6. 13։ 1 Սէլ. 5. 8։

թ Փիլ. 4. 8։ 1 Սէլ. 4. 11։ 1 Պետ. 2. 12։

ժ Էմս. 23. 20։ Ղուկ. 21. 34։ 1 Պետ. 4. 3։

ի 1 Կոր. 6. 9։ Եփես. 5. 5։

լ Յակ. 3. 14։

խ Գաղ. 3. 27։ Եփես. 4. 24։ Կող. 3. 10։

ծ Գաղ. 5. 16։ 1 Պետ. 2. 11։

վաթ իչիւն ճէսէտին գայտընտա օլմայընըզ։

ՊԱՊ 14

–Ինանտա զա՛ւճ օլանը չէքք ու չիւպհելէրէ հիւքմ էթմէք մադսէտիյլէ օլմայարադ գապուլ էտինիզ։ 2–Պիրի Էհէր չէյի եէյէ պիլիրիմ ի՛թիզատընտա տըր, լաքին զա՛ւճ օլան սէպէվաթ եէր։ 3–Եէյէն եէմէյէնի թահգիր էթմէսին, Էվէ եէմէյէն եէյէնի հիւքմ էթմէսին. զիրա Ալլահ անը գապուլ էթմիշ տիր։ 4–ԷՍէն քի՞մ սին քի զայրինին լըտամէթքեարընը հիւքմ էտէրսին. օ քէնտի էֆէնտիսինին նազարընտա տուրուր վէ եախօտ տիւշէր. վէ լաքին տուրաճադ տըր, զիրա Ալլահ անը տուրտուրմադա գաատիր տիր։ 5–Էֆիմի պիր կիւնիւ տիկէր կիւնտէն իւսթիւն թութար. վէ քիմի հէր կիւնիւ զօռով թութար. հէր քէս քէնտի զինհինսէ գանընըզ օլսուն։ 6–ՀԿիւնէ ի՛թիպար էտէն՝ Բապպ իչիւն ի՛թիպար էտէր, վէ կիւնէ ի՛թիպար էթմէյէն՝ Բապպ իչիւն ի՛թիպար էթմէզ. եէյէն Բապպ իչիւն եէր, Էզիրա Ալլահա շիւքր էտէր, եէմէյէն տախի Բապպ իչիւն եէմէյիպ՝ Ալլահա շիւքր էտէր։ 7–ՀԶիրա պիզատէն քիմսէ քէնտիսի իչիւն եաշամադը, վէ քիմսէ քէնտիսի իչիւն էօլմէզ։ 8–Զիրա եաշատըդընընզ հալտէ՝ Բապպ իչիւն եաշադընըզ, վէ էօլտիւյիւզ հալտէ՝ Բապպ իչիւն էօլիւրիւզ. իսմի եաշար իսէք տէ՝ էօլիւր իսէք տէ՝ Բապպընն ըզ։ 9–Զիւնքի Ըհրահատա պուննուն իչիւն,

– պ. 15. 1, 7։ 1 կոր. 8. 9, 11։ 9. 22։
Բ Ա.Յ. 14։ 1 կոր. 10. 25։ 1 Տիմ. 4. 4։ Տիտ. 1. 15։
գ կող. 2. 16։
դ Յակ. 4. 12։
ե Գաղ. 4. 10։ կող. 2. 16։
զ Գաղ. 4. 10։
է 1 կոր. 10. 31։ 1 Տիմ. 4. 3։
ը 1 կոր. 6. 19, 20։ Գաղ. 2. 20։ 1 Սէլ. 5. 10։ 1 Պետ. 4. 2։
թ 2 կոր. 5. 15։

ե՞ահ՝նի էօլուլէը վէ տիրիլէը իւզէրինէ սալթանաթ էթմէք իչիւն էօլտու, վէ [գըյամ. էտիպ] եինէ եաշատը։ 10-Լաքին սէն նի՞չիւն գարնտաշըկը հիւքմ էտէրսին, եախօտ սէն նի՞չիւն գարնտաշըկը թահգիր էտէրսին. ե՞զիրա ճիւմլէմիզ Քրիստոսըն մահքէմէսինէ ինզար օլունաճաղըզ։ 11-Զիրա՝ Բապպ պույուրդը քի, ե՞Հայաթըմ հադդը իչիւն հէր քէս պանա տիզ չէօքճէք, հէր տիլ Ալլահա հաւնո էտէճէք տիր՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։ 12-Է՞ոունա պինա՞էն պիզտէն հէր պիրի քէնտիսէ իչիւն Ալլահա հիսապ վէրէճէքտիր։ 13-Պու թագտիրտէ՝ արթըզ պիրիպիրիմիզի հիւքմ էթմէյէլիմ, անճագ տահա զիյատէ պիրտաէր էօնիւնէ ե՞թէօքէզ եա սիւրչմէք սէպէպի գօմաճաղա գարար վէրինիզ։ 14-Պիլիրիմ վէ Բապպ Յիսուստա գանտըմ քի՝ ե՞հիչ պիր շէյ հատտ ը զաթընտա նաֆտաք տէյիլ տիր, ֆագաթ ե՞պիր շէյի նաֆտաք ՚աստա էտէն քիմսէյէ օ ընշ անա նաֆտաք տըր։ 15-Ամմա էկէր գարնտաշըկ թա՚ամ սէպէպիյլէ միւքէտտէր օլուր իսէ, արթըզ սէն մուհտապպէթ իւզրէ եիւրիւմէյօրսըն. ՚սէնինն թա՚ամըննէ՝ ուզուրընա Քրիստոսըն էօլտուկու քիմսէյէ սէն հէլաք էթմէ։ 16-Ումմէտի սիզին իսայրընըզ թագսիհ օլունմասըն։ 17-Զիրա մէլէքիւթ Ուլլահ եէյէճէք իչէճէք տէյիլ, անճագ սալահ վէ սէլամէթ՝ վէ Բուհ իւլ Գուտսէ մէսէրրէթ տիր։ 18-Զիրա պունլարըլէ Քրիստոսա

ե Ա՚մալ. 10. 36։
է Մատթ. 25. 34, 32։ Ա՚մալ. 10. 42։ 17. 31։ 2 կոր. 5. 10։ Յուդ. 14, 15։
ը Եա. 45. 23։ Փիլ. 2. 10։
թ Մատթ. 12. 36։ Գաղ. 6. 5։ 1 Պետ. 4. 5։
ժ 1. կոր. 8. 9, 13։ 10. 32։
ի Ա՚մալ. 10. 15։ Ա.յ. 2, 20։ 1 կոր. 10. 25։
1 Տիմ. 4. 4։ Տիտ. 1. 15։
հ 1 կոր. 8. 7, 10։
ձ 1 կոր. 8. 11։
ղ Պ. 12. 17։
ճ 1 կոր. 8. 8։

խըտմէթ էտէն քիմնէ Ալլահըն ՚ինտինտէ մագ-
պուլ, վէ ՙատէմլէր ՚ինտինտէ միւսթահսէն տիր։
19 - ՝Պունա պինա՞էն սէլամէթէ վէ ՝եէքտիկէրիմի-
զին մա՚մուրիյէթինէ պա՚խա օլան շէյլէրէ սա՚յ է-
տէլիմ։ 20 - ՝Թա՚ամ սէպէպիյլէ Ալլահըն իչինի խա-
րապ էթմէ. ՝վագա՚ա հէր շէյ թահիր տիր, ՝ֆա-
գաթ թէօքէլ վէրէրէք եէյէն ատէմէ քէօթիւ տիր։
21 - ՝Էթ եէմէմէք վէ շէրապ իչմէմէք վէ պիրատէ-
րինէ թէօքէլ եախօտ սիւրչմէ, եախօտ զա՚իֆիյէ
սէպէպ օլան էշէ պուլունմամագ էյի տիր։ 22 - Իմա-
նըմ վա՞ր մը, անը Ալլահըն հուզուրընտա քէնտինէտ
հըֆզ էյլէ։ ՚Ինչ միւսարէք տիր օլ քիմնէ քի
թահսին էթտիյի շէյտէ քէնտի ՚ալէյհինէ հիւքմ
էթմէզ։ 23 - Լաքին շիւպհէ էտէն քիմնէ եէտիյի
թագտիրտէ՝ իմանըէ եէմէտիյի իչիւն մահքիւմ
տիր. ՝զիրա իմանտան օլմայան հէր շէյ կիւնահ տըր։

ՊԱՊ 15

՝Վէ պիզ քի գուվվէթլի իզ, քէնտի նէֆսի-
միզի իսջնուտ էթմէյիպ՝ ֆա՚իճ օլանլարըն զա՚իճ-
լիքլէրինէ թէհամմիւլ էթմէյէ պօրճլու իզ։ 2 - ՝Պիզ-
տէն հէր պիրի գօնչլըսընըն ՝մա՚մուրիյէթի ապաղըն-
տա խայրը իչիւն անը իսջնուտ էթսին։ 3 - Զիրա՝
ՖԱնտա սիթէմ էտէնլէրին սիթէմլէրի իւզէրիմէ
տիւշտիւ՝ տէյիւ եապըլտըզը իւզրէ, ՝Ֆրիատոս

ՙ 2 կոր. 8. 21։
ՙ Մէզ. 34. 14։ Պ. 12. 18։
՚ Պ. 15. 2։ 1 կոր. 14. 12։ 1 Սէլ. 5. 11։
՛ Ա.Յ. 15։
՝ Մատթ. 15. 11։ Ա՚-մալ. 10. 15։ Ա.Յ. 14։
Տիտ. 1. 15։
՞ 1 կոր. 8. 9—12։
՟ 1 կոր. 8. 13։
ՠ 1 Յովհ. 3. 21։
՞ Տիտ. 1. 15։

՝ Գաղ. 6. 1։
՞ Պ. 14. 1։
՟ 1 կոր. 9. 19, 22։ 10. 24, 33։ 13. 5։ Փիլ. 2. 4, 5։
ՠ Պ. 14. 19։
՞ Մէզ. 69. 9։
՝ Մատթ. 26. 39։ Յովհ. 5. 30։ 6. 38։

տախի նէֆսինի խօշնուա էթմէտի։ 4-ՙԶիրա մու-
գատէմա եազըլան չէյլէր պիզիմ թա՛լիմիմիզ
իչիւն եազըլմըշ խոր, թա քի սապրլէ վէ քիթապ-
լարըն թէսէլլսիյլէ իւմիտէ մալիք օլալըմ։ 5-ըՎէ
սապր վէ թէսէլլի մէննա՛ը օլան Ալլահ սիզէ Յի-
սուս Քրիստոսա կէօրէ պիրիպիրինիզ իլէ հէմֆք-
քեար օլմաղը իհսան էյլէյէ. 6-ՙԲի եէքտիլ ու
եէքզէպան օլարագ՝ Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն
փէտէրի Ալլահը թիմճիտ էտէսինիզ։ 7-Ոու էճլ-
տէն ՙՔրիստոս տախի Ալլահըն ՙիզզէթի իչիւն պի-
զի գապուլ էյլէտիյի միսիլլու, ՙսիզ տախի պիրի-
պիրինիզի գապուլ էտինիզ։

8-Իմտի տէրիմ քի՝ [Յիսուս] Քրիստոս, ՙէճ-
տատա օլան վա՛տլարը տապլթ գըլմագ իւզրէ, Ալ-
լահըն հադիգաթը իչիւն ՙխլթան խըտմէթճիսի օլ-
սու. 9-ՙԹա՞իֆէլէր տախի Ալլահա՝ մէրհամէթի
իչիւն հաստ էտէլէր. նիհէքիմ՝ ՙՈու սէպէպտէն
թա՞իֆէլէր արտընտա սանա հաստ էտիպ՝ սէնին
իամինէ մէզմուր օգուլաճաղըմ՝ տէյիւ եազըլմըշ
տըր։ 10-Վէ եինէ՝ ՙէյ թա՞իֆէլէր, անըն գավմը
իլէ պէրապէր մէսրուր օլունըզ՝ պուլուրըզ։ 11-Վէ
եինէ՝ ՙէյ ճիւմլէ թա՞իֆէլէր, Բաբպա թէսպիհ
էտինիզ. վէ, էյ ճիւմլէ գավմլար, անա սէնա էյ-
լէյինիզ։ 12-Վէ եինէ եսայի՝ ՙՅեռսէտէն պիր քէօք
հասըլ օլուպ՝ թա՞իֆէլէրէ հիւքիւմէթ էթմէք իչիւն
պուհուր էտէճէք տիր. վէ թա՞իֆէլէրին իւմիտի
անտէ օլաճագ տըր՝ տէյիւ պուլուրըզ։ 13-Վէ Րու հ

ե Պ. 4. 23, 24, 1 Կոր. 9. 9, 10, 10. 11, 2 Տիմ. 3. 16, 17,
զ Պ. 12. 46, 1 Կոր. 1. 10, Փիլ. 3. 16,
է Ա՛մաս. 4. 24, 32,
ը Պ. 5. 2,
թ Պ. 14. 1, 3,
ժ Պ. 3. 3, 2 Կոր. 1. 20,
ի Մաթթ. 15. 24, Յովհ. 1. 11, Ա՛մաս. 3. 25, 26, 13. 46,
լ Յովհ. 10. 16, Պ. 9. 24,
խ Մէզ. 18. 49,
ծ Թէս. 32. 43,
կ Մէզ. 117. 1,
հ Ես. 11. 1, 10, Վահ. 5. 5, 22. 16,

իւլ Գուսաըն գուվվէթիլլէ իւմիտինիզին արթմասը իչիւն՝ ֈիւմիտին մէնապա՛ը օլան Ալլահ սիզի ինանմադուա քէմալը մէսէրլէթ վէ սէլամէթլէ մէմլու գըլսըն։

14-Էյ պէրադէրլէրիմ, ֈպէն քէնտիմ տախի սիզին հադդընըզտա դանըրըմ քի՝ սիզ խայրլէ մէմլու, ֈվէ հէր ֈիլլէ տօրու օլուպ՝ պէրհադլրինիզէ նասիհաթ էթմէյէ դաւըր սինիզ։ 15-Ամմա, էյ պէրադէրլէր, ֈթա՛ֆէլէր իչիւն Յիսուս Քրիստոսըն խըտամէթճիսի օլուպ՝ ֈթա՛ֆէլէր թադիմէսի Րուհ իւլ Գուդս վասըթաըլլէ թադիս օլունադ մադպուլ օլմասը իչիւն Ալլահըն պէշարէթինէ քեահինլիք իճրա էթմէքլիյիմ խուսուսընտա, 16-Ալլահ թարաֆընտան ֈպանա իհսան օլունան ֈինայէթ սէպէպիյլէ, իհթար էտէր կիպի՝ սիզէ պա՛ղը խուսուսադրտա պիր ազ ճէսարէթլէ եազըտըմ։ 17-Իմտի Ալլահա միւթէ՛ալլըգ օլան չէյլէրտէ Յիսուս Քրիստոս իլէ իֆթիհսար էտէ պիլիրիմ։ 18-ՈՀյրա թա՛ֆէլէրին իթա՛աթը իչիւն, ֈ՛ալամէթլէր վէ միւ՛ճիզէլէրին գուվվէթի վէ Րուհ Ուլլահըն գուսրէթիյլէ գավլէն վէ ֆի՛լէն Քրիստոսըն պէնիմ վասըթամըլէ իշլէմէսիյի պիր չէյի Նէօյլէմէյէ ճէսարէթ էթմէմ։ 19-Պու վէճհլէ Քրիստոսըն պէշարէթինի Երուսաղէմտէն տօլաշարադ՝ Իլլուրիկէյէ գատար թէմամէն թէպշիր էյլէսիմ։ 20-Վէ ֈախէրին թէմէլլի իւղէրինէ պինա էթմէմէք իչիւն, շու վէճհլէ զայրէթ էթտիմ քի՝ թէպշիր ի

ֆպ. 12. 12, 14. 17։
ֈ2 պետ. 1. 12, 13 ովհ. 2. 21։
յ 1 կոր. 8. 1, 7, 10։
ն պ. 11. 13, գաղ. 2. 7—9, փիլ. 2. 17։
շ 1 տիմ. 2. 7, 2 տիմ. 1. 11։
չ Ես. 66. 20, փիլ. 2. 17։
ո պ. 1. 6, 12. 3, գաղ. 1. 15, Եփես. 3. 7, 8։
չ պ. 1. 6, 16. 26։
պ Ա'մալ. 19. 11, 2 կոր. 12. 12։
ջ Ա'մալ. 21. 19, գաղ. 2. 8։
ռ 2 կոր. 10. 13, 15, 16։

պէշարէթիմ Քրիստոսըն իամի զիքը օլունտըղը մա-
հալտէ օլմայըպ, 21 - Անճագ՝ Անըն հադդընտա
իսապէրի օլմայանըլար կէօրէճէք, վէ իշլիմիշ օլմա-
յանըլար անըայաճագ տըր՝ տէյիւ եազըլտըղը իւզ-
րէ օլսուն։ 22 - Պու էճլտէն տախի թարաֆընընզա
կէլմէքտէն տէֆ'աթլէ մէն՝ օլունտըմ իսէ տէ, 23 -
Շիմտի պու սէմթլէրտէ արթընզ պանա եէր գալ-
մայըպ՝ Չօգ սէնէտէն պէրու սիզէ կէլմէյէ արզու-
քէշ օլտըղընտան, 24 - Իսխանիայա կիտէճէյիմ զէ-
ման [սիզէ կէլիրիմ. զիրա] Կէչէր էքէն էվվէլա
սիզին իլէ կէօրիւշիւպ՝ պիր մընգտար սիզէ տօյտըգ-
տան սօնրա, թարաֆընընզտան օրայա տօղրու կէօն-
տէրիլմէք իւմիտինտէ իմ։ 25 - Շիմտի իսէ մու-
գաատէսլէրէ իըտմէթի էթմէք իւզրէ Երուսաղէմէ
կիտէյօրըմ։ 26 - Զիրա Երուսաղէմտէ օլան մու-
գաատէսլէրին ֆուգարասընա պիր ի'անէ էթմէք
Մակեդոնիայը վէ Աքայիայըտա խօշ կէօրիւն-
տիւ։ 27 - Խօշ կէօրիւնտիւ, հէմ տախի անլէրէ պօրճ-
ըու տըրըպար. զիրա թա՞իֆէլէր պուննարընն րու-
հանի չէյլէրինէ հիսսէտար օլտըգընարը հասէպէյլէ,
ճիսանանի չէյլէրտէ տախի անլէրէ իսըտմէթի էյլէմէ-
յէ պօրճըու տըրըպար։ 28 - Իմտի պուննու թէքմիլ է-
տիպ՝ անլէրէ պու մէյվէյի Թէսալիա էթտիքտէն"
սօնրա, եանընընզտան կէլէրէ Իսխանիայա կիտէճէ-
յիմ։ 29 - Վէ Պիլիրիմ քի՝ սիզէ կէլտիյիմտէ,
Քրիստոսըն պէշարէթինին քէմալը պէրէքէթիյլէ
կէլէճէյիմ։

• Եա. 52. 15։
Է Պ. 1. 13։ 1 Սէլ. 2. 17, 18։
Ա'մալ. 19. 21։ Ա՛ծ. 32։ Պ. 1. 11։
Ա'մալ. 15. 3։ Ա՛ծ. 32։
Ա'մալ. 19. 21։ 20. 22։ 24. 17։
1 Կոր. 16. 1, 2։ 2 Կոր. 8. 1։ 9. 2, 12։
Պ. 11. 17։
1 Կոր. 9. 11։ Գաղ. 6. 6։
Փիլ. 4. 17։
Եբրայ. միւհրլէտիքտէն
Պ. 1. 11։

30-Էյ պիրատէրլէր, Բապպըմըզ Յիսուս Քրիս-
տոսլէ վէ Րուհըն մուհապպէթիյլէ սիզէ եալվա-
րըրըմ քի, 31-եէհուտիյէտէ պուլունան իման-
սըզ քիմսէլերտէն խէյլաս պուլուպ՝ Երուսաղէմ
իչիւն օլան խըտմէթիմ մուգատտէսլերէ մադպուլ
օլսուն տէյիւ պէննիմ իչիւն վէ պէննիմ իլէ պէրա-
պէր Ալլահա տու՛ա էթմէքտէ ճէհտ էտէսինիզ.
32-Թա քի Ալլահըն իրատէթիյլէ Ըթարաֆընըզա
մէսէրրէթլէ կէլիպ՝ սիզին իլէ պէրապէր խըթի-
րահաթ էտէյիմ։ 33-Վէ սէլամէթ մէնապա՛ը օլան
Ալլահ ճիւմլէննիզ իլէ օլսուն։ Ամին։

ՊԱՊ 16

-Կէնքրա քիլիսէսինտէ խատիմէ օլան Հէմշիրէ-
միզ Փիբէյի սիզէ թավսիյէ էտէրիմ. 2-Ֆի մու-
գատտէսլերէ լայըգ օլընըլը սուրէթլէ ընը Բապ-
տա գապուլ էտիպ՝ հէր հանկը մասլահաթտա սի-
զէ միւհթաճ օլուր իսէ, անա եարտըմ էտէսինիզ.
զիրա քէնտիսի տէ նէֆսլերէ վէ պանա տաիսի մու-
՛ամէննէթ էթմիշ տիր։

3-Յիսուս Քրիստոստա էմէքտաշլարըմ օլան
Պրիսկէ իլէ Ակիւղասա սէլամ էտինիզ. 4-Անլէր
ճանըմ իչիւն քէնտի պօյունլարընը գօտըլար. ան-
լէրէ եալընըզ պէն տէյիլ, անճագ Թա՛իֆէլէրին
ճիւմլէ քիլիսէլերի տաիսի միւթէշէքքիր տիրլէր։

- Փիլ. 2. 1։
ը 2 Սէլ. 3. 2։
թ 2 կոր. 8. 4։
ժ 2 կոր. 1. 11։ կող. 4. 12։
ի Ա՛մալ. 18. 21։ 1 կոր. 4. 19։ Յակ. 4. 15։ Ղպ. 1. 10։
լ 1 կոր. 16. 18։ 2 կոր. 7. 13։ 2 Տիմ. 1. 16։ Փիլիմ. 7. 20։
խ Պ. 16. 20։ 1 կոր. 14. 33։ 2 կոր. 13. 11։ Փիլ. 4. 9։ 1 Սէլ. 5. 23։ 2 Սէլ. 3. 16։
ծ Իպր. 13. 20։

կ Ա՛մալ. 18. 18։
հ Փիլ. 2. 29։ 3 Յովհ. 5. 6։
ձ Ա՛մալ. 18. 2, 18, 26։ 2 Տիմ. 4. 19։

5 - ՚Վէ անձերին խանէսինտէ օլան քիլիսէյէ, ՚վէ *Ասիանըն Քրիստոս Իչիւն իլք մէյվէսի օլան սէվկիւլիւմ Եպենետոսա սէլամ էտինիզ։ 6 - †Միզին իչիւն չօգ էմէք չէքմիշ օլան Մարիամա սէլամ էտինիզ։ 7 - Ագրապամտան վէ հապս րէֆիդլէրիմ օլուպ՝ րէսուլլէր արասընտա մի՛թէպէր, ՚հէմ տէ պէնտէն էվվէլ Քրիստոստա պուլունան Անդրոնիկոս վէ Ճունիայա սէլամ էտինիզ։ 8 - Բապպտա սէվկիւլիւմ օլան Ամպղիայա սէլամ էտինիզ։ 9 - Քրիստոստա էմէքտաշըմըզ Ուրբանոսա, վէ սէվկիւլիւմ Ստաքէսէ սէլամ էտինիզ։ 10 - Քրիստոստա մադպուլ Ապեղէսէ սէլամ էտինիզ. Արիստաբուղոսըն խանէսինտէն օլանլարա սէլամ էտինիզ։ 11 - Ագրապամտան օլան Հերովդիոնա սէլամ էտինիզ. Նարկէսին խանէսինտէն պուլունուպ՝ Բապպտա օլանլարա սէլամ էտինիզ։ 12 - Բապպտա էմէք չէքէն Տրիփոնէյէ վէ Տրիփոսէյէ սէլամ էտինիզ. Բապպտա չօգ էմէք չէքմիշ օլան սէվկիւլիւ Պերսիդէյէ սէլամ էտինիզ։ 13 - Բապպտա ՚Միւնթէխապ օլան Ռուֆոսա, վէ պէնիմ վալիտէմ օլան անըն վալիտէսինէ սէլամ էտինիզ։ 14 - Ասինկրիտոս վէ Փղեգոն վէ Երմաս վէ Պատրոբա վէ Երմէս, վէ անձեր իլէ պէրապէր օլան պիրատէրլէրէ սէլամ էտինիզ։ 15 - Փիղողոգոս իլէ Ճուլիա վէ Ներէոս իլէ անըն հէմշիրէսինէ վէ Ողիմպասա, վէ անձեր իլէ պէրապէր պուլունան ճիւմլէ մուգատտէսլէրէ սէլամ էտինիզ։ 16 - ՚Պիրի-պիրինիզէ մուգաատտէս էօփիւշլէ սէլամ էտինիզ. Քրիստոսըն ‡քիլիսէլէրի սիզէ սէլամ էտէրլէր։

՚ 1 կոր. 16. 19։ կող. 4. 15։ Փիլիմ. 2։
՚՚ 1 կոր. 16. 15։
* Ե՛ւօտ՝ Ասքայհանըն
† Ե՛ւօտ՝ Պիզիմ
՛՛ Գաղ. 1. 22։
՛՛՛ 2 Ցովհ. 2։
՛՛՛՛ 1 կոր. 16. 20, 2 կոր. 13. 12, 1 Սէլ. 5. 26, 1 Պետ. 5. 14։
‡ Պ՛ղըտ՛ը՝ ճիւմլէ քիլիսէլէրի

17 - Էյ պերատէրլէը, սիզէ ըչճա էտէրիմ քի՝ [a]էօյ-
ընտէյինիզ Թա՛լիմէ մուզայիր ֆըրդա վէ Թէօքէզլէ-
ր[b] սէպէպ օլանլարա տիդգաթ էտիպ՝ [c]անլէրտէն
սագընասընըզ։ 18 - Զիրա պու մադուլէ քիմսէլէր
Բապպըմըզ [Յիսուս] Քրիստոսա տէյիլ, [d]անճագ քէն-
տի գարնլարընա խըրսմէթ էտիպ՝ [e]խօշ սէօզլէր վէ
մէտհիյէլէրլէ սաֆտէրունլարըն գալպլէրինի ալտա-
տըրլար։ 19 - [f]Զիրա սիզին Թա՛ալընըզ ճիւմլէյէ
շայ՛ օլտու. պունուն իչիւն սիզին հադգընըզտա
մէսրուր ըմ. [g]ամմա խաԹէրիմ քի սիզ խայր իչիւն
[h]ադիլ, վէ շէրր իչիւն սաստէտիլ օլասընըզ։ 20 - [i]Վէ
սէլամէթ մէննա՛ ը օլան Ալլահ՝ ՇէյԹանը այագ-
լարընըզըն ալԹընտա սէրի՛էն [j]էզէճէք տիր։ [k]Բապ-
պըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն [l]ինայէԹի սիզին իլէ օլ-
սուն։ [Ամին։]

21 - [m]Էմէքտաշըմ ՏիմոԹէոս վէ ազրապամոսան
օլան [n]Ղուվիոս [o]վէ Յասոն [p]վէ Սոսիպատրոս սիզէ
սէլամ էտէրլէր։ 22 - Պէն Տերտիոս քի պու ըհսա-
լէյի եազըրըմ՝ սիզէ Բապպտա սէլամ էտէրիմ։
23 - [q]Պէնիմ վէ պիւթիւն քիլիսէնին միհմանտարը
օլան Գայիոս սիզէ սէլամ էտէր. [r]էֆէր էմինի ե-
րաստոս վէ Կուարտոս պէրատէր սիզէ սէլամ է-
տէրլէր։ 24 - [s]Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն [t]ի-

[a] Ա՛մալ. 15. 1, 5, 24։ 1. Տիմ. 6. 3։
[b] 1 կոր. 5. 9, 11։ 2 Սէլ. 3. 6, 14։ 2 Տիմ. 3. 5։ Տիտ. 3. 10։ 2 Յովհ. 10։
[c] Փիլ. 3. 19։ 1 Տիմ. 6. 5։
[d] Կող. 2. 4։ 2 Տիմ. 3. 6, 7։ Տիտ. 1. 10։ 2 Պետ. 2. 3։
[e] Պ. 1. 8։
[f] Մատթ. 10. 16։ 1 կոր. 14. 20։
[g] Պ. 15. 33։
[h] Թէք. 3. 15։
[i] Ա՛մ. 24։ 1 կոր. 16. 23։ 2 կոր. 13. 14։ Փիլ. 4. 23։ 1 Սէլ. 5. 28։ 2 Սէլ. 3. 18։ Վահ. 22. 21։
[j] Ա՛մալ. 16. 1։ Փիլ. 2. 19։ Կող. 1. 1։ 1 Սէլ. 3. 2։ 1 Տիմ. 1. 2։ Ի՛պր. 13. 23։
[k] Ա՛մալ. 13. 1։
[l] Ա՛մալ. 17. 5։
[m] Ա՛մալ. 20. 4։
[n] 1 կոր. 1. 14։
[o] Ա՛մալ. 19. 22։ 2 Տիմ. 4. 20։
[p] Ա՛մ. 20։ 1 Սէլ. 5. 28։

նայէթի ճիւմլէնիզ իլէ օլսուն։ Ամին։]

25-վէ *Նաէնիմ պէշարէթիմ վէ Ցիսուս Քրիս-տոս վա՛ղը մուճէպինճէ, վէ Էղէլի ղէմանլարսան պէրու խաճի թուԹուլուսա՝ Նշիմոի իզհար օլունան,* **26**-վէ *էղէլի վէ էպէտի օլան Ալլահըն էմրի մու-ճէպինճէ՝ փէյղամպէր քիթապլարը վասԹասըյլէ Իմանա իԹա՛աթ իչիւն ճիւմլէ միլլէԹլէրէ պիլտի-րիլէն Սըրըրն քէնճ օլունմասընա կէօրէ Նսիոի սա-պիթ գըլմադա գատըր օլան,* **27**-Եալընըզ *՛ալիմ Ալլահա Ցիսուս Քրիստոս վասԹասըյլէ իլէլէպէտ համտ օլսուն։ Ամին։*

ՊՕՂՈՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ

ԿՈՐՆԹՈՍԼԸԼԱՐԱ ՊԻՐԻՆՃԻ ԲԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Ալլահըն իրատէթիյլէ Ցիսուս Քրիստոսըն բէ-սուլը օլմադ իւզրէ տա՛վէթ օլունան Պօղոս վէ Սոսթենէս, 2-Ալլահըն Կորնթոստա օլան իրատէր

Ը Պ. 2. 16։	6։ 15. 18։	Յուդ. 25։
Գ 1 Կոր. 2. 7։ Եփես.	Ե Եփես. 1. 9, 10։ 3.	
3. 6, 9։ Կող. 1. 26։	3—5։ Կող. 1. 27։	Ը 2 Կոր. 1. 1։ Եփես.
Չ Եփես. 1. 9։ 2 Տիմ.	Է Եփես. 3. 20։ 1 Սէլ.	1. 1։ Կող. 1. 1։
1. 10։ Տիտ. 1. 2,	3. 13։ 2 Սէլ. 2. 17։	Բ Բօմ. 1. 1։
3։ 1 Պետ. 1. 20, 21։	3. 3։ Յուդ. 24։	Ժ Ա'մալ. 18. 17։
Ա Ա'մալ. 6. 7։ Պ. 1.	Թ 1 Տիմ. 1. 17։ 6. 16։	Ի Յուդ. 1։

քիլիաէսինէ, եա՞նի Յիսուս Քրիստոսաա [1]թագտիս օլունուալ՝ [2]մուգաատաէալէր օլմագ իւզրէ տա՛վէթ օլունան քիմսէլէր իլէ, [3]անլէրին վէ պիզիմ [4]Բապալըմըզ օլան Յիսուս Քրիստոսըն [5]իամինէ հէր եէրտէ տու՛ա էտէնլէրին [6]ճիւմլէսինէ. 3 - Փէտէրիմիզ Ալլահ վէ Բապալ Յիսուս Քրիստոս [7]թարաֆընտան սիզէ [8]՛ինայէթ վէ սէլամէթ օլսուն։

4 - Յիսուս Քրիստոսաա սիզէ [9]իհսան օլունան Ալլահըն [10]՛ինայէթի [11]իչիւն [12]սիզին հադդընըզտա տա՞իմա Ալլահըմա շուքր էտէրիմ, 5 - Ք՞ի [13]Քրիստոսըն [14]ճհաատէթի սիզտէ սապէթ օլունտուդը կիպի, 6 - Անըն իլէ հէր խուսուստա, [15]հէր քէլստա վէ հէր [16]իլմտէ զանի օլտընըզ. 7 - Շէօյլէ քի [17]Բապալըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն զուհուրընա մունթազըր օլարագ, հիչ պիր մէվհիպէտէ նօգսանընըզ եօգ տուր։

8 - Ո տախի Բապալըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն կիւնէիւնտէ [18]թէօհմէթսիզ օլմանըզ իչիւն, [19]սիզի նիհայէթէ տէյին սապէթ գըլսաճագ տուր։ 9 - Սիզի [20]քէնտի Օղլու Բապալըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն միւշարէքէթինէ տա՛վէթ էտէն Ալլահ սաուըդ տուր։

10 - Էյ պէրատէրլէր, սիզէ Բապալըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն իամիյլէ ըչճա էտէրիմ, [21]ք՞ի ճիւմլէնիզին սէօզիւ պիր օլսուն, վէ արանըզտա իխթիլաֆ օլմայըսըն՝ քեամիլէն հէմֆիքրետ վէ հէմֆիքէյ պու-

[1] Յովհ. 17. 19։ Ա՛մալ. 15. 9։
[2] Ղուկ. 1. 7։ 2 Տիմ. 1. 9։
[3] Քոր. 3. 22։ 10. 12։ Ը Պ. 8. 6։
[4] Ա՛մալ. 9. 14, 21։ 22. 16։ 2 Տիմ. 2. 22։
[5] Քոր. 1. 7։ 2 կոր. 1. 2։ Եփես. 1. 2։ 1 Պետ. 1. 2։
[6] Քոր. 1. 8։
[7] Ղ. 2. 1։ 2 Տիմ. 1. 8։ Վ. ա հ. 1. 2։
[8] Պ. 12. 8։ 2 կոր. 8. 7։
[9] կող. 3. 4։ փիլ. 3. 20։ Տիտ. 2. 14։ 2 Պետ. 3. 11։
[10] կող. 1. 22։ 1 Սէլ. 5. 23։
[11] 1 Սէլ. 3. 13։
[12] Յովհ. 15. 4։ 17. 21։ 1 Յովհ. 1. 3։ 4. 13։
[13] Ղեա. 49. 7։ Պ. 10. 13։ 1 Սէլ. 5. 24։ 2 Սէլ. 3. 3։ Ի՛սպր. 10. 23։
[14] Քոր. 12. 16։ 15. 5։ 2 կոր. 13. 11։ փիլ. 2. 2։ 3. 16։ 1 Պետ. 3. 8։ Պ. 11. 18։

լունասընըզ։ 11 - Զիրա, էյ պէրատէրլէրիմ, Քզուէնին խանէսի Թարաֆընտան սիզին հադգընըզտա պաննա խապէր վէրիլտի քի՝ արանըզտա միւնազա՛ղար վար տըր։ 12 - Ոունու տէմէք իսթէրիմ քի՝ ՙսիզտէն հէր պիրի՝ պէն Պօղոսըն, ՙվէ՝ պէն Ապողոսըն, վէ՝ պէն ՚Կեփասըն, վէ՝ պէն Քրիստոսըն իմ՝ տէր։ 13 - ՚Քրիստոս թագսի՞մ մի օլունտու. սիզին իչիւն Պօղո՞ս մը սալիպ օլունտու, եօղսա Պօղոսըն իսմինէ՞ մի վաֆթիզ օլունտընըզ։ 14 - Սիզտէն՝ ՚Կրիսպոս իլէ ՚Գայիոստան մա՛տա քիմսէյի վաֆթիզ էթմէտիյիմ իչիւն Ալլահա շիւքր էտէրիմ, 15 - Քի պիր քիմսէ պինիմ իսմիմէ վաֆթիզ օլունտընըզ՝ տէմէսին։ 16 - Վէ ՚Ստեփաննէսին խանէսի խալգընը տախի վաֆթիզ էթտիմ, պունտան պաշգա պիր քիմսէյի վաֆթիզ էտիպ էթմէտիյիմի պիլմէմ։

17 - Զիրա Քրիստոս պէնի վաֆթիզ էթմէք իչիւն տէյիլ, անճագ պէշարէթի թէպշիր էթմէք իչիւն իրսալ էյլէտի. պու տախի Քրիստոսըն խաչը պիհուտէ օլմամագ իչիւն ՚քէլամ հիքմէթիյլէ օլմատը։ 18 - ՚Զիրա խաչա տա՞իր օլան քէլամ էհլ ի հէլաք օլանլարա ՚սէֆահէթ տիր. ՚լաքին պիզ էհլ ի խէլաս օլանլարա ՚դուվվէթ Ուլլահ տըր։ 19 - Զիրա՝ ՚Հիքմէթ սահիպլէրինին հիքմէթինի մահվ, վէ ակլայըլտըլարըն ակլայըզընը իպթալ էտէճէյիմ՝ տէյու եազըլմըզ տըր։ 20 - ՚Նէ՞րէտէ հիքմէթ սահիպի, նէ՞րէտէ քեաթիպ, պու ՚ալէմին պահս էտի-

ՙ Պ. 3. 4։	՚ Ա՛մալ. 18. 8։	՚ Ա՛մալ. 17. 18։ Պ. 2. Է 14։ Պ. 15. 2։
՚ Ա՛մալ. 18. 24։ 19. 1։ Պ. 16. 12։	՚ Ղօմ. 16. 23։	՚ Ղօմ. 1. 16։ Ա՛յ. 24։
՚ Յովհ. 1. 42։	՚ Պ. 16. 15, 17։	՚ Յոբ 5. 12, 13։ Ես. 29. 14։ Երեմ. 8. 9։
՚ 2 Կոր. 11. 4։ Եփես. 4. 5։	՚ Ղ. 2. 1, 4, 13։ 2 Պետ. 1. 16։	՚ Ես. 33. 18։
	՚ 2 Կոր. 2. 15։	

ճիսի նէ՞ բէտէ տիր. -Ալլահ տիւնեանըն հիքմէթի-
նի սէֆահէթէ չէվի՞րմէտի մի: 21 - Զիրա †Ալլահըն
հիքմէթինճէ տիւնեա †էնոյ հիքմէթի վասըթասըլէ
Ալլահը պիլմէտիյինատէն՝ վա՛ղըն սէֆահէթի վասը-
թասըլէ Ալլահ իման էտէնլէրի խէլաս էյլէմէյի
միւնասիպ կէօրտիւ: 22 - †Զիւնքի ԵՀՀուտիլէր ՚ալա-
մէթ թալէպ էտէրլէր, վէ Եուհաննիլէր հիքմէթ ա-
րարլար. 23 - Ցագաթ պիզ սալպ օլունմըշ Քրիս-
տոսը, եա՛նի †ԵՀՀուտիլէրէ թէօքէզ վէ Եուհաննի-
լէրէ †սէֆահէթ, 24 - Լաքին տա՛վէթ օլունանլարա,
ԵՀՀուտի օլսուն, Եուհաննի օլսուն, -գուվվէթ Ուլ-
լահ վէ †հիքմէթ Ուլլահ օլան Քրիստոսը վա՛ղ է-
տէրիզ: 25 - Զիրա Ալլահըն սէֆիհ օլան շէյի լի-
սանլարատան հիքմէթլի տիր, վէ Ալլահըն զա՛իֆ օ-
լան շէյի լիսանլարատան գուվվէթլի տիր: 26 - Է-յ
պիրատէրլէր, տա՛վէթինիզէ պագընըզ, †թէն հա-
սէլինճէ չօգ հիքմէթլիլէր, չօգ գուվվէթլիլէր, չօգ
ասըլզատէլէր փա՛ղն օլունմատը. 27 - †Լաքին Ալլահ
հիքմէթ սահիպլէրինի խէճիլ էթմէք իչիւն՝ տիւն-
եանըն սէֆիհ շէյլէրինի ինթիխապ էթտի, վէ Ալ-
լահ գուվվէթլի շէյլէրի խէճիլ էթմէք իչիւն տիւն-
եանըն զա՛իֆ շէյլէրինի ինթիխապ էյլէտի: 28 - Վէ
Ալլահ †մէվճուտ օլան շէյլէրի իպթալ էթմէք իչիւն՝
տիւնեանըն էտնա շէյլէրինի վէ թահգիր օլունան
վէ ՚հիչ հիւքմիւնատէ օլան շէյլէրի ինթիխապ էթ-

- Յոբ 12. 17, 20, 24։ Եա. 44. 25։ Րօմ. 1. 22։
† Րօմ. 1. 20, 21, 28։ Մատթ. 11. 25։ Ղուկ. 10. 21։
+ Մատթ. 12. 38։ 16. 1։ Մարկ. 8. 11։ Ղուկ. 11. 16։ Յովհ. 4. 48։
• Եա. 8. 14։ Մատթ. 11. 6։ 13. 57։ Ղուկ. 2. 34։ Յովհ. 6. 61, 66։ Րօմ. 9. 32։ Գաղ. 5. 11։ 1 Պետ. 2. 8։
‡ Ա.Յ. 18։ պ. 2. 14։
- Րօմ. 1. 3, 16։ Ա.Յ. 18։
Բ Կող. 2. 3։
ֆ Յովհ. 7. 48։
ֆ Մատթ. 11. 25։ Յակ. 2. 5։ Պագ Մէզ. 8. 2։
Ե պ. 2. 6։
Ձ Րօմ. 4. 17։

տէ. 29-ՒԻ Ալլահըն հուզուրընտա հիչ պիր պէշեր իֆթիխար էթմէյէ։ 30-Վ էզ սիզ անտէն Յիսուս Քրիստոստա սընըզ, ՚օլ քի պիզիմ իչիւն Ալլահ թարաֆընտան հիքմէթ ՚վէ սալահ վէ ՚թագտիս ՚վէ ֆիտիյէ օլտու. 31-Թա քի եազըլտըզը վէճհլէ՝ ՚իֆթիխար էտէն քիմսէ Րասպ իլէ իֆթիխար էթսէն։

ՊԱՊ 2

Վէ պէն տախի, էյ պիրատէրլէր, սիզէ կէլտիյիմտէ, ՚Ալլահըն չէհատէթինի ՚քէլամ, եախօտ հիքմէթ ֆաղիլէթիյլէ խասէր վէրմէք իչիւն կէլմէտիմ։ 2-Զիրա արանըզտա ՚Յիսուս Քրիստոստան, պէլի, սալպ օլունանտան ղայրի պիր շէյ պիլմէմէյէ գաըրար գըլտըմ։ 3-՚Վէ պէն զա՚իֆլիք վէ գօրգուտա վէ չօգ թիթրէմէ իլէ ՚եանընըզտա պուլունտըմ։ 4-՚Վէ քէլամըմ վէ վա՚զըմ [հինսան] հիքմէթինին իգնա՚ էտիճի սէօզլէրիյլէ տէյիլ, ՚անճագ Րուհըն վէ գուտրէթին ապուրհանըյլէ իտի. 5-Թա քի իսանընըզ հինսան հիքմէթիյլէ տէյիլ, ՚անճագ Ալլահըն գուտրէթիյլէ օլա։ 6-՚Լաքին քեամիլլէրին արասընտա հիքմէթ սէօյլէրիպ. ՚վէ լաքին՝ պու ՚ալէմին հիքմէթինի, եախօտ պու ՚ալէմին ՚զէվալ պուլուր ըմ՚իսալէրինին հէ+ՃԸԲԷ

՚Րօմ. 3. 27։ Եփես. 2. 9։
՚Ա՚մ. 24։
՚Երեմ. 23. 5,6։ Րօմ. 4. 25։ 2 կոր. 5. 21։ Փիլ. 3. 9։
՚Յովհ. 17. 19։
՚Եփես. 1.7։
՚Երեմ. 9. 23, 24։ 2 կոր. 10. 17։

՚Պ. 1. 5։
՚Պ. 1. 17։ Ա՚մ. 4, 13։ 2 կոր. 10. 10։ 11. 6։
՚Գաղ. 6. 14։ Փիլ. 3. 8։
՚2 կոր. 4. 7։ 10. 1, 10։ 11. 30։ 12. 5, 9։ Գաղ. 4. 13։
՚Ա՚մաղ. 18. 1, 6, 12։
՚Ա՚մ. 1։ Պ. 1. 17։ 2 Պետ. 1. 16։
՚Րօմ. 15. 19։ 1 Սէլ. 1. 5։
՚2 կոր. 4. 7։ 6. 7։
՚Պ. 14. 20։ Եփես. 4. 13։ Փիլ. 3. 15։ ՚Իպր 5. 14։
՚Պ. 1. 20։ 3.19։ Ա՚մ. 1, 13։ 2 կոր. 1. 12։ Յակ. 3. 15։
՚Պ. 1. 28։

տէյէլ, 7 - Անճաղ Ալլահըն մախթի օլան հէքմէթի-
նի, Վահնի Ալլահըն ՚իզզէթիմիզ իչիւն էզէլտէն
թաղտիր էյլէտիյինի սըրը իլէ սէօյլէրիզ: 8 - ԲԱնը
տախի պու ՚ալէմին ըէ՞խալէրինին հիչ պիրի պիլ-
մէտի. Ձզիրա էկէր պիլսէյդի խոի, Բապպ իւլ ճէ-
լալը սալպ էթմէզդի խոի: 9 - Ֆադաթ եազըլտըդը
կիպի՝ Ակէօզ կէօրմէտիյի վէ գուլադ իշիթմէտիյի
վէ ատէմին ֆիքրինէ կէլմէտիյի, Վահնի Ալլահըն քէն-
տինի սէվմէնլէրէ հազըրլատըդը չէյլէրի, 10 - ՃԱլլահ
քէնտի Բուհը վասըթատըյլէ պիզէ քէշֆ էյլէտի.
զիրա Բուհ հէր չէյի, Ալլահըն տէրին չէյլէրինի
պիլէ թէֆթիշ էտէր: 11 - Զիւնքի ինսանըն ումու-
րընը ՚ինսանտա օլան քէնտի բուհընտան զայրի հա՞ն-
կը ատէմ պիլիր. ՚քէզալիք Ալլահըն ումուրընը Ալ-
լահըն Բուհընտան մա՚տա հիչ քիմսէ պիլմէզ: 12 -
Պիզ իսէ տիւնեանըն բուհընա տէյիլ, ՚անճաղ Ալ-
լահտան օլան Բուհա մալիք օլարագ, Թա քի Ալլահ
թարաֆընտան պիզէ ինսան օլունան չէյլէրի պիլէ-
լիմ: 13 - Պու չէյլէրի տախի բուհանի չէյլէրի բու-
հանի չէյլէր իլէ մուգայիսէ էտէրէք, ՚ինսանի հէք-
մէթին թա՚լիմ էթտիյի սէօյլէրլէ տէյիլ, անճաղ
Բուհ է-ւ Գ-ոսըն թա՚լիմ էթտիյի սէօյլէրլէ սէօյլէ-
րիզ: 14 - ՚Վաքին թասրի՚ի ինսան Ալլահըն Բուհընըն
չէյլէրինի գապուլ էթմէզ. զիրա պունլարըն թէմ-
ևիզի բուհանի օլարընտան՝ ՚քէնտինէ սէֆահէթ

ԼՐօմ: 16. 25, 26: Եփես. 3. 5, 9: Կող. 1. 26: 2 Տիմ: 1. 9:
Բ Մատթ. 11. 25: Յովհ. 7. 48: Ա՚մալ. 13. 27: 2 Կոր. 3. 14:
Գ Ղուկ. 23. 34: Ա՚մալ. 3. 17: Պագ Յովհ. 16. 3:
Դ Ես. 64. 4:
Ե Մատթ. 13. 11: 16. 17: Յովհ. 14. 26: 16. 13: 1 Յովհ. 2. 27:
Զ Էմմ. 20. 27: 27. 19: Երեմ: 17. 9:
Է Րօմ: 11. 33, 34:
Ը Րօմ: 8. 15:
Թ 2 Պետ. 1. 16: Պագ Պ. 1. 17: Ա՚յ. 4:
Ժ Մատթ. 16. 23:
Ի Պ. 1. 18, 23:

տիրէրը, ՝վէ իտրաքընա իգիթիտարը եօգ տըր։ 15- -Ամմա բուհանի քիմնէ հէր չէյի թէմմեիզ էտէր իսէ տէ, քէնտիսի հիչ պիրի թարաֆընտան թէմ- ելիզ օլունմազ։ 16- ՝Զիրա Բապալըն ֆիքրինի քիմ պիլսի, քի անա թա՛լիմ էտէ. ՞տամնա պիզ Քրիս- տոսըն ֆիքրինէ մալիք լիզ։

ՊԱՊ 3

*Պէն տախի, էյ պիրատէրլէր, ՞սիզէ բուհանի- լէրէ կիսպի սէօյլէյէմէտիմ, ՚անճագ ճիսմանիլէրէ կիսպի, ՚Քրիստոստա չօճուգլարա կիսպի սէօյլեփ։ 2- Սիզէ թա՛ամ տէյիլ, անճագ ՞սիւթ վէրտիմ. ՚զի- րա տահա ՚ենո՛ռի-լը-նէ գաատիր տէյիլ իտինիզ, վէ չիմտի պիլէ տահա գաատիր տէյիլսինիզ, 3- Չիւնքի տահա ճիսմանի սինիզ. ՞զիրա արանըզտա հասէտ վէ նիզա՛ [վէ թէֆրիգէլէր] պուլունտուղը հալտէ, ճիսմանի տէյի՛լ մի սինիզ, վէ իննաանճա հարէքէթ է՛թմէյօր մը սընըզ։ 4- Զիրա ՚պիրի՝ Պէն Պօղոսըն իմ, վէ տիկէրի՝ Պէն Ապողոսըն իմ՝ տէտիյինատէ *ճիսմանի տէյի՛լ մի սինիզ։ 5- Իմտի Պօղոս քի՛մ վէ Ապողոս քի՛մ տիր. անճագ ՚Բապալըն հէր պիրի- նէ իհսան էթտիյինէ կէօրէ, իսան էթմէնիզէ վա- սըթա օլան ՚խաատէմէ տիր։ 6- ՚Պէն տիքտիմ, ՚Ա- պողոս սուլատը, ՝լաքին Ա՛ղահ ևէթիշտիրտի. 7-*

՚Ըօմ. 8. 5—7։ Յուդ. 19։
- Էմո. 28. 5։ 1 Սէլ. 5. 21։ 1 Յովհ. 4. 1։
՚Յոբ 15. 8։ Ես. 40. 13։ Երեմ. 23. 18։ Ըօմ. 11. 34։
՝Յովհ. 15. 15։

- Պ. 2. 15։

՚Պ. 2. 14։
՚Իպր. 5. 13։
՞Իպր. 5. 12, 13։ 1 Պետ. 2. 2։
՚Յովհ. 16. 12։
՚Պ. 1. 11։ 11. 18։ Գաղ. 5. 20, 21։ Յակ. 3. 16։
՚Պ. 1. 12։
* Ե-էօ՛ր՝ ինսանլար

՚Ըօմ. 12. 3,6։ 1 Պետ. 4. 11։
՚Պ. 4. 1։ 2 Կոր. 3. 3։
՚Ա՛մալ. 18. 4, 8, 11։ Պ. 4. 15։ 9. 1։ 15. 1։ 2 Կոր. 10. 14, 15։
՚Ա՛մալ. 18. 24, 27։ 19. 1։
՚Պ. 1. 30։ 15. 10։ 2 Կոր. 3. 5։

ե Շէօյլէ քի տէքէն պէր շէյ տէյիլ, վէ սուլայան տախի պէր շէյ տէյիլ տիր, ամմա եէթիշտիրէն Ալլահ տըր։ 8 - Տէքէն վէ սուլայան տախի պէր տիր, զ լաքին հէր պէրի քէնտի էմէյինէ կէօրէ քէնտի էճրինի ալա֊ճագ տըր։ 9 - է Զիրա պիզ Ալլահ իլէ էմէքտաշ ըզ֊սիզ Ալլահըն թարլասը, ը Ալլահըն պինասը սընըզ։ 10 - թ Ալլահ թարաֆընտան պանա իհսան օլունան ժ ինսայէթէ կէօրէ ւմահիր պէր մի'մար կիպի թէմէլ պրագտըմ, իւզէրինէ տիկէր պէր քիմսէ տախի պինա եաւտար. ի ֆագաթ հէր քէս նասըլ պինա եաւտըղընա տիդդաթ էթմին։ 11 - Զիրա կ պրա֊գըլան թէմէլտէն, խ եա'նի Յիսուս Քրիստոստան մա'տա պէր ընէտ պրագտատղա հիչ պէր քիմսէ մուգ֊թէտիր օլմազ։ 12 - Վէ լաքին էկէր պէր քիմսէ պու թէմէլ իւզէրինէ ալթուն, կիւմիւշ, պիդըյմէթ թաշ֊լար, ադաճ, օթ, գամըշ պինա էտէրսէ, 13 - ծ հէր քէսին իշի աշիքեար օլաճագ, ւզիրա օլ կիւն անը պէյան էտէճէք տիր. չ իւնքի ամէյլէ մէյտանա չը֊գար. վէ հէր պիրինին իշի նէ մադուլէ օլսըղընը ամէշ իմմիհան էտէճէք տիր։ 14 - է Էկէր պէր քիմ֊սէնին պինա էթտիյի իշ գալըր իսէ, ւէճրինի ա֊լաճագ. 15 - է Էկէր պէր քիմսէնին իշի եանար իսէ, զարար կէօրէճէք, ւամմա քէնտիսի ամէշտէն կէ֊չէր կիպի գուրթուլաճագ տըր։ 16 - ւ Սիզ Ալլահըն

ե 2 կոր. 12. 11։ գաղ. 6. 3։
զ Մէզ. 62. 12։ իօմ. 2. 6։ պ. 4. 5։ գաղ. 6. 4, 5։ վահ. 2. 23։ 22. 12։
է Ա'մոս. 15. 4։ 2 կոր. 6. 1։
ը Եփես. 2. 20։ կող. 2. 7։ 'Իպր. 3. 3, 4։ 1 պետ. 2. 5։
թ Իօմ. 1. 6։ 12. 3։
ժ Իօմ. 15. 20։ Ա֊ր. 6։ պ. 4. 15։ վահ. 21. 14։
ի 1 պետ. 4. 11։
լ Էս. 28. 16։ Մատթ. 16. 18։ 2 կոր. 11. 4։ գաղ. 1. 7։
խ Եփես. 2. 20։
ծ պ. 4. 5։
կ 1 պետ. 1. 7։ 4. 12։
հ Ղուկ. 2. 35։
ձ պ. 4. 5։
ղ Յուդ. 23։
ճ պ. 6. 19։ 2 կոր. 6. 16։ Եփես. 2. 21, 22։ 'Իպր. 3. 6։ 1 պետ. 2. 5։

հէյքէլի օլուա՝ տէրունինիզտէ Ալլահըն րուհը ի-
դամէթ էթտիյինի պիլմէ՞զ մի սինիզ։ 17-էկէր պիր
քիմսէ Ալլահըն հէյքէլինի պօզար իսէ, Ալլահ անը
պօզաճադ տըր. զիրա Ալլահըն հէյքէլի մուգատա-
տէա տիր, օլ հէյքէլ տախի սիզ սինիզ։

18-՞Պիր քիմսէ քէնտի քէնտինի ալտամասըն.
էկէր արանըզտա պիր քիմսէ պու ՚ալէմտէ քէն-
տինի էհլ ի հիքմէթ ՚աատա էտէրսէ, էհլ ի հիքմէթ
օլմադ իչիւն սէֆիհ օլսուն։ 19-՞Զիրա տիւնեանըն
հիքմէթի Ալլահըն ՚լինտինտէ սէֆահէթ տիր. նի-
թէքիմ՝ ՚հիքմէթ սահիպլէրինի քէնտի հիլէլէրին-
տէ թուէթան օ տըր։ 20-վէ եինէ՝ ՚րապպ հիք-
մէթ սահիպլէրինին էֆքեարը պաթըլ օլտըղընը պի-
լիր՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։ 21-վէլհասըլ ՚պիր
քիմսէ լինսանլէ իֆլիթիխար էթմէսին. 22-՝Զիրա
հէր չէյ սիզին տիր, կէրէք Պօղոս, կէրէք Ապողոս,
կէրէք Կեփաս, կէրէք տիւնեա, կէրէք հայաթ, կէ-
րէք էօլիւմ, կէրէք հազըր չէյլէր, կէրէք օլաճադ
չէյլէր, ճիւմլէսի սիզին տիր. 23-՞Սիզ տէ Քրիս-
տոսըն սընըզ, Քրիստոս տախի Ալլահըն տըր։

ՊԱՊ 4

Հէր քէս պիզի ՞Քրիստոսըն խատէմէխ ՚վէ Ալ-
լահըն սըրրլարընըն քէթխիւտալարը մադամընա
թուէթտուն։ 2-Իմտի քէթխիւտալարտան մաթ-
լուպ օլան չէյ սաատըգ պուլունմալարը տըր։ 3-Ամ-
մա սիզին թարաֆընըզտան, եախօտ լինսան հիւք-

՞Իմ. 3. 7։ Եա. 5. 21։ 4—6։
՚Պ. 1. 20։ 2. 6։ ՚2 կոր. 4. 5, 15։
Հեբ. 5. 13։ ՞Րօմ. 14. 8։ Պ. 11. 3։ ՞Մատթ. 24. 45։ Պ.
՞Մկզ. 94. 11։ 2 կոր. 10. 7։ Գաղ. 3. 5։ 9. 17։ 2 կոր.
՚Պ. 1. 12։ 4. 6։ Ամ. 3. 29։ 6. 4։ Կողզ. 1. 25։
՚Պ ՚ուկ. 12. 42։ Տիտ. 1. 7։ 1 Պետ. 4. 10։

մուլէ հուքմ օլունմադ պէնիմ ’ինտիմտէ վէ֊ք քիւչիւք չէյ տիր. հաթթա քէնտիմի քէնտիմ պի֊լէ հուքմ էթմէմ։ 4-Զիրա քէնտի հադդըմտա զամիրիմ պիր չէյ կէօսթէրմէդ խսե տէ, ֊եվինէ պուննունէ քէնտիմի սալիհ ’ատտ էթմէմ. անճադ պէնի հուքմ էտէն Բապպ տըր։ 5-֊Իմտի վադ֊թընտան էվվէլ, եա՞նի Բապպ կէլմէյինճէ հիչ պիր չէյի հուքմ էթմէյինիզ. ֊օ տախի զուլմէթին կիզլի չէյլէրինի այտընըզդա չըգարըպ՝ գալպլէրին մու֊րտտարընը աչիքեար էտէճէք տիր. ֊օ զէման հէր քէսին մէտհի Ալլահտան օլաճադ տըր։

6-Լաքին, էյ պիրատէրլէր, ֊պէն պու չէյլէրի սիզին իչիւն քէնտիմէ վէ Ապողոս թէմսիլէն նադ֊լէտիմ, շու մադսէտէ քի հիչ պիրինիզ պիրինին թարաֆտարը օլարադ, ֊տիկէրի ’ալէյհինէ թէ֊քէպպիւր էթմէմէք իչիւն ֊եապըլմըշ օլանտան ֆադ֊լա թէֆէքքիւր էթմէմէյի պիզտէն էօյրէնէմինիզ։ 7-Զիրա սէնի միւմթազ էտէն քի՞մ տիր. ֊վէ սէնտէ ալմատըզըն նէ՞ չէյ վար. վէ էկէր ալտըն խսե, նի՞չիւն ալմամըշ կիպի իֆթիխար էտէրսին։

8-Սրթըդ տօյտընըզ, արթըդ ֊զէննկին օլտընըզ, պիզ պուլունմադըզդըն սաղթանաթ սիւրտիւնիւզ. վէ քեա՞շքի սաղթանաթ սիւրէ խտինիզ, քի պիզ տախի սիզին իլէ պէրապէր սաղթանաթ սիւրէ խտիք։ 9-Զի֊րա զանն էտէրիմ քի Ալլահ ֊գաֆիլէ մահքիւմ օլան֊լար միսիլիւ պիզ բէտուլէրի ասկըրատան կէօսթէրտի. ֊չիւնքի տիւննեայա վէ մէլէքլէրէ վէ աատմլէրէ թէ֊

ֆ Ցոբ 9. 2։ Մէզ. 130. 3։ 143. 2։ Էմն. 21. 2։ Բօմ. 3. 20։ 4. 2։	֊ պ. 3. 13։	1. 17։ 1 պետ. 4. 10։
ֆ Մատթ. 7. 1։ Բօմ. 2. 1, 13։ 14. 4, 10, 13։ Վ֊ահ. 20. 12։	ֆ Բօմ. 2. 29։ 2կոր. 5. 10։	֊ Վահ. 3. 17։
	֊ պ. 1. 12։ 3. 4։	ֆ Մէզ. 44. 22։ Բօմ. 8. 36։ պ. 15. 30, 31։ 2 կոր. 4. 11։ 6. 9։
	ֆ պ. 3. 21։ 5. 2, 6։	
	֊ Բօմ. 12. 3։	֊ Ի֊սկ 10. 33։
	ֆ Ցովհ. 3. 27։ Ցակ.	

մաշա էչիւն օլտըզ։ 10-ՀՊիզ Քրիստոս էչիւն Նախ-
ճիհ էզ, սիզ էսէ Քրիստոստա Հադըլը սընըզ. Հպիզ
զա'իճ էզ, սիզ գուվվէթլի սինիզ. սիզ միւքէրրէմ
սինիզ, պիզ մուհադդար ըզ։ 11-Պու Նսա'աթա
տէյին աճըզ վէ սուսըզըզ չէքիպ՝ Նչրիլաղ գա-
լըրըզ, Ստարպ օլունըրըզ, վէ մէքեան ը իգամէթի-
միզ եօգ տըր։ 12-Ըհննաի էլլէրիմիզէ տաԽի էչ-
լէյէրէք էմէք չէքէրիզ. Նչէթմ օլունաըղըմըզտա,
խայրատու'ա էտէրիզ. թէ'աստի կէօրտիւյիւմիւզ-
տէ, թէհամմիւլ էտէրիզ. 13-Թադիհ օլունաը-
ղըմըզտա, եալվարըր ըզ. չիմտիյէտէք Նտիւնեանըն
սիւփրիւնթիւսիւ վէ ճիւմլէնին մէնգուրը օլտըզ։
14-Պունլարը սիզի խէճիլ էթմէք էչիւն եազմայօ-
րըմ, Նանճաղ սէվկիւլիւ էվլատըմ կիպի Նէզ նա-
սիհաթ էտէրիմ։ 15-Զիրա էկէր Քրիստոստա օն
պին մու'ալիմինիզ պիլէ օլսա, չօգ փէտէրինիզ
եօգ տըր. Նզիրա Ճիսուս Քրիստոստա պէշարէթ
վասըթասըյլէ պէն սիզի թէվլիտ էթտիմ։ 16-Իմ-
տի Նպանա մուդթէէտի օլմանըզը սիզտէն ըէճա էտէ-
րիմ։ 17-Պու էճլատէն Նպէնիմ սէվկիւլիւ վէ Բապա-
տա սատըգ օլան օղլըմ Նտիմոթէոսը սիզէ կէօն-
տէրտիմ. օ տախի Նհէր եէրտէ հէր քէլիսէտէ Նթա'-

Ե Պ. 2. 3։
Զ Ա'մալ. 17. 18։ 26. 24։ Պ. 1. 18, վէ ղայրի։ 2. 14։ 3. 18։ Պագ 4 Միւլ. 9. 11։
Է 2 կոր. 13. 9։
Ը 2 կոր. 4. 8։ 11. 23-27։ Փիլ. 4. 12։
Թ Յոբ 22. 6։ Բօմ. 8. 35։
Ժ Ա'մալ. 23. 2։
Ի Ա'մալ. 18. 3։ 20. 34։ 1 Սէլ. 2. 9։ 2 Սէլ. 3. 8։ 1 Տիմ. 4. 10։
Լ Մաաթ. 5. 44։ Ղուկ. 6. 28։ 23. 34։ Ա'մալ. 7. 59։ Բօմ. 12. 14, 20։ 1 Պետ. 2. 23։ 3. 9։
Խ Մէրա. 3. 45։
Ծ 1 Սէլ. 2. 12։
Կ Ա'մալ. 18. 11։ Բօմ. 15. 20։ Պ. 3. 6։ Գաղ. 4. 19։ Փիլիմ. 10։ Յակ. 1. 18։
Հ Պ. 11. 1։ Փիլ. 3. 17։ 1 Սէլ. 1. 6։ 2 Սէլ. 3. 9։
Ձ 1 Տիմ. 1. 1։ 2 Տիմ. 1. 1։
Ղ Ա'մալ. 19. 22։ Պ. 16. 10։ Փիլ. 2. 19։ 1 Սէլ. 3. 2։
Ճ Պ. 14. 33։
Մ Պ. 7. 17։

լիմ էթտէյիմ խազրէ՝ Քրիստոստա օլան թարխդէ-
րիմի Հսիզէ իսթաար էտէճէք տիր։ 18 - [r]Պա՛զը քիմ-
սէլէր թէքէպպիւր էթտիլէր, կէօյա քի սիզէ կէլ-
մէյէճէյիմ։ 19 - Լաքին [s]էկէր Բապպ միւրաատ է-
տէրսէ, [t]սիզէ թէզ կէլէճէյիմ, վէ թէքէպպիւր է-
տէնլէրին սէօզիւնիւ տէյիլ, անճաք գումվէթինէ
պիլէճէյիմ։ 20 - [u]Զիրա մէլէքիւթ Ուլլահ սէօզէ
տէյիլ, անճաք գումվէթէ տիր։ 21 - Նա՞սըլ իսթէր-
սինիզ· [v]սիզէ տէյինէ՞քէ մի, եօգսա մուհապպէթ
վէ հիլմ բուհը՛յէ մի կէլէյիմ։

ՊԱՊ 5

Հէր թարաֆտա իշխիւկյօր քի արանըզտա զի-
նա վար, պէօյլէ զինա քի թա՞ֆիքլէրտէ պիլէ
[զիքր] օլունմայօր, [w]հաթթա պիր ատէմ քէնտի վէ-
տէրինին զէվճէսինի [x]պէյը։ 2 - Վէ սիզ պու ֆի՛իլի
իրթիքեսապ էտէնին իչինիզտէն տէֆ՛ օլունմասը ի-
չուն [y]զամմ չէքմէտիքտէն պաշգա, [z]թէքէպպիւր
պիլէ էթտինիզ։ 3 - [a]Զիրա պէն ճէսէտճէ զա՞իպ,
ամմա բուհճա հազըր օլարագ, չիմտի հազըր կի-
պի հիւքմ էթտիմ քի, 4 - Սիզ թէճէմմիւ՛ էյլէ-
տէյինիզտէ, պէնիմ բուհըմ տախի [b]Բապպըմըզ Յի-
սուս Քրիստոսըն գուտրէթիյլէ պէրապէր հազըր պու-
լունարագ, պու ֆի՛իլի պէօյլէճէ իրթիքեսապ էտէ-
նի, 5 - Թէննինին հէլապը իչուն Բապպըմըզ Յիսուս
Քրիստոսըն խամիյլէ [b]Շէէթանա [c]թէսլիմ էտէսինիզ·

էՊ· 11· 2։
ֆՊ· 5· 2։
գԱ՛մալ· 18· 21։ Բօմ· 15· 32։ Ի՛կոր· 6· 3։ Յակ· 4· 15։
դԱ՛մալ· 19·21։ Պ·16· 5։ 2 կոր· 4· 15, 23։
եՊ· 2· 4։ 1 Սէլ· 1·5։
զ2 կոր· 10· 2։ 13· 10։
էՂև· 18· 8։ Թէս· 22· 30։ 27· 20։
ը2 կոր· 7· 12։
թ2 կոր· 7· 7, 10։
իՊ· 4· 18։
լ Կող· 2· 5։
խՄատթ· 16· 19։ 18· 18։ Յովհ· 20· 23։ 2 կոր·2·10։ 13·3, 10։
ծԱ՛մալ· 26· 18։
կՅոբ 2· 6։ Մէզ· 109· 6։ 1 Տիմ· 1· 20։

թա քի Բապել Յիսուսըն կիւնիւնտէ բուհը խելաց պուլա։ 6-ՐՇու թէֆախուրընըզ էյի տէյել տիր. Ֆալը աղ մայա պիւթիւն խամուրը մայալատըզընը պիլմէզ մի սինիզ։ 7-Սիզ մայատըզ օլտըզընըզ միսիլու եէնի խամուր օլմազ իւզրէ՝ էսքի մայայը տէֆ՝ էտինիզ. չիւնքի Ֆպասեքիմիզ օլան ՎԲրիստոս [պիզիմ իչիւն] զէպհ օլունտու։ 8-Պու սուրէթլէ Էէսքի մայա իլէ տէյել, Ֆվէ չէրը վէ քէօթիւլիւք մայատըյլէ տէյել, անճագ խուլուս վէ հադիգաթ ֆէթիրիյլէ Ֆպայրամ էտէլիմ։ 9-ՀՁինաքեարլար իլէ իսթիլաթ էթմէյէսինիզ՝ տէյիս սիզէ մէքթուպ տա եազըլմ. 10-Վէ եինէ Ֆպու տիւնեանըն Ղզինաքեարլարը եա թամա՝քեարլարը եա զասապ էտիճիլէրի իլէ, եախօտ փութփէրէսթլէրի իլէ տէյել, չիւնքի էօյլէ օլսա՝ Ֆպու տիւնեատան չըգմանըզ լազըմ կելիր։ 11-Ամմա չիտուն Ֆէկեր պէրատեր անըլան պիր քիմսէ զինաքեար եա թամա՝քեար եա փութփէրէսթ եա շէֆմ էտիճի եա պէքրի եա զասապ էտիճի օլուր իսէ, իսթիլաթ էթմէտիքտէն մա՝տա Ֆպէօյլէ քիմսէ իլէ պէրապէր թա՝ամ պիլէ էթմէյէսինիզ՝ տէյիս եազըլմ։ 12-ՂՁիրա խարիճտէ օլանլարը տախի հիւքմ էթմէք նէ՞ վազիֆէմ տիր. Ղսիզ տախիլտէ պուլունանլարը հիւքմ Ֆ՞թմէյօր մը սընըզ։ 13-Ամմա խարիճտէ օլանլարը Ա՞լ

Ֆ Ա՛յ. 2։ պ. 3. 21։ 4. 19։ յակ. 4. 16։
Ֆ պ. 15. 33։ գաղ. 5. 9։ 2 Տիմ. 2. 17։
Ֆ յովհ. 19. 14։
Ֆ Ես. 53. 7։ յովհ. 1. 29։ պ. 15. 3։ 1 պետ. 1. 19։ վ՛ահ. 5. 6, 12։
Ֆ Թէս. 16. 3։
Ֆ Մատթ. 16. 6, 12։ Մարկ. 8. 15։ Ղուկ. 12. 1։
Ֆ Խուր. 12. 15։ 13. 6։
Ֆ պագ Ա՛յ. 2, 7։ 2 կոր. 6. 14։ Եփես. 5. 11։ 2 Ա՛թ. 3. 14։
Ֆ պ. 1. 20։
Ֆ պ. 10. 27։
Ֆ յովհ. 17. 15։ 1 յովհ. 5. 19։
Ֆ Մատթ. 18. 17։ Ր՛օմ. 16. 17։ 2 Ա՛թ. 3. 6, 14։ 2 յովհ. 10։
Ֆ գաղ. 2. 12։
Ֆ Մարկ. 4. 11։ կող. 4. 5։ 1 Ա՛թ. 4. 12։ 1 Տիմ. 3. 7։
Ֆ պ. 6. 1—4։

լահ հիւքմ էտէր. ²իմոի օլ քէօթիւ քիմսէյի քէնտի արանըզտան տէջ՚ էտինիզ։

ՊԱՊ 6

Սիզտէն պիր քիմսէնին տիկէրի իլէ պիր տա՚վասը օլուր իսէ, մուգաատէալէրին հուզուրընտա օլմայըպ՝ հագդարզլարըն հուզուրընտա մուհապէմէյէ ճէսարէթ էտէ՞ր մի։ 2-²Մուգաատէալէր տիւնեայը հիւքմ էտէճէքլէրինի պիլմէ՞զ մի սինիզ. վէ էկէր տիւնեա սիզին Թարաֆընըզտան հիւքմ օլունուր իսէ, էն քիւչիւք տա՚վալարըն ֆասընա լիյագաթընըզ եօ՞ղ մը։ 3-³Մէնքէրի հիւքմ էտէճէյիմիզի պիլմէ՞զ մի սինիզ. նէ՞րէտէ գալըր տիւնեէվի չէյլէր։ 4-⁴Իւոի էկէր տիւնեէվի չէյլէրէ միւթէ՚ալլըզ մուհապէմէլէրինիզ վար իսէ, քիւչիւք ի՚թիպարը օլմայանլարը հաքիմ նասպ էտինիզ. 5-Սիզի խէճիլ էթմէք իչիւն սէօյլէյօրըմ. սիզտէ ՚ա՚րիֆ քիմսէ պիր պիլէ եօ՞ղ մը տըր քի՝ պիրտաէրլէրինին արտընտա հիւքմ էթմէյէ մուզթէտիր օլա։ 6-Լաքին պիրտաէր պիրտաէր իլէ՝ պու տա՚խի միւ՚մին օլմայանլարըն հուզուրընտա մուհապէմէ օլուր։ 7-Իւոի եէ.քտիկէրինիզ իլէ տա՚վալարընըզ պուլունմատը սիզէ հէր վէճհլէ դուտուր տըր. ⁵պու՚նու էթմէտէն իսէ, նի՞չիւն հագդարզլըզտա թէհամմիւլ էթմէզսինիզ. պունտան իսէ, նի՞չիւն զատր կէօրմէյէ դա՚իլ օլմազընըզ։ 8-Լաքին սիզ հագդարզլըզտ վէ զատր էտէրսինիզ, ⁶պու տա պիրտաէրլէ-

¹ Թէս. 13. 5, 17. 7, 21. 21, 22. 21, 22, 24,	28, Ղուկ. 22. 30, Վահ. 2. 26, 3. 24, 20. 4,	⁴ Իմա. 20. 22, Մատթ. 5. 39, 40, Ղուկ. 6. 29, Րոմ. 12. 17, 19, 1 Սէլ. 5. 15,
² Մէզ. 49. 14, Դան. 7. 21, Մատթ. 19.	³ 2 Պետ. 2. 4, Յուդ. 6,	⁵ Պ. 5. 12,
		⁶ 1 Սէլ. 4. 6,

լերէ տիր։ 9-Պիլմէ՞զ մի սինիզ քի հագդըզ օլան-
լար մէլէքիւթ Ուլահա վարիս օլմայաճագլար տըր.
ալտանմայընըզ. նէ գահպէզէնլէր, նէ փութփէ-
րէսթլէր, նէ զինաքեարլար, նէ մուխաննէսլէր, նէ
լութիլէր, 10-նէ խըրսըզլար, նէ թամա՛քեարլար,
նէ պէքրիլէր, նէ չէթմ էտիճիլէր, նէ զասպ էտի-
ճիլէր մէլէքիւթ Ուլահա վարիս օլաճագլար տըր։
11-Ա՛պա՛զըլարընըզ տախի պէօյլէ խտինիզ, լաքին
Բապպ Յիսուս Քրիստոսըն իմիլլէ վէ Ալլահընըզըն
Րուհըյլէ Ըըյդանընընըզ, թագտիս օլունընընըզ,
հէմ տախի թէպրիր օլունընընըզ։

12-Ա՛պանա հէր չէյ հէլալ իսէ տէ, հէր չէյ փա-
՞իսէլի տէյիլ տիր. պանա հէր չէյ հէլալ իսէ տէ,
պէն հիչ պիր չէյին հիւքմիւ ալթընա կիրմէմ։ 13-
Ֆ՛թա՛ալար գաբրըն իչիւն, գարըն տախի թա՛ա-
լար իչիւն տիր. աման Ալլահ պուննու տա, անլէրի
տէ մահվ էտէճէք տիր. փագաթի ճէսէտ զինա ի-
չիւն տէյիլ, Ֆանճագ Բապպ իչիւն տիր, Ֆվէ Բապպ
ճէսէտ իչիւն տիր։ 14-Ֆվէ Ալլահ՝ Բապպը իհեա
էյլէտէյի կիսի, Ֆպիզի տախի քէնտի գուտրէթիյ-
լէ իհեա էտէճէք տիր։ 15-Ֆձէսէտլէրինիզ Քրիս-
տոսըն ա՛զասը օլտըղընը պիլմէ՞զ մի սինիզ. իսմի
Քրիստոսըն ա՛զասընը ալըպ՝ փահիչէ ա՛զասը՞ մը
էտէյիմ. հա՛չա։ 16-Ցահիչէյէ միւլասըզ օլան ա-
նըն իլէ եէքվիւճուտ օլտըղընը պիլմէ՞զ մի սինիզ.

ա Պ. 15. 50։ Գաղ. 5. 21։ Եփես. 5. 5։ 1 Տիմ. 1. 9։ Ի՛կր. 12. 14։ 13. 4։ Վահ. 22. 15։
բ Պ. 12. 2։ Եփես. 2. 2։ 4. 22։ 5. 8։ Կող. 3. 7։ Տիտ. 3. 3։
գ Պ. 1. 30։ Ի՛կր. 10. 21։
դ Պ. 10. 23։
ե Մատթ. 15. 17։ Րոմ. 14. 17։ Կող. 2. 22, 23։
զ Ա՛մ. 15, 19, 20։ 1 Սէլ. 4. 3, 7։
է Ղեփես. 5. 23։
ը Րոմ. 6. 5, 8։ 8. 11։ 2 Կոր. 4. 14։
թ Եփես. 1. 19, 20։
ժ Րոմ. 12. 5։ Պ. 12. 27։ Եփես. 4. 11, 15, 16։ 5. 30։

ՙչհունքի՝ Իբխսի եէքմհուճուա օլաճադլար՝ տէյհս ֈէ-
ընդ պուլրըը։ 17-ՙԼաքին Բապպա մհուլասըզ օլան
ահ՚ը էչ պիր բուհ օլուր։ 18-ՙԶինաուան դաչընըզ-
աաէմին իրթհիքեաա էթաւյի հէր կհունահ ճէսէ-
ոինտէն խարհճ տիր, ամմա գինայը իրթհիքեաա է-
ոէն՝ ՙքէնաի ճէսէսի ՚ալէյհինէ կհունահ էաէր։
19-ՙՊիլմէ՞զ մի սինիզ քի ճէսէոինիզ՝ Ալլահ թա-
րաֆընաան սիզէ իհսան օլունուա տա՝ տէրունինիզ-
տէ պուլունան Բուհ իւ Գուաոըն հէյքէլի տիր.
ՙսիզ տաիի քէնաինիգին տէյհ սինիզ. 20-ՙԶիրա
պէհա իչէ սաԹըն ալընաընըզ. պու սէպէպտէն Ա-
լահա միւԹ՚ալըզ օլան ճէսէոինիզ վէ բուհընըզ-
լէ Ալլահը Թա՚զիզ էյլէյինիզ։

ՊԱՊ 7

Վէ պանա եաղաըղընըզ մաասէլէրէ կէվինճէ-
ՙէր իչհուն գարըյա տօգունմամագ էյհ տիր։ 2-Պու-
նուն իչէ պէրապէր ֆահչիյաԹաան վէֆայէ էդ-
աաէմին քէնաի գէվճէսի, վէ հէր գարընըն քէնաի
գէվճի օլաուն։ 3-ՙՋէվճ գէվճէսի, վէ գէվճէ տաիի
գէվճի հադդընաա օլան վէճհպէսինի իֆա էԹաին։
4-Ջէվճէնէին ճէսէաի քէնաի հիւքմհունաէ տէյհ,
անճագ գէվճէին հիւքմհունաէ տիր. քէզաւիք գէվճէին
ճէսէաի քէնաի հիւքմհունաէ տէյհ, անճագ գէվ-
ճէնէին հիւքմհունաէ տիր։ 5-ՙՊիրհապիրինիգի մահ-

ՙ Թէք. 2.24։ Մաաթ. 19. 5։ Եփես. 5. 31։
ՙՅովհ. 17. 21—23։ Եփես. 4. 4։ 5. 30։
ՙՂՐօմ. 6.12, 13։ ՚Իպր. 13. 4։
ՙՐօմ. 1. 24։ 1 Սէղ. 4. 4։
ՙՊ. 3. 16։ 2 Կոր. 6. 16։
ՙՐօմ. 14. 7, 8։
ՙԱ՚մաղ. 20. 28։ Պ. 7. 23։ Գաղ. 3. 13։ ՚Իպր. 9. 12։ 1 Պեա. 1. 18, 19։ 2 Պեա. 2. 1։ Վահ. 5. 9։
ՙԱՀ. 8, 26։
ՙՅոբ. 21.10։ 1Պեա. 3. 7։
ՙՅովէղ 2. 16։ Զաք. 7. 2։ Պագ Խուր. 19. 15։ 1Մխղ. 21. 4, 5։

բում էթամէյինիզ, մէկէր քի օրուճ վէ տու՛ա լէ մէշղուլ օլմադ իչիւն թարաֆէյինին բիզասըլլէ մու-
վաֆագաթէն օլա. վէ քէնտինիզի զապթ էտէմէմէզ-
լիքտէն տօլայը ²Շէյթանըն սիզի իղվա էթմէմէսի
իչիւն թէքրար պիր եէրէ կէլինիզ։ 6-²Պունու տա-
խի էմր թարիֆլէյլէ տէյիլ, անճագ միւսա՛ատէ թա-
րիֆլէյլէ սէօյլէրիմ։ 7-²Զիրա ճիւմլէ ատէմլէրին
²պէնիմ կիպի օլմալարընը խոթէրիմ. լաքին քիմի-
նին պիր սուրէթ, քիմինին տիկէր սուրէթլէ ²հէր
պիրինին Ալլահ թարաֆընտան քէնտինէ մախսուս
մէվհիպէսի վար տըր։ 8-Ամնա էվլէնմէմիշ օլան-
լարա վէ տուլ գարըլարա տէրիմ քի՝ ²պէնիմ
կիպի գալմալարը խայրլը տըր։ 9-²Վէ լաքին էկէր
քէնտի նէֆսլէրինին զապթընա մուգթէտիր տէյիլ-
լէր խէ, էվլէնմինլէր, զիրա էվլէնմէք Ռանմագտան
էվլա տըր։ 10-Լաքին էվլի օլանլարա ²պէն տէյիլ,
անճագ Բապա՝ ²զէվճէնին զէվճինտէն այրըլմամա-
սընը էմր էտէր. 11-(Վէ լաքին, այրըլտըղը թագ-
տիրտէ զէվճսիզ գալսըն, եախօտ զէվճի իլէ պա-
րըշսըն.) զէվճ տախի զէվճէյլի թէրըք էթմէսին։
12-Պաշգա քիմսէլէրէ խէ ²Բապա տէյիլ, պէն
տէրիմ քի՝ էկէր պիր պիրատէրին միւ"մին օլմայան
զէվճէսի օլտըղը հալտէ, օ տախի քէնտիսի իլէ պէ-
րապէր սաքին օլմադա րազի խէ, անը թէրըք էթ-
մէսին։ 13-Պիր զէվճէնին տախի միւ"մին օլմայան
զէվճի օլտըղը հալտէ՝ օ տախի քէնտիսի իլէ պէ-
րապէր իգամէթէ րազի խէ, անը թէրըք էթմէ-

²1 Սէլ. 3. 5։
³Ա՛մալ. 26. 29։
⁴Պ. 9. 5։
⁵Մաթ. 19. 12։ Պ. 12. 11։
⁶Ա՛մ. 1, 26։
⁷1 Տիմ. 5. 14։
⁸Պաղ Ա՛մ. 12,25,40։
⁹Ա՛մ. 12, 25։ 2 Կոր. 8. 8։ 11. 17։
¹⁰Մաղ. 2. 14, 16։ Մաթ. 5. 32։ 19. 6, 9։ Մարկ. 10. 11, 12։ Ղուկ. 16. 18։
¹¹Ա՛մ. 6։

սին։ 14 - Ձերա մի՛՝մին օրմայան զէվճ զէվճէսի՝ լէ թադտիս օլունուր, վէ մի՛՝մին օրմայան զէվճէ զէվճիյլէ թադտիս օլունուր. ²եօղսա չօճուգլարը՝ նըզ նաիւաք օլուր իտի, ամմա չիմսի մուգատատէս տիրլէր։ 15 - Լաքին էկէր մի՛՝մին օրմայան այրըլըր իսէ, այրըլըրն. պու միսիլլու քէյֆիյէթլէրտէ պի՝ րաուէր եահսա հէմշիրէ էսիր տէյիլ տիր. ³անճաղ Ալլահ պիզի սէլամէթտէ պուլունդուղա տա՛վէթ էյ՝ լէտի։ 16 - Ձերա, էյ զէվճէ, նէ՞ պիլիրսին, ⁴պէլքի զէվճինկի խէլաս էտէճէքսին. եահսա, էյ զէվճ, նէ՞ պիլիրսին, պէլքի զէվճէնկի խէլաս էտէճէքսին։ 17 - Ֆագաթ Բապպ հէր պիրինէ նասըլ գըրամէթ էթտի իսէ, եա՛նի Ալլահ հէր պիրինի նէ հալտէ տա՛վէթ էթտի իսէ, օ հալտէ եէսրիւտիւն. ⁵վէ ճիւմլէ քի՝ լիսէլէրտէ պէօյլէճէ թէննուհ էտէրիմ։

18 - Պիր քիսնէ մահթուն օլարագ տա՛վէթ օ՝ լունսա իսէ, խէթանըզ օրմասըն. պիր քիսնէ զայը ի մահթուն տա՛վէթ օլունսա իսէ, ⁶խէթան օլունմասըն։ 19 - ⁷Խէթան պիր շէյ տէյիլ տիր, վէ խէթանըզլըգըզ պիր շէյ տէյիլ տիր, ⁸անճաղ Ալլահ՝ ըն էմրէրինին հըճգը վաճէ տիր։ 20 - Հէր քէս նէ հալտէ տա՛վէթ օլունսա իսէ, օ հալտէ դալըըն։ 21 - Գուլ օլարագ տա՛վէթ օլունսըն իսէ, զամմ չէքմէ. լաքին էկէր ազսա օլա պիլիր իսէն, անը թէրճիհ էյլէ։ 22 - Ձերա Բապպա տա՛վէթ օլունան գուլ՝ ⁹Բապպըն ազսաըլսը տըր. քէզալիք հուըր օլարագ տա՛վէթ օլունան՝ ¹⁰Բրխատսըն գուլու տըր։

² Մաղ. 2. 15։
³ Ր օմ. 12. 18։ 14. 19։ Պ. 14. 33։ ¹Կոր. 12. 14։
⁴ 1 Պետ. 3. 1, 2։
⁵ Պ. 4. 17։ 2 Կոր. 11. 28։
⁶ Ա՛մաղ. 15. 1, 5, 19, 24, 28։ Գաղ. 5. 2։
⁷ Գաղ. 5. 6։ 6. 15։
⁸ Յովհ. 15. 14։ 1 Յովհ. 2. 3։ 3. 24։
⁹ Յովհ. 8. 36։ Ր օմ. 6. 18, 22։ Փիլիմ. 16։
¹⁰ Պ. 9. 21։ Գաղ. 5. 13։ Եփես. 6. 6։ 1 Պետ. 2. 16։

23 - ՚Պէհա լէյ սաթըն ալընտընըզ, ինսանա գուլ օլմայընըզ: 24 - ՚Էյ պէրատէրլէր, հեր քես նէ հալ- տէ տա՚լէթ օլունտու խսէ, Ալլահըն հուզուրընտա օ հալտէ գալըըն:

25 - Լաքին պաքէրէլէր խուսուսընտա ՚Բապպ թա- րաֆընտան պանա էմր եօգ տըր. ՚Տանա պէն սա- տըդ օլմալա Բապպըն ՚ամբոհամէթ էյլէտիյի քինէ կիպի ըէյ վէրիրիմ: 26 - Իմտի գանն էտէրիմ քի՝ չիմոխքի զարուրէթ սէպէպինտէն պու էյի տիր, եա՚նի աստմէ պէօյլէ գալմադ ՚խայրը տըր: 27 - Չէվճէյէ պաղը՞ մը սըն, չէօղուլմէյի թալէպ էթմէ. զէվճէտէն չէօղուլմի՞ւշ մի սին, զէվճէ թալէպ էթ- մէ: 28 - Ամնա էվլէնիր խսէն տէ, կիւնահ էթմէզ- սին. պաքիրէ տախի էվլէնիրսէ, կիւնահ էթմէզ. լաքին պու քինէլէր ճէսէտճէ մուզայադա չէքէ- ճէքլէր տիր. պէն խսէ սիզի էսիրկէրիմ: 29 - ՚Էյ պէրատէրլէր, պուննու տէրիմ քի՝ վադըթ գըսալ- մըշ տըր. գալը քի՝ զէվճէսի օլանլար զէվճէսի եօգ կիպի, 30 - վէ աղլայանլար աղլամադ կիպի, վէ սէվինէննէր սէվինմէզ կիպի, վէ սաթըն ալան- լար մալիք օլմազ կիպի, 31 - վէ պու տիւննեայը խաթի՚մալ էտէնլէր ՚Իֆրաթէյ խաթի՚մալ էթմէզ կիպի օլսունլար. ՚զիրա պու տիւննեանըն հէյ՚էթի զա՚իլ օլուր: 32 - Պէն խսէ էնտիչէսիզ օլմանըզը խա- թէրիմ. ՚էվվլ օլմայան քինէ Բապպը խօշնուտ էթ- մէք իչիւն՝ Բապպա միւթէ՚ալէդ չէյլէր հադդըն- տա էնտիչէ էտէր: 33 - Ամնա էվվլ օլան քինէ

ւՊ. 6. 20։ 1 Պետ. 1. 18, 19։ Պագ Ղև. 25. 42։
ւ Ա՛յ. 20։
ւ Ա՛յ. 6, 10, 40։ 2 Կոր. 8. 8, 10։
ւ Պ. 4. 2։ 1 Տիմ. 1. 12։
ւ 1 Տիմ. 1. 16։
ւ Ա՛յ. 1, 8։
ւ Րոմ. 13. 11։ 1 Պետ. 4. 7։ 2 Պետ. 3. 8, 9։
ւ Պ. 9. 18։
ւ Մէզ. 39. 6։ Յակ. 1. 10։ 4. 14։ 1 Պետ. 1. 24։ 4. 7։ Յովհ. 2. 17։
ւ 1 Տիմ. 5. 5։ Ա՛յ. 34։

զէվճէսինի խօշնուտ էթմէք իչիւն՝ տիւնեայա միւ-
թէ'ալըզ չէյլէր հադդընտա էնտիչէ էտէր։ 34 - Զէվ-
ճէ լէ պաքիրէննին ֆէրգի վար. ²էվլէնմէմիշ օ-
լան ճէսէտճէ վէ բուհճա մուգատտէս օլմազ ի-
չիւն՝ Բապպա միւթէ'ալըզ չէյլէր հադդընտա էն-
տիչէ էտէր. ամմա էվլէնմիշ օլան՝ զէվճինի խօշ-
նուտ էթմէք իչիւն տիւնեայա միւթէ'ալըզ չէյլէր
հադդընտա էնտիչէ էտէր։ 35 - Պունու տախի ի-
զերինիզէ քէմէնտ ալմազ իչիւն տէյիլ, անճազ
սիզին ֆա՞յտէնիզ իչիւն հէմ ըայըզը վէճհլէ պա՞ի-
լէսիզ Բապպա միւլազէմէթինիզ իչիւն սէօյլէյօրըմ։
36 - Ամմա էկէր պիր քիմսէ քէննէի զըռզը հադդըն-
տա, վազթը կէչմիշ օլսըղընտան ԽէԽաՀընը զէն' էր-
զուխլէ նալայըզ մու'ամլէ էթտիյինի զանն էտէրսէ,
պէօյլէ իճապ էթտույի հալտէ, իսթէտույինի էթմէն,
կիւնահ էթմէզ. էվլէնմինլէր։ 37 - Վէ լաքին մէճ-
պուրույէթ թահթընտա օլմայարազ իրտատէթի քէննէի
հիւքմիւնտէ պուլունտուգ՝ զալալի սապիթ օլան քիմսէ
քէննէի զըռզընը ալը զօմարը զալալինտէ թամամիմ էթ-
միշ խէ, էյի էտէր։ 38 - ³Վէլհասըլ էվլէնտուրէն
էյի էտէր, ամմա էվլէնտուրմէյէն տահա էյի էտէր։
39 - ⁴Զէվճէ, զէվճինին ՚էօմրի օլմըզճա, [շէրի-
՚աթ մուճէալինճէ] անա պաղը տըր. ամմա էկէր
զէվճի վէճհաթ էտէրսէ, իսթէտույի քիմսէ լէ էվ-
լէնմէյէ մէ՞զուն տըր. ⁴ճհազաթ Բապպտա օլսուն։
40 - Լաքին պէօյլէ զալտըզը հալտէ, ՚պէնիմ ըէյի-
մէ կէօրէ, տահա միւպարէք տիր. ⁵վէ զանն էտէ-
րիմ քի պէնտէ Ալլահըն Բուհու վար տըր։

ª Ղուկ. 10. 40, վէ ղայրի
³ Իպր. 13. 4։
⁴ Թօմ. 7. 2։
⁴ 2 Կոր. 6. 14։
ª Ա.Յ. 25։
⁵ 1 Սէլ. 4. 8։

ՊԱՊ 8

[a]Վ[b] փութըլարա ղէպհ օլունան նէանէլէր խոս-
տուբնտա, [c]ճիւմլէմիզին [d]իլմէ մալիք օլտըղըմըզը
պիլիրիզ. [e]իլմ քիպը կէթիրիր, ամմա մուհապպէթ
մա'մուր դըլար: 2 - [f]Վ[g] էկէր պիր քիմսէ պիր շէյ
պիլիրիմ ղանն էտէրսէ, վաճիպ օլան [h]իլմիէ տահա
հիչ պիր շէյ պիլմէզ: 3 - Ամմա էկէր պիր քիմսէ
Ալլահը սէվէրսէ, [i]օլ քիմսէ անըն [j]իննաինտէ մա'-
լում տիր: 4 - Իմոի փութըլարա ղէպհ օլունան շէյ-
լէրի եէմէք պահսընա կէլինճէ, տիւնեատտա փու-
թըն [k]պիր շէյ օլմատըղընը, [l]վէ պիր Անտհատան
պաշգա Ալլահ օլմատըղընը պիլիրիզ: 5 - [m]Զիրա կէ-
րէք կէօքտէ՝ կէրէք եէրտէ իլահ թէամիյէ օլունան-
լար վար իսէ տէ, (նիթէքիմ չօգ իլահլար վէ չօգ
բապպլար վար տըր,) 6 - [n]պիզճէ պիր Ալլահ, եա'նի
Փէտէր վար տըր՝, քի [o]ճիւմլէ քեա"ինաթ անտէն
օլուպ՝ պիզ տախի *անըն իչէ" իղ. [p]վէ պիր Բապպ
Ճիսուս Քրիստոս վար տըր, քի [q]անըն վասըթտասը-
լէ ճիւմլէ մախլուգաթ վիւճուտէ կէլիպ՝ պիզ տա-
խի անըն վասըթտասըլէ իզ: 7 - Ամմա պու [r]իլմ
ճիւմլէ ատէմլէրտէ պուլունմազ, վէ [s]պա'զըլարը
չիմոիյէտէ փութու պիր շէյ զանն էտէրէք փու-
թա ղէպհ օլունմըշ տէյիւ եէրլէր. վէ զամիրլէրի

[a] Ա'մալ. 15. 20, 29։ պ. 10. 19։
[b] Բօմ. 14. 14, 22։
[c] Բօմ. 14. 3, 10։
[d] պ. 13. 8, 9, 12, Գաղ. 6. 3։ 1 Տիմ. 6. 4։
[e] Խուր. 33. 12, 17։ Նաա. 1. 7։ Մատթ. 7. 23, Գաղ. 4. 9։ 2 Տիմ. 2. 19։
[f] Եա. 41. 24։ պ. 10. 19։
[g] Թէս. 4. 39։ 6. 4։ Եա. 44. 8։ Մարկ. 12. 29։ Ա՛. 6։ Եփես. 4. 6։ 1 Տիմ. 2. 5։
[h] Յովհ. 10. 34։
[i] Մաղ. 2. 10։ Եփես 4. 6։
[j] Ա'մալ. 17. 28։ Բօմ. 11. 36։
* Եաէօ՝ անըն իչիւն
[k] Յովհ. 13. 13։ Ա'մալ. 2. 36։ պ. 12. 3։ Եփես. 4. 5։ Փիլ. 2. 11։
[l] Յովհ. 1. 3։ Կող. 1. 16։ 'Իպր. 1. 2։
[m] պ. 10. 28, 29։

ղա՛ւիճ օլմաղլէ ²մուրաար օլուր։ 8 - ¹Վաբին թա՛ամ պէրի Ալլահա մեդպուլ դըլմազ· զիրա եէհուդիլիլ հալտէ ֆազիլէթիլիլ օլմազ, վէ եէմէհուդիլիլ հալտէ էքսիքլիլիլիլ օլմազ։ 9 - ²Անճաղ տիդդաթ էտինիլ քի պու սէրպէսթլիյինիլ ³ղա՛ւիճլէրէ թէօքէզ սէպէպի օլմասըն։ 10 - Զիրա պիր քիմսէ սէնին կիպի ՚իլմ սահիպինի վուճուդանէտէ սօֆրատա օթուրուր կէօրուլիւյիւ հալտէ, ²օղ ղա՛ւիճ օլանըն զամիրի վուճուդատա զէյհ օլունան շէյլէրի եէմէյէ ճէսարէթլէնմէ՚զ մի։ 11 - Վէ պէօյլէճէ եօլընա Քրիստոսըն էօլուլիւյիւ ղա՛ւիճ պիրսաէր ²սէնին ՚իլմին սէպէպիյլէ հէլաք օլուր։ 12 - ²Պէօյլէճէ պիրսաէրլէր ՚ալէյհինաէ կիւնահ էտիպ՝ անլէրին ղա՛ւիճ զամիրինի եարալայարագ, Քրիստոսա գարշը կիւնահ էտէրսինիզ։ 13 - Պունա պինա՞էն ²էկէր թա՛ամ պիրսաէրիմէ թէօքէզ օլուր իսէ, պիրսաէրիմէ թէօքէզ օլմայարըմ տէյիւ իլէլէպէտ էթ եէմէյճէյիմ։

ՊԱՊ 9

-Պէն ազատ տէյի՞լ մի իմ. պէն ըէսուլ տէյի՞լ մի իմ. ²պէն Բասպարըզ ցիսուս Քրիստոսը կէօ՞րմէտիմ մի. ³Բասպատա սիզ պէնիմ էսէրիմ տէյի՞լ մի սինիզ։ 2 - Էկէր զայրիլէր ուչուն տէյիլ իսէմ, էլպէթթէ սիզին ուչուն ըէսուլ իմ. ²զիրա Բասպատա սիզ ըէսալէթիմին միւհրիւ սինիզ։ 3 - Պէնի թէճթիշ էտէնլէրէ ճէվապըմ պու տըր. 4 - ²Եէյիսէ ուչ

¹ Բօմ. 14. 14, 23։	² Բօմ. 14. 21։ 2 կոր. 11. 29։	³ Ա՛մալ. 9. 3, 17։ 18. 9։ 22. 14, 17։ 23. 11։ պ. 15. 8։
² Բօմ. 14. 17։		
³ Գաղ. 5. 43։	———	
⁴ Բօմ. 14. 13, 20։	⁻ Ա՛մալ. 9. 15։ 13. 2։ 26. 17։ 2 կոր. 12. 12։	⁴ պ. 3. 6։ 4. 15։
⁵ պ. 10. 28, 32։		⁵ 2 կոր. 3. 2։ 12. 12։
⁶ Բօմ. 14. 15, 20։	Գաղ. 2. 7,8։ 1 Տիմ. 2.7։ 2 Տիմ. 1. 11։	⁶ Ա.Յ. 14։ 1 Սկր. 2. 6։ 2 Սկր. 3. 9։
⁷ Մաաթ. 25. 40, 45։		

մէյ սէլահիյէթիմիզ եօ՛գ մը տըր։ 5 - Սա՛իր ըն-
սուլլէր ։վէ Բապպէն գարնտաշլարը ։վէ կեփսա
կիպի՝ հէմշիրէ օլան պիր զէվճէ եանըմըզտա կէղ-
տիրմէյէ սէլահիյէթիմիզ եօ՛գ մը տըր։ 6 - Եօգսա
։իշ իլլէմէմէյէ եալընըզ պէնիմ իլէ Բաունաբասը՛ն
մը սէլահիյէթի եօգ տըր։ 7 - ։Մ՛ասրաֆը քէնտի-
սինտէն օլարագ քի՛մ ՚ասքէրլիք էտեր. ։քի՛մ պաղ
տիքէր տէ անըն մահսուլընտան եէմէզ. եախօտ ։քի՛մ
պիրիւ կիւտեր տէ պիւրիւնիւն սիւտիւնտէն եէմէզ։
8 - Պու սէօյլէտիյիմ ինսա՛ն սէօզիւ մի տիր. եօգ-
սա պունլարը չէրի՚աթ տախի սէօյլէմի՛զ մի։ 9 - Զի-
րա՝ ։Խ՛արման տէօյէն էօքիւզիւն աղզընը պաղլա-
մայտասըն՝ տէյիւ Մ՛ուհէմմէն չէրի՚աթընտա եազըլմըշ
տըր։ Ալլահ էօքիւզլէրի՛ մի գայըրըր. 10 - Եօգսա
հէր վէճճէ պիզի՛մ իչիւն մի սէօյլէր. պէլի, պի-
զիմ իչիւն եազըլմըշ տըր. ։Զիւրա չիֆթ սիւրէննին
իւմիտիզ սիւրմէսի վէ խարման տէօյէննին քէնտի
իւմիտինտէն հիսսէտար օլմագ իւմիտիյլէ տէօյմէսի
կէրէք տիր։ 11 - ։Էկէր պիզ սիզէ բուհանի չէյլէրի
էքտիք իսէ, սիզին ճիհանի չէյլէրինիզի պիչէճէյի-
միզ պէօյի՛ւք չէյ մի օլուր։ 12 - Էկէր տիկէր քիմ-
սէլէր իւզէրինիզէ օլան պու սէլահիյէթտէն հիսսէ-
տար օլմըըլար իսէ, պիզ տահա զիյատէ օլմալը տէ-
յի՛լ մի իզ. պիզ իսէ ։Խրիստոսըն պէշարէթինէ պիր
վէճճէ մանի՚ օլմամագ իչիւն ։պու սէլահիյէթի իս-
թի՚մալ էթմէյիպ՝ հէր չէյէ թէհամմիւլ էտէրիզ։

Ա Մատթ. 13. 55։ Մարկ. 6. 3։ Ղուկ. 6. 15։ Գաղ. 1. 19։
Բ Մատթ. 8. 14։
Գ 2 Սէլ. 3. 8, 9։
Դ 2 Կոր. 10. 4։ 1 Տիմ. 1. 18։ 6. 12։ 2 Տիմ. 2. 3։ 4. 7։
Ե Թէս. 20. 6։ Էմմ. 27. 18։ Պ. 3. 6—8։
Զ Յովհ. 21. 15։ 1 Պետ. 5. 2։
Է Թէս. 25. 4։ 1 Տիմ. 5. 18։
Ը 2 Տիմ. 2. 6։
Թ Րոմ. 15. 27։ Գաղ. 6. 6։
Ժ 2 Կոր. 11. 12։
Ի Ա՚մալ. 20. 33։ Ա՛յ. 15, 18։ 2 Կոր. 11. 7, 9։ 12. 13։ 1 Սէլ. 2. 6։

13 - ՙՊԻԼՄ՚Ը մի սինիզ քի՝ հէյքէլէ վուԹէ՚ալԸԹ ու-
մուրտա խըտմէԹ էտէնլէր հէյքէլտէն եէրլէր, վէ
մէղպահըն խըտմէԹինտէ պուլունանլար մէղպահ-
տան հիսէտար օլուրլար։ 14 - ՚ՊէօյլԷ տախի Բապպ
՚պէշարէԹի վա՚ղ էտէնլէրին պէշարէԹտէն ԹԷ՚այ-
լուշ էԹմէլէրինի Թա՚եւին էյլէտի։ 15 - ՚ՊէՆ խէ
պու ջէյլէրին հիչ պիրինի խաԹի՚մալ էԹմէտիմ. վէ
պանա պէօյլէ մու՚ամէլէ օլունսըն տէյու պու ջէյ-
լէրի եապմտասըմ. զիրա պիր քիմսէ իֆԹիխարլըմը
խալԹալ էԹմէտէն խէ, ՚էօլմէք պէՆիմ իչիւն էվ-
լա տըր։ 16 - Զիրա պէշարէԹի Թէպզիր էԹտիյիմ
հալտէ՝ պանա իֆԹիխար ապպէպի տէյիլ տիր, ՚չիւն-
քի մէճալուրիյէԹ աղԹընտա իմ. պէլի, էկէր պէ-
շարէԹի Թէպզիր էԹմէզսէմ, վա՚յ պանա։ 17 - Զի-
րա էկէր պուՆու խաԹէյէրէք էտէրսէմ, ՚էճրիմ
վար, վէ լաքին էկէր խաԹէմէյէրէք էտէրսէմ, ՚եիՆէ
պիր վէքեալէԹի պանա էմանէԹի օլունմըշ տըր։ 18 -
Իմտի էճրիմ նէ՞ տիր. ՚պէշարէԹի վա՚ղ էԹտի-
յիմտէ, ՚պէշարէԹտէ օլան սէլահիյէԹիմի ատ՚ի
խաԹի՚մալ էԹմէմէք իչիւն՝ Փրիստոսըն պէշարէԹի-
նի մէճճանէն Թէպզիր էԹմէք տիր։ 19 - ՚Զիրա
ճիւմլէՆինի հիւքմիւնտէն ազատ իքէն՝ ՚տահա պիյա-
տէ քիմսէլէր գաղանմագ իչիւն ՚քէնտիմի ճիւմլէ-
սինէ գուլ էԹտիմ։ 20 - ՚Վէ Եէհուտիլէրի գաղան-
մագ իչիւն Եէհուտիլէրէ Եէհուտի կիպի օլմըմ. չէ-

յՂԱ. 6. 16, 26. 7. 6, վէ զայրի. Ա՚ա. 5. 9, 10. 18. 8—20. Թէս. 10. 9. 18. 1. ՂՄաաթ. 10. 10. Ղուկ. 10. 7. ֆԳաղ. 6. 6. 1 Տիմ. 5. 17. ֆԱՀ. 12. Ա՚մալ. 18. 3. 20. 34. պ. 4. 12. 1 ՍԷԼ. 2. 9. 2 ՍԷԼ. 3. 8. յ 2 կոր. 11. 10. ֆՐօմ. 1. 14. ՂՊ. 3. 8, 14. -Պ. 4. 1. Գաղ. 2. 7. ՓԻԼ. 1. 17. Կող. 1. 25. ՂՊ. 10. 33. 2 կոր. 4. 5. 11. 7. ֆՊ. 7. 31. ՂԱՀ. 1. -Մաաթ. 18. 15. 1 Պետ. 3. 2. -Գաղ. 5. 13. ՂԱ՚մալ. 16. 3. 18. 18. 21. 23, վէ զայրի.

ըի՛աթ թահթընտա օլանլարը դազանմազ իչիւն *չերի՛աթ թահթընտա օլանլարա չերի՛աթ թահ-
թընտա կիպի օլտըմ։ 21 - ᵗԱլլահըն ՚ինտինտե քէն-
տիմ չերի՛աթտըզ օլմայըպ՝ անճազ Ֆրխատոսըն չե-
րի՛աթը թահթընտա օլարազ, ᵘչերի՛աթտըզլարը
դազանմազ իչիւն, չերի՛աթտըզլարա չերի՛աթտըզ
կիպի օլտըմ։ 22 - Զա՛ֆֆէրի դազանմազ իչիւն ᵛզա-
՚ֆֆէրէ զա՛ֆֆ կիպի օլտըմ. ʷհէր պիր վէճհէ պա՛-
զըլարընը խէլաս էթմէք իչիւն ˣճիւմլէյէ հէր չէյ
օլտըմ։ 23 - Ճիւմլէսինի տախի պէշարէթ իչիւն է-
տէրիմ, քի անա միւշթէրիւք օլայըմ։ 24 - Պիլմէ՞զ
մի սինիզ քի՝ մէյտանտա սէյիրտէնլէրին ճիւմլէսի
սէյիրտիր խսէ տէ, միւսապագաթի նիշանընը պիր
քիմսէ ալըր. ʸպէօյլէ սէյիրտինիզ քի նա՞իլ օլա-
սընըզ։ 25 - ᶻՎէ հէր վիհհիվան հէր խուտուտտա
նէֆխինի զապթի էտէր. անլէր պիր ֆանի թաճ ալ-
մազ իչիւն, ᵃպիզ խսէ ֆանի օլմայան պիր ը֊ճ ի-
չիւն էտէրիզ։ 26 - Իմոի պէն պէօյլէ սէյիրտիրիմ,
ᵇթէրէտտիւտ էտէր կիպի տէյիլ. պէօյլէ Հուսրուպ
վուրուրըմ, հավայը տէօյէր կիպի տէյիլ. 27 - ᶜԱմ-
մա ճէսէտիմէ ճէֆֆա վէրիպ՝ ᵈանը գուլըղա չէքէ-
րիմ, թա քի սա՞իրլէրէ վա՛զ էթտիքտէն սօնրա՝
ᵉքէնտիմ մէրտուտ օլմայայըմ։

* Պ֊՚ԷՏ՝ չերի՛աթ թահթընտա տէյիլ իքէն՝ չերի՛աթ
ᵗ Պ. 7. 22։
ᵘ Բօմ. 2. 12, 14։
ᵛ Բօմ. 15. 1։ 2 կոր. 11. 29։
ʷ Բօմ. 11. 14։ Պ. 7. 16։
ˣ Պ. 10. 33։
ʸ Գաղ. 2. 2։ 5. 7։ Փիլ. 2. 16։ 3. 14։ 2 Տիմ. 4. 7։ ՚Իպր. 12. 1։
ᶻ Եփես. 6. 12։ 1 Տիմ. 6. 12։ 2 Տիմ. 2. 5։ 4. 7։
ᵃ 2 Տիմ. 4. 8։ Յակ. 1. 12։ 1 Պետ. 1. 5։ 5. 4։ Վահ. 2. 10։ 3. 11։
ᵇ 2 Տիմ. 2. 5։
ᶜ Բօմ. 8. 13։ Կող. 3. 5։
ᵈ Բօմ. 6. 18, 19։
ᵉ Երեմ. 6. 30։ 2 կոր. 13. 5, 6։

ՊԱՊ 10

Եյ պերատեըլեը, պու չէյլերտէն պիխապէը օլ-
մանըզը խոթէմէմ, [a]ևա՛նի էճատաըմըզըն ճիւմլէսի
պուլութըն ալթընտա խոխլեը, [b]ճիւմլէսի տէնիզտէն
կէչտիլեը, 2-վէ ճիւմլէսի պուլութտա վէ տէնիզ-
տէ Մովսէսէ վահիթիլ օլտըլար։ 3-[c]վէ ճիւմ-
լէսի հէյման 'այնի բուհանի եէյէճէյի եէյիսէ, 4-[d]ճիւմ-
լէսի հէյման 'այնի բուհանի իչէճէյի իչտիլեը. պերա
ըէֆաղաթ էտէն բուհանի գայտաան իչէրլեը խոխ,
օլ գայտա տախի Ֆրիաաոս խոխ։ 5-Լաքին Ալլահ
անլէրին էքսէրինտէն բագի օլմտաը. [e]պերա պէրլի-
յէտէ եէրէ սէրիլիպ գալտըլար։ 6-Պու չէյլեր պի-
պէ 'իպրէթ իչիւն օլտըլար, [f]թա քի անլէրին թա-
ւա' էթահիքլէրի միսիլլու քէօթիւ չէյլէրէ թաւա'
էթմէյէլիմ։ 7-վէ անլէրին պա'զըլարը օլտըզը կի-
պի [g]Խութիէրէսթի օլմայտաընըզ, նիթէքիմ՝ [h]Գաւմ
եէմէյէ վէ իչմէյէ օթուրուպ օյնաուաղա գալդըտը-
լար՝ տէյիւ եաղըլմըշ տըր։ 8-[i]վէ պինա էթմէյէ-
լիմ, նիթէքիմ անլէտէն պա'զըլարը պինա էթմէլէ-
րինէ [j]պիր կիւնտէ եէրիմի իւչ պինկ տիւշտիւ։ 9-[k]վէ
Բապըը թէճրիպէ էթմէյէլիմ, նիթէքիմ անլէրտէն
պա'զըլարը տախի թէճրիպէ էթմէլէրինէ՝ [l]Եըլան-

[a] Խուր. 13. 21, 40. 34, Ա'ա. 9. 18, 14. 14, Թէս. 1. 33, Նէհեմ. 9. 12, 19, Մէզ. 78. 14, 105. 39։
[b] Խուր. 14. 22, Ա'ա. 33. 8, Յես. 4. 23, Մէզ. 78. 13։
[c] Խուր. 16. 15, 35, Նէհեմ. 9. 15, 20, Մէզ. 78. 24։
[d] Խուր. 17. 6, Ա'ա. 20. 11, Մէզ. 78. 15, 105. 41, Թէս. 9. 21։
[e] Ա'ա. 14. 29, 32, 35, 26. 64, 65, Մէզ. 106. 26, 'Իպր. 3. 17, Յուդ. 5։
[f] Ա'ա. 11. 4, 33, 34, Մէզ. 106. 14։
[g] Ա.Յ. 14։
[h] Խուր. 32. 6։
[i] Պ. 6. 18, Վահ. 2. 14։
[j] Ա'ա. 25. 1, 9, Մէզ. 106. 29։
[k] Խուր. 17. 2, 7, Ա'ա. 21. 5, Թէս. 6. 16, Մէզ. 78. 18, 56, 95. 9, 106. 14։
[l] Ա'ա. 21. 6։

լարտան թէլէֆ օլտըլար։ 10 - Վէ սէօյլէնմէյինիզ, Էնթիէքիմ անլէրտէն պա՛զըլարը տախի սէօյլէնմէլէրիյլէ ²հէլաք էտիճինին էլիյլէ ¹հէլաք օլտըլար։ 11 - Վէ պունլարըն ճիւմլէսի ՚իպրէթ իչիւն անլէրէ վուգու՛ պուլուր իտի, ⁵վէ պիզէ քի ՚ատըլարըն նիհայէթինէ վասըլ օլտըզ՝ ³նասիհաթ օլմադ իւզրէ եազըլտը։ 12 - ²Իմտի տուրուչօրըմ զանն էտէն՝ տիւշմէքտէն սագընարն։ 13 - Սիզէ ինսանա միւթէ՚ալլըզ օլան թէճրիպէտէն զայրի պիր շէյ իտապէթ էթմէյտի. ⁴տանիա Ալլահ սատըզ օլուպ՝ ⁵սիզի իզթիտարընըզտան զիյատէ թէճրիպէյէ պրատմայաճադ, ²անճադ թէհամմիւլէ մուզթէտիր օլմանըզ իչիւն՝ թէճրիպէ իլէ պէրապէր խէյրա չարէսի տախի վէրէճէք տիր։

14 - Պունուն իչիւն, էյ սէվկիւլիւլէրիմ, ²փութվէրէհմէլիքտէն գաչընըզ։ 15 - ²Անդըլըզարա «Էօյլէ կիպի սէօյլէրիմ. սէօյլէտիյիմի սիզ հիւքմ էտինիզ։ 16 - Պէրէքէթի օգուտըզըմըզ ²պէրէքէթի քեստէի Բրիստոսըն գանընըն միւշարէքէթի տէյի՞լ մի տիր. ²Վարէլէտիյիմիզ էքմէք Բրիստոսըն ճէսէտինին միւշարէքէթի տէյի՞լ մի տիր։ 17 - ²Զիւնքի պիզ չօգ օլարադ, պիր էքմէք, պիր ճէսէտ իզ. զիրա ճիւմլէմիզ պիր էքմէքտէն հիսսէտար ըզ։ 18 - ²Թէն ճիհէթիյլէ օլան Իսրայէլէ ²տիգդաթ էտինիզ. ²զէ-

Ի Խուր. 46. 2։ 47. 2։ Ա՛ա. 14. 2, 29։ 46. 44։
Բ Խուր. 12. 23։ 2 Մին. 24. 46։ 1 Թև. 21. 15։
Գ Ա՛ա. 14. 37։ 46. 49։
Դ պ. 7. 29։ Փիլ. 4. 5։ ՚Իպր. 10. 25, 37։ 1 Յովհ. 2. 18։
Ե Բօմ. 15. 4։ պ. 9. 10։
Զ Բօմ. 11. 20։
Է պ. 1. 9։
Ը Մէզ. 125. 3։ 2 Պետ. 2. 9։
Թ Եբեմ. 29. 11։
Ժ Ադ. 7։ 2 Կոր. 6. 17։ 1 Յովհ. 5. 21։
Ի պ. 8. 1։
Լ Մաթթ. 26. 26–28։
Խ Յօհ. 15. 4։ պ. 9. 10։
Ծ Բօմ. 11. 20։
Կ պ. 1. 9։
Հ Մէզ. 125. 3։ 2 Պետ. 2. 9։
Ձ Եբեմ. 29. 11։
Ղ Ադ. 7։ 2 Կոր. 6. 17։ 1 Յովհ. 5. 21։
Ճ պ. 8. 1։
Մ Մաթթ. 26. 26–28։
Յ Ա՛մոլ. 2. 42, 46։ պ. 11. 23, 24։
Ն Բօմ. 12. 5։ պ. 12. 27։
Շ Բօմ. 4. 12։ Գաղ. 6. 16։
Ո Բօմ. 4. 4։ 9. 3, 5։ 2 Կոր. 11. 18։
Չ Ղև. 3. 3։ 7. 15։

պահելերի եւ յիշելը մեզպահա մուշթերիք տէյլէ՞ր մի տիր։ 19 - Իմոն նէ՞ տէյէյիմ. Վիուէթ պիր շէ՞յ մի, եահօտ վիուէթա զէպհ օլունան գուրպան պիր շէ՞յ մի տիր։ 20 - Լաքին "թա" իֆէլերը զէպհ էթիւքլերի շէյլերի Ալլահա տէյիլ, անճագ ճինլերէ զէպհ էտէրլեր· վէ իսթէմէմ քի սիզ ճիննլերէ մուշթերիք օլասընըզ։ 21 - Բապալըն քեռասէսի իլէ ճիննլերին քեռասէսինի իչէմէզլինիզ· Բապալըն ասֆրասը իլէ ճիննլերին ասֆրասընտան հիսսէտար օլամազսընըզ։ 22 - Բապալը զայրէթէ թահրի՞ք մի էտէյիմ· Անտէն գուվվէթլի՞ մի իզ։

23 - Պանա հէր շէյ հէլալ իսէ տէ, հէր շէյ քա"իւէլի տէյիլ տիր· պանա հէր շէյ հէլալ իսէ տէ, հէր շէյ մա'մուր գըլմազ։ 24 - Պիր քիմսէ քէնտինին տէյիլ, անճագ հէր քէս տիկէրին ընֆա'ըընը արասըն։ 25 - Գաասաթ տուքքեռանընտա հէր նէ քի սաթըլըր իսէ, զամիր իչիւն պիր շէյ թէֆթիչ էթմէյէրէք եէյինիզ· 26 - Զիրա զէմին իլէ անտէ պուլունանըն քեռաֆֆէսի Բապալըն տըր։ 27 - Մի՞մին օլմայանլարտան պիրի սիզի տա'վէթ էթտիյի հալտէ, սիզ տահի կիթմէ՞ք իսթէրսէնիզ, էօնիւնիւզէ հէր նէ գօնուլըր իսէ, զամիր իչիւն պիր շէյ թէֆթիչ էթմէյէրէք եէյինիզ։ 28 - Վէ լաքին պիր քիմսէ սիզէ՝ Պու էվ վիուէթա զէպհ օլունմըշ տըր՝ տէրսէ, օլ խասէր վէրէն իչիւն վէ զամիր իչիւն եէմէյինիզ։ 29 - Տէտիյիմ ը՞ռէ սէնին տէյիլ, անճագ օլ պիրինին զամիրի տիր· Պիրա պէնիմ սէր-

Լ Պ. 8. 4։
Պ Ղ և. 17.7։ թէս. 32. 17։ Մէզ. 106. 37։ Վահ. 9. 20։
Ր 2 կոր. 6. 15, 16։
Ց թէս. 32. 37։
– թէս. 32. 21։
Ք եզեկ. 22. 14։
Փ Պ. 6. 12։
Օ Բօմ. 15. 1,2։ Ա՛յ. 33։ Պ. 13. 5։ Փիլ. 2. 4,21։
Ֆ 1 Տիմ. 4. 4։
– Խուր. 19. 5։ թէս. 10. 14։ Մէզ. 24. 1։ 50. 12։ Ա՛յ. 28։
Բ Ղուկ. 10. 7։
Ք Պ. 8. 10, 12։
Ր Բօմ. 14. 16։

պէսթևիյիմ նի՞չիւն զայրինին զամիրիլէ հիւքմ օ-
լունա։ 30 - Էկէր պէն *՚ինայէթլէ հիսաէտար օլուր
խէմ, նի՞չիւն ե՚շիւքր էթտիյիմ շէյտէն տօլայը
թագալիհ օլունայըմ։ 31 - ՚Ավէլհասըլ, կէրէք ևէր ի-
սէնիզ, վէ կէրէք իչէր խէնիզ, վէ հէր նէ էտէր
խէնիզ, հէր շէյլ Ալլահըն ՚իզզէթի իչիւն էյլէյի-
նիզ։ 32 - Նէ եէհուտիլէրէ վէ նէ եունանիլէրէ, ե՚վէ
նէ տէ Ալլահըն քիլիսէսինէ՝ ե՚թէօքէզէ սէպէպ օլ-
մայընըզ։ 33 - Նիթէքիմ պէն տախի ե՚քէնաի մէն-
ֆա՚աթըմը տէյիլ, անճագ նիչէլէրին մէնֆա՚աթը-
նը արայարագ, ե՚հէր շէյտէ ճիւմլէյի խօշնուտ էտէ-
րիմ, քի խէլասա նա՞իլ օլալար։

ՊԱՊ 11

Պէն Ի՚րիստոսա մուգթէտի օլարըզըմ միսիլլու՝
սիզ տախի ե՚պանա մուգթէտի օլունըզ։ 2 - Իմտի,
էյ պիրատէրլէր, ե՚պէնի հէր շէյտէ խաթըրընըզա կէ-
թիրիպ՝ սիզէ թէսլիմ էթտիյիմ վէճհլէ ե՚թա՚լիմա-
թը հըֆզ էթտիյինիզ իչիւն սիզի մէտհ էտէրիմ։
3 - Լաքին ե՚հէր էրքէյին պաշը Ի՚րիստոս, ե՚վէ գա-
րընըն պաշը էրքէք օլուպ՝ ե՚Ի՚րիստոսըն պաշը տա-
խի Ալլահ իտիյի մա՚լումիունիուզ օլմասընը խաթէրիմ։
4 - Պաշը էօրթիւլիւ օլարագ տու՚ա էտէն ևա ե՚իլ-
համլէ սէօյլէյէն էրքէք քէնաի պաշընը թահգիր

* Եւթօպ՝ շիւքրանի-
յէթլէ

ե Յօմ. 14. 6։ 1 Տիմ.
4. 3, 4։

զ Կող. 3. 17։ 1 Պետ.
4. 11։

է Ա՚մալ. 20. 28։ Պ.
11. 22։ 1 Տիմ. 3. 5։

ը Յօմ. 14. 13։ Պ. 8.
13։ 2 Կոր. 6. 3։

ը Ա՚յ. 24։

ժ Յօմ. 15. 2։ Պ. 9.
19, 22։

ի Պ. 4. 16։ Եփես. 5.
1։ Փիլ. 3.17։ 1 Սէլ.
1. 6։ 2 Սէլ. 3. 9։

լ Պ. 4. 17։

խ Պ. 7. 17։ 2 Սէլ. 2.
14։ 3. 6։

ծ Եփես. 5. 23։

կ Թէք. 3. 16։ 1 Տիմ.
2. 11, 12։ 1 Պետ.
3. 1, 5, 6։

հ Յովհ. 14. 28։ Պ. 3.
23։ 15. 27, 28։ Փիլ.
2. 7—9։

ձ Պ. 12. 10, 28։ 14.
1, վէ զայըն։

էթմիշ օլուր։ 5-ըվէ պաշը էօրթիւսիւզ օլարագ տու՛ա էտէն ևա իլհամլէ սէօյլէյէն հէր գարը քէնտի պաշընը թահդիր էթմիշ օլուր, ըզիրա հէյնան թըրաշ օլմուշ կիսկի օլուր։ 6-Զիրա էկէր գարը էօրթիւնմէզսէ, սաչը տախի քէսիլմին, ըամմա էկէր գարընդն սաչընդն քէսիլմէսի ևա թըրաշ օլմասը անա ՚այպ իսէ, էօրթիւնսիւն։ 7-ւԶիրա էրքէք Ալլահըն սուրէթի վէ ՚իզզէթի օլմաղըչ՝ պաշընը էօրթմէմէք կէրէք տիր. գարը իսէ էրքէյին ՚իզզէթի տիր։ 8-ւԶիւնքի էրքէք գարըտան տէյիլ, անճագ գարը էրքէքտէն տիր։ 9-էվէ տախի էրքէք գարը իչիւն տէյիլ, անճագ գարը էրքէք իչիւն խայդ օլունտու։ 10-Պու էճլտէն գարընդն պաշընտա ըմէլէքլեր սէպէպինտէն ւհիւքիւմէթ ՚աըդըն օլմագ իճապ էտեր։ 11-ըՅագաթ Րասպատա գարը էրքէքսիզ, էրքէք տախի գարըսըզ տէյիլ տիր։ 12-Զիրա գարը էրքէքտէն օլտըղը միսալսիւ, էրքէք տախի գարընդն վասըթասըյլէ տիր. ՝լաբին հէր շէյ Ալլահտան տըր։ 13-Քէնտի քէնտինիզտէ հիւքմ վէրինիզ. գարընդն էօրթիւսիւզ օլարագ Ալլահա տու՛ա էթմէսի լայը՞գ մը տըր։ 14-ւԷրքէյին ուզուն սաչը օլմասը անա ՚այպ օլտըղընդը թապի՛աթ պիլէ սիզէ էօյրէթմէ՞զ մի։ 15-Վէ լաքին գարընդն ուզուն սաչը օլմասը քէնտինէ չէրէֆ տիր. զիրա սաչ անա նիգապ իչիւն վէրիլմիշ տիր։ 16-ըԱմմա էկէր պիր քիմսէ միւնապա՛ա էթմէք իսթէրսէ, նէ պիզիմ, ընէ տէ Ալլահըն քիտապէ-

ը Ա՛մաթ. 21. 9։
ր թէս. 21. 12։
ս Ա՛ա. 5. 18։ թէս. 22. 5։
տ թէք. 1. 26, 27. 5. 1. 9. 6։
ւ թէք. 2. 21, 22։
փ թէք. 2. 18, 21, 23։
ք Վա՛. 5. 6։
և թէք. 24. 65։
օ գաղ. 3. 28։
ֆ Րօմ. 11. 36։
զ 1 Տիմ. 6. 4։
ֆ պ. 7. 17, 14. 33։

ըինին պէօյլէ ՚ատէթի վար տըր։

17-Լաքին շունու թէննափիհ էտէր ինքն «էդ մէտհ էթմէմ. չիւնքի թէճէմմիւ՚ինիզտէն ֆա՞իտէ տէյիլ, անճաղ զարար հասըլ օլույօր։ 18-Զիրա էվվէլա, սիզ քիլիսէտէ ճէմ՚ օլտըղընըզտա, ՚արանըզտա իհ-թիլաֆլար օլտըղընը իչիտիյօրըմ, վէ պիր մէրթէ-պէ ինանըրըմ։ 19-Զիրա ՚արանըզտա ֆըրդալարըն տախի պուլունմասը լազըմ տըր, ՚ինա քի արանըզ-տա մադպուլ օլանլար զահիր օլալար։ 20-Իմտի պիր եէրէ թէճէմմիւ՚ինիզ ՚աչա ի Բապպանիյի եէ-մէք իչիւն տէյիլ տիր. 21-Զիրա հէր պիրինիզ թա՚ամ էննասընտա քէնտի թա՚ամընը էվվէլճէ ա-լըր, վէ պիրի աճ գալըր, ՚տիկէրի տախի սէրխոշ օլուր։ 22-Եէմէք վէ իչմէք իչիւն խանէլէրինիզ ճո՞գ մը տըր. ՚ճօգաա Ալլահըն քիլիսէսինի թահգիր է-տիպ՝ ՚ամհաճ օլանլարը խէճի՞լ մի էտէրսինիզ. սիզէ նէ՞ տէյէյիմ, պու խուսուստա սիզի մէտհ էտէյի՞մ մի. մէտհ էթմէմ։ 23-ՂԶիրա պէն սիզէ թէսլիմ էթտիյիմի Բապպ թարաֆընտան ալտըմ, Ուեա՚նի Բապպ Ցիսուս էլէ վէրիլտիյի կէճէտէ է-մէք ալըպ, 24-Շիւքր էթտիքտէն սօնրա փարէլէտի վէ՝ Ալընըզ, եէյինիզ, պու սիզին իչիւն փարէլէննէն ճէսէտիմ տիր, պունու պէնի զիքր էթմէք իչիւն էլէյինիզ՝ տէտի։ 25-Քէզալիք ախշամ թա՚ամըն-տան սօնրա քեասէյի տախի ՚ուշ՝ Պու քեասէ պէ-նիմ գանընմէլէ օլան ՚ահտ ը ճէտիտ տիր, անը հէր իչտիյինիզտէ պէնի զիքր էթմէք իչիւն էլէյի-

ՠ Պ. 1. 10—12։ 3. 3։ ՚ Մատթ. 18. 7։ Ղուկ. 17. 1։ Ա՚մոզ. 20. 30։ 1 Տիմ. 4. 1, 2։ 2 Պետ. 2. 1, 2։ ՟ Ղուկ. 2. 35։ 1 Յովհ. 2. 19։ Պագ թէս. 13. 3։ ՟2 Պետ. 2. 13։ Յուդ. 12։ ՠ Պ. 10. 32։ ՟Յակ. 2. 6։ ՟Պ. 15. 3։ Գաղ. 1. 1, 11, 12։ ՟Մատթ. 26. 26։ Մարկ. 14. 22։ Ղուկ. 22. 19։

նիզ։ 26 - Զիրա հէր տէֆ՚ա պու էքմէքտէն եէյիսի՝ պու քեասէտէն իչտիյինիզտէ, Բապըլն էօլուվիւ-նիւ ՚քէնտիսի կէլինճէյէտէք ի՚լան էտէրսինիզ։ 27 - ՚Պունա պինա՚էն հէր քիմ քի լայըգըլ թարըզ-լէ պու էքմէքտէն եէրսէ, եահօտ Բապըլն քեա-սէսինտէն իչէրսէ, Բապըլն ճէսէտինէ վէ գանընա սուչլու օլուր։ 28 - Իմտի ՚ատէմ քէնտինի իմթի-հան էթսին, վէ պու վէճհլէ օլ էքմէքտէն եէսին վէ օլ քեասէտէն իչսին։ 29 - Զիրա լայըգըլ թարըզ-լէ եէյիսի իչէն՝ Բապըլն ճէսէտինի ֆէրդ ու թէմ-եիզ էթմէտիյինտէն, քէնտի ՚ալէյհինէ հիւքմ եէ-յիսի իչմիշ օլուր։ 30 - Պու սէպէպտէն արանըզտա պիր չօդ ջա՚իֆ վէ ՚ալիլ քիմսէլէր պուլունուսա՝ նիչէլէր տաիսի ույուրլար։ 31 - ՚Զիրա էհէր քէնտի քէնտիմիզի հիւքմ էթսէ իսիք, մահքիւմ օլմազ իսիք։ 32 - Ամմա հիւքմ օլունտուղումուզ հալտէ, տիւն-եա իլէ պէրապէր ՚ալէյհիմիզէ հիւքմ օլունմամազ իչհուն՝ ՚Բապա թարաֆընտան թէ՚սիսլ օլունըրըզ։ 33 - Վէլհասըլ, էյ պիրատէրլէրիմ, թա՚ամ իչհուն ճէմ՚ օլտուղունըզտա՝ պիրիսպիրինիզի պէքլէյինիզ։ 34 - ՚Վէ էհէր պիր քիմսէ աճ իսէ՝ ՚խանէտէ եէսին, քի հիւքմ իչհուն ճէմ՚ օլմուշ օլմայտընըզ։ 35 - ՚Պաշդա շէյլէրի իսէ կէլտիյինտէ ՚թէրթիպ էտէրիմ։

ՊԱՊ 12

Էյ պիրատէրլէր, ՚րուհանի ՌՀՆԴԷՐԼԷՐ հադգըն-

- Յովհ. 14. 3, 21. 22, 6. 54, 64, 65, 13. 27, Պ. 10. 21,
- Ա՚մալ. 1. 11, Պ. 4. 5, 15. 23, 1 Սէլ. 4. 15, 2 Սէլ. 1. 10, Յուդ. 14, 15, Վահ. 1. 7,
- Ա՚ա. 9. 10, 13, Յովհ. 1 Կոր. 13. 5, Գաղ. 6. 4, Պագրօմ. 13. 2,
- Մէզ. 32. 5, 13 Յովհ. 1. 9,
- Մէզ. 94. 12, 13, ՚Իսր. 12. 5—11,
- Ա.Յ. 21,
- Ա.Յ. 22,
- Պ. 4. 19,
- Պ. 7. 17, Տիտ. 1. 5,

- Պ. 14. 1, 37,

տա պիխասպէր օլմանըզը խոթէմէմ։ 2-[բ]Պիլիրսինիզ քի թա՞իֆէլէր իքէն, կէօթիւրիւլտիւյինիւզ կիպի [գ]տիլսիզ փութլարա ճէլպ օլունուր խոնիզ։ 3-Ա-նըն իչիւն սիզէ պիլտիրիրիմ քի՝ [դ]պիր քիմսէ Ալլահըն Րուհըյլէ սէօյլէյէրէք՝ ցիսուս մէ՛ուն տըր՝ տէմէզ, վէ [ե]պիր քիմսէ Րուհ իւլ Գուտսէ օլմայընճա՝ ցիսուս Բապպ տըր՝ տէյէմէզ։ 4-[զ]Մուխթէլիֆ մէվհիպէլէր տախի վար իսէ տէ, [է]Րուհ պիր տիր։ 5-[ը]Վէ մուխթէլիֆ խըտմէթլէր վար իսէ տէ, Բապպ պիր տիր։ 6-Վէ մուխթէլիֆ [թ]ամէլլէր վար իսէ տէ, [ժ]ճիւմլէտէ՝ ճիւմլէնին [ի]ամիլի հէյման Ալլահ տըր։ 7-[ժա]Լաքին հէր քէս Րուհըն խզհարը մէնգա՛աթ իչիւն իհսան օլունուր։ 8-[ժբ]Քիմինէ Րուհըն վասըթասըյլէ հիքմէթ քէլամը, [ժգ]վէ քիմինէ հէյման օլ Րուհա կէօրէ [ժդ]իլմ քէլամը, 9-[ժե]Տիկէրինէ տախի հէյման օլ Րուհլէ իման, վէ [ժզ]ախէրինէ հէյման օլ Րուհլէ շիֆա վէրիճի մէվհիպէլէր, 10-[ժէ]Վէ ղայրիսինէ միւ՛ճիզէլէր իճրասը, [ժը]վէ տիկէրինէ իլհամլէ սէօյլէմէք, [ժթ]ախէրինէ տախի րուհլարըն ֆէրզ ու թէմէիզի. [ի]վէ ղայրիսինէ մուխթէլիֆ լիսանլար, վէ տիկէրինէ լիսանլար թէրճէմէսի պախշ օլունուր։ 11-Վէ պունլարըն ճիւմլէսինին [իա]ամիլի հէ-

[բ] Պ. 6. 11։ Եփես. 2. 11, 12։ 1 Սէլ. 1. 10։ Տիտ. 3. 3։ 1 Պետ. 4. 3։
[գ] Մէզ. 115. 5։
[դ] Մարկ. 9. 39։ 1 Յովհ. 4. 2, 3։
[ե] Մատթ. 16. 17։ Յովհ. 15. 26։ 2 Կոր. 3. 5։
[զ] Ղուկ. 12. 4, վէ ղայրիսի։ Ղալ. 2. 4։ 1 Պետ. 4. 10։
[է] Եփես. 4. 4։
[ը] Ղուկ. 12. 6, 7, 8։ Եփես. 4. 12։
[թ] Եփես. 1. 23։
[ժ] Ղուկ. 12. 6—8։ Պ. 14. 26։ Եփես. 4. 7։ 1 Պետ. 4. 10, 11։
[ի] Պ. 2. 6, 7։
[իա] Պ. 1. 6։ 13. 2։ 2 Կոր. 8. 7։
[ժա] Մատթ. 17. 19։ Պ. 13. 2։ 2 Կոր. 4. 13։
[ժբ] Մարկ. 16. 18։ Յակ. 5. 14։
[ժգ] Ա.Ղ. 28, 29։ Մարկ. 16. 17։ Գաղ. 3. 5։
[ժդ] Ղուկ. 12. 6։ Պ. 13. 2։ 14. 1, վէ ղայրի։
[ժե] Պ. 14. 29։ 1 Յովհ. 4. 1։
[ժզ] Ա՛մալ. 2. 4։ 10. 46։ Պ. 13. 1։

ման օլ Բուհ ը վահիտ օլուպ՝ ՙքէնտի միւրաաղնա կէօրէ ՚հէր քէս այրըճա թէվզի՚ էտէր։

12 - Զիրա նասըլ քի ՚ճէսէտ պիր վէ ա՚զասը չօգ օլուպ՝ պու պիր ճէսէտին ճիւմլէ ա՚զասը տախի չօգ խէ տէ, ևինէ պիր ճէսէտ տիր. ՝Քրիստոս տա~ խի պէօյլէ տիր։ 13 - Զիւնքի պիզ, ՝կէրէք եէհու~ տի, կէրէք եուննանի, կէրէք դուլ, կէրէք հուրը՝ ՝ճիւմլէմիզ պիր Բուհլէ պիր ճէսէտ օլմազ իւզրէ վաճիթիզ օլունուրզ, ՝ճիւմլէմիզ տախի պիր Բուհ~ տան իչիրիլմիւք։ 14 - Զիւնքի ճէսէտ տախի պիր ՚~~վ տէյիլ, անճագ չօգ ա՚զա տըր։ 15 - Էկէր ա~ յագ՝ պէն էլ օլմատըղըմ իչիւն ճէսէտտէն տէյիլ իմ՝ տէրսէ, անըն իչիւն ճէսէտտէն տէյի՛լ մի տիր։ 16 - Վէ էկէր գուլագ՝ պէն կէօզ օլմատըղըմ իչիւն ճէսէտտէն տէյիլ իմ՝ տէրսէ, պունուն իչիւն ճէ~ սէտտէն տէյի՛լ մի տիր։ 17 - Էկէր պիւթիւն ճէսէտ կէօզ օլսա խոն, իչիթմէք նէ՛րէտէ օլուր խոն. վէ էկէր քեաֆիֆէսի *գուլագ օլսա խոն, գօզլատագ նէ՛րէտէ օլուր խոն։ 18 - ՝Շիմոն խէ Ալլահ ա՚զա~ նըն հէր պիրինի ՚խաթէտիյի վէճհլէ ճէսէտտէ գօ~ տու։ 19 - Վէ էկէր ճիւմլէսի պիր ՚ուզիլ օլսա խոն, ճէսէտ նէ՛րէտէ օլուր խոն։ 20 - Ամմա շիմոն ա՚զա չօգ խէ տէ, ճէսէտ պիր տիր։ 21 - Վէ կէօզ էլէ Սաննա միւհթաճ տէյիլ իմ, եահօտ ևինէ պաշ ա~ յագլարա՝ Սիզէ միւհթաճ տէյիլ իմ՝ տէյէմէզ։ 22 - Հաթթա ճէսէտին զիյատէ զա՚ի՛ճ ՚աուտ օլու~ նան ա՚զասը էն զիյատէ լազըմ տըր։ 23 - Վէ ճէ~

ճ Յովհ. 3. 8։ ՚Կոր. 2. 4։
մ Բօմ. 12. 6։ Պ. 7. 7։ 2 Կոր. 10. 13։ Եփես. 4. 7։
յ Բօմ. 12. 4, 5։ Եփես. 4. 4, 16։
ն Ա.Յ. 27։ Գաղ. 3. 16։
շ Գաղ. 3. 28։ Եփես. 2. 13, 14, 16։ Կող. 3. 11։
ո Բօմ. 6. 5։
չ Յովհ. 6. 65։ 7. 37–39։
* Ե՛ն. *իչիթմէք*
պ Ա.Յ. 28։
ջ Բօմ. 12. 3։ Պ. 3.5։ Ա.Յ. 11։

սէտին աղ չերէֆլի ՚առտ էթտիլմիզ ա՚զասընա տահա զիյատէ չերէֆ վերիրիզ. վէ կիւզել օլմայան ա՚ղ-մըզըն տահա զիյատէ կիւզէլսիյի օլուր։ 24 - Ամմա կիւզել ա՚զամըզ իչիւն իհթիյաճ եօգ սըր. լաքին Ալլահ նօգսանը օլանա տահա զիյատէ չերէֆ վերէրէք՝ ճէսէտի իմթիզաճ իւզրէ թէրթիպ էյլէտի. 25 - Թա քի ճէսէտտէ իհթիլաֆ օլմայըզ՝ ա՚զա իթթիֆաղ իւզրէ պէրիսպէրինէ հիմմէթ էտէլէր։ 26 - Վէ ա՚զատան պէրի էլէմ չէքտիյի հալտէ, ա՚զանըն ճիւմլէսի պէրաապէր էլէմ չէքէր. վէ ա՚զատան պէրի չերէֆլի օլտըզը հալտէ, ա՚զանըն ճիւմլէսի պէրաապէր ֆէրահ-լանըր։ 27 - ՚Իմտի սիզ Քրիստոսըն ճէսէտի ՚վէ այրը այրը ա՚զասը սընըզ։ 28 - ՚Ալլահ տախի քիմսէտէ ՚էվվէլա ըէտուլէր, ՚սանկիյէն իլհահա մալիք օլանլար, սալիսէն մու՚ալլիմլէր, ՚անտէն ռօկրա մի՚ճիզէլէր, ՚անտէն ռօկրա չիֆտապախշ մէվհիպէլէր, վէ ՚մու՚ա-վէնէթլէր, ՚վէ խտարէլէր, վէ մուխթէլիֆ լհանլար թա՚ղին էյլէտի։ 29 - Ճիւմլէսի ըէտո՞ւլ մը, ճիւմլէսի իլհահա մալի՞ք մի, ճիւմլէսի մու՚ալլիմ մի, ճիւմլէսի մի՚ճիզաթ սահիպի՞ մի, 30 - Ճիւմլէսի չիֆտապախշ մէվհիպէլէր սահիպի՞ մի տիր, ճիւմլէսի լհանլար աէօյլե՞ր մի, ճիւմլէսի թէրճէմէ էտե՞ր մի։ 31 - ՚Իմտի էն էյի մէվհիպէլէրե րաղպէթ էտինիզ, վէ ևինէ սիզե տահա ա՚լա պիր եօլ կէօսթէրէյիմ։

ՊԱՊ 13

Էկէր լհահան վէ մելէքլէր լհանլարըյլե սէօյլէր-

֊Բօմ. 12. 5։ Եփես. 1. 23։ 4. 12։ 5. 23։ 30։ Կող. 1. 24։	֎Եփես. 2. 20։ 3. 6։	֍Ա՚ա. 11. 17։
֎Եփես. 5. 30։	֏Ա՚մալ. 13. 1։ Բօմ. 12. 6։	֎Բօմ. 12. 8։ 1 Տիմ. 5. 17։ ՚Իպր. 13. 17, 24։
ՀԵփես. 4. 11։	֐Ա.յ. 10։	֏Պ. 14. 1, 39.
	֊Ա.յ. 9։	

աէմ, մուհապպէթիմ օլմասըդճա չինկըրտայան պա-
գըը, եախօտ չինլայան զիլ օլմուշ օլուրըմ։ 2-ՎԷ
էկէր պէնտէ իլճամ օլուպ տա, ճիւմլէ պըրըլարը վէ
ճիւմլէ 'իլմի պիլսէմ, Բվէ էկէր տաղլարը եէրինտէն
նապլ էթմէյէ մուգթէտիր օլան քեամիլ իմանըմ
օլսա, մուհապպէթիմ օլմասըդճա պիր շէյ տէյիլ
իմ։ 3-ԷՎԷ էկէր պիւթիւն էնվալըմը սատագա վէր-
աէմ, վէ էկէր ճէսէտիմի եանմադա թէսլիմ էյլէ-
աէմ, մուհապպէթիմ օլմասըդճա պանա պիր ֆա-
"իտէ էթմէզ։ 4-ԷՄ ուհապպէթ թէ"էննի էտիպ՝
լութֆլէ մու'ամլէ էտէր. մուհապպէթ հասէտ
էթմէզ, մուհապպէթ էօյլունմէզ, թէքէպպիւր էթ-
մէզ, 5-Պէտու'ամլէ էթմէզ, Բքէնտի ֆա"իտէ-
սինի արամազ, հիսսէթլէնմէզ, սու"ի զանն էթ-
մէզ, 6-ՈՀապիպըլլահ տայղ էթմէյիպ՝ Բհա-
դիւաթլէ մահղուղ օլուր, 7-ՈՀէր շէյէ թէհամ-
միւլ էտէր, հէր շէյէ ինանըր, հէր շէյի իւմիտ է-
տէր, հէր շէյէ սապր էտէր։ 8-Մուհապպէթ աս-
լա զէվալ պուլմազ, իլհամլար խէ խալթալ օլու-
նաճադլար, լիսանլար խէ նիհայէթ պուլաճադ,
'իլմ խէ խալթալ օլունաճադ տըր։ 9-ՈԶիքրա ճիւզ"ի
պիլմէյիպ վէ իլհամլէ ճիւզ"ի սէօյլէյիպ. 10-Ամմա
քեամիլ օլան կէլտիյինտէ, օլ վագըթ պու ճիւզ"ի
օլան խալթալ օլունաճադ տըր։ 11-Պէն չօճուգ ի-
քէն չօճուգ կիշի սէօյլէր, չօճուգ կիշի թէֆէք-
քիւր էտէր, չօճուգ կիշի զըյատ էտէր խոիմ.
ամմա ատէմ օլմըզտա չօճուգդա մահսուս չէյլէրի

-պ. 12. 8—10, 28, 14. 1, վէ զայրի, պաղ Մաթթ. 7. 22։	Ֆ Մաթթ. 6. 1, 2, 32։	
Բ Մաթթ. 17. 19, Մարկ. 11. 23, Ղուկ. 17. 6։	Թ Իմ. 10. 12, 1 Պետ. 4. 8։	Ե 2 Յովհ. 4։
	Ը պ. 10. 24, Փիլ. 2. 4, ՀՄէզ. 10. 3, Ըօմ. 1.	Ը Ըօմ. 15. 1, Գաղ. 6. 2, 2 Տիմ. 2. 24։
		Ը պ. 8. 2։

թերք էթտիմ։ 12 - [ժ]Ձիրա չիմուի այինէաէն ըէմզ-
լէ, աումնա օ զէման եիւզ եիւզէ կէօրիւրիւզ. չիմ-
տի պիր ճիւզ՚ի պիլիրիմ, [ի]աումնա օ զէման պիլին-
տիյիմ միսիլիւ պիլէճէյիմ։ 13 - Շիմուի իսէ իման,
իւմիտ, մուհապպէթ, իւչիւ տէ պագը գալըր, վէ
լաքին պունլարըն պէօյիւյիւ մուհապպէթ տիր։

ՊԱՊ 14

[ա]Ուհապպէթէ սա՚յ էտինիզ, [բ]վէ բուհանի ժէ-
հէպէլերէ, [գ]խուսուսա իլհամըէ սէօյլէմէյէ զայրէթ
էտինիզ։ 2 - Ձիրա [դ]ըւնդ լիսան սէօյլէյէն քիմսէ ա-
տէմլերէ տէյիլ, անճագ Ալլահա սէօյլեր. չիւնքի
[ե]քիմսէ անլլամազ, վագա՚ա Բուհլէ սըրրլար սէօյ-
լեր։ 3 - Ամնա իլհամըէ սէօյլէյէն՝ մա՚մուրիյէթ վէ
նահիհաթ վէ թէսէլլի իչիւն աատէմլերէ սէօյլեր։
4 - Լիսան սէօյլէյէն քէնտինի մա՚մուր գըլար, ամ-
մա իլհամըէ սէօյլէյէն քիլիսէյի մա՚մուր գըլար։
5 - Վէ խաթէրիմ քի՝ սիզ ճիւմլէննիզ լիսանլար սէօյ-
լէյէսինիզ, ֆագաթ տահա զիյատէ իլհամըէ սէօյ-
լէյէսինիզ. զիրա իլհամըէ սէօյլէյէն՝ լիսանլար սէօյ-
լէյէնտէն պէօյիւք տիր, մէկէր քիլիսէնին մա՚մու-
րիյէթի իչիւն թէրճէմէ էտէ։

6 - Վէ չիմուի, էյ պիրատէրլէր, էկէր լիսանլար
սէօյլէյէրէք եանընըզա կէլիրսէմ, սիզէ եա վահի,
եախօտ՚իլմ, եա իլհամ, եա թա՚լիմլէ սէօյլէմէյէճէ-
ճէ սիզէ նէ՞ ֆա՞իտէ էթմիշ օլուրըմ. 7 - Վէ սէս վէ-
րէն ճանսըզ չէյլեր պիլէ, կէրէք տիւտիւք վէ կէրէք
թանպուր օլսուն, սէտալարընտա ֆէրգ կէօսթէրմէ-
յէճէճ, տիւտիւքլէ եա թանպուրլէ չալընան չէյ նա՞-

[ժ] 2 Կոր. 3. 18։ 5. 7։ Փիլ. 3. 12։ [ի] Մատթ. 18. 10։ | 1 Յովհ. 3. 2։ | [ա] Ա՚մալ. 2. 4։ 10. 46։ 22. 9։ [բ] Ա՚մ. 26։ | [գ] Ա՚ա. 11. 25, 29։ | [դ] Ա՚մալ. 2. 4։ 10. 46։ 22. 9։ [ե] Ա՚մ. 26։

սըլ ակլաշըլըը։ 8 - Ձիրա պօրու տախի էկէը նաման՝ լուա սէտա վէրիրսէ, ճէննէկ քի՞մ հազըրլանաճագ տըը։ 9 - Փէզաւիք սիզ տախի լուանլէ աչըզ պիր սէօզ սէօյլէմէզսէնիզ, սէօյլէնիլէն նա՞սըլ ակլաշըլըը· զի՞ր հավայա սէօյլէմիշ օլուրսընըզ։ 10 - Վադա՛ա տիւնեատա պու գատար մութէնէվվի՝ սէպէը վար, վէ անլէրսէն հիչ պիրի մա՛նասըզ տէյիլ տիր։ 11 - Պու պէօյլէ լաքէն՝ էկէը սէսին գուվվէթինի պիլմէզսէմ, պէն սէօյլէյէնէ պարպար, սէօյլէյէն տախ պանա պարպար օլուր։ 12 - Պէօյլէճէ սիզ տախ բուհանի ռէնկէլէրէ բաղիպ օլըզընըզ ճիհէթլէ՝ քիւֆրէնին մա՛մուրիյէթի իչիւն արթմանըզը թալէպ էտինիզ։ 13 - Պու էճլատէն լուան սէօյլէյէն՝ թէրճէմէ էթմէսի իչիւն տու՛ա էթմսին։ 14 - Ձիրա էկէը պիր ղուղ լուանլէ տու՛ա էտէրսէմ, բուհըմ տու՛ա էտէր, ամմա զիհնիմ սէմէրէսիզ գալըը։ 15 - Իմամ նէ՞ օլուր· բուհլէ տու՛ա էտէյիմ, զիհնլէ տախ տու՛ա էտէյիմ· Ւբուհլէ մէզմուր օղուլայըմ, Ւզիհնլէ տախ մէզմուր օղուլայըմ։ 16 - Եօղսա էկէը բուհլէ պէրէքէթի օղուր իսէն, ճահիլ մագաֆիրնատա տուրան, սէնին նէ սէուիյինի պիլմէսէյի էճլատէն, սէնին թէշէ.քքիւրիւնէ՝ Ւամին՝ նա՞սըլ տէյէ պիլիր։ 17 - Վադա՛ա սէն էյի թէշէ.քքիւր էսէյօրսըն, լաքին տիկէրի մա՛մուր օլմազ։ 18 - Ալլահա շուքր էտէրիմ քի՝ ճիւմլէնիզտէն զիյատէ լուանլար սէօյլէրիմ։ 19 - Ցադաթ ղուղ լուանտա օն պինկ սէօզ սէօյլէ+սէն իսէ, տիկէրլէրէ տախ թա՛լիմ էթմէք իւզրէ՝ զիհնիմլէ քիւֆրէտէ պէշ սէօզ սէօյլէմէմի տահա էյի սայարըմ։

Ի Եփես. 5. 19։ Կող. 3. 16։ | Ը Մէզ. 47. 7։ | Ի Պ. 11. 24։

20 - Էյ պիրատէրլէր, ե՛ազ ճիհէթիյլէ չօճուգ օլմայըպ՝ [e]անճագ չէրը ճիհէթիյլէ մա՛սում օլու~նըզ. ամմա ՚ազ ճիհէթիյլէ քեամիլ օլունըզ։ 21 - [f]Շէրի՚աթտա [g]եազըլմըշ տըր քի՝ Պու գավմա ղա~րիպ լհանլարըլէ վէ ղարիպ տուտագլարըլէ սէօյլէ~յէճէք իսէմ տէ՝ եվինէ պէնի տինլէմէյէճէք տիր՝ տէյիւ Րապպ պույուրըր։ 22 - Հալ պու քի՝ լհանա~լար միւ՞մինլէրէ տէյիլ, անճագ միւ՞մին օլմայան~լարա ՚ալամէթ իչիւն օլուպ՝ իլհամլէ սէօյլէմէք իսէ, միւ՞մին օլմայանլար իչիւն տէյիլ, անճագ միւ՞մին~լէր իչիւն տիր։ 23 - Իմտի պիւթիւն քիլիսէ պիր եվրէ ճէմ՚ օլորղը ղէնան, ճիւմլէսի լհանլար սէօյ~լէրսէ, վէ ճահիլլէր եախօտ միւ՞մին օլմայանլար ի~չէրիյէ կիրէրսէ՝ [h]Զըտրըմըշընըզ՝ տէ՞մէյէճէքլէր մի։ 24 - Վէ լաքին էկէր ճիւմլէսի իլհամլէ սէօյլէր լաքէն՝ իչէրիյէ միւ՞մին օլմայան եախօտ ճահիլ կի~րէրսէ, ճիւմլէ թաւրաֆընտան իլղամ, ճիւմլէ թա~րաֆընտան իմմթիհան էտիլիր։ 25 - Վէ պու վէճճէլէ գալալինին կիզլի չէյլէրի ղահիր օլմաղլէ՝ [i]Ֆիլհա~գիգէ Ալլահ աւրանըղտա տըր՝ տէյիւ իգրար էտէ~րէք, եվուվիւ իւզէրի տիւշիւպ՝ Ալլահա սէճաէ գը~լաճագ տըր։

26 - Վէլհասըլ, էյ պիրատէրլէր, հալ նէ՞ տիր, ճէմ՚ օլորղընըզ ղէնան սիղսէն հէր պիրինին մէղ~մուրը վար, [j]թա՚լիմի վար, լհանը վար, վահեի վար, թէրճէմէսի վար. [k]հէր չէյ մա՚մուրիյէթ ի~չիւն օլսուն։ 27 - Վէ պիր քիմսէ լհան սէօյլէր իսէ,

[a] Մէզ. 13։1.2։Մաաթ. 11. 25։ 18. 3։ 19. 14։ Րօմ. 16. 19։ պ. 3. 1։ Եփես. 4. 14։ ՚Իպր. 5. 12, 13։

[b] Մաաթ. 18. 3։ պ. 2. 6։ 1 պետ. 2. 2։

[c] Յովհ. 10. 34։

[d] Ես. 28. 11, 12։

[e] Ա՚մոս. 2. 13։

[f] Ես. 45. 14։ Ղաք. 8. 23։

[g] Ա.Յ. 6։ պ. 12. 8–10։

[h] պ. 12. 7։ 2 Կոր. 12. 19։ Եփես. 4. 12։

*լքի վէ նիհայէթ իւչ քիշի օլուա՝ սըրա լէ սէօյ-
լէսինլէր, վէ պիր քիմսէ տախի-թէրճէմէ էթմէին։
28 - Ամմա թէրճիւման եօզ խաչ, քիլիսէտէ սիւ-
քիւթ էթսէին, վէ քէնտի քէնտիսինէ վէ Ալլահա
սէօյլէսէին։ 29 - Իլհամլէ սէօյլէյէնլէրտէն լքի եա իւչ
քիշի սէօյլէսէին, [հ]վէ տիկէրլէրի թէմեիզ էթսէն-
լէր։ 30 - Վէ օթուրանլարտան տիկէր պիրինէ վահի
կէլէճէք օլուր խաչ, [յ]էվվէլքիսի սիւքիւթ էթսէին։
31 - Զիրա ճիւմլէսինին թա՛լիմ վէ թէսէլլիսի իչուն
ճիւմլէնիզ պիրեր պիրեր իլհամլէ սէօյլէյէ պիլիր-
սինիզ։ 32 - [ւ]Վէ իլհամլէ սէօյլէյէնլէրին բուհլարը
իլհամլէ սէօյլէյէնլէրէ միւթի՛ տիր։ 33 - Զիրա Ալ-
լահ թէչվիչէ պա՛իս օլմայըպ, [ճ]մուգաատէլէրին
ճիւմլէ քիլիսէլէրինտէ օլտըղը կիպի, պա՛իս ի սէլա-
մէթ տիր։

34 - Քիլիսէլէրտէ [կ]նիսանըզ սիւքիւթ էթսինլէր.
պիրա սէօյլէմէյէ բուխսաթլարը օլմայըպ, [ծ]անճաղ
չէրի՛աթըն տախի պույուրտըղը իւզրէ, [ն]միւթի՛ օլ-
մալը տըրըլար։ 35 - Ամմա պիր չէյ էօյրէնմէք խաթէ-
տիքլէրինտէ, խանէտէ քէնտի պէվճէլէրինէ սիւ՛ալ
էթսինլէր. պիրա քիլիսէտէ սէօյլէմէք նիհայա [շ]այպ
տըր։ 36 - Ալլահըն քէլամը սիղտէ՞ն մի չըդար. եա-
խօտ եալընըզ սիղէ՞ մի եէթիշտի։ 37 - [ո]Էկէր պիր
քիմսէ քէնտի քէնտինի իլհամա մալիք եա բուհանի
զանն էտէր խաչ, սիղէ եաղտըղըմ չէյլէրին՝ Բաղ-
պըն թէնապիհլէրի օլտըղընը թահգիգէն պիլսին։
38 - Ամմա էկէր պիր քիմսէ պիլմէզ խաչ՝ պիլմէսին։
39 - Իմտի, էյ պիրատէրլէր, [պ]իլհամլէ սէօյլէմէյէ

[հ] պ. 12. 10։
[յ] 1 Տիմ. 2. 11, 12։
[ն] 1 Սէլ. 5. 19, 20։
[շ] 1 Յովհ. 4. 1։
[ո] պ. 11. 3։ Եփես. 5. 22։ Կող. 3. 18։ Տիտ. 2. 5։ 1 Պետ. 3. 1։
[պ] պ. 11. 16։
[ս] 1 Տիմ. 2. 11, 12։
[ր] Թէք. 3. 16։
[ւ] պ. 12. 10։ 1 Սէլ. 5. 19, 20։
[ց] 1 Յովհ. 4. 1։
[ճ] պ. 11. 16։
[կ] 2 Կոր. 10. 7։ 1 Յովհ. 4. 6։
[ծ] պ. 12. 3։ 1 Սէլ. 5. 20։

ղայրէթ էտիպ՝ լիսան սէօյլէմէյի տէ մէն՝ էթմէյի-
նիզ։ 40-Հէր շէյ հիւան ի հարէքէթ վէ ինթիզամ
իւզրէ օլսուն։

ՊԱՊ 15

Էյ պիրատէրլէր, [1]սիզէ թէպշիր էթտիյիմ, սի-
զին տախի գապուլ էտիպ՝ [2]անտէ գա՞իմ պուլուն-
տըղընըզ պէշարէթի պիլտիրիրիմ. 2-[3]Ոունուն վա-
սըթասըյլէ տախի, [4]էկէր պիհուտէ եէրէ ինանմա-
տընըզ իսէ, սիզէ թէպշիր էթտիյիմ վէճճլէ քէ-
լամը միւհքէմ թուխտըղընըզ հալտէ խէյաս պու-
լուրսընըզ։ 3-[5]Զիրա էվվէլ էմրտէ պէնիմ գապուլ
էթտիյիմի սիզէ [6]թէպլիմ էյլէտիմ, [7]եա�'նի քի-
թապլարտա եազըլտըղը իւզրէ՝ Քրիստոս կիւնահ-
լարըմըզ ույուն էօլտու. 4-Վէ տէֆՙն օլունուպ, [8]քի-
թապլարտա եազըլտըղը իւզրէ, իւչիւնճիւ կիւնտէ
ԹԸյամ էթտի. 5-[9]Վէ կեփասա, [10]վէ սօղրա օն
իքիլէրէ կէօրիւնտիւ. 6-Անտէն սօղրա հէյման պէշ
եիւզտէն զիյատէ պիրատէրլէրէ պիր տէֆՙատա
կէօրիւնտիւ. պունլարընն էքսէրի տախի չիմտիյէ
գատար հայաթտա օլուպ՝ պա՛ղըլարը ույուտըլար։
7-Պունտան սօղրա Յակոբոսա, [11]սօղրա ճիւմլէ ըէ-
սուլլէրէ կէօրիւնտիւ. 8-[12]Վէ ճիւմլէսինտէն սօղրա
պէն սըգթ կիպի օլանա տախի կէօրիւնտիւ։ 9-[13]Զի-

ԸԱՀ. 33։
– Գաղ. 1. 11։
[2]Թօմ. 5. 2։
[3]Թօմ. 1. 16։ Պ. 1. 21։
[4]Գաղ. 3. 4։
[5]Պ. 11. 2, 23։
[6]Գաղ. 1. 12։
[7]Մէզ. 22. 15, վէ ղայրի՝ Եա. 53. 5, 6, վէ ղայրի՝ Դան. 9. 26։ Զաք. 13. 7։ Ղուկ. 24. 26, 46։ Ա'մալ. 3. 18։ 26. 23։ 1 Պետ. 1. 11։ 2. 24։
[8]Մէզ. 2. 7։ 46. 10։ Եա. 53. 10։ Ղուկ. 24. 26, 46։ Ա'մալ. 2. 25—31։ 13. 33–35։ 26. 22, 23։ 1 Պետ. 1. 11։
[9]Ղուկ. 24. 34։
[10]Մատթ. 28. 17։ Մարկ. 16. 14։ Ղուկ. 24. 36։ Յովհ. 20. 19, 26։ Ա'մալ. 10. 41։
[11]Ղուկ. 24. 50։ Ա'մալ. 1. 3, 4։
[12]Ա'մալ. 9. 4, 17։ 22. 14, 18։ Պ. 9. 1։
[13]Եփես. 3. 8։

*լա պէն բէտուլէրին էն էտնաը իմ, հաթթա բէ-
տուլ թէամիյէ օլունմադա լայըգ տէյիլ իմ, [2]չինըն
Ալլահըն քիլմադընէ թէ'տուի էյլէտիմ։ 10-[3]Անմա
հէր նէ խաբ, Ալլահըն [4]ինայէթսիզլէ իմ. վէ անըն
պանա իշհար էյլէտիյի [4]ինայէթ պէհուտէ օլմադը.
[5]լաքին անլէրին ճիւմլէսինադէն զիյադէ չալըշըրմ,
[6]ֆադաթ պէն տէյիլ, անճագ պէնիմ իլէ օլան Ալ-
լահըն [4]ինայէթի տիր։ 11-Վէլհասըլ կէրէք պէն
կէրէք անլէր պէօյլէ վա'ղ էտէրիղ, սիղ տախի
պէօյլէ [7]ինանմալընըղ։

12-Վէ լաքին Քրիստոս էօլմէլէրտէն գըյամ էթ-
տի՝ տէյու վա'ղ օլունուր իսէ, սիզտէն պա'ղըլարը՝
էօլմէլէրին գըյամը [8]ուղ տըր՝ նա՞սըլ տէրլէր։ 13-
Վէ էկեր էօլմէլէրին գըյամը [8]ուղ իսէ, [9]Քրիստոս
տախի գըյամ էթմէմիշ տիր։ 14-Վէ էկեր Քրիս-
տոս գըյամ էթմէմիշ իսէ, հէմ պիղիմ վա'ղ էթ-
մէմիղ պէհուտէ, հէմ տէ սիզին իմանընըղ պէհու-
տէ տիր։ 15-Պիղ տախի Ալլահ հադդընաս [10]ահան
շահետ պուլունմըշ օլուրըղ. [11]զիրա՝ Քրիստոսը իհ-
եա էթտի՝ տէյու Ալլահ հադդընաս շէհատէթ էթ-
տիք. հալ պու՝ քի՝ էօլմէլէր հադիգաթէն գըյամ
էթմէղէր իսէ, անը իհեա էթմէմիշ տիր։ 16-Զի-
րա էօլմէլէր գըյամ էթմէղէր իսէ, Քրիստոս տա-
խի գըյամ էթմէմիշ տիր։ 17-Վէ էկեր Քրիստոս
գըյամ էթմէմիշ իսէ, սիզին իմանընըղ պաթըլ
օլուա՝ [12]սիղ տահա կիւնահլարընըզտա սընըղ. 18-
Հէմ Քրիստոստա ույույանլար տախի հէլաք օլմուշ*

[2] Ա'մալ. 8. 3։ 9. 4։ Գաղ. 1. 13։ Փիլ. 3. 6։ 1 Տիմ. 1. 13։
[3] Եփես. 3. 7, 8։
[4] 2 Կոր. 11.23։ 12.11։
[5] Մատթ. 10.20։ Րոմ. 15. 18, 19։ 2 Կոր. 3. 5։ Գաղ. 2. 8։ Եփես. 3. 7։ Փիլ. 2. 13։
[6] 1 Սէլ. 4. 14։
[7] Ա'մալ. 2. 24, 32։ 4. 10, 33։ 13. 30։
[8] Րոմ. 4. 25։

տըր։ 19 - Ինչեր Իրիսաոսա եալընըզ պու Էօմըր ի-
չուն իւմիտ էթմիշ իսէք, աստվձերին ճիւմլէսինաէն
սէֆիլ լըզ։

20 - Ծագաթ չիմուն Իրիսաոս էօլիւլէրաէն զը-
յամ էտիպ՝ Ուդուդույա վարանըարըն Թուրքանաս-
ը օլաոս։ 21 - Զիրա մատամ քի էօլիւմ ինսան
վասըթասըյլէ օլաոս, Էօլիւլէրին զըյամը սահ
ինսան վասըթասըյլէ օլուր։ 22 - Զիրա Ադամուս
ճիւմլէսի էօլուքլէրի միսիլիւ, Իրիսաոսաս սահ
ճիւմլէսի իչէա օլունաճադ տըր։ 23 - Ալաին հէր
քէս քէնտի արրասընաս, Իրիսաոս Թուրքանաս
ը-ը-է, ասկըա անըն զուհուրընաս Իրիսաոսա մի-
Թ'աըզ օլանըար պուլունըր։ 24 - Պա'ահու հէր
ընյասէթ վէ հէր հիւքիւմէթ վէ գուարէթի իս-
Թալ ալընըէ, Ափէտէր Ալլահա մէլէքիւթիս Թէսլիմ
էթտիքտաէն ասկըա նիհայէթ օլաճադ տըր։ 25 - Զի-
րա Ճիւմլէ տուշմէնլէրինի քէնտի այադլարը ալ-
Թընա գոյունճայաոսէք սալԹանաթ էթտե կէրէք
տիր։ 26 - ԻալԹալ օլունաճադ ասն տուշմէն էօլիւմ
տիր։ 27 - Զիրա Հէր շէյի *անա Թասլի' էթտի-
լաբին՝ Հէր շէյ Թասլի' օլմուշ տըր՝ ահտիյինաե,
հէր շէյի անա Թասլի' էտէն միւսԹէանա օլտըըը
աշիքեար տըր։ 28 - Վէ հէր շէյ անա Թասլի' օլ-
տըգաս, օ զէմանն՝ Ալլահ հէր շէյտե հէր շէյ օլա՝
տէյու Ուղուլ տահի պիղդաթ հէր շէյի անա Թա-

ը 2 Տիմ. 3. 12։
ղ 1 Պետ. 1. 3։
ճ Ա'մաթ. 26. 23։ Ա.Յ. 23։ Կող. 1. 18։ Վ.ահ. 1. 5։
ե Բօմ. 5. 12, 17։
զ Ցովհ. 11. 25։ Բօմ. 6. 23։
է Ա.Յ. 20։ 1 Սէթ. 4. 14—16։
ը Դան. 7. 14, 27։
թ Մէզ. 110. 1։ Ա'մաթ. 2. 34, 35։ Եփես. 1. 22։ Ի'պր. 1. 13։ 10. 13։
ժ 2 Տիմ. 1. 10։ Վ.ահ. 20. 14։
ի Մէզ. 8. 7, 8։ Մատթ. 28. 18։ Ի'պր. 2. 8։ 1 Պետ. 3. 22։
լ Ե.ն. անըն այադլարը ալԹընա
խ Փիլ. 3. 21։
ծ Պ. 3. 23։ 11. 3։

ալ՝ էառնել իմոյն՝ օրհնոյ տէր։ 29 - Եւգաս էին ընդ մեզ եւ ելին ի Տիւրոսէ մինչ ի Պտղոմայիս, եւ ողջունեցաք զեղբարս՝ եւ մնացաք մի աւուր ընդ նոսա։ 30 - Իսկ յաջորդումն նորա ելաք եկաք ի Կեսարիա, եւ մտեալ ի տուն Փիլիպպոսի աւետարանչին՝ որ էր ի նոսա եւ ի եւթն սարկաւագացն՝ մնացաք ընդ նմա։ 31 - Եւ նմա էին չորք դստերք կոյսք՝ որ մարգարէանային։ 32 - Եւ մնացելոց մեր աւուրս բազումս՝ իջաւ ոմն ի Հրէաստանէ մարգարէ անուն Ագաբոս։ 33 - Եւ եկն առ մեզ՝ եւ առեալ զգօտի Պաւղոսի՝ կապեաց զձեռս եւ զոտս իւր՝ եւ ասէ։ 34 - Զայս ասէ Հոգին Սուրբ՝ զայրն զոր իցէ գօտի սա՝ զայնպէս կապեսցեն Հրեայքն ի Երուսաղէմ՝ եւ մատնեսցեն ի ձեռս հեթանոսաց։ 35 - Եւ լուեալ մեր զայս՝ եւ ես եւ որ ի տեղւոջն էին՝ աղաչէաք զնա մի երթալ ի Երուսաղէմ։ 36 - Եւ պատասխանի ետ Պաւղոս՝ եւ ասէ։ Զի՞ լայք եւ խոցանէք զսիրտ իմ։ Զի ես ոչ միայն կապեալ լինել՝ այլ եւ մեռանել պատրաստ եմ ի Երուսաղէմ՝ վասն անուան Տեառն Յիսուսի։ 37 - Եւ մեր չհնար համոզել զնա՝ ասացաք զբանն Տեառն եւ դադարեցաք, ասելով՝ Եղիցի կամք Տեառն։ 38 - Եւ յետ աւուրցն յայսոսիկ պատրաստեցաք զբեռունս մեր՝ եւ ելաք յԵրուսաղէմ։ 39 - Էին եւ ոմանք ի մանկանցն Կեսարացւոց՝ որ տանէին ընդ իւրեանս զոմն Մնասոն Կիպրացի՝ որ էր ի հնոյ աշակերտացն՝ առ որ եւ հիւրասիրեսցուք։ 40 - Եւ եկեալ մեր յԵրուսաղէմ՝ ընկալան զմեզ եղբարքն յայնմ աւուր։ 41 - Իսկ յաջորդումն նորա եմուտ Պաւղոս առ Յակոբոս՝ եւ ամենայն երէցքն ներկայ եղեն։ 42 - Եւ ողջունեալ զնոսա՝ պատմէր զայն զոր արար Աստուած ի հեթանոսս ընդ ծառայութիւն նորա։ 43 - Եւ նոքա լուեալ՝ փառաւորէին զԱստուած՝ եւ ասեն ցնա։ Տեսանես, եղբայր, քանի՛ բիւրք են ի հաւատացելոցն ի Հրեայս՝ եւ ամենեքեան նախանձաւորք են օրինացն։ 44 - Եւ լուարուցին զքեզ՝ եթէ ուսուցանես զամենայն Հրեայս որ ի հեթանոսս են՝ զհեռանալ ի Մովսիսէ՝ ասելով՝ մի՛ թլպատել զորդիս իւրեանց՝ եւ մի՛ ընթանալ ըստ սովորութեան։ 45 - Զի՞ է ինչ ասել ի վերայ այսորիկ՝ զի անպատճառ լսիցեն զգալոցդ։ 46 - Արա՛ զայս զոր ասեմք քեզ։ Կան ոմանք ի մեզ՝ որ ունին զնոսա ուխտ։ 47 - Զսոսա առեալ՝ սրբեա՛ զանձն ընդ նոսա՝ եւ ծախեա՛ վասն նոցա՝ զի ածիցեն զգլուխս իւրեանց։ Եւ գիտասցեն ամենեքեան՝ զի զոր ասացին զքեզ՝ ոչ է ինչ՝ այլ դու ընթանաս պահելով զօրէնս։ 48 - Զհեթանոսացն որ հաւատացին՝ մեք գրեցաք՝ եւ հրամայեցաք նոցա՝ զի ոչ ինչ պահեսցեն զայնպիսի՝ բայց միայն զի զանձինս պահեսցեն ի կուռս եւ ի սպանդ եւ ի պոռնկութենէ։ 49 - Եւ ասէ ցնոսա Պաւղոս՝ զայս ամենայն։ Ես զայսօր աւուր սրբեցայ ընդ նոսա՝ եւ մտանէի ի տաճարն՝ ի կատարել զաւուրս սրբութեան՝ մինչեւ մատուցանիցի ի վերայ իւրաքանչիւր նոցա զպատարագն։ 50 - Եւ յետ եւթն աւուրցն՝ որ էին կատարեալ սրբութեան՝ տեսին զիս Հրեայքն ի տաճարին՝ եւ խռովեցուցին զամենայն ժողովուրդն՝ եւ ձգեցին զձեռս ի վերայ իմ։ 51 - Եւ աղաղակէին եւ ասէին։ Արք Իսրայէլացիք՝ օգնեցէ՛ք։ Այս է մարդն որ զամենայն ուսուցանէ զամենայն ամենայն տեղեաց՝ զժողովուրդն եւ զօրէնսն եւ զտեղին այս՝ եւ ոչ միայն զայս՝ այլ եւ Յունաստանեայք մտուցին ի տաճարն՝ եւ պղծեցին զսուրբ տեղիս զայս։ 52 - Զի տեսեալ էին նախ զՏրովփիմոս Եփեսացի ընդ նմա ի քաղաքի՝ զոր կարծէին եթէ Պաւղոս մտուցանէր ի տաճարն։ 53 - Եւ շարժեցաւ ամենայն քաղաքն՝ եւ եղեւ ընդհարումն ժողովրդեան։ Եւ բռնեալ զՊաւղոս՝ քարշէին զնա արտաքս ի տաճարէն՝ եւ անդէն փակեցան դռունք։ 54 - Եւ ի խնդրել նոցա սպանանել զնա՝ եհաս լուր առ հազարապետ գնդին՝ եթէ ամենայն Երուսաղէմ խռովեալ է։ 55 - Եւ նա անդէն առեալ զզինուորսն եւ զհարիւրապետսն՝ եւ ընթացաւ առ նոսա։ Եւ նոքա տեսեալ զհազարապետն եւ զզինուորսն՝ դադարեցին ի ծեծելոյ զՊաւղոս։ 56 - Եւ մերձեցեալ հազարապետն՝ բռնեաց զնա՝ եւ հրամայեաց կապանաւք երկաթեայք երկոցունց ձեռացն կապել զնա։ Եւ հարցանէր զոմանս թէ ո՞ է եւ զի՞նչ արարեալ իցէ։ 57 - Եւ ոմանք ոմանց ինչ կարգէին ի բազմութենէ ամբոխին։ Եւ ոչ կարացեալ գտանել զճշմարտութիւն՝ հրամայեաց տանել զնա ի բերդն։ 58 - Եւ յորժամ եհաս ի սանդուխսն՝ եղեւ զի բռնադատեցաւ ի զինուորացն վասն բազմութեան ամբոխին։ 59 - Զի բազմութիւն ժողովրդեան հետեւէր՝ աղաղակելով եւ ասելով՝ Հան զնա։ 60 - Եւ մինչ մերձենային ի բերդն՝ ասէ Պաւղոս ցհազարապետն։ Թոյլ տուր ինձ՝ զի խօսեցայց ընդ քեզ։ Եւ նա ասէ։ Գիտե՞ս զյունարէն լեզուս։ 61 - Ոչ դու ես արդեօք Եգիպտացին՝ որ յառաջագոյն ժամանակս յարուցեր եւ տարեր յանապատ զչորս հազարս այրս մարդասպանս։ 62 - Եւ ասէ Պաւղոս։ Ես Հրեայ եմ ի Տարսոնէ Կիլիկեցւոց քաղաքէ՝ ոչ անարգ քաղաքացւոյ։ Եւ աղաչեմ զքեզ՝ թոյլ տուր ինձ՝ զի խօսեցայց ընդ ժողովրդեանդ։ 63 - Եւ թոյլ տուեալ նմա՝ Պաւղոս կայեալ ի սանդխին՝ ձեռնարկեաց ձեռամբ ցժողովուրդն։ Եւ եղեւ մեծ լռութիւն՝ եւ լուեալ զնմանէ՝ ասէ հայերէն լեզուաւ։ 64 - Արք եղբարք եւ հարք՝ լուարուք ինձ՝ զոր ասեմ առ ձեզ։ 65 - Եւ լուեալ զի հայերէն լեզուաւ ասէ ցնոսա՝ առաւել եւս լռութիւն արարին։ Եւ ասէ։ 66 - Ես Հրեայ եմ՝ ծնեալ ի Տարսոնէ Կիլիկեցւոց քաղաքէ՝ եւ սնեալ ի քաղաքիս այսմիկ՝ ի ոտս Գամաղիելի՝ կրթեալ ըստ ճշմարտութեան հաւրենական օրինացն՝ եղեալ նախանձաւոր Աստուծոյ՝ որպէս եւ դուք ամենեքեան էք այսօր։ 67 - Որ զայս ճանապարհ մինչեւ ի մահ հալածեցի՝ կապելով եւ մատնելով ի բանտս զարս եւ զէգս։ 68 - Որպէս եւ քահանայապետն վկայէ ինձ՝ եւ ամենայն ծերակոյտն։ Յորոց եւ թղթեր ընդունելով առ եղբարսն՝ գնայի ի Դամասկոս՝ զի եւ զայնոսիկ որ անդ էին՝ կապեալ բերեցից յԵրուսաղէմ՝ զի պատժեսցին։ 69 - Եղեւ ինձ երթեւեկ գնալոյ՝ եւ մերձենալոյ ի Դամասկոս՝ յանկարծ ի կէս տուընջենի՝ պայծառացաւ ինձ լոյս մեծ ի երկնից։ 70 - Եւ անկեալ ես ի գետին՝ լուայ ձայնի ասելոյ ցիս։ Սաւղոս, Սաւղոս՝ զիա՞րդ զիս հալածես։ 71 - Եւ ես պատասխանի ետու։ Ո՞վ ես դու, Տէր։ Եւ ասէ ցիս։ Ես եմ Յիսուս Նազովրեցի՝ զոր դու հալածես։ 72 - Եւ որ ընդ իս էին՝ տեսին զլոյսն՝ եւ զարհուրեցան։ Եւ ոչ լուան զձայնի խօսելոյ ընդ իս։ 73 - Եւ ասեմ ես։ Զի՞ արարից, Տէր։ Եւ Տէր ասէ ցիս։ Յարո՛ւց եւ երթ՝ ի Դամասկոս՝ եւ անդ ասասցեն քեզ զամենայն զոր կարգեալ է քեզ առնել։ 74 - Եւ որպէս ոչ կարացի տեսանել ի փառացն զնոցա՝ ձեռամբ ածելով ընկերացն՝ եկի ի Դամասկոս։ 75 - Եւ Անանիա մի ոմն՝ արդար ըստ օրինացն՝ վկայեալ ամենայն բնակչաց Հրեաստանեայց՝ 76 - եկեալ առ իս՝ եւ կացեալ՝ ասէ ցիս։ Սաւղոս եղբայր, ընդունի՛ զտեսիլ քո։ Եւ ես նմին ժամու յայնմ հայեցայ ի նա։ 77 - Եւ նա ասէ։ Աստուած հարցն մերոց ընտրեաց զքեզ՝ գիտել զկամս նորա՝ եւ տեսանել զարդարն՝ եւ լսել զձայն ի բերանոյ նորա։ 78 - Զի եղիցիս նմա վկայ առ ամենայն մարդիկ՝ զոր տեսեր եւ լուար։ 79 - Եւ արդ զի՞ մեծանաս։ Յարո՛ւց՝ մկրտեա՛ւ եւ լուա՛ զմեղս քո՝ կոչեցեալ զանուն Տեառն։ 80 - Եղեւ ինձ դարձեալ ի Երուսաղէմ՝ եւ աղօթից իմոց ի տաճարին՝ եղէ ես ի հանգստեան։ 81 - Եւ տեսի զնա ասելով ցիս։ Շտապեա՛ եւ ել սրով ի Երուսաղէմ՝ զի ոչ ընդունիցին զվկայութիւն քո վասն իմ։ 82 - Եւ ես ասացի։ Տէր, նոքա գիտեն զի ես էի որ ի ժողովարանսն զհաւատացեալսդ ի քեզ կապեալ եւ ծեծեալ ի մի եւ ի մի ժողովարան։ 83 - Եւ յորժամ թափէր արիւն Ստեփանոսի վկային քո՝ ես էի կայեալ եւ հաճեալ սպանման նորա՝ եւ պահէի զհանդերձս սպանողացն։ 84 - Եւ ասէ ցիս։ Երթ՝ զի ես զքեզ առաքեմ հեռի յազգաց։

---

5 2 Կոր. 11. 26. Գոյզ. 5. 11.
6 1 Մակ. 2. 49.
7 Ծն. 8. 36. գ. 4. 9. 2 Կոր. 4. 10. 11. 11. 23.
8 2 Կոր. 1. 8.
9 Եբ. 22. 43. 56. 42. գ՚. 2. 24. Գ՚. 42. 49.
10 գ. 5. 6.
11 Ծն. 13. 11. Եփես. 5. 11.
12 1 Մակ. 4. 4.
13 գ. 6. 5.
14 Եզեկ. 37. 3.
15 Յովհ. 42. 24.

պաշտա, մի գոշ ընդ պաշտա որը։ 40 - Վէ անուանի ճէսէտէր մի զէմինի ճէսէտէր վար. լաքին անուանիէրին չէրիֆի պաշտա, մի զէմինիէրին չէրիֆի պաշտա որը։ 41 - Կիւնէշին չէրիֆի պաշտա, մի այլն չէրիֆի պաշտա, մի երկրպագուրդն չէրիֆի պաշտա որը. զերա չէրիֆ ճիհէթիւլ երկրպագութան ֆէրզի որը։ 42 - Էօղլէրին զըյամը տախտ պէօյլէ որը. ֆանի օտարագ էքիլիր, ֆանի օրնայտագ զըյամ էտէր. 43 - Չիլէմտէ էքիլիր, չէրիֆտէ զըյամ էտէր. գա՛աֆտա էքիլիր, գումէհտէ զըյամ էտէր. 44 - Հայվանի ճէսէտա էքիլիր, բուհանի ճէսէտա զըյամ էտէր. հայվանի ճէսէտա վար, բուհանի ճէսէտա տախտ վար որը։ 45 - Պէօյլէ տախտ կոպրիլիշ որը քի՝ Պէրինճի ինսան, կո՞նի Ադամ Հայտմա ունիր գամի օտա. Յօշրագի Ադամ Հայտմի էրէն բուհ օտա։ 46 - Լազին բուհանի տէյիլ, անճագ հայվանի ունագատէմ օտա՞ բուհանի անուն օշրա օտա։ 47 - Պէրինճի ինսան կէտան՝ Իֆխրագի խոխ, երինճի ինսան Անէնատա օտա Բագագ որը։ 48 - Իֆխրագի նադրի խէ, իֆխրագիրդ տախտ էօյլէ որը. մի անուանի նադրի խէ, անուանիրդ տախտ էօյլէ որը։ 49 Վէ իֆխրագինին տրէմինի կէյտիմիդ մոխրի, անուանինին տրէմինի տախտ կէյճէյիդ։ 50 - Գունա տախտ տէրիմ, էյ պէրատէրդ, Ինձն մի գան մէրհաբա Աղահա վարիս օտուդ. մի ֆանի օտա ֆանի օտուդատա վարիս օտուդ։

ա Գան. 42. 3. Մատթ. 43. 43։
բ Փիլ. 3. 21։
գ Թէք. 2. 7։
դ Բօմ. 5. 14։
ե Ծոմ. 5. 21. 6. 33. 39. 40. 54. 57. Փիլ. 3. 21. Կող. 3. 4։
զ Ծոմ. 3. 31։
է Թէք. 2. 7. 3. 49։
ը Ծոմ. 3. 43. 31։
թ Փիլ. 3. 20. 24։
ժ Թէք. 5. 3։
ի Բօմ. 8. 29. 2 Կոր. 3. 18. 4. 11. Փիլ. 3. 21. 1 Ծոմ. 3. 2։
լ Մատթ. 46. 47։ Ծոմ. 3. 3. 5։

51 - Իշեէ սիղէ պիր սըրը սէօյլէրիմ. ՙճիւմլէմիղ ույումայաճաղըղ, ամմա ճիւմլէմիղ ասն աւրաա, 52 - Պիր անաէ, պիր կէօղ դըրխմաալընաա ՚թէպէտիւլ էտէճէյիղ. ՚Չիւնքի աւր չալընաճադ սըրը, վէ էօլուլէր ֆանի օլմայարադ տիրիլէճէք, պիղ տախի թէպէտիւլ էտէճէյիղ. 53 - Զիրա պու ֆանի օլան՝ ֆանի օլմայանը կիւմէք, վէ պու էօլումէ միւպթէլա օլան՝ էօլումսիւզլիւյիւ կիւմէք կէրէք սիր։ 54 - Վէ պու ֆանի օլան՝ ֆանի օլմայանը կիյտիքտէն ասկրա, ՚վէ պու էօլումէ միւպթէլա օլան՝ էօլումսիւզլիւյիւ կիյտիքտէն ասկրա, օ պէնան՝ ՚էօլում պալէպէյէ պարդ օլաւ՝ տէյիւ էտադըմըղ օլան քէլամ վուդու՝ պուլաճադ սըրը։ 55 - ՚Էյ էօլում, սէնինն տիքէնինն նէ՞րէտէ. էյ հալիյէ, սէնինն պալէպէն նէ՞րէտէ սիր։ 56 - Էօլումինն տիքէնի կիւնահ, ՚վէ կիւնահըն դումէքէի չէրի՛ամ սըր։ 57 - Լաբին ՙԲատալըմըղ ծիաւս Քրիաոս վասըթաալյէ պիղէ պալէպէյի իհսան էտէն ՙԱլահա շիւքր օլաւն։ 58 - Չիմսի, էյ սէվկիւլի պէրաաէրլէրիմ, էմէյինիղ Բատպաա պիհուաէ օլմաադըղընը պիլէրէք, ՙմիւհքէմ վէ աապիթդաաէմ պուլունուպ՝ աա՛խա Բատպէն իշինաէ արթմադ իւդրէ օլունըղ։

ՊԱՊ 16

ՙԱուդաաէպէրը իչին օլան ի՛անէ թօխլանմաը խաւաուընաա՝ Գաղաախա քիւհէլէրինէ թէրթիպ

ՙ1 Սէլ. 4. 14—16։ ՚Փիլ. 3. 21։ ՚Ջաք 9. 14։ Մաաթ. 24. 31։ Յովհ. 5. 25։ 1 Սէլ. 4. 15։ ՚2 Կոր. 5. 4։ ՙԵա. 25. 8։ ՚Խոր. 2. 14, 15։ Վ՚ահ. 20. 14։ ՙՈվս. 13. 14։ ՙԲօմ. 4. 15։ 5. 13։ 7. 5, 13։ ՙ1 Յովհ. 5. 4, 5։ ՚Բօմ. 7. 25։ ՚Ջպ. 3. 8։ ՙ2 Պետ. 3. 14։

ՙԱ՛մոլ. 11. 29։ 24. 17։ Բօմ. 15. 26։ 2 Կոր. 8. 4։ 9. 1, 12։ Գաղ. 2. 10։

էթանիյիմ կիսի, սիղ տախի պէօյլէ եաւրընըղ։ 2- [բ]Հէր հաֆթանըն պիրինճի կիւնիւնտէ սիղտէն հէր պիրի նա՞իլ օլուրսա պէրէքէթէ կէօրէ ճէմ՚ էտիպ՝ եանընտա ալը գօսուն, թա քի վասըլ օլուրղընտա՝ օ ղէման թօխտանադըղ օլմայա։ 3- [գ]Վէ կէլտիյիմտէ [դ]միւնասիպ կէօրէճէյինիղ աատմլէր քիմլէր իսէ, իհսանընըղը ներսատէմ կէօթիւրմէք իչիւն մէք- թուպպարլէ անլէրի կէօնտէրիրիմ։ 4- [ե]Պէնիմ կիթ- մէմ տախի միւնասիպ կէօրիւլիւր իսէ, պէնիմ իլէ պէրապէր կիտէճէքլէր տիր։ 5- [զ]Վէ Մակեդոնիա- տան կէչտիքտէն սոնրա՝ սիղէ կէլէճէյիմ, [է]չիւնքի Մակեդոնիատան կէչէճէյիմ. 6- [ը]վէ օլուր քի եա- նընըզտա մէքս էտէրիմ, վէ պէյքի տէ գըշը կէչի- րիրիմ, թա քի հէր նէրէյէ կիտէճէք օլուր իսէմ, [թ]պէնի սիղ եօլա չըղարտասընըղ։ 7- Զիրա պու տէֆ՚ա եօլ իւզէրի սիղին իլէ կէօրիւշմէք իսթէմէյիպ, [ժ]Բապպ իսկն վէրիրսէ, եանընըզտա պիր միւտաէթ էյլէնմէք իւմիտլինտէ իմ։ 8- Լաբին Պէնտէկոստէ պայրամընտաէք Եփեսոստա գալաճաղըմ. 9- [ի]Զիրա պանա պէօյուք վէ քեարըք պիր գափու աչըլըպ՝ [լ]մուխալէֆէթի էտէնլէր տախի չօղ տըր։

10- [խ]Վէ էկէր Տիմոթէոս կէլէճէք օլուր իսէ, եա- նընըզտա գօրղուսուզճա պուլունմասընա տիղգամ էտինիղ. [ծ]զիրա օ տախի պէնիմ կիսի Բապպըն իչիլէ մէշղուլ տըր։ 11- Իմտի [կ]անը քիմսէ թահղիր էթմէսին, [հ]լաբին եանըմա կէլմէսի իչիւն սէլամէթ-

[բ] Ա՛մալ. 20. 7, Վահ. 4. 40։
[գ] 2 Կոր. 8. 19։
[դ] 2 Կոր. 8. 4, 19։
[ե] Ա՛մալ. 19. 21, 2 Կոր. 1. 16։
[զ] Ա՛մալ. 15. 3, 17. 15, 21. 5, Բօմ. 15. 24, 2 Կոր. 1. 16։
[է] Ա՛մալ. 18. 21, Գ. 4. 19, Յակ. 4. 15։
[ը] Ա՛մալ. 14. 26, 2 Կոր. 2. 12, Կող. 4. 3, Վահ. 3. 8։
[թ] Ա՛մալ. 19. 9։
[ժ] Ա՛մալ. 19. 22, Գ. 4. 17։
[ի] Բօմ. 16. 24, Փիլ. 2. 20, 22, 1 Ա՛կ. 3. 2։
[լ] 1 Տիմ. 4. 12։
[խ] Ա՛մալ. 15. 33։

լէ ևօլա չզաբընդզ. զիրա պիրատէրը լզէ անը պէ-
պէյօրըմ։ 12 - ²Ապուռա պիրատէր հադդընտա
իսէ, պիրատէրը լզէ պէրաթէր ևանընդզա կէլմէ-
սինի քէնտիսինտէն չօդ րէճա էթմէմ իսէ ատ,
չիմուն կէլմէյի գաթ'էն իսթէմէյօր, վէ լաքին մու-
նասիպ վագթը օլսդուա կէլէճէք տիր։

13 - ¹Ույանդզ տուրընդզ. ²իսմնտա սապիթ օլ-
նդզ. մէրանէ հարէքէթ էտինիզ. ³մևհքէմ օլ-
նդզ։ 14 - ⁴ձիւմլէ ումուրընդզ մուհտասիպէթլէ իճրա
օլունսուն։ 15 - էյ պիրատէրլէր, Սուլթաննէմին իս-
նէսի ⁵Ա.քայիանըն թուրճմանտասը օլսուդ՝ ⁶մուգա-
ասէլէրին իսթամպուլդա կէօնիւլ վէրմէքլէրի ⁷մա'-
լումունուզ իքէն, սիզէ րէճա էտէրիմ քի, 16 - Ֆէն-
տինիզ ասկի պու կիշի քիմսէյէրէ վէ պէրաթէր
իշթէյիսէ ⁸էմէք չէքէնլէրին ճիւմլէսինէ ⁹մևթի' օս-
մընդզ։ 17 - Սուլթաննէս վէ Փորտունատոս վէ Ա.քա-
յիսըն վասդզ օլմասընդուան մէպուր օլսդմ. ¹⁰դի-
րա սիզին նօդսանընդզդը անդէր թէճիմ էթմէյիզէր.
18 - ¹¹Զիւնքի պէնիմ բուհքմը վէ սիզինդզինի ատ մու-
թէրճմ դէյսդզար. ¹²իսմուզ պէօյէ քիմսէյէրէ րի'այէթ
էյլէյինիզ։ 19 - Ասիա քիլիսէլէրի սիզէ սէլամ էտէր-
լէր. Ակիւզաս վէ Պրիսկիլա իլէ Կանէլէրինատ պու-
լունան քիլիսէ սիզէ Բաղդաս չօդ սէլամ էտէրլէր։
20 - ձիւմլէ պիրատէրլէր սիզէ սէլամ էտէրլէր. ¹³մու-
գաատէս էօվիւնճէ պիրիսկիլինիզէ սէլամ էտինիզ։

² պ. 1. 42. 3. 5.
³ Մաաթ. 24. 42. 25. 13. 1 Մկ. 5. 6. 1 պետ. 5. 8.
⁴ պ. 15. 1. Փիլ. 1. 27. 4. 1. 1 Մկ. 3. 8. 2 Մկ. 2. 14.
⁵ Եփես. 6. 10. Կող. 1. 11.
⁶ պ. 14. 1. 1 պետ. 4. 8.
⁷ Րոմ. 16. 5.
⁸ 2 կոր. 8. 4. 9. 1. Ա'իպր. 6. 10.
⁹ պ. 1. 16.
¹⁰ Ա'իպր. 6. 10.
¹¹ Ա'իպր. 13. 17.
¹² 2 կոր. 11. 9. Փիլ. 2. 30. Փիլիմ. 13.
¹³ Կող. 4. 8.
¹⁴ 1 Մկ. 5. 42. Փիլ. 2. 29.
¹⁵ Րոմ. 16. 5. 15. Փիլիմ. 2.
¹⁶ Րոմ. 16. 16.

21-[-]ՊԷՆ Պօղոսըն էլ Հռպըսըլէ սէլամ։ 22-[է]Ի-
կէր պիր քիմսէ Բապպ [Յիսուս Քրիստոս]ը սէվմէդ-
սէ, [r]Բապպըմըզըն կէլտիյինտէ [s]մէ՛ռն օլսուն։ 23-
[t]Բապպ Յիսուս Քրիստոսըն [u]ինայէթի սիզին իլէ օլ-
սուն. 24-Մուհապպէթիմ Յիսուս Քրիստոսոս
ճիւմլէնիզ իլէ օլսուն։ Ամին։

ՊՕՂՈՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ
ԿՈՐՆԹՈՍԼԸԼԱՐԱ
ԻՔԻՆՃԻ ՐԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Աղահըն իրատէթիյլէ [-]Յիսուս Քրիստոսըն րէ-
սուլը Պօղոս վէ Տիմոթէոս պիրատէր, Աղահըն կորն-
թոսոս օլան քիլիսէսինէ վէ պիւթիւն Ախայոսոս
պուլունան [b]մուգաատէսիլէրին ճիւմլէսինէ. 2-Փէ-
տէրիմիզ Աղահ վէ Բապպ Յիսուս Քրիստոս թա-
րաֆընտան սիզէ [c]ինայէթ վէ սէլամէթ օլսուն։

3-[r]Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն Փէտէրի Ա-
ղահ չէֆգաթլարըն Փէտէրի վէ ճիւմլէ թէսէլլինին

[-] կող. 4. 18։ 2 Սէլ. 3. 17։
[է] Եփես. 6. 24։
[r] Յուդ. 14, 15։
[s] Գաղ. 1. 8, 9։
[t] Րօմ. 16. 20։
[u] կոր. 1. 1։ Եփես. 1. 1։ կող. 1. 1։ 1 Տիմ. 1. 1, 2 Տիմ. 1. 1։
[b] Փիլ. 1. 1։ կող. 1. 1։
[c] Րօմ. 1. 7։ 1 կոր. 1. 3։ Գաղ. 1. 4։ Փիլ. 1. 2։ կող. 1. 2. 1 Սէլ. 1.1։ 2 Սէլ. 1. 2։ Փիլիմ. 3։
[r] Եփես. 1. 3։ 1 Պետ. 1. 3։

մէնա՛ը օլան Ալլահ միւպարէք օլսուն։ 4-Օ տախ հէր պիր մուզայագաատա պուլունան քիմսէլէրէ Ալ-լահ Թարաֆընատան պիզիմ Թէսէլի օլունտըղմըզ Թէսէլսիյէ Թէսէլի վէրէ պիլմէմիզ իչիւն պիզէ հէր պիր մուզայագամըզտա Թէսէլի վէրիր։ 5-Ւ Զիրա Քրիստոսըն էլչիլէրի պիզտէ չօղալտըղը միսիլիւ Թէսէլիմիզ տախ Քրիստոսըն վասըթտըյէ չօղա-ղը։ 6-Վէ էկէր մուզայագա չէքէր խէք, հէման պիզիմ չէքտիյիմիզ օլ էլչիլէրէ Թէհամմիւլէ հու-սուլէ կէլէն։ պիզին Թէսէլինիզ վէ խէլասընըզ իչիւն տիր. վէ միւԹէսէլի օլուր խէք, պիզին Թէ-սէլինիզ վէ խէլասընըզ իչիւն տիր։ 7-Վէ Էլչիլէրէ միւշԹէրիւք օլտըղընըզ միսիլիւ, Թէսէլիյէ տախ Ջ-ընէւէ օտըւընըզ պիլմէքլէ՝ պիզին իչիւն իւ-միտիմիզ գալի տիր։ 8-Զիրա, էյ պէրատէրլէր, պիզէ Աահատա վադը՝ օլան մուզայագատան, եա՛-նի հատատէն զիյատէ, ԹադաԹըն ՓէվգինատԷ՝ հաԹ-Թա եաշամագատան պիլէ մէ՞յուս օլմագ տէրէճէ-սինատէ, սըզըլմըզ օլտըղմըզտան պիհատպէր պուլուն-մանըզը խաԹէմէյիզ։ 9-Լաքին քէնատ նէՓսիմիզտէ էօվուս ի՛լտընը ալտըգ, Ըթա քի քէնատիմիզէ տէ-յիլ, անճագ էօվուլէրի տէրիլտէն Ալլահա ի՛ԹիմատԷ էտէվիմ։ 10-Ւ Օ պիզի օլ գատար պէօյուք պիր էօ-վուտէն գուրԹարսըը, վէ գուրԹարըը, վէ պուն-տան պէօյէ տախ պիզի գուրԹարագագ սըը՝ տէ-յիւ անա Թէվէքքիւլ էտէրիզ։ 11-Սիզ տախ Ւպի-զիմ իչիւն տու՛ատա մու՛ամէնէԹ էտէրսինիզ, Ըթա քի նիչէ քիմսէլէր վէսիլէսիյէ պիզէ օլան իհսան

Ւ Ա՛մալ. 9. 4, պ. 4. 10, կող. 1. 24, Ջպ. 4. 15,
Ւ Բօմ. 8. 17, 2 Տիմ.
2. 12,
Ը Ա՛մալ. 19.23, 1 կոր. 15. 32, 16. 9,
Ր Եբռ. 17. 5, 7,
Ւ 2 պետ. 2. 9,
Ւ Բօմ. 15. 31, Փիլ. 1. 19, Փիլիմ. 22,
Լպ. 4. 15,

իւզէրինէ՝ նիչէլէր թարաֆընատան պիզիմ իչիւն չիւքր էտա օլունա։

12 - *Ձիրա իֆթիխարըմըզ պու տըր, եաՙնի զա-միրիմիզ չէհատէթ էտեր քի՝ Ւճիհանի հիքմէթլէ տէյիլ, անճաղ Ալլահըն Ւինայէթիյլէ տիւնեատա վէ պախուսուս պիզիմ հաղդընըզտա սատէիքլէ, վէ ՒԱլլահա օլան խուլուսլէ հարէքէթի էյլէտիք։* 13 - *Ձիրա օղուտըղընըզ, եահօտ թահդիդէն պիլտիյէ-նիզտէն, վէ իւմիտիմէ կէօրէ նիհայէթէ գատար տախի թահդիդէն պիլէճէյինիզտէն զայրի պիր չէյ եազմայօրըզ։* 14 - *Նիթէքիմ Բապպ Յիսուսըն կիւ-նիւնատ պիզէ ՒէՖՒՒՒՐԸ ֆո-ճէ օլաճաղընըզ միսիլիւ, Ւպիզ տախի պիզէ իֆթիխարը մուճիպ օլտըղըմըզը պա՚ղը մէրթէպէ գապուլ էթտինիզ։*

15 - *Վէ պու ի՚թիմատէ, Ւիքինճի տէֆ՚ա պիր նի՚մէթէ նա՞իլ օլմանըզ իչիւն, Ւէվվէլա պիզէ վար-մադ,* 16 - *վէ պիզտէն Մակեդոնիայա կէչմէք, Ւվէ եինէ Մակեդոնիատան պիզէ կէլմէք, վէ Եէհուտի-յէյէ կիթմէք իւզրէ պիզին թարաֆընըզտան եօլա չըգարըլմագ միւրատընատա իտիմ։* 17 - *Իմտի պու նիյէթիմտէ Ւաճէպա իսթիֆՒՒՒԹլէ մի հարէքէթ էթ-տիմ, եօղսա պէնտէ էվվէթ՝ էվվէթ, խայր՝ խայր օլմագ իչիւն Ւճհանի՞ թարիդլէ մի նիյէթ էթտիմ։* 18 - *Ամմա Ալլահ սատըդ տըր քի՝ պիզիմ պիզէ օ-ղան քէլամըմըզ էվվէթ վէ խայր օլմատը։* 19 - *Ձի-րա պիզիմ, Ե՚՚ՆՒ պէնիմ իլէ Սիլուանոս վէ Տիմո-թէոս վասըթատըյլէ արանըզտա Ւվա՚զ օլունան Իսէն Ուլլահ Յիսուս Քրիստոս էվվէթ վէ խայր օլմայըլա՝*

Ե 1 Կոր. 2. 4, 13։
Ֆ Պ. 2. 17։ 4. 2։
Ց Փիլ. 2. 16։ 4. 1։ 1 Սէլ. 2. 19, 20։
Հ Պ. 5. 12։
Յ Րօմ. 1. 11։
Ղ 1 Կոր. 4. 19։
Ճ 1 Կոր. 16. 5, 6։
Մ Պ. 10. 2։
Յ Մարկ. 1. 1։ Ղուկ. 1. 35։ Ա՚մալ. 9. 20։

ձանճաղ էլեմբեղ անտէ էվվէթի օլսու։ 20-ՙԶիրա Ալլահըն ճիւմլէ վա՛տլարը վասըթաւըզլէ Ալլահըն ճէլալի իչիւն անտէ էվվէթի վէ Ամին տիր։ 21-վէ պիզի սիզին իլէ պէրապէր Քրիստոսա սապիթ էտիպ *պիզի մէսհ էտէն՝ Ալլահ տըր. 22-ՙվէ քէշֆալիք պիզի միւհրլէտի, ՙվէ գալպէրիմիզէ Րուհըն փէյինի վէրսի։ 23-*Ալլահ Ղպանա շահիտ օլսուն ՙքի՛՚ սիզի էսիրկէմէք իչիւն տահա Կորնթոսա կէլմէտիմ. 24-ՙՏէյիլ քի սիզին իսանընըզա թէսալըմի էտէրիզ, ֆագաթի սիզին մէսերրէթինիզէ մուՙաֆէնէթ էտէրիզ. Ղնիրա սիզ իսանալէ գա՛իմ օլինիզ։

ՊԱՊ 2

Ղաքին ՙպիր տահա ևանընըզա հիւզնալէ կէլմէյէ քէնտիսինէ գարար վէրտիմ։ 2-Զիրա էկէր պէն սիզի մահզուն էտէր իսէմ, պէնիմ թարաֆըմտան մահզուն էտիլէն քիմնէտէն ղայրի պէնի մէսրուր էտէճէք քի՞մ տիր։ 3-վէ հէման պունու սիզէ եազըմ, քի կէլտիյիմտէ պանա մէսերրէթի մուճիպ օլաճագ քիմսէլէր թարաֆընտան ՖմահզունՖ օլմայըպ, չինքի պէնիմ մէսերրէթիմ ճիւմլէնիզին մէսերրէթի տիր՝ տէյիւ *սիզին ճիւմլէնիզէ իՙթիմատըմ վար տըր։ 4-Զիրա ՖմահզունՖ օլմանըզ իչիւն տէյիլ, անճաղ պէնիմ սիզէ օլան վէճք ղի-

Ղ Ա՛կոր. 13. 8։
ՀՐօմ. 15. 8, 9։
– 1 Յովհ. 2. 20, 27։
Ղ Եփես. 1. 13։ 4.30։ 2 Տիմ. 2. 19։ Վահ. 2. 17։
ՃՊ. 5. 5։ Եփես. 1.14։
ՀՐօմ. 1. 9։ Պ. 11. 31։ Գաղ. 1. 20։ Փիլ. 1. 8։
– 1 կոր. 4. 21։ Պ. 2. 3։ 12. 20։ 13.2, 10։
* Եռն. պէն իսկ Ալլահը ճանըմ իւզէրինէ շահիտ թուԹարըմ քի
– 1 կոր. 3. 5։ 1 Պետ. 5. 3։
ՀՐօմ. 11. 20։ 1 կոր. 15. 1։

——

– Պ. 1. 23։ 12. 20, 21։ 13. 10։
Ֆ Պ. 12. 21։
ֆ Պ. 7. 16։ 8. 22։ Գաղ. 5. 10։
Ֆ Պ. 7. 8, 9, 12։

յատէ մուհապպէթիմի պիլմէնիզ իչիւն չօգ մու-
զայագա վէ գալպ իզթիրապընտան վէ չօգ կէօզ
եաշլարըյլէ սիզէ եազըմ։

5-ԻՎԷ էկէր պիր քիմսէ հիւշնէ սէպէպ օլսու
իսէ, Ղպանա տէյիլ, անճագ պա՛զը մէրթէպէ (քի
զիյատէ սըգլէթ վէրմէյէյիմ) ճիւմլէնիզէ հիւշնէ
սէպէպ օլսու։ 6-ՊԷօյլէ քիմսէյէ Ի՛էքսէր թարա-
ֆընտան օլան պու թէքտիր քեաֆի տիր։ 7-ԸՇէօյ-
լէ քի պիլ՛աքս պու միսիլլիս քիմսէնին իֆրաթ տէ-
րէճէ հիւշնէ զարդ օլմամասը իչիւն, անը ՚աֆիլ
էյլէյիպ՝ թէսէլլի էթմէնիզ սէզա տըր։ 8-Պու էճ-
տէն անա մուհապպէթ իսպաթ էթմէնիզդի սիզտէն
րէճա էտէրիմ։ 9-Զիրա ԸՀէր շէյտէ միւթի՚ օլուպ
օլմատըզընըզը պիլմէք իւզրէ տախի սիզի թէճրիպէ
իչիւն եազըմ։ 10-Վէ հէր քիմէ պիր շէյ ՚աֆիլ
էտէրսէնիզ, պէն տախի էտէրիմ, զիրա պէն տախի
պիր շէյ ՚աֆիլ էթմիշ իսէմ, Ֆրիստոս թարաֆըն-
տան սիզին իչիւն ՚աֆիլ էթտիմ. 11-Թա քի Շէյ-
թան թարաֆընտան զատը չէքմէյէյիմ, չիւնքի ա-
նըն զարազլարընտան պիխապէր տէյիլ իզ։

12-ՒՖրիստոսըն պէշարէթի իչիւն Տրովադայա
վարսըզընտա Ըպանա Բապպ թարաֆընտան գաւիու
այըլսը իսէ տէ, 13-ԼՊիրաատէրիմ Տիտոսը պուլնա-
տըզընտան բուհրնտա բահաթըմ եօգ իտի, վէ ան-
լէր իլէ վէտա՚ էտիպ՝ Մակեդոնիայա կիթտիմ։

14-Ամմա պիզի տա՞իմա Ֆրիստոստա մուզաֆ-
ֆէր էտիպ՝ հէր եէրտէ պիզիմ վասըթամըզլէ անը
պիլմէք Ըրա՞իհասընը իզհար էյլէյէն Ալլահա չուքր

Ը 1 կոր. 5. 1։
Ջ Գաղ. 4. 12։
Ը 1 կոր. 5. 4, 5։
1 Տիմ. 5. 20։

Ը Գաղ. 6. 1։
Ր Պ. 7. 15։ 10. 6։
Ի Ա՚մաղ. 16. 8։ 20. 6։

Ի 1 կոր. 16. 9։
Լ Պ. 7. 5, 6։
Ը ՚Աշն. 1. 3։

օլսուն։ 15 - Զիրա [2]կէրէք խէլաս պուլան [1]կէրէք հէլաք օլան քիմսէլէր հադդընտա Ալլահըն [3]ինանին- տէ Քրիստոսըն խօշ րա՞հատը իլ։ 16 - [4]Պունլարա էօլիւմ իչիւն էօլիւմ րա՞հատը, վէ անլէրէ հայաթ իչիւն հայաթ րա՞հատը իլ. [5]վէ պու շէյլէրէ քի՞մ միւսթա՛հա տիր։ 17 - Զիրա նիչէլէր կիպի [6]Ալլահըն քէլամընը թահրիֆ էտէնլէր տէյիլ իլ, անճաղ [7]խու- լուստան վէ Ալլահ թարաֆընտան կիպի, վէ Ալլա- հըն հուզուրընտա Քրիստոստա աէօյլէրիլ։

ՊԱՊ 3

-Քէնաիմիզի [8]եինէ թավսիյէ էթմէյէ մի պաշ- լայօրըզ. [9]էօդտա պա՛զըլարը կիպի [10]թարաֆընըզդա թավսիյէնամէլէրէ, [11]ահոտ թարաֆընըզտան թավ- սիյէլէրէ մի միւհթաճ ըզ։ 2 - [12]Գալպէրիմիզտէ [13]ա- զընմընըզ, վէ ճիւմլէ սաէմլէրին թանըյըպ օգուտըզ- լարը մէքթուպըմըզ սիզ սինիզ։ 3 - Զիւնքի պիզիմ [14]ըստամէթիմիզ վասըթասըյլէ միւրէքքէպլէ տէյիլ, անճաղ հայյ օլան Ալլահըն Րուհըյլէ, [15]թաշ լէվ- հալարա տէյիլ, [16]անճաղ դալպին էթ լէվհալարընա [17]ազընըզ օլան [18]Քրիստոսըն մէքթուպը սիզ օլար- ընըզ աչիքճաը տըր։ 4 - Քրիստոսըն վասըթասըյլէ տախ Ալլահա պէօյլէ [19]ի՛թիմատըզ վար տըր։ 5 - [20]Վէ լաքին պիզդաթ քէնտիվիյիմիզտէն կիպի պիր շէյ քէնտիմիզ թէֆէքքուր էթմէյէ միւսթա՛հա օլ- մայըլա՝ [21]խաթի՛տատըզ Ալլահտան տըր։ 6 - Ո տա-

[1] 1 կոր. 1. 18։
[2] պ. 4. 3։
[3] Ղուկ. 2. 34։ Յովհ. 9. 39։ 1 պետ. 2. 7, 8։
[4] 1 կոր. 15. 10։ պ. 3. 5, 6։
[5] պ. 4. 2։ 11. 13։ 2 պետ. 2. 3։
[6] պ. 1. 12։ 4. 2։
[7] պ. 5. 12։ 10. 8, 12։ 12. 11։
[8] Ա՛մաղ. 18. 27։
[9] 1 կոր. 9. 2։
[10] Խուբ. 24. 12։ 34. 1։
[11] Մէզ. 40. 8։ Երեմ. 31. 33։ Եզեկ. 11. 19։ 36. 26։ Հպր. 8. 10։
[12] 1. կոր. 3. 5։
[13] Յովհ. 15. 5։ պ. 2. 16։
[14] 1 կոր. 15. 10։ Փիլ. 2. 13։

*լու պիտի ր'ահտը ճէտիտին, եա՞նի ⁴հարիքըն տէ-
յիլ, անճատ րուհըն ⁵խըտմէթճիլէրի օվ-ը միւս-
թա'իտ գըլտը. ⁶Ղիրա հարիք էօլտուրիւր, ⁷ամմա
րուհ իհեա էտէր։ 7-⁸Վէ էկէր հարիքլարըէ ⁹թաշ-
լար իւզէրինէ հէքք օլունան էօլում խըտմէթի՝
¹⁰պէնի Իսրայէլ Մուսէյին եիւզիւնէ, անըն ֆանի
ճէլալի սէպէպինտէն, նազար գըլամաւտրգլարը տէ-
րճէտէ ճէլիլ օլտու խէ, 8-¹¹Րուհըն խըտմէթի
տահա զիյատէ ճէլիլ օլմամասը նա՞սըլ օլուր։ 9-
Զիրա մահքիւմիյէթ խըտմէթի ճէլիլ օլտըղը թաղ-
տիրտէ, ¹²տահա զիյատէ սալահ խըտմէթի ճէլալ-
տէ արթաճագ տըր։ 10-Զիրա ճէլալէ մազհար օ-
լան պիլէ պու խուսուստա, եա՛նի տահա ա՛լա ճէ-
լալէ նիսպէթլէ ճէլիլ տէյիլ իտի։ 11-Զիւնքի ֆա-
նի օլան ճէլիլ օլտու խէ, պագը օլան նէ՛ գատար
զիյատէ ճէլիլ օլուր։ 12-¹³Իմտի պէօյլէ իւմիտիվիզ
վար իքէն, ¹⁴չօգ ճէսարէթի խալրագ էտէրիզ։ 13-Վէ
¹⁵պէնի Իսրայէլ ֆանի նէսանէնին նիհայէթինէ նա-
զար գըլմամալարը իչիւն, ¹⁶Մուսէս քէնտի եիւզիւ-
նէ նիգաս գօտըղը կիսի էթմէյիզ։ 14-¹⁷Ամմա ան-
լէրին զիհնլէրի քէօրլէնմիշ իտիյինտէն, ¹⁸ա՛հտ ը ¹⁹ա-
թիդ օգունտուղընաա օլ նիգաս պու կիւնէ գատար
րէֆ' օլունմամըշ տուրույօր. ²⁰տախի ֆրիատոստա
խալթալ օլունուր։ 15-Վէ լաքին թա պու կիւնէ*

Ա Երեմ. 31. 31։ Մատթ. 26. 28։ Յոհ. 8. 6, 8։
Բ Ծն. 2. 27, 29։ 7. 6։
Գ 1 Կոր. 3. 5։ 15. 10։ Պ. 5. 18։ Եփես. 3. 7։ Կող. 1. 25, 29։ 1 Տիմ. 1. 11, 12։ 2 Տիմ. 1. 11։
Դ Ծն. 3. 20։ 4. 15։ 7. 9—11։ Գաղ. 3. 10։
Ե Յոհ. 6. 63։ Ծն. 8. 2։
Զ Ծն. 7. 10։
Է Խուր. 34. 1, 28։ Թէս. 10. 1, վէ զայրի։
Ը Խուր. 34. 29, 30, 35։
Թ Գաղ. 3. 5։
Ժ Ծն. 1. 17։ 3. 21, 22։
Ի Պ. 7. 4։ Եփես. 6. 19։
Լ Ծն. 10. 4։ Գաղ. 3. 23։
Խ Խուր. 34. 33, 35։
Ծ Ես. 6. 10։ Մատթ. 13. 11, 14։ Յոհ. 12. 40։ Ա'մալ. 28. 26։ Ծն. 11. 7, 8, 25։ Պ. 4. 4։

տէրին Մովսէսի ըստ ամենայնի օգնականը ընդդէմ անէրին գալսի իւզէրինէ պատը տըր։ 16 - Ամմա Բապպա րիւճու՝ էթտիքլէրինէ նէյդայ գալսըրըճագ տըր։ 17 - Իմտի Բապպ Բուհ տըր, վէ Բապպըն Բուհու հէր նէրէյտէ խէ հուրրիյէթ օրատտա տըր։ 18 - Պիզիմ ճիւմլէմիզ խէ Բապպըն ճէլալինի չայինէտէ կիսի նէյդայսըդ եիւզէ սէյր էտէրէք, կէօյա Բապպըն Բուհու թարաֆընատան հէման օլ տուրէթէ ճէլատէն ճէլալէ թէպսիլ օլունուրըդ։

ՊԱՊ 4

1 - Պու էճլատէն իշպու խըտմէթի պիզտէ էքէն, էմէր-համէթէ նա՞իլ օլտըղըմըզդա նազարէն օտանմայըդ. 2 - Լաքին ըէզալէթէ սէպէպ օլան կիզի շէյլէրի ըէտտա էտէրէք, հիլէյլէ հարէքէթի էթմէյիդ. վէ Աղլահըն քէլամընը թահրիֆ էթմէյիս՝ տանճագ հադդը իշհար էթմէքլէ քէնտի քէնտիմիզի Աղլահըն հուզուրընտա հէր պիր տաէմին զամիրինէ թավսիյէ էտէրիդ։ 3 - Վէ պիզիմ պէշարէթիմիդ էօրթիւլու օլսա, հէլաք օլանլար հադդընտա էօրթիւլու տիր։ 4 - Զիւնքի անլէրտտէ, Աղլահըն տուրէթի օլան իբրահտտաըն ճէլալի պէշարէթինին նուրը անլէրէ գիյա վէրմէմէսի իչիւն, պու տիւնեա իլահը իհանատըղլարըն գինինի քէօր էթտի։ 5 - Զիրա քէն-

ա Խուր. 34. 34, Բօմ. 11. 23, 26։
բ Եա. 25. 7։
գ ԱԳ. 6, 1 կոր. 15. 45։
դ Պ. 4. 4, 6, 1 Տիմ. 1. 11։
ե 1 կոր. 13. 12։
զ Բօմ. 8. 29, 1 կոր. 15. 49, կող. 3. 10։
է Պ. 3. 6։
ը 1 կոր. 7. 25, 1 Տիմ. 1. 13։
թ Պ. 2. 17, 1 Սէլ. 2. 3, 5։
ժ Պ. 6. 4, 7, 7. 14։
ի Պ. 5. 11։
լ 1 կոր. 1. 18, Պ. 2. 15, 2 Սէլ. 2. 10։
խ Յովհ. 1. 18, 12. 45, 14. 9, Փիլ. 2. 6, կող. 1. 15, Ժիպր. 1. 3։
ծ Պ. 3. 8, 9, 11, 18, ԱԳ. 6։
կ Յովհ. 12. 31, 14. 30, 16. 11, Եփես. 6. 12։
հ Եա. 6. 10, Յովհ. 12. 40, Պ. 3. 14։
ձ 1 կոր. 1. 13, 23, 10. 33։

տիմիզի տէյել, անճադ Բապպ Յիսուս Քրիստոսը վա՚ղ էտէրիզ. ևվէ Յիսուս էչիւն քէնտիմիզի սիզէ գուլ ՚ոռ էռէէնէ: 6 - Ձիրա էզուլմէթտէն նուր փարաանասընը էմր էտէն Ալլահ քէնտիսի Յիսուս Քրիստոսըն եիւզիւնտէ Ալլահըն ճէլալինի պիլմէք նուրընը վէրմէք էչիւն, գալպէրիմիզտէ փարըատը: 7 - Լաքին գուվվէթին ֆաղիլէթի պիզտէն օրմայըպ՝ Ալլահտան օրմասը էչիւն, պու խաղինէչչ թօփրադ գապըար էչինտէ մալիք իզ: 8 - ևՀէր շէյտէ մուզայադատա իզ, լաքին պիհուզուր տէյել իզ. միւմթադրիպ իզ, լաքին մէ՚յուս տէյել իզ. 9 - Թէ՚ատտի կէօրիւրիւզ, ամմա մէթրուք տէյել իզ. գէրէկ վուրուլըզ, ամմա հէլաք օրմուշ տէյել իզ: 10 - Յիսուսըն էօլիւմիւնիւ տա՚խա ճէսէտիմիզտէ թաշըրըզ, քի Յիսուսըն հայաթը տախի ճէսէտիմիզտէ իզհար օլունա: 11 - Ձիրա պիզ քի հայաթտա իզ, Յիսուսըն հայաթը տախի պիզիմ ֆանի թէնիմիզտէ իզհար օլունմադ իւզրէ, ևՅիսուս էչիւն հէր վագըթ էօլիւմէ թէսլիմ ևօլունուրըզ: 12 - Իմտի պիզտէ էօլիւմ, սիզտէ խէ հայաթ ՚ամիլ տիր: 13 - Լաքին ևիման էթմէխիմ, անըն էչիւն սէօյլէտիմ՝ տէյիւ եաղըտըղը իւզրէ, ևհէման օլ իման բուհընա մալիք օլտըղմընըզտան՝ պիզ տախի իման էտէր վէ անըն էչիւն սէօյլէրիզ. 14 - ևՁիւնքի Բապպ Յիսուսը տիրիլտէն՝ պիզիմ տախի Յիսուս իլէ տիրիլտիպ՝ սիզին

ե 1 կոր. 9. 19։ պ. 1. 24։
ը Թէք. 1. 3։
թ Ա՚ղ. 4։ 1 պետ. 2. 9։
ժ 2 պետ. 1. 19։
ի 1 կոր. 2. 5։ պ. 12. 9։
լ պ. 5. 1։
խ պ. 7. 5։
ծ Մէզ. 37. 24։
կ 1 կոր. 15. 34։ պ. 1. 5, 9։ Գաղ. 6. 17։ Փիլ. 3. 10։
հ Րօմ. 8. 17։ 2 Տիմ. 2. 11, 12։ 1 պետ. 4. 13։
ձ Մէզ. 44. 22։ Րօմ. 8. 36։ 1 կոր. 15. 31, 49։ պ. 1. 8, 9։
ղ պ. 13. 9։
ռ Մէզ. 116. 10։
ն Րօմ. 1. 12։ 2 պետ. 1. 1։
շ Րօմ. 8. 11։ 1 կոր. 6. 14։

լէ պէրասէր իհզար էտէճէյինի պիլիրիզ։ 15 - Ւզիւրա հէր շէյ սիպին իչիւն տիր. Ոթա քի ’ինայէթ չօշալմադըէ էքսէրին թէշէքքիւրիւ սէպէպիյլէ Ալլահըն ’իզզէթի իչիւն արթա։

16 - Պունուն իչիւն օսանմայըզ. լաքին պիզիմ զահիրի աստիմիզ ֆէննա պուլուր իսէ տէ, ՚պաթընի օլան կիւնտէն կիւնէ եէնիլէնիր։ 17 - Ւզիրա պիզիմ պիր ան իչիւն օլան խաֆիֆ մուզայադամըզ պիզէ զայէթ իւլ զայէ ’ադիմ վէ էպէտի պիր ճէլալ հուսուլէ կէթիրիր։ 18 - Ոմասամ քի կէօրիւնէն շէյլէրէ տէյիլ, անճադ կէօրիւնմէյէնլէրէ նազար դըլըրըզ. զիրա կէօրիւնէնլէր զէմանի վէ կէօրիւնմէյէնլէր էպէտի տիր։

ՊԱՊ 5

Չիրա պիլիրիզ քի՝ Էկեր դուխպէ օլան իչպու զէմինի խանէմիզ պօզուլուր իսէ, Ալլահ թարաֆընտան էպէտի պիր պինամըզ, եա’նի սէմավաթտա էլ լէ եաիըլմամըշ խանէմիզ վար տըր։ 2 - Ընվազը’ պունուա սէմաւան օլան մէսքէնիմիզի կիյինմէք իչթիյադըյլէ ահ չէքէրիզ։ 3 - Պարի Էկիյինմիշ օլապ, չըխլապ պուլունմայաճաղըզ։ 4 - Չիրա պիզ քի պու դուխպէտէ իզ, եիւք ալթընտա օլարապ ահ չէքիյօրըզ. չիւնքի ասյունմապ տէյիլ, Ոանճապ ֆանի օլանըն հայաթտա զարդ օլմասը իչիւն կիյինմէք խաթէրիզ։ 5 - Ովէ պիզի հէման պու չէյէ հապըրլա-

Է 1 կոր. 3. 22։ պ. 1. 6։ կող. 1. 24։ 2 Տիմ. 2. 10։
Ը պ. 1. 11։ 8. 18։ 9. 11, 12։
Թ Բօմ. 7. 22։ եփես. 3. 16։ կող. 3. 10։
Ժ 1 պետ. 3. 4։
Ի Մատթ. 5. 12։ Բօմ. 8. 18։ 1 պետ. 1. 6։ 5. 10։
Լ Բօմ. 8. 24։ պ. 5. 7։ Ղուկ. 11. 1։

——

Խ Յոբ 4. 19։ պ. 4. 7։ 2 պետ. 1. 13, 14։
Ծ Բօմ. 8. 23։
Կ Ա՛ղ. 3. 18։ 16. 15։
Հ 1 կոր. 15. 53, 54։
Ձ Ես. 29. 23։ եփես. 2. 10։

յան, ։Հէմ տէ պիտի Բուհըն փէյնին վերէն՝ Ալլահ
սըր։ 6-Պունուն իչիւն տա՞իմա ի՛թիմատ էտէր
վէ պիւրիւզ քի՝ թէնտէ հազըր իքէն Բապատան
զա՞իպ իզ։ 7-։Ձիրա կէօրիւնէնէրըն տէյիլ, անճագ
իմանըն եւուրիւրիւզ։ 8-Իմտի ի՛թիմատ էտէրիզ վէ
։թէնտէն զա՞իպ վէ Բապային եանընտա հազըր պու-
լունմադը տահա զիյատէ արզու էտէրիզ։ 9-Պու
էճլտէն տախի կէրէք հազըր՝ կէրէք զա՞իպ իսէք,
անըն ՚ինտինտէ մագպուլ օլմադա զայրէթ էտէրիզ։
10-։Ձիրա Քրիստոսըն մահքէմէսինէ ճիւմլէմիզին
չըգմասը լազըմ սըր, ։քի հեր պիրի քէնտի ՚ա-
մէլէրինէ կէօրէ՝ կէրէք խայր, կէրէք շէրը, ճէ-
ազատ եափտըղը չէյլէրէ նա՞իլ օլա։

11-։Պունա պինա՞էն պիզ Բապա գօրգուսընը պի-
լէրէք, ատէմլէրի գանտըրըրըզ, ։վէ Ալլահըն ՚ին-
տինտէ իզհար օլունմըշ ըզ. վէ ուսմարըմ քի պիզին
զամիրլէրինիզտէ տախի իզհար օլունմըշ ըզ։ 12-Ձի-
րա ։քէնտիմիզի եինէ պիզէ թամսիյէ էթմէյօրըզ.
ֆադաթ գալզատէ տէյիլ, անճագ զահիրատէ իֆթի-
խար էտէնլէրէ պիր մուխալէֆէթինիզ օլմադ իւզ-
րէ, ։պիզիմ հադգրմըզտա պիզէ իֆթիխար իչիւն
պիր ֆուրսաթ վէրիյօրըզ։ 13-։Ձիրա էկէր տիվանէ
օլմուշ իսէք, Ալլահ իչիւն տիր, վէ էկէր ՚ադըրմըզ
թամամ իսէ, պիզին իչիւն տիր։ 14-Ձիւնքի Քրիս-
տոսըն մուհապպէթի պիզի մէճպուր էտէր. զիրա
։էկէր պիրի ճիւմլէ իչիւն էօլտու իսէ, պունատան

։Ըօմ. 8. 23, պ. 1. 22, Եփես. 1. 14. 4. 30։	։Մատթ. 25. 31, 32։ Ըօմ. 14. 10։	10. 31։ Յուդ. 23։
։Ըօմ. 8. 24, 25։ պ. 4. 18։ 1 կոր. 13. 12։ ՚Ժող. 11. 1։	։Ըօմ. 2. 6։ գաղ. 6. 8։ Եփես. 6. 8։ կող. 3. 24, 25։ Վահ. 22. 12։	։պ. 4. 2։ ։պ. 3. 1։ ։պ. 1. 14։ ։պ. 11. 1, 16, 17։ 12. 6, 11։
։Փիլ. 1. 23։	։Յոբ 31. 23։ ՚Ժող. 10. 31։	։Ըօմ. 5. 15։

թահգիզ էտէրիլ քի ճիւմլէնի էօլտիւ։ 15-Վէ 0 ճիւմլէննին եօլընա էօլտիւ, ՝քի եաշայանլար արթըզ քէնտիլէրի իչիւն տէյիլ, անճագ քէնտիլէրինին եօ-լընա էօլէն վէ գըյամ էտէն իչիւն եաշայալար։ 16-ՙՇէօյլէ քի պունատան պէօյլէ պիրզ հիչ պիր քիմ-սէյի թէն հասէպիյլէ թանըմայըզ՝ հաթթա Քրիս-տոսը թէն հասէպիյլէ թանըտըզ իսէ տէ, ՛չիմտի արթըզ թանըմայըզ։ 17-՛Իմտի էկէր պիր քիմսէ Քրիստոստա իսէ, ՛եէնի մախլուգ տըր. ՝էսքի չէյլէր կէչտի, իշթէ հէր չէյ եէնի օլտու։ 18-Լաքին հէր չէյ՝ քէնտիսի իլէ ՝պիրզի ճիսուս Քրիստոս վասը-թասըյլէ սուզ էտէն վէ պիրզէ միւսալէհա խըտ-մէթինի վէրդէն Ալլահ թարաֆընտան տըր. 19-՛Եա՛-նի Ալլահ տիւնեայը, սուչլարընը սայմայըզ քէն-տիսի իլէ Քրիստոստա սուզ էթմէքտէ օլարագ, միւսալէհա քէլամընը պիզէ թէսլիմ էթտի։ 20-Իմտի Քրիստոս թարաֆընտան էյչիլիք էտէրէք, Ալ-լահ պիզիմ վասըթամըզըզ ՝ըչճա էտէր կիսի, ՝Ալ-լահ իլէ սուզ օլմանըզը Քրիստոս թարաֆընտան եալվարըրըզ։ 21-՝Զիրա պիզ անտէ Ալլահըն սա-լինլէրի օլարըմ տէյիս ՝կիւնահ պիլմէյէնի պիզիմ իչիւն կիւնահքեար ՛ստտ էյլէտի։

՝ Րօմ. 6. 11, 12, 14. 7, 8, 1 Կոր. 6. 19, Գաղ. 2. 20, 1 Սէլ. 5. 10, 1 Պետ. 4. 2, ՚Մատթ. 12. 50, Յովհ. 15. 14, Գաղ. 5. 6, Փիլ. 3. 7, 8, Կող. 3. 11, ՛ Յովհ. 6. 63, ՛ Րօմ. 8. 9, 16. 7, Գաղ. 6. 15, ՛ Գաղ. 5. 6, 6. 15, ՝ Ես. 43. 18, 19, 65. 17, Եփես. 2. 15, Վահ. 21. 5, ՚Րօմ. 5. 10, Եփես. 2. 16, Կող. 1. 20, 1 Յովհ. 2. 2, 4. 10, ՝ Րօմ. 3. 24, 25, ՚Յոբ 33. 23, Մաղ. 2. 7, Պ. 3. 6, Եփես. 6. 19, ՝ Պ. 6. 1, ՚Րօմ. 1. 17, 5. 19, 10. 3, ՝ Ես. 53. 6, 9, 12, Գաղ. 3. 13, 1 Պետ. 2. 22, 24, 1 Յովհ. 3. 5,

——

ՊԱՊ 6

Իմոն պիտ ՝ան՚ը ելե պէրասպէր իշլէմէքտե իքէն, [a]րէճա էտէրիտ՝ քի Ալլահըն ՚ինայէթինի [b]պիհուտե դապուլ էթմիշ օլմայաբիլըտ։ 2 - ([c]Չիրա՝ Սէնի մադ-ապուլ վադըթտա տինլէյտիմ, վէ սանա խէլաս կիւ-նիւնտե իմտաատ էյլէյտիմ՝ տէյիւ պույուրըր. իշթէ չիմոի մադապուլ վադըթ, իշթէ չիմոի խէլաս կիւ-նիւ տիր։) 3 - Վէ պու խըտմէթ թա՚եիպ օլունմա-մասը իչիւն [d]հիչ պիր շէյտե պիր կէօնէ թէօքէտ վէրմէյիտ. 4 - Ճադաթ հէր շէյտե չոդ սապըլէ, սըդ-լէթլէրտե, զարուրէթլէրտե, մուզայադալարտա, 5 - [e]Ծարպլարտա, մահպուսիյէթլէրտե, իսթիլալլար-տա, զահմէթլէր վէ ույգուսըզլըդլէ, եէմէքսիզլիք-տէ, 6 - Փաքլիք վէ [f]իլմ վէ թէ՚էննիյլէ, լութֆլէ, Բուհ իլէ Գուտսլէ, րիյասըդ մուհասպէթլէ, 7 - [g]Հա-դիգաթ քէլամը վէ [h]Ալլահըն գումվէթիյլէ, սաղ-տան վէ սօլտան [i]սալահ սիլահլարըյլէ, 8 - [j]Իզզէթ վէ զիլլէթլէ, պէտնամի վէ նէքնամիյլէ, տօզրու խ-քէն ալտաատըճըլար կիսէ, 9 - [k]Մա՚լում իքէն նա-մա՚լում կիսէ, [l]վէճհաթ էտէնլէր կիսէ՝ ամմա իշ-թէ եաշայօրըդ, [m]ԻթէՀտիպ օլունուպ տա՝ էօլտիւ-րիւլմէյէն քիմսէլէր, 10 - Մահզուն օլուպ տա՝ տա-[n]իմա մէսրուր քիմսէլէր, ֆուգարա օլուպ՝ վէ լաքին նիչէլէրի զէննկին էտէն քիմսէլէր, հիչ պիր շէյի օլմայըպ տա հէր շէյե մալիք օլանլար կիսէ օլուպ՝ [o]քէննահիմիզի Ալլահըն խըտմէթճիլէրի կիսէ կէօս-

[a] 1 կոր. 3. 9։
[b] Պ. 5. 20։
[c] Իպր. 12. 15։
[d] Եա. 49. 8։
[e] Ծօմ. 14. 13։ 1 կոր. 9. 12։ 10. 32։
[f] Պ. 11. 23։ վէ զայրի։
[g] Պ. 4. 2։ 7. 14։
[h] 1 կոր. 2. 4։
[i] Պ. 10. 4։ Եփես. 6. 11, 13։ 2 Տիմ. 4. 7։
[j] Պ. 4. 2։ 5. 11։ 11. 6։
[k] 1 կոր. 4. 9։ Պ. 1. 9։ 4. 10, 11։
[l] Մէզ. 118. 18։
[m] 1 կոր. 4. 1։

թէրիրիզ։ 11-էյ Կորնթոսլըլար, աղջըմըզ սիզէ աչըլ-
մըշ, [2]գալափիզ տախի կէնիշլէնմիշ տիր։ 12-Պիզտէ
սըգըլմըշ տէյիլ սինիզ, [3]անճագ քէնտի տէրսունի-
նիզտէ սըգըլմըշ սընըզ· 13-([4]Էվլատըմա կիտի սէօյ-
լէրիմ·) պունա մուգաֆիլ սիզ տախի կէնիշլէնինիզ։
14-[5]Մի՞մին օլմայան իլէ միւնասէպէթիզ պիր
պօյունտուրուզա կիրմէյինիզ· [6]զիրա ֆըրզ իլէ սալա-
հըն նէ՞ [7]ալագասը վար, վէ զուլմէթ իլէ նուրըն
նէ՞ միւշարէքէթի վար· 15-Վէ Բէլիար իլէ Քրիս-
տոսըն նէ՞ մուվաֆֆագաթը, եահօտ մի՞մին օլմա-
յան իլէ մի՞մինին նէ՞ հիսէսի վար· 16-Վէ վութ-
լար իլէ Աллահըն հէյքէլինին նէ՞ միւնասէպէթի վար·
[8]զիրա սիզ հայյ օլան Աллահըն հէյքէլի սինիզ· նի-
թէքիմ Աллահ՝ [9]Անէլերսէ սաքին օլուպ՝ արսալարըն-
տա կէզէճէյիմ, վէ պէն անէլերին Աллահը օլաճա-
ղըմ, անէլեր տախի դաւըմըմ օլաճագ տըր՝ տէյիւ
պույուրտու։ 17-[10]Պունուն իչիւն Բապպ՝ Անէլերին
արսաընտան չըգըպ այրըլընըզ, նասիհաք չէյէ տօ-
գունմայընըզ՝ տէյիւ պույուրըր։ 18-Վէ էթէ հէր
չէյէ գատըր Բապպ՝ [11]պէն տախի սիզի գապուլ է-
տիպ՝ [12]սիզէ փէտէր օլաճաղըմ, սիզ տախի պանա
օղուլար վէ գըզլար օլաճագ սընըզ՝ տէյիւ պույուրըր։

ՊԱՊ 7

Իմոն, էյ սէվկիւլիւլէր, [1]պու վա՛տլարըմընզ վար

[2] Պ. 7. 3։
[3] Պ. 12. 15։
[4] 1 Կոր. 4. 14։
[5] Թէս. 7. 2, 3։ 1 Կոր. 5. 9։ 7. 39։
[6] 1 Մհլ. 5. 2, 3։ 3 Մհլ. 18. 21։ 1 Կոր. 10. 20, 21։ Եփես. 5. 7, 11։
[7] 1 Կոր. 3. 16։ 6. 19։ Եփես. 2. 21, 22։ 1Կար. 3. 6։
[8] Խուր. 29. 45։ Ղև. 26. 12։ Երեմ. 31. 33։ 32. 38։ Եզեկ. 11. 20։ 36. 28։ 37. 26, վէ զայրն Ջաք. 8. 8։ 13. 9։
[9] Ես. 52. 11։ Պ. 7. 1։ Վ Յհ. 18. 4։
[10] Երեմ. 31. 1, 9։ Վ Յհ. 21. 7։

---

[11] Պ. 6. 18։ 1 Յովհ. 33։

լքէն, քէնտիմիզի ճէսէտին վէ բուհրն հէր ռէՀ մուբտարըղընտան վազքէյէրէք Ալլահ գօրգուսըյլէ գուսուրէթի լքմալ էտէլիմ։

2 - *Պիզի գապուլ էտինիզ. քիմսէյէ հագդըզըվէդ էթմէտիք, ² քիմսէյի իճտաատ էթմէտիք, քիմսէյէ զատր էթմէտիք։* 3 - *Սիզէ գարշը հիւքմ իչիւն սէօյլէմէյօրըմ, ³ զիրա սիզին իլէ պէրապէր էօլմէք վէ պէրապէր եաշամագ իւզրէ գալվէրիմիզտէ սինիզ՝ տէյիւ մուգաատտէմա սէօյլէտիմ։* 4 - ⁴ *Հագդընըզտա ճէսարէթիմ չօգ տըր. ⁵ սիզին իչիւն իճթիհատըրմ չօգ տըր. ⁶ թէսէլլի իլէ մէմնու իմ. ճիւմլէ մուզայադամըզտա մէսէրրէթիմ զայէթլէ թաչգըն տըր։* 5 - ⁷ *Զիւնքի Մահեդոնիայա կէլտիյիմիզտէ, վիւճուտիմիզ հիչ պիր րահաթ պուլմատը. ⁸ տըշարըտան զավզալար, իչէրիտէն գօրգուլար, ⁹ հէր թարաճտան մուզայադա չէքէր իտիք։* 6 - ¹⁰ *Վէ լաքին միւթէվազը'լարա թէսէլլի վէրմէն Ալլահ՝ ¹¹ Տիտոսըն վիւսուլյլէ պիզի միւթէսէլլի գէլտը։* 7 - *Վէ եալընըզ անըն վիւսուլյլէ տէյիլ, անճագ անըն սիզտէն տօլայը միւթէսէլլի օլտուղը թէսէլլյլէ տահի ¹² ծօդ-ը ¹³ ըԼԼԸ։ Չիւնքի պիզէ իչթիյագ վէ ֆիղանընըզը, վէ պէնիմ իչիւն օլան զայրէթինիզի իսապէր վէրմէսէյլէ պէն զիյատէ մէսրուր օլտըմ.* 8 - *Զիրա էկէր սիզի մէքթուպլէ մահզուն էթտիմ իսէ, ¹⁴ հէր նէ գատար փէշիման օլտըմ իսէ տէ, չՆՈՒ փէշիման տէյիլ իմ. զիրա կէօրիւյօրըմ քի, օլ մէքթուպ ազ պիր միւատտէթ իչիւն իսէ տէ, սիզի մահզուն էյլէտի։* 9 - *Ֆա-*

¹ Ա'մալ. 20. 33։ պ. 12. 17։
² պ. 6. 11, 12։
³ պ. 3. 12։
⁴ 1 կոր. 1. 4։ պ. 1. 14։
⁵ պ. 1. 4։ փիլ. 2. 17։ կող. 1. 24։
⁶ պ. 2. 13։
⁷ թէս. 32. 25։
⁸ պ. 4. 8։
⁹ պ. 1. 4։
¹⁰ պագ պ. 2. 13։
¹¹ պ. 2. 4։

գաթ չիմուի մահղուն օլսըղընըզ իչիւն տէյիլ, անճաղ մահղուն օլմանըզ թէվկէյէ սէպէպ օլսըղը իչիւն մէսրուր իմ. զիրա Ալլահըն էւոփէրինէ կէօրէ մահղուն օլսընըզ, թա քի պիզատէն պիր վէճհլէ պիր զարար կէօրմէյէսինիզ: 10-Էւնքի Ալլահըն էւոփէրինէ կէօրէ օլան հիւզնի՝ խէլասա սէպէպ օլան վէ վէչհմանըզ կէթիրմէյէն թէվկէ հասըլ էտէր. Շանմա տիւնեանըն հիւզնիւ էօվիւմ հասըլ էտէր: 11-Զիրա իչթէ հէման պու՝ Ալլահըն էւոփէրինէ կէօրէ մահղուն օլմանըզ սիզատէ նէ գատար ճէհտ, նէ գատար ի'թիզար, նէ գատար զազատ, նէ գատար գօրգու, նէ գատար իչթիյատ, նէ գատար զայրէթ, նէ գատար ինթիգամ հասըլ էթտի. հէր վէճհլէ քէնտինիզի պու խուսուստա վազ կէօսթէրտինիզ: 12-Իմտի սիզէ ետազըմ օլ հադդսըզըզը իչէյէն իչիւն, եախօտ օլ հադդսըզըզը կէօրէն իչիւն օլմայըզ՝ անճաղ Ալլահըն հուզուրընտա Նպիզիմ սիզատէն տօլայը հիսապէթիմիզին սիզէ իզհար օլունմասը իչիւն խտ: 13-Պու սէպէպտէն սիզին թէսէլլինիզատէն տօլայը միւթէսէլլի օլսըզ. վէ Տիտոսըն մէսրէթի իւզէրինէ տահա զիյատէ մէսրուր օլսըզ. Շինդի անըն րուհու ճիւվէնիզ վասըթտաըյէ խաթիրատաթ էյլէտի: 14-Զիրա անա սիզին իչիւն պիր վէճհլէ իֆթիհխար էթտիմ խէ, մահճուզ օլմատըմ. ֆագաթ սիզէ հէր շէյի տօղրու սէօյլէտիյիմիզ միսիլիւ, պիզիմ՝ Տիտոսըն եանընտա էթտիյիմիզ իֆթիհխար տախի տօղրու պուլունտու: 15-Վէ օ՝ ճիւվէնիզին Նիթա'աթընը, եա՞նի քէնտինի նասըլ գօրգու վէ թիմրէմէ իլէ գապուլ

Ե 2 Միւլ. 12. 13։ Մաաթ. 26. 75։ | Ե Էմմ. 17. 22։ Ե պ. 2. 4։ | Հբօմ. 15. 32։ Ե պ. 2. 9։ Փիլ. 2. 12։

էթուխինիզի խաթրընա կէթիրուխինաէ սիզէ օլան մուհապպէթի արթար։ 16 - Իմոի ՝հէր չէյաէ սիզէ ի՛թիմաատըմ օլըդը իչուն մէսրուր ըմ։

ՊԱՊ 8

Իմոի, էյ պիրաաէրլէր, Ալլահըն Մակեդոնիա քիլիսէլէրինէ իհսան էթուի ՚ինայէթի սիզէ պիլտիրիրիզ. 2 - Չունքի ՚ապիմ մուզայադա թէճրիպէ-մինաէ մէսէրրէթլէրինին թաշղընըդը վէ ՚չիտաէթ-լի ֆագիրլիքլէրի զանի ճէօմէրտլիքլէրինին արթմա-սընա ապա՚իս օլտու։ 3 - Զիրա չէհաաէթ էտէրիմ քի, գուարէթլէրինճէ վէ գուարէթլէրինաէն զիյա-տէ խոթէքլի օլարագ, 4 - Պու իհսանլարը ՚վէ մու-գաատաէլէր իչուն օլան խըտմէթին իչթիրաքընը գապուլ էթմէմիզի չօգ նիյազլարընէ ըճճա էթու-լէր։ 5 - Վէ մէ՚մուլ էթուխիմիզ տէրճէէաէ տէյիլ, անճագ քէնտի քէնտիլէրինի էվվէլա Բապագա, հէմ տէ Ալլահըն իրաաէթինէ պիզէ տախի թէսլիմ էթու-լէր։ 6 - ՚Հաթթա ագաէմճէ պաշլամըշ օլըդը մի-սիլլու պու իհսանը տախի սիզտէ իքմալ էթմէսինի Ցիսուսան ըճճա էթուիք։ 7 - ՚Իլաքին հէր խուսուս-տա, իսանտա վէ քէլամտա վէ ՚իլմտէ վէ հէր պիր զայրէթտէ վէ սիզտէն պիզէ օլան մուհապպէթտէ իչէրիչէէաինիզ միսիլլու՝ ՚պու ՚ինայէթտէ տախի իչէրիչէյէսինիզ։ 8 - Չէմի էտէր կիպի տէյիլ, անճագ զայրիչէրին ճէհտի աէպէպինէ վէ սիզին մուհապ-պէթինիզին խուլուսընը թէճրիպէ էթմէք իչզրէ աէօյլէյօրըմ։ 9 - Զիրա Բապագըդը Ցիսուս Քրիստո-

---

ը 2 Սէլ. 3. 4։ Փիլիմ. 8. 21։

ա Մարկ. 12. 44։

բ Ա՚մաթ. 11. 29։ 24. 17։ Բօմ. 15. 25, 26։ 1 կոր. 16. 1, 3, 4։ գ. 9. 1։

ց Ա՚մ. 17։ գ. 12. 18։

դ 1 կոր. 1. 6։ 12. 8։

է գ. 9. 8։

զ 1 կոր. 7. 6։

սըն ’ինայէթինի պէլէրահինիզ, [է]քի զէննկին լաչէն սու-
զին իչիւն ֆադիր օլաու, [ը]թա քի սիզ անըն ֆա-
դիրլիյէզ զէննկին օլասընըզ։ 10-[ը]վէ պու խուսուս-
տա ըէյիմի վէրիյօրըմ. [թ]զիրա պու սիզէ ֆա՞իտէլի
տիր քի, [ժ]կէչէն սէնէտէն պէրու եալընըզ իճրասը-
նա տէյիլ, անճադ նէյէթ էթմէյէ տախի ադամէ-
ճէ պաչլամըչընըզ։ 11-Շիմտի խէ իճրասընը լաք-
մալ էտինիզ. չէօյլէ քի նէյէթ էթմէյէ արզու պու-
լունտուզը միսիլլու, մալիք օլտուղընըզա կէօրէ լաքմալ
տախի օլա։ 12-[ի]Զիրա էկէր էվվէլա արզու վաք
խէ՝ պիր աստէղին մալիք օլմասըղընա կէօրէ տէյիլ,
անճադ օլտուղընա կէօրէ [վ]ուճուդ մադպուլ ուր։ 13-
Զիրա [դ]ուժ՝ ղայրիլէրէ րահաթ, վէ սիզէ սըզլէթ
օլմասը տէյիլ, անճադ միւսաւալաթ թաւրիդէյլէ, 14-
Շիմտիքի վագըթտա սիզին ֆաղլանըզ անլէրին նօգ-
սանընընըզ իչիւն օլմասը ուր. 15-Թա քի՝ [լ]Զօգ
փէվղէբէնէ արթմասը, վէ ազ փէվղէբէնէ էքսիլմէսի՝
տէյիւ եաղըլտուղը իւզրէ միւսաւալաթ օլա։ 16-Լա-
քին սիզին իչիւն պու ճէհաթ Տիտոսըն գալմինէ
լուդա էտէն Ալլահա շիւքր օլսուն. 17-Զիրա [ր]էճ-
ճայը գապուլ էթմէքլէ պէրապէր՝ զէյտուն զայրէ-
թի հասէպիյլէ քէնտի իրատէթիյլէ թաւրաֆընըզա
’ազիմէթ էթտի։ 18-Վէ ճիւմլէ քիւֆրէլէր արա-
սընտա պէչարէթտէ մէտհի ալուլունան, վէ պուն-
տան ֆաղլա [յ]Պապտըն ’իմդէթի վէ *սիզին արզու-
նըզ" իչիւն խըտամէթ էյլէտիյիմիզ իհսանը կէօթիւը-

[է] Մատթ. 8. 20։ Ղուկ. 9. 58։ Փիլ. 2. 6, 7։
[ը] 1 Կոր. 7. 25։
[թ] Էմս. 19. 17։ Մատթ. 10. 42։ 1 Տիմ. 6. 18, 19։ ’Իպր. 13. 16։
[ժ] պ. 9. 2։
[ի] Մարկ. 12. 43, 44։ Ղուկ. 21. 3։
[լ] Խուր. 16. 18։
[խ] Ա՛յ. 6։
[ծ] պ. 4. 15։
* Ե՛խօփ՝ պիտիմ արզուտըզ

մէք իւղրէ, 19-ՙԲիլխեէլէր թարաֆընատն պիզէ եօլտաշ ինթիխապ օլունան ՙպիրատէրի անըն իլէ պէրապէր կէօնտէրտիք։ 20-Վէ պու պապտէ տադընըրըզ, քի խըտմէթ էթտիյիմիզ պու իհտան հադդընատա պիր քիմսէ պիզի թէվպիխ էթմէյէ։ 21-Զիւնքի եալընըզ Բապպըն հուզուրընատա տէյիր, ՙանճաղ ինսան հուզուրընատա տապխ էյի չէյլէր գայտընատա իզ։ 22-Վէ չօգ տէֆ'ա չօգ չէյլէրտէ թէճրիպէ իլէ զայրէթլի պուլտուղումուզ, վէ չիմտի տապխ պիզէ օլան զիյատէ ի'թիմատընատան նաշի տահա զիյատէ զայրէթլի պուլունան պիրատէրիմիզէ անլէր իլէ պէրապէր կէօնտէրտիք։ 23-Տիտոս հադդընատա իսէ, ՙպէնիմ չէրիքիմ վէ պիզին իչիւն էմէքտաշըմ տըր. պիրատէրլէրիմիզ իսէ քիլիսէլէրը թարաֆընատան կէօնտէրիլէննլէր վէ Ֆրխատոսըն չէֆիլ տիրլէր։ 24-Իմտի պիզին մուհապպէթինիզին, ՙվէ պիզիմ պիզին հադդընըզատա օլան իֆթիխարըմըզըն պիւրհանընը անլէրէ վէ քիլիսէլէրին հուզուրընատա պէյան էտինիզ։

ՊԱՊ 9

-Զիրա մուգաատէլէր իչիւն օլաճագ *ի'անէ խուսուսընատա պիզէ եազմամա հաճէթ եօգ տըր։ 2-ՙԶիւնքի արզունըզը պիլիրիմ. վէ պու պապտէ՝ ՙԱքայիա կէչէն սէնէտէն պէրու հազըր տըր՝ տէյիւ ՙՄակեդոնիասըլարա պիզին իչիւն իֆթիխար էտիյօրըմ, վէ թարաֆընըզատան օլան զայրէթ էքսէրիւ

ՙ 1 կոր. 16. 3, 4։ Աւ. 4, 6, 7։ պ. 9. 8։
ՙ պ. 12. 18։
ՙ Րօմ. 12. 17։ փիլ. 4. 8։ 1 պետ. 2. 12։
ՙ փիլ. 2. 25։
ՙ պ. 7. 14։ 9. 2։
— Ա'մալ. 11. 29։ Րօմ. 15. 26։ 1 կոր. 16. 1։ պ. 8. 4։ գաղ. 2. 10։
* Ե՛ն. խըտմէթ
ՙ պ. 8. 19։
ՙ պ. 8. 10։
ՙ պ. 8. 24։

նի թէշվիդ էլէմիշ տիր։ 3 - Լաքին պիզիմ՝ հազ-
դընըզտա օլան էֆէնտիլըմըզ պու խուսուստա պի-
հուտէ օլմայըպ՝ տէտիյիմ կիպի հաղըր պուլունմա-
նըզ էչուն Ֆիրատէրլէրի կէօնտէրտիմ. 4 - Օլմայա
քի Մակեդոնիալըլար պէնիմ իլէ պէրապէր կէլիպ
տէ՝ պիզի հազըրլանմամըշ պուլտըգլարը թագտիր-
տէ, պիզ (տէմէյէլիմ պիզ) պու ի՛թիհամատէ օլան
էֆէնտիստա մահճուպ օլապըմ։ 5 - Իմտի պիրա-
տէրլէրկ րէճա էթմէյի մուգթազի կէօրտիւմ, քի
էվվէլ եանընըզտա կիտիպ՝ պիզին մուգաւատէմա իս-
պար օլունան պէրէքէթինիզի հազըրլայալար, շէօյ-
լէ քի թամա՛ սուրէթիյլէ տէյիլ, անճագ պէրէքէթ
սուրէթիյլէ հաղըր օլսուն։ 6 - Շունու փէյ՛ քի՝
գըլէթլէ էքէն գըլէթլէ պիչէր, վէ պէրէքէթլէ
էքէն պէրէքէթլէ պիչէր։ 7 - Հէր քէս Ֆիւքն վէ
եա մէճպուրիյէթլէ տէյիլ, անճագ գալպինին նի-
յէթինէ կէօրէ վէրիլիր. Ֆիրատ Ալլահ ճան ու կէօ-
նիւլտէն վէրէնի սէվէր։ 8 - Ովէ Ալլահ պիզէ հէր
՛ինայէթի արթտըրմազա գատըր տիր, թա քի հէր
վազըթտա հէր շէյտէ թամամ քիֆայէթինիզ օլուպ՝
հէր խայր՛ամէլտէ արթատընըզ։ 9 - Նիթէքիմ՝ Ֆէվ-
զի՛ էտիպ Ֆուգարայա վէրտի, սալահը իլէլէպէտ
պագը տըր՝ տէյիւ եազըմըզ տըր։ 10 - Վէ Ֆէքին-
ճիյէ թօխտում վէ թա՛ամ իչիւն էքմէք իհսան էտ-
տէն՝ պիզէ թօխտում իհսան էտիպ չօղալտուճագ, վէ
Ֆալահընըզըն մահտուլաթընը արթտըրուճագ տըր.
11 - Ֆթա քի պիզիմ վասթատընըզէ Ալլահա շիւք-

Ֆ պ. 8. 6, 17, 18, 22։
Ջիմ. 11. 24։ 19. 17։ 22. 9։ գաղ. 6. 8, 9։
Ֆ թէս. 15. 7։
ը Խուր. 25. 2։ 35. 5։ Իմ. 11. 25։ Րօմ. 12. 8։ պ. 8. 12։
Ր Իմ. 11. 24, 25։ 28. 27։ փիլ. 4. 19։
Ֆ Մէզ. 112. 9։
Ֆ Եա. 55. 10։
Ը Ովա. 10. 12։
Ֆ պ. 1. 11։ 4. 15։

րիւ մուճիպ օլան հէր ճէօմէրտլիք իչիւն հէր չէյ-
տէ ղանի օլաբիլըղ։ 12 - Զիրա պու խըտմէթին
խտարէսի եալընըղ [2]մուգատտէսլէրին նօգսան-
լարընը թէմամլամայրպ՝ անճադ Ալլահա նիչէ
չուքըլէրին արթմասընը մուճիպ օլուր։ 13 - Զիւն-
քի [3]պու խըտմէթին թէճրիպէսի վասըթասըյլէ,
Քրիստոսըն պէշարէթինէ օլան իգրարընըղըն իթա-
[4]ամը վէ քէնահլէրէ վէ ճիւմլէյէ օլան [5]միւշարէ-
քէթինիզին ճէօմէրտլույի իչիւն Ալլահա համտ է-
տէրլէր։ 14 - Վէ քէնահլէրի տախի սիզտէ օլան Ալ-
լահընն ղայէթ [6]ազիմ իհսանընտան տօլայը [7]սիզէ
իչթիյագ չէքէրէք, սիզին իչիւն տու՛ա էտէրլէր։
15 - Իմտի Ալլահա՝ [8]ղթա՛րիճ օլունմազ [9]ամիյէսի
իչիւն չիւքը օլսուն։

ՊԱՊ 10

Վէ պէն Պօղոս, [1]քի արանըզտա իքէն միւթէ-
վազը՛ ամմա պա՞իպ իքէն սիզէ տօղրու ճէսարէթլի
իմ, [2]Քրիստոսըն հիլմ ու լէթաֆէթիյլէ սիզէ քէն-
տիմ ըչճա էտէրիմ։ 2 - Նիյազ էտէրիմ [3]քի եա-
նընըզտա պուլունտուղումտա, սիզէ թէննճէ կէզէր
նազարըյլէ պազան պա՛զը քիմսէլէր հազդընտա
ճէսարէթ էթմէք նիյէթինտէ օլտուղում [4]իթիհատլէ
ճէսուր պուլունմայայրմ։ 3 - Զիրա թէննտէ օլարազ
կէզէր իսէք տէ, թէննճէ ճէնք էթմէյօրըղ։ 4 - [5]Զիւն-
քի ճէննկիմիզին [6]սիլահլարը ճիհանանի օլմայրպ՝ [7]հի-
ասարլար երգմազ իչիւն [8]Ալլահըն [9]ամիրյլէ գուվ-

[1] պ. 8. 14։
[2] Մաաթ. 5. 16։
[3] Իպր. 13. 16։
[4] պ. 8. 1։
[5] Ցակ. 1. 17։

[1] Ա.Օ. 10։ պ. 12. 5, 7, 9։
[2] Բօմ. 12. 1։
[3] 1 կոր. 4. 21։ պ. 13. 2, 10։
[4] 1 Տիմ. 1. 18։ 2 Տիմ. 2. 3։

[5] Եփես. 6. 13։ 1 Սէլ. 5. 8։
[6] Եբրա. 1. 10։
[7] Ա'մալ. 7. 22։ 1 կոր. 2. 5։ պ. 6. 7։ 13. 3, 4։

վէթել տէր· 5-Վէ Ալահը պէտմէքէնք ՚ալէյհինէ գալգըշան ըթէսավուրաթը վէ հէր եւսքսէք չէյն էրզարագ, ճիւմլէ էֆքեարը Քրիստոսըն իթա՚ա-թընա էսէր էտէրիզ: 6-ըՍիզին իթա՚աթընըզ տա-խի թէմամ օլտըղընտա, իհէր իթա՚աթսըզլըգտան ինթիգամ ալմազա հազըր ըզ: 7-իՍուրէթ ի զահի-ըէյէ մի պագարսընըզ· ւէկէր պէր քիմսէ՝ Քրիս-տոսըն իմ՝ տէյէրէք քէնտինէ ի՚թիմսաա էտէրսէ, քէնտիվիյինտէն շունու տա տիւշինտիւն քի՝ քէն-տիսի Քրիստոսըն օլտըղը կիսի, խքէզտիք պիզ տա-խի [Քրիստոսըն ըզ]: 8-Զիրա Բապտընը՝ խարտապի-յէթինիզ իչիւն տէյիլ, անճագ մա՚մուրիյէթինիզ իչիւն իպիզէ վէրտիյի հիւքիւմէթիմիզտէն տօլայը՝ պէր ազ տահա գիյատէ իֆթիխար էտէճէք օլուր խէմ տէ, ւմահճուտ օլմայաճաղըմ: 9-Պու-նու պէրի՛, Թա քի մէքթուպտարընէ պիզի գօրդուտըը կիսի կէօ-րիւնմէյէյիմ: 10-Զիրա դէյ տէյօր քի՝ Մէքթուպ-տարը աղըր վէ գուվվէթլի տէր, իտաքին ճէհէննէմին կէօրիւնիւշիւ զա՚իֆ իվէ քէտտը հազիր տէր: 11-Պու մադուտէ քիմսէ՝ պիզ զա՚իպ իքէն մէքթուպ-տար վաղթաստըյէ քէտտինտա նատըտ խէք, հու-զուրտա ՚ամէտէ տախի էօյէ պուտընաճաղըմըզը տիւշինտիւն: 12-ւԶիրա քէնտիմիզի քէնտի քէն-տիսէրինի թտախիյէ էտէն պա՚զը քիմսէյէր իսէ ՚ատտա էթմէյէ, հէմ տէ անէրէ դէյտա էթմէյէ ճէտարէթ էթմէյիզ· Ֆագաթ անէր քէնտիսէրինի քէնտիսէ-րինէ էօյտիւպ՝ քէնտիսէրինի քէնտիսէրինէ դէյտա

ը 1 կոր· 1· 19, 3· 19,
ր պ· 2· 9, 7· 15,
ս պ· 13· 2, 10,
վ Յովհ· 7· 24, պ· 5· 12, 11· 18,
տ 1 կոր· 14· 37,
ր 1 Յովհ· 4· 6,
ց 1 կոր· 3· 23, 9· 1, պ· 11· 23,
ւ պ· 13· 10,
փ պ· 7· 14, 12· 6,
ք 1 կոր· 2· 3, 4, Ա՛յ· 1, պ· 12· 5, 7, 9, Գաղ· 4· 13,
օ 1 կոր· 1· 17, 2· 1, 4, պ· 11· 6,
ֆ պ· 3· 1, 5· 12,

էթիմէլէրիյլէ ֆէհմ էթմէզլէր։ 13-ՙԻ.աքին պիզ էօլ-
չիւտէն խարիճ չէյլէրլէ տէյիլ, անճադ սիզէ գա-
տար վասըլ օլմադ իւզրէ՝ Ալլահըն պիզէ թադսիմ
էթտիյի գանունըն էօյլիսինէ կէօրէ իֆթիխար
էտէճէյիզ։ 14-Զիրա սիզէ վասըլ օլմատըգ կիպի
հատտիմիզի թէճաւիւզ էթմէյօրըզ. ՚չիւնքի Ֆրիս-
տոսըն պէշարէթինտէ սիզէ գատար պիլէ վասըլ
օլտըգ։ 15-՚Ղայրիլէրին էմէքլէրի հադդընտա էօլ-
չիւտէն խարիճ չէյլէրլէ իֆթիխար էթմէքտէ օլմա-
յըպ՝ իմանընըզ արթատըգճա, գանունըմըզդա կէօրէ
սիզինլէ զիյատէ կէնիշլէնիրիզ, 16-Վէ պաշգաս-
նըն գանունըյլէ հադըր չէյլէր իչիւն իֆթիխար էթ-
մէյէրէք, պէշարէթի սիզտէն էօթէ օլան եէրլէրտէ
վա՛զ էթմէք իւմիտինտէ իզ։ 17-՚Ի.աքին իֆթիխար
էտէն՝ Բապլէ իֆթիխար էթտին։ 18-՚Զիրա քէն-
տի քէնտինի թավսիյէ էտէն տէյիլ, ՚անճադ Բապ-
լըն թավսիյէ էթտիյի քիմսէ մադպուր տըր։

ՊԱՊ 11

Ֆեա՛չքի ՚ադըսըզլըգըմա պիր ազ թէհամմիւլ
էտէ խոննիզ. վէ եինէ պանա թէհամմիւլ էտինիզ։
2-ՙԶիրա սիզին իչիւն Ալլահըն զայրէթիյլէ զայ-
րէթլի իմ. չիւնքի սիզի պիր էրէ, եա՛նի ՚Ֆրիստո-
սա ՚վահ պաքիրէ ՚արզ էթմէք իչիւն ՚Նիշանլա-
տըմ։ 3-Ամմա գօրդարըմ քի՝ ՚Եըլան քէնտի հի-
լէսինէ եւայը ալտաթտըգը միսիլիւ, ՚պէօյլէճէ սի-

ֆ Ա.Յ. 15։
ֆ 1 կոր. 3. 5, 10։ 4. 15։ 9. 1։
ֆ Բօմ. 15. 20։
ֆ Եա. 65. 16։ Երեմ. 9. 24։ 1 կոր. 1. 31։
ֆ Էմս. 27. 2։
ֆ Բօմ. 2.29։ 1 կոր. 4.5։
ֆ Ա.Յ. 16։ Պ. 5. 13։
ֆ Գաղ. 4. 17, 18։
ֆ կող. 1. 28։
ֆ Ղև. 21. 13։
ֆ Ովս. 2. 19,20։ 1 կոր. 4. 15։
ֆ Թէք. 3. 4։ Յովհ. 8. 44։
ֆ Եփես. 6. 24։ կող. 2. 4, 8, 18։ 1 Տիմ. 1. 3։ 4. 1։ ՚Իպր. 13.9։ 2 Պետ. 3. 17։

զին զինննիզ տախի Քրիստոստա օլան խուլուստան իֆատատ օլունաճագ տըր։ 4 - Զիրա էկեր պիրի կէ-լիսլ՝ պիզիմ վա՛զ էթմէտիյիմիզ պաշդա պիր ճի-տուս վա՛զ էտէճէք օլուր իսէ, եահոտ ալմատըզը-նըզ պաշդա պիր բուհ, [ը]վէ եա գապուլ էթմէ-տիյինիզ տիկէր պիր պէշարէթ ալաճագ իսէննիզ, պէօյլէ [է]ննէյէ էյի թէհամիւլ էտէր իտինիզ։ 5 - Զի-րա [ը]էն մէշհուր բէտուլէրտէն հիչ պիր նօգսանըմ եօգ տըր զանն էտէրիմ։ 6 - [ը]վէ քէլատոտա ճահիլ իսէմ տէ՝ [ը]՛իլմոէ տէյիլ իմ. [ը]վէ լաքին հէր շէյտէ հէր վէճհլէ պիզէ պէյան օլունտըզ։ 7 - Ալլահըն պէ-շարէթինի պիզէ պիլտ՛իսլազ թէպշիր էթտիյիմոէ՝ եիւքսէլմէնիզ իչհուն [ը]՛քէնտիմի ալչազլամըմասընէ կիւ-նահ մը էթտիմ։ 8 - Սիզին խըտմէթինիզ իչհուն սա՞իր քիլիսէլէրտէն [ը]՛իւիւճէ ալարագ անլէրի ասյատըմ։ 9 - Վէ սիզին եանընըզտոտա իքէն, միւհթաճ օլտըմ իսէ տէ՝ [ը]՛քիմսէյյէ սըզլէթ վէրմէտիմ. [ը]զի-րա Մակեդոնիատան կէլէն պիրտաէրլէր նօգսանը-մը թէհամիլատըլար. [ը]վէ հէր շէյտէ պիզէ պար օլ-մագտան քէնտիմի հըճիզ էթտիմ վէ էտէճէյիմ։ 10 - [ը]Քրիստոսըն հադիգաթը պէնտէ տիր քի՝ [ը]Ա-քայիա սէմթլէրինտէ պու իֆթիխարըմտան պէն մահրում գալմայաճադըմ։ 11 - Նի՞չհուն. [ը]պիզի սէ՞վմէտիյիմ իչհուն մի տիր. Ալլահ պիլիր։ 12 - Ամ-մա ֆուրսաթ արայանլարըն [ը]ֆուրսաթընը քէմակ իչհուն, վէ իֆթիխար էթտիքլէրի շէյտէ պիզիմ կի-

ը Գաղ. 1. 7, 8։
ր 1 կոր. 15. 10։ պ. 12. 11։ Գաղ. 2. 6։
զ 1 կոր. 1. 17։ 2. 1, 13։ պ. 10. 10։
է Եփես. 3. 4։
ը պ. 4. 2։ 5. 11։ 12. 12։
թ Ա՛մալ. 18. 3։ 1 կոր. 9. 6, 12։ պ. 10. 1։
ժ Ա՛մալ. 20. 33։ պ. 12. 13։ 1 Սէլ. 2. 9։ 2 Սէլ. 3. 8, 9։
ի Փիլ. 4. 10, 15, 16։
ձ պ. 12. 14, 16։
ղ Յօամ. 9. 1։
ճ 1 կոր. 9. 15։
մ պ. 6. 11։ 7. 3։ 12. 15։
յ 1 կոր. 9. 12։

պէ պուլունմալարը իչիւն՝ եաիմագտա օլտըղըմ չէ-
յի հէման եաիաճաղըմ։ 13 -ՙԶիրա պու մագուլէ
քիմսէլէր սախթէ րէսուլլէր օլուպ՝ Քրիստոսըն րէ-
սուլլէրի սուրէթինէ կիրէն ՚հիլէպազ ՚ամէլէ տիր։
14 -Պու տա ՚աճա՞իպ տէյիլ. զիրա Շէյթան քէն-
տիսի ՚նուր մէլէյի սուրէթինէ կիրէր։ 15 -Իմտի ա-
նըն խըտմէթճիլէրի տախի ՙսալահ խըտմէթճիլէրի
սուրէթինէ կիրէրլէր իսէ, պէօյուք պիր չէյ տէյիլ
տիր. ՚անլէրին ՚ադըպէթի ՚ամէլլէրինէ կէօրէ օլա-
ճագ տըր։ 16 -ՙԹէքրար տէրիմ. պէնի քիմսէ ՚ա-
գըլըզ զանն էթմէսին, վէ հիչ օլմազ իսէ հէման
՚ադըլըզ կիպի պէնի գապուլ էտինիզ, թա քի
պէն տախի պիր ազ ւֆթիխար էտէյիմ։ 17 -
Պու սէօյլէտիյիմի ՚Րասպա կէօրէ տէյիլ, անճագ
ՙպու ւֆթիխար ճէսարէթինլէ ՚ադըլըզլըգտան կի-
պի սէօյլէյօրըմ։ 18 -ՙՄատամ քի չօգ քիմսէլէր
թէն ճիհէթինլէ ւֆթիխար էտէրլէր, պէն տախի
ւֆթիխար էտէճէյիմ։ 19 -Զիրա ՚սիզ ՚ադըմը օլ-
մադըղ, ՚ադըլըզլարա խօշնուտինլէ թէհամմիւլ է-
տէրսինիզ։ 20 -Զիրա ՙէկեր պիր քիմսէ սիզի էսիր
էտէրսէ, պիր քիմսէ մալընըզը եէր իսէ, պիր քիմ-
սէ ՙէլչի ուէ չէյ ալըր իսէ, պիր քիմսէ թէքէպ-
պիւր էտէրսէ, պիր քիմսէ եիւզիւնիւզէ վուրուր
իսէ, թէհամմիւլ էտէրսինիզ։ 21 -Թա՚եիպ թարի-
գինլէ սէօյլէյօրըմ, ՙէկօյա քի պիզ զա՚իֆ իսէք,
ՙամմա պիր քիմսէնին ճէսուրանէ հարէքէթի էթ-
տիյի չէյսէ (՚ադըլըզլըգլէ սէօյլէրիմ) պէն տախի

›Ա՚մալ. 15. 24։ Բօմ։ 16. 18։ Գաղ. 1. 7։ 6. 12։ Փիլ. 1. 15։ 2 Պետ. 2. 1։ 1Յովհ. 4. 1։ Վ ա հ. 2. 2։	Տիտ. 1. 10, 11։	—Պ. 9. 4։
	›Գաղ. 1. 8։	-Փիլ. 3. 3, 4։
	-Պ. 3. 9։	›1 Կոր. 4. 10։
	›Փիլ. 3. 19։	›Գաղ. 2. 4։ 4. 9։
›Պ. 2. 17։ Փիլ. 3.2։	›Ա՚մ. 1։ Պ. 12. 6, 11։ ›1 Կոր. 7. 6, 12։	›Պ. 10. 10։ ›Փիլ. 3. 4։

ճէսուրանէ հարէքէթ էտէրիմ։ 22 - Անլէր ’Իսրաէլի՞ մի տիր, ¯պէն տախի. Իսրայէլի՞ մի տիր, պէն տախի. Աբրահամ նէսլինտէ՞ն մի տիր, պէն տախի. 23 - Քրիստոսըն խըտմէթճիլէրի՞ մի տիր, (’ադէտ եօգ կիպի սէօյլէրիմ,) պէն տահա զիյատէ. ÷էմէքտէ զիյատէսիյլէ, ⁺տարպէտտա հաւտէն զիյատէ, մահպէտէրտէ զիյատէսիյլէ, ⁼էօվիւմ ընէհլէ÷էլէրինտէ տէփ’ամէլէ պուլունտըմ։ 24 - Եէհուտիլէր թարաֆընտան պէշ քէրըէ ⁴գըրդտան պիրէր էքսիք գէյնէ÷ եէտիմ. 25 - ⁻Գամըյլէ իւչ տէփ’ա տէօյիւլտիւմ. ²պիր տէփ’ա թաշլանտըմ, ³իւչ տէփ’ա կէմիյլէ գարայա տիւշիւմ, պիր կիւն պիր կէճէ էնկինտէ գալտըմ։ 26 - Զօգ տէփ’ա եօլճըըգտա, ըրմադըար թէհլիքէլէրինտէ, հարամիլէր թէհլիքէլէրինտէ, ⁺միլլէթիմ թարաֆընտան թէհլիքէլէրտէ, ⁵թա՞իֆէլէր թարաֆընտան թէհլիքէլէրտէ, չէհրտէ թէհլիքէլէրտէ, չէօլտէ թէհլիքէլէրտէ, տէնիզտէ թէհլիքէլէրտէ, սախթէ պիրտաէրլէր արտընտա թէհլիքէլէրտէ պուլունտըմ. 27 - Էմէք վէ զահմէթտէ, ⁻զօգ տէփ’ա ույգուսըզըգտա, ⁵աճըզ վէ սուսըզըգտա, չօգ տէփ’ա եէմէքսիզլիքտէ, ասղուգտա վէ չըփլաղըգտա պուլունտըմ. 28 - Խարիճի չէյլէրտէն մա՛տա հէր կիւն իւզէրիմէ պիրիքէն՝ ⁸ճիւմլէ քիւհնէլէրին էնտուշէսի տիր։ 29 - ⁹Ի՞մ զա՛իֆլէնիր տէ, պէն զա՛իֆլէնմէմ. քի՞մ սիւրչէր

⁻ Ա՛մալ. 22. 3։ Բօմ. 11. 1։ Փիլ. 3. 5։
÷ 1 Կոր. 15. 10։
⁺ Ա՛մալ. 9.16։ 20.23։ 21. 11։ Պ. 6. 4, 5։
⁼ 1 Կոր. 15. 30—32։ Պ. 1. 9, 10։ 4. 11։ 6. 9։
⁴ Թէս. 25. 3։
⁻ Ա՛մալ. 16. 22։
² Ա՛մալ. 14. 19։
³ Ա՛մալ. 27. 41։
⁺ Ա՛մալ. 9. 23։ 13. 50։ 14. 5։ 17. 5։ 20. 3։ 21. 31։ 23. 10, 11։ 25. 3։
⁵ Ա՛մալ. 14. 5։ 19. 23, վէ զայրե։
⁻ Ա՛մալ. 20. 31։ Պ. 6. 5։
⁵ 1 Կոր. 4. 11։
⁸ Պաղ Ա՛մալ. 20. 18, վէ զայրե։ Բօմ. 1.14։
⁹ 1 Կոր, 8. 13։ 9. 22։

տէ, պէնիմ ևիւրէյիմ եանմադ։ 30 - Իֆթիխար էթմէք լազըմ կէլսէ, ⁴զա՚իֆլիյիմէ միւթէ՚ալլըգ չէյլէրլէ իֆթիխար էտէրիմ։ 31 - ⁵Իլէլէպէտ միւ-պարէք, վէ Բապըլմըդ Ցիսուս Քրիստոսըն Փէտէ-րի օլան Աֆլահ եալան սէօյլէմէտիյիմի պիլիր։ 32 - ⁶Դամասկոստա Արետա մէլիյին վալիսի պէնի թութ-մադ գաստըյլէ Դամասկոսլուլարըն չէհրինի թահթ ը մուհաֆազայա ալտը. 33 - Պէն տէ փէնճէրէտէն պիր զէնպիլ իլէ հիսարտան աշադը էնտիրիլիպ՝ էլ-լէրինտէն գուրթուլտըմ։

ՊԱՊ 12

Վադա՚ա իֆթիխար էթմէք պանա ֆա՚իտէ *էթմէզ. իմտի Բապըլն րու՚յալարընա վէ վահեիլէ-րինէ կէլէլիմ։ 2 - ⁻Քրիստոստա պիր ատէմ պիլի-րիմ. պու ատէմ (ճէսէտսէ՚ մի՝ պիլմէմ, եօգսա ճէսէտսէն խարի՚ճ մի՝ պիլմէմ, Աֆլահ պիլիր,) օն տէօրթ սէնէ մուդաստէմ ⁸անըլդըն իւչիւնճիւ կէօ-յէ ալընադը։ 3 - Վէ պէօյլէ պիր ատէմի պիլիրիմ. (ճէսէտսէ՚ մի, ճէսէտսէն խարի՚ճ մի՝ պիլմէմ, Ա-լահ պիլիր,) 4 - ⁹Անըլդըն ճէննէթէ ալընըպ՝ թա՚-պիր օլունմադ վէ սէօյլէմէսի ատէմէ ճա՚իզ օլմա-յան սէօզլէր իշիթտի։ 5 - Պէօյլէ պիր քիմսէ հադ-դընտա իֆթիխար էտէճէյիմ, ¹⁰ամմա քէնտի հադ-դընտա զա՚իֆլիքլէրիմտէն զայրի պիր շէյ իչիւն իֆթիխար էթմէյէճէյիմ. 6 - ¹¹Զիրա իֆթիխար էթ-մէք իսթէյէճէք օլուր իսէմ տէ, ՚ադըլըդ օլմայա-

¹ Պ. 12. 5, 9, 10։	⁸ Ա՚մալ. 9. 24, 25։	17։ Գաղ. 1. 22։
² Րօմ. 9. 5։		⁹ Ա՚մալ. 22. 17։
³ Րօմ. 1. 9։ 9. 1։ Պ. 1. 23։ Գաղ. 1. 20։ 1. Սէլ. 2. 5։	* Ե-Էօփ՝ էթմէզ իսէ տէ, լազըմ տըր	¹⁰ Ղուկ. 23. 43։
	⁻ Րօմ. 16. 7։ Պ. 5.	¹¹ Պ. 11. 30։
		¹² Պ. 10. 8։ 11. 16։

ճաղըմ, չիւնքի հադիգաթը սէօյլէյճէյիմ. լաքին պիր քիմսէ պէնի կէօրտիւյիւնտէն, եա պէնտէն իշիթտիյի չէյտէն գիյատէ պանա ի՛թիպար էթմէ-սին՝ տէյիւ սադըննըրըմ։ 7-վէ վահիլէրին քէսրէ-թինտէն նաչի թէքէպպիւր էթմէյէյիմ՝ տէյիւ, ·թէննիմտէ պիր տիքէն, եա՛նի պէնի թա՛ճիզ էթ-մէք իչիւն ՚պիր Շէյթան մէլէյի վէրիլսի, քի թէ-քէպպիւր էթմէյէյիմ։ 8-ՠՊունուն պէնտէն տէփ՛ի հադդընտա Բապպա իւչ տէփ՛ա րէճա էթտիմ խէ տէ, 9-Պանա՝ Պէնիմ ՚ինսայէթիմ սանա քեա-ֆի տիր, գիրա գուվվէթիմ գա՛իֆլիքտէ թէքմիլ օլուր՝ տէտի. իմոի խօշ խաթըրըէ ՠգա՛իֆլիքէրիմ-տէն տօլայը իֆթիխար էթմէյի թէրճիհ էտէրիմ, ֊թա քի Ֆրիստոսըն գուվվէթի պէնիմ իւզէրիմտէ սաքին օլա։ 10-ՠՊու էճլտէն Ֆրիստոս իչիւն գա-՚իֆլիքէրէ, սիմէոնլէրէ, գարուրէթլէրէ, թէ՛տա-տիյէ վէ մուգայագալարա բազի իմ. ֊չիւնքի գա՛իֆ օլարըգըմ գէմտան գուվվէթլի իմ։ 11-[Իֆթիխար էթմէքլէ] ՠ՛ադըսըդ օլարմ. պէնի սիզ մէճպուր էթտինիզ, ֊գիրա հիչ պիր չէյ տէյիլ խէմ տէ, ֊էն մէշհուր րէսուլէրտէն պիր նօգտանըմ օլմատը-ղը իչիւն՝ պէն թարաֆընըզտան թահմինէյէ օլունմա-լը խոմ։ 12-ՠՎադա՛տ ՚ալամէթլէր, միւ՛ճիզլէր վէ գուվվէթլի իշլէրըէ արտանըզտա րէսուլ ՚ալա-մէթլէրի գէմտլը սադրէ իճրա օլունտու։ 13-ՠԶի-րա սիզ սա՞իր քիլիսէլէրտէն նէ՞ խուսուսատա աշա-

ա Պագ եզեկ. 28. 24։ Գաղ. 4. 13, 14։
բ Յոբ 2. 7։ Ղուկ. 13. 16։
գ Պագ թէս. 3. 23–27։ Մատթ. 26. 44։
դ Պ. 11. 30։
ե 1 Պետ. 4. 14։
զ Րօմ. 5. 3։ Պ. 7. 4։
է Պ. 13. 4։
ը Պ. 11. 1, 16, 17։
թ 1 Կոր. 3. 7։ 15. 8, 9։ Եփես. 3. 8։
ժ Պ. 11. 5։ Գաղ. 2. 6—8։
ի Րօմ. 15. 18, 19։ 1 Կոր. 9. 2։ Պ. 4. 2։ 6. 4։ 11. 6։
լ 1 Կոր. 1. 7։

ղը գալընըզ· ՝չու գատար վար քի՝ պէն քէն~ տիմ սիզէ սըգլէթ վէրմէտիմ. ՛պու հագդսըզըղը պանա ’աֆիվ էտինիզ։

14-՛Իչթէ իւչիւնճիւ քէրրէ եանընըզա կէլմէյէ հապըր իմ, վէ սիզէ սըգլէթ վէրմէյէճէյիմ. ՝զերա սիզտէ օլանը տէյիլ, անճագ սիզի արարըմ. ՝չիւնքի էվլատըն վալիտէյն իչիւն տէյիլ, ամմա վալիտէյնին էվլատ իչիւն մալ ճէմ’ էթմէսի իճապ էտեր։ 15-՝վէ էկերչի պէն սիզի զիյատէ սէվտիքճէ ազ սէվի~ լիյօր իսէմ տէ, ՝ճանըարընըզ իչիւն ՝ճան ու կէօնիւլ~ տէն սարճ էտէճէյիմ, հէմ սարճ օլունաճաղըմ։

16-Լաքին ֆարզ էտէյիմ քի ՝պէն սիզէ սըգ~ լէթ վէրմէտիմ, անճագ ֆէննպազ օլմազլէ սիզի հիլէ իլէ թուրթարըմ։ 17-՝Սիզէ կէօնտէրտիյիմ քիմ~ սէլերին պիրի վասըթասըյլէ սիզտէն իսթիֆատէ՞ մի էթտիմ։ 18-՞Տիտոսա րէճա էթտիմ, ՝վէ անըն իլէ պէրապէր օլ պիրատէրի կէօնտէրտիմ իսէ, ’աճէպա Տիտոս սիզտէն իսթիֆատէ էթտի՞ մի. պիզ հէման պիր բոհտա, հէման պիր թարիգատէ եիւբիւ՞մէտիք մի։

19-՝Եինէ սիզէ թէպրիյէ ի զիմմէ՞թ մի էտիյօ~ րըզ՝ զանն էտէրսինիզ. ՞Ալահըն հուզուրընտա Քրիստոստա սէօյլէյօրըզ. ՛վէ պու չէյլերին ճիւմ~ լէսի, էյ սէվկիւլիւլէր, սիզին մա’մուրիյէթինիզ իչիւն տիր։ 20-Զիրա գօրգարըմ քի կէլտիյիմաէ, սիզի իսթէտիյիմ հալտէ պուլմայաճաղըմ, ՝պէն

՚1 կոր. 9. 12, պ. 11. 9,	՝Յովհ. 10. 11, պ. 1. 6, կող. 1. 24, 2 Տիմ. 2. 10,	՞պ. 8. 6, 16, 22,
ֆպ. 11. 7,	՟պ. 8. 19,	
՟պ. 13. 1,	ՠպ. 5. 12,	
ՠ Ա’մալ. 20. 33, 1 կոր. 10. 33,	՚1 Սէլ. 2. 8, Փիլ. 2. 17,	՟Րօմ. 9. 1, պ. 11. 31,
՚1 կոր. 4. 14, 15,	՟պ. 11. 9,	ՠ1 կոր. 10. 33,
՚պ. 6. 12, 13,	ՠպ. 7. 2,	ՠ1 կոր. 4. 21, պ. 10. 2, 13. 2, 10,

տախի սիզէ խոթէմէտիյինիզ հալտէ պուլունաճաղըմ, վէ նիզա՝լար վէ հասէտլէր վէ ղաղասպ վէ միւնաձա՝ա վէ ղայպէթ վէ ղամնազլըդ վէ թէքքէպիւր վէ իսոթիլալ պոլմաֆէ։ 21-ՎՀ ԵՒՆԷ ԿՆԱՏԻՅԻՄՈՒԷ, -Ալլահըմ պէնի եամընըզտա թէղվիլ էտէճէք, +վէ մուգաատէմա կիւնահ էթմիշ օլուպ՝ էթտիքլէրի նափաքլիք +վէ ղինա վէ ֆիւճուրտան թէվպէ էթմէմիշ չօգ քիմսէլէր իչիւն մահղուն օլաճաղըմ։

ՊԱՊ 13

Թարաֆընըզտա կէլէճէյիմ -պու իւչիւնճիւ տէֆ՝ա տըր. բէքի եա իւչ շահիտին աղզըյլէ հէր սէօզ սապիթ դըլընաճապ տըր։ 2-ԷՎվէլա սէօյլէտիմ, վէ նէքինճի տէֆ՝ա հազըր կիպի՝ փէչին սէօյլէյօրըմ, վէ ղա՞իպ օլարապ՝ պէն +մուգաատէմա կիւնահ էտէնլէրէ վէ սա՞իլլէրին ճիւմլէսինէ չիմտի եազարըմ քի թէքրար կէլտիյիմուէ Էսիրկէմէյճէյիմ. 3-Չիւնքի -Ֆրիստոսըն պէնուէ սէօյլէմէսինին պիր պիւրհանընը արայօրսընըզ. օ տախի սիզին իչիւն զա՝իֆ օլմայըպ՝ ԷանճապԱրանըզտա դուվվէթլի տիր։ 4-ըՉիւնքի զա՝իֆլիքլէ սալպ օլունտու խէ տէ, ըԱլլահըն դուտրէթիյլէ եաշայօր. բէզալիք պիզ տախի անտէ զա՝իֆ խէք տէ, եինէ Ալլահըն դուտրէթիյլէ սիզին իչիւն անըն իլէ պէրապէր եաշայաճաղըզ։ 5-Իսմանտաֆ մը սընըզ՝

-պ. 2. 1, 4։
‡պ. 13. 2։
+1 կոր. 5. 1։

-պ. 12. 14։
ԲԱ՝ա. 35. 30։ թէս. 17.6։19.15. Մաաթ. 18. 16։ Յովհ. 8. 17։ Գործ. 10. 28։
¢պ. 10. 2։
₸պ. 12. 21։
Էպ. 1. 23։
ՂՄաաթ. 10. 20։ 1 կոր. 5. 4։ պ. 2. 10։
Էր 1 կոր. 9. 2։
ըՓիլ. 2.7, 8։ 1 պետ. 3. 18։
ըրՕամ. 6. 4։
Ժպագ պ. 10. 3, 4։

տէյու [է]քէնտինիզի թէճրիպէ էտինիզ. քէնտինիզի իմթիհան էյլէյինիզ. եօգաա քէնտինիզի, [ը]եաՙնի Ցիսուս Քրիստոս սիզտէ պուլունտուղունը պիլմէՙզ մի սինիզ. [բ]մէկէր քի մէրտուտ պուլմըշ օլսաընըզ։ 6 - Ամմա ումարըմ քի պիզիմ մէրտուտ օլմատըղըմըզը պիլէճէքսինիզ։ 7 - Վէ պիր քէմլիք էթմէմէնիզ իչուն Ալլահա նիյազ էտէրիմ. [գ]եաՙնի տախի պիզիմ մագպուլ կէօրունմէմիզ իչուն տէյիլ, [դ]անճագ պիզ մէրտուտ կիպի օլսագ պիլէ, սիզին խայր իչէմէնիզ իչուն տիր։ 8 - Զիրա հագիգաթա մուղայիր պիր ջէյ եափամայըպ՝ անճագ հագիգաթ իչուն եափա պիլիրիզ։ 9 - Զիրա [ե]պիզ զա'իֆ օլուպ՝ սիզ խէ գուվվէթլի օլտըղընըզ ջէման մէարուր իզ. [զ]վէ նիյազըմըզ տախի սիզին քէմալընըզ իչուն տիր։ 10 - [է]Պու սէպէպտէն զա"իպ իքէն պու ջէյլէրի եապըյօրըմ, թա քի հագըր իքէն Բապպէն՝ խարապիյէթ իչուն տէյիլ, անճագ մա'մուրիյէթ իչուն [ը]պանա վէրտիյի հիքմէթէ կէօրէ [թ]չիտաէթլէ մու'ամլէ էթմէյէյիմ։

11 - [ժ]Նիհայէթ, էյ պիրատէրլէր, սաղ օլսընըզ. քեամիլ վէ միւթէսէլսիլ վէ [ի]հէմէֆքեար օլուպ՝ սէլամէթ իւզրէ օլունըզ. [լ]վէ մուհապպէթ վէ սէլամէթ մէնպա'ը օլան Ալլահ սիզին իլէ օլաճագ տիր։ 12 - [խ]Մուգաատտա էօփիւշլէ եէքտիկէրինիզի սէլամ լայընըզ։ 13 - Ձիւմլէ մուգաատտալէր սիզէ սէլամ էտէր։ 14 - [ծ]Բապպ Ցիսուս Քրիստոսըն [կ]ինայէթի

[է] 1 Կոր. 11. 28։
[ը] Ղօմ. 8. 10։ Գաղ. 4. 19։
[բ] 1 Կոր. 9. 27։
[գ] Պ. 6. 9։
[դ] 1 Կոր. 4. 10։ Պ. 11. 30։ 12. 5, 9, 10։
[ե] 1 Կոր. 3. 10։
[զ] 1 Կոր. 4. 21 Պ. 2. 3։ 10. 2։ 12. 20, 21։
[է] Պ. 10. 8։
[ը] Տիտ. 1. 14։
[թ] Ղօմ. 12. 16, 18։ 15. 5։ 1 Կոր. 1. 10։ Փիլ. 2. 2։ 3. 16։ 1 Պետ. 3. 8։
[ժ] Ղօմ. 15. 33։
[ի] Ղօմ. 16. 16։ 1 Կոր. 16. 20։ 1 Սէլ. 5. 26։ 1 Պետ. 5. 14։
[լ] Ղօմ. 16. 24։

վէ Ալլահըն մուհաթաթէթի ։վէ Րուհ իւլ Գուտսըն միւշարէքէթի ճիւմլէնիզ իլէ օլսուն։ Ամին։

ՊՕՂՈՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ

ԳԱՂԱՏԻԱԼԸԼԱՐԱ ՐԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Պօղոս, ־ինանան թարաֆընտան տէյիլ վէ ինանան վասըթասըյլէ տէյիլ, ²անճաղ Յիսուս Քրիստոսըն ³վէ անը էօլիւլէրտէն իհեա էտէն Փէտէր Ալլահըն թարաֆընտան ըհտուլ օլարաղ, 2 -⁴վէ պէնիմ իլէ պէրաբէր պուլունան ճիւմլէ պիրատէրլէր ⁵Գա֊ղատիա քիլիսէլէրինէ 3 -Փէտէր Ալլահ թարա֊ֆընտան, վէ Փէտէրիմիզ Ալլահըն իրատէթինէ կէօ֊րէ, ⁶պու հաղըր եարատաղ տիւնեատան պիզի խէլաս էթմէք իւզրէ, ⁷կիւնահլարըմըզ էչիւն քէն֊տինի թէալիմ էթմիշ օլան Բաբըլըմըզ Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան, 4 -⁸Սիզէ ’ինայէթ վէ սէ֊լամէթ օլսուն։ 5 -Ալլահ էպէտ իւլ ապատ համան օլսուն։ Ամին։

6 -⁹*Սիզի Քրիստոսըն ’ինայէթինէ տա’վէթ է֊*

¹ Փիլ. 2. 1։

² Ա’մալ. 9. 7։ 22. 10, 15, 21։ 26. 16։ Տիտ. 1. 2։

³ Ա’մալ. 2. 25։

⁴ Փիլ. 2. 22։ 4. 21։

⁵ 1 կոր. 16. 1։

⁶ Պաբ ես. 65. 17։ Յովհ. 15. 19։ 17. 14։ ’Իպր. 2. 5։ 6. 5։ 1 Յովհ. 5. 19։

⁷ Մաաթ. 20. 28։ Րօմ. 4. 25։ Պ. 2. 20։ Տիտ. 2. 13, 14։

⁸ Րօմ. 1. 7։ 1 կոր. 1. 3։ 2 կոր. 1. 2։ Եփես. 1. 2։ Փիլ. 1. 2։ Կող. 1. 2։ 1 Սէլ. 1. 1։ 2 Սէլ. 1. 2։ 2 Յովհ. 3։

⁹ Պ. 5. 8։

տէնտէն պաշգա պէր պէշարէթէ պէօյլէ չարչա-
պուգ տէօնտիւյինիւզէ թէ՝ աճճիւպ էտէրիմ։ 7-
ՙՊու տախէ պաշգա տէյիլ տիր, ՚անճագ սիզի
միւզթաբիպ էտէն վէ Ֆրիստոսըն պէշարէթինի թահ-
րիճ էթմէք իսթէյէն պէր թագըմ քինանէլէր վար
տըր։ 8-ՙԱլաքին էկէր պիզ եահօտ սէմատան պէր
մէլէք պիլէ պիզիմ սիզէ թէպշիր էթտիյիմիզ պէ-
շարէթտէն զայրիսինի սիզէ թէպշիր էտէր իսէ,
մէ՛ուն օլսուն։ 9- Մուգաատէմա տէտիյիմիզ կի-
պի, չիմտի տախէ եինէ տէրիմ քի՝ ՚էկէր պէր
քինանէ գապուլ էթտիյինիզտէն պաշգա պէր պէ-
շարէթ սիզէ թէպշիր էտէր իսէ, մէ՛ուն օլսուն։
10-ՙԶիրա չիմտի ՚ատէմլէրի՞ն րիզասընը մը, եօգ-
սա Ալլահը՛ն րիզասընը մը արարըմ. ՙեահօտ ա-
տէմլէրի՞ խօշնուտ էթմէք արզուսընտա մի իմ.
զիրա էկէր ատէմլէրի խօշնուտ էթսէ իտիմ, ար-
թըգ Ֆրիստոսըն գուլը օլմազ իտիմ։

11-՝Էյ պիրատէրլէր, թարաֆընտան սիզէ թէպ-
շիր օլունան պէշարէթին ինսանա կէօրէ օլմատը-
ղընը պիլտիրիրիմ։ 12-ՙԶիրա պէն նէ անը ինսան-
տան ալտըմ, նէ տէ թա՛լիմ օլունտըմ, ՚անճագ
Յիսուս Ֆրիստոսըն վահեի լէ ՚ընը՞։ 13-Զիրա
պէնիմ պիր զէման տիյանէթ ի նէհուտիյէտէ օլան
հարէքէթլէրիմի, եա՛նի ՚Ալլահըն քիտիսէսինէ
հատտէն զիյատէ թէ՛ատտի ՚վէ անը խարապ էթ-
մէքտէ օլտըղըմը, 14-վէ ՚էճտատըմըն րիվայէթլէ-

ՙ 2 կոր. 11. 4։
՚ Ա՛մալ. 15. 1, 24։
2 կոր. 2. 17։ 11. 13։ Պ. 5. 10, 12։
՛ 1 կոր. 16. 22։
՝ Թէս. 4. 2։ 12. 32։ Էմն. 30. 6։ Վահ. 22. 18։
՞ 1. Սէլ. 2. 4։
՟ 1 Մխ. 24. 7։ Մատթ. 28. 14։ 1 Յովհ. 3. 9։
ՠ 1 Սէլ. 2.4։ Յակ.4.4։
ա 1 կոր. 15. 1։
բ 1 կոր.15.1,3։ Ա՛մ.1։
գ Եփես. 3. 3։
դ Ա՛մալ. 9. 1։ 22. 4։ 26. 11։ 1 Տիմ. 1.13։
ե Ա՛մալ. 8. 3։
զ Եբեմ.9.14։ Մատթ. 15. 2։ Մարկ. 7. 5։

ընէ ՝զկայատեսնլէ զայրէթվի օլարագ, միպէթիմոէ պուլունան չօգ ագրանըմտան զկայատէ տիյանէթ ի եէհուտկյետէ թէրագգը էյլէտկյոմի իշխթմիշ սինիզ։ 15-Լաքին ՝պէնի վալիտէմին բահմինտէն աայըրպ՝ քէնտի ՚ինայէթի վասըթասըյլէ տա՚վէթ էտէն Ալլահ, 16-՝թա՞իֆէլեր արասընտա թէպշիր էթմէմ իչուն, ՝քէնտի Օղլընը պանա քէշֆ էթմէյի միւնասիպ կէօրտիւյիւ վազըթտա՝ տէրհալ ՚թէնէ վէ գանա տանըշմատըմ. 17-Հէմ տախի երուսաղէմէ, պէնտէն էվվէլ բէտուլ օլանլարընն եանընա չըգմայըպ՝ ֆագաթ ՚Արապիսթանա կիթտիմ, վէ ենինէ Դամասկոսա ՚ավտէթ էթտիմ։ 18-Անտէն իւչ սէնէ սոնկրա, Պետրոս իլէ կէօրիւշմէք իւզրէ, ՝երուսաղէմէ չըգըպ՝ եանընտա օն պէշ կիւն մէքս էյլէտիմ։ 19-Վէ լաքին ՝բէտուլէերտէն Վ՚ապպրն գարնտաշը Յակոբոստան զայրիսինի կէօրմէտիմ։ 20-Վէ սիզէ եազմագտա օլտըղըմ չէյլէր խուտուսընտա, եալան սէօյլէմէտիյիմ ՝Ալլահըն հուզուրընտա ՚այն տըր։ 21-՝Անտէն սոնկրա Սիւրիա իլէ Կիլիկիա սէմթլէրինէ կէլտիմ։ 22-Վէ ՝Քրիստոստա օլան եէհուտիյ քիլիսէլէրինէ շահսէն թանըմըշ տէյիլ իտիմ. 23-Անճագ՝ Պիզէ պիր զէման թէ՚ատտի էտէն՝ մուգատտէմա խարապ էթտիյի իտանը չիմտի թէպշիր էտիյօր՝ տէյիւ խապէր ալարագ, 24-Հագդըմտա Ալլահա համտ էտէրլէր իտի։

՚Ա՚մալ. 22. 3, 26. 9, Փիլ. 3. 6,	21, 26. 17, 18, Րօմ. 11. 13, Եփես. 3. 8,	՝1 կոր. 9. 5,
՝Ես. 49. 1, 5, Երեմ. 1. 5, Ա՚մալ. 9. 15, 13. 2, 22. 14, 15, Րօմ. 1. 1,	՝2 կոր. 4. 6,	Հ Մատթ. 13. 55, Մարկ. 6. 3,
՚Ա՚մալ. 9. 15, 22.	Հ Մատթ. 16. 17, 1 կոր. 15. 50, Եփես. 6. 12,	՝Րօմ. 9. 1,
՚Ա՚մալ. 9. 26,		՝Ա՚մալ. 9. 30,
		՝Րօմ. 16. 7, 1 Սկը. 2. 14,

ՊԱՊ 2

Վէ՛ օն տէօրթ սէնէ սօնրա Տիտոսը տախի պէ-
րապեր ալըպ՝ [a]Բաւնաբաս իլէ եվինէ Երուսաղէմ
չըգըրմ։ 2-Վէ վահի մուճէալինճէ չըգըրմ, [b]վէ
անլէրէ թա՛ֆէլէր արասընտա վա՛ղ էթմէքտէ օլ-
տըղըմ պէշարէթի պէյան էյլէտիմ. լաքին [c]պօշ
եէրէ սէյրթմէյէյիմ, եա սէյրթմիշ օլմայըմ
տէյիւ ի՛թիպարըը օլանլարա թէնհաճէ պէյ-ը էյլէտի՛մ։
3-Լ.աքին պէնիմ իլէ պէրապեր պուլունան Տիտոս
եունանի էքէն, խիթան օլունմադա մէճպուր օլ-
մադը։ 4-Պու խսէ [d]պիզի էսիր էթմէք իւզրէ, [e]Յի-
սուս Քրիստոստա օլան հուրրիյէթիմիզի թէճէս-
պիւս էթմէյէ [f]կիզլիճէ սիվիշէրէք էյէրի կիրէն
սախթէ պէրատէրլէը սէպէպինտէն իտի։ 5-Լա-
քին [g]պէշարէթին հադիդաթը սիզտէ սապթ
դալմասը իչիւն, իթա՛աթ եօլըյլէ անլէրի պէր
սա՛աթ պիլէ տինկլէմէտիք։ 6-[h]Լ.աքին ի՛թիպարըը
՚ատտ օլունանլար հէր նէ խոխլէը խսէ՝ պէնճէ ֆէրգ
եօգ սըը. (ըԱլլահ ինսան խաթըրընա պագմազ.)
[i]զիրա ի՛թիպարըը օլանլար պանա զիյատէ պիր չէյ
իֆատէ էթմէտիլէը։ 7-Լ.աքին պիլ՚աքս խիթան
ըէսալէթինտէ Պետրոսըն վասըթասըյլէ ՚ամիլ օլան
Զաթ թա՛ֆէլէրտէ տախի [j]պէնիմ վասըթամըէ
ն՚ամիլ օլտըղընտան, 8-[k]Խիթանլըլարա օլան պէշա-
րէթին Պետրոսա իհալէ օլունտըղը միսիլիւ, [l]խո-

[a] Ա՛մալ. 15. 2։
[b] Ա՛մալ. 15. 12։
[c] Փիլ. 2. 16։ 1 Սէլ. 3. 5։
[d] 2 կոր. 11. 20. Պ. 4. 3. 9.
[e] Պ. 3. 25։ 5. 1, 13։
[f] Ա՛մալ. 15. 1, 24։
2 կոր. 11. 26։
[g] Աւ. 14։ Պ. 2. 1։ 4. 16։
[h] Պ. 6. 3։
[i] Ա՛մալ. 10. 34։ Րօմ. 2. 11։
[j] 2 կոր. 12. 11։
[k] Ա՛մալ. 9. 15։ 13. 2։ 22. 21։ 26. 17, 18։ 1 կոր. 15. 10։ Պ. 1. 16։ կող. 1. 29։
[l] Պ. 3. 5։
[m] Ա՛մալ. 13. 46։ Րօմ. 1. 6։ 11. 13։ 1 Տիմ. 2. 7։ 2 Տիմ. 1. 11։

թանըզլարա օլան պէշարէթին [2]պանա իհալէ օ-
լունըզլընը կէօրմէլէրի [1]վէ պանա վէրիլէն [3]ինայէ-
թի անլամալարըյլէ, պիզ թա՛իֆէլէրէ, քէնտիլէ-
րի իսէ խիթանըլըարա կիթմէք իւզրէ, 9-[4]Տէրէք-
լէր ի՛թիպար օլունան Յակոբոս վէ Կեփաս վէ Յով-
հաննէս պանա վէ Բառնաբասա միւշարէքէթի իչին
սաղ էլլէրինի վէրտիլէր։ 10-Անճագ Փուգարայը
խաթըրտա թութմամըզը [5]ընէուէլէր. [6]պէն տախի հէ-
ման պունուն իճրասընա հիմմէթ էլլէտիմ։ 11-
[7]Ամմա Պետրոս Անդրէասյա կէլտիյի պէման, թա՛-
զիրէ միւսթահագ օլաըզընսան՝ անըն եփուզիւնէ
գարշը տուրտում։ 12-Զիրա Յակոբոս թարաֆըն-
տան պա՛զը քիմսէլէր կէլմէզտէն ագաէմ, [8]թա՛ի-
ֆէլէր իլէ պէրապէր թա՛ամ էտէր իտի, լաքին
անլէր կէլտիքլէրինտէ՝ էհլի խիթան օլանլարտան
գօրգարագ, կէրի չէքիլիպ այրըլտը։ 13-Վէ սա՛իր
ենհուտիլէր տախի անըն իլէ պէրապէր ըհյա էթ-
տիլէր, հաթթա անլէրին ըհյալարընա Բառնաբաս
տախի ալտանտը։ 14-Լաքին [9]պէշարէթին հագի-
գաթընա կէօրէ տօղրու հարէքէթ էթմէտիքլէրինի
կէօրտիւյիւմտէ, [10]ճէմզէսինին հուզուրընտա Պետ-
րոսա տէտիմ քի՝ [11]Էկէր սէն ենհուտի իքէն, ենհ-
հուտի կիսալ տէյիլ, անճագ թա՛իֆէ կիսալ եաշար
իսէն, թա՛իֆէլէրի ենհուտի կիսալ հարէքէթ էթ-
մէյէ նա՞սըլ իճպար էտէրսին։ 15-[12]Պիզ [13]ան ասլը
ենհուտի օլուպ՝ [14]թա՛իֆէլէրտէն կիւնահքեար օլ-

[1] Ա Մկ. 2. 4։
[2] Ղօմ. 1. 6։ 12. 3, 6։ 15. 16։ Ա Կոր. 15. 10։ Եփես. 3. 8։
[3] Մատթ. 16. 18։ Եփես. 2. 20։ Վահ. 21. 14։
[4] Ա՛մաղ. 11. 30։ 24. 17։ Ղօմ. 15. 25։ Ա Կոր. 16. 1։ Բ Կոր. 8 ից 9։
[5] Ա՛մաղ. 15. 35։
[6] Ա՛մաղ. 10. 28։ 11. 3։
[7] Ա՛ր. 5։
[8] Ա Տիմ. 5. 20։
[9] Ա՛մաղ. 10. 28։ 11. 3։
[10] Ա՛մաղ. 15. 10, 11։
[11] Մատթ. 9. 11։ Եփես. 2. 3, 12։

մայարապ, 16 - Ինսան չէրի՛ամ ՚ամէլէրիյլէ տէ-
յիլ, ¯անճագ Յիսուս Քրիստոսա օլան իման վա-
սըթասըյլէ թէպրիր օլունաճաղընը պիլտիյիմիզ-
տէն, պիզ տախի չէրի՛ամ ՚ամէլէրիյլէ տէյիլ,
անճագ Քրիստոսա օլան իմանլէ թէպրիր օլունմագ
իւզրէ, Յիսուս Քրիստոսա իման էթտիք. Ինզիրա
չէրի՛ամ ՚ամէլէրիյլէ հիչ պիր պէշէր թէպրիր օ-
լունմագ: 17 - Վէ էկէր Քրիստոս վասըթասըյլէ
թէպրիր օլունմագ իսթէր իքէն, ¯պիզ քէնտի-
միզ տախի կիւնահքեար պուլունուր իսէք, Քրիս-
տոս կիւնա՞հ իստամէթճիսի մի տիր. հա՛շա: 18 - Զի-
րա էկէր եըգտըղըմ չէյլէրի թէքրար պինա էտէր-
սէմ, քէնտիմի գապահաթը կէօսթէրիրիմ: 19 -
Զիւնքի պէն Ալլահա եաշամագ իւզրէ, չէրի՛ամ
վասըթասըյլէ ¯չէրի՛աթա էօլտիւմ. 20 - Քրիստոս
իլէ պէրապէր սալպ օլունմըմ. վէ արթըգ պէն
եաշամայօրըմ, անճագ Քրիստոս պէնտէ եաշայօր-
չիմտի իսէ թէնտէ եաշատըգճա ³պէնի սէվէն վէ քէն-
տիսինի պէնիմ իչիւն թէսլիմ էտէն ¯Իսա Ուլլահա
օլան իմանլէ եաշարըմ: 21 - Ալլահըն ՚ինայէթինի իս-
թաղ էթմէմ. ÷զիրա էկէր սալահ չէրի՛աթ վասըթա-
սըյլէ իսէ, Քրիստոս պիհուտէ եէրէ էօլմիւշ տիր:

ՊԱՊ 3

Էյ ՚ագըյըզ Գաղատիայըլըլար, Յիսուս Քրիստոս ա-

չԱ՛մաՀ. 13. 38, 39։
¤Րօմ. 1. 17։ 3. 22, 28։ 8. 3։ Պ. 3. 24։ ՚Իպր. 7. 18, 19։
ՀՄէզ. 143. 2։ Րօմ. 3. 20։ Պ. 3. 11։
¯1 ՅովՀ. 3. 8, 9։
*Րօմ. 6. 11։ 2 Կոր. 5. 15։ 1 ՍէՀ. 5. 10։ ՚Իպր. 9. 14։ 1 Պետ. 4. 2։
ՀՐօմ. 8. 2։
¯Րօմ. 6. 14։ 7. 4, 6։
ըՐօմ. 6. 6։ Պ. 5. 24։ 6. 14։
ÞՊ. 1. 3։ Եփես. 5. 2։ Տիտ. 2. 13, 14։
¯Րօմ. 10. 11։ 2 Կոր. 5. 15։ 1 ՍէՀ. 5. 10։ 1 Պետ. 4. 2։
÷Պ. 3. 21։ ՚Իպր. 7. 11։ Պագ Րօմ. 11. 6։ Պ. 5. 4։

———

բանըզտա սալ օլունմըշ կիսի կէօզէրինիզին էօ-
նիւնտէ բէտ օլունմըշ իքէն, [հադիդաթա իթա-
'աթ էթմէմէք տէրճէսինտէ] [a]սիզի քի՞մ իզլալ
էթտի։ 2 - Սիզտէն եալընըզ պունու անկլամադ
իսթէրիմ. [b]Բունու չէրի՞թ 'ամէլէրիյլէ մի, [c]եօգ-
սա տինլէյիսի իսա՛ն էթմէ՛քլէ մի ալտընըզ։ 3 - Պու
գատար 'ադըըը՞զ մը սընըզ, [d]Բունէ պաշլամըշ
իքէն, [e]չիմնի թէ՞նլէ մի իսթիամ պուլուրսընըզ։ 4 -
[f]Պու գատար չէյլէրի պինուտէ՞ եէրէ մի չէքտի-
նիզ, էկէր ֆիլվագը' պինուտէ եէրէ իսէ։ 5 - [g]Իմ
տի սիզէ Բունու իհսան էտիպ՝ արանըզտա մի'ճի-
զլէր իճրա էտէն՝ չէրի՞թ 'ամէլէրիյլէ մի, եօգ-
սա տինլէյիսի իսա՛ն էթմէքլէ մի էեէ։ 6 - [h]Նիթէ-
քիմ Աբրահամ Ալլահա իսան էթտի, վէ անա
սալահ 'աստո օլունտու։ 7 - Հալ պէօյլէ իքէն՝ [i]Ի-
մանտան օլանլարըն Աբրահամըն էվլատը օլտըգլա-
րընը պիլինիզ։ 8 - [j]Վէ թա՛իֆէլէրի իսանլէ Ալլա-
հըն թէպրիր էտէճէյինի քիթապ էվվէլա պիլտի-
յինտէն, Աբրահամա՝ [k]Ճիւմլէ միլլէթլէր աէնտէ
միւսապարէք օլաճադ տըր՝ տէյիւ մուգաատէմա
թէպշիր էյլէտի։ 9 - Իմտի էհլ ի իսան օլանլար
մի՛ն Աբրահամ իլէ պէրապէր միւսապարէք օլու-
լար։ 10 - Ճիւնքի չէրի'աթ 'ամէլէրինէ կիւվէնէնլէ-
րին ճիւմլէսի լա՞նէթ ալթընտա տըրլար. դիրա՝ [l]Չէ-
րի'աթ քիթապընտա ճիւմլէ եադըմըշ օլան չէյլէ-
րի իճրա էթմէքտէ հէր տէվամ էթմէյէն քիմսէ

[a] Պ. 5. 7։
[b] Ա'մալ. 2. 38։ 8. 15։ 10. 47։ 15. 8։ Ա.յ. 14։ Եփես. 1. 13։ 'Իպր. 6. 4։
[c] Բօմ. 10. 16, 17։
[d] Պ. 4. 9։
[e] 'Իպր. 7. 15։ 9. 10։
[f] 'Իպր. 10. 35, 36։ 2 Յովհ. 8։
[g] 2 Կոր. 3. 8։
[h] Թէք. 15. 6։ Բօմ. 4. 3, 9, 21, 22։ Յակ. 2. 23։
[i] Յովհ. 8. 39։ Բօմ. 4. 11, 12, 16։
[j] Պաղ Բօմ. 9. 17։ Ա.յ. 22։
[k] Թէք. 12. 3։ 18. 18։ 22. 18։ Ա'մալ. 3. 25։
[l] Թէս. 27. 26։ Երեմ. 11. 3։

մէլ՚ուն օլսուն՝ տէյիւ եաղըլմըշ տըր։ 11-ւվէ Ալ-
լահըն ՚ինտինտէ հիչ պիր քիմսէնին չէրի՚աթլէ
թէպրիր օլունմատըղը տէրքեար տըր, չիւնքի՝ ՚Սա-
լիհ իմանլէ եաշայաճադ տըր։ 12-ՙՇէրի՚աթ իսէ
իման թարիղէյլէ օլմայըպ, անճադ՝ ՙէ՛ղլէրէ իճրա
էտէն ատէմ անլէրլէ եաշայաճադ տըր։ 13-Քրիս-
տոս պիզիմ իչիւն մէլ՚ուն օլուպ՝ պիզի ՚չէրի՚ա-
թըն լա՞նէթինտէն խէլաս էյլէտի. (զիրա՝ ՚Աղաճ
իւզերինտէ հեր ասըլան մէլ՚ուն տըր՝ տէյիւ եա-
ղըլմըշ տըր.) 14-ՙԹա քի Աբրահամա չ-՚ո օլու-
նան պէրէքէթի Յիսուս Քրիստոստա թա՚իֆէլէրէ
վասըլ օլուպ՝ ՙիման վասըթասըյլէ Րուհըն վա՚տը-
նա նա՚իլ օլալըմ։ 15-Էյ պիրատէրլէր, ինսանճա
սէօյլէյօրըմ. ՙթաստիղ օլունմըշ ՚ահտը՝ վէլէվ ին-
սանըն պիլէ օլսա, պիր քիմսէ խալթալ, եախօտ իւ-
զերինէ ՚իլավէ էթմէզ։ 16-՚Իմտի վա՚տլար Աբրա-
համա վէ անըն նէսլինէ էտիլտիլէր. չօգլար իչիւն
՚էօյլէր կիպի՝ վէ անըն նէսլէրինէ՝ տէմէյիպ, ան-
ճադ ֆէրտ իչիւն ՚էօյլէր կիպի՝ վէ սէնին նէսլինէ՝
՚էյօր. ՙպու տախի Քրիստոս տըր։ 17-Լաքին տէ-
րիմ քի՝ ՙՏէօրթ եիւզ օթուզ սէնէ սօնրա վէրիլէն
չէրի՚աթ, ՙվա՚տը խալթալ էթմէք իւզրէ, Ալլահ
թարաֆընտան Քրիստոստա էվվէլտէն թաստիղ օ-
լունմըշ օլան ՚ահտը նէսխ էտէմէզ։ 18-ՙՋիրա է-

Է Պ. 2. 16։
Ձ Ամբ. 2. 4։ Րօմ. 1. 17։ ՚Իպր. 10. 38։
Ի Րօմ. 4. 4, 5։ 10. 5, 6։ 11. 6։
Հ Ղև. 18. 5։ Ներեմ. 9։ 29։ Եզեկ. 20. 11։ Րօմ. 10. 5։
Չ Րօմ. 8. 3։ 2 Կոր. 5. 21։ Պ. 4. 5։
Ղ Թէս. 21. 23։
Ճ Րօմ. 4. 9, 16։
Մ Ես. 32. 14։ 44. 3։ Երեմ. 31. 33։ 32. 40։ Եզեկ. 11. 19։ 36. 27։ Յովէլ 2. 28, 29։ Զաք. 12. 10։ Յովհ. 7. 39։ Ա՚մաղ. 2. 33։
Յ ՚Իպր. 9. 17։
Ն Թէք. 12. 3, 7։ 17. 7։ Ա՚յ. 8։
Շ 1 Կոր. 12. 12։
Ո Խուր. 12. 40, 41։
Չ Րօմ. 4. 13, 14։ Ա՚յ. 21։
Պ Րօմ. 8. 17։

կեր մերաս չերի՛աթատան խե, [1]արթըգ վա՛տտան տէյիլ տիր. հալ պու քի Ալլահ անը Աբրահամա վա՛տ թարիգիլլէ իհսան էլլէտի։

19-էօյլէ խե չերի՛աթ նէ՞ իչիւն տիր. [2]հագ-գընտա վա՛տ օլունան նէտլ զուհուր էտինճէյէտէք, [3]թէճաւուզաթ սէպէպինտէն ՚իլտվէ օլունուտ՝ [4]մէ-լէքլեր վասլթատըլլէ [5]պիր մէյանճընըն էլիլլէ թեր-թիպ օլունտու։ 20-լաքին մէյանճը պիր [6]ծոփ իչիւն օլմազ, [7]ֆագաթ Ալլահ պիր տիր։ 21-իմտի չերի՛աթ Ալլահըն վա՛տլարընա մուխալի՞ֆ մի տիր. հա՛շա. [8]պիրա էկեր հայաթ վէրմէյէ մուգթէտիր օլան չերի՛աթ վէրիլմիչ օլսա խոի, հագիգաթէն սալահ չերի՛աթատան օլուր խոի։ 22-լաքին Յիսուս Քրիստոսա օլան իմանդէ [9]վա՛տըն միւ"մինլէրէ վէ-րիլմէսի իչիւն, [10]քիթապ [11]ճիւմլէսինի կիւնահ ալ-թընա գափտատը։ 23-վէ իման կէլմէզտէն էվվէլ՝ քէշֆ օլունաճագ իման իչիւն չերի՛աթ ալթընտա գափանմըչ օլարագ, մահֆուզ գալտըգ։ 24-[12]էլ հա-սըլ չերի՛աթ Քրիստոսա [13]ԷՒՒԷԼ+ իչիւն ալիգիմ միւ-"էտտիպիմիզ օլտու, [14]քի իմանտան թէպրիր օլու-նալըմ։ 25-լաքին իման կէլմիչ օլտըգտան սոնրա արթըգ միւ"էտտիպին էնդէ ալթընտա տէյիլ իզ։ 26-Զիրա Յիսուս Քրիստոսա օլան իմանդըն վասլթա-սըլլէ, [15]ճիւմլէնիզ Ալլահըն էվլատը սընըգ։ 27-[16]Զի-

[1] Ղ Ր օմ. 4. 14։
[2] Աւ. 16։
[3] Ցովհ. 15. 22։ Ր օմ. 4. 15։ 5. 20։ 7. 8, 13։ 1 Տիմ. 1. 9։
[4] Ա'մալ. 7. 53։ ՚Իպր. 2. 2։
[5] Խուր. 20. 19, 21, 22։ Թէս. 5. 5, 22, 23, 27, 31։ Ցովհ. 1. 17։ Ա'մալ. 7. 38։ 1 Տիմ. 2. 5։
[6] Ր օմ. 3. 29, 30։
[7] Պ. 2. 21։
[8] Ր օմ. 4. 11, 12, 16։
[9] Աւ. 8։
[10] Ր օմ. 3. 9, 19, 23։ 11. 32։
[11] Մատթ. 5. 17։ Ր օմ. 10. 4։ Կող. 2. 17։ ՚Իպր. 9. 9, 10։
[12] Ա'մալ. 13. 39։ Պ. 2. 16։
[13] Ցովհ. 1. 12։ Ր օմ. 8. 14—16։ Պ. 4. 5։ 1 Ցովհ. 3. 1, 2։
[14] Ր օմ. 6. 3։

*րա սիզին ճիւմլէնիզ քի Քրիստոսա վաՓԹիզ օ-
լունտընըզ, ⁴Քրիստոսը կիյմիշ սինիզ։ 28 - ⁵Նէ ես-
հուտի, նէ տէ Եունանի վար, նէ դուլ, նէ հուրը
վար, նէ էրքէք, նէ տէ տիշի վար. ⁶չինքի ճիւմ-
լէնիզ ցիտուս Քրիստոստա պիր սինիզ։ 29 - ⁷Վէ
էկէր սիզ Քրիստոսըն իսէնիզ, պու էճլտէն Աբրա-
համըն նէսլի վէ ⁸վա՛տ մուճէպինճէ վարիսլէր սինիզ։*

ՊԱՊ 4

*Լաքին տէրիմ քի՝ վարիս սապի օլտըղճա հէր
չէյին սահիպի իսէ տէ, դուլտան հիչ պիր ֆէրգի
օլմայըպ, 2 - Փէտէրինին թա՛եին էթտիյի վագթա
տէյին, վասիլէր վէ քէթխուտալարըն էմրի ալթըն-
տա տըր։ 3 - Ֆէզալիք պիզ տախի սապի պուլուն-
տըղմըզ վագըթ, ⁹տիւնեանըն էրքեանը ալթըն-
տա գուլըղտա իտիք։ 4 - ¹Լաքին վագթըն թէմա-
միյէթի կէլինճէ, Ալլահ քէնտի Օղլընը ²գարըտան
³տօղմուշ ⁴վէ չէրի՛աթ թահթընա կիրմիշ օլարագ
իրսալ էյլէտի. 5 - Թա քի ⁵օղուլլըղա նա՞իլ օլմա-
մըզ իչիւն ⁶չէրի՛աթ թահթընտա օլանլարը խէյլաս
էտէ։ 6 - Վէ օղուլլար օլտըղընըզտան ⁷Ալլահ սիզին
գալալէրինիզէ քէնտի Օղլընըն՝ Ապպա Փէտէր՝ նի-*

---

¹ Րօմ. 13. 14։
² Րօմ. 10. 12։ 1 Կոր. 12. 13։ պ. 3. 6։ Կող. 3. 11։
³ Յովհ. 10. 16։ 17. 20, 21։ Եփես. 2. 14—16։ 4. 4, 15։
⁴ Թէք. 21. 10, 12։ Րօմ. 9. 7։ Ի'կր. 11. 18։
⁵ Րօմ. 8. 17։ պ. 4. 7, 28։ Եփես. 3. 5։
⁶ Ա՛ր. 9։ պ. 3. 23։ 5. 1։ Կող. 2. 8, 20։ Ի'կր. 9. 10։
⁷ Թէք. 49. 10։ Դան. 9. 24։ Մարկ. 1. 15։ Եփես. 1. 10։
⁸ Թէք. 3. 15։ Ես. 7. 14։ Միք. 5. 3։ Մաթթ. 1. 23։ Ղուկ. 1. 31։ 2. 7։
⁹ Յովհ. 1. 14։ Րօմ. 1. 3։ Փիլ. 2. 7։ Ի'կր. 2. 14։
¹⁰ Մաթթ. 5. 17։ Ղուկ. 2. 27։
¹¹ Յովհ. 1. 12։ պ. 3. 26։ Եփես. 1. 5։
¹² Մաթթ. 20. 28։ պ. 3. 13։ Տիտ. 2. 13։ Ի'կր. 9. 12։ Եփես. 1. 7։ 1 պետ. 1. 18, 19։
¹³ Րօմ. 5. 5։ 8. 15։

տա էտէն Բուհընը իրսալ էյլէտի։ 7 - Իմոհ ար-
թըգ գուլ տէյիլ, անճագ օղուլ սըն. [ր]վէ էկէր օ-
ղուլ իսէն, Քրիստոսըն վասըթասըյլէ տախի Ալլա-
հըն վարիսի սէն։ 8 - [բ]Լաքին օ զէման Ալլահը պիլ-
մէզ իքէն՝ [գ]զաթէն Իսահ օլմայանլարա գուլըգ է-
տէր իսինիզ։ 9 - [դ]Ընհոհ իսէ, սիզ Ալլահը պիլմիշ
վէ պահսուսա Ալլահ թարաֆընաան պիլինմիշ
իքէն՝ նա՞սըլ [ե]շօլ զա՛ի՞ք վէ ֆագիր էրքեանա
թէքրար գուլըգ էթմէ՞ք իսթէյէրէք, [զ]անլէրէ տէօ-
նէրսինիզ։ 10 - [է]Կիւնլէր վէ այլար վէ վագըթլար
վէ սէնէլէրէ րի՛այէթ էտէր սինիզ։ 11 - Սիզին իչիւն
գօրգարըմ քի՝ [ը]ուղրընըզտա չէքտիյիմ էմէ՞ք պի-
հուտէ կիտէճէ՞ք տիր։

12 - Էյ պիրաաէրլէր, սիզէ րէճա էտէրիմ, պէ-
նիմ կիսպէ օլունըզ, զիրա պէն տախի սիզին կիսպէ
օլարմ. [թ]սիզ պանա պիր վէճհէ զատր էթմէտի-
նիզ։ 13 - Մա՛լումունուզ տիր քի՝ [ժ]իք տէֆ՛ա սիզէ
[ի]թէն զա՛իֆկիյէ պէշարէթի թէպշիր էյլէտիմ։
14 - Սիզ տախի թէնհիհոհ օլան թէճրիպէմի թահ-
գիր վէ անտէն իքրահ էթմէյիպ՝ [լ]պիլ՛աքս պէ-
նի Ալլահըն պիր մէլէյի կիպէ, [խ]ձիտա Քրիստոս
կիպէ գապուլ էթտինիզ։ 15 - Իմոհ սիզին մուսա-
րէֆլիյինիզ նէ՞ տիր. զիրա սիզին իչիւն չէհատէթ
էտէրիմ քի՝ մուճքին օլսա իտի, կէօզէրինիզի չը-

[ր] Իօմ: 8. 16, 17։ Պ. 3. 29։
[ժ] Եփես. 2. 12։ 1 Սէլ. 4. 4։
[ի] Իօմ: 1. 25։ 1 Կոր. 12. 2։ Եփես. 2. 11, 12։ 1 Սէլ. 1. 10։
[լ] 1 Կոր. 8. 3։ 13. 12։ 2 Տիմ: 2. 19։
[խ] Իօմ: 8. 3։ Իպր. 7. 18։
[ձ] Պ. 3. 3։ Կող. 2. 22։
[ճ] Իօմ: 14. 5։ Կող. 2. 16։
[հ] Պ. 2. 2։ 5. 2, 4։ 1 Սէլ. 3. 5։
[յ] 2 Կոր. 2. 5։
[ղ] Պ. 1. 6։
[շ] 1 Կոր. 2. 3։ 2 Կոր. 11. 30։ 12. 7, 8։
[չ] 2 Միւել. 19. 27։ Մաղ. 2. 7։ Պագ Զաք. 12. 8։
[ց] Մատթ. 10. 40։ Ղուկ. 10. 16։ Յովհ. 13. 20։ 1 Սէլ. 2. 13։

գարբնպ պանա վէրւր խոնիզ։ 16 - Նիմոի սիզէ հա-
գիգաթը սէօյլէտիյիմ իչիւն՝ տիւշմէնինի՞զ մի օլ-
տըմ։ 17 - Սիզին զայրէթինիզի չէքիյօրլար խէ տէ,
խայր իչիւն օլմայրպ, անճագ սիզ քէնոիլէրինին
զայրէթինի չէքէսինիզ տէյիւ՝ սիզի թէֆրիդ էթ-
մէք խոթէրլէր։ 18 - Ամնա էյի չէյէ զայրէթլի օլ-
մագ, եալընըզ եանընըզտա պուլունտըղըմ վագըթ
տէյիլ, անճագ հէր վագըթ էյի տիր։ 19 - Էյ չո-
ճուգլարըմ, Քրիստոս սիզտէ սուրէթլէնինճէյէ տէ-
յին, սիզին իչիւն եինէ աղրը չէքմէքտէ օլարագ,
20 - Շիմոի եանընըզտա պուլունմագ վէ սէոիմի
տէյիշտիրմէք խոթէր խոիմ, զիրա սիզին հագգը-
նըզտա չիւպհէտէ իմ։

21 - Էյ չէրի՛աթ թահթընտա օլմագ խոթէյէնլէր,
պանա սէօյլէյինիզ, չէրի՛աթը տինլէմի՞զ մի սինիզ։
22 - Զիրա՝ Աբրահամըն իքի օղլու վար խոի, Հագրի
ճարիյէտէն՝ վէ տիկերի հուրրէտէն՝ տէյիւ եագըլ-
մըշ տըր։ 23 - Լագին ճարիյէտէն օլան՝ ճէնն հա-
սէպիյլէ, Հուրրէտէն օլան խէ՝ վա՛տլէ տօղտու։
24 - Վէ պու չէյլէր րէմզ թարիգիյլէ թէֆսիր օ-
լունուր, զիրա պունլար չօլ իքի Հահտ տըր քի, պի-
րի Թուր ի Սինատան օլուպ՝ օ տախի գուլըգ իչիւն
տօղուրան Հագար տըր։ 25 - Զիրա Հագար Արա-
պիսթանտա պուլունան Թուր ի Սինա օլուպ՝ շիմ-
տիքի Երուսաղէմ միւշապիհ տիր, վէ քէնտի էվլա-
տը իլէ պէրապէր գուլըգ էտիյօր։ 26 - Ամնա
ճիւմլէմիզին վալիտէտի օլան եօգարըքի Երուսաղէմ

Ն Պ. 2. 5, 14։
Ղ Րօմ. 10. 2։
Ո 1 Կոր. 4. 15։ Փիլիմ. 10։ Յակ. 1. 18։
Չ Թէք. 16. 15։
Պ Թէք. 21. 2։
Ջ Րօմ. 9. 7, 8։
Ռ Թէք. 18. 10, 14։ 21. 1, 2։ Ղպր. 11. 11։
Ս Թէս. 33. 2։
Վ Եբ. 2. 2։ Ղպր. 12. 22։ Վահ. 3. 12։ 21. 2, 10։

հուրբէ տէր։ 27 - Զէրա՝ [r]էյ տօղուրմայան ՚ադէր, սէն շատ օլ, էյ աղրը չէքմէմիշ օլան, եւնքսէք սէալէ նէտա էյլէ. զէրա մէթրուքէնին էվլատը զէվճի օլանըն էվլատընատան զիյատէ օլաճադ տըր՝ տէյիւ եազըլմըշ տըր։

28 - Իմտի պիզ, էյ պէրատէրլէր, [t]հաահակ կիւպի վա՚տ էվլատը իզ։ 29 - [u]Լաբէն օ զէման թէն հաասէպէյլէ տօղան՝ բուհ հասէպէյլէ տօղանա թէ՚ատտի էթտիյի միսիլիւ, [v]իմտի տախի պէօյլէ տէր։ 30 - [w]Լաբէն քիթապ նէ՞ պույուրըր. [x]ճարիյէ իլէ օղլընը չըգար, [y]զէրա ճարիյէնին օղլու հուրբէնին օղլու իլէ պէրապէր միրաս ալմայաճադ տըր։ 31 - Վէլհասըլ, պէրատէրլէր, պիզ ճարիյէնին տէյիլ, [z]ճանճադ հուրբէնին էվլատը իզ։

ՊԱՊ 5

Իմտի Փրիստոսըն պիզէ իհսան էթտիյի [a]հուրիյէթտէ սապիթգատէմ օլունըզ, [b]վէ թէքրար գուաըդ պօյունտուրուզընա կիրիֆթար օլմայընըզ։ 2 - Իշթէ պէն Պօղոս սիզէ սէօյլէրիմ քի՝ [c]էվէր խութան օլունուր իսէնիզ, Փրիստոս սիզէ պիր ֆա՚իտէ էթմէզ։ 3 - Վէ հէր պիր խիթան օլունան ատէմէ՝ [d]պիւթիւն չէրի՚աթը իճրա էթմէյէ պօրճլու օլտըղընա եվնէ չէհատէթ էտէրիմ։ 4 - Սիզ քի չէրի՚աթլէ թէպրիր օլունմադըտա սընըզ, [e]Փրիստոստան այրըլըպ՝ [f]ինայէթտէն տուշտիւնիւզ։ 5 - [g]Զէրա պիզ

[a] Եա. 54. 1։
[b] Ա՚մալ. 3. 25։ Բօմ. 9. 8։ պ. 3. 29։
[c] Թէք. 21. 9։
[d] պ. 5. 11։ 6. 12։
[e] պ. 3. 8, 22։
[f] Թէք. 21. 10, 12։
[g] Յովհ. 8. 35։
[h] Յովհ. 8. 36։ պ. 5. 1, 13։
[i] Յովհ. 8. 32։ Բօմ. 6. 18։ 1 պետ. 2. 16։
[j] Ա՚մալ. 15. 10։ պ. 2. 4։ 4. 9։
[k] Ա՚մալ. 15. 1։ պագ Ա՚մալ. 16. 3։
[l] պ. 3. 10։
[m] Բօմ. 9. 31, 32։ պ. 2. 21։
[n] Ղ՚Իպր. 12. 15։
[o] Բօմ. 8. 24, 25։ 2 Տիմ. 4. 8։

*ևման վասըթասըյլէ թէպրիր լումիտինէ Րուհլէ մուն-
թաղըր ըզ։ 6 - ըՁինքի յիսուս Քրիստոսաս նէ խի-
թան, նէ տէ խիթանըզլըզ պիր չէյէ եարար, ըան-
ճագ մուհապպէթլէ ՚սամիլ օլան ևման ըՂԸՏ ԲԸՐ։
7 - ՚Էյլի սէյիրտիյօր իտինիզ. ՚սիզի հադիգաթա ի-
թա՚ած էթմէքտաէն քի՞մ մէն՚ էյլէտի։ 8 - Պու թահ-
րիք ՝սիզի տա՚վէթ էտէն թարաֆընտան տէյիլ
տիր։ 9 - ՚Պիր ազ մայա պիւթիւն խամուրը մայա-
լար։ 10 - Ղայրի ֆիքրտէ պուլունմամանըզ իչիւն
՚հադիզընըզտա Բապպտա ի՚թիմատըմ վար. ՝ամ-
մա սիզէ իզթիրապ վէրէն հէր քիմ իսէ, ՚ճէզա-
սընը չէքէճէք տիր։ 11 - ՝Ւաքին, էյ պիրատէրլէր,
էկէր պէն տահա խիթան վա՚զ էտիյօր իսէմ, ՚նի՞-
չիւն հալա ԹԷ՚ատտի կէօրիւյօրըմ. ՚օլ թադտիրտէ
խաչըն թէօքէզի իպթալ օլունտու։ 12 - ՚Քեաճ չըն
՚սիզի իճտաատ էտէնլէր ՚քիւվեյէն քէսիլէ իտի։

13 - Ձիրա, էյ պիրատէրլէր, հուրրիյէթէ տա՚-
վէթ օլունտընըզ. ՝անճագ պու հուրրիյէթ թէննէ
ֆուրսաթ իչիւն օլմատըն, ՝Ւաքին մուհապպէթլէ
պիրիպիրինիզէ իքրամէթ էտինիզ։ 14 - ՚Ձինքի պիւ-
թիւն չէրի՚աթ պիր քէլամտա իթմամ օլունուր,
եա՚նի ՝Ծօճընըկը քէնտին կիպի սէվէտին։ 15 - Վէ
Ւաքին էկէր պիրիպիրինիզի ըարըպ եէյէճէք օլուր-
սանըզ, սագընընըզ քի պիրիպիրինիզտէն թէէքք

ը 1 կոր. 7. 19։ պ. 3. 28։ 6. 15։ կող. 3. 11։
ր 1 ՍէԼ. 1. 3։ Յակ. 2. 18, 20, 22։
ժ 1 կոր. 9. 24։
ի պ. 3. 1։
լ պ. 1. 6։
խ 1 կոր. 5. 6։ 15. 33։
ծ 2 կոր. 2. 3։ 8. 22։
կ պ. 1. 7։
հ 2 կոր. 10. 6։
յ պ. 6. 12։
ղ 1 կոր. 15. 30։ պ. 4. 29։ 6. 17։
շ 1 կոր. 1. 23։
ո Ա՚մաղ. 15. 1, 2, 24։
չ Յես. 7. 25։ 1 կոր. 5. 13։ պ. 1. 8, 9։
պ 1 կոր. 8. 9։ 1 պետ. 2. 16։ 2 պետ. 2. 19։ Յուդ. 4։
ջ 1 կոր. 9. 19։ պ. 6. 2։
ռ Մատթ. 7. 12, 22. 40։ Յակ. 2. 8։
ս Ղև. 19. 18։ Մատթ. 22. 39։ Րոմ. 13. 8, 9։

օրհնյասընըզ։ 16- Ցադաթ տէրիմ քի՝ ՙՐուհէ եվա-
րիայինիւզ, վէ թէն չէհվէթի իճրասընատա պուլուն-
մայաճադասընըզ։ 17- ՚Զիրա թէն բուհա գարչը,
բուհ տահի թէննէ գարչը արզու էտէր. պունլար
տահի պէրիպէրինէ մուխալիֆ տիր, չէօյլէ քի ՚սիզ
հէման իսթէտիյինիզ չէյլերի եաիհամազընըզ։ 18-
՚Ամմա էկեր Բուհէ տէլալէթ օլունուր իսէնիզ, չէ-
րի՛աթ թահթընատա տէյիլ սինիզ։ 19- ՚Վէ թէննին
՚ամէլերի աշիքեար օլուպ՝ անլեր տահի պինա վէ
ֆահշ վէ նահաքլիք վէ ֆիւճուր, 20- Վէ փութ-
փէրէսթլիք վէ սիհր վէ ՚ստաւլէթ վէ նիզա՛լար վէ
գըզդանճըզ վէ զաղապ վէ միւնաձա՛ա վէ իսթի-
լաֆ վէ ֆըրդալար, 21- Վէ հասէտ վէ դաթլ վէ
սէրհոշըզլար վէ մահարաթլըզլար վէ պունլարըն
էմսալը տըր, քի էվվէլտէն սիզէ սէօյլէտիյիմ վէճ
իւզրէ, չիմտի տահի սէօյլէրիմ քի՝ պէօյլէ չէյլէ-
րի իշլէյինլէր մէլէքիւթ Ուլահա վարիս օրմայա-
ճադլար տըր։ 22- ՚Լաքին Բուհըն մէյլէսի մուհապ-
պէթ վէ մէսէրրէթ վէ սէլամէթ վէ թէ՚էննի ՚վէ
լութֆ ՚վէ խայրխահլըզ ՚վէ սրտզ վէ հիլմ վէ
զադաթ ը՚նէֆս տիր. 23- ՚Պու մադդալէ չէյլէրէ գար-
չը չէրի՛աթ եօզ տըր։ 24- Վէ Քրիստոսընըն օլան
քիմսէլէր ՚թէննի անըն հէվէսլէրի վէ չէհվէթլէրի
իլէ սալզ էթտիլէր։ 25- ՚Էկեր Բուհէ եաշար խէլք,
Բուհէ տահի եհուդիյէյիմ։ 26- Պէրհագրիմիզի թահ-

ՠ Ր օմ: 6. 12, 8. 1, 4, 12, 13. 14, Ա Յ. 25, 1 պետ. 2. 11,
Ղ Ր օմ: 7. 23, 8. 6, 7,
– Ր օմ. 7. 15, 19,
- Ր օմ: 6. 14, 8. 2,
Ձ 1 կոր. 3. 3, Եփես. 5. 3, կող. 3. 5,
Ճակ. 3. 14, 15,
՞ 1 կոր. 6. 9, Եփես. 5. 5, կող. 3. 6, Վահ. 22. 15,
՟ Յովհ. 15. 2, Եփես. 5. 9,
՝ կող. 3. 12, Ճակ. 3. 17,
– Ր օմ: 15. 14,
՟ 1 կոր. 13. 7,
՝ 1 Տիմ: 1. 9,
՞ Ր օմ: 6. 6, 13. 14, Պ. 2. 19, 1 պետ. 2. 11,
Ֆ Ր օմ: 8. 4, 5, Ա Յ. 16,

ընք էտիպ՝ պէրիպէրիմիզէ հասէտ էտէրէք, ¯պա֊ թըլ ինճիլեարա մա՞լ օլմայալըմ։

ՊԱՊ 6

Էյ պէրատէրլէր, ¯էկէր պիր ատէմ ղաճիլէն պիր խաթատա թութուլուր իսէ, ²պիզ քի րուհա֊նի սինիզ, ³պէօյլէ քիմսէյի հիլմ րուհըյլէ խալահ էտինիզ, վէ պուննունէ պէրապեր քէնտինի սագըն, ⁴ասէն տախի իղվա օլունմայասըն։ 2-¹Պէրիպէրինի֊զին աղըրլըգլարընը թաշըյընըզ, ²վէ պէօյլէճէ Ւրիս֊տոսըն չէրի՛ախընը ինճամամ էյլէյինիզ։ 3-¹Զիրա է֊կէր պիր քիմսէ պիր շէյ տէյիլ ինքէն, ²քէնտինի պիր շէյ ղանն էտէրսէ, քէնտինի ալտատըր։ 4-¹Ամմա հէր քէս քէնտի ՛ամէլինի մուվաֆէնէ էթ֊սին, վէ ²օ զէման ղայրիսիյլէ տէյիլ, եալընըզ քէն֊տիսիյլէ ինճիլեարը օլաճագ։ 5-¹Զիրա հէր քէս քէնտի եհւքինինու թաշըյաճագ տըր։

6-¹Ինէլատուտա թա՛լիմ օլունան քիմսէ մու՛ալի֊մինի հէր կէօնէ նի՛մէթլէրտէն հիսսէտար էյլէսին։ 7-¹Ալտանմայընըզ, ²Ալլահ իսթիհզա օլունսաղ. ³զի֊ըա ատէմ հէր նէ էքէրսէ, հէման անը պիճէճէք տիր։ 8-¹Զինքի քէնտի թէնի իչիւն էքէն՝ թէնտէն հէլաք պիճէճէք. վէ Րուհ իչիւն էքէն՝ Րուհտան

– Փիլ. 2. 3։

– Րօմ։ 14. 1։ 15. 1։ ՛Իպր. 12. 13։ Յակ. 5. 19։
Բ 1 կոր. 2. 15։ 3. 1։
Գ 1 կոր. 4. 21։ 2 Սէլ. 3. 15։ 2 Տիմ։ 2.25։
Դ 1 կոր. 7. 5։ 10. 12։
Ե Րօմ։ 15. 1։ Փ. 3. 13։ 1 Սէլ. 5. 14։
Զ Յովհ. 13. 14, 15, 34։ 15. 12։ Յակ. 2. 8։ 1 Յովհ. 4. 21։
Է 2 կոր. 3. 5։ 12. 11։
Ը Րօմ։ 12. 3։ 1 կոր. 8. 2։ Փ. 2. 6։
Թ 1 կոր. 11. 28։ 2 կոր. 13. 5։
Ժ Պագ Ղուկ. 18. 11։
Ի Րօմ։ 2. 6։ 1 կոր. 3. 8։
ԺԱ Յովհ։ 15. 27։ 1 կոր. 9. 11, 14։
ԺԲ 1 կոր. 6. 9։ 15. 33։
ԺԳ Յոբ 13. 9։
ԺԴ Ղուկ. 16. 25։ Րօմ. 2. 6։ 2 կոր. 9. 6։
ԺԵ Յոբ 4. 8։ Էմմ. 11. 18։ 22. 8։ Ովս. 8. 7։ 10. 12։ Րօմ. 8. 13։ Յակ. 3. 18։

էպէտև հայաթ պէչէճէք տիր։ 9-Վաբին խայր իշ-
լեմէքտէն օտանմայալըմ. Ղիրա կէվշէմէտիյիմիզ
թագտիրտէ, մէվհումնատէ պէչէճէյիզ։ 10-Հալ
պէօյլէ էքէն, Վադթըմըզ օլըրճա, Հէր քէսէ՝
Խուտուտա էհլի իտան օլանլարա էյիլիք էտէլիմ։
11-Պադընըզ՝ քէնտի էլիմլէ պիզէ նա՛սըլ եադը-
լար եազտըմ։ 12-Թէն հասէպինլէ կիւզէլ կէօրիւն-
մէք իսթէյէնլէր պիզի Խիթան օլունմադա խալրամ
էտէրլէր. Ղարս տախի անճադ Ֆրիատոսըն խայը
սէպէպինտէն թէ՛ատտի կէօրմէմէլէրի իչիւն տիր։
13-Զիրա խիթան օլունանլար քէնտիլէր պիլէ չէ-
րի՛աթը հըզմէ էթմէյիպ՝ անճադ պիզին թէնէնիլմէ
իմթիհան էթմէլէրի իչիւն, պիզին խիթան օլուն-
մանըզը խաթէյօրլար։ 14-Վաբին հաչա քի պէն
Բադպըմըզ Յիսուս Ֆրիատոսըն խայընտան զայրի
պիր չէյլէ իմթիհան էտէյիմ. Ղանըն վասըթա-
սըյլէ տիւնեա պանա, պէն տախի տիւնեայա տալմ
օլունտըմ։ 15-Ղիրա Յիսուս Ֆրիատոստա նէ խի-
թան, նէ տէ խիթանըլմըզդ պիր չէյէ եարար, Ղան-
ճադ եէնի մահլուգ օլմադ Ըղը՞ տըր։ 16-Ղվէ պու
պանուն իւզրէ Հեբրիւյէնլէրին քեաֆիֆէտի իւզէրի-
նէ Ղվէ Ալահըն Իսրայէլի իւզէրինէ սէլամէթ վէ
մէրհամէթ օլսուն։ 17-Պունտան պէօյլէ քիմսէ
պանա զահմէթ վէրմէսին, Ղիրա պէն ճէսէտիմտէ
Բադպ Յիսուսըն պէրնէներինի թաշըյօրըմ։ 18-Էյ

Ն 1 կոր. 15. 58։ 2 Մկ. 3. 13։
Ղ Մատթ. 24. 13։ Ի Կոր. 3. 6, 14։ 10. 36։ 12. 3, 5։ Վահ. 2. 10։
Ճ Յովհ. 9. 4։ 12. 35։
Ս 1 Մկ. 5. 45։ 1 Տիմ. 6. 18։ Տիտ. 3. 8։
Յ Եփես. 2. 19։ Ի Կոր. 3. 6։
Ն պ. 2. 3, 14։
Շ Փիլ. 3. 18։
Ո պ. 5. 11։
Չ Փիլ. 3. 3, 7, 8։
Պ Րոմ. 6. 6։ պ. 2. 19։
Ջ 1 կոր. 7. 19։ պ. 5. 6։ Կող. 3. 11։
Ռ 2 կոր. 5. 17։
Ս Փիլ. 3. 16։
Վ Րոմ. 2. 29։ 4. 12։ 9. 6—8։ պ. 3. 7, 9, 29։ Փիլ. 3. 3։
Տ Մաթ. 125. 5։
Ր 2 կոր. 1. 5։ 4. 10։ 11. 23։ պ. 5. 11։ Կող. 1. 24։

պերատէրլէր, ²Բաղդըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն 'ւ-նայէթի սիզին բուհրնըզ լէյ օլսուն։ Ամին։

ՊՕՂՈՍ ԲԷՍՈՒԼՂՆ

ԵՓԵՍՈՍԼՂԼԱՐԱ ԲԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

¹Աղահըն իրատէթիյլէ Յիսուս Քրիստոսըն բէ-սուլը Պօղոս, ²Եփեսոստա պուլունան մուգատսէա-լէրէ, ³վէ Յիսուս Քրիստոստա պուլունան մի՛մին-լէրէ. 2-⁴Փէտէրիմիզ Աղահ վէ Բաղդ Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան սիզէ 'ինայէթ վէ սէլա-մէթ օլսուն։

3-⁵Մուպարէք օլսուն Բաղդըմըզ Յիսուս Քրիս-տոսըն Փէտէրի Աղահ, քի պիզի սէմավիյաթտա Քրիստոս վասըթասըյլէ հէր բուհանի պէրէքէթ-լէրէ նա՛իլ էյլէտի. 4-Նիթէքիմ ⁶քէնտի հուզու-րընտա մուհապպէթտէ մուգատսէս վէ լէքէսիզ օլմանըզ իչիւն, ⁷տիւնեանըն դուրուլմասընտան էվ-վէլ պիզի անտէ ⁸ինթիխապ էյլէտի. 5-Վէ ⁹Սէվ-կիւլիսանտէ ¹⁰պիզի մաղհար էյլէտիյի ճէվիլ 'ինա-

¹ 2 Տիմ. 4. 22։ Փի-լիմ. 25։

² 2 Կոր. 1. 1։

³ Րօմ. 1. 7։ 2 Կոր. 1. 1։

⁴ Կող. 1. 1։

⁵ Գաղ. 1. 3։ Տիտ. 1. 4։

⁶ 2 Կոր. 1. 3։ 1 Պետ. 1. 3։

⁷ Ղուկ. 1. 74։ Պ. 2. 10։ 5. 27։ Կող. 1. 22։ 1 Սէլ. 4. 7։ Տիտ. 2. 12։

⁸ 1 Պետ. 1. 1, 20։

⁹ Րօմ. 8. 28։ 2 Սէլ. 2. 13։ 2 Տիմ. 1. 9։ Յակ. 2. 5։ 1 Պետ. 1. 1։ 2. 9։

¹⁰ Մաթթ. 3. 17։ 17. 5։ Յովհ. 3. 35։ 10. 17։

¹ Րօմ. 3. 24։ 5. 15։

յէթինին մեահի իչիւն, 6-ՙՔէնաի իրաաէթինին րիզասընա կէօրէ, ՚քէնաինէ Յիսուս Քրիստոս վաըթասըլէ պիզի օղուլըղա ՛թագաւոր էյլէտի։ 7-ՙԱնաէ տաճի պիզ դանընըն վասըթասըլէ Ֆիտիյէյ, 8-Եա՞նի պիզէ հէր պիր հիքմէթ վէ Ֆէհմէ պօլ պօլ վէրտիյի ՚ինսայէթինին դանիլիյինէ կէօրէ, կիւնահլարըն ՚աֆիլընա մալիք իզ։ 9-ՙՎէ էղելտէն պէրու քէնտիսինաէ թամամ էյլէտիյի հիւանի րիզասընա կէօրէ քէնտի իրաաէթինին սըրրընը, 10-ՙԵա՞նի վազըթլարըն թէմամիյէթի իտարէսինտէ ՙհէր շէյի, կէրէք սէմավաթտա կէրէք եէր եիւզիւնտէ պուլունան շէյլէրի Քրիստոստա ՙպիրլէշտիրէճէյինի ՚պիզէ պիլտիրտի։ 11-Անըն վասըթասըլէ ՙհէր շէյի քէնտի իրաաէթինին թէտարինէ կէօրէ իճրա էտէնին միւրատը մուճէպինճէ ՙթագաւոր օլունմադըղէ ՙվէրաաէթէ նա՞իլ օլմըզ։ 12-՚Թա քի պիզ Քրիստոսա էվվէլ իւմիտ էտէնլէր ՙանըն ճէլալընըն մեահի իչիւն օլալըմ։ 13-Վէ անա, պիզ տաճի ՙհադիւգաթըն քէլամը օլան խէլասընըրըն պէշարէթինի իշիտիսա է-ֆօ էՓէէ, վէ անա իման էթմէքլէ ՙվա՛տ օլունան Բուհ իլ Գուտսէ միւհրլէնտիկիզ։ 14-՚Ոու տաճի միւքիմիւզիւն

է Մատթ. 11. 26, Ղուկ. 12.32, 1 կոր. 1. 21, Ա.Յ 9,
ը Յովհ. 1. 12, Յօմ: 8. 45, 2 կոր. 6. 48, Գաղ. 4. 5, 1 Յովհ. 3. 1,
թ Յօմ: 8.29,30, Ա.Յ. 11,
ժ Ա.՛մալ. 20. 28, Յօմ: 3. 24, կող. 1. 14, ՚Իպր. 9.12, 1 Պետ. 1. 18, 19, Վահ. 5. 9,
ի Յօմ: 2. 4, 3. 24, 9. 24, պ. 2. 7, 3. 8, 46, Փիլ. 4. 19,
լ պ. 3. 11, 2 Տիմ: 1.9,
խ Գաղ. 4.4, ՚Իպր. 1.2, 9. 10, 1 Պետ. 1. 20,
ծ 1 կոր. 3. 22,23, 11. 3, պ. 2. 15, 3. 14,
կ Փիլ. 2. 9, 46, կող. 1. 20,
հ Յօմ: 46. 25, պ. 3. 4, 9, կող. 1. 26,
ձ Եա. 46. 10, 11,
ղ Ա.Յ. 5,
ճ Ա.՛մալ. 20. 32, 26. 18, Յօմ: 8. 17, կող. 1. 12, 3. 23, Տիտ. 3. 7, Յակ. 2. 5, 1 Պետ. 1. 4,
մ Յակ. 1. 18,
յ Ա.Յ. 5, 14, 2 Ա՛Հ. 2. 14,
ն Յովհ. 1. 17, 2 կոր. 6. 7,
շ 2 կոր. 1.22, պ.4.30,
ո Ա.՛մալ. 20. 27,

ֆՔիտիյե օլունմասընատէք, ֊անըն ճէլալընըն մէտի իչին ֍վէրասէթիմիզին վէյլ տիր։

15-։Ու էճլտէն, պէն տախի Բապպ Յիսուսա օ֊լան իմանընըզը վէ ճիւմլէ մուգատտէսլէրէ օլան մուհապպէթինիզի իչինէմէքլէ, 16-։Սիզին իչին չիւքր էթմէքտէն ֆէրաղէթ էթմէյէրէք, սիզի տու֊՚ալարընտա զիքր էտէրիմ. 17-֍Թա քի Բապպընըզ Յիսուս Քրիստոսըն Ալլահը, ճէլալըն Փէտէրի, ֊անը պիլմէք խուսուսընտա սիզէ հիքմէթ վէ վահի րու֊հընը իհսան պույուրմասընյէ, 18-։Գալաթիզին կէօզ֊լէրի թէնվիր օլունա, չէօյլէ քի ՚անըն տա՚վէթի֊նին իւմիտի նէ՚, ֋վէ մուգատտէսլէրտէ անըն մի֊րասընըն ճէլալընըն ղանիլիյի նէ՚, 19-֍Վէ անըն գուտրէթինին գուվվէթի իճրասընա կէօրէ, պիզ մի֍՚մինլէր հազգընտա գուտրէթինին ֆէվգ էլ՚ատէ օլան ՚ազամէթի նէ՚ օլտըզընը պիլէմինիզ։ 20-Ու֊նու տախի Քրիստոստա, ֊անը էօլիւլէրտէն իհեա էթմէքլէ, իճրա էտիպ, 21-Անը ֋հէր ֍րիյասէթ վէ հիւքիւմէթ վէ գուտրէթ վէ սալթանաթընըն վէ եալընըզ պու տիւնեատա տէյիլ, անճագ ախրէթ֊տէ տախի եատ օլունան հէր իսմին մաֆէվդինտէ ֊սէմավիյաթտա քէնտի սաղընտա օթուրթտու։ 22-֍Վէ հէր չէյի անըն այագլարը ալթընա միւթի՚ գըլարագ, ֊անը հէր խուսուստա քիլիսէյէ ըչ֍իս

֊Ղուկ. 21. 28։ Րօմ. 8. 23։ Պ. 4. 30։
֋Ա՚մ. 5, 12։
֍2 կոր. 1. 22։ 5. 5։
։ կողշ. 1. 3։ Փիլիմ. 5։
։ Րօմ. 1. 9։ Փիլ. 1. 3, 4։ կողշ. 1. 3։ 1 Ա՚ել. 1. 2։ 2 Ա՚ել. 1. 3։
֊Յովհ. 20. 17։
։ կողշ. 1. 9։
։ Ա՚մալ. 26. 18։
։ Պ. 2. 12։ 4. 4։
։ Ա՚մ. 12։
֊Պ. 3. 7։ կողշ. 1. 29։ 2. 12։
֊Ա՚մալ. 2. 24, 33։
։ Փիլ. 2. 9, 10։ կողշ. 2. 10։ ՚Իպր. 1. 4։
֍Րօմ. 8. 38։ կողշ. 1. 16։ 2. 15։
֊Մէզ. 110. 1։ Ա՚մալ. 7. 55։ կողշ. 3. 1։ ՚Իպր. 1. 3։ 10. 12։
֊Մէզ. 8. 6։ Մատթ. 28. 18։ 1 կոր. 15. 27։ ՚Իպր. 2. 8։
֊Պ. 4. 15, 16։ կողշ. 1. 18։ ՚Իպր. 2. 7։

նասալ էյլէտի։ 23 - ըՊու տախի անըն ճէսէտի օլուսա՝ ըճիւմլէյի հէր շէյսէ իքմալ էտէնին ֊քէմալը տըր։

ՊԱՊ 2

¹Վէ սիզի՝ ²խաթա վէ կիւնահլարտա էօմիւշ իքէն Ալլահ փէրմէտէ. 2 - ³Անլէրսէ սիզ ալիր զէման պու տիւնեանըն կիտիշինէ կէօրէ ⁴հալա հիւքիւմէթինին ըչ"խանէ, ⁵եա'նի իթա'աթըզըդ օղուլլարընտա շիմտի 'ամիլ օլան բուհա կէօրէ հարէքէթ էտէր խանինիզ։ 3 - ըՊունլարընն արտընտա պիղիմ ճիւմլէմիզ տախի ալիր զէման ⁶թէնիմիզին շէհվէթլէրինտէ եիւրիւյիւսա՝ թէն վէ էֆքեարըն միւրատլարընը իճրա էտէրէք, սա"իլլէր կիպի ըթա՛ա՛թ'աթլէ էհլ ի զազապ խոնք։ 4 - ըԼաքին Ալլահ մէրհամէթտէ զանի օլմազլէ, պիզէ կէօսթէրտիյի քէնտի 'ադիմ մուհաթապէթինտէն նաշի, 5 - ⁷Պիզ խաթալարտա էօվու պուլունտուղումուզ հալտէ, ⁸պիզի Քրիստոս իլէ պէրապէր տիրիլմէտի. (Ինայէթլէ խէլաա պուլմուշ ոլնուզ.) 6 - Վէ պէդ անըն իլէ պէրաբէր ևհեա էտիսա՝ ⁹սէմավիյաթտա Յիսուս Քրիստոս իլէ օթուրմէտու. 7 - Թա քի Յիսուս Քրիստոստա պիզէ եուբաշ էյլէուէյ ¹⁰լութֆիլէ քէնտի Ինայէթինին ֆազիլէթի զանկինինի կէլէճէք 'ասրլարտա իզհար էտէ։ 8 - Զիրա ¹¹խոնն վասըթա օլարադ Ինայէթլէ

ըՐօմ. 12. 5։ 1 Կոր. 12. 12, 27։ Պ. 4. 11. 5. 23, 30։ Կող. 1. 18, 24։
ԲՀա. 5։ Պ. 4. 18։
Գ1 Կոր. 6. 11։ Պ. 4. 22։ Կող. 1. 21, 3. 7։ 1 Յովհ. 5. 19։
ԴՊ. 6. 12։
ԵՊ. 5. 6։ Կող. 3. 6։
ԶՏիտ. 3. 3։ 1 Պետ. 4. 3։
ԷԳաղ. 5. 16։
ըՄէզ. 51. 5։ Րօմ. 5. 12, 14։
ԹՐօմ. 10. 12։ Պ. 1. 8։ Հա. 7։
ԺՐօմ. 5. 6, 8, 10։ Հա. 1։
ԻՐօմ. 6. 4, 5։ Կող. 2. 12, 13։ 3. 1, 3։
ԼՊ. 1. 21։
ԽՏիտ. 3. 4։
ԾՐօմ. 4. 16։
Կ Հա. 5։ Րօմ. 3. 24։ 2 Տիմ. 1. 9։

֊Յովհ. 5. 24։ Կող. 2. 13։

խելաս պուլտընըզ. պու տախի սիզտէն օլմայըպ՝ ՙԱլլահըն ՚ամէնէսի տիր. 9 - ՚Ամէնէրտէն տէ-յիլ տիր, քի քիմսէ ինֆինիսար էթմէյէ: 10 - Զիրա ալիզ անէրտէ եուրուտմէմիզ լուզրէ՝ ՚Ալլահըն մու-գաուտէմա հազըրլատըզը էյի իշլեր իչուն Յիսուս Քրիստոստա խալզ օլունմըշ օլարագ, ՚անըն ՚ամէ-լի լուզ:

11 - ՚Իմտի խաթըրընըզա կէթիրինիզ քի, սիզ պիր վագըթ թէնճէ թա՞իֆէլէր օլուպ՝ վէ թէնտէ էլ իլէ իճրա էտիլիպ տէ ՚խիթանըզ ՚ատտ օլունան թա-րաֆընտան խիթանըզ ՚ատտ օլունուր խանինիզ: 12 - ՚Ո զէման Քրիստոսըզ օլուպ՝ ՚Իսրայէլ միլէ-թինէ էճնէպի, ՙվէ վա՛տըն ՚ահալըընտան զարիպ պուլունարագ, ՙպիր իւմիտէ մալիք օլմայըպ՝ ՙտիւն-եատա Ալլահըզ խանինիզ: 13 - ՙՇիմտի խէ Յիսուս Քրիստոստա՝ ՙսիզ քի պիր վագըթ ուզագ խտի-նիզ, Քրիստոսըն գանըյլէ եագըն օլտընըզ: 14 - ՙՉի-ըա պիզիմ աէլամէթիմիզ օ տըր, ՚չիւնքի օ ինքիսինի պիրլէշտիրիպ, 15 - Քէնտի թէնիյլէ օրթա տիվարը, ՙեա՛նի ՚ատտավէթի ՚եըգմագըլէ, նիզամլարըլէ էմր-լէրին չէրի՛ամէընը նէսխ էյլէտի. թա քի սէլամէթ հուտուլէ կէթիրէրէք, ՚ինքիսինի քէնտիսինտէ պիր

1 Մատթ. 16. 17։ Յովհ. 6. 44, 65։ Րոմ. 10. 14, 15, 17։ Գ. 1. 19։ Փիլ. 1. 29։
2 Րոմ. 3. 20, 27, 28։ 4. 2։ 9. 11։ 11. 6։ 1 Կոր. 1. 29—31։ 2 Տիմ. 1. 9։ Տիտ. 3. 5։
3 Գ. 1. 4։
4 Թէս. 32. 6։ Մէզ. 100. 3։ Եա. 19. 25։ 29. 23։ 44. 21։ Յովհ. 3. 3, 5։ 1 Կոր. 3. 9։ 2 Կոր. 5. 5, 17։ Գ. 4. 24։ Տիտ. 2. 13։
5 1 Կոր. 12. 2։ Գ. 5. 8։ Կող. 1. 21։ 2. 13։
6 Րոմ. 2. 28, 29։ Կող. 2, 11։
7 Գ. 4. 18։ Կող. 1. 21։
8 Պագ Եզէկ. 13. 9։ Յովհ. 10. 16։
9 Րոմ. 9. 4, 8։
10 1 Սէլ. 4. 13։
11 Գաղ. 4. 8։ 1 Սէլ. 4. 4։
12 Գաղ. 3. 28։
13 Ա՛մաղ. 2. 39։ Ա.Յ. 17։
14 Միք. 5. 5։ Յովհ. 16. 33։ Ա՛մաղ. 10. 36։ Րոմ. 5. 1։ Կող. 1. 20։
15 Յովհ. 10. 16։ Գաղ. 3. 28։
16 Կող. 1. 22։
17 Կող. 2. 11, 20։
18 2 Կոր. 5. 17։ Գաղ. 6. 15։ Գ. 4. 24։

եէնի ինսան խալգ էտէ, 16-ՙվէ քէնտի խայըլէ ’առաւէթի հելաք էթմիշ օլարագ, ֈանըն վասըթաըլէ ինքինին պիր ճէսէտտէ Ալլահ իլէ պաըշըրըա. 17-ֈվէ կէլիպ՝ սիզ ուզագ օլանլարա ՙհէմ տէ եադըն օլանլարա սէլամէթի թէպշիր էյլէտի։ 18-Զիրա ինքիմիզին ֈպիր Րուհտա ՙփէտէրէ եադըշմասը անըն վասըթաըլէ տիր։ 19-Պունա պինա՞էն պունսան պէօյլէ ղարիպ վէ միւսաֆիր օլմայըպ՝ ֈանճագ մուգաւտաէլէրին միլլէթտաշլարը ֈվէ Ալլահըն էհլի պէյթինտէն պինիպ։ 20-ֈՍիզ բէսուլլէրին վէ վէյղամպէրլէրին ֈթէմէլի իւզէրինէ ֈպինա օլունարընըզ. ֈպունուն տա քէօշէ թաշը պիզ-ղաթ ցիսուս Ջրիստոս տըր, 21-ըՒի պիւթիւն պինա անտէ թէրքիպ օլունմաղէ, ըՐասպատա մուգաւտաէս պիր հէյքէլ օլմագ իւզրէ պէօյիւմէքտէ տիր։ 22-ֈՎէ անտէ սիզ տախի Րուհնէ Ալլահընն մէսքէնի օլմագ իւզրէ, պէրապէր պինա օլունուր յօրսընըզ։

ՊԱՊ 3

Պու սէպէպտէն պէն Պօղոս ՙսիզ Թա՞նիթէլէր Իէհուն Ցիսուս Ջրիստոսըն ֈհամհպուսը օլարագ, 2-Մէ-

ՙՐօմ. 6. 6, 8. 3, կող. 2. 14,
ֈկող. 1. 20—22,
+Եա. 57. 19, Ջաք. 9. 10, Ա’մոս. 2.39, 10. 36, Րօմ. 5. 1, Ա.Յ. 43—45,
ՙՄէղ. 148. 14,
ֆ1 կոր. 12.13, պ.4.4,
ՙՅովհ. 10. 9, 14. 6, Րօմ. 5. 2, պ. 3.12, ’Իպր. 4. 16, 10.20, 1 պետ. 3. 18,
ֆՓիլ. 3. 20, ’Իպր. 12. 22, 23,
ֈԳաղ. 6. 10, պ.3.14,
ֆ1 կոր. 12. 28, պ. 4. 12,
ֆՄաթթ. 16. 18, Գաղ. 2. 9, Վահ. 21. 14,
ֆ1 կոր. 3.9, 10, պ. 4. 11, 1 պետ. 2. 4, 5,
ֆՄէղ. 118. 22, Եա. 28. 16, Մաթթ. 21. 42,
ըՊ. 4. 15, 16,
ՐՏ1 կոր. 3. 17, 6. 19, 2 կոր. 6. 16,
ֆ1 պետ. 2. 5,

ՙկող. 1. 24, 2 Տիմ. 2. 10,
ֆԱ’մոս. 21. 33, 28. 17, 20, պ. 4. 1, 6. 19, Փիլ. 1. 7, 13, 14, 16, կող. 4. 3, 18, 2 Տիմ. 1. 8, 2. 9, Փիլիմ. 9,

լահըն ։պանա սիզին լչիւն հէվալէ օլունմըշ օլան ։’ինայէթինին իտարէսինի, 3-։Եա՛նի ։պանա պու սըրրը ։իլհամլէ պիլտիրտիյինի չիւպհէսիզ իչինի-միշ սինիզ, ։նիթէքիմ էվվէլա մուխթասարճա եապըլըմ. 4-Անը օղույուպ՝ ։Քրիստոսըն սըրրը խուսուսընտա պէնիմ վուդուճըմը անլայա պիլտիրսինիզ։ 5-Պ։։ ։ըրտախի, եա՛նի ։թա՛իֆէլէրին պէշարէթ վասըթա-սըյլէ Քրիստոստա միրաս չէրիքի ։վէ հէմճէսէտ վէ ։վա՛տընա հիսէտսար օլմալարը, 6-։Շիմտի անըն մուգատտէս ըէսուլէրինէ վէ փէյղամպէրլէրինէ Բուհլէ քէշֆ օլունըղը միսիլլու՝ ։սա՛իր ’ասրլարտա պէնի ատէմէ պիլտիրիլմէտի։ 7-Պէն տախի ։Ալլահ-ընն գուտրէթինին ֆի՛ելի իւզրէ, ։պանա վէրիլէն ’ինայէթ մէվհիպէտի մուճէպինճէ ։օլ պէ։ըէ։ խըտ-մէթճիսի օլտըմ։ 8-։Պէն ճիւմլէ մուգատտէսլէրին էն էտնասը պուլունըղըմ հալտէ, պու ’ինայէթ, եա՛նի ։թա՛իֆէլէր արասընտա ։Քրիստոսըն ’ադլ էրմէյէն զանիևիյինի թէպշիր էտիպ, 9-։Հէր չէյի խալդ էտէն Ալլահտա, ։էզէլտէն կիզլէնմիշ օլան ։սըրրըն նիզամը նէ օլտըղը հադդընտա՝ ճիւմլէյի թէնվիր էթմէքլիք պանա իհսան օլունտու. 10-։Շէօյ-

։ Ա՛մալ. 9. 15։ 13. 2։ Բօմ. 12.3։ Գաղ. 1. 16։ Ա՛ր. 8։
։ Բօմ. 1. 5։ 11. 13։ 1 կոր. 4. 1։ պ. 4. 7։ կող. 1. 25։
։ Ա՛մալ. 22. 17, 21։ 26. 17, 18։
։ Բօմ. 16. 25։ կող. 1. 26, 27։
։ Գաղ. 1. 12։
։ պ. 1. 9, 10։
։ 1 կոր. 4. 1։ պ. 6.19։
։ Գաղ. 3. 28, 29։ պ. 2. 15։
։ պ. 2. 15, 16։
։ Գաղ. 3. 14։
։ պ. 2. 20։
։ Ա՛մալ. 10. 28։ Բօմ 16. 25։ Ա՛ր. 9։
։ Բօմ. 15. 18, 19։ պ. 1. 19։ կող. 1. 29։
։ Բօմ. 1. 6։
։ Բօմ. 15. 15։ կող. 1. 23, 25։
։ 1 կոր. 15. 9։ 1 Տիմ. 1. 13, 15։
։ Գաղ. 1. 16։ 2. 8։ 1 Տիմ. 2. 7։ 2 Տիմ. 1. 11.
։ պ. 1. 7։ կող. 1. 27։
։ Մէզ. 33. 6։ Յովհ. 1. 3։ կող. 1. 16։ ’Իպր. 1. 2։
։ Բօմ. 16. 25։ Ա՛ր. 5։ 1 կոր. 2. 7։ կող. 1. 26։
։ Ա՛ր. 3։ պ. 1. 9։
։ 1 պետ. 1. 12։

լէ քի Ա֊ստահըն միւթէնէվվի՝ ՚հիքմէթի չինուի քի֊
լուէնին վասըթասըլլէ սէմաւիյաթտա օլան ՚րի֊
յասէթլէր վէ հիւքիւմէթլէրէ, 11-Րապաըմըզ Յի֊
սուս Քրիստոստա էթուի ՚ղաթտիր ի էղէլի մու֊
ճէպինճէ պիլտիրիլէ։ 12-Պիզիմ տախի անըն վա֊
սըթասըլլէ ՚քէնտուինէ իման էտէրէք ի՛թիմատ
իւզրէ ճէսարէթ ՚վէ թէզարրիւպիւզ վար սըր։
13-ՀՊու էճլատէն րէճա էտէրիմ, քի ՚սիզէ ՚իզ֊
զէթի մուճիպ օլարաղ պէնիմ ՚սիզին իչիւն չէք֊
մէյիմ մուզայադալար սէպէպինտէն Ջիւմլուր կէ֊
թիրմէյէսինիզ։ 14-Պու սէպէպտէն, փէքմ, Րապ֊
պըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն Փէտէրինին, եա՛նի ՚սէ֊
մաւիաթտա վէ եէր եիւզիւնտէ պուլունան հէր պիր
դապիլէնին անըն իամիյլէ թէմամիյէ օլունապըզը 15-
Փէտէրինին հուզուրընտա տիզ չէօքէրէք ՚նէյ֊չ էտէրիմ
քի, 16-՚Բէնտի ճէլալընըն զանիվիյինէ կէօրէ քէն֊
տի Բուհու վասըթասըլլէ ՚պաթընի աէմտէ ՚գուվ֊
վէթլէ սապիթ օլմադը, 17-՚Վէ իման վասըթասը֊յ֊
լէ Քրիստոսըն գալպէրինիզտէ սաբին օլմասընը իհ֊
սան էտէ. 18-Հէմ տախի սիզ ՚մուհասապէթտէ
քէօքլէնմիշ վէ թէմէլլէնմիշ օլարաղ, ՚Աստահըն ճիւմ֊
լէ քէմալըլլէ մէմնու օլմանըզ իչիւն, ճիւմլէ մու֊
գաատէալէր իլէ պէրապէր, էնվիվէք վէ ուզունըզ
վէ տէրինվէք վէ եիւքսէքվէք նէ օլսըզընըր ՚ֆէհմ
էթմէյէ, 19-Եա՛նի Քրիստոսըն ՚ազըսան իւսթիւն

՚1 կոր. 2. 7։ 1 Տիմ. 3. 16։
՛Բօմ. 8. 38։ գ. 1. 21։ կող. 1. 16։ 1 գես. 3. 22։
՚գ. 1. 9։
՛Իակ. 4. 16։
՝ գ. 2. 18։
՚Ա՛մաղ. 14. 22։ փիլ. 1. 14։ 1 Սէղ. 3. 3։
՝2 կոր. 1. 6։
՞ Ա՛ր. 1։
՟ գ. 1. 10։ փիլ. 2. 9—11։
՛Բօմ. 9. 24։ գ. 1. 8։ փիլ. 4. 19։ կող. 1. 27։
՝ Բօմ. 7. 22։ 2 կոր. 4. 16։
+ գ. 6. 10։ կող. 1. 11։
՟ Յովհ. 14. 23։ գ. 2. 22։
՝ կող. 1. 23։ 2. 7։
՛Յովհ. 1. 16։ գ. 1. 23։ կող. 2. 9, 10։
՝ գ. 1. 19։

*ման մուհաղպէթինի անլատալա մուդթէտիր օլա-
սընըզ։ 20-ւվէ պիզատէ 'ամիլ օլան գուտրէթէ կէօ-
րէ ։հէր խուսուսատա տիլէտիյիմիզ եա տուշխունաիւ-
յիմիւզաէն ։զայէթ ղիյատէ իճրա էթմէյէ գատիր
օլանա, 21-։Յիսուս Քրիստոս վասըթասըյլէ քիւլ-
սէտէ ճիւմլէ տէհրլէրատէ էպէտ իւլ ապատ համտ
օլսուն։ Ամին։*

ՊԱՊ 4

*-Իմտի պէն, Բապպ իչիւն մահպուս օլան, սիզէ
րէճա էտէրիմ, ։քի տա'վէթ օլունտըղընըզ տա'վէ-
թէ լայըգ օլտըղը վէճճ իւզրէ, 2-։Բէմալը թէ-
վաղու' վէ հիլմ վէ տապրէթ եիւրիւյիւպ՝ պէրիպէ-
րինիզէ մուհաղպէթլէ թէհամմիւլ էտէպինիզ. 3-
։վէ պէլամէթին պէնտիյլէ Րուհըն մուճիպ օլտըղը
իթթիհատը հըգըզ էթմէյէ ճէհտ էտէպինիզ։ 4-։Տա'-
վէթինիզին հէման պէր իւմիտինէ տա'վէթ օլուն-
տըղընըզ միսիլիւ, ։ճէնէտ պէրը, ։վէ րուհ պէրը,
5-։Բապպ պէրը, ։իման պէրը, ։վաֆթիզ տախի պէր
տիր. 6-Ճիւմլէնին իւզէրինատէ ։վէ ճիւմլէտի իլէ
վէ ճիւմլէնիզատէ օլարագ, ։ճիւմլէնին Ալլահը վէ
Փէտէրի պէր տիր։ 7-։Ամմա հէր պէրիմիզէ Քրիս-
տոսըն 'աթիյէսինին էօլչիւսիւնէ կէօրէ 'ինայէթ
իհսան օլունտու։ 8-Պունա պինա՞էն՝ ։Եիւքսէյէ չը-*

։Ա՛մ. 7։ կող. 1. 29։
։1 կոր. 2. 9։
։Րօմ. 16. 26։ Յուդ. 24։
։Րօմ. 11. 36։ 16. 27։ 'Իպր. 13. 21։

։Պ. 3. 1։ Փիլիմ. 9։
։Փիլ. 1.27։ կող. 1. 10։ 1 Սէլ. 2. 11։
։Ա'մալ. 20. 19։ Գաղ. 5. 22, 23։ կող. 3. 12, 13։
։կող. 3. 14։
։Պ. 1. 18։
։Րօմ. 12. 5։ 1 կոր. 12. 12, 13։ Պ. 2. 16։
։1 կոր. 12. 4, 11։
։1 կոր. 1. 13։ 8. 6։ 12. 5։ 2 կոր. 11. 4։
։Յուդ. 3։ Ա՛մ. 13։
։Գաղ. 3. 27, 28։ 'Իպր. 6. 6։
։Րօմ. 11. 36։
։Մաղ. 2. 10։ 1 կոր. 8. 6։ 12. 6։
։Րօմ. 12.3, 6։ 1 կոր. 12. 11։
։Մէղ. 68. 18։

գըպ՝ ¹Հասրէթի Հսիր Հթաի, վէ աաէմլէրէ ²աթի-
յէլէր վէրաի՝ տէյիւ պուլուրըր։ 9-³Իմուի պու չըգ-
մագ նէ՞ աէմէք տիր. մէկէր քի Հվվէլա եէրին ա-
շաղըքի մահալլէրինէ Հնմիշ օլա։ 10-Օլ Հնէն, ⁴վէ
հէր չէյի մէմլու գըլմագ իւզրէ ⁵ճիւմլէ սէմաւաթ-
տան եօգարը չըգան հէնան պիր տիր։ 11-Քէնաո-
սի ⁶մուգատաէլէրին իքմալը մագսէտիյլէ խըսամէ-
թին իֆսալը վէ ⁷Քրիստոսըն ճէսէտի ⁸մա՛մուրիյէթի
իչուն, 12-⁹Պա՛զըրըը ըէսուլ, ¹⁰պա՛զըրըը վէյ-
զանպէր, պա՛զըրըը միւպէշշիր, ¹¹պա՛զըրըը տաիի
չօպան ¹²վէ մու՛ալլիմ օլմագ իւզրէ թա՛եւին էյլէ-
տի. 13-Թա քի ճիւմլէմիզ իման վէ ¹³Ուան Ուլլահը
պիրլէք իթթիհաադնա, ¹⁴քեամիլ աէմ օլմագ իւզ-
րէ Քրիստոսըն քէմալընըն գամէթի էօլչիսինէ վա-
սըլ օլալըմ. 14-Շէօյլէ քի պուննան սէօյլէ ա-
էմլէրին հիլէլէրի ¹⁵վէ ֆէննալէ իզլալ էաիճի տէ-
սիսէլէրիյլէ թա՛լիմին հէր պիր ¹⁶բիւգիեաըրնատան
չալգանան վէ ¹⁷էօթէ պէրի սիւրիւքլէնէն ¹⁸չօճուգ-
լար օլմայրագ, 15-¹⁹Անճագ մուհաապէթլէ հագի-
գաթա թաալի՛ օլարագ ²⁰հէր վէճհլէ անաէ նէմա
պուլալըմ, 16-²¹Է՛՛՛ պաշ օլան Քրիստոսաա ²²քի
անաէն պիւթիւն վիւճուսա հէր եաըսըմ էաէն իր-
թիապաթ վասըթասըյլէ թէրբիյէ ու թէշհքիլ օլու-

¹ Հաք. 5. 12, կող. 2. 15։
² Յովհ. 3. 13, 6. 33, 63։
³ Ա՛մաղ. 2. 33։
⁴ Ա՛մաղ. 1. 9, 11։ 1 Տիմ. 3. 16։ Ի՛սպր. 4. 14։ 7. 26։ 8. 1։ 9. 24։
⁵ 1 կոր. 12. 7։
⁶ Պ. 1. 23։ կող. 1. 24։
⁷ 1 կոր. 14. 26։
⁸ 1 կոր. 12. 28։ Պ. 2. 20։
⁹ Ա՛մաղ. 21. 8։ 2 Տիմ. 4. 5։
¹⁰ Ա՛մաղ. 20. 28։
¹¹ Ըօմ. 12. 7։
¹² կող. 2. 2։
¹³ 1 կոր. 14. 20։ կող. 1. 28։
¹⁴ Ըօմ. 16. 18։ 2 կոր. 2. 17։
¹⁵ Ի՛սպր. 13. 9։
¹⁶ Մաաթ. 11. 7։
¹⁷ Եա. 28. 9։ 1 կոր. 14. 20։
¹⁸ Ջաք. 8. 16։ 2 կոր. 4. 2։ Ա՛ր. 25։ 1 Յովհ. 3. 18։
¹⁹ Պ. 1. 22։ 2. 21։
²⁰ կող. 1. 18։
²¹ կող. 2. 19։

նարագ, հէր գըսմընըն ’ամէլինին մըգտարընա կէօ-
ըէ, ճէսէտ մուհապպէթլէ մա’մուրիյէթ պուլմասը
իչուն պէօյուը։

17-Իմոի պունու տէյիպ՝ Բապպտա չէհատէթլէ
նուէհ-ը էաէրիմ, քի [a]սիզ արթըգ սա՞իր թա՞իֆէ-
լէր [b]քէնոի ֆիքրլէրինին պաթըլարընտա եհուրու-
տուքլէրի կիպի եհուրումէյէնինիզ. 18-Չունքի [c]գալա-
լէրինին գաթըլարընէ տէրուննէրինոէ պուլունան
ճէհալէթի սէպէպինոէն, [d]զուլմէթի անլէրին զինն-
լէրինի գափլամըշ օլարագ, [e]Ալլահըն հայաթընտան
զարիպ պուլունմըշ օլտըլար։ 19-[f]Վէ հէր հիսոի
զայըպ էաէրէք, թամա՝ իլէ հէր կէօնէ նափաքլիյի
իշլէմէք իւզրէ, [g]քէնոինէրինի ֆըզգ ու ֆիւճուրէ
թէսլիմ էթմոիլէր։ 20-Սիզ իսէ Քրիստոսը պէօյլէ
էօյրէնմէմոինիզ. 21-Մատամ քի հագիգաթի Ցի-
սուստա պուլունդուղը վէճհլէ՝ [h]իչինոիզ անլըն թա-
րաֆընտան թա’լիմ օլունդուղընըզ։ 22-[i]Էվվէլքի հա-
ըէքէթինինիզէ կէօրէ իշլալ էտէն չէհվէթլէրինճէ ֆէ-
սատ պուլան [j]էսքի ատէմի [k]թէրք էտիպ, 23-[l]Ա-
լընըզըն բուհըլլէ եէնիլէննէրէք, 24-Սալահտա վէ
հագիգաթա ’ա՞իտ գուտսիյէթտէ, [m]Ալլահըն [n]ը-
փէնէ կէօրէ խալգ օլունան [o]եէնի ատէմի կիյէսի-
նիզ։ 25-Պու էճլատէն եալանըը [p]թէրք էտիպ՝ [q]սիզ
հէր պիրինիզ գօնլըսը իլէ հագգ օլանը սէօյլէյի-
նիզ. [r]չունքի պիրիսիերիմիզին ա’զասը իլ։ 26-[s]Ղա-

+ Պ. 2. 1—3։ Ա.Ժ. 22։ Կող. 3. 7։ 1 Պետ. 4. 3։
ը Բօմ. 1. 21։
ֆ Բօմ. 1. 21։
– Ա’մալ. 26. 18։
բ Պ. 2. 12։ Գաղ. 4. 8։ 1 Սէլ. 4. 4։
ֆ 1 Տիմ. 4. 1։
ր Բօմ. 1. 24, 26։ 1 Պետ. 4. 3։
ս Պ. 1. 13։
զ Պ. 2. 2, 3։ Ա.Ժ. 17։ Կող. 3. 7։ 1 Պետ. 4. 3։
ե Բօմ. 6. 6։
ը Կող. 2. 11։ 3. 8, 9։ Ֆիլ. 12. 1։ 1 Պետ. 2. 1։
թ Բօմ. 12. 2։ Կող. 3. 10։
ժ Պ. 2. 10։
ի Բօմ. 6. 4։ 2 Կոր. 5. 17։ Գաղ. 6. 15։ Պ. 6. 11։ Կող. 3. 10։
լ Ջաք. 8. 16։ Ա.Ժ. 15։ Կող. 3. 9։
խ Բօմ. 12. 5։
ծ Մէզ. 4. 4։ 37. 8։

զապա կելսիլինիզտե կիւնահ իշլեմէյինիզ. զաղա-
պընըզ իւզերինե կիւնէշ պաթմասընը։ 27 - Նէյթա-
նա տախի մահալ վերմէյինիզ։ 28 - Սըրդաթ էաէն
արթըդ սըրդաթ էթմէսին. պիլ'աքս հիւհթաճ օ-
լանը հիսապտար էթմէյե մուդթէտիր օլմադ իւզրե
Նէլերիւյե էյի իշ իշլեյերիդ էմեք չէքսին։ 29 - Ա-
ղընըզտան պիր ֆէննա ադօդ ապա չըդմասընը, ֆա-
գաթ հիշտէնէլերե նի'մէթ վերմէդ իւզրե, հմուդ-
թաղի օլան մա'մուրիյէթ իչիւն խայրըլըդ նէ խէ-
ռը ռեօյէնիչ։ 30 - Վե Ալլահըն Րուհ իւլ Գուտսը-
նը մահզուն էթմէյինիզ. ձքի անընիլ պիզ հֆիտիյե
կիւնիւ իչիւն միւհրլէնտինիզ։ 31 - Հէր աճըդդ վե
խըշմ ու զաղապ վե պաղըրըդ վե քիւֆր հէր
քէօթիւլիւք իլե պէրապեր պիզտէն տէֆ' օլունսըն։
32 - Վե պիրիպիրինիզե հաիմ վե շէֆիգ օլուպ
Ալլահ տախի Քրիստոս վասըթասըյլե պիզի 'աֆիվ
էյլետիյի կիպի Հեդիտիկերինիզի 'աֆիվ էտինիզ։

ՊԱՊ 5

Խմախ սեվիւիւ էվլատ կիպի, Ալլահա մուդ-
թէտի օլունըզ. 2 - Վե մուհապաթէթլե եիւրիւյու-
նիզ, Ընիթէքիմ Քրիստոս տախի պիզի սեվիպ' քէն-
տինին պիզիմ իչիւն Տոզ բա"նա օլմադ իւզրե Ա-

ե 2 կոր. 2. 10, 11։ ձակ. 4. 7։ 1 պետ. 3. 9։
զ Ղուկ. 3. 11։
է Ա'մոզ. 20. 35։ 1 Սէլ. 4. 11։ 2 Սէլ. 3. 8, 11, 12։
ը Մաոթ. 12. 36։ պ. 5. 4։ կոզ. 3. 8։
թ կոզ. 3. 16։
ժ կոզ. 4. 6։ 1 Սէլ. 5. 11։
ի Եա. 7. 43։ 63. 10։ Եզեկ. 16. 43։ 1 Սէլ. 5. 19։
լ պ. 1. 13։
խ Ղուկ. 21. 28։ Բօմ. 8. 23։ պ. 1. 14։
ծ կոզ. 3. 8, 19։
կ Տիտ. 3. 2։ ձակ. 4. 11։ 1 պետ. 2. 1։
հ Տիտ. 3. 3։
ձ 2 կոր. 2. 10։ կոզ. 3. 12, 13։
ղ Մաոթ. 6. 14։ Մարկ. 11. 25։
ճ Մաոթ. 5. 45, 48։ Ղուկ. 6. 36։ պ. 4. 32։
մ Յովհ. 13. 34։ 15. 12։ 1 Սէլ. 4. 9։ 1 Յովհ. 3. 11, 23։ 4. 21։
յ Գաղ. 1. 3։ 2. 20։ Ռոմ. 7. 27։ 9. 14, 26։ 10. 10, 12։ 1 Յովհ. 3. 16։
ն Թէք. 8. 21։ Ղև. 4. 9։ 2 կոր. 2. 15։

լահա թագաւոմն վէ զէպինէ թէպիմ էյլէտի։ 3 - Լա-
քին մուգաստէպերէ վաճիպ օլսըզը իւզրէ ՛զինա
վէ հէր կէօնա նաիսաբլիք եախօտ թամա՛քեարըը-
ղըն Ւիամի պիլէ արանըզտա անկըմասըն. 4 - Վէ
պու ՛նասէզա շէյլէր, ՚եա՛նի ՚արսըզըդ վէ սէֆա-
հէթ քէլամը եախօտ հէղլ պուլունմայըպ՝ անճագ
պիթթէրճին շիւքր ՚-ուշ օլունսըն։ 5 - Մ ա՛լիմիւ-
նիւզ տիր քի ՚հիչ պիր զինաքեար, եախօտ նա-
փաք, եախօտ թամա՛քեարըն (՚քի պու փուԹփէ-
րէաթ տիր) ՚Քրիստոսըն վէ Ալլահըն մէլէքիւԹիւն-
ատ միրասը եօգ սըր։ 6 - Պիհուտէ սէօզլէրլէ Ւսիզ
պիր քիմսէ ալտաթմասըն. զիրա պու շէյլէր սէ-
պէպինատէն ՚էհլ ի ՚իսեան իւզէրինէ ՚Ալլահըն զա-
զասը կէլիր։ 7 - Իմտի անլէրին շէրիքլէրի օլմայը-
նըշ։ 8 - ՚Զիրա պիր զէման զուլմէթ իտինիշ. ՚հիմ-
մէ իսէ Բապպտա նուր օլարագ ՚էհլ ի նուր կի-
պի եիւրիւյիւնիշ. 9 - ՚Զիրա նուրըն մէյլէսի հէր
էյիլիք վէ սալահ վէ հագիգաթտան ՚իպարէթ տիր։
10 - ՚Բապպա մագպուլ օլան նէ իտիյինի թէճրիպէ
էտինիշ։ 11 - ՚Զուլմէթին սէմէրէսիշ ՚ամէլլէրինէ
՚միւլքէրիք օլմայըպ՝ ՚պիթթէրճին Թա՛զիր էտի-

՝ Բօմ. 6. 13։ 1 կոր. 6. 18։ 2 կոր. 12. 21։ պ. 4. 19, 20։ կող. 3. 5։ 1 ՍէԼ. 4. 3, վէ զայրի։
՞ 1 կոր. 5. 1։
՟ Բօմ. 1. 28։
ՠ Մատթ. 12. 35։ պ. 4. 29։
ա 1 կոր. 6. 9։ Գաղ. 5. 19, 21։
բ կող. 3. 5։ 1 Տիմ. 6. 17։
գ Գաղ. 5. 21։ Վահ. 22. 15։
դ Երեմ. 29. 8։ Մատթ. 24. 4։ կող. 2. 4, 8, 18։ 2 ՍէԼ. 2. 3։
ե պ. 2. 2։ կող. 3. 6։
զ Բօմ. 1. 18։
է Եփ. 9. 2։ Մատթ. 4. 16։ Ա՛մաԼ. 26. 18։ Բօմ. 1. 21։ պ. 2. 11, 12։ 4. 18։ Տիտ. 3. 3։ 1 Պետ. 2. 9։
ը Յովհ. 8. 12։ 12. 46։ 2 կոր. 3. 18։ 4. 6։ 1 ՍէԼ. 5. 5։ 1 Յովհ. 2. 9։
թ Ղուկ. 16. 8։ Յովհ. 12. 36։
ժ Գաղ. 5. 22։
ի Բօմ. 12. 2։ ՓիԼ. 1. 11։ 1 ՍէԼ. 5. 21։ 1 Տիմ. 2. 3։
լ Բօմ. 6. 21։ 13. 12։ Գաղ. 6. 8։
խ 1 կոր. 5. 9, 11։ 10. 20։ 2 կոր. 6. 14։ 2 ՍէԼ. 3. 6, 14։
ծ ՂԼ. 19. 17։ 1 Տիմ. 5. 20։

նիզ։ 12 - ՚Զիրա անլեր թաւաֆընատան կիզիլ իշլե-
նիլէն շէյլերի սէօյլէմէք պիլէ ՚այպ տըր։ 13 - ՚Ամ-
մա թա՛զիր օլունան հէր շէյ նուր վասըթասըյլէ
զահիր օլուր. զիրա իզհար օլունան հէր շէյ նուր
տըր։ 14 - Պունա պինա՞էն՝ ՚էյ ույդուտա օլան, ու-
յան, ՚ուէ էօվուլէրատէն դըյամ էյլէ, վէ Քրիստոս
անա զէյա վէրէճէք տիր՝ տէյու պույուրըր։

15 - Իմոի ՚ադըսըզլար կիպի տէյիլ, ՚անճագ
՚ադըսըլար կիպի տիդդաթ իւզրէ հարէքէթ էթ-
մէյէ պագընըզ. 16 - Վէ ՚վագթը սաթըն ալընըզ.
՚զիրա պու կիւնլէր ֆէննա տըր։ 17 - ՚Պու էճլատէն
ֆէհմնիզ օլմայրակ՝ անճագ ՚Բապալըն իրատէթի նէ
օլտըղընը ՚ֆէհմ էտինիզ։ 18 - Վէ ֆիւճուրա պա՛էս
օլան ՚շէրապէ սէրհօշ օլմայընըզ, անճագ Րուհէ
մէմնու օլունըզ. 19 - Պէրիպէրինիզ իլէ ՚մէզմուր վէ
իլահի վէ րուհանի թէսպիհլէրիլէ թէքէպպուր վէ
գալպէրինիզատէ Բապպա թէրէննիւմ վէ թէզմիր
էտէրէք, 20 - ՚Տա՞իմա հէր շէյ իչիւն Փէտէր Աղլահա
՚Բապալըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն խաթիյլէ շիւքր էտինիզ։

21 - ՚Պէրիպէրինիզէ *Աղլահ գօրդուսըյլէ միւթի՛
օլունըզ։ 22 - ՚Էյ զէվճէլէր, քէնատ զէվճէլէրինիզէ
՚Բապապա գ-Ըէ՛ ե-ւ կիպի միւթի՛ օլունըզ. 23 - ՚Զի-

ՀՕմ. 1. 24, 26։ Աւ. 3։
- Յովհ. 3. 20, 21։ ՚Իպր. 4. 13։
Հե. 60. 1։ Րօմ. 13. 11, 12։ 1 կոր. 15. 34։ 1 Սէլ. 5. 6։
Յովհ. 5. 25։ Րօմ. 6. 4, 5։ պ. 2. 5։ կող. 3. 1։
Կող. 4. 5։
- կող. 4. 5։ Գաղ. 6. 10։
- վ՚ա՛. 11. 2։ 12. 1։ Յովհ. 12. 35։ պ. 6. 13։
Հ կող. 4. 5։
- 1 Սէլ. 4. 3։ 5. 18։
Րօմ. 12. 2։
Իմո. 20. 1։ 23. 29, 30։ Եա. 5. 11, 22։ Ղուկ. 21. 34։
- Ա՚մոլ. 16. 25։ 1 կոր. 14. 26։ կող. 3. 16։ Յակ. 5. 13։
‡ Մէզ. 34. 1։ Եա. 63. 7։ կող. 3. 17։ 1 Սէլ. 5. 18։ 2 Սէլ. 1. 3։
+ ՚Իպր. 13. 15։ 1 պետ. 2. 5։ 4. 11։
Փիլ. 2. 3։ 1 պետ. 5. 5։
* Ե-Էօփ՝ Քրիստոսըն
§ Թէք. 3. 16։ 1 կոր. 14. 34։ կող. 3. 18։ Տիտ. 2. 5։ 1 պետ. 3. 1։
- պ. 6. 5։
Բ 1 կոր. 11. 3։

ցա զէվճ զէվճէնին պաշը տըր, [է]նիթէքիմ Քրիս-
տոս քիլիսէնին պաշը [ը]վէ վիւճուտըն խէլասաքեարը
տըր։ 24-Ի՛մտի քիլիսէ Քրիստոսա միւթի՛ օլըզը
միսիլիւ, զէվճէլեր տախ [ը]հեր շէյտէ քէնտի զէվճ-
էլերինէ դ-ըն՛ օլսունլար։ 25-Էյ զէվճլեր, քէնտի
զէվճէլերինիզի սէվինիզ, նիթէքիմ Քրիստոս տա-
խի քիլիսէյի սէվտի. [ը]վէ անըն եօլընա քէնտինի
թէսլիմ էյլէտի, 26-թա քի [ը]սու իլէ եըյդա-
մագտա [է]քէլտիլէ անը թամըհիր էյլէյիպ թագ-
տիս էտէ. 27-[ը]վէ լէքէ եա պիւրիւշիւք վէ պու
միսիլիւ շէյտէն [ը]արի օլարագ, [ը]մուգատտէս վէ լէ-
քէպիզ օլմագ իւզրէ, [ը]քիլիսէյի քէնտինէ [ը]իզզէթ-
լի իմզար էտէ։ 28-Քէզալիք զէվճլեր զէվճէլերինի
քէնտի վիւճուտլերի կիպի սէվմէյէ պօրճլու տըր-
լար. քէնտի զէվճէսինի սէվէն՝ քէնտի քէնտինի
սէվմիշ օլուր։ 29-Զիրա պիր քիմսէ հիչ պիր վա-
ղըթ քէնտի վիւճուտինէ պուզղ էթմէտի, անճագ
Քրիստոս քիլիսէյի [է]յըդըզը միսիլլիւ՝ անը պէսլէր վէ
գայըրըր։ 30-[է]Զիրա պիզ անըն թէննինտէն վէ քէ-
միքլէրինտէն օլարագ, վիւճուտինին ա՛զասը իզ։
31-[ը]Պու սէպէպտէն ատէմ վէտէրինի վէ վալի-
տէսինի թէրք էտիպ՝ զէվճէսինէ միւլասըղ օլարագ,
[ը]իքիսի եէքվիւճուտ օլաճագ տըր։ 32-Պու սըրր
պէօյիւք տիր, լաքին պէն Քրիստոս վէ քիլիսէ հագ-
գընտա սէօյլէյօրըմ։ 33-[ը]Իմտի սիզտէն հէր պիրի

[է] պ. 1. 22։ 4. 15։ կող. 1. 18։
[ը] պ. 1. 23։
[ը] կող. 3. 20, 22։ Տիտ. 2. 9։
[ը] կող. 3. 19։ 1 պետ. 3. 7։
[ը] Ա՛մալ. 20.28։ գաղ. 1. 3։ 2. 20։ Ա.ր. 2։ 1. 22։
[ը] յովհ. 3. 5։ Տիտ. 3. 5։ Ի՛սպր. 10. 21։ 1 յովհ. 5. 6։
[ը] յովհ. 15. 3։ 17. 17։
[ը] Ա՛ղն. 4. 7։
[ը] պ. 1. 4։
[ը] 2 կոր. 11. 2։ կող. 1. 22։
[ը] թէք. 2. 23։ Րօմ. 12. 5։ 1 կոր. 6. 15։ 12. 27։
[ը] թէք. 2. 24։ Մատթ. 19.5։ Մարկ. 10. 7, 8։
[ը] 1 կոր. 6. 16։
[ը] Ա.ր. 25։ կող. 3. 19։

*քէնաի պէվճէսինի հէման քէնաի նէֆսի կիսի սէվ-
սին, ՝ղէլճէ իսէ քէնաի պէվճինէ հիւրմէթ էթսին։*

ՊԱՊ 6

*Էյ էվլատ, ¯քէնաի վալիտէյնինիզէ Բապպատա
միւթի՝ օլունըզ, զիրա պու հադդ տըր։ 2 -ᵇՓէյղա-
րինէ վէ վալիտէյնէ հիւրմէթ էյլէ. (վա՛տ իլէ սի-
րինճի էմր պու տըր.) 3 -Թա քի սանա խայր կէ-
լիպ՝ ևէր իւզէրինաէ ՚էօմրիւն ուզուն օլա։ 4 -Սիզ
տախի, ᵗէյ վէյաէրլէր, էվլատընըզը զայըպա կէ-
թիրմէյիպ՝ ᵗանճադ Բապպըն թէրսլէյէ վէ նաի-
հաթընատա անլէրի վէրվէրսէ էտինիզ։ 5 -Սիզ տա-
խի, ᵏէյ գուլլար, թէն ճիհէթիյլէ էֆէնտինիզ պու-
լունանլարա, Քրիստոսա Ջ-ընՙ օը-ւ կիսի, ˡգօր-
դու վէ թիլթրէմէ իլէ՝ ᵐգալինիզին սատէյէ իլէ
միւթի՝ օլունըզ. 6 -ᶰԿէօզէ կէօրիւնմէք իչիւն օլան
խըտմէթլէ, ինսանը խօշնուտա էտէր կիպի տէյիլ,
անճադ Քրիստոսըն գուլլարը կիպի Աղահըն իրա-
տէթինի ճանսան իճրա էյլէյէրէք, 7 -Ատէմլէրէ
տէյիլ, անճադ Բապպա կիպի, խօշնուտույլէ գուլլըզ
էտինիզ։ 8 -ᵖԶիրա պիլիրսինիզ քի՝ հէր քէս հէր
նէ խայր իշլէր իսէ, ᵠկէրէք գուլ օլսուն, կէրէք
ազատ օլսուն, հէման պունու Բապպ թարաֆընա-
ման ալաճադ տըր։ 9 -Վէ սիզ, էյ էֆէնտիլէր,

ɔ 1 պետ. 3. 6։

– Իմա. 23. 22։ կող. 3. 20։

բ Խուբ. 20. 12։ թէս. 5. 16։ 27. 16։ Երեմ. 35. 18։ եզեկ. 22. 7։ Մաղ. 1. 6։ Մատթ. 15. 4։ Մարկ. 7. 10։

գ կող. 3. 21։

դ Թէք. 18. 19։ թէս. 4. 9։ 6. 7, 20։ 11. 19։ Մէզ. 78. 4։ Իմա. 19. 18։ 22. 6։ 29. 17։

ե կող. 3. § 22։ 1 Տիմ. 6. 1։ Տիտ. 2. 9։ 1 պետ. 2. 18։

զ 2 կոր. 7. 15։ Փիլ. 2. 12։

է 1 Թէվ. 29. 17։ կող. 3. 22։

ը կող. 3. 22, 23։

ժ Րօմ. 2. 6։ 2 կոր. 5. 10։ կող. 3. 24։

ի գաղ. 3. 28։ կող. 3. 11։

Ախին տախե էֆէնտինիզ սէմատա պուլունտըղընը, վէ Անըն Ինտինտէ խաթըր սայմազ օլմատըղընը պիլէրէք, Էթէհատու թէրքլէ՝ Ֆանլէրէ հէման պու մինվալ իւզրէ մու՛ամէլէ էյլէյինիզ։

10-Էլհասըլ, [էյ պէրատէրլէրիմ,] Բապպլէ Վէ անըն գուտրէթինին գուվվէթիյլէ գուվվէթլէնի-նիզ։ 11-Շէյթանըն տէախսէլէրինէ գարշը տուրմա-զա մուգթէտիր օլմանըզ իչիւն Ալլահըն ճիւմլէ սի-լահլարընը Ֆգուշանընըզ։ 12-Ձիրա պիզիմ ճէննէ-միզ գան վէ թէն իլէ օլմայըպ՝ անճագ Էրնյասէթ-լէր վէ հիւքիւմէթլէր Վէ պու Ֆալէմին զուլմէթի-նին հիւքիւմտարլարը վէ սէմավիյաթտա օլան չէ-րիր բուհլար իլէ տիր։ 13-Պու սէպէպտէն Ֆչէրր կիւնիւնտէ գարշը տուրմազա, վէ հէր չէյի թէք-միլ էթտիքտէն սոնրա, սապիթգատէմ օլմազա մուգթէտիր օլմանըզ իչիւն Ալլահըն ճիւմլէ սիլահ-լարընը իւզէրինիզէ ալընըզ։ 14-Ինմուի պէլինիզի հագիգաթլէ գուշատըպ Վէ սալահ զըրհընը կիյիպ՝ սապիթգատէմ օլունըզ։ 15-Վէ այագլարընըզա սէ-լամէթ պէշարէթինին թէտարիքինի կիյինիզ. 16-Վէ քեաֆֆէսի իւզէրինէ իման գալգանընը ալընըզ, քի անընլէ չէրիրին ճիւմլէ գըզղըն օգլարընը սէօն-տիւրմէյէ գատիր օլաճագ սընըզ. 17-Վէ խէյլա-սըն մուֆէրինի, Վէ Բուհըն սէյֆինի, Ֆա՛նի Ալ-

Ֆ Յովհ. 13. 13։ 1 Կոր. 7. 22։
Ը Րօմ. 2. 11։ Կող. 3. 25։
Ի Գաղ. 25. 43։
Ֆ Կող. 4. 1։
Ֆ 1 Պ. 1. 19։ 3. 16։ Կող. 1. 11։
Հ Րօմ. 13. 12։ 2 Կոր. 6. 7։ Աշ. 13։ 1 Սէլ. 5. 8։
Ն Մատթ. 16. 17։ 1 Կոր. 15. 50։
Ղ Րօմ. 8. 38։ Պ. 1. 21։ Կող. 2. 15։
Ճ Ղուկ. 22. 53։ Յովհ. 12. 31։ 14. 30։ Պ. 2. 2։ Կող. 1. 13։
Մ Պ. 5. 16։
Յ 2 Կոր. 10. 4։ Աշ. 11։
Ն Ես. 11. 5։ Ղուկ. 12. 35։ 1 Պետ. 1. 13։
Շ Ես. 59. 17։ 2 Կոր. 6. 7։ 1 Սէլ. 5. 8։
Ո Ես. 52. 7։ Րօմ. 10. 15։
Չ 1 Յովհ. 5. 4։
Ո Ես. 59. 17։ 1 Սէլ. 5. 8։
Ջ Իպր. 4. 12։ Վահ. 1. 16։ 2. 16։ 19. 15։

լահըն քելամընը ալարագ, 18-՚հէր գէման հէր տու՚ա վէ նիյազէ Րուհտա տու՚ա էտինիզ, վէ հէման պունա ՚ճիւմլէ մուգաատաէլէր իչիւն քէմալը միւտավէմէթլէ նիյազա ՚ույանըդ տուրընըզ։ 19-՚պէնիմ իչիւն տախի նէյօշ էտինէ, քի ՚եօլընտա գէնճիրագէնտ օլարագ, ՚էլչիլիք էթտիյիմ պէշարէթին սըրընը ՚ճէսարէթլէ պիլտիրմէք իչիւն աղըմընն ա՚չըմասընա պանա քելամ վէրիլէ. 20-՚թա քի սէօյլէմէք պանա վաճիպ օլտըղը իւղրէ, անտէ ճէսարէթլէնէյիմ։

21-Լաբին ՚պէնիմ ահվալ ու քէյֆիյէթիմ սիզէ տախի մա՚լիւմ օլմագ իւղրէ, ճիւմլէսինի սիզէ սէվկիւլիւ պիրատէր վէ Բապպտա սատըդ խըտմէթճի ՚Տիւքիկոս լիֆատէ էտէճէք տիր։ 22-՚վէ անը հէման պունուն իչիւն թարաֆընըզա կէօնտէրտիմ, քի հադդըմընզտա խապէրինիզ օլսուն, վէ գալպինիզ թէսէլլի վէրսին։

23-՚փէտէր Ալլահ վէ Բապպ Ցիսուս Քրիստոս թարաֆընտան պիրատէրլէրէ սէլամէթ, վէ խման իլէ մուհապպէթ օլսուն։ 24-Բապպըմըզ Ցիսուս Քրիստոսը ՚խալխանէ սէվինէլէրին ճիւմլէսինէ ՚ինայէթ օլսուն։ Ամին։

—Ղուկ. 18. 1, ՚Բօմ. 12. 12, կող. 4. 2, 1 Սէլ. 5. 17,
—Պ. 1. 16, Փիլ. 1. 4, 1 Տիմ. 2. 1,
Է Մաաթ. 26. 41, Մարկ. 13. 33,
—Ա՚մալ. 4. 30, կող. 4. 3, 2 Սէլ. 3. 1,
՚Ա՚մալ. 26. 29, 28. 20, Պ. 3. 1, Փիլ. 1. 7, 13, 14, 2 Տիմ. 1. 16, 2. 9, Փիլիմ. 10,
՝2 կոր. 5. 20,
—2 կոր. 3. 12,
՛Ա՚մալ. 28. 31, Փիլ. 1. 20, 1 Սէլ. 2. 2,
+ կող. 4. 7,
՝Ա՚մալ. 20. 4, 2 Տիմ. 4. 12, Տիտ. 3. 12,
՛ կող. 4. 8,
—1 Պետ. 5. 14,
՚Տիտ. 2. 7,

ՊՕՂՈՍ ԲԷՍՈՒԼԸՆ
ՓԻԼԻՊՊԷԼԻԼԷՐԷ ԲԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Յիսուս Քրիստոսըն գուլլարը Պօղոս վէ Տիմոթէոս, Փիլիպպէտէ Յիսուս Քրիստոստա օլան ճիւմլէ մուգատտէսլէր վէ էվիսկոփոսլար իլէ չէմիաս-
լարա. 2 Սիզէ Փէտէրիմիզ Ալլահ վէ Բապպ Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան ’ինայէթ վէ սէլամէթ օլսուն։

3 Սիզին իլէք կիւնտէն չիմտիյէ տէյին պէշարէթէ օլան միւշարէքէթինիզտէն տօլայը, 4 Տա՞իմա ճիւմլէնիզ իչիւն հէր պիր նիյազընտա մէսէրրէթլէ նիյազ էտէրէք, 5 Սիզի հէր գիքր էթտիյիմտէ, Ալլահընա շիւքր էտէրիմ։ 6 Վէ հէմտան շունա, Եա՛ նի սիզտէ պիր էյի իշ պաշլամըշ օլան՝ Յիսուս Քրիստոսըն կիւնիւնէտէք անը թէքմիլ էտէճէյինէ էմին իմ։ 7 Նիթէքիմ ճիւմլէնիզ հադգընտա պու էֆքեարտա պուլունմագ պանա լայըգ տըր. չիւնքի կէրէք պէնսէյէրիմտէ վէ կէրէք պէշարէթի վիդայէ վէ իսպաթ էթտիյիմտէ, պէնիմ իլէ պէրաբէր ’ինայէթէ միւշթէրիք օլտուղընըդ էճլտէն,

1 Կոր. 1. 2։
2 Թօմ. 1. 7։ 2 Կոր. 1. 2։ 1 Պետ. 1. 2։
3 Թօմ. 12. 13։ 15. 26։ 2 Կոր. 8. 1։ Պ. 4. 14, 15։
4 Թօմ. 1. 8, 9։ 1 Կոր. 1. 4։ Եփես. 1. 15, 16։ Կող. 1. 3։ 1 Սէլ. 1. 2։ 2 Սէլ. 1. 3։
5 Յովհ. 6. 29։ 1 Սէլ. 1. 3։
6 Գործ. 10։
7 Եփես. 3. 1։ 6. 20։ Կող. 4. 3, 18։ 2 Տիմ. 1. 8։
8 Գործ. 17։
9 Պ. 4. 14։

ՙսիոն գալափառե հըՃիղ էտէրիմ։ 8 - Զիրա ՙսիոնին ճիւանէնիզէ Յիսուս Քրիստոսըն տէրունի մուհապէթիյլէ նասըլ միւշթադ օլսըղմա ՙԱլլահ շահիտիմ սիր։ 9 - Վէ պու տու՛այը էտէրիմ քի, 10 - ՙՄուխթէլիֆ չէյլէրի թէմիզիլ էթմէք իւզրէ՝ ՙմուհապէթինիզ ՚իլմառէ վէ հէր Ճէհմառէ կիթապընՃէ արթընըն. թա քի սիզ ՙԱլլահընն համտ ու սէնասը իչուն ՙՅիսուս Քրիստոս վասըթասըյլէ օլան սալահ մէվկէլէրինառէն մէմլու օլարագ, 11 - ՙՔրիստոսըն կիւնիւնէտէք ՚վասիս վէ գուսուրսուզ պուլունասընըզ։

12 - Լաքին, էյ սէվգաւէրլէր, խաթէրիմ քի պէնիմ ահվալըմ պէշարէթին թէրսագը էթմէսինէ տահա զիյատէ սէպէպ օլսըղընը պիլէսինիզ. 13 - Շէօյլէ քի Քրիստոս իչուն օլան պէնառէրիմ ՙպութիւն սէրայտա վէ սա՛իր մահալլէրին ճիւմլէսինառէ զահիր օլսու. 14 - Վէ Բապտատա օլան պէրաթէրլէրտէն նիչէլէրի պէնառէրիմառէն եիւրէքլէնիպ՝ տահա զիյատէ ճէսարէթլէնէրէք, քէլամը գօրգուսուզ սէօյլէմէքտէ պուլունըյօրլար։ 15 - Վադա՛տա պա՛զը քիմսէլէր հէման հաստա՛ վէ նիզա՛, վէ պա՛զըսը խէ հիւան ի րիզա լէյ Քրիստոսը վա՛զ էտէրլէր։ 16 - Անէր Քրիստոսը խալխառանէ տէյիլ, ՙանճաղ պէնառէրիմէ սըզլէթ ՚իլալէ էտէճէքլէր զանընըյլէ միւնազա՛ատան, 17 - Պունլար խէ պէշարէթին վիզայէսի իչուն թա՛եին օլունսըղընը պիլէրէք, մուհապէթառէն վա՛զ էտէրլէր։ 18 - Հէր նէ խէ վէ նէ վէճհլէ օլուր խէ օլսուն, կէրէք սուրէթէն,

Ꭲ 2 Կոր. 3. 2, 7. 3,
Ꭳ Պ. 2. 26, 4. 1,
ՀԲօմ. 1. 9, 9. 1, Գաղ. 1. 20, 1 Ա՛մել. 2. 5,
ԽԲօմ. 2. 18, 12. 2, Եփես. 5. 10,
Ꭴ 1 Ա՛մել. 3. 12, Փիլիմ. 6,
Ꭵ Յովհ. 15. 8, Եփես. 1. 12, 14,
Ꭶ Յովհ. 15. 4, 5, Եփես. 2. 10, Կող. 1. 6,
Ꭷ 1 Կոր. 1. 8,
ՂԱ՛մել. 24. 16, 1 Ա՛մել. 3. 13, 5. 23,
Ꭸ Պ. 4. 22,
Ꭹ Պ. 2. 3,
Ꭺ Աւ. 7,

կերէք հագիւդաթէն Քրիստոս թէպէիր օլունույօր վէ պունա սէվինիրիմ, հէմ տախի սէվինէճէյիմ։ 19 - Զիրա ՝տու՝անըդ ՝վէ Յիսուս Քրիստոսըն բու֊հընըն մու՝ամէնէթիլէ պունուն պանա խէլաս սէ֊պէպի օլաճաղընը պիլիրիմ. 20 - ՞Նասըլ քի հիչ պիր չէյտէ մահճուպ օլմույաճաղըմա, ֆագաթ հէր վա֊գըթ օլտըդը կիպի, չիմտի տախի, ՚էօմր վասըթա֊սըլէ օլսուն, էօխում վասըթասըլէ օլսուն, ճէսէ֊տիմտէ ՝քէմալը ճէսարէթլէ Քրիստոսա թա՝զիմ է֊տիլէճէյինէ ՞իլթիյագլէ մունթազըը վէ խումիտվար իմ։ 21 - Զիրա պանա եաշամագ Քրիստոս տըր, վէ էօլմէք քեար տըր։ 22 - Վէ թէնտէ եաշամագ ֆիլ֊վագը՝ պանա իչին սէմէրէսի խսէ, եինէ հան֊կըսընը սէչէճէյիմի պիլմէմ։ 23 - ՝Զիրա իքի թա֊րաֆտան սըգըլըրըմ, ՞ինթիգալ էտիպ Քրիստոս իլէ պէրապէր պուլունմագ արզուսընտա իմ, քի պու զայէթ զիյատէ էվլա տըր. 24 - Վէ լաքին սիզին իչիւն թէնտէ գալմագ էլզէմ տիր։ 25 - ՞Վէ պունա գանըդ օլարագ, պիլիրիմ քի՝ սիզին իման֊տա թէրագդընըդ վէ մէսէրըէթինիզ իչիւն, ճիւմ֊լէնիզ իլէ պիրլիքտէ տուրուպ գալաճաղըմ. 26 - Թա քի թէքրար եանընըդա կէլմէքլիյիմ սէպէպլիյ֊լէ, ՝Յիսուս Քրիստոստա պէնիմ իչիւն ինթիխա֊րընըդ արթընը։

27 - ՞Անճագ Քրիստոսըն պէչարէթինէ լայըդ օլ֊տըդը վէճճ իւզրէ հարէքէթ էտինիզ. թա քի կէ֊լիպ սիզի կէօրսէմ տէ, զա՞իպ օլսամ տա, հագ֊դընըդտա ՝պիր բուհտա սապիթ գալտըդընըդը,

՝ 2 կոր. 1. 11։
՚ Րօմ. 8. 9։
՞ Րօմ. 5. 5։
՝ Եփես. 6. 19, 20։
՞ Րօմ. 8. 19։
՚ 2 կոր. 5. 8։
՞ 2 Տիմ. 4. 6։
՝ Պ. 2. 24։
՚ 2 կոր. 1. 14, 5. 12։
՞ Եփես. 4. 1, Կող. 1. 10, 1 Սէլ. 2. 11, 4. 1։
՚ Պ. 4. 1։

պէշարէթէ օլան իման իչիւն ։ Կէօնիւլ պէրլիյիլէ
՝միւճահէտէ էտէրէք, մուխալիֆէթի էտէնլէրտէն
պէր խուսուսա խավֆ էթմէտիյինիզի իչիտէյիմ։
28 - ։Պու խէ անլէրէ հէլալ ։վէ պիզէ խէլաս ’ալա-
մէթի տիր. պու տախի Ալլահտան տըր։ 29 - Զիւն-
քի եաղընըզ ՝Իրհաոսա իման էթմէք տէյիլ, ան-
ճագ անըն իչիւն ։Էլէմ չէքմէք տախի պիզէ իհսան
օլունսուս. 30 - Մատամ քի ՝պիզ պէնտէ կէօրմիւշ
խիյինիզ, վէ չիմտի հադդըմտա իշիթտիյինիզ
։Հէման օլ ճիհաոտա պուլունըյօրսընըզ։

ՊԱՊ 2

Իմտի էկէր Իրհաոստա պէր թէխէլլի, պէր մու-
հաապէթ մէսէրէթի, ՝պէր Րուհ միւշարէքէթի,
։վէ չէֆգաթ ու մէրհամէթ վար իսէ, 2 - ։Հէմէֆ-
քեար վէ եէքտիլ օլուպ՝ հէման մուհաապէթինիզ
պէր վէ թէֆէքքիւրիւնիւզ պէր օլսուն։ 3 - ։Հիչ
պէր շէյ միւնասա՛ա եա պաթըլ իֆթիխար իւզրէ
օլմայըպ՝ անճագ ։Թէվաղու՛ իլէ պէրհայրինիզի
քէնտի նէֆսինիզտէն էֆզալ ԹուԹարագ, ՝մէսէր-
էթիմի իհմալ էտինիզ։ 4 - ։Հէր պէրինիզ եաղը-
նըզ քէնտի ումուրընա տէյիլ, պաշդալարըն ու-
մուրընա տախի պագսըն։ 5 - ։Ցխուս Իրհաոստա
պուլունան էֆքեար հէման պիզտէ տախի պուլուն-

։ 1 Կոր. 1. 10։
– Ցուդ. 3։
։ 2 Սէլ. 1. 5։
+ Րօմ. 8. 17։ 2 Տիմ. 2. 11։
∘ Եփես. 2. 8։
։ Ա՛մալ. 5. 41։ Րօմ. 5. 3։
– Ա՛մալ. 16. 19, վէ ՚ղայբ։ 1 Սէլ. 2. 2։
։ Կող. 2. 1։

– 2 Կոր. 13. 14։
։ Կող. 3. 12։
։ Րօմ. 12. 16։ 15. 5։ 1 Կոր. 1. 10։ 2 Կոր. 13. 11։ Պ. 1. 27։ 3. 16։ 4. 2։ 1 Պետ. 3. 8։
։ Գաղ. 5. 26։ Պ. 1. 15, 17։ Յակ. 3. 14։
։ Րօմ. 12. 10։ Եփես. 5. 21։ 1 Պետ. 5. 5։
։ Ցովհ. 3. 29։
։ 1 Կոր. 10. 24, 33։ 13. 5։
։ Մատթ. 11. 29։ Ցովհ. 13. 15։ 1 Պետ. 2. 21։ 1 Ցովհ. 2. 6։

սըն. 6-ԸՕլ քի Ալլահ սուրբԹինտէ պուլունըղը հալտէ, ԺԱլլահա միւսաւէի օլմաղը չէքեար սայմատը. 7-ԻԱքին քէնտինի Թախլիյէ էտիպ՝ ԼգուԼ սուրբԹինի ալարագ Էննան միւշապէհէԹինտէ օլտու: 8-Վէ չէքլտէ ննան կիպի պուլունուպ՝ Ժէօլիւմէ, հաԹԹա խաչ էօլիւմիւնէ միւԹի՝ օլմաղա ԹէննէգՀիւԼ էյլէտի: 9-ԻՊու էճլտէն տախի Ալլահ անը ղայէԹլէ ԹէրՓի՝ էտիպ՝ Ըանա հէր խամտէն ա՝լա պիր խամ վէրտի. 10-ԺԹա քի սէմաատա վէ հէր եիւՀինտէ վէ հէր աԼԹընտա պուլունանլարըն քեաՓֆէսի Յիսուսըն խամինէ տիզ չէօքիւպ, 11-ԼՓէտէր Ալլահըն մէճտի իչիւն Յիսուս Ք՛րիստոս Ռապպ իտիյինի հէր լիսան իգրար էտէ: 12-ՊունՆա նազարէն, էյ սէվկիւլիւլէրիմ, Ժհէր վագԼԹ ԼԹա՝աԹ էԹտիյինիզ միսԼիւ, եալընըզ հաղըր պուլունտըղմտա տէյիԼ, անճագ տահա զիյատէ չիմտի զա՝՞խատէ օլտըղմտա, ՛քէնտի խէլասընըզը գօրգու վէ ԹիԹրէմէ իլէ ԼԹմատ էյլէյինիզ: 13-ՃԷրա սիզտէ կէրէք խաԹէմէյի, վէ կէրէք իշլէմէյի րիզասընա կէօրէ իշլէյէն՝ Ալլահ տը՛ր: 14-Հէր շէյի գիյԼու գալ Հվէ միւճատէլէ օլմագտըզըն իճրա էյլէյինիզ. 15-Թա քի հայաԹ քէլասընը գալի ԹուԹա-

Ա ՅովՀ. 1. 1, 2։ 17. 5։ 2 կոր. 4. 4։ կող. 1. 15։ Ի՛կր. 1. 3։
Բ ՅովՀ. 5. 18։ 10. 33։
Գ Մէզ. 22. 6։ Ես. 53. 3։ Դան. 9. 26։ Մարկ. 9. 11։ Բօմ. 15. 3։ ԼԵս. 42. 1։ 49. 3, 6։ 52. 13։ 53. 11։ Եզեկ. 34. 23, 24։ Զաք. 3. 8։ ՄատԹ. 20. 28։ Ղուկ. 22. 27։
Դ ՅովՀ. 1. 14։ Բօմ. 1. 3։ 8. 3։ Գաղ. 4. 4։ Ի՛կր. 2. 14, 17։
Ե ՄատԹ. 26. 39, 42։ ՅովՀ. 10. 18։ Ի՛կր. 5. 8։ 12. 2։
Զ ՅովՀ. 17. 1, 2, 5։ Ա՛մալ. 2. 33։ Ի՛կր. 2. 9։
Է Եփես. 1. 20, 21։ Ի՛կր. 1. 4։
Ը Ես. 45. 23։ ՄատԹ. 28. 18։ Բօմ. 14. 11։ Վահ. 5. 13։
Թ ՅովՀ. 13. 13։ Ա՛մալ. 2. 36։ Բօմ. 14. 9։ 1 կոր. 8. 6։ 12. 3։
Ժ Պ. 1. 5։
Ի Եփես. 6. 5։
Լ 2 կոր. 3. 5։ Ի՛կր. 13. 21։
Խ 1 կոր. 10. 10։ 1 Պետ. 4. 9։
Ծ Բօմ. 14. 1։

բազ տիւնեաստա նուրլար կիսկի [a]արալարընտա գի-
յատար օլտըղընըզ [b]ա՛զքի վէ ֆասխտ նէսլին օր-
թասընտա [c]այպըզ վէ սաֆտէրուն օլարագ, [d]Ա-
լահըն գուսուրսըզ էվլատը օլասընըզ. 16 - [e]Շէօյլէ
քի պէնիմ տախի պօշընտա սա՛յ էթմէտիյիմ վէ
պիհուտէ եէրէ էմէք չէքմէտիյիմէ [f]Իրհասոսըն
կիւնհունտէ իֆթիհխարըմ օլա: 17 - [g]Վ՛աքին իսանը-
նըզըն գուրբանը [h]վէ խըտմէթի իւզէրինէ քէնտիմ
թաղտիմ օլունուր իսէմ տէ, [i]աէվինիպ ճիւմլէնիզ
իլէ պէրապէր մէսրուր օլուրըմ: 18 - Ֆէզալիք սիզ
տախի աէվինիպ՝ պէնիմ իլէ պէրապէր մէսրուր
օլունըզ:

19 - Իսոի ահվալընըզը պիլիպ՝ պէնիմ տախի ֆէ-
րահլանմագընըզըմ իչիւն [j]Թարաֆընըզա [k]Տիմոթէոսը
եաղընտա կէօնտէրէճէյիմի Բապպ Ճիսուստա իւ-
միտ էտէրիմ: 20 - Ճիրա սիզին ահվալընըզա խալի-
սանէ մուդայյէտ օլաճագ պ[l]ւէ [m]եէքտիլ պիր
քիմսէյ եօղ սըր: 21 - Ճիւնքի ճիւմլէսի Ճիսուս
Քրհասոսըն ումուրընը տէյիլ, [n]անճագ քէնտի ու-
մուրլարընը արայօրլար: 22 - Լ՛աքին անըն թէճրի-
պէսինի, [o]եա՛նի օղուլ փէտէրէ էթտիյի կիսկի, պէ-
շարէթ իչիւն պէնիմ իլէ պէրապէր խըտմէթ էթ-
տիյինի պիլիրսինիզ: 23 - Իսոի հալընըն նէ օլաճա-
ղընը թահդիդ էթտիյիմ կիսկի՝ տէրհալ անը կէօն-
տէրմէյի իւմիտ էտէրիմ. 24 - [p]Ծագաթ քէնտիմ

[a] Մատթ. 5. 44, 46, Եփես. 5. 8,
[b] Թէս. 32. 5,
[c] Մատթ. 5. 45, Եփես. 5. 1,
[d] 1 Պետ. 2. 12,
[e] Գաղ. 2. 2, 1 Սէմ. 3. 5,
[f] 2 կոր. 1. 14, 1 Սէմ. 2. 19,
[g] 2 Տիմ. 4. 6,
[h] Րօմ. 15. 16,
[i] 2 կոր. 7. 4, կող. 1. 24,
[j] Րօմ. 16. 21, 1 Սէմ. 3. 2,
[k] Մէզ. 55. 13,
[l] 1 կոր. 10. 24, 33, 13. 5, 2 Տիմ. 4. 9, 16,
[m] 1 կոր. 4. 17, 1 Տիմ. 1. 2, 2 Տիմ. 1. 4,
[n] Պ. 1. 25, Փիլիմ. 22,
[o] Ծագ. 17. 1, 1 Պետ. 1. 14,
[p] Գաղ. 1. 15, Եսայի 49. 1, Երեմ. 1. 5,

տախէ եադընաա կէլէճէյիմ Բապպա Ի'Թիմատըմ վար։ 25 - Ամմա պիրաաէրիմ վէ էմէքտաշըմ, ֊վէ սիլահտաշըմ -հէմ տախէ սիզին Թարաֆընընըզտան կէօնտէրիլմիշ ֊վէ Իսհագյաճըմա խըտմէթ էթմիշ օլան ֊եպափրոդիտոսը սիզէ կէօնտէրմէյի լազըմ 'աատ էթտիմ։ 26 - ֊Զիրա օ սիզին *ճիւմլէնիզէ հասրէթ չէքմէքտե օլուպ՝ անըն խաաթա օլտընընը իշհթաիյինիզ Իչուն գիյաաէսիյլէ միւքէտտէր օլտու։ 27 - Վագա'ա էօլում տէրէճէսինէ խաաթա օլտու, լաքին Ալլահ անա, վէ եալընըզ անա տէյիլ, անճագ քէտէր իւգէրինէ քէտէր օլմասըն տէյիլ պանա տախէ մէրհամէթ էյլէտի։ 28 - Պու պէպտէն սիզ անը կէօրմէքլէ եինէ մէսրուր օլմանընըզ Իչուն, վէ պէնիմ հիւգնիւմ տախէ տահա խաֆիֆ օլմասը Իչուն, տահա գիյատե 'աճէլէ իլէ կէօնտէրտիմ։ 29 - Սիզ տախէ անը Բապպատա քէմալը մէսէրըէթլէ դաապուլ էտիպ՝ ֊պէօյլէ քիմսէլէրի Իսհթիրամա շայան 'աատ էտինիզ։ 30 - ֊Զիրա պանա օլան խըտմէթինիզին նօգսանընը իքմալ էթմէք իւգրե, նէֆսինի մուհամմադիյա դօյարապ, Բրիատոսըն իչի Իչուն էօլում տէրէճէսինէ եազըլաշըը։

ՊԱՊ 3

-Էլհասըլ, էյ պիրաաէրլէրիմ, Բապպատա մէսրուր օլունըզ. սիզէ եինէ պու շէյլէրի եազմադ պանա գահմէթ օլմայըպ՝ սիզէ մուճիպ ի էմինիյէթ տիր։

֏ փիլիմ. 2։
- 2 կոր. 8. 23։
֎ 2 կոր. 11.9։պ.4.18։
֍ պ. 4. 18։
֏ պ. 4. 3։

* պ-'ղը-ը՝ ճիւմլէնիզի կէօրմէյէ
֎ 1 կոր. 16. 18։ 1 Սէլ. 5. 12, 13։ 1 Տիմ. 5. 17։

Ղ 1 կոր. 16. 17։ պ. 4. 10։

- 2 կոր. 13. 11։ պ. 4. 4։ 1 Սէլ. 5. 16։

2 - [բ]Բէթլակերտէն սադրնընըզ, [գ]Հերիր՝ ամէնէտէն սա-
դրնընըզ, [դ]սախթէ խիթանոտան սադրնընըզ։ 3 - [ե]Զի-
րա էհ՛ի խիթան պիզ իզ, [զ]ըզի Ալլահա բուհլէ
՝իպատէթ էտիալ՝ [է]Յիսուս Քրիստոստա իմմիխար
էտէրէք, թէննէ ի՛թիմատ էթմէյիզ։ 4 - [ը]Վազա՛ա
թէննէ ի՛թիմատ էթմէյէ սէպէպիմ վար. էհէր
պաշգա պիր քիսնէ թէննճէ ի՛թիմատա սէպէպիմ
վար զաննընտա պուլունուր իսէ, պէնիմ տահա
գիյատէ վար. 5 - [թ]Սէքիզինճի կիւնտէ խիթան օ-
լունտըմ. [ժ]Իսրայէլ նէսլինտէն, [ի]Բենիամին սըպ-
թընտան, [լ]Իպրանիլէրտէն փօղոշ ՝Իպրանի օլա-
րագ՝ [խ]Հերի՛ամ հասէպիյլէ ֆէրիսի իտիմ. 6 - [ծ]Ղայ-
րէթ խուսուսընտա իսէ, [կ]քիլիսէյէ թէ՛ատտի էթ-
մէքտէ օլուպ՝ [հ]Հերի՛ամթատան օլան սալահտա [ձ]դու-
սուրսըզ իտիմ։ 7 - [ղ]Վաքին պանա քեար օլան Հէյ-
լէրի Քրիստոս Իյիսէն զարար ՝ատտ էթտիմ։ 8 - Ֆիլ-
վադը՝ պէն [մ]Յիսուս Քրիստոս Բապպըմը պիլմէնէն
Ֆաղիլէթի Իյիսէն հէր շէյի տախի զարար եէրի-
նէ ՝ատտ էտէրիմ, վէ անըն Իյիսէն հէր շէյի
զա՛յ՝ էթմիշ օլուպ՝ անէլերի հիչ հիւքմիւնտէ սայա-
րըմ. 9 - [յ]Թա քի Քրիստոսը գաղանըպ [ն]Հերի՛ամ-
տան օլան քէնտի սալահըմա տէյիլ, [շ]անճադ Քրիս-
տոսա օլան իման վասըթտըյլէ, եա՛նի իման Թա-

[բ] ես. 56. 10, գաղ. 5. 15,
[գ] 2 կոր. 11. 13,
[դ] Բօմ. 2. 28, գաղ. 5. 2,
[ե] թէս. 10. 16, 30. 6, եբեմ. 4. 4, Բօմ. 2. 29, 4. 11, 12, կող. 2. 11,
[զ] Յով. 4. 23, 24, Բօմ. 7. 6,
[է] գաղ. 6. 14,
[ը] 2 կոր. 11. 18, 21,
[թ] թէք. 17. 12,
[ժ] 2 կոր. 11. 22,
[ի] Բօմ. 11. 1,
[լ] 2 կոր. 11. 22,
[խ] Ա՛մալ. 23. 6, 26. 4, 5,
[ծ] Ա՛մալ. 22. 3, գաղ. 1. 13, 14,
[կ] Ա՛մալ. 8. 3, 9. 1,
[հ] Բօմ. 10. 5,
[ձ] Ղուկ. 1. 6,
[ղ] Մաաթ. 13. 44,
[մ] ես. 53. 11, եբեմ. 9. 23, 24, Յով. 17. 3, 1 կոր. 2. 2, կող. 2. 2,
[յ] Բօմ. 10. 3, 5,
[ն] Բօմ. 1. 17, 3. 21, 22, 9. 30, 10. 3, 6, գաղ. 2. 16,

ըւիգեյլէ Ա֊լլահ թարաֆընտան օլան սալահա մալիք օլարագ, անտէ պուլունայըմ. 10 - վէ պէն անը վէ անըն գըյամէթինին գովվէթինի վէ էօլիւմիւնէ միւշապիհ գըլընարագ ՝էլէմլէրինին միւշարէքէթի֊նի պիլմէքլէ, 11 - ՚պիր վէճհլէ էօլիւլէրին գըյա֊մընա վասըլ օլայըմ։ 12 - Տէյիլ քի ՞արթըգ նա՞իլ օլըմ, ՚եահօտ հալա քեամիլ օլըմ, ֆագաթ Յիսուս Քրիստոս պէնի նէ իչիւն թուվտու իսէ, անը թուվմագա սա՛յ էտէրիմ։ 13 - Էյ պիրատէր֊լէր, պէն քէնտիմի վասըլ օլմուշ ՚ատտ էթմէյո֊րըմ, լաքին պիր շէյ վար, եա՛նի ՞արգատա գա֊լան շէյլէրի ունուտտուպ՝ ՚իլէրիտէ օլան շէյլէրէ ու֊զանարագ, 14 - ՞Ա֊լլահըն Յիսուս Քրիստոստա օլան ՚ալի տա՛վէթինին միւսապագաթ նիշանը իչիւն ՞մէնգիլէ տօղրու սէյիրտիրիմ։ 15 - Իմտի պիզ, ՚ճիւմլէ քեամիլ օլանլար, ՞պու էֆքեարտա օլալըմ. վէ էկէր պիր շէյին հագգընտա ղայրի էֆքեարտա պուլունուր իսէնիզ, Ա֊լլահ սիզէ պունու տաիր քէշֆ էտէճէք տիր։ 16 - Ֆագաթ վասըլ օլըդըմըզ տէ֊րէճէտէ ՚հէման պիր գանուն իւզրէ հարէքէթ էտէ֊լիմ, ՚հէման պիր էֆքեարտա օլալըմ։ 17 - Էյ պի֊րատէրլէր, ՞պանա մուգթէտի օլունըզ, ՚վէ պիզիմ սիզէ էօրնէք օլըդըմըզ կիպի, պէօյլէ եհուդիյէն֊լէրէ տիգգաթլէ նազար էտինիզ։ 18 - Զիրա չօգ եհուդիյէնլէր վար տըր քի՝ հագգլարընտա չօգ

՝ Րօմ. 6. 3, 4, 5, 8. 17, 2 կոր. 4. 10, 11, 2 Տիմ. 2. 11, 12, 1 պետ. 4. 13։
՚ Ա՛մոս. 26. 7։
՝ 1 Տիմ. 6. 11։
՞ ՚Իպր. 12. 23։
՟ Մէզ. 45. 10, Գ֊ուկ. 9. 62։ 2 կոր. 5. 16։
ՠ 1 կոր. 9. 24, 26։ ՚Իպր. 6. 1։
՛ ՚Իպր. 3. 1։
՜ 2 Տիմ. 4. 7, 8։ ՚Իպր. 12. 1։
ՠ 1 կոր. 2. 6։ 14. 20։
՟ Գաղ. 5. 10։
՞ Գաղ. 6. 16։
՝ Րօմ. 12. 16։ 15. 5։ Պ. 2. 2։
՛ 1 կոր. 4. 16։ 11. 1։ Պ. 4. 9։ 1 Սէղ. 1. 6։
՚ 1 պետ. 5. 3։

քերբե սիզե սէօյլէտիմ, վէ չիմոն տախի աղլայա-
րադ սէօյլէրիմ քի՝ [1]Բրիստոսըն խաչընըն տուշմէն-
լէրի տիրլէր: 19 - [2]Անլէրին [3]ադըպէթի հէլաք, [4]վէ
իլահլարը գարնլարը տըր, [5]վէ [6]իզդէթլէրի [7]այպլա-
րընաա տըր, [8]էֆքեարլարը տախի տիւնեէվի ու-
մուրա տըր: 20 - [9]Ամմա պիզիմ վաթանըմըզ սէմա-
տա օլուպ՝ [10]օրատան տախի [11]Խէլտաքեար Բապպ
Յիսուս Բրիստոսա մուննթազըր ըզ: 21 - [12]Օ տախի,
[13]մէվճուտաթըն քեաֆֆէսինի քէնտինէ թապի՝
էթմէյէ մուգթէտիր օլտուղ գուվվէթլէ, պիզիմ
էտնա ճէսէտիմիզի քէնտի [14]միւշէրրէֆ ճէսէտինէ
պէնզէր օլմադ իւզրէ թէպարել էտէճէք տիր:

ՊԱՊ 4

Իմտի, էյ սէվկիւլիւ [15]վէ բաղլէթլու պէրատէր-
լէրիմ, [16]մեսերրէթիմ վէ թաճըմ, [17]պու վէճհ իւզրէ
Բապպտա սապիթ գալընըզ, էյ սէվկիւլիւլէր:

2 - [18]Բապպտա հէմէֆքեար օլմալարընը Եւոփիա-
յա բէճա էտէրիմ վէ Սիւնահիքէ բէճա էտէրիմ:
3 - [19]Ֆէզաիլէք, էյ խալխս բէֆիդ, սանա տախի բէճա
էտէրիմ քի՝ կղեմէս, [20]վէ խամլէրի հայաթ քիթա-
պընաա մէվճուտ պուլունան սա՞իր [21]էմէքտաշլա-
րըմ իլէ պէրաբեր պէշարէթտէ պէնիմ իլէ ճէհտ
էթմիշ օլան մէրդումլէրէ մու՛ամլէնէթ էտէմին:

[1] Գաղ. 1. 7։ 2. 21։ 6. 12։ պ. 1. 15, 17։
[2] 2 կոր. 11. 15։ 2 պետ. 2. 1։
[3] Ղօմ. 16. 18։ 1 Տիմ. 6. 5։ Տիտ. 1. 11։
[4] Ովս. 4. 7։ 2 կոր. 11. 12։ Գաղ. 6. 13։
[5] Ղօմ. 8. 5։
[6] Եփես. 2. 6, 19։ կող. 3. 1, 3։
[7] Ա՛մաթ. 1. 11։
[8] 1 կոր. 1. 7։ 1 Սէլ. 1. 10։ Տիտ. 2. 13։
[9] 1 կոր. 15. 43, 48, 49։ կող. 3. 4։ 1 Յովհ. 3. 2։
[10] 1 կոր. 15. 26, 27։
[11] Եփես. 1. 19։
——
[12] պ. 1. 8։
[13] 2. կոր. 1. 14։ պ. 2. 16։ 1 Սէլ. 2. 19, 20։
[14] պ. 1. 27։
[15] պ. 2. 2։ 3. 16։
[16] Խուր. 32. 32։ Մէզ. 69. 28։ Դան. 12. 1։ Ղուկ. 10. 20։ Վահ. 3. 5։ 13. 8։ 20. 12։ 21. 27։
[17] Ղօմ. 16. 3։ պ. 1. 27։

4 - Ր Պապատա տա՞իմա մէարուր օլունըզ. եինէ տէյո~
ըըմ՝ մէարուր օլունըզ։ 5 - Սիզին էթաֆէթինիզ ճիւմ~
լէ ատէմլէրէ մա՛լիւմ օլսուն. Ր Պապա եադընտըր։ 6 -
Ր Հիչ պիր շէյ իչիւն էնտիշէ էթմէյէրէք, խուսուսա հէր
շէյտէ տու՛ա վէ նիյազլէ րէճաալարընըզ թէշէք քիւր իլէ
պէրապէր Ալլահա պիլտիրիլսին։ 7 - Ր Վէ Ալլահըն հէր
՚ադըտան եիւճէ օլան սէլամէթի գալալէրինիզ իլէ
ֆիքըլէրինիզի Յիսուս Քրիստոստա մահֆուզ էյլէյէ~
ճէք տիր։ 8 - Էլհասըլ, էյ պէրապէրլէր, հէր նէ քի
հադդ վէ մի՛թէպէր վէ ՚ատիլանէ վէ փաք վէ մէր~
ղուպ վէ Ր մադդուլ խաէ, եա՞նի էկէր պիր ֆադիլէթ,
վէ էկէր պիր մէտհ վար խաէ, հէման պու շէյլէրի
թէֆէքքիւր էտինիզ։ 9 - Ր Օլ թա՛լիմ օլունուպ գա~
պու էթտիյինիզ, վէ իչիտիպ պէնտէ կէօրտիւյիւ~
նիւզ շէյլէրի իճրա էտինիզ, Ր վէ սէլամէթ մէնապա՛ը
օլան Ալլահ սիզին իլէ օլաճադ տըր։

10 - Ր ՚Ադըպէթ հադդըմտա օլան հիմմէթինիզ
թաղէլլէնտիյինէ Պապատա զիյատէսիյլէ մէարուր օլ~
տըմ. վադա՛ա հիմմէթ էտէր իտինիզ, լաքին ֆուր~
սաթընըզ եօգ իտի։ 11 - Պէօյլէ սէօյլէյիշիմ զարու~
րէթ ճիհէթինտէն տէյիլ տիր. Ր զիրա պէն պու~
լունտուղում հալտէ գանա՛աթ էթմէյի էօյրէնտիմ։
12 - Ր Եօգսուլուզ չէքմէյի տէ պիլիրիմ, պօլսուդտա
պուլունմադը տա պիլիրիմ. հէր խուսուստա ճիւմլէ
չէյլէրտէ, թօգ օլմադա տա, աճ օլմադա տա, րէ~

Ր Րօմ. 12. 12։ Պ. 3. 1։ 1 Սէլ. 5. 16։ 1 Պետ. 4. 13։
Ը ՚Իպր. 10. 25։ Յակ. 5. 8, 9։ 1 Պետ. 4. 7։ 2 Պետ. 3. 8, 9։ Պագ 2 Սէլ. 2. 2։
Ր Մէզ. 55. 22։ Էմս. 3. 17։
Ր Րօմ. 15. 33։ 16. 20։ 16. 3։ Մաոթ. 6. 25։ Ղուկ. 12. 22։ 1 Պետ. 5. 7։
Ր Յովհ. 14. 27։ Րօմ. 5. 1։ Կող. 3. 15։
Ր 1 Սէլ. 5. 22։
Ր Պ. 3. 17։
Ր Րօմ. 15. 33։ 16. 20։ 1 Կոր. 14. 33։ 2 Կոր. 13. 11։ 1 Սէլ. 5. 23։ ՚Իպր. 13. 20։
Ր 2 Կոր. 11. 9։
Ր 1 Տիմ. 6. 6, 8։
Ր 1 Կոր. 4. 11։ 2 Կոր. 6. 10։ 11. 27։

ֆահ ը հալտէ պուլունմադա տա, միւհթաճ օլմադա տա թէրպէյէ օլունարմ։ 13 - Պանա գումվէթ վէրէն [Քրիստոս]է հէր շէյէ մուգթէտիր իմ։ 14 - Վէ լաքին ընուզայագամնա պանա միւշարէքէթ էյլէտիյինիզէ էյի էթմէինիզ։ 15 - Էյ Փիլիպպէլիլէր, պէշարէթին խալթուտաղնտա Մակեդոնիատան չըգտըղըմ զէման, ալմադ վէ վէրմէք խուսուսընտա անղտէն զայրի Հիչ պիր քիլիսէնին պանա միւշարէքէթ էթմէտիյի սիզին տախի մա՛լումունուզ տիր։ 16 - Զիրա Սէլանիքատէ պու-ը-նըզը՛ վ-ըն-պա տախի, Հմթիյաճըմը ուէֆ՛ իչուն պիր լքի աէֆ՛ա կէօնտէրտինիզ։ 17 - Պէն ՚ամթիյէ թալէպինտէ տէյիլ իմ. ՚ամմա սիզին հիսապընըզ իչուն չօղալան աէմէրէյի թալէպ էտիյօրըմ։ 18 - Լաքին հէր շէյիմ վար վէ պօլուգտա իմ. Եպափրոդիտոս վասըթասըյլէ թաշիընըզտան կէլէն շէյլէրի ալմըշ օլուպ՝ ՚տօլու իմ, վէ պունլար իսէ ՚Ալլահա խօշ վէ մադպուլ գուրպան վէ ՚խօշ րա՛իհա տըր։ 19 - Վէ Ալլահըմ ՚քէնաի ղանիլիյինէ կէօրէ, ՚իղղէթլէ Ցիսուս Քրիստոստա ՚սիզին հէր պիր Հմթիյաճընըզը Հըմալ էտէճէք տիր։ 20 - ՚Փէտէրիմիզ Ալլահա էպէտ Իւլ ապատ համտ օլսուն։ Ամին։

21 - Ցիսուս Քրիստոստա հէր պիր մուգաատէտ սէլամ էտինիզ։ 22 - Վէ ընանըմնա օլան պիրատէրլէր սիզէ սէլամ էտէրլէր։ 23 - Ձիւմլէ մուգաատէտլէր վէ ՚պախտուսս Գայսէրին աէրայընտան օլանլար սիզէ սէլամ էտէրլէր։ 24 - ՚Բապալըմըզ Ցիսուս Քրիստոսըն ՚Հնայէթի սիզին ճիւմլէնիզ Հէ օլսուն։ Ամին։

ե Ցով. 15. 5, 2 կոր. 12. 9,	3. 14,	ը Մէզ. 23. 1, 2 կոր. 9. 8,
ը Պ. 1. 7,	ը Պ. 2. 25,	ը Բօմ. 16. 27, Գաղ. 1. 5,
ֆ 2 կոր. 11. 8, 9,	ը 2 կոր. 9. 12,	ը Գաղ. 1. 2,
ը Բօմ. 15. 28, Տիտ. 3. 14,	ը ՚Կոր. 13. 16,	ը Պ. 1. 13,
	ը Եփես. 1. 8, 3. 16,	ը Բօմ. 16. 24,

ՊՕՂՈՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ
ԿՈՂՈՍԱԼԸԼԱՐԱ ՐԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Աստահըն իրատէթիլէ -Յիսուս Քրիստոսըն ըէսուլը Պօղոս վէ Տիմոթէոս պիրատէր, Կողոսատա պուլունան մուգատատէալէրէ վէ Քրիստոսա ²միւ՚մին պիրատէրլէրէ. 2 - Սիզէ, Փէտէրիմիզ Աստահ վէ Բապպ Յիսուս Քրիստոս Թարաֆընատան ³՚ինայէթ վէ սէլամէթ օլսուն։

3 - ⁴Տա՚նմա սիզին իչիւն տու՚ա էտիպ՝ սիզին ⁵Յիսուս Քրիստոսա օլան իմանընըզը ⁶վէ ճիւմլէ մուգատատէալէրէ օլան մուհապպէթինիզի իչիւմիչ օլարագ, 4 - Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն Փէտէրի Աստահա, 5 - ⁷Էմմավաթտա սիզին իչիւն հըզըզ օլունան իւմիտատէն տօլայը չիւքը էտէրիզ. օլ ⁸-դա հագընտա տախի պէչարէթին հագիգաթ քէլամը իլէ էվվէլտէն իչիթտինիզ։ 6 - Ոու պէչ-ըէն տախի ⁹պիւթիւն տիւնեայա վասըլ օլտըզը միսիլիւ, սիզէ տէ ՚չ-ըլ օլտու, վէ անը իչիթտիյինիզ ¹⁰վէ Աստահըն ՚ինայէթինէ հագիգաթ իւզրէ վագըֆ օլտըզընըզ կիւնտէն պէրու սիզտէ ¹¹մէյվէտար օլտըզը կիսէ,

¹ Եփես. 1. 1։
² 1 Կոր. 1. 17։ Եփես. 6. 21։
³ Գաղ. 1. 4։
⁴ 1 Կոր. 1. 4։ Եփես. 1. 16։ Փիլ. 1. 4։ 4. 6։
⁵ Ա՚ղ. 9։ Եփես. 1. 16։ Փիլիմ. 4։
⁶ Ը՚խոր. 6. 10։
⁷ 2 Տիմ. 4. 8։ 1 Պետ. 1. 5։
⁸ Մատթ. 24. 14։ Մարկ. 16. 15։ Րոմ. 10. 18։ Ա՚ղ. 23։
⁹ 2 Կոր. 6. 1։ Եփես. 3. 2։ Տիտ. 2. 11։ 1 Պետ. 5. 12։
¹⁰ Մարկ. 4. 8։ Յովհ. 15. 16։ Փիլ. 1. 11։

ՙնոբ պ-ի *մէյվէտար տըր՚. 7-Նիմէքիմ ՙաէվվիւ-
լու խըտամէթ ըէֆիդիմիզ վէ սիզին իչուն ՙԲրիատո-
սըն տատըգ խըտամէթճիսի Եպափրատտան էօյրէնտի-
նիզ: 8-Բէնտիսի տախի ՙսիզին Բուհտա օլան մու-
հապէթինիզի պիզէ պիլտիրտի:

9-ՙՊու էճլատէն պիզ տախի իչինթուիմիզ կիւն-
տէն պէրու, սիզին իչուն ֆէրագէթ էթմէյէրէք,
տու՚ա վէ նիյազ էտէրիզ, քի ՙհէր հէքմէթ վէ բու-
հանի ֆէհմիէ ՙանըն իրատէթինի պիլմէքտէ ՙմիւ-
քէմմէլ օլասընըզ: 10-ՙՎէ հէր խայր ՚ամէլտէ մէյ-
վէտար օլարագ, վէ Ալլահը պիլմէքտէ թէրագգը
էտէրէք, ՙԲապագա լայըգը վէճհէ ՙհէր խուսուստա
անըն ըիզասը իւզրէ եիւրիւյէնինիզ. 11-Վէ ՙանըն
ճէվիլ գուարէթինէ կէօրէ ՙմէսէրրէթիէ ՙքէմալը
սապը ու թէհամմիւլտէ ճիւմլէ գուվվէթիէ գուվվէթ-
լէնիպ, 12-Պիզի նուբուա օլան ՙմուգաատէալէրին
նասիպինէ հիսսէտար օլմաղ լայըգ գըլան ՙփէտէրէ
չիւքը էտէնինիզ. 13-ՙՕլ քի պիզի գուլմէթ թէ-
սալուէթընատան խէլաս էտիպ՝ ՙքէնտի սէվվիւվու
Օղլընըն մէլէքիւթիւնէ նագլ էյլէտի. 14-ՙԱնտէ
տախի գանը վասըթասըյլէ ֆիտիյէյէ, ե-՚նէ կիւ-
նահլարըն ՚աֆիլընա մալիք իզ: 15-ՙԲէնտիսի տախի
կէօրիւնմէդ օլան Ալլահըն սուրէթի, ՙվէ ճիւմլէ

* Պ-՚ղը-ը՝ մէյվէտար օլուպ արթար.
է Պ. 4. 12, Փիլիմ. 23,
Ը 2 կոր. 11. 23, 1 Տիմ. 4. 6,
Թ Իօմ. 15. 30,
Ժ Եփես. 1. 15, 16, Ա՛յ. 3, 4,
Ի Եփես. 1. 8,
Հ Իօմ. 12. 2, Եփես. 5. 10, 17,
Յ 1 կոր. 1. 6,
Ղ Յովհ. 15. 16, 2 կոր. 9. 8, Փիլ. 1. 11, Տիտ. 3. 1, ՚Իպր. 13. 21,
Ճ Եփես. 4. 2, Փիլ. 1. 27, 1 Սէլ. 2. 11,
Մ 1 Սէլ. 4. 1,
Յ Եփես. 3. 16, 6. 10,
Ն Ա՛մալ. 5. 41, Իօմ. 5. 3,
Շ Եփես. 4. 2,
Ո Ա՛մալ. 26. 18, Եփես. 1. 11,
Չ Եփես. 5. 20, Պ. 3. 15,
Պ Եփես. 6. 12, ՚Իպր. 2. 14, 1 Պետ. 2. 9,
Ջ 1 Սէլ. 2. 11, 2 Պետ. 1. 11,
Ռ Եփես. 1. 7,
Ս 2 կոր. 4. 4, ՚Իպր. 1. 3,
Վ Ա՚ղ. 3. 14,

մախտուդաթըն իւյքի տիր։ 16 - [r]Ձիրա սէմաւաթտա վէ զէմին իւզէրինտէ, կէօրիւնէն վէ կէօրիւնմէյէն չէյլէրին ճիւմլէսի, կէրէք թախթլար, կէրէք սալ[s]թանաթլար, [t]կէրէք ըւյասէթլէր, կէրէք հիւքիւմէթլէր անըն էլինյէ խալգ օլունտու. [u]պիւթիւն քեա"ինաթ անըն վասըթասըյլէ վէ անըն իչիւն խալգ օլունմըշ տըր։ 17 - [v]Ո տախի քեաֆֆէսինտէն էվվէլ տիր, վէ քեաֆֆէսի անընէ դա"իմ տիր։ 18 - Իպթիտա օ տըր, վէ [x]էօլիւէրտէն [y]ըյօ՛ էտէն[z]էրէն իւյքի օլարագ՝ [a]ճէսէտին, է՛նի քիւչիսէնին պաշ ը օ տըր. թա քի հէր խուսուստա թէդաատիւմ էտէն օ օլա։ 19 - Զիրա [b]հէր պիր քէմալըն անտէ սաքին օլմասը, 20 - վէ [c]խաչընըն գանըյլէ սուճ էտէրէք, անըն վասըթասըյլէ կէրէք զէմին իւզէրինտէ, կէրէք սէմաւաթտա պուլունանլարըն [d]ճիւմլէսինի [e]քէնտիսի իւէ պարըչտըրմասը փէտէէ խոշ կէօրիւնտիւ։

21 - Վէ սիզի [f]պիր զէման չէրիր [g]տամէլէրէյէ էֆքեարտա [h]էճնէպի վէ տիւչմէն իքէն, 22 - [i]Շիմտի քէնտի պէչէրիյէթի ճէսէտինտէ էօիւմ վասըթասըյլէ [j]պարըչտըրմասը, թա քի սիզի քէնտի հուզուրընա մուգատտէս վէ լէքէսիզ վէ գուսուրսուզ իհզար էտէ. 23 - [k]Պու չարթլէ քի, իսանտա թէմէլլէնմիշ վէ մէթին օլուպ՝ իչիթտիյինիզ վէ [l]հէօք

[r] Յովհ. 1. 3։ 1 կոր. 8. 6։ Եփես. 3. 9։ Ժիր. 1. 2։
[s] Րօմ. 8. 38։ Եփես. 1. 21։ Փ. 2. 10, 15։ 1 Պետ. 3. 22։
[t] Րօմ. 11. 36։ Ժիր. 2. 10։
[u] Յովհ. 1. 1, 3։ 17. 5։ 1 կոր. 8. 6։
[v] Ա՛մաթ. 26. 23։ 1 կոր. 15. 20, 23։ Վահ. 1. 5։
[x] Եփես. 1. 10, 22։ 4. 16։ 5. 23։ 1 կոր. 11. 3։
[y] Յովհ. 1. 16։ 3. 34։ Փ. 2. 9։ 3. 11։
[z] Եփես. 2. 14—16։
[a] Եփես. 1. 10։
[b] 2 կոր. 5. 18։
[c] Տիտ. 1. 15, 16։
[d] Եփես. 2. 1, 2, 12, 19։ 4. 18։
[e] Եփես. 2. 15, 16։
[f] Ղուկ. 1. 73։ Եփես. 1. 4։ 5. 27։ 1 Սէթ. 4. 7։ Տիտ. 2. 13։ Յուդ. 24։
[g] Եփես. 3. 18։ Փ. 2. 7։
[h] Ահ. 6։

ալիքնուս ճիւղէ մախլուգաթա [a]վա՛զ օլունան, [b]վէ պէն Պօղոս խըտմէթճիսի պուլունտուղում պէշ շարէթին իւմիտինտէն [c]դըմըլտանմատըղ օլասընըզ։ 24 - Շիմտի նսիղին իչիւն օլան էլէմլէրիմտէ [d]մէս րուր օլարագ [e]Քրիստոսըն մուզայագալարընըն նօգ սանընը՝ [f]ճէնէտի օլան քիւիսէ իչիւն քէնտի թէ նիմտէ թէքմիլ էտիյօրում։ 25 - Պունա տախի պէն սիղին իչիւն Ալլահ թարաֆընտան [g]պանա վէրիլէն իտարէյէ կէօրէ խըտմէթճի օլտում, թա քի Ալլահ ըն քէլամընը, 26 - [h]Եա՛նի տէհրլէրտէն վէ [i]ատ լարտան պէրու մախֆի թուԹուլուագտա՝ [j]չիմտի անըն մուգատտէսլէրինէ իղհար օլունան սըրրը թէ մամէն վա՛զ էտէյիմ։ 27 - Ալլահ անլէրէ թա՛ղիֆէ լէր արտընտա [k]պու սըրրըն ճէլալընըն զանկիլի նէ օլտըղընը [l]պիլտիրմէյի միւրատ էյլէտի. պու տախի տէրունլէրինիզտէ [m]ճէլալ իւմիտի օլան Քրիստոս տըր։ 28 - Պիզ տախի [n]հէր քէսի ճիսուս Քրիստոս տա քեամիլ իհզար էթմէք իչիւն, [o]հէր քէսէ նա սիհաթ վէրէրէք վէ հէր քէսէ քէմալը հիքմէթլէ թա՛լիմ էտէրէք անը վա՛զ էտէրիզ։ 29 - Պունուն իչիւն պէն տախի [p]տէրունիմտէ գուվվէթլէ իշլէյէն անըն թէ՛սիրինէ կէօրէ [q]ճէհտ էտէրէք [r]չալըշըրըմ։

[a] Բօմ. 10. 18։
[b] Ա՛մալ. 1. 17։ 2 կոր. 3. 6։ 4. 1։ 5. 18։ Եփես. 3. 7։ Ա.Յ. 25։ 1 Տիմ. 2. 6, 7։
[c] Յովհ. 15. 6։
[d] Եփես. 3. 1, 13։
[e] Բօմ. 5. 3։ 2 կոր. 7. 4։
[f] 2 կոր. 1. 5, 6։ Փիլ. 3. 10։ 2 Տիմ. 1. 8։ 2. 10։
[g] Եփես. 1. 23։
[h] 1 կոր. 9. 17։ Գաղ. 2. 7։ Եփես. 3. 2։ Ա.Յ. 23։
[i] Բօմ. 16. 25։ 1 կոր. 2. 7։ Եփես. 3. 9։
[j] Մատթ. 13. 11։ 2 Տիմ. 1. 10։
[k] Բօմ. 9. 24։ Եփես. 1. 8։ 3. 8։
[l] 2 կոր. 2. 14։
[m] 1 Տիմ. 1. 1։
[n] 2 կոր. 11. 2։ Եփես. 5. 27։ Ա.Յ. 22։
[o] Ա՛մալ. 20. 20, 27, 31։
[p] Եփես. 1. 19։ 3. 7, 20։
[q] Պ. 2. 1։
[r] 1 կոր. 15. 10։

ՊԱՊ 2

Զիրա սիզին վչ Լաւոդիկիատա պուլունանլար վչ եիւզիւմիւ ճէսէտտէ կէօրմէմիշ օլանլարըն ճիւմլէսի իչիւն ՝նէ դաատար ճէհտիմ օլտըղընը պիլմէ-
նիզի խաթէրիմ. 2 -ԲԹա քի անլէրին դալպլէրի թէ-
սէլի պուլա ՚վչ մուհասապէթտէ պիրլէշէրէք, վչ քէմալը ֆէհմին հէր պիր ղանիլիյինէ, ՚եա՞նի փէ-
տէր Ալլահըն վչ Քրիստոսըն սըրրընը պիլմէյէ Ն-՞էչ օլալար. 3 -ՒԱնտէ հիքմէթին վչ ՚իլմին ճիւմլէ խա-
զինէլէրի մահֆուզ տըր: 4 -ՒՊուննու խէ՝ քիմսէ սիզի իզճիալ էտիճի սէօզլէրլէ իզլալ էթմէմէսի ի-
չիւն սէօյլէյօրըմ: 5 -ՒԶիրա թէննճէ ղա՞իպտէ խէմ տէ, բուհճա սիզին իլէ պէրապէր իմ, վչ ՚հիւան ի նիզամընըզը ՚վչ Քրիստոսա օլան իմանընըզըն սէ-
պաթընը կէօրիւպ՝ շատ օլույօրըմ: 6 -ՒԻմտի Բապպ ճիտուս Քրիստոսը նասըլ գապուլ էթտինիզ խէ, անտէ պէօյլէ եիւրիւյիւնիւզ: 7 -Ւվչ անտէ քէօքլէնմիշ վչ մա՛մուր օլմուշ, վչ թա՛լիմ օլունտուղընըզ վչճհլէ իմանտա սապիթ գըլընմըշ օլարապ, շիւքրլէ պուն-
տա թէրապգը էտինիզ: 8 -ՒՍապընընըզ պիր քիմ-
սէ սիզի Քրիստոսա կէօրէ օլմայարապ, Ւինսանըլիւ-
վայէթինէ կէօրէ ՚վչ տիւնեանընն էրքեանընա կէօրէ ֆէյլէսօֆլըգ վչ պաթըլ հիլէյլէ էսիր ալմասընն:
9 -ՒԶիրա Ուլուհիյէթին հէր քէմալը ճէսէտճէ ան-

-պ. 1. 29, փիլ. 1. 30, 1 Սէլ. 2. 2,
բ 2 կոր. 1. 6,
գ պ. 3. 14,
դ փիլ. 3. 8, պ. 1. 9,
ե 1 կոր. 1. 24, 2. 6, 7, եփես. 1.8, պ. 1.9,
զ Ղօմ. 16. 18, 2 կոր. 11. 13, եփես. 4. 14, 5. 6, Ա՛յ. 8, 18,
է 1 կոր. 5. 3, 1 Սէլ. 2. 17,
ը 1 կոր. 14. 40,
թ 1 պետ. 5. 9,
ժ 1 Սէլ. 4. 1, Յուդ. 3,
ի եփես. 2. 21, 22, 3. 18, պ. 1. 23,
լ Եբեր. 29. 8, Ղօմ. 16. 17, եփես. 5. 6, Ա՛յ. 18, ՚Իպր. 13. 9,
խ Մատթ. 15.2, Գալ. 1. 14, Ա՛յ. 22,
ծ Գալ. 4. 3, 9, Ա՛յ. 20,
կ Յովհ. 1. 14, պ. 1. 19,

տէ սաքին տիր։ 10 - ՀՎԷ օ հէր ըհյասէթ վէ հիւ-
քիւմէթին ՝ապաշը օլուա՝ ՚սիզ անառէ միւքէմմէլ սի-
նիզ. 11 - ՀԷմ տախի անառէ՝ ՚թէնէ միւթէ՚ալլըգ
կիւնահլարըն վիւճուտունառէն Քրիստոսըն խիթա-
նըյլէ սոյունուա՝ ՚էլ իլէ օլմամըշ խիթանլէ տախի
խիթան օլունամընըզ։ 12 - ՀՎԷ անըն իլէ պէրապէր
վաճթիզատէ կէօմիւլիւա՝ պունուա տախի ՚անը էօ-
լիւէրտէն իհեա էտէն ՚Ալլահըն գուտրէթինէ օլան
իման վասըթասըյլէ ՚անըն իլէ պէրապէր իհեա օ-
լունամընըզ։ 13 - ՀՎԷ սիզի, խաթալարուա վէ թէ-
նինիզին խիթանըզլըզընուա էօլմուշ լէքէն, ճիւմլէ
խաթալարըմըզը ՚աֆիվ էտէրէք՝ պէրապէրինճէ իհ-
եա էյլէտի։ 14 - ՀՎԷ պիզէ գարշը օլուա՝ պիզէ
մուխալիֆ օլան նիզամաթ խաթթընը րէնիա էյլէ-
յիա՝ խայրա տախի մըխալայարագ անը օրթատան
գալարըրսը։ 15 - Հ ՚ըհյասէթլէր իլէ հիւքիւմէթ-
լէրի ՚սոյուա, անլէրէ անըն վասըթասըյլէ մու-
զաֆֆէր օլարագ, անլէրի աչիքեարէ թէչհիր էյլէտի։
16 - Իմոի ՚եէմէք եա իչմէք Հեա պայրամ եա
այ պաշը եա աէպէթ կիւնլէրի խուսուսընուա ՚քիմ-
սէ սիզի հիւքմ էթմէսին. 17 - ՚Զիւնքի պուընլար
կէլէճէք շէյլէրին կէօրէսի օլուա՝ ճիամ խաչ Քրիս-
տոսըն տըր։ 18 - Քիմսէ թէվազու՚ իլէ վէ մէլէքլէր
տիյանէթինըլէ ՝կէօրմէսինի շէյլէրէ միւտախէլէ էթ-

Հ Պ. 1. 16։
3 Եփես. 1. 20, 21։ 1 Պետ. 3. 22։
Ձ Յովհ. 1. 16։
Ճ Ղօմ. 6. 6։ Եփես. 4. 22։ Պ. 3. 8, 9։
Ժ Թէս. 10. 16։ 30. 6։ Երեմ. 4. 4։ Ղօմ. 2. 29։ Փիլ. 3. 3։
Յ Ղօմ. 6. 4։
Ն Ա՚մաղ. 2. 24։
Չ Եփես. 1. 19։ 3. 7։
Պ. 3. 1։
Չ Եփես. 2. 1,5, 6, 11։
Ղ Եփես. 2. 14—16։
Ջ Եփես. 6. 12։
Թէք. 3. 15։ Մէղ. 68. 18։ Ես. 53. 12։ Մատթ. 12. 29։ Ղուկ. 10. 18։ 11. 22։ Յովհ. 12. 31։ 16. 11։ Եփես. 4. 8։ ՚Կող. 2. 14։
Ղ Ղօմ. 14. 2, 17։ 1 Կոր. 8. 8։
Վ Ղօմ. 14. 5։ Գաղ. 4. 10։
Տ Ղօմ. 14. 3, 10, 12։
Ր ՚Կող. 8. 5։ 9. 9։ 10. 1։
Ց Եզեկ. 13. 3։ 1 Տիմ. 1. 7։

մէք խոթէյերէք ՝սիզի էճրինիզտէն մահրում գօ՚
մասըն։ 19 - Պո՚ ֆէօ՚ղ քէնտի թէնէ թասի՛ օլան
՚ադըլյէ պիհուտէ եէրէ թէքէպպիւր էտիպ՝ ֈՊա՚
շա պաղըլանմազ. պիւթիւն ճէսէտ խէ օյնադըլար
վէ պաղըր վասըթասըյէ անտէն մու՚ամէնէթ ա՚
ըպ՝ թէրքիպ օլունարագ Ալլահըն պէօյիւթմէսինյէ
պէօյիւր։ 20 - Իսմի էկէր Քրիստոս խէ պէրապէր
՚տիւնեանըն էրքեանընա ՚էօլտիւնիւզ խէ, ֈՆի՞չիւն
տիւնեատա եաշայանըլար կիպի, 21 - ՚Ինսան էմրէ՚
րինէ վէ թա՚լիմաթընա կէօրէ՝ ֊Տօգունմա, թաթ՚
մա, եօգլամա՝ պույուրան գանունըլարա իմթիսալ
էտէրսինիզ։ 22 - (Պունըլարըն քեաֆֆէսի խէ գու՚
լանմազըէ զէվալ պուլուր։) 23 - Վագա՛ա պու չէյ՚
լէրտէ *֊՚իպատէթ ի նաֆսինէ՚՚ վէ թէվազու՚ վէ ճէ՚
սէտէ չէֆգաթսըզըգ խէ ֈհիքմէթ սուրէթի վար
խէ տէ, ի՚թիպարա չայան օլմայըզ՝ ֈՆէֆսի
իգնա՚ էտէր։

ՊԱՊ 3

-Իսմի էկէր Քրիստոս խէ պէրապէր գըյամ
էթտինիզ խէ, եօգարըտա օլան, ֊եա՚նի Քրիստոս՝
Ալլահըն սաղընտա օթուրտըղը եէրին չէյլէրինի
թալէպ էտինիզ։ 2 - Եէր իւզէրինտէքի չէյլէրէ տէ՚
յիլ, եօգարըտա օլան չէյլէրէ սարփ ը էֆքեար էտի՚
նիզ։ 3 - ֊Զիրա էօլտիւնիւզ, ֈվէ հայաթընըզ Քրիս՚

-Ամ. 4։
ֈ Եփես. 4. 15, 16։
+ Ամ. 8։ Գաղ. 2. 19։ Եփես. 2. 15։
ֹ Րօմ. 6. 3, 5։ 7. 4, 6։
ֆ Գաղ. 4. 3, 9։
- Ես. 29. 13։ Մատթ. 15. 9։ Տիտ. 1. 14։
֊ 1 Տիմ. 4. 3։
* Ե՞նէ՝ էմրի Իլահիյլէ տէյիլ, անճագ իրատէթի շախսիյէլէ օլան ՚իպատէթ
ֈ Ամ. 8։
ֈ 1 Տիմ. 4. 8։
- Րօմ. 6. 5։ Եփես. 2. 6։ Պ. 2. 12։
֊ Րօմ. 8. 34։ Եփես. 1. 21։
ֈ Րօմ. 6. 2։ Գաղ. 2. 20։ Պ. 2. 20։
ֈ 2 Կոր. 5. 7։ Պ. 1. 5։

տոս լէ պէրապէր Ալլահտա մահճուզ տըր։ 4- Հայաթըմըզ օլան Քրիստոս իզհար օլունտըղը ղէ- ման, սիզ տախ անըն լէ պէրապէր Իզդէթլէ իզհար օլունաճադընըզ։

5- Իմտի պու ղէմինի ա'զանըղը, Ե՞Ն ղինա վէ նափաքլիք վէ հէվա ու հէվէս Ի վէ քէօթիւ շէհ- վէթ, վէ Իւութիւէրէսթլիք օլան թամա'քեարըղը Էօլտուրուն։ 6- Զիւնքի անըէրին ափէսինտէն Էհզ ի 'իսեան իւզէրինէ Ալլահըն ղազապը կէլիր։ 7- Սիզ տախ պու շէյլէրտէ եաշար իքէն, պիր վազըթ անըէրին արասընտա եիւրիւր իտինիզ։ 8- Հաքին շիմտի սիզ տախ ճիւմլէսինի, Ե՞Ն ղազապ վէ ղորղմ վէ քէօթիւլիւք վէ քիւֆրիւ Ի վէ ադը- նըզտան էտէպէ մուղայիր ափօղէրի տէֆ' էտինիզ։ 9- Պիրիսինէ եապան ափօղէմէյինիզ. Զիւնքի էնքի տաէմի 'ամէլլէրի իլէ պէրապէր սօյունուզ, 10- Ամմինին Իսուրէթինէ կէօրէ՝ Պիրիստէ եէ- նիլէնմիշ օլան եէնի տաէմի կիյմիշ սինիզ, 11- Ուբի պունտա նէ եուննանի, նէ եէհուտի, նէ խրիստիան, նէ խրիստիանըղըզ, նէ Պարպար, նէ Սկիւթիալը, նէ գուլ, նէ ազատ պուլունուպ՝ Անճապ հէր շէյ վէ հէր շէյտէ Քրիստոս տըր։ 12- Ումտի Ալլահըն մուգատտէս վէ սէվիւլիւ միւնթէխապլարը կիսի

Ե Յովհ. 11. 25, 14.6։
Զ 1 Յովհ. 3. 2։
Է 1 Կոր. 15. 43, Փիլ. 3. 21։
Ը Ըօմ. 8. 13, Գաղ. 5. 24։
Թ եփես. 5. 3։
Ժ 1 Սէլ. 4. 5։
Ի եփես. 5. 4։
Լ Ըօմ. 6. 13։
Խ եփես. 2. 2։
Ծ Ըօմ. 1. 18, եփես. 5. 6, Վահ. 22. 15։
Կ Ըօմ. 6. 19, 20, 7. 5, 1 Կոր. 6. 11, եփես. 2. 2, Տիտ. 3. 3։
Հ եփես. 4. 22, 1 պետ. 2. 1, Իակ. 1. 21, Յակ. 1. 21։
Ձ եփես. 4. 29, 5. 4։
Ղ Ղև. 19. 11, եփես. 4. 25։
Մ եփես. 4. 22, 24։
Յ եփես. 2. 10։
Ն եփես. 4. 23, 24։
Շ Ըօմ. 12. 2։
Չ Ըօմ. 10. 12, 1 Կոր. 12. 13, Գաղ. 3. 28, 5.6, եփես. 6.8։
Ո եփես. 1. 23։
Ջ 1 Սէլ. 1. 4, 1 պետ. 1. 1, 2 պետ. 1. 10։

ղՀՃգաթ վՀ մՀրհամՀթ վՀ ԼՀԹաՃՀթ վՀ ԹՀվաշ՝ վՀ հիլմ վՀ սապր ՛կՀյինիշ։ 13 - ՚վՀ պիրի-պիրինիշՀ ԹՀհամմիւլ Էտիպ՝ ՀկՀր պիր քիմՀՀնին պաշգասը ՚ալՀյհինՀ պիր շհքեայՀԹի վար խՀ, Ֆրիաոս սիշՀ պաղԼշատըղը միսիլմի, սիշ տախ պեւեւեւնՀ պՀօյլՀճՀ պաղԼշայընըշ։ 14 - ՊունԼաընըն ճիւմլՀսի իւշՀրինՀ տախ ՛քՀմալըն իրԹիսաԹը օլան ՚մուհապպՀԹի հՀնՀշ։ 15 - ՚վՀ *Ալլահըն սՀլամՀթի գալպՀրինիշտՀ հիւքիւմՀթ սիւրսիւն, չինքի անա տախ ՝ՀՀք վիւճուտտՀ ՚տա՚վՀԹ օ-ւունաընըշ. վՀ ՝միւԹՀշՀք քիր օլունըշ։ 16 - Ֆրիս-տոսըն քՀլամը սիշտՀ պանիլիք իւշրՀ հՀր հիքմՀթ իլՀ սաքին օլսուն, վՀ պիրիպիրինիշՀ Թա՚լիմ վՀ նասիհաթ Էտիպ՝ ՝մՀշմուր վՀ իլահի վՀ րուհանի աՀնիյՀԼՀրըԼՀ Ալլահա գալպՀրինիշտՀ ՛լութֆըԼՀ ԹՀ-պանի էյլՀյինիշ։ 17 - ՝վՀ կՀրՀք գավըԼՀն՝ կՀրՀք ֆի՚լՀՀն հՀր նՀ եափար խՀՀնիշ, ճիւմլՀսինի Բապպ ՃիսուսըՀն խամիյՀԼՀ վՀ անըն վասըԹասըյԼՀ -փՀտՀր Ալլահա ԹՀշՀքքիւր ԷտիրՀք ՝՚ՀՀ։

18 - ՝Էյ զՀվճՀԼՀր, ՝Բասպատա լայըզ օլսըղը վՀճհ իւշրՀ զՀվճՀրինիշՀ միւԹի՚ օլունըշ։ 19 - ՚Էյ զՀվճ-ԼՀր, զՀվճՀՀրինիշի սՀվինիշ, ՝վՀ անՀՀրՀ աճը մուս-

ղ Գաղ. 5. 22՝ ՓիԼ. 2. 1՝ ԵփՀս. 4. 2, 32՝
Ղ ԵփՀս. 4. 24՝
- Մարկ. 11. 25՝ ԵփՀս. 4. 2, 32՝
- 1 ՊՀտ. 4. 8՝
Ղ ԵփՀս. 4. 3՝
ր ՅովՀ. 13. 34՝ Րօմ. 13. 8՝ 1 Կոր. 13՝ ԵփՀս. 5. 2՝ Պ. 2. 2՝ 1 ՍՀԼ. 4.9՝ 1 Տիմ. 1. 5՝ 1 ՅովՀ. 3. 23՝ 4. 21՝
ր Րօմ. 14. 17՝ ՓիԼ. 4. 7՝
* Ե-Ւօփ՝ ՓրիսաոսըՆ
ր ԵփՀս. 2. 16, 17՝ 4. 4՝
- 1 Կոր. 7. 15՝
ֆ Պ. 2. 7՝ ԱՀ. 17՝
+ 1 Կոր. 14. 26՝ ԵփՀս. 5. 19՝
օ Պ. 4. 6՝
Ֆ 1 Կոր. 10. 31՝
- Րօմ. 1. 8՝ ԵփՀս. 5. 20՝ Պ. 1. 12՝ 2. 7՝ 1 ՍՀԼ. 5. 18՝ ՚Իպր. 13. 15՝
Բ ԵփՀս. 5. 22՝ Տիտ. 2. 5՝ 1 ՊՀտ. 3. 1՝
ֆ ԵփՀս. 5. 3՝
ր ԵփՀս. 5. 25, 28, 33՝ 1 ՊՀտ. 3. 7՝
Ե ԵփՀս. 4. 31՝

՝ամէնէ էթմէյինիզ։ 20 - ՚էյ էվլատ, վալիտէյնինիզէ ՚էհէր խուսուսատա էթա՚ամ էտինիզ. զիրա պու շէյ Բապպա մադպուլ տըր։ 21 - ՚էյ վէտէրլէր, էվլատընըզը զազապա կէթիրմէյինիզ. օլմայա քի անլէրէ ֆիւթուր կէլսին։ 22 - ՚էյ դուլլար, ՚էհէր խուսուսատա ՚էթէն հասէպիյլէ էֆէնտինիզ պուլունանլարա կէօզէ կէօրունմէք իչուն օլան խըտմէթլէ ինսանը խօշնուտա էտէնլէր կիսի տէյիլ, անճադ Ալլահտան գօրգարադ սաֆտէրունլուդէ էթա՚ամ էտինիզ։ 23 - ՚վէ միրաս էճրինի Բապպատան ալաճաղընըզը պիլէրէք, հէր նէ քի եախար խէնիզ, ՚էնսան իչուն տէյիլ, անճադ Բապպ իչուն կիսի ճանատան եախընըզ։ 24 - ՚Զիրա Բապպ Քրիստոսա դուլլուդ էտէրսինիզ. 25 - Ամմա հադդսըզլուդ էտէն՝ էթտիյի հադդսըզլուդա կէօրէ ալաճադ տըր. ՚նէ խաթրա րի՚այէթ եօզ տըր։

ՊԱՊ 4

Էյ էֆէնտիլէր, սէմավաթտա սիզին տախ պիր էֆէնտինիզ վար խոջայնի պիլէրէք, ՚գուլլարընըզա հադդ վէ ինսաֆ իւզրէ մու՚ամէլէ էտինիզ։

2 - ՚Տու՚ատա տէվամ էտիպ՝ անտէ ՚չիւբրլէ ույանըդ տուրընըզ։ 3 - ՚վէ պիզիմ իչիւն տախ տու՚ա էյլէյինիզ, թա քի ՚ուղուրընա զէնճիրալէնտ

Ը Եփես. 6. 1։
Ը Եփես. 5. 24։ Տիտ. 2. 9։
Ը Եփես. 6. 4։
Ը Եփես. 6. 5, վէ զայրե 1 Տիմ. 6. 1։ Տիտ. 2. 9։ 1 Պետ. 2. 18։
Ժ Ա.Յ. 20։
Ի Փիլիմ. 16։
Լ Եփես. 6. 8։
Խ Եփես. 6. 6, 7։
Ծ 1 Կոր. 7. 22։
Կ Յոմ. 2. 11։ Եփես. 6. 9։ 1 Պետ. 1. 17։ Պագ Թէս. 10. 17։
—
Հ Եփես. 6. 9։
Ձ Ղուկ. 18. 1։ Յոմ. 12. 12։ Եփես. 6. 18։ 1 Սէլ. 5. 17, 18։
Ղ Պ. 2. 7։ 3. 15։
Ճ Եփես. 6. 19։ 2 Սէլ. 3. 1։
Մ Եփես. 6. 20։ Փիլ. 1. 7։

օտարըմ [a]Քրիստոսըն սըրբընը սէօյլէմէք իւզրէ, [b]Ալլահ պիզէ քէլամընն գաւուսընը աչա. 4-վէ սէօյլէմէք պանա նասըլ վաճիպ իսէ՝ անը պէօյլէ իշհար էտէյիմ։ 5-[c]Վադթը սաթընն ալարագ, [d]խարիճաէ օլանլար իլէ 'ագիլանէ հարէքէթ էտի-նիզ։ 6-[e]Հէր քէսէ վաճիպ օտըղը իւզրէ ճէվապ վէրմէյի պիլմէնիզ իչիւն [f]սէօզիւնիւզ թուզէ թէր-պիյէ օտունմըշ կիպի, տա՞իմա [g]լութֆէյ օտուն։

7-[h]Ահվալընն քեաֆֆէսինի պիզէ սէվկիւլիւ պի-րատէր վէ սաագ խըտմէթճի վէ Բապպտա խըտ-մէթ ըէֆիդիմիզ օլան Տիւքիկոս պիլտիրէճէք տիր։ 8-Մէրգումը տա պիզտէն օլան [i]սաագ վէ սէվկիւլիւ պիրատէր Ոնեսիմոս իլէ պէրապէր պիզէ հէման [j]պու-նուն իչիւն, եա'նի ահվալընըզը էօյրէնիպ՝ գալպլէ-րինիզէ թէսէլլի վէրմէք իչիւն կէօնտէրտիմ։ 9-Անլէր պուրատա օլան չէյլէրին ճիւմլէսինի պիզէ պիլտիրէ-ճէք տիր։ 10-Պէնիմ իլէ պէրապէր մահպուս օլան [k]Արիստարքոս վէ Բառնաբասըն եէկէնի, եա'նի հագդընտա թէնպիհ ալտըղընըզ [l]Մարկոս, (սիզէ կէլտիյի թագտիրտէ անը գապուլ էտինիզ,) 11-վէ Յուստոս տէնիլէն Յեսու սիզէ սէլամ էտէրլէր. պունլար էհլ ի խիթանտան տըրլար. վէ Ալլահընն մէլէքիւթիւ իչիւն եալընըզ պունլար էմէքտաշ պու-լունուպ՝ պանա թէսէլլի օլտըլար։ 12-Սիզտէն պիրի՝ Քրիստոսըն գուլու [m]Եպափրաս սիզէ սէ-լամ էտէր, վէ Ալլահընն ճիւմլէ միւրատընտա

[a] Մատթ. 13. 11։ 1 Կոր. 4. 1։ Եփես. 6. 19։ Պ. 1. 26։ 2. 2։
[b] 1 Կոր. 16. 9։ 2 Կոր. 2. 12։
[c] Եփես. 5. 16։
[d] Եփես. 5. 15։ 1 Սէլ. 4. 11։
[e] 1 Պետ. 3. 15։
[f] Մարկ. 9. 49։
[g] Վա'. 10. 12։ Պ. 3. 16։
[h] Եփես. 6. 21։
[i] Փիլիմ. 10։
[j] Եփես. 6. 22։
[k] Ա'մալ. 19. 29։ 20. 4։ 27. 2։ Փիլիմ. 24։
[l] Ա'մալ. 15. 37։ 2 Տիմ. 4. 11։
[m] Պ. 1. 7։ Փիլիմ. 23։

ՙքեամիլ վէ Թէմամ տուրասընըզ տէյիւ ՚տու՚ա իլէ տա՞իմա սիզին իչիւն ճէհտ էտէր։ 13 - Զիրա սիզին իչիւն վէ Լաւոդիկիատա վէ Հերապոլիստէ օլանլար իչիւն անըն չօզ զայրէթի օլաըզքնա չէհտաէթ էտէրիմ։ 14 - Սէվկիւլիւ ՚Թապիպ Ղուկաս վէ ՚Դեմաս սիզէ սէլամ էտէրլէր։ 15 - Լաւոդիկիատա օլան ալաըրատէրլէրէ, վէ Նիմֆասա ՚վէ անըն խանէսինտէ պուլունան քիլիսէյէ սէլամ էտինիզ։ 16 ։-Պու ըսալէ սիզտէ օգունուլդուգան սոնրա, Լաւոդիկիա քիլիսէսինտէ տախի օգուտուլ՝ սիզ տախի Լաւոդիկիատան էլճի օգուրլընըզ։ 17 - ՚վէ Արքիպպոսա՝ ՚Բաքստա ալտըզըն խըտմէթէ տիդգաթ էթ, քի անը իթմամ էտէսին՝ տէյիւ սէօյլէյինիզ։ 18 - ՚Պէն Պօղոսըն էլ եազըըրյէ սէլամ։ ՚Պէնալէքիմի տէրխաթըը էտինիզ։ ՚Ինայէթ սիզին իլէ օլսուն։

Ա.ԺԱՄ ։

ֆ Մաաթ. 5. 48։ 1 կոր. 2. 6։ 14. 20։ Փիլ. 3. 15։ ՚Իպր. 5. 14։	լիմ. 24։	չ 1 կոր. 16. 21։ 2 Կհել. 3. 17։
ֆ Բօմ. 15. 31։	չ Բօմ. 16. 4։ 1 կոր. 16. 19։	֊ ՚Իպր. 13. 3։
ֈ 2 Տիմ. 4. 11։	֊ 1 Կհել. 5. 27։	֊ ՚Իպր. 13. 25։
։ 2 Տիմ. 4. 10։ Փիլիմ. 2։	չ Փիլիմ. 2։	
	֋ 1 Տիմ. 4. 6։	

ՊՕՂՈՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ
ՍԷԼԱՆԻԿԻԱԷՐԷ
ՊԻՐԻՆՃԻ ԲԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Պօղոս վէ ¯Սիղուանոս վէ Տիմոթէոս, փէաէր Ալ-
լահ վէ Բապպ Յիսուս Քրիստոստա օլան Սէլանիք-
լիլէր քիլիսէսինէ. ²սիզէ [փէաէրլիմիզ Ալլահ վէ
Բապպ Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան] ’ինայէթ
վէ սէլամէթ օլսուն։

2 - ³Տու’ալարըմըզտա սիզի զիքր էտէրէք, ⁴ճիւմ-
լէնիզ հադդընտա Ալլահա տա՞իմա շիւքր էտէրիզ։
3 - Վէ ⁵իմանընըզըն իչինի վէ ⁶մուհապէթինիզին
էմէյինի, վէ Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսա օլան իւ-
միտինիզին սապրընը, փէաէրլիմիզ օլան Ալլահըն
հուզուրընտա ֆէրալէթ էթմէյէրէք զիքր էտէրիզ։
4 - Զիւնքի, էյ Ալլահըն սեվկիւլիւլէրի օլան պէրա-
տէրլէր, ⁷սիզին ինթիխապընըզը պիլիրիզ։ 5 - ⁸Զի-
րա պէշարէթիմիզ սիզէ ճալընըզ քէլմէյէ տէյիլ,
անճագ գուվվէթլէ ⁹վէ Բուհ իլ Գուտսէ ¹⁰վէ
քեամիլ ի’թիգատէ կէլտի. ¹¹նէթէքիմ արանըզ-

– 2 կոր. 1. 19։ 2 Սէլ. 1. 1։ 1 Պետ. 5. 12։
² Եփես. 1. 2։
³ Պ. 2. 13։
⁴ Րօմ. 1. 8։ Եփես. 1. 16։ Փիլիմ. 5։
⁵ Յովհ. 6. 29։ Գաղ. 5. 6։ Պ. 3. 6։ 2 Սէլ. 1. 3, 11։ Յակ. 2. 17։
⁶ Րօմ. 16. 6։ ’Կոր. 6. 10։
⁷ Կող. 3. 12։ 2 Սէլ. 2. 13։
⁸ Մարկ. 16. 20։ 1 Կոր. 2. 4։ 4. 20։
⁹ 2 Կոր. 6. 6։
¹⁰ Կող. 2. 2։
¹¹ Պ. 2. 1, 5, 10, 11։ 2 Սէլ. 3. 7։

տա սիզին իչխուն նասըլ օլսըղըմըզը պիլդիրմինիզ։ 6- Սիզ տախի չօգ մուզայադա ադրաըմնատա Ռուհ իւլ Գուտս մէսէրըէթինդէ քէլամը դապուլ էթմիշ օլա~ րադ, Ըպիզէ վէ Բապտա մուդթէտի օլսընըզ։ 7- Շէօյլէ քի սիզ Մակեդոնիատա վէ Աքայիատա ճիւմլէ մի՞մինլէրէ նիւմունէ օլսընըզ։ 8- ՃԶիրա Բապտըն քէլամը սիզին թարաֆընըզտան եաը~ նըզ Մակեդոնիա իլէ Աքայիատա չայ՝ օլմայրակ՝ Ճանճադ հէր եէրտէ տախի Ալլահա օլան իմանը~ նըզ չայ՝ օլմաըդըյլէ, պիր չէյ աէօյլէմէմիզէ հա~ ճէթ դալմաատը։ 9- Զիւնքի Ճատրընըզա կէլմէմիզ նասըլ օլսըղընը, վէ հայդ վէ հադդ օլան Ալլահա Ճիպատէթ էթմէք, 10- վէ էօլուլէրտէն Ճիհէա էթ~ տիյի օղլու, եա՞նի կէլէճէք զաղզախտան Ըպիզի խէ~ լաս էտէն Յիսուսը Ճէմաատան Ճպէքլէմէք իւզրէ սի~ զին Ճփուխլատըտան Ալլահա նասըլ րիւճու՝ էթմէյի~ նիզի քէնտիլէրի հադդըմընզտա խապէր վէրիյօրլար։

ՊԱՊ 2

-Զիրա, էյ պիրատէրլէր, պիզիմ սիզին արա~ նըզա կէլմէմիզ պէհուտէ օլմաըդըղընը քէնտինիզ պիլդիրմինիզ։ 2- Ճադաթի մա՛լումինիւզ օլսըղը իւզ~ րէ, Ճփիլիպպէտէ մուգաատէմա էզիյէթ չէքիպ չէթիմ օլունընըզ խէ տէ, Ալլահընն պէշարէթինի Ճ՛ադիմ մուխալէֆէթի իչինտէ Ճսիզէ աէօյլէմէյէ ՃԱ~

ե Ա՛մոս. 5. 41։ Ճպէր. 10. 34։
Ը 1 կոր. 4. 16։ 11. 1։ Փիլ. 3. 17։ պ. 2. 14։ 2 Սէս. 3. 9։
Թ Բօմ. 10. 18։
ժ Բօմ. 1.8։ 2 Սէս. 1.4։
ի պ. 2. 1։
լ Ա՛մոս. 2. 24։
խ Մատթ. 3. 7։ Բօմ. 5. 9։ պ. 5. 9։
ծ Ա՛մոս. 1. 11։ պ. 4. 16։ 2 Սէս. 1. 7։
կ Բօմ. 2. 7։ Փիլ. 3.20։ Տիտ. 2. 14։ 2 Պետ. 3.11։ Վահ. 1. 7։
հ 1 կոր. 12. 2։ Գաղ. 4. 8։

ձ պ. 1. 5, 9։
ղ Ա՛մոս. 16. 22։
ճ Փիլ. 1.30։ Կող. 2.1։
մ Ա՛մոս. 17. 3։
յ պ. 1. 5։

լահրմըզա ծ-ըէվէ++իլէն ճէսարէթլէննաիք: 3 - Զիրա պիզիմ վա՛ղ ու նասիհաթըմըզ զէլալտէն եա նա- փաքլիքտէն եա հիլէյլէ օլմայըպ, 4 - Անճադ պէշա- րէթլին ուէլ էմանէթ օլունմասընա Ալլահըն պիզի լայըզ կէօրտիւյիւ վէճհ իւզրէ, վէ ատէմլէրէ տէ- յիլ, անճադ դալպէրիմիզի իմթիհան էտէն Ալլահա մադպուլ օլմադ իւզրէ սէօյլէրիզ: 5 - Զիրա մա՛լիւմու- նիւզ օլըպը իւզրէ, պիզ միւսուհանէ սէօզլէրինտէ վէ եախօտ թամա՛ պէհանէսինտէ ասլա ստուրմա- մաըզ. Ալլահ շահիտ ոլսը: 6 - Վէ Քրիստոսըն դէսուլլէրի օլըպըմըզտան ևէուք օլա պիլիր իքէն, կէրէք սիզտէն, կէրէք զայրիլէրտէն օլսուն, հինա- ան թարաֆընտան իզզէթ արամաըզդ. 7 - Անճադ տայէ քէնտի էվլատընը դայըրըպը կիպի դա- բանըզտա հալիմ օլըպդ: 8 - Ոու վէճհլէ սիզէ միւշ- թադ օլըպըմըզտան դսիզի եալընըզ Ալլահըն պէ- շարէթինէ տէյիլ, անճադ պիզէ սէվկիւլիւ օլըպը- նըզտան, ճանլարըմըզա պիլէ հիսաէտար էթմէյէ բա- զի խոիք: 9 - Զիրա, էյ պէրատէրլէր, պիզիմ էմէյի- միզ վէ զահմէթիմիզ խաթըրընըզտա ոլը, չիւնքի սիզ- տէն պէրինէ եիւք օլմատադ իւզրէ կէճէ կիւնահուզ իշ իշլէյիպ՝ Ալլահըն պէշարէթինի սիզէ վա՛ղ էթտիք: 10 - Սիզ միւմինլէր արատընտա գնատլ գուտսիյէթ

Ը 2 կոր. 7. 2; Ա՛մ. 5; 2 պետ. 1. 16:
Թ 1 կոր. 9. 17; Գաղ. 2. 8; Տիտ. 1. 2:
Ը 1 կոր. 7. 25; 1 Տիմ. 1. 11, 12:
Ժ Գաղ. 1. 10:
Ի Իմա. 17. 3; Ըօմ. 8. 27:
Լ Ա՛մաղ. 20. 33; 2 կոր. 2. 17; 4. 2; 7. 2; 12. 17:
Խ Ըօմ. 1. 9:
Ծ 1 կոր. 9. 4, 6, 12, 18; 2 կոր. 10. 1, 2, 10, 11, 13. 10; 2 Ա՛ել. 3. 9; Փիլիմ. 8, 9:
Կ 1 կոր. 9. 1, 2, 5:
Հ 2 կոր. 11. 9; 12. 13, 14; 2 Ա՛ել. 3. 8:
Ձ Յովհ. 5. 11, 44; 12. 43; 1 Տիմ. 5. 17:
Ղ 1 կոր. 2. 3; 9. 22; 2 կոր. 13. 4; 2 Տիմ. 2. 24:
Ճ Ըօմ. 1. 11; 15. 29:
Մ 2 կոր. 12. 15:
Յ 2 կոր. 12. 13, 14:
Ն Ա՛մաղ. 20. 34; 1 կոր. 4. 12; 2 կոր. 11. 9; 2 Ա՛ել. 3. 8:
Շ 2 կոր. 7. 2; 2 Ա՛ել. 3. 7:

վէ սալահէ վէ պիլա ’այպ մու’ամէլէ էթտիյիմիդէ ևսիդ շահիտ սինիդ, վէ Ալլահ շահիդ տէր։ 11 - Նի- թէքիմ ևսիդ քէնատ մէլէքիւթիւնէ վէ ’իդդէթինէ տա’վէթ էտէն ևԱլլահա լայըդ օլմըդը վէճհ իւդրէ հարէքէթ էթմէնիդ իչիւն սիդսէն հէր պիրինէ, 12 - Փէտէր քէնատ էվլատընա էրթէն միսիլիւ, նա- սիհաթ վէ թէսէլլի վէրիտ՝ թէնպիհ էթտիյիմիդի պիլդիրմինիդ։ 13 - Պու սէպէպտէն պիդ տախի թա- րաֆըմըզտան իչդթտիյինիդ քէլամ Ուլլահը ալը- պընըդտա ևինսան քէլամը կիսպի տէյիլ, անճաղ՝ հադիսդաթտա պէօյլէ օլմըդը իւդրէ, Ալլահըն քէ- լամը էվէ (քի սիդ մու’մինլէրտէ տախի իչլէմէքտէ տիր) դապուլ էթտիյինիդէ ֆէրաղէթ էթմէյէրէք ևԱլլահա շիւքր էտէրիդ։ 14 - Զիրա սիդ, էյ պիրա- տէրլէր, եէհուտիյէտէ ցիսուս Քրիստոստա օլան ևԱլլահըն քիլիսէլէրինէ մուգթէտի օլմընըդ· չիւն- քի ևանլէրին եէհուտիլէր թարաֆընտան չէքտիքլէ- րի չէյլէրի ևսիդ տախի քէնատ միլլէթտաշլարընըդտան չէքտինիդ։ 15 - ևԱնլէր Բապդ ցիսուսը վէ [քէնատի] ևվէյդամպէրլէրինի դաթլ էտիպ՝ պիդի տախի գօվ- տուլար, վէ Ալլահա մադպուլ օլմայըդ ևճհուդէ ա- տէմլէրէ մուխալիֆ օլարադ, 16 - ևԹա’լիֆէլէրէ՝ խէլտա պուլմալարը իչիւն սէօյլէմէքտէն պիդի մէն’ էտէրլէր, ևթա քի քէնատի կիւնահլարընըն էօլչէյ- նի հէր զէման ատլարըդտալար· ևլաքին անլէրին իւզէ-

ա Պ. 1. 5։
- 1 Կոր. 1. 9։ Պ. 5. 24։ 2 Սէլ. 2. 14։ 2 Տիմ. 1. 9։
ա Եփես. 4. 1։ Փիլ. 1. 27։ Կող. 1. 10։ Պ. 4. 1։
ղ Մատթ. 10. 40. Գաղ. 4. 14։ 2 Պետ. 3. 2։
է Պ. 1. 2։
- Գաղ. 1. 22։
- ’Իպր. 10. 33, 34։
է Ա’մալ. 17. 5, 13։
ը Ա’մալ. 2. 23։ 3. 15։ 5. 30։ 7. 52։
ը Մատթ. 5. 12։ 23. 34, 37։ Ղուկ. 13. 33, 34։ Ա’մալ. 7. 52։
ը Եսթ. 3. 8։
- Ղուկ. 11. 52։ Ա’մալ. 13. 50։ 14. 5, 18։ 17. 5, 13։ 18. 12։ 19. 9։ 22. 21, 22։
ի Թէք. 15. 16։ Մատթ. 23. 32։
ի Մատթ. 24. 6, 14։

ընել նիհայելի տէրէճէտե զազապ եէթիշմիշ տիր։
17-Պիզ խե, էյ պէրատէրլէր, ՙպիր ազ վազըթ կէօնիւլլե տէյիլ, անճագ տիտարլե սիզտէն մահ-
րում պուլունարըզըմըզ հալտե, ‡չօգ իշթիյազլե եիւ-
զիւննիւզիւ կէօրմէյե զիյատե զայրէթ էթտիք։ 18-
Պու էճլտէն պիզ, խուսուսա պէն Պօղոս, պիր իքի տէփ՚ա թարաֆընըզա կէլմէք իսթէտիք խե տէ,
-Շէյթան պիզի մէն՚ էյլէտի։ 19-‡Զիրա իւմիտի-
միզ, եախօտ մէսէրըէթիմիզ, ‡եախօտ իֆթիխար թաճըմըզ քի՞մ տիր. ‡Րապպըմըզ Յիսուս Քրիս-
տոս զուհուր էթտիքտէ անըն հուզուրընտա հէման պիզ տէյի՞լ մի սինիզ։ 20-Զիրա պիզիմ ՚իզզէթի-
միզ վէ մէսէրիթիմիզ պիզ սինիզ։

ՊԱՊ 3

ο 1 կոր. 5. 3։ կող. 2. 5։
ֆ Պ. 3. 10։
– Բօմ. 1. 13։ 15. 22։
բ 2 կոր. 1. 14։ Փիլ. 2. 16։ 4. 1։
‡ Էմն. 16. 31։
ד 1 կոր. 15. 23։ Պ. Յ. 13։ Վահ. 1. 7։ 22. 12։

——

– Ա.Յ. 5։
բ Ա'մալ. 17. 15։
‡ Բօմ. 16. 21։ 1 կոր. 16. 10։ 2 կոր. 1. 19։
ד Եփես. 3. 13։
Ե Ա'մալ. 9. 16։ 14. 21։ 20. 23։ 21. 11։ 1 կոր. 4. 9։ 2 Տիմ. 3. 12։ 1 Պետ. 2. 21։
ՀԱ'մալ. 20. 23։

ան՝լուսինդ օրերդը իւրէ վուդու՝ պուրնըշ տըր։ 5-Ոս սէպէպտէն պէն տախ արթըդ թէհան միւլ էտէմէյերէք, Ըղվա էտինճ սիդի իղվա էթ-մէսիյլէ Ըմէյիմիդ պիհուտ չըդմասըն տէյիւ՝ իման նընըդ խուսուսընտա խապեր ալմադ իչիւն կէօնտէրտիմ։ 6-Ւաբին չիմոի Տիմոթէոս թարաֆընըդտան պիդէ վասըլ օլուպ՝ իման վէ մուհապէթինիդի, վէ Ւպիդիմ սիդի կէօրմէյէ մուշթադ պուլունսըդը-մըդ միսիւս, սիդին տախ պիդէ օլան իշթէյադընը-դը, վէ պիդի տա՞իման խայրէթ գէթտիյինիդի պիդէ մուժտէ էյլէտի։ 7-Ոս սէպէպտէն, էյ պէրտաեր-լէր, Ւպիդիմ ճիւմլէ մուզայատա վէ զարուրէթի-միդտէ իմանընըդտան տօլայը հադդընըդտա մու-թէահիդի օլտըդ։ 8-Զիրա Ւսիդ Բապտտա տապիթ դալտըրընըդ թադտիրտէ՝ չիմոի պիդ տաղ դալտըդ։ 9-Ւզիրա սիդին իչիւն Սլաղտըմընդը հուդուրընտա հադդընըդտա մէտրուր օլտըդմընդ մէսէրէթէ մու-դաիդ Սլահա նէ՞ չիւքր ՚ատդ էտէպիկիդիդ։ 10-Եհուդինիդիս կէօրմէք Ւվէ իմանընըդը-նը նօգտանը-նը իջրաղ էթմէք իչիւն, Ւկէճէ վէ կիւնտուզ դի-յատէպիդը նիյաղ էդդէմէքտէ իդ։ 11-Փէտէրիմիդ Սլահ քէնտէսի վէ Բապտըդը Յիտաս Քրիստոս թարաֆընըդտա կէճէ-ղէ Ւհօլմընդը ատան էտէ։ 12-Վէ պիդիմ սիդէ մուհապէթիդիդ օլտըդը մի-սիւս, Բապտ սիդին տախ Ւպէրիսիդրինիդէ վէ ճիւմլէյէ օլան Ւմուհապէթինիդի չօղալտըդ արթ-

Ե Ա՛ղ. 4։
Զ 1 կոր. 7. 5։ 2 կոր. 11. 3։
Է գաղ. 2. 2։ 4. 11։ Փիլ. 2. 16։
Ը Ա՛ծալ. 18. 4, 5։
Թ Փիլ. 4. 8։
Ժ 2 կոր. 4. 4։ 7. 6, 7, 13։
Ի Փիլ. 4. 4։
Լ պ. 1. 2։
Խ պ. 2. 17։
Ծ 2 կոր. 13. 9, 11։ Կող. 4. 12։
Կ Ա՛ծալ. 26. 6։ 2 Տիմ. 1. 3։
Հ Հռոմ. 1. 10, 11։ 15. 31։
Ձ Մարկ. 1. 3։
Ղ պ. 4. 9։ 5. 45։ 2 պետ. 1. 7։
Ճ պ. 4. 10։

տըրսըն. 13-Թա քի Փէտէրիմիզ Ալլահըն հուզուրընտա Բապալըմըզ Յիսուս Քրիստոս Ընճիւմէ մուդաաուէլերի լէզ զուհուր էթտիքտէ՝ Դալալէրինիզի դուսախչէթտէ դուսուրսըզ սապիթ զըլա։

ՊԱՊ 4

Էլհասըլ, էյ պէրատէրլէր, սիզէ Բապալ Յիսուսալէ րէճա վէ Նասիհաթ էտէրիզ քի՝ Նէ վէճհլէ հաբէքէթ էթմէնիզ վէ Ալլահա մադհուլ օլմանըզ վաճիպ օլըղը հադդընտա պիզտէն ալտըղընըզա կէօրէ տահա զիյատէ թէրաղդի էտէնինիզ։ 2-Զիրա Բապալ Յիսուս թարաֆընտան սիզէ նէ թէնպիհլէր վէրտիյիմիզի պիլդիրմինիզ։ 3-Զիրա Ալլահըն իրատէթի պու տըր, Նէ՝ մուդաատէս օլմանըզ տըր, քի Դինատան սադընմայէ, 4-Սիզտէն հէր պիրի Ալլահը պիլմէյէն Թա՛իֆէլէր վէ-պի Հէվա ի չէհվէթլէ տէյիլ, 5-Անճագ, դուսախչէթլէ վէ Իֆֆէթլէ քէնատ Ճէհէննէմ մալիք օլմադը պիլսին։ 6-Պիրի պու մաատէտ պէրատէրի հադդընտա հաստը թէճաւուզ էտիպ զաար էթմէսին. դիրա սիզէ էվվէլտէն ասօյլէյիպ չէհաատէթ էթտիյիմիզ իւզրէ, Պունլարըն ճիւմլէսի իչիւն Բապալ Ինճիլիդամ ալըճը տըր։ 7-Զիրա Ալլահ պիզի նաւվաբլիյէ տէյիլ, Անճագ դուսախչէթէ տա՛վէթ էյ-

Դ Ջաք. 14. 5, Ցուդ. 15,
Ե 1 Կոր. 1. 8, Փիլ. 1. 10, Պ. 5. 23, 2 Սէլ. 2. 17, 1 Յովհ. 3. 20, 21,

---

– Պ. 2. 12,
Բ Կող. 1. 10,
Գ Փիլ. 1. 27, Կող. 2. 6,
Դ Իօմ. 12. 2, Եփես. 5. 17,
Ե Եփես. 5. 27,
Զ 1 Կոր. 6. 15, 18, Եփես. 5. 3, Կող. 3. 5,
Է Իօմ. 6. 19, 1 Կոր. 6. 15, 18,
Ը 1 Կոր. 15. 34, Գաղ. 4. 8, Եփես. 2. 12, 4. 18, 2 Սէլ. 1. 8,
Թ Եփես. 4. 17, 18,
Ժ Իօմ. 1. 24, 26, Կող. 3. 5,
* Ե՛՛Դ. գապընա
Ի Ղև. 19. 11, 13, 1 Կոր. 6. 8,
Լ 2 Սէլ. 1. 8,
Խ Ղև. 11. 44, 49. 2, 1 Կոր. 1. 2, Ի՛խոր. 12. 14, 1 Պետ. 1. 15, 16,

լէաի։ 8-ձՊու էճլաէն թահգիր էաէն քիանէ լինաանը տէյիլ, անճապ պիղէ ։քէննաի Րուհ իւլ Գուաբընը վէրէն Ալլահը թահգիր էաէր։

9-Գարնաաշ մուհաապպէթի խուաուաբնաա խսէ, ։պիղէ եաղմապլըղըմ իճապ էթմէդ. գիրա ձպիրիալիրինիգի սէվմէյի ։Ալլահ թարաճբնաան քէնաինիդ էօյրէննիլ սինիդ։ 10-։Զիւնքի պուննու սիդ պիւթիւն Մակեդոնիաաա օլան ճիւմլէ պիրաաէրլէրէ կէօսթէրիյօրսընըզ. լաքին, էյ պիրաաէրլէր, սիղէ րէճա էաէրիդ քի պ-- խ-աա-աբ ։տահա գիյաաէ թէրապդը էաէսինիդ։ 11-Վէ սիղէ թէննաին էթտիյիմիդէ կէօրէ ։ասուաէհալ իւղրէ եաշայըպ՝ քէննաի ումուրընըզլէ մէշղուլ օլարապ, ։քէննաի էլլէրինիզլէ իշլէմէյէ գայրէթ էաէսինիդ. 12-։Թա քի խարիճաէ օլանլարա հիւան ի հարէքէթլէ մու՛ամէլէ էաիսի՝ պիր շէյէ միւհթաճ օլմայաընըզ։

13-Էյ պիրաաէրլէր, ույույանլար հադգընաա պիխաապէր օլմանըզը իսթէմէմ, թա քի ։իւմիսլէրի օլմայան ։աա"իրլէրի կիսպի մահգուն օլմայաընըզ։ 14-Զիրա ։էկէր ճիսուսըն էօլուպ գըյամ էթտիյինէ իման էաէրսէք, ։քէզալիք ճիսուսաա ույույանլարը տախի Ալլահ անըն իլէ պէրապէր կէթիրէճէք տիր։ 15-Զիրա ։պիղ Բաապըն զուհուրընաա աէյին հայաթաա պադը գալանլար ույույանլարա

ձ Ղուկ. 10. 16։	6. 45։ 14. 26։ ՚Իպր. 8.	8. 21։ կող. 4. 5։
։1 կոր. 2. 10։ 7. 40։	11։ 1 ճովհ. 2. 20, 27։	1 պետ. 2. 12։
1 ճովհ. 3. 24։	ֆ պ. 1. 7։	- Եփես. 2. 12։
հ պ. 5. 1։	ֆ պ. 3. 12։	։Պագ Ղև. 19. 28։
յ Մատթ. 22. 39։	յ 2 Սէղ. 3. 11։ 1 պետ.	Թէս. 14. 1, 2։ 2 Մխել.
ճովհ. 13. 34։ 15.	4. 15։	12. 20։
12։ Եփես. 5. 2։	ն Ա՚մաղ. 20. 35։ Ե-	ֆ 1 կոր. 15. 13։
1 պետ. 4. 8։ 1 ճովհ.	փես. 4. 28։ 2 Սէղ.	։1 կոր. 15. 18, 23։
3. 11, 23։ 4. 21։	3. 7, 8, 12։	պ. 3. 13։
։Եբեմ. 31. 34։ ճովհ.	։Րոմ. 13. 13։ 2 կոր.	-1 կոր. 15. 51։

թէզաուրէ էթմէյէճէյիմիզի սիզէ։ Բապալըն քէ-
լամըյլէ խապէր վէրիրիմ։ 16-Ձիրա Բապա պիզ-
զաթ պիր նիւտա ի էմրլէ՝ պաշ մէլէյին ադաուսը՝ վէ
Ալլահըն սուրըյլէ ադմատան նիւզուլ էտէճէք տիր։
՝վէ Քրիստոստա վէճաթ էթմիշ օլանլար էվվէլա
գըյամ էտէճէքլէր տիր։ 17-Անտէն պիզ հայաթ-
տա պագը գալանլար անլէր լէ պէրապէր Բապալը
իսթիդպալ էյլէն՝ պուլութլարտա հալայա րէՔ՛
օլունաճաղըզ, ՝վէ պէօյլէճէ տա՛իմա Բապա լէ
պէրապէր պուլունաճաղըզ։ 18-Իւնտ, պու ադօզ-
լէրլէ պէրիապէրլինիզէ թէսէլա վէրլինիզ։

ՊԱՊ 5

1-Ա՛աբէն, էյ պէրաադէրլէր, զէմանլարա վէ վա-
գըթլարա տա՛իր ՝սիզէ եաղմադուղըմ իճապ էթ-
մէզ։ 2-Ձիրա ՔէնաՀինիզ էյի պէլէրապինիզ Քի՝
՝Բապալըն կիւնիւ կէճէ խըրսըզը կիպի կէլիր։ 3-
ՁիւնՔի՝ Սէլամէթ վէ էմնիյէթ վար՝ տէտիքլէրին-
տէ, օլ վագըթ ՝համիլէ գարըյա ադրը կէլտիյի
կիպի, ՝նակաա՛ն իւզէրլէրինէ հէլաք եէթիշէճէք վէ
գուրթուլմայաճադլար տըր։ 4-՝Սիզ իսէ, էյ պէ-
րաադէրլէր, գարանլըգտա տէյիլ սինիզ՝ Քի օլ կիւն
իւզէրինիզէ խըրսըզ կիպի կէլսին։ 5-՝Ձիրա սիզ
ճիւմլէնիզ նուր օղուլլարը վէ կիւնահուզ օղուլլարը

- 3 Միւլ. 13. 17, 18, 20. 35։
՝ Մաաթ. 24. 30, 31։ Ա՛մալ. 1. 11։ 2 Սէլ. 1. 7։
՞ 1 կոր. 15. 52։
՟ 1 կոր. 15. 23, 52։
ՠ 1 կոր. 15. 51։
՛ Ա՛մալ. 1. 9։ Վահ. 11. 12։
՝ Յովհ. 12. 26։ 14. 3, 17. 24։
՞ Պ. 5. 11։

՟ Մաաթ. 24. 3, 36։ Ա՛մալ. 1. 7։
ՠ Պ. 4. 9։
՛ Մաաթ. 24. 43, 44։ 25. 13։ Ղուկ. 12. 39, 40։ 2 Պեա. 3. 10։
Վահ. 3. 3։ 16. 15։
՝ Երեմ. 13. 21։ Ովս. 13. 13։
՞ Եա. 13. 6–9։ Ղուկ. 17. 27–29։ 21. 34, 35։ 2 Սէլ. 1. 10։
՟ Ըօմ. 13. 12, 13։ 1 Յովհ. 2. 8։
ՠ Եփես. 5. 8։

ընդդ· կէճէտէն եահուտ գարանլըգտան տէյին լիզ։ 6 - Հալ պէօյլէ ելքէն՝ ե«ա"իրլէրի կիպի ույումայա~ լըմ, ը«անճագ ույանըդ տուրուպ այըդ օլալըմ։ 7 - ը«Զիրա ույույանլար կէճէլէյին ույուրլար, վէ աեր~ խոշ օլանլար ւկէճէլէյին աերխոշ օլուրլար։ 8 - Ամմա պիդ կիւնահուդ օղուլլարը, Վհան վէ մուհապպէթ զըրհընը վէ խէլաս իւմիտի օլան միդիէրի կիյմիշ օլարագ, այըդ օլալըմ։ 9 - ը«Զիրա Ալլահ պիդի զա~ ղաղ իչիւն տէյին, անճագ պիդիմ եօլըմըզա էօլէն Բապալըմըզ. Ցհուս Քրիստոս վասրթաալյէ ե«խէլա~ աա նա"իլ օլմագ իչիւն թա'եին էյլէտի. 10 - ւԹա քի կէրէք ույանըդ՝ կէրէք ույուր պուլունուր խէք, անըն իլէ պէրապէր հայաթտա օլալըմ։ 11 - ւՊու էճլտէն էտէ կէլտիյինիդ կիպի, պէրիպէրինիդէ թէ~ սէլի վէրիպ՝ եէքտիկէրինիդի մա'մուր էյլէյինիդ։

12 - Էյ պէրապէրլէր, ֆարանըզտա չալըշանլարը, վէ Բապտտա իւզէրինիդէ մէ"մուր օլան վէ պիդէ նապհամի վէրէնէրի թանըյլագ, 13 - Անէրէ իչիւն մուհապպէթ իւզրէ գիյապէպիյլէ ի'թիպար էմմէնիդի ըէճա էտէրիդ։ ը«Պէրիպէրինիդ իլէ մու~ սալէմէթտէ օլունըդ։ 14 - Վէ, էյ պէրապէրլէր, պի~ դէ ըէճա էտէրիդ քի՝ ֆնդպանըդ քիմսէլէրէ նա~ պհամի վէրէպինիդ· ֆեւրէքքիդլէրի ճէսարէթլէն~ տիրիպ՝ ֆզա'իֆլէրէ տէմթիկիր օլապնըդ, ֆճիմլէ

ը Մատթ. 25. 5։
ր Մատթ. 24. 42, 25. 13։ Բօմ. 13. 11–13։ 1 Պետ. 5. 8։
զ Ղուկ. 21. 34, 36։ Բօմ. 13. 13։ 1 Կոր. 15. 34։ Եփես. 5. 14։
է Ա'մոս. 2. 15։
ը Ես. 59. 17։ Եփես. 6. 14, 16, 17։
թ Բօմ. 9. 22։ Պ. Ա. 9։ 1 Պետ. 2. 8։ Յուդ. 4։
ժ 2 Սէլ. 2. 12, 13։
ի Բօմ. 14. 8, 9։ 2 Կոր. 5. 15։
լ Պ. 4. 17։
խ 1 Կոր. 16. 18։ Փիլ. 2. 29։ 1 Տիմ. 3. 17։
ծ Իպր. 13. 7, 17։
կ Մարկ. 9. 49։
հ 2 Սէլ. 3. 11, 12։
ձ Իպր. 12. 12։
ղ Բօմ. 14. 1։ 15. 1։ Գալ. 6. 1, 2։
ճ Գալ. 5. 22։ Եփես. 4. 2։ Կող. 3. 12։ 2 Տիմ. 4. 2։

հագդընաա թէ՞էննի էաէսինիզ։ 15-։Սագընընզ՝ քիմնե քիմնէյէ քէմլիյէ մուգապիլ քէմլիք էթմէսին. ֊պիլ՝աքս տա՞իմա կէրէք պէրիպէրինիզէ, կէրէք ճիւմլէյէ էյլիւք էթմէյէ սա՛յ էտինիզ։ 16-։Տա՞իմա մէսրուր օլունզ։ 17-֊Ձէրաղէթ էթմէյէրէք տու՛ա էտինիզ։ 18-։Հէր շէյտե շիւքր էտինիզ, զիրա Յիսուս Քրիստոստա հագդընզտա Ալլահըն իրատէթի պու տըր։ 19-֊Րուհու սէօնտիւրմէյինիզ։ 20-֊Իլհամլարը թահգիր էթմէյինիզ։ 21-։Հէր շէյի թէճրիպէ էտիպ՝ ֊էյի օլանը գավի թուրթունզ։ 22-։Հէր նէվ՛ շէրրտէն իճթինապ էտինիզ։ 23-֊Վէ սէլամէթ մէնալա՛ը օլան Ալլահ քէնտիսի ֊սիզի թէմամըյլէ թագտիս էյլէյէ. վէ րուհընզ վէ ճանընզ վէ ճէսէտինիզ քեամիլէն Բապպընզ Յիսուս Քրիստոսըն զուհուրընա պիլա գուսուր ֈհզիզ օլունա։ 24-ֈՍիզի տա՛վէթ էտէն սատըզ օլուպ՝ իճրա տախի էտէճէք տիր։

25-Է՛յ պէրատէրլէր, ֈպիզիմ իչիւն տու՛ա էտինիզ։ 26-ֈՁիւմլէ պէրատէրլէրէ մուգատտէս էօփիւլէ սէլամ էտինիզ։ 27-Սիզէ Բապպ հագդը իչիւն եէ֊մին վէրիրիմ քի՝ ֊պու րհսալէ ճիւմլէ մուգատտէս պէրատէրլէրէ օգունսուն։ 28-ֈԲապպընզ Յիսուս Քրիստոսըն՝ինայէթի սիզին իլէ օլսուն։ Ամին։

ւ Ղև. 19. 18։ Էմն. 20. 22, 24. 29։ Մատթ. 5. 39, 44։ Րոմ. 12. 17։ 1 Կոր. 6. 7։ 1 Պետ. 3. 9։
֊ Գաղ. 6. 10։ Պ. 3. 12։
։ 2 Կոր. 6. 10։ Փիլ. 4. 4։
֋ Ղուկ. 18. 1։ 21. 36։ Րոմ. 12. 12։ Եփես. 6. 18։ Կող. 4. 2։ 1 Պետ. 4. 7։
։ Եփես. 5. 20։ Կող. 3. 17։
֊ Եփես. 4. 30։ 1 Տիմ. 4. 14։ 2 Տիմ. 1. 6։ Պագ 1 Կոր. 14. 30։
֊ 1 Կոր. 14, 1, 39։
։ 1 Կոր. 2. 11, 15։ 1 Յովհ. 4. 1։
֊ Փիլ. 4. 8։
։ Պ. 4. 11։
։ Փիլ. 4. 9։
֊ Պ. 3. 13։
ֈ 1 Կոր. 1. 8։
ֈ 1 Կոր. 1. 9։ 10. 13։ 2 Սէլ. 3. 3։
։ Կող. 4.3։ 2 Սէլ. 3.1։
ֈ Րոմ. 16. 16։
֊ Կող. 4. 16։ 2 Սէլ. 3. 14։
֊ Րոմ. 16.20, 24։ 2 Սէլ. 3. 18։

ՊՕՂՈՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ

ՍԷԼԱՆԻՔԻԱԷՐԷ

ԻՔԻՆՃԻ ՐԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Պօղոս վէ Սիղուանոս վէ Տիմոթէոս, էփէսէրիմիղ Ալլահ վէ Բապպա Յիսուս Քրիստոսուն օլան Սէլանիքլիլէր քիլիսէսինէ. 2 - էՍիզէ փէսէրիմիղ Ալլահ վէ Բապպա Յիսուս Քրիստոս թարաֆընան 'իննայէթ վէ սէլամէթ օլսուն։

3 - Էյ պէրաաէրլէր, լայըգ օլդուղը իւզրէ, տա՞իմա սիզին իչիւն Ալլահա շիւքր էթմէյէ պօրճլու իղ. չիւնքի իսանընընըղ զիյաաէսիյլէ նէմա պուլսաղ՝ ճիւմլէնիզտէն հէր պէրինին եէքսիկէրինէ օլան մուհապէթի արթմադսա տըր. 4 - Շէօյլէ քի պիզ քէնտիմիղ թէհամմիւլ էթմէյինիղ՝ ճիւմլէ թէ'ատէ վէ մուզայադալարընըզտա օլան տապդընընըղ վէ իսանընըզտան տօլայը, Ալլահըն քիլիսէլէրինտէ սէվինճլէ իֆթիխար էտէրիղ։ 5 - Պու տախի եօլընտա էղիյէթ չէքմէքտէ օլդուղընըղ մէլէքիւթ Ալլահա նա՞իլ օլաճաղընըզտա Ալլահըն 'աատիլ հիւքմիւնիւն տէվամ տըր։ 6 - Զիրա Ալլահըն 'ինտինտէ 'աատէ-

- 2 Կոր. 1. 19.
- 1 Մկ. 1. 1.
- 1 Կոր. 1. 3.
- 1 Մկ. 1. 2, 3. 3. 6, 9. Պ. 2. 12.
- 1 Մկ. 2. 14.
- 1 Մկ. 1. 3.
- 2 Կոր. 7. 14. 9. 2. 1 Մկ. 2. 19, 20.
- 1 Մկ. 2. 14.
- Փկ. 1. 28.
- Վահ. 6. 10.

թէ մութասըզ տըր քի՝ սիզի թազեիզ էտէնլերէ մուզայագա էտ էտե. 7-վէ սիզ մուզայագա չէ-քէնլերէ սիզիմ իլէ պէրապէր, [էրապ Յիսուս քէնաի գուվվէթինին մէլէքլերի իլէ սէմաան զու-հուր էտիպ, 8-Ալլահը պիլմէյէնլերատէն [վէ Բապ-պըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն պէշարէթինէ իթա'աթ էթմէյէնլերատէն [աթէշ ալէվլէ ինթիգամ ալա-ճաղը վագըթտա [րահաթ իհսան էյլէյէ: 9-[Բապ քէնաի մուգատտէսլերինատ մու'ազզէզ [վէ ճիւմլէ միւ"մինլերատ, (չիւնքի սիզէ օլան չէհատէթիմիզէ իման օլունտու,) հայրէթալախշ օլմագ իւզրէ կէլ-սիյինատ, 10-Անըն հուզուրընտան [վէ գուվվէթի-նին ճէլալընտան պունլար օլ կիւնտէ [էպէտի հէ-լաք հիւքմիւնիւ չէքէճէքլեր տիր: 11-Պունա նա-զարէն տախի տա"իմա տու'ա էտէրիզ, քի [Ալլա-հըմըզ սիզի պու տա'վէթէ լայըգ գըլա, վէ խայր իչիւն հեր պիր բիզասընը [վէ իմանըն [աամէլինի գուվվէթլէ իքմալ էյլէյէ. 12-[թա քի Բապպը-մըզ Յիսուս Քրիստոսըն իամի սիզտէ, սիզ տախի Ալլահըմըզ վէ Բապ Յիսուս Քրիստոսըն [ինայէթի-նէ կէօրէ անտէ թա'զիզ օլունասընըզ:

ՊԱՊ 2

Էյ պիրաաէրլեր, սիզէ [Բապպըմըզ Յիսուս Քրիս-տոսըն զուհուրը, [վէ պիզիմ անըն եանընտա ճէմ'

[1 Սէլ. 4. 15, Յուգ. 14, 15:
\ Մէզ. 79. 6, 1 Սէլ. 4. 4:
] Բօմ. 2. 8:
^ [Իպր. 10.27, 12. 29, 2 Պետ. 3. 7, Վահ. 21. 8:
_ 1 Վահ. 14. 13:
` Մէզ. 89. 7:
a Մէզ. 68. 35:
b Թէս. 33. 2, Ես. 2. 49, Պ. 2. 8:
c Փիլ. 3. 19, 2 Պետ. 3. 7:
d Ա.Յ. 5:
e 1 Սէլ. 1. 3:
f 1 Պետ. 1. 7, 4. 14:

---

g 1 Սէլ. 4. 15:
h Մատթ. 24. 31, Մարկ. 13.27, 1 Սէլ. 4. 16:

օլմամըզ խուսուսընսա, 2 - Ր էճա էտէրիզ քի՝ Փրխա-
տոսըն կիւնիւ եապըշմըշ սըր՝ տէյիւ կէրէք բուհ,
կէրէք սէօղ, կէրէք կէօյա թարաֆըմըզսան մէք-
թուպ վասըթասըլլէ ։ ապլընըզ չապուգ սարսըլմա-
սըն, վէ միւղթարիպ օլմայասընըզ։ 3 - ։Պիր քիմսէ
սիզի պիր վէճհէ ալսաթմասըն, զիրա ։էվվէլա իր-
թիսաս կէլիպ՝ ։կիւնահ սաէմի, ։շօլ էհլ ի հէլա-
քըն իչհար օլունմասը կէրէք սիր։ 4 - ։Օլ քի մու-
խալիֆէթի էտէր վէ ։հէր իչսհ, եախօա մա՛պուս
իսմիլլէ թէսմիյէ օլունանըն իւզէրինէ եիւճէլէնիր,
հաթթա քէնտինի իչսհ սըր տէյիւ կէօսթէրէ-
րէք [իչսհ կիսի] Ա.լլահըն հէյբէլինսէ օթուրուր։
5 - Տահա եանընըզսա իքէն, պու շէյլէրի սիզէ աէօյ-
լէսիյիմի իսաթրա կէթիրմէ՞զ մի սինիզ։ 6 - Շիմտի
տանի քէնտի վազթընսա իչհար օլունմասը իչիւն
անը մէն՝ էտէն շէյի պիլդիրմինիզ։ 7 - ։Զիրա ՚իսեան
սըրըը հալա իչհէմէքտէ սիր, ֆագամի շիմտի մա-
նի՝ օլան օրթասան գազընճայատէք ֆը՝ էտէր։ 8 -
Ո զէման օլ ՚ասը զահիր օլաճագ սըր. անը սա-
խի ։Բապպ ։քէնտի ադրընըն նէֆէսիյլէ ։թէլէֆ է-
տիպ՝ ։քէնտի կէլմէյինին զուհուրըյլէ հէլաք էտէ-
ճէք սիր։ 9 - ։Անըն զուհուրը իսէ Շէյթանըն իչլէ-
մէսինէ կէօրէ ճիւմլէ գուվվէթի վէ ՚ալամէթի վէ
սախթէ մի՚ճիզլէրիլէ, 10 - ։Վէ հէլաք օլմագաս

ֆ Մաթթ. 24. 4։ Եփես. 5. 6։ 1 Յովհ. 4. 1։
ֆ Մաթթ. 24. 4։ Եփես. 5. 6։
ֆ 1 Տիմ. 4. 1։
զ Գան. 7. 25։ 1 Յովհ. 2. 18։ Վահ. 13. 11, վէ զայրի։
է Յովհ. 17. 12։
ը Ես. 14. 13։ Եզեկ. 28. 2, 6, 9։ Գան. 2. 25, 11. 36։ Վահ. 13. 6։
ը 1 Կոր. 8. 5։
ժ 1 Յովհ. 2. 18, 4. 3։
* Պ-՚ղ-ը՝ Բապպ Յիսուս
ի Յով 4. 9։ Ես. 11. 4։ Ովս. 6. 5։ Վահ. 2. 46, 49. 15, 20, 21։
լ Գան. 7. 10, 11։
խ Պ. 1. 8, 10։ ՚Թագ. 10. 27։
ծ Յովհ. 8. 41, 44։ Եփես. 2. 2։ Վահ. 18. 23։
կ Պագ Թէս. 13. 1։ Մաթթ. 24. 24։ Վահ. 13. 13, 19. 20։
հ 2 Կոր. 2. 15, 4. 3։

*օլանլարտա հադդըզըլըղըն հեր հիլեհյլե օլաճադ-
ըղը, չինքի անլեր խելաս պուլմալարը իչուն հա-
դիդաթ մուհամպեթինի գապուլ էթմեհլեր։ 11-
Վե պու սեպեպտեն Ռամանա ինանմալարը իչուն
Ալլահ անլերե մու"մասիր զելալեթ կեօնտերեճէք-
տիր. 12-Թա քի հադիդաթա ինանմայըղ հադդ-
ըզըղըա բիզա վերենլերին ճումլեհե մահքում օ-
լալար։*

*13-Պիզ տահի, էյ Բապալըն սեվկիլլիլերի պի-
րատերլեր, Ալլահա տա"լիա սիզին իչուն շուքր էթ-
մեյե պօրճլու իզ, չինքի Ալլահ սիզ Իսրայի-
տեն Ռուհըն թադտիսի վե հադիդաթա օլան ի-
մանլե Վհելաս իչուն ինթիհապ էտիզ, 14-Բապ-
ալըղըզ Յհաուա Քրիստոսըն Իզզեթինե նա"իլ օլմա-
նըզ իչուն, պունա տահի պիզիմ պեշարեթիմիզին
վասըթասըլե սիզի տա'վեթ էյլետիւ։*

*15-Պունա պինա"էն, էյ պիրատերլեր, Ռասիհ-
դատեմ օլուպ՝ քելամ եահօտա մեքթուպըղը վա-
սըթասըլե էօյրենտիյինիզ թա'լիմաթը Ռհըգ էտու-
նիզ։ 16-Ռվե Բապալըղը Յհաուա Քրիստոս քենտի-
սի, վե Ռսիզի սեվիպ պիզե Ինայեթ իլե էպետու
թեսելլի վե Ռէյի իւմիտա վերմեն Փետերիմիզ Ալլահ
17-Գալալերինիզի մութեսելլի, Ռվե սիզի հեր էյի
քելամ վե Ռամելտե սապիթ դըլա։*

Ց Մատթ. 24. 5, 11, 1 Տիմ. 4. 1։
Ղ Ծօմ. 1. 24, վե զայրբ. պապ 3 Մին. 22. 22, Եզեկ. 14. 9։
Ճ Ծօմ. 1. 32։
Մ պ. 1. 3։
Յ Եփես. 1. 4։
Ն Ղուկ. 1. 74, 1 պետ. 1. 1։
Շ 1 Սէլ. 1. 4։
Ո Յովհ. 17. 22, 1 Սէլ. 2. 11, 1 պետ. 5. 10։
Չ 1 կոր. 16. 13, Փիլ. 4. 1։
Պ 1 կոր. 11. 2, պ. 3. 6։
Ջ պ. 1. 1, 2։
Ռ 1 Յովհ. 4. 10, վահ. 1. 5։
Ս 1 պետ. 1. 3։
Վ 1 կոր. 1. 8, 1 Սէլ. 3. 13, 1 պետ. 5. 10։

ՊԱՊ 3

Վէլհասել, էյ պէրատէրլէր, [a]պէզիմ էչիւն տու՚ա էտինիզ, քի Բապալըն քէլամը արանըզտա օլըդը կիպի էլէրինէյիսկ շէրէֆ պուլա։ 2-[b]Պիզ տախի հադդըդ վէ քէօթիւ ատէմլէրտէն դուրթուլալըմ. [c]պիրա ճիւմլէնի իման տահիպի տէյիլ տիր։ 3-[d]Ւաքին Բապա տատըդ տըր, վէ պիզի տապէթ գըլարտագ, [e]շէրիրտէն պէյանէթ էտէճէք տիր։ 4-Վէ պիզէ թէննալիհ էթտիյիմիդ շէյլէրին իճրասընտա պուլունտուդընըդտա վէ պուլունաճաղընըդտա Բապատա [f]ի՚թիմատըմըդ վար տըր։ 5-[g]Վէ Բապ պիզին գալալէրինիդի Ալլահըն մուհապէթինէ վէ Իրահտոսըն սապրընա իդշատ էտէ։

6-Էյ պէրատէրլէր, պիզէ Բապպըմըդ Ցիսուս Իրահտոսըն իամիյլէ թէննալիհ էտէրիդ, քի [h]պիզտէն ալտըդը թա՚լիմէ կէօրէ տէյիլ, անճագ [i]նիզամընըդ եհուդիյէն [j]հէր պէրատէրտէն [k]սագընմասընըդ։ 7-[l]Զիրա պիզէ նասըլ մուգթէտի օլմանըդ վաճիպ իտիյինի քէնտինինիդ պիլիրսինիդ, [m]չինքի արանըզտա նիզամընըդ հարէքէթտէ պուլունմատըդ։ 8-Վէ պէր քիմսէնին էքմէյինի մէճճանէն եէմէտիդ, անճագ պիզտէն պէրինէ եհուք օլմամագ իչիւն [n]էմէք վէ զահմէթի չէքէրէք կէճէ կիւնտուդ իշ իչէր իտիք։ 9-[o]Պու տախի հիւքիւմէթիտիդ օլմատըդընտան տէ-

[a] Եփես. 6. 19։ Կող. 4. 3։ 1 Մկ. 5. 25։
[b] Բօմ. 15. 31։
[c] Ա՚մալ. 28. 24։ Բօմ. 10. 16։
[d] 1 Կոր. 1. 9։ 1 Մկ. 5. 24։
[e] Ցովհ. 17. 15։ 2 Պետ. 2. 9։
[f] 2 Կոր. 7. 16։ Գաղ. 5. 10։
[g] 1 Թէվ. 29. 18։
[h] Պ. 2. 15։
[i] 1 Մկ. 4. 11։ 5. 14։ Ադ. 11, 12, 14։
[j] 1 Կոր. 5. 11, 13։
[k] Բօմ. 16. 17։ Ադ. 14։ 1 Տիմ. 6. 5։ 2 Ցովհ. 10։
[l] 1 Կոր. 4. 16։ 11. 1։ 1 Մկ. 1. 6, 7։
[m] 1 Մկ. 2. 10։
[n] Ա՚մալ. 18. 3։ 20. 34։ 2 Կոր. 11. 9։ 1 Մկ. 2. 9։
[o] 1 Կոր. 9. 6։ 1 Մկ. 2. 6, 7։

յիւ, [ե]անճագ պիտէ մուգթէտի օլասընըզ տէյիւ քէնտիմիզի սիզէ էօրնէք կէօսթէրմէմիզ իչիւն օլ-
տու։ 10 - Զիրա եանընըզտա իքէն տախի՝ [ի]ւկէր պիր քիմսէ իշ իչլէմէք իսթէմէզսէ, եէմէք տախի եէմէսին՝ տէյիւ սիզէ թէննահի էտէր իտիք։ 11 - Զիրա սիզտէ պա՛զը քիմսէլէր [ե]նիզամընըզ հարէ-
քէթ էտիպ՝ [ե]պիր իշ իչլէմէյէրէք ախէրինին իչինէ դարըչըր օլտըզընը իչիտիյօրըզ։ 12 - [ե]Պու մադուլէ քիմսէլէրէ Բապպրմըզ Յիսուս Քրիստոս թարա-
ֆընատն թէննահի վէ րէճա էտէրիզ, քի [ե]ուսուճա իշլէյէրէք՝ քէնտի էքմէքլէրինի եէյլէր։ 13 - Սիզ տախի, էյ պիրատէրլէր, [ե]էյիլիք էթմէքտէն օսան-
մայընըզ։ 14 - Վէ էկէր պիր քիմսէ պու րիսալէ վասթաասըյլէ օլան քէլամընըզա իթա՛աթ էթմէզ-
սէ, խէճիլ օլմասը իչիւն [ե]անա նիշան գօյուպ՝ ա-
նըն իլէ իսթիլաթ էթմէյինիզ։ 15 - [Վ]աքին տիւշ-
մէն մադամընտա թուրմայընըզ, [ե]անճագ պիրա-
տէր կիտի անա նասիհաթ էտինիզ։ 16 - [Վ]վէ սէլա-
մէթ մէնսա՛ը օլան Բապպ քէնտիսի սիզէ տա՞իմա հէր խուսուստա սէլամէթ իհսան էյլէսին. Բապպ ճիւմլէննիզ իլէ օլսուն։

17 - [Ե]Պէն Պօղոսըն էլ եազըսըյլէ սէլամ. պու տա-
խի հէր մէքթուպտա նիշան տըր. պէօյլէ եազարըմ։ 18 - [Ր]Բապպրմըզ Յիսուս Քրիստոսըն [ի]նայէթի ճիւմ-
լէննիզ իլէ օլսուն։ Ամին։

ա Ա֊Յ. 7։
բ Թէս֊ք. 3. 19։ 1 Սէլ֊. 4. 11։
գ Ա֊Յ. 6։
դ 1 Սէլ֊. 4. 11։ 1 Տիմ֊. 5. 13։ 1 Պետ֊. 4. 15։
ե 1 Սէլ֊. 4. 11։
զ Եփես֊. 4. 28։
է Գաղ֊. 6. 9։
ը Մաթթ֊. 18. 17։ 1 կոր֊. 5. 9, 11։ Ա֊Յ. 6։
թ Ղև֊. 19. 17։ 1 Սէլ֊. 5. 14։
ժ Տիտ֊. 3. 10։
ի Ռօմ֊. 15. 33։ 16. 20։ 1 կոր֊. 14. 33։ 2 կոր֊. 13. 11։ 1 Սէլ֊. 5. 23։
լ 1 կոր֊. 16. 21։ կող֊. 4. 18։
խ Ռօմ֊. 16. 24։

ՊՕՂՈՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ

ՏԻՄՈԹԷՈՍԱ

ՊԻՐԻՆՃԻ ԲԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

[1]Խէլասքեարըմըզ Ալլահըն վէ [2]իւմիտիմիզ օլան [Բասպ] Յիսուս Քրիստոսըն [3]էմրի իւզրէ Յիսուս Քրիստոսըն ըէսուլը Պօղոս, [4]իմանուա էօզ օղլըմ [5]Տիմոթէոսա. 2 - Փէտէրիմիզ Ալլահ վէ Բասպըմըզ Յիսուս Քրիստոս Թարաֆընտան [6]նա՝ [7]ւ'ինայէթ վէ մէրհամէթ վէ սէլամէթ օլսուն։

3 - [8]Պէն Մակեդոնիայա կիթմէք իւզրէ իքէն, [9]սա'զը քիմսէլէրին պայդա Թա'լիմ էօյրէթմէմէ-լէրինէ, [10]վէ մասալարա, վէ իսնանսան օլարագ Ա-լահա տէպո-ւ օլան մա'մուրիյէթէ տէյիլ, անճագ [11]մուճաատէյէ վէսիլէ օլան տիւքէնմէզ նէսէպ սիլ-սիլէլէրինէ տոդդաթ էթմէմէլէրինէ թէնպիհ էտէ-սին՝ տէյիւ 4 - Սէնին Եհեասսա մէքս էթմէնէ ըէճա էթմէյիմ կիսպէ, շէմտէ պոէ էտէըմ։ 5 - [12]Թէնպի-հին նէթիճէսի Ւիսաք գալպըմէն վէ խալիս զամիր-

[1] Պ. 2. 3, 4. 10, Տիտ. 1. 4, 2. 10, 3. 4, Յուդ. 25։
[2] Կող. 1. 27։
[3] Ա'մալ. 9. 15, Գաղ. 1. 1, 12։
[4] Տիտ. 1. 4։
[5] Ա'մալ. 16. 1, 1 Կոր. 4. 17, Փիլ. 2. 19, 1 Սէլ. 3. 2։
[6] Գաղ. 1. 3, 2 Տիմ. 1. 2, 1 Պետ. 1. 2։
[7] Ա'մալ. 20. 1,3, Փիլ. 2. 24։
[8] Գաղ. 1. 6, 7, Պ. 6. 3, 10։
[9] Պ. 4. 7, 6. 4, 20, 2 Տիմ. 2. 14, 16, 23, Տիտ. 1. 14, 3. 9։
[10] Պ. 6. 4։
[11] Ղօմ. 13. 8, 10, Գաղ. 5. 14։
[12] 2 Տիմ. 2. 22։

տէն վէ ըհյասըզ իմանատան օլան մուհապպէթ տիր։
6 - Պա՛զըլարը պունլարատան սոփրակ՝ [a]պիհուտէ աէօզ-
լերէ մա՞իլ օլտըլար։ 7 - Վէ շէրի՛աթ մու՛ալիմլերի
օլմազ իսթէրլէր իսէ տէ, [b]նէ՛ աէօյլէտիքլէրի, նէ՛
տէ իստի՛ա էթտիքլէրի շէյլէրի անլատըլար։ 8 - [c]Շէ-
րի՛աթըն էյի օլտըղընը պիլիրիզ, պու շարթլէ քի
պիր ատէմ անը շէր՛էն իսթի՛մալ էտէ։ 9 - [d]Վա-
քին պունու պիլմէլի տիր քի, շէրի՛աթ սաիհ ի-
չուն օլմայըպ՝ պիլ՛աքս [e]՛ասըլար վէ իթա՛աթսըզлар
վէ ֆաճիրլէր վէ կիւնահքեարлар վէ խապիսլէր վէ
ֆասըգлар վէ պապայը վէ անայը տարպ էտէնլէր,
10 - Վէ գաթիլլէր վէ գինաքեարлар վէ լութլէր
վէ ինսան խըրսըզлարը վէ եալանճըлар վէ հանիս-
լէր [f]վէ սահիհ թա՛լիմէ մուխալիֆ օլան սա՞իր հէր
պիր շէյ իչուն գօնուլմըշ տըր։ 11 - Պու տախի [g]մու-
պարէք Ալլահըն [h]պանա էմանէթ օլունան ճէլիլ
պէշարէթինէ մութապըգ տըր։ 12 - Վէ [i]պէնի գու-
վէթլէնտիրէն Բապպըմըզ Ցիսուս Քրիստոսա մու-
թէշէքքիր իմ, չիւնքի մուգատտէմա [j]քիւֆր էտի-
ճի վէ թէ՛ատտի էտիճի վէ շէթմ էտիճի իքէն,
[k]պէնի սատըգ սայըպ՝ [l]խըտմէթէ թա՛եին էյլէտի.
13 - Ամմա մէրհամէթէ նա՞իլ օլտըմ. [m]զիրա իման-
սըզլըգտա իքէն պիլմէյէրէք իշլէտիմ։ 14 - Վէ [n]Ցի-
սուս Քրիստոստա օլան իման [o]վէ մուհապպէթլէ
[p]Բապպըմըզըն [q]ինայէթի զայէթլէ արթտը։ 15 - [r]Պու

[a] Պ. 6. 4, 20։
[b] Պ. 6. 4։
[c] Րօմ. 7. 12։
[d] Գաղ. 3. 19, 5. 23։
[e] Պ. 6. 3, 2 Տիմ. 4. 3, Տիտ. 1. 9, 2. 1։
[f] Պ. 6. 15։
[g] 1 կոր. 9. 17, Գաղ. 2. 7, կող. 1. 25։
[h] 1 Սէլ. 2. 4, Պ. 2. 7, 2 Տիմ. 1. 11, Տիտ. 1. 2։
[i] 2 կոր. 12. 9։
[j] Ա'մալ. 8. 3, 9. 1, 1 կոր. 15. 9, Փիլ. 3. 6։
[k] 1 կոր. 7. 25։
[l] 2 կոր. 3. 5, 7, 4. 1, կող. 1. 25։
[m] Ղուկ. 23. 34, Յովհ. 9. 39, 41, Ա'մալ. 3. 17, 26. 9։
[n] 2 Տիմ. 1. 13։
[o] Ղուկ. 7. 47։
[p] Րօմ. 5. 20, 1 կոր. 15. 10։
[q] Պ. 3. 1, 4. 9, 2 Տիմ. 2. 11, Տիտ. 3. 8։

քէլամ սատրգ վէ հէր վէճհլէ գապուլէ չայան ոլը քի՝ Յիսուս Քրիստոս տիւնեայա կիւնահքեարլարը խէլաս էթմէք իչիւն կէլաի. պունլարըն պիրինճիսի պէն իմ։ 16 - Լաքին պունուն իչիւն Ղրահմէթէ նա՛ել օլարմ, թա քի Յիսուս Քրիստոս էպէտի հայաթ իչիւն քէնտինէ իման էտէճէք օլանլարա էօնէք օլմագ իւղրէ, քէմալը սապրինը իպթիտա պէնտէ իշհար էտէ։ 17 - Իմտի էղէլի վէ էպէտի Փատիշահա՝ ղէվալ պուլմագ վէ Ալէօղէ կէօրիւնմէզ Եալընըզ Ալլահա էպէտ իւլ սապատ Ի՛իզէթ վէ համտ օլսուն։ Ամին։

18 - Սանա, էյ օղլում Տիմոթէոս, աչնին հադգընա ապտէմճէ օլան իշհամլարա կէօրէ չու թէնպինի թավսիյէ էտէրիմ, թա քի անլէրլէ էյի ճիհատա իգտամ էյլէյէսին. 19 - Վէ իմանը վէ խաւ վա զամիրի հըճգ էտէսին. պունու իսէ պա՛զլարը բէտտ էթմիշ օլմալարըյլէ Ի՛իման խուսուսընտա ղարդ օլտըլար։ 20 - Հիմենոս վէ Ալէքսանդրոս պունլարտան օլուգ՝ Ի՛քիճր էթմէմէյի էօյրէնսինլէր տէյիւ Սանլէրի Շէյթանա թէսլիմ էթտիմ։

ՊԱՊ 2

Իման հէր շէյտէն էվվէլ ըչճա էտէրիմ քի՝ ճիւմլէ ատէմլէր իչիւն, Փատիշահլար իլէ Ճիւմլէ

Մատթ. 9. 13։ Մարկ. 2. 17։ Ղուկ. 5. 32։ 19. 10։ Րօմ. 5. 8։ 1 Յովհ. 3. 5։
2 Կոր. 4. 4։
Մէզ. 10. 16։ 145. 13։ Դան. 7. 14։ Պ. 6. 15, 16։
Րօմ. 4. 23։
Յովհ. 4. 18։ Ի՛ակը. 11. 27։ 1 Յովհ. 4. 12։
Րօմ. 16. 27։ Յուդ. 25։
1 Թէվ. 29. 11։
Պ. 4. 14։
Պ. 6. 13, 14, 20։ 2 Տիմ. 2. 2։
Պ. 6. 12։ 2 Տիմ. 2. 3։ 4. 7։
Պ. 3. 9։
Պ. 6. 9։
2 Տիմ. 2. 17։
2 Տիմ. 4. 14։
Ա՛մպակ. 13. 45։
1 Կոր. 5. 5։

Եզր. 6. 10։ Եսթեմ. 29. 7։
Րօմ. 13. 4։

մանաւանդ պուլունանլար իչին նէյազլար վէ տու-
'ալար վէ րէճալար վէ չիւքրլէր 'արզ օլունա. 2-
Թա քի քէմալ ը Թադվա վէ վազարլէ աստւած վէ
բահաթ 'էօմր կէչիրէլիմ։ 3-ՙԶիրա ճիւմլէ աստմ-
լէրին խէլասընը իսթէյէն ՚վէ հազիդաթը պիլմէք-
լիյէ կէլմէլէրինի ՚ուշ- էօն 4-ՙԻսէլասքեաբըմըզ
Ալլահըն 'ինանմանէ ՚պու էյի վէ մազպուլ տըր։
5-ՙԶիւնքի պիր Ալլահ վար, Ալլահ իլէ ինսան ա-
րըսընտա տախի պիր ՚Մէյանճը վար, պու տախի
ինսան օլ՚ն Յիսուս Քրիստոս տըր, քի ՚վազիթ ը
մախսուսընտա ՙշէհատէթ օլմազ իւզրէ ՙքէնտիսի-
նի ճիւմլէնին եօլընա ֆիտիյէ վէրսի։ 6-ՙՊէն տա-
խի օլ շէհատէթ իչիւն վա'իզ վէ րէսուլ, (ՙՔրիստոստա
հազգ սէօյլէյօրըմ, եալան սէօյլէմէյօրըմ,) 7-եա'-
նի ՙինան վէ հազիդաթտա թա"ինֆէլէրին մու'ա-
լիմի օլմազ իւզրէ նասսլ օլունըրմ։ 8-Իմտի էրլէ-
րին զազսլ վէ չիւպհէտէն 'արի օլարազ ՙփազ էլ-
լէր գալըրըզ՝ ՙհէր եէրտէ տու'ա էթմէլէրինի
խաթէրիմ։ 9-ՙՓէզալիք նինա տախի հինճսլ վէ է-
տէպ իւզրէ միւնասիպ գըյաֆէթտէ օլարազ, սաչ
էօրմէլէրի եա ալթուն եա ինճուլէր եախօտ աղըր
պէհալը էլպհսե իլէ տէյիլ, 10-ՙԱնճազ էհլ ի թադ-
վա օլմազլըզը իգրար էտէն նինայա եազըլըզը
կիպի՝ էյի 'ամէլէրլէ քէնտիլէրինի թէզկիյէ էթսին-

ֆ Եզեկ. 18. 23։ Յովհ. 3. 16, 17։ Տիտ. 2. 11։ 2 Պետ. 3. 9։
ֆ Յովհ. 17. 3։ 2 Տիմ. 2. 25։
ֆ Պ. 1. 1։ 2 Տիմ. 1. 9։
ֆ Յոմ. 12. 2։ Պ. 5. 4։
ֆ Յոմ. 3. 29, 30։ 10. 12։ Գաղ. 3. 20։
ֆ 'Ինչ. 8. 6։ 9. 15։
ֆ Յոմ. 5. 6։ Գաղ. 4. 4։ Եփես. 1. 10։ 3. 6։ Տիտ. 1. 2։
ֆ 1 Կոր. 1. 5։ 2 Սէլ. 1. 9։ 2 Տիմ. 1. 8։
ֆ Մատթ. 20. 28։ Մարկ. 10. 45։ Եփես. 1. 7։ Տիտ. 2. 13։
ֆ Եփես. 3. 7, 8։ 2 Տիմ. 1. 11։
ֆ Յոմ. 9. 1։
ֆ Յոմ. 11. 13։ 15. 15։ Գաղ. 1. 16։
ֆ Մէզ. 134. 2։ Ես. 1. 15։
ֆ Մաղ. 1. 11։ Յովհ. 4. 21։
ֆ 1 Պետ. 3. 3։
ֆ 1 Պետ. 3. 4։

լէր։ 11 - Գարը քէմալը լիթա՛ամէլէ սիւքիւթ էահէրէք էօյրէնահին։ 12 - [4]Ամմա գարընըն թա՛լիմ էթմէահինէ, [5]եահօտ էրին իւզէրինէ հիւքիւմէթ սիւրմէահինէ իմն վէրմէմ, անճագ սիւքիւթ իւզրէ օլսուն։ 13 - Զիրա [6]էվվէլա Ադամ, ասկրա Եւա խալգ օլունսու։ 14 - [7]Վէ Ադամ ալդանմասըը, անճագ գարը ալդանըպ թէճաւուզա կիրիֆթար օլսու։ 15 - Ամմա էահէպ իւզրէ իսնան վէ մուհապազէթ վէ դուսդլուգէթտէ տէվամ էթտուքլէրի հալտէ, էվլատ տօղուրմագլէ խէլաս պուլաճագ տըր։

ՊԱՊ 3

-Շու քէլամ սաստգ տըր, [1]եա՞նի էվէր պիր քիմսէ եավուգոպոալըղա բաղիպ օլուր իսէ, [2]կիւղէլ պիր իշ արզուսընսա օլուր։ 2 - [3]Իսնուն վաճիպ տիր քի եավուգոպս դուսուրսըղ, [4]վէ պիր զէվճէնին զէվճի, վէ այըդ, [5]ադիլ, [6]հղլ ի [7]ըրզ, միւսաֆիրփէրվէրի, [8]վէ թա՛լիմէ միւսթա՛իս օլա։ 3 - Վէ [9]շէքլսապա մէյլսալ [10]վէ եա վուրուճը օլմայրսը՝ անճագ [11]լաթիֆ օլսուն, վէ նիզա՛ [12]վէ ադշէ սէվմէքտէն պէրի օլսուն։ 4 - Գէմալը վադարլէ [13]էվլատընը ի-թա՛ամսա թուխարսագ քէնտի խանէսինէ հիւան ի նազարէթի էթմէն։ 5 - (Գէնտի խանէսինէ նազարէթի էթմէյի պիլմէյէն քիմսէ Ալլահըն քիւհէսինի նա՞սըլ իսաարէ էտէպիլիր։) 6 - [14]Թէքէքէպիւր էտիպ Շէյթանընըն օղաբըղը հիւքմէ օղրամամասը իչիւն սինէ

[1] 1 Կոր. 14. 34։
[2] Եփես. 5. 24։
[3] Թէք. 1. 27։ 2. 18, 22։ 1 Կոր. 11. 8, 9։
[4] Թէք. 3. 6։ 2 Կոր. 11. 3։
[5] Պ. 1. 15։
[6] Ա՛մալ. 20. 28։ Փիլ. 1. 1։
[7] Եփես. 4. 12։
[8] Տիտ. 1. 6, վէ զայրե։
[9] Պ. 5. 9։
[10] 2 Տիմ. 2. 24։
[11] Ա.Յ. 8։ Տիտ. 1. 7։
[12] 2 Տիմ. 2. 24։
[13] 2 Տիմ. 2. 24։
[14] 1 Պետ. 5. 2։
[15] Տիտ. 1. 6։
[16] Ես. 14. 12։

եէնի կէլմիշ օլմայա։ 7-վէ սիթէմէ Էվէ շէյթա-
նըն տուզաղընա տիւշմէմէսի իչիւն Էվաճիպ տիր
քի՝ խարիճտէ օլանլարտան հիւան ի չէհաւէթէ մազ-
հար օլսուն։

8-Ուէզալիք չէմմասլար էհլ ի վաղար օլսունլար,
վէ ևքի սէօզիւ, Ըյօգ չէրապա մէյյասլ, գապհ
գազանճ թաւիպի օլմայարագ, 9-Իմանըն սըրրընը
վազ զամիրլէ հրթզ էթսինլէր։ 10-Պունլար տաճի
էվվէլա թէճրիպէ օլունսունլար, պա՛տէհու գու-
սուրպզ պուլունտըգլարը թագտիրտէ չէմմասլըզը
իճրա էթսինլէր։ 11-Ուէզալիք գարըլարը էհլ ի
վաղար օլուպ՝ ինթիխրաճը օլմայարագ, այըդ վէ
հէր չէյտէ սատըգ օլսունլար։ 12-Չէմմասլար պի-
րէր զէվճէնին զէվճի օլուպ՝ էվլատլարընա վէ քէն-
տի խանէլէրինէ հիւան ի նազարէթ էտէն ատէմլէր
օլսունլար։ 13-Ըզիրա չէմմասլըզը էյիճէ իճրա է-
տէնլէր քէնտիլէրինէ էյի մէրթէպէ վէ ցիսուս
Ֆրիստոստա օլան իմանտա չօգ ճէսարէթ քէպպ
էտէրլէր։

14-Թարաճընա եապընտա կէլմէք իւմիտինտէ
իքէն՝ սանա պու չէյլէրի եապըյօրըմ, 15-Ֆի կէճի-
քիրսէմ, Ըպէյթ Ուլլահտա, եա՛նի հայյ Ալլահընն
քիլիսէսինտէ (քի հապիպաթընն տիրէյի վէ էսասը
տըր) նէ սուրէթլէ հարէքէթ էթմէք վաճիպ իտիյինի
պիլէսին։ 16-Վէ թագվանըն սըրրը պէօյիւք օլսըզը
միւսէլլէմ տիր. *Օլ քի թէնտէ իզհար, վէ Ըռու-

Է Պ. 6.9, 2 Տիմ. 2.26։
Ը Ա'մալ. 22.12, 1 Կոր. 5. 12, 1 Սէլ. 4. 12։
Թ Ա'մալ. 6. 3։
Ժ Աւյ. 3, Գ.Ա. 10. 9, Եզեկ. 44. 21։
Ի Պ. 1. 19։
Լ Տիտ. 2. 3։
Խ Պաղ Մատթ. 25.21։
Ծ Եփես. 2. 21, 22։ 2 Տիմ. 2. 20։
Կ Յովհ. 1. 14։ 1 Յովհ. 4. 2։
* Ե-Էօփ՝ Ալլահ
Ձ Մատթ. 3.16, Յովհ. 1. 32, 33։ 15. 26։ 16. 8, 9։ Րօմ. 1. 4։ 1 Պետ. 3.18։ 1 Յովհ. 5, 6, վէ զայրև։

լէ թաստիզ օլունուալ՝ ւմէնէքլէրէ կէօրիւնտիւ, ւվէ թա՛ղիէլէր արաալընտա վա՛ղ օլունուալ՝ ւտիւնեատա անա իման կէթիրիլէրէք ւճէլալ իլէ ւեմայա չըգալը։

ՊԱՊ 4

1-Վաքին Բուհ աշէքեարէ սէօյլէր քի՝ ւսօն վադըթլարտա պա՛ղը քիմսէլէր, ւզամիրլէրի տաղլանմըշ օլան ւեալանճըլարըն միւրա՛ղկէյլէ իմանտան իրթիատտա էտիպ, 2-ւԻզալ էտիճի բուհլարա ւվէ ճիննէլէր թա՛ղիմաթընա տիդդաթ էտէճէքլէր։ 3-Օլ ենէնճըւ ւքի էվվէննէքտէն մէն՝ էտէրլէր, ւվէ միւ՛մինլէրին վէ հադիդաթը պիլէնլէրին ւթէշէքքիւրլէ իսթի՛մալը իչուն՝ Ալլահըն խալգ էյլէտիյէ թա՛ալըտան ւիճթինապ էթմէյի ընդունէ էտէրլէր։ 4-ւՉունքի Ալլահըն հէր պիր մախլուգը էյի տիր, վէ թէշէքքիւրլէ ալընալըը թադտիրտէ բէտտա օղլունաճադ հիչ պիր չէյ եօդ տըր։ 5-Չիրա Ալլահըն քէլամըյլէ վէ տու՛այլէ թադտիս օլունուր։ 6-Պիրաաէրլէրէ պու չէյլէրի իսթաար էթմէքլէ, Ռամանըն վէ թաապի՛ օլտըղընդ էյի թա՛ղիմին աէօղլէրինյլէ վէրվէրտէ օլունուալ՝ Յիսուս Քրիստոսըն էյի

ւՄաաթ. 28. 2։ Մարկ. 16. 5։ Ղուկ. 2. 13։ 24. 4։ Յովհ. 20. 12։ Եփես. 3. 10, 11։ 1 պետ. 1. 12։	3. 22։	ւԴան. 11. 35, 37, 38։ Վահ. 9. 20։
։Ա՛մալ. 10. 34։ 13. 46, 48։ Գաղ. 2. 8։ Եփես. 3. 5, 6, 8։ Րօմ. 10. 18։ կող. 1. 27, 28։ պ. 2. 7։	———	։1 կոր. 7. 28, 36, 38։ կող. 2. 20, 21։ Ւփիլ. 13. 4։
։կող. 1. 6, 23։	։Յովհ. 16. 13։ 2 Սէլ. 2. 3։ 2 Տիմ. 3. 1, վէ ղայրի։ 2 պետ. 3. 3։ 1 Յովհ. 2. 18։ Յուդ. 4, 18։	։Րօմ. 14. 6։ 1 կոր. 10. 30։
։Ղուկ. 24. 51։ Ա՛մալ. 1. 9։ 1 պետ.	։1 պետ. 1. 20։	։Թէշ. 1. 29։ 9. 3։
	։Եփես. 4. 19։	։Րօմ. 14. 3, 17։ 1 կոր. 8. 8։
	։Մաաթ. 7. 15։ Րօմ. 16. 18։ 2 պետ. 2. 3։	։Րօմ. 14. 14, 20։ 1 կոր. 10. 25։ Տիտ. 1. 15։
	։2 Տիմ. 3. 13։ 2 պետ. 2. 1։ Վահ. 16. 14։	։2 Տիմ. 3. 14, 15։

պիր խըտուՀԹճխի օլուրըն։ 7-ԻԱմմա գապիտ վՀ գօճա գարը մատալարընտան իճԹինապ էտիպ՝ քՀնտինկի Թագվայա իտման էյլՀ։ 8-Զիրա ԹՀն իտմանը ազ շՀյՀ ֆա՞իտՀլի օլուպ՝ Թագվա իսՀ Հեր շՀյՀ ֆա՞իտՀլի տիր. Յչունքի անաՀ չնմաՀքի վՀ կՀլՀճՀք Հայաթըն վա՛տը վար։ 9-ՂՈւ քՀլամ սատըգ վՀ Հեր վՀճՀլՀ գապուլՀ չայան տըր։ 10-Զիրա պունա պինա՞ՀՆ ՃիւմլՀ սաՀմլՀրին, խուսաս միւ՞մինլՀրին խՀլասաքեարը օլան ՀայյԱլՀահա իւմիտ ՀԹախյիմիզատՀՆ՝ ՀՀմ էմՀք չՀքՀր ՀՀմ տՀ Թահգիր օլունուրըզ։ 11-ՂՈւ չՀյլՀրի ԹՀննալիհ վՀ Թա՛լիմ էյլՀ։

12-ՂՀիչ քիմսՀ կՀնճլիյինկի Թահգիր ՀԹմՀսին. ՂլաքԻն քՀլամ վՀ աԹվար վՀ մուհապպՀԹ վՀ իման վՀ ՅիֆֆՀԹատՀ միւ՞մինլՀրՀ ՀօրնՀք օլ։ 13-ՊՀՆ կՀլինճՀյՀատՀք՝ օգուսաղա վՀ նասիհաԹա վՀ Թա՛լիմՀ մուգայյՀտ օլ։ 14-ՂՄՀնին իւզՀրինկՀ իսԹիյալարըն էլ գօսմասը լՀՀ պՀրապեր ՂիլհամՀ վասրԹասըլՀՀ վՀրիլմիշ վՀ ՂաՀնատՀ պուլունան մՀվհիպՀյի իհմալ ՀԹմՀ։ 15-ԹՀրագգը ՀԹմՀքինկ ճիւմլՀյՀ զահիր օլմագ իւզրՀ պու չՀյլՀրի միւԹալա՛ա էյլՀ, պու չՀյլՀրատՀ մՀշղուլ օլ։ 16-ՂԲՀնտինկՀ վՀ Թա՛լիմՀ տիգգաԹ ՀտիպՀ՝ անլՀրատՀ տՀվամ էյլՀ. զիրա պունու ՀաւհմապլՀ՝ ՂՀմ քՀնՂ

ՃՊ. 1.4, 6.20, 2 Տիմ. 2.16, 23, 4.4, Տիտ. 1.14։
Ճ Ֆիլ. 3.14։
Ճ 1 կոր. 8.8, կող. 2.23։
Հ Պ. 6.6։
Յ ՄԷզ. 37.4, 84.11, 112.2, 3, 145.19, Մաաթ. 6.33, 49. 29, Մարկ. 10.30, Լօմ. 8.28։
Ղ Պ. 1.15։
Ճ ՄԷզ. 36.6, 107.2, 6, վՀ զայրի։
Մ Պ. 6.17։
Յ 1 կոր. 4.11, 12։
Ն Պ. 6.2։
Ղ 1 կոր. 16.11, Տիտ. 2.15։
Ճ Տիտ. 2.7, 1 պԷտ. 5.3։
Ղ Ա՛մալ. 6.6, 8.17, 13.3, 19.6, պ. 5. 22, 2 Տիմ. 1.6։
Պ Պ. 1.18։
Ճ 2 Տիմ. 1.6։
Ճ Ա՛մալ. 20.28։
Ճ ԵզԷկ. 33.9։

տինկի հէմ տէ ՙաէնկի տինկէյհնէրի խէլաս էտէ-
ճէքանն ։

ՊԱՊ 5

¯Իսթէյարը թա՛զիր էթմէ, ամմա վէտէրէ
նայհամ էէէ կիսկի, կէնճէրէ պէրատէրէրէ կիսկի
նասիհաթ էյլէ ։ 2 - Իսթէյար գարըլարա վալիտէ-
լէրէ կիսկի, կէնճ գարըլարա քէմալը ՚իֆֆէթլէ
հէմշիրէլէրէ կիսկի նայհամ էյլէ ։ 3 - Տուլ գարըլարա,
ᵇևա՛նկի ֆիլհագիգէ տուլ օլանլարա իքրամ էյլէ ։
4 - Վէ էկէր պիր տուլ գարընըն էվլատը ևա թօ-
րունլարը վար իսէ, էվվէլա անլէր քէնաի էհլ ւ
պէյթլէրինէ հիւրմէթ կէօսթէրմէյի ᵗվէ վալիտէյն-
լէրինէ միւքեաֆաթ ւֆաասընը էօյրէնմէյինլէր · ᵗպիրա
պու խուսուս Ալլահըն ՚ինտինաե էյի վէ մագպու-
րըր ։ 5 - ᵇԼաքին ֆիլհագիգէ տուլ վէ եալընըզ գալ-
մըշ օլան գարը Ալլահա թէվէքքիւլ էտիպ՝ ᵘկէճէ
կիւնտիւզ ᵏտու՛ա վէ նէյազա տէվամ էտէր ։ 6 -
ᵉԱմմա էհլ ւ գէվզ օլան՝ հայաթտա իքէն էօլմիւշ
տիր ։ 7 - ᵖԻտմէի գուսուրսուզ օլմալարը իչիւն պու
շէյլէրի թէնպիհ էյլէ ։ 8 - Ամմա էկէր պիր քիմսէ
թէ՚ալլուգաթընը, ᵇխուսուսա էհլ է պէյթինի գա-
յըրմագ իսէ, ᵏիսնանը ինքեար էթմիշ օլուպ՝ ᵘմիւ՞-
մին օլմայանտան պէտթէր տիր ։ 9 - Տուլ գարը
ալթմըշ եաշընտան աշագը օլմայարագ՝ ᵏպիր գէվ-
ճին գէվճէսի պուլունմըշ օլուպ, 10 - էյի ՚ամէլէր

ՀՐօմ. 11. 14։ 1 Կոր. 9. 22։ Յակ. 5. 20։

ⁿՂև. 19. 32։
ᵇԱՀ. 5, 16։
ᵗՊագ Թէք. 45. 10, 11։ Մաաթ. 15. 4։
Եփես. 6. 1, 2։
ᵗՊ. 2. 4։
ᵏ1 Կոր. 7. 32։
ᵚԱ՚մալ. 26. 6։
ᵏՂուկ. 2. 37։ 18. 1։
ᵉՅակ. 5. 5։
ᵖՊ. 1. 3։ 4. 11։ 6. 17։
Ժ Եա. 58. 7։ Գաղ. 6. 10։
ᵏ2 Տիմ. 3. 5։ Տիտ. 1. 16։
ᵘՄաաթ. 18. 17։
ᵏՂուկ. 2. 36։ Պ. 3.2։

խուսուսընտա հիւան ի չհասկեթէ մարդհար օլմուշ, մեսելա էվլատ պէտէմիշ ՚վէ միւսաֆիր գապուլ էթմիշ ՝վէ մուգատասէլերին այագլարընը եըյդա- մըշ վէ մուգայագատա օլանլարա իմտատ վէ հեր էյի ՚ամէլտէ տէվամ էթմիշ օլտըղը թագտիրտէ՝ գայտ օլունարն։ 11 - Լաքին կէնճ տուլլարը րէտտ էյ- լէ, զիրա Քրիստոսա գարշը՝ զէվգէ թէսլիմ օլ- տըգլարընտա էվլէնմէք իսթէյիպ, 12 - Էվվելքի ի- մանը թէրք էթտիքլերի իչին հիւքմէ տուչար օ- լուրլար։ 13 - Վէ պունուն իլէ պէրապեր էվլերի տօլաշարագ ՚թէննալել օլմազա ալըշըրլար, վէ եա- լընըզ թէննալել տէյիլ, անճագ կէվէզէ վէ ախէրի- նին ումուրըյլէ մէչղուլ օլարագ, նասէզա չէյլերի սէօյլերլեր։ 14 - Իմտի ՝իսթէրիս քի կէնճ օլանլար էվլէնիպ վէ էվլատ կէթիրիպ՝ խանէ իտարէսինէ մուգայյէտ օլարագ, ՚մուխալիճ օլանա սիթէմ ի- չիւն պիր ֆուրսաթ վէրմէսինլեր։ 15 - Զիրա հալա պա՚զըլարը սափրալ՝ Շէյթանա թապի՚ օլտըլար։ 16 - Էկէր պիր մի՚մին եա պիր մի՚մինէնին տուլ- լարը վար իսէ, անլերէ ի՚անէ էյլէսին, վէ քիլի- սէյէ պար օլմասըն, ՚թա քի ֆիլհագիգէ տուլ օ- լանլարա ի՚անէ էտէ։

17 - ՚Մէ՚մուրիյէթլերինին հիւան ի իճրասընտա պուլունան իսթիյարլար, խուսուսա քէլամտա վէ թա՚լիմտէ էմէք չէքէնլեր ՚իքի գաթ իքրամա լա- յըգ ՚ատտ օլունտուղլար։ 18 - Զիրա քիթապ պու- յուրըր քի՝ ՚խարման տէօյէն էօքիւզիւն աղըընը

֊ Ա՚մալ. 46. 15։ ՚Իպր. 13. 2։ 1 Պետ. 4. 9։
֋ Թէք. 18. 4։ 19. 2։ Ղուկ. 7. 38, 44։ Յովհ. 13. 5, 14։
֌ 2 Սէլ. 3. 11։
֍ 1 Կոր. 7. 9։
֏ Պ. 6. 1։ Տիտ. 2. 7։
֐ Ա՚յ. 3, 5։
֑ Ր՚օմ. 12. 8։ 1 Կոր. 9. 10, 14։ Գաղ. 6. 6։ Փիլ. 2. 29։ 1 Սէլ. 5. 12, 13։ ՚Իպր. 13. 7, 17։
֒ Ա՚մալ. 28. 10։
֓ Թէս. 25. 4։ 1 Կոր. 9. 9։

*պաղլատայասըն, վէ՝ Հիշճի քէնտի իւճրէթինէ մուս-
թահադդ ոլըր։ 19 - Հէյի ևա իւչ շահիտ օլմատըդ-
ճա՝ իսթէյար Հալէյհինտէ չիքեայէթ դապուլ էթ-
մէ։ 20 - Հդապահաթլըլարը ճիւմլէնին էօնիւնտէ
թա՛զիր էյլէ, Հթա քի սա՞իրլէր տախի խալվի է-
տէլէր։ 21 - ՀԱլլահըն վէ Ցիսուս Քրիստոսըն վէ մուն-
թէխապ մէլէքլէրին հուզուրընտա թէնալիհ էտէ-
րիմ քի՝ պիր չէյ խաթըր իչիւն էթմէյէրէք՝ պու
չէյլէրի պիղարապանէ հրիզ էտէսին։ 22 - Հպիր քիմ-
սէնին իւզէրինէ Հաճէլէ իլէ էլ գօնդայըպ՝ Հախեր-
լէրին կիւնահլարընտա միւշթէրիք օլմա. քէնտինկի
փաք սադլա։*

*23 - Արթըգ եալընըզ սու իչմէյիպ՝ Հմի՛տէնկ ի-
չիւն վէ քէսրէթ իւզրէ վուդու՛ պուլան զա՛իֆլիքլէ-
րինկ իչիւն պիր ազ չէրսայ խաթի՛մալ էյլէ։*

*24 - Հպա՛զ ատէմլէրին կիւնահլարը զահիր օ-
լուպ՝ էօնլէրինճէ հիւքմ կիտէր, պաղլարընըն խէ
արտարընճա կէլիր։ 25 - Քէզալիք պո՛ղըճ էյի Հա-
մէլէրի տախի զահիր օլուպ՝ պաշդա թարզ օլան-
լարըն կիպլէնմէսի զայրի միւնքին տիր։*

ՊԱՊ 6

*-Պօյունտուրուդ ալթընտա պուլունան ճիւմլէ գուլ-
լար քէնտի էֆէնտիլէրինկ ճիւմլէ իհթիրամա միւս-
թահադդ Հատտա էթմինլէր, Բթա քի Ալլահըն խամի-
նէ վէ թա՛լիմինէ քիւֆր օլունմայա։ 2 - Վէ միւ՞-*

Հղև. 19. 13։ թէս. 24. 14, 15։ Մատթ. 10. 10։ Ղուկ. 10. 7։
- թէս. 19. 15։
Հգաղ. 2. 11, 14։ Տիտ. 1. 14։
Հթէս. 13. 11։

Հպ. 6. 13։ 2 Տիմ. 2. 14։ 4. 1։
- Ա՛մալ. 6. 6։ 13. 3։ պ. 4. 14։ 2 Տիմ. 1. 6։
- 2 Յովհ. 11։
Հ Մէզ. 104. 15։

- Գաղ. 5. 19։

- Եփես. 6. 5։ Կող. 3. 22։ Տիտ. 2. 9։ 1 Պետ. 2. 18։
Բ Ես. 52. 5։ Րոմ. 2. 24։ Տիտ. 2. 4, 8։

մին էֆենտիլերի օլանլար [4]պերատեր օլտըգլարը ի-
չուն [5]ընդե թահդիր էթմէսինլեր, անճագ միւ"մին
վե սէվկիւլու վե էյիլիք էրդ+ւնե հիսաէտար օլտըգ-
լարը իչուն՝ տահա զիյատե գուլլըգ էթմինլեր.
[6]պու չէյլերի թա'լիմ վե նասիհաթ էյլե: 3 - [7]Պիր
քիմսե պաշդա տուրլու թա'լիմ էտիպ՝ [8]Բաբպը-
մըզ Յիսուս Քրիստոսըն սահիհ սէօզլերինե [9]վե
թադվայա կէօրե օլան թա'լիմե դա"իլ օլմազ իսե,
4 - 0 միւթէքէպպիր տիր, [10]պիր շէյ պիլմէդ, [11]ան-
ճագ միւպահէսե վե նիզա'ը լաֆզըյլե մա'լուլ օլ-
մուշ տըր. պունլարտան տախի հասէտ վե նիզա'
վե քիւֆրլեր վե սու"լ զանն, 5 - [12]վէ 'ադէը
ֆասխտ վե հադիգաթտան պա'իտ վե [13]թադվայը
քեար զանն էտէն [14]ատէմլերին ագլ միւպահէսէլե-
րի հասըլ օլուր. [15]պու մադուլե քիմսէլերտէն սա-
դըն: 6 - [16]Լաքին գանա'աթլե օլան թադվա պէօ-
յիւք քեար տըր: 7 - [17]Զիրա տիւնեայա պիր շէյ կե-
թիրմէտիք, վե անտէն պիր շէյ կէօթիւրմէյէճէյիմիզ
աչիքեար տըր: 8 - [18]Իմտի եէյէճէյիմիզ վե էօրթիւնէ-
ճէյիմիզ վար իքէն, պունլարա գանա'աթ էտէլիմ:
9 - [19]Ամմա զէննկին օլմազ գաստընտա պուլունանլար
իդվայա [20]վե տուզաղա վե չօգ սէֆին վե մուզիրը
շէհվէթլերե տիւշերլեր. [21]անլեր տախի ատէմլերի
հելաքա վե խարապիյէթե զարդ էտերլեր: 10 - [22]Զի-

[4] Կող. 4. 4։
[5] Պ. 4. 11։
[6] Պ. 1. 3։
[7] Պ. 1. 10։ 2 Տիմ. 1. 13։ 4. 3։ Տիտ. 1. 9։
[8] Տիտ. 1. 3։
[9] 1 Կոր. 8. 2։ Պ. 1. 7։
[10] Պ. 1. 3։ 2 Տիմ. 2. 23։ Տիտ. 3. 9։
[11] 2 Տիմ. 3. 8։
[12] Տիտ. 1. 11։ 2 Պետ. 2. 3։
[13] Պ. 1. 6։
[14] Բօմ. 16. 17։ 2 Տիմ. 3. 5։
[15] Մէզ. 37. 16։ Էմմ. 15. 16։ 16. 8։ 'Իպր. 13. 5։
[16] Յոբ 1. 21։ Մէզ. 49. 17։ Էմմ. 27. 24։ Վա'. 5. 15։
[17] Թէք. 28. 20։ 'Իպր. 13. 5։
[18] Էմմ. 15. 27։ 20. 21։ 28. 20։ Մաաթ. 13. 22։ Յակ. 5. 1։
[19] Պ. 3. 7։
[20] Պ. 1. 19։
[21] Խուր. 23. 8։ Թէս. 16. 19։

րա մալփերբեսթվիք ճիւմլէ քէօթիւ շէյլէրին սալը օլուպ՝ պա՛զը քիմնէլէր անա թաման՝ էթմէքլէ ի֊մանտան սափրպ չօդ էլէմլէրէ միւպթէլա օլորլար։

11 - Լաքին, ²էյ Ալլահ սաէմի, ²սէն պու շէյլէր֊տէն ֆիրար էտիպ՝ սալահ վէ թադվա վէ խսան վէ մուհապպէթ վէ սապր վէ հիլմէ սա՛յ էթ։ 12 - ²Իմանըն էյի ճիհաատընտա ճահիտ օլ· ²չօդ շահիտ֊լէր էօնիւնտէ էյի խդրարը խդրար էթմիշ օլարապ, ²տա՛վէթ օլունտուղնի էպէտի հայաթը թուէթ։ 13 - ²Ճիւմլէյէ հայաթ վէրէն Ալլահըն հուզուրընտա վէ ²Պոնտոսլը Պիղատոսըն էօնիւնտէ էյի խդրարըլէ շէհատէթ էտէն ²Յիսուս Քրիստոսըն հուզուրընտա սանա թէնպիհ էտէրիմ ֆէ, 14 - Պու էմրի ²Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն զուհուրընա տէյին լէքէսիզ վէ գուսուրսուզ հրիզլ էտէսին։ 15 - Պու֊նու տախի ²Մխսպարէք վէ Գաահիրի վահիտ վէ ²Մէվիք խլ միւլուք վէ Բապպ խլ էրպապ, 16 - ²Էօլմէմէզլիյէ եալընըզ մալիք, վէ եադխաշըլմազ նուրտա սաքին օլան Զաթ վադթ ը մախտուսընտա խզհար էտէճէք տիր· ²տատէլէրին հիչ պիրի անը կէօրմէմիշ վէ կէօրէմէզ· ²անա ²իղղէթ վէ գուս֊րէթ ի էպէտիյէ օլսուն։ Ամին։

17 - Պու տիւննեատտա զէննիկին օլանլարա թէնպիհ էյլէ ֆէ, միւթէքէպպիր օլմայրպ՝ ²պադտապզ զէննիկինիյէ ²տէյիլ, ²անճադ թէմէթթիւ՝ իչիւն զանիւ֊

² 2 Տիմ. 2. 22։
² Թէս. 33. 1։ 2 Տիմ. 3. 17։
² 1 Կոր. 9. 25, 26։ Պ. 1. 18։ 2 Տիմ. 4. 7։
² Ի֊պար. 10. 23։
² Փիլ. 3. 12, 14։ Ա֊յ. 19։
² Թէս. 32. 39։ 1 Միւլ. 2. 6։ Յովհ. 5. 21։
² Մաաթ. 27. 11։ Յովհ. 18. 37։ Վ֊ահ. 1. 5։ 3. 14։
² Պ. 5. 21։
² Փիլ. 1. 6, 10։ 1 Սէլ. 3. 13։ 5. 23։
² Պ. 1. 11, 17։
² Վ֊ահ. 17. 14։ 19. 16։
² Պ. 1. 17։
² Խուբ. 33. 20։ Յովհ. 6. 46։
² Եփես. 3. 21։ Փիլ. 4. 20։ Յուդ. 25։ Վ֊ահ. 1. 6։ 4. 11։ 7. 12։
² Էմմ. 23. 5։
² Յոբ 31. 24։ Մէզ. 52. 7։ 62. 10։ Մարկ. 10. 24։ Ղուկ. 12. 21։
² Ա֊մալ. 14. 17։ 17. 25։

ևնք Իւղրէ պիղէ հէր շէյի Իհսան էտէն [հայր] Ալ-
լահա թէվէքքիւլ էթմինլէր։ 18-էյիւնք էտէրէք
-էյի ՚ամէլէրտէ զանի օլուպ՝ ճէօմէրտ ՚վէ էլի
այըդ օլսունլար. 19-ՐՎէ հապիդի հայաթա նա-
՚լ օլմազ Իւղրէ, ՚ախրէթ Իչիւն քէնտիլէրինէ էյի
թէմէլ հազըրլասընլար։

20-ՐէյՏիմոթէոս, էմանէթի հըֆզ էտիպ՝ Ինա-
փաք վէ պաթըլ լաֆզլարտան վէ քիզպէն ՚իլմ
թէսմիյէ օլունան շէյին մու՚արազալարընտան իճ-
թինապ էյլէ. 21-Ի պունա պա՚զը քիմսէլէր զա-
հիպ օլմազլէ ՐիմանտանՀաւխտըլար։ ՚Ինայէթ սէ-
նին իլէ օլսուն։ Ամին։

ՊՕՂՈՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ ՏԻՄՈԹԷՈՍԱ ԻՓԻՆՃԻ ՐԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

-Յիսուս Փրիստոստա օլան հայաթըն վա՚տընա կէօրէ ՐԱլահըն իրատէթիյլէ Յիսուս Փրիստոսըն ըէ-
սուլը Պօղոս, Րաէվկիւլիւ օղլում Տիմոթէոսա. 2-Փէ-

Ֆ 1 Սէլ. 1. 9։ Պ. 3. 15։ 4. 10։
-Ղուկ. 12. 21։ Պ. 5. 10։ Տիտ. 3. 8։ Յակ. 2. 5։
Բ Րօմ. 12. 13։
Ֆ Գաղ. 6. 6։ ՚Իպր. 13. 16։
Ր Ա.Յ. 12։
Ե Մաթթ. 6. 20։ 19. 21։ Ղուկ. 12. 33։ 16. 9։
Ղ 2 Տիմ. 1. 14։ Տիտ. 1. 9։ Վահ. 3. 3։
Ե Պ. 1. 3, 6։ 4. 7։ 2 Տիմ. 2. 14, 16, 23։ Տիտ. 1. 14։ 3. 9։
Ը Պ. 1. 6, 19։ 2 Տիմ. 2. 18։

-Եփես. 3. 5։ Տիտ. 1. 2։ ՚Իպր. 9. 15։
Բ 2 Կոր. 1. 1։
Ֆ 1 Տիմ. 1. 1։

աէր Ալլահ վէ Բասպըմըզ Յիսուս Քրիստոս Թա-
րաֆընտան ՚ինայէթ վէ մերհամէթ վէ սէլամէթ
օլսուն։

3 - ՚Կէճէ կիւնտուզ տու՚ալարըմսա սէնի պէր
տէվամ զիքր էտէրէք, 4 - Վէ կէօզ եաշլարըկը
խաթըրըմսա ԹուԹարադ, վիւր սիւրսւր օլմամ ի-
չիւն, ՚սէնի կէօրմէք արզուսընսա իմ։ 5 - Էվվէլա
պէօյուք վալիտէյ Լաւոդեասա ՚վէ վալիտէյ Եւ-
նիկէտ սաքին օլսադ՝ սէնտէ տախի պուլունադըը-
նա ի՚ԹիմսաւՏէթսէյիմ ՚օլ ընյասըդ իմանը խաթ-
րըմա կէԹիրտէյիմտէ, էճաապրսուսան ԵօչԷնոէյՏ կէօ-
րէ ՚վսաք զամիրլէ ՚իպաատէթ էԹտէյիմ ՚Ալլահա
շիւքր էտէրիմ։ 6 - Պու սէպէպտէն սանա իհսան
էտէրիմ քի՝ իւզէրինէ էլէրիմին գօնուլմասադըլէ
սէնտէ օլան Ալլահըն ՚մէվհիպէսինի ԹէշՀիտ էտէ-
սին։ 7 - ՚Զիրա Ալլահ պիզէ գօրդադըդ բուհընը
տէյիլ, ՚անճադ գուվվէթի վէ մուհապէթի վէ թամիր
՚ադլ ըո-հընը վէրսէ։ 8 - Պունա պինա՞էն ՚Բասպը-
մըզըն շէհադեթինտէն վէ ՚պէն մահպուսընսան սօ-
լայը ՚ուԹանմա. ՚Զադաթի պէշարեթի էչիւն մէշադ-
դաթտա Ալլահըն գուվվէթինէ կէօրէ հիսսէտար օլ։
9 - ՚Օ պիզի խէլաս էտիպ՝ ՚մուգաատէս տա՚վէթլէ
տա՚վէթի էլէտի. ՚պու տախի ՚ամէլէրիմիզէ կէօրէ
տէյիլ, ՚անճադ քէնտիլէրին ԹազաԹիրինէ կէօրէ ՚վէ

ד 1 Սէլ. 1. 2։ 3. 10։ 4. 14։
ה Պ. 4. 9, 21։
ו Ա՚մոս. 16. 1։
ז 1 Տիմ. 1. 5։ 4. 6։
ח Ա՚մոս. 22. 3։ 23. 1։ 24. 14։ 27. 23։ Յօմ. 1. 9։ Գադ. 1. 14։
ט Յօմ. 1. 8։ Եփես. 1. 16։
י 1 Սէլ. 5. 19։ 1 Տիմ. 4. 14։
כ Յօմ. 8. 15։
ל Ղուկ. 24. 49։ Ա՚մոս. 1. 8։
מ 1 Տիմ. 2. 6։ Վահ. 1. 2։
נ Եփես. 3. 1։ Փիլ. 1. 7։
ס Յօմ. 1. 16։
ע Կող. 1. 24։ Պ. 4. 5։
פ 1 Տիմ. 1. 1։ Տիտ. 3. 4։
צ 1 Սէլ. 4. 7։ ՚Իպր. 3. 1։
ק Յօմ. 3. 20։ 9. 11։ Տիտ. 3. 5։
ר Յօմ. 8. 28։
ש Յօմ. 16. 25։ Եփես. 1. 4։ 3. 11։ Տիտ. 1. 1։ 1 Պետ. 1. 20։

էղելի զէմանլարտան Յիսուս Քրիստոստա պիղէ իմ-
ան օլունուալ, 10 - Շիմուի իսէ ՝էօլիւմիւ իպթալ է-
տիա՝ պէշարէթին վասըթասըլէ հայաթ վէ էօլ-
մէմէզլիք զուհուրա կէթիրմիշ օլան ՝Խէլասքեարը-
մըզ Յիսուս Քրիստոսըն զուհուրըլէ պէյան օլու-
նան ՝ինսայէթէ կէօրէ օլտու. 11 - ՊէՆ տախի պու
պէշ-ըէՐՆ վա՝իզի վէ բէսուլը վէ թա՞իֆէլէրին մու-
՝ալլիմի նասըլ օլունտըմ: 12 - ՝Պու աէպէպտէՆ պու
մէշաղդաթլարը տախի չէքիյօրըմ. վէ լաքին ու-
թանմամ, ՝զիրա քիմէ իման էթտիյիմի պիլիրիմ,
վէ էմանէթիմի ՝օլ կիւՆէ գատար ՝Տըճզա գատիը
իտիյինէ ի՝թիմատ էտէրիմ: 13 - ՊէՆտէՆ իշիթտի-
յին ՝սահիհ աէօղլէրին սալ սուրէթինի ՝Յիսուս
Քրիստոստա օլան իման վէ մուհապպէթլէ ՝Տըճզ
էյլէ: 14 - ՝Պիզտէ սաքին օլան Րուհ իլէ Գուստս վա-
սըթասըլյէ ՝օլ էյլի էմանէթի Տըճզ էյլէ:

15 - ÷Ասիատա օլանլարըն ճիւմլէսի, Փիգեղոս վէ
Հերմոգինէս արալարընտա օլարագ, ÷պէՆտէՆ եիւզ
չէվիրտիքլէրինի պիլիրսին: 16 - Բասպ ՛Ոնեսիփորո-
սըն իսանէսինէ ÷մէրհամէթ էտէ. ՝զիրա պէՆիչօգ
ատՓ՚ա միւսթէրիհ էյլէտի, ÷վէ զէՆճիրիմտէՆ ÷ու-
թանմայըպ, 17 - Պիլ՚աքս Րօմայա վիւսուլինտէ պէ-
նի չօգ զայրէթլէ արայըպ պուլտու: 18 - Բասպ ա-
նա ՝օլ կիւՆտէ ÷Բասպ թարաՓընտան մէրհամէթ

ՙ 1 Կոր. 15. 54, 55, ՛Իպր. 2. 14:
՚ Րօմ. 16. 25; Եփես. 1. 9; Կող. 1. 26; Տիտ. 1. 2; 1 Պետ. 1. 20:
՛՛ Ա՛մաղ. 9. 15; Եփես. 3. 7, 8; 1 Տիմ. 2. 7; պ. 4. 17:
՚՚ Եփես. 3. 1; պ. 2. 9:
՛՚ 1 Պետ. 4. 19:
՚՛ 1 Կոր. 15. 58; Եփես. 1. 9; Կող. 1. 23; 1 Պետ. 3. 8:
՛՛՛ Ա՛մաղ. 18; պ. 4. 8:
՚՚՚ 1 Տիմ. 6. 20:
՛՚՚ պ. 2. 2:
՚՛՛ Րօմ. 2. 20; 6. 17; 1 Տիմ. 1. 10; 6. 3:
՛՛՛՛ 1 Տիմ. 1. 14:
՚՚՚՚ պ. 3. 14; Տիտ. 1. 9; ՛Իպր. 10. 23; Վահ. 2. 25:
՛՚՚՚ Րօմ. 8. 11:
՚՛՛՛ Ա՛մաղ. 19. 10:
՛՛՛՛՛ պ. 4. 10, 16:
՚՚՚՚՚ պ. 4. 19:
՛՚՚՚՚ Մաաթ. 5. 7:
՚՛՛՛՛ Փիլիմ. 7:
՛՛՛՛՛՛ Ա՛մաղ. 28. 20; Եփես. 6. 19:
՚՚՚՚՚՚ Ա՛մաղ. 8:
՛՚՚՚՚՚ 2 Սէղ. 1. 10; Ա՛մաղ. 12:
՚՛՛՛՛՛ Մաաթ. 25. 34–40:

պուլմասընը իհան էլէյ. ։վէ Եվեռոստա պան-
նէ դատար խըտմէթ էթտիյինի վէք էյի ալվէրան։

ՊԱՊ 2

1-Խմոի սէն, էյ օղլըմ, Յիսուս Քրիստոսու օ-
ըան ՚ինայէթտէ քէսպ ի դուվվէթ էտիպ, 2-Զօդ
շահիտլէրին հուզուրընտա պէնտէն իշիթտիյին չէյլէ-
րի Դատըդ վէ Ժա՚իրլէրէ թա՚լիմ միւսթա՚իտ
օլան ատէմլէրէ էմանէթ էյլէ։ 3-Իմոի սէն ։Յի-
սուս Քրիստոսըն էյի ՚ասքէրի կիպի Ժէշադաթա
թէհամմիւլ էյլէ։ 4-։՚Ասքէրիվ էտէն պիր քիմսէ,
սէր՚ասքէրինի խօշնուտա էթմէք իչիւն, պու ՚էօմ-
րիւն ումուրընա գարըշմազ։ 5-։Հէմ տախի էկեր
պիր քիմսէ կիւրէշիր իսէ, գանուն իւզրէ կիւրէշ-
մէյինճէ թաճա նա՚իլ օլմազ։ 6-Ժիմէք չէքէն չիֆթ-
ճի էվվէլա մահսուլատան հիսսէտար օլմազ կէրէք
տիր։ 7-Մէօյէտիյիմ չէյլէրի ակլա. վէ Բապպ տա-
նա հէր շէյտէ ֆէհմ իհսան էյլէսին։ 8-ԺՊէշարէ-
թիմէ կէօրէ ։Դաւիթ նէսլինտէն օլարագ Ժէօվու-
էլերատէն իհէա օլունան Յիսուս Քրիստոսը թէղէք-
քիւր էյլէ։ 9-ԺՊէն տախի պու պէշարէթիւն
միւճրիմ կիպի Ժղէնճիրագէնտա օլունճայա գատար
մէշադաթի չէքէրիմ, ։Գադաթ Ալլահըն քէլամը
պաղլը տէյիլ տիր։ 10-ԺՊունտուն իչիւն միւնթէխապ-
լարըն ուղուրընա հէր շէյէ թէհամմիւլ էտէրիմ.

Ղ՚Խպր. 6. 10։

ա 1 Տիմ. 1. 1։ պ. 1. 1։
բ Եփես. 6. 10։
գ պ. 1. 13։ 3. 10, 14։
դ 1 Տիմ. 1. 18։
ե 1 Տիմ. 3. 2։ Տիտ. 1. 9։
զ 1 Տիմ. 1. 18։
է պ. 1. 8։ 4. 5։
ը 1 կոր. 9. 25։
թ 1 կոր. 9. 25, 26։
ժ 1 կոր. 9. 10։
ի Րօմ. 2. 13։
լ Րօմ. 1. 3, 4։ Ա՚մաղ. 2. 30։ 13. 23։
խ 1 կոր. 15. 1, 4, 20։
ծ Ա՚մաղ. 9. 16։ պ. 1. 12։
կ Եփես. 3. 1։ Փիլ. 1. 7։ կող. 4. 3, 18։
հ Ա՚մաղ. 28. 31։ Եփես. 6. 19, 20։ Փիլ. 1. 13, 14։
ձ Եփես. 3. 13։ կող. 1. 24։

ղթա քի անլէը տախէ Յիսուս Քրիստոստա էպէտէ
՚լզլէթլէ օլան խէլասա նա՞իլ օլալար։ 11 - ՙՊու
քէլամ սատըզ տըը քի՝ ՚էկէը անըն իլէ պէրապէը
էօլտուք խսէ, պէրապէը տախէ եաշայաճաղըզ. 12 -
՚էկէը թէհամմիւլ էտէը խսէք, պէրապէը տախէ
սալթանաթ էտէճէյիզ. ՚էկէը ՙՈ՚ը ինքեար էտէը
խսէք, օ տախէ պիզի ինքեար էտէճէք տիր։ 13 -
՚էկէը պիզ իման էթմէզ խսէք, օ սատըզ գալըը,
ՙքէնտի քէնտինի ինքեար էտէմէզ։ 14 - Պու խու-
սուսլարը իխթար էյլէ, վէ պիր չէյէ ֆա՞իտէլի օլ-
մայըզ՝ իշլտէնլէրին խարապլընա սէպէպ օլան ՚նի-
զա՚ը լաֆզի էթմէմէլէրինի ՙրասլըն հուզուրընտա
թէնպիհ էյլէ։ 15 - Հադիզաթ քէլամընը տօղրու
թաֆսիլ էտէրէք, քէնտինի Ալլահա մադալու՝ խէ-
ճիլ օլմազ պիր իշճի տէյիւ իհզար էթմէյէ ճէհտ
էյլէ։ 16 - ՚Ամմա նատիաք վէ պաթըլ լաֆզլարտան
իճթինապ էյլէ, զիրա անլէը կիտէ կիտէ ֆըսգա
սէպէպ օլուր. 17 - ՚վէ անլէրին սէօզիւ գանդրինա
կիպի եէր, ՙքի Հիմենոս վէ Փիլետոս անլէրտէն
օլուպ, 18 - ՙԳըյամէթ հալա վուգու՚ պուլմուշ տըր՝
տէյէրէք ՚Հադիզաթտան սապտըլար, վէ պա՚զը
քիմսէլէրին իմանընը էֆսատ էտէրլէր։ 19 - ՙԵինէ
Ալլահընն միւհքէմ էսասը դա՞իմ օլուպ՝ միւհրիւ
պու տըը քի՝ ՙրապպ քէնտինինքիլէրինի պիլիր. վէ՝
Հէր քիմ քի Քրիստոսըն իսմինի զիքր էտէրսէ,

ը 2 կոր. 1. 6։
ծ 1 Տիմ. 1. 15։
ժ Յօմ. 6. 5, 8։ 2 կոր. 4. 10։
ի Յօմ. 8. 17։ 1 Պետ. 4. 13։
ա Մատթ. 10. 33։ Մարկ. 8. 38։ Ղուկ. 12. 9։
բ Յօմ. 3. 3։ 9. 6։
գ Ա՚տ. 23. 19։
դ 1 Տիմ. 1. 3։ 6. 4։ Տիտ. 3. 9, 11։
ե 1 Տիմ. 5. 21։ 6. 13։ Պ. 4. 1։
զ 1 Տիմ. 4. 7։ 6. 20։ Տիտ. 1. 14։
է 1 Տիմ. 1. 20։
ը 1 կոր. 15. 12։
թ 1 Տիմ. 6. 21։
ժ Մատթ. 24.24։ Յօմ. 8. 35։ 1 Յովհ. 2. 19։
ի Նաե. 1. 7։ Յովհ. 10. 14, 27։ Պագ Ա՚տ. 16. 5։

հաղագս ըղձից իճթինապ էյլէսին։ 20 - ֊Լաքին պէօյունք պիր խանէտէ եալընըզ ալթուն վէ կիւմիւշ գապլար պուլունմայըլ՝ աղաճ վէ թօփրագտան տախի պուլունուր. ֊պա՛զըսը շէրէֆ, պա՛զսը խսէ շէրէֆսիզլիք էչիւն տիր։ 21 - ֊Իմտի էկէր պիր քիմսէ քէնաինի պու շէյլէրտէն փաքլէրսէ, շէրէֆ էչիւն վէ Սահիպինին խաթի՛մալընա ֆա՛խտէ լի վէ մուգաամէս վէ ֊հէր էյի էչէ հապըր պիր գապ օլաճագ տըր։ 22 - Սէն տախի կէնճլիք շէհվէթլէրինտէն գաչ, լաքին ֊փաք գալպտէն ֊Բապպա տու՛ա էտէնլէր իլէ պէրապէր՝ ֊սալահ վէ իման վէ մուհապպէթ վէ սէլամէթէ սա՛յ էյլէ։ 23 - ֊Ամմա սէֆինանէ վէ մա՛նասըզ միւճաահէլէլէրտէն սագըն. չունքի միւնաղա՛ա հուսուլէ կէթիրտիյինի պիլիրսին։ 24 - ֊Բապպըն գուրու խսէ միւնաղա՛ա էթմէմէի տիր, անճագ ճիւմլէյէ հալիմ, վէ ֊թա՛լիմէ միւսթա՛իտ վէ զուրմա սապըլը, 25 - ֊Մուգաայէմէթ էտէնլէրէ հիլմէյէ նասիհաթ էտիճի օլմագ կէրէկ տիր. օլա քի ֊հապիպաթը ֆէհմ էթմէկ էչիւն, ֊Ալլահ անլէրէ թէվֆիկ վէրէ. 26 - Վէ Շէյթան թաւտիճլընտան անլըն իղտաէթի իճրտասլիչիւն էսիր թուէթուլմըշ օլանլար ֊անլըն տուզաղլընտան այըլտըլար։

ՊԱՊ 3

Վէ մա՛լումունք օլա քի՝ ֊սօն կիւնլէրտէ ֆէննա

ծ 1 Տիմ. 3. 15։
–Բօմ. 9. 21։
‡ Պապ Եա. 52. 11։
+ Պ. 3. 17։ Տիտ. 3. 1։
օ 1 Տիմ. 1. 5։ 4. 12։
֏ Ա՛մոս. 9. 14։ 1 Կոր. 1. 2։
– 1 Տիմ. 6. 11։
Բ 1 Տիմ. 1. 3։ 4. 7։ 6. 4։ Ա՛մ. 16։ Տիտ. 3. 9։
֍ Տիտ. 3. 2։
Ր 1 Տիմ. 3. 2, 3։ Տիտ. 1. 9։
Ե Գաղ. 6. 1։ 1 Տիմ. 6. 11։ 1 Պետ. 3. 15։
Չ 1 Տիմ. 2. 3։ Պ. 3. 7։ Տիտ. 1. 3։
Ե Ա՛մոս. 8. 22։
ը 1 Տիմ. 3. 7։

– 1 Տիմ. 4. 1։ Պ. 4. 3։ 2 Պետ. 3. 3։ 1 Յովհ. 2. 18։ Յուդ. 18։

վազըթլար կելեճէք տիր. 2-[ե]Զիրա աաէմլեր քէնտի նէֆսինի սէվիճի, [զ]մալփէրէսթ, [է]միճթէխիր, [ը]մաղրուր, [թ]քիճրպազ, [ժ]վալտէյնէ իթա՛աթըզ, նանքէօր, խապիս, 3-[ի]Մէվէտէթսիզ, [լ]միսալէհա գապուլ էթմէզ, իճթիրաճը, [խ]զապթ ը նէֆս էթմէզ, ազըն, սալահը սէվմէզ, 4-[ծ]Ւա՞ին, պիվիէրվա, միւթէքէպպիր վէ Ա՛ղլահը սէվմէքտէն զիյաաէ զէվգ ու սէֆա սէվլեր, 5-Տինաարըզ սուրէթինի կէօսթէրիպ տէ [կ]գուվվէթինի ինքեար էտեր օլաճադլար տըր. [հ]պունըարտան իճթինապ էյլե: 6-[ձ]Զիրա խանէլերէ կիրիպ՝ կիւնահլարէ եիւքլէնմիշ տիւրլիւ տիւրլիւ չէհվէթլերէ թապի՝ օլարագ, 7-Տա՞իմա էօյրէնմէքտէ օլուպ՝ [ղ]հադիգաթը պիլմէյէ հիչ պիր վազըթ կելէմէյէն ճահիլ գարըլարը էպէր էաէն քիմսելեր պունըարտան տըր: 8-[ճ]Ամմա ճանէս վէ ճաննէս Մուսէսէ գարշը տուրտըգլարը միսիպիւ, պէօյլէճէ հադիգաթա գարշը տուրուր [ղ]վէ՝ ագլարը ֆասիտ [վ]վէ իսան խուսուսընտա մէրտուտ քիմսելեր տիր: 9-Լաքին տահա իլերի կիթմէյէճէքլեր տիր. գիրա [տ]անլերին՝ ագլարագը գահիր օլարագը միսիպիւ, պունըարընքի տաախի ճիւմլէյէ չհէր օլաճադ տըր: 10-[ր]Ամմա սէն պէնիմ թա՛լիմիմի, աթվարըմը, նիյէթիմի, իսանընըմը, սապրըմը, մուհապպէթիմի, թէհամմիւլիւմիւ

[ե] Փիլ. 2. 21։
[զ] 2 Պետ. 2. 3։
[է] 1 Տիմ. 6. 4։
[ը] Յուդ. 16։
[թ] 1 Տիմ. 1. 20։ 2 Պետ. 2. 12։ Յուդ. 10։
[ժ] Րօմ. 1. 30։
[ի] Րօմ. 1. 31։
[լ] Րօմ. 1. 31։
[խ] 2 Պետ. 3. 3։
[ծ] 2 Պետ. 2. 10։
[կ] Փիլ. 3. 19։ 2 Պետ. 2. 13, վէ գայբ՝ Յուդ. 4, 19։
[հ] 1 Տիմ. 5. 8։ Տիտ. 1. 16։
[ձ] 2 Սէլ. 3. 6։ 1 Տիմ. 6. 5։
[ղ] Մաաթ. 23. 14։ Տիտ. 1. 11։
[ճ] 1 Տիմ. 2. 3։
[մ] Խուր. 7. 11։
[ջ] 1 Տիմ. 6. 5։
[ն] Րօմ. 1. 28։ 2 Կոր. 13. 5։ Տիտ. 1. 16։
[շ] Խուր. 7. 12։ 8. 18։ 9. 11։
[ո] Փիլ. 2. 22։ 1 Տիմ. 4. 6։

պիտիրսին։ 11 - Ուվ Անթաքիատա ուվ Գօնիատա ւվ Լիւստրատա պանա վագը՝ օլան թէ՝ատտիէրէ վէ էլէմիէրէ, նէ տիւրլիւ թէ՝ատտիէր չէքտիյիմէ վագըճ օլսըն, ուվ Բապպ պէնի ճիւմլէսինտէն խէ- լաս էյլէտի։ 12 - Վէ ՝Ցիսուս Քրիստոստա թագվա իւզրէ ՝էօմր կէչիրմէք խաթէյէնլէրին ճիւմլէսի տա- խի թէ՝ատտի կէօրէճէք տիր։ 13 - Ուպրին չէրիր վէ միւզէվվիր ատէմիէր, ալտատարագ վէ ալտանա- րագ, կիթտիքճէ պէտթէր օլաճագ տըր։ 14 - ՝Սէն խէ էօյրէնտիյին վէ ի՝թիդատ էթտիյին չէյլէրտէ, քիմսէն էօյրէնտիյինկի պիլէրէք, սապիթ օլ. 15 - ՝Մուգատ- տէս Քիթապլարը տախի չօճուգլուդտան պէրու պի- լիրսին. վէ պունլար սէնի Ցիսուս Քրիստոստա օլան իման վասըթասըյլէ խէլաս էյտիւն ՝ալիմ էթմէյէ գատիր տիր։ 16 - ՝Պիւթիւն քիթապ իլհամ ը իլա- հի օլուպ՝ ՝թա՝լիմ վէ թա՝զիր վէ խալահ էյտիւն վէ սալահ խուսուսընտա օլան թէ՝՞տիպ էյտիւն ֆա՝՞իտէ- լի տիր. 17 - ՝Թա քի Ալլահ ատէմի քեամիլ վէ ՝հէր էյի իշ էյտիւն հազըրլանմըշ պուլունա։

ՊԱՊ 4

Իմտի ՝պէն Ալլահըն ՚վէ քէնտի զուհուրընտա վէ մէլէքութիւնտէ ՝տիրիլէրի վէ էօլուլէրի հիւքմ էտէճէք օլան Բապպ Ցիսուս Քրիստոսըն հուզու- րընտա թէննալի էտէրիմ։ 2 - Քէլամը վա՝զ էյլէ,

՝ Ա՛մոս. 13. 45, 50։
՚ Ա՛մոս. 14. 2, 5։
՛ Ա՛մոս. 14. 18, վէ զայրի։
՚ Մէզ. 34. 19։ 2 կոր. 1. 10։ պ. 4. 17։
՛ Մէզ. 34. 19։ Ա՛մոս. 14. 21։ Մաթ. 16. 24։ Յովհ. 17. 14։ 1 կոր. 15. 19։ 1 Սէլ. 3. 3։
՚ 2 Սէլ. 2. 11։ 1 Տիմ. 4. 1։ պ. 2. 16։
՛ պ. 1. 13։ 2. 2։
՝ Յովհ. 5. 39։
՚ 2 պետ. 1. 20, 21։
՛ Յօմ. 15. 4։
՝ 1 Տիմ. 6[3] 11։
՚ պ[3] 2. 21։

՛ 1 Տիմ. 5. 21։ 6. 13։ պ. 2. 14։
՚ Ա՛մոս. 10. 42։

վագըթալ վագըթալըզ լուտամ էյլէ. քէմալը թէ-
"էննի վէ թա'լիմլէ թա'զիր վէ թէքմիր վէ հնա-
ահմաթ էյլէ: 3-Զիրա վագըթ կէլիր քի՝ սահիհ
թա'լիմէ թէհամմիւլ էթմէյիպ, անճագ գուլագ-
լարը կիճիչէրէք, քէնաի չէհվէթլէրինէ կէօրէ քէն-
տիլէրի իչիւն մու'ալլիմլէր ճէմ' էտէճէքլէր: 4-
Վէ գուլագլարընը հագիգաթտան չէվիրիպ՝ մա-
սալարա տէօնէճէքլէր տիր: 5-Ամմա սէն հէր չէյտէ
ույանըզ տուր, մէչագաթա թէհամմիւլ էթ,
միւպէյյիր իչինի իճրա էյլէ, իլտամէթինի էթմամ
էյլէ: 6-Զիրա պէն արթըզ թու-թա՞ նէգ թագտիմ
օլունմագ իւզրէ օլուպ՝ Վինթիգալըմընն վագթը կէլ-
միշ տիր: 7-Էյլի ճիհատը պիլթիրտիմ, սէֆէրի
թէմամ էտիպ՝ իմանը հրֆզ էթտիմ: 8-Արթըզ
պէնիմ իչիւն սալահ թաճը հազըր տըր. անը օլ
'ատիլ Հագիմ Բապպ օլ կիւնտէ պանա, վէ եա-
լընըզ պանա տէյիլ, անճագ զուհուրընը սէվինէրին
ճիւմլէսինէ տախի վէրէճէք տիր:

9-Եանըմա թէզ կէլմէյէ սա'յ էյլէ: 10-Զիրա
Գեմաս Պաու տիւնեայը սէվմէքլէ պէնի թէրք է-
տիպ՝ Սէլանիյէ կիթտի. Կրիսկէս Գաղատիայա, վէ
Տիտոս Դալմատիայա ԱՌՔԷԼԷ: 11-Եանըմուա եա-
լընըզ Ղուկաս պուլունուր. Մարկոսը ալըպ՝ քէն-
տին իլէ պէրապէր կէթիր, զիրա խըտմէթ իչիւն

ա 1 Տիմ. 5. 20։ Տիտ. 1. 14։ 2. 15։
բ 1 Տիմ. 4. 13։
գ Պ. 3. 1։
դ 1 Տիմ. 1. 10։
ե Պ. 3. 6։
զ 1 Տիմ. 1. 3։ 4. 7։ Տիտ. 1. 14։
է Պ. 1. 8։ 2. 3։
ը Ա'մալ. 21. 8։ Եփես. 4. 12։
թ Փիլ. 2. 17։
ժ Փիլ. 1. 23։ Պագ 2 Պետ. 1. 14։
ի 1 Կոր. 9. 24, 25։ Փիլ. 3. 14։ 1 Տիմ. 6. 12։ Ի'պր. 12. 1։
լ 1 Կոր. 9. 25։ Յակ. 1. 12։ 1 Պետ. 5. 4։ Վահ. 2. 10։
խ Պ. 1. 12։
ծ Կող. 4. 14։ Փիլիմ. 24։
կ 1 Յովհ. 2. 15։
հ Պագ Պ. 1. 15։
ձ Կող. 4. 14։ Փիլիմ. 24։
ղ Ա'մալ. 12. 25։ 15. 37։ Կող. 4. 10։

պանա ֆա՛խտէլի տիր։ 12 - Վէ ՝Տիւքիկոսը Եփեսո-
սա վէօնտէրտիմ։ 13 - Տրովադատա Կարպոսըն եա-
նընտա պըրադարըմ եաղմուրըդ լէք քիթապըարը,
պախուսուս թիրշէլերի կէլտիյինկտե կէթիր։ 14 - ՝Պա-
գըրճը Ալէքսանդրոս պանա չօդ քէօթիւլուք էթ-
տի. ՝Բապպ անա ՝ամէլէրինէ կէօրէ միւճադաթ
էտէճէք տիր։ 15 - Անտէն սէն տախի սադըն. զիրա
պիզիմ սէօզլէրիմիզէ զիյատէխյլէ գարշը տուրտու։
16 - Էվվէլքի ճէվապըմտա, պէնիմ լէք պէրապէր
քիմսէ տումայըդ՝ ՝ճիւմլէսի պէնի թէրք էյլէտի-
լէր. (՝Պու ՝ալէյհլերինէ սայըլմասըն.) 17 - ՝Վաքին
Բապպ եանըմտա տուրուպ՝ պէնի գուվվէթլէնտիր-
տի, ՝Ըթա քի պէնիմ վասըթտանըդ վա՛զ թէմտամէն
ինձա օլունուպ՝ ճիւմլէ թա՛ղիֆլեր էշիտէ. ՝պէն
տախի արսլան աղզընտան գուրթուլտում։ 18 - Վէ
՝Բապպ պէնի հէր պիր քէօթու էշտէն գուրթա-
ըըպ՝ քենտի սէմտալի մէկէքիւթիւնէ սէլամէթլէ
նա՛լ էտէճէք տիր։ ՝Անա էպէտ իւլ ապատ համտ
օլսուն։ Ամին։

19 - ՝Պրիսկէ լէք Ակիւլասա ՝վէ Ընեսիփորոսըն
էհլի պէյթինէ սէլամ էյլէ։ 20 - ՝Երաստոս Կորն-
թոստա գալտը, ՝Տրոփիմոսը տախի Մէլիտոստա
խաստա պըրագտըմ։ 21 - ՝Գըշտան էվվէլ կէլմէյէ
սա՛յ էյլէ։ Եւբուղոս վէ Պուդէս վէ Լինոս վէ

ա Ա՛մալ. 20. 4։ Եփես. 6. 21։ Կող. 4. 7։ Տիտ. 3. 12։
բ Ա՛մալ. 19. 33։ 1 Տիմ. 1. 20։
գ 2 Մխալ. 3. 39։ Մէզ. 28. 4։ Վահ. 18. 6։
դ Պ. 1. 15։
ե Ա՛մալ. 7. 60։
զ Մատթ. 10. 19։ Ա՛մալ. 23. 11։ 27. 23։
է Ա՛մալ. 9. 15։ 26. 17, 18։ Եփես. 3. 9։
ը Մէզ. 22. 21։ 2 Պետ. 2. 9։
թ Մէզ. 121. 7։
ժ Օսմ. 11. 36։ Գաղ. 1. 5։ Ի՛սպր. 13. 21։
ի Ա՛մալ. 18. 2։ Րօմ. 16. 3։
լ Պ. 1. 16։
խ Ա՛մալ. 19. 22։ Րօմ. 16. 23։
ծ Ա՛մալ. 20. 4։ 21. 29։
կ Ա՛յ. 9։

Կզօդիա վէ ճիւմլէ պիրատէրլէր սանա սէլամ է-
տէրլէր։ 22-Րասպ Ցիսուս Քրիստոս բուհրի լէ
պէրապէր օլա։ Ինայէթ սիզին լէ օլսուն։ Ամին։

ՊՕՂՈՍ ԲԷՍՈՒԼԸՆ

ՏԻՏՈՍԱ ԲԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Պօղոս, Ալլահըն դուլու, ֊վէ Եսանտան միւ-
նէզզէհ օլան Ալլահըն ֏էզէլի զէմանլարուան վա՛տ
էտիպ, 2-Լաքին ֏Խէլասքեարըմըզ Ալլահըն էմրի
իւզրէ, ֏պանա էմանէթի էյլէտիյի վա՛զ վասըթա-
սըյլէ վազիթ ը մախսուսընտա ֏քէնտի քէլամըյլէ
իշհար էթմէյի ֏էպէտի հայաթի իւմիտինէ մէպնի,
3-Ալլահըն միւնթէխապլարընըն իման, ֏վէ թազ-
վայա մուրթասըզ օլան ֏հազիդաթը պիլմէքլիք իւզ-
րէ Ցիսուս Քրիստոսըն րէսուլը օլուպ, 4-֏Մ իւշրէ-
րիք օլսըզըմըզ իման հասէպինճէ ֏էօզ օղլում ֏Տի-
տոսա, Փէտեր Ալլահ վէ Խէլասքեարըմըզ Բասպ
Ցիսուս Քրիստոս թարաֆընտան ֍ա ՝Ինայէթ,
[րահմէթ] վէ սէլամէթ օլսուն։

֊ Գաղ. 6. 18։ Փիլիմ. 25։

֍ Ա՛տ. 23. 19։ 2 Տիմ. 2. 13։

֏ Րօմ. 16. 25։ 2 Տիմ. 1. 9։ 1 Պետ. 1. 20։

֏ 1 Տիմ. 1. 1։ 2. 3։ 4. 10։

֏ 1 Սէղ. 2. 4։ 1 Տիմ. 1. 11։

֏ 2 Տիմ. 1. 10։

֏ 2 Տիմ. 1. 1։ Պ. 3. 7։

֏ 1 Տիմ. 3. 16։ 6. 3։

֏ 2 Տիմ. 2. 25։

֏ Րօմ. 1. 12։ 2 Կոր. 4. 13։ 2 Պետ. 1. 1։

֏ 1 Տիմ. 1. 1։

֏ 2 Կոր. 2. 13։ 7. 13։ 8. 6, 16, 23։ 12. 18։ Գաղ. 2. 3։

֏ Եփես. 1. 2։ Կող. 1. 2։ 1 Տիմ. 1. 2։ 2 Տիմ. 1. 2։

5 - Պու սէպէպսէն սէնի Կիրիտսէ պըրագտըմ, [է]քի էքսիք օլան շէյլէրի Թէրթիւլ էտիպ՝ սանա ըսմայըլտաըղըմ կիսի [ը]հեր շէհրսէ իսթէյտըղըմ Թա՛եւին էտէմին. 6 - Պիր քիսիսէ դուսուրսըղ, [զ]կէ պիր պէվճէնին պէվճի օլուպ, կէ ֆիւճուրսէն տօլայը Թէշէքքի օլունմասընը կէ ևրա՛ապթըղ օլմայան [ը]մի՛ւմին էվլաա սահիպի պուլունտուղը հալսէ ած ը՛ն էյե։ 7 - Զիրա վաճիպ տիր քի՝ Եպիսկոպոս ունայնը քէթէխիւտաը կիսի դուսուրսըղ օլա. խօտրէյ, պազարլընաք, [շ]էրապա մէյլայ, վուրուճը, [դ]սպին դաղանճ Թալիսի տէյլ, 8 - Անճաք միւսաֆիրփէրվէր կէ էյիպք սէվէն, կէ ՚ապիլ կէ սալ կէ մուգաատէս կէ փէրհիզքեար, 9 - [թ]ա՛ևմէ կէօրէ օլան սատըղ քէլսը դալի ԹուԹար օլա. [ևթ]ա քի սահին Թա՛եւիճէ նասիհաթ վէրմէյէ կէ մուհասէֆէթ էտէնլէրի Թա՛զիր էթմէյէ մուգԹէտիր օլա։ 10 - [Զ]իրա նիչէ ևթա՛ապթըղ, սաֆիզէն [ը]կէ իպլաղ էտիճի քիսիսէլէր, [կ]ուսուսա էհլ ի խիթան օլանլար վար։ 11 - Պունլարըն ապրպարընը դախիմադ կէրէք տիր. պունլար [դ]սպին դաղանճ սէպէպինտէն ճա՛իլ օլմայան շէյլէրի էօյրէտէրէք, [ա]պուԹիւն խանէլէր խարապ էտէրլէր։ 12 - [Ա]նլէրտէն պիրի, քէնտիլէրինէն տալ փէյղամպէրի օլապաղ՝ Կիրիտիլէր տա՛խնա եպանճը, քէօմիւ ճանվէր, շիշ պօղազ տըր՝ ատտի։ 13 - Պու շէհատէթ

[է] 1 Կոր. 11. 35։
[ը] Ա՛մոլ. 14.23։ 2 Տիմ. 2. 2։
[թ] 1 Տիմ.3.2, կէ զայրե։
[ժ] 1 Տիմ. 3. 12։
[ի] 1 Տիմ. 3. 4, 12։
[լ] Մատթ. 24, 45։ 1 Կոր. 4. 1, 2։
[խ] Ղև. 10. 9։ 1 Տիմ. 3. 3,8։ Եփես. 5.18։
[ծ] 1 Տիմ. 3. 3, 8։ 1 Պետ. 5. 2։
[կ] 1 Տիմ. 3. 2։
[հ] 1 Տիմ. 6. 3։ 2 Տիմ. 2. 2։
[ձ] 1 Տիմ. 1. 10։ 6. 3։ 2 Տիմ. 4. 3։ Պ. 2. 1։
[ղ] 1 Տիմ. 1. 6։
[ճ] Ղօմ. 16. 18։
[մ] Ա՛մոլ. 15. 1։
[յ] 1 Տիմ. 6. 5։
[ն] Մատթ. 23. 14։ 2 Տիմ. 3. 6։
[շ] Ա՛մոլ. 17. 28։

*տօղրու տըր. պունա պինա՞էն Ւիմանըարը սահին օլուպ, 14 - ֊եչհուտի մասալարընա ։վչ հադիպաթ֊ ատն սախան ատէմլէրին թէննալինլէրինէ ախպաթ էթմէմէլէրի իչին, ։անլէրի չիտտէթլէ թա՛զիր էյ֊ լէ ։ 15 - ֊փաք քիմսէլէրէ հէր չէյ վաք խէ տէ, *Նաւխաք, վչ մու՞մին օրմայանլարա պիր չէյ վաք օրմատրգատան պաշգա՝ հէմ ՚ադլարը հէմ տէ զա֊ միրլերի նաւխաք օրմուշ տըր ։ 16 - Ա֊լահը պիրիրիգ՝ տէյիւ իգրար էտէրլէր իքէն, ։անը ՚ամէլէրինյէ ին֊ քեար էտէրլէր, վչ մէքրուհ վչ իթա՛աթզը, ՚վչ հէր էյի ՚ամել խուսուսընտա մէրտուտ տըրըլար։

ՊԱՊ 2

Ա֊էն խէ ֊սահին թա՛լիմէ լայըգ օլան չէյլերի աէօյլէ ։ 2 - Իսթիյարլար այըգ, էհլ ի վազար, ՚ա֊ գիլ, ։իման վչ մուհամպէթ վչ սաղրտա սէլիմ օլալար ։ 3 - ։Բէզալիք իսթիյար գարըլար գուտսէյէ֊ թէ լայըգ օլան հարէքէթտէ պուլունուպ՝ իֆթի֊ րաճը, հախօտ չօգ չէրապա միւսլիթլա օրմայարագ, էյիլիք մու՚ալիմէլէրի օլալար. 4 - ։թա քի պունլար Ա֊լահըն քէլամընա քիւֆր օլունմամագ իչին, կէնճ գարըլարը ֊ղէվճլէրինի վչ էվլատլարընը սէվմէք, 5 - վչ ՚ադաճ, ՚իֆֆէթլի, վչ խանէլէրինէ մուգայ֊ յէտ, էհլ ի խայր վչ ֊քէնտի ղէվճլէրինէ միւթի՚

Հ Պ. 2. 2։
֊ 1 Տիմ. 1. 3։ 4. 7։ 2 Տիմ. 4. 4։
։ Ես. 29. 13։ Մաաթ. 15. 9։ Կող. 2. 22։
։ 2 Կոր. 13.10։ 2 Տիմ. 4. 2։
֊ Ղուկ. 11. 39—44։ Ղօմ. 14. 14, 20։ 1 Կոր. 6. 12։ 10. 23, 25։ 1 Տիմ. 4. 3, 4։
։ Ղօմ. 14. 23։
։ 2 Տիմ. 3.5։ Յուդ.4։
օ Ղօմ. 1. 28։ 2 Տիմ. 3. 8։

——

֊ 1 Տիմ. 1. 10։ 6. 3։ 2 Տիմ. 1. 13։ Պ.1.9։
։ Պ. 1. 13։
։ 1 Տիմ. 2. 9, 10։ 3. 11։ 1 Պետ. 3. 3, 4։
֊ Ղօմ. 2. 24։ 1 Տիմ. 6. 1։
։ 1 Տիմ. 5. 14։
։ 1 Կոր. 14.34։ Եփես. 5. 22։ Կող. 3. 18։ 1 Տիմ. 2. 11։ 1 Պետ. 3. 1, 5։

օլմագ խուսուսընատա թէրպէյէ էտէլէր։ 6 - Բէզա-
լութ ընէվճիվանլարա ՚ագալը օլմալարը իչիւն նա-
սիհաթ վէր։ 7 - Իվէ հէր խուսուսատա քէնտինի է-
յի ՚ամէլէրտէ էօրնէք ՚էօրնէէ՝ թա՚լիմտէ խու-
լուս վէ վազար ՚վէ սահիհ վէ ՚էօզիւրսիւզ քէլամ
խալրազ էյլէ։ 8 - ՚Թա քի մուխալէֆէթի էտէն՝ հազ-
րմըզա սէօյլէյէճէք պիր քէօթիւ շէյ պուլամայա-
րագ ՚մահճուպ օլա։ 9 - ՚Գուլարա նասիհաթ էյլէ, քի
քէնտի էֆէնտիլէրինէ միւթի՚ օլարագ ՚հէր շէյտէ
անլէրի խօշնուտ էտէլէր։ 10 - Շէօյլէ քի գարշը
սէօյլէմէյիպ վէ սըրգաթ էթմէյիպ՝ անճագ հէր
վէճհլէ քեամիլ սաադաթի կէօսթէրմէլէրիյլէ ՚Խէ-
լասքեարըմըզ Ալլահըն թա՚լիմինի հէր շէյտէ թէզ-
եին էտէլէր։ 11 - ՚Զիրա Ալլահըն խէլասա պա՚իս
օլան ՚ինսայէթի ՚ճիւմլէ աստէմլէրէ զահիր օլուպ՝
պիզի թէրպիյէ էտէր քի, 12 - ՚Ճըագ ՚վէ տիւնեա
շէհվէթլէրինի ըէտտ էտէլիմ, վէ պու տիւնեատա
՚ագիպանէ վէ սալիհանէ վէ թագվա իւզրէ եաշա-
յալըմ. 13 - Վէ օլ միւպարէք ՚իւմիտէ ՚վէ ՚ազիմ
Ալլահըն, վէ պիզի հէր տիւրլիւ ՚իսեանատան խէլաս
էթմէք, վէ քէնտինէ ՚էյի ՚ամէլէրէ զայրէթքէշ
՚վէ խասս գալմ ՚թագտիս էթմէք իւզրէ, ՚քէն-

Ե 1 Տիմ. 4. 12։ 1 Պետ. 5. 3։
Ը 1 Տիմ. 6. 3։
Ը 2 Սէլ. 3. 14։
Ժ Ղէվմ. 5. 9։ 1 Տիմ. 5. 14։ 1 Պետ. 2. 12, 16։ 3. 16։
Ի Եփես. 6. 5։ Կող. 3. 22։ 1 Տիմ. 6. 1, 2։ 1 Պետ. 2. 18։
Լ Եփես. 5. 24։
Խ Մաթթ. 5. 16։ Փիլ. 2. 15։
Ծ Իօմ. 5. 15։ Պ. 3. 4, 5։ 1 Պետ. 5. 12։
Կ Ղուկ. 3. 6։ Յովհ. 1. 9։ 1 Տիմ. 2. 3։
Հ Իօմ. 6. 19։
Ձ 1 Պետ. 4. 2։ 1 Յովհ. 2. 16։
Ղ Ղուկ. 1. 74։ Եփես. 1. 4։ Կող. 1. 22։ 1 Սէլ. 4. 7։
Մ Ա՚մաթ. 24. 15։ Կող. 1. 5, 23։ Պ. 1. 2, 3. 7։
Յ Կող. 3. 4։ 2 Տիմ. 4. 1, 8։ ՚Իպր. 9. 28։ 1 Պետ. 1. 7։ 1 Յովհ. 3. 2։
Ն Եփես. 2. 10։ Պ. 3. 8։
Շ Խուբ. 15. 16։ 19. 5։ Թէս. 7. 6։ 14. 2։ 26. 18։ 1 Պետ. 2. 9։
Ո ՚Իպր. 9. 14։
Չ Գաղ. 1. 3։ 2. 20։ Եփես. 5. 2։ 1 Տիմ. 2. 5։

տինի պիզիմ էչիւն վէրէն 14-Թէլասքեարըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն ճէլալընըն զուհուրընա ՝մունթազը օլալմ։ 15-Պու չէյլէրի սէօյլէյիպ՝ նասիհաթ էյլէ, վէ չօգ թէ՛քիտլէ ՝թա՛զիր էյլէ. ՝քիմսէ սէնի թահգիր էթմէսին։

ՊԱՊ 3

Անլէրէ ինթար էյլէ քի ՝սալթանաթ վէ հիւքիւմէթլէրէ թապի՛ օլուպ՝ ինա՛աթ էթսինլէր, ՝վէ հէր էյի իշէ հազըր պուլունսընլար։ 2-՝Քիմսէյէ սէպէպ էթմէյէլէր, ՝նիզա՛ճը օլմայըպ ՝լաթիֆ օլալար, ՝ճիւմլէ աստմլէրէ քէմալը հիլմ կէօսթէրէլէր։ 3-՝Զիրա ՝պիր վազըթ պիզ տաին ՛ապըզ, ինա՛աթսըզ վէ զէլալէթտէ իտիք, վէ տիւրլիւ տիւրլիւ չէհվէթ վէ զէվգլէրէ էսիր օլուպ՝ չէրը վէ հաստատէ եաշար իտիք. մէքրուհ իտիք, վէ պիրիրիմիզէ պուզ էտէր իտիք։ 4-Լաքին ՝Թէլասքեարըմըզ Սալահըն ՝լութֆու վէ ինսանա օլան մուհապէթի զահիր օլըպը զէման, 5-Իճրա էթտիրիմիզ ՝սալահ ՛ամէլէրինտէն օլմայարագ, անճագ քէնտի մէրհամէթինէ կէօրէ, ՝եէնի տօզմա ԵԼՅ-զամանը, 6-Վէ Յիսուս Քրիստոս վասըթասըլէ ՝իւզէրիմիզէ զանի զանի տէօքտիւյիւ Րուհ իւլ Գուտսըն եէնիլէթմէսինլէ պիզի խէլաս էյլէտի.

՚1 Կոր. 1. 7։ Փիլ. 3. 20։ 2 Պետ. 3. 11։
՛2 Տիմ. 4. 2։
՜1 Տիմ. 4. 12։

՝Րօմ. 13. 1։ 1 Պետ. 2. 13։
՞Կող. 1. 10։ 2 Տիմ. 2. 21։ ՚Իպր. 13. 21։
՟Եփես. 4. 31։
ՠ2 Տիմ. 2. 24, 25։
աՓիլ. 4. 5։
բԵփես. 4. 2։ Կող. 3. 12։
գ1 Կոր. 6. 11։ Եփես. 2. 1։ Կող. 1. 21։ 3. 7։ 1 Պետ. 4. 3։
դ1 Տիմ. 2. 3։
եՊ. 2. 11։
զՐօմ. 3. 20։ 9. 11։ 11. 6։ Գաղ. 2. 16։
էԵփես. 2. 5, 8, 9։ 2 Տիմ. 1. 9։
ըՅովհ. 3. 3, 5։ Եփես. 5. 26։ 1 Պետ. 3. 21։
թԵզեկ. 36. 25։ Յովէլ 2. 28։ Յովհ. 1. 16։ Ա՛մաղ. 2. 33։ 10. 45։ Րօմ. 5. 5։

7 - Թա քի անըն ՝ինայէթիլէ թէպրիր օրունարաք, ²էպէտի հայաթ լումիտի մուճէպինճէ ¹վարիալէր օլալըմ։ 8 - ³Ոու քէլամ սաոլդ տըր, վէ խաթէրիմ քի՝ Ալլահա լման էտինլէր ²էյի ՝ամէլլէր իճրասը- նա մուգայյէտ պուլունմալարը իչիւն, ոու շէյլէրի սապիթ էտէսին. էյի վէ սաէմլէրէ ֆա՞իտէլի շէյ- լէր պունլար տըր։ 9 - ²Ամմա սէֆիհանէ միւպահէ- սէլէրտէն վէ նէսէպ սիլսիլէլէրինաէն վէ նիզա՝լար վէ շէրի՝աթ միւճատէլէլէրինաէն իճթինապ էյլէ. ³զիրա անլէր ֆա՞իտէսիզ վէ պաթըլ տըր։ 10 - *Էհլ ի պիտ՝աթ՞՞ օլան պիր սաէմաէն, ³պիրինճի վէ իքին- ճի նասիհաթտան սոնկրա ²իճթինապ էյլէ։ 11 - Զիրա պիլիրսին քի, ոու մագուլէ քիմսէ զէլալէթէ տիւշար օլուպ՝ ²քէնարինաէն մահքիւմ օլարաք կիւնահ իշլէր։

12 - Արտեմայը եահօա ²Տիւքիկոսը սանա կէօն- տէրտիյիմ զէման, Նիկոպոլիսէ եանընմա կէլմէյէ զայրէթ էյլէ, զիրա օրատա գըշը կէչիրմէյէ գա- րար վէրտիմ։ 13 - Էրպապ ը շէրի՝աթտան օլան Զե- նասը ²վէ Ապողոսը պիր իհթիյաճլարը օրմայարաք, տիդդաթլէ եօլա չըգար։ 14 - Վէ պիզիմքիլէր տախ ²մէյվէսիզ պուլունմամագ իչզրէ, զարուրի իհթիյաճ- լար իչիւն ²էյի ՝ամէլլէրլէ մէշղուլ օրմազը էօյրէնմին- լէր։ 15 - Պէնիմ իլէ պէրապէր օլանլարըն ճիւմլէսի տանա սէլամ էտէրլէր. պիզի իտանատա սէվկինլէրէ սէլամ էյլէ։ ՝Ինայէթի ճիւմլէնիզ իլէ օլսուն։ Ամին։

Ե Րօմ. 3. 24, Գաղ. 2. 16, պ. 2. 11,
զ պ. 1. 2,
է Րօմ. 8. 23, 24,
ը 1 Տիմ. 1. 15, պ. 1. 9,
թ Ա՛մ. 1, 14, պ. 2. 13,
ժ 1 Տիմ. 1. 3, 2 Տիմ. 2. 23, պ. 1. 14,
ի 2 Տիմ. 2. 14,
* Եա՛ն՝ Հերեմիկոս
լ 2 Կոր. 13. 2,
խ Մաաթ. 18. 17, Րօմ. 16. 17, 2 Սէլ. 3. 6, 14, 2 Տիմ. 3. 5, 2 Յովհ. 10,
ծ Ա՛մալ. 13. 46,
կ Ա՛մալ. 20. 4, 2 Տիմ. 4. 12,
հ Ա՛մալ. 18. 24,
ձ Րօմ. 15. 28, Փիլ. 1. 11, 4. 17, Կող. 1. 10, 2 Պետ. 1. 8,
ղ Ա՛մ. 8, Եփես. 4. 28,

ՊՕՂՈՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ

ՓԻԼԻՄՈՆԱ ՐԻՍԱԼԷՍԻ

-Յիսուս Քրիստոս էչիւն մահպուս Պօղոս վէ Տիմոթէոս պէրատէր, սէվկիւլիւմիւզ վէ ՛էմէքտաշըմըզ Փիլիմոնա, 2-վէ սէվկիւլիւ Ապիիայա, վէ ՛սիլահտաշըմըզ ՛Արքիպպոսա ՛վէ սէնին խանէնկտէ պուլունան քիլիսէյէ. 3-՛Միզէ Փէտէրիմիզ Ալլահ վէ Բապպ Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան ՛ինայէթ վէ սէլամէթ օլսուն։

4-՛Սէնին Բապպ Յիսուսա վէ ճիւմլէ մուգատտէալէրէ օլան մուհապպէթինկի վէ իմանընկը էշիտիր էքէն, 5-՛Տա՞իմա Ալլահըմա շիւքր էտէրէք, տու՛ալարընտա զիքր էտէրիմ քի, 6-Իմանընկըն միւշարէքէթի Յիսուս Քրիստոս էչիւն սիզտէ օլան հէր էյիլիյի պիլմէքլիքտէ ՛ամիլ օլա։ 7-Զիրա, էյ պէրատէր, ՛մուգատտէալէրին գալպլէրի սէնին վասըթանկլէ միւսթէրիհ օլտըղընտան, սէնին մուհապպէթինկտէն տոլայը չօղ մէսէրրէթ վէ թէսէլլիմիզ վար։ 8-՛Պու էճլտէն լայըզ օլանը սանա էմր էթմէյէ Քրիստոստա չօղ ճէսարէթիմ վար իսէ տէ, 9-եինէ պէն պու մադդուլէ պիր քիմսէ, եա՞նի իհտիյարլըղըմ վէ սէլամէթ օլսուն։

-Եփես. 3. 1։ 4. 1։ 2 Տիմ. 1. 8։ Ա.յ. 9։	՛Րօմ. 16. 5։ 1 կոր. 16. 19։	1. 2։ 2 Սէլ. 1. 3։
Բ Փիլ. 2. 25։	՚Եփես. 1. 2։	Ը Փիլ. 1. 9, 11։
Գ Փիլ. 2. 25։	Ե Եփես. 1. 15։ կող. 1. 3։	Թ 2 կոր. 7. 13։ 2 Տիմ. 1. 16։ Ա.յ. 20։
Դ կող. 4. 17։	Զ Եփես. 1. 16։ 1 Սէլ. 1. 2։	Ժ 1 Սէլ. 2. 6։

թէյար Պօղոս Ավէ չիմոի իսէ Յիսուս Քրիստոս ի-
չիւն մահպուս օլարագ, մուհապպէթէ պինա"էն
ըէճա էթմէյի տահա էյի սայարըմ։ 10-Ի՛մ ահպուսի-
յէթիմոե թէվվիս էյլէտիյիմ օղլըմ Ոնեսիմոս ի-
չիւն սանա ըէճա էտէրիմ։ 11-Մէրգումըն պիր
վագըթ սանա Ֆա"իտէսի եօգ իտի իսէ տէ, չիմ-
տի սանա հէմ տէ պանա Ֆա"իտէլի օլարագ, անը
կէրի կէօնտէրտիմ։ 12-Իմոի սէն անը պէնիմ ճի-
յէրիմ կիպի գապուլ էյլէ։ 13-Պէշարէթ իչիւն օ-
ղան մահպուսիյէթտէ՝ պանա սէնին եէրինէ իըրա-
մէթ էթմէք իւզրէ պէն անը եանըմտա ալը գօ-
մագ իսթէտիմ իսէ տէ, 14-Սէնին ըէյինկ օլմատա-
ղըգճա պիր չէյ եաիմագ իսթէմէտիմ, Ըթա քի
սէնին իսայրընկ զարուրի օլմայրսըկ՝ ըիզա իլէ օլա։
15-Ինիրա պէլքի պիր միւտտէթ այրըլմատը պու-
նուն իչիւն, եա՞նի արթըդ դուլ կիպի տէյիլ, 16-
Անճագ գուլա Ֆա"իդ օլարագ, խուսուսա պանա
վէ նէ գատար զիյատէ սանա ՚հէմ թէնտէ հէմ
տախի Բապատա ՚սէվկիւլու պիր պիրտաէր կիպի
անը իլէլէպէտ գապուլ էթմիշ օլսանն։ 17-
՚Իմոի էկէր պէնի չէրնը ՚սատա էտէր իսէն, ա-
նը պէնիմ կիպի գապուլ էյլէ։ 18-Վէ էկէր սա-
նա պիր հադդըզըդ էթտի, եախօտ պօրճու վար
իսէ, անը պանա մնահատագ էյլէ։ 19-Պէն Պօղոս
քէնտի էլիմնէ եազըրամ. պէն էտա էտէրիմ. գա-
թընը պանա պօրճըս սըն՝ սանա տէմէյէյիմ։ 20-
Պէլի, էյ պիրտաէր, Բապատա սէնտէն Ֆա"իդե-

ե Ա.Յ. 1։
ը 1 կոր. 4. 15։ Գաղ. 4. 19։
թ Կող. 4. 8։
ժ 1 կոր. 16. 17։ Փիլ. 2. 30։
ի 2 կոր. 9. 7։
լ Թէք. 45. 5, 8։
խ Կող. 3. 22։
ծ Մատթ. 23. 8։ 1 Տիմ. 6. 2։
կ 2 կոր. 8. 23։

մէնա օլայըմ, ՝գալըխմի Քրիստոստա միւսթէրիհ էյլէ։ 21 - ՝Սէնին լթա՛աթընա ի՛թիմասլէ, տէտիյիմանէն գիյատէ տախի էտէճէյինի պիլէրէք սանա եազըրմ։ 22 - Հէմ տախի պանա պիր գօնագ հաղըրա, գիրա ՝սիգին տու՛ալարընըզ վասլթասըյլէ սիզէ ՝պաղըշանաճաղըմը ումարըմ։ 23 - Յիսուս Քրիստոստա հապս ըէֆխիմ օլան ՝Եպափրաս, 24 - վէ էմէքտաշլարըմ ՝Մարկոս վէ ՝Արիստարքոս վէ ՝Դեմաս վէ ՝Ղուկաս սանա սէլամ էտէր։ 25 - ՝Րասպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն ՛ինայէթի րուհընըզ իլէ օլսուն։ Ամին։

[ՊՕՂՈՍ ԲԷՍՈՒԼԸՆ]

՛ԻՊՐԱՆԻԼԷՐԷ ԲԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Ալլահ զէմանը գատիմտէ, ՝նիչէ գըթ՛ալար վէ նիչէ թարզլարտա, վէյղամպէրլէր վասլթասըյլէ էճատատա սէօյլէմիշ օլարագ, 2 - ՛Պու սօն ղիւնլէրտէ տախի, ՝հէր շէյէ վարիս նասըլ էյլէյիպ՝ ՛ալէմլէրի տախի վասլթասըյլէ խալգ էյլէտիյի ՝Օղ-

՛ Ած. 7։
՝ 2 կոր. 7. 16։
՞ 2 կոր. 1. 11։
՟ փիլ. 1. 25։ 2. 24։
՞ կող. 1. 7։ 4. 12։
՟ Ա՛մալ. 12. 12, 25։
՞ Ա՛մալ. 19. 29։ 27. 2։ կող. 4. 10։
՟ կող. 4. 14։
՟ 2 Տիմ. 4. 11։
՞ 2 Տիմ. 4. 22։

՟ Ա՛տ. 12. 6, 8։
՛ թէս. 4. 30։ գաղ. 4. 4։ Եփես. 1. 10։
՝ Մէզ. 2. 8։ Մատթ. 21. 38։ 28. 18։ Յովհ. 3. 35։ Րօմ. 8. 17։
՟ Յովհ. 1. 3։ 1 կոր. 8. 6։ կող. 1. 16։
՞ Յովհ. 1. 17։ 15. 15։ պ. 2. 3։

լու լսէ պիզէ սէօյլէտի։ 3 - ՚Պու տախ անըն ճէ-
լալընըն գիյասը վէ ճէվհէրինին ըէամ ի գաթխտ օ-
լուպ՝ ՚մէվճուտաթըն քեաֆֆէհինի քէնտի գուտ-
րէթինին քէլամըյլէ վիգայէ էտէրէք, ՚քէնտիտ
վասըթասըյլէ կիւնահլարըմըզըն թաթհիրի թէտա-
րիւքինի էթտիքտէն սօնրա, ՚եիւքսէքլէրտէ ՚ազա-
մէթին սագընտա ճիւլուս էթտի։ 4 - Վէ ՚վարիս
օլտըզը իսա մէլէքլէր իսմինտէն նէ գատար էֆզալ
իսէ, ՚ընը տախ օլ գատար ա՚զամ օլտու։ 5 - Զի-
րա մէլէքլէրին հաՆնկըընա պիր գէման տէմիշ
տիր քի՝ ՚Սէն Օղըմ սըն, պէն սէնի պու կիւն
թէվհիտ էյլէտիմ. վէ եինէ՝ ՚պէն անա փէտէր օ-
լաճաղըմ, օ տախ պանա Օղուլ օլաճադ տըր։ 6 - Վէ
եինէ ՚էյք օղլու տիւննէյա իտխալ էթտիյի վա-
գըթ տէր քի՝ ՚Վէ Ալլահըն ճիւմլէ մէլէքլէրի անա
սէճտէ էթտինլէր։ 7 - Վէ մէլէքլէր հադգընտա
պուխուրըր քի՝ ՚Քէնտի մէլէքլէրինի բուհյար, վէ
խաատէմէնի աթէշ ալէվի էտէր։ 8 - Լաքին Օղա՝
՚եա Ալլահ, սէնին թախթընի էպէտ իւլ ապատ տըր,
սէնին մէլէքիւթիւնիւն ՚ատասը խթիդամէթ ՚ա-
սասը տըր։ 9 - Ալահը սէվիտ՝ ֆըդատան խբրահ
էթտին. պու սէպէպտէն, եա Ալլահ, ՚սէնին Ալ-
լահընկ սէնի չէրիքլէրինիտէն պիյատէ շասըդ եա-
ղըյլէ մեհ էյլէտի։ 10 - Հէմ՝ ՚եա Բապպ, խալթ-

ՂՅովհ. 1. 14, 14. 9, 2 կոր. 4. 4, կող. 1. 15,
Ե Յովհ. 1. 4, կող. 1. 17, վահ. 4. 11,
Ը պ. 7. 27, 9. 12, 14, 26,
Թ Մէզ. 110. 1, Եփես. 1. 21, պ. 8. 1, 10. 12, 12. 2, 1 պետ. 3. 22,
Ժ Եփես. 1. 21, Փիլ. 2. 9, 10,
Ի Մէզ. 2. 7, Ա՚մաղ. 13. 33, պ. 5. 5,
Լ 2 Մհաղ. 7. 14, 1 թէվ. 22. 10, 28. 6, Մէզ. 89. 26, 27,
Խ Բօամ. 8. 29, կող. 1. 18, վահ. 1. 5,
Ծ պաղ Մէզ. 97. 7, 1 պետ. 3. 22,
Կ Մէզ. 104. 4,
Հ Մէզ. 45. 6, 7,
Յ Եա. 61. 1, Ա՚մաղ. 4. 28, 10. 38,
Ղ Մէզ. 102. 25, Եբ ղայրե,

տատե զեմինեն թեմելինի սէն գուրտըն, վէ սէմա-
վաթ էյլերինկեն էշի տիր։ 11 - ՙՊունլար զեվալ պու-
լուր, տումա սէն պադը սըն. ճիւմլէսի լիպաս կի-
պի էնքիյիպ՝ անլերը գաֆթան կիպի տիւրէճէքսին,
վէ տէյիշէճէքլեր։ 12 - Լաքին սէն հէյման օ զաթ
սըն. սէննէլերինկ տախի նիհայէթ պուլմազ՝ տէյիւ
պույուրըր։ 13 - Վէ մելէքլերին հաՙնկըսընա պիր
զէման՝ ՙՍէննին տիւշմէնլերինկի այադլարընկա պասա-
մադ գօյունճայատէք, սէն սաղըմսա օթուր՝ տէ-
միշ տիր։ 14 - Անլերին ճիւմլէսի ՙխէլասա վարիս օ-
լաճադ քիմսէլերէ խըտմէթ էշին իրտալ օլունան
ՙխատիմ բուհլար տէյիլՙէ մի։

ՊԱՊ 2

Պու սէպէպտէն իշինթէյիմիզ չէլլերի հիչպիր
վէճհլէ ՙգաչըրմամադ իշին անլերէ տահա զիյատէ
տիդգաթ էթմէկինիզ։ 2 - Չիրա ֊էկէր մելէքլեր վա-
րըթտըյըէ սէօյլէնիլէն քէլամ սապիթ օլուպ՝ ֊հէր
պիր թէճաւուզ վէ իթա՚աթըզըզ լայըգ օլան
ճէզատընը պուլտու իսէ, 3 - ֊Իպթիտա Բապպէն վա-
րըթտըյըէ պույուրուլուպ՝ ֊իչխտէնլեր թարաֆըն-
տան պիզէ թաստիգ օլունարադ, 4 - Ալլահ տախի
֊քէնտի իրատէթինէ կէօրէ ֊՚ալամէթլեր վէ մի՚-
ճիզլեր վէ տիւրլիւ տիւրլիւ գուվվէթլեր ֊վէ Բուհ

ֆ Եա. 34. 4։ 51. 6։ Մատթ. 24. 35։ 2 Պետ. 3. 7, 10։ Վահ. 21. 1։
ՙ Մէզ. 110. 1։ Մատթ. 22. 44։ Մարկ. 12. 36։ Ղուկ. 20. 43։ Պ. 10. 12։ Ա՚. 3։
՚ Բօմ. 8. 17։ Տիտ. 3. 7։ Յակ. 2. 5։ 1 Պետ. 3. 7։
֊ Թէք. 19. 16։ 32. 1, 2, 24։ Մէզ. 34. 7։ 91. 11։ 103. 20, 21։ Դան. 3. 28։ 7. 10։ 10. 11։ Մատթ. 18. 10։ Ղուկ. 1. 19։ 2. 9, 13։ Ա՚մալ. 12. 7, վէ ղայրի։ 27. 23։
֊ Թէս. 33. 2։ Մէզ. 68. 17։ Ա՚մալ. 7. 53։ Գաղ. 3. 19։
֊ Ա՚տ. 15. 30, 31։ Թէս. 4. 3։ 17. 2, 5, 12. 27. 26։
֊ Մատթ. 4. 17։ Մարկ. 1. 14։ Պ. 1. 2։
֊ Ղուկ. 1. 1։
֊ Եփես. 1. 5, 9։
֊ Ա՚մալ. 2. 22, 43։
֊ 1 Կոր. 12. 4, 7, 11։

իւլ Գուասըն մէվհիպէլէրիյլէ ըշհաատէթ էյլէտիյլ պէօյլէ յապիմ խէլասը ւհմալ էթտիյիմիզ թագաւորատէ, ալիզ ընա՞սըլ դուրթուլաճաղըզ։

5 - Զիրա հադդընաս աէօյլէտիյիմիզ յՀոլ կէլէճէք յալէմի մէլէքլէր հիւքմիւ ալթընա գօսմասը։ 6 - Ամմա ալը զաթ ալը եէրատէ շհաատէթ էտիալ՝ ինանան նէ՞ տիր քի անը զնքը էտէպին, եախօտ ինանան օղու նէ՞ տիր քի անը զիյարէթ էտէպին. 7 - Անը մէլէքլէրատէն ալը աղ աշադը գօսրն, անը ճէլալ ու յիզզէթլէ թաճլանադրատըն, վէ անը ալնին էլէրինվին իշլէրի իւզէրինէ նասալ էթտին. 8 - Ճիւմլէ մէվճուտաթը անըն այադլարը ալթընա գօսրն տէտի. չիւնքի ճիւմլէ մէվճուտաթը անըն հիւքմիւ ալթընա գօսմասըլլէ, հիւքմիւ ալթընա գօնուլմասընը պիր շէյ պրադմասը. 9 - Ւմտի խէ տահա ճիւմլէ մէվճուտաթը անըն հիւքմիւ ալթընատա կէօրմէյօրըզ։ 9 - Լաքին յմէլէքլէրատէն պիր աղ աշադը գընընմըշ Յիսուսը Սլահըն յինայէթվիլլէ ճիւմլէ իչուն էօլիւմ թահմադ իւզրէ, էօլիւմ էլէմի ալպալինատէն, ըճէլալ ու յիզզէթլէ թաճլանմըշ կէօրիյօրըզ։ 10 - Զիրա հէր շէյ քէնտի իչուն վէ յհէր շէյ քէնտի էլիյլէ օլանա, չօգ օղուլլար ճէլալէ կէթիրտիյինատէ, ղանլէրին խէլասընըն Ըէ՞խինի ֆէլէմէր վասըթատըլլէ քէմալէ էրտիրմէք ֆլայըգ խոս։ 11 - ֆԶիրա կէրէք թագոխս էտէն՝ կէրէք թագ-

ը Մարկ. 16. 20։ Ա՛մալ. 14. 3։ 19. 11։ Բօմ. 15. 18, 19։ 1 կոր. 2. 4։
ը Պ. 10. 28, 29։ 12. 25։
ժ Պ. 6. 5։ 2 Պետ. 3. 13։
ի Յով 7. 17։ Մէզ. 8. 4։ Վէ ղայբն 144. 3։
լ Մաթթ. 28. 18։ 1 կոր. 15. 27։ Եփես. 1. 22։ Պ. 1. 13։
խ 1 կոր. 15. 25։
ծ Փիլ. 2. 7—9։
կ Յովհ. 3. 16։ 12. 32։ Բօմ. 5. 18։ 8. 32։ 2 կոր. 5. 15։ 1 Տիմ. 2. 5։ 1 Յովհ. 2. 2։ Վ. Յհ. 5. 9։
հ Ա՛մալ. 2. 33։
յ Բօմ. 11. 36։
ղ Ա՛մալ. 3. 15։ 5. 31։ Պ. 12. 2։
ճ Ղուկ. 13. 32։ Պ. 5. 9։
ն Ղուկ. 24. 46։
շ Պ. 10. 10, 14։

տիս օրունանլարըն ՝ճիւմլէսի պէր զաթտան տըր. ՝պու սէպէպտէն անլէրէ պէրատէր տէմէյէ հիճապ էթմէյիպ՝ տէր քի, 12 - ՍԷնէն խամինի պէրատէր-լէրիմէ պէյան էյլէյէճէյիմ, քիւնէհէնին օրթասըն-տա սանա թէսպիհ էտէճէյիմ: 13 - Վէ եւինէ՝ ՊԷն անա թէվէքքիւլ էտէճէյիմ. վէ եւինէ՝ ԻշթԷ պէն, վէ ՝Ալլահըն պանա վէրտիյի էվլատ: 14 - Իսմոի էվ-լատ թէնտէն վէ գանտան միւշթէրիք պուլունտըղ-լարընտան, ՝քէնտիսի տահի պի՛այնիհի հէմտան պու չէյլէրէ հիսսէտար օլսու, ՝թա քի էօլիւմ վաստըթա-ըյլէ էօլիւմիւն գուվվէթինէ մալիք օլանը, եա՛նի Շէյթանը խալթալ էտիպ, 15 - ՝Պիւթիւն ՛էօմրէրինտէ էօլիւմ գօրդուսու սէպէպիյլէ գուաըղա միւսլիմլա օլանլարը ազատ էտէ: 16 - Զիրա մէլէքլէրէ ասլա տէմթիկիր օլմազ, անճագ Աբրահամ նէսլինէ տէմ-կիր օլուր: 17 - Պու էճլտէն գավմըն կիւնահլարընա քէֆարէթի էթմէք իչիւն, Ալլահա միւթ՛ալլըգ չէյ-լէրտէ քէնտիսի ՝րահիմ վէ սաղըգ Ֆեահին ի ա՛-զամ օլմազ խուզրէ, ՝հէր չէյտէ պէրատէրլէրինէ պէնգ-զէր օլմազ լազըմ կէլտի: 18 - ՝Զիրա քէնտիսի թէճրի-պէյէ տիւչար օլարազ, էլէմ չէքմիշ օլտըղընտան, թէճրիպէ չէքմէքտահ օլանլարա եարտըմ էթմէյէ գաահիր տիր:

ՊԱՊ 3

Իսմոի, ՝էյ սէմաւի տա՛վէթին հիսսէտարլարը

՝ Ա՛մոս. 17. 26:
՝ Մաաթ. 28. 10: Յովհ. 20. 17: Րօմ. 8. 29:
՝ Մէզ. 22. 22, 25:
՝ Մէզ. 18.2: Եա. 12.2:
՝ Եա. 8. 18:
՝ Յովհ. 10. 29: 17. 6, 9, 11, 12:
՝ Յովհ. 1. 14: Րօմ. 8. 3: Փիլ. 2. 7:
՝ 1 Կօր. 15.54, 55: Կող. 2. 15: 2 Տիմ. 1. 10:
՝ Ղուկ. 1. 73: Րօմ. 8. 15: 2 Տիմ. 1. 7:
՝ Պ. 4. 15: 5. 1, 2:
՝ Փիլ. 2. 7:
՝ Պ. 4. 15, 16: 5. 2: 7. 25:

՝ Րօմ. 1. 7: 1 Կօր. 1. 2: Եփես. 4. 1: Փիլ. 3. 14: 2 Սէլ. 1. 11: 2 Տիմ. 1. 9: 2 Պետ. 1. 10:

օլան մուգաատէս ակրաատէրլէր, [բ]իդարբամլըղըն Իէասուլը վէ Քեահին ի ա՚զամը Յիսուս Քրիստոսա նազար էտինիզ. 2-Օլ քի քէնանինի նասդ էտէնէ, [գ]Մովսէս անըն պիւրթիւն խանէսինատէ սասըդ պուլունդուղը կիսպի սասըդ սըր: 3-Զիրա [դ]խանէյի պինա էտէնին՝ խանէսէն նէ գաատար զիյատէ ի՚թիպարը վար խէ, պու զաթ Մովսէսէն օլ գաատար զիյատէ [ե]իզդէթէ լայըդ ՚սատ օլունսուս: 4-Զիրա հէր խանէ պիր քիմսէ Թաբառնըման պինա օլունսուր. [զ]լաբին հէր չէյի պինա էտէն՝ Ալլահ սըր: 5-Ովէ Մովսէս անըն պիւրթիւն խանէսինատէ, [է]աէօյլէնիլէճէք չէյլէրէ չէհատէթ իչիւն [ը]ըսդամէթքեար մադամընտա սասըդ պուլունսուս խէ տէ, [թ]Քրիստոս Օլսուլ սըֆէթիյլէ քէնսի խանէսի իւզէրինատէ [ժ]սըր: 6-[ի]Վէ ճէսարէթի վէ իւմիսին ինֆիխարընը նիհայէթէ գաատար գալի թուխթուղումուզ հալատէ, [ի]անըն խանէսի պիզ իզ:

7-Պու էճլատէն Րուհ իւլ Գուտսըն աէօյլէտիյի իւզրէ՝ [լ]էվէր պու կիւն անըն աէտասընը իշխարիր իսինիզ, 8-Պէրիյէտ ֆէճրիսէ կիւնինատէ Ալլահը զաղապա կէթիրտիքլէրինատէ օլսուղը կիսպի, գալըլէրինիզի գաթըշաչարմայընըզ: 9-Օրտաս էճատատընըզ պէնի ֆէճրիսէ վէ իսմիհան էյլէյիսի՝ իշլէրիսիզ գըրդ սէնէ կէօրտիւկէր: 10-Պու էճլատէն օլ նէսլատէն պիզդար օլարադ տէտիմ քի՝ Տա՞իմա գալը-

[բ] Բօմ. 15. 8, պ. 2. 17, 4. 14, 5. 5, 6. 20, 8. 1, 9. 11, 10. 20.
[գ] Ա՚ա. 12. 7, Ա՚ա. 5,
[դ] Ջաբ. 6. 12, Մատթ. 16. 18,
[ե] Եփես. 2. 10, 3. 9, պ. 1. 2,
[զ] Ա՚ա. 2,
[է] Թէս. 18. 15, 18, 19,
[ը] Խուր. 14. 31, Ա՚ա. 12. 7, Թէս. 3. 24, Յհս. 1. 2, 8. 31,
[թ] պ. 1. 2,
[ժ] Ա՚ա. 14, Մատթ. 10. 22, 24. 13, Բօմ. 5. 2, կող. 1. 23,
[ի] 1 կոր. 3. 16, 6. 19, 2 կոր. 6. 16, Եփես. 2. 21, 22, 1 Տիմ. 3. 15, 1 պետ. 2. 5,
[լ] 2 Մխ. 23. 2, Ա՚մոս. 1. 16,
[խ] Մէզ. 95. 8, Ա՚ա. 15,
պ. 6. 11, 10. 35,
[ծ] 1 կոր. 3. 16, 6. 19, 2 կոր. 6. 16, Եփես. 2. 21, 22, 1 Տիմ. 3. 15, 1 պետ. 2. 5,
[կ] 2 Մխ. 23. 2, Ա՚մոս. 1. 16,
[հ] Մէզ. 95. 8, Ա՚ա. 15,

լերինաէ զելալէթէ տիւշերլեր, Թարիգլերիմի տա-
խի պիլմէտիլեր։ 11 - Հաթթա զաղապըմտա՝ Բա-
հաթըմա կիրմէյճէքլեր՝ տէյիւ եէմին էթտիմ։
12 - Պագընըզ, էյ պիրատէրլեր, քի սիզտէն պիրին-
աէ հայյ Ալլահտան իրթիտատ էթմէքտէ իման-
սըզ վէ քէօթիւ գալալ պուլունմասըն։ 13 - Ամմա
սիզտէն պիրի կիւնահըն իղլալըյլէ գաթըլաշմամա-
ա իչիւն՝ Պու կիւն՝ տէնիլտիքճէ, հեր կիւն պիրի-
պիրինիզէ նասիհաթ էտինիզ։ 14 - Զիրա *ի'թիմատըն
իպթիտատըն նէհայէթէ տէյին միւհքէմ թուրթը-
ղունըզ թագտիրտէ Քրիստոսըն չերիքլերի օլմուշ օլ-
տըզ. 15 - Նէթէքիմ՝ ¹Պու կիւն էկեր անըն աէտա-
սընը իչիտիր իսէնիզ, զաղապա կէթիրտիքլերինտէ
օլտըղը կիպի՝ գալալէրինիզի գաթըլաշտըրմայընըզ։
16 - ²Զիրա *պա'զըլտըը իչիթմիչ օլտրագ զաղապա
կէթիրտիլեր, լաքին պուննըար Մովսէս վասըթտըլէ
Մըսըրտան չըգանլարըն ճիւմլէսի տէյիլ՝՝ իտի։ 17 -
Վէ գըրգ սէնէ քիմլէրտէ՞ն պիզտար օլտու. կիւնահ
էտիպ ³ճէսէտլերի պէրրիյէտէ տիւշէննլէրտէն տէյի՞լ
մի իտի։ 18 - Վէ քէնտի բահաթընա կիրմէյճէքլեր
տէյիւ իթա'ատ էթմէյէնլէրտէն զայրի ²քիմլե՞ր
հադգընտա եէմին էթտի։ 19 - ³Վէ կէօրիւյօրսուզ քի՝
իմանըզըզըզ աէպէպինտէն կիրէմէտիլեր։

ՊԱՊ 4

-Իսոսի գօրգալըմ, օլմայա քի անըն բահաթը-

ե Ա՛մ. 6։
զ Ա՛մ. 7։
հ Ա'տ. 14. 2, 4, 11, 24, 30։ Թէս. 1. 34, 36, 38։
* Ե-էօփ՝ քիմլե՞ր իշխիթմիչ օլարագ զաղապա կէթիրտիլեր, Մովսէս վասըթտըլէ Մըսըրտան չըգանլարըն ճիւմլէսի տէյի՞լ մի
ձ Ա'տ. 14. 22, 23, 29, վէ զայրի։ 26. 65։
Մէզ. 106. 26։ 1 Կոր. 10. 5։ Յուդ. 5։
ղ Ա'տ. 14. 30։ Թէս. 1. 34, 35։
ի Պ. 4. 6։
—
-Պ. 12. 15։

նա կերակէյ վա՛տ պատը գալըլ էքէն, սիզահէն պէրի մահրում գալըլ պուլունա։ 2 - Զէրա անկէ՛ր ընդունէր օր-ընօքուը կեսպի՝ պէշարէթ պիզէ տախտ թէպզիր օլունաու, լաքին էշխիտէքլէրի քէլամ՝ ի՛շ չհասէնլէրտէ իսանըլ իմամիզաճ էթմէսէյինաէն, անլէրէ ֆա՛իտէ էթմէտի։ 3 - [f]Զէրա պիզ քի իսանն էթմիշ էզ, բահաթա կերէր էզ, նիհէքիմ՝ [f]բահաթըա կերէրմէյճէքլէր տէր՝ տէյէրէք, զաղաալըմտա եէմին էթտիմ՝ տէյու պույուրըլ տըր. վա՛ղա՝ սիւնեա գուրուալըտան պէրու էշլէր խիթամ պուլմուշ էտի։ 4 - Զէրա պէր եէրտէ եէմինճի ի՛ն հադդընաա պէօյլէ սէօյլէմէ. եա՛նի՝ [f]վէ եէմինճի կիւնտէ Ալլահ քէնտինին ճիւմլէ իշլէրինտէն իսթիղֆահաթ էթտի։ 5 - վէ թէքրար պուրտատա՝ բահաթըա կերակէյճէքլէր տէր՝ [f]էվ։ 6 - Իմտի պա՛ղըլըն անա կերակլէրի միւսապէթ պէր էմր օլուպ՝ [f]մուգատտէմա քէնտիլէրինէ պէշարէթ թէպզիր օունանըլար իսանըլըգտան սօլայը կերակէտքլէրի էճլատէն, 7 - թէքրար պէր կիւն թա՛եին էտիպ՝ պուդաատար վազըթտան սօնրա Դաւիթ վասըթասըլէ՝ Պու կիւն՝ տէյօր, նիհէքիմ՝ էվէր [f]պու կիւն անէն սէտտաըն իշտիր իսէնիզ, գալլէրինիզի գաթըշտըրմայընըզ՝ տէնիլմիշ տիր։ 8 - Զէրա էվէր ցեաու անէրի բահաթա եէթիշտիրմիշ օլտա իսի, պունտան սօնրա պաշգա պէր կիւն հադդընաա սէօյլէմէզ իսի։ 9 - Էօյլէ իսէ Ալլահըն գալմը իշիւն պէր *բահաթ պատը տըր։ 10 - Զէրա Ալլահ քէնտի իշլէրինտէն իսթիղֆահաթ էյլէտիյի կիպի, անըն բահաթընա կերէն տախտ քէնտի իշլէրինտէն իս-

[f] պ. 3. 14։
[f] Մէզ. 95. 11, պ. 3. 11։
[f] թէք. 2. 2, խուր. 20. 11, 31. 17։
[f] պ. 3. 19։
[f] Մէզ. 95. 7, պ. 3. 7։
* Եբ. սէպթ բահաթը

թիրահաթ էթմիշ տիր։ 11-Իմեհ օլ բահաթա կիրմէյէ ճէհա էտէլիմ, [10]օլմայա քի պիր քիմսէ հէյման օլ իսմանըզլըղըն նիւմունէսի իւզրէ տուշէ։ 12-Զիրա Ալլահըն քէլամը [11]հայյ վէ մու"էասիր տիր, [12]վէ հէր նէքի ադըզը [13]դըլըճտան քէսքինտիր, վէ ճան իլէ բուհ վէ օյնադըլար իլէ իլնին թադ-սիմինէ գատար նաֆըզ տըր, [14]վէ գալպին էֆքեար վէ նիյէթլէրինի թէմիզ էտէր։ 13-[15]Վէ անըն հու-զուրընտա զահիր օլմայան պիր մահլուգ եօզ տըր. [16]ֆաթաթ հէր շէյ պիզիմ հիսապ վէրէճէյիմիզ Զա-թըն նազարընտա [17]իւրեան վէ այըդ տըր։

14-Իմեհ պիզիմ [18]սէմաւաթա կէչմիշ պէյնուք [19]Բեահին և ա'զամըմըզ Իսա Ուլլահ Յիսուս վար իւ-քէն, [20]իգրարը գավի թուԹալըմ։ 15-[21]Զիրա Բեա-հին և ա'զամըմըզ զա'իֆնէքէրիմիզէ հէմտէրտ օլմա-զա զայր և մուգթէտիր տէյիլ տիր, անճագ [22]վիւ-նահտան պէրի օլուպ՝ [23]հէր խուտուտա գէդիճ կիպի թէճրիպէ օլունմըշ տըր։ 16-Պունա պինա"էն մէր-համէթէ նա"իլ օլմագ վէ լազըմ օլան իսմուտտ իւ-չուն [24]ինայէթ պուրմագ իւզրէ [25]ինայէթին թախ-թընա ճէտարէթլէ եապըշալըմ։

ՊԱՊ 5

Զիրա հէր քեահին և ա'զամ [1]ինսանլարտան ա-լընարագ, [2]կիւնահլար իչուն թադումիմէ վէ գէպու-

[1] Պ. 3. 12, 18, 19։
[2] Եա. 49. 2։ Երեմ. 23. 29։ 2 Կոր. 10. 4, 5։ 1 Պետ. 1. 23։
[3] Էմս. 5. 4։
[4] Եփես. 6. 17։ Վահ. 1. 16։ 2. 16։
[5] 1 Կոր. 14. 24, 25։
[6] Մհզ. 33. 13, 14։ 90. 8։ 139. 11, 12։
[7] Յոբ 26. 6։ 34. 21։ Էմս. 45. 11։
[8] Պ. 7. 26։ 9. 12, 24։
[9] Պ. 3. 1։
[10] Պ. 10. 23։
[11] Եա. 53. 3։ Պ. 2. 18։
[12] 2 Կոր. 5. 21։ Պ. 7. 26։ 1 Պետ. 2. 22։ 1 Յովհ. 3. 5։
[13] Ղուկ. 22. 28։
[14] Եփես. 2. 18։ 3. 12։ Պ. 10. 19, 21, 22։

---

[15] Պ. 8. 3, 4։ 9. 9։ 10. 11։ 11. 4։

հելէր թագաւոր էթամէք իւղրէ, [բ]Ալլահա միւթէ-
՝ալլէդ ումուրա [գ]ինանըլար իչիւն թա՝եվին օլունուր։
2-[դ]վէ ճէհալէթ վէ զէլալէթաէ օլանլարա չէֆ-
գաթը օլմազա գաւոր օլուր. [ե]չունքի քէնաւսի
տախի զա՝իֆլիքլէ իհաթէ օլունմըշ տըր։ 3-[զ]վէ պու
աէպէպտէն գալմ իչիւն էթտիյի կիպի, քէնաւսի ի-
չիւն տախի կիւնահլարտան տօլայը գուրպան թագ-
տիմ էթմէկի վաճիպ տիր։ 4-[է]վէ պու չէրէֆի
պիր քիմսէ քէնաւկիյինտէն ալմազ, անճագ Ալլահ
թարաֆընտան [ը]Ահարոն կիպի տա՝վէթ օլունան
զաթ [թ]ըր։ 5-[ժ]Խէզալիք Քրիստոս տախի քհահին ի
ա՝զամ օլմազ ՝իզդէթինի քէնտի քէնտինէ ալմա-
տը. անճագ՝ [ի]Էն Օղլըմ սըն, պէն աէնի պու կիւն
թէվիւտ էյլէտիմ՝ տէյէն անա ՝[լ]ղէդ վէրտի։ 6-Նի-
թէքիմ պաշդա պիր եէրտէ տախի՝ [խ]Էն Մէլքի-
սեդեկ թէրթիպի իւղրէ իլէլէպէտ քհահին սին՝
տէյիւ պույուրըր։ 7-Օ տախի ճէհէտտէ պուլունտը-
ղը զէման, [ծ]քէնաւնի էօլիւմտէն խէլաս էթմէյէ
գաւոր օլանա, [կ]՝ապիմ ֆէրհատ վէ կէօզ եաշլա-
րըյլէ [հ]նիյազ վէ րէճաատ՝ արզ էտիպ՝ [ձ]թագվա-
որ աէպէպինտէն միւսթէճապ օլտու։ 8-[ղ]վէ հէր
նէ գաւսար Օղուլ պուլունտու իսէ տէ, [ճ]չէքտիյի
էլէմլէրտէն իթա՝ատ էօյրէնտի։ 9-[մ]վէ քէնտիէ
վասըլ օլմազըյլէ քէնաւնէ իթա՝ատ էտէնլէրին

[բ] Պ. 2. 17։
[գ] Պ. 8. 3։
[դ] Պ. 2. 18։ 4. 15։
[ե] Պ. 7. 28։
[զ] Ղկ. 4. 3։ 9. 7։ 16. 6, 15, 16, 17։ Պ. 7. 27։ 9. 7։
[է] 2 Թէվ. 26. 18։ Յովհ. 3. 27։
[ը] Խուր. 28. 1։ Ա՝ա. 16. 5, 40։ 1 Թէվ. 23. 13։
[թ] Յովհ. 8. 54։
[ժ] Մէզ. 2. 7։ Պ. 1. 5։
[ի] Մէզ. 110. 4։ Պ. 7. 17, 21։
[լ] Մաաթ. 26. 53։ Մարկ. 14. 36։
[խ] Մէզ. 22. 1։ Մաաթ. 27. 46, 50։ Մարկ. 15. 34, 37։
[ծ] Մաաթ. 26. 39, 42, 44։ Մարկ. 14. 36, 39։ Յովհ. 17. 1։
[կ] Մաաթ. 26. 37։ Մարկ. 14. 33։ Ղուկ. 22. 43։ Յովհ. 12. 27, 28։
[հ] Պ. 3. 5։
[ձ] Փիլ. 2. 8։
[ղ] Պ. 2. 10։ 11. 40։

ճիւմլէսի իչիւն էպէտի խէլասա սէպէպ օլսու։ 10-
Վէ Ալլահ թարաֆընտան [5]Մելքիսեդեկ թէրթիպի
իւզրէ Քնահին և ա'զամ թէմսիլէ օլունսու։ 11-
[6]Պունուն հադգընտա տախի սէօյլէյէճէք չօզ սէօ-
զիւմիւզ վար իսէ տէ, [7]գուլագլարընըզ աղըրլաշ-
մըզ օլմըզընտան թէֆսիրի միւշքիլ տիր։ 12-Զիրա
վագթա նազարէն մու'ալլիմ օլմանըզ լազըմ իքէն,
պիր քիմսէնին սիզէ [8]Ալլահըն քէլամլարընըն էր-
քեանընըն իպթիտասը նէ օլմըզընը թէքրար թա'լիմ
էթմէսինէ միւհթաճ սընըզ. վէ գուվվէթլի թա'ամա
տէյիլ, [9]անճագ սիւտէ միւհթաճ օլանլար օլմընըզ։
13-Զիրա սիւթլէ պէսլէնէն հէր քիմսէ սալահ քէլամը
հադգընտա պիխապէր տիր, զիրա [10]չօճուգ տըր։ 14-
Ամմա գուվվէթլի թա'ամ [11]հասսէլէրի 'ադէթ սէ-
պէպինսէն էյիյի վէ քէօթիւյիւ թէմիզ էթմէյէ
թա'լիմ օլունմըշ օլան քեամիլլէրէ մախսուս տըր։

ՊԱՊ 6

Պու էճլատէն [12]Քրիստոս հադգընտա օլան մէս-
տէ ի քէլամնան սարֆը նազար էտիպ՝ քէմալէ
տօղրու իլերիլէյէլիմ. վէ թէքրար [13]էօլիւ 'ամէլլէրտէն
թէվպէ, վէ Ալլահա իման, 2-[14]վէ վաֆթիդլէր թա'-
լիմի, [15]վէ էլլէր գօսմասը, [16]վէ էօլիւլէրին գէյամը,
[17]վէ էպէտի հիւքմընէն թէմէլ պրագմայալըմ։ 3-
Վէ [18]Ալլահ իզն վէրիր իսէ, պունու եափաճաղըզ։

[5] Աւ. 6. պ. 6. 20։
[6] Յովհ. 16. 12։ 2 Պետ. 3. 16։
[7] Մատթ. 13. 15։
[8] պ. 6. 1։
[9] 1 Կոր. 3. 1—3։
[10] 1 Կոր. 13. 11։ 14. 20։ Եփես. 4. 14։
1 Պետ. 2. 2։
[11] Եբ. 7. 15։ 1 Կոր. 2. 14, 15։

---

[12] Փիլ. 3. 12—14։ պ. 5. 12։
[13] պ. 9. 14։
[14] Ա'մալ. 19. 4, 5։
[15] Ա'մալ. 8. 14—17։ 19. 6։
[16] Ա'մալ. 17. 31, 33։
[17] Ա'մալ. 24. 25։ Րօմ. 2. 13։
[18] Ա'մալ. 18. 21։ 1 Կոր. 4. 19։

4 - Ձէրա ՚ալէր քէրէկ նուրա նա՞լ օլանլար ՚վէ
ահմալի ՚ալթէյէլի թաստանլար ՚վէ Րուհ իւլ Գուդ-
սա հիսահատար օլանլար, 5 - վէ Ալլահըն էյի քէլա-
մընը վէ ՚հէլէճէք ՚ալէմին գուվվէթլէրինի թաթ-
մըշ օլանլար, 6 - Իրթիսաս էթահիքլէրի թագսիր-
սէ, պէ թէքրար թէվպէ իչուն թէճահիս օլունմա-
լարը ՚ղայր ի միւմքին սիր. ՚Չունքի քէնահլէրինէ
Իան Ուլահը թէքրար ասլ էտիպ՝ րիւասա էտէր-
լէր: 7 - Ձէրա թօփրադ չօդ տէֆ՚ա իւղէրինէ կէ-
լէն եաղմուրը իչիպ՝ քիմլէր իչուն թէմսար օլունար
իսէ, անլէրէ ֆա՞իտէլի նէսպաթաթ հուսուլէ կէթէր-
տիլինսէ՝ ՚Ալլահ թարաֆընսան պէրէքէթէ նա՞լ
օլար: 8 - Ամմա տիքէն վէ չալըլար հուսուլէ կէ-
թիրէն մէրսուս վէ լա՛նէթէ եադըն օլուպ՝ ՚ապը-
պէթի եանմադ սըր: 9 - Լաքին, էյ ահվկիւլլէր,
պէօյլէ սէօյլէր իսէք սէ, սիզին հադդընըզտա տա-
հա իայրըր վէ իսէսար մուճիպ օլան շէյլէրէ ի՛թի-
մատընըզ վար: 10 - ՚Ձէրա ՚Ալլահ ՚ատալէթսիզ
տէյիլ սիր, քի ՚ումմիւմիւդի ՚վէ մուգատտէսլէրէ
էթտիյինիզ վէ էթմէքտէ պուլունտուղունըզ իսրա-
մէթլէ իսմինէ կէօսթէրտիյինիզ մուհատպէթի ու-
նուտսա:

11 - Ամմա կէվշէմէյուպ՝ իսան վէ սապր վատըթա-
պըլէ ՚վա՛տարա վարիս օլանլարա մուգիմէսի օլ-
մանըզ իչուն, 12 - Սիզմն հէր պիրինիզ ՚իւմիտին

ը պ. 10. 32.
ր Յով. 4. 10. 6. 32. Եփես. 2. 8.
ժ Գաղ. 3. 2, 5. պ. 2. 4.
ի պ. 2. 5.
լ Մատթ. 12. 31,32. պ. 10. 26. 2 պետ. 2. 20, 21. 1 Յով. 5. 16.
խ պ. 10. 29.
ծ Մէզ. 65. 10.
կ Եբ. 5. 6.
հ Էմս. 14.31. Մատթ. 10. 42. 25. 40. Յով. 13. 20.
ձ Թիմ. 4. 10. 2 Տիմ. 1. 18.
ղ պ. 10. 36
ճ պ. 3. 6, 14.

քեմալէ էրմէնի խուսուսընտա նիհայէթէ տէյին հէման պու ճէհատ իպրաղ էթմէնիզի արզու է- տէրիզ։ 13-Զիրա Ալլահ Աբրահամա վա՛տ էթտու- յինաէ, ՝հադդը իչիւն եէմին էտէճէք քենտինտէն պէօյուք պիր զաթ պուլունմաատըղընտան, քենտ զաթը հադդը իչիւն եէմին էտիպ, 14-Հադիդա- թէն աէնի զիյատէսիյլէ պէրէքէթլէյէճէյիմ, վէ սէ- նի զիյատէսիյլէ չօղալտաճաղըմ՝ տէտի։ 15-Ո տա- խի պու վէճհլէ սապը էթտուքտէն սօնրա վա՛տա նա՞իլ օլտու։ 16-Զիրա ատէմլէր քենտիլէրտէն պէօյուիւն հադդը իչիւն եէմին էտէրլէր, ՝վէ ՛ինսանլէրինտէ իպադէթ իչիւն հէր միւնապա՛ատն նի- հայէթի եէմին տիր։ 17-Պու ճիհէթլէ Ալլահ ՝վա- տըն վարիսլէրինէ ՝քենտի թէտապիրինին թէզայու- րու զայը ի միւմքին իտիյինի տահա զիյատէ կէօս- թէրմէք միւրատընտա օլարագ, պիր եէմին ՛իլա- վէ էյլէտի. 18-Թա քի անլէրտէ Ալլահըն եաւան աէօյլէմէսի մուհալ օլան՝ թէզայուր էթմէզ իլի չէյին վաարիտտըյլէ պիղ, ՝էօնիւմիւզէ գօնուլան իւմիտէ նա՞իլ օլմագ իչիւն իլթիճա էտէնլէր, գա- վի թէսէլլիյէ մալիք օլալըմ։ 19-Պու ի-դէ տախի ճանըմըզա միւհքէմ վէ սապիթ լէննկէր մագամընա տա թուիտարըզ, չօ տախի փէրտէնէնին իչ թարա- ֆընա, 20-Եա՛նի Յիսուս Մեսքիսեդեկ թէրթիպի իւզրէ ՝իլէլէպէտ Քուհանին ի ա՛զամ օլարագ, ՛պի- զիմ իչիւն միւրշիտ օլմագ իւզրէ կիրտիյի մահալէ կիրէր։

՝թէք 22. 16, 17։ Մէզ. 105.9։ Ղուկ. 1. 75։ ՀԽուր. 22. 11։	՝պ. 11. 9։ ՀՐօմ. 11. 29։ ՝պ. 12. 1։ ՀՂՀ. 16. 15։ պ. 9.7։	՝պ. 3. 1։ 5. 6, 10։ 7. 17։ ՝պ. 4. 14։ 8. 1։ 9. 24։

ՊԱՊ 7

Ձէրա պու –Մելքիսեդեկ Սաղէմ մէլքի օլուպ՝ Ալլահը միւթա՚ալին քեահինի օլարագ, Աբրահամը, մէլքլէրին գաթլինուէն ՚ալուէթ էտէր լքէն, խէյրլի օլուպ՝ անա խայր ատա՚ա էլլէտի։ 2- Աբրահամ տախի անա էշեանըն քեաֆֆէսինուէն ՚իւշր վէրտի. անըն էօնքն թէրճէմէսի էվվէլա սաատագաթ մէլքի վէ սանկէն սէլամէթ մէլքի մա՚նասընա՝ Սաղէմ մէլքի տախի օլարագ, 3- Պապասըզ, վէ անասըզ, վէ նէսէպսիզ, վէ կիւնլէրինին խաթիտասը վէ ՚էօմրիւնիւն նիհայէթի օլմայըպ՝ անճագ Իսն Ուլլահա պէնզէր օլարագ, սէվամ իւզրէ քեահին գալըր։

4- Վէ պագընըզ, պու նէ՛ գատար պէօյիւք պիր քիսինէ իտի քի՝ Բանա խանէտան ճէտուի օլան Աբրահամ տախի զանիմէթուէն ՚իւշր վէրտի։ 5- Վէ Բպէնի Ղևիտէն օլարագ, քեահինլիյի ալանլարա գալմուան, եա՛նի քէնտի գարնտաշլարընուան, հէր նէ գատար անլէր Աբրահամըն տուլպընուան կէլտիլէր իսէ տէ, շէրի՚աթ մուճէպինճէ ՚իւշր ալմագա թէնպիհ վար ատըր։ 6- Ամմա պունլարըն նէսիլինուէն օլմայան քիսինէ Աբրահամնուան ՚իւշր ալըպ՝ Բվա՚տա լարա մուշհար օլանա Բխայր ատա՚ա էլլէտի։ 7- Լաքին պիւլա իհթիմալաճ խայր ատա՚ա պէօյիւքսէն քիչիւյէ օլուր։

8- Վէ պուրատա էօլէճէք ատէմլէր ՚իւշր ալըր, Բանընա օրատա հայաթտա օլարըպնա շէհատէթ օլունան գաթ Բէտ։ 9- Վէ ՚իւշր ալան Ղևի տախի

Բթէք. 14. 18, վէ գայրի։
Բթէք. 14. 20։
Բ Ա՚տ. 18. 21, 26։
Բ Բօմ. 4. 13, Գաղ. 3. 16։
Բթէք. 14. 19։
Բպ. 5. 6։ 6. 20։

Աբրահամ վասըթասըլէ ՚իւր վէրտի՝ տէնիլսէ ճա-
՚լզ տիր. 10 - Զիրա Մելքիսեդեկ՝ Ղ-ԻՒՒՆ վէտէ-
րինի իսթիղպալ էթտիյի զէման, քէնտիսի տահա
անըն սուլըննտա իտի։

11 - Իմտի Էկէր Դևիլի քեահինլիք վասըթասըլէ
քէմալ օլսա իտի, (չիւնքի պունա մէպնի խալդա
չէրի՚աթ տախի վէրիլմիշ իտի,) արթըգ Ահարոն
թէրթիպինճէ տէնիլմէյիտ՝ Մելքիսեդեկ թէրթի-
պինճէ պաշդա պիր քեահինին զուհուր էթմէսի
նէ՞ լազըմ իտի։ 12 - Զիւնքի քեահինլիք թէպտիլ օ-
լունտուղը թաղտիրտէ, չէրի՚աթըն թէպտիլի տախի
իղթիզա էտէր։ 13 - Զիրա հադդընտա պու չէյլէ-
րին վէքը օլունտուղը զաթ՝ հիչ պիր քիմսէյինին մէզ-
պահա միւլազէմէթ էթմէմիշ օլտուղը տիկէր պիր
սըպթտան իտի։ 14 - Զիւնքի Բապպըմըզըն Յուդա-
տան նէչ՚էթ էթտիյի զահիր տիր. պու սըպթ
հադդընտա իսէ Մովսէս քեահինլիք ճիհէթինտէն
պիր չէյ սէօյլէմէմիտի։ 15 - Վէ Մելքիսեդեկ միւշա-
պէհէթինճէ օլտուդ, ճիհանի էմրտէն ՚իպարէթ
օլան չէրի՚աթա կէօրէ տէյիլ, 16 - Անճաղ զէվալ
պուլմազ հայաթըն գուվվէթինէ կէօրէ օլան զայրէ
պիր քեահին զուհուր էթտիյի հալտէ, տահա զի-
յատէ աշիքեար տըր։ 17 - Զիրա՝ Ամէն Մելքիսե-
դեկ թէրթիպի իւզրէ իլէլէպէտ քեահին սէն՝ տէ-
յիւ չէհատէթ էտէր։ 18 - Զիրա Էչէրի՚աթ հիչ պիր
չէյի թէքմիլ էթմէմէյիլէ ապտէմճէ օլան էմր
Էզա՚իճ վէ ֆա՚իտէսիզ օլտուղընտան լազվ օլունուպ,

Էգաղ. 2. 21։ Ամ. 18, 19։ պ. 8. 7։
բԵս. 11. 1։ Մատթ. 1. 3։ Ղուկ. 3. 33։ Րոմ. 1. 3։ Վահ. 5. 5։
ՐՄէզ. 110. 4։ պ. 5. 6, 10։ 6. 20։
ՀԱ՚մալ. 13. 39։ Րոմ. 3. 20, 22, 28։ 8. 3։ Գաղ. 2. 16։ պ. 9.9։
ԷՐոմ. 8. 3։ Գաղ. 4. 9։

19 - Ամեն եէրինէ էֆղալ պիր իւմիտ կիրտի. պու-
նուն վասըթասըյլէ Ալլահա Էհադիսըրըզ։
20 - Վէ եէմին օրմանդըզըն Էհանէնէն օրմանըզը
ճիհէթիլէ, 21 - (Զիւնքի անլէր պիրլա եէմին, լաքին
պու ճէյսա եէմինլէ օլուպ, քէնտիսինէ Էրսապ՝ Սէն
[Մելքիսեդեկ թէրթիպի իւզրէ] իլէլէպէտ քեա-
հին սին՝ տէյիւ եէմին էթտի, վէ վէշիման օրմազ՝
տէյէնին թարաֆընտան քեահին նասըպ օլունսու,)
22 - Յիսուս օլ դատար էֆղալ պիր Ահտըն քէ-
ֆիլի օլսու։
23 - Վէ անլէրին պադը դալմազլարընա էօլիւմ
մանի՛ օլմըշընտան, քեահին նասըպ օլունմազլար չօղ
իտի. 24 - Պու իսէ իլէլէպէտ պադը օլմըշը աէ-
պէտէն ինթիգալ էթմէզ քեահինլիյէ մահիւք տիր։
25 - Պու էճլտէն անըն վասըթասըյլէ Ալլահա եաղ-
լաշանլարը քեամիլէն իսէլաս էթմէյէ տախի դատիր
տիր. չիւնքի Հանլէր իչիւն շէֆա՛աթ էթմէյէ տա-
Էնա հայատտաս տըր։
26 - Զիրա պու միսիլլու, եա՛նի Ամուդատսըս. վէ
սուչսուզ վէ լէքէսիզ վէ կիւնահքեարլարտան այ-
րըլմըշ, վէ Հէօքսէն եիւքսէլմիշ, 27 - Վէ օլ քեա-
հին ի ա՛զամլար կիպի Էվվէլա քէնտիսինէն, Հան-
սէն սոնրա գալմէն կիւնահլարը իչիւն հէր կիւն
գուրպանլար թագտիմ էթմէյէ իհթիյաճը օրմա-
յան քեահին ի ա՛զամ պիրէ մուդթատի իտի. պի-
րա քէնտինի թագտիմ էթմէքլէ Ապտուս պիր սէֆ-

ԼՊ. 6. 18։8. 6։ Գաղ. 3. 24։
Ե Բօմ. 5. 2։ Եփես. 2. 18։ 3. 12։ Պ. 4. 16։ 10. 20։
Զ Մէզ. 110. 4։
Է Պ. 8. 6։ 9. 15։ 12. 24։
Հ Բօմ. 8. 34։ 1 Տիմ. 2. 5։ Պ. 9. 24։ 1 Յովհ. 2. 1։
Ց Պ. 4. 15։
Ղ Եբր. 1. 21։ 4. 10։ Պ. 8. 1։
Ճ Ղև. 9. 7։ 16. 6, 11։ Պ. 5. 3։ 9. 7։
Մ Ղև. 16. 15։
Յ Բօմ. 6. 10։ Պ. 9. 12, 28։ 10. 12։

’առա խճրա էյլէտի։ 28-Չիրա չէրի’ամ ’զա’լիճ-
լեյէ միւսլիթէլա օլան առէմլէրի քեահինի ա’զամ-
լար, լաքին չէրի’ամեան սօնկրա օլան եէմին քէլա-
մը ’իլէլէպէտ միւքեմմէլ օլան Օղու նասպ էտէր։

ՊԱՊ 8

Վ է սէօյլէտիլմիշ չէյլէրին խիւլասասը պու-
մըր քի՝ -սէմաւլամեա ’ազամէթ թախթընըն սա-
ղընտա օթուրան պէօյլէ պիր քեահինի ա’զամը-
մըզ վար տըր. 2-Ոու տախ ֆմադեխին, վէ ին-
սանըն տէյիլ, անճագ Բասպըն գուրտըղը ֆհադի-
դի մէաքէնին խըտմէթճիսի տիր։ 3-Չիրա ֆհեր
քեահինի ա’զամ թադեիմէլեր իլէ գուրտանլար
թադիմ էթմէք իչիւն նասպ օլունտըղընտան,
ֆպունուն տախ թադիմ էտէճէք պիր չէյլ օլ-
մասը լազըմ կէլիր։ 4-Չիրա էկէր եէր իւզէրին-
տէ օլսա իտի, չէրի’ամ մուճէպինճէ թադիմէլէ-
րի թադիմ էտէն քեահինլեր պուլունմըդճա՝
քեահին օլմազ իտի. 5-(Անլեր իսէ սէմաուաքի չէյ-
լէրին նիւմունէ վէ ֆկէօկէսինէ կէօրէ խըտմէթ է-
տէրլեր. նիթէքիմ Մուսէսէ մէաքէնի ինչա էտէ-
ճէյի վադըթ վահի օլունսու, զիրա անա՝ ֆպադ,
ճիւմլէսինի սանա տաղտա կէօսթէրիլէն ըեամէ կէօ-
րէ եահիսաըն՝ տէտի.) 6-Լաքին չիմսի նէ դաուար
էֆզալ վա’տլարէ սապիթ գելընմըշ օլան էֆզալ
պիր ’ահարն միյանճըսը օլմուշ իսէ, ֆօլ դաուար ա’-
լա պիր մէ՞մուրիյէթէ նա՞իլ օլսու։

ֆ պ. 5. 1, 2։
ֆֆ պ. 2. 10։ 5. 9։
—
ֆ Եփես. 1. 21։ կող. 3. 1։ պ. 1. 3։ 10. 12։ 12. 2։
ֆ պ. 9. 8, 12, 24։
ֆֆ պ. 9. 11։
ֆֆֆ պ. 5. 1։
ֆ Եփես. 5. 2։ պ. 9. 14։
ֆֆ կող. 2. 17։ պ. 9. 23։ 10. 1։
ֆ Խուբ. 25. 40։ 26. 30։ 27. 8։ Ա’ա. 8. 4։ Ա’մալ. 7. 44։
ֆ 2 կոր. 3. 6, 8, 9։ պ. 7. 22։

7 - [ր]Զերա էկէր օլ էվվէլքիսի դուսուրըղ օլսա խոր, ևքինճիսի իչիւն մահալ արանըղմազ խոր։ 8 - Չիւնքի անղէրէ [ս]ևթապղէ տէր քի՝ [բ]Իշթէ պէյթ ի Իսրայէլ իղէ վէ պէյթ ի Յուդա իղէ եէնի պիր [գ]ահա [դ]ադա էսէճէյիմ կիւնղէր կէլիր՝ տէյու Բապպ պուլուրըր։ 9 - Պու տախի անղէրի Մըսըր ախյարընսան չըգարմազ իչիւն էճաատալարընըն էլղէրինսէն եավըշտըղըմ կիւնսէ անղէր իղէ էթտիյիմ [գ]ահա կիւպի օրմայաճազ տըր, չիւնքի անղէր [գ]ահատմուս տէվամ էթմէտիղէր, պէն տախի անղէրսէն գաթ[ը]նազար էթտիմ՝ տէյու Բապպ պուլուրըր։ 10 - Զիւրա [ե]օլ կիւնղէրսէն ասկըրա, պէյթ ի Իսրայէլ իղէ [գ]ադա էսէճէյիմ [գ]ահա պու տըր, [ե՛]նէ չէրի[գ]աթըմ ղինղէրինէ գօյուազ՝ գալպղէրի իւզէրինէ եազաճաղըմ, վէ [ա]պէն անղէրէ Սվան օլաճաղըմ, անղէր տախի պանա գամմ օլաճազ տըր։ 11 - Վէ [ի]հէր քէս քէնտի գօնշուսընա, վէ հէր քէս քէնտի գարնտաշընա՝ Բապպը պիլ՝ տէյէրէք թա՛մամ էթմէյէճէք տիր. վիրա քիւչիւք պէօյիւք, անղէրին ճիւմլէսի պէնի պիլճէք տիր. 12 - Զիրա հադդսըզլըղ[ը]նա մէրհամէթի օլաճաղըմ, վէ [ա]նղէրին կիւնահարը իղէ ֆըսադըրընը արթըղ խամթըմա կէթմէյէճէյիմ՝ տէյու Բապպ պուլուրըր։

13 - [ս]Եէնի տէմէսիլէ էվվէլքիյի էսքի դըմըղ, վէ էսքի վէ վիր օլանըն զէվալը եազըն տըր։

ՊԱՊ 9

Իսոսի օլ էվվէլքի [ա]հոքը [գ]ևպատէթի ֆէրիսիէէրէ

[ր] պ. 7. 11, 18։
[բ] եբռ. 31. 31—34։
[գ] պ. 10. 16։
[դ] Զաք. 8. 8։
[ե] ես. 54. 13։ Յովհ. 6. 45։ 1 Յովհ. 2. 27։
[զ] Թօմ. 11. 27։ պ. 10. 17։
[է] 2 կոր. 5. 17։

վէ ¯զէմինի մագտիսի վար իտի։ 2-ԲՀրա պիրինճի մէպքէն ինչա օլունուպ՝ Քպունտա ՔշէմՔտան վէ Քսօֆրա վէ հուզուր էքմէքլէրի պուլունարատ, պունա Գուտս թէամիյէ օլունուր։ 3-վէ ¯ինքինճի վէրտէնին արտընտա Գուտս իւլ ադտաս թէամիյէ օլունան մէպքէն պուլունուպ, 4-Անատէ ալթուն պուխուրտան վէ Քհէր թարաֆը ալթուն գափըը թապութ իւլ Ք՚ահտ վար իտի. պունտա տախի ¯մէննի հավի օլան ալթուն տէսթի վէ ¯Ահարոնըն ֆիլիզլէնմիշ օլան Ք՚աասը վէ Ք՚ահտըն լէվհալարը պուլունուր իտի. 5-վէ ՔուսթիւնտԷ քէֆարէթվեահա կէօրկէ էտէն ճէլիլ քէրուպիլէր վար իտի. պու շէյլէրին հադգընտա իսէ շիմտի թաֆսիլէն սէօյլէմէք հաճէթ տէյիլ տիր։

6-վէ պունլար պէօյլէ թէրթիպ օլունմըշ ևքէն, խըտամէթլէրինի ևֆա էթմէք իւզրէ քեահինլէր հէր զէման պիրինճի մէպքէննէ ¯կիրէրլէր իտի։ 7-Ցաադաթ ևքինճիսինէ Ք՚աէնէտէ պիր քէրրէ եալընըզ քեահին ի ա՚զամ կէրէք. ամմա գան կէօթիւրմէյէրէք կիրմէզ իտի. ²վէ օլ Քոնը տախի քէնտիսի իշինն վէ գավմըն խաթալարը իչիւն թագտիմ էտէր իտի։ 8-ՔՐուհ իւլ Գուտս պու վէճհլէ պէյան էտտըր քի՝ էվվէլքի մէպքէն տուրտըգճա, ³մագտիսին էօլու տահա իզհար օլունմամըշ տըր։ 9-Պու տախի օ զէման իչիւն պիր միսալ իտի. չիւնքի ան-

¯Խուր. 25. 8։	33, 40. 3, 21։	8. 6, 7։
²Խուր. 26. 1։	⁵Խուր. 16. 33, 34։	⁶Ա՚տ. 28. 3։ Գան. 8. 11։
³Խուր. 26. 35։ 40. 4։	⁷Ա՚տ. 17. 10։	⁸Խուր. 30. 10։ Ղև. 16. 2, 11, 12, 15, 34։ Ա.Յ. 25։
⁴Խուր. 25. 31։	⁸Խուր. 25. 16, 21, 34. 29, 40. 20։ Թէս. 10. 2, 5։ 3 Միւէլ. 8. 9, 21։ 2 Թէվ. 5. 10։	⁹Պ. 5. 3, 7. 27։
⁵Խուր. 25. 23, 30։ Ղև. 24. 5, 6։	⁹Խուր. 25. 18, 22։ Ղև. 16. 2։ 3 Միւէլ.	¹⁰Պ. 10. 19, 20։
⁶Խուր. 26. 34, 33։ 40. 3, 21։ Պ. 6. 19։		¹¹Յովհ. 14. 6։
⁷Խուր. 25. 10։ 26.		

տէ Յիսահէթ էտէնի [3]զամիրճէ քէմալէ էրտիրմէ-
յէ գատիր օլմայան թագտիմէլէր վէ զէպիհէլէր
թագտիմ օլունուր խոր։ 10 - Վէ պունլար եալընըզ
[4]ուէյճէք վէ իչէճէք վէ [5]տիւրլիւ տիւրլիւ եըյդան-
մալար [6]վէ թէնէ միւ'թէալլըգ ահքեամա տա՞իր
խալահ վագթը օլունճայա գատար օլան այինէլէրտէն
Յիսարէթ խոր։ 11 - Ամմա [7]կէլէճէք նի'մէթլէրին
[8]քեահինի ա'զամը օլան Քրիստոս զուհուր էտիպ՝
[9]էլ իլէ եաւրըլմամըշ տահա պէօյիւք վէ տահա միւ-
քէմմէլ, եա'նի պու խիզգաթտան օլմայան մէսքէն-
տէն կէլէրէ, 12 - [10]Էրկէճլէր վէ պուզաղըլար գանը յա-
լէ տէյիլ, անճագ [11]քէնտի գանըյլէ էպէտի պիր
[12]ֆիտիյէ թէտարիւք էտիպ՝ [13]մագտիսէ պիր քէր-
րէ կիրտի։ 13 - Ջիրա էկէր [14]պուզաղլար վէ էրկէճ-
լէր գանը վէ [15]ինէք քիւլիւ նաիւաք օլանլար իւզէ-
րինէ սէրփիլինճէ, թէնէին փաքիյէ ճիհէթիլլէ
թագտիս էտէր խոէ, 14 - [16]Էզէլի Բուհ վասըթա-
սըլյէ [17]զաթընը լէքէսիզ օլարագ Ալլահա թագտիմ
էթմիշ օլան [18]Քրիստոսըն գանը, զամիրինիզի [19]հայյ
օլան Ալլահա Յիսահէթ էթմէնիզ իչիւն, [20]էօլիւ 'ա-
մէլէրտէն նէ գատար զիյատէ [21]փաքլէյիճէք տիր։

15 - [22]Պու սէպէպտէն [23]ևէնի 'ահտըն միյանճըսը
ըր, թա քի էվվէլքի 'ահտըն հէ-[24]զ- ալթընտա

3 Գաղ. 3. 21։ Պ. 7. 18, 19։ 10. 1, 11։
4 Ղև. 11. 2։ Կող. 2. 16։
5 Ա'ա. 19. 7, վէ զայրի։
6 Եփես. 2. 15։ Կող. 2. 20։ Պ. 7. 16։
7 Պ. 10. 1։
8 Պ. 3. 1։
9 Պ. 8. 2։
10 Պ. 10. 4։
11 Ա'մաղ. 20. 28։ Եփես. 1. 7։ Կող. 1. 14։ 1 Պետ. 1. 19։ Վահ. 1. 5։ 5. 9։
12 Դան. 9. 24։
13 Զաք. 3. 9։ Ագ. 26, 28։ Պ. 10. 10։
14 Ղև. 16. 14, 16։
15 Ա'ա. 19. 2, 17, վէ զայրի։
16 Ղոմ. 1. 3։ 1 Պետ. 3. 18։
17 Եփես. 5. 2։ Տիտ. 2. 13, 14։ Պ. 7. 27։
18 1 Պետ. 1. 19։ 1 Յովհ. 1. 7։ Վահ. 1. 5։
19 Ղուկ. 1. 74։ Ղոմ. 6. 13, 22։ 1 Պետ. 4. 2։
20 Պ. 6. 1։
21 Պ. 1. 3։ 10. 24։
22 1 Տիմ. 2. 5։
23 Պ. 7. 22։ 8. 6։ 12. 24։

օլան թէճաւուզաթըն ֆիտիյէսի իչիւն [f]էօվուա վու-
դու՝ պուլմուշ օլարաք, [g]տա՛վէթ օլունանլար է-
պէտի միրասըն վա՛տընա նա՞իլ օլալար։ 16 - Ձի-
րա վասիյէթ պուլունաըղը եէրտէ, վասիյէթ էտէ-
նին էօվուամիւնիւն վուգու՛ը լազըմ տըր։ 17 - Վա-
սիյէթ էտէն սաղ գալմըզճա [h]ուէնիւ հիւքմիւ օլ-
մատըղընտան՝ [i]վասիյէթ էօվուլէը իւզէրինէ սապէթ
օլուր։ 18 - [j]Պու սէպէպտէն էվվէլքիսի տախի գան
օլմագըղըն թագտիս օլունմատը։ 19 - Ձիրա Մու-
սա պուէթիւն գավմա չէրի՛աթ մուճէպինճէ ճիւմ-
լէ էմրլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, [k]պուզաղըլարըն
վէ էրկէճլէրին գանընը ալըպ՝ [l]սու իլէ վէ գըրմը-
զը եափրաղը իլէ վէ զուճա օթու իլէ հէմ նէճս ի
քիթապա հէմ տախի ճիւմլէ գավմա սէրվիպ, 20 -
[m]Պու՝ Ալլահըն սիզէ էմր էթմուիյի [n]ահատըն գանը
տըր՝ տէտի։ 21 - [o]Ֆէզալիք [p]օլ գանտան մէպքէնէ վէ
ճիւմլէ [q]իպատէթ էտէվաթընա սէրվիտի։ 22 - Վէ չէ-
րի՛աթ մուճէպինճէ հէման հէր չէյ գան վասըթա-
պըյլէ փաքլէնիր, [r]վէ գան տէօքիւմմէյինճէ մաղֆի-
րէթ օլմազ։

23 - Իմտի [s]աէմաւալաթտա պուլունան նէանէլէրին
նիւմունէլէրինին պունլար վասըթապըյլէ, ֆագաթ
աէմանի նէանէլէրին պունլարտան էֆզալ զէպիհէ-
լէրլէ փաքլէնմէսի իճապ էտէր։ 24 - Ձիրա [t]Իբրա-
հիմ էլ իլէ եափըլմըշ օլուպ՝ [u]հագիգինին չէպիհի
օլան մագտիսէ տէյիլ, անճագ չիմտի պիզիմ իչիւն

[f] Ծոմ. 3. 26։ 5. 6։ 1 Պետ. 3. 18։
[g] Պ. 3. 1։
[h] Գաղ. 3. 15։
[i] Խուր. 24. 6, վէ ղայրի։
[j] Խուր. 24. 5, 6, 8։
[k] Ղև. 16. 14, 15, 18։
[l] Ղև. 14. 4, 6, 7, 49, 51, 52։
[m] Խուր. 24. 8։ Մաաթ. 26. 28։
[n] Խուր. 29. 12, 36։
[o] Ղև. 8. 15, 19։ 16. 14—16, 18, 19։
[p] Ղև. 17. 11։
[q] Պ. 8. 5։
[r] Պ. 6. 20։
[s] Պ. 8. 2։

Աղաղն հուզուրընա քննոհնի ինզար էթմէք լուզ-
րէ, ասլ սէմայա կիրտի։ 25 - Լաքին ե քեահնին ա'-
ղամըն հէր սէնէ ախէրին գանըլլէ մադամ կիր-
տիյի կիսի, պունուն քննոհ քննոհնի չօգ սէֆ'ա
թադում էթմէսի չե-ղ էթմէզ. 26 - Ջիւնքի տուն-
եանըն թէ"սիսինոէն պէրու անըն չօգ սէֆ'ա է-
լէմ չէքմէսի լազըմ կէլիր իսի. չհնոհ իսե ?'ասր-
լարըն խիթաընընտա քննոհսի զէպհնէ օլմազլէ, կիւ-
նահըն սէֆ'ի ինչուն ?պիր քէրրէ զահիր օլմուշ տըր։
27 - Վէ տաէմլէրէ ?պիր քէրրէ հօլմէք վէ ?անոէն
ասկրա հիւքմ թադում օլունըրդը միսիլիւ, 28 -
Ֆէզահէք ?Բրիստոս չօգ քինոէլէրին կիւնահլարընը
գալարընադ ինչուն, ?պիր քէրրէ ?թադում օլուն-
մըշ օլուպ, ?քննոհնէ մունթազըր օլանլարա խէ-
լաս ինչուն՝ կիւնահըշ օլարադ իքինճի սէֆ'ա զուս-
հուր էտէճէք սիր։

ՊԱՊ 10

Ջիրա չէրի'ամ -կէլէճէք նի'մէթլէրին ասլ սու-
րէթինէ տէյիլ, անճադ պու չէյլէրին ?կէօյկէսինէ
մալիք օլարդը հալտէ, սէնէ պէ սէնէ տէվամ իւզ-
րէ թադում օլունան հէյսան օլ զէպհնէլէրդէ եադ-
լաշանլարը ?քէնդիլէ էրտիրմէյէ ?ասլա գաաիր տէ-
յիլ սիր։ 2 - Եօղսա 'իսպաոէթ էտէնլէր պիր քէր-
րէ վաքէնամիշ օլարադ, արթըզ կիւնահ խուսու-

Լ Ռօմ. 8. 34։ պ. 7. 25։ 1 Յովհ. 2. 1։
Է Ա.Յ. 7։
Ը 1 կոր. 10. 11։ Գաղ. 4. 4։ Եփես. 1. 10։ 1 Ա.Յ. 12։ պ. 7. 27։ 10. 10։ 1 պետ. 3. 18։
Թ Եբր. 3. 19։ Վա'. 3. 20։
Ժ 2 կոր. 5. 10։ Վահ. 20. 12, 13։
Ի 1 պետ. 2. 24։ 1 Յովհ. 3. 5։
Լ Ռօմ. 6. 10։ 1 պետ. 3. 18։
Խ Մաոթ. 26. 28։ Ռօմ. 5. 15։
Ծ Տիտ. 2. 13։ 2 պետ. 3. 11։

- պ. 9. 11։
Բ կող. 2. 17։ պ. 8. 5։ 9. 23։
Է Ա.Յ. 14։
Ը պ. 9. 9։

սընտա զամիր թարաֆընտան թա՛զիրլերի օլմատը-
ղը իչուն, թագտիմ օլունմալարը թէրք խիլմէ՛զ
մի խոտ։ 3-Ի՛ւաքին պուն լարլէ սէնէ պէ սէնէ կիւ-
նահլարըն զիքրի օլուր։ 4-Զիրա Ղպուղալար վէ
էրկէճլէր գանընըն կիւնահլար տէֆ՛ էթմէխ զայը ի
միւմքին տիր։ 5-Ու էճլտէն տիւնեայա կիրէր ի-
քէն պույուրըր քի՝ Զէպիհէ վէ թագտիմէ խոթէ-
մէտին, լաքին պանա պիր ճէսէտ հազըրլատըն։ 6-
Մուհրագալարտան վէ կիւնահ գուրպանլարընտան
խօշնուտ օլմատըն։ 7-Ո զէման քիթապըն թուման-
րընտա հագգըմտա եազըշմըշ օլտըղը իւզրէ՝ ետա
Ալլահ, սէնին իրատէթինի իճրա էթմէք իչուն իչ-
թէ պէն կէլիյօրըմ՝ տէտիմ։ 8-Պալատէ, շէրի՛ֆ
մուճէմմինճէ թագտիմ օլունանլար հագգընտա՝
Զէպիհէ վէ թագտիմէ վէ մուհրագալար վէ կիւ-
նահ գուրպանլարը խոթէմէտին, վէ Ղէրճէն խօշ-
նուտ օլմատըն՝ տէտիքտէն սոնրա, 9-ետա Ալլահ,
սէնին իրատէթինի իճրա էթմէք իչուն կէլիյօրըմ՝
տէմէսիյլէ էվվէլքիյի գալտըրըր, քի սոնրաքիյի
սապիթ էտէ։ 10-Ու իրատէթլէ պիզ Ցիսուս
Քրիստոսըն ճէսէտինին պիր քէրրէ թագտիմի վա-
րըթասըյլէ Ցթագտիս օլունտըղ։

11-Վէ հէր պիր քեահին Ւկիւնտէն կիւնէ խըտ-
մէթ էտէրէք տուրուպ՝ Ւկիւնահլար տէֆ՛ էթմէյէ
ատա մուգթէտիր օլմայան հէման օլ զէպիհէլէրի
տէֆ՛ոլմէլէ թագտիմ էտէր։ 12-Վ՛աքին պու զաթ
կիւնահլար իչուն պիր զէպիհէ թագտիմ էթմիշ

Ւ Ղև. 16. 21։ պ. 9. 7։
Ղ Միք. 6. 6, 7։ պ. 9. 13։ Ա՛մ. 11։
Ւ Մէզ. 40. 6, վէ ղայրի, 50. 8, վէ ղայրի, ես. 1. 11։ Երեմ. 6. 20։ Ա՛մով 5. 21, 22։
Ը պ. 9. 12։
Ց Յովհ. 17. 19։ պ. 13. 12։
Ւ Ա՛ռ. 28. 3։ պ. 7. 27։
Ւ Ա՛մ. 4։
Լ Կող. 3. 1։ պ. 1. 3։

օլուպ՝ իլէլէպէտ Ալլահըն սաղընաս օթուրմըշ տըր։ 13-վէ պունաան պէօյլէ Էտուշմէնլէրինին քէնաէ այագլարը ալթընա պասամադ գօնուլմասընա մունթազըր տըր։ 14-Զիրա թագտիս օլունանլարը պիր գուրպանլէ իլէլէպէտ Քէմալէ էրտիրմիշ տիր։ 15-վէ Բուհ իւլ Գուաս տախի շահիտիմիզ տիր։ 16-Զիրա՝ Ալ կիւնլէրտէն սօնկրա անլէր իլէ Յագտ էտէճէյիմ Յահտ պու տըր, (տէյու Բապպ պույուրըր,) եա՛նի չէրի՛աթըմը գալպլէրինէ գօյուպ զիհնլէրի իւզէրինէ եազաճադըմ՝ տէյու մուգատտէմա սէօյլէտիքտէն սօնկրա, 17-վէ՝ Անլէրին կիւնահլարընը վէ ֆրագլարընը արթըդ թէզէքքիւր էթմէյէճէյիմ՝ ուէ։ 18-Իմտի պունլարըն Յաֆիզ պուլունտուղը թագտիրտէ, արթըդ կիւնահ իչիւն գուրպանա հաճըն իւօգ տըր։

19-Իմտի, էյ պիրատէրլէր, Ճիտուարն գանըյլէ Ցփէրատէտէն, եա՛նի քէնտի թէնինտէն պիզիմ իչիւն հազըրլատըղը Յօլ եէնի վէ տիրի թաբիդ իւզէրէ, 20-Մագտիսէ կիրմէյէ Ցճէտարէթիմիզ վէ Յպէյթ Ուլլահ իւզէրինտէ Ցֆեահին ի ա՛զամընըզ վար իքէն, 21-Գալպլէրիմիզ Ցֆաիտա զամիրտէն փաքլէնմիշ, Ցվէ ճէհէննէմիզ փաք աս իլէ եըյգանմըշ օլարագ, 22-Տօղրու եիւրէք վէ միւքէմմէլ Ցիմանլէ Ցեագլաշալըմ։ 23-Ցհամիտիզին իգրարընը միւհքէմ թութալըմ, Ցգիրա վա՛տ էտէն

Ի Մէգ. 110. 1, Ա՛մալ. 2. 35, 1 կոր. 15. 25, պ. 1. 13.
Ձ Ա՛յ. 1.
Ղ եբեմ. 31. 33, 34, պ. 8. 10, 12.
Հ պ. 9. 3.
Ն Յովհ. 10. 9, 14. 6, պ. 9. 8.
Շ պ. 9. 8, 12.
Ճ Բօմ. 5. 2, եփես. 2. 18, 3. 12.
Յ 1 Տիմ. 3. 15.
Յ պ. 4. 14.
Ն պ. 9. 14.
Չ եզեկ. 36. 25.
Ց եփես. 3. 12, Ցակ. 1. 6.
Չ պ. 4. 16.
Ջ պ. 4. 14.
Ղ 1 կոր. 1. 9, 10. 13, 1 Ա՛ել. 5. 24, 2 Ա՛ել. 3. 3, պ. 11. 11.

սատրգ տըր։ 24-Վէ մուհապպէթ վէ էյի ՚ամէլ-
լերէ թէշվիգ էթմէք իչուն պէրիպէրիմիզի միւլա-
հաղա էտէլիմ. 25-Վէ պա՚զըլարըն ՚ատէթի իւզ-
րէ ¯թէճէմմիւ՚ էթմէմիզի թէրք էթմէյիպ, ˘պա-
խուսուս Ւվիւնիւն եաղլաշըղընը կէօրտիւքճէ, դէ-
ւէուէնդէ նասիհաթ էտէլիմ։

26-Զիրա ¯հագիգաթը պէլլէքլիյէ նա՞իլ օլըղ-
տան սօնրա ˘դաստէն կիւնահ էտէրսէք, արթըգ
կիւնահլար իչուն զէպիհէ գալմազ. 27-Անճաղ
հիւքմ իչուն տէհղէթլի պէր ինթիզար իլէ մուխա-
լէֆէթ էտէնլէրի թէլէֆ էտէճէք օլան ˘աթէշ ղա-
զասը ֆուէ։ 28-¯Մովսէսին շէրի՚աթընը թահդիր
էթմիշ օլան ատէմ Ւէքի եա իւչ քիմսէնին շէհա-
տէթէյլէ պէլա մէրհամէթ էօլիւր. 29-Իսկ Ուլլա-
հը այագ աղթընա ալմըշ վէ վաըթասըյլէ թաղ-
տիս օլունտուղը ՚՚ահտ գանընը նասխաք սայմըշ վէ
՚՚ինայէթ Բուհընա շէթմ էթմիշ օլան քիմսէ Ւնէ
գատար տահա շիտտէթլի պէր ՚ազապա միւսթա-
հաղգ սայըլաճագ տըր՝ զանն էտէրսինիզ։ 30-Զիրա՝
¯Ինթիգամ պէնիմ տիր. ճէզայը պէն վէրիրիմ՝ տէ-
յիւ Բապպ պույուրըր. վէ թէքրար՝ ˘Բապպ քէն-
տի գավմընը հիւքմ էտէճէք տիր՝ տէյէնի պէլլի-
րիզ։ 31-˘Հայյ Ալլահըն էլինէ տիւշմէք գօրգուղը
պէր շէյ տիր։

32-Իմտի էվվէլքի կիւնլէրի, ˘եաՙնի թէնվիր օ-

¯Ա՚մալ. 2. 42. Յուդ. 19։
˘Բօմ. 13. 11։
Վ Փիլ. 4. 5. 2 Պետ. 3. 9, 11, 14։
˚2 Պետ. 2. 20, 21։
˙Ա՚ս. 15. 30. Պ. 6. 6։
˚Եզեկ. 36. 5. Սոփ. 1. 18. 3. 8. 2 Սէլ. 1. 8. Պ. 12. 29։
¯Պ. 2. 2։
Թէս. 17. 2, 6. 19. 15. Մաթթ. 18. 16. Յովհ. 8. 17. 2 Կոր. 13. 1։
+1 Կոր. 11. 29. Պ. 13. 20։
Մաթթ. 12. 31, 32. Եփես. 4. 30։
Ֆ Պ. 2. 4. 12. 25։
¯Թէս. 32. 35. Բօմ. 12. 19։
Թէս. 32. 36. Մէզ. 50. 4. 135. 14։
Ղուկ. 12. 5։
˚Պ. 6. 4։

լունտըզտան ասկրա [1]չիտաէթի էլէմլէրէ կէրիճ-
թար օլուպ, 33 - Պա՛զէն սէթէմլէր վէ մուզայադա-
լարլէ [2]ա՛լէմէ թամաշա օլարագ, պա՛զէն պու մի-
սիլիւ հալտէ պուլունանլարա [3]չէրէք օլարագնըզ
վագթը [4]խաթըրընըզա կէթիրինիզ։ 34 - Զիւնքի
*[5]մահպուսիյէթիմտէ պանա" հէմտէրա օլուպ՝ [6]ա-
մալաթտա ա՛լա վէ պագը պիր մալընըզ մէվճուտ
օլարագնը պիլէրէք, [7]էմլալընըզդըն եաղմա օլունմա-
սընա մէսէրէմէթլէ րագի օլընըզ։ 35 - Իմտի [8]տա-
գիմ մուքեաճթաթը օլան պու ի՛թիմատընըզը թէրք
էթմէյինիզ։ 36 - [9]Զիրա սապը էթմէնիզ լազըմ տըր,
թա քի Ալլահըն իրատէթինի իճրա էտիպ՝ [10]վա՛տա
նա՞իլ օլասընըզ։ 37 - Զիւնքի [11]պիր ադաճըզ վագթա-
տան սոնկրա, [12]կէլէճէք օլան կէլիր վէ կէճիքմէզ։
38 - Վէ՝ [13]Սալիհ իսմանլէ եաշայաճագ տըր. հէմ տէ՝
էկէր պիրի կէրի չէքիլիր իսէ, ճանըմ անտէն խօշ-
նուտ օլմագ։ 39 - Լագին պիզ հէլագ էյիւն [14]կէրի
չէքիլմէմէլիքտէն տէյիլ, անճագ [15]ճան խէլասը էյիւն
իսմանտան ըզ։

ՊԱՊ 11

Իսմով իսման՝ իւմիտ օլունան չէյլէրին ասլը վէ
[1]կէօրիւնմէյէն նէսանէլէրին տէլիլի տիր. 2 - Զիրա

[1] Փիլ. 1. 29, 30, կող. 2. 1.
[2] 1 կոր. 4. 9.
[3] Փիլ. 1. 7, 4. 14, 1 Սէլ. 2. 14.
[4] Գաղ. 3. 4, 2 Յովհ. 8.
* Եբէօր՝ մանհպուսիյէթտէ օլանլարա
[5] Փիլ. 1. 7, 2 Տիմ. 1. 16.
[6] Մաաթ. 6. 20, 49.
[7] Ղուկ. 12. 33, 1 Տիմ. 6. 19.
[8] Մաաթ. 5. 12, Ա'մալ. 5. 41, Յակ. 1. 2.
[9] Մաաթ. 5. 12, 10. 32.
[10] Ղուկ. 21. 19, Գաղ. 6. 9, պ. 12. 1.
[11] կող. 3. 23, պ. 9. 15, 1 պետ. 1. 9.
[12] Ղուկ. 18. 8, 2 պետ. 3. 9.
[13] Ամբ. 2. 3, 4.
[14] Րօմ. 1. 17, Գաղ. 3. 11.
[15] 2 պետ. 2. 20, 21.
[16] Ա'մալ. 16. 30, 31, 1 Սէլ. 5. 9, 2 Սէլ. 2. 13.

---

[1] Րօմ. 8. 24, 25, 2 կոր. 4. 18, 5. 7.

[է] գաւխմլէր պունունլէ հիւան ի չէհաւէթէ մազհար օլտըլար։

3 - Իմանլէ ֆէհմ էտէրիզ քի՝ [ը]Ալլահըն քէլա-մըլլէ ՚ալէմլէր թէ՚սիս օլունտու, չէօլլէ քի կէօ-րիւնէն չէլլէր զահիր օլանտան վիւճուտէ կէլմէտի։

4 - Իմանլէ [թ]Աբէլ Ալլահա կայէնին ըռէփ էրը-յինտէն էֆզալ պիր գուրպան թագտիմ էյլէտի, վէ անըն վաըլթասըլլէ սալիհ խոյինէ չէհաւէթ օլունտու, չինքի անըն թագտիմէլէրի հագգընտա Ալլահ չէհաւէթ էյլէտի. վէ էօլմիւշ իքէն անըն վաըլթասըլլէ [ժ]տահա սէօյլէյօր։

5 - Իմանլէ [ի]Նով քէմիտէ կէօրմէմէք իւզրէ նագլ օլունտու, վէ Ալլահ անը նագլ էթմիշ օլ-տըղընտան պուլունմազ իտի. զիրա նագլ օլուն-մազտան էվվէլ՝ Ալլահա մագպուլ տըր՝ տէյիւ հագգընտա չէհաւէթ օլունտու։ 6 - Լաքին իման օլմատըղը հալտէ մագպուլ օլմագ զայըր ի միւմքին տիր. զիրա Ալլահա եագլաշանըն, անըն մէվճուտ խոյինէ, վէ քէնտինի թալէպ էտէնլէրէ միւքեա-ֆաթ էտիճի խոյինէ իման էթմէսի կէրէք տիր։

7 - Իմանլէ [կ]Նոյ տահա կէօրիւնմէյէն չէլլէր հագ-գընտա վահիյլէ խապէր ալմազլէ, գօրգուպ քէն-տի խանէսինին խէլասը իչիւն [լ]պիր սէֆինէ ինշա էյլէտի. վէ անըն վաըլթասըլլէ տիւնեա ՚ալէյհինէ հիւքմ էյլէյիպ՝ [մ]իսանա կէօրէ օլան սալահըն վա-րիսի օլտու։

8 - [ն]Աբրահամ վարիս օլաճաղը մահալէ կիթմէյէ

[է] Ա՛յ. 39։
[ը] թէք. 1. 1։ Մէզ. 33. 6։ Յով. 1. 3։ Պ. 1. 2։ 2 Պետ. 3. 5։
[թ] թէք. 4. 4։ 1 Յով. 3. 12։
[ժ] 1 Պետ. 3. 20։
[ի] թէք. 4. 10։ Մատթ. 23. 35։ Պ. 12. 24։
[կ] թէք. 5. 22, 24։
[լ] թէք. 6. 13, 22։
[մ] Յօտ. 3. 22. 4. 13։ Փիլ. 3. 9։
[ն] թէք. 12. 1, 4։ Ա՛մոս. 7. 2—4։

տա՛վէթ օլունտըղընտա, իմանէք էթա՛ռթ էլէհտ, վէ ներէյէ կիտէճէյինի պիլմէյէրէք չըդըպ կիթտ։ 9-Վա՛տ օլնան տէյարտա ղուրպէթտէ կիպէ իմանէք միւսաֆիր օլարագ, հէման Էօլ վա՛տըն միրաս չէրիքլէրի օլան Իսահակ վէ Ցակոբ իլէ չատըրըտա սաքին օլտու. 10-Զիրա Էթէմէլի չէհրէ մունթազըր իտի, քի Ձպունուն մի՛մարը վէ պանիա Ա՛ստուած տըր։

11-Իմանէք Ա՛ստուա քէնտիսի տախի համիլէ գալմագ իչին գուվվէթ պուլտու, վէ Ձվա՛տ էտէնի տատըգ Ձատտ էլէտիյինտէն, Ձեաշը կէչմիշ իքէն տօղուրտու։ 12-Պու էճլատէն տախի Ձէօլմիշ հիւքմիւնտէ պուլունան պիր զաթտան, քէսրէթ ճիհէթիլէ Ձկէօյիւն եըլատըգլարը գատար, վէ տէնիզ քէնարընտա օլան սայըլմազ գում գատար զիւրիյէթ օլտու։

13-Պունլարըն ճիւմլէսի Ձվա՛տլարա նա՞իլ օլմամըշ օլտուգ, ֆագաթի Ձանլէրի ուղագտան կէօրիւպ՝ [ի՛թիոպատ] վէ մէճնունիյէթլէ գապուլ էտէրէք, Ձզմին իւզէրինտէ զարիպ վէ միւսաֆիր օլագլարընը իդրարլէ, իմանտա վէֆաթ էթտիլէր։ 14-Զիրա պէօյլէ շէյլէրի սէօյլէյինլէր Ձպիր վաթան ատատագլարընը կէօսթէրիրլէր։ 15-Վագա՛տ էկէր շըգատագլարը եէրի թէպէքքիւր էթտէլէր իտի, Ձաւէթ էթմէյէ վագըթլարը օլուր իտի։ 16-Վէ լաքին շիմտի ա՛լտընա, եա՞նի սէմավիյէ իտպիտ օ-

Է Պ. 6. 17.
Ը Թէք. 12. 8. 13. 3, 18. 18. 1, 9.
Թ Պ. 12. 22. 13. 14.
Ժ Պ. 3. 4. Վա՛հ. 21. 2, 10.
Ի Թէք. 17. 19. 18. 11, 14. 21. 2.
Հ Բօմ. 4. 21. Պ. 10. 23.
Ձ Պագ Ղ ու կ. 1. 36.
Ղ Բօմ. 4. 19.
Ճ Թէք. 22. 17. Բօմ. 4. 18.
Մ Ա՛մ. 39.
Յ Ա՛մ. 27. Յովհ. 8. 56.
Ն Թէք. 23. 4. 47. 9. 1 Թէվ. 29. 15. Մէզ. 39. 12. 119. 19. 1 Պետ. 1. 17. 2. 11.
Շ Պ. 13. 14.

լուրլար. պու էճլտէն Ալլահ ՙանլէրին Ալլահը տէ-
նիլմէքտէն հիճապ էթմէզ. զիրա ՙանլէրէ պիր չէհր
հազըրլատը։

17 - Իսանլէ ՙԱբրահամ թէճրիպէ օլունտըգտա
իսահակը թագտիմ էյլէտի, վէ վա՛տլարը ալմըշ
օլան, 18 - ՙՄէնին նէսլինի Իսահակէ եատ օլունա-
ճագ տըր՝ տէյու հազգընատ պույուրըլտըղը ՙպիրի-
ճիք օղլընը թագտիմ էյլէտի։ 19 - Զիրա ՙԱլլահ ՙա-
էօնլէրտէն տախի իչեա էթմէյէ գատիր տիր՝ տէ-
յու տուչունատու վէ օրատան տախի անը թէսնի-
լէն ալտը։

20 - Իսանլէ ՙԻսահակ կէլէճէք չէյլէր հազդըն-
տա Յակոբա վէ Եսաւա խայր տու՛ա էյլէտի։ 21 -
Իսանլէ Յակոբ վէֆաթ էտէր իքէն, ՙՅովսէփին օ-
ղուլարընըն հէր պիրինէ խայր տու՛ա էյլէտի. վէ
ՙքէնտի տէյնէյինին ուճընա փոՙնըդ սէճատ էյլէտի։
22 - Իսանլէ ՙՅովսէփ վէֆաթ էտէր իքէն պէնի Իս-
րայէլին խուրուճընը զիքր էթտի, վէ քէնտի քէ-
միքլէրի հազգընատա վասիյէթ էյլէտի։

23 - ՙՄովսէս տօղտըգտա վալիտէյնի չօճուղըն կիւ-
զէլ խոյինի կէօրմէլէրինէյլէ, մէլէյին ՙֆէրմանընը-
տան գօրգմայըլը՝ իսանլէ իւչ այ անը սագլատը-
լար։ 24 - ՙՄովսէս քէմալէ վասըլ օլտըգտա, իսան-
լէ Փարաւոնըն գըզընըն օղլու թէսմիյէ օլունմագ-
տան իմթինա՝ էյլէտի. 25 - Զիունքի կիւնահըն ֆանի
սէֆասընը սիւրմէքտէն իսէ, ՙԱլլահըն գավմը իլէ
պէրապէր էզիյէթ չէքմէյի տահա էյի սայտը։ 26 - Վէ

ա Խուր. 3. 6, 15։ Մատթ. 22. 32։ Ա'-
մալ. 7. 32։
բ Փիլ. 3. 20։ Պ. 13. 14։
գ Թէք. 22. 1, 9։
դ Թէք. 21. 12։ Րօմ. 9. 7։
ե Յակ. 2. 21։
զ Րօմ. 4. 17, 19, 21։
է Թէք. 27. 27, 39։
ը Թէք. 48. 5, 16, 20։
թ Թէք. 47. 31։
ժ Թէք. 50. 24, 25։
ի Խուր. 13. 19։
լ Խուր. 2. 2։ Ա'մալ. 7. 20։
խ Խուր. 1. 16, 22։
ծ Խուր. 2. 10, 11։
կ Մէզ. 84. 10։

ֆԲրիատոսըն սիթէմինի Մըսրըն խապինէլէրինաէն տահա պէօյուք ղանլըլըք յաատ էյլէտի. զիրա ֊միւ֊ քեաֆթաթա մունթազըր իտի։ 27 - Իտանլէ մէլիկին ղազապընտան գօրդմայրպ՝ ֆՄըսըր տիյարըննը թէրք էյլէտի, չիւնքի ֆօլ կէօրիւնմէյէն Զաթը կէօրիւր կիւսի սէպաթ էթտի։ 28 - Իտանլէ ֆպասէքի վէ դան սերիմէսինի իճրա էյլէտի, թա քի իւք տօղանլա֊ ըը հէլաք էտէն անլէրէ տօգունմայա։

29 - Իտանլէ ֆՊահր ը Ահմէրտէն գարատան կէչէ կիպի կէչտիլէր. Մըսրըլըլար տախի պունա գալդըշ֊ տըգլարընտա ղարդ օլտըլար։

30 - Իտանլէ ֆԵրիքովըն սուրլարը, էթրաֆը ևէ֊ տի կիւն տօլաչըլտըգտան սօնրա եըգըլտը։ 31 - Ի֊ տանլէ ֆՖահիշէ Ռախաբ ճասուսլարը սէլամէն գա֊ պուլ էթմիշ օլտըղընտան, ֆիտանըղլար իլէ պէրա֊ պէր հէլաք օլմատը։

32 - Վէ տահա նէ՞ սէօյլէյիմ. զիրա ֆԳեդէոն վէ ֆԲարակ վէ ֆՍամփսոն վէ ֆՑեփթայէ վէ ֆԴա֊ ւիթ վէ ֆՍամուէլ վէ փէյղամպէրլէրտէն պահս է֊ տէճէք օլուր իսէմ, պանա վագըթ ևէթիշմէզ։ 33 - Անլէր քի իման վասըթասըյլէ մէմլէքէթլէր ֆէթհ էթտիլէր, սալահ իշլէտիլէր, ֆվա՛ատարա նա՞իլ օլ֊ տըլար, ֆարսլանլարըն աղըզլարընը գափտարըլար, 34 - ֆԱթէշին չիտաէթինի սէօնտիւրտիւլէր, ֆգըլըճ

ֆ Պ. 13. 13.
֊ Պ. 10. 35.
ֆ Խուր. 10. 28, 29. 12. 37. 13. 17, 18.
ֆ Ա.Յ. 13.
ֆ Խուր. 12. 21, վէ ղսյրի.
ֆ Խուր. 14. 22, 29.
ֆ Յես. 6. 20.
ֆ Յես. 2. 1.
ֆ Յես. 6. 23. Յակ. 2. 25.
ֆ Հաք. 6. 11.
ֆ Հաք. 4. 6.
ֆ Հաք. 13. 24.
ֆ Հաք. 11. 1. 12. 7.
ֆ 1 Մխ֊Լ. 16. 1, 13. 17. 45.
ֆ 1 Մխ֊Լ. 1.20. 12.20.
ֆ 2 Մխ֊Լ. 7. 11, վէ ղսյրի.
ֆ Հաք. 14. 5, 6. 1 Մխ֊Լ. 17. 34, 35. Դան. 6. 22.
ֆ Դան. 3. 25.
ֆ 1 Մխ֊Լ. 20. 1. 3 Մխ֊Լ. 19. 3. 4 Մխ֊Լ. 6. 16.

աղջնատան գուրթուլալար, զ'ինքնէն գուվ-
վէթլէնաիլէր, ճէնքատէ գուվվէթիւ օլալար, էճնէ-
պիլէրին օրտուլարընը պօզալալար, 35-ինիսան քէն-
ատ էօխլէրինի գըյամ էթմիշ ալալար. պա'զը-
լար խսէ էֆզալ գըյամէթէ նա"իլ օլմադ իւզրէ
նէճաթը գապու էթմէյիպ՝ ինքէնճէ չէքտիլէր:
36-Պաշգալարը խաթինզա վէ տարպլար, հէմ տէ
պէնալէր վէ մահպուսիյէթ թէճրիպէլէրինէ տիւ-
չար օլալար: 37-Թաշլանալալար, տէսթէրէ իլէ
պինիլտիլէր, թէճրիպէ օլունալալար, գըլըճէ գաթը
օլունարագ էօլտիւլէր, եօգտուլագ վէ մուզայագա
վէ ճէֆայա տիւչար օլարագ, ինգօյուն փօսթլարը
վէ քէչի տէրիլէրի կիյէրէք ծօլաշտըլալար. 38-
(Տիւնեա անլէրէ լայըգ տէյիլ իտի.) չէօլէրտէ վէ
տաղլարտա վէ մաղարալարտա վէ եէրին ինլէրին-
տէ ավարէ կէզտիլէր:

39-Վէ պուննլարըն ճիւմլէէսի իտան վաըթասը յ-
լէ ինիւան ի չէհատէթէ մալիք օլալար իսէ տէ,
վա'տա նա"իլ օլմասըլալար. 40-Զիրա Ալլահ ապ-
պիմ հագգըմըզտա էֆզալ պիր չէյ թէտարիք էթ-
միշ տիր, թա քի անլէր պիզ օլմայընճա ինքէմալէ
վասըլ օլմայալար:

ՊԱՊ 12

Իսմի պու գատար շահիտ էթրաֆըմըզը պու-

ե 4 Մխ. 20. 7, վէ զայբի, Յոբ 42. 10, Մէզ. 6. 8:
զ Հաք. 15. 8, 15, 1 Մխ. 14. 13, վէ զայբի, 17. 51, 52, 2 Մխ. 8. 1, վէ զայբի,
է 3 Մխ. 17. 22, 4 Մխ. 4. 35:
ը Ա'մաղ. 22. 25:
ը Թէք. 39. 20, Եբեմ. 20. 2, 37. 15:
թ 3 Մխ. 21. 13, 2 Թէվ. 24. 21, Ա'մաղ. 7. 58, 14. 19,
ժ 4 Մխ. 1.8, Մատթ. 3. 4:
ի Պագ Զաք. 13. 4:
լ 3 Մխ. 18. 4, 19. 9, Հայ. 2, 13:
խ Պ. 7. 22, 8. 6:
ծ Պ. 5. 9, 12. 23, Վահ. 6. 11:

լութ կիսի ալմըշ օլմաղէ, –հէր աղըրըղը վէ ուէ դօլայճա իհաթէ էտէն կիւնահը թէրք էտիպ՝ էօնիւմիւզէ գօնուլան եարըշտա, իմանը պաշլայան վէ թէքմիլ էտէն ցիսուտա նազար էտէրէք, բասպըլէ գօշալըմ. 2-օլ քի էօնիւնէ գօնուլան մէսէրրէթ իչիւն հադարէթի պիր չէյ յատտ էթմէյէրէք, խաչա թէհամիւլ էյլէտիքտէն սօնրա՝ Ալլահըն թախթընըն սաղընտա օթուրտու։

3-Իմոի կիւնահ քեարըլար թարաֆընտան քէնահ յալէյհինտէ վուգու՝ պուլան պու միսիլլու մուխալէֆէթէ թէհամիւլ էտէնի ըթէֆէք քիւր էտինիզ, քի ճանըարընըզ յաճիզ վէ հօրղուն օլմայա։ 4-ըկիւնահա գարշը ճիհատ էտէրէք, գան փէօֆէ տէրճէսինէ գատար տահա մուգալէմէթ էթմէյէտինիզ։ 5-վէ՝ ըէյ օղլըմ, Բապպըն թէ՞տիպինի թահգիր էթմէ, վէ անըն թարաֆընտան թէքմիր օլունարըղընտա յաճիզ գալմա։ 6-Զիրա Բապպ սէվտիյինի թէ՞տիպ էտէր, վէ գապուլ էթմիյի հէր օղլու տարպ էտէր՝ տէյէրէք, օղուլլարա մէօյլէ կիսի սիզէ վէրիլէն նասիհաթը ունութտընըզ։ 7-Էկէր թէ՞տիպէ թէհամիւլ էտէր խէնիզ, Ալլահ սիզէ օղուլլարա կիսի մու՛ամէլէ էտէր. զիրա հա՞նգը օղուլ վար քի վէտէրի անը թէ՞տիպ էթմէզ։ 8-Ամմա էկէր ըճիւմլէնին հիսաէտար օլտըղը թէ՞-

–Կող. 3. 8, 1 Պետ. 2. 1.
բ Բօմ. 12. 12, Պ. 10. 36.
գ 1 Կոր. 9. 24, Փիլ. 3. 13, 14.
դ Մէզ. 110. 1, Պ. 1. 3, 13, 8. 1, 1 Պետ. 3. 22.
ե Ղուկ. 24. 26, Փիլ. 2. 8, վէ գայրի, 1 Պետ. 1. 11.
զ Մատթ. 10. 24, 25, Յովհ. 15. 20.
է Գաղ. 6. 9.
ը 1 Կոր. 10. 13, Պ. 10. 32—34.
թ Յոբ 5. 17, Էմս. 3. 11.
ժ Մէզ. 94. 12, 119. 75, Էմս. 3. 12, Յակ. 1. 12, Վահ. 3. 19.
ի Թէս. 8. 5, 2 Մխ. 7. 14, Էմս. 13. 24, 19. 18, 23. 13.
լ Մէզ. 73. 14, 1 Պետ. 5. 9.

տիպտէն մահրում խսէնիզ, օլ թագտիրտէ օղուլ օլմայըպ՝ հարամզատէ սինիզ։ 9 - Հէմ տախի ճէսէ տիմիզին վէտէրլէրի պիզիմ միւ՞էտտիպիմիզ օլ տըգլարը հալտէ ընդէ հիւրմէթ էտէր խտիք. Ինէ՛ գատար զիյատէ եաշատագ իչիւն բուհլարըն փէտէրինէ իթա՛աթ էթմէլի իզ։ 10 - Զիրա պունլար քէնտիլէրինէ խոշ կէօրիւնտիւյիւնէ կէօրէ պիր ազ վագըթ թէ՞տիպ էտէրլէր իտի, լաքին Ալլահ՝ գուտսիյէթինէ հիսաէտար օլարըմ տէյիւ մէնգա՛աթ իչիւն էտէր։ 11 - Վագա՛ա հէր պիր թէ՞տիպ քէնտի վագթընտա մէսէրրէթէ տէյիլ, անճագ քէտէրէ սէպէպ կէօրիւնիւր. Նամնա սօկրա, անընլէ թէրպիյէ օլունմըշ օլանլարա սալահըն սէլամէթ սէմէրէսինի հուսուլէ կէթիրիր։

12 - Ոպու էճլտէն զա՛իֆ էլլէրի վէ թագաթսըզ տիպլէրի գուվէթլէնտիրինիզ։ 13 - Ի՛վէ այագլարընըզ իչիւն տօղրու եօլլար եաիրընըզ, թա քի թօվիալ օլան սաիմայըպ՝ ընանճագ չիֆա պուլա։ 14 - Ձիւմլէ իլէ սէլամէթ իւզրէ պուլունմադա վէ գուտսիյէթէ սա՛յ էտինիզ, Չինքի պու օլմագսըզըն հիչ պիր քիմսէ Բապպը կէօրմէյէճէք տիր։ 15 - Վէ տիգդաթ էտինիզ, Ոլմայա քի պիր քիմսէ Ալլահըն Ինայէթինտէն մահրում գալա. Ոլմայա քի պիր աճը քէօք ֆիլիզէնէրէք իղթիրապ վէրէ, վէ նիչէլէր անըն վասըթասըյլէ իֆսատ օլունա։ 16 - Ոլմայա քի պիր քիմսէ զինաքեար վէ եախօտ

ե Ա՛ա. 16. 22։ 27. 16։ Յօբ 12. 10։ Վա՛ 12. 7։ Եա. 42. 5։ 57. 16։ Զաք. 12. 1։
զ Ղև. 11. 44։ 19. 2։ 1 Պետ. 1. 15, 16։
է Յակ. 3. 18։
ը Յօբ 4. 3, 4։ Եա. 35. 3։
թ Յհ. 4. 26, 27։
ժ Գաղ. 6. 1։
ի Մէզ. 34. 14։ Րօմ. 12. 18։ 14. 19։ 2 Տիմ. 2. 22։
լ Մատթ. 5. 8։ 2 Կոր. 7. 1։ Եփես. 5. 5։
խ 2 Կոր. 6. 1։ Գաղ. 5. 4։
ծ Թէս. 29. 18։ Պ. 3. 12։
կ Եփես. 5. 3։ Կող. 3. 5։ 1 Սէղ. 4. 3։

՝ալիր թա՛սմ պէտէլինէ պիւքիւրիյէթ հադդընը սաթան եաւ կիսի թադվասըզ օլա։ 17-ՙԶիրա պիլիրսինիզ քի սօնրասան պէրէքէթէ վարխ օլմադ խաթէտի խէ տէ, րէետ օլունաու. չինքի կէօզ եաշլարըյլէ արասը խէ տէ, ՙթէպտիլ ինսյէթէ ֆուրսաթ պուլմասը։

18-Զիրա սիզ ՙտօգունըլըը վէ աթէշլէ եաՙնար պիր տաղա վէ տիւմանա վէ զուլմէթէ վէ դասըրըպայա, 19-վէ սուր աէտասընա վէ իշիտէն քիմսէլէր արթըզ ՙքէնտիլէրէ քէլասընն սէօյլէնիլմէմէսի իչին եալվարըըդլարը սէօզլէրին սէտասընա եադըշմասընընզ։ 20-Զիրա՝ ՙէվէր տաղա ճանվէր պիլէ տօգունաա, րէճմ օլունաուն՝ [եախօտ օգլէ վուրուլսըն՝] տէյիս պույուրըլան էմրէ թէհամմիւլ էտէմէտիլէր։ 21-ՙվէ միւշահէտէ օլունան՝ օլ տէրէճէ հէյրէթլի խոխ քի Մուհէա՝ Ղայէթլէ դօրդաը վէ թիմըրէիմ՝ տէտի։ 22-ՙԼաբին սիզ Սիօն տաղընա, ՙվէ հայր Ալլահըն շէհրի օլան սէմաւի Երուսաղէմէ, ՙվէ նիչէ միլլէրճէ մէլէքլէրէ, 23-վէ ՙսէմաւաթտա դայդ օլունընչ՚լիք տօղմուշլարըն ՚ադիմ ճէմա՚ամթ վէ քիլիսէսինէ, ՚վէ ճուճէնին Հաքիմի օլան Ալլահա, վէ ՚քէմալէ վասըլ օլմուշ տալհէրին րուհլարընա, 24-՚վէ ՚ահա ը ճէտիսին Մէյանճըսը Ցիսուա, վէ ՙԱրէվին ՚ընտան

՝թէք. 25. 33։
ՙթէք. 27. 34, 36, 38։
ՠպ. 6. 6։
Ղխուր. 19. 12, 18, 19։ 20. 18։ թէս. 4. 11։ 5. 22։ Րօմ. 6. 14։ 8. 15։ 2 Տիմ. 1. 7։
՚խուր. 20. 19։ թէս. 5. 5, 25։ 18. 16։
՝խուր. 19. 13։
Ճխուր. 19. 16։
՞գաղ. 4. 26։ Վահ. 3. 12։ 21. 2, 10։
՟Փիլ. 3. 20։
ՠթէս. 33. 2։ Մէզ. 68. 17։ Ցուդ. 15։
՚Ղուկ. 10. 20։ Փիլ. 4. 3։ Վահ. 13. 8։
՛խուր. 4. 22։ Յակ. 1. 18։ Վահ. 14. 4։
՜թէք 18. 25։ Մէզ. 94. 2։
ՠՓիլ. 3. 12։ պ. 11. 40։
՟պ. 8. 6։ 9. 15։
՚թէք. 4. 10։ պ. 11. 4։

էիշալ չէյլեր սէօյլէյէն [է]սէրխմէքլիք գանընա եապ-
լաշմընըզ։

25 - Սապընընըզ, սէօյլէյէնի ըհտատ էթմէյէճինիզ,
[բ]զիրա անլեր հէր լուզերինաե լչհամլէ սէօյլէյէնի
ըհտատ էթտիքլերի հալտե գուրթուլմատըլար խե,
նէ՛ գատար զիյատե պիզ սէմավաթտան սէօյլէյէն-
տէն եիւզ չեվիրտիյիմիզ հալտե [գ]ու-ըն-ս-յաճ-ուղըշ։
26 - [դ]Ին անըն սէտտատ օ զէմանի զէմինի սարատը,
չհմտի խե՝ [ե]Պէն պիր տէփ՛ա տահա եապընըզ զէ-
մինի տէյիլ, անճագ սէմայը տախի սարատըմ՝ տէ-
յէրէք վա՛տ պույուրտու։ 27 - [զ]Էվ պու՝ Պիր տէփ-
՛ա տահա [է]էհնէ՝ սարսըլմատ չէյլերին պագը գալ-
մատը իչհուն, եաճըլմըշ չէյլեր կիպի [ը]սարսըլըր չէյ-
լերին թէպտիլինէ տէլալէթ էտեր։ 28 - Պու էճլատէն
սարսըլմատ պիր մէլէքիւթ ալմըշ օլարագ, օլ [թ]ի-
նայէթէ նա՞իլ օլալըմ, քի անըն վասըթատըյլէ Ա-
լահա մագպուլ թարզ իւզրէ հիւքմէթ վէ թագ-
վա լէ [ժ]իպատէթ էտէճիմ. 29 - [ի]Չինքի Ալլահըմըզ
լճճնա էտեր աթէշ տիր։

ՊԱՊ 13

-Գարնատաշ մուհապպէթի տա՞խմի օլսուն։ 2 -
[բ]Մ իւսաֆիրսիէրվէրևյի ունուԹմայընըզ. [գ]զիրա պու
եօլ լէ պա՛զը քիմսէլեր պիլմէյէրէք մէլէքլեր գա-
պուլ էթտիլեր։ 3 - [դ]Մ ահպուալարը, անլեր լէ հապս

[բ] 1 Պետ. 1. 1։
[գ] Պ. 2. 2, 3։ 3. 17։ 10. 28, 29։
[դ] Խուր. 19. 18։
[ե] Աննգ. 2. 6։
[զ] Մէզ. 102. 26։ Մաաթ. 24. 35։ 2 Պետ. 3.10։ Վահ. 21. 1։
[է] Խուր. 24. 17։ Թես. 4. 24։ 9. 3։ Մէզ. 50. 3։ 97. 3։ Ես. 66. 15։ 2 Սէլ. 1. 8։ Պ. 10. 27։
[ը] Րօմ. 12. 10։ 1 Սէլ. 4. 9։ 1 Պետ. 1. 22։ 2. 17։ 3. 8։ 4. 8։ 2 Պետ. 1.7։ 1 Յովհ. 3. 11, վէ ղայբի։ 4. 7, 20, 21։
[թ] Մաաթ. 25.35։ Րօմ. 12. 13։ 1 Տիմ. 3. 2։ 1 Պետ. 4. 9։
[ժ] Թէք. 18. 3։ 19. 2։
[ի] Մաաթ. 25.36։ Րօմ. 12. 15։ 1 Կոր. 12. 26։ Կող. 4. 18։ 1 Պետ. 3. 8։

ջունդըշ կիսի, վէ ճէֆիաբէշ օլանլարը, քէնաինիզ տախի ճէսէտաէ պուլունանլար կիսի, թէղէ-քիւր էտինիզ։ 4-Էվվէննէք հէր վէճհէ մու'թէաէր տիր, վէ հաթաղ լէքէսիզ տիր. Ըլաքին զէնկիարէ վէ գու-նաքեարլարը Ալլահ հիւքմ էտէճէք տիր։ 5-Թաւը ու հարէքէթինիզ ադիէ սէվմէ-քլիքտէն պէրի օլ-ատուն. Ըէլինիզտէ պուլունան շէյլէրէ գանա'աթ է-աինիզ. զիրա քէնաիսի՝ Ըմէնի ատա պըրագմամ, վէ սէնի ատա թէրք էթմէմ՝ տէմիշ տիր. 6-Շէօյ-լէ քի ճէսարէթլէ՝ Ըատպ պանա հարտըմը տըր, գօրդմայաճաղըմ. ինսան պանա նէ՞ հաւխաճադ տըր՝ տէյէլիմ։ 7-Սիզէ Ալլահըն քէլամընը սէօյլէմիշ օ-լան Ըմուբշիաէրինիզի տէր խաթըր էտիպ՝ թաւը ու հարէքէթլէրինին նէթիճէսինէ տիդդաթ էթ-մէքլէ՝ Ըսանլարընա մուգթէտի օլունըզ։ 8-Ըյիսուս Քրիստոս տիւն վէ պու կիւն վէ իլէլէպէտ հէման օ տըր։

9-Ըմուխթէլիֆ վէ զարիպ թա'լիմաթլէ էօթէ պէրի սիւրիւքլէնմէյինիզ. զիրա թաւիպ օլմուշ օ-լանլարըն խաթիֆատէ էթմէյուքլէրի Ըթա'ամլարլէ տէյիւ, անճաղ 'լինայէթլէ գալմըն սապիթ գըլընմասը էյի տիր։ 10-ԸՊիր մէզհապհըմըզ վար տըր քի՝ մէսքէնէ խըսամէթ էտէնլէրին անտէն եէմէյէ սէլահիյէթլէրի եօգ տըր։ 11-ԸԶիրա քեահին ի-ա'-զամըն էլինլէ մադաթսէ կիւնահ իչիւն գանը կէօ-

Ը 1 կոր. 6. 9։ գաղ. 5. 19, 21։ եփես. 5. 5։ կող. 3. 5, 6։ վ.ահ. 22. 15։
Ղ Մատթ. 6. 25, 34։ փիլ. 4. 11, 12։ 1 Տիմ. 6. 6, 8։
Ե թէք 28. 15։ թէս. 31. 6, 8։ ցես. 1. 5։ 1 թէվ. 28. 20։ Մէզ. 37. 25։
Ճ Մէզ. 27. 1։ 56. 4, 11, 12։ 118. 6։
Ը Ես. 17։
Ժ պ. 6. 11։
Ի ցովհ. 8. 58։ պ. 1. 12։ վ.ահ. 1. 4։
Լ եփես. 4. 14։ 5. 6։ կող. 2. 4, 8։ 1 ցովհ. 4. 1։
Խ Իօմ. 14. 17։ կող. 2. 16։ 1 Տիմ. 4. 3։
Ծ 1 կոր. 9. 13։ 10. 18։ 1 Խուր. 29. 14։ Ղև. 4. 11, 12, 21։ 6. 30։ 9. 11։ 16. 27։ Ա'ա. 19. 3։

թիւրիւմիւշ օլան հայվանլարըն ճէսէտլերի օրտու-
նըն խարխինտէ եադըլըը։ 12-Պու էճլտէն Յիսուս
տախի, քէնտի դանըյլէ գալմը թագտին էթմէք
էյնուն, 'գախտունըն խարխինտէ էլէմ չէքտի։ 13-
Իտոի 'անըն սիթէմինի իւզէրիմիզէ ալարադ, օր-
տունըն խարխինէ անըն եանընա չըգալըմ։ 14-
'Զիրա պուրատա պագը գալըը չէհրիմիզ եօգ տը,
լաքին կէլէճէք օլանը արայօրըզ։ 15-'Իտոի անըն
վասըթասըյլէ Ալլահա տա"իտա 'թէսալիհաթ գուր-
պանը, եա'նի անըն իտոինի իգրար էտէն 'տուտագ-
լարըն սէմէրէսինի թագտիմ էտէլիմ։ 16-'Վէ է-
յինէք էթմէյի վէ ֆ--է-ւ-յ- ի'անէ էյլէմէյի ունութ-
մայընըզ. 'զիրա Ալլահ պու միսիլու գուրպանլար-
տան րազի տիր։ 17-'Մ իւրշիտլերինիզի տինկէյիպ
անլէրէ էթա'աթ էտինիզ. զիրա անլէր հիսապ վէ-
րէճէք քիմսէյէր միսիլու 'ճանլարընըզ էչուն ու-
յանըզ տուրուրլար, թա քի պունու ահ վահ իլէ
տէյիլ, (զիրա օ սիզէ ֆա"իտէսիզ օլուր,) անճագ
մէսէրսէթլէ էտէլէր։ 18-'Պիզիմ իչուն տու'ա է-
լէյինիզ. զիրա հէր խուսուստա հիւանի մու'ամէլէ
էթմէք մադսէտինտէ պուլունարադ, 'սալհ զամի-
րիմիզ օլտըղընա ի'լթիմասըմըզ վար, 19-Խուսու-
սա 'պունու էթմէնիզի րէճա էտէրիմ, թա քի եա-
նընըզա պիր ան էվվէլ ի'ատէ օլունայըմ։

հ Յովհ. 19. 17, 18։ Ա'մալ. 7. 58։	50. 14, 23։ 69. 30, 31։ 107. 22։ 116. 17։	'Եզեկ. 3. 17։ 33. 2, 7։ Ա'մալ. 20. 26, 28։
յ Պ. 11. 26։ 1 Պետ. 4. 14։	յ Ովս. 14. 2։	ՊՐօմ. 15. 31։ Եփես. 6. 19։ կող. 4. 3։ 1 Սէլ. 5. 25։ 2 Սէլ. 3. 1։
'Մէք. 2. 10։ փիլ. 3. 20։ Պ. 11։ 10, 16։ 12. 22։	'Րօմ. 12. 13։	Ա'մալ. 23. 1։ 24. 16։ 2 կոր. 1. 12։
Եփես. 5. 20։ 1 Պետ. 2. 5։	2 կոր. 9. 12։ փիլ. 4. 18։ Պ. 6. 10։	-փիլիմ. 22։
ՊՂա. 7. 12։ Մէզ.	-փիլ. 2. 29։ 1 Սէլ. 5. 12։ 1 Տիմ. 5. 17։ Ա'յ. 7։	

20 - Վէ սէլամէթ մէնա՛ը օլան Ալլահ, քի Էէ-
ալէտի Յահաըն գանըլլէ Գօյունլարըն Յաղիմ Զօ-
պանը օլան Բապալըմըզ Յիսուսը էօլուլէրատէն իհ-
եա էլլէտի, 21 - Քէնաի իրատէթինի իճրա էթմէ-
նիզ լիչուն, Սիզի հէր էյի Յամէլտէ քեամիլ զը-
լալ՝ Քէնաի հուզուրընտա մադաթուլ օլանը սիզաէ
Յիսուս Քրիստոս վասըթասըլլէ իճրա էլլէյէ։ Անա
էպէտ իւլ ադաա մէճտ օլսուն։ Ամին։

22 - Վէ, էյ պէրատէրլէր, սիզէ եալվարըրըմ՝
պու նասիհաթի քէլամընա թէհամմուլ էտինիզ, Գի-
րա սիզէ մուխթասարճա եազարմ։ 23 - Յիսնէթէս
պէրատէրին սալը վէրիլմէյի մա՛լումունուզ օլսուն.
եազընտա կէլմէյի Թադէոսէ՝ անըն իլէ պէրա-
պէր սիզի կէօրէճէյիմ։ 24 - Ձիւմլէ միւրշիտլէրինի-
զէ վէ մուգատտէսլէրին ճիւմլէսինէ սէլամ էտի-
նիզ. Իթթալիատան օլանլար սիզէ սէլամ էտէրլէր։
25 - Յինայէթ ճիւմլէնիզլէ լիէ օլսուն։ Ամին։

- Բօմ. 15. 33, 1 Կէ-
ղ. 5. 23։
Է Ջաք. 9. 11, Պ. 10. 29։
Ը Եա. 40. 11, Եզեկ.
34. 23, 37. 24, Յովէ.
10. 11, 14, 1 Պետ.
2. 25, 5. 4։
Թ Ա՛մաղ. 2. 24, 32։
Բօմ. 4. 24, 8. 11,
1 Կոր. 6. 14, 15. 15,
2 Կոր. 4. 14, Գաղ.
1. 1, Կող. 2. 12,
1 Սէղ. 1. 10, 1 Պետ.
1. 21։
Ժ 2 Սէղ. 2. 17, 1 Պետ.
5. 10։
- Փիղ. 2. 13։
Ի Գաղ. 1. 5, 2 Տիմ.
4. 18, Վ. Աչ. 1. 6։
Լ 1 Պետ. 5. 12։
Խ 1 Սէղ. 3. 2։
Ծ Ա.Յ. 7, 17։
- Տիտ. 3. 15։

ՅԱԿՈԲՈՍ ԲԷՍՈՒԼԸՆ

՚ՈՒՄՈՒՄԻ ԲԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

-Աղահըն վէ Բապել ցիտուս Քրիստոսըն գուլու ։Յակոբոս ։տաղըմըզ օլան ։օն ըգի սըպէթա սէլամ էտէր ։

2 -Էյ պէրատէրլէրիմ, ։տիւրլիւ տիւրլիւ թէճրիպէլէրէ տիւշար օլսըղընըզ զէման՝ ։անը ջիւմլեյէն մէսէրսէթ ՚ատտ էյլէյինիզ. 3 -։Զիւնքի իմանընըզըն իմթիհանը սապր հուսուլէ կէթիրտիյինի պէվսինիզ ։ 4 -Ամմա պէր շէյտէ նօգսանընըզ օլմայարագ, ջեամիլ վէ թամամ օլմանըզ իչիւն՝ սապրըն ՚ամէլի միւքէմմէլ օլսուն ։

5 -։Վէ էկէր սիզտէն պէրինին հիքմէթտէ նօգսանը վար իսէ, թա՚ևիպ էթմէյէրէք ճիւմլէյէ պահնիլքլէ իհսան էտէն ։Ալլահտան տիլէսին, ։վէ ահա վէրիլէճէք տիր ։ 6 -։Ջագամթ ասլա շիւպհէ էթմէյէրէք իմանլէ տիլէսին, զիրա շիւպհէ էտէն քիմսէ րիւզկեարլէ սիւրիւլիւպ չալդանան տէնիզ տալ-

= Տիտ. 1. 1։
։ Ա՚մալ. 12. 17։ 15. 13։ Գաղ. 1. 19։ 2. 9։ Յուդ. 1։
։ Թէս. 32. 27։ Յովհ. 7. 35։ Ա՚մալ. 2. 5։ 8. 1։ 1 Պետ. 1. 2։
։ Ա՚մալ. 26. 6։
։ 1 Պետ. 1. 6։
։ Մատթ. 5. 12։ Ա՚մալ. 5. 41։ ՚Իպր. 10. 34։ 1 Պետ. 4. 13, 16։
։ Ղօմ. 5. 3։
։ 3 Միւլ. 3. 9, 11, 12։ Իմա. 2. 3։
։ Մատթ. 7. 7։ 21. 22։ Մարկ. 11. 24։ Ղուկ. 11. 9։ Յովհ. 14. 13։ 15. 7։ 16. 23։
։ Եբեմ. 29. 12։ 1 Յովհ. 5. 14, 15։
։ Մարկ. 11. 24։ 1 Տիմ. 2. 8։

ղասընա պէնդղէր։ 7-Պու մադուղէ առէմ Բապպ Թարաֆընաան պիր չէյ ալաճադը ղաննընաա պու-
լունմասըն։ 8-Ույքի ֆիքրիմ առէմ ճիւմլէ եօլլարըն-
տա սէպաթըդ տըր։

9-Հադիր օլան պիրսաէր քէնտի եիւքսէքլիյիլէ,
10-Ջէնկին օլան իսէ քէնտի հադիրլիյիլէ Իֆթի-
խար էթսին, դիրա Էօմըր չիչէյի կիսի կիչէճէք
տիր։ 11-Ձիւնքի կիւնէշ չիտաէթիմ հէրսէթիլէ
տօղունճա, օթու դուրսուդը, վէ չիչէյի սէօքիւ-
լիսա՝ շէքլինին կիւղէսիյի զայ՝ օլուր. քէզալիք ղէն-
կին տախի քէնտի Թարիդլէրինտէ օլաճադ տըր։

12-Ինէ միսալարէք տիր Թէճրիպէյէ Թէհամմիւլ
էտէն առէմ, դիրա Թէճրիպէտէ մադաթուլ պու-
լունդըդը հալտէ, Բապպըն քէնտինի սէվէնդէրէ
վա՛տ էյլէտիյի Հայաթ Թաճընը ալաճադ տըր։ 13-
Հիչ պիր քիմսէ խրվայա տիւշար օլտըղընտա, Ալ-
լահ Թարաֆընտան խրվա օլունույօրըմ՝ տէմէսին.
դիրա Ալլահ քէօթիւ շէյլէրդէ նէ խրվա օլունուր,
նէ տէ քէնտինի պիրինի խրվա էտէր։ 14-Լաքին
հէր քէս քէնտի շէհվէթինտէն ճէղդ օլունուսա ա-
տանմասընդէ խրվայա տիւշէր։ 15-Պա՛տէհու շէհ-
վէթի համիլէ օլուսդ՝ կիւնահ տօղուրուր, վէ կիւնահ
քէմսընմընը պուլտըդտա, Ղէօլիւմ տօղուրուր։ 16-
Էյ սէվկիւլիւ պիրսաէրլէրիմ, ալտանմայընըզ։ 17-
Հէր էյի ՚ամիյէ վէ հէր քեամիլ մէվկիւֆէ եօղա-
րըտան օլուսդ՝ նուրլար փէտէրինտէն նէուզուլ էտէր.

Լ Պ. 4. 8։
Ի Յոբ 14. 2, Մէզ. 37. 2, 90. 5, 6, 102. 11, 103. 15, Ես. 40. 6, 1 Կոր. 7. 31, Պ. 4. 14, 1 Պետ. 1. 24, 1 Յովհ. 2. 17։
Խ Յոբ 5. 17, Էմ. 3. 11, 12, Ղուկ. 12. 5, Վահ. 3. 19։
Կ Մատթ. 10. 22, 19. 28, 29, Պ. 2. 5։
Հ 1 Կոր. 9. 25, 2 Տիմ. 4. 8, Պ. 2. 5, 1 Պետ. 5. 4, Վահ. 2. 10։
Ձ Յոբ 15. 35, Մէզ. 7. 14։
Ղ Ծն. 6. 21, 23։
Ճ Յովհ. 3. 27, 1 Կոր. 4. 7։

ՙանտե թէղայլիւը, եահօտ թէպէտտիւլ կէօլկէսի եօզ տըր։ 18 - ›0 տախ միւրատընա կէօրէ, ՚քէնտի մախլուգաթընըն ՚պիր նէմ թուրֆանտասը օլմամըղ իչիւն պիզի հադիգաթ քէլամըյլէ թէվպիտ էյլէտի։

19 - Իմտի, էյ սէվկիւլիւ պէրատէրլէրիմ, ՙհէր ատէմ իչիթմէքտէ չապուգ, ՚սէօյլէմէքտէ եավաշ, ՚ղաղապտա եավաշ օլսուն։ 20 - Զիրա ատէմին ղազապը Ալլահընն սալահընը իճրա էթմէղ։ 21 - ՚Պու էճլատէն հէր նափաքիյի վէ չէրրին չօգլուղընը թէրք էտիպ՝ տէրունինիզտէ էքիլմիշ վէ ճանընըզը ՙախ-լաս էթմէյէ գատիր օլան քէլամը հիլմիե գապուլ էտինիզ։

22 - Լաքին քէնտի քէնտինիզի ալտատարագ՝ ՙքէ-լամընը եաըընըզ իչիտիճիլէրի օլմայըպ՝ անըն իճրա էտիճիլէրի օլունըզ։ 23 - ՚Զիրա էկէր պիր քիմսէ քէլա-մընն իչիտիճիսի օլուպ տա՝ իճրա էտիճիսի տէյիլ իսէ, այինէտ քէնտի ասըլ եիւզիւնէ պագան ատէմէ պէնգ-զէր։ 24 - Զիւնքի քէնտի քէնտինէ պագըպ կիթտիք-տէն սօնրա, տէր՚ադասընէ չէքլ իտիյինի ունուԹ-տու։ 25 - ՙԼաքին հուրրիյէթին քեամիլ չէրի՚աթընա ՚տիդգաթ էտիպ տէվամ էտէն քիմսէ, իչիտիր ու-նուտուր օլմայըպ, անճագ ՚ամէլի իճրա էտէն օլմաղ-լէ, քէնտի ՚ամէլինտէ ՚միւսպարէք օլաճագ տըր։

ՙ Ա՚ա. 23. 19։ 1 Միւլ. 15. 29։ Մաղ. 3. 6։ Րօմ. 11. 29։
› Յովհ. 1. 13։ 3. 3։ 1 Կոր. 4. 15։ 1 Պետ. 1. 23։
› Երեմ. 2. 3։ Վահ. 14. 4։
› Եփես. 1. 12։
› Վա՚. 5. 1։
› Էմմ. 10. 19։ 17. 27։ Վա՚. 5. 2։
› Էմմ. 14. 17։ 16. 32։ Վա՚. 7. 9։
› Կող. 3. 8։ 1 Պետ. 2. 1։
› Ա՚մաղ. 13. 26։ Րօմ. 1. 16։ 1 Կոր. 15. 2։ Եփես. 1. 13։ Տիտ. 2. 11։ ՚Իպր. 2. 4։ 1 Պետ. 1. 9։
› Մատթ. 7. 21։ Ղուկ. 6. 46։ 11. 28։ Րօմ. 2. 13։ 1 Յովհ. 3. 7։
› Ղուկ. 6. 47, վէ ղայբի։ Պագ Պ. 2. 14, վէ ղայբի։
› Պ. 2. 12։
› 2 Կոր. 3. 18։
› Յովհ. 13. 17։

26 - Էկէր [արանըզտա] պէր քիմնէ քէնտինի տինտար զաճն էտէր տէ, քէնտի ~տիլինի զապթ էթմէյիսի՝ քէնտի գալգինի ալտտըր իսէ, պունուն տէյանէթի պաթըլ տըր։ 27 - Փէտէր Ալլահըն 'ինտինտէ վտք վէ լէքէսիզ տէյանէթ պու տըր. եա'նի ‡էթիմ-լէր իլէ տու գարըլարը մուզայագալարընտա պէյա-րէթ էթմէք, վէ քէնտի *նէֆսինի տիւնեատան լէ-քէսիզ հըճզ էթմէք տիր։

ՊԱՊ 2

Էյ պէրատէրլէրիմ, ~զու գէլալ Բապպըմըզ Յի-սուս Քրիստոսըն լմանըննը ‡խաթրա ըի'այէթ էտէ-րէք թուրթմայընըզ։ 2 - Զիրա էկէր ճէմա'աթընը-զա ալթուն եիւզիւքիւ վէ միւզէյյէն էլտիսէլի պէր տաէմ կէրիպ տէ՝ քէրտի էլտիսէլի պէր ֆագիր տախի կէրէճէք օլուր խսէ, 3 - Վէ սիզ միւզէյյէն էլտիսէյի կէյմիշ օլանա ըի'այէթ էտէրէք՝ Սէն պու-բատա 'իղղէթլէ օթուր՝ տէյիպ տէ, օլ ֆագիրէ՝ Սէն օրատա տուր, եախօա՝ Շուրատա պատամա-ղընըն եանընտա օթուր՝ տէյճէք օլուր խէննիզ, 4 - Պէյնինիզտէ թէֆրիզ էթմէ՞ղ մի սինիզ, վէ քէօ-թիւ էֆքեարընը հաքիմլէր օլմա՞ղ մը սընըզ։ 5 - Տինլէյինիզ, էյ սեվկիւլիւ պէրատէրլէրիմ, Ալլահ ‡պու տիւնեանընն ֆագիրլէրինի ‡իմանտա զէնկին վէ ‡քէնտինի սեվճնէլէրէ վա'տ էթտույի մէլէքիւթիւն

– Մէզ. 34. 13, 39. 1, 1 Պետ. 3. 10։
‡ Նա. 1. 46, 47, 58. 6, 7։ Մատթ. 25. 36.
* Բօմ. 12. 2, Պ. 4. 4, 1 Յովհ. 5. 18։

– 1 Կոր. 2. 8։
Բ Ղև. 19. 15, Թէս. 1. 17, 16. 19, Լմն. 24. 23, 38. 21, Մատթ. 22. 16, Աւ. 9, Յուդ. 16։
‡ Յովհ. 7. 48, 1 Կոր. 1. 26, 28։

‡ Ղուկ. 12.21, 1 Տիմ. 6. 18, Վ.Կ. 2. 9։
Ե Խուր. 20. 6, 1 Մխ. 2. 30, Լմն. 8. 17, Մատթ. 5. 3, Ղուկ. 6. 20, 12. 32, 1 Կոր. 2. 9, 2 Տիմ. 4. 8, Պ. 1. 12։

վարիալների օլաճադ օլանլարը ինթիևսապ էթմէտի մի։ 6 - ։Սիզ խէ ֆագիլրի թահգիր էթտինիզ. սի~ զէ մուսալլաթ օլանլար զէննկինլէր տէյի՞լ մի տիր, ։վէ սիզի մահքէմէլէրե չէքէնլէր տէյի՞լ մի տիր։ 7 - Թէամիյէ օլունտըղընըզ խամ ի չէրիֆէ քիւֆր էտէն անլէր տէյիլի՞ր մի։ 8 - Ինանի էկէր քիթապա կէօրէ՝ ։Գօնչըկը քէնտին կիսկի սէվէտին՝ տէյիւ պույուրան միւսիւքեանէ չէրի՛աթը ինձրա էտէրսէ~ նիզ, էյի էտէրսինիզ։ 9 - ։Ամմա էկէր խաթրա րի~ ՛այէթ էթմէքտէ պուլունուր խէնիզ, կիւնահ իշ~ լէյիպ չէրի՛աթ թարաֆընտան գապահաթը կիսկի թա՛զիր օլունուրսընըզ։ 10 - Զիրա հէր քիմ պիւ~ թիւն չէրի՛աթը հրճիզ էտիպ՝ պիր չէյտէ խաթա էտէճէք օլուր խէ, ։ճիւմլէսինէ տուչլու օլմուշ օ~ լուր։ 11 - Զիրա՝ ։Զինա էթմէյէսին՝ տէյէն քէզա~ լիք՝ Գաթլ էթմէյէսին՝ տէտի. խանի էկէր զինա էթմէյիպ տէ գաթլ էտէր խէն, չէրի՛աթը թէ~ ճաւլուզ էթմիշ օլուրսըն։ 12 - ։Հուրրիյէթ չէրի՛ա~ թը մուճէպինճէ մուհապէմէ օլունաճադ քիմսէլէր կիսկի սէօյլէյինիզ վէ իշլէյինիզ։ 13 - ։Զիրա մէր~ համէթ էթմէմիշ օլանա պիւա մէրհամէթ հիւքմ օլաճադ տուր. ։վէ մէրհամէթ հիւքմ ՛ալէյհինէ իֆթիխար էտէր։

14 - Էյ պիղատաէրլէրիմ, էկէր պիր քիմսէ՝ խա~ նըմ վար՝ տէյիպ տե ՛ամէլէրի օլմադ խէ, ։նէ՞ ֆա՞իտէ օլուր. օլ խանն անը դուրթարա պիւի՞ր մի։

ը 1 Կոր. 11. 22։
թ Ա՛մաղ. 13. 50։ 17. 6։ 18. 12։ պ. 5. 6։
ժ Ղա. 19. 18։ Մատթ. 22. 39։ Յօմ. 13. 8, 9։ Գաղ. 5. 14։ 6. 2։
ի Ա՛մ. 1։
լ Թէս. 27. 26։ Մատթ. 5. 19։ Գաղ. 3. 10։
խ Խուր. 20. 13, 14։
ծ Պ. 1. 25։
կ Յոբ 22. 6, վէ ղայ~ րի։ Էմա. 21. 13։ Մատթ. 6. 15։ 18. 35։ 25. 41, 42։
հ 1 Յովհ. 4. 17, 18։
ձ Մատթ. 7. 26։ Պ. 1. 23։

15 - ևվէ էկէր պէր պէրաաէր եա հէմշէրէ չըլլագ վէ եէվմի թէ՝այլիւշէ միւհթաճ օլաըղը հալաէ, 16 - ՝Սիլաէն պէրի անլէրէ՝ Սէլամէթլէ կիսինիզ, ըսընմըշ վէ տօյմըշ օլաարնըզ՝ տէյիպ աէ ճէսէաէ իզ- թիզա էաէն շէյլէրի անլէրէ վէրմէզ իսէնիզ, նէ՞ ֆա՞իաէ օլուր։ 17 - Պէօյլէճէ իսան տախի ՝ամէլլէ- րի օրնաաըզճա զաթընաա էօլիւ տիր։ 18 - Լաքին պէրի աէյէճէք տիր քի՝ Սէնին իսանընկ վար, վէ պէնիմ ՝ամէլլէրիմ վար. աէն պանա իսանընկը ՝ա- մէլլէրինկ օրնադըզըն կէօսթէր, ՝պէն տախի սանա իսանըմը ՝ամէլլէրիսուէն կէօսթէրէյիմ։ 19 - Սէն Ա- լահ պէր իսէյինէ ինանըրըսըն, էյի էաէրսին. ՝շէյ- թանլար տախի ինանըրըլար վէ թէթրէլլէր։ 20 - Ամ- մա, էյ պաթըլ աաէմ, իսանըն ՝ամէլսիզ օլաըղը հալաէ պօշ իսէյինի պէրմէք իսթը՞ր մի սէն։ 21 - Փէաէրսիմիզ Աբրահամ՝ ՛օղլու Իսահակը մէզպահ իւղէրինաէ թաղսիմ էթսէյինաէ ՝ամէլլէրէ թէպ- րէր օլ՞ունմաըղ մը։ 22 - ՝Իսան ՝ամէլլէրի իլէ պէրա- պէր իշլէսէյինի, վէ իսան ՝ամէլլէրէ իբմալ օլուն- տըղընը կէօ՞րմէյօր մը սըն։ 23 - Վէ ՝Աբրահամ Ա- լահա ինանաըղ, վէ անա սալահ ՝աաաա օլունաաս՝ աէ- յիս պաւյուրան քէլամ իթմամ օլունսաս՝ ՝վասիլ Ուլահ թէամիյէ օլունաաս։ 24 - Իսմէ աաէմ էաալը- նըզ իսանլէ տէյիլ, ֆաղաթ ՝ամէլլէրէ թէպէրիր օ- լունաըղընը կէ՞օրմէյօրսընըզ։ 25 - Բէզալէք ՝ֆա- հիշէ Ռահաաբ տախի ճաասուալարը գաղսաս էսիսէ՝ պաշգա էօլսան կէօնաէրսէյինաէ, ՝ամէլլէրէ թէպ-

հ Պաղ Յոբ 31. 19,20։ Ղուկ. 3. 11։	4. 24։ 5. 7։ Ղուկ. 4. 34։ Ա՛մաթ. 16. 17։ 19. 15։	ն թէք. 15. 6։ Բօմ. 4. 3։ Գաղ. 3. 6։
յ 1 Յովհ. 3. 18։	ֆ թէք. 22. 9, 12։	ղ 2 թէվ. 20. 7։ Եա. 41. 8։
ղ Պ. 3. 13։	ց ՛Իպր. 11. 17։	՚ Եա. 2. 1։ ՛Իպր. 11. 31։
ճ Մաաթ. 8. 29։ Մարկ.		

*ըիր օր՝ ենանաալը մը։ 26 - Զիրա ճէսէտ՝ բուհ օլմա-
ալըգճա էօլու օլաբող միսիլու, իման տախի՝ ամէլ օլ-
մաալըգճա էօլու տիր։*

ՊԱՊ 3

Էյ պէրաաէրլէրիմ, [a]չօղընըզ մու՝ալլիմ օլմայը-
նըզ. [b]չինքի տահա պէօյիւք ճէզայա տիւշար օլա-
ճաղընըզը պիլդիրսինիզ. 2 - [c]Զիրա ճիւմլէմիզ չօգ
քէրըհ խաթա էտէրիզ. [d]էկեր պիր քիմսէ քէ-
լամնա խաթա էթմէզսէ, [e]օլ քիմսէ քեամիլ ատէմ
օլուպ՝ պիւթիւն ճէսէտինին զաալընընա տախի մուդ-
թէտիր տիր։ 3 - [f]Իլթէ [g]աթլարըն պիզէ ինա՝աթ
էթմէլէրի իչիւն, աղըզլարընա կէմ վուրուպ՝ պիւ-
թիւն ճէսէտլէրինի չէվիրիրիզ։ 4 - [h]Իլթէ կէմիլէր
տախի օլ գատար պէօյիւք օլուպ՝ շիտատէթի ըուզ-
կեարլարըլէ պիւրիւքլէնիր իքէն, փէք քիւչիւք պիր
տիւմէն վասըթասըլէ տիւմէնճինին կէօնլիւ խաթէ-
տիյի թարաֆա չէվիրիլիր։ 5 - [i]Պէօյլէճէ տիլ տախի
քիւչիւք պիր [j]'ուզվ իսէ տէ, [k]զայէթ պէօյիւք սէօյ-
լէր. իլթէ ճիւզ"ի աթէշ նէ՛ գատար օտուն թու-
թուշաըրըր։ 6 - [l]Տիլ տախի աթէշ վէ ֆէսատ [m]'ա-
լէմի տիր. տիլ ա'զամընզտա պէօյլէ եէր թուխմըշ
տըր քի՝ [n]պիւթիւն ճէսէտի նատիաք էտէր, վէ քեա-
"[o]ինսանըն տա"իրէսինի ալէվլէնտիրիպ՝ քէնտիսի
տախի ճէհէննեմտէն ալէվլէնիր։ 7 - Զիրա հէր նէվ'
վահչի հայվան վէ գուշ վէ հայէրաթ իլէ տէնիզ-
տէ պուլունանլար նէվ'ի պէչէր վասըթասըլէ

- [a] Մատթ. 23. 8, 10։ Յոմ. 2. 20, 21։ 1 Պետ. 5. 3։
- [b] Ղուկ. 6. 37։
- [c] 3 Մնաց. 8. 46։ 2 Թագ. 6. 36։ Էսթ. 20. 9։ Վա'. 7. 20։ 1 Յովհ. 1. 8։
- [d] Մէզ. 34. 13։ Պ. 1. 26։ 1 Պետ. 3. 10։
- [e] Մատթ. 12. 37։
- [f] Մէզ. 32. 9։
- [g] Էսթ. 12. 18։ 15. 2։
- [h] Մէզ. 12. 3։ 73. 8, 9։
- [i] Էսթ. 16. 27։
- [j] Մատթ. 15. 11, 18, 19, 20։ Մարկ. 7. 15, 20, 23։

զապթ օրհնուր, վէ զապթ օրհնմըշ տըր։ 8-Սմա հիչ պիր աաէմ տիլին զապթընա մուգթէէտիր տէյել տիր. մէն՝ օրհնմապ պիր շէրր օրսա՝ էհէլաք էաիճի զէհրլէ տօրս տըր։ 9-Անընլէ փէաէր Ալլահա համտ էտէրիզ, վէ անընլէ տախի Ալլահըն միւշապէհէթինէ կէօրէ խալդ օրհնմըշ ինսանա պէտտու՚ա էտէրիզ։ 10-Հէման պիր աղըզտան խայրտու՚ա վէ պէտտու՚ա չըգար. էյ պիրաէրլէրիմ, պու շէյլէր պէօյլէ օլմամալը տըր։ 11-Հիչ պիր փունար հէման պիր կէօզաէն թաթը վէ աճը տու չըգարը՞ր մը։ 12-Էյ պիրաէրլէրիմ, ինճիր աղաճը զէյթուն, վէ եա ասմա ինճիր հուտուլէ կէթիրէ պիլի՞ր մի. քէզալէք հիչ պիր փունար թուզու վէ թաթը տու վէրմէզ։ 13-Ամա նըզտա հիքմէթ վէ մա՚լիւմաթ տահիպի քիմ իսէ, հիւան ի հարէքէթինէ՞ քէնտի՚ամէլէրինի հիքմէթ հիլմինտէ կէօսթէրսին։ 14-Ամմա էկէր գալալէրինիզտէ աճը հասէտ վէ միւնապա՚ա վար իսէ, հագիգաթըն՚ալէյհինէ չթէֆախուր էտիպ եալան սէօյլէմէյէսինիզ։ 15-Ամա հիքմէթ եօգաբըտան էնէմէյիպ՝ անճագ տիւնեէվի վէ նէֆսանի վէ շէյթանի վէ շէյթանի տըր։ 16-Ձիրա հասէտ վէ միւնապա՚ա նէրէսէ իսէ, նիզամընըզըդ վէ հէր քէօթիւ շէյ օրտաա պուլունուր։ 17-Ամմա եօգաբըտան օլան հիքմէթ էվվէլա վահ տըր, ասկըա միւսլիհ, լաթիֆ, հաւիմ, միհրաաէթ վէ էյի մէյվէլէրլէ մէմլու, զարաղըզ՚վէ րիյասըզ տըր։ 18-Ամա ասլահըն սէմէ-

ե Մէզ. 140. 3։	ն Ըօմ. 2. 17, 23։	1. 22։ 2. 1։ 1 Յովհ.
լ Թէզ. 1.26։ 5.1։ 9.6։	շ Պ. 1. 17։ Փիլ. 3. 19։	3. 18։
խ Գաղ. 6. 4։	ո 1 Կոր. 3. 3։ Գաղ.	չ Իմա. 11. 18։ Ովս.
ձ Պ. 2. 18։	5. 20։	10. 12։ Մաաթ. 5.
ղ Պ. 1. 21։	ո 1 Կոր. 2. 6, 7։	9։ Փիլ. 1. 9։ Ի՚պէր.
հ Ըօմ. 13. 13։	պ Ըօմ. 12. 9։ 1 Պետ.	12. 11։

ըէսի սուլ էտիճիլեը իչիւն սէլամէթլէ էքիլիը։

ՊԱՊ 4

Աբանըզտա ճէնքլեը վէ զավզալար նէ՞ըէտէն օ-
լուր· պուբատան, է՞՚ն ՚ա՚զանըզտա մուհարէպէ
էտէն չէհվէթլէրինիզտէն տէյի՞լ մի տիր։ 2-թաան՝
էտէրսինիզ, վէ մալիք օլմազընըզ· գաթլ էտէր-
սինիզ վէ հաեէտ էտէրսինիզ, վէ նա՞իլ օլաճազը-
նըզ· զավզա վէ ճէնք էտէրսինիզ, վէ մալիք օլմազ-
սընըզ, չիւնքի թաէպ էթմէզսինիզ։ 3-ՙթաէպ է-
տէրսինիզ, վէ ալաճազընըզ, զիրա չէհվէթլէրինի-
զէ սարճ էթմէք իւզրէ՝ ՙճէնա եօլտա թաէպ է-
տէրսինիզ։ 4-ՙէյ զանի վէ զանէյէլեր, ՙտիւնեայա
օլան մուհապպէթ Ալլահա ՚ատաալէթ օլտըղընը պիլ-
մէզ մի սինիզ· ՚ինանի հէր քիմ տիւնեայա տօսթ
օլմադ իսթէրսէ, Ալլահա տիւշմէն օլմուշ օլուր։ 5-
ՙՊիզտէ սաբին օլան բուհ հաեէտէ միւշթաճ տըր՝
պույուրան քիթապ պիհուտէ՞ մի սէօյլեր զանն է-
տէրսինիզ։ 6-Լաքին տահա պէօյիւք ՚ինայէթ վէ-
րիր· պու էճլատէն պույուրըր քի, ՚Ալլահ միւթէ-
քէպպիրլէրէ գարշը տուրուր, լաքին ՚միւթէվազը՚-
լարա ՚ինայէթ իհսան էտէր։ 7-Իմտի Ալլահա միւ-
թի՚ օլունըզ· ՚Շէյթանա գարշը տուրընըզ, օ տա-
խի սիզտէն ֆիրար էտէճէք տիր։ 8-ՙԱլլահա եապ-
լաշընըզ, օ տախի սիզէ եապլաշաճագ տըր։ ՙէյ կիւ-

ա Րօմ. 7. 23։ Գաղ. 5. 17։ 1 Պետ. 2. 11։
բ Յոբ 27. 9։ 35. 12։ Մէզ. 18. 41։ Էմն. 1. 28։ Ես. 1. 15։ Երեմ. 11. 11։ Միք. 3. 4։ Զաք. 7. 13։
գ Մէզ. 66. 18։ 1 Յովհ. 3. 22։ 5. 14։
դ Մէզ. 73. 27։
ե 1 Յովհ. 2. 16։
զ Յովհ. 15. 19։ 17. 14։ Գաղ. 1. 10։
է Պաղ Թէք. 6. 5։ 8. 21։ Ա՚տ. 11. 29։ Էմն. 21. 10։
ը Յոբ 22. 29։ Մէզ. 138. 6։ Էմն. 3. 34։ 29. 23։ Մաաթ. 23. 12։ Ղուկ. 1. 52։ 14. 11։ 18. 14։ 1 Պետ. 5. 5։
թ Եփես. 4. 27։ 6. 11։ 1 Պետ. 5. 9։
ժ 2 Թէվ. 15. 2։
ի Ես. 1. 16։

նահ.քեարլար, էլէրինիզի փաքէյինիզ, ուվէ, էյ լ-
քի ֆիքրինէր, [է]գալլէրինիզի թաթհիր էտինիզ։
9-[ժ]Մխբէտաէր վէ մահզուն օլուպ ապրայընըզ. ա-
զին կիւնիւնիւզ հիւզնէ վէ մէսերրէֆինիզ զա-
մա ասօնսուն։ 10-[ի]Տապզըն հուզուրընաա թէվազու'
էտինիզ, օ տախի սիզի թէրֆի' էտէճէք տիր։

11-Էյ պէրատէրլէր, [կ]պէրխալերինիզի զէմմէթ-
մէյինիզ. պէրատէրինի զէմմ էտէն, [լ]վէ պէրատէ-
րինի հիւքմ էտէն՝ շէրի'աթը զէմմ էտէր վէ շէ-
րի'աթը հիւքմ էտէր. իմտի էկէր շէրի'աթը հիւքմ
էտէր խէն, շէրի'աթլէ [մ]ամիլ տէյիլ սէն, անճաղ
հաքիմ սէն։ 12-*Շէրի'աթ գօյան" պէր տիր, Օլ
քի [ն]խէլաս վէ հէլաք էթմէյէ գաուիր տիր. [շ]սէն
քի՞մ սէն քի՝ ախէրի հիւքմ էտէրսէն։

13-[ծ]Շիմտի կէլինիզ, էյ սիզ քի՝ Պու կիւն եա-
խօտ եարըն ֆիլան շէհրէ վարալըմ, վէ օրատա
պիր եըլ մէքս էտէլիմ, վէ թիճարէթ էտիպ
քեար էտէլիմ՝ տէյօրսընըզ. 14-(Հալ պու քի՝ եա
րըն նէ վուգու' պուլաճաղընը պիլմէզսինիզ. զի-
րա [կ]օմբիւնիւզ նէ՞ տիր. [ո]հադիգաթէն պիր աղ
վաղըթ կէօրիւնիւս՝ պա'տէհու նապէտիտ օլուր
պիր պուխար տըր.) 15-Անըն եէրինէ՝ [ռ]Տապզ խա-
թէր տէ տաղ գալըր խէք, պունու եա շունու եա-
վաշըմ՝ տէմէլսինինիզ։ 16-Շիմտի խէ քէնտի թէ-
քէպպիւրինիւզ տէպէյիլէ թէֆախուր էտէրսի-

ա Պ. 1. 8։
բ Գ.պետ. 1.22։ Գ յովհ. 3. 3։
գ Մատթ. 5. 4։
դ Յոբ 22. 29։ Մատթ. 23.12։ Ղուկ. 14.11։ 18. 14։ Ա Պետ. 5. 6։
ե Եփես. 4. 31։ Ա Պետ. 2. 1։
զ Մատթ. 7.1։ Ղուկ. 6. 37։ Յակ. 2. 1։ Ա Կոր. 4. 5։
է Մատթ. 10. 28։
* Պ-'ղ-ը՝ Շէրի'աթ գօյան վէ Հադիմ
ը Յով. 14. 4, 13։
թ Էմմ. 27. 1։ Ղուկ. 12. 18, վէ զայրն։
ժ Յոբ 7. 7։ Մէզ. 102. 3։ Պ. 1. 10։ Ա Պետ. 1. 24։ Ա Յովհ. 2. 17։
ի Ա'մալ. 18.21։ Ա Կոր. 4. 19։ 16. 7։ Ա'խալ. 6. 3։

նիզ. Նպաս միանգամ թէ՛ ձախսուր քեռացիքէն քէօ-
թիս տիր։ 17 - Իմաստ հէր քիմ խայր իշխէմէյի պիտի
տէ ինքս էթմէզ խոչ, էլչէդէ՛ն անա կիւնահ տըր։

ՊԱՊ 5

Շիմոն կէլինիզ, էյ ղէնկինլէր, իւզէրինիզէ կէ-
լէճէք պէլաար իչիւն ֆիղան էտիպ աղլայընըզ։ 2 -
Մալընըզ չիւրիւմիւշ Ի՛վէ էտլաալընըզը կիւվէ եէ-
միշ տիր։ 3 - Ալմուն իլէ կիւմիւշիւնիւզ վասանա-
մըշ տըր, վէ անլէրին վասը տախ՝ ալէյհինիզէ
չէհաաէթ իչիւն օլուպ՝ թէնէֆֆիհիզ աթէշ կիպի
եէյիճէք տիր. Ի՛սօն կիւնէերսէ խապինէ եըղընըզ։
4 - Ի՛շթէ թարլաարընըզը պիչէն իշճիլէրին՝ թա-
րաֆընըզսան ալը գօնուլան իւճրէթի ֆէրեաա է-
տիյօր, Ի՛վէ օրադճըլարըն ֆէրեատը Բապպ իւլ
ճիւնուտըն դուլաղընա վասըլ օլսու։ 5 - Ջէմին իւ-
զէրինաէ զէվզ ու սէֆա իլէ եաշաընըզ, գալպ-
լէրինիզի զէպհ կիւնիւնաէ օլընըզը կիպի պէսլէտի-
նիզ։ 6 - Մալին՝ ալէյհինէ հիւքմ էտիպ՝ անը գաթլ
էթմանինիզ. Ա՛ օ սիզէ գարշը տուրմազ։

7 - Իմոն, էյ պիրաաէրլէր, Բապպըն զուհուրընա
տէյին սապը էտինիզ. իշթէ չիֆթճի եէրին գըյ-
մէթլի մահսուլընա մունթազըր օլուպ՝ անըն իչիւն
Ի՛թա իլէ վէ սօն եաղմուրա նա՛իլ օլունճայաաէք
սապը էտէր։ 8 - Սիզ տախ սապը էտիպ՝ գալպլէ-

Ա 1 Կոր. 5. 6։
Բ Ղուկ. 12. 47։ Յովհ. 9. 41։ 15. 22։ Րօմ. 1. 20, 21, 32։ 2. 17, 18, 23։

Գ Էմմ. 11. 28։ Ղուկ. 6. 24։ 1 Տիմ. 6. 9։
Դ Յոբ 13. 28։ Մաաթ. 6. 20։ Պ. 2. 2։
Ե Րօմ. 2. 5։
Զ Ղև. 19. 13։ Յոբ 24. 10, 11։ Երեմ. 22. 13։ Մաղ. 3. 5։
Է Թէս. 24. 15։
Ը Յոբ 21. 13։ Ամովս 6. 1, 4։ Ղուկ. 16. 19, 25։ 1 Տիմ. 5. 6։
Թ Պ. 2. 6։
Ժ Թէս. 11. 14։ Երեմ. 5. 24։ Ովս. 6. 3։ Յովէլ 2. 23։ Զաք. 10. 1։

լինիզն սասկեթ գըլըննըզ· [ր]զկրա Բասպըն զուհուրը եագըն տըր։ 9-[ս]Էյ պերատէրլէր, եէքսիկէրլինըզաէն չկըեայէթ էթմէյինիզ· քի հիւքմ թահթընա տիւշմէյէսինիզ· [տ]իշթէ Հաբիմ դաւունըն էօնիւնտէ տուրույօր։ 10-Էյ պերատէրլէրիմ, Բասպըն իամիլէ սէօյլէյէն Ուէյղատնակէրլէրի մէշադաթ չէքմէք վէ սապր խուսուսընտա էօրնէք թուվթընըզ։ 11-[ի]Իշթէ սապր էաէնլէրէ միւպարէք տէրիզ· [ծ]ոբըն սապրընը իշիթտինիզ, [վ]Էկ Բասպըն ընէոէէ էնոէնէ 'ադըպէթի կէօրտիւնիւզ· [չ]Ինդի' Բասպ չօզ մէրհամէթլի վէ բա"ուճ տըր։

12-Իմոի հէր շէյտէն էվվէլ, էյ պերատէրլէրիմ, [ն]նէ սէմա, նէ զէմին հադդը իշիւն, նէ տէ պաշգա պէր եէմինէ եէմին էաինիզ, քի հիւքմ ալթընա տիւշմէյէսինիզ· անճագ սիզին էվվէթ ոէոէնէնէ էվվէթ օլսուն, վէ սիզին խայր ոէոէնէնէ խայր օլսուն։

13-Ա[ր]անըզտա պէր քիսնէ մէշադաթա՞ մը տըր, տու'ա էթսին· պէր քիսնէյնին դալպի շէ՞ն մի տէր, [ժ]էզմուր օդուսուն։ 14-Ա[ր]անըզտա պէր քիսնէ խասէթա՞ մը տըր, քիւսէյնին իհթէյարըրընը տա'վէթ էթսին, [վ]Էկ Բասպըն խամիլէ անը եապկ մէհ էաէրէք՝ անըն իշիւն տու'ա էթսինլէր։ 15-Վէ իսանընէ օլան տու'ա խասէթայը գուրթարըր, Բասպ տախի անը այադա գալտըրաճադ տըր· [վ]Էկ էկէր կիւնահ իշէմիշ օլսա տախի, անա 'աֆիվ օլունաճադ տըր։

[ր] Փիլ. 4. 5, 'Իպր. 10. 25, 37, 1 Պետ. 4. 7,
[ա] Պ. 4. 11,
[բ] Մատթ. 24. 33, 1 Կոր. 4. 5,
[գ] Մատթ. 5. 12, 'Իպր. 11. 35, վէ ղայրն,
[դ] Մէզ. 94. 12, Մատթ. 5. 10, 11, 10. 22,
[ե] Յոբ 1. 21, 22, 2. 10,
[զ] Յոբ 42. 10, վէ ղայրն,
[է] Ա'ա. 14. 18, Մէզ. 103. 8,
[ը] Մատթ. 5. 34, վէ ղայրն,
[թ] Եփես. 5. 19, Կող. 3. 16,
[ժ] Մարկ. 6. 13, 16. 18,
[ի] Եա. 33. 24, Մատթ. 9. 2,

16-Պիրիպիրինիզէ խաթալարընըզը իդրար, վէ պիրիպիրինիզ իչիւն տու՛ա էյլէյինիզ, թա քի շի-ֆա պուլասընըզ. ՚սալիհին հէրարէթլի տու՛ասընըն չօգ թէ՛սիրի վար: 17-Եղիա պիզիմ իլէ ՚հէմհալ պիր սաէմ իքէն, ՚եաղմուր եաղմասաը իչիւն տու՛ա էյլէտի, ՚վէ զէմին իւզերինէ իւչ սէնէ ալ-թը այ միւսաէթ եաղմուր եաղմասը: 18-՚Վէ թէքրար տու՛ա էյլէտի, վէ կէօք եաղմուր վէրիպ՝ եէր տախի մահսուլընը եէթիշտիրսի:

19-Էյ պիրաաէրլէր, ՚էկէր արանըզտան պիրի հադիգաթտան զէլալէթէ տիւշէր սէ՝ պիր քիմսէ անը կէրի տէօնտէրիրսէ, 20-Պիլսին քի կիւնահ-քեարը քէնտի զէլալէթի եօլընտան տէօնտէրէն քիմ-սէ ՚էօլիւմտէն ճան գուրթարըր, ՚վէ պիր խայըր կիւնահ սէթը էթմիշ օլուր:

ՊԵՏՐՈՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՚ՈՒՄՈՒՄԻ ՐԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Յիսուս Քրիստոսըն րէսուլը Պետրոս՝ ՚փէտէր Ալ-

ց Թէք. 20. 17։ Ա՛ա. 11. 2։ Թէս. 9. 18–20։ Յես. 10. 12։ 1 Մխ. 12. 18։ 3 Մխ. 13. 6։ 4 Մխ. 4. 33։ 19. 15, 20։ 20. 2, 4, վէ ղայբև Մէզ. 10. 17։ 34. 15։ 145. 18։ Իմն. 15. 29։ 28. 9։ Յովհ. 9. 31։ 1 Յովհ. 3. 22։

ծ Ա՛մալ. 14. 15։

չ 3 Մխ. 17. 1։

ո Ղուկ. 4. 25։

չ 3 Մխ. 18. 42, 45։

պ Մատթ. 18. 15։ .

Ղրօմ. 11. 14։ 1 Կոր. 9. 22։ 1 Տիմ. 4. 16։

ո Իմն. 10. 12։ 1 Պետ. 4. 8։

ո Րօմ. 8. 29։ 11. 2։

*լահըն էզելի ՚իլմի մուճէալինճէ, բՐուհըն թադա-
սիյլէ իթա՚աթ իչուն վէ գՅիսուա Քրիստոսըն գա-
նընըն ակրիլմէսի իչուն դինթիխսապ օլունուպ, 2-
Պոնտոս վէ Գաղաաթիա վէ Կապադովկիա վէ Ասիա
վէ Բիւթանիատա ետաղըմընը օլան ղարիպլէրէ. ե-
զի ՚ինայէթ վէ սէլամէթ չօղալա։*

*3-ԸՊաղալըմընը Յիսուս Քրիստոսըն Փէտէրի Ա-
ղահ միւպարէք օլսուն քի՝ ըչօղ մերհամէթլինէ կէօրէ
գՅիսուս Քրիստոսըն էօլիւլէրատէն գըյամ էթմէսի-
լէ տիրի պիր իւմիտ իչուն, 4-Սօն վադըթատա քէշֆ
օլունմուղա հազըր օլան խէլասա նա՚իլ օլմազ իւղրէ,
բԱղահըն գուվվէթիյլէ իման վասըթասըյլէ հըֆզ
օլունանլարա, 5-Եա՚նի ե*սիզէ աէմնավաթատա հըֆզ
օլունան զէվալ պուլմազ, լէքէսիզ ՚ուէ սօլմազ
միրաս իչուն բԵէնիատէն պիզի թէվվիա էյլէտի։
6-բՎէ պունատա մէսրուր օլուրսընըզ. ՚վադա՚ա հա-
ըն իզթիզաբնատան ըպիր աղ վադըթ տիւրլիւ
տիւրլիւ թէճրիպէլէր սէպէպիյլէ մահզուն պուլու-
նուրսընըզ. 7-գԹա քի իմանընըզըն իսթիհանը՝ դա-
թէշլէ գալ օլունմըշ իսէ տէ, եվինէ ֆանի օլան
ալթունատան զիյատէ գըյմէթլի օլարագ, գՅիսուս
Քրիստոսըն զուհուրընատա մէտհ վէ ՚ուզէթ վէ ճէ-*

բ 2 Մկ. 2. 13։
գ ՚Իպր. 12. 24։
դ Եփես. 1. 4։ պ. 2. 9։
ե Յովհ. 7. 35։ Ա՚մալ. 2. 5, 9, 10։ Յակ. 1. 1։
զ Ղօմ. 1. 7։ 2 Պետ. 1. 2։ Յուդ. 2։
է 2 կոր. 1. 3։ Եփես. 1. 3։
ը Տիտ. 3. 5։
թ 1 կոր. 15. 20։ 1 Մկ. 4. 13։ պ. 3. 21։
ժ Յովհ. 10. 28, 29։ 17. 11, 12, 15։ Յուդ. 1։
ի կող. 1. 5։ 2 Տիմ. 4. 8։
* պ՚-ղը-ը՝ պիզէ
լ պ. 5. 4։
խ Յովհ. 3. 3, 5։ Յակ. 1. 18։
ծ Մատթ. 5. 12։ Ղօմ. 12. 12։ 2 կոր. 6. 10։ պ. 4. 13։
կ 2 կոր. 4. 17։ պ. 5. 10։
հ Յակ. 1. 2։
ձ Յակ. 1. 3, 12։ պ. 4. 12։
ղ Յոբ 23. 10։ Մէզ. 66. 10։ Էմն. 17. 3։ Ես. 48. 10։ Զաք. 13. 9։ 1 կոր. 3. 13։
ճ Ղօմ. 2. 7, 10։ 1 կոր. 4. 5։ 2 Մկ. 1. 7—12։

լալ լչիւն պուլունա։ 8-՛Անը տախի կէօրմէմիշ ի-քէն սէվէրսինիզ. ՛հէմ տախի չիմտի կէօրմէզ ի-քէն պիլէ անա ինանարաղ, 9-՝Իսանընըզըն նէ-թիճէսի օլան ճանլարընըզըն խէլասընա նա՞իլ օլ-մաղլէ, թա՛րիֆէ կէլմէզ վէ մու՛ազէզ պիր մէ-սէրըէթլէ մէսրուր օլուրսընըզ։ 10-՝Պու խէլասըն խուսուսընտա տախի սիզէ օլաճաղ ՛ինայէթին հաղ-դընտա վահիյլէ սէօյլէյէն փէյղամպէրլէր թէֆթիշ վէ թէֆահհուս էթտիլէր։ 11-Տէրունլէրինտէ պու-լունան ՝Իրիատոսըն Րուհու ՝Իրիատոսըն էլէմ չէք-մէսինէ վէ պա՛տէհու ճէլալէ նա՞իլ օլմասընա էվ-վէլտէն չէհատէթ էթմէսիյլէ, նէյէ վէ նասըլ վաղ-թա տէլալէթ էթտիյինի թէֆթիշ էտէրլէր իտի. 12-Վէ օլ չէյլէրի ՝քէնտիլէրինէ տէյիլ, անճաղ պիզէ թէպլիղ էթտիքլէրի ՝անլէրէ պէյան օլուն-տու. պու չէյլէր իսէ սէմատան իրսալ օլունան ՝Րուհ իւլ Գուտս վասըթասըյլէ սիզէ պէշարէթի թէպղիր էտէնլէրին էվիյլէ չիմտի սիզէ իհսար օ-լունմըշ տըր. ՝պու չէյլէրէ տախի նազար էթմէյի մէլէքլէր արզու էտէրլէր։

13-՝Իմտի զինննինիզին պէլինի գուշատըպ ՝այըզ տուրարաղ, ՝Զիսուս Քրիատոսըն զուհուրընտա սի-զէ իհսան օլունաճաղ ՛ինայէթէ քեամիլէն իւմիտ

ՠ1 Յովհ. 4. 20։
ՠ Յովհ. 20.29։ 2 կոր. 5. 7։ Ի'պր. 11. 1, 27։
ՠ Րօմ. 6. 22։
ՠԹէք. 49. 10։ Գան. 2. 44։ Անգ. 2. 7։
— Ջաք. 6.12։ Մատթ. 13. 17։ Ղուկ. 10. 24։ 2 Պետ.1.19–21։
— Պ. 3. 18։ 2 Պետ. 1. 21։
ՠՄէզ. 22. 6։ Ես. 53. 3, վէ զայրի։ Գան. 9. 24։ Ղուկ. 24. 25, 26, 44, 46։ Յովհ. 12. 41։ Ա'-մալ. 26. 22, 23։
՟Ի'պր. 11. 13, 39, 40։
ՠԳան. 9. 24։ 12. 9, 13։
— Ա'մալ. 2. 4։
— Խուր. 25. 20։ Գան. 8. 13։ 12. 5, 6։ Եփես. 3. 10, 11։
ՠՂուկ. 12. 35։ Եփես. 6. 14։
՟Ղուկ. 21. 34։ Րօմ. 13. 13։ 1 Սէլ. 5.6, 8։ Պ. 4. 7։ 5. 8։
՟Ղուկ. 17.30։ 1 կոր. 1. 7։ 2 Սէլ. 1. 7, 8։

էտինիզ։ 14-ձէհալէթինիզ վադըլնատա օլան էվ-
վէլքի ընհվէթլէրէ ույմայարագ, անճագ իթա-
աթը էվլատա միսիլիւ, 15-Սիզի տա՛վէթ էտէն
դուտտուս օլտըդը կիպի, սիզ տախի հէմի հարէ-
քէթլէրինիզտէ մուգատտէս օլունըզ. 16-Զիւնքի
Մուգատտէս օլունըզ, զիրա պէն դուտտուս իմ-
տէյիւ եաղըլմըշ տըր։ 17-Վէ էկէր հէր քէսին
ամէլինէ կէօրէ խաթրա րի՛այէթ էթմէյէրէք հիւքմ
էտէնէ փէտէր թէամիյէ էտէրսէնիզ, ղուրպէթի-
նիզ կիւնէլէրինի դօրդու լէ կէչիրինիզ. 18-Վէ
պիլինիզ քի՝ էճատտատան դալմա պաթըլ մէպէք-
տէն, ֆանի կիւմիւշ եա ալթունէ տէյիլ, 19-Ան-
ճագ դուսուրսըզ վէ լէքէսիզ Թուզունըն, եա՛նի
Քրիստոսըն զիդըյմէթ դանը ֆիտիյէսիյլէ խէլաս
պուլմընըզ. 20-Օլ քի տիւնեանըն թէ՛ահինատէն
ադամէմ Աւլատա մա՛լիւմ խոի խաե տէ, իմանընըզ
վէ իւմիտինիզ Աւլահա օլսուն տէյիւ, ասն վադըթա-
լարատա սիզին իչիւն, 21-Եա՛նի անը էօլիւլէրտէն
իհեա էտէն վէ անա իզդէթ վէրէն Աւլահա անըն
վասթատըլէ իման էտէնլէր իչիւն պէյան օլուն-
տու։ 22-Քիյասըզ գարնատաշ մուհամմէթի իչիւն՝

ց Ա՛մաթ. 17. 30, 1 Սէր. 4. 4։
– Րօմ. 12. 2, պ. 4. 2։
ֈ Ղուկ. 1. 73, 74, 2 կոր. 7. 1, 1 Սէր. 4. 3, 5, 7, ՚Իպր. 12. 14, 2 պետ. 3. 11։
+ Ղև. 11. 44, 19. 2, 20. 7։
օ Թէս. 10. 17, Ա՛մաթ. 10. 34, Րօմ. 2. 11։
ֆ 2 կոր. 5. 6, ՚Իպր. 11. 13, պ. 2. 11։
– 2 կոր. 7. 1, Փիլ. 2. 12, ՚Իպր. 12. 28։
բ Եզեկ. 20. 18, պ. 4. 3։
։ 1 կոր. 6. 20, 7. 23։
ֆ Խուբ. 12. 5, Ես. 53. 7, Յովհ. 1. 29, 36, 1 կոր. 5. 7։
ե Ա՛մաթ. 20. 28, Եփես. 1. 7, ՚Իպր. 9. 12, 14, Վահ. 5. 9։
ը Րօմ. 3. 25, 16. 25, 26, Եփես. 3. 9, 11, Կող. 1. 26, 2 Տիմ. 1. 9, 10, Տիտ. 1. 1, 2, Վահ. 13. 8։
ե Գաղ. 4. 4, Եփես. 1. 10, ՚Իպր. 1. 1, 9. 26։
ը Ա՛մաթ. 2. 24։
ֆ Մաթթ. 28. 18, Ա՛մաթ. 2. 33, 3. 13, Եփես. 1. 20, Փիլ. 2. 9, ՚Իպր. 2. 9, պ. 3. 22։
ֆ Րօմ. 12. 9, 10, 1 Սէր. 4. 9, 1 Տիմ. 1. 5, ՚Իպր. 13. 1, պ. 2. 17, 3. 8, 4. 8, 2 պետ. 1. 7, 1 Յովհ. 3. 18, 4. 7, 21։

Րուհըն վասըթասըյլէ հադիգաթա մուրթի՝ օլարագ, ե ճանլարընըզը փաքլեմիշ օլուպ՝ պերիպերինիզէ փաք գալագէն գիյասէսյլէ մուհապագէթ էտինիզ։ 23- Ձունքի գանի թօխումտան տէյիլ, անճագ գանի օլմայանտան, Ա՛ղլահըն հայ վէ [իլէլէպէտ] պա- գը օլան քէլամը վասըթասըյլէ բ էնէնիտէն տօղտը- նըզ։ 24- բՁիրա հէր թէն օթ կիպի վէ աստմին ճիւմլէ չէրճիի օթըն չիչէյի կիպի տիր. օթ դու- րուր, վէ չիչէյի տէօքիւլիւր. 25- ՛Վաքին Բաղդըն քէլամը իլէլէպէտ պագը տըր. ՛վէ սիզէ թէպգիր օլունան քէլամ պու տըր։

ՊԱՊ 2

1Համի հէր տիւրլիւ չէրրի վէ հէր տիւրլիւ հիլէ վէ րիյալար իլէ հասէտլէրի վէ հէր տիւրլիւ գայ- պէթի թէրք էտիպ, 2- բՀէնուզ տօղմուշ մա՛սում- լար կիպի բ Իսալիս րուհանի սիւսէ արզուքէշ օլու- նըզ. 3- Թա քի բՐաղդըն լաթիֆ օլտըղընը թաթ- տըղընըզ թագտիրտէ, անըն վասըթասըյլէ խէլաս իչիւն պէօյիւյէսինիզ։ 4- Անա, բէա՛նի ինսան թա- րաֆընտան մէրտուտ խէ տէ՝ Ա՛ղլահըն ՛ինտինտէ միւնթէխապ վէ գիդըյմէթ օլան տիրի թաշա եագ- լաշըպ, 5- ՛Սիզ տախի տիրի թաշլար կիպի բգիր պէյգի ի րուհանի՝ ՛Ա՛ղլահա Յիսուս Գրիստոս վասը-

բ Ա՛մաղ. 15. 9։
գ Յակ. 1. 18։
դ Յովհ. 1. 13։ 3. 5։ 1 Յովհ. 3. 9։
ե Մէզ. 103. 15։ Ես. 40. 6։ 51. 12։ Յակ. 1. 10։
զ Մէզ. 102. 12, 26։ Ես. 40. 8։ Ղուկ. 16. 17։
է Յովհ. 1. 1, 14։ 1 Յովհ. 1. 1, 3։

ը Եփես. 4. 22, 25, 31։ Կող. 3. 8։ ՛Իպր. 12. 1։ Յակ. 1. 21։ 5. 9։ Պ. 4. 2։
թ Մատթ. 18. 3։ Մարկ. 10. 15։ Րօմ. 6. 4։ 1 Կոր. 14. 20։ Պ. 1. 23։
ժ 1 Կոր. 3. 2։ ՛Իպր. 5. 12, 13։
ի Մէզ. 34. 8։ ՛Իպր. 6. 5։
լ Մէզ. 118. 22։ Մատթ. 21. 42։ Ա՛մաղ. 4. 11։
խ Եփես. 2. 21, 22։
ծ ՛Իպր. 3. 6։
կ Փիլ. 4. 18։ Պ. 4. 11։

թասըլէ մադալու օլան [r]րուհանի զէպիհէլէրի թագտիմ իչիւն [h]պիր մուգաատաէս քեահինլիք օլմագ իւզրէ պինա օլունուրսընըզ։ 6-Պունա պինա՞էն՝ [i]իչթէ Սիօնտա պիր քէօչէ թաշը, միւնթէխապ վէ զիդըյմէթ պիր թաշ գօրըմ, վէ անա իման էտէն ապա խէճիլ օլմայաճագ տըր՝ տէյիւ քիթապտա պուլունուր։ 7-Իսոն սիզ միւ՞մինլէրէ պու զիդըյմէթ տիր, ամմա [k]իթա՛ապըզլարա՝ Եաւրօճլարըն բէտտա էթտիքլէրի թաշ քէօչէ թաշը օլտու։ 8-վէ [l]ինանմայըպ քէլամ խուտուսընտա սիւրչէնլէրէ [m]թէօքէզ թաշը վէ սիւրչմէք գայասը տըր. [n]պունա տախի թագտիր օլունուրլար։ 9-[o]Ա՛քին սիզ միւնթէխապ պիր նէսլ [p]վէ միւսլիւքեանէ քեահինլիք [q]վէ մուգաատաէս իւմմէթ [r]վէ խասս պիր գաւմ սընըզ. թա քի [s]սիզի պուլմէթաէն քէնտի՛ա-ճիպ նուրընա տա՛վէթ էտէնին ֆապիլէթլէրինի՛ն էտէսինիզ։ 10-[t]Սիզ պիր զէման գաւմ տէյիլ խոնիւզ, ամմա չիմոի Ալլահըն գաւմը սընըզ. միհամէթ նա՞իլ օրմամըշ խոնիւզ. չիմոի խոչ միհամէթ նա՞իլ օլսընըզ։

11-Էյ ահվկիւլիւլէր, սիզէ րէճա էտէրիմ քի, [u]զարիպլէր վէ միւսաֆիրլէր կիպի, [v]ճանա գարշը

[b] Ռոմ. 14. 2։ Մաղ. 1. 11։ Րօմ. 12. 1։ Ի՛պր. 13. 15, 16։
[c] Եա. 61. 6։ 66. 21։ Ա՛ժ. 9։
[d] Եա. 28. 16։ Րօմ. 9. 33։
[e] Ե-էօ՛ խմանըզլաըա
[f] Մէզ. 118. 22։ Մաաթ. 21. 42։ Ա՛մալ. 4. 11։
[g] 1 կոր. 1. 23։
[h] Եա. 8. 14։ Ղուկ. 2. 34։ Րօմ. 9. 33։
[i] Խուր. 9. 16։ Րօմ. 9. 22։ 1 Պէտ. 5. 9։ Յուդ. 4։
[k] Թէս. 10. 15։ պ. 1. 2։
[l] Խուր. 19. 5, 6։ Վահ. 1. 6։ 5. 10։
[m] Յովհ. 17. 19։ 1 կոր. 3. 17։ 2 Տիմ. 1. 9։
[n] Թէս. 4. 20։ 7. 6։ 14. 2։ 26. 18, 19։ Ա՛մալ. 20. 28։ Եփես. 1. 14։ Տիտ. 2. 13։
[o] Ա՛մալ. 26. 18։ Եփես. 5. 8։ կող. 1. 13։ 1 Պէտ. 5. 4, 5։
[p] Ռոմ. 1. 9, 10։ 2. 23։ Րօմ. 9. 25։
[q] 1 Թէվ. 29. 15։ Մէզ. 39. 12։ 119. 19։ Ի՛պր. 11. 13։ պ. 1. 17։
[r] Յակ. 4. 4։

մուհարէպէ էտէն [a]նէֆսանի չէհվէթլէրտէն իճթի-
նապ էտէսինիզ։ 12-[b]Վէ թա՛իֆէլէր արասընտա
հիւան ի հարէքէթտէ պուլունասընըզ, թա քի սիզի՝
Շէրը իշլէյէն՝ տէյիւ զէմմ էթտիքլէրի եէրտէ,
[c]էյի՝ ամէլէրինիզի միւշահէտէ էթմէլէրիյլէ՝ [d]զի-
յարէթ կիւնիւնտէ Ալլահը թէմճիտ էտէլէր։ 13-
[e]Իմտի Բապպ իչիւն թանզիմաթ ը պէչէրիյէնին հէր
պիրինէ, կէրէք վատիչահա՝ ճիւմլէյէ ֆա՛իտ օլ-
տըզընտան, 14-կէրէք վաիլէրէ՝ [f]շէրը իշլէյէնլէրին
միւճաձաթը [g]վէ խայր իշլէյէնլէրին մէտհ իչիւն
անըն թարաֆընտան իրսալ օլունանլար պուլուն-
տըզլարընտան իթա՛աթ էտինիզ։ 15-Զիրա Ալլա-
հըն իրատէթի պու տըր քի, [h]հուրըլէր կիսպի, 16-
Ամմա հուրրիյէթինիզի չէրչէ էօրթիւ թուխմայըզ,
[i]անճաղ Ալլահըն գուլլարը կիսպի օլարաղ, [j]ճահիլ
ատէմլէրին ճէհալէթինէ խայր իշլէմէքլէ խաքեաթ
էտէսինիզ։ 17-[k]Ճիւմլէյէ հիւրմէթ էտինիզ. [l]պի-
րատէրլէրի սէվինիզ. [m]Ալլահտան գօրդընըզ. վա-
տիչահա՝ հիւրմէթ էտինիզ։

18-[n]Էյ խըտմէթքեարլար, էֆէնտիլէրինիզէ հէր
գօրդու իլէ՝ եաըընըզ էյի վէ հալիմ օլանլարա տէ-
յիլ, անճաղ պէտհուշ օլանլարա տահի միւթի՛ օ-
լունըզ։ 19-Զիրա պիր քիմսէնին նահաղ եէրէ
էլէմ չէքէր իքէն՝ Ալլահ հուզուրընտա օլան զամիր
աէպէպինտէն մէշաղաթա թէհամիւլ էթմէսի [o]ֆա-

[a] Բօմ. 13. 14։ Գաղ. 5. 16։
[b] Բօմ. 12. 17։ 2 Կոր. 8. 21։ Փիլ. 2. 15։ Տիտ. 2. 8։ Պ. 3. 16։
[c] Մաաթ. 5. 16։
[d] Ղուկ. 19. 44։
[e] Մաաթ. 22. 21։ Բօմ. 13. 1։ Տիտ. 3. 1։
[f] Բօմ. 13. 4։
[g] Բօմ. 13. 3։
[h] Գաղ. 5. 1, 13։
[i] 1 Կոր. 7. 22։
[j] Տիտ. 2. 8։ Ա.Յ. 12։
[k] Բօմ. 12. 10։ Փիլ. 2. 3։
[l] Ա'իպր. 13. 1։ Պ. 1. 22։
[m] Էմս. 24. 21։ Մաաթ. 22. 21։ Բօմ. 13. 7։
[n] Եփես. 6. 5։ Կող. 3. 22։ 1 Տիմ. 6. 1։ Տիտ. 2. 9։
[o] Մաաթ. 5. 10։ Պ. 3. 14։

զկնէթ տիր։ 20 -ՁԻրա գապահաթ իշնէյիպ տարպ օլունարղընղ հալտե սապր էտէր խսէնիզ, նէ՞ շէրէֆինիզ օլուր. վէ լաքին խայր իշնէյերէք է-
լէմ չէքտիյինիզտե սապր էտէր խսէնիզ, Ալլահըն ՚ինանընատ պու ֆաղիլէթ տիր։ 21 -ԶԻրա պունա
տա՚վէթ օլունարընղ. [ե]չունքի Քրիստոս տախի սի-
զին իշուն էլէմ չէքիպ՝ [զ]իզէրինատ եհուրիմէնիզ իշուն սիզէ էօրնէք ալղրադտը։ 22 -[է]Քէնատի կիւ-
նահ իշլէմէտի, վէ լհանընատա հիլէ պուլունմատը։ 23 -[ը]Շէթմ օլունարղընտա անա մուգադիլ շէթմ էթմէղ խատ. էլէմ չէքէր իքէն թէհատա էթմէյիպ՝ [թ]անճադ հադդ իւզրէ հիւքմ էտէնէ քէնատինի հէ-
վալէ էտէր խատ։ 24 -[ժ]Վէ քէնատի քէնատ ճէսէ-
տինատ կիւնահլարընղը ադաճ իւզէրինատ եհուք-
լէնատ. [ի]թա քի սիզ կիւնահլարա էօլմիւշ օլարադ սալահա եռաշյալըմ. [ի]անըն պէրէսիյլէ չինֆա պուլ-
տընղը։ 25 -[ի]Զիրա եօլու չաշընմընղ դօյունարտ կիսէ խատինիզ, [լ]աքին չիտատ ճանլարընղընղըն Չօպանընտա վէ Նաղընրընտա տէօնատիւնիւղ։

ՊԱՊ 3

Ֆէղալիք, -էյ զէվճէլէր, քէնատ զէվճէլէրինիզէ միւթի՚ օլունղը. թա քի պա՚զընարը քէլատա ի՚թի-
գատ էթմէզլէր խսէ տէ, 2 -[բ]Սիզին գօրգու լէ օ-

- Պ. 3. 14. 4. 14, 15.
[բ] Մատթ. 16. 24. Ա՚-
մոլ. 14. 22. 1 Սէլ. 3. 3. 2 Տիմ. 3. 12.
[գ] Պ. 3. 18.
[դ] Յովհ. 13. 15. Փիլ. 2. 5. 1 Յովհ. 2. 6.
[ե] Ես. 53. 9. Ղուկ. 23. 41. Յովհ. 8. 46. 2 Կոր. 5. 21.
՚Իպր. 4. 15.
[զ] Ես. 53. 7. Մատթ. 27. 39. Յովհ. 8. 48, 49. ՚Իպր. 12. 3.
[է] Ղուկ. 23. 46.
[ը] Ես. 53. 4, 5, 6, 11. Մատթ. 8. 17. ՚Իպր. 9. 28.
[թ] Բօմ. 6. 2, 11. 7. 6.
[ժ] Ես. 53. 5.
[ի] Ես. 53. 6. Եզեկ. 34. 6.
[լ] Եզեկ. 34. 23. 37. 24. Յովհ. 10. 11, 14, 16. ՚Իպր. 13. 20. Պ. 5. 4.

- 1 Կոր. 14. 34. Եփես. 5. 22. Կող. 3. 18. Տիտ. 2. 5.
[բ] Պ. 2. 12.

լան ’ւիֆիէթլի հարէքէթլէրինիզի կէօրմէլէրիյլէ, զէվճէլէրինին հարէքէթլէրի վասըթասըյլէ [ե]քէլամ օլմադըզըն [զ]ադանըլալար։ 3-[է]վէ սիզին զիյնէթինիզ, զահիրատ օլան սաչ էօրմէք վէ ալթուն թադընմադ ևա էավապ կիյմէքտէն ’իպարէթ օլմայըպ, 4-[ը]Մահֆի օլան պաթընի ինսանտա հալիմ վէ սէլիմ բուհըն ֆէսատտան միւպէրրա օլան զինէընֆուֆ ’իպարէթ օլսուն. պունուն տահի Ալլահ[ը]ն ’ինսանտաէ գըյմէթի չօգ տըր։ 5-Զիրա զէմանը գահիմտէ Ալլահա թէվէքքիւլ էտէն մուգադատտա նիսան տահի՝ քէնտի զէվճէրինէ միւթի՝ օլարագ, քէնտիլէրինի պէօյլէ թէզհին էտէրլէր խոի. 6-Նիթէքիմ Սաուա Աբրահամա՝ [է]ֆէնտի՝ տէյէրէք անա իթա’աթ էտէր խոի. սիզ տահխի խայր իշլէյէրէք, հիչ պիր գօրդուտան խաւֆ էթմէտիյինիզ հալտէ, անըն էվլատը օլուրսընըզ։

7-[ը]Քէզալիք, էյ զէվճլէր, սիզ տահխի զէվճէլէրինիզի տահա [ը]զա’իֆ զարֆ մագամընտա թուհթագագ, անլէր լէյ պէրագաէր ’ագիլանէ կէչինիպ, հայամ ’ինայէթինէ միրաս չէրիքէլէրի պուլունտըգլարը միւնասէպէթլէ՝ անլէրէ իքրամ էտինիպ, [է]թա քի տու’ալարընըզա մանի’ օլմայա։

8-Նիհայէթ իւլ էմր, [է]ճիւմլէնիզ հէմֆիքեար, հէմտէրա, [ւ]գարնտաշ սէվիճի, [է]չֆիդ վէ լաթիֆ օլունըզ։ 9-[ը]Քէմիյէ քէմիք, եահօտ չէթմէ չէթմ-

[է] 1 կոր. 7. 16։
[ը] Մատթ. 18. 15։ 1 կոր. 9. 19—22։
[ը] 1 Տիմ. 2. 9։ Տիտ. 2. 3, վէ զայրի։
[զ] Մէզ. 45. 13։ Րօմ. 2. 29։ 7. 22։ 2 կոր. 4. 16։
[է] թէզ. 18. 12։
[ը] 1 կոր. 7. 3։ Եփես. 5. 25։ կող. 3. 19։
[թ] 1 կոր. 12. 23։ 1 Սէլ. 4. 4։
[ժ] Պագ Յոբ 42. 8։ Մատթ. 5. 23, 24։ 18. 19։
[ի] Րօմ. 12. 16։ 15. 5։ Փիլ. 3. 16։
[լ] Րօմ. 12. 10։ ’Իպր. 13. 1։ պ. 2. 17։
[խ] կող. 3. 12։ Եփես. 4. 32։
[ծ] Լմա. 17. 13։ 20. 22։ Մատթ. 5. 39։ Րօմ. 12. 14, 17։ 1 կոր. 4. 12։ 1 Սէլ. 5. 15։

լէ մուգապէլէ էթմէյէրէք, պիլ՚աքս խայրատա՚ա էտինիզ, չինքի պունուն իչիւն, ¹եա՚նի պէրէքէթէ վարիս օլմազ իչիւն տա՚վէթ օլունաբղընըզը պիլիր-
սինիզ։ 10-²Զիրա հայաթ սէվմէք վէ էյի կիւնլէր կէօրմէք իսթէյէն՝ ³քէնոի տիլինի քէօթիւլիւքտէն վէ տուտագլարընը հիլէ սէօյլէմէքտէն զապթ էթ-
սին։ 11-⁴Քէօթիւլիւքտէն իճթինապ էտիպ՝ էյիլիք էթսին. ⁵սէլամէթի արայընա՝ անա սա՚յ էթսին։ 12-Զիրա Բապպըն կէօղլէրի սաիհլէր իւղէրինէ, ⁶վէ դուլապլարը անլէրին նէյապընա, ամմա Բապ-
պըն եիւգիւ քէօթիւլիւք էտէնլէր ՚ալէյհինէ տիր։ 13-Վէ խայրա *մուգթէտի օլտըղընըզ հալտէ, ²քի՞մ սիզէ էզիյէթ էտէճէք տիր։ 14-³Վէ լաքին էկէր սապահ իչիւն էլէմ չէքէրսէնիզ, նէ՛ միւսապէք սո-
նիզ, վէ ⁴անլէրին գօրգուսընտան գօրգուպ միւզ-
թապիպ օլմայասընըզ։ 15-Լաքին քէնոի գապպէ-
րինիզտէ Բապպ Աղլահը թագտիս էյլէյինիզ, ⁵վէ զամիրինիզ վտք օլարագ, տէրսունինիզտէ օլան իւ-
միտին սէպէպինի հէր թալէպ էտէնէ, ⁶հիլմէ վէ գօրգու իլէ ճէվապ վէրմէյէ հազըր պուլունապընըզ. 16-⁷Թա քի՝ [Շէրը իչէյէն՝ տէյիս] սիզի զէմմ էթ-
տիքլէրի խուսուստա Քրիստոստա օլան էյի հարէ-
քէթլէրինիզէ պիւհթան էտէնլէր խէճիլ օլապար։ 17-Զիրա Աղլահըն իրատէթի պէօյլէ թէ՚ալլուգ էտէրսէ, էյիլիք էտէր իքէն էլէմ չէքմէք՝ քէօթիւ-

¹ Մատթ. 25. 34։
² Մէզ. 34. 12, վէ զապրի։
³ Յակ. 1. 26։ պ. 2. 1, 22։ վ՚ահ. 14. 5։
⁴ Մէզ. 37. 27։ Ես. 1. 16, 17։ 3 Յովհ. 11։
⁵ Բօմ. 12. 18։ 14. 19։
⁶ Իպր. 12. 14։
⁷ Յովհ. 9. 31։ Յակ. 5. 16։
* Ե-Էօ՛ զապրէթքէշ
² Էմս. 16. 7։ Բօմ. 8. 28։
³ Մատթ. 5. 10—12։ պ. 2. 19։ 4. 14։ Յակ. 1. 12։
⁴ Ես. 8. 12, 13։ Երեմ. 1. 8։ Յովհ. 14. 1, 27։
⁵ Իպր. 13. 18։
⁶ Մէզ. 119. 46։ Ա՛մոս. 4. 8։ Կող. 4. 6։ 2 Տիմ. 2. 25։
⁷ Տիտ. 2. 8։ պ. 2. 12։

լուք էտէր լքէն էլե՛ լե֊֊ետէն էվլա տըր։ 18 - Զի֊ ըա Քրիստոս տախէ պէտի Աստահա եագլաշարըմագ իւզրէ, Էեա՞նէ սալէն՝ ֆասըգլարըն եօլընա կիւնահ էչիւն պէր քէրրէ էլէմ չէքտէ, վէ ֊ճէսէտճէ ֊էօլ֊ տիւրիւլտիւ իսէ տէ, Էրուհճա իհնեա օլունտու։ 19 - Պունուն իլէ տախէ կիտիպ՝ ֊զընտանտա օլան ֊էրուհ֊ լարա վա՛զ էյլէտի. պունլար տախէ պէր վագըթ նույըն կիւնլէրինտէ ֊սէֆինէ լինչա օլունմագտա լքէն, ֊Աստահըն սապըը պէգլէտէյի վագըթտա ՚ասը օլմուշլար իտի։ 20 - ֊Օլ ֊էֆենետէ տախէ պէր գաչ, եա՛նէ սէքիզ ճան սուտան գուրթուլտըլար։ 21 - ֊Պունա պէնզէր վաֆթիզ, (՚քի ճէսէտին քիրինէն տէֆ՚ի տէյիլ, անճագ էյի զամիրին Աստահա օլան իգրարը տըր,) ֋Յիսուս Քրիստոսըն գըյամէթի վա֊ սըթտասըյլէ, պիզի չիմտի իսէլաս էտէր. 22 - Օլ քի սէմայա կիթմիշ օլուպ՝ ֊մէլէքլէր վէ հիւքիւմէթ֊ լէր վէ գուտրէթլէր քէնտիսինէ միւթի՚ օլարագ ֋Աստահըն սաղընտա տըր։

ՊԱՊ 4

Ինտի ֊Քրիստոս պիզիմ իչիւն ճէսէտտէ էլէմ չէքմիշ օլմաղէ, սիզ տախի հէման օլ նիյէթլէ սի֊ լահլանընըզ. (֋զիրա ճէսէտտէ էլէմ չէքէն՝ կիւ֊ նահտան փէրաղէթ էթմիշ տիր.) 2 - ֋Թա քի ճէ֊ սէտտէ գալտըղընըզ միւտտէթի ֊տարթըզ ինսան

Ա Րօմ. 5. 6։ ՚Իպր. 9. 26, 28։ Պ. 2. 21։ 4. 1։
֊ Կող. 1. 21, 22։
֊ 2 Կր. 13. 4։
Ա Րօմ. 1. 3։ 8. 11։
֊ Եա. 42. 7։ 49. 9։ 61. 1։
֊ Պ. 1. 12։ 4. 6։
֊ ՚Իպր. 11. 7։
֊ Թէք. 6. 3, 5, 13։
֋ Թէք. 7. 7։ 8. 18։ 2 Պետ. 2. 5։
֋ Եփես. 5. 26։
֊ Տիտ. 3. 5։
֋ Պ. 1. 3։
֊ Րօմ. 8. 38։ 1 Կր. 15. 24։ Եփես. 1. 21։
Ա Մէզ. 110. 1։ Րօմ. 8. 34։ Եփես. 1. 21։ Կող. 3. 1։ ՚Իպր. 1. 3։

֊ Պ. 3. 18։
Ա Րօմ. 6. 2, 7։ Գաղ. 5. 24։ Կող. 3. 3, 5։
֋ Պ. 1. 14։
֊ Րօմ. 14. 7։ Պ. 2. 1։

չէհվեթլերի մուճէպինճէ տէյիլ, ե՚անճագ Ալլահըն իրատէթի մուճէպինճէ կէչիրէպինիզ։ 3 - ՚Զիրա՚ էօմրիւզիւն կէշմիշ պէմանը քիւաֆիի տիր քի ե՚թա՚՚իֆէլերին միւրաատընը ֆի՚լէչ կէթիրմէքլէ, ֆըզդու ֆիւճուր վէ չէհվեթլեր վէ մէյհօրլըզ վէ մասխարալըզ վէ պէքրիւնիք վէ հարամ օլան փութփուէ՚ըէմթիւնքլէրտէ եիւրիւատիւք։ 4 - Վէ անլեր իլէ պէ՚րատլեր ֆիւճուրըն հէման օլ իֆրաթընա աէյիրթմէպինիզտէ, ե՚պունու ղարիպ կէօրէրէք աէպէպ էտէրլեր։ 5 - Անլեր ե՚տիրի իլէ էօլիւ օլանլարը մուհաթէմ էթմէյէ հազըր օլանա հիսապ վէրէճէքլեր տիր։ 6 - Զիրա պու մադէտա իւզրէ, եաՙնի ատէմլերէ կէօրէ թէնճէ հիւքմ օլունուպ՝ Ալլահա կէօրէ բուհճա եաշայալար՝ տէյիւ ե՚էօլիւլերէ տախի պէշարէթ թէպշիր օլունտու։

7 - ե՚Ւաքին ճիւմլէնին նէհայէթի եադլաշմըշ տըր. ե՚իմտի ՚ադըմը օլուպ՝ տու՚այա այըդ տուրընըզ։ 8 - ե՚Վէ հէր շէյտէն էվվէլ պէրիպէրինիզ օլան մուհապէթինիզ քէմսիլ ը կէրմիյէ օլսուն. ե՚զիրա մուհապէթ չօգ կիւնահլար աէթր էտէր։ 9 - ե՚Մէօյլէնմէյէրէք ե՚հէքտիկէրինիզ հադդընտա միւսաֆիրվէրմէր օլունըզ։ 10 - ե՚Հէր պէրինիզ Ալլահըն միւ-

ե Ցով. 1. 13։ Բօմ. 6. 11։ 2 Կոր. 5. 15։ Ցակ. 1. 18։
զ Եզեկ. 44. 6։ 45. 9։ Ա՚մոս. 17. 30։
է Եփես. 2. 2։ 4. 17։ 1 Մկ. 4. 5։ Տիտ. 3. 3։ պ. 1. 14։
ը Ա՚մոս. 13. 45։ 18. 6։ պ. 3. 16։
ը Ա՚մոս. 10. 42։ 17. 31։ Բօմ. 14. 10, 12։ 1 Կոր. 15. 51, 52։ 2 Տիմ. 4. 1։ Ցակ. 5. 9։
ժ պ. 3. 19։
ի Մատթ. 24. 13, 14։ Բօմ. 13. 12։ Փիլ. 4. 5։ ՚Իպր. 10. 25։ Ցակ. 5. 8։ 2 Պետ. 3. 9, 11։ 1 Ցով. 2. 18։
լ Մատթ. 26. 41։ Ղուկ. 21. 34։ Կող. 4. 2։ պ. 1. 13։ 5. 8։
խ ՚Իպր. 13. 1։ Կող. 3. 14։
ծ Իմն. 10. 12։ 1 Կոր. 13. 7։ Ցակ. 5. 20։
կ 2 Կոր. 9. 7։ Փիլ. 2. 14։ Փիլիմ. 14։
հ Բօմ. 12. 13։ ՚Իպր. 13. 2։
ձ 1 Կոր. 12. 4։ Եփես. 4. 12։

թէննէվէի՝ նի՝մէթինեն դաատըզ քէթխուտալարը կա-
սի, 5հէր նէ մէվհիպէյի ալմըշ խսէ, եէքսիկէրի-
նիզին խըտմէթինէ սարՃ էտինիզ։ 11-Ձիր քիմսէ
քէլամ էտէր խսէ, Ալլահըն քէլամլարը կիսի, Ձիր
քիմսէ խըտմէթ էտէր խսէ, Ալլահըն իհսան էյլէ-
տիյի գուվվէթէ կէօրէ էթսին, Ձթա քի Ալլահ
Ցիսուս Քրիստոս վասըթասըյլէ հէր շէյտէ թէմճիտ
օլունա. Ձմէճտ ու գուտրէթ էպէտ իւլ ապատ ա-
նա մախսուս տըր։ Ամին։

12-էյ սէվկիլիլէր, կէօյա ղարիպ պիր շէյ սի-
զէ խասպէթ էթմիշ տէյիս, Ձթէճրիպէնիզ իչիւն
վուգու՝ պուլան աթէշէ դալ օլունմանըզըն վուգու-
՝ընը ղարիպ պիր շէյ սայմայընըզ. 13-Լաքին Ձմա-
տամ քի Քրիստոսըն էլչիլէրինէ միւշթէրիք սինիզ՝
Ձմէտուր օլունըզ, Ձթա քի անըն ճէլալընըն ղու-
Հուրընտա տախի շատ ու մէտուր օլասընըզ։ 14-
Քրիստոսըն խամի իչիւն սիթէմ չէքտիյինիզտէ նէ
միւպարէք սինիզ. չիւնքի ճէլալըն *վէ Ալլահըն Րու-
հու իւզէրինիզտէ սաքին օլուր. անլէրին թարա-
ֆընտան անա սէպէպ օլունուր խսէ տէ, սիզին թա-
րաֆընըզտան 0 թէմճիտ օլունուր։ 15-Ձվէ լաքին
սիզտէն պիրի գաթիլ եա խըրտըզ եա շէրը իչիէյէն
կիսի, Ձեախօտ պաշգալարըն ումուրընա միւտա-
խէլէ էտէն կիսի էլէմ չէքմէսին. 16-Ամմա էկէր

Ձ Մատթ. 24. 45։ 25. 14, 21։ Ղուկ. 12. 42։ 1 կոր. 4. 1, 2։ Տիտ. 1. 7։
Ֆ Րօմ. 12. 6։ 1 կոր. 4. 7։
Ֆ Եբեմ. 23. 22։
յ Րօմ. 12. 6—8։ 1 կոր. 3. 10։
Ն Եփես. 5. 20։ Պ. 2. 5։
Ո 1 Տիմ. 6. 16։ Պ. 5. 11։ Վ ա Հ. 1. 6։
Շ 1 կոր. 3. 13։ Պ. 1. 7։
Չ Րօմ. 8. 17։ 2 կոր. 1. 7։ 4. 10։ Փիլ. 3. 10։ Կող. 1. 24։ 2 Տիմ. 2. 12։ Պ. 5. 1, 10։ Վ ա Հ. 1. 9։
Ո Ա'մալ. 5. 41։ Յակ. 1. 2։
Չ Պ. 1. 5, 6։
Ո Մատթ. 5. 11։ 2 կոր. 12. 10։ Յակ. 1. 12։ Պ. 2. 19, 20։ 3. 14։
* Պ-'ԸԾ՝ վէ գուտրէթին վէ
Ո Պ. 2. 20։
Վ 1 Սէլ. 4. 11։ 1 Տիմ. 5. 13։

խրխթելյան պո-ը-ՆԴԸԸ իչիւն խէ, խէճել օլմայըլ՝ [r]անճագ պու խուսուսա Ալլահը թէմճիա էլլէսին։ 17 - [s]Զիրա հիւքմիւն՝ պէյթ Ուլլահտան պաշլամա-սընըն վազթը տըր. [t]վէ էկէր էվվէլա պիզատէն պո-ը-ը էն, [u]Ալլահըն պէշարէթինէ լթա՛ամի էթմէյէն-լէրին [v]ապըպէթի նէ՞ օլաճագ տըր։ 18 - [w]վէ էկէր սաղին կիւճլէ գուրթուլուր խէ, ֆաալդ վէ կիւ-նահ.քեար նէ՞ րէտե պուլունուր։ 19 - Իմտի Ալլահըն իրատէթի իւզրէ էլէմ չէքէնլէր խայր իշլէմէքլէ՝ [x]քէնտի ճանըարընը ա՝ա սաղդ Խալիդ տէյիւ էմա-նէթ էթմինլէր։

ՊԱՊ 5

Արանըզտա պուլունան լխթէյարլարա, պէն քի անլէր կիսպի լխթէյար, [y]վէ Քրիստոսըն էլէմլէրի-նին չահիտի, [z]վէ զահիր օլաճագ ճէլալըն հիսաե-տարը իմ, 2 - [a]Բէճա էտէրիմ [b]Ալլահըն սիպին ա-րանըզտա պուլունան սիւրիւսիւնիւ կիւտէսինիպ, [c]վէ մէճալուբիյէթտէն տէյիլ, անճագ հիւան ի իրատէթլէ, [d]հէմ դապին գաղանճ իչիւն տէյիլ, ֆագաթ ճան ու տիլտէն նազարէթ էտինիպ. 3 - [e]վէ *ճէմա՛աթ-լարա [f]մուսաալաթ օլուր կիսպի տէյիլ, [g]անճագ սիւ-րիւյէ էօրնէք օլունըպ։ 4 - [h]վէ պաշ Զօպան պու-*

[p] Ա՛մաթ. 5. 41։
[q] Ես. 10. 12։ Երեմ. 25. 29։ 49. 12։ Եզեկ. 9. 6։ Մաղ. 3. 5։
[r] Ղուկ. 23. 31։
[s] Ղուկ. 10. 12, 14։
[t] Իմա. 11. 31։ Ղուկ. 23. 31։
[u] Մէզ. 31. 5։ Ղուկ. 23. 46։ 2 Տիմ. 1. 12։

---

[v] Ղուկ. 24. 48։ Ա՛մաթ. 1. 8, 22։ 5. 32։ 10. 39։
[w] Րօմ. 8. 17, 18։ Վահ. 1. 9։
[x] Յովհ. 21. 15—17։ Ա՛մաթ. 20. 28։
[y] 1 Կոր. 9. 17։
[z] 1 Տիմ. 3. 3, 8։ Տիտ. 1. 7։
[a] Մէզ. 33. 12։ 74. 2։
[b] Եսա. Հիսսէլէբէ
[c] Եզեկ. 34. 4։ Մատթ. 20. 25, 26։ 2 Կոր. 1. 23։
[d] Փիլ. 3. 17։ 2 Սէլ. 3. 9։ 1 Տիմ. 4. 12։ Տիտ. 2. 7։
[e] Ի՛սպր. 13. 20։

հուր էթախյէ զէման [ե]ճէլալըն սօլմազ [է]թաճընա նա՞իլ օլաճագսընըզ։

5 - Ւէզալէնք սէզ, էյ կէնճլէր, լէսթէյարլարա միւ-թի՝ օլունըզ. վէ [ը]ճիւմլէննիզ պէրիպէրինիզէ միւթի՝ օլուպ թէվազու՝ գուշանընըզ, [է]զիրա Ալլահ միւ-թէքէպպիրլէրէ գարշը տուրուպ՝ [ը]միւթէվազը՝լարա [ը]ննայէթ իհսան էտէր։ 6 - [ի]մտի Ալլահըն գուա-րէթլի էլի ալընտա միւթէվազը՝ օլունըզ, թա քի սէզի վազընտա թէրճի՝ էտէ։ 7 - [ճ]իւմլէ էնտի-շէնիզի անըն իւզէրինէ պըրագընըզ, զիրա 0 սէզի գայըրըր։

8 - [ա]յրըգ վէ ույանըգ տուրընըզ, [չ]ինքի խաս-մինիզ Շէյթան՝ կէօմիւրտէյէն արսլան կիպի քիմի Եուխտսուն տէյիւ՝ արայարագ տօլաշըր։ 9 - [պ]ունա տաճի իմանտա գալի օլարագ գարշը տուրընըզ, [չ]ինքի տիւնեատա օլան սէզին պէրտաէրլէրինիզին հէման օլ էլէմլէրի չէքմէքտէ իսէյինի պէլիրտինիզ։

10 - Լաբին [յ]ձիսուս Քրիստոստա սէզի քէնտի է-պէտի [ը]զգէթինէ տա՛էթ էտէն վէ ճիւմլէ [ը]ննա-յէթլէրին մէնապա՛ը օլան Ալլահ՝ [ա]զիր միւտտէթ էլէմ չէքտիյինիզտէն սօնրա, քէնտիսի սէզի քեա-միլ [ա]վէ սապէթ վէ գալի [ա]վէ միւ[ա]էսէս գըլա։ 11 - [Ա]ննա էպէտ իւլ ապատ [ը]զգէթ վէ գուարէթ օլ-սուն։ Ամին։

[ե] գ. 1. 5։
[է] 1 կոր. 9. 25։ 2 Տիմ. 4. 8։ յակ. 1. 12։
[ը] Րօմ. 12. 10։ Եփես. 5. 21։ Փիլ. 2. 3։
[թ] յակ. 4. 6։
[ժ] Ես. 57. 15։ 66. 2։
[ի] յակ. 4. 10։
[լ] Մէզ. 37. 5։ 55. 22։ Մաթթ. 6. 25։
Ղուկ. 12. 11, 22։ Փիլ. 4. 6։ Ի'պր. 13. 5։
[խ] Ղուկ. 21. 34, 36։ 1 Սէլ. 5. 6։ գ. 4. 7։
[ծ] յոր 1. 7։ 2. 2։ Ղուկ. 22. 31։ Վահ. 12. 12։
[կ] Եփես. 6. 11, 13։ յակ. 4. 7։
[հ] Ա'մալ. 14. 22։ 1 Սէլ. 3. 3։ 2 Տիմ. 3. 12։ գ. 2. 21։
[ձ] 1 կոր. 1. 9։ 1 Տիմ. 6. 12։
[ղ] 2 կոր. 4. 17։ գ. 1. 6։
[ճ] յուգ. 24։
[մ] 2 Սէլ. 2. 17։ 3. 3։
[յ] գ. 4. 11։ Վահ. 1. 6։

12 - Զաննըմա կէօրէ *ասատը պիրաուէր օլան Սիղուանոս վասըթասըյլէ Նիզէ մուխթասարճա եաղըպ նասիհաթ էտէրէք, շէհատէթ էթտիմ քի՝ *պու գա"իմ պուլունտուղընըզ հալ Ալլահըն սահիհ *ինայէթի տիր։ 13 - Բաբելոնատա պուլունան սիղին իլէ պէրապէր մունթէխապ էնէօ վէ *օղլում Մարկոս սիզէ սելամ էտէրլէր։ 14 - Հպիրիպիրինիզէ մուհապէթ էօփուշույլէ սելամ էտինիզ. սիզ քի ՅԻսուս Քրիստոսատա սընըզ՝ *ճումլէնիզէ սելամէթ օլսուն։ Ամին։

ՊԵՏՐՈՍ ԸՆՏՈՒԼԸՆ
ԻՔԻՆՃԻ *ՈՒՄՈՒՄԻ ԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

Յիսուս Քրիստոսըն գուլու վէ իէսուլը Սիմոն Պետրոս՝ Ալլահըմըզըն վէ Թէլասքեար Յիսուս Քրիստոսըն էշտու էյէ*էյէ սալահ վասըթասըյլէ *պիզիմ իլէ պէրապէր հէման օլ դըյմէթլի իմանտա նա"իլ օլանլապ։ 2 - Սիզէ Ալլահը վէ Բապալըմըզ Յիսուսը պիլմէքլէ *ինայէթ վէ սելամէթ չօղալա։

3 - Մաստամ քի անըն գուտրէթ ի իլահիյէսի հա-

*2 կոր. 1. 19։
Ղ'իպր. 13. 22։
*Ա'մոս. 20.24։ 1 կոր. 15. 1։ 2 պետ. 1. 12։
*Ա'մոս. 12. 12, 25։

ՀՐօմ. 16. 16։ 1 կոր. 16.20։ 2 կոր. 13.12։ 1 Սէղ. 5. 26։
*Եփես. 6. 23։

*Րօմ. 1. 12։ 2 կոր. 4. 13։ Եփես. 4. 5։ Տիտ. 1. 4։
Բ Պան. 4. 1։ 6. 25։ 1 պետ. 1.2։ Յուդ. 2։

յաթա վէ թագաւայա մուԹէ՚ալէդ ճուռէ չէյլէրի, [a]պէվղ ՚իզդէԹ վէ ֆաղիլէԹէ տա՚վէԹ էտէնի [b]պիլմէքէ պէվղ Իսան էյլէմիշ օլուպ, 4-[c]Անլէր իլէ տախտ պէվղ ղայէԹ ՚աղիմ վէ գըյմէԹլի վա՚տլար վէրիլմիշ տիր. Թա քի պունլարըն վասԹաալըյլէ [d]տունեատա չէհվէԹտէն նէչ՚էԹ էտէն ֆէտատան դուրԹուլմըշ օլուպ՝ [e]Թապի՚աԹը Իլահիյէյէ հիսաէտար օլասընըզ: 5-[f]Սիզ տախտ հէման պու չէյէ ղայրէԹ ի քեամիլէ կէօսԹէրմէքէ իսանընըզդա ֆաղիլէԹ, վէ ֆաղիլէԹէ ՚իլմ, 6-վէ ՚իլմէ զաՀիԹ ը նէֆս, վէ զաՀիԹ ը նէֆսէ սաՀը, վէ սաՀըա Թագվա, 7-վէ Թագվայա [g]դարնտաշ մուհապպէԹի, վէ դարնտաշ մուհապպէԹինէ մուհապպէԹ զամմ էտինիզ: 8-Զիրա պու չէյլէր սիզտէ պուլունտուպ արԹտըդճա, [h]-ինչ Բապտըսմըզ Յիսուս Քրիստոսը պիլմէք խուսուսընտա պօշ վէ սէմէրէսիզ պըրաքմապզար: 9-Լաքին քիմսէ պու չէյլէր Հօգ խէ, [i]օլ քիմսէ քէօր օլուպ՝ ուզագտան կէօրմէզ վէ [j]քէնտի էսքի կիւնահլարընտան ԹաէԹհիրինի ունուԹմըշ տըր: 10-Պու էճլտէն, էյ սիրտաէրլէր, [k]տա՚վէԹ վէ ինԹիհսապընըզը սապիԹ գըլմադա տահա զիյատէ ճէՀտ էտինիզ. չունքի պունու եափմադըզ [l]ապա տիւշմէյէճէքսինիզ. 11-Զիրա պու վէճՀլէ Բապտ վէ Խէլաքեարըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն էպէտի մէՀէքիԹիւնէ կիրմէնիզ զանկիլէչէ Իսան օլունաճադ տըր:

[a] 1 Սիմ. 2. 11. 4. 7. 2 Սիմ. 2. 14. 2 Տիմ. 1. 9. 1 Պետ. 2. 9. 3. 9.
[b] Յովհ. 17. 3.
[c] 2 Կոր. 7. 1.
[d] Պ. 2. 18, 20.
[e] 2 Կոր. 3. 18. Եփես. 4. 24. Ի՚Կոր. 12. 10. 1 Յովհ. 3. 2.
[f] Պ. 3. 18.
[g] Գաղ. 6. 10. 1 Սիմ. 3. 12. 5. 15. 1 Յովհ. 4. 21.
[h] Յովհ. 15. 2. Տիտ. 3. 14.
[i] 1 Յովհ. 2. 9, 11.
[j] Եփես. 5. 26. Ի՚Կոր. 9. 14. 1 Յովհ. 1. 7.
[k] 1 Յովհ. 3. 19.
[l] Պ. 3. 17.

12 - Պու էճլաէն, Էկէրչի պու շէյլէրի պիլիպ հա-
ղըր պուլունան հադիսաթտա սապիթ օլմուշ խէ-
նիզ տէ, [ա]նլէրի սա՞խա խաթըրընըզա կէթիրմէյի
իհմալ էթմէյէճէյիմ։ 13 - Ա՛վէ պէն պու մէսէլէնաէ
գալըզճա, [բ]սիզի՝ իսթար էտէրէք ույանըրըմա-
ղը լայըզ [գ]սաա էտէրիմ։ 14 - Զիրա պիլիրիմ՝ քի
[դ]Բապալըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն պանա պէյան էյ-
լէմիյի կիսպի [ե]մէսէլինիի թէրք էթմէքլիյիմ հա-
գըն սըր։ 15 - Իմանի ինթիզալըմանա ասիքրա սա՞խ-
մա պու շէյլէրի տէրխաթըր էթմէնիզ իչուն ճէհա
էտէճէյիմ։ 16 - [զ]Զիրա պիզ սախթէ մասալարա
թապի՝ օլմուշ տէյիլ, [է]անճագ Բապալըմըզ Յիսուս
Քրիստոսըն [ը]ազամէթինի կէօզէրիմիզէ կէօրմուշ օ-
լարագ, անըն գուաթէթինի վէ զուհուրընը սիզէ
պիլտիրտիք։ 17 - Զիրա ճէլալ ը ա՛զամ թարաֆըն-
ման պէօյլէ, հա՛նի՝ [թ]պէնիմ աէվկիւվիս Օղլըմ պու
սըր, պէն անտէն բաղի իմ՝ տէյիս պիր սէսա կէլ-
մէյինտէ, փէտէր Աղլահ թարաֆընման [ժ]իզէթ վէ
ճէլալ ալար։ 18 - Վէ սէմաման կէլէն պու սէսայը
[ի]պիզ անըն լէ պէրապէր մուգաատէս տալտա
պուլունըզըմըզ հալտե իշխիմիզ։ 19 - Վէ պիզտէ
տահա սապիթ օլան վէյդամնէրիմիզ քէլմըը վար
սըր, քի սիզ տախի կիւն ազարըպ [ի]սապահ կըլ-
մըզը գալմէրինիզտէ ծօղունճայսաէք, [կ]գարան-
ըզ հէրտե գիյասար չըրագ կիսպի՝ անա տիզգահ

[ա] 1 Պետ. 5. 12։ Պ. 3. 17։
[բ] Բօմ. 15. 14, 16։ Փիլ. 3. 1։ Պ. 3. 1։ 1 Յովհ. 2. 21։ Յուդ. 5։
[գ] 2 Կոր. 5. 1, 4։
[դ] Պ. 3. 1։
[ե] Յովհ. 21. 18, 19։
[զ] Պաղ Թէս. 4. 21, 22։ 31. 14։ 2 Տիմ. 4. 6։
[է] 1 Կոր. 1. 17։ 2. 1, 4։ 2 Կոր. 2. 17։ 4. 2։
[ը] Մատթ. 17. 1, 2։ Մարկ. 9. 2։ Յովհ. 1. 14։ 1 Յովհ. 1. 1, 4. 14։
[թ] Մատթ. 3. 17։ 17. 5։ Մարկ. 1. 11։ 9. 7։ Ղուկ. 3. 22։ 9. 35։
[ժ] Պաղ Խուբ. 3. 5։ Յես. 5. 15։ Մատթ. 17. 6։
[ի] Վտ. 2. 28։ 22. 16։ Պաղ 2 Կոր. 4. 4, 6։
[լ] Մէզ. 119. 105։ Յովհ. 5. 35։

էլէմէնիպէ էյի էաէրսինիզ։ 20 - Էվվէլա պիլիրսինիզ քի՝ Քիթապըն հիչ պիր փէյղամպէրլիք եօ՞ք Թա՛պիր ի մախտուտան օլմազ։ 21 - Զիրա հիչ պիր վազըթ պիր փէյղամպէրլիք ինսան իրատէթիլէ կէլմէտի, ՚անճագ Ալլահըն մուգատտաս ատէմլէրի Րուհ իլ Գուտս թարաֆընտան թէչվիզ օլունարագ աէօյլէտիլէր։

ՊԱՊ 2

-Վաքին գամմ արտընտա եալանճը փէյղամպէրլէր տախի պուլունտու, ՚նիթէքիմ սիզաէ տախ հէլաք էաիճն պիտ՛ամէլար կիզլինճ իչէրիյէ կէթիրէն ՚վէ քէնտիլէրինի տաճըն ալան Բապպը ՚ինքար էտիպ՝ ՚քէնտի իւզէրլէրինէ Թէղ հէլաք կէթիրէն եալանճը մու՛մլիմլէր պուլունաճագ տըր։ 2 - Վէ պունլարըն հէլաք եօլլարընա չօգ քիմսէյէր Թատի՛ օլուպ՝ անլէրին աէպէպիյլէ հադիգաթ Թարիգինէ քիւֆր օլունաճագ տըր։ 3 - ՚Վէ Թատա՛տան նաչի տիւզմէ աէօղլէրէ ՚սիզի Թիճարէթ իչինն գուլանաճագլար տըր. ՚անլէրին ճէզասը գատիմտէն պէրու կէճիքմէզ վէ հէլաքլարը ույուգլամագ։ 4 - Զիրա էկէր Ալլահ ՚կիւնահ իչլէյէն ՚մէլէյքլէրի էսիրկէմէյիպ՝ ՚անճագ հիւքմ իչինն

ՀՐօմ. 12. 6։
-2 Տիմ. 3. 16։ 1 Պետ. 1. 11։
- 2 Միւլ. 23. 2։ Ղուկ. 1. 69։ Ա՛մոս. 1. 16։ 3. 18։

-Թէս 13. 1։
Ք Մատթ. 24. 11։ Ա՛մոս. 20. 30։ 1 Կոր. 11. 19։ 1 Տիմ. 4. 1։ 2 Տիմ. 3. 1, 5։ 1 Յովհ. 4. 1։ Յուդ. 18։
Ֆ 1 Կոր. 6. 20։ Գաղ. 3. 13։ Եփես. 1. 7։ Ժիտ. 10. 29։ 1 Պետ. 1. 19։ Վահ. 5. 9։
Ր Յուդ. 4։
Ֆ Փիլ. 3. 19։
ՀՐօմ. 16. 18։ 2 Կոր. 12. 17, 18։ 1 Տիմ. 6. 5։ Տիտ. 1. 11։
Ֆ 2 Կոր. 2. 17։ Պ. 1. 16։
Ը Թէս. 32. 35։ Յուդ. 4, 15։
Ր Յովհ. 8. 44։ 1 Յովհ. 3. 8։
Ֆ Յով 4. 18։ Յուդ. 6։
Ֆ Ղուկ. 8. 31։ Վահ. 20. 2, 3։

մահճուղ օլարադ ղուլմէթ պէնտէրիլէ ճէհէննէմ լուդա վէ թէրք էյլէտի խե, 5-վէ էկեր գաոիմ տիւնեայը էսէրկէմէյիս՝ ապէ՛աքս ֆաալըգլարըն տիւնեասը իւղէրինէ թուֆան կէթիրիս՝ Ե սալահ վա՛իզի Ձնույը սէքիզինճի օլարադ եէոե էչչ էչ հրճիզ էյլէտի խե, 6-վէ էկեր Ճօկրա ֆըսադ իճրասընաա պուլունաճադ օլանըլարա ՚իպրէթ իչիւն, Հոզամ վէ Գումար չէհրլէրինի քիւլ էտիպ, 7-Խարսադ օլմալարընը հիւքմ էթմէսիյլէ պէրադէր Ե սալիհ օլան Ղուլը ֆաճիրլէրին քէօթիւ հարէքէթլէրինաէն տէրտմէնա օլաըղը հալտէ խէլաա էյլէտի խե, 8-(Զիւնքի օլ սալիհ արադարընաա սաքին օլմադըէ, Ճկէօրիւադ իչիտէրէք՝ կիւնաէն կիւնէ քէնտի սալիհ ճանընա անլէրին դասիհ ՚ամէլլէրիյլէ ՚ադադ էյլէր խե,) 9-Ֆադդ էհլ ի թադվա օլանըլարը թէճրիպէտէն խէլաա էյլէմէյի վէ հադդըզլարը վէ Ֆասխուսա նասխաքիյէ իչթիհա լէ թէնէ թասի՛ օլուադ՝ հիւքիւմէթի թահդիր էտէնլէրի ՚ադադ հիւքմիւ թահթընաա բուղ ի ճէղա իչիւն մուհաճիադա էթմէյի սիլիր: 10-Պունլար վէրվասըղ վէ խօսրէյ օլարադ՝ էշրաֆա սէպէպ էթմէքտաէն դօրդմադըր. 11-Հալ պու քի մէնքլէր դուվվէթ վէ դուսրէթտաէ անլէրտաէն ա՛ղամ լիքէն, Բադդըն հուզուրընաա անլէրին ՚ալէյհինէ սէպէպ էտէրէք հիւքմ էթմէզլէր: 12-Վ այլին պունլար թասի՛աթըյլէ ավլանըպ թէլէֆ օլմադ իչիւն տօղմուշ օլան խորաքսըղ հայվանլար կիպի, պիլմէտիքլէրի չէյլէրէ սէպէպ

Լ Պ. 3. 6։
Ե 1 Պետ. 3. 19։
Զ Թէք. 7. 1, 7, 23։ ՚Իպր. 11. 7։ 1 Պետ. 3. 19։
Է Ա՛ա. 26. 10։
Ը Թէք. 19. 24։ Թէս. 29. 23։ Յուդ. 7։
Թ Թէք. 19. 16։
Ժ Մէզ. 119. 139, 158։ Եզեկ. 9. 4։
Ի Մէզ. 34. 17, 19։
ԺԱ 1 Կոր. 10. 13։
ԺԲ Յուդ. 4, 7, 8, 10, 16։
ԺԳ Յուդ. 8։
ԺԴ Յուդ. 9։
ԺԵ Երեմ. 12. 3։ Յուդ. 10։

էտէրէք, [a]հագդսըզլըղըն էճրինի ալմաղլէ, 13-ֆէնտի ֆէսատլարընտա ֆէննայա վարաճագլար տըր. նպունլար կիւնտուզուն զէվգ ու սէֆայը խոշ ՚ատտ էտէրլէր, վէ [b]սիզին իլէ եէյիպ իչէրլեր էքէն՝ քէնտի հիլէլէրիյլէ քէյֆլէնէրէք նէքէ վէ ՚այպ տըրլար։ 14-Վէ կիւնահատան ֆէրաղէթ էթմէզ վէ զինա իլէ տօլու կէօզլէրի օլուպ՝ սապիթ օլմայան ճանլարը իզլալ էտէրլէր. վէ [c]գալպլէրի թամա՚ա իտման օլունան էհլ ի լա՚նէթ տիրլէր. 15-Տօղրու թարիգի թէրքլէ հագդսըզլըղըն իւճրէթինի սէվէն [d]Բէռվր օղլու Բաղաամ եօլընա զահիպ օլարագ զէլալէթէ տիւշտիւլէր։ 16-Ո տախի ֆըսդը իչիւն թա՚զիր օլունուպ՝ տիլսիզ մէրքէպ ինսան սէսիլէ սէօյլէյէրէք փէյղամպէրին համագաթընը մէն՝ էթտի։ 17-[e]Պունլար սուսըզ փունարլար, վէ շիտտէթլի բիւգկեարլէ սիւրիւքլէնէն պուլութլար օլարագ, գօյու գարանլըգ իլէլէպէտ անլէր իչիւն սագլանըլմըշ տըր։ 18-[f]Զիրա պութլանըն մաղրուրանէ սէօզլէրինի սէօյլէմէլէրիյլէ՝ զէլալէթտէ եիւրիւյէնլէրտէն [g]հէնուզ գուրթուլմըշ օլան քիմսէլէրի նէֆսանի չէհվէթլէրտէ ֆըսդ ու ֆիւճուրլէ իզլալ էտէրլէր. 19-[h]Վէ անլէրէ հուրրիյէթ վա՚տ էտէր իքէն [i]քէնտիլէրի ֆէսատըն գուլլարը պուլունուրլար. զիրա պիր քիմսէ քէնտինէ զալիպ կէլէնին գուլու օլուր։ 20-[j]Զիրա էկէր [k]Բապպ վէ Խէլասքեար Ճիսուս Քրիստոսը պիլմէքլէ տիւնեանըն նա-

- [a] Փիլ. 3. 19։
- [b] Պագ Րօմ. 13. 13։
- [c] 1 Կոր. 11. 20, 21։
- [d] Յուդ. 12։
- [e] Յուդ. 11։
- [f] Ա՚տ. 22. 5, 7, 21, 23, 28։ Յուդ. 11։
- [g] Յուդ. 12, 13։
- [h] Յուդ. 16։
- [i] Ա՚մալ. 2. 40։ Պ. 1. 4։ Ա.Ժ. 20։
- [j] Գաղ. 5. 13։ 1 Պետ. 2. 16։
- [k] Յովհ. 8. 34։ Րօմ. 6. 16։
- [l] Պ. 1. 4։ Ա.Ժ. 18։
- [m] Պ. 1. 2։

վաքևքելերինաէն ՝դուրթուլըդաան սօկրա, պէ~ թէքրար օլ չէյլերլէ թուրթուլարադ մաղլուպ օ~ լուրլար իսէ, սօկրաքի հալէրի էվվէլքինաէն պէա~ թէր օլուր։ 21 - ֊Զիրա անլէր էչիւն սալահ թարի~ գինի պիլմէմէք, անը պիլտիքաէն սօկրա քէնաիլէ~ րինէ թէալիմ օլունան մուգաատաէս էմրաէն եիւզ չէվիրմէքաէն էվլա օլուր իտի։ 22 - Լաքին՝ ֊Բէօփէք քէնաի գայ էթաիյի չէյէ, վէ երյդանմըշ խընդիր չամուրտա եուվարլանմադա տէօնաիւ՝ տէյիւ սա~ հիհ մէսէլին ֆէհվասընճա անլէրին հադգընտա վադը՝ օլտու։

ՊԱՊ 3

Էյ սէվկիւլիւլէր, չիմտի պու խքինճի րիսալէյի սիզէ եազըպ՝ ֊խքիսինաէ սիզին սաֆի զիհնինիզի իսթար թարիգիլէ ույանտըրըրըմ, 2 - ֆի մու~ գատաէս վէյղամպէրլէր թարաֆընաան մուգատ~ աէմա թէպիղ օլունան սէօզլէրի վէ ֊պիգիմ, ե՞նէ Բապպ վէ Խէլապեարըն րէսուլէրինին թէնալիհինի տէրիսաթըր էտէսինիզ։ 3 - ֊Էվվէլ էմրաէ մա՛լու~ միւնիւզ օլսուն քի՝ սօն կիւնլէրաէ ֊շէհվէթլէրինէ կէօրէ եիւրիւյէն միւսթէհգիլէր կէլիպ, 4 - ֊Անըն զուհուրընըն վա՛տը նէ՞ րէտէ տիր, զիրա էճատաըն ույուտըդլարը վադըթաան պէրու, հէր շէյ խիդա~ թըն իպթիտաալընաան պէրու օլտըղը կիպի գալը~ յօր՝ տէյէճէքլէր տիր։ 5 - Զիրա անլէր պունաան դաատէն պիխապէր տուրույօրլար քի, սէմաւաթ

◦ Մաաթ. 12. 45։ Ղուկ. 11. 26։ Յոբ. 6. 4, վէ զայրե, 10. 26, 27։	֊Էմմ. 26. 11։ —— ֊Պ. 1. 13։	֎ Գ. 2. 10։
ֆ Ղուկ. 12. 47, 48։ Յովհ. 9. 41։ 15. 22։	֍ Յուդ. 17, 18։ ֏ 1 Տիմ. 4. 1։ 2 Տիմ. 3. 1։ Յուդ. 18։	֐ Եա. 5. 19։ Երեմ. 17. 15։ Եզեկ. 12. 22, 27։ Մաաթ. 24. 48։ Ղուկ. 12. 45։

խալթիտատէն օլուպ՝ զէմին ¹Ալլահըն քէլատըյլէ սուտան ²վէ սու իլէ գա՞իմ տիր։ 6 - ³Պունլարլէ օլ վադըթատա պուլունան տիւնեա սույուն թուղեանըյլէ հէլաք օլտու։ 7 - ⁴Շիմոիքի սէմաւաթ վէ զէմին խաէ հէման օլ քէլատլէ մահֆուզ օլուպ՝ ⁵հիւքմ վէ ֆասըդ ատէմլէրին հէլաքը կիւնիւնէտէք աթէշ իչիւն սադըանըլմըշ տըրըար։ 8 - ⁶Վէ լաքին, էյ սէվկիւլիւլէր, շու պիր շէյտէն, եա՞նի Բապըլն ՚ինտինտէ պիր կիւն պինկ եըլ կիպի ²վէ պինկ եըլ պիր կիւն կիպի օլտըղընտան պիխապէր օլմայասընըզ։ 9 - ⁸Բապպ՝ պա՚զըլարըն կէճիքմիշ տիր զանն էթտիքլէրի կիպի վա՚տընտա կէճիքմէզ. ⁹լաքին պիր քիմսէնին հէլաք օլմասընը տէյիլ, ¹⁰անճաղ ճիւմլէնին թէվպէյէ կէլմէսինի իսթէմէսիյլէ, ¹¹հադգըմըզտա թէ՞էննի էյլէր։ 10 - ¹²Վէ լաքին Բապըլն կիւնիւ [կէճէտէ] խըրսըզ կիպի կէլէճէք. ¹³անտէ տախի սէմաւաթ կիւրիւլթիյլէ զա՞իլ օլարագ, ՚անասըր եանմադըլէ հալ օլունաճադ տըր, վէ զէմին իլէ անտէ եաիրըլմըշ պուլունան շէյլէր եանաճադ տըր։ 11 - ¹⁴Իմոի պունլարըն ճիւմլէսի հալ օլունաճաղընտան՝ սիզ Ալլահըն կիւնիւնիւն կէլմէսինէ ¹⁵մունթաղըր օլարագ ՚աճէլէ էտիպ՝ ¹⁶մուգատտէս հարէքէթլէրտէ վէ թագվատա նա՞սըլ քիմսէլէր օլմանըզ կէրէք տիր։ 12 - ¹⁷Օլ կիւն քի անտէ սէմաւաթ

ա Թէք. 1. 6, 9։ Մէզ. 33. 6։ ՚Իպր. 11. 3։
բ Մէզ. 24. 2։ 136. 6։ Կող. 1. 17։
գ Թէք. 7. 11, 21—23։ Պ. 2. 5։
դ Ա՛յ. 10։
ե Մաթ. 25. 41։ 2 Սէլ. 1. 8։
զ Մէզ. 90. 4։
է Ա՛մբ. 2. 3։ ՚Իպր. 10. 37։
ը Եզէկ. 18. 23, 32։ 33. 11։
թ Բօմ. 2. 4։ 1 Տիմ. 2. 3։
ժ Ես. 30. 18։ 1 Պետ. 3. 19։ Ա՛յ. 15։
ի Մաթ. 24. 43։ Ղուկ. 12. 39։ 1 Սէլ. 5. 2։ Վահ. 3. 3։
ժա Մէզ. 102. 26։ Ես. 51. 6։ Մաթ. 24. 35։ Մարկ. 13. 31։ ՚Իպր. 1. 11։ Վահ. 20. 11։ 21. 1։
ժբ 1 Կոր. 1. 7։ Տիտ. 2. 14։
ժգ 1 Պետ. 1. 15։
ժդ Մէզ. 50. 3։ Ես. 34. 4։

թուխթուշուսի՝ հալլ օլունաճադ, ՚վէ ՚անասըը եա-
նըպ՝ էրիյէճէք տիր։ 13-ՙԼաքին անըն վա՚տը իւզրէ՝
սալահըն սաքին օլաճաղը եէնի սէմաւաթ վէ եէնի
զէմինէ մունթազըը ըզ։

14-Պու էճլատէն, էյ սէվկիւլիւլէր, պու շէյլէրէ
մունթազըը օլտըղընըզ հալտէ, ՙանըն ՚ինտինտէ
սէլամէթլէ լէքէսիզ վէ գուսուրսըզ պուլունմանը-
ղա ճէհտ էյլէյինիզ։ 15-ՙվէ Բապըմըզըն թէ՚էն-
նիսինի խէլաս ՚աատ էտինիզ. նիթէքիմ սէվկիւլիւ
ալիբաաէրիմիզ Պօղոս տախի քէնտինէ իհսան պու-
յուրըլան հիքմէթէ կէօրէ, 16-ձիւմլէ ըլնասէլէ-
րինտէ ՙպու շէյլէրտէն պահս էթտույի միսիլլիւ, սի-
զէ տախի եազմըշ տըր. պունլարտա պա՚զը կիւճ
անլաշըլըր շէյլէր օլմազլէ, ճահիլ վէ սէպաթսըզ
քիմսէլէր սա՚ըր քիթապլար հագդընտա էչուէլէ
կիսակ քէնտի հէլաքլարը իչուն պունլարըն մա՚նա-
սընը տախի թէպտիլ էտէրլէր։ 17-Իմտի սիզ, էյ
սէվկիւլիւլէր, ՙպո՚նո էվվէլտէն պիլմէքլէ ՙսագը-
նընըզ, օլմայա քի ֆասըգլարըն հիլէսինէ թուխթու-
լարագ քէնտի սէպաթընըզտան տիւշէսինիզ։ 18-
ՙԱմմա Բապպ վէ Խէլասքեարըմըզ Յիսուս Քրիստո-
սըն ՚ինայէթինտէ վէ ՚իլմինտէ նէմա պուլունըզ։
ՙԱնա հէմ շիմտի հէմ տէ *էպէտէտէք համտ օլ-
սուն։ Ամին։

ա Մէք. 1. 4։ Ա.Յ. 10։ 3. 19։ Ա.Յ. 9։
բ Ես. 65. 17։ 66. 22։ Վ.ահ. 21. 1, 27։
գ 1 Կոր. 1. 8։ 15. 58։ Փիլ. 1. 10։ 1 Ս.Ի. 3. 13։ 5. 23։
դ Րօմ. 2. 4։ 1 Պետ. 3. 9։
ե Րօմ. 8. 19։ 1 Կոր. 15. 24։ 1 Ս.Ի. 4. 14։
զ Մարկ. 13. 23։ Պ. 1. 12։
է Եփես. 4. 14։ Պ. 1. 10, 11։ 2. 18։
ը Եփես. 4. 15։ 1 Պետ. 2. 3։
թ 2 Տիմ. 4. 18։ Վ.ահ. 1. 6։
* Ե՚ն. եէվմ իւլ էպէտէտէք

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՝ՈՒՄՈՒՄԻ ՐԻՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

-Ո՛Լ իպէիտաաէն մէվճուա օլան, ᵇօլ իչլիթմիշ, օլ կէօզէրիմիզէ կէօրմիւշ օլտըղըմըզ, օլ միւշահէտե էտիպ ᵇէլէրիմիզին լէմս էթտիյի Հայաթ փէլամընա տա՞իր խոպէ վերէեւ. 2 -(ᵗվէ հայաթ ᵇիզհար օլունտու, պիզ տախի ՚ն կէօրտիւք, ᵍվէ շէհատէթ էտէրէք ᵇփէտէրին նէզտինտե պուլունմըշ օլուպ՝ պիզէ իզհար օլունան օլ էպէտի հայաթը ᵉսիզէ ի՛լան էտէրիզ.) 3 -ᵗՈ՛Լ կէօրտիւյիւմիւզիւ վէ իչլիթտիյիմիզի սիզէ ի՛լան էտէրիզ, թա ֆի սիզին տախի պիզիմ իլէ միւշարէքէթինիզ օլսուն. ᵇվէ պիզիմ միւշարէքէթիմիզ տախի փէտէր իլէ վէ Օղլու Յիսուս Քրիստոս իլէ տիր: 4 -վէ ᵇսիզին մէսերէթինիզ միւքէմմէլ օլմասը իչուն պունլարը սիզէ եազըլըզ:

5 -ՙվէ անահէն իչիտիպ սիզէ վէրտիյիմիզ խապէր պու տըր ֆի՝ ᵇԱլլահ նուր տըր, վէ անահէ հիչ պիր զուլմէթ եօք տըր: 6 -ᵇէվվէր՝ Անըն իլէ միս-

- Յովհ. 1. 1։ Պ. 2. 13։
ᵇ Յովհ. 1. 14։ 2 Պետ. 1. 16։ Պ. 4. 14։
ᵍ Ղուկ. 24. 39։ Յովհ. 20. 27։
ᵗ Յովհ. 1. 4։ 11. 25։ 14. 6։
ᵇ Րօմ. 16. 26։ 1 Տիմ. 3. 16։ Պ. 3. 5։
ᵚ Յովհ. 21. 24։ Ա՛մալ. 2. 32։
ᵉ Յովհ. 1. 1, 2։
ᵉ Պ. 5. 20։
ᵛ Ա՛մալ. 4. 20։
ᵃ Յովհ. 17. 11։ 1 Կոր. 1. 9։ Պ. 2. 24։
ᵇ Յովհ. 15. 11։ 16. 24։ 2 Յովհ. 12։
ᵚ Պ. 3. 11։
ᵇ Յովհ. 1. 9։ 8. 12։ 9. 5։ 12. 35, 36։
ᵃ 2 Կոր. 6. 14։ Պ. 2. 4։

շարէքէթիմիզ վար տըր՝ տէյիպ տէ զուլմէթտէ ևիւրիւր խէք, եալան սէօյլէյիպ՝ հադիսաթըն իճ- րաըննտա պուլունմայըզ։ 7 - Ամմա էկէր անըն նուր- տա օլտըղը կիպի՝ նուրտա ևիւրիւրսէք, պէրիպի- րիմիզ լէյ միւշարէքէթիմիզ օլուր, ¹վէ անըն Օղ- լու Յիսուս [Քրիստոս]ըն գանը պիզի հէր կիւնահ- տան փաքլէր։ 8 - ²Էկէր՝ կիւնահըմըզ եօգ տըր՝ տէր խէք, քէնտիմիզի ալտաատըրըզ, ³հադիսաթ տա- խի պիզտէ տէյիլ տիր։ 9 - ⁴Էկէր կիւնահլարըմը- զը իգրար էտէրսէք, կիւնահլարըմըզը ՚աֆիլ է- տիպ՝ ⁵պիզի հէր հադգըզըզտան փաքլէմէք իչիւն Օ սաատդ վէ ՚ատիլ տիր։ 10 - Էկէր՝ կիւնահ իշլէմէ- միշ իլ՝ տէր խէք, անը եալանճը չըգարըրըզ, վէ ա- նըն քէլամը պիզտէ տէյիլ տիր։

ՊԱՊ 2

Էյ չօճուգլարըմ, սիզէ պու չէյլէրի եազըյօրըմ քի կիւնահ իշլէմէյէսինիզ, վէ էկէր պիր քիմսէ կիւնահ իշլէյճէք օլուր իսէ, ²փէտէրին նէզտինտէ չէփա՚աթճըմըզ սայհ Յիսուս Քրիստոս վար տըր. 2 - ³Օ տախի կիւնահլարըմըզա, վէ եալընըզ պիզիմքի- լէրէ տէյիլ, ⁴անճաղ պիւթիւն տիւնեանըն կՙաֆա- ւըճո տախի քէֆարէթ տիր։

3 - Վէ անը պիլտիյիմիզի էմրլէրինի հըֆզ էթ- տիյիմիզտէն պիլիրիզ։ 4 - ⁵Անը պիլիրիմ՝ տէյիպ տէ

¹ 1 Կոր. 6. 11։ Եփես. 1. 7։ ՚Իպր. 9. 14։ 1 Պետ. 1. 19։ Պ. 2. 2։ Վահ. 1. 5։
² 3 Մխլ. 8. 46։ 2 Թէվ. 6. 36։ Յոբ 9. 2, 15. 15, 25. 4։ Էմս. 20. 9։ Վա՚. 7. 20։ Յակ. 3. 2։
³ Պ. 2. 4։
⁴ Մէզ. 32. 5։ Էմս. 28. 13։
⁵ Մէզ. 51. 2։ Աւյ. 7։
——
⁶ Րօմ. 8. 34։ 1 Տիմ. 2. 5։ ՚Իպր. 7. 25։ 9. 24։
⁷ Րօմ. 3. 25, 26։ 2 Կոր. 5. 18։ Պ. 1. 7։ 4. 10։
⁸ Յովհ. 1. 29։ 4. 42։ 11. 51, 52։ Պ. 4. 14։
⁹ Պ. 1. 6։ 4. 20։

էմրէբրինի հըճդ էթմէյէն քիմսէ ե՛ալանճը տըր, վէ հագիգաթ անտէ տէյիլ տիր։ 5 - ը՛Վաքին հէր քիմ քի անըն քէլամընը հըճդ էտէրսէ, ե՛ճիլհագիգէ պու քիմսէտէ Ալլահ մուհաթպէթի քէմալ պուլ- մուշ տըր. ը՛անտէ պուլունտըղըմըզը պունունլէ պի- լիրիզ։ 6 - ը՛Անտէ գալըրըմ՝ տէյէն քիմսէ անըն եվու- բիւտիւյիւ մէսիլլու, ե՛քէնտիսի տաիսի էօյլէ եվու- բիւմէք կէրէք տիր։

7 - է՛յ սէվկիւլիւլէր, ե՛սիզէ եէնի պիր էմր տէ- յիլ, ը՛անճագ իպթիտաատէն մալիք օլտըղընըզ գաոիմ էմրի եաղըյօրըմ. իչպու գաոիմ էմր [իպթիտաատէն] իչիթտիյինիզ քէլամ տըր։ 8 - Եինէ սիզէ ե՛եէնի պիր էմր եաղըյօրըմ. օ տաիսի անտէ հէմ սիզտէ հագգ տըր. ե՛զիրա զուլմէթ կէչմէքտէ ը՛վէ հագիգի նուր հալա զիյա վէրմէքտէ տիր։ 9 - ը՛Նուրտա իմ՝ տէյիպ տէ պիրաաէրինէ պուղզ էտէն՝ չիմտիյէ գաոար զուլմէթտէ տիր։ 10 - ֊Պիրաաէրինի սէվէն՝ նուրտա գալըր, ը՛վէ անտէ սիւրչմէ սէպէպի եօգ տըր. 11 - Լաքին պիրաաէրինէ պուղզ էտէն՝ զուլմէթտէ տիր, ե՛վէ զուլմէթտէ կէզիպ՝ նէրէյէ կիթտիյինի պիլմէզ, չունքի զուլմէթ անըն կէօղէրինի քէօր էթմիշ տիր։

12 - է՛յ չօճուգլար, սիզէ եաղըյօրըմ, ե՛չունքի ա- նըն իսմի իչիւն կիւնահլարընըզ ե՛աֆվ օլունտու։ 13 - է՛յ փէտէրլէր, սիզէ եաղըյօրըմ, չունքի ե՛իպ- թիտաատէն օլանը պիլտիինիզ։ է՛յ նէվճիվանլար, սիզէ

է պ. 1. 8։
ը՛ յովհ. 14. 21, 23։
է պ. 4. 12։
ը պ. 4. 13։
ը յովհ. 15. 4, 5։
ե՛ Մատթ. 11. 29։ յովհ. 13. 15։ 1 պետ. 2. 21։
է 2 յովհ. 5։
ը պ. 3. 11։ 2 յովհ. 5։
ե՛ յովհ. 13. 34։ 15. 12։
է Ղօմ. 13. 12։ Եփես. 5. 8։ 1 Սէլ. 5. 5, 8։
ը յովհ. 1. 9։ 8. 12։ 12. 35։
ը 1 Կոր. 13. 2։ 2 պետ. 1. 9։ պ. 3. 14, 15։
է պ. 3. 14։
ը՛ 2 պետ. 1. 10։
ը յովհ. 12. 35։
ե՛ Ղուկ. 24. 47։ Ա՛- մալ. 4. 12։ 10. 43։ 13. 38։ պ. 1. 7։
է պ. 1. 1։

եաղբյօրըմ, չիւնքի շերիրէ ղալիպ օլմընըզ։ Էյ սիւպեան, սիզէ եաղբյօրըմ, չիւնքի Փէաէրի պիլ-տինիզ։ 14-Էյ վէաէրլէր, սիզէ եաղտըմ, ՚չիւնքի իպրահիտաէն օլանը պիլտինիզ։ Էյ նէվճիվանըտը, սիզէ եաղտըմ, չիւնքի դուվվէթլի սինիզ, վէ Ալ-լահըն քէլամը սիզտէ դալըը, վէ շերիրէ ղալիպ օլ-մընըզ։ 15-ՙՅիւնեայը վէ տիւնեատա օլան շէյլէ-րի սէվմէյինիզ· ՚էկեր պիր քիմսէ տիւնեայը սէ-վերսէ, անտէ Փէաէրէ մուհատպէթ եօգ տըր։ 16-Զիրա տիւնեատա օլան հեր շէյ, եա՛նի թէն շէհ-վէթի ՚վէ կէօզ շէհվէթի վէ ՚էօմրիւն թէքէպպիւ-րիւ Փէաէրտէն տէյիլ, անճագ տիւնեատան տըր։ 17-ՙՎէ տիւնեա վէ անըն շէհվէթի զա՛իլ օլուր, լաքին Ալլահըն իրատէթինի իճրա էտէն՝ իլէլէ-պէտ դալըը։

18-ՙԷյ չօճուղլար, ՙտահըր զէման տըր, ՙվէ Տէճ-ճալ կէլիր տէյիւ իշիթտիյինիզ միսիլիւ, ՙչիմտի տահի չօղ տէճճալլար կէլմիշ տիրլէր· ՙպու սէ-պէպտէն տահըր զէման օլտըղընը անլայօրըզ։ 19-ՙՊիզտէն չըգտըլար իսէ տէ, պիզտէն տէյիլլէր իտի· ՙզիրա էկեր պիզտէն օլտալար իտի, պիզիմ լէյ դալ-մըշ օլուրլար իտի· ՙտամնա ըէէ֊ւ֊ըը անլէրին ճիւմ-լէսինին պիզտէն օլմատըդըլարը աշիքեար օլմազ իւ-չիւն օլտու։ 20-ÝՍիպին իսէ ÝՄուդատտէս թտարա-

Ն Եփես. 6. 10։
Ղ Ր օմ. 12. 2։
Մ Մատթ. 6. 24։ Գաղ. 1. 10։ Յակ. 4. 4։
Ղ Վա՛. 5. 11։
Ո 1 կոր. 7. 31։ Յակ. 1. 10։ 4. 15։ 1 պետ. 1. 24։
Չ Յովհ. 21. 5։
Ը ՚Իպր. 1. 1։
Ժ 2 Սէղ. 2. 3, վէ ղայբի։ 2 պետ. 2. 1։ պ. 4. 3։
Ի Մատթ. 24. 5, 24։ 2 Յովհ. 7։
Ռ 1 Տիմ. 4. 1։ 2 Տիմ. 3. 1։
Ս Թէս. 13. 12, 13։ Մէզ. 44. 9։ Ա՛մալ. 20. 30։
Վ Մատթ. 24. 24։ Յովհ. 6. 37։ 10. 28, 29։ 2 Տիմ. 2. 19։
Տ 1 կոր. 11. 19։
Ր 2 կոր. 1. 21։ ՚Իպր. 1. 9։ Ա֊. 27։
Ց Մարկ. 1. 24։ Ա՛մալ. 3. 14։

ֆընտան մէահինիզ օլմազլէ, ՙհեր շէյի պիլիրսինիզ։ 21 - Հադիսաթը պիլմէտիյինիզ իչուն սիզէ եազմատըմ, անճագ անը պիլտիյինիզ վէ հիչ պիր եաֆլան հադիսաթտան օլմատըղը իչուն եողտըմ։ 22 - ՟Ցիսուսըն՟ Քրիստոս իտիյինի ինքեար էտէնտէն զայրի եալանճը քի՞մ տիր. Փէտերի վէ Օղլու ինքեար էտէն՝ Տէճճալ օ տըր։ 23 - ՟Օղլու հեր ինքեար էտէն՝ Փէտերէ տախ մալիք տէյիլ տիր։ ՟Օղլու իդրար էտէն՝ Փէտերէ տախ մալիք տիր։ 24 - ՟Իմտի իաթիտաէն իչիթտիյինիզ շէյ սիզտէ դալընը. էկեր իաթիտաէն իչիթտիյինիզ շէյ սիզտէ դալըր իսէ, ՟սիզ տախ Օղուլտա վէ Փէտէրտէ դալաճադընըզ։ 25 - ՟Վէ քէնտինին սիզէ էթտիյի վա՛տ պուտըր, եա՞նի էպէտի հայաթ տըր։ 26 - ՟Սիզի իզլալ էտէնլէր հադգընտա պու շէյլէրի սիզէ եազտըմ։ 27 - ՟Վէ սիզին անըն թարաֆընտան ալտըղընըզ մէահ սիզտէ դալըր, ՟վէ պիր քիմսէնին թա՛լիմ էթմէսինէ իհթիյաճընըզ եօգ տըր, ՟անճագ մատամ քի օլ մէահ սիզէ հեր շէյ հադգընտա թա՛լիմ էտէր, վէ հադգ օլուպ՝ եալան տէյիլ տիր. վէ նասըլ քի սիզէ թա՛լիմ էթտի իսէ անտէ գաալընըզ։

28 - Վէ շիմտի, էյ չօճուգլար, անտէ գալընըզ, ՟թա քի Օ իշհար օլունտըղը զէման ճէսարէթիմիզ օլսուն, ՟վէ զուհուրընտա անտէն իսէճիլ օլմայտըմ։ 29 - ՟Էկեր անըն սաիհ օլտըղընը պիլիրսէ-

օ Յով. 10. 4, 5։ 14. 26։ 16. 13։ Ա.Յ. 27։
֏ պ. 4. 3։ 2 Յով. 7։
֍ Յով. 15. 23։ 2 Յով. 9։
֎ Յով. 14. 7, 9, 10։ պ. 4. 15։
֏ 2 Յով. 6։
֐ Յով. 14. 23։ պ. 1. 3։
֑ Յով. 17. 3։ պ. 1. 2, 5. 11։
֒ պ. 3. 7։ 2 Յով. 7։
֓ Ա.Յ. 20։
֔ Երեմ. 31. 33, 34։
֕ Ի'խր. 8. 10, 11։
֖ Յով. 14. 26։ 16. 13։ Ա.Յ. 20։
֗ պ. 3. 2։
֘ պ. 4. 17։
֙ Ա'մաղ. 22. 14։

նիզ, [ե]սալահը իշխէյէն հէր քիմնէնին անտէն տօղ-
տըղընը պիւիրսիննիզ։

ՊԱՊ 3

Պադընըզ, փէտէր պիզէ նէ կէօնէ մուհասապէթ
իհսան էթմիշ տիր՝ քի Ալլահըն [զ]էվասը թէմամիյէ
օլունալըմ. պունուն իչիւն տիւնեա պիզի թանը-
մազ, [է]չիւնքի անը թանըմսատը։ 2-էյ սէվկիւլու-
լէր, [ը]շիմտի Ալլահըն էվլասը իզ, [թ]վէ նէ օլաճա-
ղընըզ տահա իզհար օլունմասը իսէ տէ, օ իզհար
օլունտուղընտա՝ [ժ]անա պէնկէր օլաճաղընըզը պիւի-
րիզ, [ի]զիրա անը հէման օլտըղը կիպի կէօրէճէյիզ։
3-[ի]վէ հէր քիմին անտէ պէօյլէ իւմիտի վար
իսէ, անըն փաք օլտըղը միսիլիւ քէնտի նէֆսինի
փաքլէր։ 4-Հէր քիմ կիւնահ իշլէրսէ, շէրի՛աթը
տահի թէճաւուզ էթմիշ օլուր, [լ]վէ կիւնահ՝ շէ-
րի՛աթը թէճաւուզ էթմէք տիր։ 5-վէ պիւիրսի-
նիզ քի [օ]՝ պիզիմ կիւնահլարըմըզը բէֆ՛ էթմէք
իչիւն [խ]իզհար օլունտու, [ժ]վէ անտէ կիւնահ ւօղ
տըր։ 6-Հէր քիմ անտէ գալըր իսէ, կիւնահ իշ-
լէմէզ. [ի]հէր կիւնահ իշլէյէն քիմսէ անը նէ կէօր-
միւշ նէ պիլմիշ տիր։ 7-էյ չօճուգլար, [ե]պիզի քիմ-
սէ ալտաթմասընըն. [ը]սալահ իշլէյէն՝ անըն սալհ օլ-

[ե] պ. 3. 7, 10։

[զ] ՅՈՎՀ. 1. 12։
[է] ՅՈՎՀ. 15. 18, 19։ 16. 3։ 17. 25։
[ը] Ես. 56. 5։ Րօմ. 8. 15։ Գաղ. 3. 26։ 4. 6։ Պ. 5. 1։
[թ] Րօմ. 8. 18։ 2 կոր. 4. 17։
[ժ] Րօմ. 8. 29։ 1 կոր. 15. 49։ Փիլ. 3. 21։ Կող. 3. 4։ 2 Պետ. 1. 4։
[ի] ՅՈՒ 19. 26։ Մէզ. 16. 11։ Մաաթ. 5. 8։ 1 կոր. 13. 12։ 2 կոր. 5. 7։
[լ] պ. 4. 17։
[խ] Րօմ. 4. 15։ պ. 5. 17։
[ծ] Ես. 53. 5, 6, 11։ 1 Տիմ. 1. 15։ Ի՛պր. 1. 3։ 9. 26։ 1 Պետ. 2. 24։
[կ] պ. 1. 2։
[հ] 2 կոր. 5. 21։ Ի՛պր. 4. 15։ 9. 28։ 1 Պետ. 2. 22։
[ձ] պ. 2. 4։ 4. 8։ 3 ՅՈՎՀ. 11։
[ղ] պ. 2. 26։
[ճ] Եզեկ. 18. 5–9։ Րօմ. 2. 14։ պ. 2. 29։

տըզը միսիաև սաւհ տիր։ 8 - Կիւնահ իշէյէն՝ Շէյ-
թանտան տըր. զիրա Շէյթան խաթիտատէն պէ-
րու կիւնահ իշէր. Իան Ուլահ պունուն իչիւն,
Հաւնի Շէյթանըն իշէրինի խաթալ էթմէք իչիւն իզ-
հար օլունտու։ 9 - Ալահտան հէր տօղմուշ օլան՝ կիւ-
նահ իշէմէզ, Չինէքի անըն թօխումը անտէ գալըր, վէ
Ալահտան տօղմուշ օլտըզը էճլտէն կիւնահ իշէյէմէզ։
10 - Ալահըն էվլատը իւէ Շէյթանըն էվլատը պու
վէճհէ զահիր օլուր. Սսալահ իշէմէյէն Հէմ տախ
քէնտի պիրտաէրինի սէվմէյէն՝ Ալահտան տէյիլ
տիր։ 11 - Զիրա խաթիտատէն իշիթտիյինիզ թէն-
պիհ պու տըր քի՝ Պիրիպիրիմիզի սէվէլիմ։ 12 -
Շէրիրտէն օլարագ՝ քէնտի գարնտաշընը գաթլ
էտէն կայէն կիտի օլմայալըմ. վէ անը նէ սէպէպ-
տէն գաթլ էթտի. քէնտի Ամէլէրի քէօթիւ վէ
գարնտաշընըն Ոէլէէ սաւհ օլտըզը իչիւն գուրէէնտ։
13 - Էյ պիրտաէրլէրիմ, Սիւնեա սիզէ պուղղ
էտէրսէ, թէ՛ աճճիւգ էթմէյինիզ։ 14 - Էօլիւմ-
սէն հայաթա ինթիգալ էթտիյիմիզի պիրտաէր-
լէրի սէվտիյիմիզտէն պիլիրիզ. Պիրտաէրինի սէվ-
մէյէն՝ էօլիւմտէ գալըր։ 15 - Քէնտի պիրտաէրի-
նէ հէր պուղղ էտէն՝ գաթիլ տիր. Վէ հիչ պիր
գաթիլին տէրուննինտէ էպէտի հայաթ պուլուն-
մատըղընը պիլիրսինիզ։ 16 - Մուհամմէթի պուն-
տան, Հաւնի Քրէյշ քէնտի ճանընը Հօլմըղա ֆէ-

ե Մատթ. 13. 38։ Յովհ. 8. 44։
զ Թէք. 3. 15։ Ղուկ. 10. 18։ Յովհ. 16. 11։ Ի Պետր. 2. 14։
է Պ. 5. 18։
ը 1 Պետ. 1. 23։
թ Պ. 2. 29։
ժ Պ. 4. 8։
ի Պ. 1. 5։ 2. 7։
լ Յովհ. 13. 34։ 15. 12։ Ա Յ. 23։ Պ. 4. 7, 21։ 2 Յովհ. 5։
խ Թէք. 4. 4, 8։ Ի Պետր. 11. 4։ Յուդ. 11։
ծ Յովհ. 15. 18, 19։ 17. 14։ 2 Տիմ. 3. 12։
կ Պ. 2. 10։
հ Պ. 2. 9, 11։
ձ Մատթ. 5. 21, 22։ Պ. 4. 20։
ղ Գաղ. 5. 21։ Վահ. 21. 8։
ճ Յովհ. 3. 16։ 15. 13։ Րոմ. 5. 8։ Եփես. 5. 2, 25, 26։ Պ. 4. 9, 11։

տա էթտէյինտէն պէլտէք, պէզիմ տախէ պէրա-
տէրլէր եօլընա ճանլարըմըզը ֆէտա էթմէմիզ կէ-
րէք տիր։ 17-ՙԱմմա հէր քիմ տիւնեա մալընա
մալիք օլտըզը հալտէ՝ պէրատէրինէն միւհթաճ օլ-
տըզընը կէօրիւր տէ, չէֆգաթընը անտէն տիրիլ է-
տէրսէ, ՚Ալլահ մուհապպէթի անտէ նա՞սըլ դա-
լըր։ 18-էյ չօճուդլարըմ, ՚լաֆզէն եա լիսանէն
տէյիլ, անճաղ ֆի՛լէն վէ հագիգաթէն աէվէլիմ։
19-ՙՊուննունէ տախէ հագիգաթտան օլտըզըմըզը
պէլէրիզ, վէ անըն հուզուրընտա գալալէրիմիզի թէ՞-
մին էտէրիզ։ 20-Զիրա ՙէկէր գալալէրիմիզ պէզի
թա՛զիր էտէրսէ, ՙԱլլահ գալալիմիզտէն պէօյիւք օ-
լուա՝ հէր չէյէ ՚ալիմ տիր։ 21-էյ աէվկիւլիւլէր,
էկէր գալալիմիզ պէզի թա՛զիր էթմէզ խէ, Ալլահըն
հուզուրընտա ճէսարէթիմիզ վար. 22-վէ ՙհէր նէ
տիլէր խէք, անտէն ալըրըզ. չիւնքի անըն էմրէրինի
հըճգ էտէրիզ, ՚վէ անըն ՚ինտինտէ մադպուլ օլան
չէյլէրի իշլէրիզ։ 23-ՙվէ անըն էմրի պու տըր քի՝
Օղլու Յիսուս Քրիստոսըն խամինէ ինանալըմ, ՙվէ պի-
զէ էմր էթտիյի կիպի ՙպէրիպէրիմիզի աէվէլիմ։ 24-
ՙվէ անըն էմրլէրինի հըճգ էտէն՝ ՙանտէ, 0 տախէ
պունտա գալըր. ՙվէ անըն պիզտէ գալտըզընը
պունտան, եա՛նի պիզէ վէրտիյի Րուհտան պէլէրիզ։

Ա Թես. 15. 7։ Ղուկ. 3. 11։
ՠ Պ. 4. 20։
ՠ Եզեկ. 33. 31։ Րօմ. 12. 9։ Եփես. 4. 15։ Յակ. 2. 15։ 1 Պետ. 1. 22։
ՠ Յովհ. 18.37։ Պ. 1.8։
– 1 Կոր. 4. 4։
ՠ Յոբ 22. 26։ ՚Խգր.10. 22։ Պ. 2. 28։ 4. 17։
ՠ Մէզ. 34. 15։ 145. 18, 19։ Էմա. 15. 29։ Երեմ. 29. 12։ Մաաթ. 7. 8։ 21. 22։ Մարկ. 11. 24։ Յովհ. 14. 13։ 15. 7։ 16. 23, 24։ Յակ. 5. 16։ Պ. 5. 14։
ՠ Յովհ. 6. 29։ 9. 31։
ՠ Յովհ. 6. 29։ 17. 3։
– Պ. 2. 8, 10։
ՠ Մաաթ. 22. 39։ Յովհ. 13. 34։ 15. 12։ Եփես. 5. 2։ 1 Սէլ. 4. 9։ 1 Պետ. 4. 8։ Ա.Յ. 11։ Պ. 4. 21։
ՠ Յովհ. 14. 23։ 15. 10։ Պ. 4. 13։
ՠ Յովհ. 17. 21, վէ ղայրի։
ՠ Րօմ. 8. 9։ Պ. 4. 13։

ՊԱՊ 4

Էյ սէվկիւլիւլէր, [1]հէր պիր բուհա ինանմայը-
նըզ. [2]լաքին բուհլարըն Ալլահ Թարաֆընտան օլուպ
օլմաըպընը Թէճրիպէ էտինիզ. [3]զիրա տիւնեատա
չօդ եալանճը վէյղամպէրլէր չըդմըշ տըր։ 2 - Ալլա-
հըն Բուհընը պուննունէ պիլինիզ. [4]Ցիսուս Քրիստո-
սըն Թէննէ կէլմիշ իտիյինի իգրար էտէն հէր բուհ
Ալլահտան տըր. 3 - [5]Վէ Ցիսուս Քրիստոսըն Թէննէ
կէլմիշ իտիյինի իգրար էթմէյէն հէր բուհ Ալլահ-
տան տէյիլ տիր. վէ Տէճճալըն բուհու պու տըր, քի
անըն կէլէճէյինի իչիթտինիզ, [6]վէ էլ ան պիլէ տիւն-
եատա տըր։ 4 - Էյ չօճուգլար, [7]սիզ Ալլահтан սը-
նըզ վէ անլէրէ ղալիպ օլմընըզ, զիրա սիզտէ օլան
[8]տիւնեատա օլանтан պէյիւք տիր։ 5 - [9]Անլէր
տիւնեатан տըրլար. պու սէպէպтէն տիւնեатан
պահս էտէրլէր. [10]տիւնեա тахի անլէրի տինլէր։
6 - Պիզ Ալլահтан ըզ. [11]Ալլահը պիլէն՝ պիզի տին-
լէր, Ալլահтан օլմայան՝ պիզի տինլէմէզ. [12]հագի-
գաթ բուհունը վէ զէլալէթ բուհընը պուննան
պիլիրիզ։

7 - [13]Էյ սէվկիւլիւլէր, պիրիպիրիմիզի սէվէլիմ, զի-
բա մուհապպէթ Ալլահтан տըր. վէ հէր մուհապ-
պէթ էտէն՝ Ալլահтан тоղմուշ տըր, վէ [14]Ալլահը
պիլիր։ 8 - Մուհապպէթ էթմէյէն՝ Ալլահը պիլմէ-

[1] Եբեմ. 29. 8։ Մաթթ. 24. 4։
[2] 1 կոր. 14. 29։ 1 Սէլ. 5. 21։ Վ՚ահ. 2. 2։
[3] Մաթթ. 24. 5, 24։ Ա՚մալ. 20. 30։ 1 Տիմ. 4. 1։ 2 Պետ. 2. 1։ Պ. 2. 18։ 2 Յովհ. 7։
[4] 1 կոր. 12. 3։ Պ. 5. 1։
[5] Պ. 2. 22։ 2 Յովհ. 7։
[6] 2 Սէլ. 2. 7։ Պ. 2. 18, 22։
[7] Պ. 5. 4։
[8] Յովհ. 12. 31։ 14. 30։ 16. 11։ 1 կոր. 2. 12։ Եփես. 2. 2։ 6. 12։
[9] Յովհ. 3. 31։
[10] Յովհ. 15. 19։ 17. 14։
[11] Յովհ. 8. 47։ 10. 27։ 1 կոր. 14. 37։ 2 կոր. 10. 7։
[12] Ես. 8. 20։ Յովհ. 14. 17։
[13] Պ. 3. 10, 11, 23։
[14] Պ. 2. 4։ 3. 6։

միշ տիր, [1]ղիրա Ալլահ մուհապպէթ տիր։ 9-[2]Ալ-
լահըն պիղէ օլան մուհապպէթի պուննունլէ, [3]ևա-
նի Ալլահըն քէնտի Իսն ի վահիտինի, անըն վասը-
թասըլէ հայաթա մալիք օլմամըղ իչիւն տիւնեա-
յա կէօնտէրմէկիլէ լազմար օլուննուս։ 10-Մուհապ-
պէթ պուննաա տըր, [4]ռէյիլ քի պիզ Ալլահը սէվ-
տիք, անճագ օ պիզի սէվմի, [5]վէ քէնտի Օղլընը
կիւնահլարըմըղ իչիւն քէֆարէթ օլմագ իւզրէ
կէօնտէրմի։ 11-Էյ սէվգիլիլէր, [6]Ալլահ պիզի
պէօյլէ սէվմէ իսէ, պիզիմ տախի պէրիսալրիմիզի
սէվմէմիղ կէրէք տիր։ 12-[7]Ալլահը ասլա պիր քիմ-
սէ կէօրմէմիշ տիր. պէրիսալրիմիզի սէվտիյիմիղ
թադիրտէ՝ Ալլահ պիզտէ գալըր, [8]վէ անըն մու-
հապպէթի պիզտէ քէմալ պուլմուշ օլուր։ 13-[9]Անա
տէ գալտըղըմըզը վէ անըն պիզտէ գալտըղընը պու-
նունլէ, ևա[10]նի պիզի քէնտի Բուհրնտան վէրմիշ օլ-
տըղընտան պիլիրիղ։ 14-[11]Վէ պիղ կէօրտիւք, վէ
շէհատէթ էտէրիղ քի՝ [12]Փէտէր Օղլու տիւնեանըն Իէ-
լասքեարը օլմագ իւզրէ կէօնտէրմի։ 15-[13]Հէր քիմ
քի Յիսուսըն Իսն Ուլլահ իտիյինի իդրար էտէրսէ,
Ալլահ անտէ՝ օ տախի Ալլահտա գալըր։ 16-Պիղ տա-
խի Ալլահըն պիզի օլան մուհապպէթինի պիլտիք վէ ի-
նանտըգ. [14]Ալլահ մուհապպէթ տիր, [15]վէ մուհապ-
պէթտէ գալան՝ Ալլահտա, Ալլահ տախի անտէ գա-
լըր։ 17-Մուհապպէթ պիզտէ շուննունլէ քէմալ պուլ-
մուշ տըր քի՝ [16]ռուզ ի ճէզաատա ճէսարէթիմիզ օլա.

[1] Ա.Յ. 16։
[2] Յովհ. 3. 16։ Բօմ. 5. 8։ 8. 32։ Պ. 3. 16։
[3] Պ. 5. 11։
[4] Յովհ. 15, 16։ Բօմ. 5. 8, 10։ Տիտ. 3. 4։
[5] Պ. 2. 2։
[6] Մատթ. 18. 33։ Յովհ. 15. 12, 13։ Պ. 3. 16։
[7] Յովհ. 1. 18։ 1 Տիմ. 6. 16։ Ա.Յ. 20։
[8] Պ. 2. 5։ Ա.Յ. 18։
[9] Յովհ. 14. 20։ Պ. 3. 24։
[10] Յովհ. 1. 14։ Պ. 1. 1, 2։
[11] Յովհ. 3. 17։
[12] Բօմ. 10. 9։ Պ. 5. 1, 5։
[13] Ա.Յ. 8։
[14] Պ. 3. 24։ Ա.Յ. 12։
[15] Յակ. 2. 13։ Պ. 2. 28։ 3. 19, 21։

ա զիրա Օ նասըլ խսէ, պիզ տախէ պու տիւնեասա պէօյլէ լըզ։ 18 - Մուհապպէթտէ գօրգու եօզ տըր, անճագ քեամիլ մուհապպէթ գօրգույու տէՔ' էտէր. զիրա գօրգուտա 'ազապ վար, վէ գօրգան քիմնէ բ մուհապպէթտէ քէմնալ պուլմամըշ տըր։ 19 - Պիզ ա~նը սէվէրիզ, չիւնքի էվվէլա օ պիզի սէվտի։ 20 - գՊիր քիմնէ՝ Ալլահը սէվէրիմ տէյիպ տէ, քէնտի պի~րատէրինէ պուղղ էտէրսէ, եալանճը տըր. զիրա կէօրտիւյիւ պիրատէրինի սէվմէյէն քիմնէ՝ դկէօր~մէտիյի Ալլահը նա՞սըլ սէվէ պիլիր։ 21 - եՎէ անըն Թարաֆընատան չու էմրիմիզ վար տըր քի Ալլահը սէվէն՝ քէնտի պիրատէրինի տախէ սէվէ։

ՊԱՊ 5

1 Հէր քիմ քի զԻսուսըն Քրիստոս իտիյինէ ի~նանըր իսէ, էԱլլահտան տօղմուշ տըր, եվէ հէր քիմ քի Թէվվիտ էտէնի սէվէրսէ, անտէն Թէվվիտ օլու~նանը տախէ սէվէր։ 2 - Ալլահըն էվլատընը սէվտի~յիմիզի պունատան, եա՛նի Ալլահը սէվիպ անըն էմր~լէրինի հըճղ էԹտիյիմիզտէն պիլիրիզ։ 3 - թԶիրա Ալլահ մուհապպէթի պու տըր քի էմրլէրինի հըճղ էտէլիմ. ժանըն էմրլէրի տախէ աղըր տէյիլ տիր։ 4 - թԶիրա Ալլահտան տօղան հէր քիմնէ տիւնեայա ղալիպ օլուր, վէ տիւնեայա ղալէպէ էտէն՝ իմանընմըզ տըր։ 5 - ըԶիսուսըն Իպն Ուլլահ իտիյինէ իննանան քիմ~սէտէն զայրի տիւնեայա ղալէպէ էտէն քի՞մ տիր։

ա Պ. 3. 3։
բ Ա՛Ժ. 12։
գ Պ. 2. 4։ 3. 17։
դ Ա՛Ժ. 12։
ե Մատթ. 22. 37, 39։ Յովհ. 13. 34։ 15. 12։ Պ. 3. 23։
զ Յովհ. 1. 12։
է Պ. 2. 22, 23։ 4. 2, 15։
ը Յովհ. 1. 13։
թ Յովհ. 15. 23։
ժ Յովհ. 14. 15, 21, 23։ 15. 10։ 2 Յովհ. 6։
ի Մարկ. 6. 8։ Մատթ. 11. 30։
լ Յովհ. 16. 33։ Պ. 3. 9։ 4. 4։
խ 1 Կոր. 15. 57։ Պ. 4. 15։

6 - [ր]Սու վէ գանչէ, եաչընըզ սու լէչ տէյիլ, անճաղ սու հէմ տէ գանչէ կէլչէն պու տըր, եաննի Յիսուս Քրիստոս տըր, [ս]վէ չէհաատէթ էտէն Րուհ տըր, պիրա Րուհ հագիգաթ տըր։ 7 - Զիրա [ախմաատա չէհաատէթ էտէնլէր իւչ տիր, Փէաէր, [տ]Քէլամ վէ Րուհ իւլ Գուաս, [ւ]վէ պու իւչ պիր տիր։ 8 - վէ զէմինատէ] չէհաատէթ էտէնլէր իւչ տիր, Րուհ վէ սու վէ գան, իւչիւ տախի պիրտէ միւթթէֆիգ տիրլէր։ 9 - [բ]Էվէր ինսան չէհաատէթինի գապուլ էտէրսէ, Ալլահըն չէհաատէթի տահա պէյիւք տիր. [գ]պիրա Ալլահըն քէնտի Օղլու հագգընատա վէրտիյի չէհաատէթ պու տըր։ 10 - Իսկն Ուլլահա ինան էտէն՝ [դ]քէնտի տէրուննինտէ օլ չէհաատէթէ մալիք տիր. Ալլահա ինան էթմէյէն՝ [ե]անը եալանճը չըգարմըշ օլուր. պիրա Ալլահըն քէնտի Օղլու հագգընատա վէրտիյի չէհաատէթէ ինանմամըշ տըր։ 11 - [զ]Վէ չէհաատէթ շու տըր քի՝ Ալլահ պիզէ էպէտի հայաթ ինանան էթմիշ տիր, [է]վէ պու հայաթ անըն Օղլընատա տըր։ 12 - [ը]Օղլա մալիք օլան՝ հայաթա մալիք տիր. Իսկն Ուլլահա մալիք օլմայան՝ հայաթա մալիք տէյիլ տիր։

13 - [թ]Պու չէյլէրի պիզէ [Իսկն Ուլլահըն իմանինէ ինան էտէնլէրիէ] եազտըմ քի՝ [ժ]էպէտի հայաթա մալիք օլտըգընըզը պիլէսինիզ, [վէ Իսկն Ուլլահըն իմանինէ իման էտէսինիզ,] 14 - [ի]վէ անըն [լ]ինտինատէ մալիք օլտըգըմըզ ճէսարէթի պու տըր քի՝ անըն իրատէթինէ կէօրէ [խ]պիր շէյ տիլէտիյիմիզ հալատէ, պիզի տինլէր։ 15 - Մաթլուպըմըզ նէ իսէ՝ պիզի տինլէ-

[ր] Յովհ. 19. 34։
[ս] Յովհ. 14. 17։ 15. 26։ 16. 13։ 1 Տիմ. 3. 16։
[տ] Յովհ. 1. 1։ Վահ. 19. 13։
[ւ] Յովհ. 10. 30։
[փ] Յովհ. 8. 17, 18։
[ք] Մաթթ. 3. 16, 17։ 17. 5։
[և] Րօմ. 8. 16։ Գաղ. 4. 6։
[օ] Յովհ. 3. 33։ 5. 38։
[ֆ] Պ. 2. 25։
[գ] Յովհ. 1. 4։ Պ. 4. 9։
[հ] Յովհ. 3. 36։ 5. 24։
[ձ] Յովհ. 20. 31։
[ղ] Պ. 1. 1, 2։
[ճ] Պ. 3. 22։

*լեռիյինի պիլիր խեչ, անուէն տիլետիյիմիզ մաթ-
լուալարը ալմադտա օլտըղըմըզը պիլիրիզ։* 16 *-էկէր
պիր քիմսե պիրաուէրինին էօլումէ սեպեպ օլմայան
պիր կիւնահ իշլեմէքտե օլտըղընը կէօրիւր խէ,
տիլեսին, ՚վէ անա, եա՞նի էօլումէ սեպեպ օլմա-
յան կիւնահը իշլեյէնլէրէ հայաթ վէրմէճէք տիր.
՚էօլումէ սեպեպ օլան կիւնահ վար տըր, ՚անըն
իչիւն րէճա էթսին՝ տէմէյօրըմ։* 17 *-՚հէր հադգ-
սըզըդ կիւնահ տըր. վէ էօլումէ սեպեպ օլմայան
կիւնահ վար տըր։*

18 *-՚Ալլահտան հէր պիր թէվպիտ օլունանըն կիւ-
նահ իշլեմէյէճէյինի պիլիրիզ. ֆաղաթ Ալլահտան
թէվպիտ օլունան քիմսէ ՚քէնտի նէֆսինի հըֆզ է-
տէր վէ չէրիր անա տօղունմազ։* 19 *-Պիլիրիզ քի
Ալլահտան ըզ, ՚պիւթիւն տիւնեա տախի չէրիրին
զապթընտա տըր։* 20 *-Հէմ պիլիրիզ քի Իսէն Ու-
լահ կէլտի, ՚վէ հադգը պիլմէմիզ իչիւն ՚պիզէ իտ-
րաք վէրտի. վէ պիզ հադգ օլանտա, եա՞նի անըն
Օղլու Ցիսուս Քրիստոստա իզ. ՚հադգ Ալլահ ՚վէ է-
պէտի հայաթ պու տըր։* 21 *-էյ չօճուգլար, ՚քէն-
տինիզի վուճուդտան հըֆզ էտինիզ։* [Ամին։]

ա Ցոբ 42. 8։ Ցակ. 5. 14, 15։
բ Մատթ. 12. 31, 32։ Մարկ. 3. 29։ Ղուկ. 12. 10։ Ի՛պր. 6. 4, 6։ 10. 26։
գ Երեմ. 7. 16։ 14. 11։ Ցովհ. 17. 9։
դ Պ. 3. 4։
ե 1 Պետ. 1. 23։ Փ. 3. 9։
զ Ցակ. 1. 27։
է Գաղ. 1. 3։
ը Ցովհ. 17. 3։
թ Ղուկ. 24. 45։
ժ Ես. 9. 6։ 44. 6։ 54. 5։ Ցովհ. 20. 28։ Գ՛-մաղ. 20. 28։ Բօմ. 9. 5։ 1 Տիմ. 3. 16։ Տիտ. 2. 13։ Ի՛պր. 1. 8։
ի Ա.Յ. 11—13։
ժա 1 Կոր. 10. 14։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ

ԻՓԻՆՃԻ ՐԻՍԱԼԷՍԻ

Պէն լեմթէյարտան՝ -հադիգաթտա սէվտիյիմ, 2-վէ եալընըզ պէնիմ տէյիլ, անճադ ᵇհադիգա-թը պիլէնլէրին ճեմլեսինին՝ պիզտէ դալըպ իլէլ-էպէտ պիզիմ իլէ պուլունաճադ հադիգաթ սեպե-պինտէն սէվտիքլերի միւնթէհապ խաթուն իլէ էվ-լատընա. 3-ᵉփէտէր Ալլահ թարաֆընտան վէ փէ-տէրին Օղլու Բապպ Յիսուս Քրիստոս թարաֆըն-տան ᵍհադիգաթ վէ մուհապպէթտէ ʼինայէթ վէ մէրհամէթ վէ սէլամէթ սիզին իլէ օլսուն։

4-փէտէրտէն ալտըղըմըզ էմրէ կէօրէ սէնին էվ-լատընկտան ʰհադիգաթտա եէուրիւյէնլէր պուլտուղըմ-տա զիյատէսիյլէ մէսրուր օլտըմ։ 5-վէ շիմտի, էյ խաթուն, ⁱսանա պիր եէնի էմր եազար կիպի տե-յիլ, անճադ իպթիտաուտէն մալիք օլտուղըմըզը եո-ղե-ᵏե, սանա բէճա էտէրիմ ˡքի պիրիպիրիմիզի սե-վեմ։ 6-ᵐվէ մուհապպէթ անըն էմրլէրինէ կէօրէ եէուրիւմէմիզ տիր. էմր պու տըր քի՝ ⁿիպթիտա-տէն պէրու իշլիթտիյինիզէ կէօրէ անտէ եէուրիւյէսի-նիզ։ 7-Զիրա տիւնեայա ᵒՅիսուս Քրիստոսըն թէնատէ

-1 Յով. 3. 18, 3 Յով. 1, Ա.Յ. 3,
ᵇ3 Յով. 8. 32, Գաղ. 2. 5, 14, 3. 1, 5. 7, Կող. 1. 5, 2 Ա.Ե. 2. 12, 1 Տիմ. 2. 3,
ʼԻպր. 10. 26,
ᵈ1 Տիմ. 1. 2,
ᵉՍ.Յ. 1,
ᶠ3 Յով. 3,
ᵍ1 Յով. 2.7,8, 3.11,
ʰ3 Յով. 13. 34, 15. 12,
Եփես. 5. 2, 1 Պետ. 4. 8, 1 Յով. 3. 23,
ⁱ3 Յով. 14. 15,21, 15. 10, 1 Յով. 2.5, 5.3,
ʲ1 Յով. 2. 24,
ᵏ1 Յով. 4. 2, 3,

կէտէյինէ էդրար էթմէյէն ՝չօդ լզլալ էտիճիլէը կէլտի· ՝ալտատըճը վէ Տէճճալ պու տըր։ 8-՝Էմէ~ յիմիզի զայ՝ էթմէյիա՝ անճագ թամմ էճրէ նա~ "իւ օլմամըզ էչիւն քէնտինիզէ տիդդամ էտինիզ։ 9-՝Հէր քիմ քի թէճաւուզ էտիա տէ Քրիստոսըն թա՝լիմինտէ գալմազ իսէ, Ալլահա մալիք տէյիլ տիր· անըն թա՝լիմինտէ գալան քիմսէ հէմ Փէ~ տէրէ հէմ տախի Օղլա մալիք տիր։ 10-Էկէր եա~ նըննըզա պիր քիմսէ կէլիր տէ, պու թա՝լիմի կէ~ թիրմէզ իսէ, անը էվէ գապուլ էթմէյիա՝ ՝անա աէլամ տախի վէրմէյինիզ։ 11-Զիրա անա աէլամ վէրէն՝ անըն քէօթիւ՝ամէլլէրինէ չէրիք օլմուշ օլուր։

12-՝Սիզէ եազըճագ չօդ չէյլէրիմ վար իսէ տէ, քեազըտ վէ միւրէքքէպլէ եազմէ իսթէմէտիմ, լա~ քին ՝մէսէրրէթիմիզ միւքէմմէլ օլմասը իչիւն եա~ նըննըզա կէլիա՝ չիֆահէն սէօյլէմէյէ իւմիտիմ վար։ 13-Սէնին միւնթէհասապ հէմշիրէնին էվլատը ՝սանա աէլամ էտէրլէր։ [Ամին։]

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ

ԻՒԶԻՆՃԻՒ ՐԻՍԱԼԷՍԻ

Պէն իսթէյարտան՝ ՝հազիգաթտա աէվտէյիմ աէվկիւլիւ Գայէտա։ 2-էյ աէվկիւլիւմ, ճանըմ սա՛ա~

ֆ 1 Յովհ· 4· 1։	է Րօմ· 16· 17։ 1 Կոր·	ն Յովհ·17·13։ 1 Յովհ·
ղ 1 Յովհ· 2· 22։ 4· 3։	5· 11։ 16· 22։ Գաղ·	1· 4։
ն Գաղ· 3·4։ Ի՛կոր· 10·	1· 8, 9։ 2 Տիմ· 3· 5։	զ 1 Պետ· 5· 13։
32, 35։	Տիտ· 3· 10։	
շ 1 Յովհ· 2· 23։	ո 3 Յովհ· 13։	-2 Յովհ· 1։

աէթի հալտէ օլըղը կիպի սէնին հէր շէյտէ սա՛ա-
տէթի հալըն վէ ՚աֆիյէթտէ պուլունմադըղըն իչուն
տու՛ա էտէրիմ։ 3 - Ձիրա պա՛զը պիրաուէրլէր կէլիպ՝
ըհագիգաթտա եւրիւմէքտէ օլըղըն կիպի, սէնտէ
պուլունան հագիգաթա շէհաուէթ էթտիքլէրինտէ
գիյատէսիյլէ մէարուր օլըմ։ 4 - Պունտան, ըեա՛նի
էվլատըմըն հագիգաթտա եւրիւտիւքլէրինի իչիթ-
մէքտէն գիյատէ պէօյիւք մէսէրրէթիմ եօգ տըր։
5 - Էյ սէվկիւլիւմ, պիրաուէրլէրէ վէ ղարիպլէրէ
հէր նէ էտէր իսէն, սաղըդանէ էտէրսին։ 6 - Սէն-
լէր քիլիսէնին հուզուրընտա մուհապէթինէ շէ-
հաուէթ էթտիլէր. անլէրի տախի Ալլահըն րիզասը
իւզրէ կէօնտէրտիյին հալտէ, էյի էթմիշ օլուրսըն։
7 - ըՁիրա թա՛իֆէլէրտէն պիր շէյ ալմայորսըդ, ա-
նըն իսմի իչուն եօլա րէվան օլտըլար։ 8 - Իմտի պիզ
պէօյլէ քիմսէլէրի գապուլ էթմէյէ պօրճլու իզ,
թա քի հագիգաթտա էմէքտաշ օլալըմ։

9 - Քիլիսէյէ եաղտըմ իսէ տէ, արաալարընտա
պիրինճի օլմադ սէվտասընտա օլան Դիոտրեփէս
պիզի գապուլ էթմէզ։ 10 - Պու սէպէպտէն կէլտի-
յիմ թադտիրտէ, էթտիյի ՚ամէլլէրինի, եա՛նի ՚ա-
լէյհիսսալամ քէօթիւ սէօզլէրլէ իթաալէ ի լիսան էթ-
տիյինի, վէ պուննունլէ իքթիֆա էթմէյէրէք, պի-
րաուէրլէրի քէնտիսի գապուլ էթմէտիքտէն մա՛-
տա, իսթէյէնլէրի մէն՚ իլէ քիլիսէտէն չըգարտը-
ղընը իաթրա կէթիրէճէյիմ։ 11 - Էյ սէվկիւլիւմ,
ըՀէրէ տէյիլ, անճագ խայրա մուգթէտի օլ. ՀխայրՀ
իչէյէն՝ Ալլահտան տըր, ամմա շէրր իչէյէն՝ Ալլա-
հը կէօրմէմիշ տիր։ 12 - Դեմետրիոս ըճիւմլէնին վէ

բ 2 Յով. 4։	գ 1 Կոր. 9. 12, 15։	դ 1 Յով. 2. 29։ 3.
ք 1 Կոր. 4. 15։ Փիլիմ.	ե Մէղ. 37. 27։ Ես. 1.	6, 9։
10։	16, 17։ 1 Պետ. 3. 11։	զ 1 Տիմ. 3. 7։

ասել հագիզաթը տախի հիւանի չէհատէթինէ մազհար տըր. պէզ տախի չէհատէթ էտէրիզ, ՙվէ չէհատէթիմիզ հագգ օլտըղընը պիլիրսինիզ։

13-ՙԵազաճագ չօգ չէյլէրիմ վար իտի իսէ տէ, սանա միւրէքքէպ վէ գալէմնէ եազմադ իմթէմէմ։ 14-Լաքին սէնին իլէ եագընտա կէօրիւշիւպ չիֆահէն սէօյլէմէք իւմիտինատէ իմ։ 15-Սանա սէլամէթ օլսուն. տօսթլար սանա սէլամ էտէրլէր, տօսթլարա պիրէր պիրէր սէլամ էյլէ։

ՅՈՒԴԱ ՐԷՍՈՒԼԸՆ

՚ՈՒՄՈՒՄԻ ՐԻՍԱԼԷՍԻ

Յիսուս Քրիստոսըն գուլոս վէ ՙՅակոբոսըն գարնաշը Յուդա, Փէտէր Ալլահտա սէվկիւլիւ վէ ՖՅիսուս Քրիստոստա հըֆզ օլունան Տտա՚վէթլիլէրէ.
2-Սիզէ մէրհամէթ ՚վէ սէլամէթ վէ մուհապպէթ արթսըն։

3-Էյ սէվկիւլիւլէր, Ֆմիւշթէրէք օլան խէլաս խուսուսընտա սիզէ եազմադ իւզրէ զայրէթ ի քեամիլէտէ օլարադ, մուգաատէլէրէ պիր տէֆ՚ա թէսլիմ օլունմըշ օլան իման իչիւն ՙմիւճահէտէ էտէսինիզ՝ տէյիւ Նասիհաթ էտէրէք եազմամը լազըմ

ՙԸ Յով. 21. 24։
՚Ը 2 Յով. 12։

ՙՂուկ. 6. 16։ Ա'-մալ. 1. 13։

ՖՅով. 17. 11, 12, 15։
1 պետ. 1. 5։
ՖՐօմ. 1. 7։
Տ 1 պետ. 1. 2։ 2 պետ. 1. 2։

Ֆ Տիտ. 1. 4։
Ը Փիլ. 1. 27։ 1 Տիմ. 1. 18։ 6. 12։ 2 Տիմ. 1. 13։ 4. 7։

կէօրեւսմ։ 4 - Զիրա պու հիւքմ իչիւն գատխմտէն թագաւոր օլունմըշ պա՛զը ֆասըդ քիմսէլէր կիզլեճէ կիրիպ՝ Ալլահըմըզըն ինայէթինի ֆիւճուրա թէպտիլ իլէ Սահիպ ի վահիտ օլան [Ալլահը] վէ Բապալըմըզ Յիսուս Քրիստոսը ինքեար էտէրլէր։ 5 - Վէ հեր նէ գատար մա՛լումիւնիւզ խէ տէ, սիզէ իւմթար էթմէք խաթէրիմ քի՝ Բապալ գավմը Մըսըր տիյարընտան գուրթարտըգտան սօնրա, էվինէ ի-ման էթմէյէնլէրի հէլաք էյլէտի։ 6 - Հէմ քէնտի ըիյասէթլէրինի հըզըզ էթմէյիպ՝ մէքեանլարընը թէրք էտէն մէլէքլէրի ադիմ կիւնիւն հիւքմիւ ի-չիւն էէպէտի պէնտլէրիէ զուլմէթ ալընտա հըզըզ էյլէտի։ 7 - Նատըր քի Սոդոմ վէ Գոմոր վէ էթ-րաֆլարընտա պուլունուպ, անլէրին էմսալը իւզրէ իրթիքապ ը զինա էտէրէք, պաշդա ճէհէտ ար-տընա տիւշէն շէհրլէր էպէտի աթէշին ադապընա տիւշար օլմուշ օլարագ, ադէմ ինսրէթ օլտըլար։ 8 - Ումէզալիք պու խիւլիա, սահիպլէրի տախի ճէհէտի մուբտար էտէրլէր, վէ հիւքիւմէթի թահդիր էտիպ՝ էշրաֆիա սէպպ էտէրլէր։ 9 - Ամմա պաշ մէլէք Մի-քայէլ՝ Շէյթանա մուխալէֆէթ էտիպ՝ Մովսէսին ճէհէտինէ տա՛իր մուճատէլէ էտէր իքէն, ադէյ-հինտէ սէպպլէ հիւքմ էթմէյէ ճէսարէթ էթմէ-յիպ, անճագ՝ Սէնի Բապպ թա՛զիր էթսին՝ սէտի։ 10 - Ումունլար խէ պիլմէտիքլէրի շէյլէրէ սէպպ է-

Ե Ըօմ. 9. 21, 22։ 1 Պետ. 2. 8։
Զ Գաղ. 2. 4։ 2 Պետ. 2. 1։
Է Տիտ. 2. 11։ Ադիր. 12. 15։
Ը 2 Պետ. 2. 9։
Թ Տիտ. 1. 16։ 2 Պետ. 2. 1։ 1 Յովհ. 2. 22։
Ժ 1 Կոր. 10. 9։
Ի Ա՛տ. 14. 29, 37։ 26. 64։ Մէզ. 106. 26։ Ադիր. 3. 17, 19։
Լ Յովհ. 8. 44։
Խ Վահ. 20. 9։
Ծ 2 Պետ. 2. 4։
Կ Թէք. 19. 24։ Թէս. 29. 23։ 2 Պետ. 2. 6։
Հ 2 Պետ. 2. 9։
Ձ Խուր. 22. 28։
Ղ Դան. 10. 13։ 12. 1։ Վահ. 12. 7։
Ճ 2 Պետ. 2. 11։
Մ Զաք. 3. 2։
Յ 2 Պետ. 2. 12։

տէրլէր, վէ տէլտիզ հայվանլար միսիլլու պիթիա-
պի՛ անլատըգլարը չէյլէրտէ ֆասիտ օլուրլար։ 11-
Վա՜յ անլէրէ, *զիրա կայէնին մէսլէյինտէ եւուրիւ-
տիւլէր, *վէ լուճրէթի լէչիւն Բաղատային զէլալէթի
արտը սըրա դօշտըլար, *վէ Կորխըն էթտիւյի նէտէ
մուխալէֆէթտէ հէլաք օլտըլար։ 12-ՊունԼար *սէ-
զին մուհապպէթ զէյաֆէթլէրինիզտէ լէքէլէր օ-
լա՝ սէզին իլէ եէյիպ լէչէրէք, նէֆսլէրինի դօր-
դուսըզ պէսլէրլէր. *բիւզկեարլարտան էօթէ պէրի
սիւրիւքլէնէն Խաուսըզ պուլութլար, չըխլադ վէ մէյ-
վէսիզ, *իքի քէրէյ դուրումըզ, քէօքտէն դօխա-
րըլմըզ ադաճլար տըրըլար. 13-Քէօփիւք կիպի *քէն-
տի *այալլարընը չըդարան *չիտտէթլի տէնիզ տալ-
ղալարը տըրըլար. ավարէ երլտըզլար տըր, *քի չիտ-
տէթլի զուլմէթի անլէր լչիւն իլէլէպէտ հըճղ օ-
լունմըզ տըր։

14-Վէ պունլարըն հադդընտա *Ադամտան եէ-
տինճի օլան ենուք տախի վահիյլէ սէօյլէյիպ տէ-
տի քի՝ *Իլթէ Բապպ ճիւմլէյի հիւքմ էյլէմէք վէ
ճիւմլէ ֆասըգլարը իրթիքեապ էթտիքլէրի ֆասը-
դանէ *ամէլլէրինին քեաֆֆէսի լչիւն, 15-*Վէ ֆա-
սըգ կիւնահքեարլարըն քէնտի *ալէյհինտէ սէօյլէ-
տիքլէրի ճիւմլէ սէրթի չէյլէրտէն տօլայը իլգամ էթ-
մէք լչիւն՝ օն պինկլէրճէ մուգատտէսլէրի իլէ կէլ-
տի։ 16-Պունլար մըրըլտանըճըլար, քէնտի հալլէ-

* Թէք. 4. 5։ 1 Յովհ. 3. 12։
* Ա՛ա. 22. 7, 21։ 2 Պետ. 2. 15։
* Ա՛ա. 16. 1, վէ գայրե։
* 2 Պետ. 2. 13։
* 1 Կոր. 11. 21։
* Եփես. 4. 14։
* Էյտ. 25. 14։ 2 Պետ. 2. 17։
* Մատթ. 15. 13։
* Փիլ. 3. 19։
* Ես. 57. 20։
* 2 Պետ. 2. 17։
* Թէք. 5. 18։
* Թէս. 33. 2։ Դան. 7. 10։ Զաք. 14. 5։ Մատթ. 25. 31։ 2 Սէլ. 1. 7։ Վահ. 1. 7։
* 1 Մխլ. 2. 3։ Մէզ. 31. 18։ 94. 4։ Մաղ. 3. 13։

րինաէն Թէշէբքի էտիճիլէը, [ֆ]քէնտի չէհվէթլէրի-
նէ կէօրէ ևիւրիւլիւպ՝ աղըզլարը պէօյուք սէօյլէ-
յէրէք, [֊]քեար իչիւն միւտահանէ էտէրլէր։ 17-
[֍]Ելաբին սիզ, էյ սէվկիւլիւլէը, Բապալըմըզ Յիսուս
Քրիստոսըն ըէսուլէրի Թարաֆընաան մուդաատէմա
[֎]նէ Թէպլիղ օլունան սէօզլէրի, [֏]եա՞նի, 18-Ախըր
զէմանտա քէնտի ֆըսդլարընըն չէհվէթլէրինճէ ևիւ-
րիւյէն միւսԹէհզիլէը օլաճադլար տըր՝ տէտիքլէրինի
խաթրընըզա կէթիրինիզ։

19-[՝]Պունլար այրըլանլար, [՚]վէ նէֆսանիլէը վէ
Բուհա մալիք օլմայան քիմսէլէը տիր։ 20-Սիզ խէ,
էյ սէվկիւլիւլէը, [՛]քէնտիլէրինիզի ադատս իսանը-
նըզ իւզէրինէ պինա էտիպ՝ Բուհ իւլ Գուտսէ [՜]տու՛ա
էտէրէք, 21-Քէնտիլէրինիզի Ալլահըն մուհապ-
պէթինտէ հըճղ էտիպ՝ էպէտի հայաթ իչիւն [՞]Բապ-
պըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն մէրհամէթինէ մունԹա-
զըր օլունըզ։ 22-Վէ Թէֆրիդ էտէրէք պա՛զըլա-
րընա մէրհամէթ էտինիզ. 23-Պա՛զըլարընը խէ [՟]ա-
Թէշաէն գաիարադ [ՠ]գօրգույէ գուրԹարընըզ.
[ա]վէ Թէնէէ լէքէէնմիշ լիսաատան պիլէ իբրահ
էտինիզ։

24-[բ]Վէ սիզի լէքէսիզ սադլամադա վէ քէնտի
ճէլալընըն հուզուրընաա չաալըդէ գուսուրսըզ իհ-
զար էթմէյէ [գ]գատիր օլանա, 25-Խէլաքեարըմըզ

ֆ 2 Պետ. 2. 18։
֊ Էմմ. 28. 21։ Յակ. 2. 1, 9։
֍ 2 Պետ. 3. 2։
֎ 1 Տիմ. 4. 1։ 2 Տիմ. 3. 1։ 4. 3։ 2 Պետ. 2. 1։ 3. 3։
֏ Էմմ. 18. 1։ Եղեկ. 14. 7։ Ովս. 4. 14։ 9. 10։ Ի Կոր. 10. 25։
՝ 1 Կոր. 2. 14։ Յակ. 3. 15։
՚ Կող. 2. 7։ 1 Տիմ. 1. 3։
՛ Իօամ. 8. 26։ Եփես. 6. 18։
՜ Տիտ. 2. 14։ 2 Պետ. 3. 12, 13։
՞ Ամովս 4. 11։ 1 Կոր. 3. 15։ Զաք. 3. 2։
՟ Իօամ. 11. 14։ 1 Տիմ. 4. 16։
ՠ Զաք. 3. 4, 5։ Վահ. 3. 4։
ա Կող. 1. 22։
բ Իօամ. 16. 26։ Եփես. 3. 20։

օլան [ե]ևալընըզ Ալլահա Բապպըմըզ Յիսուս Քրիս-
տոսըն վասըթասըյլէ հէմ էզէլտէն հէմ չիմտի հէմ
տէ էպէտ իւլ ապատ [ի]զդէթ վէ [ա]ղամէթ, գուտ-
րէթ վէ հուքումէթ օլսուն: Ամին:

ՎԱՀԻ Ի ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

ՊԱՊ 1

Յիսուս Քրիստոսըն վահեի տիր, եա՞նի [ե]ևա-
գընտա մութլագա վուգու՝ պուլաճագ չէյլէրի քէն-
տի գուլլարընա կէօսթէրմէք իւզրէ, [բ]Ալլահըն անա
վէրտիյի [ւ]վէ քէնտի մէնէյի վասըթասըյլէ կէօնտէ-
րիպ՝ գուլու Յովհաննէսէ պէյան էյլէտիյի [գ]-հէ տիր:
2-[դ]Օ տախի Ալլահըն քէլամընա վէ Յիսուս Քրիս-
տոսըն չէհատէթինէ հէման [ե]ճիւմլէ կէօրտիւյիւ չէյ-
լէրէ չէհատէթ էյլէտի: 3-[զ]Նէ միւպարէք տիր
պու փէյղամպէրլիյին սէօզլէրինի օգույան, վէ տին-
լէյիպ իչինտէ եաշըլմըշ օլան չէյլէրի հըճգ էտէն-
լէր. [է]զիրա վագըթ եագըն տըր:
4-Յովհաննէս Ասիատա պուլունան եէտի քիլի-
սէլէրէ. [ը]Մէվճուտ օլան [թ]վէ օլմուշ վէ օլաճագ Թա-
րաֆընտան, վէ Անըն թախթը էօնիւնտէ պուլու-
նան [ժ]եէտի Րուհ Թարաֆընտան, 5-[ի]վէ սատըգ

ա Ըօմ. 16. 27։ 1 Տիմ. 1. 17։ 2. 3։
բ Պ. 4. 1։ Ա.Ք. 3։
գ Յովհ. 3. 32։ 8. 26։ 12. 49։
դ Պ. 22. 16։
ե 1 Կոր. 1. 6։ Պ. 6. 9։ 12. 17։ Ա.Ք. 9։
զ 1 Յովհ. 1. 1։
է Ղուկ. 11. 28։ Պ. 22. 7։
ը Ըօմ. 13. 11։ Յակ. 5. 8։ 1 Պետ. 4. 7։
թ Խուր. 3. 14։ Ա.Ք. 8։
ժ Յովհ. 1. 1։
ի Զաք. 3. 9։ 4. 10։ Պ. 3. 1։ 4. 5։ 5. 6։
լ Յովհ. 8. 14։ 1 Տիմ. 6. 13։ Պ. 3. 14։ Պ. 22. 10։

շահիտ օրուպ Ա՛օլիւլէրտէն ֆըյա՛ Էոճնըէրն իւ.քի Ե վէ տիւնեա մէլիքէլէրինին ըէ՞խի օլան Ցիսուս Քրիստոս Թարաֆընտան սիզէ Ե՛ինայէթ վէ սէլամէթ օլսուն. Ե՛ալիզի սէվիպ՝ Ա՛քէնտի գանըյլէ կիւնահլարըմըզտան եըյդայարադ, 6 - Ա՛վէ փէտէրի Ալլահա մէլիքլէր վէ քեահինլէր նասպ էտէնէ՝ Ա՛եպէտ իւլ ապատ Ե՛իզէթ վէ գուտրէթ օլսուն։ Ամին։

7 - Ա՛իշդէ պուլութլար իլէ կէլիյօր, վէ հէր կէօզ, վէ Ա՛անը տէլէնլէր տախի անը կէօրէճէք տիր. վէ անըն սէպէպինտէն զէմինին ճիւմլէ գապիլէլէրի տէօյիւնէճէքլէր տիր։ Պէլի. Ամին։ 8 - Ա՛Մէվճուտ օ~ լան վէ օլմուշ վէ օլաճադ ՚ի հէր շէյէ գատիր Բապպ Ալլահ պույուրըր քի՝ Ա՛ֆա վէ Օմէղա [Ի.պէթուտ վէ Ինթիհա] պէն իմ։

9 - Պէն Ցովհաննէս, քի սիզին ալիրատէրինիզ վէ Ցիսուս Քրիստոսըն մուզայադասը Ա՛վէ մէլէքութիւ վէ սապրընտա Ա՛շէրիքինիզ իմ, Ա՛Ալլահըն քէլամը վէ Ցիսուս Քրիստոսըն շէհատէթի իչիւն Պաթմոս տէնիլէն ատատա պուլունտում։ 10 - Ա՛վէ *Բապըն կիւնիւնտէ Ա՛ուզէրիմէ Բուհ կէլիպ Ա՛արտընտան պօրու ՚էսէ կիպի, 11 - [Ալֆա վէ Օմէղա՝ Էվվէլ վէ Ախըր պէն իմ, վէ] կէօրտիւյիւնիւ պիր քիթապա

Լ 1 Կոր. 15. 20։ Կող. 1. 18։
Ե Եփես. 1. 21։ Պ. 17. 14։ 19. 16։
Զ Ցովհ. 13. 34։ 15. 9։ Գաղ. 2. 20։
Է Ի.պէր. 9. 14։ 1 Ցովհ. 1. 7։
Հ 1 Պետ. 2. 5, 9։ Պ. 5. 10։ 20. 6։
Ց 1 Տիմ. 6. 16։ Ի.պէր. 13. 21։ 1 Պետ. 4. 11։ 5. 11։
Ղ Գան. 7. 13։ Մատթ. 24. 30։ 26. 64։ Ա'մալ. 1. 11։
Ճ Զաք. 12. 10։ Ցովհ. 19. 37։
Մ Ա.յ. 4։ Պ. 4. 8։ 11. 17։ 16. 5։
Յ Ես. 41. 4։ 44. 6։ 48. 12։ Ա.յ. 18։ Պ. 2. 8։ 21. 6։ 22. 13։
Ն Բօմ. 8. 17։ 2 Տիմ. 2. 12։
Շ Փիլ. 1. 7։ 4. 14։ 2 Տիմ. 1. 8։
Ո Պ. 6. 9։ Ա.յ. 2։
Չ Ցովհ. 20. 26։ Ա'մալ. 20. 7։ 1 Կոր. 16. 2։
* Եբր. Կիրակի
Պ Ա'մալ. 10. 10։ 2 Կոր. 12. 2։ Պ. 4. 2։ 17. 3։ 21. 10։
Ջ Պ. 4. 1։ 10. 9։

Եազըպ [Ասիատա օլան] եէտի քիլիսէյէ, եա՛նի Եփեսոսա վէ Իզմիրէ վէ Պէրգամոնա վէ Թիւատիրէ վէ Սարդիկէյէ վէ Փիլադելփիայա վէ Լաւոդիկիա այա կէօնտէր՝ տէյիւ պէօյիւք պիր սէս իշիթտիմ։ 12-վէ պանա սէօյլէյէն սէս ւէրէ էօնէնէ կէօրմէք իչիւն տէօնտիւմ, վէ տէօնտիւյիւմտէ, ՚եէտի ալթուն շէմ՚տան, 13-՚վէ եէտի շէմ՚տանըն օրթասընտա Իսան իւլ ինսանա պէնզէր, վէ այաղընա գատար պիր ՚էսվապ կիյմիշ, ՚վէ կէօքսիւնէ պիր ալթուն գուշագ գուշանմըշ օլան պիր Զաթ կէօրտիւմ։ 14-վէ պաշը իլէ ՚սաչլարը պէյազ եափաղը միսիլլու, գար կիպի պէյազ իտի, ՚վէ կէօզլէրի աթէշ ալեվի կիպի իտի։ 15-՚վէ այաղլարը ֆուրունտա գըզարմըշ խասս վէրինճէ պէնզէր օլարագ, ՚սէսի տախի չօգ սուլարընն սէսի կիպի իտի։ 16-վէ ՚սաղ էլինտէ եէտի եըլտըզ պուլունուպ՝ ՚աղզընտան էքի աղըզը քէսքին պիր գըլըճ չըգար իտի, ՚չէհրէմի տախի գուվվէթլիլէ զիյա վէրէն կիւնէշ կիպի իտի։ 17-՚վէ անը կէօրտիւյիւմտէ, այաղլարընա էօլու կիպի տիւշտիւմ. ՚0 տախ սաղ էլինի իւզէրիմէ գէյարագ տէտի քի՝ Գօրգմա, Իվվէլ ՚վէ Ակըը, 18-վէ հայաթտա օլան ՚պէն իմ. վէ էօլմիւշ իտիմ, ՚վէ իշթէ հպէտա իւլ ապատ հայաթտա իմ. [Ամին.] ՚վէ հավէյէ իլէ էօ-

---

– Խուր. 25. 37։ Զաք. 4. 2։ Ա՛մ. 20։
– Պ. 2. 1։
– Եզեկ. 1. 26։ Դան. 7. 13։ 10. 16։ Պ. 14. 14։
– Դան. 10. 5։
– Պ. 15. 6։
– Դան. 7. 9։
– Դան. 10. 6։ Պ. 2. 18։ 19. 12։
– Եզեկ. 1. 7։ Դան. 10. 6։ Պ. 2. 18։
– Եզեկ. 43. 2։ Դան. 10. 6։ Պ. 14. 2, 19. 6։
– Ա՛մ. 20։ Պ. 2. 1։ 3. 1։
– Ես. 49. 2։ Եփես. 6. 17։ Ի՛սր. 4. 12։ Պ. 2. 12, 16։ 19. 15, 21։
– Ա՛մաղ. 26. 13։ Պ. 10. 1։
– Եզեկ. 1. 28։
– Դան. 8. 18։ 10. 10։
– Յօամ. 6. 9։
– Ես. 41. 4։ 44. 6։ 48. 12։ Պ. 2. 7։ 22. 13։ Ա՛մ. 11։
– Պ. 4. 9։ 5. 14։
– Մէզ. 68. 20։ Պ. 20. 1։

լուսիւն անախթարելարը պէնտէ տիր։ 19 - [c]Կէօրտիւ-
յինկ վէ [d]հապըր օլան [e]վէ պունտան սօնրա վու-
պու պուլաճապ չէյլէրի, 20 - [f]Սող էլինտէ կէօր-
տիւլիւն եէտի եըլտըզըն սըրրընը [g]վէ եէտի ալթուն
չէմ'անը եաղ. օլ եէտի եըլտըզ [h]եէտի քիլիսէ-
նին մէյդըլէրի օրտա՝ [կէօրտիւլիւն] [i]եէտի չէմ'-
տան տախի եէտի քիլիսէ տիր։

ՊԱՊ 2

Եվեսոստա օլան քիլիսէնին մէյտինէ եաղ. -Եէ-
տի եըլտըզը սող էլինտէ թուրթուպ՝ [j]եէտի ալ-
թուն չէմ'անըն օրթասընտա կէղէն Զաթ պէօյ-
լէ պույուրըր. 2 - [k]Էնին 'ամէլէրինկ վէ էմէյինկէ
վէ սապրընը վէ չէրիրլէրէ թէհամմիւլ էտէմէտի-
յինկ [l]վէ բեռ-ւէբ տէյիլ էյթէն՝ Րէսուլէր իզ, տէ-
յէնլէրի [m]թէճրիպէ էտիպ՝ անլէրի եալանճը պուլ-
տընընը, 3 - [n]վէ սապր էտէրէք թէհամմիւլ էթտի-
յինկ վէ խամիմ իչիւն [էմէք չէքէրէք] [o]կէվչէմէտի-
յինկ պիլիրիմ։ 4 - Պու ճիւմլէ իլէ 'ալէյհինտէ տէ-
յէճէյիմ վար. չիւնքի էվվէլքի մուհապպէթինկ
թէրք էթտիլ։ 5 - Իմտի նէրէտէն տիւշմիւշ օլտը-
ղընը խաթըրընկա կէթիր, վէ թէվպէ էյլէ, վէ էվ-
վէլքի 'ամէլէրի իչլէ. եօղսա թէվպէ էթմէզ ի-
սէն, [p]սանա թէզ կէլիր վէ չէմ'ատընըկը եէրինտէն
գալտըրըրըմ։ 6 - Լաքին պէնտէ պու վար քի՝ [q]Նի-
կողայոսլըլարըն 'ամէլէրինտէն իքրահ էտէրսին.

[c] Ա՛ր. 12, վէ գայրի։
[d] պ. 2. 1, վէ գայրի։
[e] պ. 4. 1, վէ գայրի։
[f] Ա՛ր. 16։
[g] Ա՛ր. 12։
[h] Մաղ. 2. 7։ պ. 2. 1, վէ գայրի։
[i] Զաք. 4. 2։ Մատթ. 5. 15։ Փիլ. 2. 15։
[j] պ. 1. 16, 20։
[k] պ. 1. 13։
[l] Մէզ. 1. 6։ Ա՛ր. 9, 13, 19։ պ. 3. 1, 8, 15։
[m] 2 կոր. 11. 13։ 2 պետ. 2. 1։
[n] 1 Յովհ. 4. 1։
[o] Գաղ. 6. 9։ 'Իպր. 12. 3, 5։
[p] Մատթ. 21. 41, 43։
[q] Ա՛ր. 15։

ալէն տախի անլէրտէն իքրահ էտէրիմ։ 7-Ւ Գուլաղը օլան քիմսէ Րուհըն քիւհէլէրէ սէօյլէտիյինի իչիթ-սին. զաւկա օլանա՝ Ալլահըն ճէննէթի օրթասընտա օլան Ֆհայաթ աղաճընտան Ւեէմէյի իհսան էտէճէ-յիմ։

8-Վէ Իզմիրտէ օլան քիւհէէնին մէլէյինէ եաշ. էօլմուշ օլուպ տա տիրիլմիշ օլան օլ Ւիվվել վէ Ա-խըր պէօյլէ պույուրըր. 9-ՒՄէնին 'ամէլէրինի վէ մուզայագանը վէ ֆագիրլիյինի, (Ֆտանա զէննկին սին,) վէ Եէհուտի տէյիլ, Ւանճագ Շէյթանըն ճէմա'աթը իքէն՝ Ւեէհուտի իզ՝ տէյէնլէրին քիւֆրիւնիւ պիլի-րիմ։ 10-ՒՉէքճէյին չէյլէրին պիրինտէն գօրդմա. իչիթ թէճրիպէ օլունմանըզ իչիւն՝ Շէյթան սիզտէն պ'ղըլուբը հապտա աթաճագ, վէ օն կիւն գատար մուզայագանըզ օլաճագ տըր. Ւէօլիւմէ տէյին սա-տըզ օլ. Ֆպէն տախի սանա հայաթ թաճընը վէրիրիմ։ 11-ՒԳուլաղը օլան քիմսէ Րուհըն քիւհէլէրէ սէօյլէ-տէյինի իչիթաին. զաւկա օլան՝ Ֆիքինճի էօլիւմտէն զիյան չէքմէյէճէք տիր։

12-Վէ Պերգաւինտա օլան քիւհէէնին մէլէյինէ եաշ. Ւիքի աղըզը քէսքին գըլըճըն սահիպի պէօյ-լէ պույուրըր. 13-ՒՄէնին 'ամէլէրինի վէ սէնին նէրէտէ, Ւեա'նի Շէյթանըն թահթը պուլունտըղը եէրտէ սաքին օլտըղընը պիլիրիմ, վէ խամիմի գա-վի թութարսըն, վէ արանըզտա Շէյթանըն սաքին օլտըղը եէրտէ՝ օլ սատըզ չէհիտիմ օլան Անթի-

Ր Մատթ. 11. 15։ 13. 9, 43։ Ա՛. 11, 17, 29։ պ. 3. 6, 13, 22։ 13. 9։
Ֆ պ. 22. 2, 14։
Ֆ թէք. 2. 9։
Ղ պ. 1. 8, 17, 18։
Ֆ Ա՛. 2։
Ֆ Ղուկ. 12.21։ 1 Տիմ. 6. 18։ Յակ. 2. 5։
Ֆ պ. 3. 9։
Հ Րօմ. 2. 17, 28, 29։ 9. 6։
Ֆ Մատթ. 10. 22։
Ղ Մատթ. 24. 13։
Ֆ Յակ. 1. 12։ պ. 3. 11։
Ֆ Ա՛. 7։ պ. 13. 9։
Ֆ պ. 20. 14։ 21. 8։
Ֆ պ. 1. 16։
Ղ Ա՛. 2։
Ֆ Ա՛. 9։

պաս գալը օրհնողը կհունկերտէ պիլէ, պանա օ-
լան իմանըկը ինքեւար էթմէտին։ 14-Ու ճիւմլէ
լէ ’ալէյհինէտէ պիր աղ տէյճէյիմ վար. չհունքի
օրատա, եանըկտա ՚վուէթ գուրպանըննան եէմէլէ-
րի ՚վէ պինա էթմէլերի էչին՝ պէնի Իսրայէլին
էօնհունէ թէօքէզ գօմաղը Բաղակա էօյրէտէն ՚Բա-
ղաամըն թա’լիմինի թուէթանըլար վար։ 15-՚Բէզա-
լէք սէնին եանըկտա տախի պէնիմ էքրահ էթտի-
յիմ Նիկողայոսըլըլար թա’լիմինի թուէթանըլար վար։
16-*Թէվպէ էյլէ. եօղսա սանա Թէզ կէլիպ՝ ՚աղ-
ղըմըն գըլըճըյլէ անլէր իլէ ճէնք էտէրիմ։ 17-՚Գու-
լաղը օլան քիմսէ Րուհըն քիլիսէլերէ աէօյլէտմէյինի
էշխէթսին. զալիպ օլանա մահֆուզ մէննատէն եէմէլի
իհսան էտիպ՝ անա պիր պէյաղ թաշ վէրճէյիմ,
օլ թաշըն իւզէրինատ տախի անը ալանատան մա’տա
քիմսէնսին պիլմէտիյի ՚պիր եէնի իսմ եազըլը տըր։
18-Վէ թիւատիրատ օլան քիլիսէնսին մէլէյինէ
եազ. ՚Կէօզլէրի ալթէշ ալէվի կիպի օլուպ՝ այագ-
լարը իսաա վէրինճէ պէնզէր օլան Իպն Ուլլահ պէօյ-
լէ պույուրըը. 19-՚Սէնսին ’ամէլէրինի վէ մուհապ-
պէթինի վէ իսլամէթինի վէ իմանըկը վէ սապրըկը
հէմ սօնրաքի ’ամէլէրին էվվէլքիլէրատէն պիյասէ
օլարըլընը պիլդիրիմ։ 20-Պու ճիւմլէ լէ ’աէյհինէտ
[պիր աղ] տէյճէյիմ վար. չհունքի՝ ՚Նէպիյէ իմ՝
սէյէն գալը ցէզաբէլ ՚պինա էթմէյի վէ վուէթ

ՀԱՅ. 20։ Ա'մալ. 15. 29։ 1 կոր. 8. 9, 10։ 10. 19, 20։
ՊԱ կոր. 6. 15, վէ ղայբ։
ՁԱ'ա. 24. 14։ 25. 1։ 31. 16։ 2 Պետ. 2. 15։ Յուդ. 11։
՚ՀԱՅ. 6։
* Պ՚ՂԸԸ՝ Իմոն Թէվպէ
ԵԱ. 11. 4։ 2 ԱԼ. 2. 8։ Պ. 1. 16։ 19. 15, 21։
ՀԱՅ. 7, 11։
ԴՊ. 3. 12։ 19. 12։
ՐՊ. 1. 14, 15։
ՅԱՅ. 2։
—3 Մհուլ. 16. 31։ 21. 25։ 4 Մհուլ. 9. 7։
ǂ Խուբ. 34. 15։ Ա'մալ. 15. 20, 29։ 1 կոր. 10. 19, 20։ ԱՅ. 14։

դուրպանընտան եէմէյի թա՛լիմ էտէրէք, դուլլարը-
մը լոլալ էթմէսինէ պըրադըրսըն։ 21 - ՙվէ պէն ա-
նա՝ քէնտի գինաըընտան թէվպէ իչիւն միւհլէթ
վէրտիմ խսէ տէ, թէվպէ էթմէտի։ 22 - Իչթէ ա-
նը պիր եաթաղա, վէ անըն իլէ գինա էտէնլէրի
քէնտի ՚ամէլէրինտէն թէվպէ էթմէտիքլէրի թադ-
տիրտէ՝ պէօյիւք մուզայագայա պըրադաճաղըմ։
23 - Վէ էվլատընը էօլիւմլէ գաթլ էտէճէյիմ. վէ
ճիւմլէ քիւխսէլէր ՚պէօպրէքլէր իլէ գալպլէրի թէֆ-
թիշ էտէն պէն խոխյումի պիլէճէքլէր. ֊վէ հէր պի-
րինիզէ ՚ամէլէրինիզէ կէօրէ վէրէճէյիմ։ 24 - Ա՛մ-
մա սիզ Թիւաատիրտէ պուլունան սա՛յրըլըք հէման
պու Թա՛լիմի գապուլ էթմէյէն վէ Եէյլթանըն տէ-
րին ումուրը ՚ատտ էթտիքլէրի չէյլէրի պիլմէյէնլէ-
րէ տէրիմ քի՝ ֊իւզէրինիզէ պաշգա եիւք գօմա-
յտաճաղըմ. 25 - ֏Մէկէր քի մալիք օլտըղընըզ չէյի
Թա պէն կէլինճէյէ տէյին գավի ԹուԹտասընըզ։
26 - Վէ ղալկ օլուպ ֏՚ամէլէրիմի նիհայէթէ տէ-
յին հըճգ էտէն քիմսէյէ՝ պէն փէտէրիմ Թարտա-
ֆընտան ալտըղըմ կիպի ֏մինէթլէր իւզէրինէ հիւ-
քիւմէթ վէրէճէյիմ։ 27 - ֏Օ տաճի *անլէրէ տէմիր
տտա իլէ հիւքիւմէթ էտէճէք՚՚, վէ անլէր չէօմլէք-
ճի գապլարը կիպի վտարէլէննէճէք տիր։ 28 - Վէ ա-
նա ֏տապահ եըլտըզընը վէրէճէյիմ։ 29 - ֏Գուլաղը օ-

+ Ըօմ. 2. 4։ պ. 9. 20։
օ 1 Միւէ. 16. 7։ 1 Թէվ. 28. 9։ 29. 17։ 2 Թէվ. 6. 30։ Մէզ. 7. 9։ Եըեմ. 11. 20։ 17. 10։ 20. 12։ Յովհ. 2. 24, 25։ Ա՛մոս. 1. 24։ Ըօմ. 8. 27։
֍ Մէզ. 62. 12։ Մատթ. 16. 27։ Ըօմ. 2. 6։ 14. 12։ 2 Կոր. 5 10։ Գաղ. 6. 5։ պ. 20. 12։
֎ Ա՛մոս. 15. 28։
Բ պ. 3. 11։
֏ Յովհ. 6. 29։ 1 Յովհ. 3. 23։
֏ Մատթ. 19. 28։ Ղուկ. 22. 29, 30։ 1 Կոր. 6. 3։ պ. 3. 21։ 20. 4։
֏ Մէզ. 2. 8, 9։ 49. 14։ Դան. 7. 22։ պ. 12. 5։ 19. 15։
* Եռն. անլէրի տէմիր ՚ատտ իլէ կիւատճէք
՚՚ 2 Պետ. 1. 19։ պ. 22. 16։
֏ Ա՛մ. 7։

———

լան քհանե Բուհըն քիւհսէլերէ սէօյլէսիյինի իշլիթմին։

ՊԱՊ 3

Վէ Սարդիկէտէ օլան քիւհսէնին մէնէյինէ եապ-
-Ալլահըն եէտի Բուհընա վէ եէտի երլտըզա մալի-
օլան պէօյլէ պույուրըր. [1]Սէնին 'ամէլէրինի, եա'-
նի տիրի սին տէյիւ խամին վար իքէն՝ [2]էօլիւ օլը-
ղընը պիլիրիմ։ 2-Ույանըդ օլ, վէ պադիյէ գա-
լըպ էօլմէք իւզրէ օլան շէյլերի դուվվէթլէնտիր.
զիրա սէնին 'ամէլէրինի Ալլահըն հուզուրընտա մի-
քէմմէլ պուլմատըմ։ 3-[3]Իմտի նատըլ ալտըղընը վէ
իշլիթտիյինի խաթրընա կէթիր, վէ հըճղ ետէրէք՝
[4]թէվլսէ էյլէ. [5]ույանըդ օլմատըղընդ թադտիրտէ
սէնին իւզէրինէ խըրսըզ կիսի կէլէճէյիմ, վէ իւ-
զէրինէ հանկը սա'աթտա կէլէճէյիմի պիլմէյէճէք-
սին։ 4-Ֆագաթ Սարդիկէտէ պիտէ [6]էլիսեէլերինի
քիրլէթմէմիշ սէնին պիր դաչ քհանէլերինի պուլու-
նուպ՝ պունլար պէնիմ իլէ պէրապէր [7]պէյաղ էլպո
իլէ կէզէճէքլէր, չիւնքի լայըդ տըրլար։ 5-[8]Վէլիսպ
օլան քհանե [9]պէյաղ էլպիսէյի կիյէճէք տիր. [10]պէն
տախի խամինի [11]հայաթ քիթապընտան տալա մահվ
էթմէյէճէյիմ, [12]վէ անըն խամինի փէտէրիմին վէ մէ-
լեքլէրինին հուզուրընտա խըրար էտէճէյիմ։ 6-
[13]Գուլաղը օլան քհանէ Բուհըն քիւհսէլերէ սէօյլէտի-
յինի իշլիթմին։

-Պ. 1. 4, 16, 4. 5, 5. 6,
բ Պ. 2. 2,
գ Եփես. 2. 1, 5, 1 Տիմ. 5. 6,
դ 1 Տիմ. 6. 20, 2 Տիմ. 1. 13, Ա.Յ. 11,
ե Ա.Յ. 19,
զ Մատթ. 24. 42, 43, 25. 13, Մարկ. 13. 33, Ղուկ. 12. 39, 40, 1 Սէլ. 5. 2, 6, 2 Պետ. 3. [10, Պ. 16. 15,
է Յուդ. 23,
ը Պ. 4. 4, 6. 11, 7. 9, 13,
թ Պ. 19. [8,
ժ Խուր. 32. 32, Մէզ. 69. 28,
ի Փիլ. 4. 3, Պ. 13. 8, 17. 8, 20. 12, 21. 27,
լ Մատթ. 10. 32, Ղուկ. 12. 8,
խ Պ. 2. 7,

7-Վէ փիղադելփիատա օլան քիլիսէնին մէղէյի-
նէ եազ. [a]Գուտտուս [b]վէ հագգ, [c]վէ Դաւիթին ա-
նախթարընա մալիք օլուպ՝ [d]աչտըղընը քիմսէ գա-
փայամազ, [e]վէ գափատըղընը քիմսէ աչամազ օլան
Զաթ պէօյլէ պույուրըր: 8-[f]Սէնին [g]ամէլլէրինկի
պիլիրիմ. [h]Իչթէ սէնին էօնիւնտէ քիմսէնին գա-
փայամայաճաղը պիր աչըգ գափու գօտըմ, գիրա
պիր ազ գուվվէթինկ օլարագ քէլամըմը հըփըզ էյ-
լէտին, վէ իամիմի [i]ինքեար էթմէտին: 9-[j]Իչթէ
Եէհո-[k]ւէ տէյիլ իքէն անճագ եալան եէրէ՝ Եէհու-
ա[l]իզ՝ տէյէրէք, Շէյթանըն ճէմա'աթընտան օլան-
լարը կէթիրէճէյիմ. [m]Իչթէ անէրի կէթիրիպ ա-
յագլարընկըն էօնիւնտէ սէճտէ գըլըըրարագ՝ անէ-
րէ սէնի սէվտիյիմի պիլտիրէճէյիմ: 10-Սապրըմըն
քէլամընը հըփըզ էյլէտիյին սէպէպտէն, պէն տախի
սէնի [n]զէմին իւզէրինտէ սաքին օլանլարը թէճրիպէ
իչիւն [o]պիւթիւն տիւնեա իւզէրինէ կէլմէք իւզրէ օ-
լան [p]թէճրիպէ սա'աթընտան հըփըզ էտէրիմ: 11-
[q]Իչթէ թէզ կէլիրիմ, [r]սէննէ պուլունանը գավի
թութ, [s]օլմայա քի պիրի թաճընկը ալա: 12-Ղա-
լիպ օլան քիմսէյի Ալլահըմըն հէյքէլինտէ [t]տիրէք
եափաճաղըմ, վէ արթըգ տըշըրը չըգմայաճագ
տըր. [u]Վէ անըն իւզէրինէ Ալլահըմըն իամինի, վէ
Ալլահըմ թարաֆընտան սէմատան նիւզուլ էտէն
Ալլահըմըն չէհրի՝ [v]եէնի Երուսաղէմին իամինի, [w]վէ

[a] Ա'մաղ. 3. 14։
[b] 1 Յովհ. 5. 20։ Ա.Յ. 14։ պ. 1. 5։ 6. 10։ 19. 11։
[c] Եա. 22. 22։ Ղուկ. 1. 32։ պ. 1. 18։
[d] Մատթ. 16. 19։
[e] Յոբ 12. 14։
[f] Ա.Յ. 1։
[g] 1 կոր. 16. 9։ 2 կոր. 2. 12։
[h] պ. 2. 9։
[i] Եա. 49. 23։ 60. 14։
[j] Եա. 24. 17։
[k] Ղուկ. 2. 1։
[l] 2 Պետ. 2. 9։
[m] Փիլ. 4. 5։ պ. 1. 3։ 22. 7, 12, 20։
[n] 1 Կոր. 2. 25։
[o] պ. 2. 10։
[p] 3 Մխ. 7. 21։ Գաղ. 2. 9։
[q] պ. 2. 17։ 14. 1։ 22. 4։
[r] Գաղ. 4. 26։ Ի'սպր. 12. 22։ պ. 21. 2, 10։
[s] պ. 22. 4։

պէնիմ եէնի խամիմի եռազաճաղըմ։ 13 - [ց]Ծուլաղը օ-
լան քիմսե Բուհըն քիւխեէլերէ սէօյլէտիյինի իշիթ-
սին։

14 - Վէ Լաւոդիկիատա օլան քիւխէնին մէլէյինէ
եաղ. [տ]Օվ Ամին՝ [ե]օվ սատըդ վէ հադդ Շահիտ, [ը]Ա-
լահըն խիլդաթընըն Իսթիտասը պէօյլէ պույուրըր։
15 - [թ]Մէնին 'ամէլլէրինի պիլիրիմ քի՝ նէ սօղուդ, նէ
տէ սրճադ սըն. քեաֆ չէքի եա սօղուդ եա սրճադ
օլա խոնն։ 16 - Իմոի նէ սօղուդ, նէ սրճադ օլուա՝
ըլըդ օլտըղըն իչիւն սէնի ադղըմսոն խոթխիթրաղ էտէ-
ճէյիմ։ 17 - [ժ]Զէննկին իմ վէ մալտար օլտըմ վէ պիր
չէյէ միւհթաճ տէյիլ իմ, տէյիա՝ սէն պիչարէ վէ
սէֆիլ վէ ֆաղիր վէ քէօր վէ չըփլաղ օլտըղընը
պիլմէտիյին էճլտէն, 18 - Սոնա նասիհաթ էտէրիմ
քի՝ զէննկին օլմադ իչիւն աթէչտէ դալ օլունմըշ
ալթուն, վէ կիյինիա չըփլաղլըղընըն 'այաղը կէօ-
րիւնմէմեա իչիւն [ժ]պէյաղ էլմիա պէնտէն [բ]սա-
թըն ալասըն, վէ կէօրմէն իչիւն կէօզլէրինէ 'իլաճ
գօյասըն։ 19 - [ժ]Պէն ճիւմլէ սէվտիյիմ քիմսէլէրի
թա'զիր վէ թէ"տիպ էտէրիմ. իմոի զայրէթլի օ-
լուա՝ թէվպէ էյլէ։ 20 - [ժ]Իչիթ գաիուտա տուրուա
չալըյօրըմ. [է]կէր պիր քիմսէ սէսիմի իչիտիր տէ
գաիուդը աչար իսէ, [ը]անըն եանընա կիրէրիմ, վէ
պէն անըն իլէ՝ օ տաիի պէնիմ իլէ ախշամ թա-
'ամը էտէճէյիզ։ 21 - Դաիիա օլանա պէնիմ իլէ
[է]թահիթըմտա օթուրմադը իհսան էտէճէյիմ, նի-

[ց] պ. 2. 7։
[ը] Եա. 65. 16։
[ե] պ. 1. 5։ 19. 11։ 22. 6։ Ա.Ժ. 7։
[զ] Կող. 1. 15։
[է] Ա.Ժ. 1։
[ը] Ովս. 12. 9։ 1 Կոր. 4. 8։
[թ] 2 Կոր. 5. 3։ պ. 7. 13։ 16. 15։ 19. 8։
[ժ] Եա. 55. 1։ Մատթ. 13. 44։ 25. 9։
[ի] Յոբ 5. 17։ Էմս. 3. 11, 12։ 'Իպր. 12. 5, 6։ Յակ. 1. 12։
[լ] Աղն. 5. 2։
[խ] Ղուկ. 12. 37։
[ծ] Յովհ. 14. 23։
[կ] Մատթ. 19. 28։ Ղուկ. 22. 30։ 1 Կոր. 6. 2։ 2 Տիմ. 2. 12։ պ. 2. 26, 27։

թէքիմ պէն տախէ ղալիպ օլուպ՝ փէտէրիմ իլէ անըն թախթընտա օթուրտըմ։ 22 - ըԴուլաղը օլան քիտանէ Բուհըն քիլիսէլէրէ սէօյլէտիյինի իշիթտին։

ՊԱՊ 4

Պու շէյլէրտէն սոնրա կէօրտիւմ քի՝ սէմաւտա այըլմըշ պիր գաւիու վար իտի, ՝վէ պօրու սէտա- ը կիպի պէնիմ իլէ սէօյլէշտիյինի իշիթտիշ օլտը- ղըմ էվվէլքի սէտա՝ ըՊուրայա չըդ, էվէ պուննտան սոնրա վադը՝ օլաճադ շէյլէրի սանա կէօսթէրէյիմ՝ տէտի։ 2 - ՝վէ տէր՝ագաս իւզէրիմէ Բուհ կէլտի, էվէ իշիթ սէմաւտա գուրուլմըշ պիր թախթ վէ թախթըն իւզէրինտէ պիր օթուրան վար իտի։ 3 - վէ օլ օթուրան կէօրիւննիւշտէ եէշիմ վէ գըրմըզը ՝ադիդ թաշընա պէնգըեր իտի. վէ թախթըն էթ- րաֆընտա կէօրիւննիւշտէ գիւմրիւտէ պէնգըեր ՝գաւս ը գուզահ վար իտի։ 4 - վէ թախթըն էթրաֆընտա եէրմի տէօրթ թախթ պուլունուպ՝ օլ թախթլար իւ- զէրինտէ տախէ էպէյազ էլախէ կէյմիշ ըվէ պաշ- լարընտա ալթուն թաճլարը օլան եէրմի տէօրթ խա- թիյար օթուրմըշ [կէօրտիւմ]։ 5 - վէ թախթտան ըշիշէքլէր վէ կիւրիւլթիւլէր վէ սէտալար չըդըյօր իտի, վէ թախթըն էօնիւնտէ՝ էԱլլահըն եէտի Բուհը օլան՝ եանըպ ալէվլէննէն էեէտի գանտիլ վար իտի։ 6 - ւվէ թախթըն էօնիւնտէ պիլլուրա պէնգըեր սըրչատան պիր տէնիզ օլուպ՝ էթախթըն օրթասընտա վէ թախ-

ը պ. 2. 7։

ա պ. 1. 10։
բ պ. 11. 12։
գ պ. 1. 19, 22. 6։
դ պ. 1. 10, 17. 3, 21. 10։
ե Եա. 6. 1։ Երեմ. 17. 12, Եզեկ. 1. 26, 10. 1։ Դան. 7. 9։
զ Եզեկ. 1. 28։
է պ. 3. 4, 5։ 6. 11։ 7. 9, 13, 14։ 19. 14։
ը Ա.մ. 10։
թ պ. 8. 5։ 16. 18։
ժ պ. 1. 4։ 3. 1։ 5. 6։
ի Խուր. 37. 23։ 2 Թես. 4. 20։ Եզեկ. 1. 13։ Զաք. 4. 2։
լ Խուր. 38. 8։ պ. 15. 2։
խ Եզեկ. 1. 5։

թըն էթրաֆընտա էօնիւ [2]վէ արդասը կէօղէրէլ տօլու տէօրթ զիրուհ վար իտի։ 7-[ւվ]է պիրինճի զիրուհ արսլանա պէնզէր, վէ իքինճի զիրուհ պուզաղըյա պէնզէր, վէ իւչիւնճիւ զիրուհըն եիւզիւ ինսան եէ-զէ-կիպի, վէ տէօրտիւնճիւ զիրուհ ուչան գարթալա պէնզէր իտի։ 8-վէ տէօրթ զիրուհըն հեր պիրի-նին էթրաֆընտա [3]ալթըշար գանսաը պուլունուպ՝ իչ թարաֆտան [4]կէօղէրէլ տօլու իտիլէր, վէ կէճէ կիւնտիւզ ֆէրաղէթ էթմէյէրէք՝ [5]Գուտուս, Գու-տուս, Գուտուս, [6]մէվճուտ օլմուշ վէ օլան վէ օլա-ճագ, [7]վէ հեր շէյէ գատիր Բապպ Ալլահ՝ տէրլէր իտի։ 9-վէ զիրուհլար թախթըն իւզէրինտէ օթու-րան վէ [8]իլէլէպէտ հայէ օլանա համտ վէ [9]իզզէթ վէ շուքր [10]արզ էթտիքլէրինտէ, 10-[11]օլ եիրմի տէօրթ իսթիյար թախթըն իւզէրինտէ օթուրանըն հուզու-րընտա եէրէ գատիանըպ՝ [12]իլէլէպէտ հայէ օլանա սէճտէ գըլարլար, [13]վէ թաճլարընը թախթըն էօ-նիւնէ պըրագըպ, 11-[14]եա Բապպ Ալլահընզը, համտ ու [15]իզզէթ վէ գուտրէթ ալմաղա լայըգ սըն, [16]զի-րա հեր շէյի սէն խալգ էյլէտին, վէ սէնին իրա-տէթինէ մէվճուտ տըր վէ խալգ օլունտուպլար՝ տէրլէր իտի։

ՊԱՊ 5

Վ[1]է թախթտա օթուրանըն տաղ էլինտէ իչէրի-սի վէ արդասը ետաղընզը [2]վէ եէտի միւհրլէ միւհր-լէնմիշ [3]պիր քիթապ կէօրտիւմ։ 2-վէ՝ [4]քիթապը

[1] Ա.յ. 8։
[2] եզեկ. 1. 10, 10. 14։
[3] եա. 6. 2։
[4] Ա.յ. 6։
[5] եա. 6. 3։
[6] պ. 1. 4։
[7] պ. 1. 8։
[8] պ. 1. 18, 5. 14, 15. 7։
[9] պ. 5. 8, 14։
[10] Ա.յ. 9։
[11] Ա.յ. 4։
[12] պ. 5. 12։
[13] Թէսէք. 1. 1։ Ա'մալ. 17. 24։ եփես. 3. 9։ կող. 1. 16։ պ. 10. 6։
[14] եա. 29. 11։ Դան. 12. 4։
[15] եզեկ. 2. 9, 10։

աչքով միւհրլէրինի չէօզմէյէ լայըգ քի՞մ տիր՝ տէ-
յիւ եւ[ւ]քսէք սէալէ նիտա էտէն պիր գուվվէթլի
մէլէք կէօրտիւմ։ 3-վէ ֊հէրէք սէմատա վէ կէ-
րէք զէմինտէ վէ զէմին ալթընտա քիթապը աչ-
մաղա, եահօտ անա նազար գըլմաղա քիմսէ մուգ-
թէտիր տէյիլ իտի։ 4-վէ քիթապը աչմաղա [վէ
օգումաղա,] եահօտ անա նազար գըլմաղա քիմսէ
լայըգ պուլունմատըղը իչիւն՝ պէն զիյատէսիյլէ աղ-
լայօր իտիմ։ 5-վէ իսթիյարլարտան պիրի պանա
տէտի քի՝ Աղլամա, ֊իչլէ Դաւիթին ասլը օլուպ՝
֊Յուդա սըպթընտան օլան Արսլան քիթապը աչըպ
֊եէտի միւհրիւնիւ չէօզմէյէ զաֆէրեապ օլտու։ 6-
վէ թախթ իլէ տէօրթ զիրուհըն օրթասընտա վէ
իսթիյարլարըն օրթասընտա եէտի պույնուզա, վէ
֊Ալլահըն պիւթիւն զէմինէ իրսալ օլունան եէտի
Ռուհու օլան ֊եէտի կէօզէ մալիք օլարապ, կէօյա
զէպհ օլունմըշ ֊պիր Գուզու տուրմագտա կէօր-
տիւմ։ 7-ՕՏ տախի կէլիպ՝ ֊թախթտա օթուրանըն
սաղ էլինտէն քիթապը ալտը։ 8-վէ քիթապը ալ-
տըղը կիպի, ֊օլ տէօրթ զիրուհ ֊վէ հէր պիրինին
էլինտէ պիր թանպուր վէ ֊մուգատտէսլէրին տու-
֊ալարը օլան պուխուրլէ տօլու ալթուն թասլար
պուլունան օլ եիրմի տէօրթ իսթիյար՝ Գուզունըն
հուզուրընտա եէրէ գաիանտըլար։ 9-֊վէ պիր եէ-
նի թէսպիհ թէրէննիւմ էտէրէք՝ ֊քիթապը ալտպ
միւհրլէրինի աչմաղա լայըգ սըն. ֊չիւնքի զէպհ օ-

֊ Ա֊. 13։
֊֊ Ես. 11. 1, 10։ Բօմ. 15. 12։ պ. 22. 16։
֊֊֊ Թէք. 49. 9, 10։ ՚Իպր. 7. 14։
֊֊֊֊ Ա֊. 1։ պ. 6. 1։
֊֊֊֊֊ պ. 4. 5։
֊֊֊֊֊֊ Զաք. 3. 9։ 4. 10։
֊֊֊֊֊֊֊ Ես. 53. 7։ Յովհ. 1. 29, 36։ 1 պետ. 1. 19։ պ. 13. 8։ Ա֊. 9, 12։
֊֊֊֊֊֊֊֊ պ. 4. 2։
֊֊֊֊֊֊֊֊֊ պ. 4. 8, 10։
֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊ պ. 14. 2։ 15. 2։
֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊ Մէզ. 141. 2։ պ. 8. 3, 4։
֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊ Մէզ. 40. 3։ պ. 14. 3։
֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊ պ. 4. 11։
֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊֊ Ա֊. 6։

լունարըն, վէ գանըվէ պիզի Ալլահա ՝հէր գասիլէ վէ լիսան վէ գավմ վէ միլլէթ իչինտէն ՚սաթըն ալ՚ տըն. 10-՚վէ պիզի Ալլահըմըզըն հուզուրընտա մէ՚ լիքլէր վէ քեահինլէր էյլէտին, պիզ տախի գէմին իւզէրինտէ սալթանաթ էտէճէյիզ՝ տէրլէր իտի։ 11-վէ կէօրտիւմ, ՚վէ թախթ իլէ գիրուհլար վէ իսթիյարլարըն էթրաֆընտա չօգ մէլէքլէրին աէսի՚ նի իշիթտիմ. ՚անլէրին մըգտարը տախի օն պինճ քէրէ օն պինճլեր վէ պինճլերճէ պինճլեր օլուպ՝ եիւք՚ սէք աէսլէ, 12-՚ձէպհ օլունմըշ օլան Դուզու գուտ՚ րէթ վէ ղընա վէ հէքմէթ վէ գովվէթ վէ՚իղղէթ վէ հաստ վէ պէրէքէթի ալմապա լայըգ տըր՝ տէր՚ լեր իտի։ 13-՚վէ աէմաուա վէ գէմինտէ վէ գէմին ալթընտա պուլունան հէր պիր մախլուգըն, վէ տէ՚ նիզտէ օլանլարըն, վէ անլէրտէ պուլունան ճիւմլէ մէվճուտաթըն՝ ՚թախթտա օթուրան իլէ Դուզույա ՚պէրէքէթ վէ՚իղղէթ վէ հաստ վէ գուտրէթ էյ՚ պէտ իւլ ապատ մախլուս տըր՝ տէտիքլէրինի իշիթ՚ տիմ։ 14-՚օլ տէօրթ գիրուհ տախի՝ Ամին՝ տէտի՚ լեր, վէ օլ իսթիյարլար ՚ևէրէ գախանըպ սէճտէ գըլտըլար։

ՊԱՊ 6

՚վէ Դուզու միւհրլէրտէն պիրինի աչտըղընտա կէօրտիւմ, ՖվԷ տէօրթ գիրուհլարտան պիրինէն

Ց Դան. 4. 1։ 6. 25։ պ. 7. 9։ 11. 9։ 14. 6։
Ղ Ա՚մոս. 20. 28։ Իօմ. 3. 24, 26։ 1 կոր. 6. 20։ 7. 23։ Եփես. 1. 7։ կող. 1. 14։ ՚Իպր. 9. 12։ 1 պետ. 1. 18, 19։ 2 պետ. 2. 1։ 1 Յովհ. 1. 7։

Ճ Խուր. 19. 6։ 1 պետ. 2. 5, 9։ պ. 1. 6։ 20. 6։ 22. 5։
Մ պ. 4. 4, 6։
Յ Մէզ. 68. 17։ Դան. 7. 10։ ՚Իպր. 12. 22։
Ն պ. 4. 11։
Շ Փիլ. 2. 10։ Ա՚յ. 3։
Ո պ. 6. 16։ 7. 10։

Չ 1 Թէվ. 29. 11։ Իօմ. 9. 5։ 16. 27։ 1 Տիմ. 6. 16։ 1 պետ. 4. 11։ 5. 11։ պ. 1. 6։
Պ պ. 19. 4։
Ջ պ. 4. 9, 10։

Ռ պ. 5. 5—7։
Ս պ. 4. 7։

կէօք կիւրիւղթիւսիւ կիսպէ պիր սէպէք՝ կէլ տէ պագ՝ տէտիյինի իշխիթիմ։ 2-վէ կէօրտիւմ [d]քի՝ պիր պէյազ աթ վար իտի, [e]վէ անա պիննմիշ օլանըն պիր եայը օլուպ՝ [f]անա պիր թաճ վէրիլմէ, վէ ղա~լէպէ էտէրէք վէ ղալէպէ էթմէք իւզրէ չըդը կիթտի։

3-վէ իքինճի միւհրիւ աչըղընտա, [g]իքինճի ղի~րուհըն՝ կէլ [վէ պագ] տէտիյինի իշխիթիմ։ 4-[h]վէ պաշգա պիր ալ աթ չըդը. վէ անա պիննմիշ օ~լան քիմսէ [i]ոխլըն պիրիսիրինի գաթլ էթմէյէրի իչիւն, զէմինտէն ասայիշի գալըրմազա մէ՛մուր օլ~տու, վէ անա պէօյուք պիր գըլըճ վէրիլմէ։

5-վէ իւչիւնճիւ միւհրիւ աչըղընտա, [j]իւչիւն~ճիւ ղիրուհըն՝ կէլ տէ պագ՝ տէտիյինի իշխիթիմ. վէ կէօրտիւմ քի [k]պիր սէյահ աթ, վէ անա պիննմիշ օլանըն էլինտէ պիր թէրազի վար իտի։ 6-վէ՝ պիր էօլչէք պուղտայ պիր տինարա, վէ իւչ էօլչէք արփա պիր տինարա օլսուն. [l]վէ զէյթուն եաղ իլէ չէրապա զարար էթմէյէսին՝ տէյէրէք տէօրթ ղիրուհ արաալընտան պիր սէս իշխիթիմ։

7-վէ տէօրտիւնճիւ միւհրիւ աչըղընտա, [m]տէօր~տիւնճիւ ղիրուհըն՝ կէլ տէ պագ՝ տէտիյինի իշխի~տիմ։ 8-[n]վէ կէօրտիւմ քի պիր սարը աթ վար իտի, վէ անա պիննմիշ օլանըն սար էօլիւմ իտի, վէ հա~վէյէ անըն արտը սըրա կիտէյօր իտի, [o]վէ գըլըճլէ վէ գըլթըգիլէ վէ էօլիւմլէ [p]վէ եէրին վուհուշըյլէ էօլտիւրմէք իչիւն անլէրէ զէմինին պիր բուպ՚ը իւ~զէրինէ գուտրէթ վէրիլմէ։

[a] Ձաք. 6.3, պ. 19. 11։
[b] Մէզ. 45. 4, 5։
[c] Ձաք. 6.11, պ.14.14։
[d] պ. 4. 7։
[e] Ձաք. 6. 2։
[f] պ. 4. 7։
[g] Ձաք. 6. 2։
[h] պ. 9. 4։
[i] պ. 4. 7։
[j] Ձաք. 6. 3։
[k] Եզեկ. 14. 21։
[l] Ղև. 26. 22։

9-Վ ապշինճի միւհրիւ աչտըղընտա, ՙԱլլահըն քէլամը վէ ՚քէնտիլէրինտէ պուլունան չէհաաէթ իչիւն ՝գաթլ օլունմըչլարըն ճանլարընը ՞մէզպահըն ալթընտա կէօրտիւմ։ 10-Վ էվլքսէք ապլէ ֆէրեաատ էտիպ՝ էյ ՚գուտտուս վէ հադդ Բապպ, ՛նէ՞ վագթա գատար ՛հիւքմ էթմէզսին, վէ ղէմինիւղէրինտէ սաքին օլանլարտան գանըմըզըն ինթիգամընը ալմազսըն՝ տէրլէր իտի։ 11-՝Վ անլէրին հէր պիրինէ պէյտազ խիլ՚աթ վէրիլիպ՝ քէնտիլէրի կիպի գաթլ օլունաճադ օլան րէֆիղլէրի վէ պիրատէրլէրինին ՝ոռէռէ տախի թէմամ օլունճայա տէյին ՞տահա պիր միւտտէթ խթիրահաթ էթսինլէր՝ տէնիլտի։

12-Վ ալթընճը միւհրիւ աչտըղընտա, կէօրտիւմ քի *պիր պէօյիւք ղէղէլէ օլուպ՝ ՞կիւնէշ պիր գըլ չուվալ կիպի սէյահ օլարադ, այ *տախի գան կիպի օլտու. 13-՞Վ սէմանըն եըլտըզլարը, չիտտէթլի րիւզկեարտան սալմանան ինճիր աղաճը քէնտի խամ ինճիրլէրինի տէօքտիւյիւ կիպի, եէրէ տիւշտիւլէր. 14-՚Վ սէմա պիր տիւբիւր թուամար կիպի չէքիլտի. ՞հէր տաղ վէ աատա տախի եէրլէրինտէն հարէքէթ էյլէտի։ 15-Վ տիւնեա մէլէքլէրի վէ պէօյիւքլէր վէ ղէննկինլէր վէ պինկպաշըլար վէ գուտրէթ սահիպլէրի վէ հէր գուլ վէ հէր հուրը ՞մաղարալարտա վէ տաղլարըն գա-

՝ պ. 1. 9։	՞ պ. 3. 4, 5։ 7. 9, 14։	լիյէն
հ 2 Տիմ. 1. 8։ պ. 12. 17։ 19. 10։	՚Իպր. 11. 40։ պ. 14. 13։	՞պ. 8. 10։ 9. 1։
՝ պ. 20. 4։	՞ պ. 16. 18։	՚Մէզ. 102. 26։ Ես. 34. 4։ ՚Իպր. 1. 11։
՚պ. 8.3։ 9. 14։ 14.18։	՚Յովէլ 2. 10, 31։ 3. 15։ Մաաթ. 24. 29։ Ա՚մալ. 2. 20։	՞Երեմ. 3. 23։ 4. 24։ պ. 16. 20։
ֆ պ. 3. 7։	* պ-՚ղ-ը՝ տախի քիւլ-	՞ Ես. 2. 19։
՚Պագ Զաք. 1. 12։		
՝ պ. 11. 18։ 19. 2։		

յալարընտա կիզէնիպ, 16 - ՙՏաղլարա վէ գայալա-
րա՝ Իւզէրիմիզէ տիւշիւպ պիզի թախթատա օթու-
րանըն հուզուրընտան վէ Գուզունըն ղաղապընտան
կիզէյինիզ։ 17 - ՚Զիրա անըն ղաղապընըն ՚ազիմ
կիւնիւ կէլտի, ՚վէ ՚քի՞մ տուրա պիլիր՝ տէրլէր իտի։

ՊԱՊ 7

Վէ պու շէյլէրտէն սօնրա ՚գարա իւզէրինէ վէ
տէնիզ իւզէրինէ վէ հիչ պիր ադաճ իւզէրինէ բիւզ-
կեար էամէմէն իչիւն, զէմինին տէօրթ քէօշէսին-
տէ տուրուպ՝ ՚զէմինին տէօրթ բիւզկեարլարընը
թուվթմադտա օլան տէօրթ մէլէք կէօրտիւմ։ 2 - Վէ
հայ Ալլահըն միւհրիւննիւ համիլ օլարադ՝ շարդ
թարաֆընտան չըգմադտա օլան պաշդա պիր մէ-
լէք կէօրտիւմ. պու տախի գարայա վէ տէնիզէ
զիյան վէրմէյէ մէ՚մուր պուլունան օլ տէօրթ մէ-
լէյէ եիւքսէք սէսլէ չաղըրարադ, 3 - Թա պիզ Ալ-
լահըմըզըն գուլլարընըն ՚ալընլարը իւզէրինէ ՚միւհր
վուրունճայա տէյին, ՚պիզ գարայա վէ տէնիզէ վէ
ադաճլարա զիյան վէրմէյինիզ՝ տէտի։ 4 - ՚Վէ միւհր-
լէնէն քիմսէլէրին մըզտարընը իչլիթտիմ. պէնի Իս-
րայէլին ճիւմլէ սըպթլարընտան ՚եիւզ գըրդ տէօրթ
պինկ քիմսէ միւհրլէնտի. 5 - Եա՚նի Յուդա սըպթըն-
տան օն իկի պինկ քիմսէ միւհրլէնտի. Ռուբէն սըպ-
թընտան օն իկի պինկ քիմսէ միւհրլէնտի. Գադ սըպ-
թընտան օն իկի պինկ քիմսէ միւհրլէնտի. 6 - Ասեր
սըպթընտան օն իկի պինկ քիմսէ միւհրլէնտի. Նեփ-

Հովս. 10. 8։ Ղուկ. 23. 30։ պ. 9. 6։
՚Ես. 13. 6, վէ ղայրի։ Սոփ. 1. 14, վէ ղայրի։ պ. 16. 14։
՚Մէզ. 76. 7։
՚պ. 9. 4։
՚Դան. 7. 2։
՚պ. 22. 4։
՚Եզեկ. 9. 4։ պ. 14. 1։
՚պ. 6. 6։ 9. 4։
՚պ. 9. 16։
՚պ. 14. 1։

թաղիմ սրպէրնտան օն իքի պին քիմսէ միւհրլէնաի. Մանասէ սրպէրնտան օն իքի պին քիմսէ միւհրլէնաի. 7-Շմաւոն սրպէրնտան օն իքի պին քիմսէ միւհրլէնաի. Ղևի սրպէրնտան օն իքի պին քիմսէ միւհրլէնաի. Իսաքար սրպէրնտան օն իքի պին քիմսէ միւհրլէնաի. 8-Զաբուղոն սրպէրնտան օն իքի պին քիմսէ միւհրլէնաի. Յովսէփ սրպէրնտան օն իքի պին քիմսէ միւհրլէնաի. Բենիամին սրպէրնտան օն իքի պին քիմսէ միւհրլէնաի։

9-Պու շէյլէրսէն սոնրա կէօրսիւմ քի՝ ։ճիւմլէ միլլէթլէր վէ գաւիլէլէր վէ գաւմլար վէ լիսանլարսան օլարագ քիմսէնէնին սայսամատրը պէօյուք ։պիր ճէմա՛աթ ։պէյագ խիլ՛աթլար կիյմիշ, վէ էլլէրինսէ խուրմա տալլարը պուլունտրուղը հալսէ՝ թախթըն էօնիւնսէ վէ Գուզունըն հուզուրընտա տուրուագ, 10-Եիւքսէք սէսլէ՝ ։խէլսա ։թախթտա օթուրան Ալլահըմըզա վէ Գուզույա մախսուս տըր՝ տէյիւ նիտա էտիյօրլար իսի։ 11-։Վէ մէլէքլէրին ճիւմլէսի թախթըն վէ իսթիյարլարըն վէ տէօրթ զուրունըն էթրաֆընտա տուրույօրլար իսի. վէ թախթըն էօնիւնսէ եիւգ իսթիւ գափանարագ, Ալլահա սէճսէ գըլըպ, 12-։Ամին. պէրէքէթ վէ համտ վէ հիքմէթ վէ շիւքր վէ ։իզզէթ վէ գուարէթ վէ գուվվէթ էպէտ իւլ ապատ Ալլահըմըզա մախսուս տըր. Ամին՝ տէտիլէր։ 13-Վէ իսթիյարլարտան պիրի պանա խիթապէն՝ ։պէյագ խիլ՛աթլարը կիյմիշ պու քիմսէլէր քի՞մլէր տիր, վէ նէ՞րէյէն կէլտիլէր՝ տէտի։ 14-Պէն տախի անա՝ էյ էֆէնտիմ, սէն պիլիրսին՝

ը պ. 5. 9։
ը Բօմ. 11. 25։
ժ պ. 3. 5, 18։ 4. 4։ 6. 11։ Ա՛յ. 14։
ի Մէզ. 3. 8։ Եա. 43. 11։ Երեմ. 3. 23։ Ովս. 13. 4։ պ. 19. 1։
լ պ. 5. 13։
խ պ. 4. 6։
ծ պ. 5. 13, 14։
կ Ա՛յ. 9։

տէտիմ. վէ պանա տէտի քի՝ ՙՊունլար օլ պէօ-
յիւք մուզայագատան կէլէննլէր տիր, ՚վէ խիլ՚աթ-
լարընը եըյդայըպ՝ Գուզունըն դանընտա պէյազ
էթտիլէր։ 15-Ու սէպէպտէն Ալլահըն թախթը
էօնիւնտէ տիրլէր, վէ հէյքէլինտէ կէճէ կիւնտիւզ
անա ՚իպատէթ էտէրլէր. թախթտա օթուրանըն
մէզքէնի տախի Ֆուզէրլէրինտէ սայէպան օլաճագ-
տըր. 16-ՙԱրթըգ նէ աճըդաճադլար, նէ տէ սու-
սայաճագլար տըր. ՚անլէրի նէ կիւնէշ, նէ տէ պիր
նէվ՚ հէրարէթ վուրաճագ տըր. 17-Զիրա թախ-
թըն օրթասընտա օլան Գուզու ՚անլէրի կիւտիւպ՝
անլէրի տիրի սու փունարլարընա կէօթիւրէճէք
տիր. ՚Ալլահ տախի կէօզլէրինտէն հէր կէօզ ևա-
չընը սիլէճէք տիր։

ՊԱՊ 8

-Վէ եէտինճի միւհրիւ աչտըգընտա սէմաստա
ևարըմ սա՚աթ գաստար սիւքիւթ վագը՚ օլտու։

2-ՙՎէ Ալլահըն հուզուրընտա տուրան եէտի մէ-
լէյի կէօրտիւմ, ՙվէ անլէրէ եէտի պօրու վէրիլ-
տի։ 3-Վէ էլինտէ պիր աղթուն պուխուրտան օլա-
րագ տիկէր պիր մէլէք կէլիպ մէզպահըն ևանընա
տա տուրտու, ՙվէ ճիւմլէ մուգաստաէլէրին սու-
՚ալարը լէյ պէրտպէր թախթըն էօնիւնտէ օլան
ՙաղթուն մէզպահըն լուզէրինտէ ՚արզ էթմէք լուզ-
րէ անա չօգ պուխուր վէրիլտի։ 4-ՙՎէ պուխու-

ՀՊ. 6. 9։ 17. 6։
Յ Եա. 1. 18։ ՚Իպր. 9. 14։ 1 Յովհ. 1. 7։ Պ. 1. 5։ Պաշ Զաք. 3. 3—5։
Ղ Եա. 4. 5,6։ Պ. 21. 3։
Ճ Եա. 49. 10։
Մ Մէտ. 121. 6։ Պ. 21. 4։
Ն Մէզ. 23. 1։ 36. 8։ Յովհ. 10. 4, 11, 14։
Շ Եա. 25. 8։ Պ. 21. 4։

——

Ո. Պ. 6. 1։
Չ Մաթթ. 18. 10։ Ղուկ. 1. 19։
Պ 2 Թէվ. 29. 25–28։
Ր Պ. 5. 8։
Ս Խուր. 30. 1։ Պ. 6. 9։
Վ Մէզ. 141. 2։ Ղուկ. 1. 10։

րըն տիւմանը մուգատաէլերին տու՝ալարը իլէ պէ~
րապէր մէլէյին էլինաէն Ալլահըն հուզուրընա չըզ~
ը։ 5-վ էն մէլէք պուխուրտանը ալըպ՝ անը մէզ~
պահըն աթէչինաէն տօլտուրարադ, զէմին իւզերի~
նէ աթտը, [ե]վ ափտալար վէ կիւրիւլթիւլեր վէ չիմ~
չէքլեր [ը]վէ զէլզէլէ վուգու՝ պուլտու։ 6-վ էլէ~
րինաէ եէտի պօրու պուլունան եէտի մէլէք պօրու
չալմադա հապըրլանտըլար։

7-վ պիրինճի մէլէք պօրու չալտըգտա, [թ]գան
իլէ գարըշմըշ տօլու վէ աթէշ չըգըպ՝ [ժ]զէմինէ ա~
թըլտը. [ի]վէ *աղաճլարըն իւչտէ պիրի եանտը վէ
եէշիլ օթըն քեսաճքէսի եանտը։

8-վ էրինճի մէլէք պօրու չալտըգտա, [լ]կէօյա
աթէշտէ եանան պէօյուք պիր տաղ [խ]տէնիզէ ա~
թըլըպ՝ տէնիզին իւչտէ պիրի [ծ]գան քեսիլտի։ 9-
վ [կ]տէնիզտէքի զիրուհ մախլուգաթըն իւչտէ պի~
րի էօլուպ՝ կէմիլերին տախտ իւչտէ պիրի թէլէֆ
օլտու։

10-վ իւչինճի մէլէք պօրու չալտըգտա, [հ]աէ~
մատան մէշ՝ալէ կիսի եանար պէօյուք պիր երըտըգ
տիւշիւպ՝ [ձ]ըրմադլարըն իւչտէ պիրի իւզերինէ վէ
տու փուհարլարը իւզերինէ տիւշտիւ։ 11-ւվ էօ
երըտըգըն աստընա փէլին տէնիլիր. վէ տուլարըն իւչ~
տէ պիրի փէլին օլուպ՝ օ տուլար աճը օլտըգլարը
իչին, [ղ]անլերին սէպէպսիլէ չօգ աստմ էօլտու։

12-[ճ]վ տէօրտինճի մէլէք պօրու չալտըգտա,

[ե] պ. 16. 18։
[ը] 2 Մին. 22. 8։ 3 Մին. 19. 11։ Ա'~մալ. 4. 31։
[թ] եզեկ. 38. 22։
[ժ] պ. 16. 2։
[ի] ես. 2. 13։ պ. 9. 4։
* պ~'ՀԸ՝ զէմինին իւչտէ պիրի եանտը, վէ աղաճլարըն
[լ] երեմ. 51. 25։ Ամով 7. 4։
[խ] պ. 16. 3։
[ծ] եզեկ. 14. 19։
[կ] պ. 16. 3։
[հ] ես. 14. 12։ պ. 9. 1։
[ձ] պ. 16. 4։
[ղ] Հռութ 1. 20։
[ճ] Խուր. 15. 23։ երեմ. 9. 15։ 23. 15։
[մ] ես. 13. 10։ Ամով 8. 9։

*կևնեչին իւչտե պիրի վե այլն իւչտե պիրի վե եըլ-
տըղլարըն իւչտե պիրի վուրուլտու, չէօյլե քի անլէրին
իւչտե պիրի գարարըպ կէճէ իլե կևնահուզիւն իւչ-
տե պիրինին այտընըղը օլմայա։*

13-*Վ է կէօրահում *ՙվե պիր *մէլէյին աէմա օր-
թաալնատա ուչուպ, եիւքսէք սէալէ՝ Օլ չալաճապ օ-
լան իւչ մէլէյին պագը գալան պօրու սէտաալարը
սէպէպինատէն *ՙվայ, վայ, վայ եէր իւզէրինատէ
սաքին օլանլարա՝ տէտիյինի իչիթտիմ։*

ՊԱՊ 9

*Վ է պէչինճի մէլէք պօրու չալտըդատա, *ՙպիր եըլ-
տըղըն սէմատան զէմին իւզէրինէ տիւշմիւշ իտիյէ-
նի կէօրահում, *ՙանա տախի հավիյէնին գույուտընըն
անախթարը վէրիլտի։ 2-*Ի հավիյէնին գույուտընը
աչտըդատա, գույուտան պէօյիւք քիւլհան թիւթիւ-
նիւ կիպի պիր տիւման չըդտը, վե գույունըն տիւ-
մանընատան կիւնէշ վե հալա գարարտը։ 3-*Ւ օլ
տիւմանատան զէմին իւզէրինէ չէքիրկէլեր չըգըպ՝
անլէրէ *ՙզէմինին *ՙագրէպլէրինատէ օլան գուարէթ
կիպի գուարէթ վէրիլտի։ 4-Վ է անլէրէ էմր օլուն-
տու քի՝ *ՙհէրին օթըննա վե հիչ պիր հէշիպիյէ վե
հիչ պիր ազաճա *ՙտէյիլ, անճագ *ՙալընլարը իւզէ-
րինատէ Ալլահըն միւհրիւ պուլունմայան աատէմլէրէ
պիյան վէրիլէր։ 5-Վ է գաթլ էթմէլէրինէ տէյիլ,
*ՙանճագ պէշ այ գատար *ՙազապ վէրմէլէրինէ ան-
լէրէ բո-խաաՙ վէրիլտի, վե էթտիքլէրի *ՙազապ *ՙագ-

*ՙ պ. 14. 6։ 19. 17։
*ՙ պ-*ՙդը՝ գարթալըն
*ՙ պ. 9. 12։ 11. 14։

-Ղ ու կ. 10. 18։ պ. 8. 10։

*ՙ Ղ ու կ. 8. 31։ պ. 17. 8։ 20. 1։ Ա յ. 2, 11։
*ՙ Յովէլ 2. 2, 10։
*ՙ Խուր. 10. 4։ Հաք. 7. 12։
*ՙ Ա յ. 10։

*ՙ պ. 8. 7։
*ՙ պ. 6. 6։ 7. 3։
*ՙ պ. 7. 3։ պագ խուր. 12. 23։ Եզեկ. 9. 4։
*ՙ պ. 11. 7։ Ա յ. 10։

ընկերին պիտի առնէ օգտըղընուա համար օրան՝ ա-
զատ կիսկի իսի։ 6-ՐՎԷ օր կիւնկերտէ առէմներ
էօրիւմիւ արայաճադըար, ամմա պուրմայաճադըար
տըր. վէ էօրմէյի արզու էտէճէքներ, ամմա էօրիւմ
անկերտէն գաչաճադ տըր։ 7-ՒՎԷ չէքիրկէներին շէք-
լի ճէննէկ հազըրլանմըշ ալթարա պէնկեր իսի, վէ
Ւպաշլարընուա *ալթունա պէնկեր" թաճըար կիսկի
պիտի շէյ պուլունուա՝ Ւէվուզներն առէմ եվուզներն
կիսկի իսի. 8-ՎԷ սաչըարը նիսա սաչը կիսկի օրուա՝
Ւտիշներն արասան փէչ կիսկի իսի։ 9-ՎԷ առէմներ
զըրհ կիսկի զըրհըարը վար իսի. վէ Ւդանաալարը-
նըն սէտասը ճէննէկ գօշար պիտ խայրը ալի արա-
պալարընըն կիւրիւլթիւսիւ կիսկի իսի. 10-ՎԷ Ւա-
ընկերէ պէնկեր գույրուդըարը վէ գույրուդըարըն-
ուա տիքէնըներն պուլունուա՝ Հառէմներէ պէշ այ զա-
րար վերմէյէ գուտրէթներն վար իսի։ 11-ՑՎԷ
պունըար իւզերինէ փատիշահ վար տըր, եա՛նի Հա-
վիյէնին մէջէյի, անըն իամի տախի Ւիպրանիճէ Ա-
բրահամ վէ Եունանիճէ Ասպղիոն տըր։ 12-ՓՊիրին-
ճի վայ կէչսի. իչթէ պունուան սօնրա իքի վայ տա-
հա կէլիր։

13-ՎԷ ալթընճը մէջէք պօրու չալըպտա, էլին-
տէ պօրու օրան ալթընճը մէջէյէ խնթաալէն, 14-
ՏՕլ պէօյիւք Ցրամի ըրմադընուա պատրը օրան տէօրթ
մէջէյի չէօզ՝ առէյու Ասլահըն Հուզուրընուա օրան ալ-
թուն մէզպահըն տէօրթ պույնուզընուան կէլէն պիր
ատա իչնթահամ։ 15-ՎԷ առէմներին իւչտէ պիրինի

Ժ Յոբ 3. 21։ Եա. 2. 19։ Երեմ. 8. 3։ պ. 6. 16։
Ի Յովէլ 2. 4։
Լ Նաա. 3. 17։
* պ-'զ-ը՝ ալթուն
Խ Դան. 7. 8։
Ծ Յովէլ 1. 6։
Կ Յովէլ 2. 5—7։
Հ Ամ. 5։
Յ Եփես. 2. 2։
Ղ Ամ. 1։
Ճ պ. 8. 13։
Մ պ. 16. 12։

էօլտուրմէք լուզրէ, սա՛ռթ վէ կիւն վէ այ վէ սէ-
նէ էչիւն հաղըրլանմըշ օլան օլ տէօրթ մէլէք չէօ-
զիւլտիւ։ 16-ՆՎԷ սիւվարի՝ ասքէրին մըզտառը Ն՛էքի
տէֆ՛ա օն պինկ քէրրէ օն պինկ օլարագ, Ւանլէրին
մըզտառըննը էչնիթտիմ։ 17-Վէ րիւ՞յատա ամթլառը
վէ իւզէրլէրինէ պինմիշ օլանլառը պէօյլէ կէօրտիւմ
քի ամթշ վէ մօր եագուռթ վէ քիւքիւրթ ըննէնօե
զըրհլառը վար իտի, Ւվէ ամթլառըն պաշլառը առս-
լան պաշլառը կիւզլ օլուպ՝ աղըզլառընտան ամթշ
վէ տիւման վէ քիւքիւրթ չըգըյօր իտի։ 18-Պու
իւչտէն, եա՛նի անլէրին աղըզլառընտան չըգան ա-
մթշ վէ տիւման վէ քիւքիւրթտէն ատէմլէրին իւչ-
տէ պիրի հէլաք օլտու։ 19-Զիրա անլէրին գուտ-
րէթի աղըզլառընտա վէ գույրուգլառընտա տըր,
Ւչիւնքի գույրուգլառը եըլանա պէնզէյիպ՝ պաշլառը
վար տըր, վէ պուննլառըն զառար էտէրլէր։ 20-Վէ
պաղը գալան ատէմլէր, քի պու պէլալառտան հէ-
լաք օլմատըլար, Ւճիննլէրէ, վէ կէօրմէյէ վէ իչիթ-
մէյէ վէ եիւրիւմէյէ մուգթէտիր օլմայան ալթուն
վէ կիւմիւշ վէ պաղըր վէ թաշ վէ աղաճտան օ-
լան Ւփութլառա սէճտէ էթմէմէլէրի իչիւն՝ Ւէլլէ-
րինին Ն՛ամէլլէրինտէն թէվպէ էթմէտիլէր. 21-Հէմ
տէ քէնտի գաթլ վէ Ւսիհր վէ գինա վէ սըրգաթ-
լարընտան թէվպէ էթմէտիլէր։

ՊԱՊ 10

Վէ պուլութ կիյմիշ վէ Ւպաշընտա գալս ը գու-

յ ԵԶԿ. 38. 4։	5. 28, 29։	Ջ ՄԷՋ. 115. 4։ 135.
Ն ՄԷՋ. 68. 17։ Դան.	Ն ԵՍ. 9. 15։	15։ Դան. 5. 23։
7. 10։	ՊՂԱ. 17. 7։ ԹԷս.	Ռ ԹԷս. 31. 29։
Ն Պ. 7. 4։	32. 17։ ՄԷՋ. 106.	Ռ Պ. 22. 15։
Ռ 1 ԹԷվ. 12. 8։ ԵՍ.	37։ 1 Կոր. 10. 20։	Ռ ԵԶԿ. 1. 28։

զահ օրուայ՝ [f]եւզիւ կիւնէշ կիսալ, [g]այադլարը տա-
խի աթէշ տիրէքլերի վիսալ օլարագ, աէմաւան էն-
մէքտէ օլան տիկեր գուվվէթլի պիր մէլէք կէօր-
տիւմ։ 2-վէ էլինաէ այըզ պիր քիւչիւք քիմսայ
թուխարագ՝ [h]սայ այայընը տէնիզ իւզէրինէ, սօ-
լընը տախի գարա իւզէրինէ գէյուայ, 3-Արսլանըն
կէօմիւրտէմէսի վիսալ եւրքսէք սէվէ նիւտա էյլէ-
տի. վէ նիւտա էյլէտիյինաէ [i]եէտի կէօք կիւրիւլ-
թիւսիւ քէնաի սէտաալարըյլէ սէօյլէտիլէր։ 4-վէ
եէտի կիւրիւլթիւլեր [քէնաի սէտաալարըյլէ] [j]սէօյլէ-
տիքտէ, պէն եաղաճադ օլարմ. վէ [պանա]՝ եէտի
կիւրիւլթիւնիւն սէօյլէտիքլէրինի միւհրլէ, վէ անլէրի
եաղմա՝ տէյէրէք սէմաւան պիր սէս իշիթտիմ։ 5-
վէ տէնիզ իւզէրինաէ վէ գարա իւզէրինաէ տուր-
մագտա կէօրտիւյիւմ օլ մէլէք [k]*էլինի սէմայա գալ-
տըրըպ, 6-[l]Սէմայը վէ անաէ օլան շէյլէրի, վէ զէ-
մինի վէ անաէ օլան շէյլէրի, վէ տէնիզի վէ ան-
տէ օլան շէյլէրի խալգ էտէն վէ էպէտ իւլ ապատ
Հայյ օլանըն հադդը իչիւն եէմին [m]էթտի քի՝ Ար-
թըզ վադըթ օլմայաճադ տըր. 7-[n]Վաքին եէտին-
ճի մէլէյին սավթը կիւնէլէրինաէ, եա՛նի պօրուսընը
չալաճադը վադըթտա, Սւլահըն սըրըը՝ քէնաի գուլ-
լարը օլան վէյղամպէրլէրէ թէպշիր էյլէտույի իւզ-
րէ իթմաի օլունաճադ տըր։

8-[o]վէ օլ սէմաւան իշիթտույիմ սէս եինէ պանա
խիթապէն՝ կիթ, տէնիզ վէ գարա իւզէրինաէ տուր-
ման մէլէյին էլինաէ օլան օլ այըզ քիւչիւք քի-

[f] Մատթ. 17. 2, պ. 1. 16։
[g] պ. 1. 15։
[h] Մատթ. 28. 18։
[i] պ. 8. 5։
[j] Դան. 8. 26։ 12. 4, 9։
[k] Խուր. 6. 8։ Դան. 12. 7։
[l] պ-'ղբ՝ սաղ էլինի
[m] Ներեմ. 9. 6։ պ. 4. 11։ 14. 7։
[n] Դան. 12. 7։ պ. 16. 17։
[o] պ. 11. 15։
[p] Ա՛յ. 4։

թապը ալ՝ տէտի։ 9-Վ՚Ե մելէյին եանընա կիտիպ անա՝ Պու քիւչիւք քիթապը պանա վէր՝ տէտիմ. օ տախի պանա՝ Ալ վէ եէ, վէ սէնին գարնըկտա աճըլըգ հասըլ էտէճէք խսէ տէ, աղրընկտա պալ կիպի թաթիլը օլաճագ սըր՝ տէտի։ 10-Վ՚Ե օլ քիւչիւք քիթապը մելէյին էլինտէն ալըպ եէտիմ, [ե]վէ աղրընտա պալ կիպի թաթիլը խտի խսէ տէ, անը եէտիքտէն սօկրա [զ]գարնըտա աճըլըգ օլաու։ 11-Վ՚Ե պանա՝ Եինէ չօգ գավմըտր վէ միլլէթլէր վէ լսանըտր վէ մելիքլէր հազգընտա փէյղամպէրլիք էթմէն կէրէք սիր՝ տէտի։

ՊԱՊ 11

[ը]Վ՚Ե պանա [թ]ասայա պէնզէր պիր գամըշ վէրիլտի. վէ օլ մելէք տուրուպ տէտի քի՝ [ժ]Գալգ, վէ Ալլահըն հէյքէլինի վէ մեզպահը վէ իչինտէ սէճտէ էտէնլէրի էօլչ։ 2-[ի]Վ՚Ե հէյքէլին խաբիճինտէ օլան հավլուչը պըրագըպ՝ անը էօլչմէ, [լ]գիրա օ՝ թա՞իֆէլէրէ վէրիլմիշ սիր. [խ]անլէր տախի մուգաատէս չէհրի [ծ]գըրգ իքի այ փայտալ էտէճէքլէր սիր։ 3-[կ]Պէն տախի իքի չահիտիմէ [ֆ]ուրգէն վէրէճէյիմ, [ձ]անլէր տախի չուլ կիյմիշ օլտըգլարը հալտէ՝ պինկ իքի եիւզ ալթմըշ կիւն [ղ]փէյղամպէրլիք էտէճէքլէր սիր։ 4-[ճ]Զէմինին Բապպը հուզուրընտա տուրան օլ իքի գէյթուն աղաճը վէ իքի չէմ՚ենան պունլար սրը։ 5-Վ՚Ե էկէր անլէրէ պիր քիմ-

[ա] Երեմ. 15. 16։ Եզեկ. 2. 8։ 3. 1—3։
[բ] Եզեկ. 3. 3։
[գ] Եզեկ. 2. 10։

[դ] Եզեկ. 40. 3, վէ ղայրի՛։ Զաք. 2. 1։
պ. 21. 15։
[զ] Ա՚ա. 23. 18։
[է] Եզեկ. 40. 17, 20։
[ը] Մէզ. 79. 1։ Ղուկ. 21. 24։
[թ] Դան. 8. 10։
[ժ] պ. 13. 5։
[ի] պ. 20. 4։
[լ] պ. 12. 6։
[խ] պ. 19. 10։
[ծ] Մէզ. 52. 8։ Երեմ. 11. 16։ Զաք. 4. 3, 11, 14։

ան զարար վերմեք խոթերսե, [է]անկերին աղջնատան աթեշ չըգըա՝ տուշմէնկերինի թելեֆ էտեր. [ը]վե էկեր անկերե պիր քիմսե զարար վերմեք խոթերսե, պէօյլեճե գաթլ օլունմասը լազըմ տըր։ 6-[թ]ունլարըն քենոտ վեյղամպէրլիքլերի կիւնլերինտե եաղմուր եաղմամասը իչիւն՝ կէօյու գափամաղա դուտրեթլերի վար, [ժ]վե սուլար իւզերինե՝ անկերի գանա թահվիլ էթմեյե վե հեր խոթետիքլերի վադըթ զէմինի հեր նէվ՝ պէլայա օղրաթմաղա դուտրեթլերի վար իտի։ 7-[ի]վե քենոտ շէհատեթլերինի իթմամ էթտիքլերի զէման, [ի]հալիյէտէն չըգան [խ]ճանվեր դանկեր իլե մուհարեպե էտիպ՝ զալիպ կէլերեք, անկերի գաթլ էտեճեք տիր։ 8-վե ճէսէտլերի բուհանիճե՝ Սոդոմ վե Մըսըր տէնիվիպ՝ [լ]թապալըմըզըն տախտ սաղ օլունըզը [մ]պէօյուք շէհրին մէյտանընտա [ն]ուճուքլա բոլոսաթ վերմեյեճեքսինիզ տիր։ 9-[շ]վե գավմըտ վե գապիլեքեր վե լեսանըտ վե միլեթլերտեն պա՛զը քիմսեներ ճէսէտլերինի իչ պուչուդ կիւն սէյր էտիպ՝ [ո]ճէսէտլերինին գապըրա գօնուլմասընա բուխսաթ վերմեյեճեքսինիզ տիր։ 10-վե [պ]ու ինի վեյղամպեր զէմին իւզերինտե սաքին օլանըտա [ռ]աղապ էթտիքլերի իչիւն, [ս]զէմին իւզերինտե սաքին օլանըտ անկերտեն տօլայը շատ ու մէտուր օլուպ՝ [վ]պիրիպիրինե հեյտիյեքեր տախտ կէօնտերեճեքսինիզ տիր։

11-[տ]վե օղ իչ պուչուդ կիւնտեն սօնրա, [ր]տէ-

[է] 4 Մին. 1. 10, 12։ Երեմ. 1. 10։ 5. 14։ Եզեկ. 43. 3։ Ովս. 6. 5։
[ը] Ա'ա. 16. 29։
[թ] 3 Մին. 17. 1։ Յակ. 5. 16, 17։
[ժ] Խուր. 7. 19։
[ի] Դուկ. 13. 32։
[լ] Պ. 9. 2։
[խ] Պ. 13. 1, 11։ 17. 8։ Դան. 7. 22։ Զաք. 14. 2։
[ծ] Ի'սր. 13. 12։ Պ. 18. 24։
[կ] Պ. 14. 8։ 17. 2, 5։ 18. 10։
[հ] Պ. 17. 15։
[ձ] Մէզ. 79. 2, 3։
[ղ] Պ. 16. 10։
[մ] Պ. 12. 12։ 13. 8։
[ն] Եսթ. 9. 19, 22։
[շ] Ամ. 9։
[ո] Եզեկ. 37. 5, 9, 10, 14։

բունէրինէ Աստուծոյ թարաճընաման հայաթ բուհը կիր-
մէքէ այաղա գալդըլար. վէ անէրի կէօրէնէէր
իւզէրինէ պէօյիւք գօրգու տիւշտիւ: 12-վէ՝ Ռու-
բայա չըգընըզ՝ տէյիւ սէմաատան պէօյիւք պիր սէս
իշիտիպ, պիր պուլութէն սէսսիյա չըգմըյար,
Էտիւշմէնէրի տախի անէրի կէօրտիւէր: 13-րվէ
օլ սա՛աթտա պէօյիւք պիր զէլզէլէ վուգու՝ պու-
լուպ՝ Ջէհրին օնտա պիրի երգըյար, վէ զէլզէլէտէ
եէտի պինգ նուֆուս թէլէֆ օլարագ, պադըյարը
տախի գօրգուպ ֱսէմանդըն Աստուծնա հաստ էթտի-
լէր: 14-ցիքինճի վայ կէչտի. իշիթ իւչիւնճիւ վայ
թէզ կէլիր:

15-ֲվէ եէտինճի մէլէք պօրու չալըգտա՝ ֳՏիւն-
եանդըն մէմալիքի Բապպըմըզըն վէ Մէսիհինին օլ-
տու, ֵվէ էպէտ իւլ ապատ սաղթանաթ էտէճէք
տիր՝ տէյէրէք, ֶսէմատտա պէօյիւք սէտաղար վու-
գու՝ պուլտու: 16-ցվէ Աստուծն հուզուրընտա քէն-
տի թախթըրը իւզէրինտէ օթուրան օլ եիրմի
տէօրթ իհթիյար եիւզ իւսթիւ գափանտըյար, վէ
Աստուծա սէճտէ գըլըպ տէտիլէր քի, 17-ֶԵա մէվ-
ճուտ օլան վէ օլմուշ [վէ օլաճագ] ըն հէր չէյէ
գատիր Բապպ Աստուծ, սանա չիւքր էտէրիզ քի՝
Ղաիմ գուտրէթինին աղըպ ֳսաղթանաթ էթտին:
18-ֳվէ թա՛իֆէլէր ղազապլանտըյար, սէնին ղա-
զապըդ տախի կէլտի, ֲվէ էօլիւլէրին հիւքմ օլու-
նաճաղը վ-ֆըճ, վէ սէնին գուլլարըդ վէյղամպէրլէրէ

ցԵս. 60. 8։ Ա'մոս. 1. 9։
ցԵս. 14. 13։ Պ. 12. 5։
ՀՂ Մնաս. 2. 1, 5, 7։
ֲՊ. 6. 12։
ֳՊ. 16. 19։
ֵՅհս. 7. 19։ Պ. 14. 7։ 15. 4։
ֶՊ. 8. 13։ 9. 12։ 15. 1։
ֲՊ. 10. 7։
ֳՊ. 12. 10։
ֵԴան. 2. 44։ 7. 14, 18, 27։
ֶԵս. 27. 13։ Պ. 16. 17։ 19. 6։
ցՊ. 4. 4։ 5. 8։ 19. 4։
ֵՊ. 1. 4, 8։ 4. 8։ 16. 5։
ֶՊ. 19. 6։
ֲԱմ. 2, 9։
ֳԴան. 7. 9, 10։ Պ. 6. 10։

վէ մուգաստեղերէ վէ աչնին խամինտէն գօրգան
ՙքիւչիւքլէրէ վէ պէօյիւքլէրէ էճր վէրմէնին, ՚վէ
զէմինի խարտալ էտէնլէրի խարտալ էթմէնին վազ-
թը կԷտէ։

19 - ըվէ սէմաստա Ալլահըն հէյքէլի աչըլըպ՝ հէյ-
քէլինտէ անըն թապութ իւլ ՚ահտը կէօրիւնտիւ,
ըվէ չիմշէքլէր վէ սէտալար վէ կէօք կիւրիւլթիւ-
լէրի վէ զէլզէլէ ՚վէ պէօյիւք տօղու վազը՚ օլաու։

ՊԱՊ 12

Վէ սէմաստա պէօյիւք պիր ՚ալամէթ կէօրիւն-
տիւ. պու տախի կիւնէշ կիյմիշ, այ տախի այազ-
լարը ալթընտա վէ օն լիքի Եըլտըզտան պիր թաճ
պաշընտա օլտըղը հալտե պիր դարը իտի։ 2 - վէ
համիլէ օլմադըխ՝ ՙատըը չէքիպ տօղուրմադ իւզրէ
զիյատէխիյլէ էզիյէթտե օլարադ ֆէրեաա էտէր իտի։

3 - վէ սէմաստա տիկէր պիր ՚ալամէթ կէօրիւն-
տիւ, ՚վէ իչլէթ եէտի պաշը վէ օն պուչնուղը ՚վէ
պաշլարը իւզէրինտե եէտի թաճ պուլունան ՚պիր
պէօյիւք գըղըլ էժտէր վար իտի։ 4 - վէ ՚անըն
գույրուղը ՙսէմա Եըլտըզլարընըն իւչտե պիրինի սիւ-
րիւքլէյիպ՝ ՚անլէրի զէմինէ ալթտը. վէ էժտէր՝ ՙտօ-
ղուրմադ իւզրէ օլան գարընըն տօղուրտուղը կիպի
՚չօճուղընը եուԹմադ իչիւն էօնիւնտե տուրույօր
իտի։ 5 - վէ մէրգումէ ճիւմլէ *թամ"ֆէլէրէ ՚տէ-
միր ՚աաա իլէ հիւքիւմլէթ էտէճէք" պիր էրքէք չօ-

ՙԼ Պ. 19. 5։
՚Բ Պ. 13. 10, 18. 6։
ՙՃ Պ. 15. 5, 8։
ՙՌ Պ. 8. 5, 16. 18։
՚Ֆ Պ. 16. 21։

ՙԵ. 66. 7։ Գաղ. 4. 19։
ՙԲ Պ. 17. 9, 10։
՚Գ Պ. 13. 1։
՚Դ Պ. 17. 3։
՚Է Պ. 9. 10, 19։
ՙԼ Պ. 17. 18։
՚Է Դան. 8. 10։
ՙԸ Խուր. 1. 16։
ՙՌ Ա.Յ. 2։
* Եբ. թա՛ֆէլէրըն տէմիր ՚աաա իլէ կիւ-
տէճէք
՚Ֆ Մէզ. 2. 9, Պ. 2. 27։ 19. 15։

ճուգ տօղուրտու. վէ չօճուղը Ալլահըն վէ թախ-
թընըն հուղուրընա ալընըպ, 6-էգարը տախ Ալ-
լահ թարաֆընատ պէրրէյէտ հաղըրլանմըշ մա-
հալէ ֆիրար էյլէտի, ։քի օրատա պինկ էրի էիւզ
ալթմըշ կիւն անը պէպէյէլէր։

7-վէ սէմատա ճէնք վադը՝ օրուպ՝ ։Մէքայէլ վէ
մէլէքլէրի ։էժտէր իլէ ճէնք էթտիլէր. էժտէր վէ
մէլէքլէրի տախ ճէնք էթտիլէր իսէ տէ, 8-նէ ղա-
լէպէ էտէ պիլտիլէր, նէ տէ արթըգ սէմատա մէ-
քեռնըարը պուլունատու։ 9-վէ Իպլիս վէ Շէյթան
թէամիյէ օլունան օլ պէօյուք էժտէր, ։օլ դատիմ
երըան ։քի պիւթիւն ահուներայը էզլալ էտէր, ։զէ-
մինէ աթըլտը, ։մէլէքլէրի տախ անըն իլէ պէրա-
պէր աթըլտըլար։ 10-վէ սէմատա պէօյուք պիր
սէտա էյնիթտիմ քի՝ ։Շէմտի Ալլահըմըզըն խէլտը
վէ գուտրէթի վէ մէլէքիւթիւ վէ Մէսիհինին հիւ-
քիւմէթի վուգու՚ա կէլտի. զիրա պէրատէրլէրի-
միզ ՚ալէյհինատէ ՚կէճէ կիւնատուզ Ալլահըմըզըն հու-
զուրընատա չէքեռյէթ էթմէքտէ օլան չէքեռյէթճի ա-
շաղը աթըլտը։ 11-։Անլէր տախի՝ Գուզունըն գա-
նըյլէ վէ քէնատի չէհատէթլէրինին քէլամըյլէ անա
պաւիպ օրուպ՝ ։ճանլարընը *էօլիւմտէն պիլէ էսիր-
կէմէտիլէր՚՚։ 12-։Պու սէպէպտէն, էյ սէմավաթ վէ
անտէ սաքին օլանլար, մէսրուր օլունըշ. ։վա՛յ †զէ-
մինէ վէ տէնիզէ՚՚, չիւնքի Իպլիս ։ադ վադթը օլ-

ե Ա՛յ. 4։
զ Պ. 11. 3։
է Դան. 10. 13, 21։ 12. 1։
ը Ա՛յ. 3։ Պ. 20. 2։
թ Թէք. 3. 1, 4։ Պ. 20. 2։
ժ Պ. 20. 3։
ի Գ՛ուկ. 10. 18։ Յովհ. 12. 31։
լ Պ. 9. 1։
խ Պ. 11. 15։ 19. 1։
ծ Յոբ 1. 9։ 2. 5։ Զաք. 3. 1։
կ Ր՛օմ. 8. 33, 34, 37։ 16. 20։
հ Գ՛ուկ. 14. 26։

* Ե՛ն. էօլիւմէտէք սէվմէտիլէր
ղ Մէզ. 96. 11։ Ես. 49. 13։ Պ. 18. 20։
ռ Պ. 8. 13։ 11. 10։
† Պ՛ը՛ղ՛ը՛ճ՛ զէմին վէ տէնիզ սէքէնէսինէ
ջ Պ. 10. 6։

տըղընը պիւէրէք, ’ապիմ հիտաէթէլ եանընըզա էն-
տի՝ տէտի։

13-Վ էժտէր քէնտինին զէմինէ աթըստըղընը
կէօրտիւքտէ, ¹օլ էրքէք չօճուղը տօղուրան դարը-
յա թէ’ատտի էյլէտի։ 14-Վ դարըյա ²պէրլիյէ-
տէ ³զէման վէ զէմանլար վէ նըսֆը ը զէման քէն-
տի պէպէննէճէյի մահալէ, եըլանըն էօնիւնտէն ⁴ուշ-
մադ իչինն ⁵պէօյիւք պիր դարթալըն իքի գանա-
տը վէրիլտի։ 15-⁶Վէ եըլան դարըյը սէյլ կէօ-
թիւրտիւն տէյիւ, անըն արտընճա ադղընտան ըր-
մադ կիւպի պիր տու չըգարտը։ 16-Վէ զէմին գա-
րըյա եարտըմ էթտի, չէօյլէ քի զէմին ադղընը ա-
չըպ՝ էժտէրին քէնտի ադղընտան չըգարտըղը ըր-
մադը եուրթտու։ 17-Վէ էժտէր դարըյա զազապ-
լանըպ՝ ⁷Ալլահըն էմրլէրինի հըֆզ էթմէքտէ ⁸վէ
Յիսուս [Քրիստոսըն] չէհատէթինի թուրթմադտա օ-
լան պիւրրիյէթինին ⁹պադիյլէյէնլէ մուհարէպէ էթ-
մէք իչինն չըգտը։

ՊԱՊ 13

Վէ տէնիզին գումու իւզէրինտէ տուրտըմ, ¹վէ
եէտի պաշը վէ օն պույնուղը վէ պույնուզլարը իւ-
զէրինտէ օն թաճը վէ պաշլարը իւզէրինտէ քիւֆը
իսմլէրի պուլունարադ, ²տէնիզտէն չըգան պիր
ճանավէր կէօրտիւմ։ 2-³Վէ օլ կէօրտիւյիւմ ճան-
վէր դաիլանա պէնզէյիպ՝ ⁴այադլարը այընըն ⁵յո-
ւըճը կիպի, ⁶վէ ադղը արսլան ադղը կիպի իտի. ⁷վէ

¹Ա՛յ. 5։
Ջ Պ. 17. 3։
²Դան. 7. 25։ 12. 7։
³Ա՛յ. 6։
Վ Խուբ. 19. 4։
⁴Ես. 59. 19։
⁵Պ. 14. 12։
⁶1 Կոր. 2. 1։ 13 ովհ. 5. 10։ Պ. 1. 2, 9։ 6. 9։ 20. 4։
⁷Թէք. 3. 15։ Պ. 11. 7։ 13. 7։
⁸Պ. 12. 3։ 17. 3, 9, 12։
⁹Դան. 7. 2, 7։
¹Դան. 7. 6։
²Դան. 7. 5։
³Դան. 7. 4։
⁴Պ. 12. 9։

էժտեր անա քննաւ գուվվեթինի [ա]վե թախթընը [բ]վե 'ապիմ հիւքիւմեթ վերտւ։ 3 - [գ]վե անըն պաշ-
լարընաան պիրինի, կեօյա էօլեճէք տերէճէտե մեճ-
րուհ [կեօրտիւմ,] վե անըն միւհիմք եարասը էյի
օլաու։ [դ]վե պիւթիւն զէմին ճանվէրին արտընաան
թէ'աճճիւպ էյլէյիսի՝ 4 - ճանվէրէ հիւքիւմեթ վե-
րէն էժտէրէ սեճտե զըլտըլար. վե ճանվէրէ տա-
խի սեճտե զըլարաք՝ [ե]ճանվէրէ պէնզէր քի՞մ վար,
վե անըն իլե քի՞մ մուհարէպե էտե պիլիր՝ տետու-
լեր։ 5 - [զ]վե անա պեօյուք սեօղլեր վե քիւֆր սեօյ-
լեյէն պիր աղըզ վերիլիսի՝ [է]անա զըրգ իբի այ [ը]ու-
պենի եաւխանաղա գուտրեթ վերիլտի։ 6 - [թ]վե Ա-
հա գարշը քիւֆր իլե, եա'նի անըն իսմինե [ժ]վե
մեպէնինե վե սեմաւա սաբին օլանլարա քիւֆր
էթմեք իչիւն աղըզընը աչտը։ 7 - [ի]վե մուգաւտեթլեր
իլե [լ]մուհարեպե էտիպ անլերէ զալիպ կելմեյե անա
գո-ուբէն վերիլտի. [խ]վե անա՝ հեր գասիլե [*]վե լիսան
վե միլլեթի իւզերինե հիւքիւմեթ վերիլտի։ 8 - [ծ]վե
զեպհ օլունընըշ Թուզունըն հայաթ [կ]քիթապընաա [հ]սան-
լերի [ձ]տիւնեա գուրուլըրսան պէրու եազըլընըշ օրնա-
յարագ՝ զէմինտե սաբին օլանլարըն ճիւմլեսի անա
սեճտե զըլաճագլար տըր։ 9 - [ղ]Թուլաղը օլան իչիթմինե։
10 - [մ]էսիրլիյե կեօթիւբէն՝ էսիրլիյե կիտեր. [յ]զըլճլե
գաթլ էտէն՝ զըլճլե գաթլ օլունմագ կերեք տիր.
[ն]մուգաւտեթլերին սապըր վե իման պունտա տըր։

[ա] Պ. 16. 10։
[բ] Պ. 12. 4։
[գ] Ա՛մ. 12, 14։
[դ] Պ. 17. 8։
[ե] Պ. 18. 18։
[զ] Դան. 7. 8, 11, 25։ 11. 36։
[է] Պ. 11. 2։ 12. 6։
[ը] Յովհ. 1. 14։ Կող. 2. 9։
[թ] Դան. 7. 22։ Պ. 11. 7։ 12. 17։
[ժ] Պ. 11. 18։ 17. 15։
[ի] Պ-'ՉԸ՝ վե գամմ վե
[լ] Խուր. 32. 32։ Դան. 12. 1։ Փիլ. 4. 3։ Պ. 3. 5։ 20. 12, 15, 21. 27։
[խ] Պ. 17. 8։
[ծ] Պ. 2. 7։
[կ] Ես. 33. 1։
[հ] Թէք. 9. 6։ Մատթ. 26. 52։
[ձ] Պ. 14. 12։

11 - Վ. Ղեվիտան չդաս պաշտա սիր ճանիկ կէօրսեմ, մէ դուդա կիսի էրէ պոյատը օրայ էժաէր կիսի աէօլէր խոր։ 12 - Վ. էվէլքի ճանիկներին հազրըմսա սէրե պահճան հրամանիկնե էրգա էաէր, մէ ղեվիտի մէ սահ սարե օրանըրը "ահճիկ էարսար էյի օրնաշ օրա էվէլքի ճանիկիկ սէճահ դըրտըրը խոր։ 13 - Ն. պէօյնր 'ադամիկը էրգա էախայ՝ "համիտա սահմիներին էօնեհահ սէհնահա ղեվիտ սիկ էշտերը խոր։ 14 - Վ. ճանիկներն էօնեհահ էրգա էվէլք չհան Ղեվիտ վերկէն 'ադամիկրկ "էկր էհտիհահ սարե օրանըրը՝ էրդա էախայ, էկր էհտիհահ սարե օրանըրա իզիներհահ դըրդճ էարսար օրահա "ահ դահա ճանիկներն սահիկներե էահնիհահրները կէնահն էաէր խոր։ 15 - Վ. ահա՝ ճանիկներն սահիկներ բահ վերկէն գահբէ վերնահ, էհա քի ճանիկներն սահիկներ սէճահ էվէլկէնէրն դահ էվահ էահնիհահ էհահրներ էհա

*ասելն հետագ եմասէ, ՚պէրա ինսան ՚ատեան օ-
լարագ՝ անգէ ՚ատեան ամէն եկուդ ամէնդէն ամէն
ապր։*

ՊԱՊ 14

Վէ կէօրտում քի «Գուդս Սիան տաղը խոզբին-
ան տուրաց, անգէ էլ պէրատէր ՚անգէ Փէտբի-
նէն իտի ՚ապընարդնաս եաղըլըշ օլան ՚եկուդ գըդ-
ան օրամ ամէն գինան վար իտի։ 2-վէ ՚չօդ տուր
ան տասը կիտի վէ պէօյլը կէօր կիրիմէիտի-կի-
ան ան տնտաս պէր ան տաս իշլէմտիմ. ՚վէ գինան
ճանապարդարդը չատան ճանապարհարդան ան տասը-
նը իշլէմտիմ։ 3-ՆՎէ պատճար ճանամըն կօնիւնան
վէ ան օրամ գիրան Էն վէ իսմէյդարդարդ կօնիւնան
[կէօրա] եէնի պէր ճէտան ճէրէնէտիմ էտդօրդար
իտի. օր ճէտանէն ատամ գէմիտէն ամէն ապ-
ատան ՚օր եկուդ գըդ ան օրամ ամէն գինան գայդ
գինան էօդրէնէմէյ գատը ան յոկ իտի։ 4-Գանդար
նման իլ ատամ օրնամըշ օլարագ, ՚ճանէր ան-
լէր. ՚պանդար Գուդանդն հէր կիմէտէն եէրէ ար-
ապճա կիտէդէր ան։ պանդար ատէմլէր արապն-
ան ՚Ամահա վէ Գուդայա ճանդիատան օրնադ
իտդի ՚ամէն ապընանդար ապր։ 5-ՆՎէ պանդարն
ադդիատա հէրէ պուդանատ, ՚չիդէր [Ամահն ճա-
ճը էօնիւնան] գատարդը ապրար։

6-Վէ գէմին իտդէճատ ապին օրանդարա, ՚եա՛-

+ գ. 24. 47.

– գ. 5. 5.
* գ–՚կը–ը՝ անգն վէ
ք գ. 7. 3. 43. 46.
ֆ գ. 7. 4.
ր գ. 4. 45. 49. 6.
ս գ. 5. 8.
տ գ. 5. 9. 45. 3.
ւ Ամ. 4.
ր 2 կար. 44. 2.
ք գ. 3. 4. 7. 45. 47. 47. 44.
օ Յահ. 4. 48.
ֆ գ. 5. 9.
և Մէզ. 32. 2. Յոփ. 3. 43.
ֆ Եփես. 5. 27. Յատ. 24.
ֆ գ. 43. 7.

նի հեր միջեթ վչ գապիլչ վչ լիսան վչ գավմա էպէտի ապէշարէթի թէպշիրչ մչ՚մուր օլարագ, ըսչ- մա օրթասընտա ուչան տիկեր պիր մէնչ կէօր- տիւմ։ 7-վչ եիւքսէչ ասլչ՝ Ալլահտան գօրգու- նըզ, վչ անա համտ էյլէյինիզ, գիրա հիւքմիւնիւն սա՚աթը կէլտի. ՚վչ սէմա իլչ պէմինի վչ տէնիզի վչ սուլարըն վուռնարլարընը խալգ էտէնչ սչճառ գըլընըզ՝ տէր խոի։

8-վչ անըն արտընճա տիկեր պիր մէնչ կէ- լիպ՝ ՚ելգըլտը, օլ ՚պէօյիւչ [չէհր] Բաբելըն ել- գըլտը, չիւնքի քէնտի գինատընըն ազգընըզը չէրա- պընտան ճիւմլէ միլլէթլերչ իչիրտի՝ ատտի։ 9-վչ անլերըն արտընճա իւչիւնճիւ պիր մէնչ կէլիպ եիւքսէչ ասլչ տէտի քի՝ ՚Հեր քիմ ճանլերչ վչ սուրէթինչ սչճառ գըլըպ՝ տամղայը քէնտի անը իւզերինչ եա էլի իւզերինչ գապուլ էտէրսչ, 10- Օլ քիմսչ ՚Ալլահըն զազապընըն քեասէսինչ ՚տօլ- տուրըմըշ խըշմընըն սաճի չէրապընտան ՚իչէճէչ, վչ մուգատտես մէնչքէրինն հուզուրընտա վչ գու- գունըն հուզուրընտա ՚աթէշ վչ քիւքիւրթլչ ՚՚ա- զապ օլունաճագ տըր, 11-ՙվչ անլերըն ՚ազապը- նըն տիւմանը իլէլէպէտ եօգարը չըգար. վչ ճան- վերչ վչ անըն սուրէթինչ սչճառ գըլանլարըն վչ անըն խամինին տամղասընը հեր պիր գապուլ է- տէնին կէճէչ ևիւնտիւզ բահաթը օլմազ։ 12-ՙՄու-

ե Եփես. 3.8–11։ Տիտ. 1. 2։
զ գ. 8. 13։
է գ. 11. 18։ 15. 4։
ը Նէհեմ. 9. 6։ Մէզ. 33. 6։ 124. 8։ 146. 5, 6։ Ա՚մաղ. 14. 15։ 17. 24։
թ Ես. 21. 9։ Երեմ. 51. 8։ գ. 18. 2։
ժ Երեմ. 51. 7։ գ. 11. 8։ 16. 19։ 17. 2, 5։ 18. 3, 10, 18, 21։ 19. 2։
ի գ. 13. 14—16։
լ գ. 16. 19։
խ Մէզ. 75. 8։ Ես. 51. 17։ Երեմ. 25. 15։
ծ գ. 18. 6։
կ գ. 19. 20։
հ գ. 20. 10։
ձ Ես. 34. 10։ գ. 19. 3։
ղ գ. 13. 10։

գաստէալէրին սապրը պունտա տըր. ²Ալլահըն էմր-
լէրինի վէ Յիսուսա օլան իմանը հըզգ էտէնլէր
[պունտա տըր]։ 13-Վէ աէմաատան պիր աէս իչիթ-
տիմ, օ տախի [պանա] տէտի քի՝ Եաղ, ²պունտան
պէօյլէ նէ՞ մուպարէք տիր օլ էօլուլէր ³քի Բապպ-
տա վէֆաթ էտէրլէր. Րուհ՝ Պէնի, ²թա քի անլէր
քէնտի չէքտիքլէրի էմէքլէրտէն իսթիրահաթ էտէ-
լէր, վէ ³ամէլլէրի արտլարընճա կիտէր՝ տէյօր։

14-Վէ կէօրտիւմ քի պէյազ պիր պուլութ վար
իտի, ²վէ իւզէրինտէ՝ պաչընտա ալթուն թաճ վէ
էլինտէ քէսքին պիր օրագ պուլունարագ՝ ³Իսկն իւլ
լինանա պէնզէր պիր զաթ օթուրույօր իտի։ 15-
²Վէ հէյքէլտէն տիկէր պիր մէլէք չըգըպ՝ պուլութ
իւզէրինտէ օթուրանա՝ ²Օրագընը սալըպ պիչ. զի-
րա ³զէմինին պիչինի եէթիշմիշ օլմապլէ, [սանա]
պիչէճէք վագըթ կէլտի՝ տէյիւ եիւքսէք աէպլէ նի-
տա էյլէտի։ 16-Վէ պուլութ իւզէրինտէ օթուրան
զէմին իւզէրինէ օրագընը սալտը վէ զէմին պիչիլտի։

17-Վէ տիկէր պիր մէլէք սէմաատա օլան հէյ-
քէլտէն չըգըպ՝ անըն տախի քէսքին պիր օրագը
վար իտի։ 18-²Վէ աթէշ իւզէրինէ գուարէթի օ-
լան տիկէր պիր մէլէք մէզպահտան չըգըպ, օլ ⁻քէս-
քին օրագը օլանա՝ ²Քէսքին օրագընը սալըպ զէմի-
նին պաղընըն սալգըմլարընը քէս, զիրա իւզիւմլէ-
րի եէթիշտի՝ տէյիւ ³ազիմ սէտտա իլէ նիտտա էյլէ-
տի։ 19-Վէ օլ մէլէք քէնտի օրագընը զէմինէ տա-
լըպ՝ զէմինին պաղընը քէսէրէք ²Ի-զէ-զի- Ալլահըն

- Պ. 12. 17։
Է Վա՛. 4. 1, 2։ Պ. 20. 6։
³ 1 Կոր. 15. 18։ 1 Սէլ. 4. 15։
ր 2 Սէլ. 1. 7, 8։ ³Իպր. 4. 9, 10։ Պ. 6. 11։
ր Պ. 6. 2։
- Եզէկ. 1. 26։ Դան. 7. 13։ Պ. 1. 13։
է Պ. 16. 17։
է Յովէլ 3. 13։ Մատթ. 13. 39։
օ Երեմ. 51. 33։ Պ. 13. 12։
ֆ Պ. 16. 9։
- Յովէլ 3. 13։
բ Պ. 19. 15։

ղազաելընըն պէօյուք մա՛սէրէսինէ աթաը։ 20- ՚վէ մա՛սէրէ ՚չէհրին խարիճինաէ պասըլըպ՝ մա՛սէրէսէն պին աթը եւուզ օգ աթըմը մէսաֆէյէտէ ՚աթլարըն կէմլէրինէ եէթիշիր տէրէճէտէ գան չըգար։

ՊԱՊ 15

Վ՚է սէմաւա ՚պաշդա պէօյուք վէ ՚աճկա պիր ՚ալամէթ, ՚Է՚նէ եէտի ասն պէլաները թուրթան եէ՚տի մէնէք կէօրտիւմ, ՚չիւնքի պու պէ՚ը՚ղէ Ալլահըն ղազաելը իթմամ օլունուր։ 2- վէ կէօյա ՚աթէշ՚լէ գարըշմըշ ՚սըրչասան պիր տէնիզ, հէմ ճան՚վէրէ ՚վէ սուրէթինէ վէ [տամղասընա վէ] իամի՚նին ՚ատէտինէ զաւկա կէլէնլէրի, ՚էլչէրինաէ Ալ՚լահըն թանապուրլարը օլարագ, սըրչա տէնիզինին իւզէրինաէ տուրուր կէօրտիւմ։ 3- ըվէ Ալլահըն գուրս Մուհէմմէնի թէսալինինի վէ Գուզունըն թէսալինինի թէրէննիւմ էտիպ՝ Եա հէր չէյէ գատիր օլան Բապպ Ալլահ, ՚իշլէրինի պէօյուք վէ ա՚ճա՚ղ պիր. էյ մուգատտէսլէրին Փատիշահը, ՚թարիգլէրինի տօղրու վէ հադգ տըրըպ։ 4- ՚Եա Բապպ, սէնտէն քի՚մ գօրգմայըպ իամինէ համան էթմէյէ, զի՚րա եալընըզ սէն գուտուս սըն. չիւնքի հադգ հու՚քմլէրինի իզհար օլունտըգլարընտան, ՚ճիւմլէ մի՚լէթլէր կէլիպ սէնին հուզուրընտա սէճտէ գըլա՚ճադլար տըր՝ տէրլէր իտի։

՝ Եա. 63. 3։ Մէրա. 1. 15։
՞ պ. 11. 8։ ՚Խպր. 13. 12։
՟ պ. 19. 14։
—
՚ պ. 12. 1, 3։
՛ պ. 16. 1։ 21. 9։
՝ պ. 14. 10։
՞ Մաաթ. 3. 11։
՟ պ. 4. 6։ 21. 18։
՚ պ. 13. 15—17։
՛ պ. 5. 8։ 14. 2։
՝ Խուր. 15. 1։ թէս. 31. 30։ պ. 14. 3։
՞ թէս. 32. 4։ Մէզ. 111. 2։ 139. 14։
՟ Մէզ. 145. 17։ Ովս. 14. 9։ պ. 16. 7։
՚ Խուր. 15. 14—16։ Երեմ. 10. 7։
՛ Եա. 66. 23։

5 - Անտէն ասկրա [1]կէօրեւում քի սէմաուա չէհա-
տէթ մեպէնինին հէյքէլի այըլըը: 6 - [2]Վէ օլ եէ-
տի պէլայը թուրթան եէտի մէնէք [3]փաք վէ փար-
լապ քէթէն կէյմիշ, վէ կէօքսէրինէ ալթուն գու-
շադլար գուշանմըշ օլարադ, հէյքէլտէն չըգըըլար:
7 - [4]Վէ տէօրթ փէրուհատան պիրի եէտի մէնէյէ՝ է-
պէտ իւլ ատատ [5]հայդ օլան Ալլահըն խըշմըյլէ տո-
լու եէտի ալթուն թաս վէրտի: 8 - [6]Վէ հէյքէլ [7]Ա-
լահըն ճէլալ ու գուարէթինատէն տիւմանէն տոլու օ-
լուպ՝ եէտի մէնէյին եէտի պէլասը իթմամ օլուն-
ճայատէք հէյքէլէ պիր քիմսէ կէլմէյէտի:

ՊԱՊ 16

Վ[8]է հէյքէլտէն - եէտի մէնէյէ խիթապէն՝ կի-
տինիշ, վէ [9]Ալլահըն խըշմընըն *թաալարընը զէմի-
նէ պօշալմընըշ՝ տէյու պէօյուք պիր սէստ իշիթ-
տիմ:

2 - Վէ էվվէլքիսի կիտիպ [1]քէնտի թաասընը գարա
իւզէրինէ պօշալթարագտա՝ [2]ճանվէրին տամղասընէ
տամղալանան [3]վէ տուրէթինէ սէճտէ էտէն տաէմ-
լէրտէ [4]փէք ֆէնա չըպան չըգըը:

3 - Վէ իքինճի մէնէք քէնտի թաասընը [5]տէննիշէ
պօշալթարագտա՝ [6]փէնէշ էօլիւնիւն գանը կիպի [7]ե-
օլտու, [8]վէ տէննիշ իշինտէ եաշայանլարընը ճիւմլէսի
էօլտիւ:

[1] Պ. 11. 19; Պագ Ա'տ. 1. 50;
[2] Ա՛յ. 1;
[3] Խուր. 28. 6, 8; Եզեկ. 44. 17, 18; Պ. 1. 13;
[4] Պ. 4. 6;
[5] 1 Սէլ. 1. 9; Պ. 4. 9, 10. 6;
[6] Խուր. 40. 34; 3 Միւլ. 8. 10; 2 Թէվ. 5. 14; Եա. 6. 4;
[7] 2 Սէլ. 1. 10;

---

[8] Պ. 15. 1;
[9] Պ. 14. 10; 15. 7;
* Պ-'ղը-ը՝ եէտի թաասընը
[1] Պ. 8. 7;
[2] Պ. 13. 16, 17;
[3] Պ. 13. 14;
[4] Խուր. 9. 9—11;
[5] Պ. 8. 8;
[6] Խուր. 7. 17, 20;
[7] Պ. 8. 9;

4-Վէ խչհունճիւ մէկէք քէնտի թասընը ընտրապ-
լարա վէ սու փունկարլարընա պօշալթըդա՝ ընդան
օլտըլար։ 5-Վէ սուլար մէկէյինին՝ նեա մէվճուտ օ-
լան վէ օլմուշ վէ գուտտուս [Բապպ], պու չէյլերի
հիւքմ էթմէյինճէ Ը՛աստ սէն. 6-ընդ Զիրա անլէր
նմուգաստէլերին վէ փէյղամպէրլէրին գանընը տէօք-
տիւլեր. ընդէն տահի անլերէ գան խչխրտին, չհունքի
միւսթահապդ տըրլար՝ տէտիյինի խչխթատիմ։ 7-Վէ
մէղպահտան [տիկէրինին]՝ Պէլի, նեա հէր չէյէ գա-
տիր Բապպ Ալլահ, ռսէնին հիւքմլէրինկ հապդ վէ
Ը՛աստալէթ տիր՝ տէտիյինի խչխթատիմ։

8-Վէ տէօրտիւնճիւ մէկէք քէնտի թասընը ընդկիւ-
նէշ խուզէրինէ պօշալթըդա՝ ընդա աստմլէրի ա-
թէշլէ եապմադա գուտրէթ վէրիլտի։ 9-Վէ աստմ-
լեր պիր չիտտէթլի հէրարէթլէ եանտըլար, ընվէ
պու պէլաթար խուզէրինէ հիւքիմէթի օլան Ալլա-
հըն խամինէ քիւֆր էթտիկէրը, վէ ռանա հաճտ էյ-
լէմէք խչհուն ռէթվատկ էթմէտիկէրը։

10-Վէ պէշինճի մէկէք քէնտի թասընը ռճանվէ-
րին թախթը խուզէրինէ պօշալթըդա՝ ռանըն փա-
տիշահլըղը գատանլըդ օլտու, ռվէ ադրը սէպէպին-
տէն տիլլէրինի չէյնէյիպ, 11-ինէնտի ադրըլտըը ռվէ
չըտանլտըը սէպէպինտէն ռսէմանըն Ալլահընա քիւֆր
էթտիկէրը, ռվէ քէնտի Ը՛ամիլէրինտէն թէվատկ էթ-
մէտիկէրը։

ժ պ. 8. 10։
ի Խուբ. 7. 20։
լ պ. 1. 4, 8։ 4. 8։ 11. 17։
խ պ. 15. 3։
ծ Մաաթ. 23. 34, 35։ պ. 13. 15։
կ պ. 11. 18։ 18. 20։
հ Եա. 49. 26։
ձ պ. 15. 3։
ղ պ. 13. 10։ 14. 10։ 19. 2։
ճ պ. 8. 12։
մ պ. 9. 17, 18։ 14. 18։
յ Ա՛մ. 11, 21։
ն պ. 11. 13։ 14. 7։
շ Դան. 5. 22, 23։ պ. 9. 20։
ո պ. 13. 2։
չ պ. 9. 2։
պ պ. 11. 10։
ջ Ա՛մ. 2։
ռ Ա՛մ. 9, 21։
ս Ա՛մ. 9։

12-Վ.Է աղթընճը մէնէք քէնաի թասընը [ա]պէօ-
յիւք ֆրաթ ըրմադը իւզէրինէ պօշալթարդաս՝ [բ]ա-
նըն սույս չէքիլսի, [գ]թա քի շարդաան օլան մէ-
նէքէրին եօլս հազըրլանա։ 13-Վ.Է [դ]ժաէրին աղ-
ընաան վէ ճանվէրին աղընաան [ե]վէ եալանճը վէյ-
ղամպէրին աղընաան գուրպաղալար միսիլլիւ [զ]իչ
նաիւաք բուհրն ՈՒՓՈՒՇԸ կէօրաիւմ. 14-Զիրա
պունլար [է]ալամէթլէր կէօսթէրէն ճինն բուհլարը
օլուպ՝ [ը]զէմինին վէ] պիւթիւն տիւնեաանըն մէնէք-
ընինի հէր շէյէ գատիր Ալլահըն օլ պէօյիւք կիւ-
նինիւն [թ]մուհարէպէսինէ ճէմ՝ էթմէք իչիւն, ան-
լէրին եանընա կիտէրլէր։ 15-([ժ]իչքէ խըրսըզ կիպի
կէլիրիմ. նէ՞ միւպարէք տիր ույանըգ տուրուպ՝
[ի]չինդէ կէզմէմէսի վէ ՚այալը կէօրիւնմէմէսի իչիւն
քէնաի էսլասընը հրճգ էտէն քիմսէ։) 16-[լ]Վ.Է
անլէրի ՚Իպրանիճէ Ամոպէդան տէնիլէն մահալէ
ճէմ՚ էթտիլէր։

17-Վ.Է եէտինճի մէնէք քէնաի թասընը հալա-
յա պօշալթարդաս՝ [մ]թէմամ օլսու՝ տէյէրէք սէ-
մանըն հէյքէլինսէէն, թախթաան, պիր պէօյիւք
սէտա կէլսի։ 18-[ն]Վ.Է սէտալար վէ կէօք կիւրիւլ-
թիւլէրի վէ չիմշէքլէր վուգու՚ պուլսու, [շ]վէ չիս-
տէթճէ վէ ՚ապամէթճէ զէմին իւզէրինաէ [ո]նաան
մէվճուտ օլալըտան պէրու միսլի վուգու՚ պուլմա-
մըշ [պ]պէօյիւք պիր զէւզէլէ օլուպ, 19-[ջ]պէօյիւք

[ա] պ. 9. 14։
[բ] Պագ Եր.մ. 50. 38։ 51. 36։
[գ] Ես. 41. 2, 25։
[դ] պ. 12. 3, 9։
[ե] պ. 19. 20։ 20. 10։
[զ] 1 Ցովհ. 4. 1—3։
[է] 2 Սէլ. 2. 9։ պ. 13. 13, 14։ 19. 20։
[ը] 1 Տիմ. 4. 2։ Յակ. 3. 15։
[թ] Ղուկ. 2. 1։
[ժ] պ. 17. 14։ 19. 19։ 20. 8։
[ի] Մաթթ. 24. 43։ 1 Սէլ. 5. 2։ 2 Պետ. 3. 10։ պ. 3. 3։
[լ] 2 Կոր. 5. 3։ պ. 3. 4, 18։
[խ] պ. 19. 19։
[ծ] պ. 21. 6։
[կ] պ. 4. 5։ 8. 5։ 11. 19։
[հ] Դան. 12. 1։
[ձ] պ. 11. 14։
[ղ] պ. 14. 8։ 17. 18։

չէին իւչէ միանշագդ օլսու, վէ թա՞լիֆէլէրին չէնդ-
լէրի եըդըլսը, վէ պէյիւք Բաբելոն [2]Ալլահըն հու-
զուրնսա զիքը օլունսու, [3]թա քի չիտաէթլի զա-
զաղընըն չէրաղընըն քեսաէսի անա վէրիլէ: 20-
[4]վէ հէր աւա գաչը, վէ տաղլար պուլունմազ
օլըըլար: 21-[5]վէ սէմաւան աւէմլէր իւզէրինէ
պիր թալանթ աղըրլըղընսա իրի տօլու եաղըը.
[6]աւէմլէր տախի [7]տօլունըն պէլսաը սէպէպլինսէն
Ալլահա քիւֆր էթտիլէր. զիրա անըն պէլսաը զա-
յէթ պէյիւք իտի:

ՊԱՊ 17

[1]վէ եէտի թաաը թուրթան եէտի մէլէքսէն պի-
րի կէլիպ՝ պանա խիթաապէն, 2-կէլ, [2]չօգ սուլար
իւզէրինսէ օթուրան, [3]վէ տիւնեա մէլիքլէրի անըն
իլէ զինա էթտիքլէրի վէ [4]զէմինին սէքէնէսի անըն
զինաաընըն չէրաապլայէ մէսթ օլըըգլարը [5]պէյիւք
ֆահիշէ [6]աէյհինսէ օլան հիւքմիւ [7]սանա կէօսթէ-
րէյիմ՝ տէյէրէք, 3-[8]Րուհսաա պէնի պէրըիյէյ
կէօթիւրսու. վէ [9]եէտի պաշը իլէ [10]օն պույնուզը
օլարագ, [11]իւզէրի քիւֆր իսմէրիյլէ տօլու [12]գըր-
մըզը պիր ճանավէրէ պինմիշ օլան պիր գարը կէօր-
տիւմ: 4-[13]վէ օլ գարը էրղէվանի վէ գըրմըզը խիլ-
[14]աթ կիյմիշ իտի, [15]վէ աւթուն վէ միւճէվհէրաթ
վէ ինճուլէրիլէ տօնանմըշ օլարագ՝ էլինսէ [16]մէքրու-

[1] պ. 18. 5:
[2] Ես. 51. 17, 22, 23:
Երեմ. 25. 15, 16:
պ. 14. 10:
[3] պ. 6. 14:
[4] պ. 11. 19:
[5] Ամ. 9, 11:
[6] Պաղխուր. 9. 23–25:
[7] պ. 21. 9:
[8] Երեմ. 51. 13; Ամ. 15:
[9] պ. 18. 3:
[10] Երեմ. 51. 7; պ. 14. 8; 18. 3:
[11] Նաւ. 3. 4; պ. 19. 2:
[12] պ. 16. 19; 18. 16, 18, 19:
[13] պ. 12. 6, 14:
[14] Ամ. 9:
[15] Ամ. 12:
[16] պ. 13. 1:
[17] պ. 12. 3:
[18] պ. 18. 12, 16:
[19] Դան. 11. 38:
[20] պ. 14. 8:

հաթլէ վէ գինաալընըն նաւխաբլիլըէրիյլէ տօլու ՝պիր աւթուն քեաէխէ օլուպ, 5 - Ա՚ընը իւզէրինաէ՝ ՚Սըրը, ՝պէօյիւք Բաբելոն, ՚զէմինին ֆահիշէլէրինին վէ մէք~ րուհաթընըն անաալ՝ տէյիւ պիր իսմ եազըլը իսէ։ 6 - Վէ օլ գարըյը ՝մուգաատաէլէրին գանըյլէ ՚վէ ֆիսուաըն չէհիսալէրինին գանըյլէ ՚մէսէթ օլմադըա կէօրաիւմ. վէ անը կէօաիւյիւմաէ գիյաատէսիյլէ Թէ~ ՚աճճիւպ էթմիմ։ 7 - Վէ մէլէք պանա տէսէ քի՝ Նի՚չիւն Թէ՚աճճիւպ էթմին. գարընըն վէ անը կէօ~ Թիւրէն եէսէ պայը վէ օն պուչնուգը ճանվէրին սըրընը պէն սանա սէօյլէյէճէյիմ։ 8 - Կէօրաիւյիւն ճանվէր մէվճուտ իսէ, վէ մէվճուտ տէյիլ տիր, վէ ՚հալվէյէտէն չըգաճագ ՚վէ հէլաքա կիսէճէք տիր. վէ գէմինին աէքէնէսինաէն օլուպ ՝իսանէրի տիւնեա գուրուլալըտան պէրու հայաթ քիթապընա եազըլմըշ օլմայան քիսիսէլէր օլ մէվճուտ օլ մուշ վէ մէվճուտ տէյիլ իսէ տէ, եվինէ հապըր օ~ լան ճանվէրի կէօրաիւքլէրինաէ ՚Թէ՚աճճիւպ է~ տէճէքլէր տիր։ 9 - ՚Հիքմէթէ վապըֆ օլան ՚ապէ պուննաա ըաչ տըր. ՚եէսէ պայ՝ օլ գարընըն իւ~ գէրլէրինաէ օֆիուրտըզը եէսէ տապ տըր. 10 - Վէ եէսէ մէվիք տիր. պուննարըն պէշի տիւշմիւշ վէ պիրի մէվճուտ տըր, վէ օլ պիրի տահա կէլմէյէ, վէ կէլէյի գէման ապ միւտաէթ գալմասը կէրէք տիր։ 11 - Վէ օլ մէվճուտ օլմուշ օլան վէ մէվճուտ օլմայան ճանվէր քէնաիսի տախի սէքիզինճի տիր, վէ եէսիսէն օլուպ ՚հէլաքա կիսէր։ 12 - ՚Վէ կէօր~

¹ Երեմ. 51. 7, պ. 18. 6,	⁶ պ. 6. 9, 10, 12. 11,	¹¹ պ. 13. 18,
² 2 Սէլ. 2. 7,	⁷ պ. 18. 24,	¹² պ. 13. 1,
³ պ. 11. 8, 14. 8, 16. 19, 18. 2, 10, 21,	⁸ պ. 11. 7, 13. 1,	¹³ Ամ. 8,
⁴ պ. 18. 9, 19. 2,	⁹ պ. 13. 10, Ամ. 11,	¹⁴ Դան. 7. 20, Զաք. 1. 18, 19, 21, պ. 13. 1,
⁵ պ. 13. 15, 16. 6,	¹⁰ պ. 13. 8,	
	¹¹ պ. 13. 4,	

ախչին ան պուինուզ օն մելիք օլուա՝ տահա սալ-
թանաթը էլէ ալմատըլար իսէ տէ, ճանվէր լէյ պէ-
րաիր պիր սա՛աթ գատար մելիքլէր կիսվի հիւ-
քիւմէթ էլէ ալըրլար։ 13-Պունլարըն միւրատը պիր
օլուա՝ գուվվէթ վէ հիւքիւմէթլէրինի ճանվէրէ
թէսլիմ էտէրլէր։ 14-Պունլար Գուզու լէյ մու-
հարէպէ էտիա՝ Գուզու անլէրէ զալիա կէլէճէք տիր.
զիրա Ո Բապպ իւլ էրպաա վէ մելիք իւլ միւլուք
տըր. վէ անըն լէյ պէրաիր օլանլար տահի տա՛-
վէթի վէ միւնթէհաա վէ սատըգ տըրլար։ 15-
Վէ պանա տէտի քի՝ Ինէնին կէօրտիւիւն վէ ֆա-
հիշէնին իւզէրինատ օթուրտուղը սուլար՝ գավլար
լէյ ճէմա՛աթլար վէ միլլէթլէր վէ լիսանլար տըր։
16-Վէ ճանվէր իւզէրինատ կէօրտիւիւն օն պույ-
նուզ, ֆահիշէյէ պուզգ էտիա՝ անը վէրիշան վէ
չիրկաճ էտէճէք. վէ անըն էթինի եէյիա՝ անը ա-
թէշէ եապաճագլար տըր. 17-Զիրա Ալլահըն սէօզ-
լէրի էթմամ օլունընճայա գատար Ալլահ գալպիէ-
րինէ գօստու քի քէնատի միւրատընը իճրա էտէլէր,
վէ միւրատլարը պիր օլուա՝ սալթանաթլարընը
ճանվէրէ թէսլիմ էյլէյէլէր։ 18-Վէ օլ կէօրտիւ-
յինն գարը Ֆունեա մելիքլէրի իւզէրինէ սալթա-
նաթ էտէն օլ Ֆէօյիւք շէհր տիր։

ՊԱՊ 18

Վէ Ֆպու շէյլէրատէն սօնրա՝ ազիմ հիւքիւմէթ
սահիպի օլարագ սէմաատան նազիլ օլմագտա *պիր

Ա պ. 16. 14, 19. 19.
բ թէս. 10. 17, 1 Տիմ. 6. 15, պ. 19. 16.
գ Եբհմ. 50. 44, 45, պ. 14. 4.
դ Ես. 8. 7, Ամ. 2.
ե պ. 13. 7.
զ Եբհմ. 50. 41, 42, պ. 16. 12.
է Եզկ. 16. 37—44, պ. 18. 16.
ը պ. 18. 8.
թ պ. 10. 7.
ժ 2 Սկ. 2. 11.
ի պ. 12. 4.
լ պ. 16. 19.
խ պ. 17. 1.
* Պ՚ԴԸ՝ տիկեր պիր

մէնք կէօրտում. [բ]զէմին տախտ անըն ճէլալըլէ միւնէվվէր օլտու։ 2 - Վէ [գուվվէթլե վէ] պէօյուք սէմլե նիտա էտէրէք տէտի քի՝ [գ]ըզըլտը, պէօյուք Բաբելոն ըզգըլտը, [դ]վէ ճիննլէրին մէքեանը վէ հէր նաիւաք բուհրն մահֆէզի [ե]վէ հէր նաիւաք վէ մէքրուհ գուշըն գաֆէսի օլտու։ 3 - [զ]Իւնքի անըն զինաասընն ազդընլըդը չէրապընտան ճիւմլէ միլլէթլէր իչտիկէր, վէ տիւնեա մէլիքլէրի անըն իլէ զինա էթտիկէր, [է]վէ տիւնեանըն թիւճճարը անըն իսրաֆը չօգալըդընտան զէննկին օլտըլար։ 4 - Վէ սէմատան տիկէր պիր սէտա իշլէթտիմ, օ տախտ տէտի քի՝ [ը]Էյ գաւմըմ, անըն իչինտէն չըգընըդ, թա քի կիւնահլարընա չէրիք վէ անըն պէլալարընա կիրիֆթար օլմայասընըդ. 5 - [թ]Զիրա անըն կիւնահլարը սէմայա գատար եէթիշտի, [ժ]Ալահ տախտ հադդսըզլըգլարընը թէքքիւր էյլէտի։ 6 - Անըն [սիզէ] էթտիյի միսիլու, [ի]սիզ տախտ անա մուգապէլէ էտինիզ, վէ [ա]մէլլէրինէ կէօրէ անա լէքի գաթընը էտա էյլէյիպ՝ [լ]տօլտուրտըդը քեասէյի [խ]անա լէքի գաթ տօլտուրընըդ։ 7 - [ծ]Քէնտի քէնտինի նէ գատար [կ]ղզէթլէտի վէ զէվգ էթտի խսէ, անա օլ գատար [ա]ղասպ վէ հուզն վէրինիզ. զիրա քէնտի գալպինտէ՝ [պ]էն մէլիքէ օլատրադ օթուրույօրըմ, վէ տուլ տէյիլ իմ, վէ ասլա հուզն կէօրմէյէճէյիմ՝ տէյօր։ 8 - [ո]Ու սէպէպտէն

[բ] Եզեկ. 43. 2։
[գ] Ես. 13. 19։ 21. 9։ Երեմ. 51. 8։ Պ. 14. 8։
[դ] Ես. 13. 21։ 21. 8։ 34. 14։ Երեմ. 50. 39։ 51. 37։
[ե] Ես. 14. 23։ 34. 11։ Մարկ. 5. 2, 3։
[զ] Պ. 14. 8։ 17. 2։
[է] Ա՛յ. 11, 15։ Ես 47. 15։
[ը] Ես. 48. 20։ 52. 11։ Երեմ. 50. 8։ 51. 6, 45։ 2 Կոր. 6. 17։
[թ] Թէք. 18. 20, 21։ Երեմ. 51. 9։ Յովէլ. 1. 2։
[ժ] Պ. 16. 19։
[ի] Մէզ. 137. 8։ Երեմ. 50. 15, 29, 51. 24, 49, 2 Տիմ. 4. 14։ Պ. 13. 10։
[լ] Պ. 14. 10։
[խ] Պ. 16. 19։
[ծ] Եզեկ. 28. 2, վէ զայրե։
[կ] Ես. 47. 7, 8։ Սոփ. 2. 15։
[հ] Ես. 47. 9։ Ա՛յ. 10։

անըն պէլալարը, եա՞նի էօլիւմ վէ հիւզն վէ աճըզ
ալար կիւն իչինտէ կէլէճէք, 3օ տախի աթէշէ եադը-
լաճադ տըր, 4զիրա անը հիւքմ էտէն Բաբել Ա-
լահ գուտրէթլի տիր: 9-վէ անըն իլէ զինա էտիալ
զէվգ էտէն 5ախունեա մէլիքլէրի 6եանմասընըն տիւ-
մանընը կէօրտիւքլէրինտէ, 7իւզէրինէ աղլայըպ տէօ-
յիւնէճէքլէր տիր: 10-վէ անըն 8ադաալընըն գօր-
գուսընտան ուզադտա տուրուպ, 9վա՛յ, վա՛յ ա՛ռա՛,
էյ պէօյիւք շէհր Բաբելըն, էյ գուվվէթլի շէհր,
10չինքի 11ալէյհինէ օլան հիւքմ պիր սա՛աթտա կէլ-
տի՝ տէյճէճէքլէր տիր: 11-12վէ տիւնեանընըն թիւճ-
ճարը անըն իւզէրինէ աղլայըպ մահզուն օլուրլար,
չինքի էմթը՛ալարընը, 12-13եա՞նի աթուն վէ կիւ-
միւշ վէ միւճէվհէրաթ վէ ինճու վէ զարիֆ գու-
մաշ վէ էրղէվանի վէ իփէք վէ գըրմըզը մաթա՛ը-
նը, վէ հէր կէօնէ պուխուր աղաճը վէ հէր կէօնէ
ֆիլ տիշի գապլար վէ հէր կէօնէ փէք գըյմէթլի
աղաճ վէ պաղըր վէ տէմիր վէ մէրմէրտէն օլան
գապլար, 14-վէ տարչին վէ պուխուրլար վէ *խօշ
լա՛ինալը եադ վէ քիւնկիւք վէ շէրապ վէ զէյթուն
եադը վէ խասս ուն վէ պուղտայ վէ սըզըրլար վէ
գօյունլար վէ աթլար վէ արապալար վէ ճէնէտլէր
15վէ ինսան ճանլարընը քիմնէ սաթըն ալմադ: 14-
վէ նէֆսինէն արզու էթտիյի մէյվէլէր էլինտէն
կիթտի, վէ նէֆիս վէ զարիֆ էշեանըն ճիւմլէսի է-
լինտէն կիթտի, վէ անլէրի արթըդ պուլսամայա-
ճադըն: 16-չոս շէյլէրին թաճիրլէրի, քի անըն

ն պ. 17. 16։
ձ Երեմ. 50. 34։ պ. 11. 17։
ֆ Եզեկ. 26. 16, 17։ պ. 17. 2։ Ա.Յ. 3։
ֆ Ա.Յ. 18։ պ. 19. 3։
ց Երեմ. 50. 46։
ղ Ես. 21. 9։ պ. 14. 8։
ճ Ա.Յ. 17, 19։
ռ Եզեկ. 27. 27—36։ Ա.Յ. 3։
ս պ. 17. 4։
* Պ-՛ՂԸ-Ը՝ պէհարաթ վէ խօշ
վ Եզեկ. 27. 13։
ք Ա.Յ. 3, 11։

սեպհականէլէ ղէննէին օլաըլար, անըն՝ աղապընըն գօր-
գուսընատն ուզագտա տուրուպ աղլայարագ վէ
մահզուն օլարագ տէյէճէքլէր քի, 16-Վա՛յ, վա՛յ
՝զարիճ գումաշ վէ էրղէվանի՛ վէ գըրմըզը էլպհաէ
կէյհա՝ աղճուն վէ մուճէվհէրաթ վէ ինճու իլէ տօ-
նանմըշ օլան օլ պէօյուք շէհրէ. ՝Հունքի պու գա-
տար ղէննէհինէնք պէր սա՛աթտա խարապ օլտու։ 17-
Վէ հէր կէմի ըէ՛հաի վէ կէմիչիլէ կհատէնլէրին ճիւմ-
լէհի վէ կէմիճիլէր վէ տէնիզտէ իշ կէօրէնլէրին
ճիւմլէհի ուզագտա տուրուպ, 18-՝Անըն եան-
մասընըն տիւմանընը կէօրտիւքլէրինտէ, ֆիղան է-
տհա՝ ՝Պու պէօյուք շէհրէ պէնզէր հա՞նկը շէհր վար
տը՝ տէրլէր իտի։ 19-՝Վէ պաշլարը իւզէրինէ թօփ-
րագ սաչըպ՝ աղլայարագ վէ մահզուն օլարագ,
ֆէրեատլէ՝ վա՛յ, վա՛յ օլ պէօյուք շէհրէ, քի զի-
գըյմէթ էմթը՛ասը վասըթասըլէ տէնիզտէ ճիւմ-
լէ կէմի սահիպլէրի ղէննէին օլաըլար. ՝Հունքի պէր
սա՛աթտա խարապ օլտու։ 20-՝Էյ սէմա, վէ էյ
մուգատտէս բէսուլէր վէ վէյղամպէրլէր, անտէն
տօլայը մէսրուր օլունըզ, ՝զիրա Ալլահ անտէն ին-
թիգամընըզը ալտը՝ տէրլէր իտի։

21-Վէ պէր գուվվէթլի մէլէք պէր պէօյուք տէ-
յիրմէն թաշը կիպի պէր թաշ գալընըրպ տէնիզէ
աթարագ, տէտի քի՝ ՝Օլ պէօյուք շէհր Բաբելոն
պէօյլէ չիտտէթլէ աթընըրպ ՝արթընդ հիչ պուլուն-
մայաճագ տըր։ 22-՝Վէ սէնտէ թանպուրճընտար վէ

՝պ. 17. 4։
՞Ա՛յ. 10։
՟Եա՛. 23. 14։ Եզէկ. 27. 29։
՞Եզէկ. 27. 30, 31։ Ա՛յ. 9։
՝պ. 13. 4։
՞Եա՛. 7. 6։ 1 Մ՛ն՛ղ. 4. 12։ Յա՛ր 2. 12։ Եզէկ. 27. 30։
՝Ա՛յ. 8։
՟Եա՛. 44. 23։ 49. 13։ Երեմ. 51. 48։
՟Ղու՛կ. 11. 49—51։
՝պ. 49. 2։
՞Երեմ. 51. 64։
՟պ. 42. 8։ 46. 20։
՝Եա՛. 24. 8։ Երեմ. 7. 34։ 46. 9։ 25. 10։ Եզէկ. 26. 13։

խանչեատէլեր վէ նէյզէնլեր վէ պօրուզէնլեր ահա-
սը արթըզ իշխանլըգէյճէէ տիր, վէ սէնաե արթըզ
հիշ. պիր սէն'աթըն պիր ուսթատը պուլունմայըճ՝
սէնաե արթըզ տէյիրմէն ահի իշխանլըգէյճէէ տիր.
23 - [բ]վէ սէնաե արթըզ գանտիլ զէյասը կէօրուն-
մէյճէէ, [գ]վէ սէնաե արթըզ կիւվէյի վէ կէլին ահ-
սի իշխանլըգէյճէէ տիր, [դ]չինքի սէնին թաճիրլէրինդ
զէմինին պէօյուքլէրի խոխլէր. [ե]զիրա սէնին սիր-
լէրինդէ ճիւմլէ մէլեքլեր իզլալ օլունարլար: 24 - [զ]վէ
վէյղամպէրլեր իլէ մուգաուտէլէրին [է]վէ զէմին իւ-
զերինաե ճիւմլէ գաթլ օլունանլարըն գանը անըն
իչինաե պուլունաու:

ՊԱՊ 19

Վէ պու չէյլերաէն սօնրա սէմաուա խայլը ճէ-
մա'աթըն [ա]պէօյուք սեմինի իչիթաիմ, վէ տէրլեր
խոի քի՝ Ալէլուիա. [բ]խէլաս վէ համտ վէ 'իզզէթ
վէ գուտրէթ [Ք ապտ] Ա լլահըմըզա մախաուս տըր.
2 - [գ]Չինքի անըն հիւքմլէրի հագգ վէ 'ատալէթ
տիր, զիրա քէնաե զինասըլլէ զէմինի խֆսաու է-
տէն պէօյուք ֆահիշէ 'ալէյհինէ հիւքմ էյլէյիճ՝
[դ]քէնաե գուլլարընըն գանընըն ինթիգամընը [*]ան-
տէն ալտը: 3 - Վէ իքինճի տէֆ'ա՝ Ալէլուիա՝ տէ-
տիլէր. [ե]վէ անըն տիւմանը էպէտ իլ ատատ եօ-
գարը չըգար: 4 - [զ]Վէ եիրմի տէօրթ իխթիյար իլէ
տէօրթ զիրուհ եէրէ գափանըճ՝ թախթատա օթու-

[բ] Եբհմ. 25. 10.
[գ] Եբհմ. 7. 34, 16. 9, 25. 10, 33. 11.
[դ] Ես. 23. 8.
[ե] 4 Մխլ. 9. 22, Նաե. 3. 4, պ. 17. 2, 5.
[զ] պ. 17. 6.
[է] Եբհմ. 51. 49.

—

–պ. 11. 15.
[բ] պ. 4. 11, 7. 10, 12. 12. 10.
[գ] պ. 15. 3, 16. 7.
[դ] Թէս. 32. 43, պ. 6. 10, 18. 20.
* Եբր. *էլինաէն*
[ե] Ես. 34. 10, պ. 14. 11, 18. 9, 18.
[զ] պ. 4. 4, 6, 10, 5. 14.

բան Աստուած սիճաէ գըլարաղ՝ ²Ամէն. Աղէլուխա՝ տէտիլէր։ 5-վէ թախթատան՝ էյ ճիւմլէ գուլլարը վէ անտէն գօրդանլար, ²քիւչիւքլէր, վէ պէօյիւքլէր, ²Աստուածընըղա համա ու սէնա էյլէյինիղ՝ տէյիւ պիր սէս չըգտը։ 6-²վէ խայլը ճէմա'աթըն սէտտաը, վէ չօգ սուլարըն սէտտաը, վէ գուվվէթլի կէօք կիւրիւլթիւլէրինին սէտտաը կիտի՝ Աղէլուխա, ²զիրա հէր չէյէ գատիր Բապպ Աստուած սաղթանաղ էտիյօր։ 7-Շատ ու մէարուր օլուպ՝ անա համա էտէմիմ. ²զիրա Գուզուընըն տիւյինիւ կէլտի, անըն ղէվճէսի տախի հազըրլանտը՝ տէյիւ «Էփ-ըր իչիթտիմ։ 8-²վէ փաք վէ վարլաղ զարիճ գուտաշ կիյմէք անա իհսան օլունտու, ²չիւնքի զարիճ գուտաշ մուգատտէսլէրին սալահը տըր։ 9-վէ պանա տէտի ք՝ Եազ, ²նէ միւպարէք տիր Գուզուընըն տիւյինն ղիյաֆէթինէ տա'վէթ օլունմըշ քիմսէլէր. հէմ պանա տէտի ք՝ Պունլար Աստուածն հազգ սէօզլէրի տիր։ 10-²վէ անա սէճաէ գըլմազ իչինն անըն այագլարընա գափանտըղմտա, պանա՝ ²Սադըն էթմէ, պէն սէնին ²խըտմէթ ըէճիդինգ վէ ճիսուսըն չէհատէթինի թուէթմադտա օլան սէնին պիրատէրլէրինգին էբտէլ ըէֆէէ իմ. Աստուածա սէճաէ էյլէ՝ տէտի. զիրա ճիսուսըն չէհատէթի վէյղամպէրլիյին բուհու տըր։

11-²վէ սէմայը այըլմըշ կէօրտիւմ. ²վէ իչէ

Ե 1 Թէվ. 16. 36, Նէեմ. 5. 13, 8. 6, Պ. 5. 14, 6 Պ. 11. 18, 20. 12, Ը Մէզ. 134. 1, 135. 1, Թ Եզեկ. 1. 24, 43. 2, Պ. 14. 2, Ժ Պ. 11. 15, 17, 12. 10, 21. 22, ԺԱ Մատթ. 22. 2, 23. 10, 2 Կոր. 11. 2, Եփես. 5. 32, Պ. 21. 2, 9, ԺԲ Մէզ. 45. 13, 14, Եզեկ. 16. 10, Պ. 3. 18, ԺԳ Մէզ. 132. 9, ԺԴ Մատթ. 22. 2, 3, Ղուկ. 14. 15, 16, ԺԵ Պ. 22. 8, ԺԶ Ա'մոզ. 10. 26, 14. 15, Պ. 22. 9, ԺԷ 1 Յովհ. 5. 10, Պ. 12. 17, ԺԸ Պ. 15. 5, ԺԹ Պ. 6. 2,

պիր պէյաղ ամթ վար իտի, վէ անա պինմիշ օլա-
նա՝ Սատըգ վէ Հադդ տէնիլիր. 12 ՚վէ ՚ատալէթլէ
հիւքմ վէ հարպ էտէր. 12-ՒՎԷ կէօզլէրի ամթէշ ա-
լէվի կիպի օլուպ՝ ՚պաշը իւզէրինտէ չօգ թաճլար
պուլունարատ, ՚քէնտիսինտէն մա՚ատա քինայէնին
պիլմէտիյի եազըլը պիր իտի վար իտի: 13-ՒՎԷ
դանա պօյանմըշ պիր լիպաս կիյմիշ օլուպ՝ ՚Ի֊էլահ
Ուլլահ իտմիյլէ եաս օլունուր:

14-ՒՎԷ սէմաւտա պուլունան ճիւնուտ ՚պէյաղ
ամթլարա պինմիշ վէ պէյաղ վէ վաք զարիճի դու-
մաշ կիյմիշ օլարատ, անըն արտընճա կիտիյօրլար ի-
տի: 15-ՒՎԷ անըն ազրընատան թա՚ֆիֆէլէրի վուրմադ
իչիւն պիր քէպին դըլըճ չըդըյօր իտի. ՚քէնտիսի
տանի *անլէրէ տէմիր ՚ատա իլէ հիւքիւմէթ է-
տիպ՚՚՚ ՚հէր չէյէ գատիր Ալլահըն իտմ ու զաղա-
պը չէրապընըն մա՚սէրէսինտէ պատաճագ տըր: 16-
ՎԷ լիպասը իւզէրինտէ վէ պուտու իւզէրինտէ՝
֊ՄԷԼԻՔ ԻԻ, ՄԻԻԼՈՒՔ ՎԷ ԲԱՊՊ ԻԻ, ԷՐՊԱՓ՝ տէյիւ ՚եա-
զըլմըշ իտմի վար իտի:

17-ՎԷ կիւնէչտէ տուրան պիր մէլէք կէօրտիւմ.
֊օ տանի եհուքտէք սէպէբ նիտա էտէրէք սէմանընըն
օրթատընտա ուչան ճիւմլէ գուշլարա՝ ֊կէլինիզ, ՚ա-
զիմ Ալլահըն զիյաֆէթինէ ճէմ՚ օլունըզ. 18-֊թա
քի մէլէքլէրին էթինի վէ պինկ պաշլարընըն էթինի
վէ գուվվէթլիլէրին էթինի վէ ամթլար իլէ անլէրէ

ց պ. 3. 14:
ձ Ես. 11. 4:
ղ պ. 1. 14: 2. 18:
- պ. 6. 2:
ճ պ. 2. 17: Ա.Յ. 16:
ռ Ես. 63. 2, 3:
Ջ Յովհ. 1. 1: 1 Յովհ. 5. 7:
— պ. 14. 20:
- Մատթ. 28. 3: պ. 4. 4: 7. 9:
Վ Ես. 11. 4: 2 Սէլ. 2. 8: պ. 1. 16: Ա.Յ. 21:
ֆ Մէզ. 2. 9: պ. 2. 27: 12. 5:
* Ե֊ձ. անլէրի տէմիր ՚ատա իլէ կիւտիւպ
ր Ես. 63. 3: պ. 14. 19, 20:
ց Դան. 2. 47: 1 Տիմ. 6. 15: պ. 17. 14:
— Ա.Յ. 12:
֏ Ա.Յ. 21:
֊ Եզեկ. 39. 17:
օ Եզեկ. 39. 18, 20:

պինամիշ օլանլարըն էթինի վէ հուրը իլէ գուլ վէ քուչուք իլէ պէօյուք, ճիւմլէսինին էթինի եէյէսինիզ՝ տէտի։

19-ՒՎ ՃԱՆՎԷՐ ԻԼԷ ՏԻՒՆԱԱ ՄԷԼՔԼԷՐԻ ՎԷ ԱՆԼԷՐԻՆ ճիւնուտլարըն աթա պինամիշ օլան իլէ վէ անըն ճիւնուտը իլէ մուհարէպէ էթմէյէ ճէմ՚ օլտըգլարը-նը կէօրտիւմ։ 20-ՐՎ Ի ՃԱՆՎԷՐ ՒՎԷ ԱՆՐՆ ԷՕՆԻՒՆ-ՏԷ՚ ալամէթլէր իճրա էտիպ՝ անլէր վասըթասըյլէ ճանվէրին տամղասըն գապուլ էտինլէրի վէ անըն տուրէթինէ սէճտէ էյլէյինլէրի իղլալ էտէն եալանճը փէյղամպէր անըն իլէ պէրապէր թուրթուլտու. իքինճի տէ ՚քիւքիւրթլէ եանան ՚աթէշ կէօրինէ տիրի տիրի աթըլտըլար։ 21-ՒՎ պագիյյէսի աթա պինամիշ օլա-նըն աղընտան չըգան գըլըճլէ գաթը օլունտըլար, վէ ՚անլէրին էթինտէն ՚ճիւմլէ գուշլար տօյտըլար։

ՊԱՊ 20

Վ Է ՚էլինտէ հավիյէնին անախթարը վէ պիր պէօյուք զէննճիր պուլունարագ՝ սէմաատան նիւզուլ էտէն պիր մէլէք կէօրտիւմ։ 2-ՐՎ Է ՀԺտէրի՝ օլ գատիմ ելլանը, քի Իպլիս վէ Շէյթան տըր, թու-թուպ անը պինկ սէնէ միւտտէթ իչիւն պաղլատը։ 3-Վ Է անը հավիյէյէ աթըպ վէ գափայըպ՝ ՚իւզէ-րինէ միւհրլէտի. ՚թա քի արթըզ պինկ սէնէ թէ-մամ օլմայընճա թա՚ինճէլէրի իղլալ էթմէյէ. վէ անտէն սօնրա պիր ազ վագըթ իչիւն չէօզիւլսէ կէ-րէք տիր։

ֆ պ. 16.16, 17. 13,14։
ա պ. 16. 13, 14։
բ պ. 13. 12, 15։
գ պ. 14. 10, 21. 8։
դ պ. 20.10։ պագ Դան. 7. 11։
ե Ա՛յ. 15։
զ պ. 17. 16։
է Ա՛յ. 17, 18։

—

ը պ. 1. 18։ 9. 1։
թ պ. 12. 9։ Պագ 2 Պետ. 2.4։ Յուդ. 6։
ժ Դան. 6. 17։
ի պ. 16. 14,16։ Ա՛յ. 7։

4-ՒՎԷ ԹԱԽԹԼԱՐ ԿԷՕՐԻՒՄ, ՎԷ ԻՒՂԷՐԼԷՐՆԱԷ ՕԹՈՒՐՈՒԹԼԱՐ, ՈՒՎԷ ԱՆԼԷՐԷ ՀԻՒՔՄ ԱԷԼԱՀԻՅԷԹԻ ՎԷՐԼԱԻ, ՎԷ ԲՃԱՆԼԷՐԷ ՎԷ ԱՆՂՆ ՍՈՒՐԷԹԻՆԷ ԱԷՃԱԷ ԷԹՄԷՅԻԱ՝ ԾԱԼՆԱՐՂՆԱՍ ՎԷ ԷԼԼԷՐԻ ԻՒՂԷՐԻՆԱԷ ՏԱՄԼԱՅԼ ԳԱԱՊՈՒԼ ԷԹՄԷՅԷՐԷՔ, ԲՑԻՈՒՍՂՆ ՀԷՀԱՈՒԷԹԻ ՎԷ ԱԼԼԱՀԼՆ ՔԷԼԱՄԼ ԻՀԻՆ ԳԱԹԼ ՕԼՈՒՆԱՆ ՔԻՄԱԷԼԷՐԻՆ ՃԱՆԼԱՐՂՆԼ ՀԷՕՐՒՈ՞. ԱՈՒՆԼԱՐ ԵԱՀԱՅԼԱ՝ ԲԿՐԻՍՈՍ ԻԼԷ ԱԷՐԱԱԷՐ Օ, ԱԼԻՆ ԱԷՆԷ ՄԻՒՈՒՈՒԷԹ ԱԱԼԹԱՆԱԹ ԷԹՈՒԼԷՐ: 5-Լ.ԱԲԻՆ ԷՕԼԻՒԼԷՐԻՆ ԱԱԳԻՒՅԷՍ Օ, ԱԼԻՆ ԱԷՆԷ ԼԷՄԱՄ ՕԼՄԱՅՂՆԳԱ ՄԻՐԻԼՄԷՈՒԼԷՐ. ԱԼԻՐԻՆԳԻ ԴԸՅԱՄԷԹ ԱՈՒ ՄՂՐ: 6-ՊԻՐԻՆԳԻ ԴԸՅԱՄԷԹՈՒՎ ՀԻԱՈՒԷՍԻ ՕԼԱՆ ՔԻՄՆԷ ՄԻՒԱՐԷՔ ՎԷ ՄՈՒԳԱՈՈՒՎԷՍ ՄՂՐ. ԲԱՈՒՆԼԱՐ ԻՒՂԷՐԻՆԷ ԷՔԻՆԳԻ ԷՕԼԻՒՄԻՆ ՀԻՒՔԻՒՄԷԹԻ ԼՕԳ ՄՂՐ. ՈՒՆԳԱԳ ԱՆԼԷՐ ԱԼԼԱՀՂՆ ՎԷ ԲՐԻՍՈՍՂՆ ՔԵԱՀԻՆԼԷՐԻ ՕԼՈՒԱ՝ ԲԱՆՂՆ ԻԼԷ ԱԱՈՒԼԷՐ ՍԱԱԹԱՆԱԹ ԷԱԷՃԷՔԼԷՐ ՄՂՐ: 7-ՎԷ ԱԼԻՆ ԱԷՆԷ ԼԷՄԱՄ ՕԼՄԼԳՍՈՍ՝ ԾՇԷՅԹԱՆ ՔԷՆԱԷ ՂՐՆՈՍՈՒՂՆՈՍՈՒՆ ՍԱԼԸ ՎԷՐԻՎԱԱ, 8-ԶԷՄԻՆԷՆ ՍԷՕՐԹ ՔԷՕՀԷԱԻՆԱԷ ՕԼԱՆ ԹԱ"ԻՓԷԼԷՐԻ, ՂԷ՞ՂԷ ԳՈԳ ՎԷ ՄԱԳՈԳԸ, (ՔԻ ՄԼԳՈՍՐԸ ՍԷՆԻՂ ԳՈՒՄՈՒ ԿԻԱՂ ՍՂՐ,) ՀԻՂԱԼ ՅՎԷ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՅԷ ՃԷՄ' ԷԹՄԷՅԷ ՀԸԳԱԳ ՍՂՐ: 9-ՈՒՎԷ ԵԷՐ ԵԻՒՂԻՆԷ ՀԸԳԸԱ ՄՈՒԳԱՈՈՒԷԼԷՐԻՆ ՕՍՈՒՈՒԸՆԸ ՎԷ ԱԷՎԿՒՒԼԻՒ ՀԷՀՐԻ ԻՀԱԹԷ ԷԹՈՒԼԷՐ. ՎԷ ԱԼԱՀ ԹԱՍՈՒՓԸՆՈՍՈՒՆ ԱԷՄՈՍՈՒՆ ԱՓԷՀՀ ԷՆԻԱ՝ ԱՆԼԷՐԻ ԹԷԼԷՓ ԷԹՈՒ: 10-ՎԷ ԱՆԼԷՐԻ ԼՂԼԱԼ ԷՈՒԷՆ ԻԱՂԻՍ՝ ԲՃԱՆԼԷՐ ԼԷ ԵԱԼԱՆՃԸ ՓԷՅ-

Ե Գան. 7. 9, 22, 27։ Մաաթ. 19. 28։ Ղուկ. 22. 30։
Զ 1 Կոր. 6. 2, 3։
Է Պ. 13. 12։
Ը Պ. 13. 15, 16։
Ը Պ. 6. 9։
Ժ Յոմ. 8. 17։ 2 Տիմ. 2. 12։ Պ. 5. 10։
Ի Պ. 2. 11։ 21. 8։
Լ Ես. 61. 6։ 1 Պետ. 2. 9։ Պ. 1. 6։ 5. 10։
Խ Ա.Յ. 4։
Ծ Ա.Յ. 2։
Կ Եզեկ. 38. 2։ 39. 1։
Հ Ա.Յ. 3, 9։
Յ Պ. 16. 14։
Ղ Ես. 8. 8։ Եզեկ. 38. 9, 16։
Շ Ա.Յ. 8։
Ո Պ. 19. 20։

զամպէրլէրին պուլունտըղլարը աթէշ վէ քիւքիւրթ կէօլունէ աթըլտը, ՚վէ կէճէ կիւնահուզ էպէտ իւլ ապատ ՚ազապ օլունաճադլար տըր։

11-վէ պիր պէօյուք պէյազ թախթ վէ իւզէ-րինտէ օթուրանը կէօրտիւմ. ՚անըն հուզուրընտան զէմին իլէ սէմա ֆիրար էտիպ՝ ՚անլէրէ պիր մա-հալ պուլունմատը։ 12-՚վէ էօլիւլէրի, քիւչիւքլէրի վէ պէօյուքլէրի, Ալլահըն հուզուրընտա տուրուր կէօրտիւմ. ՚վէ քիթապլար աչըլտը, ՚վէ հայաթ [illegible] օլան տիկէր պիր քիթապ աչըլըպ՝ էօլիւլէր քի-թապլարտա եազըլմըշ օլան չէյլէր իւզէրինէ ՚ամալ-լէրինէ կէօրէ հիւքմ օլունտուլար։ 13-վէ տէնիզ քէն-տի տէրուննինտէ պուլունան էօլիւլէրի թէսլիմ էթտի, ՚էօլիւմ վէ հավիյէ տախի քէնտիլէրտէ պուլունան էօլիւլէրի թէսլիմ էյլէտիլէր. ՚վէ հէր քէս ՚ամալ-լէրինէ կէօրէ հիւքմ օլունտու։ 14-՚վէ էօլիւմ իլէ հավիյէ աթէշ կէօլունէ աթըլտըլար. ՚էբինճի էօ-լիւմ պու տըր։ 15-վէ հէր քիմ քի հայաթ քի-թապընտա դայտ օլունմըշ պուլունմատը իսէ, ՚ա-թէշ կէօլունէ աթըլտը։

ՊԱՊ 21

՚վէ հէնի պիր սէմա իլէ հէնի պիր զէմին կէօր-տիւմ, ՚չիւնքի էվվէլքի սէմա իլէ էվվէլքի զէմին կէչտի իտի, վէ արթըզ տէնիզ հօգ իտի։ 2-վէ

ց պ. 14. 10, 11։
չ 2 պետ. 3. 7, 10, 11։ պ. 21. 1։
չ Դան. 2. 35։
ռ պ. 19. 5։
չ Դան. 7. 10։
ոՄէզ. 69. 28։ Դան. 12. 1։ Փիլ. 4. 3։ պ. 3. 5։ 13. 8։ 21. 27։
չ Երեմ. 17. 10։ 32. 19։ Մատթ. 16. 27։ Րոմ. 2. 6։ պ. 2. 23։ 22. 12։ Ա.յ. 13։
—պ. 6. 8։
ռ Ա.յ. 12։
չ 1 Կոր. 15. 26, 54, 55։
ոՍ.յ. 6։ պ. 21. 8։
ր պ. 19. 20։

—Ես. 65. 17։ 66. 22։ 2 պետ. 3. 13։
ֆ պ. 20. 11։

[պէն Յովհաննէս] ե մուգաստես չէհրի, եաՙնի եէնի Երուսաղէմի, զ զէվճի իչիւն միւզէյյէն պիր կէլին կի~ պի հազըրլանմըշ օլարագ, Ալլահ թարաֆընաան սէմաստան էնմէքտէ կէօրտիւմ։ 3 - վէ սէմաստան պիր պէօյիւք սէտա իշիթտիմ քի՝ ի իշիթէ Ալլահըն մէսքէնի լինաան իլէ օլուպ՝ 0 անլէր իլէ սաբին օ~ լաճագ տըր, վէ անլէր անըն գաւմը օլուպ՝ Ալլահ քէնտիսի անլէրին Ալլահը օլարագ, անլէր իլէ պէ~ րապէր օլաճագ տըր։ 4 - ւվէ [Ալլահ] անլէրին կէօզլէրինաէն ճիւմլէ կէօզ եաշլարընը սիլէճէք, ւվէ էօլիւմ արթըգ օլմայաճագ, ւվէ արթըգ հիւքն վէ ֆէրեաատ վէ աղրը պուլունմայաճագ տըր. զիրա էվվէլքի շէյլէր կէչտի՝ տէր խոխ։ 5 - ւվէ թահթ~ տա օթուրան՝ ի իշիթէ հէր շէյի եէնի եաւխարըմ՝ տէ~ տի. վէ պանա տէտի քի՝ եագ, ւզիրա պու սէօզ~ լէր հադգ վէ սաղրդ տըր։ 6 - վէ պանա տէտի քի՝ ւթէմամ օլուռ. իսկիա վէ Օմէղա, Իպթիտա վէ Ինթիհա պէն իմ. ժպէն սուսայան քիմսէյէ հայաթ սույունըն փունգարընաան մէճճանէն վէրէճէյիմ։ 7 - Ղալիպ օլան՝ ճիւմլէ շէյլէրէ վարիս օլաճագ, կվէ պէն անըն Ալլահը օլաճաղըմ, օ տալխ պէնիմ օղ~ լըմ օլաճագ տըր։ 8 - հվաքին գօրգագ վէ խանան~ սըզ վէ մէքրուհ վէ գաթիլ վէ զինագքեար վէ սիհր~ պազ վէ փութփէրէսթ վէ ճիւմլէ եալանճը օլան~

ֆ Ես. 52. 4։ Գաղ. 4. 26։ 'Իգր. 11. 10։ 12. 22։ 13. 14։ պ. 3. 12։ Ա.Յ. 10։
տ Ես. 54. 5։ 61. 10։ 2 Կոր. 11. 2։
ի Ղև. 26. 11, 12։ Եզեկ. 44. 7։ 2 Կոր. 6. 16։ պ. 7. 15։
ղ Ես. 25. 8։ պ. 7. 17։
ե 1 Կոր. 15. 26, 54։ պ. 20. 14։
ը Ես. 35. 10։ 61. 3, 65. 19։
ը պ. 4. 2, 9։ 5. 1։ 20. 11։
ժ Ես. 43. 19։ 2 Կոր. 5. 17։
ի պ. 19. 9։
լ պ. 16. 17։
խ պ. 1. 8։ 22. 13։
ծ Ես. 12. 3։ 55. 1։ Յովհ. 4. 10, 14։ 7. 37։ պ. 22. 17։
կ Զաք. 8. 8։ 'Իգր. 8. 10։
հ 1 Կոր. 6. 9, 10։ Գաղ. 5. 19–21։ Եփես. 5. 5։ 1 Տիմ. 1. 9։ 'Իգր. 12. 14։ պ. 22. 15։

լարըն հիսահ ՝ամէհշ վէ քիւքիւրթէլէ եանան կէօ-
լիւն իչինտէ օլաճագ տըր. ինինճի էօլիւմ պու տըր։
9 - ՚վէ եէտի սօն պէլալարէ տօլու եէտի թա-
սը թուֆան եէտի մէլէքտէն պիրի եանըմա կէ-
լիպ, պանա խիթապէն՝ ՚կէլ, սանա Գուզուընըն զէվ-
ճէտի օլան կէլինի կէօսթէրէյիմ՝ տէտի, 10 - ՚վէ
բուհատա պէնի պէօյիւք վէ եիւքսէք պիր տաղա
կէօթիւրիւպ՝ ՚օլ [պէօյիւք] շէհրի, եա՞նի մուդատ-
տէս Երուսաղէմի Ալլահ թարաֆընատան սէմաւատան
նէուզուլ էթմէքտէ պանա կէօսթէրտի։ 11 - ՚վէ իս-
պէրինտէ Ալլահըն ճէլալը պուլունուպ՝ նուրու վէ-
դըյմէթլի թաշա, եա՞նի պիլլուր կիպի բուշէն եէ-
շէմ թաշընա պէնզէր խոր։ 12 - ՚վէ անըն պէօյիւք
վէ եիւքսէք պիր սուրու ՚վէ օն իքի դափուսը վէ
դափուսլար իւզէրինտէ օն իքի մէլէք վէ եաղըլը
խամլէր վար խոր. պունլար տախի պէնի Իսրայէլին
օն իքի սըպաթընըն խամլէրի խոր։ 13 - ՚Շարդ թա-
րաֆընատան իւչ դափու, վէ չիմալ թարաֆըն-
տան իւչ դափու, վէ ճէնուպ թարաֆընատան իւչ
դափու, վէ զարպ թարաֆընատան իւչ դափու վար
խոր։ 14 - ՚վէ շէհրին սուրընըն օն իքի թէմէլի օ-
լուպ՝ ՚անլէրտէ Գուզուընըն օն իքի բէսուլընըն
*խամլէրի վար խոր։ 15 - ՚վէ պանա խիթապ էտէ-
նին էլինտէ՝ շէհրի վէ դափուլարընը վէ սուրընը
էօլչմէք իչիւն ՚պիր պաթուն դամըշ վար խոր։ 16 -
՚վէ շէհր միւրէպպա՝ օլուպ՝ ուզունլուղը էնինէ միւ-
սաննի տիր. վէ ՚էյի շէհրի օլ դամըշէ էօլչտուքտէ,

ց պ. 20. 14, 15։
ղ պ. 15. 1, 6, 7։
ճ պ. 19. 7։ Ա՛յ. 2։
մ պ. 1. 10։ 17. 3։
յ եզեկ. 48։ Ա՛յ. 2։
ն պ. 22. 5։ Ա՛յ. 23։
շ եզեկ. 48. 31—34։
ո եզեկ. 48. 31—34։
չ Մատթ. 16. 18։ Գաղ. 2. 9։ Եփես. 2. 20։
* պ-՚ղը-ը՝ օն իքի խամ-
լէրի
պ եզեկ. 40. 3։ Զաք. 2. 1։ պ. 11. 1։

օն ելի պին օգ աթըմը կէլսի. ուզունըլըը վէ էնի վէ եհուքսէլնի միւսաւի տիր։ 17-վէ անըն սու-ըընը էօչտուքտէ՝ ինսան էօչիւսիւ, եա՛նի մէլէյին էօլէ-սիյլէ եիւզ դըրդ տէօրթ զըրա՛ կէլսի։ 18-վէ սուրընըն պինսաը եէշէմտէն օլուպ՝ շէհր փաք սըրչայա պէնզէր խալխ ալթուն խոի։ 19-ունվէ շէհ-րին սուրընըն թէմէլլէրի տիւրլիւ տիւրլիւ գըյմէթ-լի թաշլարլէ միւզէյյէն օլուպ՝ պիրինճի թէմէլ եէ-շէմ, էքինճիսի կէօք եադուրթ, իւչինճիւսիւ պալ-զամի, տէօրտինճիւսիւ դիւմբիւա, 20-պէշինճիսի՝ ադիդ, ալթընճըսը դըրմըզը՝ ադիդ, եէտինճիսի զէ-պէրճէտ, սէքիզինճիսի պէզաոի, տոզուզունճըսը սարը եադուրթ, օնունճըսը սարըճա դիմբիւտ, օն պիրինճիսի մօր եադուրթ, օն էքինճիսի ճէպէլլէ-դում խոի։ 21-վէ օն էքի դաւուլարը օն էքի ին-ճու խոի, վէ հէր պիր դաւու պիր ինճուտէն՝ ի-պարէթ խոի. շէհրին մէյտանը տախի շէփփաճ սըր-չայա պէնզէր խալխ ալթուն խոի։ 22-ունվէ իչինտէ հէյքէլ կէօրմէսիմ. զիրա հէր շէյէ գաոիր Բապպ Ալլահ վէ Գուզու անըն հէյքէլի տիր։ 23-ունվէ շէհ-րին քէնաոխանէ զիյա վէրմէլէրի իչուն կիւնէշէ եա այա իհթիյաճը եօք սըր. զիրա Ալլահըն ճէլալը անը թէնզիր էտէր, վէ գանտիլի տախի Գուզու սըր։ 24-ունվէ [խէլաս պուլան] թա՛իֆէլէր անըն նուրըյլէ կէզէճէքլէր, տիւնեա մէլիքլէրի տախի շան ու շէօհրէթլէրինի անըն իչինէ կէթիրէճէքլէր տիր։ 25-ունվէ դաւուլարը կիւնահուզիւն տալա գա-վանմայաճադըր. չինքի ՚օրտուա կէճէ օլմայա-

Ղե՛. 54. 11։
՚պ. 22. 2։
՚ՅովՀ. 4. 23։
Ղե՛. 24. 23, 60. 49, 20։ պ. 22. 5, Ա.Ր. 11։
՚ե՛. 60. 3, 5, 11։ 66. 12։
՚ե՛. 60. 11։
՚ե՛. 60. 20։ Ջաք. 14. 7։ պ. 22. 5։

ճաղ տըր։ 26 -ՎԷ Թա՛ղիէլերին շան ու շէօհրէթ-
լերինի անըն իչինէ կէթիրէճէքլէր տիր։ 27 -ՒՎԷ ա-
նըն իչինէ նաւխաք պիր շէյ էօյն, եախօտ մէքրու-
հաթ վէ եալանը իրթիքեապ էտէն սալա կիրմէ-
յիսի՝ անճաղ Գուզգունըն հայաթ քիթապընա գայր
օլմնանլար կէրէճէ տէր։

ՊԱՊ 22

ՎԷ պանա պիլդուր կիսի պէրրաճ օլարաճ,
Ալլահըն վէ Գուզգունըն թախթընան ազար հա-
յաթ սույունըն [փաք] ըրմազընը կէօսթէրսի։ 2-
ՕՐ ընդին մէյսանընտա վէ ըրմազըն իչի թարա-
ֆընտա օն իչի մահսուլ վէրիր վէ հէր այ մէյվէ-
սինի կէթիրիր։ Հայաթ ազաճը վար իսի. 3 վէ օր
ազաճըն եաւրուգլարը Թա՛ղիէլերին չիֆտաը իչուն
տիր։ 3 -ԻՎԷ արթըգ հիչ պիր լա՛նէթ օլմայաճագ
տըր. 3 վէ Ալլահըն վէ Գուզգունըն թախթը անտ
օլուպ՝ 4 գուլլարը տախի անա ՚իպատէթ էտէճէք-
լէր տիր։ 4 -ՎԷ անըն տիտարընը կէօրէճէքլէր,
5 իսմի տախի անլէրին ալընլարը իւզէրինտէ օլաճագ
տըր։ 5 -ՒՎԷ օրտտա կէճէ օլմայաճագ տըր. վէ
գանտիլէ եա կիւնէչ զիյասընա ինղիլայաճլարը եօղ
տըր. 6 զիրա անլէրի Բապպ Ալլահ թէնվիր էտէր,
7 վէ էպէտ իւլ ապատ սալթանաթ էտէճէքլէր տիր։
6 -ՎԷ պանա տէտի քի՝ 8 Պու սէօզլէր սատըգ վէ

- Ա՛ր. 24։	14. 8։	13. 12։ 1 Յովհ. 3. 2։
† Ե՛ս. 35. 8։ 52. 4։ 60. 21։ Յովէլ 3. 17։ պ. 22. 14, 15։	‡ Եզեկ. 47. 12։ պ. 21. 24։	‡ պ. 3. 12։ 14. 1։
	‡ Թէք. 2. 9։ պ. 2. 7։	‡ պ. 21. 23, 25։
* Փիլ. 4. 3։ պ. 3. 5։ 13. 8։ 20. 12։	‡ պ. 21. 24։	‡ Մէզ. 36. 9։ 84. 11։
	‡ Զաք. 14. 11։	‡ Դան. 7. 27։ Ղօմ. 5. 17։ 2 Տիմ. 2. 12։ պ. 3. 21։
———	‡ Եզեկ. 48. 35։	
- Եզեկ. 47. 1։ Զաք.	‡ Մատթ. 5. 8։ 1 Կոր.	‡ պ. 19. 9։ 21. 5։

հադդ տըր. վէ մուգաատէս վէյղամպէրլէրին Ալ-
լահը Բապա՝ եադընաա մուԹլադա վուգու՝ պու-
լաճադ չէյլէրի գուլարընա կէօսԹէրմէք իչիւն [4]քէն-
տի մէլէյինի իրսալ էյլէտի։ [5]Ի-շիղէ ԹէԹ կէլի-
րիմ. [6]նէ՞ միւսլարէք տիր պու քիԹապըն վէյղամ-
պէրլիք սէօզլէրինի հըճղ էտէն քիմսէ։
8-վէ պէն Յովհաննէս պու չէյլէրի իչիտէն վէ
կէօրէն իմ, վէ իչիտիպ կէօրտիւյիւմտէ՝ պանա պու
չէյլէրի կէօսԹէրէն մէլէյէ [7]սէճտէ դըլմադ իչիւն
այադլարընա գափանտըմ։ 9-Ո տափի պանա տէ-
տի քի՝ [8]Սադըն էԹմէ, զիրա պէն սէնինի վէ պի-
րատէրլէրինի օլան վէյղամպէրլէրին վէ պու քի-
Թապըն սէօզլէրինի հըճղ էտէնլէրին խըտմէԹ ըէ-
ճիդի իմ. Ալլահա սէճտէ էյլէ։ 10-[9]ւվէ պանա
տէտի քի՝ Պու քիԹապըն վէյղամպէրլիք սէօզլէ-
րինի միւհըրլէմէ, [10]զիրա վագըԹ եադըն տըր։ 11-
[11]Հադդըզըլմըդ էտէն՝ եինէ հադդըզըլմըդ էԹմէն, վէ
մուբտար օլան՝ եինէ մուբտար օլսուն, վէ սաւհ օ-
լան՝ եինէ սաւհ օլսուն, վէ մուգաատէս օլան՝ եի-
նէ մուգաատէս օլսուն։ 12-[12]Իշիդ ԹէԹ կէլիրիմ, [13]վէ
հէր քէտ քէնտի [14]ամէլինէ կէօրէ վէրմէք իչիւն
[15]միւքեաֆաաԹըմ եանընտա տըր։ 13-[16]Սէճա վէ Օ-
մէղա, ԻսԹիւտա վէ ԻնԹիհա, Էվվէլ վէ Ախըր պէն
իմ։ 14-[17]Նէ՞ միւսլարէք տիր անըն էմրլէրինի իճ-
րա էտէնլէր քի [18]ՀայաԹի ազաճընա հադդ ետտը օ-
լուպ՝ [19]գափուլատուան չէհրէ կիրէլէր։ 15-Ամմա

[1] պ. 1. 1։
[2] պ. 3. 11։ Ա՛մ. 10, 12, 20։
[3] պ. 1. 3։
[4] պ. 19. 10։
[5] պ. 19. 10։
[6] Դան. 8. 26։ 12. 4, 9։ պ. 10. 4։
[7] պ. 1. 3։
[8] Եզեկ. 3. 27։ Դան. 12. 10։ 2 Տիմ. 3. 13։
[9] Ա՛մ. 7։
[10] Բօմ. 2. 6։ 14. 12։ պ. 20. 12։
[11] Հա՛. 40. 10։ 62. 11։
[12] Հա՛. 41. 4։ 44. 6։ 48. 12։ պ. 1. 8, 11։ 21. 6։
[13] Դան. 12. 12։ 1 Յովհ. 3. 24։
[14] Ա՛մ. 2։ պ. 2. 7։
[15] պ. 21. 27։

ե քեօխեքլեր վե սիհրպազլար վե զինաքեարլար վե դաթիլլեր վե վուրթուերեմլեր վե եալանը ակվիպ իրթիքաապ էտէնլերին ճիւմլէսի լսարուճ տիրլեր։

16 - Ապէն Յիսուս պու շէյլերն սիզէ քիլիսէլերտէ շէհատէթ էթմէք իչուն մէլէյիմի իրսալ էյլեատիմ. ապէն Դաւիթին տալը վե նէսլի օլուպ՝ օլ բուշէն սապահ եըլտըզը իմ։ 17 - վե Բուհ ըվե կէլին՝ կէլ՝ տէրլեր. վե իչիտէն՝ կէլ՝ տէսին. ե վե սուսայան կէլսին, վե իսթէյէն՝ հայաթ սուլթտան մէճճանէն պալըն։

18 - [Զիրա] ապէն պու քիթապըն վէյլամպէրլիք աէօպլէրինի իչիտէն հէր պիր քիմսէյէ շէհատէթ էտէրիմ քի՝ ըՎէր պիր քիմսէ պուննարա զամմ էտէրսէ, Ալլահ օլ քիմսէյէ պու քիթապտա եազըլմըշ օլան պէլաларը զամմ էտէճէք տիր։ 19 - Վե էկէր պիր քիմսէ պու վէյլամպէրլիք քիթապընըն աէօպլէրինէն չըգարըը իսէ, ըԱլլահ անըն նասիպինի հայաթ քիթապընտան՝ վե մուգաддէս շէհրտէն վե պու քիթապտա եազըлմըշ օլան շէյլէրտէն չըգարաճագ տըր։ 20 - Պու շէյլէրի շէհատէթ էտէն՝ Պէլի, ըԹէկ կէլիրիմ՝ տէյօր։ -Ամին, բեա Բապպ Յիսուս, կէլ։ 21 - ըԲապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն ինայէթի ճիւմլէնիզ իլէ օլսուն։ Ամին։

- Փիլ. 3. 2։
- 1 Կոր. 6. 9, 10։ Գաղ. 5. 19–21։ Կող. 3. 6։ պ. 9. 20, 21։ 21. 8։
- պ. 1. 4։
- պ. 5. 5։
- Ա՛ա. 24. 47։ Ղաք. 6. 12։ 2 Պետ. 1. 19։ պ. 2. 28։
- պ. 21. 2, 9։
- Ես. 55. 4։ Յովհ. 7. 37։ պ. 21. 6։
- Թէս. 4. 2։ 12. 32։ Էմս. 30. 6։
- Խուբ. 32. 33։ Մէզ. 69. 28։ պ. 3. 5։ 13. 8։
- պ. 21. 2։
- Ա.Յ. 12։
- Յովհ. 21. 25։
- 2 Տիմ. 4. 8։
- Րօմ. 16. 20, 24։ 2 Սէղ. 3. 18։